

Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-73-26
UD80

Pan Włodzimierz CZARZASTY
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji.
Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem
Donald Tusk
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji¹⁾

DZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa reguluje instrumenty wspieranego podejmowania decyzji mające na celu umożliwienie osobom pełnoletnim korzystanie ze zdolności do czynności prawnych w

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 lipca 1950 r. o zawodzie felczera, ustawę z dnia 14 czerwca 1960 – Kodeks postępowania administracyjnego, ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, ustawę z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, ustawę z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze, ustawę z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawę z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe, ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, ustawę z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach, ustawę z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, ustawę z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, ustawę z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, ustawę z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym, ustawę z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach, ustawę z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, ustawę z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej, ustawę z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim, ustawę z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, ustawę z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, ustawę z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, ustawę z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych, ustawę z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, ustawę z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych, ustawę z dnia 17 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, ustawę z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawę z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo

lotnicze, ustawę z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, ustawę z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego, ustawę z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, ustawę z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, ustawę z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego, ustawę z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawę z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych, ustawę z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, ustawę z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawę z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym, ustawę z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, ustawę z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, ustawę z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawę z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, ustawę z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, ustawę z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe, ustawę z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawę z dnia 18 marca 2011 r. o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, ustawę z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia, ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej, ustawę z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim, ustawę z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się, ustawę z dnia 31 sierpnia 2012 r. o Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich, ustawę z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, ustawę z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, ustawę z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych, ustawę z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków, ustawę z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, ustawę z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, ustawę z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, ustawę z dnia 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności, ustawę z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne, ustawę z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawę z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty, ustawę z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o

sposób zgodny z ich wolą, potrzebami, interesami, przy ustalaniu których uwzględnia się również wcześniej wyrażane poglądy.

2. Instrumentami wspieranego podejmowania decyzji są asystent prawny, kurator wspierający, kurator reprezentujący oraz pełnomocnik rejestrowany.

prokuraturze, ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, ustawę z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, ustawę z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, ustawę z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, ustawę z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa, ustawę z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, ustawę z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie, ustawę z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, ustawę z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, ustawę z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej, ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa, ustawę z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń, ustawę z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, ustawę z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, ustawę z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, ustawę z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, ustawę z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, ustawę z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. o Polskim Instytucie Ekonomicznym, ustawę z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, ustawę z dnia 21 lutego 2019 r. o Agencji Badań Medycznych, ustawę z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz, ustawę z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, ustawę z dnia 30 sierpnia 2019 r. o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, ustawę z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty, ustawę z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej, ustawę z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych, ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawę z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, ustawę z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, ustawę z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, ustawę z dnia 7 października 2022 r. o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, ustawę z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, ustawę z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, ustawę z dnia 9 marca 2023 r. o Krajowej Sieci Onkologicznej, ustawę z dnia 14 kwietnia 2023 r. o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022, ustawę z dnia 26 maja 2023 r. o pomocy państwa w oszczędzaniu na cele mieszkaniowe, ustawę z dnia 7 lipca 2023 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie Krajowego Centrum Przetwarzania Danych, ustawę z dnia 7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym, ustawę z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych, ustawę z dnia 20 grudnia 2024 r. o Radzie Fiskalnej, ustawę z dnia 20 grudnia 2024 r. o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów, ustawę z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, ustawę z dnia 4 czerwca 2025 r. o Krajowej Sieci Kardiologicznej oraz ustawę z dnia 23 stycznia 2026 r. o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów.

Art. 2. Ileż w ustawie jest mowa o:

- 1) kuratorze reprezentującym – rozumie się przez to kuratora ustanowionego na podstawie art. 16 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, 1172 i 1508 oraz z 2026 r. poz. 184, 507 i ...), zwanej dalej „Kodeksem cywilnym”;
- 2) kuratorze wspierającym – rozumie się przez to kuratora ustanowionego na podstawie art. 16¹ § 1 Kodeksu cywilnego;
- 3) asystencie prawnym – rozumie się przez to osobę pełnoletnią, niekorzystającą z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji, która zawarła umowę asysty prawnej z osobą wspieraną;
- 4) pełnomocniku rejestrowanym – rozumie się przez to osobę, której udzielono pełnomocnictwa, o którym mowa w art. 109¹⁰ § 1 Kodeksu cywilnego;
- 5) osobie potrzebującej wsparcia – rozumie się przez to osobę, która potrzebuje instrumentu wspieranego podejmowania decyzji w celu zapewnienia jej korzystania ze zdolności do czynności prawnych;
- 6) osobie wspieranej – rozumie się przez to osobę pełnoletnią, która ma zawartą umowę asysty prawnej z asystentem prawnym lub dla której ustanowiono kuratora wspierającego, lub kuratora reprezentującego, lub która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

DZIAŁ 2

Umowa asysty prawnej

Art. 3. 1. Przez umowę asysty prawnej asystent prawny zobowiązuje się do udzielenia osobie potrzebującej wsparcia zlecającej asystę faktycznego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w treści umowy.

2. Do czynności dokonywanych w zakresie spraw, o których mowa w ust. 1, należy w szczególności:

- 1) czynna obecność przy podejmowaniu czynności prawnych przez osobę zlecającą asystę;
- 2) wyjaśnienie znaczenia podejmowanych czynności prawnych oraz skutków oświadczenia woli;
- 3) zgromadzenie i przekazanie informacji mających istotne znaczenie dla prawidłowego dokonania czynności prawnej;
- 4) przekazanie oświadczenia woli osoby wspieranej w jej obecności.

3. Asystent prawny nie może podejmować czynności z zakresu zastępstwa pośredniego lub bezpośredniego osoby wspieranej.

4. W przypadku gdy wsparcie udzielane przez asystenta prawnego dotyczy spraw wymagających dostępu do informacji objętych tajemnicą zawodową, a w umowie nie zastrzeżono inaczej, umowa asysty prawnej zawiera upoważnienie asystenta prawnego do dostępu do informacji objętych tą tajemnicą wraz z określeniem zakresu dostępu asystenta do tych informacji. Asystent prawny ma obowiązek zachować w tajemnicy informacje, do których uzyskał dostęp.

Art. 4. Do umowy asysty prawnej stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu, z zastrzeżeniem przepisów poniższych.

Art. 5. Umowa o asystę prawną wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 6. 1. Osoba potrzebująca wsparcia lub osoba wspierana może zawrzeć umowę o asystę prawną z więcej niż jednym asystentem prawnym.

2. W przypadku zawarcia umowy o asystę prawną z więcej niż jedną osobą przyjmującą obowiązki asystenta prawnego z takim samym zakresem czynności wspierających, każda z tych osób może działać niezależnie, chyba że co innego wynika z treści umowy o asystę prawną.

Art. 7. 1. Osoba wspierana jest zobowiązana udzielić asystentowi prawnemu wszelkich informacji potrzebnych do należytego wykonywania czynności wspierających.

2. Asystent prawny może wykorzystywać udzielone mu informacje, w szczególności dane osobowe, wyłącznie w celu wykonania umowy.

Art. 8. Asystent prawny nie może powierzyć wykonania umowy osobie trzeciej.

Art. 9. Asysta prawna wygasa wskutek:

- 1) śmierci osoby wspieranej;
- 2) śmierci asystenta prawnego;
- 3) korzystania przez asystenta prawnego z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji.

DZIAŁ 3

Kuratela dla osób pełnoletnich

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 10. Sąd, ustanawiając kuratora, bierze pod uwagę w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistość albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, sytuację osobistą i majątkową tej osoby oraz rodzaj spraw, przy których prowadzeniu jest wymagane wsparcie.

Art. 11. 1. Kuratorem może zostać ustanowiona osoba pełnoletnia:

- 1) której kwalifikacje osobiste uzasadniają przekonanie, że będzie należycie wywiązywała się z powierzonych jej obowiązków, oraz
- 2) która w toku postępowania wyraziła zgodę na pełnienie funkcji kuratora.

2. Kuratorem nie może zostać osoba, która korzysta z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji.

3. Sąd może ustanowić jednego kuratora dla kilku osób, jeżeli nie występuje pomiędzy nimi konflikt interesów.

Art. 12. 1. Decydując o wyborze kuratora, sąd w pierwszej kolejności kieruje się wskazaniem osoby potrzebującej wsparcia.

2. Jeżeli brak jest możliwości ustanowienia kuratora zgodnie z ust. 1, sąd zwraca się do osób najbliższych osoby potrzebującej wsparcia o wskazanie kandydata na kuratora.

3. Jeżeli brak jest możliwości ustanowienia kuratora zgodnie z ust. 1 i 2, sąd zwraca się o jego wskazanie do jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, powiatu, okręgowej rady adwokackiej, okręgowej izby radców prawnych właściwych ze względu na miejsce pobytu osoby potrzebującej wsparcia lub do organizacji pozarządowej, do której zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka, lub do placówki, w której przebywa osoba potrzebująca wsparcia.

Art. 13. 1. Kuratora ustanawia się na czas oznaczony, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, jednak nie dłuższy niż pięć lat.

2. W przypadku ustalenia przez sąd, że przesłanki ustanowienia kuratora reprezentującego nie mogą ulec zmianie, kuratora ustanawia się na czas oznaczony, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, jednak nie dłuższy niż dziesięć lat.

3. Ustanowienie kuratora może być ponawiane, przy czym każdorazowe przedłużenie wymaga przeprowadzenia ponownej oceny sytuacji osoby, o której mowa w ust. 1 lub 2, uwzględniającej jej aktualne potrzeby i możliwości.

Art. 14. Określając zakres i rodzaj spraw, przy których prowadzeniu czynności mogą być dokonywane przez kuratora w imieniu osoby wspieranej lub przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora, sąd ma na uwadze, aby sprawy pozostawione do osobistego prowadzenia przez osobę wspieraną nie zostały nadmiernie ograniczone.

Art. 15. Kurator, wykonując powierzone mu przez sąd zadania, buduje więzi zaufania z osobą wspieraną oraz dąży do włączenia jej w życie społeczne w sposób zgodny z jej preferencjami i poglądami, do poszanowania prawa tej osoby do kształtowania swego życia według własnego uznania oraz do najpełniejszego wykorzystania możliwości jej rehabilitacji lub leczenia.

Art. 16. 1. Sąd uchyli kuratelę, gdy odpadnie przyczyna jej ustanowienia.

2. Jeżeli kurator został ustanowiony do załatwienia konkretnej sprawy, kuratela ustaje z chwilą ukończenia tej sprawy.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 i 2, kurator reprezentujący jest obowiązany zwrócić niezwłocznie osobie wspieranej majątek, którym zarządzał.

Art. 17. Kurator zawiadamia niezwłocznie sąd o okolicznościach uzasadniających zmianę zakresu jego działania, zmianę kuratora albo uchylenie kurateli.

Art. 18. 1. Z ważnych powodów sąd zmieni kuratora, a w szczególności jeżeli z powodu przeszkód faktycznych lub prawnych dotychczasowy kurator nie może prowadzić spraw albo dopuszcza się czynów lub zaniedbań, które naruszają dobro lub interes osoby wspieranej.

2. Jeżeli sąd nie postanowił inaczej, kurator jest obowiązany prowadzić nadal pilne sprawy na rzecz osoby wspieranej do czasu ustanowienia nowego kuratora.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, kurator reprezentujący jest obowiązany zwrócić niezwłocznie nowemu kuratorowi reprezentującemu majątek, którym zarządzał.

Rozdział 2

Kurator reprezentujący

Art. 19. 1. W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd określa zakres i rodzaj spraw, przy których prowadzeniu czynności mogą być dokonywane:

- 1) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej lub
- 2) przez osobę wspieraną za zgodą kuratora.

2. Jeżeli osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, dokona samodzielnie czynności prawnej, kurator może potwierdzić tę czynność, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd. Przepis art. 18 Kodeksu cywilnego stosuje się.

3. Sąd może postanowić, że osoba wspierana dokonuje samodzielnie czynności prawnych polegających na zaciągnięciu zobowiązania lub rozporządzeniu mieniem o wartości nieprzekraczającej określonej przez sąd kwoty.

Art. 20. 1. Kurator reprezentujący uzyskuje zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej, w szczególności:

- 1) zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia nieruchomości lub użytkowania wieczystego;
- 2) zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal;
- 3) zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia i wydzierżawienia gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa;
- 4) zbycia lub obciążenia praw autorskich, praw pokrewnych, prawa własności przemysłowej lub innych praw twórcy;
- 5) dokonania darowizny innych składników mienia, z wyjątkiem drobnych darowizn zwyczajowo przyjętych;
- 6) zbycia, nabycia lub zmiany prawa służącego zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych osoby wspieranej;
- 7) złożenia oświadczenia o przyjęciu spadku bez ograniczenia odpowiedzialności za długi bądź o odrzuceniu spadku;
- 8) przyjęcia do placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym do zakładu opiekuńczo-leczniczego lub pielęgnacyjno-opiekuńczego, domu pomocy społecznej lub hospicjum;
- 9) wszczynania postępowań w sprawach z zakresu stanu cywilnego;

10) zawarcia umowy spółki, rozporządzania ogółem praw i obowiązków w spółce osobowej, udziałami lub akcjami w spółce kapitałowej lub spółce komandytowo-akcyjnej oraz innymi papierami wartościowymi lub pozostałymi instrumentami finansowymi w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722, z późn. zm.²⁾) oraz wszystkich czynności wspólnika lub akcjonariusza przekraczających zakres zwykłych czynności spółki.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli przepis szczególny wymaga uzyskania orzeczenia sądu opiekuńczego.

Art. 21. 1. Kurator reprezentujący nie może:

- 1) być drugą stroną czynności prawnej, której dokonuje w imieniu osoby wspieranej, chyba że czynność prawna polega na bezpłatnym przysporzeniu na rzecz tej osoby;
- 2) reprezentować osoby wspieranej przy dokonywaniu czynności prawnej między osobą wspieraną a inną osobą, dla której został ustanowiony kuratorem reprezentującym lub dla której został umocowany pełnomocnikiem rejestrowanym albo innym reprezentantem;
- 3) reprezentować osoby wspieranej przy dokonywaniu czynności prawnej między tą osobą a małżonkiem kuratora reprezentującego, osobą pozostającą z kuratorem reprezentującym we wspólnym pożyciu, jego zstępnymi, wstępnymi lub rodzeństwem, chyba że czynność prawna polega na bezpłatnym przysporzeniu na rzecz osoby wspieranej.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, sąd ustanawia kuratora reprezentującego do dokonania tej czynności.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w postępowaniu przed sądem, innym organem władzy publicznej oraz sądem polubownym.

Art. 22. 1. Kurator reprezentujący upoważniony do prowadzenia spraw o charakterze majątkowym niezwłocznie po ustanowieniu jest obowiązany sporządzić inwentarz majątku osoby wspieranej i przedstawić go sądowi.

2. Sąd może zwolnić kuratora reprezentującego z obowiązku sporządzenia inwentarza, jeżeli majątek jest nieznaczny.

Art. 23. 1. Sąd może zobowiązać kuratora reprezentującego, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1, do złożenia do depozytu sądowego kosztowności, papierów wartościowych i

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1863, z 2025 r. poz. 146, 820, 923, 1014, 1069, 1216 i 1556 oraz z 2026 r. poz. 176, 340, 484, 644 i

innych dokumentów należących do osoby wspieranej. Przedmioty te nie mogą zostać odebrane bez zezwolenia sądu.

2. Sąd może zobowiązać kuratora reprezentującego, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1, do złożenia na rachunku płatniczym w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2026 r. poz. 623) pieniędzy osoby wspieranej, jeżeli nie są potrzebne do zaspokajania jej uzasadnionych potrzeb. Kurator reprezentujący może podejmować ulokowane pieniądze tylko za zezwoleniem sądu.

Rozdział 3

Kurator wspierający

Art. 24. 1. Kuratora wspierającego ustanawia się dla osoby pełnoletniej, potrzebującej faktycznego wsparcia w prowadzeniu jej spraw. Sposób i zakres wsparcia określa sąd.

2. Kurator wspierający nie może być ustanowiony do podejmowania czynności z zakresu zastępstwa pośredniego lub bezpośredniego osoby wspieranej.

DZIAŁ 4

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 25. W ustawie z dnia 20 lipca 1950 r. o zawodzie felczera (Dz. U. z 2022 r. poz. 1529 oraz z 2026 r. poz. 26) w art. 2a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Felczer albo starszy felczer tracą prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa w przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej.”.

Art. 26. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Osoby małoletnie działają przez swych ustawowych przedstawicieli. Osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, działa przez kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”,

b) dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§ 6. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że zakres działania kuratora reprezentującego ustanowionego dla strony jest niewystarczający do ochrony jej praw i interesów, organ zawiadamia właściwy sąd o potrzebie zmiany zakresu działania kuratora o reprezentowanie w tym postępowaniu osoby, dla której został on ustanowiony.”;

- 2) po art. 32 dodaje się art. 32a w brzmieniu:

„Art. 32a. § 1. Osoba, dla której został umocowany pełnomocnik rejestrowany, może działać przez tego pełnomocnika, chyba że charakter czynności wymaga jej osobistego działania.

§ 2. Umocowany pełnomocnik rejestrowany dołącza do akt wypis protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego albo oświadczenie, że jest umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym.”;

- 3) w art. 33:

- a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pełnomocnikiem strony może być osoba pełnoletnia, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany.”,

- b) dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Kurator reprezentujący dołącza do akt odpis prawomocnego postanowienia wskazującego zakres jego działania.”;

- 4) w art. 40 dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§ 6. Jeżeli strona działa przez kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, pisma doręcza się kuratorowi reprezentującemu albo umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu.”;

- 5) w art. 96f § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Mediatorem może być osoba pełnoletnia korzystająca z pełni praw publicznych, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego, w szczególności mediator wpisany na listę stałych mediatorów lub do wykazu instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego, prowadzonych przez prezesa sądu okręgowego, lub na listę prowadzoną przez organizację pozarządową lub uczelnię, o której informację przekazano prezesowi sądu okręgowego.”;

- 6) w art. 97 w § 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2) w razie śmierci przedstawiciela ustawowego strony, ustanowionego dla niej kuratora reprezentującego albo umocowanego dla niej pełnomocnika rejestrowanego;
- 3) w razie braku przedstawiciela dla strony małoletniej, strony, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo strony, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 27. W ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2026 r. poz. 236) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. Kierownik urzędu stanu cywilnego, który dowiedział się o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie zamierzonego małżeństwa albo dowiedział się, że osoba zamierzająca zawrzeć małżeństwo znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, odmówi przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński lub wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 4¹, a w razie wątpliwości zwróci się do sądu o rozstrzygnięcie, czy małżeństwo może być zawarte.”;

- 2) uchyla się art. 11 i art. 12;

- 3) w art. 15¹:

- a) w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli;”;

- b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Nie można żądać unieważnienia małżeństwa po upływie sześciu miesięcy od ustania stanu wyłączającego świadome lub swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli, od wykrycia błędu lub ustania obawy wywołanej groźbą – a w każdym wypadku po upływie lat trzech od zawarcia małżeństwa.”;

- 4) art. 53 otrzymuje brzmienie:

„Art. 53. § 1. Rozdzielność majątkowa powstaje z mocy prawa w razie:

- 1) ogłoszenia upadłości jednego z małżonków;
- 2) powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego jednego z małżonków;
- 3) ustanowienia dla jednego z małżonków kuratora reprezentującego, chyba że sąd, ustanawiając kuratora, postanowi inaczej.

§ 2. W razie wygaśnięcia umocowania pełnomocnika rejestrowanego, uchylenia postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego albo wygaśnięcia kurateli, a

także w razie umorzenia, ukończenia albo uchylenia postępowania upadłościowego między małżonkami powstaje ustawowy ustrój majątkowy.”;

5) w art. 64:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli w trakcie biegu terminu do wytoczenia powództwa o zaprzeczenie ojcostwa dla męża matki powstało umocowanie pełnomocnika rejestrowanego albo został ustanowiony kurator reprezentujący, powództwo może wytoczyć umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd. Termin do wytoczenia powództwa wynosi w tym wypadku rok od dnia powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowienia kuratora reprezentującego, a jeżeli umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący dowiedział się, że dziecko nie pochodzi od męża matki, po upływie tego terminu – rok od dnia, w którym dowiedział się o tej okoliczności.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Termin, o którym mowa w § 1, ulega zawieszeniu na czas trwania postępowania o zezwolenie kuratorowi reprezentującemu albo umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu na wniesienie powództwa o zaprzeczenie ojcostwa.”,

c) uchyla się § 2;

6) po art. 64 dodaje się art. 64¹ w brzmieniu:

„Art. 64¹. Jeżeli umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący ustanowiony dla męża matki, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, nie wytoczył powództwa o zaprzeczenie ojcostwa, mąż matki może wytoczyć powództwo po wygaśnięciu umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo uchyleniu kurateli. Termin do wytoczenia powództwa wynosi w tym wypadku rok od dnia wygaśnięcia umocowania pełnomocnika rejestrowanego lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego, a jeżeli mąż matki dowiedział się, że dziecko od niego nie pochodzi, po upływie tego terminu – rok od dnia, w którym dowiedział się o tej okoliczności.”;

7) art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Art. 65. Jeżeli mąż matki utracił zdolność do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem w terminie do wytoczenia powództwa o zaprzeczenie ojcostwa, a nie

został dla niego ustanowiony kurator reprezentujący ani nie został umocowany pełnomocnik rejestrowany, może on wytoczyć powództwo w ciągu roku od dnia ustania tego stanu.”;

8) w art. 77:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Oświadczenie konieczne do uznania ojcostwa może złożyć osoba, która ukończyła szesnaście lat i działa z dostatecznym rozeznanie.”;

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. W razie powzięcia wątpliwości, czy osoba, która zamierza złożyć oświadczenie konieczne do uznania ojcostwa, działa z dostatecznym rozeznanie, kierownik urzędu stanu cywilnego zwróci się do sądu o rozstrzygnięcie, czy oświadczenie może zostać przez nią złożone.”;

c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli osoba, o której mowa w § 1, jest małoletnia, może złożyć oświadczenie konieczne do uznania ojcostwa tylko przed sądem opiekuńczym.”;

9) w art. 94 w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli jedno z rodziców nie żyje albo nie jest pełnoletnie, władza rodzicielska przysługuje drugiemu z rodziców.”;

10) w art. 96 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Rodzic małoletni uczestniczy w sprawowaniu bieżącej pieczy nad osobą dziecka i w jego wychowaniu, chyba że sąd opiekuńczy ze względu na dobro dziecka postanowi inaczej.”;

11) uchyla się art. 108;

12) w art. 114¹:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przysposobić może osoba pełnoletnia, jeżeli jej kwalifikacje osobiste uzasadniają przekonanie, że będzie należycie wywiązywała się z obowiązków przysposabiającego oraz posiada opinię kwalifikacyjną oraz świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez ośrodek adopcyjny, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, chyba że obowiązek ten jej nie dotyczy.”;

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Przysposabiającym nie może być osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, chyba że przysposabiane jest dziecko drugiego małżonka.”;

13) art. 116 otrzymuje brzmienie:

„Art. 116. Przysposobienie przez jednego z małżonków nie może nastąpić bez zgody drugiego małżonka, chyba że porozumienie się z nim napotyka trudne do przewyciężenia przeszkody.”;

14) w art. 148 § 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„§ 1. Opiekunem może być ustanowiona osoba pełnoletnia, która nie została pozbawiona praw publicznych.

§ 1a. Opiekunem nie może być ustanowiona osoba, która została pozbawiona władzy rodzicielskiej albo skazana za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności albo za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby lub przestępstwo popełnione na szkodę małoletniego lub we współdziałaniu z nim, albo osoba, wobec której orzeczono zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi, obowiązek powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.”;

15) w tytule III:

a) uchyla się dział II,

b) tytuł działu III otrzymuje brzmienie: „Kuratela w innych przypadkach”;

16) uchyla się art. 181 i art. 183.

Art. 28. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, 1172 i 1508 oraz z 2026 r. poz. 184 i 507) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu.”;

2) uchyla się art. 13;

3) art. 15 i art. 16 otrzymują brzmienie:

„Art. 15. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście.

Art. 16. § 1. Dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia w zakresie, w jakim nie jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistości albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, sąd ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli jest to konieczne dla ochrony jej praw lub interesów.

§ 2. Kurator reprezentujący może być ustanowiony do załatwienia konkretnej sprawy, prowadzenia spraw określonego rodzaju, a nawet prowadzenia wszelkich spraw.

§ 3. Sąd określa rodzaj spraw, w których kurator może działać w imieniu osoby, dla której został ustanowiony, lub w których ta osoba może działać za zgodą kuratora.

§ 4. Ze względu na szczególne okoliczności sąd może ustanowić więcej niż jednego kuratora reprezentującego o różnym zakresie działania. Jeśli kuratorami mają być rodzice lub przysposabiający, sąd może zdecydować, że będą mieli ten sam zakres działania.

§ 5. Sąd nie ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli interesy osoby, o której mowa w § 1, są wystarczająco chronione w inny sposób. W szczególności sąd nie ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli został umocowany pełnomocnik rejestrowany.”;

4) po art. 16 dodaje się art. 16¹ w brzmieniu:

„Art. 16¹. § 1. Jeżeli ochrona interesów osoby pełnoletniej nie wymaga ustanowienia kuratora reprezentującego, a osoba ta potrzebuje faktycznego wsparcia w prowadzeniu jej spraw, sąd ustanawia kuratora wspierającego.

§ 2. Ustanawiając kuratora reprezentującego, sąd może jednocześnie ustanowić go kuratorem wspierającym w innym określonym zakresie.”;

5) w art. 18:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Ważność umowy zawartej bez wymaganej zgody przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych albo osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, zależy od jej potwierdzenia przez przedstawiciela ustawowego albo tego kuratora, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”,

b) po § 2 dodaje się § 2¹ w brzmieniu:

„§ 2¹. Osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może sama potwierdzić umowę po uchyleniu orzeczenia w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego bądź po upływie okresu, na jaki został ustanowiony, bądź po zmianie orzeczenia o sposobie jej reprezentacji, w zakresie którego mieściła się potwierdzana umowa.”,

c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Druga strona umowy nie może powoływać się na brak zgody przedstawiciela ustawowego bądź kuratora reprezentującego. Może jednak wyznaczyć mu odpowiedni termin do potwierdzenia umowy i staje się wolna po bezskutecznym upływie tego terminu.”;

6) w art. 19 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Jeżeli osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, sama dokonała jednostronnej czynności prawnej, a czynność ta wynika z zakresu działania kuratora reprezentującego określonego przez sąd, czynność jest nieważna.”;

7) po art. 19 dodaje się art. 19¹ w brzmieniu:

„Art. 19¹. Czynność prawna dokonana przez przedstawiciela ustawowego albo kuratora reprezentującego bez wymaganego zezwolenia sądu jest nieważna.”;

8) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych albo osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może bez zgody przedstawiciela ustawowego albo kuratora reprezentującego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego.”;

9) w art. 42 po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Kuratorem nie może być osoba, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

10) art. 62 otrzymuje brzmienie:

„Art. 62. Oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, nie traci mocy wskutek tego, że zanim do tej osoby doszło, składający je zmarł, chyba że co innego wynika z treści oświadczenia, z ustawy lub z okoliczności.”;

11) art. 82 otrzymuje brzmienie:

„Art. 82. Nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.”;

12) w art. 109² § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Prokurentem może być osoba pełnoletnia, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany.”;

13) w art. 109⁷:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Prokura wygasa:

- 1) ze śmiercią prokurenta;
- 2) z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla prokurenta;
- 3) z chwilą ustanowienia kuratora reprezentującego dla prokurenta.”,

b) uchyla się § 4;

14) w księdze pierwszej w tytule IV w dziale VI dodaje się rozdział IV w brzmieniu:

„Rozdział IV

Pełnomocnictwo rejestrowane

Art. 109¹⁰. § 1. Osoba pełnoletnia, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, może udzielić pełnomocnictwa na wypadek, gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia nie była w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem (pełnomocnictwo rejestrowane).

§ 2. Pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych, a także do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi. Pełnomocnictwo rejestrowane nie obejmuje umocowania do głosowania w wyborach w imieniu mocodawcy.

§ 3. Pełnomocnictwa rejestrowanego nie można ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich.

§ 4. Oświadczenie mocodawcy jest składane osobiście w formie aktu notarialnego i podlega wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw, o którym mowa w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2026 r. poz. 614 i ...).

§ 5. Powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego następuje z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw dokonywanego na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie.

Art. 109¹¹. § 1. Pełnomocnikiem rejestrowanym może być osoba pełnoletnia, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany.

§ 2. Pełnomocnictwa rejestrowanego można udzielić tylko jednej osobie.

§ 3. Udzielając pełnomocnictwa rejestrowanego, można wskazać inną osobę jako pełnomocnika rejestrowanego na wypadek, gdyby ustanowiony pełnomocnik nie mógł lub nie chciał być pełnomocnikiem (podstawiony pełnomocnik rejestrowany).

Art. 109¹². § 1. Umocowany pełnomocnik rejestrowany uzyskuje zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku mocodawcy, w szczególności:

- 1) zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia nieruchomości lub użytkowania wieczystego;
- 2) zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal;
- 3) zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia i wydzierżawienia gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa;
- 4) zbycia lub obciążenia praw autorskich, praw pokrewnych, prawa własności przemysłowej lub innych praw twórcy;
- 5) dokonania darowizny innych składników mienia, z wyjątkiem drobnych darowizn zwyczajowo przyjętych;
- 6) zbycia, nabycia lub zmiany prawa służącego zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych mocodawcy;
- 7) złożenia oświadczenia o przyjęciu spadku bez ograniczenia odpowiedzialności za długi bądź odrzucenia spadku;
- 8) przyjęcia do placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym do zakładu opiekuńczo-leczniczego lub pielęgnacyjno-opiekuńczego, domu pomocy społecznej lub hospicjum;
- 9) wszczynania postępowań w sprawach z zakresu stanu cywilnego;
- 10) zawarcia umowy spółki, rozporządzania ogółem praw i obowiązków w spółce osobowej, udziałami lub akcjami w spółce kapitałowej lub spółce komandytowo-akcyjnej oraz innymi papierami wartościowymi lub pozostałymi instrumentami finansowymi w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722, z późn. zm. ³⁾) oraz wszystkich czynności wspólnika lub akcjonariusza przekraczających zakres zwykłych czynności spółki.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1863, z 2025 r. poz. 146, 820, 923, 1014, 1069, 1216 i 1556 oraz z 2026 r. poz. 176, 340, 484, 644 i

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli przepis szczególny wymaga uzyskania orzeczenia sądu opiekuńczego.

§ 3. Czynność prawna, o której mowa w § 1, dokonana bez zezwolenia sądu jest nieważna.

Art. 109¹³. § 1. Umocowany pełnomocnik rejestrowany nie może:

- 1) być drugą stroną czynności prawnej, której dokonuje w imieniu mocodawcy, chyba że polega ona na bezpłatnym przysporzeniu na rzecz mocodawcy;
- 2) reprezentować mocodawcy przy dokonywaniu czynności prawnej między mocodawcą a inną osobą, której jest kuratorem reprezentującym lub umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym albo innym reprezentantem;
- 3) reprezentować mocodawcy przy dokonywaniu czynności prawnej między mocodawcą a małżonkiem umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, osobą pozostającą z umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym we wspólnym pożyciu, jego zstępnymi, wstępnymi lub rodzeństwem, chyba że czynność prawna polega na bezpłatnym przysporzeniu na rzecz mocodawcy.

§ 2. W przypadkach, o których mowa w § 1, sąd ustanawia kuratora reprezentującego do dokonania tej czynności.

§ 3. Przepis § 1 i 2 stosuje się odpowiednio w postępowaniu przed sądem, innym organem władzy publicznej oraz sądem polubownym.

Art. 109¹⁴. Z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego wygasają pełnomocnictwa udzielone przez mocodawcę, obejmujące umocowanie do czynności wchodzących w zakres pełnomocnictwa rejestrowanego, z wyjątkiem pełnomocnictw w postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi, pełnomocnictw, w stosunku do których mocodawca zrzekł się odwołania lub niewygasających na wypadek śmierci mocodawcy, a także prokury.

Art. 109¹⁵. Umocowany pełnomocnik rejestrowany może ustanowić dla mocodawcy innego pełnomocnika do dokonania poszczegółnej czynności, jak również pełnomocnika procesowego.

Art. 109¹⁶. § 1. Umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie powstaje w przypadku:

- 1) odwołania pełnomocnictwa rejestrowanego;
- 2) zrzeczenia się pełnomocnictwa rejestrowanego;
- 3) śmierci mocodawcy;

- 4) śmierci pełnomocnika;
- 5) ustanowienia dla pełnomocnika rejestrowanego kuratora reprezentującego;
- 6) powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla tego pełnomocnika.

§ 2. Ustanowienie kuratora reprezentującego dla mocodawcy nie wyłącza powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Po powstaniu umocowania kuratela wygasa.

§ 3. W przypadku uprawomocnienia się postanowienia sądu o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo gdy po powstaniu umocowania wystąpią zdarzenia, o których mowa w § 1, umocowanie pełnomocnika rejestrowanego wygasa.

§ 4. Ogłoszenie upadłości mocodawcy nie powoduje wygaśnięcia pełnomocnictwa rejestrowanego.

Art. 109¹⁷. Odwołanie oraz zrzeczenie się pełnomocnictwa rejestrowanego wymaga formy aktu notarialnego i podlega wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw.

Art. 109¹⁸. Sąd może zwolnić umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli jego działania lub zaniechania są sprzeczne z wolą mocodawcy, zagrażają jego interesom albo je naruszają.”;

- 15) w art. 121 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) co do roszczeń, które przysługują osobom, dla których ustanowiono opiekuna, kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego przeciwko osobom sprawującym opiekę, kuratorom reprezentującym lub umocowanym pełnomocnikom rejestrowanym przez czas sprawowania przez te osoby opieki lub kurateli albo istnienia umocowania;”;

- 16) w art. 122 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do biegu przedawnienia przeciwko osobie, co do której istnieje podstawa do ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”;

- 17) w art. 467 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jeżeli wierzyciel jest małoletni i nie ma przedstawiciela uprawnionego do przyjęcia świadczenia;”;

- 18) art. 747 i art. 748 otrzymują brzmienie:

„Art. 747. W braku odmiennej umowy zlecenie nie wygasa wskutek śmierci dającego zlecenie. W przypadku gdy zgodnie z umową zlecenie wygasło, a z przerwania powierzonych czynności mogła wyniknąć szkoda, przyjmujący zlecenie prowadzi te

czynności nadal, dopóki spadkobierca dającego zlecenie nie będzie mógł zarządzić inaczej.

Art. 748. W braku odmiennej umowy zlecenie wygasa wskutek śmierci przyjmującego zlecenie.”;

19) w art. 899 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Darowizna nie może być odwołana z powodu niewdzięczności, jeżeli darczyńca obdarowanemu przebaczył. Przebaczenie jest skuteczne, gdy nastąpiło z dostatecznym rozeznaniem.”;

20) w art. 901 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, może żądać rozwiązania umowy darowizny dokonanej przed powstaniem umocowania pełnomocnika albo ustanowieniem kuratora, jeżeli darowizna, ze względu na wartość świadczenia i brak uzasadnionych pobudek, jest nadmierna.”;

21) w art. 930:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Spadkobierca nie może być uznany za niegodnego, jeżeli spadkodawca mu przebaczył. Przebaczenie jest skuteczne, gdy nastąpiło z dostatecznym rozeznaniem.”;

b) uchyla się § 2;

22) w art. 944 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sporządzić i odwołać testament może tylko osoba pełnoletnia.”;

23) w art. 956:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) małoletni;”;

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1¹ w brzmieniu:

„1¹) kto z jakichkolwiek powodów znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli;”;

24) w art. 986 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Nie może być wykonawcą testamentu:

1) małoletni;

2) osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego.”;

25) w art. 1010:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Spadkodawca nie może wydziedziczyć uprawnionego do zachowku, jeżeli mu przebaczył. Przebaczenie jest skuteczne, gdy nastąpiło z dostatecznym rozeznaniem.”,

b) uchyla się § 2;

26) w art. 1032 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, i spłacając niektóre długi spadkowe, wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o istnieniu innych długów spadkowych, ponosi odpowiedzialność za te długi ponad wartość stanu czynnego spadku, jednakże tylko do takiej wysokości, w jakiej byłby obowiązany je zaspokoić, gdyby spłacał należycie wszystkie długi spadkowe. Nie dotyczy to spadkobiercy małoletniego oraz spadkobiercy, który nie jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistości albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem.”.

Art. 29. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 468 i 473) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 65 po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Osoba pełnoletnia nie ma zdolności procesowej w zakresie, w jakim został ustanowiony kurator reprezentujący.”;

2) w art. 66 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

„§ 2. Osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.

§ 3. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że zakres działania kuratora reprezentującego ustanowionego dla strony jest niewystarczający do ochrony jej praw i interesów, sąd może zawiadomić właściwy sąd o potrzebie zmiany zakresu działania kuratora o reprezentowanie strony w tym postępowaniu. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy osoba fizyczna nie ma możliwości działania, sąd orzekający może także z urzędu ustanowić dla niej kuratora, do którego stosuje się odpowiednio przepisy art. 69.”;

3) po art. 66 dodaje się art. 66a w brzmieniu:

„Art. 66a. Osoba, dla której został umocowany pełnomocnik rejestrowany, może podejmować czynności procesowe przez tego pełnomocnika.”;

4) w art. 117 dodaje się § 7 i 8 w brzmieniu:

„§ 7. W przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może z urzędu ustanowić dla osoby fizycznej adwokata lub radcę prawnego.

§ 8. Adwokat lub radca prawny zawiadamia właściwy sąd, że osoba fizyczna, dla której został ustanowiony zgodnie z § 7, potrzebuje wsparcia, o którym mowa w art. 16 § 1 Kodeksu cywilnego.”;

- 5) w art. 133 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli stroną jest osoba fizyczna, doręczenia dokonuje się jej osobiście, a gdy nie ma ona zdolności procesowej – jej przedstawicielowi ustawowemu. Jeżeli strona działa przez kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, pisma doręcza się kuratorowi reprezentującemu albo umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu.”;

- 6) w art. 183² § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Mediatorem może być osoba pełnoletnia korzystająca z pełni praw publicznych, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego.”;

- 7) art. 306 otrzymuje brzmienie:

„Art. 306. § 1. Pobranie krwi w celu jej badania może nastąpić tylko za zgodą osoby, której krew ma być pobrana, a jeżeli osoba ta nie ukończyła trzynastu lat – za zgodą jej przedstawiciela ustawowego.

§ 2. Jeżeli osoba, której krew ma być pobrana, ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, a nie jest zdolna do świadomego wyrażenia zgody, zgodę wyraża kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo umocowany pełnomocnik rejestrowany.”;

- 8) art. 453¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 453¹. W sprawach o ustalenie lub zaprzeczenie pochodzenia dziecka oraz o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa matka i ojciec dziecka mają zdolność procesową, jeżeli ukończyli lat szesnaście.”;

- 9) w art. 519¹ § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W sprawach z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli skarga kasacyjna przysługuje tylko w sprawach o przysposobienie, o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, chyba że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych, a także od postanowień w

przedmiocie ustanowienia i uchylenia kurateli reprezentującej oraz postanowień w przedmiocie zwolnienia umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

- 10) w części pierwszej w księdze drugiej w tytule II w dziale I po rozdziale 1 dodaje się rozdział 1a w brzmieniu:

„Rozdział 1a

Sprawy dotyczące pełnomocnictwa rejestrowanego

Art. 543¹. W sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego właściwy jest sąd miejsca zamieszkania mocodawcy, a w razie braku miejsca zamieszkania – sąd miejsca jego pobytu.

Art. 543². § 1. Nadzór nad umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym sprawuje sąd, o którym mowa w art. 543¹.

§ 2. Umocowany pełnomocnik rejestrowany jest zobowiązany w terminach oznaczonych przez sąd składać sądowi sprawozdanie dotyczące mocodawcy.

§ 3. Sprawozdanie, o którym mowa w § 2, zawiera:

- 1) imię i nazwisko mocodawcy;
- 2) imię i nazwisko umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;
- 3) wskazanie miejsca pobytu mocodawcy;
- 4) wskazanie okresu, za który składane jest sprawozdanie;
- 5) rachunek z zarządu majątkiem mocodawcy obejmujący zestawienie wpływów i wydatków wraz z niezbędnymi dowodami;
- 6) informacje na temat:
 - a) stanu zdrowia mocodawcy,
 - b) dochodów mocodawcy,
 - c) majątku mocodawcy,
 - d) ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw, o których mowa w art. 109¹² Kodeksu cywilnego,
 - e) kosztów, wydatków i wynagrodzeń umocowanego pełnomocnika rejestrowanego,
 - f) ustanowienia pełnomocników, o których mowa w art. 109¹⁵ Kodeksu cywilnego;
- 7) inne istotne informacje dotyczące mocodawcy;
- 8) wskazanie miejsca i daty sporządzenia sprawozdania;

9) podpis umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

§ 4. Do sprawozdania, o którym mowa w § 2, umocowany pełnomocnik rejestrowany dołącza dokumenty dotyczące ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw, o których mowa w art. 109¹² Kodeksu cywilnego.

§ 5. Jeżeli dochody z majątku mocodawcy nie przekraczają prawdopodobnych kosztów jego utrzymania, sąd może zwolnić umocowanego pełnomocnika rejestrowanego z obowiązku przedstawiania rachunku z zarządu.

§ 6. Sąd może wymierzyć grzywnę umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu, który nie wykonuje obowiązku złożenia sprawozdania, o którym mowa w § 2. Jeżeli zarządzenie zostanie wykonane, grzywna jeszcze nieuiszczona może być umorzona.

§ 7. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania, o którym mowa w § 2, mając na względzie konieczność zapewnienia prawidłowego toku nadzoru nad działalnością umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

§ 8. Sąd wykonuje nadzór, zaznajamiając się na bieżąco z działalnością umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

§ 9. Sąd może żądać od umocowanego pełnomocnika rejestrowanego wyjaśnień we wszelkich sprawach należących do obowiązków i uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz przedstawiania dokumentów związanych z prowadzeniem spraw mocodawcy.

Art. 543³. Wniosek o wydanie zezwolenia na dokonanie czynności w sprawach mocodawcy, o których mowa w art. 109¹² § 1 Kodeksu cywilnego, składa umocowany pełnomocnik rejestrowany.

Art. 543⁴. W przypadkach, o których mowa w art. 109¹³ § 1–3 Kodeksu cywilnego, wniosek o ustanowienie kuratora składa umocowany pełnomocnik rejestrowany. W przypadku postępowań przed sądami, o których mowa w art. 109¹³ § 3 Kodeksu cywilnego, sąd orzekający może orzec z urzędu.

Art. 543⁵. § 1. O zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego sąd może orzec na wniosek lub z urzędu, jeżeli spełnione są przesłanki, o których mowa w art. 109¹⁸ Kodeksu cywilnego.

§ 2. Wniosek może złożyć każdy zainteresowany.

§ 3. Sąd wydaje postanowienie kończące postępowanie w sprawie w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia wniosku bądź wszczęcia postępowania z urzędu.

Art. 543⁶. § 1. Sąd może wydać postanowienie o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania o jego zwolnienie.

§ 2. Sąd może ustanowić dla mocodawcy doradcę tymczasowego w przypadku zawieszenia uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, gdy uzna to za konieczne dla ochrony osoby mocodawcy lub jego majątku. O ustanowieniu doradcy tymczasowego sąd niezwłocznie zawiadamia sąd opiekuńczy.

§ 3. Zakres umocowania doradcy tymczasowego określa sąd w postanowieniu o zawieszeniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Do doradcy tymczasowego stosuje się odpowiednio przepisy o kuratorze reprezentującym.

§ 4. Przed ustanowieniem doradcy tymczasowego należy wysłuchać mocodawcę oraz w miarę możliwości umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Do wysłuchania mocodawcy stosuje się odpowiednio przepisy art. 605⁵.

§ 5. Doradcą tymczasowym należy ustanowić w pierwszej kolejności podstawionego pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli taki został wyznaczony, w dalszej kolejności małżonka, krewnego lub inną osobę bliską, jeżeli nie stoi temu na przeszkodzie wzgląd na dobro mocodawcy.

§ 6. Na postanowienia, o których mowa w § 1 i 2, przysługuje zażalenie.

§ 7. Czynności dokonane przez doradcę tymczasowego przed uchyleniem lub zmianą postanowienia o jego ustanowieniu, o którym mowa w § 2, pozostają w mocy.

§ 8. Postanowienie o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz postanowienie o ustanowieniu doradcy tymczasowego tracą moc z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

§ 9. W przypadku utraty mocy postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego przepis § 7 stosuje się odpowiednio.

§ 10. Niezwłocznie po wydaniu postanowień, o których mowa w § 1 i 2, sąd orzekający dokonuje wpisu informacji o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego lub informacji o ustanowieniu doradcy tymczasowego do Rejestru Pełnomocnictw przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu

teleinformatycznego informacji, o których mowa w art. 95zp pkt 10 i 11 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2026 r. poz. 614 i).

§ 11. Przepis § 10 stosuje się odpowiednio do postanowienia uchylającego lub zmieniającego zakres środków, o których mowa w § 1 i 2.

Art. 543⁷. W sprawach o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego przepisy art. 560¹⁰, art. 560¹¹ i art. 560¹² stosuje się odpowiednio.

Art. 543⁸. § 1. Niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego sąd orzekający dokonuje wpisu informacji o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacji, o których mowa w art. 95zp pkt 8 lit. f ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie.

§ 2. Niezwłocznie po wydaniu prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego sąd orzekający dokonuje wpisu informacji o utracie mocy wydanego w tym postępowaniu postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego oraz postanowienia o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacji, o których mowa w art. 95zp pkt 10 i 12 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie.

§ 3. O uprawomocnieniu postanowienia w przedmiocie uwzględnienia wniosku o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego sąd informuje podstawionego pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli został ustanowiony.”;

11) w części pierwszej w księdze drugiej w tytule II w dziale I uchyla się rozdział 2;

12) art. 596 otrzymuje brzmienie:

„Art. 596. Do wzięcia udziału w badaniu rachunku końcowego z opieki sąd opiekuńczy wezwie osobę, która pozostawała pod opieką, jeżeli jest ona pełnoletnia, w innych zaś wypadkach – przedstawiciela ustawowego tej osoby lub jej spadkobierców, jeżeli są sądowi opiekuńczemu znani.”;

13) uchyla się art. 600;

14) w art. 603 po § 2 dodaje się § 2¹ w brzmieniu:

„§ 2¹. Ustanawiając kuratora, sąd rejestrowy ustala, czy osoba, która ma zostać kuratorem, ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

- 15) w części pierwszej w księdze drugiej w tytule II w dziale II dodaje się rozdział 4 w brzmieniu:

„Rozdział 4

Sprawy z zakresu kurateli dla osób pełnoletnich

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 605¹. § 1. W sprawach z zakresu kurateli dla osób pełnoletnich właściwy jest sąd opiekuńczy miejsca pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, a w razie braku miejsca pobytu – sąd miejsca jej zwykłego pobytu.

§ 2. Sąd może z urzędu wszcząć postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego, zmianę kuratora reprezentującego albo wspierającego, o zmianę zakresu działania kuratora reprezentującego albo wspierającego lub o uchylenie kurateli.

Art. 605². Postanowienie sądu w przedmiocie kurateli dla osób pełnoletnich staje się skuteczne i wykonalne z chwilą uprawomocnienia się.

Oddział 2

Postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej

Art. 605³. § 1. Wniosek w przedmiocie kurateli reprezentującej może zgłosić:

- 1) osoba potrzebująca wsparcia, o którym mowa w art. 16 § 1 Kodeksu cywilnego;
- 2) osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego;
- 3) przedstawiciel ustawowy osoby, o której mowa w pkt 1, która ukończyła lat 17;
- 4) małżonek osoby, o której mowa w pkt 1, osoba pozostająca z nią we wspólnym gospodarstwie domowym, jej krewny w linii prostej, rodzeństwo lub osoba pozostająca z nią w stosunku przysposobienia;
- 5) gmina, na której obszarze osoba, o której mowa w pkt 1, ma miejsce pobytu;
- 6) organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka oraz organizacje pozarządowe realizujące działania na rzecz osób z niepełnosprawnością, seniorów, osób w kryzysie bezdomności i osób w kryzysie psychicznym;
- 7) prokurator.

§ 2. Osoba, która zgłosiła wniosek w przedmiocie kurateli reprezentującej w złej wierze, podlega karze grzywny.

Art. 605⁴. § 1. Uczestnikami postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej są:

- 1) wnioskodawca;
- 2) osoba, której dotyczy postępowanie;
- 3) przedstawiciel ustawowy osoby, której dotyczy postępowanie;
- 4) kandydat na kuratora reprezentującego wskazany przez wnioskodawcę lub uczestnika albo wybrany przez sąd, o ile wyraził zgodę;
- 5) kurator reprezentujący ustanowiony dla osoby, której postępowanie dotyczy.

§ 2. Sąd zawiadamia o toczącym się postępowaniu małżonka osoby, której postępowanie dotyczy, a w miarę potrzeby osobę pozostającą z nią we wspólnym gospodarstwie domowym. Mogą oni wziąć udział w każdym stanie sprawy aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji.

§ 3. Organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka, mogą wstąpić do postępowania w każdym stanie sprawy aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji.

Art. 605⁵. § 1. Osobę, której dotyczy postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej, należy wysłuchać niezwłocznie po wszczęciu postępowania. Sąd może odstąpić od wysłuchania tylko wówczas, gdy brak jest możliwości jakiegokolwiek porozumienia się z osobą, dla której ma zostać ustanowiony kurator reprezentujący.

§ 2. W przypadku osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się wysłuchanie przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb.

§ 3. W razie potrzeby wysłuchanie odbywa się w obecności biegłego psychologa lub biegłego innej specjalności.

§ 4. Przed wysłuchaniem sąd może zlecić kuratorowi sądowemu przeprowadzenie wywiadu w celu ustalenia sposobu funkcjonowania osoby, dla której ma zostać ustanowiony kurator reprezentujący, i sposobu skutecznej komunikacji z tą osobą, chyba że wystarczająca dla dokonania tych ustaleń jest dokumentacja dotycząca tej osoby znajdująca się w aktach sprawy.

§ 5. Przed wysłuchaniem sąd na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, na ile jest to możliwe, ustala poziom sprawności ruchowej osoby, która ma zostać

wysłuchana, jej szczególne potrzeby, w tym potrzeby związane z komunikowaniem się z otoczeniem, porę jej optymalnej aktywności poznawczej, a także czy zachodzi potrzeba uczestnictwa w wysłuchaniu biegłego psychologa lub biegłego innej specjalności.

§ 6. Zawiadamiając osobę, której dotyczy postępowanie, o wysłuchaniu, sąd poucza ją o treści art. 152–154, a także:

- 1) informuje o pomocy, której sąd ma możliwość udzielić w budynku sądu, oraz o stopniu dostępności budynku dla osób niepełnosprawnych;
- 2) wskazuje udogodnienia techniczne, które sąd ma możliwość zapewnić podczas wysłuchania;
- 3) informuje o konieczności powiadomienia sądu o przeszkodach w przeprowadzeniu wysłuchania w budynku sądu, wynikających z stanu zdrowia osoby, której dotyczy postępowanie, lub z braku możliwości zapewnienia przez sąd udogodnień technicznych uwzględniających potrzeby tej osoby.

§ 7. Sąd poucza osobę, której dotyczy postępowanie, że powiadomienie, o którym mowa w § 6 pkt 3, należy złożyć do sądu w terminie nie krótszym niż siedem dni przed wyznaczonym terminem wysłuchania.

§ 8. Jeżeli z uwagi na okoliczności sprawy wysłuchanie zostało wyznaczone w miejscu pobytu osoby, której dotyczy postępowanie, należy je przeprowadzić niezwłocznie.

§ 9. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób przygotowania wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie, oraz warunki, w jakich powinno odbywać się wysłuchanie, mając na względzie konieczność zapewnienia swobody wypowiedzi i wsparcia w komunikowaniu się wysłuchiwanej osoby.

Art. 605⁶. § 1. Sąd ustala w jakim zakresie osoba, której dotyczy postępowanie, jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistość albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, sytuację osobistą i majątkową tej osoby, a także rodzaj spraw, przy prowadzeniu których potrzebne jest wsparcie. Ponadto sąd ustala, czy osoba ta może w dostateczny sposób samodzielnie chronić swoje prawa lub interesy oraz czy interesy tej osoby są wystarczająco chronione w inny sposób.

§ 2. Sąd bada także kwalifikacje osobiste kandydata na kuratora reprezentującego oraz spełnienie przez niego wymagań, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (Dz. U. ...).

§ 3. Sąd może zobowiązać osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą, której dotyczy postępowanie, do złożenia wykazu majątku należącego do tej osoby oraz do złożenia przyrzeczenia. Przepisy art. 913 oraz art. 915–917 stosuje się odpowiednio.

Art. 605⁷. § 1. Wobec osoby, której dotyczy postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej z powodu zaburzeń psychicznych, zostaje wydana opinia przez biegłego lekarza psychiatrę lub neurologa, a w uzasadnionych przypadkach przez biegłego lekarza z zakresu innej specjalizacji.

§ 2. W innych przypadkach, gdy wynika to ze sposobu funkcjonowania danej osoby, opinia może być wydana przez biegłego psychologa, biegłego lekarza psychiatrę lub neurologa, a w razie stwierdzenia takiej potrzeby – przez biegłego innej specjalności.

§ 3. Opinia obejmuje ocenę stanu zdrowia i sposobu funkcjonowania danej osoby, zdolności postrzegania lub oceny rzeczywistości albo możliwości samodzielnego kierowania swoim postępowaniem.

Art. 605⁸. § 1. Sąd może zaniechać doręczenia pism sądowych, wezwania bądź wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie, jeżeli uzna to za niecelowe ze względu na stan zdrowia tej osoby. Nie dotyczy to wysłuchania, o którym mowa w art. 605⁵ § 1.

§ 2. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 605⁹. Orzeczenie w przedmiocie kurateli reprezentującej zapada po przeprowadzeniu rozprawy.

Art. 605¹⁰. § 1. W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd określa w szczególności:

- 1) osobę kuratora reprezentującego;
- 2) zakres i rodzaj spraw, przy prowadzeniu których czynności mogą być dokonywane przez kuratora w imieniu osoby, dla której ten kurator został ustanowiony, lub przez tę osobę za zgodą kuratora;
- 3) okres, na jaki ustanawia się kuratora reprezentującego;
- 4) terminy składania przez kuratora reprezentującego sprawozdań dotyczących osoby, dla której został ustanowiony.

§ 2. W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd może orzec o możliwości dalszego wykonywania przez osobę, dla której ten kurator został ustanowiony, zawodu albo czynności służbowych, uregulowanych w odrębnych

przepisach, jeżeli przemawiają za tym stan tej osoby oraz charakter zawodu albo czynności służbowych.

§ 3. W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego do wszelkich spraw sąd może orzec o pozbawieniu osoby, dla której ten kurator został ustanowiony, prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365 i 1792 oraz z 2026 r. poz. 178 i ...), jeżeli stan tej osoby wskazuje, że nie będzie ona mogła świadomie realizować tego prawa. Pozbawienie prawa wybierania skutkuje także pozbawieniem prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300). Pozbawienie prawa wybierania następuje na czas trwania kurateli reprezentującej.

§ 4. Uchylając kuratelę, sąd uchyla także wydane postanowienie o pozbawieniu prawa wybierania.

§ 5. W przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego sąd sprawdza w Rejestrze Pełnomocnictw, czy osobie, dla której ten kurator został ustanowiony, udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego. Niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd dokonuje wpisu informacji o ustanowieniu kuratora dla pełnomocnika rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacji, o których mowa w art. 95zp pkt 8 lit. e ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie.

§ 6. O uprawomocnieniu postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego dla osoby, której wcześniej udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego, sąd informuje podstawionego pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli został ustanowiony.

Art. 605¹¹. Jeżeli osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem lub jeżeli jest ona opiekunem prawnym takiego dziecka, sąd niezwłocznie zawiadamia sąd opiekuńczy.

Art. 605¹². § 1. Odpis prawomocnego postanowienia w przedmiocie kurateli reprezentującej sąd przesyła do placówki, w której przebywa osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego.

§ 2. W odniesieniu do osób, o których mowa w art. 21e ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 869, 1556 i 1792 oraz z 2026 r. poz. 119, 176, 252, 346, 644 i ...), odpis prawomocnego postanowienia w przedmiocie kurateli reprezentującej sąd niezwłocznie przesyła sądowi rejestrowemu.

§ 3. Niezwłocznie, niepóźniej niż w terminie 7 dni roboczych od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w przedmiocie kurateli reprezentującej, sąd dokonuje zgłoszenia informacji w trybie i na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2026 r. poz. 30, 507 i ...).

Art. 605¹³. Na rok przed upływem okresu, na jaki ustanowiono kuratora reprezentującego w ostatnim prawomocnym postanowieniu, sąd wszczyna z urzędu postępowanie w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że toczy się już postępowanie w tym przedmiocie.

Art. 605¹⁴ § 1. Kuratorowi reprezentującemu przysługuje stosowne wynagrodzenie, chyba że nakład jego pracy jest nieznaczny.

§ 2. Wynagrodzenie przyznaje się na wniosek kuratora reprezentującego, za wskazany przez niego okres sprawowania kurateli, nie dłuższy niż rok.

§ 3. Wynagrodzenia nie przyznaje się, jeżeli wykonywanie kurateli reprezentującej czyni zadość zasadom słuszności.

§ 4. Wynagrodzenie pokrywa się z dochodów lub majątku osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, a jeżeli nie jest ona w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia tego kuratora bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, wynagrodzenie jest pokrywane ze środków publicznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639).

Art. 605¹⁵. Kuratorowi reprezentującemu nie wolno używać we własnym interesie rzeczy i pieniędzy osoby, dla której został ustanowiony. Od sum pieniężnych zatrzymanych ponad potrzebę wynikającą z wykonywania kurateli kurator płaci tej osobie odsetki ustawowe.

Art. 605¹⁶. Kurator reprezentujący może żądać od osoby, dla której został ustanowiony, zwrotu nakładów i wydatków związanych z należytym prowadzeniem spraw. Do roszczeń z tego tytułu stosuje się odpowiednio przepisy art. 742 i art. 753 § 2 Kodeksu cywilnego.

Art. 605¹⁷ § 1. Nadzór nad kuratorem reprezentującym sprawuje sąd opiekuńczy właściwy według miejsca pobytu osoby, dla której ten kurator został ustanowiony.

§ 2. Kurator reprezentujący jest zobowiązany w terminach oznaczonych przez sąd składać sądowi sprawozdanie dotyczące osoby, dla której został ustanowiony.

§ 3. Sprawozdanie, o którym mowa w § 2, zawiera:

- 1) imię i nazwisko osoby, dla której kurator został ustanowiony;
- 2) imię i nazwisko kuratora reprezentującego;
- 3) zakres działania kuratora określony przez sąd;
- 4) wskazanie miejsca pobytu osoby, dla której kurator został ustanowiony;
- 5) wskazanie okresu, za który składane jest sprawozdanie;
- 6) rachunek z zarządu majątkiem osoby, dla której kurator został ustanowiony, obejmujący zestawienie wpływów i wydatków wraz z niezbędnymi dowodami;
- 7) informacje na temat:
 - a) stanu zdrowia osoby, dla której kurator został ustanowiony,
 - b) dochodów osoby, dla której kurator został ustanowiony,
 - c) majątku osoby, dla której kurator został ustanowiony,
 - d) ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw, o których mowa w art. 20 ustawy z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji,
 - e) kosztów, wydatków i wynagrodzeń kuratora reprezentującego;
- 8) inne istotne informacje dotyczące osoby, dla której kurator został ustanowiony;
- 9) wskazanie miejsca i daty sporządzenia sprawozdania;
- 10) podpis kuratora reprezentującego.

§ 4. Do sprawozdania, o którym mowa w § 2, kurator reprezentujący dołącza dokumenty dotyczące ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw, o których mowa w art. 20 ustawy z dnia... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji.

§ 5. Jeżeli dochody z majątku osoby, dla której kurator został ustanowiony, nie przekraczają prawdopodobnych kosztów utrzymania tej osoby, sąd może zwolnić kuratora z obowiązku przedstawiania rachunku z zarządu.

§ 6. Sąd może wymierzyć grzywnę kuratorowi reprezentującemu, który nie wykonuje obowiązku złożenia sprawozdania, o którym mowa w § 2. Jeżeli zarządzenie zostanie wykonane, grzywna jeszcze nieuiszczona może być umorzona.

§ 7. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania, o którym mowa w § 2, mając na względzie konieczność zapewnienia prawidłowego toku nadzoru nad działalnością kuratora reprezentującego.

§ 8. Sąd wykonuje nadzór, zaznajamiając się na bieżąco z działalnością kuratora reprezentującego. Sąd może udzielać mu wskazówek i poleceń.

§ 9. Sąd może żądać od kuratora reprezentującego wyjaśnień we wszelkich sprawach należących do obowiązków i uprawnień kuratora oraz przedstawiania dokumentów związanych z prowadzeniem spraw osoby, dla której został ustanowiony.

Oddział 3

Doradca tymczasowy

Art. 605¹⁸. § 1. W postępowaniu w przedmiocie kurateli reprezentującej sąd może na wniosek uczestnika postępowania lub z urzędu, na każdym etapie postępowania, ustanowić dla osoby, której dotyczy postępowanie, doradcę tymczasowego, gdy uzna to za konieczne dla ochrony tej osoby lub jej mienia.

§ 2. Przed ustanowieniem doradcy tymczasowego należy wysłuchać osobę, której postępowanie dotyczy.

§ 3. Decydując o wyborze doradcy tymczasowego, sąd stosuje odpowiednio przepisy art. 11 i art. 12 ustawy z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji.

§ 4. Zakres działania doradcy tymczasowego określa sąd w postanowieniu. Do doradcy tymczasowego stosuje się odpowiednio przepisy o kuratorze reprezentującym.

§ 5. Postanowienie o ustanowieniu doradcy tymczasowego staje się skuteczne z chwilą doręczenia go osobie, której dotyczy postępowanie. W przypadku określonym w art. 605⁸ postanowienie staje się skuteczne z chwilą wydania.

§ 6. Odpis prawomocnego postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego sąd przesyła do podmiotu, w którym przebywa osoba, dla której ustanowiono tego doradcę.

Art. 605¹⁹. § 1. Postanowienie o ustanowieniu doradcy tymczasowego traci moc z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie, w którym ustanowiono tego doradcę.

§ 2. Sąd odwołuje doradcę tymczasowego, jeżeli ustała potrzeba ochrony osoby, której dotyczy postępowanie, lub jej mienia.

§ 3. Na postanowienie w przedmiocie ustanowienia lub odwołania doradcy tymczasowego przysługuje zażalenie.

Oddział 4

Postępowanie w przedmiocie kurateli wspierającej

Art. 605²⁰. Do postępowania w przedmiocie kurateli wspierającej stosuje się odpowiednio przepisy oddziału 2, z wyłączeniem przepisów art. 605⁷, art. 605⁸, art. 605¹¹, art. 605¹² § 2 i 3, art. 605¹³ i art. 605¹⁷, ze zmianami przewidzianymi w oddziale niniejszym.

Art. 605²¹. § 1. Kuratora wspierającego sąd ustanawia na wniosek osoby potrzebującej wsparcia, o którym mowa w art. 16¹ § 1 Kodeksu cywilnego.

§ 2. Za zgodą osoby, o której mowa w § 1, sąd może ustanowić kuratora wspierającego z urzędu.

Art. 605²². § 1. Uczestnikami postępowania w przedmiocie kurateli wspierającej jest osoba, której dotyczy postępowanie, kandydat na kuratora wspierającego wskazany przez wnioskodawcę albo wybrany przez sąd, o ile wyraził zgodę oraz kurator wspierający ustanowiony dla osoby, której postępowanie dotyczy.

§ 2. Organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka, mogą wstąpić do postępowania w każdym stanie sprawy aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji.

Art. 605²³. § 1. Sąd ustala w jakim zakresie osoba, której dotyczy postępowanie, potrzebuje wsparcia faktycznego w prowadzeniu swoich spraw.

§ 2. Sąd bada także kwalifikacje osobiste kandydata na kuratora wspierającego oraz spełnienie przez niego wymagań, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji.

Art. 605²⁴. Sąd może wydać postanowienie co do istoty sprawy także na posiedzeniu niejawnym.

Art. 605²⁵. W postanowieniu o ustanowieniu kuratora wspierającego sąd określa w szczególności:

- 1) osobę kuratora wspierającego;
- 2) zakres i rodzaj spraw, przy prowadzeniu których kurator ten udziela faktycznego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przez osobę, dla której zostaje ustanowiony;
- 3) okres, na jaki ustanawia się kuratora wspierającego.

Art. 605²⁶. § 1. Jeżeli w toku postępowania o ustanowienie kuratora wspierającego okaże się, że zachodzi potrzeba ustanowienia kuratora reprezentującego, sąd przeprowadzi dalsze postępowanie z urzędu według przepisów o tym postępowaniu.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, sąd, ustanawiając kuratora reprezentującego, może jednocześnie ustanowić go kuratorem wspierającym w określonym zakresie.

Art. 605²⁷. Wynagrodzenie kuratora wspierającego oraz zwrot nakładów i wydatków związanych z należytym prowadzeniem spraw pokrywa się wyłącznie z dochodów lub majątku osoby, dla której został on ustanowiony.”;

16) w art. 626¹ w § 3 skreśla się wyrazy „albo w zdolności do czynności prawnych”;

17) w art. 635 w § 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) spadkobierca jest nieznany, nieobecny lub małoletni albo nie ma ustawowego przedstawiciela;”;

18) w art. 665⁵ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W sprawach ograniczenia zarządu sukcesyjnego majątkiem osoby małoletniej właściwy jest sąd opiekuńczy.”;

19) w art. 831 w § 1 w pkt 6 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2024 r. poz. 1283)”;

20) uchyla się art. 1106¹;

21) w art. 1170 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Arbitrem może być osoba pełnoletnia bez względu na obywatelstwo, która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 30. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2026 r. poz. 268 i 516) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 56 w § 1:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w razie braku przedstawiciela ustawowego dla zobowiązanego będącego małoletnim;”;

b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) w razie braku kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego – w przypadku ustanowienia tego kuratora dla zobowiązanego albo umocowania tego pełnomocnika;”;

2) w art. 67c w § 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 31. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277, 807, 1423 i 1661 oraz z 2026 r. poz. 25 i 473) art. 294 otrzymuje brzmienie:

„Art. 294. Przedawnienie względem osoby, która nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych albo co do której istnieje podstawa do ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego, nie może skończyć się wcześniej niż z upływem 2 lat od dnia ustanowienia dla niej przedstawiciela ustawowego, ustanowienia kuratora reprezentującego, umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo od dnia ustania przyczyny ich ustanowienia albo umocowania. Jeżeli termin przedawnienia wynosi 1 rok, jego bieg liczy się od dnia ustanowienia przedstawiciela ustawowego, ustanowienia kuratora reprezentującego, umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo od dnia ustania przyczyny ich ustanowienia albo umocowania.”.

Art. 32. W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2026 r. poz. 515) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10 w ust. 5:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletni oraz korzysta z praw publicznych;”,
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ustanowiono dla niego kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 26 w ust. 1:
 - a) uchyla się pkt 2a,
 - b) po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:

„2b) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 3) w art. 78 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) który jest pełnoletni, korzysta z praw publicznych i nie ustanowiono dla niego kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 33. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1564, z 2025 r. poz. 1172 oraz z 2026 r. poz. 370) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4b w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

- „4) jeżeli ustanowiono dla niego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 2) w art. 4c w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„To samo uprawnienie przysługuje okręgowej radzie adwokackiej wtedy, gdy zostało wszczęte postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego dla adwokata albo w razie umocowania dla adwokata pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 3) w art. 65:
- a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest pełnoletni i korzysta w pełni z praw publicznych;”;
- b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 34. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499, z 2025 r. poz. 1172 oraz z 2026 r. poz. 370) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 24 w ust. 1:
- a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) jest pełnoletni;”;
- b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 28 w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla radcy prawnego.”;
- 3) w art. 29:
- a) uchyla się pkt 3,
- b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 35. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2026 r. poz. 521) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 15:
- a) § 2 otrzymuje brzmienie.

„§ 2. Członkiem spółdzielni może być każda osoba pełnoletnia, która odpowiada wymaganiom określonym w statucie, chyba że ustawa stanowi inaczej.”,

b) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Osoby, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, nie mogą być członkami organów spółdzielni. W walnym zgromadzeniu biorą one udział przez swoich umocowanych pełnomocników rejestrowanych albo przez ustanowionych dla nich kuratorów reprezentujących, o ile wynika to z zakresu ich działania określonego przez sąd.”;

2) w art. 194 w § 1 uchyla się pkt 3.

Art. 36. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1459 oraz z 2026 r. poz. 26 i 160) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Urzędnikiem państwowym może być osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim;
- 2) ukończyła osiemnaście lat życia oraz korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;
- 4) jest nieskazitelnego charakteru;
- 5) ma odpowiednie wykształcenie i odbyła aplikację administracyjną;
- 6) posiada stan zdrowia pozwalający na zatrudnienie na określonym stanowisku.

2. Urzędnikiem państwowym może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

2) w art. 45 w ust. 2 wyrazy „pkt 4” zastępuje się wyrazami „pkt 5”.

Art. 37. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) w art. 35:

1) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Sąd, który nałożył na osobę uzależnioną od alkoholu obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, jeśli uzna, że na skutek takiego uzależnienia zachodzi potrzeba ustanowienia dla tej osoby kuratora reprezentującego – zawiadamia o tym sąd opiekuńczy miejsca zwykłego pobytu tej osoby, a w razie braku miejsca zwykłego pobytu – sąd miejsca jej pobytu.

2. W razie ustanowienia kuratora reprezentującego sąd opiekuńczy orzeka o umieszczeniu tej osoby w domu pomocy społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu, chyba że zachodzi możliwość objęcia tej osoby inną stałą opieką.”;

2) ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. Osoba przyjęta do domu pomocy społecznej, jej przedstawiciel ustawowy, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo ustanowiony kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, małżonek, krewni w linii prostej, rodzeństwo oraz osoba sprawująca nad nią faktyczną opiekę mogą występować do sądu opiekuńczego z wnioskiem o zmianę orzeczenia o przyjęciu do domu pomocy społecznej.”;

3) w ust. 3 wyrazy „opiekuna osoby ubezwłasnowolnionej” zastępuje się wyrazami „ustanowionego kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego”.

Art. 38. W ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914) w art. 25 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Redaktorem naczelnym dziennika lub czasopisma może być osoba pełnoletnia, która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, posiada obywatelstwo polskie i nie jest pozbawiona praw publicznych.”.

Art. 39. W ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416 oraz 2026 r. poz. 605) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 w ust. 6:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego może zajmować pełnoletnia osoba, która:”;

b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 13:

a) w ust. 1:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletnia oraz korzysta z pełni praw publicznych;”;

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego dla niej kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”,

b) po ust. 1 dodaje się ust.1a w brzmieniu:

„1a. Państwowym inspektorem sanitarnym może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 40. W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 889) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16za w ust. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia;”,

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 24n:

a) w ust. 2:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia;”,

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”,

b) w ust. 6 wyrazy „ust. 2 pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „ust. 2 pkt 1–2”,

c) w ust. 7 wyrazy „ust. 2 pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „ust. 2 pkt 1–2”;

3) w art. 24o pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej.”.

Art. 41. W ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261 oraz z 2026 r. poz. 316 i 346) w art. 3 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Prawo tworzenia stowarzyszeń przysługuje pełnoletnim obywatelom polskim niepozbawionym praw publicznych.

2. Małoletni w wieku od 16 do 18 lat oraz osoby, dla których został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany, mogą należeć do

stowarzyszeń i korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym że w składzie zarządu stowarzyszenia większość muszą stanowić osoby pełnoletnie, dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany.”.

Art. 42. W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2023 r. poz. 265) w art. 31 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo wniesienia wniosku, o którym mowa w art. 30, przysługuje co najmniej 100 pełnoletnim obywatelom polskim, dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany, zwanych dalej „wnioskodawcami”.”.

Art. 43. W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 i 1824 oraz z 2025 r. poz. 1019, 1542 i 1792) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 44 w ust. 1:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) są pełnoletnie;”,
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
 - „1a) nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 44a:
 - a) w ust. 1:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) są pełnoletnie;”,
 - po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
 - „1a) nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
 - b) w ust. 2:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) są pełnoletnie;”,
 - po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
 - „1a) nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 46t w ust. 1:

- a) uchyla się pkt 1;
- b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 44. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636, 718 i 1366 oraz z 2026 r. poz. 187, 421 i 646) w art. 95 w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) osobę niepełnosprawną, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, lub osobę dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, oraz osobę sprawującą nad taką osobą faktyczną opiekę i wspólnie z nią zamieszkałą.”.

Art. 45. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 367 i 646) w art. 99a w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) osobę niepełnosprawną, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1665 i 1746 oraz z 2026 r. poz. 26), lub osobę dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, oraz osobę sprawującą nad taką osobą faktyczną opiekę i wspólnie z nią zamieszkałą.”.

Art. 46. W ustawie z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 125) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1:
 - a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 6a pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 47. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1001, z 2025 r. poz. 479, 1669 i 1793 oraz z 2026 r. poz. 26, 176 i 370) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11:
 - a) pkt 1a otrzymuje brzmienie:
„1a) korzysta w pełni z praw publicznych;”,
 - b) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:
„1b) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 16 w § 1:
 - a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) utracił prawa publiczne;”,
 - b) dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
„7) ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej.”;
- 3) w art. 16a § 1 otrzymuje brzmienie:
„§ 1. Osoba, która przestała być notariuszem z przyczyn, o których mowa w art. 16 § 1 pkt 1, 4–7 oraz § 3, może zostać ponownie powołana, jeżeli spełnia wymagania określone w art. 11 pkt 1–3 i 7, z uwzględnieniem art. 51 § 4.”;
- 4) w art. 68 § 1 otrzymuje brzmienie:
„§ 1. Sąd dyscyplinarny może zawiesić w czynnościach zawodowych notariusza, przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne, dyscyplinarne lub postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego albo dla którego umocowano pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 5) w art. 76:
 - a) § 1 otrzymuje brzmienie:
„§ 1. Zastępcą notarialnym jest osoba, która uzyskała pozytywny wynik z egzaminu notarialnego, spełnia warunki określone w art. 11 pkt 1–3 i złożyła ślubowanie.”,
 - b) w § 4 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) w przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej.”,
 - c) § 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Osoba skreślona z wykazu zastępców notarialnych z przyczyn, o których mowa w § 4 pkt 1, 3 i 4, może zostać powołana na notariusza, jeżeli spełnia wymagania określone w art. 11 pkt 1–3 i 7, z uwzględnieniem art. 78 pkt 4.”;

6) w art. 78a w § 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;

7) art. 86 otrzymuje brzmienie:

„Art. 86. Notariuszowi nie wolno dokonywać czynności notarialnej, jeżeli poweźmie wątpliwość, że strona czynności notarialnej z jakichkolwiek powodów znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.”;

8) w dziale II po rozdziale 3c dodaje się rozdział 3d w brzmieniu:

„Rozdział 3d

Pełnomocnictwa Rejestrowane

Art. 95zm. § 1. Krajowa Rada Notarialna prowadzi Rejestr Pełnomocnictw w systemie teleinformatycznym oraz zapewnia:

- 1) ochronę danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem oraz zmianą lub utratą;
- 2) zgodność danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw ze stanem faktycznym w zakresie wynikającym z art. 109¹⁶ § 1 pkt 1–4 i 6 oraz § 3 Kodeksu cywilnego;
- 3) dostęp do systemu teleinformatycznego notariuszom oraz sądom w celu dokonywania wpisów oraz realizacji innych zadań ustawowych.

§ 2. Rejestr Pełnomocnictw jest rejestrem publicznym w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 1703 oraz z 2026 r. poz. 160), który służy do rejestracji danych dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego oraz zdarzeń, które dotyczą umocowania pełnomocnika rejestrowanego.

§ 3. Notariusz oraz prezes sądu lub osoba przez niego wyznaczona uzyskują dostęp do Rejestru Pełnomocnictw przez dane weryfikowane za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego.

§ 4. Krajowa Rada Notarialna jest administratorem danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw.

§ 5. Wpisy w Rejestrze Pełnomocnictw opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 6. Wpisów w Rejestrze Pełnomocnictw dokonuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia zaistnienia zdarzenia lub uzyskania informacji o zdarzeniu uzasadniającym dokonanie wpisu, chyba że przepis stanowi inaczej.

§ 7. Zmianę informacji w zakresie imion, nazwiska, numeru PESEL, a w przypadku jego braku – daty i miejsca urodzenia oraz serii, numeru i daty ważności paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, adresu do doręczeń oraz adresu do doręczeń elektronicznych mocodawca, pełnomocnik rejestrowany, podstawiony pełnomocnik rejestrowany oraz doradca tymczasowy zgłaszają niezwłocznie notariuszowi.

Art. 95zn. § 1. Notariusz sporządza pełnomocnictwo rejestrowane przy udziale osoby, której jest ono udzielane, a w przypadku wskazywania podstawionego pełnomocnika rejestrowanego – także przy udziale tej osoby.

§ 2. Niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni roboczych, po sporządzeniu pełnomocnictwa rejestrowanego, notariusz dokonuje jego wpisu do Rejestru Pełnomocnictw przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacji, o których mowa w art. 95zp pkt 4–7.

§ 3. Notariusz przed zamieszczeniem w Rejestrze Pełnomocnictw danych mocodawcy oraz pełnomocnika rejestrowanego, a także podstawionego pełnomocnika rejestrowanego, o ile został wskazany, weryfikuje dane tych osób w zakresie imienia (imion) i nazwiska osoby oraz numeru PESEL w rejestrze PESEL za pośrednictwem systemu teleinformatycznego służącego do prowadzenia Rejestru Pełnomocnictw, o ile te osoby posiadają numer PESEL. Notariusz potwierdza także brak informacji w rejestrze PESEL o zgonie osoby albo o znalezieniu zwłok.

§ 4. Z chwilą dokonania wpisu w Rejestrze Pełnomocnictw notariusz otrzymuje, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego służącego do prowadzenia Rejestru Pełnomocnictw, zawiadomienie o zarejestrowaniu pełnomocnictwa rejestrowanego ze wskazaniem numeru wpisu oraz zawiadomienie o możliwości uzyskania potwierdzenia zarejestrowania tego pełnomocnictwa. W taki sam sposób notariusz uzyskuje zawiadomienie o niezarejestrowaniu pełnomocnictwa rejestrowanego.

§ 5. Po dokonaniu wpisu w Rejestrze Pełnomocnictw przesyła się, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego służącego do prowadzenia Rejestru Pełnomocnictw, do rejestru PESEL informację o zamieszczeniu w Rejestrze Pełnomocnictw danych osoby, której dane zostały zweryfikowane, w celu uzyskania z rejestru PESEL informacji o dacie zgonu albo znalezienia zwłok. Informacja przesyłana do rejestru PESEL zawiera numer PESEL.

§ 6. Adnotację o zarejestrowaniu pełnomocnictwa rejestrowanego umieszcza się na akcie notarialnym pełnomocnictwa rejestrowanego, wskazując numer wpisu, a także dzień, miesiąc i rok oraz godzinę i minutę dokonanego wpisu.

§ 7. Zarejestrowanie pełnomocnictwa rejestrowanego nie następuje, jeżeli inne pełnomocnictwo rejestrowane udzielone przez tego samego mocodawcę zostało już wpisane do Rejestru Pełnomocnictw, chyba że umocowanie tego pełnomocnika nie powstało na skutek okoliczności, o których mowa w art. 109¹⁶ Kodeksu cywilnego, bądź wygasło.

§ 8. Przepisy § 2–6 stosuje się odpowiednio do oświadczeń o zrzeczeniu się oraz o odwołaniu pełnomocnictwa rejestrowanego, z zastrzeżeniem że wpisu do Rejestru Pełnomocnictw aktu notarialnego zawierającego oświadczenie o odwołaniu lub zrzeczeniu się pełnomocnictwa rejestrowanego notariusz dokonuje w dniu sporządzenia aktu notarialnego. W tych przypadkach notariusz zamieszcza w Rejestrze Pełnomocnictw dodatkowo informacje, o których mowa w art. 95zp pkt 8 lit. a i b.

§ 9. W przypadku zrzeczenia się pełnomocnictwa rejestrowanego po sporządzeniu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa lub powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego w stosunku do umocowanego pełnomocnika rejestrowanego notariusz niezwłocznie zawiadamia podstawionego pełnomocnika rejestrowanego.

Art. 95zo. § 1. Na wniosek ustanowionego pełnomocnika rejestrowanego i przy jego udziale notariusz sporządza protokół poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego.

§ 2. Podstawę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowią dwa zaświadczenia, o których mowa w art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2026 r. poz. 37, 203 i), zawierające orzeczenie, że pacjent, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, ze względu na stan zdrowia, nie jest w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem, wystawione przez dwóch lekarzy niewcześniejsz niż 3 miesiące przed sporządzeniem protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego.

§ 3. Podstawiony pełnomocnik rejestrowany może wystąpić z wnioskiem o sporządzenie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego, jeżeli umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie może powstać na skutek okoliczności, o których mowa w art. 109¹⁶ Kodeksu cywilnego, bądź wygaśło.

§ 4. Przystępując do spisania protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego, notariusz poucza osobę biorącą udział w spisywaniu protokołu o obowiązku ujawnienia wszelkich okoliczności objętych treścią protokołu oraz o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń oraz informuje o skutkach powstania umocowania pełnomocnictwa rejestrowanego.

§ 5. W protokole poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego zamieszcza się w szczególności:

- 1) żądanie sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego;
- 2) informacje o zaświadczeniach lekarskich stanowiących podstawę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego;
- 3) oświadczenie pełnomocnika rejestrowanego, że nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 109¹⁶ § 1 pkt 1–3, 5 i 6 Kodeksu cywilnego;
- 4) wzmiankę o pouczeniu przez notariusza o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

§ 6. Notariusz przesyła do sądu, o którym mowa w art. 543¹ Kodeksu postępowania cywilnego, wypis protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego oraz poucza pełnomocnika rejestrowanego o treści art. 543² Kodeksu postępowania cywilnego.

§ 7. Do protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego notariusz załącza:

- 1) zaświadczenia, o których mowa w § 2;
- 2) w przypadku wystąpienia z wnioskiem przez podstawionego pełnomocnika rejestrowanego, dokumenty urzędowe wskazujące na wygaśnięcie lub brak powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli okoliczność ta nie wynika z informacji wpisanych do Rejestru Pełnomocnictw.

§ 8. W przypadku wystąpienia z wnioskiem sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego przez podstawionego pełnomocnika rejestrowanego notariusz sprawdza w Rejestrze Pełnomocnictw, czy zaistniała okoliczność, o której mowa w § 7 pkt 2.

§ 9. Notariusz niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni roboczych, po sporządzeniu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego dokonuje jego

wpisu do Rejestru Pełnomocnictw przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacji, o których mowa w art. 95zp pkt 9.

§ 10. Z chwilą dokonania wpisu w Rejestrze Pełnomocnictw notariusz otrzymuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zawiadomienie o zarejestrowaniu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego ze wskazaniem numeru wpisu oraz zawiadomienie o możliwości uzyskania potwierdzenia zarejestrowania tego protokołu. W taki sam sposób notariusz uzyskuje zawiadomienie o niezarejestrowaniu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego.

§ 11. Adnotację o zarejestrowaniu umieszcza się na protokole poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego, wskazując numer wpisu, a także dzień, miesiąc i rok oraz godzinę i minutę dokonanego wpisu.

§ 12. Informacja o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w odniesieniu do osób, o których mowa w art. 21e ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 869, 1556 i 1792 oraz z 2026 r. poz. 119, 176, 252, 346, 644 i ...) jest przekazywana z Rejestru Pełnomocnictw do sądów rejestrowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego służącego do prowadzenia Rejestru Pełnomocnictw po dokonaniu wpisu tej informacji w Rejestrze Pełnomocnictw. Informacja zawiera imię (imiona) i nazwisko tej osoby oraz numer PESEL, a w przypadku jego braku – datę urodzenia.

Art. 95zp. Rejestr Pełnomocnictw zawiera:

- 1) numer wpisu;
- 2) datę oraz godzinę i minutę dokonania wpisu;
- 3) imię (imiona) i nazwisko notariusza oraz siedzibę jego kancelarii, a jeżeli czynność notarialną dokonała osoba zastępująca notariusza również imię (imiona) i nazwisko tej osoby, a w przypadku czynności dokonywanej przez sąd – oznaczenie sądu;
- 4) datę oraz miejsce sporządzenia pełnomocnictwa rejestrowanego oraz numer Repertorium A;
- 5) imię (imiona) i nazwisko mocodawcy, numer PESEL, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia oraz serię, numer i datę ważności paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 6) imię (imiona) i nazwisko pełnomocnika rejestrowanego, dane kontaktowe obejmujące adres do doręczeń lub adres do doręczeń elektronicznych oraz numer

- PESEL, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia oraz serię, numer i datę ważności paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 7) imię (imiona) i nazwisko podstawionego pełnomocnika rejestrowanego, dane kontaktowe obejmujące adres do doręczeń lub adres do doręczeń elektronicznych, oraz numer PESEL, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia oraz serię, numer i datę ważności paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
 - 8) informacje o niepowstaniu umocowania albo wygaśnięciu umocowania pełnomocnika rejestrowanego lub podstawionego pełnomocnika rejestrowanego z powodu:
 - a) odwołania pełnomocnictwa rejestrowanego wraz z datą sporządzenia aktu notarialnego,
 - b) zrzeczenia się pełnomocnictwa rejestrowanego wraz z datą sporządzenia aktu notarialnego,
 - c) śmierci mocodawcy albo pełnomocnika rejestrowanego wraz z datą zgonu albo znalezienia zwłok,
 - d) powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla tego pełnomocnika wraz z datą wpisu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw,
 - e) uprawomocnienia się postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego dla pełnomocnika rejestrowanego lub podstawionego pełnomocnika rejestrowanego wraz z sygnaturą akt sprawy, oznaczeniem sądu i datą uprawomocnienia się postanowienia,
 - f) uprawomocnienia się postanowienia o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego wraz z sygnaturą akt sprawy, oznaczeniem sądu i datą uprawomocnienia się postanowienia;
 - 9) datę oraz godzinę i minutę miejsca sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego oraz numer Repertorium A;
 - 10) informacje o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz o ustaniu zawieszenia uprawnień tego pełnomocnika wraz z sygnaturą akt sprawy, oznaczeniem sądu oraz datą wydania postanowienia;
 - 11) informacje o ustanowieniu dla mocodawcy doradcy tymczasowego wraz z sygnaturą akt sprawy, oznaczeniem sądu oraz datą wydania postanowienia oraz o zmianie lub

uchyleniu tego postanowienia, oraz dane dotyczące doradcy tymczasowego obejmujące imię (imiona) i nazwisko, adres do doręczeń lub adres do doręczeń elektronicznych, oraz numer PESEL, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia oraz serię, numer i datę ważności paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, oraz informację o zakresie umocowania doradcy tymczasowego;

- 12) informację o utracie mocy postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego wraz z sygnaturą akt sprawy, oznaczeniem sądu i datą utraty mocy postanowienia.

Art. 95zr. § 1. Z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw Krajowa Rada Notarialna udostępnia każdemu za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacje, o których mowa w art. 95zp pkt 1–4, pkt 5 w zakresie imienia (imion) i nazwiska, pkt 6 w zakresie imienia (imion) i nazwiska oraz adresu do doręczeń lub adresu do doręczeń elektronicznych, pkt 8 z wyłączeniem informacji o przyczynie wygaśnięcia, pkt 9–10, pkt 11 z wyłączeniem informacji o numerze PESEL, a w przypadku jego braku – dacie i miejscu urodzenia oraz serii, numerze i dacie ważności paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, oraz pkt 12. W przypadku powstania umocowania podstawionego pełnomocnika rejestrowanego także informacje o imieniu (imionach) i nazwisku oraz o adresie do doręczeń lub adresie do doręczeń elektronicznych podstawionego pełnomocnika rejestrowanego, określonego w art. 95zp pkt 7.

§ 2. Udostępnienie informacji, o których mowa w § 1, następuje po podaniu numeru PESEL mocodawcy w przypadku jego posiadania albo w przypadku jego braku – imienia (imion) i nazwiska oraz daty i miejsca urodzenia mocodawcy.

§ 3. Krajowa Rada Notarialna udostępnia w drodze weryfikacji informacje o numerze PESEL, dacie i miejscu urodzenia, innych danych umożliwiających jednoznaczną identyfikację umocowanego pełnomocnika rejestrowanego lub podstawionego pełnomocnika rejestrowanego. Udostępnianie w drodze weryfikacji numeru PESEL albo daty i miejsca urodzenia oraz innych danych umożliwiających jednoznaczną identyfikację polega na porównaniu przekazanych danych z danymi zawartymi w Rejestrze Pełnomocnictw. Wynikiem udostępniania danych w tym trybie jest potwierdzenie zgodności przekazanych danych albo raport niezgodności danych.

§ 4. Za wpisy dokonywane w Rejestrze Pełnomocnictw notariusz oraz sąd pobierają opłatę, którą przekazują Krajowej Radzie Notarialnej.

§ 5. W przypadku wpisów dokonywanych przez notariusza opłatę, o której mowa w § 4, notariusz pobiera od stron czynności notarialnej podlegającej wpisowi do Rejestru Pełnomocnictw. Notariusz uzależnia dokonanie czynności od uprzedniego uiszczenia należnej opłaty.

§ 6. W przypadku wpisów dokonywanych przez sąd opłatę, o której mowa w § 4, uiszcza wnioskodawca wraz z wniesieniem pisma wszczynającego postępowanie o wydanie orzeczenia podlegającego wpisowi do Rejestru Pełnomocnictw. Do pisma, które nie zostało należycie opłacone, stosuje się odpowiednio przepisy art. 130 oraz art. 130² Kodeksu postępowania cywilnego. Do opłaty stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych dotyczące wydatków.

§ 7. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej określi, w drodze rozporządzenia, sposób uiszczania i wysokość opłat za wpisy dokonywane przez notariusza albo sąd w Rejestrze Pełnomocnictw, mając na względzie wysokość kosztów administracyjnych prowadzenia Rejestru Pełnomocnictw oraz jego niedochodowy charakter i niezbędny rozwój.

Art. 95zs. § 1. Krajowa Rada Notarialna otrzymuje z rejestru PESEL, na zasadach określonych w art. 48 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, informacje o dacie zgonu albo znalezienia zwłok osób zarejestrowanych w Rejestrze Pełnomocnictw jako pełnomocnicy rejestrowani lub podstawieni pełnomocnicy rejestrowani albo jako mocodawcy, w celu wpisania informacji o niepowstaniu umocowania w przypadkach, o których mowa w art. 109¹⁶ § 1 Kodeksu cywilnego bądź wygaśnięciu umocowania pełnomocnika rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw.

§ 2. W przypadku otrzymania informacji, o której mowa w ust. 1, notariusz dokonujący wpisu informacji o zgonie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego niezwłocznie zawiadamia podstawionego pełnomocnika rejestrowanego.

§ 3. W przypadkach, o których mowa w § 1, oraz po stwierdzeniu zaistnienia przesłanki, o której mowa w art. 109¹⁶ § 1 pkt 1–4 i 6 oraz § 3 Kodeksu cywilnego, Prezes Krajowej Rady Notarialnej niezwłocznie poleca notariuszowi dokonanie odpowiedniego wpisu w Rejestrze Pełnomocnictw.

§ 4. W przypadku wygaśnięcia umocowania dla pełnomocnika rejestrowanego Prezes Krajowej Rady Notarialnej niezwłocznie poleca notariuszowi wykreślenie danych tego pełnomocnika z Rejestru Pełnomocnictw.

§ 5. W przypadku uzyskania niebudzącej wątpliwości informacji uzasadniającej zmianę danych, o których mowa w art. 95zp, lub konieczności sprostowania niedokładności, błędów pisarskich, rachunkowych lub innych oczywistych omyłek notariusz sporządza odpowiedni protokół, chyba że zmiana wynika z informacji otrzymanej z rejestru PESEL, i dokonuje odpowiedniego wpisu w Rejestrze Pełnomocnictw.

§ 6. W przypadku uzyskania niebudzącej wątpliwości informacji uzasadniającej zmianę danych, o których mowa w art. 95zp, sąd dokonuje odpowiedniego wpisu w Rejestrze Pełnomocnictw.

Art. 95zt. Notariusz na żądanie sądu, prokuratora, dyrektora izby administracji skarbowej, naczelnika urzędu skarbowego oraz naczelnika urzędu celno-skarbowego przesyła wypis zarejestrowanego pełnomocnictwa rejestrowanego lub wypis protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego.”.

Art. 48. W ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 425 oraz z 2025 r. poz. 1863) w art. 8e:

1) w ust. 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletni;”,

b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;

2) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Inspektorem Inspekcji Ochrony Środowiska może zostać pracownik Inspekcji Ochrony Środowiska, który nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 49. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1312 i 1366 oraz z 2026 r. poz. 252 i 646) w art. 81a w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osobę niepełnosprawną, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1665 i 1746 oraz z 2026 r. poz. 26), lub osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika

rejestrowanego, oraz osobę sprawującą nad taką osobą faktyczną opiekę i wspólnie z nią zamieszkałą.”.

Art. 50. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 i 1019 oraz z 2026 r. poz. 203 i 319) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 9ca:
 - a) w ust. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia i korzysta z pełni praw publicznych oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”,
 - b) w ust. 8:
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w przypadku utraty przez arbitra pełni praw publicznych;”,
 - po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) w przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla arbitra;”;
- 2) w art. 9d w ust. 11:
 - a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) która jest pełnoletnia i korzysta z pełni praw publicznych;”,
 - b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 22as w ust. 2:
 - a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) która nie jest pełnoletnia i nie korzysta z pełni praw publicznych;”,
 - b) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 4) w art. 22at:
 - a) w ust. 1:
 - pkt 2a otrzymuje brzmienie:

„2a) w przypadku utraty przez rzeczoznawcę pełni praw publicznych;”,
 - po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:

„2b) w przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla rzeczoznawcy;”,

b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Rzecznik ma obowiązek niezwłocznie poinformować ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania o zaistnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2–2b.”.

Art. 51. W ustawie z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. z 2022 r. poz. 1575) w art. 4a ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do przerywania ciąży wymagana jest pisemna zgoda kobiety. Zgoda może być wyrażona także przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego działającego w imieniu kobiety. W przypadku małoletniej lub kobiety, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, wymagana jest pisemna zgoda jej przedstawiciela ustawowego albo tego kuratora. W przypadku małoletniej powyżej 13. roku życia wymagana jest również pisemna zgoda tej osoby. W przypadku małoletniej poniżej 13. roku życia wymagana jest zgoda sądu opiekuńczego, a małoletnia ma prawo do wyrażenia własnej opinii. W przypadku kobiety, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, wymagana jest także pisemna zgoda tej kobiety, chyba że na wyrażenie zgody nie pozwala stan jej zdrowia psychicznego. W razie braku zgody przedstawiciela ustawowego, zgody kuratora reprezentującego albo zgody umocowanego pełnomocnika rejestrowanego do przerywania ciąży wymagana jest zgoda sądu opiekuńczego.”.

Art. 52. W ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917 oraz z 2026 r. poz. 187) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 16 i art. 17 otrzymują brzmienie:

„Art. 16. W razie stwierdzenia, że dobro osoby z zaburzeniami psychicznymi wymaga ustanowienia dla niej kuratora reprezentującego, kierownik podmiotu leczniczego udzielającego świadczenia zdrowotnego w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej zawiadamia o tym sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce pobytu tej osoby.

Art. 17. W razie stwierdzenia, że przedstawiciel ustawowy, kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany osoby z zaburzeniami psychicznymi nie wykonuje należycie swoich obowiązków wobec tej osoby, kierownik podmiotu

lecniczego udzielającego świadczenia zdrowotnego w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej zawiadamia o tym właściwy sąd.”;

- 2) w art. 18b ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. O przewiezieniu osoby z zaburzeniami psychicznymi do szpitala psychiatrycznego kierownik jednostki organizacyjnej pomocy społecznej powiadamia przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, lub opiekuna faktycznego tej osoby.”;

- 3) uchyla się art. 20;

- 4) w art. 21:

- a) w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Osoba, której zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych może zagrażać bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, bądź nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, może być poddana badaniu psychiatrycznemu również bez jej zgody, a osoba małoletnia albo osoba, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd – także bez zgody jej przedstawiciela ustawowego, tego pełnomocnika albo tego kuratora.”;

- b) w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przed przystąpieniem do badania uprzedza się osobę badaną lub jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, o przyczynach przeprowadzenia badania bez jej zgody.”;

- 5) w art. 22 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Przyjęcie do szpitala psychiatrycznego osoby małoletniej następuje za pisemną zgodą jej przedstawiciela ustawowego. W przypadku osoby, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, przyjęcie tej osoby do szpitala psychiatrycznego następuje za pisemną zgodą tego pełnomocnika albo tego kuratora.

4. Jeżeli przyjęcie do szpitala dotyczy osoby małoletniej powyżej 16. roku życia lub osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, zdolnej

do wyrażenia zgody, jest wymagane również uzyskanie zgody tej osoby na przyjęcie. W przypadku sprzecznych oświadczeń w sprawie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego złożonych przez tę osobę i jej przedstawiciela ustawowego, kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo tego pełnomocnika zgodę na przyjęcie do szpitala wyraża sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby.”;

- 6) w art. 25 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Sąd opiekuńczy może rozpoznać sprawę również na wniosek tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, jej małżonka, krewnych w linii prostej, rodzeństwa bądź osoby sprawującej nad nią faktyczną opiekę albo z urzędu.”;

- 7) w art. 29 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. O potrzebie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego osoby, o której mowa w ust. 1, bez jej zgody, orzeka sąd opiekuńczy miejsca zamieszkania tej osoby – na wniosek jej małżonka, krewnych w linii prostej, rodzeństwa, jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, lub osoby sprawującej nad nią faktyczną opiekę.”;

- 8) w art. 33 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw zdrowia po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej określi, w drodze rozporządzenia, wykaz świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta, których udzielenie wymaga zgody osoby określonej w ust. 1 lub jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, uwzględniając konieczność ochrony praw i godności osoby, której świadczenia te są udzielane, oraz potrzebę zapewnienia sprawnego przebiegu postępowania leczniczego.”;

- 9) w art. 36:

- a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „w tym również osoba ubezwłasnowolniona”,
- b) w ust. 2 po wyrazach „przedstawiciel ustawowy,” dodaje się wyrazy „umocowany pełnomocnik rejestrowany, kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd,”;

10) w art. 38 ust. 1–4 otrzymują brzmienie:

„1. Osoba, która wskutek zaburzeń psychicznych nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego, może być za jej zgodą lub zgodą jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, przyjęta do domu pomocy społecznej.

2. Przyjęcie do domu pomocy społecznej osoby, o której mowa w ust. 1, bez jej zgody, a za zgodą jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, wymaga orzeczenia sądu opiekuńczego o przyjęciu do domu pomocy społecznej.

3. Przyjęcie do domu pomocy społecznej osoby małoletniej albo osoby, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, następuje za pisemną zgodą jej przedstawiciela ustawowego, tego pełnomocnika albo tego kuratora. Przedstawiciel ustawowy, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, wyraża zgodę po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby małoletniej albo osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego.

4. Jeżeli przyjęcie do domu pomocy społecznej dotyczy osoby małoletniej powyżej 16. roku życia albo osoby pełnoletniej, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, zdolnej do wyrażenia zgody, jest wymagane również uzyskanie zgody tej osoby na przyjęcie. W przypadku sprzecznych oświadczeń w sprawie przyjęcia do domu pomocy społecznej tej osoby i jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowionego kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, przyjęcie do domu pomocy społecznej wymaga orzeczenia sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby małoletniej albo osoby, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego.”;

11) w art. 39 w ust. 1 po wyrazach „przedstawiciel ustawowy,” dodaje się wyrazy „albo umocowany pełnomocnik rejestrowany, albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd,”;

12) w art. 41 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoba przyjęta do domu pomocy społecznej, jej przedstawiciel ustawowy, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, małżonek, krewni w linii prostej, rodzeństwo oraz osoba sprawująca nad nią faktyczną opiekę mogą występować do właściwego sądu z wnioskiem o zmianę orzeczenia o przyjęciu do domu pomocy społecznej.”;

13) w art. 42 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Do wysłuchania osoby, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, która na ich wniosek ma być przyjęta do szpitala psychiatrycznego albo domu pomocy społecznej, stosuje się odpowiednio art. 605⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.”;

14) w art. 46 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Do przeniesienia osoby, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, do innego domu pomocy społecznej, stosuje się przepisy dotyczące przyjęcia do domu pomocy społecznej.”.

Art. 53. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2026 r. poz. 522, 640 i 644) w art. 76a w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) są pełnoletnie i nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 54. W ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623 oraz z 2026 r. poz. 26) w art. 67:

1) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1;

2) w ust. 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletnia oraz korzysta z pełni praw publicznych;”;

b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;

3) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Kontrolerem może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 55. W ustawie z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1270) w art. 45 w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osobę niepełnosprawną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1665 i 1746 oraz z 2026 r. poz. 26) lub osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 56. W ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 2117, z 2025 r. poz. 1882 oraz z 2026 r. poz. 176) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 10:

a) w ust. 1a pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) o ustanowieniu kuratora reprezentującego;”;

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Utrata prawa wykonywania zawodu, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, następuje także w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 57. W ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385) w art. 19 w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ustanowienia kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 58. W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2026 r. poz. 37 i 203) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w ust. 1:

- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 6 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 i 3a – uznaje się złożenie oświadczenia następującej treści: „Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że jestem pełnoletni oraz nie ustanowiono dla mnie kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego.”. Oświadczenie powinno również zawierać nazwisko i imię lekarza lub lekarza dentysty, oznaczenie miejsca i datę złożenia oświadczenia oraz podpis lekarza lub lekarza dentysty;”;
- 3) w art. 7:
- a) w ust. 1:
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest pełnoletni;”,
 - po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie został dla niego ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany;”,
 - b) w ust. 2a:
 - pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) jest pełnoletnia;”,
 - po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) nie został dla niej ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany;”,
 - c) w ust. 2j pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) ustanowienia kuratora reprezentującego dla lekarza albo lekarza dentysty, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”,
 - d) w ust. 18 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

- „5) ustanowienia kuratora reprezentującego dla lekarza albo lekarza dentysty, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 4) w art. 14 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 5) w art. 23a w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 6) w art. 25:
- a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. W przypadku uczestnika, dla którego umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, zgody na udział w eksperymencie leczniczym udziela ten pełnomocnik albo ten kurator. Przepisu art. 20 ustawy z dnia o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (Dz. U.) i art. 109¹² ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, 1172 i 1508 oraz z 2026 r. poz. 184, 507 i ...) nie stosuje się. Jeżeli osoba, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego ma dostateczne rozeznanie, jest wymagana również jej zgoda. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.”;
- b) uchyla się ust. 6,
- c) ust. 7 i 8 otrzymują brzmienie:
- „7. W przypadku pełnoletniego uczestnika, dla którego nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego ani nie ustanowiono kuratora reprezentującego, niebędącego w stanie z rozeznanem wyrazić zgody, zezwolenia na przeprowadzenie eksperymentu leczniczego udziela sąd opiekuńczy właściwy miejscowo, w którego okręgu eksperyment zostanie przeprowadzony.
8. Zgoda, o której mowa w ust. 1–5, wymaga formy pisemnej. W przypadku niemożności wyrażenia pisemnej zgody, za równoważne uważa się wyrażenie zgody ustnie złożone w obecności dwóch pełnoletnich, bezstronnych świadków, dla których nie ustanowiono kuratorów reprezentujących ani nie umocowano

pełnomocników rejestrowanych. Zgoda tak złożona podlega odnotowaniu w dokumentacji eksperymentu medycznego.”;

7) w art. 32:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli pacjent jest małoletni lub niezdolny do świadomego wyrażenia zgody, jest wymagana zgoda jego przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, a gdy pacjent nie ma takiego przedstawiciela lub gdy porozumienie się z nim jest niemożliwe – zezwolenie sądu opiekuńczego.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku osoby, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, zgodę wyraża ten pełnomocnik albo ten kurator. Jeżeli osoba taka jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie badania, jest konieczne ponadto uzyskanie zgody tej osoby.”,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Jeżeli jednak małoletni, który ukończył 16 lat, osoba, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo pacjent z zaburzeniami psychicznymi, lecz dysponujący dostatecznym rozeznaniem, sprzeciwia się czynnościom medycznym, poza zgodą jego przedstawiciela ustawowego, tego pełnomocnika albo tego kuratora lub opiekuna faktycznego albo w przypadku niewyrażenia przez nich zgody, jest wymagane zezwolenie sądu opiekuńczego.”;

8) w art. 33 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Badanie lub udzielenie pacjentowi innego świadczenia zdrowotnego bez jego zgody jest dopuszczalne, jeżeli wymaga on niezwłocznej pomocy lekarskiej, a ze względu na stan zdrowia lub wiek nie może wyrazić zgody i nie ma możliwości porozumienia się z jego przedstawicielem ustawowym, umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym albo kuratorem reprezentującym, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, lub opiekunem faktycznym.”;

9) w art. 34:

- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Lekarz może wykonać zabieg lub zastosować metodę, o której mowa w ust. 1, wobec pacjenta małoletniego, pacjenta, dla którego umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, bądź niezdolnego do świadomego wyrażenia pisemnej zgody, po uzyskaniu zgody jego przedstawiciela ustawowego, tego pełnomocnika albo tego kuratora, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, a gdy pacjent nie ma takiego przedstawiciela lub gdy porozumienie się z nim jest niemożliwe – po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego.”,

- b) ust. 6–8 otrzymują brzmienie:

„6. Jeżeli przedstawiciel ustawowy pacjenta małoletniego, umocowany dla pacjenta pełnomocnik rejestrowany albo ustanowiony dla niego kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, bądź pacjent niezdolny do świadomego wyrażenia zgody nie zgadza się na wykonanie przez lekarza czynności wymienionych w ust. 1, a niezbędnych dla usunięcia niebezpieczeństwa utraty przez pacjenta życia lub ciężkiego uszkodzenia ciała bądź ciężkiego rozstroju zdrowia, lekarz może wykonać takie czynności po uzyskaniu zgody sądu opiekuńczego.

7. Lekarz może wykonać czynności, o których mowa w ust. 1, bez zgody przedstawiciela ustawowego pacjenta, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, bądź zgody właściwego sądu opiekuńczego, gdy zwłoka spowodowana postępowaniem w sprawie uzyskania zgody groziłaby pacjentowi niebezpieczeństwem utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia. W takim przypadku lekarz ma obowiązek, o ile jest to możliwe, zasięgnąć opinii drugiego lekarza, w miarę możliwości tej samej specjalności. O wykonywanych czynnościach lekarz niezwłocznie zawiadamia przedstawiciela ustawowego, pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, lub opiekuna faktycznego lub sąd opiekuńczy.

8. O okolicznościach, o których mowa w ust. 3–7, lekarz informuje pacjenta oraz jego przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego

działania określonego przez sąd, lub opiekuna faktycznego albo sąd opiekuńczy, a także dokonuje odpowiedniej adnotacji wraz z uzasadnieniem w dokumentacji medycznej.”;

10) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. 1. Jeżeli w trakcie wykonywania zabiegu operacyjnego albo stosowania metody leczniczej lub diagnostycznej wystąpią okoliczności, których nieuwzględnienie groziłoby pacjentowi niebezpieczeństwem utraty życia, ciężkim uszkodzeniem ciała lub ciężkim rozstrojem zdrowia, a nie ma możliwości niezwłocznie uzyskać zgody pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, lekarz ma prawo, bez uzyskania tej zgody, zmienić zakres zabiegu bądź metody leczenia lub diagnostyki w sposób umożliwiający uwzględnienie tych okoliczności. W takim przypadku lekarz ma obowiązek, o ile jest to możliwe, zasięgnąć opinii drugiego lekarza, w miarę możliwości tej samej specjalności.

2. O okolicznościach, o których mowa w ust. 1, lekarz dokonuje odpowiedniej adnotacji w dokumentacji medycznej oraz informuje pacjenta, przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo sąd opiekuńczy.”;

11) po art. 42 dodaje się art. 42a w brzmieniu:

„Art. 42a. 1. Lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub neurologii może wydać pełnomocnikowi rejestrowanemu, o którym mowa w art. 109¹¹ § 1 lub 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, zaświadczenie w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego.

2. Jeżeli lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub neurologii uzna to za celowe, wydanie zaświadczenia może poprzedzać konsultacja z lekarzem specjalistą w dziedzinie psychiatrii, neurologii lub innym lekarzem odpowiedniej specjalizacji lub psychologiem. Zaświadczenie podpisują wówczas wszystkie osoby biorące udział w konsultacji.

3. Koszty wydania zaświadczenia oraz konsultacji, o której mowa w ust. 2 zdanie pierwsze, ponosi pełnomocnik rejestrowany.

4. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) datę i miejsce wystawienia zaświadczenia;

- 2) imię (imiona), nazwisko, specjalizację i numer prawa wykonywania zawodu lekarza albo w przypadku, o którym mowa w ust. 2 – lekarza lub psychologa, oraz adres miejsca udzielania świadczeń zdrowotnych;
- 3) imię (imiona), nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia oraz serię, numer i datę ważności paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość pełnomocnika rejestrowanego oraz pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego;
- 4) opinię o aktualnym stanie zdrowia pacjenta, będącą wynikiem przeprowadzonego badania oraz orzeczenie, czy pacjent, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, ze względu na stan zdrowia, jest w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem;
- 5) podpis lekarza wystawiającego zaświadczenie, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2, podpisy osób biorących udział w konsultacji.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej, określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, mając na względzie konieczność zapewnienia realizacji prawa ochrony danych i informacji dotyczących stanu zdrowia pacjenta.”.

Art. 59. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 490, 421 i 638) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 51:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli pokrzywdzonym jest:

- 1) małoletni, jego prawa wykonuje przedstawiciel ustawowy albo osoba, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony pozostaje;
- 2) osoba, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego, prawa pokrzywdzonego wykonuje ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo osoba, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony pozostaje;
- 3) osoba, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, prawa pokrzywdzonego może wykonywać ten pełnomocnik albo osoba, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony pozostaje.”,

b) po § 2a dodaje się § 2b w brzmieniu:

„§ 2b. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że sprawcą czynu zabronionego popełnionego na szkodę pokrzywdzonego jest jego kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany lub też zachodzą okoliczności, które wywołują wątpliwości co do ich bezstronności w postępowaniu karnym, sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, występuje do sądu opiekuńczego o ustanowienie kuratora, zgodnie z art. 21 ust. 1–3 ustawy z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (Dz. U. ...) albo o ustanowienie kuratora, zgodnie z art. 109¹³ § 1–3 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, 1172 i 1508 oraz z 2026 r. poz. 184, 507 i ...).”;

2) art. 76 otrzymuje brzmienie:

„Art. 76 § 1. Jeżeli oskarżony nie ukończył 18 lat, jego przedstawiciel ustawowy lub osoba, pod której pieczęć oskarżony pozostaje, może podejmować na jego korzyść wszelkie czynności procesowe, a przede wszystkim wnosić środki zaskarżenia, składać wnioski oraz ustanowić obrońcę.

§ 2. Jeżeli oskarżony jest osobą, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego, prawa oskarżonego wykonuje kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo osoba, pod której stałą pieczęć oskarżony pozostaje.

§ 3. Jeżeli oskarżonym jest osoba, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, prawa pokrzywdzonego może wykonywać ten pełnomocnik albo osoba, pod której stałą pieczęć oskarżony pozostaje.”.

Art. 60. W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215) w art. 11 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wykaz zawierający imiona, nazwiska, adresy zamieszkania, numery PESEL i własnoręczne podpisy popierających zgłoszenie co najmniej 1000 obywateli polskich, którzy ukończyli 18 lat; każda strona wykazu powinna być opatrzona adnotacją zawierającą nazwę partii politycznej zgłaszanej do ewidencji.”.

Art. 61. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 869, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 21d dodaje się art. 21e w brzmieniu:

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 1556 i 1792 oraz z 2026 r. poz. 119, 176, 252, 346 i 644.

„Art. 21e. 1. Sąd rejestrowy otrzymuje z Rejestru Pełnomocnictw, o którym mowa w art. 95zm ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2026 r. poz. 614 i ...), za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacje o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw w odniesieniu do osób wpisanych do Rejestru jako członkowie zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatorzy, prokurenci, kuratorzy oraz syndycy, nadzorcy sądowi, zarządcy przymusowi lub zarządcy w postępowaniu upadłościowym albo postępowaniu restrukturyzacyjnym.

2. Jeżeli z przyczyn technicznych nie jest możliwe przekazanie informacji, o której mowa w ust. 1, z Rejestru Pełnomocnictw, notariusz sporządzający protokół poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego przesyła do właściwego sądu rejestrowego zawiadomienie o zarejestrowaniu tego protokołu ze wskazaniem numeru wpisu wraz z wypisem zarejestrowanego protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego.”;

2) po art. 46 dodaje się art. 46a w brzmieniu:

„Art. 46a. 1. Po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 21e, sąd rejestrowy wykreśla z urzędu dane dotyczące osób, których dotyczy ta informacja.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku otrzymania przez sąd rejestrowy odpisu postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego.”.

Art. 62. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1614) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 22 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie, korzysta z pełni praw publicznych, a także nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;”;

2) w art. 41b:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd dyscyplinarny może zawiesić w czynnościach służbowych sędziego, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego albo w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla sędziego.”,

b) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Zawieszenie w czynnościach sędziego pociąga za sobą skutki zawieszenia w czynnościach służbowych na podstawie przepisów o dyscyplinie wojskowej; nie dotyczy to przypadku wszczęcia postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego albo przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.

§ 3. Zawieszenie w czynnościach ustaje z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w § 1, albo z chwilą wygaśnięcia umocowania pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli sąd dyscyplinarny wcześniej nie uchylił zawieszenia.”;

3) w art. 55 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ukończył 18 lat i korzysta z praw obywatelskich oraz nie ustanowiono dla niego kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego;”;

4) w art. 58 w § 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) w razie ustanowienia kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 63. W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2024 r. poz. 1782) w art. 15:

1) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) pełnoletni kandydat na dawcę krwi lub dawca krwi, z zastrzeżeniem ust. 2, wyraził każdorazowo, w obecności osoby, o której mowa w pkt 1, pisemną zgodę na pobranie krwi lub jej składników i na jej wykorzystanie zgodnie z celami ustawy;”;

2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli przemawiają za tym względy fizjologiczne lub lecznicze, kandydatem na dawcę krwi lub dawcą krwi może zostać również osoba:

1) powyżej 17. roku życia, nieposiadająca pełnej zdolności do czynności prawnych,
2) dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo

3) która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego

– po wyrażeniu przez nią oraz przez jej przedstawiciela ustawowego, tego kuratora albo tego pełnomocnika, w obecności lekarza, w formie pisemnej, zgody na pobranie, uzyskanie zgody przedstawiciela ustawowego, kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego poprzedza się informacją, o której mowa w ust. 1 pkt 1.”;

3) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pełnoletni kandydat na dawcę krwi lub dawca krwi, który nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego ani ustanowionego kuratora reprezentującego, został poinformowany przez lekarza, w sposób dla niego zrozumiały, o istocie zabiegu oraz możliwych, związanych z tym zabiegiem, powikłaniach i następstwach dla jego stanu zdrowia i wyraził, w obecności lekarza, w formie pisemnej, zgodę na ten zabieg;”.

Art. 64. W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 532) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 26:

a) w ust. 3:

- uchyla się pkt 4,
- po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Spełnienie wymogów określonych w ust. 3 pkt 4a i 5 pracownik ochrony potwierdza własnym oświadczeniem złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.”;

2) w art. 27 w ust. 2 w pkt 2 wyrazy „4–6” zastępuje się wyrazami „4a–6”;

3) w art. 29:

a) w ust. 2 w pkt 2:

- uchyla się lit. a,
- w lit. b średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) o braku ustanowienia kuratora reprezentującego i braku umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”,

b) w ust. 6:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nie spełnia warunków określonych w art. 26 ust. 3 pkt 1 i 5–8, w art. 30 albo w art. 38b;”,

- po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) ustanowiono dla niego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;

c) w ust. 7:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nie spełnia warunków określonych w art. 26 ust. 3 pkt 1 i 5–6, art. 27 ust. 2 pkt 3 lub w art. 30;”;

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) ustanowiono dla niego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 65. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1113, z 2025 r. poz. 1069, 1216 i 1425 oraz z 2026 r. poz. 176 i 644) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 41 w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia;”;

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie został dla niej ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany;”;

2) w art. 44 w ust. 1 wyrazy „pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „pkt 1–2”;

3) w art. 59 w ust. 3 w pkt 1 wyrazy „pkt 1” zastępuje się wyrazami „pkt 1a”.

Art. 66. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2026 r. poz. 622) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14zq w § 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 29 w § 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) ustania wspólności majątkowej w przypadku ustanowienia dla małżonka kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla małżonka;”;

3) w art. 119o w § 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

- „4) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 4) w art. 138 § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Organ podatkowy występuje do sądu z wnioskiem o wyznaczenie kuratora:
- 1) reprezentującego dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia w zakresie, w jakim nie jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistości albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jeżeli jest to konieczne dla ochrony jej praw lub interesów,
 - 2) dla osoby nieobecnej
- chyba że kurator został już wyznaczony albo został umocowany pełnomocnik rejestrowany.”;
- 5) po art. 138a dodaje się art. 138aa w brzmieniu:
- „Art. 138aa. § 1. Osoba, dla której został umocowany pełnomocnik rejestrowany, może działać przez tego pełnomocnika, chyba że charakter czynności wymaga jej osobistego działania.
- § 2. Umocowany pełnomocnik rejestrowany dołącza do akt sprawy wypis protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego albo oświadczenie, że jest umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym.”;
- 6) w art. 138b § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Pełnomocnikiem strony może być osoba fizyczna, która jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 7) w art. 138d po § 6 dodaje się § 6a i 6b w brzmieniu:
- „§ 6a. Pełnomocnictwo ogólne oraz zawiadomienie o jego zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu może zgłosić umocowany pełnomocnik rejestrowany.
- § 6b. Umocowany pełnomocnik rejestrowany nie może ustanowić dalszego pełnomocnika ogólnego.”;
- 8) w art. 138i po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:
- „§ 2a. Ustanowienie, odwołanie lub wypowiedzenie umocowanego pełnomocnictwa rejestrowanego wywiera skutek od dnia zawiadomienia organu podatkowego.”;
- 9) w art. 201:
- a) w § 1:

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w razie śmierci przedstawiciela ustawowego strony, umocowanego dla strony pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowionego dla strony kuratora reprezentującego;”,

- uchyla pkt 4,
- po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) w razie braku przedstawiciela ustawowego strony, ustanowionego dla strony kuratora reprezentującego albo umocowanego dla strony pełnomocnika rejestrowanego;”,

b) § 2a otrzymuje brzmienie:

„§ 2a. W przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1, 1a, 3 i 4a, postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania pozostawia się w aktach sprawy do czasu ustalenia spadkobierców, kuratora, zarządcy sukcesyjnego lub ustalenia przedstawiciela strony.”;

10) w art. 205a w § 1:

- a) uchyla się pkt 2,
- b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w razie braku przedstawiciela ustawowego strony, ustanowionego dla strony kuratora reprezentującego albo umocowanego dla strony pełnomocnika rejestrowanego – po jego ustanowieniu albo umocowaniu;”.

Art. 67. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1749 oraz z 2026 r. poz. 26 i 425) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 130 ust. 2a i 2b otrzymują brzmienie:

„2a. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do przedstawicieli ustawowych, kuratorów reprezentujących, o ile wynika to z zakresu ich działania określonego przez sąd, umocowanych pełnomocników rejestrowanych dla osób uprawnionych do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy oraz dla osób, o których mowa w art. 131 ust. 1.

2b. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy przedstawiciel ustawowy, kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, umocowany pełnomocnik rejestrowany dla osoby uprawnionej do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy oraz dla osoby, o której mowa w art. 131 ust. 1, odbywa karę pozbawienia wolności, karę aresztu wojskowego albo karę aresztu za wykroczenie lub jest tymczasowo aresztowany.”;

2) w art. 131 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rentę rodzinną lub jej część, o której mowa w art. 74 ust. 2, przysługującą:

- 1) osobie małoletniej albo osobie pełnoletniej, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, wypłaca się przedstawicielowi ustawowemu albo kuratorowi reprezentującemu,
- 2) osobie pełnoletniej, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego, można wypłacić także temu pełnomocnikowi

– po uprzednim pouczeniu o okolicznościach, o których mowa w art. 138 ust. 2 pkt 1, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6.”;

3) w art. 136b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli z akt sprawy wynika konieczność ustanowienia dla osoby uprawnionej do emerytury lub renty kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego, do czasu jego ustanowienia albo umocowania, świadczenia mogą być wypłacane osobie sprawującej faktyczną opiekę nad emerytem lub rencistą, po uprzednim pouczeniu o konieczności poinformowania organu rentowego o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczenia albo wstrzymanie wypłaty świadczenia w całości lub w części oraz o obowiązku zwrotu świadczenia przez tę osobę, w przypadku gdy zostało pobrane nienależnie.”.

Art. 68. W ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. z 2025 r. poz. 1332) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) która jest pełnoletnia;”;

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 12 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Rozwiązanie stosunku pracy z urzędnikiem bez wypowiedzenia następuje w razie ustanowienia kuratora reprezentującego chyba, że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej.”;

3) w art. 12b:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przy wszczęciu lub w toku postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej dla urzędnika lub osoby odbywającej staż urzędniczy ustanowiono doradcę tymczasowego;”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku oddalenia lub odrzucenia wniosku w przedmiocie kurateli reprezentującej albo umorzenia tego postępowania bądź umorzenia postępowania karnego albo wydania wyroku uniewinniającego urzędnikowi lub osobie odbywającej staż urzędniczy należy wypłacić pozostałą część wynagrodzenia.”.

Art. 69. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1541) w art. 7 w ust. 5:

1) uchyla się pkt 3;

2) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) ustanowienia kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 70. W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2026 r. poz. 81 i 676) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11f:

a) w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”,

b) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w przypadku zaprzestania spełniania któregokolwiek z wymagań, o których mowa w ust. 2 pkt 3 i 3a;”;

2) w art. 11j:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Członkiem Komisji nie może być osoba:

1) skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślnie przestępstwo skarbowe;

2) dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego.”.

b) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zaprzestania spełniania któregokolwiek z wymagań, o których mowa w ust. 2;”.

Art. 71. W ustawie z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2023 r. poz. 292) w art. 1 w ust. 4:

- 1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest pełnoletni i korzysta z pełni praw publicznych;”;
- 2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 72. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96 oraz z 2026 r. poz. 176, 187 i 644) w art. 18 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo likwidatorem może być pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany.”.

Art. 73. W ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1119 oraz z 2026 r. poz. 176 i 516) w art. 41a w ust. 1:

- 1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) są pełnoletnie;”;
- 2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 74. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2026 r. poz. 90) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3c w ust. 1b zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„W przypadku osoby małoletniej zgodę wyraża jej rodzic lub opiekun prawny, a w przypadku osoby pełnoletniej, dla której sąd lub organ innego państwa wyznaczył przedstawiciela do reprezentowania jej interesów – ten przedstawiciel.”;
- 2) w art. 3f w ust. 6:
 - a) uchyla się pkt 5,
 - b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
„5a) ustanowienia kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 10b ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, w imieniu osoby małoletniej składają jej rodzice lub opiekunowie prawni albo jedno z rodziców lub jeden z opiekunów prawnych, a w przypadku osoby pełnoletniej, dla której sąd lub organ innego państwa wyznaczył przedstawiciela do reprezentowania jej interesów – ten przedstawiciel.”;

- 4) w art. 16a ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, w imieniu osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd. W przypadku osoby, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, wniosek może złożyć ten pełnomocnik.”;

- 5) w art. 20d:

- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia;”,

- b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 75. W ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 1) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 7:

- a) w ust. 6:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia;”,

- po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”,

- b) w ust. 16:

- uchyla się pkt 1,

- po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;

- 2) w art. 12 w ust. 2:

- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) są pełnoletnie;”,

- b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

- „1a) nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 12c w ust. 3:
- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) są pełnoletnie;”,
- b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
- „1a) nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 4) w art. 12f:
- a) uchyla się pkt 1,
- b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
- „1a) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 5) w art. 109 w ust. 3a:
- a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „Stanowisko Prezesa Agencji może zajmować osoba pełnoletnia, która:”,
- b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
- „3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 76. W ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 749, z 2025 r. poz. 1172 i 1679 oraz z 2026 r. poz. 176) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 19:
- a) w ust. 1:
- pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) korzysta z pełni praw publicznych;”,
 - po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 - „2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”,
- b) w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „ust. 1 pkt 2 i 3” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 2–3”;
- 2) w art. 24 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 77. W ustawie z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026 oraz z 2026 r. poz. 187) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 w ust.1:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 11 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 78. W ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725) w art. 14 w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) małoletniego, osoby niepełnosprawnej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1665 i 1746 oraz z 2026 r. poz. 26) lub osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, oraz osoby sprawującej nad nim opiekę i wspólnie z nim zamieszkałej;”.

Art. 79. W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 129) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 29:
 - a) w ust. 1:
 - uchyla się pkt 4,
 - po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”,
 - b) w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 4a–6 i 10, potwierdzają odpowiednio: pisemne oświadczenie osoby ubiegającej się o wydanie licencji oraz zaświadczenie

o niekaralności, zaświadczenie o odbyciu szkolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 10, albo decyzja o uznaniu kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawie uznania kwalifikacji w zawodzie detektywa.”;

2) w art. 37:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przestał spełniać jeden z warunków, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 6 lub 9;”;

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Komendant wojewódzki Policji cofa i zatrzymuje licencję, jeżeli ustanowiono dla detektywa kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;

3) w art. 38 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Komendant wojewódzki Policji, w przypadku powzięcia wiadomości o powstaniu umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla detektywa, może zawiesić prawa wynikające z licencji do czasu wygaśnięcia umocowania tego pełnomocnika.”.

Art. 80. W ustawie z dnia 17 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 200) w art. 5 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiada obywatelstwo polskie, jest pełnoletni i korzysta z pełni praw obywatelskich oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 81. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 32a w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia, korzysta z pełni praw obywatelskich i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 57 w § 8 wyrazy „o korzystaniu z pełni praw cywilnych i obywatelskich” zastępuje się wyrazami „o korzystaniu z pełni praw obywatelskich, braku ustanowienia kuratora reprezentującego i braku umocowania pełnomocnika rejestrowanego”;

3) w art. 61 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1907, z 2025 r. poz. 526, 820, 1172, 1178 i 1609 oraz z 2026 r. poz. 26 i 370.

- „1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw publicznych, a także nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;”;
- 4) w art. 129:
- a) § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Sąd dyscyplinarny może zawiesić w czynnościach służbowych sędziego, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego albo w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla sędziego, a także jeżeli wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej.”;
- b) § 3 otrzymuje brzmienie:
- „§ 3. Sąd dyscyplinarny, zawieszając sędziego w czynnościach służbowych, obniża w granicach od 25% do 50% wysokość jego wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia; nie dotyczy to przypadku wszczęcia postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego albo przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 5) w art. 149:
- a) w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw obywatelskich oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
- „1a) ukończył 24 lata;”;
- 6) w art. 155 w § 1a pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) jest obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej i korzysta z pełni praw obywatelskich oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 7) w art. 158 w § 1:
- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw obywatelskich;”;
- b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 82. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2026 r. poz. 612) w art. 111 w ust. 3 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 83. W ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2025 r. poz. 902 i 1366 oraz z 2026 r. poz. 26) w art. 109 w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osobę niepełnosprawną, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1655 i 1746 oraz z 2026 r. poz. 26), lub osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, oraz osobę sprawującą nad taką osobą faktyczną opiekę i wspólnie z nią zamieszkałą;”.

Art. 84. W ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2378) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 w ust. 1 w pkt 1:

a) lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) jest pełnoletni;”,

b) po lit. b dodaje się lit. ba w brzmieniu:

„ba) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 14 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) oświadczenie wskazujące osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2, a także oświadczenia tych osób o pełnoletności i braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 85. W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2025 r. poz. 1431 i 1668 oraz z 2026 r. poz. 176 i 607) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 w ust. 12:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) jest pełnoletnia,”,
- b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 - „2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego,”;
- 2) w art. 96 w ust. 1:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) uzyskała zgodę opiekunów prawnych – w przypadku osoby małoletniej,”,
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 - „2) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego,”.

Art. 86. W ustawie z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1267) w art. 6 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) ma obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw obywatelskich oraz nie ustanowiono dla niego kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego,”.

Art. 87. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2026 r. poz. 143) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 26:
 - a) § 1 otrzymuje brzmienie:
 - „§ 1. Zdolność do czynności w postępowaniu w sprawach sądownoadministracyjnych (zdolność procesową) mają osoby pełnoletnie, osoby prawne oraz organizacje społeczne i jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 25.”,
 - b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:
 - „§ 1a. Osoba pełnoletnia nie ma zdolności procesowej w zakresie, w jakim został ustanowiony kurator reprezentujący.”;
- 2) w art. 27 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:
 - „§ 2. Osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może podejmować czynności w postępowaniu tylko przez kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.
 - § 3. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że zakres działania kuratora reprezentującego ustanowionego dla strony jest niewystarczający do ochrony jej praw i

interesów, sąd zawiadamia właściwy sąd o potrzebie zmiany zakresu działania kuratora o reprezentowanie strony w tym postępowaniu.”;

- 3) w art. 29 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Kurator reprezentujący dołącza do akt odpis prawomocnego postanowienia wykazującego zakres jego działania.”;
- 4) po art. 34 dodaje się art. 34a w brzmieniu:

„Art. 34a. Osoba, dla której został umocowany pełnomocnik rejestrowany, może podejmować czynności w postępowaniu przez tego pełnomocnika.”;
- 5) w art. 67 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli stroną jest osoba fizyczna, doręczenia dokonuje się jej osobiście, a gdy nie ma ona zdolności procesowej – jej przedstawicielowi ustawowemu. Jeżeli strona działa przez kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, pisma doręcza się kuratorowi reprezentującemu albo umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu.”;
- 6) w art. 116 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Mediatorem może być osoba pełnoletnia, która korzysta z pełni praw publicznych i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, w szczególności mediator wpisany na listę stałych mediatorów lub do wykazu instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego, prowadzonych przez prezesa sądu okręgowego.”.

Art. 88. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 614, 1085, 1170 i 1172 oraz z 2026 r. poz. 331 i 340) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 26¹ dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy dłużnik ma ustanowionego kuratora reprezentującego. Kurator reprezentujący z mocy prawa pełni funkcję kuratora, o którym mowa w ust. 1.”;
- 2) w art. 38a dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 3) w art. 40 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do czynności dłużnika dotyczących jego majątku objętego zarządem przymusowym stosuje się odpowiednio przepisy art. 77–79¹.”;
- 4) po art. 79 dodaje się art. 79¹ w brzmieniu:

„Art. 79¹. Przepisy art. 75–79 stosuje się odpowiednio do umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

- 5) w art. 102 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do umowy asysty prawnej.

4. Jeżeli wynagrodzenie asystenta prawnego jest rażąco wygórowane, syndyk może w drodze powództwa żądać obniżenia tego wynagrodzenia stosownie do nakładu pracy asystenta prawnego. Powództwo wnosi się do sądu upadłościowego.”;

- 6) w art. 125 w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy rozdzielnosc majątkowa powstała z mocy prawa w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w wyniku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo rozvodu, separacji, ustanowienia kuratora reprezentującego dla jednego z małżonków, chyba że pozew lub wniosek w sprawie został złożony co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.”;

- 7) w art. 157 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Funkcję syndyka może pełnić pełnoletnia osoba, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany, która posiada licencję doradcy restrukturyzacyjnego oraz ma konto doradcy restrukturyzacyjnego w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.”;

- 8) w art. 170 w ust. 4 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W przypadku śmierci syndyka, ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo jeżeli w składzie organów spółki będącej syndykiem zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie, sąd stwierdza wygaśnięcie funkcji syndyka.”;

- 9) w art. 187 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Przepisy ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy upadły ma ustanowionego kuratora reprezentującego. Kurator reprezentujący z mocy prawa pełni funkcję kuratora, o którym mowa w ust. 1.”;

- 10) w art. 190 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Przepisy ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy wierzyciel ma ustanowionego kuratora reprezentującego. Kurator reprezentujący z mocy prawa pełni funkcję kuratora, o którym mowa w ust. 1.”.

Art. 89. W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300) w art. 3 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) pozbawione prawa wybierania prawomocnym orzeczeniem sądu wydanym w sprawie w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego.”.

Art. 90. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) w art. 8e ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku osób małoletnich, które ukończyły lat trzynaście, prawo do partycypacji społecznej przysługuje bez zgody przedstawiciela ustawowego. W przypadku osób, dla których został ustanowiony kurator reprezentujący, prawo to przysługuje bez zgody kuratora reprezentującego, niezależnie od zakresu jego działania określonego przez sąd.”.

Art. 91. W ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1234 oraz z 2026 r. poz. 41) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 28a w ust. 10:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 59 w ust. 4:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 92. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 223, 389, 619, 621 i 1794 oraz z 2026 r. poz. 203) wprowadza się następujące zmiany

- 1) w art. 69f w ust. 1 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) korzysta z pełni praw publicznych, jest pełnoletnia oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 89ib:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej dla małoletniego może odebrać jeden z rodziców lub opiekunów. Małoletni, który ukończył 13 lat, lub osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, odbierają ten dokument osobiście, w obecności przynajmniej jednego z rodziców lub opiekunów albo kuratora, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej może odebrać także umocowany pełnomocnik rejestrowany.”.

Art. 93. W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 377) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ustalając całkowitą niezdolność do pracy, lekarz orzecznik, za zgodą osoby ubiegającej się o rentę socjalną lub jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, zgłoszoną nie później niż w trakcie badania tej osoby, ustala niezdolność tej osoby do samodzielnej egzystencji, na zasadach i w trybie określonym ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu uzyskania świadczenia, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2024 r. poz. 1649, z 2025 r. poz. 1302 oraz z 2026 r. poz. 26), lub dodatku dopełniającego, o którym mowa w art. 6a.”;

2) w art. 6a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dodatek dopełniający przyznaje się na wniosek osoby ubiegającej się o ten dodatek lub jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”;

3) w art. 6b w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) podpis osoby ubiegającej się o dodatek dopełniający lub jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo pełnomocnika.”;

- 4) w art. 10 w ust. 7 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Osoba pobierająca rentę socjalną lub jej przedstawiciel ustawowy, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, są obowiązani niezwłocznie powiadomić organ wypłacający rentę socjalną o okolicznościach powodujących zawieszenie prawa do tego świadczenia albo zmniejszenie jego wysokości.”;

- 5) w art. 11 ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Postępowanie w sprawie przyznania renty socjalnej wszczyna się na podstawie wniosku osoby ubiegającej się o rentę socjalną lub jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”;

- 6) art. 12b otrzymuje brzmienie:

„Art. 12b. 1. Jeżeli dla osoby uprawnionej do renty socjalnej lub do renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, świadczenie to wypłaca się temu kuratorowi. W przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego świadczenie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, może być wypłacone temu pełnomocnikowi.

2. Jeżeli do renty socjalnej lub do renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym uprawniona jest pełnoletnia osoba, która wymaga opieki innej osoby oraz dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany, to w przypadku, gdy osoba uprawniona do renty socjalnej lub do renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym nie może odebrać jej samodzielnie, świadczenia są wypłacane osobie sprawującej nad nią opiekę faktyczną, na podstawie oświadczenia o sprawowaniu tej opieki. Sprawowanie opieki faktycznej nad osobą uprawnioną do renty socjalnej potwierdza wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu osoby uprawnionej.

3. Rentę socjalną lub rentę socjalną z dodatkiem dopełniającym wypłaca się osobom sprawującym opiekę faktyczną nad osobami uprawnionymi do renty socjalnej lub do renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym albo kuratorom reprezentującym ustanowionym dla tych osób, o ile wynika to z zakresu ich działania określonego przez sąd, albo umocowanym dla tych osób pełnomocnikom rejestrowanym po uprzednim pouczeniu o konieczności poinformowania organu rentowego o zajściu okoliczności powodujących

ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części oraz o obowiązku zwrotu świadczenia przez te osoby w przypadku, gdy zostało pobrane nienależnie.”;

7) w art. 12c ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do kuratorów reprezentujących ustanowionych dla osób uprawnionych do renty socjalnej lub renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym albo umocowanych dla tych osób pełnomocników rejestrowanych.

5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy kurator reprezentujący ustanowiony dla osoby uprawnionej do renty socjalnej lub renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym albo umocowany dla tej osoby pełnomocnik rejestrowany odbywa karę pozbawienia wolności, karę aresztu wojskowego albo karę aresztu za wykroczenie lub jest tymczasowo aresztowany.”;

8) w art. 12d ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoba uprawniona do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. poz. 267, z 1984 r. poz. 268, z 1990 r. poz. 506, z 1991 r. poz. 24 i 350, z 1995 r. poz. 17 oraz z 1998 r. poz. 668) lub umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo jej przedstawiciel ustawowy mogą złożyć do Zakładu wnioski o wydanie decyzji o zamianie tej renty na rentę socjalną.”.

Art. 94. W ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907, z 2025 r. poz. 1168 i 1673 oraz z 2026 r. poz. 483) w art. 102 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Społecznym opiekunem zabytków może być pełnoletnia osoba, która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz nie była karana za przestępstwa popełnione umyślnie oraz posiada wiedzę w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.”.

Art. 95. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.⁶⁾) w art. 96 ust. 7c otrzymuje brzmienie:

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 894, 896, 1203, 1541 i 1811 oraz z 2026 r. poz. 507.

„7c. Osoba, która dokonała zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, a w przypadku jej śmierci, ustanowienia dla niej kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego – osoby, o których mowa w art. 14 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, dokonujące czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy, są obowiązane do poinformowania naczelnika urzędu skarbowego o zaistnieniu zdarzeń, o których mowa w ust. 7b pkt 1 i 2, niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tych zdarzeń.”.

Art. 96. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2026 r. poz. 639) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18:

a) w ust. 1 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki i kurateli reprezentującej;”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Koszty obsługi zadania, o którym mowa w ust. 1 pkt 9, wynoszą 1,5% otrzymanej dotacji celowej na wypłacanie wynagrodzeń za sprawowanie opieki i kurateli reprezentującej.”;

2) w art. 53:

a) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany jest decyzja, wydawana po dokonaniu ustaleń między podmiotem kierującym do tej formy wsparcia, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym, umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym albo kuratorem reprezentującym, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, zwanych dalej „kontraktem mieszkaniowym”.”,

b) ust. 15 otrzymuje brzmienie:

„15. Korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany prowadzonym przez podmioty inne niż gmina, powiat lub na ich zlecenie odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą korzystającą z pobytu w takim mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym, umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym albo kuratorem reprezentującym, o ile wynika to z

zakresu jego działania określonego przez sąd. W tym przypadku nie stosuje się przepisów ust. 8–14.”;

3) art. 53a otrzymuje brzmienie:

„Art. 53a. 1. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki i kurateli reprezentującej wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

2. Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki i kurateli reprezentującej nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.”;

4) w art. 54:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Osobę, o której mowa w ust. 1, kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, z zastrzeżeniem ust. 2a, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, na umieszczenie w domu pomocy społecznej.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku gdy osoba bezwzględnie wymagająca pomocy lub jej przedstawiciel ustawowy, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, nie wyrażają zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub po umieszczeniu wycofają swoją zgodę, ośrodek pomocy społecznej, centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, lub dom pomocy społecznej są obowiązane do zawiadomienia o tym właściwego sądu, a jeżeli osoba taka nie ma przedstawiciela lub opiekuna – prokuratora.”;

5) w art. 55:

a) ust. 2e otrzymuje brzmienie:

„2e. Ograniczenie doręcza się mieszkańcowi domu, a gdy jest on osobą, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, również temu pełnomocnikowi albo temu kuratorowi. Doręczając ograniczenie, dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej poucza mieszkańca domu o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia.”,

b) ust. 2g otrzymuje brzmienie:

„2g. Mieszkaniec domu, w tym również mieszkaniec, dla którego umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, jego przedstawiciel ustawowy, ten pełnomocnik rejestrowany albo ten kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, małżonek, krewny w linii prostej, rodzeństwo oraz osoba sprawująca nad nim faktyczną opiekę mogą wystąpić do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się dom pomocy społecznej, z wnioskiem o uchylenie ograniczenia.”;

6) w art. 68:

a) ust. 2d otrzymuje brzmienie:

„2d. Ograniczenie doręcza się osobie przebywającej w placówce, a gdy jest ona osobą, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, również temu pełnomocnikowi albo temu kuratorowi, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd. Doręczając ograniczenie, osoba kierująca placówką poucza osobę w niej przebywającą o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia.”,

b) ust. 2f otrzymuje brzmienie:

„2f. Osoba przebywająca w placówce, w tym również osoba, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, jej przedstawiciel ustawowy, ten pełnomocnik rejestrowany albo ten kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, małżonek, krewny w linii prostej, rodzeństwo oraz osoba sprawująca nad nią faktyczną opiekę mogą wystąpić do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się placówka, z wnioskiem o uchylenie ograniczenia.”;

7) w art. 68a w pkt 1:

a) lit. c otrzymuje brzmienie:

- „c) imię i nazwisko kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, osoby przebywającej w placówce albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego dla tej osoby,”
- b) lit. e i f otrzymują brzmienie:
- „e) dane kontaktowe takie jak: adres zamieszkania i numer telefonu najbliższej rodziny, kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego lub innych osób wskazanych przez osobę przebywającą w placówce,
- f) postanowienia sądu w przedmiocie udzielenia zezwolenia na umieszczenie w placówce – w przypadku osób, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego,”;
- 8) art. 68c otrzymuje brzmienie:
- „Art. 68c. Osoba, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, może być umieszczona w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku za pisemną zgodą tego pełnomocnika albo tego kuratora, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd. Kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany wyrażają zgodę po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby umieszczanej w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.”;
- 9) w art. 102 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, ustanowionego dla niej kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo umocowanego dla niej pełnomocnika rejestrowanego, albo innej osoby za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela, kuratora albo pełnomocnika.”.
- Art. 97.** W ustawie z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1373) w art. 80 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 98. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 i 426) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 94b:
 - a) w ust. 2:
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest pełnoletnia;”,
 - po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”,
 - b) w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) ustanowienia dla członka kuratora reprezentującego albo umocowania dla niego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 108:
 - a) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”,
 - b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. Funkcjonariuszem Straży Parku może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 99. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2026 r. poz. 60, 176, 484 i 644) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 42 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Członkiem zarządu lub rady nadzorczej towarzystwa może być pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany.”;
- 2) w art. 70d w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) jest pełnoletnia i nie został dla niej ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany;”;
- 3) w art. 248 ust. 2d otrzymuje brzmienie:
„2d. Likwidatorem wyznaczonym przez sąd może być pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany, która posiada licencję doradcy restrukturyzacyjnego wydawaną na

zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1007), albo spółka handlowa, której co najmniej jeden wspólnik ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo co najmniej jeden członek zarządu reprezentujący spółkę posiada taką licencję.”.

Art. 100. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461, 1537 i 1739 oraz z 2026 r. poz. 26 i 203) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 16 w ust. 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) zaświadczenie, o którym mowa w art. 42a ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2026 r. poz. 37, 203 i ...), oraz konsultacje, o których mowa w art. 42a ust. 2 zdanie pierwsze tej ustawy.”;
- 2) w art. 31p:
 - a) w ust. 4 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
 - b) w ust. 5 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
„7) ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 3) w art. 31s w ust. 7 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 4) w art. 31sa w ust. 7 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 5) w art. 50 ust. 9 otrzymuje brzmienie:
„9. W przypadku świadczeniobiorców małoletnich oraz osób, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, oświadczenie, o którym mowa w ust. 6, składa przedstawiciel ustawowy małoletniego, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący – o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo opiekun faktyczny w rozumieniu ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Przepisy ust. 7 i 8 stosuje się odpowiednio.”;

- 6) w art. 61y:
 - a) w ust. 3:
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) jest pełnoletni oraz korzysta z pełni praw publicznych;”,
 - po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 - „2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani nie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”,
 - b) w ust. 10:
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) przestała spełniać warunki określone w ust. 3 pkt 1, 2, 3, 4 i 6;”,
 - po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 - „2a) ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 7) w art. 99 w ust. 5 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
 - „5) nie ustanowiono dla nich kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 8) w art. 102a w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
 - „3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 9) w art. 107 w ust. 3 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
 - „5) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 101. W ustawie z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1326) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1:
 - a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
 - „3) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
 - „3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 11:
 - a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Minister Sprawiedliwości może, w drodze decyzji, zawiesić tłumacza przysięgłego w wykonywaniu czynności tłumacza przysięgłego w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla tłumacza, do czasu wygaśnięcia umocowania tego pełnomocnika.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W okresie zawieszenia Minister Sprawiedliwości może, na uzasadniony wniosek tłumacza przysięgłego, uchylić decyzję, o której mowa w ust. 1–2.”;

3) w art. 12:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) niespełniania wymogów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i 4;”,

b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 102. W ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1484) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 55 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 56 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) ustanowienia kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”;

3) w art. 63 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

4) w art. 75 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Obrońcą obwinionego może być upoważniona przez obwinionego osoba uprawniona do obrony zgodnie z przepisami prawa o adwokaturze, osoba uprawniona do świadczenia pomocy prawnej zgodnie z przepisami o radcach prawnych albo inna osoba, która jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 103. W ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 1703 oraz z 2026 r. poz. 160) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 pkt 14 otrzymuje brzmienie:
„14) profil zaufany – środek identyfikacji elektronicznej zawierający zestaw danych identyfikujących i opisujących osobę fizyczną, która ukończyła trzynaście lat i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego, który został wydany w sposób, o którym mowa w art. 20c albo art. 20cb;”;
- 2) w art. 20h ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Do rejestru danych kontaktowych swoje dane kontaktowe mogą przekazać osoby pełnoletnie, dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący.”;
- 3) w art. 28 w ust. 1:
 - a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) korzysta z pełni praw publicznych;”;
 - b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 104. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1413 oraz z 2026 r. poz. 644) w art. 13 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 105. W ustawie z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1185) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W przypadku małoletniego lub osoby, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, sprzeciw może wyrazić za ich życia przedstawiciel ustawowy małoletniego, ten pełnomocnik albo ten kurator.”;
- 2) w art. 12 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) kandydat na dawcę jest pełnoletni oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego i wyraził dobrowolnie przed lekarzem pisemną zgodę na pobranie komórek, tkanek lub narządów w celu ich przeszczepienia lub komórek lub tkanek w celu ich zastosowania u znanego biorcy; wymóg określenia biorcy przeszczepu nie dotyczy pobrania szpiku lub innej regenerującej się komórki i tkanki;”.

Art. 106. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1228 oraz z 2026 r. poz. 346 i 473) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 95 w ust. 1 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego oraz w sprawach z zakresu kurateli dla osób pełnoletnich.”;

- 2) w art. 96 w ust. 1 uchyla się pkt 9a.

Art. 107. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 124 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pełnoletnie osoby fizyczne, dla których nie ustanowiono kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego, mogą, na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności, zrzeszać się w klubach inwestora. W jednym klubie inwestora może być zrzeszonych nie mniej niż 3 i nie więcej niż 20 osób.”;

- 2) w art. 127 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) która jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

- 3) w art. 131 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w razie ustanowienia przez sąd kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 108. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 48) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1863, z 2025 r. poz. 146, 820, 923, 1014, 1069, 1216 i 1556 oraz z 2026 r. poz. 176, 340, 484 i 644.

„1. Spółdzielnię socjalną mogą założyć pełnoletnie osoby, o których mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 806), dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany.”;

- 2) w art. 5 w ust. 4 po wyrazach „w tym osoby posiadające ograniczoną zdolność do czynności prawnych” dodaje się wyrazy „albo osoby, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego”.

Art. 109. W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2025 r. poz. 694, 718 i 1366) w art. 69 w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osobę niepełnosprawną, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1665 i 1746 oraz z 2026 r. poz. 26), lub osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, oraz osobę sprawującą nad taką osobą faktyczną opiekę i wspólnie z nią zamieszkałą.”.

Art. 110. W ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2025 r. poz. 1164 i 1794) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 7a dodaje się art. 7b w brzmieniu:

„Art. 7b. Wnioski w sprawach uregulowanych w ustawie można składać przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

- 2) w art. 21 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wniosek o zarejestrowanie pobytu lub o wydanie karty pobytowej osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd;”;

- 3) w art. 29 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku gdy zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE zostało wydane osobie małoletniej, która nie ukończyła 13. roku życia do dnia jego odbioru, lub osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, odbioru zaświadczenia dokonuje, po okazaniu ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość:

- 1) w przypadku osoby małoletniej – rodzic albo opiekun prawny;
 - 2) w przypadku osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”;
- 4) w art. 29a ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:
- „2. W przypadku gdy karta pobytowa została wydana osobie małoletniej, która nie ukończyła 13. roku życia do dnia jej odbioru, albo osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, odbioru karty pobytowej dokonuje po okazaniu ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość:
- 1) w przypadku osoby małoletniej – rodzic albo opiekun prawny;
 - 2) w przypadku osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.
3. Odbiór karty pobytowej wydanej osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, albo osobie małoletniej, która do dnia złożenia wniosku o wydanie karty pobytowej ukończyła 6. rok życia, wymaga obecności tej osoby.”;
- 5) w art. 33 w ust. 6 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) osobą, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd;”;
- 6) w art. 49 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) wniosek o wydanie dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd;”;
- 7) w art. 65e ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:
- „3. W przypadku gdy zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu lub karta pobytowa zostały wydane osobie małoletniej, która nie ukończyła 13. roku życia do dnia ich odbioru, albo osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, odbioru zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu lub karty pobytowej dokonuje po okazaniu ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość:
- 1) w przypadku osoby małoletniej – rodzic albo opiekun prawny;
 - 2) w przypadku osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.
4. Odbiór zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu lub karty pobytowej wydanych osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, albo osobie małoletniej, która

do dnia złożenia wniosku o zarejestrowaniu pobytu lub wydanie karty pobytowej ukończyła 6. rok życia, wymaga obecności tej osoby.”;

8) w art. 65f w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osobą, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd;”;

9) w art. 65k ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. W przypadku gdy dokument, o którym mowa w ust. 1 lub 2, został wydany osobie małoletniej, która nie ukończyła 13. roku życia do dnia ich odbioru, albo osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, odbioru dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu dokonuje po okazaniu ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość:

1) w przypadku osoby małoletniej – rodzic albo opiekun prawny;

2) w przypadku osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.

4. Odbiór dokumentu, o którym mowa w ust. 1 lub 2, wydanego osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, albo osobie małoletniej, która do dnia złożenia wniosku o wydanie dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu ukończyła 6. rok życia, wymaga obecności tej osoby.”;

10) w 65l w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osobą, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd;”.

Art. 111. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 640 i 1069 oraz z 2026 r. poz. 252 i 644) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) są pełnoletnie i nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

2) w art. 8 w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) ustanowienia kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego, lub”.

Art. 112. W ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2026 r. poz. 141) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13:

- a) w ust. 1:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) pełnoletnia;”,
 - po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
 - „1a) dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”,
 - b) po ust. 1c dodaje się ust. 1d w brzmieniu:
 - „1d. Ratownikiem może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.
- 2) w art. 26:
- a) w ust. 2:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) jest pełnoletnia;”,
 - po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
 - „1a) dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”,
 - b) po ust. 2a dodaje się ust. 2aa w brzmieniu:
 - „2aa. Dyspozytorem medycznym może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”,
 - c) w ust. 2b pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) spełnia co najmniej wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 1–2, 4 i 5;”,
 - d) w ust. 2c pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) spełnia wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 1–2, 4 i 5;”,
 - e) po ust. 2c oddaje się ust. 2ca w brzmieniu:
 - „2ca. Głównym dyspozytorem medycznym oraz zastępcą głównego dyspozytora medycznego może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 113. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 i 1846) w art. 31 w ust. 2:

- 1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) jest pełnoletnia;”;

- 2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 114. W ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 1714) w art. 29 w ust. 3a po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 115. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1712, z późn. zm.⁸⁾) w art. 39:

- 1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletnia i korzysta z pełni praw publicznych;”;

- 2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 116. W ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym (Dz. U. poz. 849, z 2008 r. poz. 293 oraz z 2011 r. poz. 622) w art. 5 w ust. 1:

- 1) uchyla się pkt 2;

- 2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 117. W ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1007) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w ust. 1:

- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jest pełnoletnia;”,

- b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

- 2) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 321, 368, 620 i 769 oraz z 2026 r. poz. 160 i 473.

„2. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów określonych w art. 3 ust. 1 pkt 1, 4 i 6, oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe oraz, że jest pełnoletni i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

3) w art. 18 w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przestała spełniać którykolwiek z wymogów określonych w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 9;”;

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;

4) w art. 20:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wobec niej jest prowadzone postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej i ustanowiono dla niej doradcę tymczasowego;”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Sprawiedliwości może zawiesić osobie posiadającej licencję doradcy restrukturyzacyjnego prawa wynikające z licencji, jeżeli:

1) przeciwko tej osobie jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, o nieumyślne przestępstwo skarbowe lub o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, w którym oskarżycielem jest podmiot, o którym mowa w art. 55 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, mając na uwadze charakter i wagę zarzucanego jej czynu oraz to, czy ma on związek z wykonaniem uprawnień wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego i rzutuje na jakość i sposób wykonywania tych uprawnień;

2) przeciwko tej osobie jest prowadzone postępowanie w przedmiocie cofnięcia licencji doradcy restrukturyzacyjnego z przyczyn, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 6, mając na uwadze potrzebę ochrony słuszných interesów uczestników postępowań restrukturyzacyjnych lub upadłościowych lub interes publiczny;

3) dla tej osoby umocowano pełnomocnika rejestrowanego.”;

c) w ust. 4 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) w ust. 2 pkt 3, trwa do czasu wygaśnięcia umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 118. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2026 r. poz. 76) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Członkiem Rady może być osoba posiadająca obywatelstwo polskie i korzystająca z pełni praw publicznych, która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz niekarana za przestępstwo popełnione umyślnie, ścigane z oskarżenia publicznego.”;

2) w art. 11 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Prezes Rady Ministrów odwołuje członka Rady w przypadku prawomocnego skazania za przestępstwo popełnione umyślnie, ścigane z oskarżenia publicznego lub w przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 119. W ustawie z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988) w art. 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zmiana nazwiska lub nazwiska rodowego jednego z rodziców rozciąga się na małoletnie dzieci i na dzieci, które pochodzą od tych samych rodziców, pod warunkiem, że drugi z rodziców wyraził na to zgodę, chyba że został dla niego ustanowiony kurator reprezentujący, lub że jest pozbawiony władzy rodzicielskiej albo nie żyje. Jeżeli w chwili zmiany nazwiska dziecko ukończyło 13 lat, do zmiany nazwiska dziecka jest potrzebne także wyrażenie zgody przez dziecko. W przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego, o którym mowa w zdaniu pierwszym, zgody udziela ten kurator, jeżeli wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”.

Art. 120. W ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581 oraz z 2026 r. poz. 26) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osoba bliska – małżonka, krewnego do drugiego stopnia lub powinowatego do drugiego stopnia w linii prostej, przedstawiciela ustawowego, kuratora reprezentującego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, osobę pozostającą we wspólnym pożyciu lub osobę wskazaną przez pacjenta;”;

2) w art. 9:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Prawo do informacji, o której mowa w ust. 2, przysługuje także umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu pacjenta albo jego kuratorowi reprezentującemu, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, mają prawo do wyrażenia zgody na udzielenie informacji wymienionych w ust. 2 innym osobom.”,

c) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Pacjent, w tym małoletni, który ukończył 16 lat, lub jego ustawowy przedstawiciel, a także umocowany pełnomocnik rejestrowany pacjenta albo jego kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, mają prawo do uzyskania od pielęgniarki oraz położnej przystępnej informacji o jego pielęgnacji i zabiegach pielęgniarstwie.”;

3) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. W przypadku, o którym mowa w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, pacjent, jego przedstawiciel ustawowy, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo jego kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, a także opiekun faktyczny mają prawo do dostatecznie wczesnej informacji o zamiarze odstąpienia przez lekarza od leczenia pacjenta i wskazania przez tego lekarza możliwości uzyskania świadczenia zdrowotnego u innego lekarza lub podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych.”;

4) art. 12a otrzymuje brzmienie:

„Art. 12a. Pacjent, jego przedstawiciel ustawowy, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo jego kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, a także opiekun faktyczny mają prawo zgłaszania osobom wykonującym zawód medyczny, Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych lub podmiotowi odpowiedzialnemu za wprowadzenie produktu leczniczego do obrotu działania niepożądanego produktu leczniczego zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2026 r. poz. 612 i ...).”;

- 5) w art. 14:
- a) w ust. 2 w pkt 3 po wyrazach „przedstawiciel ustawowy” dodaje się wyrazy „lub umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd”,
 - b) w ust. 2b po wyrazach „przedstawiciel ustawowy” dodaje się wyrazy „lub umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd”;
- 6) w art. 17 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:
- „2. Przedstawiciel ustawowy pacjenta małoletniego, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący pacjenta – o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, mają prawo do wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 1. W przypadku braku przedstawiciela ustawowego albo kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, prawo to, w odniesieniu do badania, może wykonać opiekun faktyczny.
3. Pacjent małoletni, który ukończył 16 lat, pacjent, dla którego ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, albo pacjent z zaburzeniami psychicznymi, lecz dysponujący dostatecznym rozeznanie, mają prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody osób, o których mowa w art. 9 ust. 2a, lub opiekuna faktycznego. W takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego.”;
- 7) w art. 21:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na życzenie pacjenta przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych może być obecna osoba bliska, kurator wspierający lub asystent prawny.”,
 - b) w ust. 2 wyrazy „osoby bliskiej” zastępuje się wyrazami „osób, o których mowa w ust. 1”;
- 8) w art. 22 w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
- „Uczestnictwo, a także obecność innych osób wymaga zgody pacjenta, a w przypadku pacjenta małoletniego, pacjenta, dla którego ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, lub pacjenta niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody – zgody jego przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego – o ile wynika to z zakresu

jego działania określonego przez sąd, i osoby wykonującej zawód medyczny udzielającej świadczenia zdrowotnego.”;

9) w art. 25 w ust. 1 w pkt 1 lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) w przypadku gdy pacjentem jest osoba małoletnia, osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, lub osoba niezdolna do świadomego wyrażenia zgody – nazwisko i imię (imiona) przedstawiciela ustawowego lub kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz adres jego miejsca zamieszkania.”;

10) w art. 26:

a) w ust. 1 po wyrazach „przedstawicielowi ustawowemu,” dodaje się wyrazy „umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd,”

b) w ust. 3 w pkt 12 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 13 w brzmieniu:
„13) pełnomocnikowi rejestrowanemu także przed powstaniem umocowania, w zakresie niezbędnym do wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty.”;

11) w art. 28 w ust. 2a w pkt 1 po wyrazie „pacjentowi” dodaje się wyrazy „, jego pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd,”;

12) w art. 31 w ust. 1 po wyrazie „Pacjent” dodaje się wyrazy „, jego umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd,”;

13) w art. 34 w ust. 3 po wyrazach „przedstawiciela ustawowego” dodaje się wyrazy „, asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego”;

14) w art. 67x w ust. 5 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

15) w art. 67zg w ust. 5 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 121. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1135) w art. 6:

- 1) w ust. 1:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest pełnoletnia oraz korzysta z pełni praw publicznych;”,
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie ustanowiono dla niej kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 2) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Pracownikiem samorządowym może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 3) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
„5. Pracownikiem samorządowym, o którym mowa w ust. 4, może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 122. W ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r. poz. 1675 oraz z 2026 r. poz. 26) w art. 5:

- 1) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W przypadku osoby małoletniej odpowiedzialność za wypełnienie obowiązków, o których mowa w ust. 1, ponosi osoba, która sprawuje nad nią prawną pieczę, albo opiekun faktyczny w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581 oraz z 2026 r. poz. 26).”;
- 2) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. W przypadku osoby, dla której został ustanowiony kurator reprezentujący, odpowiedzialność za wypełnienie obowiązków, o których mowa w ust. 1, ponosi ten kurator, jeżeli wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, lub opiekun faktyczny takiej osoby w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.”.

Art. 123. W ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2022 r. poz. 217 i 2695 oraz z 2026 r. poz. 370 i 444) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 24:

- a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) która jest pełnoletnia, posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw obywatelskich;”;
- b) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:
„1b) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 37b w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Aplikantem aplikacji uzupełniającej sędziowskiej albo aplikacji uzupełniającej prokuratorskiej może zostać osoba, która spełnia warunki, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1–5, a także;”;
- 3) w art. 40 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) przy wszczęciu lub w toku postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej dla aplikanta sąd ustanowił doradcę tymczasowego.”;
- 4) w art. 41 w ust. 1 po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:
„2b) ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej.”.

Art. 124. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, 1844 i 1846 oraz z 2026 r. poz. 426, 635 i 680) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 54 w ust. 2:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) korzysta z pełni praw publicznych;”;
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 286:
 - a) w ust. 1:
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) korzysta z pełni praw publicznych;”;
 - po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
 - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Audytorem wewnętrznym może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 125. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1750 i 1823) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 29:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ukończyła 18 lat oraz korzysta z pełni praw publicznych;”,
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 2) po art. 29 dodaje się art. 29a w brzmieniu:

„Art. 29a. Pracownikiem może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 126. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. z 2026 r. poz. 101) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w ust. 4 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 9 w ust. 1 w pkt 3 wyrazy „art. 4 ust. 4 pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „art. 4 ust. 4 pkt 1–2”;
- 3) w art. 15 w ust. 4 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 4) w art. 16 w ust. 1 w pkt 3 wyrazy „art. 15 ust. 4 pkt 2 i 3” zastępuje się wyrazami „art. 15 ust. 4 pkt 2–3”;
- 5) w art. 23 w ust. 3 wyrazy „art. 4 ust. 4 pkt 1, 2, 4 i 5” zastępuje się wyrazami „art. 4 ust. 4 pkt 1–2, 4 i 5”.

Art. 127. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 534, z 2025 r. poz. 1017 i 1080 oraz z 2026 r. poz. 160) w art. 24 w ust. 6 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 128. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 1170) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5:
 - a) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”,
 - b) w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 6” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 1–2, 4 i 6”;
- 2) w art. 9 w ust. 1 w pkt 4 wyrazy „art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „art. 5 ust. 1 pkt 1–2”;
- 3) w art. 12 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 4) w art. 13 w ust. 4 w pkt 4 wyrazy „art. 12 ust. 1 pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „art. 12 ust. 1 pkt 1–2”;
- 5) w art. 16 w ust. 3a w pkt 4 wyrazy „art. 12 ust. 1 pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „art. 12 ust. 1 pkt 1–2”.

Art. 129. W ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2026 r. poz. 95 i 615) w art. 45a:

- 1) w ust. 5 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w ust. 7:
 - a) uchyla się pkt 6,
 - b) w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
„7) ustanowienia kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 130. W ustawie z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1753) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 12a ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:
„2. Certyfikat identyfikacji i uwierzytelnienia zamieszcza się w warstwie elektronicznej dowodu osobistego osoby, która ukończyła 13. rok życia.

3. Certyfikat podpisu osobistego zamieszcza się w warstwie elektronicznej dowodu osobistego osoby, która:

- 1) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego oraz która przy składaniu wniosku o wydanie dowodu osobistego wyraziła zgodę na zamieszczenie tego certyfikatu;
 - 2) ukończyła 13. rok życia i w przypadku której przy składaniu wniosku o wydanie dowodu osobistego zgodę na zamieszczenie tego certyfikatu wyraził jeden z rodziców albo opiekun tej osoby; w przypadku osoby, o której mowa w art. 25 ust. 3, zgodę na zamieszczenie certyfikatu podpisu osobistego wyraża ta osoba;
 - 3) ukończyła 13. rok życia, jeżeli osoba ta przed upływem ważności dowodu osobistego wydawanego na okres 12 miesięcy ukończy 18. rok życia i w przypadku której przy składaniu wniosku o wydanie dowodu osobistego zgodę na zamieszczenie tego certyfikatu wyraził jeden z rodziców albo opiekun tej osoby; w przypadku osoby, o której mowa w art. 25 ust. 3, zgodę na zamieszczenie certyfikatu podpisu osobistego wyraża ta osoba.”;
- 2) w art. 24 w ust. 3f zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
- „W przypadku wniosku o wydanie dowodu osobistego dla osoby, która nie ukończyła 18. roku życia, albo dla osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, wraz z osobą ubiegającą się o wydanie dowodu osobistego jest obowiązany zgłosić się wnioskodawca i złożyć podpis w sposób, o którym mowa w ust. 3. W przypadku złożenia wniosku przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio.”;
- 3) w art. 25:
- a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1. Wniosek o wydanie dowodu osobistego składa osoba pełnoletnia.
 2. W imieniu osoby, która nie ukończyła 18. roku życia, wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa jedno z rodziców lub opiekun.”,
 - b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:
 - „2a. W imieniu osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.
 - 2b. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, może złożyć także umocowany pełnomocnik rejestrowany.”;

4) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. Złożenie w siedzibie organu gminy wniosku o wydanie dowodu osobistego wymaga obecności osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego; wyjątek stanowią osoby, które nie ukończyły 5. roku życia.”;

5) w art. 28 pkt 11b otrzymuje brzmienie:

„11b) nazwisko i imię (imiona), rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości rodzica, opiekuna, kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

6) w art. 30:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dowód osobisty osoby, która nie ukończyła 18. roku życia, odbiera rodzic albo opiekun. Dowód osobisty osoby, która ukończyła 13. rok życia i nie ukończyła 18. roku życia, może także odebrać osoba ubiegająca się o wydanie dowodu osobistego, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 3. Dowód osobisty może również odebrać rodzic, który nie składał wniosku o wydanie dowodu osobistego.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Dowód osobisty osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, odbiera ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.

2b. Dowód osobisty osoby, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, może odebrać także ten pełnomocnik.”;

c) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Przy odbiorze dowodu osobistego wymagana jest obecność osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, z wyjątkiem osoby, która:”;

7) w art. 32a:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Zgłoszenia zawieszenia lub cofnięcia zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego dokonuje pełnoletni posiadacz dowodu osobistego, który czasowo utracił kontrolę nad dokumentem.

2. W imieniu osoby, która nie ukończyła 18. roku życia, zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje jedno z rodziców albo opiekun.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. W imieniu osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.

2b. W imieniu osoby, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, może dokonać także ten pełnomocnik.”;

8) w art. 46 w ust. 1 pkt 4c otrzymuje brzmienie:

„4c) ustanowienia kuratora reprezentującego dla posiadacza dowodu osobistego, w którego dowodzie osobistym został zamieszczony certyfikat podpisu osobistego;”;

9) w art. 47 ust. 4 i 4a otrzymują brzmienie:

„4. Zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego osoby, która nie ukończyła 18. roku życia, dokonuje jedno z rodziców albo opiekun, a w przypadku osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.

4a. Zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego może dokonać pełnomocnik, składając pełnomocnictwo szczególne do dokonania zgłoszenia, a jeśli osoba, której dowód został utracony lub uszkodzony, ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego – ten pełnomocnik.”;

10) art. 49a otrzymuje brzmienie:

„Art. 49a. Kurator reprezentujący posiadacza dowodu osobistego powiadamia niezwłocznie organ dowolnej gminy o ustanowieniu siebie kuratorem reprezentującym dla posiadacza dowodu osobistego, w którego dowodzie osobistym został zamieszczony certyfikat podpisu osobistego, okazując prawomocne orzeczenie sądu w tej sprawie.”;

11) w art. 50 w ust. 3 pkt 5a otrzymuje brzmienie:

„5a) z dniem uprawomocnienia się orzeczenia sądu o ustanowieniu kuratora reprezentującego, w przypadku, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 4c;”;

12) w art. 51 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) organ gminy, który otrzymał orzeczenie sądu o ustanowieniu kuratora reprezentującego;”.

Art. 131. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2026 r. poz. 384) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organy, o których mowa w art. 10 ust. 1, z urzędu lub na wniosek osoby, której dane dotyczą, dokonują sprawdzenia danych zawartych w rejestrze PESEL oraz w

rejestrach mieszkańców, w szczególności w oparciu o posiadane dokumenty i ustalenia stanu faktycznego. W stosunku do małoletnich wniosek składa przedstawiciel ustawowy. W stosunku do osób, dla których został ustanowiony kurator reprezentujący, wniosek składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, zaś w stosunku do osoby, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, wniosek może złożyć ten pełnomocnik.”;

2) w art. 23e:

a) w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Uprawnienia te można wykonywać przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W imieniu osoby, dla której został ustanowiony kurator reprezentujący, wniosek o zastrzeżenie albo cofnięcie zastrzeżenia numeru PESEL może złożyć, w trybie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”;

3) w art. 24:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Za osobę małoletnią obowiązek meldunkowy wykonuje jej przedstawiciel ustawowy lub inna osoba sprawująca nad nią faktyczną opiekę w miejscu ich wspólnego pobytu.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Za osobę, dla której został ustanowiony kurator reprezentujący, obowiązek meldunkowy wykonuje ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Obowiązku meldunkowego można dopełnić przez pełnomocnika rejestrowanego albo pełnomocnika legitymującego się pełnomocnictwem udzielonym w formie, o której mowa w art. 33 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691), po potwierdzeniu przez pełnomocnika jego tożsamości za pomocą dokumentu tożsamości albo po uwierzytelnieniu pełnomocnika na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”;

- 4) w art. 44a ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. W imieniu osoby małoletniej, ubiegającej się o nadanie numeru PESEL albo osoby, która ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność nie jest w stanie samodzielnie złożyć wniosku, wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa jedno z rodziców, opiekun, opiekun tymczasowy, o którym mowa w art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem, albo kurator reprezentujący, jeśli został ustanowiony i wynika to z zakresu jego działania, a w przypadku braku takich osób numer PESEL może zostać nadany z urzędu. W imieniu osoby mającej umocowanego pełnomocnika rejestrowanego wniosek może złożyć także ten pełnomocnik.

5. Złożenie w siedzibie organu gminy wniosku, o którym mowa w ust. 1, w imieniu osoby małoletniej wymaga jej obecności przy składaniu wniosku.”;

- 5) w art. 44c ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W imieniu osoby małoletniej albo osoby, która ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność nie jest w stanie samodzielnie złożyć wniosku, wniosek, o którym mowa w ust. 6, składa jedno z rodziców, opiekun albo opiekun tymczasowy, o którym mowa w art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo kurator reprezentujący, jeżeli został ustanowiony i wynika to z zakresu jego działania. W imieniu osoby mającej umocowanego pełnomocnika rejestrowanego wniosek może złożyć także ten pełnomocnik.”.

Art. 132. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365 i 1792 oraz z 2026 r. poz. 178) w art. 10 w § 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) pozbawiona prawa wybierania prawomocnym orzeczeniem sądu wydanym w sprawie w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego.”.

Art. 133. W ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 503) uchyla się art. 13.

Art. 134. W ustawie z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1816) w art. 7 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 135. W ustawie z dnia 18 marca 2011 r. o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1223) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w ust. 2 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 2) w art. 5 w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Wiceprezesem Urzędu może zostać osoba, która spełnia wymagania określone w art. 3 ust. 2 pkt 2–5, oraz posiada.”.

Art. 136. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2026 r. poz. 156) w art. 46 w ust. 2 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 137. W ustawie z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2026 r. poz. 208 i 252) w art. 4 w ust. 3 w pkt 1 lit. bb otrzymuje brzmienie:

„bb) imię i nazwisko oraz numer PESEL przedstawicieli ustawowych, kuratorów reprezentujących, opiekunów prawnych, pełnomocników, w tym pełnomocników rejestrowanych, oraz opiekunów faktycznych w rozumieniu ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta usługobiorców.”.

Art. 138. W ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 253) w art. 38c ust. 16 otrzymuje brzmienie:

„16. W przypadku świadczeniobiorców małoletnich, osób, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego, lub innych osób niemogących wyrazić swojej woli z powodu stanu zdrowia oświadczenie, o którym mowa w art. 50 ust. 6 ustawy o świadczeniach, składa ich przedstawiciel ustawowy, kurator reprezentujący, jeżeli wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, pełnomocnik, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo opiekun faktyczny w rozumieniu ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581 oraz z 2026 r. poz. 26), podając imię i nazwisko, numer PESEL oraz wskazanie dokumentu, na podstawie którego świadczeniodawca potwierdził tożsamość osoby składającej

oświadczenie, a w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL – dane, o których mowa w art. 188 ust. 4 pkt 9 ustawy o świadczeniach.”.

Art. 139. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 i 1301 oraz z 2026 r. poz. 187 i 203) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 42 w ust. 1:
 - a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) są pełnoletnie;”,
 - b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 161 w ust. 2 po pkt 4a dodaje się pkt 4b w brzmieniu:
„4b) ustanowienie kuratora reprezentującego i umocowanie pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 172 w ust. 7 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
„8) oświadczenie o braku ustanowienia kuratora reprezentującego i oświadczenie o braku umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 140. W ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 15, 26 i 203) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 12 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, pielęgniarka i położna mają obowiązek niezwłocznego uprzedzenia pacjenta, jego przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, bądź opiekuna faktycznego o takiej odmowie i wskazania realnych możliwości uzyskania tego świadczenia u innej pielęgniarki, położnej lub w podmiocie leczniczym.”;
- 2) w art. 12a ust.1 otrzymuje brzmienie:
„1. Pielęgniarka systemu w rozumieniu art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym wykonująca medyczne czynności ratunkowe może udzielić świadczeń zdrowotnych bez zgody pacjenta, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, jeżeli pacjent wymaga niezwłocznej pomocy, a ze względu na stan

zdrowia lub wiek nie może wyrazić zgody ani nie ma możliwości porozumienia się z jego przedstawicielem ustawowym, umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym albo kuratorem reprezentującym, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, lub opiekunem faktycznym w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581 oraz z 2026 r. poz. 26).”;

3) w art. 15b w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przedstawicielowi ustawowemu pacjenta, umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo osobie upoważnionej przez pacjenta do ich odbioru;”;

4) w art. 16 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) udzielić pacjentowi, jego przedstawicielowi ustawowemu, umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo osobie wskazanej przez pacjenta informacji o stanie zdrowia pacjenta, w zakresie koniecznym do sprawowania opieki pielęgnacyjnej lub opieki podczas ciąży oraz prowadzenia porodu i położu;”;

5) w art. 17 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) pacjent, jego przedstawiciel ustawowy, umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy;”;

6) w art. 28:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) pełnoletniej;”;

b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

7) w art. 29 w ust. 1:

a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) jest pełnoletni;”;

b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

- „4a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 8) w art. 31:
- a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) pełnoletniej;”;
- b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
- „2a) która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 9) w art. 32 w ust. 1:
- a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) jest pełnoletni;”;
- b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
- „4a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 10) w art. 35 w ust. 1:
- a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
- „6) jest pełnoletni;”;
- b) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
- „6a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 11) w art. 35a:
- a) w ust. 1:
- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
 - „3) jest pełnoletnia;”;
 - po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
 - „3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- b) w ust. 11:
- uchyla się pkt 5,
 - po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
 - „5a) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- c) w ust. 23:

- uchyla się pkt 5,
- po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
„5a) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;

12) w art. 42 w ust. 1:

- a) uchyla się pkt 6,
- b) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
„6a) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 141. W ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. z 2026 r. poz. 529) w art. 123a w ust. 2:

- 1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest pełnoletnia i korzysta z pełni praw publicznych;”;
- 2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 142. W ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20) w art. 4:

- 1) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Małoletnia osoba uprawniona ma prawo współdecydowania wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi o wybranej formie komunikowania się.”;
- 2) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Osoba uprawniona, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, ma prawo samodzielnego decydowania o wybranej formie komunikowania się.”.

Art. 143. W ustawie z dnia 31 sierpnia 2012 r. o Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 1374) w art. 4 w ust. 1:

- 1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest pełnoletnia;”;
- 2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 144. W ustawie z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 558) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 37 w ust. 2 w pkt 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„przedstawicielowi ustawowemu adresata, ustanowionemu kuratorowi reprezentującemu adresata albo pełnomocnikowi adresata upoważnionemu na podstawie pełnomocnictwa udzielonego na zasadach ogólnych lub na podstawie pełnomocnictwa pocztowego.”;
- 2) w art. 38 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego wywołuje taki sam skutek jak udzielenie pełnomocnictwa pocztowego.”.

Art. 145. W ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2025 r. poz. 1079 i 1794 oraz z 2026 r. poz. 203) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 77 w ust. 1a pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) osobą, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – wniosek o wydanie wizy krajowej składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd;”;
- 2) w art. 105 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) osobą, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd;”;
- 3) w art. 106d w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) kurator reprezentujący – w przypadku cudzoziemca będącego osobą, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego;”;
- 4) w art. 202 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) osobą, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd;”;
- 5) w art. 203d w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) kurator reprezentujący – w przypadku cudzoziemca będącego osobą, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego;”;
- 6) w art. 218a w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) osobą, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd;”;

- 7) w art. 219d w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) kurator reprezentujący – w przypadku cudzoziemca będącego osobą, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego;”;
- 8) w art. 248 w ust. 2 i w ust. 2a w pkt 2 wyrazy „osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie” zastępuje się wyrazami „osobą, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego;”;
- 9) w art. 400a w ust. 1 część wspólna otrzymuje brzmienie:
„– oraz członkom rodziny lub przedstawicielowi ustawowemu lub umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu tego cudzoziemca, świadczenia z zakresu pomocy socjalnej, opieki medycznej i psychologicznej.”.

Art. 146. W ustawie z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1672) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komitet społeczny powołują aktem założycielskim co najmniej 3 pełnoletnie osoby fizyczne, dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany, niekarane za popełnienie przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub za przestępstwo skarbowe.”.

Art. 147. W ustawie z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 101) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 17:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) jest pełnoletnia;”;
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 18 w ust. 3 w pkt 1:
 - a) uchyla się lit. b,
 - b) po lit. b dodaje się lit. ba w brzmieniu:
„ba) braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 21 w pkt 1:
 - a) uchyla się lit. a,
 - b) po lit. a dodaje się lit. aa w brzmieniu:

„aa) ustanowienia kuratora reprezentującego dla osoby uprawnionej albo umocowania jej pełnomocnika rejestrowanego,”.

Art. 148 W ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 393) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ma obywatelstwo polskie, jest pełnoletnia, korzysta z pełni praw publicznych i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:

„Art. 12a. 1. Na żądanie osoby dokonującej czynności wynikających z niniejszej ustawy umożliwia się udział asystenta prawnego lub kuratora wspierającego stosownie do przepisów ustawy z dnia o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (Dz. U. poz. ...).

2. Jeżeli asystent prawny lub kurator wspierający przekazuje oświadczenie woli osoby wspieranej w jej obecności kierownik urzędu stanu cywilnego dokumentuje ten fakt na piśmie utrwalonym w postaci papierowej.”;

3) w art. 57 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Zgłoszenia urodzenia dokonują matka lub ojciec dziecka, którzy ukończyli 16 lat, o ile działają z dostatecznym rozeznaniem. Zgłoszenia urodzenia dziecka może dokonać kurator reprezentujący matki lub ojca dziecka, jeżeli wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd. W pozostałych przypadkach zgłoszenia urodzenia dokonują przedstawiciel ustawowy lub opiekun matki.

2. Zgłoszenia urodzenia można dokonać przez pełnomocnika, w tym także przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

4) w art. 58a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pełnoletnia matka lub pełnoletni ojciec dziecka, dla których nie ustanowiono kuratora reprezentującego, mogą dokonać zgłoszenia urodzenia przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”.

Art. 149. W ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512) w art. 10 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu może złożyć w imieniu członków rodziny wielodzietnej pełnoletni członek rodziny wielodzietnej, który oświadczy, że jest umocowany do złożenia wniosku o przyznanie Karty lub jej duplikatu oraz do odebrania Karty lub jej duplikatu w imieniu członków rodziny wielodzietnej wskazanych we wniosku.”.

Art. 150. W ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 465 oraz z 2025 r. poz. 1795) w art. 34 w ust. 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 151. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2026 r. poz. 68 i 516) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 136 w ust. 3:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Certyfikat może być wydany pełnoletniemu instalatorowi, który korzysta z pełni praw publicznych, nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz:”;

b) w pkt 1 uchyla się lit. a;

2) w art. 138 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do wniosku o wydanie certyfikatu wnioskodawca dołącza oświadczenie następującej treści: „Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oświadczam, że korzystam z pełni praw publicznych, nie mam ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego i nie byłem skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów i obrotowi gospodarczemu.”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.”;

3) w art. 141 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ustanowienia kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 152. W ustawie z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2026 r. poz. 533) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 24 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nadzorcą albo zarządcą może być pełnoletnia osoba, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany, która posiada licencję doradcy restrukturyzacyjnego wydaną na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1007), zwanej dalej „ustawą o licencji doradcy restrukturyzacyjnego”, oraz ma konto doradcy restrukturyzacyjnego w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, albo spółka handlowa, której wspólnicy ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkowie zarządu reprezentujący spółkę posiadają taką licencję oraz która ma konto doradcy restrukturyzacyjnego w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.”;

- 2) w art. 29 w ust. 1:

- a) uchyla się pkt 2,
- b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego albo umocowania jego pełnomocnika rejestrowanego.”;

- 3) w art. 35 w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Umowa, o której mowa w ust. 1, wygasa w przypadku cofnięcia lub zawieszenia praw wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego oraz w przypadku śmierci nadzorcę układu, ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”;

- 4) w art. 68 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Przepisy ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy dłużnik ma ustanowionego kuratora reprezentującego. Kurator reprezentujący z mocy prawa pełni funkcję kuratora, o którym mowa w ust. 1.”;

- 5) w art. 75 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku gdy wierzyciel ma ustanowionego kuratora reprezentującego, pełni on z mocy prawa funkcję kuratora, o którym mowa w ust. 1. Przepisy art. 68 ust. 2 i 4 stosuje się odpowiednio.”;

- 6) w art. 288 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli skuteczne przeprowadzenie postępowania sanacyjnego wymaga osobistego udziału dłużnika lub jego reprezentantów, a jednocześnie dają oni gwarancję

należytego sprawowania zarządu, sąd może zezwolić dłużnikowi na wykonywanie zarządu nad całością lub częścią przedsiębiorstwa w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu. Przepisu art. 293 ust. 2 nie stosuje się. Sąd cofa zezwolenie w przypadku zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 239 ust. 1.”;

7) art. 293 otrzymuje brzmienie:

„Art. 293. 1. Otwarcie postępowania sanacyjnego powoduje wygaśnięcie prokury oraz innych pełnomocnictw udzielonych przez dłużnika, z wyjątkiem pełnomocnictwa rejestrowanego. Zarządca może w toku postępowania sanacyjnego udzielać pełnomocnictw, w tym prokury.

2. Do dnia zakończenia albo umorzenia postępowania sanacyjnego pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje tylko umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych związanych z osobą mocodawcy.”.

Art. 153. W ustawie z dnia 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności (Dz. U. z 2020 r. poz. 442) w art. 31 w ust. 1:

1) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) jeżeli kandydatem na dawcę jest małoletni albo osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, pobranie komórek rozrodczych może być dokonane za zgodą wyrażoną w formie pisemnej albo na złożony w formie pisemnej wniosek jego przedstawiciela ustawowego albo kuratora reprezentującego – o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd; w przypadku gdy kandydatem na dawcę jest małoletni powyżej lat trzynastu, wymagana jest także jego zgoda wyrażona w formie pisemnej;”;

2) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) jeżeli kandydatem na dawcę jest osoba, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, pobranie komórek rozrodczych może być dokonane także za zgodą wyrażoną w formie pisemnej albo na złożony w formie pisemnej wniosek tego pełnomocnika.”.

Art. 154. W ustawie z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1329 oraz z 2025 r. poz. 1006 i 1171) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 57 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Strona może działać przez pełnomocnika, w tym umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, chyba że charakter czynności lub przepis szczególny wymaga jej osobistego działania.

2. Pełnomocnikiem może być osoba pełnoletnia, która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Pełnomocnictwa udziela się na piśmie.”;

2) w art. 112:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) w związku z dochodzeniem roszczeń alimentacyjnych na rzecz obywatela polskiego;”,

b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a i 5b w brzmieniu:

„5a) w związku z dochodzeniem roszczeń z tytułu opieki nad małoletnimi obywatelami polskimi;

5b) w związku z dochodzeniem roszczeń z tytułu kurateli reprezentującej dla obywatela polskiego;”.

Art. 155. W ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1389) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo organizowania zgromadzeń nie przysługuje osobom małoletnim albo dla których został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany.”,

Art. 156. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1109 oraz z 2025 r. poz. 146, 1069 i 1545) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego.”;

2) w art. 15 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 157. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów (Dz. U. z 2018 r. poz. 708 oraz z 2026 r. poz. 187) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 2:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 8 w ust. 2:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 17 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej.”.

Art. 158. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 44) w art. 11:

- 1) w ust. 3 w pkt 2:
 - a) lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) jest pełnoletnia i korzysta z pełni praw publicznych;”,
 - b) po lit. c dodaje się lit. ca w brzmieniu:
„ca) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w ust. 3a w pkt 3 wyrazy „ust. 3 pkt 2 lit. c i d” zastępuje się wyrazami „ust. 3 pkt 2 lit. c–d”.

Art. 159. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1526 oraz z 2026 r. poz. 176 i 644) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 48 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

- 2) w art. 68 w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 69 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie,
„2) ustanowienia przez sąd dla aktuarusza kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 4) w art. 180 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 160. W ustawie z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz. U. z 2026 r. poz. 584) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 9 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) udzielać informacji pacjentowi, jego przedstawicielowi ustawowemu, umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo osobie bliskiej lub opiekunowi faktycznemu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, w zakresie niezbędnym do udzielanych przez siebie świadczeń zdrowotnych;”;
- 2) w art. 13 w ust. 1:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) jest pełnoletnia;”;
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 22:
 - a) w ust. 1 pkt 13 otrzymuje brzmienie:
„13) oświadczenie o braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”;
 - b) w ust. 2:
 - w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) pisemne oświadczenie o braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”;
 - w pkt 2 lit. b utrzymuje brzmienie:

„b) pisemne oświadczenie o braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”;

4) w art. 26 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej.”.

Art. 161. W ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 390, z 2025 r. poz. 304 i 1178 oraz z 2026 r. poz. 26 i 370) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 75 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw obywatelskich, a także nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 151:

a) w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W przypadku prawomocnego zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, a także wtedy gdy został złożony do właściwego sądu wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego, przełożony dyscyplinarny może zawiesić prokuratora w czynnościach do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego prokuratora.”;

3) w art. 176 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw obywatelskich, a także nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 162. W ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 110, 187 i 421) w art. 22g:

1) w ust. 1:

- a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w ust. 2:
- a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w ust. 3:
- a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 163. W ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 317) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8d ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Przedsiębiorca będący osobą fizyczną lub osoby uprawnione do reprezentowania przedsiębiorcy niebędącego osobą fizyczną są pełnoletni, korzystają z pełni praw publicznych i nie były skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów i obrotowi gospodarczemu oraz nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 2) w art. 8e w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) oświadczenie wnioskodawcy będącego osobą fizyczną lub osób reprezentujących wnioskodawcę, w przypadku wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną, o następującej treści: „Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, oświadczam, że jestem osobą pełnoletnią, korzystam z pełni praw publicznych, nie byłem skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów i obrotowi gospodarczemu, a także nie mam

ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.”;

3) w art. 81 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Członkiem Komitetu nie może być osoba:

- 1) skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 2) niepełnoletnia;
- 3) która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;
- 4) karana dyscyplinarnie.”.

Art. 164. W ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2026 r. poz. 620 i 644) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 10:

a) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

b) w ust. 6 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ustanowienia kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 165. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131, 1423, 1820 i 1863 oraz z 2026 r. poz. 415 i 483) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) która jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 24 w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) która jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

3) w art. 151 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) która jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 166. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, 1160 i 1837 oraz z 2026 r. poz. 187, 203, 451 i 504) w art. 63 w ust. 6:

1) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) która jest pełnoletnia i korzysta z pełni praw publicznych;”;

2) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 167. W ustawie z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1192, z 2025 r. poz. 1172 oraz z 2026 r. poz. 370) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 54 w ust. 2:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletnia i korzysta z pełni praw obywatelskich;”;

b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 74 w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 168. W ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2026 r. poz. 373) w art. 27 w ust. 2:

1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia;”;

2) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 169. W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2021 r. poz. 795) w art. 4 w ust. 2:

- 1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest pełnoletnia;”;
- 2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 170. W ustawie z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. z 2025 r. poz. 720) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 49 w ust. 1 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) która jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 50 w ust. 3 wyrazy „oświadczenie o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych” zastępuje się wyrazami „oświadczenie o spełnianiu warunku, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 lit. a”;
- 3) w art. 54 w ust. 4 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 4) w art. 56 w ust. 3 wyrazy „oświadczenie o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych” zastępuje się wyrazami „oświadczenie o spełnianiu warunku, o którym mowa w art. 54 ust. 4 pkt 1 lit. a”.

Art. 171. W ustawie z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1258) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 9 w ust. 1:
 - a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) jest pełnoletnia i korzysta z pełni praw publicznych;”;
 - b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 13 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Członkiem Rady Agencji nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe lub osoba karana dyscyplinarnie za doping w sporcie, lub osoba, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

3) w art. 22 w ust. 2:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) korzysta z pełni praw publicznych;”,

b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

4) w art. 36 w ust. 2:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jest pełnoletnia i korzysta z pełni praw publicznych;”,

b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

5) w art. 47f w ust. 1:

a) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) jest pełnoletnia i korzysta z pełni praw publicznych;”,

b) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

6) w art. 47j ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Członkiem Rady Laboratorium nie może być osoba:

1) niepełnoletnia;

2) skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;

3) która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;

4) karana dyscyplinarnie za doping w sporcie.”.

Art. 172. W ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1891,640 i 644) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w ust. 2:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) korzysta z pełni praw publicznych;”,
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 11 w ust. 3 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) są pełnoletnie i nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 3) w art. 94d w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 4) w art. 106 w ust. 3 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) są pełnoletni i nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 173. W ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1643 oraz z 2026 r. poz. 676) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w ust. 3 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 10:
 - a) w ust. 2 wyrazy „art. 6 ust. 3 pkt 3, 4, 6 i 8” zastępuje się wyrazami „art. 6 ust. 3 pkt 3–4, 6 i 8”,
 - b) w ust. 3 w zdaniu pierwszym wyrazy „art. 6 ust. 3 pkt 3, 4, 6 i 8” zastępuje się wyrazami „art. 6 ust. 3 pkt 3–4, 6 i 8”.

Art. 174. W ustawie z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 515) w art. 10 w ust. 3:

- 1) w pkt 1:
 - a) lit. i otrzymuje brzmienie:
„i) imię i nazwisko przedstawiciela ustawowego albo kuratora reprezentującego, adres jego miejsca zamieszkania i numer telefonu – w przypadku gdy świadczeniobiorcą jest osoba małoletnia albo osoba, dla której ustanowiono

kuratora reprezentującego, o ile zakres uprawnień kuratora reprezentującego obejmuje kwestie związane z opieką zdrowotną.”,

b) dodaje się lit. j w brzmieniu:

„j) imię i nazwisko umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, adres jego miejsca zamieszkania i numer telefonu – w przypadku gdy świadczeniobiorcą jest osoba, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) podpis świadczeniobiorcy lub jego przedstawiciela ustawowego albo kuratora reprezentującego, w przypadku dokonania wyboru, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 albo 2;”;

3) w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) podpis umocowanego pełnomocnika rejestrowanego w przypadku dokonania przez tego pełnomocnika wyboru, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 albo 2.”.

Art. 175. W ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2024 r. poz. 622 oraz z 2026 r. poz. 26) w art. 30 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie, korzysta z pełni praw publicznych i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 176. W ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 34, z 2024 r. poz. 1871, z 2025 r. poz. 179, 718, 1366 i 1823 oraz z 2026 r. poz. 646) w art. 182 w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osobę niepełnosprawną, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1665 i 1746 oraz z 2026 r. poz. 26), lub osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, oraz osobę sprawującą nad taką osobą faktyczną opiekę i wspólnie z nią zamieszkałą.”.

Art. 177. W ustawie z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. z 2026 r. poz. 12 i 644) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 34 w ust. 4 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 178. W ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2025 r. poz. 644 i 1669) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 11b w pkt 2 wyrazy „w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i ust. 2” zastępuje się wyrazami „w art. 11 ust. 1 pkt 1, 1a, 2 i 4 i ust. 2”.

Art. 179. W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2026 r. poz. 30 i 507) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5:

a) w ust. 2:

- uchyla się pkt 7,
- po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) informacja w przedmiocie:

- a) kurateli reprezentującej obejmująca także dane kuratora reprezentującego,
- b) umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo doradcy tymczasowego, o ile został ustanowiony;”;

– pkt 19 otrzymuje brzmienie:

„19) dane zarządcy sukcesyjnego powołanego na wypadek, gdyby zarządca sukcesyjny powołany w pierwszej kolejności zrezygnował z pełnienia tej funkcji albo nie mógł jej pełnić z powodu:

- a) śmierci,
- b) ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego,
- c) odwołania go przez przedsiębiorcę,
- d) uprawomocnienia się orzeczenia o zakazie, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym

przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz. U. z 2021 r. poz. 170 oraz z 2026 r. poz. 507);”,

– w pkt 21:

– – uchyla się lit. b,

– – po lit. b dodaje się lit. ba w brzmieniu:

„ba) ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego,”,

b) w ust. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Dane przedstawiciela ustawowego, o którym mowa w ust. 2 pkt 8 i 11, obejmują:”,

c) dodaje się ust. 5–7

„5. Dane kuratora reprezentującego, o którym mowa w ust. 2 pkt 7a lit. a, obejmują:

- 1) jego imię, nazwisko oraz adres do doręczeń;
- 2) okres, na jaki został ustanowiony kurator reprezentujący;
- 3) numer PESEL, a w przypadku jego braku datę urodzenia;
- 4) zakres i rodzaj spraw, do których kurator został ustanowiony, zmianę zakresu jego działania albo informację o zmianie kuratora oraz sygnaturę akt sprawy, oznaczenie sądu oraz datę wydania i uprawomocnienia się postanowienia.

6. Dane umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, o którym mowa w ust. 2 pkt 7a lit. b, obejmują jego imię, nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku datę urodzenia oraz adres do doręczeń lub adres do doręczeń elektronicznych.

7. Dane doradcy tymczasowego, o którym mowa w ust. 2 pkt 7a lit. b, obejmują:

- 1) imię, nazwisko oraz adres do doręczeń lub adres do doręczeń elektronicznych;
- 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku datę urodzenia;
- 3) sygnaturę akt sprawy, oznaczenie sądu oraz datę wydania postanowienia;
- 4) zakres umocowania doradcy tymczasowego.”;

2) w art. 21:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wpisowi z urzędu do CEIDG podlegają dane i informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 3 i 7a, o ile zostały zgłoszone przez sąd albo Krajową Radę Notarialną oraz zmiany tych danych i informacji.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zmianie z urzędu podlegają również dane, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 oraz w ust. 2 pkt 3, 7a, 18 i 19 – w zakresie imienia i nazwiska, jeżeli dane te zostały zmienione w rejestrze PESEL, a także dane w zakresie adresu do doręczeń, jeżeli dane te zostały zmienione w rejestrze TERYT, o ile w danym przypadku jest to możliwe.”;

3) w art. 23:

a) w ust. 1:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 3, 7a–11 i 17b–17d, z wyłączeniem informacji dotyczących umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, sąd zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub za pośrednictwem innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia:”;

– uchyla się pkt 1,

– po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:

„1b) uprawomocnienia się orzeczenia w przedmiocie kurateli reprezentującej;”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Informacja przekazana przez sąd na podstawie ust. 1 pkt 1b zawiera dane, o których mowa w art. 5 ust. 5.”;

c) w ust. 3:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 21 lit. ba i c oraz pkt 22–24, sąd zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego, nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu:”;

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie ustanowienia kuratora reprezentującego dla zarządcy sukcesyjnego;”;

d) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Zmianę informacji, w zakresie imienia i nazwiska, adresu do doręczeń, adresu do doręczeń elektronicznych kurator reprezentujący, umocowany pełnomocnik rejestrowany, doradca tymczasowy zgłasza niezwłocznie do CEIDG za

pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej, nie później niż 7 dni od dnia zmiany tych danych. Dane w zakresie imienia i nazwiska powinny być zgodne z danymi zawartymi w rejestrze PESEL, a dane w zakresie adresu do doręczeń zgodne z oznaczeniami kodowymi przyjętymi w rejestrze TERYT, o ile to w danym przypadku możliwe.”;

- 4) po art. 28a dodaje się art. 28b w brzmieniu:

„Art. 28b. 1. Informację o umocowaniu pełnomocnika rejestrowanego zawierającą jego dane Krajowa Rada Notarialna zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub za pośrednictwem innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia umocowania tego pełnomocnika. Informacja zawiera dane umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, o których mowa w art. 5 ust. 6.

2. Informacje o wygaśnięciu umocowania, o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz o ustaniu zawieszenia uprawnień tego pełnomocnika, Krajowa Rada Notarialna zgłasza niezwłocznie do CEIDG, w sposób określony w ust. 1, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia ujawnienia w Rejestrze Pełnomocnictw informacji o wygaśnięciu umocowania, o zawieszeniu uprawnień lub o ustaniu zawieszenia uprawnień tego pełnomocnika wraz z sygnaturą akt sprawy, oznaczeniem sądu oraz datą wydania albo uprawomocnienia się postanowienia.

3. W przypadku ustanowienia doradcy tymczasowego Krajowa Rada Notarialna zgłasza niezwłocznie do CEIDG, w sposób określony w ust. 1, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia ujawnienia w Rejestrze Pełnomocnictw informacje:

- 1) o ustanowieniu tego doradcy, uchyleniu lub zmianie postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego; informacja zawiera dane doradcy tymczasowego, o których mowa w art. 5 ust. 7;
 - 2) o utracie mocy postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego.”;
- 5) w art. 36 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku gdy wpis w CEIDG przedsiębiorcy zawiera informacje o ustanowieniu kuratora reprezentującego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo doradcy tymczasowego, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 7a, minister właściwy do spraw gospodarki doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych tego przedstawiciela, a w przypadku jego braku na jego adres do doręczeń wpisany w CEIDG.”.

Art. 180. W ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1458, z 2025 r. poz. 1018 i 1172 oraz z 2026 r. poz. 26) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11 w ust. 1:
 - a) uchyla się pkt 2,
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 18:
 - a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przy wszczęciu lub w toku postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej ustanowiono dla komornika doradcę tymczasowego albo powstało umocowanie jego pełnomocnika rejestrowanego;”;
 - b) w ust. 8 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ustanowienie kuratora reprezentującego albo umorzenia postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego albo wygaśnięcia umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 20 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 4) w art. 50 w ust. 1 w zdaniu pierwszym wyraz „ubezwłasnowolnienia” zastępuje się wyrazami „ustanowienia kuratora reprezentującego”;
- 5) w art. 99:
 - a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przy wszczęciu lub w toku postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej ustanowiono dla aplikanta doradcę tymczasowego.”;
 - b) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ustanowienie kuratora reprezentującego albo umorzenia postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego;”;
- 6) w art. 100 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

- 7) w art. 142 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) przy wszczęciu lub w toku postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej ustanowiono dla asesora doradcę tymczasowego.”;
- 8) w art. 143 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ustanowienie kuratora reprezentującego albo umorzenia postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej lub uchylecia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego.”;
- 9) w art. 146 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej.”.

Art. 181. W ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 oraz z 2026 r. poz. 252 i 548) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 34 w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) jest pełnoletnia, korzysta z pełni praw publicznych i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 2) w art. 36 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) jest pełnoletnia, korzysta z pełni praw publicznych i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 182. W ustawie z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 1665) w art. 16 w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Członkiem zarządu i komisji rewizyjnej może być osoba pełnoletnia, która nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 183. W ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz. U. z 2021 r. poz. 170 oraz z 2026 r. poz. 507) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Na zarządcę sukcesyjnego może być powołana pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego.”;
- 2) w art. 11 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Przedsiębiorca może powołać zarządcę sukcesyjnego na wypadek, gdyby zarządca sukcesyjny powołany w pierwszej kolejności zrezygnował z pełnienia tej funkcji albo nie mógł jej pełnić z powodu:

- 1) śmierci;
- 2) ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego;
- 3) odwołania go przez przedsiębiorcę;
- 4) uprawomocnienia się orzeczenia o zakazie, o którym mowa w art. 8 ust. 2.

3. Powołanie zarządcy sukcesyjnego, o którym mowa w ust. 2, następuje z chwilą:

- 1) rezygnacji zarządcy sukcesyjnego powołanego w pierwszej kolejności;
- 2) śmierci zarządcy sukcesyjnego powołanego w pierwszej kolejności;
- 3) uprawomocnienia postanowienia o ustanowieniu dla zarządcy sukcesyjnego powołanego w pierwszej kolejności kuratora reprezentującego albo powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;
- 4) odwołania zarządcy sukcesyjnego powołanego w pierwszej kolejności przez przedsiębiorcę;
- 5) uprawomocnienia się orzeczenia o zakazie, o którym mowa w art. 8 ust. 2.”;

- 3) w art. 12 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Powołanie zarządcy sukcesyjnego albo wyrażenie zgody na powołanie zarządcy sukcesyjnego przez przedstawiciela ustawowego osoby małoletniej albo przez kuratora reprezentującego, albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego nie wymaga zezwolenia sądu opiekuńczego albo sądu, o którym mowa w art. 543¹ albo 605¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 468, 473 i ...). Przy czynnościach, o których mowa w zdaniu pierwszym, dziecko pozostające pod władzą rodzicielską może być reprezentowane przez rodzica, osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, przez tego kuratora, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, a osoba, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, może być reprezentowana przez tego pełnomocnika. Przepisów art. 98 § 2 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2026 r. poz. 236 i ...), art. 109¹³ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny i art. 21 ust. 1 ustawy z dnia o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (Dz. U. ...) nie stosuje się.”;

- 4) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. Sąd opiekuńczy albo sąd, o którym mowa w art. 605¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego ogranicza, odpowiednio zarząd sukcesyjny majątkiem osoby małoletniej albo osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego sprawowania zarządu majątkiem tej osoby. Sąd ten określa, jakie czynności w zakresie zarządu majątkiem osoby małoletniej albo osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, nie mogą być przez zarządcę sukcesyjnego dokonywane bez zezwolenia sądu, albo poddaje zarządcę sukcesyjnego innym ograniczeniom, jakim podlega opiekun.”;

5) w art. 53 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dniem uprawomocnienia się postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego albo dniem umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”;

6) w art. 60f pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dniem uprawomocnienia się postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 184. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.⁹⁾) w art. 20 w ust. 1:

1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia;”;

2) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 185. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o Polskim Instytucie Ekonomicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1687) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 w ust. 3 w pkt 2 wyrazy „art. 8 ust. 1 pkt 1 i 4–6” zastępuje się wyrazami „art. 8 ust. 1 pkt 1, 1a i 4–6”;

2) w art. 8 w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1871 i 1897, z 2025 r. poz. 619, 620, 621, 622, 1162, 1794, 1837 i 1864 oraz z 2026 r. poz. 187, 203, 328, 370, 635 i 637.

- 3) w art. 13 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „art. 14 ust. 1 pkt 1 i 3” zastępuje się wyrazami „art. 14 ust. 1 pkt 1, 1a i 3”;
- 4) w art. 14 w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 186. W ustawie z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1206) w art. 46 w ust. 2:

- 1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) jest pełnoletnia oraz korzysta z pełni praw publicznych;”;
- 2) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 187. W ustawie z dnia 21 lutego 2019 r. o Agencji Badań Medycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 259) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6:
 - a) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) jest pełnoletnia oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;
 - b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) spełnia wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 1–2, 4 i 6;”;
 - c) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) spełnia wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 1–2, 4 i 6;”;
 - d) w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) spełnia wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 1–2, 4 i 6;”;
- 2) w art. 9 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) jest pełnoletnia oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 10 w ust. 3 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 188. W ustawie z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2026 r. poz. 194) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 13:
 - a) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
 - b) w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „ust. 1 pkt 1, 3 i 5–8” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 1, 1a, 3 i 5–8”;
- 2) w art. 15:
 - a) w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „art. 13 ust. 1 pkt 1, 2, 6 lub 7” zastępuje się wyrazami „art. 13 ust. 1 pkt 1–2, 6 lub 7”;
 - b) w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „art. 13 ust. 1 pkt 1, 2, 6 lub 7” zastępuje się wyrazami „art. 13 ust. 1 pkt 1–2, 6 lub 7”;
- 3) w art. 16 w ust. 4 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 4) w art. 23 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 5) w art. 25:
 - a) w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „art. 23 ust. 1 pkt 1, 2, 4 lub 5” zastępuje się wyrazami „art. 23 ust. 1 pkt 1–2a, 4 lub 5”;
 - b) w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „art. 23 ust. 1 pkt 1, 2, 4 lub 5” zastępuje się wyrazami „art. 23 ust. 1 pkt 1–2a, 4 lub 5”;
 - c) w ust. 3 w pkt 1 wyrazy „art. 23 ust. 1 pkt 2, 4 lub 5” zastępuje się wyrazami „art. 23 ust. 1 pkt 2, 2a, 4 lub 5”.

Art. 189. W ustawie z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1743 oraz z 2026 r. poz. 471 i 646) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10 w ust. 1 w pkt 1:
 - a) uchyla się lit. e,
 - b) po lit. e dodaje się lit. ea w brzmieniu:

- „ea) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego,”;
- 2) w art. 17 w ust. 2:
- a) uchyla się pkt 3,
- b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
- „3a) przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, oraz osób uprawnionych do kierowania koncesjonowaną działalnością gospodarczą, o braku ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego,”;
- 3) w art. 27 w ust. 1 w pkt 3 w lit. f wyrazy „lit. e–h” zastępuje się wyrazami „lit. ea–h”;
- 4) w art. 28 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „lit. e–g” zastępuje się wyrazami „lit. ea–g”;
- 5) w art. 29 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „lit. e–g” zastępuje się wyrazami „lit. ea–g”;
- 6) w art. 30:
- a) w ust. 2 wyrazy „lit. e–g” zastępuje się wyrazami „lit. ea–g”,
- b) w ust. 3 wyrazy „lit. e i g” zastępuje się wyrazami „lit. ea i g”,
- c) w ust. 5 wyrazy „lit. e–g” zastępuje się wyrazami „lit. ea–g”.

Art. 190. W ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 165) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. Kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie usług społecznych, zwane dalej „kwalifikowaniem”, odbywa się za pośrednictwem centrum, na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo opiekuna faktycznego, zwanych dalej „wnioskodawcą”. Wniosek w imieniu osoby, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, może złożyć ten pełnomocnik.”.

Art. 191. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2019 r. o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 (Dz. U. z 2024 r. poz. 94 oraz z 2026 r. poz. 187) w art. 6 w ust. 6:

- 1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) jest pełnoletnia,”;
- 2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 192. W ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 474 w ust. 2:
 - a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
„5a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 478 w ust. 2:
 - a) uchyla się pkt 2,
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 193. W ustawie z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty (Dz. U. z 2025 r. poz. 608) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 13 w ust. 1:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 15:
 - a) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) oświadczenie o braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz o braku umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”,
 - b) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) oświadczenie o braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz o braku umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 769, 794, 1165, 1173 i 1235 oraz z 2026 r. poz. 252.

3) w art. 21 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 194. W ustawie z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1691 i 1840) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) korzysta z pełni praw publicznych oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

2) w art. 14 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) korzysta z pełni praw publicznych oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

3) w art. 18 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) korzysta z pełni praw publicznych oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

4) w art. 20 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) korzysta z pełni praw publicznych oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 195. W ustawie z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 196) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. 1. Wniosek o wydanie dokumentu paszportowego składa osoba pełnoletnia.

2. W imieniu osoby małoletniej wniosek o wydanie dokumentu paszportowego składa matka, ojciec lub opiekun prawny.

3. W imieniu osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, wniosek o wydanie dokumentu paszportowego składa ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.

4. W imieniu osoby, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, wniosek o wydanie dokumentu paszportowego może złożyć ten pełnomocnik.”;

2) w art. 30 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przy składaniu wniosku o wydanie dokumentu paszportowego osobie małoletniej, która ukończyła 5 lat, albo osobie, dla której ustanowiono kuratora

reprezentującego, albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego jest wymagana obecność tej osoby.”;

3) w art. 33 w ust. 1:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) imiona, nazwiska, rodzaje, serie i numery posiadanych dokumentów tożsamości, numery PESEL, jeżeli zostały nadane, oraz podpisy obecnych przy składaniu wniosku, wyrażających zgodę na wydanie dokumentu paszportowego: w przypadku osoby małoletniej – matki lub ojca lub opiekuna prawnego, a w przypadku osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – tego kuratora, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd;”;

b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) w przypadku wniosku składanego przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego – imię (imiona), nazwisko, rodzaj, serię i numer posiadanego dokumentu tożsamości, numer PESEL, jeżeli został nadany, oraz podpis tego pełnomocnika;”;

4) w art. 36:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) wydane przez sąd dokumenty potwierdzające uprawnienie do złożenia wniosku w imieniu osoby małoletniej albo osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – w przypadku wniosku składanego przez opiekuna prawnego albo kuratora reprezentującego;”;

b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) wypis protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego – w przypadku wniosku składanego przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;

5) w art. 43 ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Przepisy ust. 1–9 stosuje się odpowiednio do przedstawicieli ustawowych, kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;

6) w art. 56:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dokument paszportowy osoby małoletniej odbiera matka, ojciec lub opiekun prawny, a dokument paszportowy osoby, dla której ustanowiono kuratora

reprezentującego, odbiera ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”,

- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Dokument paszportowy osoby mającej umocowanego pełnomocnika rejestrowanego może odebrać ten pełnomocnik.”,

- c) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Odbiór dokumentu paszportowego wydanego osobie małoletniej albo osobie, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, wymaga obecności tej osoby, z wyjątkiem sytuacji, w której osoba ta:”;

- 7) w art. 62:

- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dokumentu paszportowego posiadacza dokumentu paszportowego będącego osobą małoletnią niezwłocznie dokonuje matka, ojciec lub opiekun prawny, a w przypadku osoby, dla której został ustanowiony kurator reprezentujący – ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”,

- b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dokumentu paszportowego posiadacza dokumentu paszportowego mającego umocowanego pełnomocnika rejestrowanego może dokonać ten pełnomocnik.”;

- 8) w art. 71:

- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W imieniu posiadacza dokumentu paszportowego będącego osobą małoletnią wniosek składa matka, ojciec lub opiekun prawny, a w przypadku osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego – ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.”,

- b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W imieniu posiadacza dokumentu paszportowego mającego umocowanego pełnomocnika rejestrowanego wniosek może złożyć ten pełnomocnik.”.

Art. 196. W ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, 620, 621, 1301 i 1794 oraz z 2026 r. poz. 203 i 635) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 42f:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W imieniu osoby małoletniej albo osoby, która ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność nie jest w stanie samodzielnie złożyć wniosku, wniosek o wydanie karty pobytu, o którym mowa w ust. 1, składa jedno z rodziców, opiekun, opiekun tymczasowy, o którym mowa w art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo kurator reprezentujący, jeśli został ustanowiony i wynika to z zakresu jego działania – których dane są gromadzone w rejestrze, o którym mowa w art. 44c ust. 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.”,

b) w ust. 5 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W przypadku, o którym mowa w ust. 4, wniosek o wydanie karty pobytu, o którym mowa w ust. 1, kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym lub podpisem zaufanym opatruje osoba składająca wniosek w imieniu osoby małoletniej albo osoby, która ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność nie jest w stanie samodzielnie złożyć wniosku.”;

2) w art. 42g w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wniosek o wydanie karty pobytu został opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym przez obywatela Ukrainy, a w przypadku, o którym mowa w art. 42f ust. 4, kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym lub podpisem zaufanym przez osobę składającą wniosek w imieniu osoby małoletniej albo osoby, która ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność nie jest w stanie samodzielnie złożyć wniosku.”.

Art. 197. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2025 r. poz. 514) w art. 6a w ust. 7:

1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia;”;

2) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 198. W ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. z 2025 r. poz. 1733 i 1844) w art. 81 w ust. 3:

- 1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest osobą pełnoletnią;”;
- 2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 199. W ustawie z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 40 ust. 6 otrzymuje brzmienie:
„6. Jeżeli pokrzywdzonym jest:
 - 1) małoletni – jego prawa wykonuje przedstawiciel ustawowy, a gdy taki pokrzywdzony nie ma przedstawiciela ustawowego, jego prawa wykonuje osoba, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony faktycznie pozostaje;
 - 2) osoba, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego – jego prawa wykonuje ten kurator, o ile wynika to z zakresu jego działania, określonego przez sąd;
 - 3) osoba, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego – jego prawa może wykonywać ten pełnomocnik.”;
- 2) w art. 326 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) jest pełnoletnia, korzysta z pełni praw publicznych i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 348:
 - a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) jest pełnoletnia i korzysta z pełni praw publicznych oraz nie ustanowiono dla niej kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
 - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Pracownikiem ochrony w okręgowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”.

Art. 200. W ustawie z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1295) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11 w ust. 1:
 - a) pkt 9 otrzymuje brzmienie:
„9) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:
„9a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 23 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Wykonywanie czynności medycyny laboratoryjnej bez zgody, o której mowa w ust. 1, jest dopuszczalne, jeżeli konieczne jest niezwłoczne wykonanie badań diagnostycznych, a ze względu na stan zdrowia lub wiek pacjent nie może wyrazić zgody i nie ma możliwości porozumienia się z jego przedstawicielem ustawowym, ustanowionym kuratorem reprezentującym albo umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym lub opiekunem faktycznym.”;
- 3) w art. 69 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) oświadczenie o korzystaniu z pełni praw publicznych, o braku prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz o braku ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 4) w art. 74 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 201. W ustawie z dnia 7 października 2022 r. o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1409 i 1473) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 7 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 22 w ust. 9 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 24 w ust. 6 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 202. W ustawie z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 339 i 637) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 7 w ust. 1:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 16 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 4) w art. 23 w ust. 3 w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) pisemne oświadczenie o następującej treści: „Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że nie mam ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”;”;
- 5) w art. 31 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 6) w art. 53 w ust. 2 w pkt 1 lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) imię (imiona) i nazwisko przedstawiciela ustawowego albo kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, jego numer telefonu oraz adres jego miejsca zamieszkania, w przypadku gdy pacjentem jest osoba małoletnia, osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, lub osoba niezdolna do świadomego wyrażenia zgody;”;

7) w art. 55 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) udzielenia pacjentowi, jego przedstawicielowi ustawowemu, umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, albo osobie wskazanej przez pacjenta informacji o stanie zdrowia pacjenta w zakresie świadczeń zdrowotnych udzielanych samodzielnie;”;

8) w art. 57 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ratownik medyczny może udzielać świadczeń zdrowotnych bez zgody pacjenta, jeżeli pacjent wymaga niezwłocznej pomocy, a ze względu na stan zdrowia lub wiek nie może wyrazić zgody ani nie ma możliwości porozumienia się z jego przedstawicielem ustawowym, umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym albo kuratorem reprezentującym, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, lub opiekunem faktycznym w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.”.

Art. 203. W ustawie z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326 i 825) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. Fundatorem fundacji rodzinnej może być wyłącznie osoba pełnoletnia, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany, i która złożyła oświadczenie o ustanowieniu fundacji rodzinnej w akcie założycielskim albo testamentie.”;

2) w art. 57 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do pełnienia funkcji członka zarządu może być powołana osoba pełnoletnia, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany.”.

Art. 204. W ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o Krajowej Sieci Onkologicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1208) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20 w ust. 4 w pkt 1 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) w przypadku gdy świadczeniobiorcą jest osoba małoletnia, osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo osoba, w imieniu której działa umocowany pełnomocnik rejestrowany, albo osoba niezdolna do świadomego wyrażenia zgody – imię (imiona) i nazwisko przedstawiciela ustawowego, kuratora

reprezentującego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo opiekuna faktycznego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581 oraz z 2026 r. poz. 26) oraz adres jego miejsca zamieszkania,”;

2) w art. 40 w ust. 4 w pkt 1 lit. d i e otrzymują brzmienie:

- „d) w przypadku gdy świadczeniobiorcą jest osoba małoletnia, osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo osoba, w imieniu której działa umocowany pełnomocnik rejestrowany, albo osoba niezdolna do świadomego wyrażenia zgody – imię (imiona) i nazwisko przedstawiciela ustawowego, kuratora reprezentującego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo opiekuna faktycznego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz adres jego miejsca zamieszkania,
- e) podpis świadczeniobiorcy lub przedstawiciela ustawowego, kuratora reprezentującego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo opiekuna faktycznego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta,”.

Art. 205. W ustawie z dnia 14 kwietnia 2023 r. o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 (Dz. U. z 2024 r. poz. 548) w art. 9:

1) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest pełnoletnia,”;

2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego,”.

Art. 206. W ustawie z dnia 26 maja 2023 r. o pomocy państwa w oszczędzaniu na cele mieszkaniowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1704 oraz z 2025 r. poz. 1077) w art. 4 w ust. 2:

1) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) w przypadku gdy umowa jest zawierana w imieniu oszczędzającego będącego małoletnim przez jego przedstawiciela ustawowego w umowie tej wskazuje się dane przedstawiciela ustawowego, w tym jego imię, nazwisko i numer PESEL, a w przypadku przedstawiciela nieposiadającego numeru PESEL – numer dokumentu

potwierdzającego jego tożsamość wraz z nazwą państwa, które wydało ten dokument;”;

2) dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:

„5) w przypadku gdy umowa jest zawierana w imieniu oszczędzającego przez ustanowionego dla niego kuratora reprezentującego w umowie tej wskazuje się kuratora reprezentującego, w tym jego imię, nazwisko i numer PESEL, a w przypadku kuratora reprezentującego nieposiadającego numeru PESEL – numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość wraz z nazwą państwa, które wydało ten dokument;

6) w przypadku gdy umowa jest zawierana w imieniu oszczędzającego przez jego umocowanego pełnomocnika rejestrowanego w umowie tej wskazuje się umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, w tym jego imię, nazwisko i numer PESEL, a w przypadku umocowanego pełnomocnika rejestrowanego nieposiadającego numeru PESEL – numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość wraz z nazwą państwa, które wydało ten dokument.”.

Art. 207. W ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie Krajowego Centrum Przetwarzania Danych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1501) w art. 12 w ust. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przepisy art. 30 § 5 i art. 34 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691), zwanej dalej „Kodeksem postępowania administracyjnego”, stosuje się odpowiednio, z tym że wojewoda wyznacza z urzędu przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub małoletniej albo osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia w zakresie, w jakim nie jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistości albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jeżeli jest to konieczne dla ochrony jej praw lub interesów uprawnionego do działania w postępowaniu do czasu wyznaczenia takiego przedstawiciela lub kuratora przez sąd;”.

Art. 208. W ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym (Dz. U. poz. 1843) w art. 27 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 209. W ustawie z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1730) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) jest pełnoletnia;”,
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 2) w art. 10 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) ustanowienia dla niej kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”.

Art. 210. W ustawie z dnia 20 grudnia 2024 r. o Radzie Fiskalnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 39 i 497) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 23 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) jest pełnoletnia i nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 211. W ustawie z dnia 20 grudnia 2024 r. o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów (Dz. U. z 2025 r. poz. 146) w art. 6 w ust. 1 w pkt 3 lit. a otrzymuje brzmienie:

- „a) które są pełnoletnie i nie mają ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Art. 212. W ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 1746 i 1794 oraz z 2026 r. poz. 451 i 507) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 18:
 - a) w ust. 4 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”,
 - b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Dyrektorem WUP może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”,

- c) w ust. 6 wyrazy „ust. 3 i 4” zastępuje się wyrazami „ust. 3–4a”;
- 2) w art. 19:
 - a) w ust. 4 wyrazy „ust. 3 i 4” zastępuje się wyrazami „ust. 3–4a”,
 - b) w ust. 5 w zdaniu trzecim wyrazy „ust. 3 i 4” zastępuje się wyrazami „ust. 3–4a”;
- 3) w art. 344:
 - a) w ust. 4 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”,
 - b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Komendantem Głównym OHP może zostać osoba, która nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”,
 - c) w ust. 7 wyrazy „przepis ust. 4” zastępuje się wyrazami „przepisy ust. 4 i 4a”.

Art. 213. W ustawie z dnia 4 czerwca 2025 r. o Krajowej Sieci Kardiologicznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 779) w art. 40 w ust. 1 w pkt 1 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) w przypadku gdy świadczeniobiorcą jest osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, lub osoba niezdolna do świadomego wyrażenia zgody – imię (imiona) i nazwisko przedstawiciela ustawowego, kuratora reprezentującego, o ile zakres jego działania określonego przez sąd obejmuje sprawy medyczne lub leczenie, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo opiekuna faktycznego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581 oraz z 2026 r. poz. 26) oraz adres jego miejsca zamieszkania.”.

Art. 214. W ustawie z dnia 23 stycznia 2026 r. o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. poz. 187) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 5 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) korzysta z pełni praw publicznych oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 2) w art. 9 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) pisemne oświadczenie, że korzysta z pełni praw publicznych oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”;
- 3) w art. 14 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) prawomocnego orzeczenia o ustanowieniu dla psychologa kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej;”;
- 4) w art. 25:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, w przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest:
- 1) małoletni – zgodę wyraża jego przedstawiciel ustawowy, a w sytuacji braku przedstawiciela ustawowego – opiekun faktyczny,
 - 2) osoba, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowiono kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd – zgodę wyraża umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, a w sytuacji ich braku – opiekun faktyczny
- po otrzymaniu informacji o prawach odbiorcy świadczeń psychologicznych określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.”;
- b) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:
- „4. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 2 pkt 2, jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie skorzystania ze świadczeń psychologicznych, wymagana jest także zgoda tej osoby.
5. W przypadku sprzecznych oświadczeń odbiorcy świadczeń psychologicznych, o którym mowa w ust. 3 i 4, i jego przedstawiciela ustawowego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego lub opiekuna faktycznego zgodę na podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych wyraża sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania odbiorcy świadczeń psychologicznych.”;
- c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:
- „7. Podjęcie i wykonywanie świadczeń psychologicznych wobec odbiorcy świadczeń psychologicznych, który nie ukończył 16 lat, oraz wobec osoby, o której

mowa w ust. 2 pkt 2, następuje po uprzednim udzieleniu przystępnej informacji o ich prawach określonych w ustawie oraz celu i zakresie planowanych świadczeń psychologicznych.”,

d) ust. 9 i 10 otrzymują brzmienie:

„9. Zgoda, o której mowa w ust. 2, nie jest wymagana, gdy małoletni lub osoba, o której mowa w ust. 2 pkt 2, zwrócić się z uzasadnioną potrzebą objęcia ich pomocą psychologiczną polegającą na udzieleniu doraźnego wsparcia w sytuacji doświadczania kryzysu lub traumy, w zakresie niezbędnym do zabezpieczenia ich dobra.

10. Po udzieleniu świadczeń psychologicznych psycholog informuje odbiorcę świadczeń psychologicznych, jego przedstawiciela ustawowego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, jeżeli wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd, lub opiekuna faktycznego o swoich wnioskach, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.”;

5) w art. 26:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepis ust. 3 stosuje się również w przypadku, gdy odbiorca świadczeń psychologicznych, o którym mowa w art. 25 ust. 2, nie ma przedstawiciela ustawowego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, kuratora reprezentującego, o ile zakres jego działania określonego przez sąd obejmuje sprawy z zakresu świadczeń psychologicznych, ani opiekuna faktycznego albo porozumienie się z tymi osobami jest niemożliwe.”,

b) w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W przypadku odmowy udzielenia świadczenia psychologicznego psycholog ma obowiązek bez zbędnej zwłoki uprzedzić o tym odbiorcę świadczeń psychologicznych, jego przedstawiciela ustawowego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile zakres jego działania określonego przez sąd obejmuje sprawy z zakresu świadczeń psychologicznych, lub opiekuna faktycznego.”;

6) w art. 27:

a) w ust. 2:

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) zachodzi potrzeba, wyłącznie w celu udzielenia dalszych świadczeń psychologicznych, przekazania osobie, o której mowa w art. 26 ust. 7, niezbędnych informacji o odbiorcy świadczeń psychologicznych związanych z udzielanym świadczeniem psychologicznym, po uprzednim uzyskaniu na to zgody odbiorcy świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego o ile zakres jego działania określonego przez sąd obejmuje sprawy z zakresu świadczeń psychologicznych;”,
- pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) odbiorca świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciel ustawowy albo umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący o ile zakres jego działania określonego przez sąd obejmuje sprawy z zakresu świadczeń psychologicznych wyrazi pisemną zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu o skutkach jej ujawnienia, chyba że dobro odbiorcy świadczeń psychologicznych jest zagrożone, a zgodę na ujawnienie tajemnicy wyraził wyłącznie przedstawiciel ustawowy albo umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile zakres jego działania określonego przez sąd obejmuje sprawy z zakresu świadczeń psychologicznych;”,
- b) w ust. 4 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
- „W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, zakres ujawnienia tajemnicy może zostać ograniczony przez odbiorcę świadczeń psychologicznych lub jego przedstawiciela ustawowego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile zakres jego działania określonego przez sąd obejmuje sprawy z zakresu świadczeń psychologicznych.”;
- 7) w art. 28:
- a) w ust. 2 w pkt 1 lit. e otrzymuje brzmienie:
- „e) w przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest małoletni – imiona i nazwiska przedstawicieli ustawowych oraz adresy ich miejsc zamieszkania, a w przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest osoba, o której mowa w art. 25 ust. 2 pkt 2 – imię (imiona) i nazwisko umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego o ile zakres jego

działania określonego przez sąd obejmuje sprawy z zakresu świadczeń psychologicznych, oraz adres jego miejsca zamieszkania;”,

- b) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. W przypadku gdy odbiorcą świadczeń psychologicznych jest małoletni lub osoba, o której mowa w art. 25 ust. 2 pkt 2, dokumentację psychologiczną udostępnia się jego przedstawicielowi ustawowemu albo umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu o ile zakres jego działania określonego przez sąd obejmuje sprawy z zakresu świadczeń psychologicznych.

7. Psycholog może odmówić dostępu do dokumentacji psychologicznej przedstawicielowi ustawowemu albo umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu, pomimo że zakres jego działania określonego przez sąd obejmuje sprawy z zakresu świadczeń psychologicznych, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy dobro odbiorcy świadczeń psychologicznych jest zagrożone. W przypadku odmowy przedstawiciel ustawowy albo umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący o ile zakres jego działania określonego przez sąd obejmuje sprawy z zakresu świadczeń psychologicznych może wystąpić o zgodę na udostępnienie dokumentacji psychologicznej do sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania odbiorcy świadczeń psychologicznych. Sąd, wyrażając zgodę na dostęp do dokumentacji psychologicznej, określa zakres tego dostępu.”,

- c) w ust. 13 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, dokumentacja psychologiczna przeznaczona do zniszczenia może być wydana odbiorcy świadczeń psychologicznych, jego przedstawicielowi ustawowemu albo umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu o ile zakres jego działania określonego przez sąd obejmuje sprawy z zakresu świadczeń psychologicznych lub osobie upoważnionej pisemnie przez odbiorcę świadczeń psychologicznych, z wyłączeniem arkuszy testów psychologicznych oraz notatek roboczych psychologa o znaczeniu krótkotrwałym.”.

DZIAŁ 5

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 215. Ważność czynności prawnych, dokonanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przez osoby niemające zdolności do czynności prawnych lub w tej zdolności ograniczone, ocenia się według przepisów dotychczasowych.

Art. 216. 1. Jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy sąd prawomocnie orzekł o ubezwłasnowolnieniu, w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy:

- 1) osoba ubezwłasnowolniona całkowicie staje się osobą tymczasowo wspieraną, a dotychczasowy opiekun prawny staje się z mocy prawa, do czasu rozstrzygnięcia w przedmiocie kurateli reprezentującej, na okres nie dłuższy niż 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia wszelkich spraw w imieniu osoby, dla której został ustanowiony;
- 2) osoba ubezwłasnowolniona częściowo staje się osobą tymczasowo wspieraną, a dotychczasowy kurator dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo staje się z mocy prawa, do czasu rozstrzygnięcia w przedmiocie kurateli reprezentującej, na okres nie dłuższy niż 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia spraw określonego rodzaju upoważnionym do wyrażania zgody na czynności prawne dokonywane przez osobę, dla której został ustanowiony, i w zakresie wynikającym z orzeczenia sądu o ustanowieniu kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej.

2. Osoby tymczasowo wspierane nie mają prawa wybierania w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 132 ani prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 89.

3. Sąd wszczyna postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej na wniosek tymczasowego kuratora reprezentującego.

4. Sąd niezwłocznie z urzędu wszczyna postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej dla osoby tymczasowo wspieranej, której w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem. O wszczęciu postępowania sąd niezwłocznie zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy.

5. Jeżeli tymczasowy kurator reprezentujący nie złoży wniosku w okresie 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, sąd wszczyna postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej z urzędu.

6. Odpis prawomocnego postanowienia wydanego w postępowaniach, o których mowa w ust. 3–5, sąd niezwłocznie przesyła do sądu okręgowego, który wydał orzeczenie w przedmiocie ubezwłasnowolnienia osoby, której postanowienie dotyczy. Sąd okręgowy, o którym mowa w zdaniu pierwszym, niezwłocznie, w składzie jednoosobowym, uchyla uprzednio wydane postanowienie o ubezwłasnowolnieniu. Postanowienie może zostać wydane na posiedzeniu niejawnym.

Art. 217. W sprawach, w których prawomocnie orzeczono o ubezwłasnowolnieniu i do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie wszczęto postępowania o ustanowienie opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie lub kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo, sąd pierwszej instancji zawiadamia właściwy sąd o konieczności wszczęcia z urzędu postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego.

Art. 218. 1. Do tymczasowego kuratora reprezentującego stosuje się odpowiednio przepisy o kuratorze reprezentującym.

2. Do osoby tymczasowo wspieranej stosuje się odpowiednio przepisy o osobie, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego.

Art. 219. 1. Kurator, o którym mowa w art. 183 ustawy zmienianej w art. 27, w brzmieniu dotychczasowym, ustanowiony przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, może dokonywać czynności zgodnie z dotychczasowym umocowaniem w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Kurator, o którym mowa w ust. 1, uzgadnia z osobą, dla której został ustanowiony, sposób prowadzenia lub załatwienia spraw i informuje tę osobę o podjętych działaniach oraz ich wynikach, tak aby mogła podejmować decyzje i działania odpowiednie do aktualnego stanu sprawy.

3. Sąd opiekuńczy uchyla kuratelę przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1, na żądanie osoby, dla której była ustanowiona.

Art. 220. 1. Postępowania o ubezwłasnowolnienie, zmianę lub uchylenie ubezwłasnowolnienia, będące w toku w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają rozpoznaniu według przepisów niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą jako sprawy o ustanowienie albo zmianę kuratora reprezentującego albo uchylenie kurateli.

2. Zachowują moc czynności dokonane w postępowaniach, o których mowa w ust. 1, zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

3. Sąd pierwszej instancji, przed którym toczy się postępowanie, przesyła akta sądowi właściwemu, który niezwłocznie wszczyna z urzędu odpowiednie postępowanie.

4. Postępowania, o których mowa w ust. 1, będące w toku przed sądem drugiej instancji w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają rozpoznaniu przez sąd drugiej instancji właściwy zgodnie z przepisami dotychczasowymi. Sąd ten rozpoznaje sprawę zgodnie z przepisami niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

5. Sąd drugiej instancji może zmienić zaskarżone postanowienie i ustanowić kuratora reprezentującego według przepisów niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą albo uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do rozpoznania sądowi właściwemu według niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, który rozpoznaje sprawę zgodnie z przepisami niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 221. 1. Postępowania o ustanowienie, zmianę lub zwolnienie opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie oraz o ustanowienie, zmianę lub zwolnienie kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo, będące w toku w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają rozpoznaniu według przepisów niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą jako sprawy o ustanowienie, zmianę albo zwolnienie kuratora reprezentującego.

2. Zachowują moc czynności dokonane w postępowaniach, o których mowa w ust. 1, zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

3. Rozpoznając apelację od wydanego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postanowienia w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, sąd, zmieniając zaskarżone orzeczenie, ustanawia kuratora reprezentującego albo uchylając zaskarżone orzeczenie, przekazuje sprawę do rozpoznania sądowi właściwemu, który rozpoznaje sprawę zgodnie z przepisami niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 222. 1. Postępowanie o ustanowienie kuratora, o którym mowa w art. 183 ustawy zmienianej w art. 27, w brzmieniu dotychczasowym, będące w toku w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, podlega rozpoznaniu zgodnie z przepisami niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą jako sprawy o ustanowienie kuratora wspierającego.

2. Zachowują moc czynności dokonane w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

3. Rozpoznając apelację od wydanego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postanowienia w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, sąd, zmieniając zaskarżone orzeczenie, ustanawia kuratora wspierającego albo uchylając zaskarżone orzeczenie, przekazuje sprawę do rozpoznania sądowi właściwemu, który rozpoznaje sprawę zgodnie z przepisami niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 223. Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną wniesioną od prawomocnego postanowienia o ubezwłasnowolnieniu wydanego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, bada z urzędu, czy zaskarżone postanowienie odpowiada przepisom niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. W razie uwzględnienia skargi uchyla zaskarżone postanowienie oraz postanowienie sądu pierwszej instancji i przekazuje sprawę do rozpoznania sądowi właściwemu zgodnie z przepisami niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, który rozpoznaje sprawę zgodnie z przepisami niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 224. 1. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wykreśla informację o ograniczeniu lub utracie zdolności do czynności prawnych z wpisów przedsiębiorców wpisanych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, z wyjątkiem wpisów przedsiębiorców wykreślonych przed tym dniem.

2. W przypadku wpisów, w których znajduje się informacja o ustanowieniu kurateli lub opieki obejmująca dane kuratora lub opiekuna, Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy:

- 1) wykreśla z danych kuratora lub opiekuna dane, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 7 ustawy zmienianej w art. 179, w brzmieniu dotychczasowym, a także numer identyfikacji podatkowej NIP, o ile został wpisany,
- 2) zastępuje określenie „kurator” albo „opiekun” sformułowaniem „tymczasowy kurator reprezentujący”,
- 3) zastępuje datę ustanowienia kuratora albo opiekuna informacją o dniu wejścia w życie niniejszej ustawy

– z wyjątkiem wpisów przedsiębiorców wykreślonych przed tym dniem.

3. W terminie 14 dni od dnia upływu okresu, o którym mowa w art. 216 ust. 1 niniejszej ustawy, Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej wykreśla informację w zakresie tymczasowego kuratora reprezentującego.

Art. 225. Krajowa Rada Notarialna tworzy Rejestr Pełnomocnictw.

Art. 226. Ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 214, który wchodzi w życie z dniem 18 maja 2028 r.

UZASADNIENIE

1. Przyczyny i cel regulacji – zastąpienie ubezwłasnowolnienia instrumentami wspieranego podejmowania decyzji

Przepisy dotyczące wsparcia i reprezentacji osób pełnoletnich wprowadzają do systemu prawa nowe rozwiązania oparte na zastąpieniu ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, stanowiąc realizację międzynarodowych standardów w zakresie ochrony osób z niepełnosprawnościami. Standardy te zostały wypracowane zarówno w ramach powszechnego systemu ochrony praw człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych, jak i w ramach regionalnego systemu ochrony praw człowieka Rady Europy. Celem projektowanej ustawy jest zapewnienie faktycznego wsparcia osobom potrzebującym w prowadzeniu ich spraw oraz właściwej reprezentacji, jeśli w pewnym zakresie osoba ta nie jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistości albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, a jest to konieczne dla ochrony jej praw lub interesów.

Na poziomie powszechnym prawa osób z niepełnosprawnościami zostały uregulowane w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.¹ Konwencja ONZ jest pierwszą międzynarodową konwencją odnoszącą się kompleksowo do sytuacji prawnej osób z niepełnosprawnościami. Do osób z niepełnosprawnościami zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, psychiczną, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami. Konwencja ONZ opiera się m.in. na zasadzie poszanowania przyrodzonej godności, autonomii osoby, w tym swobody dokonywania wyborów, a także poszanowania niezależności osoby, oraz zasadzie pełnego i skutecznego udziału i włączenia w społeczeństwo. Zmierza do zagwarantowania osobom z niepełnosprawnościami zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych w każdych okolicznościach poprzez eliminację modelu zastępczego podejmowania decyzji na rzecz modelu wspierającego.

Konwencja ONZ potwierdza podmiotowość osób z niepełnosprawnościami. Kluczowe znaczenie w kontekście projektowanych przepisów ma art. 12 ust. 3 Konwencji ONZ, z którego wynika zobowiązanie państw-stron do podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 1169; dalej: Konwencja ONZ. W polskiej wersji językowej tytuł Konwencji ONZ to „Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych”, przy czym ze względu na zgodną z postulatami środowisk osób z niepełnosprawnościami tendencję do zastępowania sformułowania „osoby niepełnosprawne” sformułowaniem „osoby z niepełnosprawnościami”, w dalszej części uzasadnienia do projektu ustawy posłużono się tym drugim sformułowaniem.

osobom z niepełnosprawnościami dostępu do wsparcia, którego mogą potrzebować przy korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych². Ponadto art. 12 ust. 4 Konwencji ONZ zobowiązuje państwa-strony do wdrożenia zabezpieczeń, które zapewnią, że środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych będą respektowały prawa, wolę i preferencje osoby, będą wolne od konfliktu interesów i bezprawnych nacisków, będą proporcjonalne i dostosowane do sytuacji danej osoby, będą stosowane przez możliwie najkrótszy czas i będą podlegały regularnemu przeglądowi przez właściwe niezależne i bezstronne władze lub organ sądowy. Wreszcie, na podstawie art. 12 ust. 5 Konwencji ONZ państwa-strony są zobowiązane do zagwarantowania równego prawa osób z niepełnosprawnościami do posiadania i dziedziczenia własności, kontroli własnych spraw finansowych oraz do jednakowego dostępu do pożyczek bankowych, hipotecznych i innych form kredytów oraz zapewnienia, że osoby z niepełnosprawnościami nie będą samowolnie pozbawiane własności.

Polska ratyfikowała Konwencję ONZ 25 września 2012 r., składając jednocześnie deklarację interpretacyjną do art. 12, która umożliwiła stosowanie przepisów krajowych dotyczących ubezwłasnowolnienia³. Komitet ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami wezwał jednak Polskę do wycofania deklaracji interpretacyjnej do art. 12 Konwencji ONZ oraz do uchylecia wszystkich dyskryminujących przepisów Kodeksu cywilnego i innych aktów prawnych zezwalających na pozbawienie osób z niepełnosprawnościami zdolności do czynności prawnych. Komitet zarekomendował również ustanowienie procedury zmierzającej do przywrócenia pełnej zdolności do czynności prawnych wszystkim osobom z niepełnosprawnościami i ustanowienie mechanizmów wspieranego podejmowania decyzji, które szanują ich autonomię, wolę i preferencje⁴.

Zastąpienie ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji stanowi zarazem realizację standardów obowiązujących w regionalnym systemie ochrony praw człowieka Rady Europy. Po pierwsze, projektowane przepisy uwzględniają orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w szczególności w sprawach *Shtukaturov przeciwko Rosji*⁵, *Lashin przeciwko Rosji*⁶, *X i Y przeciwko Chorwacji*⁷, *Alajos Kiss przeciwko*

² W polskiej wersji językowej Konwencji ONZ dokonano błędnego tłumaczenia sformułowania *legal capacity* jako „zdolności prawnej”, podczas gdy obejmuje ono zarówno zdolność prawną, jak i zdolność do czynności prawnych.

³ Treść dostępna na stronie: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-15&chapter=4&clang=_en#EndDec.

⁴ *Concluding observations on the initial report of Poland CRPD/C/POL/CO/1*, 29 October 2018, pkt 20.

⁵ Wyrok z 27 czerwca 2008 r., skarga nr 44009/05.

⁶ Wyrok z 22 stycznia 2013 r., skarga nr 33117/02.

⁷ Wyrok z 3 listopada 2011 r., skarga nr 5193/09.

*Węgrom*⁸, *Kędzior przeciwko Polsce*⁹ oraz *Stanev przeciwko Bułgarii*¹⁰. Z orzecznictwa tego wynika, że ubezwłasnowolnienie, które ma w istocie charakter blankietowy, pozbawiając w sposób automatyczny osobę ubezwłasnowolnioną autonomii decyzyjnej zarówno w sferze prawa cywilnego, jak również prawa rodzinnego, prawa wyborczego oraz prawa administracyjnego, przy jednoczesnym braku możliwości weryfikacji zasadności dalszego ubezwłasnowolnienia na wniosek osoby ubezwłasnowolnionej, jest niezgodne z europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzoną w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r.¹¹

Po drugie, projektowane zmiany dostosowują przepisy do Zalecenia nr R(99)4 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 23 lutego 1999 r. w sprawie zasad dotyczących ochrony prawnej niepełnosprawnych osób dorosłych. Zalecenie przewiduje¹², że środki ochrony nie powinny automatycznie skutkować całkowitym pozbawieniem zdolności do czynności prawnych. W szczególności, środek ochrony nie powinien automatycznie pozbawiać zainteresowanej osoby prawa głosu, prawa do sporządzenia testamentu, prawa do wyrażenia zgody lub odmowy wyrażenia zgody na jakikolwiek zabieg w dziedzinie zdrowia ani prawa do podjęcia decyzji o charakterze osobistym w dowolnym momencie, gdy pozwala na to zdolność tej osoby do czynności prawnych. Ponadto z treści zalecenia wynika, że należy rozważyć rozwiązania prawne, zgodnie z którymi nawet w przypadku konieczności reprezentacji w określonej dziedzinie osobie dorosłej można zezwolić, za zgodą przedstawiciela, na podejmowanie określonych czynności lub czynności w określonej dziedzinie.

Podsumowując, krajowe przepisy o ubezwłasnowolnieniu, które automatycznie pozbawiają jednostkę autonomii decyzyjnej, są sprzeczne zarówno ze standardami powszechnego systemu ochrony praw człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych, jak i regionalnego systemu ochrony praw człowieka Rady Europy. Konieczność zmian legislacyjnych w prawie polskim, polegających na zastąpieniu ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, wpisuje się zarazem w dostrzegalne w prawie Unii Europejskiej dążenie do aktywizacji i integracji osób z niepełnosprawnościami, przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu oraz znoszenie barier w dostępie do uczestnictwa w życiu politycznym i publicznym. Fundamentalne prawa osób z niepełnosprawnościami zostały skodyfikowane w Karcie Praw

⁸ Wyrok z 10 maja 2010 r., skarga nr 38832/06.

⁹ Wyrok z 16 października 2012 r., skarga nr 45026/07.

¹⁰ Wyrok z 17 stycznia 2012 r., skarga nr 36760/06.

¹¹ Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.; dalej: EKPCz.

¹² *Principle 3 – Maximum preservation of capacity.*

Podstawowych Unii Europejskiej¹³. Zgodnie z postanowieniami art. 26 KPP Unia uznaje i szanuje prawo osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapewnić im samodzielność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności.

Problem niewłaściwej ochrony osób ubezwłasnowolnionych został także dostrzeżony przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 marca 2007 r.¹⁴. Trybunał wyraźnie wskazał na potrzebę dokonania kompleksowych zmian w zakresie instytucji ubezwłasnowolnienia w prawie polskim i zaznaczył, że w większości państw odchodzi się obecnie od sztywnego ograniczania praw i wolności osób chorych psychicznie, upośledzonych lub uzależnionych na rzecz regulacji bardziej elastycznych, dopasowanych do konkretnych sytuacji przez sąd orzekający w danej sprawie. Trybunał przywołał rozwiązania francuskie, niemieckie i austriackie, gdzie istnieje możliwość indywidualnego oznaczenia przez sąd rodzajów czynności, które osoba poddana opiece może dokonywać samodzielnie bez zgody przedstawiciela ustawowego. Trybunał uznał, że art. 559 w związku z art. 545 § 1 i 2 k.p.c. w zakresie, w jakim wyłącza osobę ubezwłasnowolnioną z kręgu podmiotów uprawnionych do zgłoszenia wniosku o wszczęcie postępowania o uchylenie lub zmianę ubezwłasnowolnienia, jest niezgodny z art. 30 i art. 31 Konstytucji. Przeprowadzona przez Trybunał analiza zdolności postulacyjnej osoby ubezwłasnowolnionej doprowadziła do uznania, że wyłączenie możliwości złożenia wniosku przez osobę ubezwłasnowolnioną o uchylenie lub zmianę orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu, narusza jej godność, bowiem osoba ta ma pełne prawo poczuć usprawiedliwione okolicznościami intersubiektywne przeświadczenie, że na skutek wskazanych rozwiązań proceduralnych dotknęła ją niesprawiedliwa, nieuzasadniona krzywda. Trybunał uznał, że naruszenia godności nie są stopniowalne i nie mogą zostać uzasadnione koniecznością ochrony innych dóbr.

Projektowane przepisy stanowią zarazem realizację krajowej Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030¹⁵. W strategii przewidziano wprowadzenie w miejsce instytucji ubezwłasnowolnienia modelu wspieranego podejmowania decyzji, zapewniającego każdej osobie możliwość podejmowania decyzji we własnych sprawach w maksymalnie możliwym zakresie. Zastrzeżono jednocześnie, że formy zastępczego podejmowania decyzji będą stosowane jedynie w przypadkach całkowitego braku możliwości ustalenia (w tym

¹³ Dz. Urz. UE C 303, s. 1; dalej: KPP.

¹⁴ Sygn. K 28/05, OTK ZU 3A/2007, poz. 24.

¹⁵ Załącznik do uchwały nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia dokumentu Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 (M.P. z 2021 r. poz. 218).

interpretacji) woli danej osoby¹⁶. Ponadto w „Krajowym Programie Działań wobec Chorób Otepiennych, polityki publicznej do roku 2030”¹⁷ przewidziano wprowadzenie modelu wspieranego podejmowania decyzji w miejsce instytucji ubezwłasnowolnienia, celem zwiększenia ochrony prawnej osób z chorobami otepiennymi.

Potrzeba zmian w przepisach o ubezwłasnowolnieniu jest zjawiskiem obiektywnym i wynika ze zmieniających się warunków społecznych i kulturowych, zwłaszcza dotyczących postrzegania osób z niepełnosprawnością. Zasygnalizowania wymaga również problem terminologiczny. W doktrynie prawniczej wskazuje się, że samo pojęcie „ubezwłasnowolnienie” ma charakter stygmatyzujący i pozbawiający podmiotowości poprzez podkreślanie wyłącznie faktu odbierania uprawnień. Podobne sugestie zgłaszane były przez środowisko osób z niepełnosprawnościami.

Dopełnieniem modelu wspieranego podejmowania decyzji, który stanowi formę wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, jest instytucja pełnomocnictwa rejestrowanego, jako alternatywna forma samostanowienia przez osoby posiadające zdolność do czynności prawnych na wypadek przyszłej niemożności kierowania swoim postępowaniem. Rozwiązanie w postaci pełnomocnictw rejestrowanych i dyspozycji na wypadek niezdolności do czynności prawnych zostało wypracowane w ramach Rady Europy i znalazło odzwierciedlenie w treści Zalecenia Komitetu Ministrów Rady Europy (2009) 11 w sprawie *zasad dotyczących pełnomocnictwa i dyspozycji na wypadek niezdolności do czynności prawnych*, w którym stwierdzono, że liczba osób starszych w Europie stale rośnie ze względu na ogólną poprawę warunków życia, zmiany demograficzne i społeczne oraz postęp medyczny. Jednocześnie jednak liczba osób cierpiących na choroby takie jak demencja starcza lub choroba Alzheimera rośnie w całej Europie. Określono, że celem zaprojektowanej regulacji jest uwzględnienie praw wszystkich obywateli, którzy na podstawie udzielonego pełnomocnictwa rejestrowanego mogą zabezpieczyć się na przyszłość przed ewentualnym upośledzeniem swoich zdolności fizycznych lub umysłowych.

W związku z tym, że na szczeblu europejskim zaistniała potrzeba wdrożenia jednolitego instrumentu, który stanowiłby wytyczne dla państw członkowskich Rady Europy w zakresie reformy prawa, pozwalającej na zabezpieczenie się przed przyszłą niepełnosprawnością,

¹⁶ Działanie I. 2.2. pt. Zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, s. 102.

¹⁷ Załącznik do uchwały nr 173 Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 2025 r. w sprawie „Krajowego Programu Działań wobec Chorób Otepiennych, polityki publicznej do roku 2030” (M.P. z 2025 r. poz. 1276).

w przedmiotowym zaleceniu zaproponowano kierunki zmian dotyczące tego rodzaju pełnomocnictwa¹⁸ podlegającego rejestracji (dalej jako: rejestrowanego), w myśl których:

- państwa powinny promować samostanowienie zdolnych osób dorosłych w przypadku ich przyszłej niepełnosprawności, za pomocą pełnomocnictw i dyspozycji na wypadek niezdolności do czynności prawnych.
- zgodnie z zasadami samostanowienia i pomocniczości państwa powinny rozważyć przyznanie tym metodom pierwszeństwa przed innymi środkami ochrony.
- państwa powinny rozważyć czy dopuszczalne jest, aby pełnomocnictwo rejestrowane obejmowało sprawy gospodarcze i finansowe, a także sprawy zdrowotne, sprawy dotyczące opieki społecznej i inne kwestie osobiste związane z osobą mocodawcy, oraz czy niektóra materia nie powinna zostać wyłączona.
- mocodawca może ustanowić pełnomocnikiem jakąkolwiek osobę, która w jej ocenie jest do tego odpowiednia.
- mocodawca może ustanowić więcej niż jednego pełnomocnika i może powołać ich do wspólnego, jednoczesnego, osobnego działania lub jako substytut.
- państwa mogą rozważyć wprowadzenie takich restrykcji, jakie uznają za konieczne dla ochrony mocodawcy.
- pełnomocnictwo rejestrowane powinno być sporządzone na piśmie.
- z wyjątkiem państw, w których istnieje ogólna zasada, dokument powinien wyraźnie wskazywać, że umocowanie wejdzie w życie lub pozostanie w mocy na wypadek niezdolności do czynności prawnych mandanta.
- państwa powinny rozważyć jakie inne przepisy lub mechanizmy będą niezbędne do zagwarantowania mocy prawnej dokumentu.
- mocodawca posiadający zdolność do czynności prawnych powinien mieć uprawnienie do odwołania pełnomocnictwa w każdym czasie.
- państwa powinny uregulować sposób wejścia w życie pełnomocnictwa rejestrowanego w przypadku niezdolności do czynności prawnych mocodawcy.
- państwa powinny rozważyć, jak należy stwierdzić niezdolność do czynności prawnych i za pomocą jakich dowodów należy to wykazywać.

¹⁸ Tzw. *trwałego/stalego/kontynuowanego*.

- państwa powinny rozważyć wdrożenie systemu certyfikacji, rejestracji, rejestracji i/ lub notyfikacji w chwili udzielenia pełnomocnictwa, odwołania i wejścia w życie lub zakończenia.
- wejście w życie pełnomocnictwa rejestrowanego nie może wpływać na zdolność prawną mandanta.
- pełnomocnik działa na podstawie udzielonego pełnomocnictwa rejestrowanego i w interesie mandanta.
- pełnomocnik, w miarę możliwości, informuje i konsultuje z mandantem dokonywane czynności w sprawach bieżących. Pełnomocnik, w miarę możliwości, ustala i bierze pod uwagę przeszłe oraz obecne życzenia oraz opinie mocodawcy oraz traktuje je z poszanowaniem.
- sprawy gospodarcze i finansowe mocodawcy, na ile jest to możliwe, są oddzielone od spraw pełnomocnika.
- pełnomocnik prowadzi odpowiednią dokumentację w celu wykazania prawidłowego wykonywania swojego umocowania.
- państwa powinny rozważyć uregulowanie kwestii konfliktu interesów między mocodawcą a pełnomocnikiem.
- państwa powinny rozważyć w jakich okolicznościach pełnomocnictwo rejestrowane traci moc. Kiedy pełnomocnictwo rejestrowane traci moc w części lub w całości, uprawniony organ powinien rozważyć, jakie środki ochrony prawnej należy podjąć.

Odpowiadając na wyzwania współczesnej Europy, zaprojektowano instytucję pełnomocnictwa rejestrowanego, w świetle którego samostanowienie pełni zasadniczą rolę dla poszanowania człowieka i godności każdej istoty ludzkiej. Dotychczasowe doświadczenia w stosowaniu tej instytucji przez inne kraje na całym świecie¹⁹ wskazują, że pełnomocnictwo

19

- 1) Definicja legalna „pełnomocnictwa trwałego” została po raz pierwszy wprowadzona w krajach anglojęzycznych i występuje w całej Australii, Kanadzie i Stanach Zjednoczonych Ameryki. Pierwszym aktem prawnym opartym na zaleceniu nr R (99) 4 była szkocka ustawa o osobach dorosłych z niezdolnością do czynności prawnych (Szkocja) z 2000 r. W Anglii i Walii ustawodawstwo z 1985 r. zostało zastąpione ustawą o zdolnościach umysłowych z 2005 r. uzupełnioną instrumentem ustawowym nr 253 z 2007 r. w sprawie trwałych pełnomocnictw i przepisów dotyczących opiekunów publicznych.
- 2) W Niemczech w lipcu 2005 r. weszła w życie druga ustawa o zmianie opieki (Dz. U. z 2005 r., część 1,1073) mająca na celu wzmocnienie samostanowienia osób niezdolnych do ochrony własnych interesów. Jego głównym narzędziem są pełnomocnictwa stałe, zwane *Vorsorgevollmacht*.
- 3) W Hiszpanii instytucja pełnomocnictwa kontynuowanego jest uregulowana w *Ley 41/2003 de 18 de noviembre de protección patrimonial de las personas con discapacidad* w art. 1732.

rejestrowane jest preferowaną alternatywą dla orzeczeń sądowych w sprawie reprezentacji osoby, która utraciła zdolność do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem.

Potrzeba wprowadzenia nowych rozwiązań na gruncie polskiego porządku prawnego wynika zarówno z konieczności zagwarantowania wszystkim pełnoletnim obywatelom prawa do samostanowienia i decydowania o wyborze reprezentanta na wypadek utraty zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem, jak również z aktualnej sytuacji demograficznej, społecznej i prawnej w Polsce, wymagającej wdrożenia nowej instytucji prawnej ułatwiającej funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w różnych obszarach życia, m.in. załatwianie spraw bieżących oraz dokonywanie czynności prawnych za pośrednictwem wybranej przez siebie osoby fizycznej. Zgodnie z opublikowanym przez Główny Urząd Statystyczny raportem „Informacja o sytuacji osób starszych w Polsce za 2024 r.”²⁰, na koniec 2024 r. liczba ludności Polski wyniosła 37489,1 tys., tj. o ponad 147,4 tys. mniej niż rok wcześniej. Liczba osób w wieku 60 lat i więcej wyniosła blisko 10 mln. Populacja osób w tym wieku wzrośnie w 2060 r. do 11,9 miliona i będzie stanowiła prawie 40% ogółu ludności. Powyższe zmiany demograficzne wymagają stałego podejmowania zintegrowanych działań w obszarze polityki senioralnej.

Jak wynika z powołanego raportu GUS wskaźnik Obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł do poziomu 31,8. Wskaźniki te rokrocznie wskazują na *pogłębianie się procesu starzenia społeczeństwa. Przewidywany jest ubytek ludności o ponad 7 mln do 2060 r. oraz spodziewany jest postępujący proces starzenia się ludności Polski, co oznacza wzrost odsetka osób w wieku 60 lat i więcej. Populacja osób w tym wieku wzrośnie w końcu horyzontu prognozy do 11,9 miliona i będzie stanowiła prawie 40% ogółu ludności.*

Zwiększa się także liczba osób samotnych, bez rodziny bądź będących w trudnych relacjach rodzinnych oraz osób, których najbliżsi mieszkają w innym mieście lub poza granicami kraju. Społeczeństwo potrzebuje zatem narzędzi, za pomocą których będzie mogło samo decydować

4) W Austrii ustawa o opiece z 1984 r. została zmieniona przez Sachwalterrechts – Änderungsgesetz 2006, która weszła w życie w dniu 1 lipca 2007 r. (Dz. U. z 2006 r., część I nr 92, art. 284 f, 284 g i 284 h kodeksu cywilnego) i wprowadza pełnomocnictwa trwałe, zwane Vorsorgevollmacht.

5) W Finlandii w kwietniu 2007 r. parlament uchwalił Lagom interessevankningsfullmakt (ustawa nr 648/2007) o pełnomocnictwach, która weszła w życie w dniu 1 listopada 2007 r.

6) We Francji ustawa nr 2007-308 z dnia 5 marca 2007 r. (JORF nr 56) w sprawie reformy ochrony prawnej osób pełnoletnich zatytułowana „Mandat de protection future” oraz art. 477–494 kodeksu cywilnego wprowadziły nową formę ochrony prawnej osób pełnoletnich, w tym pełnomocnictwa trwałe. Rozporządzenie weszło w życie w dniu 1 stycznia 2009 r.

7) W Szwajcarii zmiana szwajcarskiego kodeksu cywilnego (Protection de l'adulte, droit des personnes et droit de la filiation) z dnia 19 grudnia 2008 r. przewiduje nowe instrumenty prawne mające na celu samostanowienie w przypadku niezdolności do czynności prawnych.

²⁰ <https://share.google/8FX3oF9WiYzsstpQ5>.

o swoich sprawach osobistych i majątkowych, w szczególności poprzez wybór osoby, która będzie działała w ich imieniu, gdy z różnych przyczyn sami nie będą w stanie tego zrobić. Potrzeba wprowadzenia odpowiednich rozwiązań w tym zakresie jest szeroko sygnalizowana przez środowisko prawnicze, w tym przez notariuszy.

Podnieść należy problematykę pozostających w obrocie prawnym umów międzynarodowych, posługujących się terminami „ubezwłasnowolnienia” i „zdolności do czynności prawnych”. Zgodnie z art. 26 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów, sporządzonej w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r.²¹ każdy będący w mocy traktat²² wiąże jego strony i powinien być przez nie wykonywany w dobrej wierze. Z kolei art. 27 zd. 1 Konwencji o prawie traktatów określa stosunek między prawem wewnętrznym państwa a wykonywaniem traktatu, zgodnie z nim *strona nie może powoływać się na postanowienia swojego prawa wewnętrznego dla usprawiedliwienia niewykonywania przez nią traktatu*. Powyższe rodzi zatem po pierwsze obowiązek dostosowywania prawa krajowego do postanowień traktatowych, po wtóre zaś konieczność powstrzymania się od przyjmowania takich uregulowań wewnętrznych, które stałyby w oczywistej sprzeczności z wiążącymi stronę postanowieniami umownymi. Art. 31 ust. 1 Konwencji o prawie traktatów zawiera reguły interpretacyjne umów międzynarodowych, zgodnie z którą *traktat należy interpretować w dobrej wierze, zgodnie ze zwykłym znaczeniem, jakie należy przypisywać użytym w nim wyrazom w ich kontekście, oraz w świetle jego przedmiotu i celu*. Uwzględniając powyższe, w okresie *vacatio legis* konieczne będzie przeanalizowanie wiążących Polskę umów międzynarodowych, w zakresie właściwości poszczególnych resortów, celem ustalenia zakresu zastosowania postanowień umownych w zakresie omawianych pojęć i określenia, w jaki sposób proponowane zmiany mogą wpłynąć na wykonywanie umowy.

2. Rozwiązania proponowane w projektowanej ustawie

Przepisy ogólne

Ustawa reguluje instrumenty wspieranego podejmowania decyzji mające na celu umożliwienie osobom pełnoletnim korzystanie ze zdolności do czynności prawnych w sposób

²¹ Dz. U. z 1990 r. Nr 74, poz. 439, dalej: Konwencja o prawie traktatów.

²² Zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a Konwencji o prawie traktatów. traktat oznacza międzynarodowe porozumienie między państwami, zawarte w formie pisemnej i regulowane przez prawo międzynarodowe, niezależnie od tego, czy jest ujęte w jednym dokumencie, czy w dwóch lub więcej dokumentach, i bez względu na jego szczególną nazwę.

zgodny z ich wolą, potrzebami, interesami, przy ustalaniu których uwzględnia się również wcześniej wyrażane poglądy (projektowany art. 1 ust. 1).

Stosowanie przepisów w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego lub wspierającego będzie nakładało na sąd i kuratora obowiązek jak najpełniejszego uwzględnienia woli osoby zainteresowanej, a także jej poglądów i systemu wartości. Przy uwzględnieniu powyższych okoliczności konieczne będzie respektowanie każdorazowo konstytucyjnej wartości pierwotnej, tj. godności człowieka (art. 30 Konstytucji RP), z której wynika nakaz tworzenia i stosowania prawa przez wszystkie organy władzy publicznej w zakresie ich kompetencji w taki sposób, by uwzględniać gwarancje stworzenia warunków właściwego funkcjonowania osoby w społeczeństwie oraz stworzenia jej możliwości samorealizacji, tj. wolnego rozwoju własnej osobowości.

Ponadto w art. 1 ust. 2 wymieniono instrumenty wspieranego podejmowania decyzji. Przez instrumenty wspieranego podejmowania decyzji należy rozumieć: asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego oraz pełnomocnika rejestrowanego.

W art. 2 projektowanej ustawy zdefiniowano pojęcia, którymi posługuje się ustawa o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji. Ustawa wskazuje, że przez osobę potrzebującą wsparcia – rozumie się osobę, która potrzebuje instrumentu wspieranego podejmowania decyzji w celu zapewnienia jej korzystania ze zdolności do czynności prawnych natomiast przez osobę wspieraną rozumie się pełnoletnią osobę, która ma zawartą umowę asysty prawnej z asystentem prawnym lub dla której ustanowiono kuratora wspierającego lub kuratora reprezentującego lub która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

Umowa asysty prawnej

Nowoczesna koncepcja modelu niepełnosprawności opartego na prawach człowieka musi prowadzić do odejścia od paradygmatu zastępczego podejmowania decyzji na rzecz wspieranego mechanizmu podejmowania decyzji.

Komentarz nr 1 Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami do art. 12 Konwencji oraz orzecznictwo Komitetu przekonują, że każda forma ingerencji w zdolność do czynności prawnych osoby z niepełnosprawnością jest niezgodna z art. 12 Konwencji. W Polsce brakuje rozwiązań wspierających osoby z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Sąd Najwyższy w uchwale z 21 grudnia 2017 r. (III CZP 66/17) za trafne uznał stanowisko, że w związku z zaniechaniem prac legislacyjnych nad eliminacją instytucji ubezwłasnowolnienia i zmianą modelu opieki nad osobami z niepełnosprawnością

intelektualną, ciężar adaptacji polskiego porządku prawnego do standardów konwencyjnych spoczął na sądach (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2015 r., III CZP 102/14, OSNC 2015, nr 12, poz. 13 i z dnia 28 września 2016 r., III CZP 38/16, Biul. SN 2016, nr 9, s. 9). Proponowane przepisy mają szansę to zmienić.

Jednym z instrumentów służących takiemu wsparciu w podejmowaniu decyzji będzie umowa asysty prawnej, stanowiąca podtyp umowy zlecenia. Umowa zlecenia w swoim klasycznym ujęciu ma określony ustawowo zakres przedmiotowy i ogranicza się tylko do czynności prawnych. Obok zlecenia *sensu stricto*, wyróżniane jest zlecenie *sensu largo*, zwane świadczeniem usług podobnych do zlecenia, w rozumieniu art. 750 k.c. W takim ujęciu umowa może zwierać zobowiązanie do dokonania zarówno czynności prawnych jak i takich o charakterze faktycznym. Zakresem zastosowania przepisu art. 750 k.c. objęte są umowy, w których świadczenia nie prowadzą do żadnego efektu końcowego, lecz ich istota polega na wykonywaniu wielu czynności nieoznaczonych w sposób ściśle określony w treści umowy²³. Bazując na powyższym, zdecydowano się na wprowadzenie do projektowanej ustawy nazwanej umową o świadczenie usług.

Projektowany art. 3 zawiera *essentialia negotii* umowy asysty prawnej. Stronami takiej umowy będą asystent prawny i osoba wspierana. Istotą zobowiązania jest udzielenie osobie potrzebującej wsparcia, zlecającej asystę faktycznego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w treści umowy.

Projektowany ust. 2 zawiera przykłady czynności, które obejmować może umowa asysty prawnej. Czynna obecność przy podejmowaniu czynności prawnych przez osobę wspieraną polegać może nie tylko na towarzyszeniu tej osobie przy podejmowaniu czynności prawnych, ale także zapewnieniu aktywnego wsparcia w trakcie tej czynności (zapewnienie pomocy w zrozumieniu treści czynności prawnej i doradztwo w zakresie niezbędnym do zawarcia umowy). Czynna obecność oznacza, że asystent prawny nie jest wyłącznie biernym obserwatorem dokonywania czynności. Zakres wsparcia powinien być dostosowany do potrzeb osoby dokonującej czynności, nie może jedynie obejmować zastępstwa tej osoby przy dokonywaniu czynności. Jako przykładową czynność asystenta wskazano także przekazanie oświadczenia woli osoby wspieranej, w jej obecności. Asystent prawny staje się wówczas posłańcem. Sama instytucja posłańca jest znana prawu cywilnemu, wskazać bowiem należy, że zgodnie z art. 85 k.c. zniekształcenie oświadczenia woli przez osobę użytą do jego przesłania ma takie same skutki, jak błąd przy złożeniu oświadczenia. Istotne, by przekazywanie

²³ B. J. Kowalczyk [w:] Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany, red. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, art. 734, LEX/el. 2024, uw. 1-2.

oświadczenia woli odbywało się zawsze w obecności osoby wspieranej. Regulacja w tym zakresie będzie miała szczególne znaczenie dla osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się. W projektowanym ust. 3 przesądzono, że asystent prawny nie może podejmować czynności z zakresu zastępstwa pośredniego lub bezpośredniego osoby wspieranej.

W ust. 4 sformułowano ogólną zasadę dotyczącą upoważnienia asystenta prawnego do dostępu do informacji objętych tajemnicą zawodową, w związku z udzieleniem wsparcia.

W projektowanym art. 4 uregulowano, że do umowy asysty prawnej stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu, z zastrzeżeniem przepisów uregulowanych odmiennie, zawartych w art. 6–9. W teorii prawa przez *odpowiednie stosowanie* przepisów rozumie się trzy możliwe warianty skorzystania z przepisów będących przedmiotem odesłania: a) niektóre z nich można stosować wprost, bez jakichkolwiek zmian, b) inne wymagać będą odpowiednich modyfikacji, c) jeszcze inne nie znajdą w ogóle zastosowania²⁴.

Projektowany art. 5 zastrzega formę pisemną umowy, pod rygorem nieważności. Projektodawca uznał bowiem, że wprowadzenie bardziej restrykcyjnych wymogów formy umowy stanowiłoby nadmierny formalizm, zniechęcający do zawierania tej umowy. Z drugiej jednak strony dla właściwego zabezpieczenia interesów obu stron zasadne było zastrzeżenie formy pisemnej.

Zgodnie z projektowanym art. 6, zasadą jest, że osoba wspierana może zawrzeć umowę o asystę prawną z więcej niż jednym asystentem prawnym. W ust. 2 projektowanego artykułu doprecyzowano relacje pomiędzy takimi asystentami, przesądzając, w przypadku zawarcia umowy o asystę prawną z więcej niż jednym asystentem prawnym, z takim samym zakresem czynności wspierających, każdy z nich może działać niezależnie, chyba że co innego wynika z treści umowy o asystę prawną. W zakresie odpowiedzialności asystentów zastosowanie znajdą regulacje dotyczące umowy zlecenia, tj. z art. 745 k.c., tj. odpowiadają oni solidarnie w razie wspólnego przyjęcia zobowiązania z tytułu zawartej umowy.

W projektowanym art. 7 ust. 1 zawarto zobowiązanie do udzielenia asystentowi prawnemu wszelkich informacji potrzebnych do należytego wykonywania obowiązków. Co prawda, to osoba wspierana decyduje samodzielnie jakie informacje czy dokumenty chce przedstawić asystentowi prawnemu, jednakże musi mieć na względzie, że w celu prawidłowego wykonania zobowiązania asystent prawny musi mieć szczegółowe informacje dotyczące sprawy i czynności, przy których ma udzielić wsparcia. Rolą asystenta jest poinformować osobę

²⁴ Por. S. Grzybowski, (w:) System prawa cywilnego-część ogólna, t. I, pod red. S. Grzybowskiego, Ossolineum 1985, s. 114.

wspieraną jakie konkretnie informacje są mu niezbędne do wykonania umowy. W ust. 2 zaprojektowano zastrzeżenie, że asystent prawny może wykorzystywać te informacje, a w szczególności dane osobowe, wyłącznie w celu wykonania umowy.

Zgodnie z projektem asystent prawny nie może powierzyć wykonania umowy osobie trzeciej (art.8).

W projektowanym art. 9 uregulowano kwestię wygaśnięcia umowy wskutek śmierci osoby wspieranej lub asystenta prawnego, a także w przypadku korzystania przez asystenta prawnego z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji. Z uwagi na charakter umowy asysty prawnej, umowa nie może, w przeciwieństwie do klasycznego zlecenia, zawierać w tym zakresie innych postanowień.

Kuratela dla osób pełnoletnich (kurator reprezentujący, kurator wspierający)

Kolejnymi instrumentami wspieranego podejmowania decyzji będą kuratorzy reprezentujący i wspierający. Są to jednocześnie jedyne instrumenty ustanawiane przez sąd. Przepisy dotyczące sądowej ochrony osób wymagających wsparcia w korzystaniu ze swojej zdolności do czynności prawnych skonstruowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi, stanowiącymi, że *środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych muszą zawierać skuteczne zabezpieczenia, w celu zapobiegania nadużyciom, zgodnie z międzynarodowymi standardami praw człowieka. Nadto środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych respektować muszą prawa, wolę i preferencje danej osoby, winny być stosowane przez możliwie najkrótszy czas i podlegać stałemu przeglądowi przez właściwe, niezależne i bezstronne władze lub organ sądowy*²⁵. Regulacja ma zapewnić, by wsparcie w wykonywaniu zdolności do czynności prawnych osoby wspieranej było dostosowane do jej stanu świadomości, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać na przestrzeni czasu. Z tych przyczyn rekomenduje się odejście od sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego (kuratora) na czas nieokreślony. Wprowadzane regulacje wymuszają cykliczną ocenę stanu osoby wspieranej i dostosowywanie zakresu wsparcia do jej stanu zdrowia.

Projektowany art. 10 określa kryteria, którymi sąd ma się kierować wydając postanowienie o ustanowieniu kurateli: zakres możliwości postrzegania lub ocenienia rzeczywistości przez

²⁵ Tak: art. 12 ust. 4 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 (dalej KPON).

osobę wspieraną albo samodzielnego kierowania swoim postępowaniem, a także sytuację osobistą i majątkową tej osoby oraz rodzaj spraw, przy których prowadzeniu wymagane byłoby udzielenie wsparcia. Rozwiązanie to maksymalnie umożliwi poszanowanie woli i godności osoby, dla której ustanowiony ma zostać kurator. Projektowany przepis nakazuje sądom w sposób indywidualny i konkretny ocenić zasadność udzielenia wsparcia w postaci ustanowienia kuratora oraz dostosować zakres tego wsparcia do indywidualnych potrzeb takiej osoby. W szczególności przepis ten ma na celu wyrażenie ogólnej zasady doboru środka oddziaływania do rzeczywistych potrzeb osoby wspieranej.

W art. 11 określa się wymogi jakie musi spełnić kandydat na kuratora. Kuratorem może zostać ustanowiona osoba pełnoletnia, której kwalifikacje osobiste uzasadniają przekonanie, że będzie należycie wywiązywała się z powierzonych jej obowiązków. Przy ustanawianiu kuratora sąd może brać pod uwagę kwestie karalności kandydata na kuratora. Kwalifikacje osobiste kandydata na kuratora oceniać będzie sąd rozpoznający sprawę o ustanowienie kuratora i będą one przedmiotem postępowania dowodowego w toku sprawy. Drugą konieczną do spełnienia przesłanką pozytywną jest zgoda na pełnienie funkcji kuratora, która musi zostać wyraźnie wyrażona w toku postępowania. Za niedopuszczalne należy zatem uznać powierzenie funkcji kuratora przed wyrażeniem zgody na jej pełnienie ani odebranie zgody na pełnienie funkcji *na przyszłość*. Ustęp 2 omawianego artykułu wskazuje z kolei przesłankę negatywną w postaci korzystania z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji. Intencją projektodawcy było wyeliminowanie spośród kandydatów na kuratora osoby, które funkcji tej nie będą w stanie wykonywać samodzielnie. Dotyczy to automatycznego braku rękojmi prawidłowego pełnienia funkcji kuratora. Ustęp 3 omawianego przepisu dodatkowo pozostawia sądowi możliwość ustanowienia jednego kuratora dla kilku osób wspieranych, jeżeli nie ma sprzeczności między ich interesami. Najczęściej sytuacja taka może mieć miejsce w dwóch okolicznościach: jeśli jeden członek rodziny ustanowiony będzie kuratorem wspierającym dla dwóch lub więcej osób, których interesy są wspólne (np. dziecko w stosunku do rodziców) lub, co wydaje się bardziej powszechne, ten sam pracownik organizacji zajmującej się ochroną praw osób z niepełnosprawnością lub placówki, gdzie przebywa osoba wspierana, ustanowiony będzie kuratorem dla kilku, niezwiązanych ze sobą osób. Oprócz wyrażonego kryterium braku sprzeczności interesów osób wspieranych należy także wziąć pod uwagę obciążenie kuratora wspierającego obowiązkami związanymi ze sprawowaniem tej funkcji. Z tych przyczyn nie jest rekomendowane, by ta sama osoba była ustanowiona kuratorem wspierającym dla znacznej liczby osób wspieranych.

Projektowany art. 12 określa kolejność w wyborze kuratora. Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustanawiając kuratora, sąd w pierwszej kolejności kieruje się wskazaniem osoby potrzebującej wsparcia. Wskazanie nie może być sprzeczne z przepisem regulującym ogólne przesłanki bycia kuratorem (projektowany art. 11). Regulacja ta urzeczywistnia ogólną zasadę respektowania woli i preferencji osoby potrzebującej wsparcia. Ustęp 2 projektowanego artykułu reguluje sytuację, w której brak kandydata na kuratora wskazanego przez osobę potrzebującą wsparcia lub gdy kandydat wskazany przez tę osobę nie spełnia wymogów określonych w art. 11 albo nie wyraża zgody na pełnienie funkcji. Wówczas należy poszukiwać kandydata na kuratora wśród osób najbliższych dla osoby potrzebującej wsparcia. To zazwyczaj osoby najbliższe dla osoby wspieranej ustanawiane będą kuratorami. W dalszej kolejności, zgodnie z projektowanym ust. 3, sąd może zwrócić się o wskazanie kandydata na kuratora do jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, powiatu, okręgowej rady adwokackiej, okręgowej izby radców prawnych właściwych ze względu na miejsce pobytu osoby potrzebującej wsparcia lub do organizacji pozarządowej, do której zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka, lub do placówki, w której przebywa osoba potrzebująca wsparcia. Te podmioty powinny wskazać kompetentnego kandydata na kuratora. Względy pragmatyczne przemawiają za tym, by kurator miał bezpośredni kontakt z osobą wspieraną, zaś w braku takiej możliwości, był pracownikiem organizacji zajmującej się ochroną praw osób z niepełnosprawnością lub podmiotem świadczącym profesjonalną pomoc prawną tak, by możliwie najlepiej rozumieć potrzeby i problemy osoby, dla której go ustanowiono.

Zgodnie z projektowanym art. 13, co do zasady kuratora ustanawia się na czas oznaczony, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, nie dłuższy niż pięć lat. Wyjątkowo, w przypadku ustalenia przez sąd, że stan zdrowia osoby wspieranej nie rokuje zmiany, a zatem przesłanki ustanowienia kuratora reprezentującego pozostaną aktualne, kuratora można ustanowić na oznaczony czas, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia nie dłuższy niż dziesięć lat. Ustanowienie kuratora można ponawiać. Regulacja taka stanowi dostosowanie przepisów prawa krajowego do międzynarodowych standardów ochrony praw osób z niepełnosprawnością. Ingerencja w możliwość oraz zakres osobistego wykonywania posiadanej zdolności do czynności prawnych stanowi bowiem ograniczenie podstawowych praw człowieka. Środek taki nie może być *a priori* stosowany na czas nieoznaczony, zaś niezwłocznie po stwierdzeniu zmiany okoliczności uzasadniających jego stosowanie właściwy sąd winien zmodyfikować zakres kurateli. Gdyby taka zmiana okoliczności skutkowałą ustaleniem, że dalsze trwanie kurateli nie jest celowe, sąd winien kuratelę uchylić. Zgodnie

bowiem z projektowanym art. 16 ust. 1 sąd uchyli kuratelę, gdy odpadnie przyczyna jej ustanowienia. Natomiast w przypadku stwierdzenia dalszej zasadności trwania kurateli, ustanowienie kuratora można wielokrotnie ponawiać, adekwatnie do potrzeb osoby wspieranej. Modyfikacji może ulegać także sam zakres wsparcia.

Projektowany art. 14 stanowi doprecyzowanie ogólnie ujętych wytycznych dotyczących ustanowienia kuratora wyrażonych w art. 10. Określając zakres działania kuratora, sąd ma na uwadze, aby sprawy pozostawione do osobistego prowadzenia przez osobę wspieraną nie zostały nadmiernie ograniczone. Niezwykle istotne znaczenie ma pozostawienie osobie wspieranej możliwie najszerszego zakresu samodzielności. W praktyce oznaczać to powinno, że sąd w pierwszej kolejności ustali czy wystarczające dla udzielenia wsparcia osobie go potrzebującej będzie ustanowienie kuratora wspierającego. Dopiero w odniesieniu do osób o bardziej złożonych potrzebach rozważyć należy ustanowienie kuratora reprezentującego, a i w tym przypadku należy każdorazowo w sposób pogłębiony zbadać zakres i sposób działania kuratora.

Wprowadzany art. 15 zawiera wytyczne dla osób pełniących funkcję kuratora, co do sposobu sprawowania kurateli. Głównym celem przepisu jest urzeczywistnienie postulatu maksymalnego włączenia osoby wspieranej w prowadzenie jej spraw, a także wprowadzenie nadrzędnej zasady kierowania się przez kuratora przede wszystkim preferencjami i poglądami osoby wspieranej. Z tych przyczyn niezwykle ważne jest, by kurator zbudował z osobą, dla której został powołany, relację opartą na wzajemnym zrozumieniu i zaufaniu.

Projektowany art. 16 przewiduje, że sąd uchyli kuratelę, gdy odpadnie przyczyna jej ustanowienia (ust. 1). Jeżeli jednak kurator został przez sąd ustanowiony do załatwienia konkretnie wskazanej sprawy, kuratela ustaje *ex lege* z chwilą jej ukończenia (ust. 2). Ustanowienie kuratora stanowi daleko posuniętą ingerencję w wolność i prawa człowieka. Stąd też nie ma racjonalnych powodów, by utrzymywać kuratelę po ustaniu przyczyn jej ustanowienia lub po załatwieniu konkretnej sprawy, do której został powołany kurator.

W projektowanym art. 17 nałożono na kuratora obowiązek niezwłocznego zawiadomienia sądu o okolicznościach uzasadniających zmianę zakresu jego działania, zmianę osoby kuratora albo uchylenia kurateli. Zawiadomienie to ma być reakcją kuratora na okoliczności wpływające na zakres jego obowiązków i uprawnień (może on polegać zarówno na zwiększeniu samodzielności osoby wspieranej jak i zwiększeniu zakresu działania kuratora) lub polegające na zdarzeniach skutkujących zasadnością zmiany osoby kuratora wspierającego lub uchyleniem kurateli. Zdarzenia te mogą nastąpić zarówno po stronie kuratora jak i osoby wspieranej.

Dla zapewnienia należytej ochrony interesów osoby wspieranej niezbędne jest zachowanie ciągłości kurateli. Z tych przyczyn w projektowanej regulacji odstąpiono od możliwości zwolnienia kuratora na rzecz wprowadzenia jednego postępowania w przedmiocie zmiany kuratora. Z tych przyczyn projektowany art. 18 ust. 1 przewiduje, że z ważnych powodów sąd zmieni kuratora, a w szczególności, jeżeli z powodu przeszkód faktycznych lub prawnych dotychczasowy kurator jest niezdolny do prowadzenia spraw albo dopuszcza się czynów lub zaniedbań, które naruszają dobro lub interes osoby wspieranej.

W celu zapewnienia ciągłości kurateli i ochrony interesów osoby wspieranej w sprawach pilnych obecny kurator jest obowiązany do prowadzenia takich spraw, chyba że sąd postanowi inaczej (ust. 2). Tym samym eliminuje się możliwy brak osoby uprawnionej do prowadzenia najważniejszych spraw osoby wspieranej. W ust. 3 uregulowano obowiązek niezwłocznego zwrotu nowemu kuratorowi majątku osoby wspieranej, którym zarządzał zmieniany kurator.

Przepisy art. 19–23 regulują instytucję kuratora reprezentującego. Kurator ten stanowi drugi stopień sądowego instrumentu wspieranego podejmowania decyzji. Kurator reprezentujący ingeruje bowiem w samodzielne korzystanie ze zdolności do czynności prawnych osoby, dla której został ustanowiony.

W art. 19 wprowadza się dwie możliwości działania kuratora reprezentującego. Sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, przy których prowadzeniu czynności mogą być dokonywane: 1) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej lub 2) przez osobę wspieraną za zgodą kuratora. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Rozwiązanie to dedykowane jest zatem osobom, które ze względu na swój stan potrzebują zastępstwa w podjęciu decyzji, bowiem nie są obiektywnie w stanie jej podjąć. Dotyczy to także wyrażania przez kuratora reprezentującego w imieniu osoby wspieranej zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych. Pojęcie świadczeń zdrowotnych należy rozumieć zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2026 r. poz. 156).

Umowy zawarte przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, pozostają bezskuteczne do czasu ich potwierdzenia przez kuratora. Przepis art. 18 kodeksu cywilnego stosuje się (projektowany ust. 2). Natomiast jednostronne czynności prawne dokonane przez osobę wspieraną, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego będą nieważne (art. 18¹kc). Należy jednocześnie podkreślić, że ustanowienie kuratora nie prowadzi do pozbawienia czy ograniczenia zdolności do czynności prawnych osoby

wspieranej. Celem tego instrumentu jest bowiem wsparcie w korzystaniu przez osobę wspieraną w jej zdolności do czynności prawnych.

Wyjątek od opisanych powyżej sankcji przewidziano w art. 19 ust. 3, zgodnie z którym sąd może ustanawiając kuratora reprezentującego określić, że osoba wspierana dokonuje samodzielnie czynności prawnych polegających na zaciągnięciu zobowiązania lub rozporządzeniu mieniem o wartości nieprzekraczającej określonej przez sąd kwoty. Regulacja w tym zakresie ma zagwarantować osobie wspieranej margines samodzielności. Stanowi także wyraz realizacji samostanowienia i korzystania ze zdolności do czynności prawnych, jako elementu niezależnego życia. Projektodawca celowo nie określił kwoty, jaką pozostawić można do samodzielnego rozporządzenia osoby wspieranej, gdyż będzie ona określona indywidualnie przez sąd jako pochodna faktycznej sytuacji materialnej i warunków osobistych osoby wspieranej.

W projektowanym art. 20 określono ogólną zasadę, że do dokonania czynności we wszelkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej, kurator reprezentujący powinien uzyskać uprzednie zezwolenie sądu. Projektowany przepis przewiduje przykładowy katalog czynności, które w szczególności wymagają takiej zgody. Katalog ten ma charakter otwarty, nie wyczerpuje zatem wszystkich możliwych czynności. Działania kuratora muszą podlegać kontroli sądowej tak, by zminimalizować ryzyko działania z pokrzywdzeniem osoby wspieranej. Dokonanie czynności prawnej przez kuratora bez wymaganej zgody sądu, skutkuje nieważnością takiej czynności (projektowany art. 19¹ k.c.).

Projektowany art. 21 reguluje sytuacje, w których kurator wspierający nie może reprezentować osoby, dla której został ustanowiony. Przepis ten stosuje się odpowiednio w postępowaniu przed sądem lub innym organem władzy publicznej (ust. 3). W razie wystąpienia okoliczności wyłączających możliwość reprezentacji osoby wspieranej przez kuratora sąd ustanawia kuratora *ad hoc*. Może on być ustanowiony do dokonania określonej czynności lub być kuratorem procesowym.

Zgodnie z projektowanym art. 22 nakłada się na kuratora reprezentującego upoważnionego do prowadzenia spraw o charakterze majątkowym obowiązek sporządzenia inwentarza majątku osoby wspieranej i przedstawienia go sądowi w ramach sprawowanego nadzoru. Z literalnego brzmienia przepisu wynika, że chodzi o sprawy majątkowe, a nie jedną sprawę. Kurator musi sporządzić wspomniany inwentarz niezwłocznie po jego ustanowieniu. Obowiązek ten aktualizuje się także w razie późniejszego nabycia majątku przez osobę wspieraną. W przypadku, gdyby majątek osoby wspieranej był oczywiście nieznaczny, sąd może zwolnić kuratora z tego obowiązku (ust. 2).

Dając wyraz dalszego zabezpieczenia majątku osoby wspieranej, stosownie do projektowanego art. 23, sąd może także zobowiązać kuratora reprezentującego do złożenia do depozytu sądowego kosztowności, papierów wartościowych i innych dokumentów należących do osoby wspieranej. Sąd może również zobowiązać kuratora reprezentującego do złożenia na rachunku płatniczym, w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2026 r. poz. 623), pieniędzy osoby wspieranej (ust. 2). Przedmioty te nie mogą być następnie odebrane bez zezwolenia sądu. Takie rozwiązanie znacząco przyczynia się do zabezpieczenia majątku osoby wspieranej przed ingerencją osób niepożądanych.

Kolejny, projektowany dział odnosi się do instytucji kuratora wspierającego. Kurator ten stanowi mniej inwazyjny środek wsparcia, tj. przeznaczony jest dla osób pełnoletnich, potrzebujących jedynie faktycznego wsparcia w prowadzeniu swoich spraw. Sposób i zakres wsparcia określa sąd ustanawiając kuratora (art. 24). Istnieje zatem szeroki wachlarz możliwości ukształtowania zakresu wsparcia udzielanego przez kuratora wspierającego, poczynwszy od pomocy w załatwieniu konkretnej sprawy (np. sprzedaży mieszkania), poprzez wsparcie w prowadzeniu spraw określonego rodzaju (np. prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem umowy najmu określonego lokalu), aż po pomoc w prowadzeniu wszystkich spraw osoby wspieranej. W szczególności można ustanowić kuratora do wsparcia faktycznego analogicznego jak w przypadku umowy asysty prawnej (tj. czynnej obecności przy podejmowaniu czynności prawnych przez osobę wspieraną, wyjaśnienia znaczenia podejmowanych czynności prawnych oraz skutków oświadczenia woli, zgromadzenia i przekazania informacji mających istotne znaczenie dla prawidłowego dokonania czynności prawnej lub przekazania oświadczenia woli osoby wspieranej w jej obecności). Warto podkreślić, że pomimo ustanowienia kuratora wspierającego, to osoba, dla której go ustanowiono sama prowadzi swoje sprawy. Kurator wspierający nie może nigdy działać za osobę wspieraną. Kurator wspierający nie może być ustanowiony do podejmowania czynności z zakresu zastępstwa pośredniego lub bezpośredniego osoby wspieranej (ust. 2).

3. Zmiany w ustawie Kodeks cywilny (przesłanki materialne ustanowienia kuratora reprezentującego i kuratora wspierającego – art. 16–16¹ k.c., regulacja pełnomocnictwa rejestrowanego – art. 109¹⁰–109¹⁸ k.c.)

Przepisy kodeksu cywilnego dotyczące sądowej ochrony osób wymagających wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych skonstruowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Zgodnie z art. 12 *Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych* z dnia

13 grudnia 2006 r.²⁶ (dalej: *Konwencja*) każda osoba z niepełnosprawnością, niezależnie od rodzaju i stopnia tej niepełnosprawności, ma być uznana jako podmiot praw i obowiązków oraz korzystać z takiej samej zdolności do czynności prawnej we wszystkich aspektach życia jak inne osoby. W dniach 31 marca – 11 kwietnia 2014 r. Komitet Praw Osób z Niepełnosprawnościami ONZ (dalej: Komitet) przyjął Ogólny Komentarz nr 1 w całości poświęcony interpretacji art. 12 Konwencji. Według Komitetu zdolność do czynności prawnych, a więc uznanie, że można podejmować samodzielne decyzje o znaczeniu prawnym, przysługuje każdej osobie przez sam fakt jej człowieczeństwa i nie można jej w tej zdolności ograniczać ani tym bardziej jej odbierać. Obowiązkiem każdego państwa jest według Komentarza zapewnienie wsparcia w korzystaniu z tej zdolności, przy czym wsparcie nie może w żaden sposób ograniczać osoby w jej samodzielności, ale stanowić dla niej pomoc – wystarczającą i konieczną – na tych etapach procesu decyzyjnego, na których jej potrzebuje. Wsparcie ma być zindywidualizowane, dostosowane w swojej formie i nasileniu do danej osoby i co do zasady powinno być oparte na wyborze przez nią osoby lub podmiotu wspierającego. Należy przy tym respektować życzenie osoby z niepełnosprawnością do podejmowania wszelkich albo pojedynczych decyzji samodzielnie bez jakiegokolwiek wsparcia.

W projektowanym art. 12 k.c. utrzymano zasadę, że nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu. Z uwagi na zastąpienie ubezwłasnowolnienia instrumentami wspieranego podejmowania decyzji wykreślono jednocześnie z tego przepisu zasadę, że osoby ubezwłasnowolnione całkowicie nie mają zdolności do czynności prawnych. Powyższe oznacza likwidację instytucji ubezwłasnowolnienia (zarówno całkowitego jak i częściowego), jako ingerencji w zdolność do czynności prawnej osoby pełnoletniej.

W konsekwencji powyższych zmian konieczne stało się uchylenie art. 13 k.c.

W projektowanym art. 15 k.c. utrzymano regulację dotyczącą ograniczonej zdolności do czynności prawnych małoletnich. Małoletni, którzy ukończyli trzynaście lat, mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych. Konsekwencją ograniczenia zdolności do czynności prawnych jest zróżnicowanie możliwości samodzielnego dokonywania czynności. Wśród wszystkich czynności prawnych, które system prawa konstruuje, da się wyróżnić takie, których osoby o ograniczonej zdolności do czynności prawnych mogą dokonywać samodzielnie, takie, których dokonywanie przez te osoby nie jest w ogóle dopuszczalne, oraz takie, których

²⁶ Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 i z 2018 r. poz. 1217

dokonanie przez osobę o ograniczonej zdolności do czynności prawnych wymaga zgody jej przedstawiciela ustawowego.

Projektowany art. 16 k.c. reguluje sądowy instrument w postaci kuratora reprezentującego, który ma być ustanawiany dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia, jeśli w pewnym zakresie nie jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistości albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, a jest to konieczne dla ochrony jej praw lub interesów. Oznacza to, że taka ingerencja sądu jest możliwa w ściśle określonych przypadkach, gdy inne środki są niewystarczające do osiągnięcia celu jakim jest zapewnienie ochrony praw lub interesów osoby potrzebującej wsparcia. Kurator może być ustanowiony do załatwienia konkretnej sprawy, prowadzenia spraw określonego rodzaju, a w razie, gdy osoba potrzebuje wszechstronnego wsparcia, nawet do prowadzenia wszelkich spraw (§ 2 art. 16 k.c.).

Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać, a zmiany te czasami mogą być dynamiczne. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę stanu osoby, dla której istnieje potrzeba ustanowienia kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia.

W projektowanym § 3 art. 16 k.c. uregulowano, że sąd określa rodzaj spraw, w których kurator może działać w imieniu osoby, dla której został ustanowiony lub w których ta osoba może działać za zgodą kuratora. Założeniem projektodawcy było pozostawienie osobie potrzebującej wsparcia możliwie najszerszego zakresu samodzielności. W praktyce oznaczać to powinno, że sąd każdorazowo, indywidualnie do potrzeb danej osoby, ustali zakres działania kuratora i określi rodzaj spraw dokonywanych przez osobę potrzebującą wsparcia za zgodą kuratora albo w jej imieniu.

W projektowanym § 4 art. 16 k.c. wskazano, że ze względu na szczególne okoliczności sąd może ustanowić więcej niż jednego kuratora reprezentującego o różnym zakresie działania. Jeśli kuratorami mają być rodzice lub przysposabiający, sąd może zdecydować, że będą mieli ten sam zakres kompetencji. Zasadność ustanowienia kilku kuratorów może wynikać z ilości spraw, przy których wymagane jest wsparcie lub szczególna sytuacja osobista osoby potrzebującej wsparcia.

W projektowanym § 5 art. 16 k.c. uregulowano sytuację, kiedy sąd nie powołuje kuratora reprezentującego. Dzieje się to tylko wówczas, jeżeli interesy osoby są wystarczająco chronione w inny sposób. Dotyczy to sytuacji, gdy powstało umocowanie pełnomocnika

rejestrowanego bądź gdy dla wsparcia danej osoby wystarczające jest ustanowienie kuratora wspierającego. W wymienionych sytuacjach powołanie kuratora reprezentującego będzie zbędne, bowiem interesy osoby będą wystarczająco chronione za pośrednictwem innych instrumentów. Istotą projektowanej regulacji jest wskazanie jak powinien działać system wsparcia dla osoby, która w pewnym zakresie nie jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistości albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem.

Projektowany art. 16¹ § 1 k.c. reguluje instytucję sądowego instrumentu w postaci kuratora wspierającego, który ma być ustanawiany dla osoby pełnoletniej w wypadku, gdy ochrona praw i interesów takiej osoby nie wymaga ustanowienia kuratora reprezentującego, a osoba ta potrzebuje faktycznego wsparcia w prowadzeniu jej spraw. Rolą kuratora wspierającego będzie wsparcie faktyczne osoby pełnoletniej w prowadzeniu przez nią jej spraw, oznacza to rolę zbliżoną do „asystencji”. W wypadku podejmowania przez osobę wspieraną czynności prawnych, rolą kuratora może być np. udzielenie mu pomocy w skontaktowaniu go z właściwym prawnikiem lub w zgromadzeniu odpowiednich dokumentów niezbędnych do dokonania określonej czynności prawnej.

W projektowanym § 2 art. 16¹ k.c. wskazano, że sąd ustanawiając kuratora reprezentującego może jednocześnie ustanowić go kuratorem wspierającym w innym określonym zakresie. W takich przypadkach do oceny sądu będzie należało ustalenie zakresu działania kuratora reprezentującego oraz wspierającego.

Projektowany art. 18 § 1 k.c. reguluje konsekwencje braku wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego albo kuratora reprezentującego na dokonanie czynności prawnych, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych albo osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem. Pomimo literalnego brzmienia art. 18 § 1 k.c. umowa zawarta przez osobę z ograniczoną zdolnością do czynności prawnych albo osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego nie jest nieważna, lecz bezskuteczna. Twierdzenie o jej bezskuteczności wywodzi się z możliwości jej następczego potwierdzenia bądź przez przedstawiciela ustawowego albo sam podmiot czynności po uzyskaniu przez niego pełnoletności albo przez kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.

Projektowany przepis dotyczy jedynie umów, do których zawarcia wymagana jest zgoda przedstawiciela ustawowego albo kuratora reprezentującego. Przepis wyraźnie odróżnia zgodę wyrażoną przed złożeniem oświadczenia i potwierdzenie po jej zawarciu. Brak zgody oznacza zarówno wyraźną odmowę zgody, jak i sytuację, w której osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych albo osoba, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego zawarła

umowę bez wiedzy przedstawiciela ustawowego czy kuratora reprezentującego, tj. nie prosząc o zgodę. Potwierdzenie może nastąpić w dowolnym czasie, chyba że druga strona umowy wyznaczy na to odpowiedni termin. Potwierdzenia może dokonać przedstawiciel ustawowy, kurator reprezentujący lub sam dokonujący czynności, jeśli uzyskał pełną zdolność do czynności prawnych albo po uchyleniu orzeczenia w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego bądź po upływie okresu na jaki został ustanowiony bądź po zmianie orzeczenia o sposobie reprezentacji, w zakresie którego mieściła się potwierdzana umowa (projektowany § 2¹ art. 18 k.c.).

Projektowany art. 18 § 3 k.c. reguluje, że druga strona umowy, nie może powoływać się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego bądź kuratora, może jednak wyznaczyć mu odpowiedni termin do potwierdzenia umowy i staje się wolna po bezskutecznym upływie tego terminu. Druga strona umowy chcąc uwolnić się od skutków prawnych danej umowy może wyznaczyć termin jej potwierdzenia przez przedstawiciela ustawowego lub kuratora reprezentującego, w przypadku jej potwierdzenia musi umowę wykonać i nie może żądać zwrotu już spełnionego świadczenia. Natomiast w przypadku braku potwierdzenia umowy w wyznaczonym terminie staje się ona wolna od zaciągniętych zobowiązań, ponieważ umowa staje się wtedy nieważna. Tak skonstruowany przepis chroni bezpieczeństwo obrotu poprzez uwzględnienie interesów drugiej strony czynności prawnej.

Projektowany art. 19 § 2 k.c. przewiduje sankcję nieważności dla jednostronnych czynności prawnych dokonanych przez osobę, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego, a czynność ta obejmuje zakres działania kuratora reprezentującego, określonego przez sąd.

Projektowany art. 19¹ k.c. wprowadza sankcję nieważności dla czynności prawnych, które zostały dokonane przez przedstawiciela ustawowego albo kuratora reprezentującego bez wymaganego zezwolenia sądu.

Projektowany art. 20 k.c. reguluje, że osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych albo osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego może bez zgody przedstawiciela ustawowego albo kuratora reprezentującego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego.

Projektowany art. 42 § 1¹ reguluje, że kuratorem nie może być osoba, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

W dotychczasowym art. 62 k.c. dokonano zmiany poprzez wykreślenie pojęcia „utracił zdolność do czynności prawnych”. Zmiana ta jest podyktowana wprowadzoną zasadą, że każda osoba uzyskuje pełną zdolność do czynności prawnych w chwili uzyskania pełnoletności i nie może jej utracić na skutek żadnego późniejszego zdarzenia prawnego.

Projekt przewiduje zmianę art. 82 k.c. W zdaniu pierwszym alternatywę rozłączną „albo” zastąpiono alternatywą łączną „lub”. Taka zmiana pozwoli na wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych. Dodatkowo, wykreślono zdanie drugie: „Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych”. Zdanie to uległo wykreśleniu z uwagi na jego stygmatyzujący charakter oraz definicję „zaburzeń psychicznych”, która jest uregulowana w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917 oraz z 2026 r. poz. 187). Według ustawy pojęcie zaburzeń psychicznych odnosi się do osoby: a) chorej psychicznie (wykazującej zaburzenia psychotyczne), b) upośledzonej umysłowo, c) wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Zmiany dotyczące uzyskania pełnej zdolności do czynności prawnych z chwilą osiągnięcia pełnoletności i brak możliwości utraty tej zdolności poprzez orzeczenie ubezwłasnowolnienia, spowodowały konieczność zmiany innych przepisów k.c. Konsekwencją powyższego jest: zmiana § 2 w art. 109² k.c., z którego wynika, że prokurentem może być pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany, a także w art. 109⁷ uchylenie § 4 oraz zmiana § 3. Z regulacji tej wynika, że prokura wygasa wraz ze śmiercią prokurenta, chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla prokurenta albo ustanowienia kuratora reprezentującego dla prokurenta.

Regulacja dotycząca pełnomocnictwa rejestrowanego wprowadzona została w projektowanych zmianach poprzez dodanie w księdze pierwszej w tytule IV w dziale VI po rozdziale III rozdziału IV pt. „Pełnomocnictwo rejestrowane”.

Dotychczasowe regulacje prawne nie przewidywały możliwości udzielenia pełnomocnictwa rejestrowanego. Projekt stanowi novum w polskim porządku krajowym. Projektowana regulacja przewiduje ukształtowanie pełnomocnictwa rejestrowanego jako jednostronnej czynności prawnej. Tak ukształtowane pełnomocnictwo rejestrowane wpisuje się w ogólny model pełnomocnictwa funkcjonujący w polskim porządku prawnym.

Zgodnie z ogólną koncepcją instytucji pełnomocnictwa w systemie prawa polskiego, wynikającą z treści art. 96 k.c.: „*Umocowanie do działania w cudzym imieniu może opierać się*

na ustawie (przedstawicielstwo ustawowe) albo na oświadczeniu reprezentowanego (pełnomocnictwo)”.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że: „(...) *udzielenie pełnomocnictwa nie jest umową, lecz jednostronną czynnością prawną. Zalicza się ją do czynności prawnych upoważniających, która sama przez się nie rodzi po stronie pełnomocnika obowiązku wykonania umocowania.*”²⁷. Podobnie, w innym orzeczeniu Sąd Najwyższy wskazał, że „*czynność prawna mająca na celu udzielenie pełnomocnictwa innej osobie jest czynnością jednostronną, skierowaną do pełnomocnika.*”²⁸.

W systemie prawa polskiego instytucja pełnomocnictwa ma zawsze charakter jednostronnej czynności prawnej, co oczywiście nie wyklucza istnienia stosunku podstawowego (umowy) określającego zasady jego wykonywania.

Projektowana regulacja przewiduje, że osoba pełnoletnia, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, może udzielić pełnomocnictwa na wypadek, gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia nie była w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem (pełnomocnictwo rejestrowane) (art. 109¹⁰ § 1 k.c.). Zgodnie z projektowaną regulacją powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego następuje z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw, dokonywanego na zasadach określonych w przepisach odrębnych (art. 109¹⁰ § 5 k.c.). Przy czym projektodawca posługuje się wymiennie sformułowaniami „powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego” i „umocowanie pełnomocnika rejestrowanego”.

Stosownie do treści projektowanego art. 109¹⁰ § 2 k.c. pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych, a także do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi. Wyjątek w tym zakresie stanowi umocowanie do głosowania w wyborach w imieniu mocodawcy. Pojęcie świadczeń zdrowotnych należy rozumieć zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Innymi słowy, przewiduje się, że pełnomocnictwo rejestrowane będzie stanowiło upoważnienie do zajmowania się sprawami osobistymi i majątkowymi reprezentowanego. Uprawnienia pełnomocnika rejestrowanego dotyczyć będą zarówno czynności o charakterze

²⁷ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2013 r., sygn. akt II CSK 458/12, LEX nr 1324268.

²⁸ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 2018 r., sygn. akt I CSK 548/17, LEX nr 2555764.

prawnym, jak i faktycznym – takich, do których uprawniony byłby sam mocodawca, z wyjątkiem czynności prawnych, których dokonać może osobiście jedynie mocodawca.

Pełnomocnik rejestrowany będzie także umocowany do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi. Zgodnie z projektowanymi przepisami w postępowaniu cywilnym osoba, dla której został umocowany pełnomocnik rejestrowany, będzie mogła podejmować czynności procesowe przez tego pełnomocnika (projektowany art. 66 § 4 Kodeksu postępowania cywilnego). Odpowiednie regulacje przewiduje się m.in. w postępowaniu karnym (zob. projektowany art. 51 § 2 Kodeksu postępowania karnego oraz projektowany art. 76 § 3 Kodeksu postępowania karnego) oraz w postępowaniu administracyjnym i przed sądami administracyjnymi (zob. projektowany art. 32a Kodeksu postępowania administracyjnego, projektowany art. 34a ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi).

Należy mieć na względzie, że konieczną przesłanką powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego jest zaistnienie takiego stanu zdrowia, który powoduje niemożność samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez mocodawcę. Konieczne jest zatem, aby umocowany pełnomocnik rejestrowany mógł działać za mocodawcę także w postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi.

Projektowana regulacja nie przewiduje opłaty skarbowej od złożenia wypisu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w określonych postępowaniach sądowych albo postępowaniach przed organami publicznymi.

Ponadto projektowana regulacja przewiduje, że pełnomocnictwa rejestrowanego nie będzie można ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich (art. 109¹⁰ § 3 k.c.). Proponowane rozwiązanie, wzorowane na regulacji dotyczącej instytucji prokury, wynika z zamierzenia projektodawcy pełnego zabezpieczenia interesów mocodawcy na wypadek, gdy ten nie będzie mógł samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Istotne jest przy tym również ułatwienie, usprawnienie i zagwarantowanie pewności czynności prawnych podejmowanych przez osoby trzecie z umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym.

Umożliwienie ograniczenia zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego względem osób trzecich, zgodnie z wolą mocodawcy, mogłoby doprowadzić do jego faktycznego ubezskutecznienia, z powodu np. zbyt wąskiego w stosunku do potrzeb mocodawcy określenia jego zakresu. W takim przypadku pełnomocnik mógłby występować sporadycznie albo w sprawach prostych. Istnieje ponadto ryzyko takiego sformułowania treści umocowania, że

problematyczne może się okazać odczytanie rzeczywistej woli mocodawcy, co z kolei może powodować praktyczne problemy przy podejmowaniu czynności przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

Ustawowe określenie przedmiotowego zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego ma na celu także ograniczenie konieczności ingerencji sądu w sferę wykonywania praw podmiotowych mandanta. Ograniczenie zakresu przedmiotowego pełnomocnictwa może prowadzić do sytuacji, w których, wobec braku ujęcia określonych spraw w pełnomocnictwie, ze względu na brak odpowiedniej przezorności ze strony mocodawcy, konieczna będzie ingerencja sądu w sferę wykonywania jego praw podmiotowych. Ograniczony zakres umocowania mógłby nie spełniać swej roli, jaką jest brak konieczności włączenia sądów w celu ustanowienia reprezentanta dla ochrony mocodawcy.

Istnieje wreszcie, pomimo uczestniczenia notariusza w procesie jego formułowania, ryzyko takiego sformułowania treści pełnomocnictwa, który uczyni zakres umocowania pełnomocnika na kanwie konkretnej sprawy problematycznym. W szczególności może zachodzić konieczność dokonywania wykładni pełnomocnictwa, w związku z wątpliwościami co do umocowania pełnomocnika rejestrowanego do dokonania danej czynności, co pociągałoby za sobą konieczność określenia organu właściwego dla dokonania tej wykładni, co komplikowałoby regulację i czyniło, w zamyśle podstawowy i niewymagający ingerencji sądu środek ochrony osoby dorosłej, skomplikowanym i nieoperatywnym. O ile w odniesieniu do czynności wymagających dochowania formy aktu notarialnego można założyć, że w przypadku odmowy dokonania czynności notarialnej wiążącej wykładni oświadczenia woli mandanta może dokonać sąd rozpoznający zażalenie na odmowę dokonania czynności, to możliwość ta odpadałaby przy czynnościach takiej formy niewymagających. Istnieje również ryzyko, że w przypadku sporu na tle czynności dokonanej przez pełnomocnika w formie aktu notarialnego, sąd rozpoznający spór mógłby dokonać wykładni odmiennej od tej przyjętej przez notariusza. Również te względy przemawiają za ustawowym określeniem zakresu przedmiotowego umocowania pełnomocnika rejestrowanego.

Zgodnie z projektowanym art. 109¹⁰ § 4 k.c. oświadczenie mocodawcy jest składane osobiście w formie aktu notarialnego i podlega wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw, o którym mowa w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2026 r. poz. 614). Z uwagi na swoją doniosłość, pełnomocnictwo rejestrowane powinno być sporządzone w formie aktu notarialnego. Przemawia za tym także bezpieczeństwo obrotu prawnego i konieczność zapewnienia właściwego poziomu merytorycznego sporządzanych dokumentów. Z tych samych względów, odwołanie pełnomocnictwa przez mocodawcę oraz zrzeczenie się

umocowania przez pełnomocnika powinno wymagać zachowania tej samej formy. Stosownie do treści proponowanego art. 109¹⁷ k.c. odwołanie oraz zrzeczenie pełnomocnictwa rejestrowanego wymagają formy aktu notarialnego i podlega wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw.

Specyfika wykonywanych przez pełnomocnika rejestrowanego uprawnień oraz stan świadomości reprezentowanego, przemawia za tym, aby pełnomocnikiem rejestrowanym mogła być ustanowiona wyłącznie osoba pełnoletnia, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany, zaś udzielić pełnomocnictwa rejestrowanego mogła jedynie osoba pełnoletnia, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący (projektowany art. 109¹¹ § 1 k.c. oraz projektowany art. 109¹⁰ § 1 k.c.).

Projektowany art. 109¹¹ § 2 k.c. stanowi, że pełnomocnictwa rejestrowanego można udzielić tylko jednej osobie. Stosownie do treści proponowanego art. 109¹¹ § 3 k.c. udzielając pełnomocnictwa rejestrowanego można wskazać inną osobę jako pełnomocnika rejestrowanego na wypadek, gdyby ustanowiony pełnomocnik nie mógł lub nie chciał być pełnomocnikiem (podstawiony pełnomocnik rejestrowany).

Udzielenie pełnomocnictwa rejestrowanego nie spowoduje utraty zdolności do czynności prawnych. Dla zachowania prostoty instytucji zasadne jest, aby pełnomocnictwo rejestrowane było wykonywane jednoosobowo. Pozwoli to niewątpliwie uniknąć ewentualnych sytuacji konfliktowych między pełnomocnikami w zakresie reprezentacji interesów mocodawcy. Przyjmuje się, że udzielenie pełnomocnictwa rejestrowanego jest czynnością osobistą, czego konsekwencją jest wdrożenie rozwiązania funkcjonującego już na gruncie prawa spadkowego, mianowicie w art. 944 § 2 k.c., i przyjęcie, że tak jak w przypadku sporządzenia testamentu, pełnomocnictwa rejestrowanego nie będzie można udzielić przez przedstawiciela. Niemniej jednak, udzielając pełnomocnictwa mocodawca będzie mógł wskazać inną osobę jako pełnomocnika rejestrowanego na wypadek, gdyby ustanowiony przez niego pełnomocnik nie mógł lub nie chciał wykonywać pełnomocnictwa (rejestrowany pełnomocnik podstawiony). Zasadniczo jednak pełnomocnictwo rejestrowane będzie mogło być wykonywane tylko przez jedną osobę.

Proponuje się, aby pełnomocnictwo rejestrowane podlegało wpisowi do właściwego rejestru na zasadach określonych w przepisach odrębnych, tj. do Rejestru Pełnomocnictw (dalej: *Rejestr*) utworzonego i prowadzonego w systemie teleinformatycznym przez Krajową Radę Notarialną oraz było sporządzane przez notariusza przy udziale pełnomocnika rejestrowanego. W konsekwencji w projekcie przewidziano wprowadzenie stosownych

regulacji w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie – o czym niżej (zob. Zmiany wprowadzane do ustawy – Prawo o notariacie).

Jak wskazano powyżej projekt przewiduje, że umocowanie pełnomocnika rejestrowanego powstanie z chwilą dokonania wpisu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa w Rejestrze Pełnomocnictw. Notariusz sporządzi protokół poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego na wniosek pełnomocnika rejestrowanego i przy jego udziale, po złożeniu przez niego dwóch stosownych zaświadczeń lekarskich, z których wynikać będzie, że mocodawca znajduje się w stanie uniemożliwiającym samodzielne kierowanie swoim postępowaniem (projektowany art. 95zo Prawa o notariacie oraz projektowany art. 42a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry). Rejestrowany pełnomocnik podstawiony będzie mógł natomiast wystąpić z wnioskiem o sporządzenie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa, jeżeli umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie może powstać na skutek okoliczności, o których mowa w art. 109¹⁶ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny bądź wygasło (projektowany art. 95zo § 3 Prawa o notariacie).

Pomiędzy mocodawcą oraz pełnomocnikiem rejestrowanym może istnieć wewnętrzny stosunek podstawowy regulujący zasady wykonywania pełnomocnictwa. W przypadku braku unormowania stosunku podstawowego pomiędzy mocodawcą oraz pełnomocnikiem rejestrowanym, do czynności podejmowanych przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego zastosowanie znajdą przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia. Wspomniane przepisy regulują m.in. kwestie należytej staranności w działaniu, złożenia rachunku z prowadzonych czynności oraz zwrotu poniesionych kosztów i wydatków.

W przypadku wyrządzenia mocodawcy szkody przez pełnomocnika rejestrowanego możliwe będzie dochodzenie odszkodowania na zasadach ogólnych, tj. w zależności od rodzaju stosunku podstawowego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, bądź z tytułu czynów niedozwolonych. Obowiązek zachowania przez prowadzącego cudze sprawy bez zlecenia należytej staranności odpowiada zasadzie ogólnej wykonywania zobowiązań. Pomimo że prowadzący cudze sprawy bez zlecenia podejmuje czynności z własnej inicjatywy i bez obowiązku w tym zakresie, to na skutek jego działań dochodzi do powstania stosunku obligacyjnego między nim a osobą, której sprawy prowadzi. Naruszenie obowiązku działania z należyłą starannością stanowi podstawę pociągnięcia gestora do odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę na zasadach określonych w art. 471 i następnych k.c.

Dążąc do zapewnienia ochrony interesów mocodawcy po powstaniu umocowania pełnomocnika rejestrowanego, należy nałożyć na pełnomocnika rejestrowanego obowiązek uzyskania zezwolenia sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku

mocodawcy, w szczególności wyodrębnionych w odniesieniu do poszczególnych kategorii przedmiotów majątkowych z uwagi na ich znaczną wartość, gospodarcze znaczenie, a w odniesieniu do darowizn – ich nieodpłatny charakter. Czynność prawna dokonana bez wymaganego zezwolenia sądu skutkować będzie jej nieważnością. Zezwolenie sądu nadzorującego umocowanego pełnomocnika rejestrowanego nie będzie jednak wymagane, jeżeli przepis szczególny wymaga uzyskania orzeczenia sądu opiekuńczego, np. w przypadku, o którym mowa w art. 38 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (zob. projektowany art. 109¹² § 1–3 k.c.).

Ponadto, mając na celu ochronę interesów mocodawcy po powstaniu umocowania pełnomocnika rejestrowanego, w projektowanym art. 109¹³ § 1 k.c. przewiduje się, że pełnomocnik rejestrowany nie może:

- być drugą stroną czynności prawnej, której dokonuje w imieniu mocodawcy, chyba że polega ona na bezpłatnym przysporzeniu na rzecz mocodawcy,
- reprezentować mocodawcy przy dokonywaniu czynności prawnej między mocodawcą a inną osobą, której jest kuratorem reprezentującym lub umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym albo innym reprezentantem,
- reprezentować mocodawcy przy dokonywaniu czynności prawnej między mocodawcą a małżonkiem umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, osobą pozostającą z umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym we wspólnym pożyciu, jego zstępnymi, wstępnymi lub rodzeństwem, chyba że czynność prawna polega na bezpłatnym przysporzeniu na rzecz mocodawcy.

Proponowany art. 109¹³ § 2 k.c. przewiduje ustanowienie przez sąd kuratora do dokonania czynności, o których mowa w § 1. Zgodnie z projektowanym art. 109¹³ § 3 k.c. przepis § 1 i 2 znajdzie odpowiednie zastosowanie w postępowaniu przed sądem, innym organem władzy publicznej oraz sądem polubownym.

W proponowanym brzmieniu, art. 109¹⁴ k.c. przewiduje, że z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego wygasają pełnomocnictwa udzielone przez mocodawcę, obejmujące umocowanie do czynności wchodzących w zakres pełnomocnictwa rejestrowanego, z wyjątkiem pełnomocnictw w postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi, pełnomocnictw, w stosunku do których mocodawca zrzekł się odwołania lub niewygasających na wypadek śmierci mocodawcy, a także prokury. Zakłada się, że pełnomocnictwo rejestrowane, ze względu na szczególne zaufanie łączące mocodawcę z mandatariuszem, wynikające już z przesłanek jego udzielenia oraz zakresu umocowania powinno być wykonywane przez pełnomocnika osobiście. Podstawa ta

wyklucza możliwość udzielenia pełnomocnictwa w oparciu o przesłankę stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa (art. 106 in fine k.c.). W projektowanym art. 109¹⁵ k.c. przewiduje się jednak, że umocowany pełnomocnik rejestrowany może ustanowić dla mocodawcy innego pełnomocnika do dokonania poszczególnej czynności, jak również pełnomocnika procesowego. Z uwagi na ustawowy, szeroki zakres umocowania pełnomocnika, należy dopuścić możliwość incydentalnego powierzenia dokonania także poszczególnej czynności dalszemu pełnomocnikowi. Należy zauważyć, że umocowanie na podstawie pełnomocnictwa rejestrowanego może trwać przez długi czas. Dopuszczalne jest umocowanie osoby trzeciej do działania w incydentalnej, konkretnej sprawie – np. załatwienia sprawy urzędowej. Powyższe nie oznacza powierzenia prowadzenia spraw mocodawcy za pełnomocnika. W celu ochrony interesów mocodawcy projektodawca wprowadził instytucję nadzoru nad wykonywaniem pełnomocnictwa rejestrowanego, w tym konieczność udzielania przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego informacji, czy ustanowił dla mocodawcy innych pełnomocników.

Ustanowienie pełnomocnika na podstawie projektowanego art. 109¹⁵ k.c. nie wyłącza zastosowania ustawowych regulacji dotyczących umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, mających na celu ochronę interesów mocodawcy, przewidzianych np. w projektowanym art. 109¹² k.c. (konieczność uzyskania przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego zgody na dokonanie określonych czynności w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku mocodawcy) czy w projektowanym art. 109¹³ k.c. (regulacja dot. tzw. „konfliktu interesów”).

Projektowana regulacja enumeratywnie wskazuje przypadki wygaśnięcia umocowania pełnomocnika rejestrowanego (projektowany art. 109¹⁶ § 3 k.c.). Umocowanie pełnomocnika rejestrowanego wygaśnie z chwilą:

- odwołania pełnomocnictwa rejestrowanego;
- zrzeczenia się pełnomocnictwa rejestrowanego;
- śmierci mocodawcy;
- śmierci pełnomocnika;
- ustanowienia dla pełnomocnika rejestrowanego kuratora reprezentującego;
- powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla tego pełnomocnika.

Natomiast w przypadku, gdy ww. sytuacje zajdą po udzieleniu pełnomocnictwa rejestrowanego, ale przed powstaniem umocowania pełnomocnika rejestrowanego, umocowanie nie będzie mogło powstać (projektowany art. 109¹⁶ § 1 k.c.). Umocowanie

pełnomocnika rejestrowanego wygaśnie nadto w przypadku uprawomocnienia się postanowienia sądu o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (projektowany art. 109¹⁶ § 3 k.c.). Jednakże przewiduje się, że ogłoszenie upadłości mocodawcy nie spowoduje wygaśnięcia pełnomocnictwa rejestrowanego (projektowany art. 109¹⁶ § 4 k.c.). Przewiduje się, że ustanowienie kuratora reprezentującego dla mocodawcy nie wyłącza powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Po powstaniu umocowania kuratela wygasa (projektowany art. 109¹⁶ § 2 k.c.).

Przewidziany przez ustawodawcę katalog przesłanek wygaśnięcia umocowania pełnomocnika rejestrowanego nie obejmuje przypadku odzyskania przez mocodawcę zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem. Stan zdrowia i jego tak poważne konsekwencje mogą mieć przemijający charakter i wówczas nie ma przeszkód, aby mocodawca odwołał pełnomocnictwo rejestrowane.

Projekt przewiduje szczegółowe regulacje dotyczące wpisywania do Rejestru Pełnomocnictw informacji o niepowstaniu albo wygaśnięciu umocowania pełnomocnika rejestrowanego (zob. projektowany art. 95zp pkt 8 oraz 95zs – Prawa o notariacie).

W przypadku zrzeczenia się wykonywania pełnomocnictwa rejestrowanego po sporządzeniu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa, projekt przewiduje, że notariusz zawiadamiać będzie pełnomocnika podstawionego (projektowany art. 95zn § 9 – Prawa o notariacie).

W celu pełnego zabezpieczenia interesów mocodawcy po powstaniu umocowania pełnomocnika rejestrowanego, projekt przewiduje sprawowanie przez sąd nadzoru nad pełnomocnikiem rejestrowanym (projektowany art. 543² Kodeksu postępowania cywilnego), jak również, że sąd będzie mógł zwolnić umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli jego działania lub zaniechania są sprzeczne z wolą mocodawcy, zagrażają jego interesom albo je naruszają (projektowany art. 109¹⁸ k.c.).

Projektowany art. 121 pkt 2 k.c. reguluje kolejną przeszkodę w dochodzeniu roszczenia powodującą zawieszenie biegu przedawnienia. Bieg przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu co do roszczeń, które przysługują osobom dla których ustanowiono opiekuna, kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego przeciwko osobom sprawującym opiekę, kuratorom reprezentującym lub pełnomocnikom rejestrowanym – przez czas sprawowania przez te osoby opieki lub kurateli albo istnienia umocowania. Jeżeli przeszkoda występuje w chwili, gdy bieg przedawnienia powinien się rozpocząć (w dniu wymagalności roszczenia), początek biegu przedawnienia następuje po ustaniu przeszkody. Jeżeli przeszkoda pojawia się w chwili, gdy przedawnienie

już biegnie, okres przedawnienia przedłuża się o czas trwania przeszkody, a po jej ustaniu biegnie dalej.

Z uwagi na wprowadzane zmiany i likwidację instytucji ubezwłasnowolnienia w art. 122 k.c. dokonano zmiany § 3.

Wobec braku możliwości utraty zdolności do czynności prawnych poprzez orzeczenie ubezwłasnowolnienia zmieniono art. 467 pkt 2 k.c., art. 747 k.c. i 748 k.c.

Z tego samego względu zmianie uległ również art. 899 § 1 k.c., który dostosowano do proponowanych rozwiązań poprzez wykreślenie możliwości braku posiadania zdolności do czynności prawnych przez darczyńcę w przypadku przebaczenia obdarowanemu.

Z uwagi na uchylenie przepisów dotyczących ubezwłasnowolnienia, w porządku prawnym nie będzie pojęcia: „osoby ubezwłasnowolnionej”. Dodatkowo przepisy ustawy wprowadzają nową instytucję: pełnomocnika rejestrowanego. W konsekwencji, w art. 901 k.c. treść § 1 uległa zmianie poprzez zastąpienie pojęcia przedstawiciela osoby ubezwłasnowolnionej pojęciem umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu działania tego kuratora określonego przez sąd.

Brak zdolności do czynności prawnych aktualnie odnosić się będzie wyłącznie do kryterium wieku. Konsekwencją powyższego stała się w art. 930 k.c. zmiana § 1 i uchylenie § 2, w art. 944 k.c. zmiana § 1.

W dotychczasowym brzmieniu art. 956 pkt 1 k.c. osoba pozbawiona pełnej zdolności do czynności prawnych nie mogła być świadkiem przy sporządzaniu testamentu. Z uwagi jednak na wprowadzane regulacje i brak możliwości utraty zdolności do czynności prawnych, konieczne stało się uzupełnienie katalogu przesłanek wyłączających zdolność do bycia świadkiem przy sporządzaniu testamentu o osoby, które z jakichkolwiek powodów znajdują się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli (art. 956 pkt 1¹ k.c.).

W art. 986 k.c., w zakresie przesłanek możliwości bycia wykonawcą testamentu, uzupełniono je o brak ustanowienia kuratora reprezentującego i umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

Usunięcie instytucji ubezwłasnowolnienia z polskiego prawa wywołało także konieczność zmiany w art. 1010 k.c. § 1 i uchylenie w art. 1032 § 2 k.c. § 2. zamiany zdania drugiego.

4. Zmiany w ustawie – Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Zmiany w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym mają co do zasady charakter wynikowy

wobec reformy znoszącej instytucję ubezwłasnowolnienia i zastępującej ją modelem wspieranego podejmowania decyzji. Nowe regulacje nie pozbawiają małoletnich ochrony w sytuacji, gdy dla jednego z rodziców ustanowiono kuratora reprezentującego. Aktualnie, gdy następowało orzeczenie ubezwłasnowolnienia (zarówno całkowitego jak i częściowego), rodzic tracił z mocy prawa władzę rodzicielską nad swoimi dziećmi i na czas trwania ubezwłasnowolnienia nie mogła mu ona przysługiwać. Po wejściu w życie projektowanych przepisów osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, a tym samym pełną władzę rodzicielską, pomimo ustanowienia dla niej kuratora reprezentującego. Ingerencje w wykonywanie władzy rodzicielskiej będą odbywały się na dotychczasowych zasadach (np. na podstawie art. 100 lub 109 k.r.o.).

Projekt przewiduje regulację zobowiązującą sąd do zawiadomienia z urzędu właściwego sądu opiekuńczego, jeżeli osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem lub jest ona opiekunem prawnym takiego dziecka (projektowany art. 605¹¹ k.p.c.). Projektowane rozwiązanie z jednej strony zabezpiecza dobro małoletnich dzieci, z drugiej strony zapewnia poszanowanie godności rodziców i ich prawa do wychowywania dzieci.

W projektowanym art. 5. k.r.o. dostosowano do nowych przepisów regulację dotyczącą postępowania poprzedzającego zawarcie małżeństwa prowadzonego przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Zgodnie z projektowanym przepisem, odmowa przyjęcia oświadczeń nupturientów następuje, gdy kierownik urzędu stanu cywilnego dowie się o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie zamierzonego małżeństwa albo dowie się, iż osoba zamierzająca zawrzeć małżeństwo znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Spełnienie jednej z wyżej przytoczonych przesłanek skutkować będzie odmową przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński lub wydania zaświadczenia zgodnie z art. 4¹ k.r.o. W razie wątpliwości kierownik urzędu stanu cywilnego może zwrócić się do sądu o rozstrzygnięcie czy małżeństwo może być zawarte. Projektowana zasada odmowy przyjęcia oświadczeń nupturientów, w wyżej wymienionych przypadkach, jest istotna pod kątem przeciwdziałania zawieraniu małżeństw wadliwych. Zobowiązanie kierownika urzędu stanu cywilnego do „zwrócenia się do sądu o rozstrzygnięcie” *a contrario* oznacza, iż nie prowadzi on samodzielnie postępowania dowodowego, mającego rozwiązać wątpliwości dotyczące możliwości wydania oświadczenia nupturientom zgodnie z art. 4¹ k.r.o. Projektowany przepis realizuje konstytucyjne wartości

wyrażone w art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej²⁹ w kontekście ochrony instytucji małżeństwa i opieki nad nią ze strony Rzeczypospolitej Polskiej.

W konsekwencji zmian dotyczących projektu likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia i zmiany jej na model wspieranego podejmowania decyzji, konieczne stało się uchylenie art. 11 i 12 k.r.o. Projektodawca zdecydował, że, co do zasady, osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła zawrzeć małżeństwo. Koncepcja ta pozostaje kompatybilna z założeniami ustawy i zapewnia należyłą ochronę praw jednostki także w kontekście prawa do założenia rodziny.

W projektowanej ustawie uchylono art. 12 k.r.o., który posługiwał się pojęciami choroby psychicznej i niedorozwoju umysłowego, które należało uznać za stygmatyzujące.

Zmieniono jednocześnie katalog wad oświadczenia woli skutkujących możliwością unieważnienia małżeństwa (art. 15¹ k.r.o.), poprzez odniesienie się wprost do przesłanki regulującej wadę oświadczenia woli z art. 82 k.c.

W projektowanym art. 53 § 1 k.r.o. uregulowana została kwestia powstania rozdzielności majątkowej *ex lege* w razie ogłoszenia upadłości jednego z małżonków, powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowienia dla jednego z małżonków kuratora reprezentującego. W tym ostatnim przypadku sąd ustanawiający kuratora ma jednakże kompetencję do postanowienia o pozostawieniu pomiędzy małżonkami obowiązującego w ich małżeństwie ustroju majątkowego. Ustawa nie wskazuje przyczyn, dla których sąd może postanowić w ten sposób. Można zatem, dla przykładu wskazać, na okoliczność ustanowienia kuratora tylko do jednej czynności prawnej lub rodzajowo do czynności związanych z zarządem majątkiem osobistym małżonka. Projektowany § 2 z kolei wskazuje, że przymusowa rozdzielnosc majątkowa trwa przez czas istnienia jej przyczyny. Odpadnięcie okoliczności wskazanych w art. 53 § 1 k.r.o. powoduje ustanie ustroju przymusowego, a między małżonkami powstanie ustawowy ustrój majątkowy, uregulowany w art. 31 k.r.o. Należy jednak podkreślić, iż jest to ustrój ustawowy, nie przymusowy. Małżonkowie mogą go zatem zmodyfikować w drodze umowy majątkowej.

Zmieniony art. 64 § 1 k.r.o. reguluje kwestię wpływu powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowienia kuratora reprezentującego dla męża matki, na możliwość wytoczenia (w trakcie biegu terminu prekluzyjnego) powództwa o zaprzeczenie ojcostwa. Przepis ten odnosi się *expressis verbis* do dwóch wyżej wymienionych stanów faktycznych i wyłącznie do nich znajdzie zastosowanie. Umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator

²⁹ Dz. U. z 1997 r. nr 78 poz. 483, Dz. U. z 2006 r. nr 200 poz. 1471 i Dz. U. z 2009 r. nr 114 poz. 946.

reprezentujący może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa w zastępstwie za męża matki, w zakresie przyznanych praw i obowiązków, a więc przepis ten stanowi legitymację wymienionych podmiotów do działania w tym zakresie. Art. 64 k.r.o. wskazuje dwa nowe terminy zawite do wytoczenia powództwa o zaprzeczenie ojcostwa. W pierwszym przypadku termin prekluzyjny wynosi rok od daty uruchomienia pełnomocnictwa rejestrowanego albo od daty ustanowienia kuratora reprezentującego. Natomiast w przypadku, gdy pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący dowiedział się, że dziecko nie pochodzi od męża matki, po upływie wyżej wskazanego terminu, może on wnieść powództwo o zaprzeczenie ojcostwa w ciągu roku od dnia, w którym dowiedział się o tej okoliczności. Projektowany art. 64 § 1¹ k.r.o. przewiduje natomiast, że termin, o którym mowa w § 1, ulega zawieszeniu na czas trwania postępowania o zezwolenie kuratorowi reprezentującemu na wniesienie powództwa o zaprzeczenie ojcostwa. Regulacja ta jest zasadna ze względu na procedurę wyrażania zgody sądowej i stosunkowo niedługi, roczny termin trwania uprawnienia. Co więcej, sama możliwość wniesienia powództwa przez kuratora reprezentującego, któremu nie zostało wcześniej przyznane prawo wytoczenia tego powództwa, zależna jest od pozytywnej lub negatywnej decyzji sądu. W świetle przedstawionych zmian uchyla się § 2 art. 64 k.r.o. oraz wprowadza projektowany art. 64¹ k.r.o., który umożliwia mężowi matki wniesienie powództwa o zaprzeczenie ojcostwa, o ile nie zrobił tego pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, o ile możliwość wytoczenia takiego powództwa wynikała z zakresu jego działania, określonego przez sąd, po tym jak umocowanie pełnomocnika albo kuratora wygasało. W takiej sytuacji zainteresowany – mąż matki, może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa w nowym terminie. Wskazuje go projektowany artykuł i wynosi on rok od dnia odwołania pełnomocnika rejestrowanego lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego. Natomiast w momencie, gdy mąż matki dowiedział się, że dziecko nie pochodzi od niego, po upływie rocznego terminu, nowy termin wyniesie również rok, a jego bieg rozpocznie się od dnia, w którym dowiedział się on o tej okoliczności. Należy zatem przyjąć, że jeżeli dla męża matki został ustanowiony pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, po rozpoczęciu biegu terminu z art. 63 obowiązującej ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy, może on wytoczyć powództwo w ciągu roku od dnia odwołania pełnomocnika rejestrowanego lub uchylenia kuratora reprezentującego. Jeżeli jednak pełnomocnik rejestrowany lub kurator reprezentujący męża matki został ustanowiony przed dowiedzeniem się o braku pochodzenia dziecka od niego, może on wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa po uchyleniu umocowania w ciągu roku od dnia, w którym dowiedział się o tej okoliczności.

Projektowany art. 65 k.r.o. uzupełnia przewidzianą w art. 64 oraz art. 64¹ k.r.o. ochronę męża matki. Przepis ten odnosi się do sytuacji, w której mąż matki utracił zdolność do samodzielnego kierowania swym postępowaniem w trakcie biegu terminu z art. 63 k.r.o. i mimo istnienia podstaw nie został dla niego ustanowiony kurator reprezentujący. W takiej sytuacji mąż matki może wytoczyć powództwo w ciągu roku od dnia ustania tego stanu. Rozwiązanie to jest o tyle zasadne, iż stan wyłączający możliwość kierowania swym postępowaniem wyklucza możliwość prawnie relewantnego „dowiedzenia się” o braku pochodzenia dziecka od męża matki i rozpoczęcia biegu terminu zawitego z art. 63 k.r.o. Fakt zaktualizowania się po stronie męża matki wskazanych powyżej przesłanek w trakcie biegu terminu z art. 63 k.r.o. nie może skutkować wygaśnięciem uprawnień do wytoczenia powództwa, stąd regulacja z projektowanego art. 65 k.r.o. chroniąca interesy męża i jego prawo podmiotowe do wytoczenia powództwa pomimo zaistnienia okoliczności utrudniających skorzystanie ze tego prawa.

Należy podkreślić, że powyższe zmiany mają w zasadzie wyłącznie charakter wynikowy, dostosowujący istniejące już regulacje w zakresie prawa rodzinnego, do nowego reżimu prawnego.

Zmieniony art. 77 § 1 k.r.o. wprowadza warunki niezbędne do możliwości złożenia oświadczenia niezbędnego do uznania ojcostwa. Należy wskazać, iż przyjęta granica lat szesnastu jest tożsama z wiekiem umożliwiającym kobiecie zawrzeć związek małżeński (art. 10 § 2 k.c.). Warto także podkreślić, iż w tej kwestii zrezygnowano z konieczności uzyskania zgody przedstawiciela ustawowego na złożenie oświadczenia woli przez osobę niepełnoletnią. Drugim kryterium jest działanie z dostatecznym rozeznanie. Przesłanka ta powinna być oceniana indywidualnie. Kwestię tę szczegółowo reguluje dodany § 1¹ do omawianego przepisu jako *lex specialis* dla § 1. Reguluje on sytuację, w której istnieją wątpliwości co do spełnienia przesłanki działania z dostatecznym rozeznanie przez osobę, która oświadczenie o uznaniu ojcostwa ma złożyć. Przepis ten legitymuje kierownika urzędu stanu cywilnego do zwrócenia się do sądu celem rozstrzygnięcia, czy takie oświadczenie może być złożone. Zaprojektowana procedura umożliwia dokonanie indywidualnej i konkretnej oceny stanu psychofizycznego zainteresowanego, zważywszy na fakt, że użyte w przepisie sformułowanie „działania z dostatecznym rozeznanie” jest nieostre i nierzadko wymaga dookreślenia przez sąd biorąc pod uwagę jednostkowe uwarunkowania. Projektowany przepis przyznaje również swoiste kompetencje kierownikowi urzędu stanu cywilnego, gdyż ten może zweryfikować istnienie przesłanek koniecznych do złożenia oświadczenia woli, a w przypadku wątpliwości co do nich zwraca się do sądu. Z kolei zmiana w § 2 ma jedynie charakter dostosowujący, bowiem po wejściu w życie projektowanej regulacji osoba niemająca pełnej zdolności do

czynności prawnych to każdorazowo wyłącznie osoba małoletnia. Zatem to małoletni będzie mógł złożyć oświadczenie niezbędne do uznania dziecka wyłącznie przed sądem opiekuńczym.

Zmiany w art. 94 § 1 i 96 § 2 mają charakter wynikowy i dostosowujący. W świetle wprowadzonych zmian uchyla się art. 108 k.r.o.

Zmiany w art. 114¹, 116 i 148 k.r.o., mają jedynie charakter wynikowy, dostosowujący siatkę pojęciową do nowego stanu prawnego. Przy czym w art. 114¹ k.r.o. dodaje się także § 1¹, który wprowadza zasadę, że przysposabiającym nie może być osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, bowiem osoby te znajdują się w stanie wyłączającym możliwość złożenia świadomego i samodzielnego oświadczenia o przysposobieniu. Wyjątek w tym zakresie stanowi sytuacja przysposobienia przez jednego małżonka dziecka drugiego małżonka. Taka sytuacja często bowiem stanowi prawne usankcjonowanie i tak istniejącej pomiędzy przysposabiającym a przysposabianym więzi.

W świetle projektowanej regulacji uchyla się również art. 181 oraz art. 183 k.r.o. Należy jednocześnie podkreślić, że art. 183 k.r.o. nie może ostać się po wejściu w życie projektowanej regulacji. Na gruncie obowiązujących przepisów prawa, kurator z art. 183 k.r.o., jest instytucją dedykowaną osobom posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych. Jeżeli stan takiej osoby uzasadniałby jej ubezwłasnowolnienie istnieje możliwość zastosowania tego środka. Po wejściu w życie projektowanej regulacji w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, każda osoba pełnoletnia posiadać będzie pełną zdolność do czynności prawnych. Instrumenty służące wsparciu w korzystaniu przez nią z tej zdolności zostały określone we wprowadzonej ustawie. Określa ona także tryb ich ustanawiania, który uznać należy za sformalizowany. Utrzymanie dotychczasowej regulacji w zakresie kuratora z art. 183 k.r.o. stwarzać może ryzyko obejścia bardziej restrykcyjnych przepisów w zakresie kuratora reprezentującego.

5. Zmiany w ustawie – Kodeks postępowania cywilnego

Na gruncie przepisów prawa procesowego zdolność procesowa została powiązana z zakresem działania kuratora reprezentującego. Projektowana zmiana w art. 65 § 1¹ przewiduje, że osoba pełnoletnia nie ma zdolności procesowej w zakresie w jakim został ustanowiony kurator reprezentujący. Oznacza to, że osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego o ile wynika to z zakresu działania kuratora określonego przez sąd. W

pozostałych sprawach taka osoba będzie miała zdolność procesową. W konsekwencji dokonano zmiany w art. 66 § 2 w ten sposób, że dotychczasową treść oznaczono jako § 1 i dodano § 2, 3.

W projekcie przewiduje się, że osoba, dla której został umocowany pełnomocnik rejestrowany może podejmować czynności procesowe przez tego pełnomocnika (art. 66a).

Osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że zakres działania kuratora reprezentującego ustanowionego dla strony jest niewystarczający do ochrony jej praw i interesów, sąd może zawiadomić właściwy sąd o potrzebie zmiany zakresu działania kuratora o reprezentowanie strony w tym postępowaniu. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy osoba fizyczna nie ma możliwości działania, sąd orzekający może także z urzędu ustanowić dla niej kuratora, do którego stosuje się odpowiednio przepisy art. 69 k.p.c.

W art. 117 § 7 przewidziano możliwość, w przypadkach szczególnie uzasadnionych, ustanowienia dla strony będącej osobą fizyczną z urzędu adwokata lub radcy prawnego. Stanowi to kolejny krok w kierunku wprowadzenia europejskich standardów pomocy prawnej dla wszystkich osób, nie tylko tych, dla których może zostać ustanowiony kurator reprezentujący albo wspierający. Sformułowanie, „przypadek szczególnie uzasadniony” wskazuje, że przepis stanowi wyjątek od zasady, że pełnomocnik z urzędu jest ustanawiany na wniosek strony.

Ponadto w § 8 uregulowano, że jeżeli w ocenie pełnomocnika z urzędu osoba fizyczna, dla której został ustanowiony zgodnie z § 7, potrzebuje wsparcia (ustanowienia kuratora reprezentującego), o którym mowa w art. 16 § 1 kodeksu cywilnego, wówczas zawiadamia o tym właściwy sąd.

W projektowanym § 1 art. 133 uregulowano kwestie związane z doręczeniami pism procesowych. Jeżeli strona działa przez kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, pisma doręcza się kuratorowi reprezentującemu albo umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu.

W projektowanym art. 183² uregulowano przesłanki, które muszą być spełnione w celu objęcia funkcji mediatora. Mediatorem może być pełnoletnia osoba fizyczna, korzystająca z pełni praw publicznych, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego.

Projektowany art. 306 ma na celu uzupełnienie treści przepisu po usunięciu z systemu prawa pojęcia „przedstawiciela ustawowego osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie”.

Zmiana w art. 453¹ ma charakter wynikowy. Przepis w aktualnym brzmieniu odnosi się do nieubezważnionych małoletnich powyżej 16. roku życia, w projektowanym brzmieniu odnosić się będzie do wszystkich małoletnich powyżej 16 lat.

Projektowana zmiana art. 519¹ § 2, w którym uregulowane są wyjątki od ogólnej zasady braku dopuszczalności skargi kasacyjnej w postępowaniu nieprocesowym, zakłada dopuszczalność skargi kasacyjnej również od postanowień w przedmiocie ustanowienia i uchylecia kurateli reprezentującej oraz postanowień w przedmiocie zwolnienia umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Orzeczenia sądów w omawianym zakresie dotyczą podstawowych praw i wolności osób zainteresowanych. Wobec tego stronom i uczestnikom postępowania powinno przysługiwać prawo do złożenia skargi kasacyjnej. Takie rozwiązanie zagwarantuje osobom wspieranym odpowiednią ochronę ich praw w postępowaniu.

Zmiana w art. 596 ma na celu dostosowanie jego treści do nowej siatki pojęciowej. Przesłankę „pełnej zdolności do czynności prawnych” zastąpiono pojęciem „pełnoletności”.

Projektowana regulacja przewiduje dodanie w części pierwszej w księdze drugiej w tytule II w dziale I po rozdziale 1 dodaje się rozdział 1a regulujący postępowanie w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego.

Zgodnie z projektowanym art. 543¹ w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego właściwy będzie sąd miejsca zamieszkania mocodawcy, a w braku miejsca zamieszkania – miejsca jego pobytu.

Postępowania w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego będą inicjowane w pierwszej instancji przed sądem rejonowym, wydziałem cywilnym.

Celem ochrony interesów mocodawcy projektowana regulacja przewiduje instytucję nadzoru nad umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym. Zgodnie z projektowanym art. 543² § 1 nadzór nad umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym będzie sprawował sąd, o którym mowa w art. 543¹. Nadzór nad pełnomocnikiem rejestrowanym będzie sprawowany przez właściwy sąd po powstaniu umocowania tego pełnomocnika. Projekt przewiduje, że notariusz będzie przysyłał do sądu, o którym mowa w art. 543¹, wypis protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego oraz pouczał pełnomocnika rejestrowanego o treści art. 543² (projektowany art. 95zo § 6 Prawa o notariacie). Sposób sprawowania przedmiotowego nadzoru uregulowano w projektowanym art. 543², analogicznie do nadzoru sprawowanego nad kuratorem reprezentującym. Projektowana regulacja przewiduje zatem, że umocowany pełnomocnik rejestrowany będzie zobowiązany, w terminach oznaczonych przez sąd, składać sądowi sprawozdanie dotyczące mocodawcy. W § 3 art. 543² określono, co zawiera sprawozdanie dotyczące mocodawcy. Ponadto umocowany pełnomocnik rejestrowany będzie

dołączał do sprawozdania dokumenty dotyczące ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw, o których mowa w art. 109¹² Kodeksu cywilnego. Jeżeli dochody z majątku nie przekraczają prawdopodobnych kosztów utrzymania mocodawcy, sąd będzie mógł zwolnić umocowanego pełnomocnika rejestrowanego z obowiązku przedstawiania rachunku z zarządu.

Z uwagi jednak na charakter instytucji pełnomocnictwa, nie przewidziano ingerencji w sposób wykonywania pełnomocnictwa poprzez umożliwienie sądowi nadzorującemu wydawania umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu wskazówek i poleceń.

Ponadto w projektowanym § 7 art. 543² zawarto delegację ustawową dla Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia dotyczącego wzoru sprawozdania dotyczącego mocodawcy.

Celem zapewnienia ochrony interesów mocodawcy projekt zakłada możliwość wszczęcia z urzędu sprawy o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (projektowany art. 543⁵), tj. także w przypadku powzięcia przez sąd nadzorujący pełnomocnika rejestrowanego wątpliwości co do prawidłowości wykonywania tego rodzaju pełnomocnictwa.

Proponowana regulacja przewiduje, że wniosek o wydanie zezwolenia na dokonanie czynności w sprawach mocodawcy, o których mowa w art. 109¹² § 1 Kodeksu cywilnego, składa umocowany pełnomocnik rejestrowany (projektowany art. 543³).

W projektowanym art. 543⁴ przewidziano, że wniosek o ustanowienie kuratora do dokonania czynności, o których mowa w art. 109¹³ § 1–2 Kodeksu cywilnego, składa umocowany pełnomocnik rejestrowany. W przypadkach, o których mowa w art. 109¹³ § 3 Kodeksu cywilnego, sąd orzekający może orzec z urzędu.

Zgodnie z proponowanym art. 543⁵ § 1 o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego sąd będzie mógł orzec na wniosek lub z urzędu, jeżeli spełnione zostaną przesłanki, o których mowa w art. 109¹⁸ Kodeksu cywilnego.

Proponuje się, aby prawidłowość wykonywania pełnomocnictwa przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego mogła być weryfikowana przez sąd na wniosek każdego zainteresowanego bądź z urzędu, np. jeżeli sąd w toku prowadzenia nadzoru nad umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym bądź w ramach innej sprawy, poweźmie wątpliwość co do prawidłowości jego wykonywania.

Mając na względzie ochronę interesów mocodawcy, projekt przewiduje nałożenie na sąd obowiązku wydania orzeczenia co do meritum w terminie trzech miesięcy od dnia wniesienia wniosku bądź wszczęcia postępowania z urzędu (projektowany art. 543⁵ § 3). Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego przewidują analogiczne rozwiązania m.in. w odniesieniu do spraw o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką

prowadzonych na podstawie Konwencji haskiej z 1980 r. (art. 569¹ § 2 k.p.c.) czy w sprawach o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (art. 560⁵ k.p.c.). Podobnie jak ww. postępowania, postępowanie o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego ma na celu ochronę osoby mocodawcy przed niewłaściwym działaniem lub zaniechaniem umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, tj. sprzecznym z wolą mocodawcy, zagrażającym jego interesom albo je naruszającym. Dlatego zasadne wydaje się określenie terminu, w jakim sąd winien rozpoznać przedmiotową sprawę. Z tego względu, określono 3 miesięczny termin rozpoznania sprawy.

W celu zabezpieczenia interesów mocodawcy, przewiduje się, że sąd będzie mógł wydać postanowienie o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania o jego zwolnienie. Sąd będzie uprawniony do ustanowienia dla mocodawcy doradcy tymczasowego w przypadku zawieszenia umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, gdy uzna to za konieczne dla ochrony osoby mocodawcy lub jego majątku. O ustanowieniu doradcy tymczasowego sąd niezwłocznie zawiadamia sąd opiekuńczy, który prowadzić będzie nadzór nad działalnością doradcą. Doradcą tymczasowym w pierwszej kolejności powinien być ustanowiony podstawiony pełnomocnik rejestrowany, jeżeli taki został wyznaczony, a w dalszej kolejności małżonek, krewny lub inna osoba bliska, jeżeli nie stoi temu na przeszkodzie względ na dobro mocodawcy. Jednocześnie, aby zapewnić udział wszystkim zainteresowanym, przewidziano, że przed ustanowieniem doradcy tymczasowego sąd powinien wysłuchać mocodawcę (przy odpowiednim stosowaniu art. 605⁵) oraz w miarę możliwości umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Ponadto projektowana regulacja przewiduje, że do doradcy tymczasowego odpowiednie zastosowanie znajdą przepisy o kuratorze reprezentującym (projektowany art. 543⁶ § 1–5).

Na postanowienie dotyczące zawieszenia uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, w tym z jednoczesnym ustanowieniem doradcy tymczasowego będzie przysługiwało zażalenie (projektowany art. 543⁶ § 6).

W celu zabezpieczenia interesów majątkowych uczestników obrotu, jak i samego mocodawcy czynności dokonane przez doradcę tymczasowego przed utratą mocy (zmianą/uchyleniem) postanowienia o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika i ustanowieniu doradcy tymczasowego pozostaną ważne. W zależności od okoliczności danej sprawy, zakres uprawnień doradcy tymczasowego będzie określany przez sąd. Postanowienie o ustanowieniu doradcy tymczasowego zasadniczo utraci moc z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania, chyba, że w toku tego postępowania zostanie ono zmienione albo

uchylone. Projekt przewiduje bowiem, że postanowienie o ustanowieniu doradcy tymczasowego będzie traciło moc z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (projektowany art. 543⁶ § 8).

Zgodnie z projektowaną regulacją niezwłocznie po wydaniu postanowień, o których mowa w art. 543⁶ § 1 i 2, sąd orzekający będzie dokonywał wpisu informacji o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego lub informacji o ustanowieniu doradcy tymczasowego do Rejestru Pełnomocnictw przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacji, o których mowa w art. 95zp pkt 10 i 11 ustawy z dnia 14 lutego 1991 – Prawo o notariacie. Celem tej regulacji jest ujawnienie podmiotom mającym dostęp do rejestru aktualnego sposobu reprezentacji mocodawcy. Obowiązek ten będzie również spoczywał na sądzie drugiej instancji, w razie gdy to ten sąd zastosuje środek zabezpieczenia. Ten sam obowiązek spoczywać będzie na sądach w razie wydania postanowienia zmieniającego zakres środków zabezpieczenia, z którymi wiąże się zmiana sposobu reprezentacji.

Przewiduje się, że w postępowaniu o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego zastosowanie znajdą przepisy dotyczące sporządzenia przez sąd odpisu apelacji i jej doręczenia, w sytuacji ich niedołączenia (art. 560¹⁰ k.p.c.), tygodniowy termin do wniesienia odpowiedzi na apelację (art. 560¹¹ k.p.c.) oraz miesięczny termin rozpoznania apelacji przez sąd odwoławczy od przedstawienia akt sprawy przez sąd I instancji wraz z apelacją (art. 560¹² k.p.c.) (projektowany art. 543⁷).

Celem zabezpieczenia interesów mocodawcy oraz zapewnienia bezpieczeństwa obrotu projekt przewiduje, że niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego sąd orzekający będzie dokonywał wpisu informacji o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacji, o których mowa w art. 95zp pkt 8 lit. f ustawy z dnia 14 lutego 1991 – Prawo o notariacie. Niezwłocznie po wydaniu prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego sąd orzekający będzie dokonywał wpisu informacji o utracie mocy wydanego w tym postępowaniu postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego oraz postanowienia o ustaniu zawieszenia uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacji, o których mowa w art. 95zp pkt 10 i 12 ustawy z dnia 14 lutego 1991 – Prawo o notariacie. O uprawomocnieniu postanowienia w przedmiocie uwzględnienia wniosku o zwolnienie umocowanego pełnomocnika

rejestrowanego sąd informuje podstawionego pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli został ustanowiony (projektowany art. 543⁸).

Konsekwencją zmian dokonanych w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, tj. uchylenia art. 183 k.r.o. dotyczącego kuratora dla osoby niepełnosprawnej, jest uchylenie art. 600 k.p.c., który regulował postępowanie o ustanowienie kuratora dla osoby niepełnosprawnej. Regulacja ta stała się zbędna.

W art. 603 dodano § 2¹ zgodnie z którym, ustanawiając kuratora sąd rejestrowy ustala czy osoba, która ma zostać kuratorem, ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

Z uwagi na całkowitą likwidację instytucji ubezwłasnowolnienia w kodeksie cywilnym, w części pierwszej kodeksu postępowania cywilnego w księdze II w tytule II w dziale I uchylono Rozdział 2 pt.: „Ubezwłasnowolnienie”.

Sprawy z zakresu kurateli dla osób pełnoletnich w projekcie uregulowano jako odrębne postępowanie w trybie nieprocesowym o szczególnie rozbudowanej i precyzyjnej regulacji w oddzielnym Rozdziale 4: „sprawy z zakresu kurateli dla osób pełnoletnich”.

Projektowany art. 605¹ § 1 reguluje właściwość sądu w sprawach z zakresu kurateli dla osób pełnoletnich, stanowiąc, że jest to sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, a w braku miejsca pobytu – sąd miejsca jej zwykłego pobytu. Właściwość ta ma charakter wyłączny.

Projektowany art. 605¹ § 2 reguluje kwestię wszczęcia postępowania z urzędu przez sąd w sprawach o ustanowienie kuratora reprezentującego, zmianę kuratora reprezentującego albo wspierającego, oraz o zmianę zakresu działania kuratora reprezentującego albo wspierającego lub o uchylenie kurateli.

Projektowany art. 605² reguluje, że postanowienie sądu w przedmiocie kurateli dla osób pełnoletnich staje się skuteczne i wykonalne z chwilą uprawomocnienia się.

Projektowany art. 605³ określa katalog wnioskodawców w przedmiocie kurateli reprezentującej. Brzmienie tego przepisu nie pozostawia wątpliwości, że nie można dokonywać wykładni rozszerzającej w zakresie podmiotów uprawnionych. W § 2 art. 605³ przewidziano sankcje za zgłoszenie wniosku w przedmiocie kurateli reprezentującej w złej wierze. Osoba taka podlega karze grzywny.

Art. 605⁴ zawiera krąg uczestników postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej. Z § 2 art. 605⁴ wynika obowiązek sądu zawiadomienia o toczącym się postępowaniu małżonka osoby, której postępowanie dotyczy, a w miarę potrzeby osoby pozostającej z nią we wspólnym

gospodarstwie domowym. Mogą oni wziąć udział w każdym stanie sprawy do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji.

W celu poszerzenia zakresu kontroli społecznej, w interesie osób z niepełnosprawnościami w projektowanym art. 605⁴ § 3 uregulowano podstawę wstąpienia do postępowania przedmiocie kurateli reprezentującej organizacji pozarządowych, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka. Mogą oni wstąpić do postępowania w każdym stanie sprawy aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji.

Projektowany art. 605⁵ § 1 reguluje obowiązek sądu wysłuchania każdej osoby, której dotyczy wniosek przedmiocie kurateli reprezentującej niezwłocznie po wszczęciu postępowania. Obowiązek ten zapewnia należytą ochronę interesów osoby potrzebującej wsparcia w zakresie prowadzonego postępowania, a jednocześnie pozwala na niezwłoczne podjęcie decyzji w sprawie ustanowienia doradcy tymczasowego. Zaniechanie tych czynności przez sąd powinno być wyjątkiem, a nie regułą, toteż sąd może je pominąć tylko wtedy, gdy ani w drodze pytań, ani też przy pomocy biegłego nie jest w stanie nawiązać z osobą, dla której ma być ustanowiony kurator reprezentujący, kontaktu słownego lub intelektualnego³⁰. W przypadku osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się, wysłuchanie przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb. Według art. 605⁵ § 4 sąd może zlecić przed wysłuchaniem kuratorowi sądowemu przeprowadzenie wywiadu w celu ustalenia sposobu funkcjonowania osoby, dla której ma zostać ustanowiony kurator reprezentujący i sposobu skutecznej komunikacji z tą osobą, chyba że wystarczająca dla dokonania tych ustaleń jest dokumentacja dotycząca tej osoby będąca w posiadaniu sądu.

Przewidziane w projektowanym przepisie obligatoryjne wysłuchanie może odbyć się w obecności biegłego psychologa lub biegłego innej specjalności (projektowany art. 605⁵ § 3). Obecność wskazanych osób będzie potrzebna np. w przypadkach, gdy wskazuje na to stan osoby wysłuchiwanej. W § 9 art. 605⁵ zawarto delegację ustawową dla Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia dotyczącego sposobu przygotowania wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie oraz warunków, w jakich powinno odbywać się wysłuchanie, mając na względzie konieczność zapewnienia swobody wypowiedzi i wsparcia potrzeb w komunikowaniu się wysłuchiwanej osoby.

Projektowany art. 605⁶ wprowadza regulację dotyczącą postępowania dowodowego w sprawach o ustanowienie kuratora reprezentującego. W postępowaniu tym sąd ustala w jakim

³⁰ Por. post. SN z 5.3.1974 r., I CR 66/74, Legalis 17806.

zakresie osoba, której dotyczy postępowanie jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistość albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową, a także rodzaj spraw, przy prowadzeniu których potrzebne jest wsparcie. Ponadto w postępowaniu tym ustala się, czy osoba ta może w dostateczny sposób samodzielnie chronić swoje prawa lub interesy oraz czy interesy tej osoby są wystarczająco chronione w inny sposób. Sąd powinien dokonać wszechstronnych ustaleń. W tym przypadku nie może ograniczyć się tylko do zdiagnozowania stanu na podstawie opinii biegłych lekarzy. Sąd ma obowiązek dokonać wszechstronnej analizy sytuacji życiowej osoby, której postępowanie dotyczy, z uwzględnieniem jej statusu materialnego, rodzinnego i zawodowego. Stosowanie przepisów o ustanowieniu kuratora reprezentującego wymaga jak najpełniejszego uwzględnienia woli osoby zainteresowanej. Ponadto w postępowaniu tym należy ustalić kwalifikacje osobiste kandydata na kuratora oraz spełnienie przez niego wymagań, o których mowa w art. 11 ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (§ 2 art. 605⁶).

Instytucja ustanowienia kuratora reprezentującego nie powinna być wykorzystywana przez osoby bliskie osobie potrzebującej wsparcia w celu przejęcia zarządu jej majątkiem. Ustalenia w odniesieniu do sytuacji majątkowej osoby, której dotyczy wnioski o ustanowienie kuratora reprezentującego, powinny także umożliwiać skuteczny nadzór nad działaniami kuratora reprezentującego. Sąd może zobowiązać osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą, której dotyczy postępowanie, do złożenia wykazu majątku należącego do tej osoby oraz do złożenia przyrzeczenia. Przepisy art. 913 oraz art. 915–917 stosuje się odpowiednio. (§ 3 art. 605⁶).

Projektowany art. 605⁷ ma na celu ochronę praw i wolności osoby, której dotyczy postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej, przed wydaniem orzeczenia nieopartego na solidnych, niebudzących wątpliwości przesłankach. Ustalenie stanu zdrowia psychicznego osoby, która w związku z tym, nie może chronić swoich praw lub interesów, wymaga wiadomości specjalnych z zakresu medycyny, zarówno co do ustalenia faktu ich istnienia, jak i co do stopnia nasilenia. Wobec osoby, dla której według wniosku kurator reprezentujący ma być ustanowiony z powodu zaburzeń psychicznych nałożono powinność wydania opinii przez biegłego lekarza psychiatrę lub neurologa, a w uzasadnionych wypadkach przez biegłego lekarza z zakresu innej specjalizacji. Pojęcie zaburzeń psychicznych należy rozumieć zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Z ustawy tej

wynika, że pojęcie zaburzeń psychicznych³¹ odnosi się do osoby: a) chorej psychicznie (wykazującej zaburzenia psychotyczne), b) upośledzonej umysłowo, c) wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

W innych przypadkach, gdy wynika to ze sposobu funkcjonowania danej osoby, opinia może być wydana przez biegłego psychologa, biegłego lekarza psychiatrę lub neurologa, a w razie stwierdzenia takiej potrzeby – przez biegłego innej specjalności (§ 2 art. 605⁷). Opinia obejmuje ocenę stanu zdrowia i funkcjonowania osoby, zdolności postrzegania lub oceny rzeczywistości albo możliwości samodzielnego kierowania swoim postępowaniem (§ 3 art. 605⁷).

Projektowany art. 605⁸ § 1 wprowadza regulacje dotyczącą doręczania pism sądowych, wezwania albo wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej. Z uwagi na stan zdrowia tej osoby, ustalony w opiniach lekarzy wydanych po przeprowadzeniu badania, sąd może zaniechać doręczania pism sądowych, wezwania, a także wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie. Nie dotyczy to obligatoryjnego wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie niezwłocznie po jego wszczęciu. Decyzję w przedmiocie kwestii, o których mowa w § 1 projektowanego przepisu, na każdym etapie postępowania podejmuje sąd w formie postanowienia.

Projektowany art. 605⁹ wprowadza zasadę zgodnie z którą orzeczenie w przedmiocie kurateli reprezentującej zapada po przeprowadzeniu rozprawy. Orzeczenie sądu, które wiąże się z pewnym ograniczeniem praw i wolności obywatelskich, jest rozstrzygnięciem, które wymaga szczególnej ostrożności i wnikliwego rozpatrzenia wszystkich okoliczności sprawy.

Projektowany art. 605¹⁰ określa podstawowe elementy postanowienia w przedmiocie kurateli reprezentującej. Zgodnie z treścią tego przepisu postanowienie to powinno określać w szczególności: osobę kuratora reprezentującego; zakres i rodzaj spraw, przy prowadzeniu których czynności mogą być dokonywane: przez kuratora w imieniu osoby dla której ten kurator został ustanowiony lub przez tę osobę za zgodą kuratora; okres, na jaki ustanawia się

³¹ Przyjęte w ZdrPsychU określenia podmiotów przy pojęciu zaburzeń psychicznych są zgodne z klasyfikacją Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) opracowaną w Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (zwaną Międzynarodową Klasyfikacją Chorób; ang. *International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems*; *International Classification of Diseases*, ICD), w której terminologię medyczną przedstawiono za pomocą odpowiednich kodów. Mają one ujednoznaczyć rozpoznawanie chorób i schorzeń, a przez to ułatwić pracę lekarzom m.in. dzięki możliwości wpisywania kodów przy ich rozpoznaniu (A. Fiutak [w:] *Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego. Komentarz*, red. M. Balicki, A. Fiutak, T. Gardocka, Legalis/el. 2024, art. 3, uw. 3.).

kuratora reprezentującego; terminy składania przez kuratora reprezentującego sprawozdań dotyczących osoby, dla której został ustanowiony. Postanowienie o ustanowieniu kuratora reprezentującego musi wyraźnie określać wyżej wskazane elementy. Ma to nie tylko formalne znaczenie, ale wywołuje daleko idące skutki w sferze prawnej osoby, której ustanowiono kuratora reprezentującego. W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd może orzec o możliwości dalszego wykonywania przez osobę, dla której ten kurator został ustanowiony zawodu albo czynności służbowych, uregulowanych w odrębnych przepisach, jeżeli przemawiają za tym stan tej osoby oraz charakter zawodu albo czynności służbowych. (§ 2).

W tym miejscu należy wyjaśnić, że projekt przewiduje rozwiązania w zakresie możliwości wykonywania zawodu i pełnienia funkcji regulowanych ustawowo przez osoby, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego. Rozwiązania w tym zakresie opierają się na następujących założeniach:

1) Jeżeli nabycie prawa do zatrudnienia/wykonywania zawodu obecnie jest uzależnione od posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych wprowadzono przesłankę: pełnoletności – jako odpowiednik pełnej zdolności do czynności prawnych i dodatkowo dodano kryterium braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz braku umocowania pełnomocnika rejestrowanego.

2) Jeżeli utrata prawa do zatrudnienia/wykonywania zawodu obecnie wynika z utraty zdolności do czynności prawnych/ubezważnienia, wprowadzono regulację, że utrata tego rodzaju prawa następuje w razie ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego postanowi inaczej. Jednocześnie w projekcie dodano w Kodeksie postępowania cywilnego art. 605¹⁰ § 2 zgodnie z którym: W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd może orzec o możliwości dalszego wykonywania przez osobę wspieraną zawodu albo czynności służbowych, uregulowanych w odrębnych przepisach, jeżeli przemawiają za tym stan tej osoby oraz charakter zawodu albo czynności służbowych.

3) Odnosnie do instytucji zawieszenia prawa do wykonywania zawodu wprowadzono poniższe zasady:

a. jeżeli ustawy przewidują procedurę zawieszenia prawa do wykonywania konkretnego zawodu, z uwagi na brak możliwości jego wykonywania ze względu na stan zdrowia, wówczas nie wprowadzono żadnych dodatkowych regulacji odnoszących się do powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;

b. jeżeli ustawy przewidują procedurę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu z innych przyczyn (takich jak np. podjęcie pracy w innym określonym zawodzie, wszczęcie postępowania o ubezwłasnowolnienie), projektodawca dokonał zmian przewidujących zawieszenie prawa do wykonywania zawodu także w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego;

c. jeżeli ustawy nie przewidują procedury zawieszenia prawa do wykonywania zawodu poza zawieszeniem jako karą dyscyplinarną, wprowadzenie mechanizmu zawieszenia uprawnień do wykonywania zawodu wiązałoby się z koniecznością dokonania w danej ustawie zmian merytorycznych niezwiązanych bezpośrednio z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia, zatem projektodawca takich zmian nie wprowadził.

4) W przypadku, gdy możliwość wykonywania funkcji regulowanych ustawowo jest uzależniona obecnie od posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych, wprowadzono przesłankę pełnoletności i dodatkowo dodano kryterium braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz braku umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Powyższa zasada dotyczy zarówno możliwości objęcia funkcji, jak i jej dalszego wykonywania.

5) W przypadku osób wykonujących zawody regulowane lub prowadzących działalność zawodową w podmiotach lub na rzecz podmiotów funkcjonujących na rynku finansowym (podmioty podlegające nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego), dotychczasowy wymóg posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych został zastąpiony wymogiem pełnoletności. Dodatkowo dla ww. osób wprowadzono kryterium braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz kryterium braku umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Ponadto powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego i ustanowienie kuratora reprezentującego – zgodnie z projektem – stanowi przesłankę wykreślenia danej osoby z rejestru bądź z listy osób wykonujących zawód regulowany, lub uniemożliwia dalsze wykonywanie działalności.

W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego do wszelkich spraw sąd może orzec o pozbawieniu osoby, dla której ten kurator został ustanowiony, prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365, z późn. zm.), jeżeli stan tej osoby wskazuje, że nie będzie ona mogła świadomie realizować tego prawa. Pozbawienie prawa wybierania skutkuje także pozbawieniem prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300). Pozbawienie prawa wybierania następuje na czas trwania kurateli reprezentującej. Uchylając kuratelę sąd uchyla także wydane postanowienie o pozbawieniu prawa wybierania (§ 3 i 4).

W § 5 uregulowano, w przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego, że sąd sprawdza w Rejestrze Pełnomocnictw, czy osobie, dla której ten kurator został ustanowiony udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego. Niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd dokonuje wpisu informacji o ustanowieniu kuratora dla pełnomocnika rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacji, o których mowa w ustawie z dnia 14 lutego 1991 – Prawo o notariacie.

Ponadto o uprawomocnieniu postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego dla osoby wspieranej, której udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego, sąd informuje podstawionego pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli został ustanowiony (§ 6 art. 605¹⁰).

Projektowany art. 605¹¹ ma na celu zabezpieczenie sytuacji prawnej małoletniego dziecka, którego rodzic albo opiekun prawny ma ustanowionego kuratora reprezentującego. W takim przypadku sąd z urzędu zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy.

Projektowany art. 605¹² § 1 reguluje czynności, które sąd zobowiązany jest podjąć po uprawomocnieniu się orzeczenia w przedmiocie kurateli reprezentującej. Intencją przepisu jest przekazanie do określonych podmiotów informacji związanych z ustanowieniem kurateli reprezentującej, a istotnych z punktu widzenia działalności tych podmiotów. W odniesieniu do osób przebywających np. w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych odpis prawomocnego postanowienia w przedmiocie kurateli reprezentującej sąd przesyła do placówki, w której przebywa osoba, dla której ustanowiono kuratora (§ 1). W odniesieniu do osób ujawnionych w Krajowym Rejestrze Sądowym odpis prawomocnego postanowienia w przedmiocie kurateli reprezentującej sąd przesyła sądowi rejestrowemu (§ 2). W odniesieniu do osób wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, sąd dokonuje zgłoszenia informacji w trybie i na zasadach określonych w przepisach odrębnych (§ 3).

Kurator reprezentujący ustanawiany będzie na czas oznaczony, co do zasady maksymalnie 5 lat, w wyjątkowych okolicznościach do 10 lat. W wielu przypadkach konieczne może okazać się ponowne jego ustanowienie. Z tych przyczyn projektowany art. 605¹³ nakłada na sąd obowiązek wszczęcia z urzędu postępowanie w przedmiocie ponownego ustanowienia kuratora reprezentującego najpóźniej na rok przed upływem okresu, na jaki ustanowiono kuratora w ostatnim prawomocnym postanowieniu, chyba że toczy się już postępowanie w tym przedmiocie. W toku kolejnego postępowania sąd będzie badał zasadność stosowania tego instrumentu wsparcia, a także zakres uprawnień kuratora. Postanowienie o ustanowieniu

kuratora reprezentującego na kolejny okres powinno uwzględniać zmianę stanu funkcjonowania i potrzeb danej osoby.

Projektowany art. 605¹⁴ reguluje kwestię wynagrodzenia kuratora reprezentującego, wprowadzając zasadę, że sprawowanie kurateli reprezentującej jest odpłatne. Zasada w tym zakresie pozostaje tożsama z zasadą odpłatności opieki wyrażoną w art. 162 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Zgodnie z projektowanym § 1 kuratorowi reprezentującemu przysługiwać będzie stosowne wynagrodzenie, chyba że nakład jego pracy pozostanie nieznaczący. Wynagrodzenie przyznawane będzie wyłącznie na wniosku kuratora, z tym, że jeden wniosek obejmować może wynagrodzenie należne za maksymalnie jeden rok pełnienia funkcji. Rozwiązanie w tym zakresie stanowi odpowiedź na postulaty Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, które wskazywały, że brak dookreślenia okresu sprawowania kurateli, za jaki wynagrodzenie może zostać jednorazowo przyznane powoduje duże trudności w planowaniu środków na ten cel. Zgodnie z projektowanym § 3 wynagrodzenia nie przyznaje się, jeżeli wykonywanie kurateli reprezentującej czyni zadość zasadom słuszności. W tym miejscu należy wskazać, korzystając z dorobku doktryny w zakresie opieki nad małoletnim, że podnoszono wątpliwości moralne co do modelu finansowania opieki prawnej ze środków małoletniego. Wskazywano na wątpliwości, co do zasadności obciążania małoletniego kosztami wynagrodzenia opiekuna, pomimo że małoletni znajduje się w trudnej sytuacji osobistej i majątkowej. *Zastrzeżenia te musiały ustąpić przed względami praktycznymi, tj. występującymi w praktyce trudnościami w znalezieniu kandydata na opiekuna, który chciałby podjąć się tego obowiązku*³². Tożsame wątpliwości można podnieść wobec obciążenia osoby dla której ustanowiono kuratora kosztami wynagrodzenia jej kuratora. Posługując się jednak przytoczoną powyżej argumentacją należy pozostać przy modelu finansowania kurateli reprezentującej analogicznym do opieki prawnej, tym bardziej, że we wprowadzanym modelu obowiązki kuratora oraz nakład jego pracy musi pozostawać znaczący. Uprawnienie kuratora do żądania wynagrodzenia nie jest formalnie skierowane przeciwko osobie, dla której został ustanowiony, jednakże wynagrodzenie pokrywane będzie co do zasady z dochodów lub majątku tej osoby. Dopiero w sytuacji, gdy osoba, która korzysta ze wsparcia kuratora reprezentującego, nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia kuratora bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, wynagrodzenie pokrywane będzie pokrywane ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej (§ 4). W tym zakresie posłużono się przesłanką analogiczną jak w przypadku zwolnienia od kosztów sądowych w

³² P. Zakrzewski [w:] *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz aktualizowany*, red. M. Fras, M. Habdas, LEX/el. 2023, art. 162, uw. 2.

postępowaniu cywilnym. W tym zakresie posiłkowo można zatem odwoływać się do dorobku doktryny. Sąd Najwyższy niejednokrotnie podkreślał, że zwolnienie od kosztów sądowych powinno być przyznawane w sytuacjach wyjątkowych oraz że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które ze względu na szczególnie trudną sytuację materialną nie mogą ponieść tych kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc powinien więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach do granic zabezpieczenia środków utrzymania dla siebie i rodziny. Dopiero gdy poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające może zwrócić się o pomoc państwa³³.

Dodatkowo, w projektowanym art. 605¹⁵ przesądzono, że kuratorowi nie wolno używać we własnym interesie rzeczy i pieniędzy osoby, dla której został ustanowiony. Ponadto od sum pieniężnych zatrzymanych ponad potrzebę wynikającą z wykonywania kurateli kurator płaci osobie, dla której został ustanowiony odsetki ustawowe. Powyższe regulacje mają zapewnić ochronę majątku osoby wspieranej przez kuratora reprezentującego.

Obok kwestii wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora, kurator może domagać się także zwrotu nakładów i wydatków związanych z prowadzeniem spraw, co przesądza projektowany art. 605¹⁶. Przez wydatki rozumie się wszelkie poniesione przez kuratora środki pieniężne związane z należyтым sprawowaniem funkcji. Za takie uznać trzeba środki konieczne, służące utrzymaniu osoby dla której został ustanowiony lub jej majątku w stanie niepogorszonym, a także wydatki użyteczne polepszające jego sytuację, z wyłączeniem jednak wydatków luksusowych. Jako przykład można wskazać koszty podatków, napraw, ubezpieczeń, usług, remontów. Nakłady oznaczają natomiast dobrowolne niepieniężne świadczenie poniesione przez kuratora w celu należytego sprawowania funkcji, np. koszty użytkowania własnego samochodu w celu wykonania kurateli, utracony czas i zarobek³⁴. Do roszczeń z tego tytułu stosuje się odpowiednio przepisy art. 742 i 753 § 2 k.c.

Projektowany art. 605¹⁷ reguluje nadzór nad sprawowaniem funkcji kuratora, powierzając ten nadzór sądowi opiekuńczemu właściwemu według miejsca pobytu osoby, dla której ten kurator został ustanowiony. Intencją projektodawcy było nałożenie obowiązku nadzoru temu sądowi, który w praktyce pozostaje „najbliżej” miejsca faktycznego pobytu osoby, dla której ustanowiono kuratora oraz ma wiedzę w konkretnej sprawie na podstawie wcześniejszego

³³ por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2010 r., II PZ 2/10, z dnia 4 kwietnia 2012 r., I CZ 7/12, z dnia 17 maja 2012 r., I CZ 55/12, z dnia 14 stycznia 2016 r., IV CZ 72/15, i z dnia 16 marca 2016 r., IV CZ 102/15.

³⁴ P. Zakrzewski [w:] *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz aktualizowany*, red. M. Fras, M. Habdas, LEX/el. 2023, art. 163, uw. 2.

postępowania i posiadanych akt. Może w tym celu wyznaczyć termin posiedzenia i zobowiązać kuratora do osobistego stawiennictwa. Kurator zobowiązany jest w terminach oznaczonych przez sąd, składać sprawozdanie dotyczące osoby, dla której został ustanowiony. W § 3 określono, co zawiera sprawozdanie dotyczące osoby, dla której kurator został ustanowiony. Ponadto kurator reprezentujący będzie dołączał do sprawozdania dokumenty dotyczące ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw, o których mowa w art. 20 projektowanej ustawy. Jeżeli dochody z majątku nie przekraczają prawdopodobnych kosztów utrzymania osoby, dla której kurator został ustanowiony, sąd będzie mógł zwolnić kuratora z obowiązku przedstawiania rachunku z zarządu. Sąd może wymierzyć grzywnę kuratorowi, który nie wykonuje obowiązku złożenia sprawozdania. Jeżeli zarządzenie zostanie wykonane, grzywna jeszcze nieuiszczona może być umorzona (§ 6).

Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia wzór sprawozdania, mając na względzie konieczność zapewnienia prawidłowego toku nadzoru nad działalnością kuratora (§ 7). Wykonywanie nadzoru polegać ma na zaznajamianiu się na bieżąco z działalnością kuratora oraz w razie potrzeby sąd może udzielać kuratorowi wskazówek i poleceń (§ 8). W ramach prowadzonego nadzoru sąd może żądać od kuratora wyjaśnień we wszelkich sprawach należących do obowiązków i uprawnień kuratora oraz przedstawiania dokumentów związanych z prowadzeniem spraw osoby, dla której został ustanowiony (§ 9).

Projektowany art. 605¹⁸ wprowadza możliwość ustanowienia doradcy tymczasowego dla osoby, wobec której toczy się postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej. Doradca tymczasowy jest osobą, która do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, ma chronić interesy osoby, której dotyczy postępowanie. Dotyczy to sytuacji, gdy konieczne okaże się zapewnienie ochrony dla tej osoby lub jej mienia, w szczególności w przypadku, o którym mowa w art. 605⁸. Doradcę tymczasowego ustanawia się na wniosek lub z urzędu po wysłuchaniu osoby, której dotyczy postępowanie. Decydując o wyborze doradcy tymczasowego sąd stosuje odpowiednio art. 11 i 12 ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (§ 3).

Zakres działania doradcy tymczasowego określa sąd w postanowieniu (§ 4). Do doradcy tymczasowego stosuje się odpowiednio przepisy o kuratorze reprezentującym, w tym w szczególności w zakresie nadzoru. Postanowienie o ustanowieniu doradcy tymczasowego staje się skuteczne z chwilą doręczenia go osobie, której dotyczy postępowanie. Wyjątkowo w przypadku określonym w art. 605⁸ postanowienie staje się skuteczne z chwilą wydania (§ 5). Odpis prawomocnego postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego sąd przesyła do podmiotu, w którym przebywa osoba, dla której go ustanowiono (§ 6).

Projektowany art. 605¹⁹ reguluje sytuację, kiedy postanowienie o ustanowieniu doradcy tymczasowego traci moc. Postanowienie to traci moc z chwilą, uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie, w którym ustanowiono doradcę tymczasowego. Ponadto przepis reguluje, kiedy sąd odwołuje doradcę tymczasowego. Ma to miejsce w sytuacji, kiedy ustała potrzeba dalszej ochrony osoby, której dotyczy postępowanie lub jej mienia. Na postanowienie w przedmiocie ustanowienia lub odwołania doradcy tymczasowego przysługuje zażalenie (art. § 3).

Projektowany art. 605²⁰ reguluje główną zasadę postępowania w przedmiocie kurateli wspierającej. Do postępowania w przedmiocie kurateli wspierającej stosuje się odpowiednio przepisy oddziału dotyczącego postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej z wyłączeniem przepisów art. 605⁷, 605⁸, 605¹¹, 605¹² § 2 i § 3, 605¹³ i 605¹⁷, ze zmianami przewidzianymi w oddziale regulującym postępowanie w przedmiocie kurateli wspierającej.

W toku postępowania o ustanowienie kuratora wspierającego, z uwagi na charakter tego środka, nie ma zasadności odrębnego uregulowania zasad dopuszczania opinii biegłego, zastosowanie znajdują ogólne przepisy postępowania cywilnego, dotyczące przeprowadzania dowodów.

Z uwagi na fakt, że kuratora wspierającego ustanawia się dla osoby potrzebującej wsparcia, o którym mowa w art. 16¹ § 1 k.c., stan takiej osoby nigdy nie będzie uzasadniał zaniechania doręczenia pism sądowych, wezwania bądź wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie. Brak jest także zasadności zawiadamiania sądu opiekuńczego o facie ustanowienia kuratora wspierającego, w sytuacji gdy osobie dla której został on ustanowiony przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem albo jest on opiekunem prawnym dla takiego dziecka. Stan ten osoby będzie bowiem umożliwiał samodzielne sprawowanie władzy rodzicielskiej i opieki.

W zakresie obowiązków informacyjnych sądu, określony w art. 605¹² k.c., bezprzedmiotowe jest zastosowanie § 2 i § 3 w stosunku do kuratora wspierającego. Informacja ta nie jest ujawniana ani w KRS ani w CEIDG.

Brak jest uzasadnienia do wszczynania przez sąd z urzędu postępowania w przedmiocie kurateli wspierającej, tak jak ma to miejsce w przypadku kurateli reprezentującej. Osoba, dla której ustanowiono kuratora wspierającego może sama ponowić wniosek. Także kurator wspierający może zawiadomić o zasadności wszczęcia takiego postępowania. Nakładanie jednak na sąd obowiązku w tym zakresie jest nieuzasadnione.

Osoba, dla której ustanowiono kuratora wspierającego, znajduje się w stanie umożliwiającym samodzielną kontrolę działalności tego kuratora. Brak jest zatem podstaw do prowadzenia nadzoru sądowego nad takim kuratorem.

Sąd opiekuńczy ustanawia kuratora wspierającego na wniosek osoby potrzebującej wsparcia, o którym mowa w art. 16¹ § 1 k.c., a za zgodą tej osoby także z urzędu. Sąd może zdecydować o wszczęciu postępowania z urzędu na skutek zawiadomienia, złożonego w szczególności przez podmioty, o których mowa w art. 605³ § 1. Każdorazowo musi jednak, przed ustanowieniem kuratora, uzyskać zgodę osoby, dla której kurator ten ma zostać ustanowiony. Takie rozwiązanie wynika ze specyfiki środka wsparcia w postaci kuratora wspierającego. Ma on bowiem wyłącznie udzielać osobie, dla której został ustanowiony wsparcia faktycznego przy samodzielnym prowadzeniu spraw. Co za tym idzie, jeżeli osoba, dla której miałby zostać ustanowiony kurator wspierający nie widzi możliwości skorzystania z takiego wsparcia, ustanowienia kuratora byłoby nieuzasadnione.

Projektowany art. 605²² reguluje krąg uczestników postępowania w przedmiocie kurateli wspierającej. Uczestnikami są wyłącznie osoba, której dotyczy postępowanie, kandydat na kuratora wspierającego, wskazany przez tą osobę albo wybrany przez sąd, o ile wyraził zgodę oraz kurator wspierający. Prawo wstąpienia do takiego postępowania przysługuje także organizacjom pozarządowym, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka. Mogą one wstąpić do postępowania w każdym stanie sprawy aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji.

Projektowany art. 605²³ reguluje przedmiot postępowania w sprawie kurateli wspierającej. Nakłada na sąd obowiązek zakresu osoba, której dotyczy postępowanie, potrzebuje wsparcia faktycznego w prowadzeniu swoich spraw, jak również zbadania kwalifikacji osobistych kandydata na kuratora wspierającego oraz spełnienie przez niego wymagań, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji.

Art. 605²⁴ przewiduje, że sąd może wydać postanowienie co do istoty sprawy także na posiedzeniu niejawnym. Możliwość wydawania postanowień na posiedzeniach niejawnych przyczyni się do szybszego prowadzenia postępowań przez sądy, co w konsekwencji będzie oznaczało lepszą ochronę interesów osób, których postępowanie dotyczy.

Projektowany art. 605²⁵ określa, co w szczególności powinno zawierać postanowienie o ustanowieniu kuratora wspierającego, tj. osobę kuratora wspierającego, zakres i rodzaj spraw, przy prowadzeniu których kurator ten udziela faktycznego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przez osobę, dla której zostaje ustanowiony; okres, na jaki ustanawia się kuratora wspierającego.

Projektowany art. 605²⁶ dotyczy sytuacji, gdy w toku postępowania o ustanowienie kuratora wspierającego okaże się, że zachodzi potrzeba ustanowienia kuratora reprezentującego. W

takiej sytuacji sąd z urzędu przeprowadzi – zamiast postępowania o ustanowienie kuratora wspierającego – postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego.

Zgodnie z projektowanym art. 605²⁷ wynagrodzenie kuratora wspierającego oraz zwrot nakładów i wydatków związanych z należytym prowadzeniem spraw pokrywa się wyłącznie z dochodów lub majątku osoby, dla której został on ustanowiony. Regulacja w tym zakresie jest odmienna w stosunku do rozwiązania przyjętego w zakresie wynagrodzenia kuratora reprezentującego, wynagrodzenia kuratora wspierającego nie może być pokrywane ze środków publicznych.

Zmiany w art. 626¹, 635 § 3 pkt 1, 665⁵ § 1 i 1170 § 1 mają wyłącznie charakter wynikowy.

Z uwagi na usunięcie instytucji ubezwłasnowolnienia z krajowego porządku prawnego dodatkowo uchyla się art. 1106¹. Jurysdykcja dla kurateli i opieki przewiduje zawsze jurysdykcję fakultatywną (art. 1107 k.p.c.).

6. Zmiany w ustawie kodeks postępowania administracyjnego

Projektowana regulacja przewiduje, że osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, działa przez kuratora reprezentującego o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.

Ponadto w projekcie przewidziano, że jeżeli w toku postępowania okaże się, że zakres działania kuratora reprezentującego ustanowionego dla strony jest niewystarczający do ochrony jej praw i interesów, organ zawiadamia właściwy sąd o potrzebie zmiany zakresu działania kuratora o reprezentowanie osoby, dla której został ustanowiony w tym postępowaniu. Natomiast osoba, dla której został umocowany pełnomocnik rejestrowany, może działać przez tego pełnomocnika, chyba że charakter czynności wymaga jej osobistego działania. Umocowany pełnomocnik rejestrowany dołącza do akt wypis protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego albo oświadczenie, że jest umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym.

Dodatkowo uregulowano, że pełnomocnikiem strony może być pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany.

Ponadto uregulowano kwestie związane z doręczeniami pism procesowych postępowaniu. Jeżeli strona działa przez kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, pisma doręcza się kuratorowi reprezentującemu albo umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu.

Ponadto w projekcie uregulowano przesłanki, które muszą być spełnione w celu objęcia funkcji mediatora. Mediatorem może być pełnoletnia osoba fizyczna korzystająca z pełni praw publicznych, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego, w szczególności mediator wpisany na listę stałych mediatorów lub do wykazu instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego, prowadzonych przez prezesa sądu okręgowego, lub na listę prowadzoną przez organizację pozarządową lub uczelnię, o której informację przekazano prezesowi sądu okręgowego. Ponadto dokonano zmian w zakresie przesłanek zawieszenia postępowania administracyjnego uwzględniając charakter nowych instytucji.

7. Zmiany w ustawach: Prawo o advokaturze, o radcach prawnych, o licencji doradcy restrukturyzacyjnego, o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, o komornikach sądowych

Dokonano zmian w zakresie przesłanek umożliwiających wykonywanie zawodów prawniczych. Co do zasady osoba, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, nie może rozpocząć wykonywania zawodu regulowanego wskazanymi ustawami. W przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego dla osoby, która wykonuje taki zawód analiza w zakresie możliwości jego kontynuowania powinna mieć charakter zindywidualizowany w oparciu stan i możliwości tej osoby wraz z charakterem wykonywanego przez nią zawodu. Oceny takiej dokonuje sąd, w toku postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej. Powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego nie może natomiast skutkować *ex lege* pozbawieniem prawa do wykonywania omawianych zawodów. Jeżeli pragmatyki zawodowe przewidują procedurę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu również z innych przyczyn (takich jak np. podjęcie pracy w innym określonym zawodzie, wszczęcie postępowania o ubezwłasnowolnienie), projektodawca dokonał zmian przewidujących zawieszenie prawa do wykonywania zawodu także w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.

8. Zmiany w ustawie – Prawo spółdzielcze

Zgodnie z projektowanymi zmianami osoby wspierane zawsze będą miały pełną zdolność do czynności prawnych, będą mogły być członkami spółdzielni, zgodnie z art. 15 § 2 Prawa

spółdzielczego. Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 15 § 3a powołanej ustawy, poprzez wskazanie, że osoby, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego nie mogą być jedynie członkami organów spółdzielni. W walnym zgromadzeniu biorą one udział przez swoich umocowanych pełnomocników rejestrowanych albo przez ustanowionych dla nich kuratorów reprezentujących, o ile wynika to z zakresu ich działania określonego przez sąd.

9. Zmiany w ustawie – Prawo o stowarzyszeniach

W ustawie – Prawo o stowarzyszeniach przewidziano zmiany, które umożliwiają każdej osobie pełnoletniej, niepozbawionym praw publicznych, zrzeszanie się, w tym uczestnictwo w organie reprezentacji stowarzyszenia. Natomiast małoletni w wieku od 16 do 18 lat oraz osoby, dla których został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany, mogą należeć do stowarzyszeń i korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym, że w składzie zarządu stowarzyszenia większość muszą stanowić osoby pełnoletnie, dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany

10. Zmiany w ustawie – Prawo o notariacie

Wobec likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia, zastępowanej modelem wspieranego podejmowania decyzji zasadnym jest dostosowanie przepisów ustawy – Prawo o notariacie do wprowadzanych zmian. W związku z tym w projekcie ustawy m.in. określono dodatkowe przesłanki wykonywania zawodu notariusza lub zastępcy notarialnego, zawieszenia w czynnościach zawodowych notariusza.

Wprowadzane zmiany zostały również uwzględnione w art. 86, który w obecnym brzmieniu uniemożliwia dokonanie czynności notarialnej w przypadku wątpliwości co do zdolności do czynności prawnej strony czynności. W związku z tym w omawianym przepisie wskazano, że nie wolno notariuszowi dokonywać czynności notarialnej, jeżeli poweźmie wątpliwość, że strona czynności znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Projekt przewiduje także dodanie rozdziału 3d w Dziale II ustawy – Prawo o notariacie, poświęconego pełnomocnictwu rejestrowanemu (projektowane art. 95zm–95zt). Proponowane zmiany wynikają z wprowadzenia wymogu sporządzenia pełnomocnictwa rejestrowanego w formie aktu notarialnego oraz obowiązku jego rejestracji w Rejestrze Pełnomocnictw.

Utworzenie i prowadzenie Rejestru Pełnomocnictw w systemie teleinformatycznym oraz zapewnienie dostępu do tego systemu notariuszom oraz sądom w celu dokonywania wpisów ma zatem umożliwić rejestrację danych dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego oraz zdarzeń, które dotyczą umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Informacje gromadzone w Rejestrze Pełnomocnictw mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego poprzez możliwość weryfikacji prawidłowego umocowania strony czynności prawnej. Powyższe ma usprawnić i gwarantować pewność czynności prawnych podejmowanych przez osoby trzecie z umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym.

Prowadzenie Rejestru – zgodnie z projektem – powierza się Krajowej Radzie Notarialnej. Rada ta tworzy system teleinformatyczny w celu prowadzenia Rejestru oraz zapewnia dostęp do tego systemu notariuszom oraz sądom w celu dokonywania wpisów oraz realizacji ustawowych zadań. System teleinformatyczny umożliwiający prowadzenie Rejestru Pełnomocnictw jest systemem teleinformatycznym w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 1703 oraz z 2026 r. poz. 160).

W przypadku informacji pochodzących z postanowień sądowych wprowadzono możliwość dla sądów dokonywania samodzielnych wpisów w Rejestrze Pełnomocnictw, analogicznie do funkcjonującego już obecnie rozwiązania w Rejestrze Spadkowym (dotyczy art. 543⁶ § 10 i 11 i art. 543⁸ § 1 i § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, przypadku zwolnienia umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, o którym mowa w art. 109¹⁶ § 3 k.c. oraz art. 605¹⁰ § 5 Kodeksu postępowania cywilnego). Ponadto sąd będzie miał możliwość dokonania zmiany danych w przypadku uzyskania niebudzącej wątpliwości informacji uzasadniającej zmianę wpisu.

Notariusze oraz prezesi sądu lub osoby przez nich wyznaczone będą uzyskiwać dostęp do Rejestru Pełnomocnictw poprzez dane weryfikowane za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego.

Wpisy w Rejestrze Pełnomocnictw będą opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Projekt nakłada na Krajową Radę Notarialną obowiązek zapewnienia zgodności danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw ze stanem faktycznym w zakresie wynikającym z art. 109¹⁶ § 1 pkt 1–4 i 6 oraz § 3 Kodeksu cywilnego.

Projektowany art. 95zm przewiduje, że Krajowa Rada Notarialna jest także administratorem danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw, w tym jest administratorem danych osobowych w tym rejestrze w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Krajowa Rada Notarialna jako administrator zapewnia ochronę danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem oraz zmianą lub utratą.

Projektowany art. 95zm § 7 nakłada na mocodawcę, pełnomocnika rejestrowanego, podstawionego pełnomocnika rejestrowanego i doradcę tymczasowego obowiązek niezwłocznego zgłoszenia notariuszowi zmiany informacji, w zakresie imion, nazwiska, numeru PESEL, a w przypadku jego braku – daty i miejsca urodzenia oraz serii, numeru i daty ważności paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość; adresu do doręczeń, adresu do doręczeń elektronicznych. Przepis ma na celu zapewnienie aktualizacji danych dostępnych w Rejestrze.

Projektowane przepisy określają procedurę sporządzenia pełnomocnictwa rejestrowanego oraz sposób jego wpisu do Rejestru. Na etapie wpisu pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru mogą ujawnić się zdarzenia powodujące niemożność zarejestrowania takiego pełnomocnictwa. Zdarzeniem takim może być okoliczność, że mocodawca udzielił już pełnomocnictwa rejestrowanego. Okoliczność tę system winien stwierdzić na podstawie danych zamieszczonych w tym systemie. Zakłada się, że takie informacje jak fakt ustanowienia pełnomocnictwa rejestrowanego będzie weryfikowany automatycznie przez system poprzez przetworzenie danych, które w nim zostały zamieszczone. Informacja o zarejestrowaniu bądź nie pełnomocnictwa rejestrowanego będzie przekazywana przez system.

Powyższa procedura będzie stosowana odpowiednio również do oświadczeń o zrzeczeniu się oraz o odwołaniu pełnomocnictwa rejestrowanego. Oświadczenia te będą składane w formie aktu notarialnego i będą skutkowały niemożnością powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo wygaśnięciem umocowania pełnomocnika rejestrowanego i będą odnotowywane w Rejestrze. Wpis w tym zakresie, podobnie jak wpisy pozostałych zdarzeń

powodujących wygaśnięcie umocowania pełnomocnictwa będzie miał charakter deklaratoryjny. Celem zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego nałożono na notariusza sporządzającego akt notarialny, obejmujący oświadczenie mocodawcy o odwołaniu pełnomocnictwa lub oświadczenie pełnomocnika rejestrowanego o zrzeczeniu się pełnomocnictwa, obowiązek wpisu do Rejestru Pełnomocnictw danych w tym samym dniu, w którym nastąpi sporządzenie aktu notarialnego.

Zgodnie z projektowaną regulacją powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego będzie następowało z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw (projektowany art. 109¹⁰ § 5 Kodeksu cywilnego). Projekt określa procedurę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa. Podstawę sporządzenia takiego protokołu będą stanowiły dwa zaświadczenia lekarskie wydawane na podstawie art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2026 r. poz. 37 i 203), zawierające orzeczenie, że pacjent, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, ze względu na stan zdrowia, nie jest w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem, wystawione przez dwóch lekarzy nie wcześniej niż 3 miesiące przed sporządzeniem protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego. Termin ten jest niezbędny do zabezpieczenia interesów mocodawcy, bowiem umocowanie pełnomocnika rejestrowanego powinno nastąpić na podstawie jak najbardziej aktualnych zaświadczeń, jednocześnie w czasie umożliwiającym dopełnienie wszelkich niezbędnych formalności.

Notariusz będzie otrzymał za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zawiadomienie o zarejestrowaniu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa bądź o jego niezarejestrowaniu.

Informacja o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw zostanie przekazana także do sądu rejestrowego w przypadku, gdy dotyczyć będzie umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla mocodawcy, będącego osobą, o której mowa w projektowanym art. 21e ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. W tym celu wymagana jest integracja pomiędzy Rejestrze Pełnomocnictw, a Krajowym Rejestrze Sądowym i weryfikacja mocodawcy za pomocą, imienia (imion), nazwiska i numeru PESEL bądź imienia (imion), nazwiska i daty urodzenia mocodawcy czy dane wskazanej osoby figurują w Krajowym Rejestrze Sądowym. Po wysłaniu informacji z Rejestru Pełnomocnictw dotyczącej imienia (imion) i nazwiska, numeru PESEL lub imienia (imion) i nazwiska i daty urodzenia wraz z informacją o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego, system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 3a ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, dokona automatycznej weryfikacji danych zgromadzonych w Krajowym

Rejestrze Sądowym i w przypadku pozytywnej weryfikacji przekaze informację do właściwego sądu rejestrowego, który podejmie czynności z urzędu.

Projekt w art. 95zp szczegółowo określa zakres zawartych w Rejestrze informacji. Dane zawarte w Rejestrze przetwarzane będą stosownie do wymogów art. 6 ust. 1 lit. c i e RODO w niezbędnym zakresie do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na Krajowej Radzie Notarialnej jako administratorze oraz wykonania przez Radę zadania realizowanego w interesie publicznym, którym jest prowadzenie rejestru publicznego. Projektowany zakres danych obejmuje dane niezbędne do jednoznacznej weryfikacji umocowania pełnomocnika rejestrowanego oraz dane kontaktowe adres do doręczeń lub adres do doręczeń elektronicznych niezbędne do umożliwienia kontaktu z pełnomocnikiem.

Założeniem projektowanej regulacji jest powszechny charakter Rejestru Pełnomocnictw. Każdy kto zna numer PESEL mocodawcy będzie miał dostęp do informacji udostępnianych w Rejestrze Pełnomocnictw – na zasadach ogólnych – przewidzianych w projektowanym art. 95zr § 1–2 projekt ustawy, z zachowaniem zasady minimalizacji danych wynikających z przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. Z zakresu informacji udostępnianych z Rejestru Pełnomocnictw wyłączono informacje dotyczące przyczyn z powodu których umocowanie nie powstało albo wygasło, o których mowa w art. 95zp pkt 8, ze względu na charakter tych informacji. Dostęp do tych informacji nie jest niezbędny dla osób trzecich do potwierdzenia umocowania pełnomocnika za pośrednictwem Rejestru. Dostęp do pełnego zakresu informacji z Rejestru Pełnomocnictw będzie natomiast posiadał sąd, celem umożliwienia weryfikacji informacji stanowiących przesłanki do niepowstania/wygaśnięcia umocowania.

Ponadto informacja o nr PESEL albo dacie i miejscu urodzenia albo innych danych umożliwiających identyfikację umocowanego pełnomocnika rejestrowanego lub podstawionego pełnomocnika rejestrowanego będzie udostępniana każdemu zainteresowanemu przez Krajową Radę Notarialną w drodze weryfikacji. Udostępnianie numeru PESEL, daty i miejsca urodzenia albo innych danych identyfikujących umożliwi w drodze weryfikacji porównanie przekazanych danych z danymi zawartymi w Rejestrze Pełnomocnictw. Wynikiem udostępniania danych w tym trybie będzie potwierdzenie zgodności przekazanych danych albo raport niezgodności danych. Powyższe rozwiązanie uwzględnia zasady celowości, adekwatności i proporcjonalności dotyczące danych osobowych, wynikające z przepisów szczególnych oraz umożliwia potwierdzenie jednoznacznej identyfikacji tych osób.

Projekt wprowadza również delegację ustawową do wydania rozporządzenia, określającego sposób uiszczania i wysokość opłat za wpisy dokonywane w Rejestrze. Zgodnie z projektem, do wydania rozporządzenia w tym przedmiocie zobowiązany jest Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej. W powyższym zakresie projekt przewiduje rozwiązania analogiczne do przepisów tej ustawy, regulujących prowadzenie Rejestru Spadkowego oraz odnoszących się do aktów poświadczenia dziedziczenia, z uwzględnieniem specyfiki pełnomocnictw rejestrowanych.

W przypadku wpisów dokonywanych przez sąd przewiduje się, że wnioskodawca będzie uiszczał jedną, zryczałtowaną opłatę za wpisy dokonywane w Rejestrze niezależnie od ilości wpisów w nim dokonanych w ramach postępowania o zwolnienie pełnomocnika rejestrowanego. Do pisma, wraz z którym nie wniesiono opłaty, zastosowanie będą miały przepisy art. 130 oraz 130² Kodeksu postępowania cywilnego. Do opłaty zastosowanie znajdą przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych dotyczące wydatków.

Uwzględniając natomiast, że projektowane przepisy dotyczące pełnomocnictwa rejestrowanego nie wprowadzają nowej formy czynności notarialnej, lecz przewidują formę aktu notarialnego dla udzielenia pełnomocnictwa rejestrowanego, odwołania takiego pełnomocnictwa oraz zrzeczenia się umocowania przez pełnomocnika, a kwestia przechowywania i archiwizacji aktów notarialnych została w pełni uregulowana w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 kwietnia 1991 r. w sprawie prowadzenia ksiąg notarialnych oraz przekazywania na przechowanie dokumentów sądom rejonowym, w ocenie projektodawcy, nie zachodzi konieczność dokonywania zmian w przedmiotowym rozporządzeniu.

Z uwagi na nałożony na Krajową Radę Notarialną obowiązek czuwania nad zgodnością danych zgromadzonych w Rejestrze ze stanem faktycznym projekt przewiduje integrację z rejestrem PESEL celem umożliwienia uzyskiwania informacji o śmierci mocodawcy lub pełnomocnika. Informacje te są ważne dla stwierdzenia możliwości powstania umocowania bądź jego wygaśnięcia. Integracja pomiędzy rejestrami zapewni aktualną wiedzę w tym zakresie.

Projekt zakłada integrację z rejestrem PESEL analogiczną do integracji przewidzianej w art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy. Integracja taka będzie możliwa, gdyż

w Rejestrze Pełnomocnictw będzie ujawniany numer PESEL, który jest daną referencyjną. W tym celu przy wprowadzaniu danych mocodawcy lub pełnomocnika do Rejestru Pełnomocnictw notariusz dokona potwierdzenia jego tożsamości w rejestrze PESEL poprzez weryfikację danych w zakresie imienia i nazwiska oraz numeru PESEL, a także potwierdzi brak w rejestrze PESEL informacji o zgonie osoby. Po dokonaniu wpisu system teleinformatyczny przekaże do rejestru PESEL informację o zamieszczeniu danych osoby, której tożsamość została potwierdzona celem umożliwienia przesłania z rejestru PESEL informacji o śmierci tej osoby, tj. dacie zgonu lub znalezieniu zwłok. Wprowadzone rozwiązania mają umożliwić aktualizację danych w Rejestrze Pełnomocnictw dotyczących powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego bądź jego wygaśnięcia.

W przypadkach uzyskania informacji o zgonie pełnomocnika lub mocodawcy w inny sposób niż z rejestru PESEL, oraz po stwierdzeniu zaistnienia przesłanki, o których mowa w art. 109¹⁶ § 1 i 3 Kodeksu cywilnego, Prezes Krajowej Rady Notarialnej niezwłocznie poleca dokonanie odpowiedniego wpisu w Rejestrze Pełnomocnictw. Ponadto w przypadku wygaśnięcia umocowania dla pełnomocnika rejestrowanego Prezes Krajowej Rady Notarialnej niezwłocznie poleci notariuszowi wykreślenie danych tego pełnomocnika z Rejestru Pełnomocnictw. Wskazać należy, że dane wykreślonego pełnomocnika będą ujawniane jako dane archiwalne, zatem informacja o wykreślonym pełnomocniku będzie dostępna na zasadach ogólnych, co jest konieczne z uwagi na bezpieczeństwo obrotu prawnego.

Projektodawca w zakresie wydawania wypisów zarejestrowanego pełnomocnictwa rejestrowanego lub protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w art. 95zt przewidział szczególną regulację udostępniania tych dokumentów na żądanie sądu, prokuratora, dyrektora izby administracji skarbowej oraz naczelnika urzędu skarbowego. Powyższe jest podyktowane zakresem ustawowych zadań tych podmiotów, które pozwalają na przyznanie tego rodzaju uprawnienia. W pozostałych przypadkach wskazać należy, że pełnomocnictwo rejestrowane będzie sporządzane w formie aktu notarialnego zatem uzyskanie wypisu tego aktu notarialnego będzie uregulowane na zasadach określonych w art. 110 § 2 pr. not. Podobnie spisanie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego, stosownie do treści art. 104 § 4 pr. not., wymaga formy aktu notarialnego w związku z powyższym także i w tym przypadku do wydawania wypisów zastosowanie znajdą ogólne zasady, o których mowa w art. 110 pr. o not. Pokreślić należy, że w obecnym stanie prawnym te same zasady dotyczą także innych pełnomocnictw udzielanych w formie aktu notarialnego.

11. Zmiany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego

Zmiany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego wynikają z konieczności dostosowania obowiązujących przepisów prawa do wprowadzanych instytucji, w szczególności w zakresie kuratora reprezentującego i umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje z mocy prawa także umocowanie do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych, w tym także z zakresu ochrony zdrowia psychicznego. Natomiast w odniesieniu do kuratora reprezentującego, jego zakres umocowania w każdym przypadku zależy od decyzji sądu. Zakres działania takiego kuratora może obejmować sprawy związane z ochroną zdrowia, w tym także zdrowia psychicznego, przy czym sentencja samego postanowienia może być różnie sformułowana (np. do wszystkich spraw osobistych i majątkowych, do wszelkich spraw, do spraw zdrowotnych, etc.).

W zakresie właściwości sądu, określonej w proj. art. 17 ustawy, należy wskazać, że kierownik podmiotu leczniczego udzielającego świadczenia zdrowotnego w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej w przypadku stwierdzenia, że przedstawiciel ustawowy, kurator reprezentujący, albo umocowany pełnomocnik rejestrowany osoby z zaburzeniami psychicznymi nie wykonuje należycie swoich obowiązków wobec tej osoby, ma obowiązek zawiadomić o tym fakcie właściwy sąd. W przypadku przedstawiciela ustawowego będzie to sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tego przedstawiciela, bowiem zgodnie z art. 26–27 k.c. *miejszem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzony wykonywanie władzy rodzicielskiej. Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna*. W odniesieniu do kuratora reprezentującego będzie to natomiast sąd opiekuńczy właściwy według miejsca pobytu osoby, dla której ustanowiono kuratora (nadzorujący pełnienie funkcji kuratora). W przypadku umocowanego pełnomocnika rejestrowanego będzie to natomiast sąd rejonowy wydział cywilny właściwy do sprawowania nadzoru nad tym pełnomocnikiem.

12. Zmiany w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty

Projekt przewiduje dodanie przepisów, określających tryb wydawania zaświadczenia lekarskiego w przedmiocie zdolności pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem (projektowany art. 42a). Podstawę do

sporządzenia przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowić będą dwa zaświadczenia, o których mowa powyżej, wydane przez dwóch lekarzy. Ponadto projekt reguluje kwestię odpłatności za wydanie tego zaświadczenia.

Proponuje się, aby zaświadczenie w przedmiocie zdolności pacjenta do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem wydawane było przez lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii lub neurologii na wniosek osoby, której udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego. Jego wydanie poprzedzać może konsultacja z lekarzem psychiatrą, neurologiem lub innym lekarzem odpowiedniej specjalizacji lub psychologiem.

Dodatkowo, projektowany art. 42a ust. 5 zawiera delegację ustawową do wydania rozporządzenia, określającego wzór zaświadczenia. Rozporządzenie w powyższym zakresie wyda minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Izby Lekarskiej. Przedmiotowa regulacja ma na celu usprawnienie procesu wystawiania zaświadczeń i możliwe zminimalizowanie obciążenia osób je wydających w związku z dodatkowymi obowiązkami.

Ponadto z uwagi na regulacje zawarte w ustawie o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji dokonano zmian w zakresie przesłanek umożliwiających wykonywanie zawodów lekarza i lekarza dentysty oraz innych zmian wynikowych.

13. Zmiany w ustawie – Kodeks postępowania karnego

Proponowane zmiany mają charakter wynikowy i są związane z koniecznością dostosowania rozwiązań procedury karnej do projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, której zasadniczą ideą jest rezygnacja z instytucji ubezwłasnowolnienia. Zmiany dotyczą art. 51 k.p.k. oraz art. 76 k.p.k., gdzie *de lege lata* występuje pojęcie ubezwłasnowolnionego. Proponowane rozwiązania mają na celu określenie zakresu praw i obowiązków pokrzywdzonych, którzy mają ustanowionych kuratorów reprezentujących albo umocowanych pełnomocników rejestrowanych. Przyjęta konstrukcja zakłada, że prawa pokrzywdzonych w postępowaniu karnym będą wykonywane przez kuratora – w przypadku, gdy dana osoba ma kuratora reprezentującego oraz że mogą być wykonywane przez pełnomocnika rejestrowanego – w przypadku powstania umocowania takiego pełnomocnika. Jednocześnie zachowano dotychczasową możliwość wykonywania praw pokrzywdzonego przez osobę sprawującą nad nim stałą pieczę. Analogiczne zmiany zostały wprowadzone w przypadku oskarżonego (art. 76 k.p.k.).

Dodanie § 2b do art. 51 k.p.k. ma na celu zapewnienie właściwej ochrony praw pokrzywdzonego w sytuacji, gdy to kurator albo pełnomocnik rejestrowany popełnił czyn zabroniony na szkodę osoby objętej kuratelą/na szkodę mocodawcy, ewentualnie gdy zachodzą okoliczności wywołujące wątpliwości, co do bezstronności kuratora reprezentującego/pełnomocnika rejestrowanego.

14. Zmiany w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym

Zmiana w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej ustawy o KRS) art. 21e i art. 46a ma umożliwić przekazywanie sądom rejestrowym z Rejestru Pełnomocnictw, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, informacji o informacji o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw w odniesieniu do osób wpisanych do Rejestru jako członkowie zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatorzy, prokurenci, kuratorzy oraz syndycy, nadzorcy sądowi, zarządcy przymusowi lub zarządcy w postępowaniu upadłościowym albo postępowaniu restrukturyzacyjnym. Zmiana ta koresponduje wprost z przepisami, w których projektodawca przesądził, że tylko osoby pełnoletnie, dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany mogą być:

- 1) członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo likwidatorem (projektowany art. 18 § 1 w k.s.h.);
- 2) prokurentem (projektowany art. 109⁷ w k.c.);
- 3) kuratorem (projektowany art. 42 § 1¹ k.c. oraz art. 603 § 2¹ k.p.c.).

Po otrzymaniu takich informacji sąd wykreśli z Krajowego Rejestru Sądowego z urzędu, dane dotyczące tych osób. Podobnie w przypadku otrzymania przez sąd rejestrowy odpisu postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd wykreśli z urzędu dane osób pełniących ww. funkcje w podmiotach zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym. Wprowadzona zmiana ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego. Zgodnie bowiem z przyjętym założeniem projektu, osoba korzystająca z instrumentów wsparcia w postaci kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego nie będzie mogła pełnić ww. funkcji.

Jeżeli z przyczyn technicznych leżących po stronie Krajowej Rady Notarialnej nie będzie możliwe przekazanie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacji o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw, notariusz będzie przysyłał do właściwego sądu rejestrowego zawiadomienie o zarejestrowaniu

protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego ze wskazaniem numeru wpisu wraz z wypisem zarejestrowanego protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego.

15. Zmiany w ustawach: Prawo o ustroju sądów wojskowych, Prawo o ustroju sądów powszechnych, Prawo o ustroju sądów administracyjnych, Prawo o prokuraturze oraz ustawie o Sądzie Najwyższym

Ustawy ustrojowe regulują nie tylko wymogi przewidziane dla wykonywania zawodu sędziego i prokuratora, ale również innych zawodów i funkcji sprawowanych w wymiarze sprawiedliwości (m.in. referendarz sądowy, asystent sędziego, dyrektor sądu, ławnik). Projekt przewiduje zatem rozwiązania w zakresie możliwości wykonywania zawodu i pełnienia funkcji regulowanych przez wskazane ustawy. Co do zasady, jeżeli nabycie prawa do zatrudnienia/wykonywania zawodu obecnie jest uzależnione od korzystania z pełni praw cywilnych wprowadzono przesłankę odpowiedniego wieku – jako odpowiednik pełni praw cywilnych i dodatkowo dodano kryterium braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz braku umocowania pełnomocnika rejestrowanego.

W przypadku sędziów, wobec których nieusuwalność z urzędu stanowi gwarancję konstytucyjną, proponuje się, by sąd dyscyplinarny będzie mógł zawiesić w czynnościach służbowych sędziego, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego albo w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla sędziego, a także jeżeli wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej.

16. Zmiany w ustawie – Kodeks spółek handlowych

Konieczne stało się dokonanie odpowiedniej zmiany w art. 18 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych. Wskazana zmiana ma na celu stwierdzenie skutków ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla osoby pełniącej funkcje, o których mowa w tym przepisie (członka zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatora). W sytuacji takiej mandat tych osób wygaśnie *ex lege*. Z powyższego wynika, że osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, nie może pełnić funkcji: członka zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo likwidatora, tzn. nie może zostać powołana do jej pełnienia. Wpis wykreślający taką osobę z KRS, będzie miał charakter deklaratoryjny.

17. Zmiany w ustawie – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

Projektowana regulacja obejmuje zmianę wynikową w art. 26 § 1, zgodnie z którym zdolność do czynności w postępowaniu w sprawach sądowoadministracyjnych (zdolność procesową) będą miały osoby pełnoletnie, osoby prawne oraz organizacje społeczne i jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 25. Ponadto projektowana zmiana w dodawanym art. 26 § 1a przewiduje, że osoba pełnoletnia nie ma zdolności procesowej w zakresie w jakim został dla niej ustanowiony kurator reprezentujący. Oznacza to, że osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd. Projektodawca wyłącza zdolność procesową takiej osoby jedynie do zakresu i rodzaju spraw, co do których został ustanowiony kurator reprezentujący. W pozostałych sprawach osoba ta będzie miała zdolność procesową. W konsekwencji dokonano zmiany w art. 27 w ten sposób, że dotychczasową treść oznaczono jako § 1 i dodano § 2, 3. W przepisach tych uregulowano, że osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego o ile wynika to z zakresu działania kuratora określonego przez sąd. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że zakres działania kuratora reprezentującego ustanowionego dla strony jest niewystarczający do ochrony jej praw i interesów, sąd zawiadamia właściwy sąd o potrzebie zmiany zakresu działania kuratora o reprezentowanie osoby wspieranej w tym postępowaniu.

Zgodnie z regulacją dodawaną w art. 34 a, osoba dla której został umocowany pełnomocnik rejestrowany może podejmować czynności w postępowaniu przez tego pełnomocnika.

18. Zmiany w ustawie – Prawo upadłościowe

Celem projektowanych zmian jest zapewnienie w ramach postępowania upadłościowego efektywnej realizacji prawa do sądu osobie korzystającej z wsparcia w postaci kuratora reprezentującego albo tymczasowego kuratora reprezentującego. Dla takiej osoby w postępowaniu upadłościowym będzie on ustanawiany kuratorem, który będzie umocowany wyłącznie do reprezentowania tej osoby w ramach tego postępowania (zastępstwo w procesie). Kurator taki nie będzie miał uprawnień do podejmowania decyzji w jakichkolwiek sprawach

majątkowych lub organizacyjnych dłużnika. Może jedynie zajmować stanowisko procesowe w ramach postępowania upadłościowego.

Projektowane rozwiązanie z jednej strony zapewni ochronę praw osoby korzystającej ze wsparcia w postaci kuratora reprezentującego albo tymczasowego kuratora reprezentującego, a z drugiej strony gwarantuje spójność prawa upadłościowego w zakresie ustanawiania kuratora do reprezentacji w postępowaniu upadłościowym, co w założeniu ma się przyczynić do maksymalnego przyspieszenia postępowania upadłościowego.

Z uwagi na to, że ogłoszenie upadłości nie będzie skutkowało wygaśnięciem pełnomocnictwa rejestrowanego, zasadnym jest uregulowanie wpływu ogłoszenia upadłości na treść pełnomocnictwa rejestrowanego w kontekście czynności pełnomocnika rejestrowanego, które dotyczą mienia wchodzącego w skład masy upadłości stosownie do art. 79¹ prawa upadłościowego.

Uwzględniając cel postępowania upadłościowego należy ograniczyć umocowanego pełnomocnika rejestrowanego w zakresie czynności dotyczących mienia wchodzącego w skład masy upadłości analogicznie do ograniczeń, które w tym zakresie nakłada ustawa na upadłego. W związku z tym do umocowanego pełnomocnika rejestrowanego znajdą odpowiednie zastosowanie przepisy regulujące czynności upadłego dotyczące mienia wchodzącego w skład masy upadłości.

Podkreślić należy, że w postępowaniu o ogłoszenie upadłości i postępowaniu upadłościowym zastosowanie mają odpowiednio przepisy ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (art. 35 p.u. oraz art. 229 ust. 1 p.u.), a w konsekwencji także projektowany art. 66 § 2 i 3 k.p.c. dotyczący zdolności procesowej oraz zdolności do czynności procesowych dłużnika.

Dodanie projektowanych przepisów spowoduje, że w każdej sytuacji ustanowienia dla dłużnika kuratora reprezentującego, dłużnik będzie w toku postępowania o ogłoszenie upadłości i postępowania upadłościowego reprezentowany z mocy prawa przez kuratora reprezentującego. Powyższe rozwiązanie uzasadnione jest skutkami i wagą postępowania upadłościowego, które zasadniczo wiąże się z utratą prawa do zarządu majątkiem przez dłużnika i jego likwidacją. Skoro zatem osoba wspierana wymaga pomocy we wskazanych przez sąd opiekuńczy sprawach, istnieje duże ryzyko, że w tak istotnej dla siebie sprawie również będzie wymagała wsparcia.

Uzasadnienie do projektowanych art. 38a i 40 ust. 3 p.u. jest analogiczne jak uzasadnienie do art. 79¹ p.u.

W zakresie dodanego ust. 4 w art. 102 p.u. należy wskazać, że *ratio legis* ust. 4 sprowadza się do ochrony masy upadłości, a w konsekwencji wierzycieli upadłościowych przed nadużyciem instytucji asystenta prawnego w postaci wyprowadzenia majątku z masy upadłości. Z drugiej strony nie można *a priori* zakładać, że każda umowa asysty prawnej ma na celu uszczuplenie masy upadłości.

W związku z tym, w celu wyważenia interesów masy upadłości i interesów asystenta prawnego przyjęto rozwiązanie powództwa syndyka w przedmiocie obniżenia wynagrodzenia z tytułu umowy asysty prawnej. Należy podkreślić, że wartość którą jest ochrona interesów masy upadłości nie uzasadnia ograniczenia gwarancji procesowych asystenta prawnego. W konsekwencji ewentualny spór w przedmiocie jego wynagrodzenia powinien się toczyć z poszanowaniem wszelkich praw procesowych.

Jedną z dotychczasowych przesłanek wygaśnięcia funkcji syndyka była utrata pełnej zdolności do czynności prawnych. Przesłanka ta miała na celu wyeliminowanie sytuacji, że funkcje pozasądowego organu postępowania upadłościowego będzie pełniła osoba, która wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem. Przesłanka ta miała na celu zapewnienie prawidłowości postępowania upadłościowego. Z uwagi na to, że projekt zakłada, że każda osoba pełnoletnia będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, zasadna jest zmiana art. 170 ust. 4 prawa upadłościowego poprzez dodanie nowych przesłanek wygaśnięcia funkcji syndyka w miejsce dotychczasowej przesłanki, którą była utrata pełnej zdolności do czynności prawnych. Cel nowych przesłanek wygaśnięcia funkcji syndyka będzie taki sam jak dotychczasowej przesłanki, czyli zapewnienie prawidłowości postępowania upadłościowego.

19. Zmiany w ustawie o podatku od towarów i usług

Projekt przewiduje zmianę w art. 96 ust. 7c ww. ustawy, zgodnie z którym osoba, która dokonała zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, a w przypadku jej śmierci, ustanowienia dla niej kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego – osoby, o których mowa w art. 14 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, dokonujące czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy, są obowiązane do poinformowania naczelnika urzędu skarbowego o zaistnieniu zdarzeń, o których mowa w ust. 7b pkt 1 i 2,

niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tych zdarzeń. Wprowadzana zmiana brzmienia art. 96 ust. 7c ustawy polegająca na zastąpieniu „ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych” stwierdzeniem „ustanowienia dla niej kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego” wynika z konieczności dostosowania tego przepisu do rozwiązań przewidzianych projektowaną ustawą, zgodnie z którą osoby wspierane zawsze będą miały pełną zdolność do czynności prawnych.

20. Zmiany w ustawie o pomocy społecznej

Zmiany w ustawie o pomocy społecznej mają na celu dostosowanie obecnej siatki pojęciowej do rozwiązań przewidzianych w projekcie ustawy. W szczególności wskazać należy na projektowaną regulację związaną z wypłacaniem wynagrodzenia za sprawowanie kurateli reprezentującej, w miejsce dotychczasowych przepisów o wypłacie wynagrodzenia opiekunowi prawnemu osoby dorosłej. W zakresie wynagrodzenia za opiekę prawną dla małoletnich przepisy pozostają niezmiennie.

21. Zmiany w ustawie o spółdzielniach socjalnych

Zmiana art. 4 ust. 1 ustawy wyraża zasadę, że spółdzielnię socjalną mogą założyć pełnoletnie osoby, o których mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 806), dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany. Z kolei ustanowienie kuratora reprezentującego albo umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie będzie stanowiło przeszkody do bycia członkiem takiej spółdzielni.

22. Zmiany w ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Projektowane zmiany w ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (dalej: uppiRPP) wynikają z potrzeby dostosowania tych przepisów do nomenklatury projektowanej ustawy i nadania stosownych uprawnień określonych w ustawie ustanowionemu kuratorowi reprezentującemu albo umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu, a wyjątkowo także ustanowionemu pełnomocnikowi rejestrowanemu, jeszcze przed powstaniem umocowania.

Przede wszystkim uzupełniono pojęcie osoby bliskiej o kuratora reprezentującego i umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (art. 3 ust. 1 pkt 2 uppiRPP), mając na względzie szeroki zakres umocowania tych osób i opierając się na założeniu, że w istocie będą to osoby pozostające w tak bliskim kontakcie z osobą wspieraną, że powinny im przysługiwać uprawnienia przewidziane w uppiRPP dla osób bliskich. W przepisach, gdzie ustawa przewidywała określone uprawnienia dla przedstawicieli ustawowych pacjenta, przypisano je również kuratorowi reprezentującemu oraz umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu. Wprowadzane zmiany mają na celu ochronę praw pacjentów, w tym prawa do poszanowania jego woli, intymności i godności. Zmiana art. 34 dotyczy możliwości pobytu w podmiocie leczniczym wraz z pacjentem, będącym osobą wspieraną – jego asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego czy umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Z kolei zmiany art. 67x czy 67zg dotyczą warunków, jakie muszą spełniać kandydaci na funkcję członka Zespołu do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych oraz członka Komisji Odwoławczej do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych. Projekt przewiduje, że członkiem Zespołu czy Komisji nie mogą być osoby, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo które mają umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

Projektowane regulacje przewidują nadto, że podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych będzie udostępniał dokumentację medyczną również pełnomocnikowi rejestrowanemu, o którym mowa w art. 109¹¹ k.c., także przed powstaniem umocowania – w zakresie niezbędnym do wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

23. Zmiany w ustawie o dowodach osobistych

W związku z tym, że osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, w projektowanej zmianie ustawy o dowodach osobistych przewiduje się, że korzystanie przez pełnoletnią osobę z instrumentów wsparcia w postaci kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego nie będzie skutkowało unieważnieniem dowodu osobistego tej osoby lub utratą możliwości korzystania z certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia. Z kolei co do certyfikatu podpisu osobistego wykluczono możliwość jego posiadania przez osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego. Zdecydowano się również na zmianę art. 24 ust. 2 poprzez umożliwienie złożenia przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego wniosku o wydanie dowodu osobistego. Poza tym wprowadzono

inne stosowne zmiany wynikowe w zakresie przepisów dotyczących zarówno wydania, jak i odbioru dowodu osobistego czy dokonywania zgłoszeń, o których mowa w ustawie.

24. Zmiany w ustawach: Kodeks wyborczy oraz o referendum ogólnokrajowym

W związku z przyjętymi rozwiązaniami, w ustawie – Kodeks wyborczy wprowadzono, że w postanowieniu o ustanowienie kuratora reprezentującego do wszelkich spraw sąd będzie mógł orzec o pozbawieniu osoby, dla której ten kurator został ustanowiony prawa wybierania, jeżeli stan tej osoby wskazuje, że nie będzie ona mogła świadomie realizować z tego prawa. Jednocześnie projekt zawiera regulację, zgodnie z którą pozbawienie prawa wybierania następuje na czas trwania kurateli reprezentującej. Sąd uchyli postanowienie o pozbawieniu prawa wybierania, jeśli uchyli kuratelę.

Sąd z urzędu dokona zawiadomienia gminy właściwej według miejsca zamieszkania osoby wspieranej o pozbawieniu danej osoby prawa wybierania, jak i uchyleniu tego postanowienia. Obowiązki sądu w tym zakresie wynikają z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zawiadomienia gmin o osobach pozbawionych prawa wybierania (Dz. U. z 2023 r. poz. 1835).

Jednocześnie projektodawca przewidział, że pozbawienie danej osoby prawa wybierania skutkować będzie pozbawieniem prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym.

25. Zmiany w ustawie – Prawo prywatne międzynarodowe

W następstwie likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia zasadne stało się uchylenie art. 13, który w swej treści odnosił się wyłącznie do materialnoprawnej instytucji ubezwłasnowolnienia.

26. Zmiany w ustawie – Prawo restrukturyzacyjne

Celem przedmiotowych zmian jest zapewnienie prawidłowości postępowania restrukturyzacyjnego (porównaj uzasadnienie do zmiany w art. 170 prawa upadłościowego) oraz zapewnienie w ramach postępowania restrukturyzacyjnego efektywnej realizacji prawa do sądu osobie korzystającej ze wsparcia w postaci kuratora reprezentującego albo tymczasowego

kuratora reprezentującego (porównaj uzasadnienie do zmian w art. 26¹, 187 i 190 prawa upadłościowego).

27. Zmiany w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Projekt przewiduje m.in. że członkiem zarządu zakładu ubezpieczeń, członkiem zarządu zakładu reasekuracji, a w przypadku zakładu wykonującego działalność ubezpieczeniową lub reasekuracyjną w formie spółki europejskiej, w której przyjęto system monistyczny – członkiem rady administrującej, z zastrzeżeniem art. 50 ust. 4–7 tej ustawy zgodnie ze zmienionym art. 48 ust. 1 pkt 1, jak również dyrektorem głównego oddziału zakładu reasekuracji lub zakładu ubezpieczeń albo zastępcą takiego dyrektora może być pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani nie powstało umocowanie jej pełnomocnika rejestrowanego.

28. Zmiany w ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym

Projekt przewiduje, że członkiem Rady Funduszu, członkiem Zarządu Funduszu zgodnie ze zmienionym art. 7 ust. 2 pkt 1 oraz 10 ust. 3 pkt 2 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym może być osoba, która jest pełnoletnią osobą fizyczną, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany.

W przypadku ustanowienia instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w postaci kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego Rada Funduszu odwołuje członka zarządu przed upływem kadencji

29. Zmiany w ustawie o fundacji rodzinnej

W związku z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia, zastępowanej instrumentami wspieranego podejmowania decyzji, konieczne stało się dokonanie odpowiednich zmian w art. 11 i 57 ustawy o fundacji rodzinnej. Zgodnie ze zmienianym art. 11 ustawy o fundacji rodzinnej fundatorem fundacji rodzinnej może być wyłącznie pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany, która złożyła oświadczenie o ustanowieniu fundacji rodzinnej w akcie założycielskim albo testamentie. Projektodawca uznał bowiem, że skoro dla osoby pełnoletniej ustanowiony został kurator reprezentujący albo powstało umocowanie jej pełnomocnika rejestrowanego – znajduje

się ona w stanie uniemożliwiającym świadomie i swobodnie złożenie oświadczenia niezbędnego do ustanowienia fundacji rodzinnej. Ponadto zgodnie ze zmienianym art. 57 ust. 1 ustawy o fundacji rodzinnej do pełnienia funkcji członka zarządu może być powołana pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany. Z mocy art. 67 ustawy wymóg ten znajdzie odpowiednie zastosowanie także do członka rady nadzorczej fundacji rodzinnej. Zmiana w tym zakresie ma charakter wynikowy, analogicznie jak w przypadku pozostałych funkcji zarówno publicznych jak i w organach o charakterze samorządowym, gdzie brak jest możliwości sprawowania takiej funkcji przez osobę, która znajduje się w stanie wyłączającym możliwość samodzielnego prowadzenia swoich spraw.

30. Zmiany w ustawie o służbie zagranicznej

Wprowadza się zmiany w ustawie z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej polegające na nadaniu brzmienia w art. 11 w ust. 1 pkt 2 (dot. kryteriów powołania Szefa Służby Zagranicznej), w art. 14 pkt 2 (dot. kryteriów zatrudnienia dyplomaty zawodowego), w art. 18 pkt 2 (dot. kryteriów zatrudnienia pracownika zagranicznego) i w art. 20 pkt 2 (dot. kryteriów zatrudnienia pracownika krajowego): „2) korzysta z pełni praw publicznych oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”. Mimo, że z powyższymi kategoriami pracowników nawiązywany jest stosunek pracy (na podstawie mianowania albo powołania) zastosowanie wobec wymienionych wyżej członków służby zagranicznej kryterium braku kuratora reprezentującego lub umocowanego pełnomocnika rejestrowanego jest konieczne ze względu na fakt, że osoby te realizują swoje zadania co do zasady poza terytorium Polski (lub zobowiązani są do wykazywania gotowości do realizacji zadań poza granicami kraju), a charakter realizowanych przez nich zadań jest w istocie realizacją określonych funkcji, często opartych o pełnomocnictwa udzielane przez organy publiczne lub bezpośrednio wynikające z przepisów ustaw (reprezentowanie i ochrona interesów Rzeczypospolitej Polskiej, występowanie jako przedstawiciel najwyższych władz Rzeczypospolitej Polskiej lub działanie jako konsul).

31. Ponadto w projekcie dokonano zmian wynikowych w następujących ustawach: z dnia 20 lipca 1950 r. o zawodzie felczera, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z

dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, ustawę z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawę z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, ustawę z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, ustawę z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, ustawę z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym, ustawę z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach, ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej, ustawę z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim, ustawę z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, ustawę z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, ustawę z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych, ustawę z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, ustawę z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych, ustawę z dnia 17 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych, ustawę z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, ustawę z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawę z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę z dnia 28

marca 2003 r. o transporcie kolejowym, ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustawę z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego, ustawę z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, ustawę z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, ustawę z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego, ustawę z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, ustawę z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawę z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, ustawę z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawę z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, ustawę z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, ustawę z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawę z dnia 18 marca 2011 r. o Urzędzie

Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, ustawę z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia, ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, ustawę z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim, ustawę z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się, ustawę z dnia 31 sierpnia 2012 r. o Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich, ustawę z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, ustawę z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych, ustawę z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków, ustawę z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, ustawę z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, z dnia 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności, ustawę z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne, ustawę z dnia 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, ustawę z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty, ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, ustawę z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, ustawę z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, ustawę z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa, ustawę z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, ustawę z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie, ustawę z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, ustawę z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, ustawę z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej, ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r.

o Służbie Ochrony Państwa, ustawę z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń, ustawę z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, ustawę z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, ustawę z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, ustawę z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, ustawę z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. o Polskim Instytucie Ekonomicznym, ustawę z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, ustawę z dnia 21 lutego 2019 r. o Agencji Badań Medycznych, ustawę z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz, ustawę z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, ustawę z dnia 30 sierpnia 2019 r. o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, ustawę z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty, ustawę z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych, ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawę z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, ustawę z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, ustawę z dnia 7 października 2022 r. o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, ustawę z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, ustawę z dnia 9 marca 2023 r. o Krajowej Sieci Onkologicznej, ustawę z dnia 14 kwietnia 2023 r. o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022, ustawę z dnia 26 maja 2023 r. o pomocy państwa w oszczędzaniu na cele mieszkaniowe, ustawę z dnia 7 lipca 2023 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie Krajowego Centrum Przetwarzania Danych, ustawę z dnia

7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym, ustawę z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych, ustawę z dnia 20 grudnia 2024 r. o Radzie Fiskalnej, ustawę z dnia 20 grudnia 2024 r. o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów, ustawę z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, ustawę z dnia 4 czerwca 2025 r. o Krajowej Sieci Kardiologicznej, ustawę z dnia 23 stycznia 2026 r. o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów.

32. Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Dział 5 projektowanej ustawy zawiera przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe. Od dnia wejścia w życie ustawy pełną zdolność do czynności prawnych będzie miała każda osoba pełnoletnia.

Z uwagi na takie uregulowanie kwestii oceny zdolności do czynności prawnych, w art. 215 przesądzono, że ważność czynności prawnych, dokonanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przez osoby niemające zdolności do czynności prawnych lub w tej zdolności ograniczone, ocenia się według przepisów dotychczasowych.

W kolejnych przepisach uregulowano sytuację osób, wobec których dotychczas zapadło już orzeczenie o ubezwłasnowolnieniu i ustanowiono dla nich opiekuna prawnego lub kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo.

W projektowanym art. 216 wprowadzono zasadę, że jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy sąd prawomocnie orzekł o ubezwłasnowolnieniu, w dniu wejścia w życie ustawy: (1) osoba ubezwłasnowolniona całkowicie staje się osobą tymczasowo wspieraną, a dotychczasowy opiekun prawny staje się z mocy prawa, do czasu rozstrzygnięcia w przedmiocie kurateli reprezentującej, na okres nie dłuższy niż 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia wszelkich spraw w imieniu osoby, dla której został ustanowiony, (2) osoba ubezwłasnowolniona częściowo staje się osobą tymczasowo wspieraną, a dotychczasowy kurator dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo staje się z mocy prawa, do czasu rozstrzygnięcia w przedmiocie kurateli reprezentującej, na okres nie dłuższy niż 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia spraw określonego rodzaju upoważnionym do wyrażania zgody na czynności prawne dokonywane przez osobę, dla której został ustanowiony, i w zakresie wynikającym z orzeczenia sądu o ustanowieniu kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej. Zgodnie bowiem z dotychczasowym brzmieniem art. 181 § 1 k.r.o., kurator osoby ubezwłasnowolnionej częściowo jest powołany do jej reprezentowania i do zarządu jej majątkiem tylko wtedy, gdy sąd opiekuńczy tak postanowi.

Tymczasowy kurator reprezentujący powinien zatem pozostać ustanowiony do udzielania wsparcia w takim zakresie, w jakim działał dotychczas. (2) Osoby tymczasowo wspierane nie mają prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy ani prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym. W okresie pięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy konieczne będzie zatem przeprowadzenie postępowań w przedmiocie kurateli reprezentującej, na podstawie nowych przepisów, w odniesieniu do wszystkich osób ubezwłasnowolnionych. Co do zasady zobowiązanym do złożenia wniosku o wszczęcie takiego postępowania będzie tymczasowy kurator reprezentujący. Wyjątkiem od tej zasady pozostają sytuacje, gdy w dniu wejścia w życie ustawy osobie wspieranej przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem. Wówczas sąd zobowiązany będzie do niezwłocznego wszczęcia postępowania, zaś o jego wszczęciu niezwłocznie zawiadomi właściwy sąd opiekuńczy. Przepis ten ma na celu zabezpieczenie interesów małoletnich dzieci, których dotychczas ubezwłasnowolnieni rodzice odzyskają władzę rodzicielską na skutek likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia. Projekt przewiduje także, że w sytuacji zaniechania złożenia wniosku o wszczęcie postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej przez tymczasowego kuratora reprezentującego, w okresie 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, sąd wszcznie takie postępowanie z urzędu. Ponadto odpis prawomocnego postanowienia wydanego w postępowaniach, w przedmiocie kurateli reprezentującej, sąd niezwłocznie prześle do sądu okręgowego, który wydał orzeczenie w przedmiocie ubezwłasnowolnienia osoby, której postanowienie dotyczy. Sąd okręgowy, niezwłocznie, w składzie jednoosobowym, uchyli uprzednio wydane postanowienie o ubezwłasnowolnieniu. Postanowienie będzie mogło zostać wydane na posiedzeniu niejawnym. Zgodnie z projektowanym art. 217 w sprawach, w których prawomocnie orzeczono o ubezwłasnowolnieniu i do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie wszczęto postępowania o ustanowienie opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie lub kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo, sąd pierwszej instancji zawiadamia właściwy sąd o konieczności wszczęcia z urzędu postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego.

W projektowanym art. 218 ustawy wskazano, że do tymczasowego kuratora reprezentującego stosuje się odpowiednio przepisy o kuratorze reprezentującym. W szczególności odpowiednie zastosowanie znajdą zatem przepisy dotyczące nadzoru, wymaganych zgód oraz wynagrodzenia kuratora. Natomiast do osoby tymczasowo wspieranej stosuje się odpowiednio przepisy o osobie, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego.

W projektowanym art. 219 uregulowano sytuację kuratorów dla osób niepełnosprawnych, ustanawianych dotychczas na podstawie art. 183 k.r.o. Przesądzono, że wymienieni kuratorzy

mogą dokonywać czynności zgodnie z dotychczasowym umocowaniem w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Projektowane przepisy w art. 220–223 regulują kwestie związane z postępowaniami sądowymi w przedmiocie ubezwłasnowolnienia lub ustanowienia opiekuna prawnego (lub kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo).

Postępowania o ubezwłasnowolnienie, zmianę lub uchylenie ubezwłasnowolnienia, będące w toku w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają rozpoznaniu według przepisów niniejszej ustawy oraz ustaw zmienianych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą jako sprawy o ustanowienie albo zmianę kuratora reprezentującego albo uchylenie kurateli. Odrębnie uregulowano postępowania będące w toku przed sądem drugiej instancji, które w dniu wejścia w życie ustawy podlegają rozpoznaniu przez sąd drugiej instancji dotychczas właściwy. Sąd apelacyjny rozpoznając apelację od postanowienia sądu okręgowego w przedmiocie ubezwłasnowolnienia, zmiany lub uchylenia ubezwłasnowolnienia wydanego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, może zmienić zaskarżone postanowienie i ustanowić kuratora reprezentującego według przepisów nowej ustawy albo uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do rozpoznania sądowi właściwemu według tej ustawy.

Analogiczne rozwiązanie przyjęto w zakresie postępowania o ustanowienie, zmianę, zwolnienie opiekuna prawnego oraz o ustanowienie, zmianę lub zwolnienie kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo.

Sprawy w tym zakresie będące w toku w dniu wejścia w życie ustawy podlegają rozpoznaniu jako sprawy o ustanowienie, zmianę, zwolnienie kuratora reprezentującego. Rozpoznając apelację od wydanego przed dniem wejścia w życie ustawy postanowienia w przedmiocie ustanowienia, zmiany, zwolnienia opiekuna prawnego oraz w przedmiocie ustanowienia, zmiany lub zwolnienia kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo, sąd zmieniając zaskarżone orzeczenie ustanawia kuratora reprezentującego albo uchylając zaskarżone orzeczenie przekazuje sprawę do rozpoznania sądowi właściwemu. Sąd ten rozpoznaje sprawę według przepisów nowej ustawy.

W projektowanym art. 223 uregulowano kwestię postępowania ze skargami kasacyjnymi, wniesionymi od orzeczeń o ubezwłasnowolnieniu. Sąd Najwyższy oddala skargę kasacyjną wniesioną od prawomocnego postanowienia w przedmiocie ubezwłasnowolnienia wydanego przed dniem wejścia w życie ustawy, jeżeli zaskarżone postanowienie odpowiada przepisom nowej ustawy, a w przeciwnym razie uchyla zaskarżone postanowienie oraz postanowienie sądu pierwszej instancji i sprawę przekazuje do rozpoznania sądowi właściwemu według nowej ustawy. Sąd ten rozpoznaje sprawę według przepisów nowej ustawy.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia (art. 226). W ocenie projektodawcy wejście w życie reformy poprzedzać powinna szeroko zakrojona kampania informacyjna adresowana zarówno do obywateli, w tym w szczególności środowisk osób z niepełnosprawnościami, jak również medyków czy prawników. Za zasadne należy także uznać przeprowadzenie szkoleń dla sędziów, kuratorów i asystentów sędziego, w celu ich przygotowania do rozpoznawania nowego rodzaju spraw. Ponadto okres ten wynika z konieczności utworzenia przez Krajową Radę Notarialną Rejestru Pełnomocnictw (wyjątek stanowi ustawa z dnia 23 stycznia 2026 r. o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2026 r. poz. 187), która wchodzi w życie z dniem 18 maja 2028 r., w tym samym dniu powinna wejść w życie także nowelizacja ustawy wynikające ze zmian wprowadzonych niniejszą ustawą.

33. Informacje dodatkowe

Zawarte w projekcie ustawy regulacje nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Brak jest możliwości podjęcia alternatywnych środków osiągnięcia celu projektowanej regulacji w stosunku do działań legislacyjnych.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nazwa projektu Ustawa o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pod względem merytorycznym: Arkadiusz Myrcha – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu <u>Opiekun merytoryczny i legislacyjny:</u> dr hab. Przemysław Wołowski, Zastępca Dyrektora Departamentu Prawa Cywilnego i Gospodarczego tel. (22) 52-12-488; e-mail: drhab.Przemyslaw.Wolowski@ms.gov.pl	Data sporządzenia 8 maja 2026 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD80

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ma na celu zastąpienie ubezwłasnowolnienia instrumentami wspieranego podejmowania decyzji. Potrzeba ta wynika z konieczności zapewnienia osobom potrzebującym wsparcia w prowadzeniu ich spraw oraz właściwej reprezentacji. Projektowane rozwiązania adresowane są do osób, które w pewnym zakresie nie są w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistości albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, a jest to konieczne dla ochrony ich praw lub interesów. Już sam termin „ubezwłasnowolnienie” ma charakter stygmatyzujący i pozbawiający daną osobę podmiotowości w obecnych warunkach społeczno-kulturowych.

Zgodnie z Konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (dalej: „Konwencja ONZ”) państwa są zobowiązane do zagwarantowania równego prawa osób z niepełnosprawnościami do posiadania i dziedziczenia własności, kontroli własnych spraw finansowych oraz do jednakowego dostępu do pożyczek bankowych, hipotecznych i innych form kredytów oraz zapewnienia, że osoby z niepełnosprawnościami nie będą samowolnie pozbawiane własności, jak również do wdrożenia zabezpieczeń, które zapewnią, że środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych będą respektowały prawa, wolę i preferencje osoby, będą wolne od konfliktu interesów i bezprawnych nacisków, będą proporcjonalne i dostosowane do sytuacji danej osoby, będą stosowane przez możliwie najkrótszy czas i będą podlegały regularnemu przeglądowi przez właściwe niezależne i bezstronne władze lub organ sądowy.

Polska, ratyfikując Konwencję ONZ, złożyła deklarację interpretacyjną umożliwiającą stosowanie krajowych przepisów dotyczących ubezwłasnowolnienia. Jednak Komitet ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami wezwał do wycofania tej deklaracji i uchylenia przepisów Kodeksu cywilnego i innych aktów prawnych zezwalających na pozbawienie osób z niepełnosprawnościami zdolności do czynności prawnych oraz zalecał ustanowienie procedury zmierzającej do przywrócenia pełnej zdolności do czynności prawnych wszystkim osobom z niepełnosprawnościami i ustanowienie mechanizmów wspieranego podejmowania decyzji.

Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, ubezwłasnowolnienie, które pozbawia osobę autonomii decyzyjnej w sferze prawa cywilnego, rodzinnego, wyborczego oraz administracyjnego, przy jednoczesnym braku możliwości weryfikacji zasadności dalszego ubezwłasnowolnienia na wniosek osoby ubezwłasnowolnionej, jest niezgodne z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzoną w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. Zalecenie nr R(99)4 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 23 lutego 1999 r. również wskazuje, że środek ochrony nie powinien automatycznie pozbawiać zainteresowanej osoby prawa głosu, prawa do sporządzenia testamentu, prawa do wyrażenia zgody lub odmowy wyrażenia zgody na jakikolwiek zabieg w dziedzinie zdrowia ani prawa do podjęcia decyzji o charakterze osobistym w dowolnym momencie, gdy pozwala na to zdolność tej osoby do czynności prawnych.

Zgodnie z zaleceniem, nawet gdy reprezentacja jest konieczna, należy pozwolić osobie dorosłej na podejmowanie określonych czynności za zgodą przedstawiciela.

Także Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 marca 2007 r. w sprawie K 28/05 wskazał, że instytucja ubezwłasnowolnienia w prawie polskim wymaga zmian, gdyż brak możliwości złożenia wniosku przez osobę ubezwłasnowolnioną o uchylenie lub zmianę orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu narusza jej godność, co nie może być uzasadniane ochroną innych dóbr.

W Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030 przewidziano zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji do końca 2025 r.

Impulsem do prac nad instytucją pełnomocnictwa rejestrowanego w polskim porządku krajowym jest treść Zalecenia (2009) 11 Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie *zasad dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego i dyspozycji na wypadek niezdolności do czynności prawnych*, w którym stwierdzono, że liczba osób starszych w Europie stale rośnie ze względu na ogólną poprawę warunków życia, zmiany demograficzne i społeczne oraz postęp medyczny. Jednocześnie jednak liczba osób cierpiących na choroby takie jak demencja starcza lub choroba Alzheimera rośnie w całej Europie. Określono, że celem zaprojektowanej regulacji jest uwzględnienie praw wszystkich obywateli, którzy na podstawie udzielonego pełnomocnictwa rejestrowanego mogą zabezpieczyć się na przyszłość przed ewentualnym upośledzeniem swoich zdolności fizycznych lub umysłowych.

W związku z tym, że na szczeblu europejskim zaistniała potrzeba wdrożenia jednolitego instrumentu, który stanowiłby wytyczne dla państw członkowskich w zakresie reformy prawa, pozwalającej na zabezpieczenie się przed przyszłą niepełnosprawnością, w przedmiotowym zaleceniu zaproponowano kierunki zmian, w myśl których:

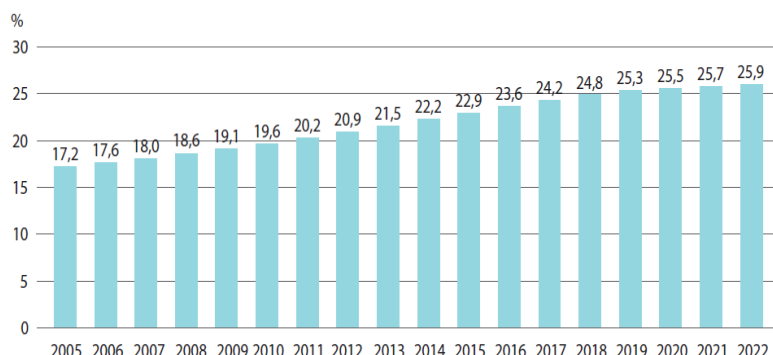
- państwa powinny promować samostanowienie zdolnych osób dorosłych w przypadku ich przyszłej niepełnosprawności, za pomocą pełnomocnictw i dyspozycji na wypadek niezdolności do czynności prawnych;
- zgodnie z zasadami samostanowienia i pomocniczości państwa powinny rozważyć przyznanie tym metodom pierwszeństwa przed innymi środkami ochrony;
- państwa powinny rozważyć czy dopuszczalne jest, aby pełnomocnictwo rejestrowane obejmowało sprawy gospodarcze i finansowe, a także sprawy zdrowotne, sprawy dotyczące opieki społecznej i inne kwestie osobiste związane z osobą mocodawcy, oraz czy niektóra materia nie powinna zostać wyłączona;
- mocodawca może ustanowić pełnomocnikiem jakąkolwiek osobę, która w jej ocenie jest do tego odpowiednia;
- mocodawca może ustanowić więcej niż jednego pełnomocnika i może powołać ich do wspólnego, jednoczesnego, osobnego działania lub jako substytut;
- państwa mogą rozważyć wprowadzenie takich restrykcji, jakie uznają za konieczne dla ochrony mocodawcy;
- pełnomocnictwo rejestrowane powinno być sporządzone na piśmie;
- z wyjątkiem państw, w których istnieje ogólna zasada, dokument powinien wyraźnie wskazywać, że umocowanie wejdzie w życie lub pozostanie w mocy na wypadek niezdolności do czynności prawnych mandanta;
- państwa powinny rozważyć jakie inne przepisy lub mechanizmy będą niezbędne do zagwarantowania mocy prawnej dokumentu;
- mocodawca posiadający zdolność do czynności prawnych powinien mieć uprawnienie do odwołania pełnomocnictwa rejestrowanego w każdym czasie;
- państwa powinny uregulować sposób wejścia w życie pełnomocnictwa rejestrowanego w przypadku niezdolności do czynności prawnych mocodawcy;
- państwa powinny rozważyć, jak należy stwierdzić niezdolność do czynności prawnych i za pomocą jakich dowodów należy to wykazywać;
- państwa powinny rozważyć wdrożenie systemu certyfikacji, rejestracji, rejestracji i/ lub notyfikacji w chwili udzielenia pełnomocnictwa, odwołania i wejścia w życie lub zakończenia;
- wejście w życie pełnomocnictwa rejestrowanego nie może wpływać na zdolność prawną mandanta;
- pełnomocnik działa na podstawie udzielonego pełnomocnictwa rejestrowanego i w interesie mandanta;
- pełnomocnik, w miarę możliwości, informuje i konsultuje z mandantem dokonywane czynności w sprawach bieżących. Pełnomocnik, w miarę możliwości, ustala i bierze pod uwagę przeszłe oraz obecne życzenia oraz opinie mocodawcy oraz traktuje je z poszanowaniem;
- sprawy gospodarcze i finansowe mocodawcy, na ile jest to możliwe, są oddzielone od spraw pełnomocnika;
- pełnomocnik prowadzi odpowiednią dokumentację w celu wykazania prawidłowego wykonywania swojego umocowania;
- państwa powinny rozważyć uregulowanie kwestii konfliktu interesów między mocodawcą a pełnomocnikiem;
- państwa powinny rozważyć w jakich okolicznościach pełnomocnictwo rejestrowane traci moc. Kiedy pełnomocnictwo rejestrowane traci moc w części lub w całości, uprawniony organ powinien rozważyć, jakie środki ochrony prawnej należy podjąć.

Odpowiadając na te wyzwania, zaprojektowano instytucję pełnomocnictwa rejestrowanego, w świetle którego samostanowienie pełni zasadniczą rolę dla poszanowania człowieka i godności każdej istoty ludzkiej. Dotychczasowe doświadczenia w stosowaniu tej instytucji przez inne kraje na całym świecie wskazują, że pełnomocnictwo rejestrowane jest preferowaną alternatywą dla orzeczeń sądowych w sprawie reprezentacji osoby, która utraciła zdolność do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem.

Potrzeba wprowadzenia nowych rozwiązań na gruncie polskiego porządku prawnego wynika zarówno z konieczności zagwarantowania wszystkim pełnoletnim obywatelom prawa do samostanowienia i decydowania o wyborze reprezentanta na wypadek utraty zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem, jak również z aktualnej sytuacji demograficznej, społecznej i prawnej w Polsce, wymagającej wdrożenia nowej instytucji prawnej ułatwiającej funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w różnych obszarach życia, m.in. załatwianie spraw bieżących oraz dokonywanie czynności prawnych za pośrednictwem wybranej przez siebie osoby fizycznej.

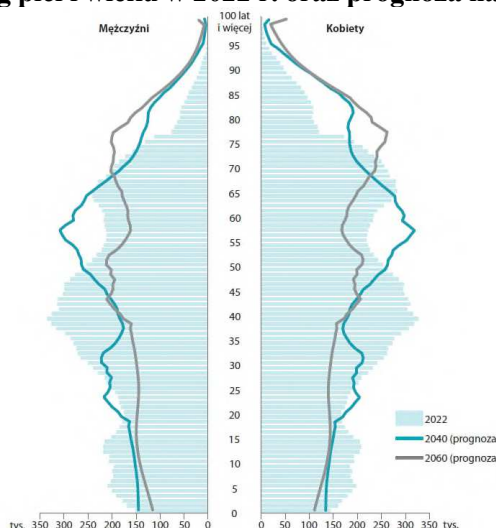
Zgodnie z opublikowanym przez Główny Urząd Statystyczny raportem „Sytuacja osób starszych w Polsce w 2022 r.”, w ostatnich latach w Polsce zaobserwować można nasilający się proces starzenia się społeczeństwa. Udział osób starszych w populacji mieszkańców Polski systematycznie rośnie.

Udział osób w wieku 60 lat i więcej w liczbie ludności ogółem. Stan na dzień 31 grudnia 2022 roku.

W końcu 2022 r. liczba ludności Polski wyniosła 37 766,3 tys. osób i była o 141,4 tys. niższa niż w 2021 r. Obserwowane były także dalsze zmiany w strukturze wieku, wynikające z postępującego procesu starzenia się ludności. W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, nastąpił wzrost liczby mieszkańców Polski w wieku 60 lat i więcej. Na koniec roku populacja osób starszych wyniosła 9 797,7 tys. i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 0,7%. Od 2006 r. obserwuje się stały wzrost udziału osób starszych w populacji Polski. W 2005 r. udział ten wyniósł 17,2%, a w 2022 r. ukształtował się na poziomie 25,9%.

Ludność według płci i wieku w 2022 r. oraz prognoza na 2040 r. i 2060 r.

Według prognozy GUS, liczba ludności w wieku 60 lat i więcej w Polsce w roku 2030 wzrośnie do poziomu 10,3 mln, a w 2060 r. wyniesie 11,9 mln.

Coraz więcej seniorów nie jest w stanie samodzielnie zatroszczyć się o swoje codzienne życiowe sprawy i majątek. Sytuacja ta dotyczy nie tylko osób starszych. Zwiększa się liczba osób samotnych, bez rodziny bądź będących w trudnych relacjach rodzinnych oraz osób, których najbliżsi mieszkają w innym mieście lub poza granicami kraju.

Małżeństwa w latach 2016 – 2022 ¹ uwzględniające wyniki przeliczenia danych po Narodowym Spisie Ludności i Mieszkań 2021.

rok	małżeństwa zawarte	małżeństwa rozwiązane ogółem (przez śmierć współmałżonka albo rozwód)	Różnica między małżeństwami zawartymi i rozwiązanymi	małżeństwa istniejące (w tys.)
2016	193 455	213 235	-20 573	8 961,3
2017	192 576	222 677	-30 757	8 930,6

¹Na podstawie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/struktura-ludnosci,16,1.html> – tabela: „Małżeństwa zawarte w latach 1970 - 2022” (dostęp na dzień 23.05.2024 r.).

2018	192 443	224 373	-32 140	8 898,4
2019	183 371	225 674	-42 328	8 856,1
2020	145 045	241 847	-96 879	8 759,2
2021	168 324	268 843	- 100 877	8 797,9
2022	155 817	230 878	- 75 488	8 722,4

W 2022 r. zarejestrowano 155,8 tys. nowych związków małżeńskich. W końcu 2022 r. w Polsce istniało 8722 tys. małżeństw, czyli o ponad 75 tys. mniej niż rok wcześniej.

Natomiast odnosząc się do osób z niepełnosprawnościami, poniżej przedstawiona jest liczba osób z niepełnosprawnością w liczbach bezwzględnych w latach 2011 i 2021 (dane ze spisu powszechnego).

Wyszczególnienie Specification	2011		2021		2011=100
	w liczbach bezwzględnych in absolute figures	struktura pionowa (w %) vertical structure (in %)	w liczbach bezwzględnych in absolute figures	struktura pionowa (w %) vertical structure (in %)	
Osoby niepełnosprawne – ogółem Disabled persons total	4 697 048	100,0	5 447 548	100,0	116,0
prawnie legally	3 131 456	66,7	3 471 193	63,7	110,8
tylko biologicznie only biologically	1 565 591	33,3	1 976 355	36,3	126,2
Mężczyźni Males	2 166 911	46,1	2 456 605	45,1	113,4
Kobiety Females	2 530 136	53,9	2 990 943	54,9	118,2

Wyniki spisu ludności w 2021 r.² wykazały, że liczba osób niepełnosprawnych wyniosła 5 447 548 osób, co stanowiło 14,3% ogólnej populacji Polski. W porównaniu do wyników NSP 2011 r. liczba osób z niepełnosprawnościami zwiększyła się o 750 501, tj. o 16,0% (w 2011 r. – 4 697 048).

Biorąc pod uwagę podział osób niepełnosprawnych na podstawowe kategorie to według wyników NSP 2021, wśród ogółu osób niepełnosprawnych – podobnie jak w 2011 r. – dominowały osoby posiadające prawne orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność (niepełnosprawni prawnie), których liczba wyniosła 3 471 193 (63,7%). W porównaniu do 2011 r. nastąpił wzrost liczebności tej grupy osób niepełnosprawnych o 10,8%.

W okresie międzyspisowym zwiększyła się również liczba osób niepełnosprawnych tylko biologicznie (tzn. nieposiadających prawnego orzeczenia stwierdzającego niepełnosprawność, natomiast deklarujących odczuwanie ograniczenia sprawności z 1 565 591 w 2011 r. do 1 976 355 w 2021 r., tj. o 26,2%.

Roczna liczba spraw w sądach powszechnych dotyczących ubezwłasnowolnienia i ustanowienia doradcy tymczasowego³

Rok	Liczba spraw wpływających dotyczących ubezwłasnowolnienia	Orzeczone ubezwłasnowolnienie całkowite	Orzeczone ubezwłasnowolnienie częściowe	Ustanowienie doradcy tymczasowego
2016	13979	8641	829	556
2017	14691	8751	764	652
2018	15521	9177	841	788
2019	16310	9423	698	883
2020	12816	7322	512	703
2021	15337	8688	598	893
2022	14961	9321	580	925
2023	16329	9403	602	1107

Wzrosła liczba spraw wpływających do sądów powszechnych dotyczących ubezwłasnowolnienia. Liczba ustanowionych doradców tymczasowych w 2023 r. była około dwukrotnie wyższa niż w roku 2016.

² Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 Ludność. Stan i struktura demograficzno-społeczna w świetle wyników NSP 2021.

³ Sprawozdania statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości MS-S1o z lat 2016-2023.

Mając na uwadze powyższe dane, społeczeństwo potrzebuje narzędzi, za pomocą których będzie mogło samo decydować o swoich sprawach osobistych i majątkowych, w szczególności poprzez wybór osoby, która będzie działała w imieniu ludzi, którzy z różnych przyczyn sami nie będą w stanie tego czynić. Potrzeba wprowadzenia odpowiednich rozwiązań w tym zakresie jest szeroko sygnalizowana również przez środowisko prawnicze⁴.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Przepisy ogólne

Ustawa reguluje instrumenty wspieranego podejmowania decyzji asystenta prawnego, kuratora reprezentującego, kuratora wspierającego oraz pełnomocnika rejestrowanego, które mają na celu umożliwienie osobom pełnoletnim korzystanie ze zdolności do czynności prawnych w sposób zgodny z ich wolą, potrzebami, interesami, przy ustalaniu których uwzględnia się również wcześniej wyrażane poglądy.

Umowa asysty prawnej

Projekt określa *essentialia negotii* umowy asysty prawnej zawieranej między asystentem prawnym a osobą wspieraną, przy czym istotą zobowiązania jest udzielenie osobie potrzebującej wsparcia, zlecającej asystę faktycznego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w treści umowy.

Projekt zawiera przykłady czynności, które może obejmować umowa, m.in. czynna obecność przy podejmowaniu czynności prawnych przez osobę zlecającą asystę czy przekazanie oświadczenia woli osoby wspieranej w jej obecności. Asysta prawna nie może jednakże obejmować czynności z zakresu zastępstwa pośredniego lub bezpośredniego osoby wspieranej. Umowa zawierana będzie w formie pisemnej pod rygorem nieważności, w celu zabezpieczenia interesów stron. Osoba wspierana będzie mogła zawrzeć umowę z więcej niż jednym asystentem prawnym. Asystent będzie miał obowiązek każdorazowego uzyskiwania zgody osoby wspieranej na powierzenie wykonywania umowy osobie trzeciej. Asysta wygaśnie w razie śmierci osoby wspieranej, asystenta prawnego albo korzystania przez asystenta prawnego z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji. Do umowy asysty prawnej będzie stosować się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Kurator wspierający i reprezentujący

Ustanawiając kuratora, sąd będzie określał, w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistość albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową oraz rodzaj spraw, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie. Projekt określa warunki stawiane kandydatowi na kuratora, zarówno pozytywne, jak i negatywne, których spełnienie będzie oceniał sąd w toku postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej.

Kurator, wykonując powierzone mu przez sąd zadania, będzie budował więź zaufania z osobą wspieraną oraz dążył do włączenia jej w życie społeczne w sposób zgodny z jej preferencjami i poglądami, do poszanowania prawa tej osoby do kształtowania swego życia według własnego uznania oraz do najpełniejszego wykorzystania możliwości jej rehabilitacji lub leczenia.

W zależności od sytuacji i potrzeb osoby potrzebującej wsparcia sąd będzie mógł ustanowić dla niej kuratora wspierającego lub reprezentującego, przy czym kurator wspierający będzie ustanawiany dla osoby potrzebującej jedynie faktycznego wsparcia w prowadzeniu jej spraw.

W zakresie kuratora reprezentującego sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, przy prowadzeniu których czynności mogą być dokonywane:

- 1) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej lub
- 2) przez osobę wspieraną za zgodą kuratora.

Jeżeli osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego do działania w imieniu osoby wspieranej, dokona samodzielnie czynności prawnej, kurator może potwierdzić tę czynność, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd.

Projekt przewiduje katalog czynności, na dokonanie których wymagana jest zgoda sądu. Ponadto reguluje sytuację, w której z uwagi na potencjalny konflikt interesów kurator reprezentujący nie może reprezentować osoby wspieranej.

Kodeks cywilny

⁴ Stowarzyszenie Adwokackie Defensor Iuris, *#pełnosprawniwprawie: osoba mająca zostać ubezwłasnowolniona*, <https://defensoriuris.pl/pełnosprawniwprawie-osoba-majaca-zostac-ubezwlasnowolniona/> [dostęp: 27.11.2024].

Projektowany art. 12 przewiduje, iż osoby, które nie ukończyły lat 13 nie będą miały zdolności do czynności prawnych, a zgodnie z art. 15 małoletni, którzy ukończyli lat 13 będą mieli ograniczoną zdolność do czynności prawnej. Uchylony zostanie natomiast art. 13 Kodeksu cywilnego.

Kurator reprezentujący będzie ustanawiany dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia, w zakresie w jakim nie jest ona w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistości albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jeżeli jest to konieczne dla ochrony jej praw lub interesów. Kurator ten będzie mógł być ustanowiony dla osoby, która potrzebuje wsparcia w prowadzeniu wszelkich spraw, spraw określonego rodzaju albo konkretnej sprawy. Sąd określi zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane za zgodą kuratora albo które kurator może ich dokonywać w imieniu osoby, dla której zostanie ustanowiony. Projekt ma na celu odejście od dotychczasowego modelu ubezwłasnowolnienia na czas nieokreślony i zastąpienie go okresową oceną stanu zdrowia osoby wspieranej przez kuratora reprezentującego, uwzględniając, że może się on cały czas zmieniać. Sąd nie będzie ustanawiał kuratora reprezentującego, jeśli interesy osoby potrzebującej wsparcia będą wystarczająco chronione w inny sposób w szczególności, gdy powstało umocowanie pełnomocnika rejestrowanego takiej osoby.

Natomiast kurator wspierający będzie ustanawiany w celu faktycznego wsparcia osoby dorosłej w prowadzeniu jej spraw, jeśli nie wymaga ona ustanowienia kuratora reprezentującego. Sąd, ustanawiając kuratora reprezentującego, będzie mógł ustanowić go kuratorem wspierającym, w innym określonym zakresie.

Uregulowano konsekwencje braku wymaganej zgody kuratora reprezentującego na dokonanie czynności prawnych przez osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego. Umowa taka nie będzie nieważna, lecz bezskuteczna, będzie bowiem istniała możliwość jej następczego potwierdzenia przez kuratora reprezentującego. Jedynie jednostronna czynność prawna dokonana przez osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego bez zgody tego kuratora będzie nieważna.

Z art. 82 wykreślone zostanie zdanie drugie. Zdanie to uległo wykreśleniu z uwagi na jego stygmatyzujący charakter oraz definicję „zaburzeń psychicznych”, która jest uregulowana w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Według ustawy pojęcie zaburzeń psychicznych odnosi się do osoby: a) chorej psychicznie (wykazującej zaburzenia psychotyczne), b) upośledzonej umysłowo, c) wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. uregulowanego w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. W zdaniu pierwszym art. 82 alternatywę rozłączną zastąpiono alternatywą łączną „lub” w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych.

Na skutek wyeliminowania z porządku prawnego pojęcia „ubezwłasnowolnienia” i pozostawienia zasady, że pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności, dokonano zmian wynikowych w innych przepisach kodeksu cywilnego. Po wejściu w życie ustawy, brak zdolności do czynności prawnych aktualnie odnosić się będzie wyłącznie do kryterium wieku.

Pełnomocnictwo rejestrowane

Projekt zakłada możliwość udzielenia przez osobę pełnoletnią, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, pełnomocnictwa na wypadek, gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia nie była w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem. W przypadku ustanowienia pełnomocnika rejestrowanego, to sam zainteresowany zabezpiecza i reguluje swoje sprawy osobiste oraz majątkowe na wypadek mogącej powstać w przyszłości niemożności kierowania swoim postępowaniem. Jednakże, aby instytucja ta nie była wykorzystywana na szkodę mocodawcy i nie zagrażała pewności obrotu prawnego, wymaga szczególnej regulacji prawnej.

Projekt przewiduje, że:

- pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych, a także do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi;
- pełnomocnictwa nie można będzie ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich.

Proponowane rozwiązanie, wzorowane na regulacji dotyczącej instytucji prokury, wynika z zamierzenia projektodawcy pełnego zabezpieczenia interesów mocodawcy na wypadek, gdy ten nie będzie mógł samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Istotne jest przy tym również ułatwienie, usprawnienie i zagwarantowanie pewności czynności prawnych podejmowanych przez osoby trzecie z umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym.

Umożliwienie ograniczenia zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego względem osób trzecich, zgodnie z wolą mocodawcy, mogłoby doprowadzić do jego faktycznego ubezskutecznienia, z powodu np. zbyt wąskiego w stosunku do potrzeb mocodawcy określenia jego zakresu. W takim przypadku pełnomocnik mógłby występować sporadycznie albo w sprawach prostych. Istnieje ponadto ryzyko takiego sformułowania treści umocowania, że problematyczne może się okazać odczytanie

rzeczywistej woli mocodawcy, co z kolei rodzić będzie praktyczne problemy przy podejmowaniu czynności przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Ustawowe określenie przedmiotowego zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego ma na celu także ograniczenie konieczności ingerencji sądu w sferę wykonywania praw podmiotowych mandanta. Ograniczenie zakresu przedmiotowego pełnomocnictwa może prowadzić do sytuacji, w których, wobec braku ujęcia określonych spraw w pełnomocnictwie, ze względu na brak odpowiedniej przezorności ze strony mocodawcy, konieczna będzie ingerencja sądu w sferę wykonywania jego praw podmiotowych. Ograniczony zakres umocowania mógłby nie spełniać swej roli, jaką jest brak konieczności włączenia sądów w celu ustanowienia reprezentanta dla ochrony mocodawcy. Istnieje, pomimo uczestniczenia notariusza w procesie jego formułowania, ryzyko takiego sformułowania treści pełnomocnictwa, który uczyni zakres umocowania pełnomocnika na kanwie konkretnej sprawy problematycznym.

W szczególności może zachodzić konieczność dokonywania wykładni pełnomocnictwa, w związku z wątpliwościami co do umocowania pełnomocnika rejestrowanego do dokonania danej czynności, co pociągałoby za sobą konieczność określenia organu właściwego dla dokonania tej wykładni, co komplikowałoby regulację i czyniłoby, w zamyśle podstawowy i niewymagający ingerencji sądu środek ochrony osoby dorosłej, skomplikowanym i nieoperatywnym. O ile w odniesieniu do czynności wymagających dochowania formy aktu notarialnego można założyć, że w przypadku odmowy dokonania czynności notarialnej wiążącej wykładni oświadczenia woli mandanta może dokonać sąd rozpoznający zażalenie na odmowę dokonania czynności, to możliwość ta odpadałaby przy czynnościach takiej formy niewymagających. Istnieje również ryzyko, że w przypadku sporu na tle czynności dokonanej przez pełnomocnika w formie aktu notarialnego, sąd rozpoznający spór mógłby dokonać wykładni odmiennej od tej przyjętej przez notariusza. Również te względy przemawiają za ustawowym określeniem zakresu przedmiotowego umocowania pełnomocnika rejestrowanego.

Specyfika wykonywanych przez pełnomocnika rejestrowanego uprawnień oraz stan świadomości reprezentowanego, przemawia za tym, aby pełnomocnikiem rejestrowanym mogła być wyłącznie osoba pełnoletnia, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany, zaś udzielić pełnomocnictwa rejestrowanego mogła jedynie osoba pełnoletnia, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący.

Udzielenie pełnomocnictwa rejestrowanego nie spowoduje utraty zdolności do czynności prawnych. Dla zachowania prostoty instytucji zasadne jest, aby pełnomocnictwo rejestrowane było wykonywane jednoosobowo. Pozwoli to niewątpliwie uniknąć ewentualnych sytuacji konfliktowych między pełnomocnikami w zakresie reprezentacji interesów mocodawcy. Przyjmuje się, że udzielenie pełnomocnictwa rejestrowanego jest czynnością osobistą, czego konsekwencją jest wdrożenie rozwiązania funkcjonującego już na gruncie prawa spadkowego, mianowicie w art. 944 § 2 k.c., i przyjęcie, że tak jak w przypadku sporządzenia testamentu, pełnomocnictwa rejestrowanego nie będzie można udzielić przez przedstawiciela. Udzielając pełnomocnictwa, mocodawca będzie mógł natomiast wskazać inną osobę jako pełnomocnika rejestrowanego na wypadek, gdyby ustanowiony przez niego pełnomocnik nie mógł lub nie chciał wykonywać pełnomocnictwa (podstawiony pełnomocnik rejestrowany). Niezależnie od tego pełnomocnictwo rejestrowane będzie mogło być wykonywane tylko przez jedną osobę.

Z uwagi na swoją doniosłość, pełnomocnictwo rejestrowane powinno być sporządzone w formie aktu notarialnego. Przemawia za tym także bezpieczeństwo obrotu prawnego i konieczność zapewnienia właściwego poziomu merytorycznego sporządzanych dokumentów. Z tych samych względów, odwołanie pełnomocnictwa przez mocodawcę oraz zrzeczenie się umocowania przez pełnomocnika powinno wymagać zachowania tej samej formy.

Zgodnie z projektowaną regulacją pełnomocnictwo rejestrowane będzie sporządzane przez notariusza przy udziale osoby, której jest ono udzielane.

Proponuje się, aby pełnomocnictwo rejestrowane podlegało wpisowi do właściwego rejestru – tj. do Rejestru Pełnomocnictw (dalej: „Rejestr”) – na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Utworzenie i prowadzenie w systemie teleinformatycznym Rejestru powierzono Krajowej Radzie Notarialnej. W konsekwencji w projekcie przewidziano wprowadzenie stosownych regulacji w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie – o czym niżej (zmiany wprowadzane do ustawy – Prawo o notariacie).

Projekt przewiduje, że umocowanie pełnomocnika rejestrowanego powstanie z chwilą dokonania wpisu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa w Rejestrze.

Na wniosek ustanowionego pełnomocnika rejestrowanego i przy jego udziale notariusz sporządzi protokół poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego. Podstawę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowić będą dwa zaświadczenia, o których mowa w projektowanym art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, zawierające orzeczenie, że pacjent, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, ze względu na stan zdrowia, nie jest w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem, wystawione przez dwóch lekarzy niewcześniej niż 3 miesiące przed sporządzeniem protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego. Projektowana regulacja przewiduje dodanie do ww. ustawy art. 42a ust. 1–2 zgodnie z którym lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub neurologii może wydać pełnomocnikowi rejestrowanemu, o którym mowa w art. 109¹¹ § 1–4 Kodeksu cywilnego zaświadczenie w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego. Jeżeli lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub neurologii uzna to za celowe, wydanie zaświadczenia może poprzedzać konsultacja z lekarzem specjalistą w dziedzinie psychiatrii,

neurologii lub innym lekarzem odpowiedniej specjalizacji lub psychologiem. Zaświadczenie podpisują wówczas wszystkie osoby biorące udział w konsultacji.

Podstawiony pełnomocnik rejestrowany będzie mógł wystąpić z wnioskiem o sporządzenie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa, jeżeli umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie może powstać na skutek okoliczności, o których mowa w projektowanym art. 109¹⁶ k.c., bądź wygasło. W przypadku wystąpienia z żądaniem przez podstawionego pełnomocnika rejestrowanego, do protokołu poświadczenia pełnomocnictwa notariusz będzie załączał dokumenty urzędowe wskazujące na wygaśnięcie lub brak powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli okoliczność ta nie wynika z informacji wpisanych do Rejestru.

Pomiędzy mocodawcą oraz pełnomocnikiem rejestrowanym może istnieć wewnętrzny stosunek podstawowy regulujący zasady wykonywania pełnomocnictwa. W przypadku braku unormowania stosunku podstawowego pomiędzy mocodawcą oraz pełnomocnikiem rejestrowanym, do czynności podejmowanych przez pełnomocnika rejestrowanego zastosowanie znajdują przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia. Wspomniane przepisy regulują m.in. kwestię należytej staranności w działaniu, złożenia rachunku z prowadzonych czynności oraz zwrotu poniesionych kosztów i wydatków.

W przypadku wyrządzenia mocodawcy szkody przez pełnomocnika rejestrowanego możliwe będzie dochodzenie odszkodowania na zasadach ogólnych, tj. w zależności od rodzaju stosunku podstawowego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, bądź z tytułu czynów niedozwolonych. Obowiązek zachowania przez prowadzącego cudze sprawy bez zlecenia należytej staranności odpowiada zasadzie ogólnej wykonywania zobowiązań. Pomimo że prowadzący cudze sprawy bez zlecenia podejmuje czynności z własnej inicjatywy i bez obowiązku w tym zakresie, to na skutek jego działań dochodzi do powstania stosunku obligacyjnego między nim a osobą, której sprawy prowadzi. Naruszenie obowiązku działania z należyłą starannością stanowi podstawę pociągnięcia gestora do odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę na zasadach określonych w art. 471 i następnych k.c.

Dążąc do zapewnienia ochrony interesów mocodawcy, należało nałożyć na umocowanego pełnomocnika rejestrowanego obowiązek uzyskania zezwolenia sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku mocodawcy, w szczególności wyodrębnionych w odniesieniu do poszczególnych kategorii przedmiotów majątkowych z uwagi na ich znaczną wartość, gospodarcze znaczenie, a w odniesieniu do darowizn – ich nieodpłatny charakter. Czynność prawna dokonana bez wymaganego zezwolenia sądu skutkować będzie jej nieważnością. Zezwolenie sądu nadzorującego umocowanego pełnomocnika rejestrowanego nie będzie jednak wymagane, jeżeli przepis szczególny wymaga uzyskania orzeczenia sądu opiekuńczego, np. w przypadku, o którym mowa w art. 38 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (zob. projektowany art. 109¹² § 1–3 k.c.).

Zakłada się, że pełnomocnictwo rejestrowane, ze względu na szczególne zaufanie łączące mocodawcę z mandatariuszem, wynikające już z przesłanek jego udzielenia oraz zakresu umocowania powinno być wykonywane przez pełnomocnika osobiście. Podstawa ta wyklucza możliwość udzielenia pełnomocnictwa w oparciu o przesłankę stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa (art. 106 *in fine* k.c.). Dążąc do ujednoliczenia sytuacji pełnomocnika rejestrowanego oraz jednocześnie do uelastycznienia sposobów wykonywania pełnomocnictwa, w projektowanym art. 109¹⁵ k.c. umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu przyznane zostało uprawnienie do ustanowienia dla mocodawcy innego pełnomocnika do dokonania poszczególnych czynności oraz pełnomocnika procesowego. Ustanowienie pełnomocnika na podstawie projektowanego art. 109¹⁵ k.c. nie wyłącza zastosowania ustawowych regulacji dotyczących pełnomocnika rejestrowanego, mających na celu ochronę interesów mocodawcy, przewidzianych np. w projektowanych art. 109¹² i 109¹³ k.c.

Projektowany art. 109¹⁶ § 3 k.c. wskazuje przypadki wygaśnięcia umocowania. Umocowanie pełnomocnika rejestrowanego wygaśnie z chwilą:

- 1) odwołania pełnomocnictwa rejestrowanego;
- 2) zrzeczenia się wykonywania pełnomocnictwa rejestrowanego;
- 3) śmierci mocodawcy;
- 4) śmierci pełnomocnika;
- 5) ustanowienia dla pełnomocnika rejestrowanego kuratora reprezentującego;
- 6) powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla tego pełnomocnika.

Ponadto umocowanie pełnomocnika rejestrowanego wygaśnie w przypadku uprawomocnienia się postanowienia sądu o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

Natomiast umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie może powstać w przypadkach, o których mowa w punktach 1–6. Jednakże przewiduje się, że ogłoszenie upadłości mocodawcy nie spowoduje wygaśnięcia pełnomocnictwa rejestrowanego.

Przewidziany przez ustawodawcę katalog przesłanek wygaśnięcia umocowania pełnomocnika rejestrowanego nie obejmuje przypadku odzyskania przez mocodawcę zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem. Stan zdrowia i jego tak poważne konsekwencje mogą mieć przemijający charakter i wówczas nie ma przeszkód, aby mocodawca odwołał pełnomocnictwo rejestrowane.

W celu pełnego zabezpieczenia interesów mocodawcy po powstaniu umocowania pełnomocnika rejestrowanego, projekt przewiduje sprawowanie przez sąd nadzoru nad umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym (projektowany art. 543² Kodeksu postępowania cywilnego), jak również, że sąd będzie mógł zwolnić umocowanego pełnomocnika

rejestrowanego, jeżeli jego działania lub zaniechania są sprzeczne z wolą mocodawcy, zagrażają jego interesom albo je naruszają (projektowany art. 109¹⁸ k.c.).

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Zmiany w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym mają charakter wynikowy.

W związku z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia i przejścia na model wspieranego podejmowania decyzji, zniesiono zakaz zawarcia małżeństwa przez osobę ubezwłasnowolnioną. Nie wprowadza się też takiego zakazu w stosunku do osób, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego, przy czym jednocześnie uzupełniono przesłankę unieważnienia małżeństwa, wskazując, że można żądać unieważnienia małżeństwa, jeśli zostało zawarte przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Kierownik urzędu stanu cywilnego, który dowiedział się o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie zamierzonego małżeństwa albo dowiedział się, że osoba zamierzająca zawrzeć małżeństwo znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, odmówi przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński lub wydania zaświadczenia potrzebnego do zawarcia małżeństwa, a w razie wątpliwości zwróci się do sądu o rozstrzygnięcie czy małżeństwo może być zawarte. Usunięto pojęcia choroby psychicznej i niedorozwoju umysłowego, mające charakter stygmatyzujący. Żądanie unieważnienia małżeństwa z tej przyczyny nie będzie możliwe po upływie sześciu miesięcy od ustania stanu wyłączającego świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, a w każdym wypadku po upływie lat trzech od zawarcia małżeństwa.

Projekt reguluje kwestię rozdzielnosci majątkowej w razie ogłoszenia upadłości jednego z małżonków, powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowienia dla jednego z małżonków kuratora reprezentującego, jednak w tym ostatnim przypadku sąd będzie mógł postanowić o pozostawieniu pomiędzy małżonkami obowiązującego w ich małżeństwie ustroju majątkowego. Przymusowa rozdzielnosc majątkowa będzie trwała przez czas istnienia jej przyczyny.

Pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący będzie mógł wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa w zastępstwie męża matki, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd. Mąż matki będzie mógł wnieść powództwo o zaprzeczenie ojcostwa, o ile nie zrobił tego jego umocowany pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący, jeżeli jego umocowanie wygasło. Jeżeli mąż matki utracił zdolność do samodzielnego kierowania swym postępowaniem i mimo istnienia podstaw nie został dla niego ustanowiony kurator reprezentujący, mąż matki będzie mógł wytoczyć powództwo, w ciągu roku od dnia ustania stanu wyłączającego samodzielne kierowanie swym postępowaniem.

Oświadczenie konieczne do uznania ojcostwa będzie mogła złożyć osoba, która ukończyła szesnaście lat i działa z dostatecznym rozeznaniem. Jeśli powstaną wątpliwości dotyczące działania z dostatecznym rozeznaniem, kierownik urzędu stanu cywilnego będzie mógł zwrócić się do sądu w celu rozstrzygnięcia czy oświadczenie może być złożone.

Przesłanką konieczną do przysposobienia będzie wymóg zgody rodziców dziecka na jego przysposobienie, która zostanie wyrażona przed orzeczeniem o przysposobieniu. Nie będzie ona jednak wymagana w sytuacji pozbawienia władzy rodzicielskiej, gdy rodzice przysposabianego pozostają nieznani (gdy ojcostwo i macierzyństwo nie wynikają z aktu urodzenia dziecka) lub porozumienie z nimi napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody.

Kodeks postępowania cywilnego

Zgodnie z projektem osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego nie będzie miała zdolności procesowej w zakresie w jakim został ustanowiony kurator reprezentujący. Będzie mogła podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego, o ile wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd. Projekt wprowadza możliwość ustanawiania dla strony z urzędu adwokata lub radcy prawnego w wypadkach szczególnie uzasadnionych.

Ponadto uregulowano przesłanki konieczne do spełnienia dla kandydata na mediatora.

Z art. 306 k.p.c. usunięto pojęcie przedstawiciela ustawowego osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie oraz dodano pojęcia: „ustanowionego kuratora reprezentującego, umocowanego pełnomocnika rejestrowanego”.

Projektowana regulacja przewiduje dodanie w części pierwszej w księdze drugiej w tytule II w dziale I w rozdziale 1 oddziału 4 regulującego postępowanie w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego.

Zgodnie z projektowanym art. 543¹ k.p.c. w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego właściwy będzie sąd miejsca zamieszkania mocodawcy, a w braku miejsca zamieszkania – miejsca jego pobytu. Postępowania w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego będą inicjowane w pierwszej instancji przed sądem rejonowym.

Celem ochrony interesów mocodawcy projektowana regulacja przewiduje instytucję nadzoru nad umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym. Zgodnie z projektowanym art. 543² § 1 k.p.c. nadzór nad umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym będzie sprawował sąd, o którym mowa w art. 543¹ k.p.c. Nadzór nad pełnomocnikiem rejestrowanym będzie sprawowany przez właściwy sąd po powstaniu umocowania tego pełnomocnika. Projekt przewiduje, że notariusz będzie przysyłał do sądu, o którym mowa w art. 543¹ k.p.c., wypis protokołu poświadczenia pełnomocnictwa

rejestrowanego oraz pouczał pełnomocnika rejestrowanego o treści art. 543² k.p.c. (projektowany art. 95zo § 6 Prawa o notariacie). Sposób sprawowania przedmiotowego nadzoru uregulowano w projektowanym art. 543² § 1–6 k.p.c., analogicznie do nadzoru sprawowanego nad kuratorem reprezentującym. Z uwagi jednak na charakter instytucji pełnomocnictwa, nie przewidziano ingerencji w sposób wykonywania pełnomocnictwa poprzez umożliwienie sądowi nadzorującemu wydawanie umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu wskazówek i poleceń. Celem zapewnienia ochrony interesów mocodawcy projekt zakłada możliwość wszczęcia z urzędu sprawy o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (projektowany art. 543⁵ k.p.c.), tj. także w przypadku powzięcia przez sąd nadzorujący umocowanego pełnomocnika rejestrowanego wątpliwości co do prawidłowości wykonywania tego rodzaju pełnomocnictwa.

Proponowana regulacja przewiduje, że wniosek o wydanie zezwolenia na dokonanie czynności w sprawach mocodawcy, o których mowa w art. 109¹² § 1 Kodeksu cywilnego, składa umocowany pełnomocnik rejestrowany (projektowany art. 543³). W projektowanym art. 543⁴ k.p.c. przewidziano, że wniosek o ustanowienie kuratora do dokonania czynności, o których mowa w art. 109¹³ § 1–2 Kodeksu cywilnego, składa umocowany pełnomocnik rejestrowany. W przypadkach, o których mowa w art. 109¹³ § 2 Kodeksu cywilnego, sąd orzekający może orzec z urzędu.

Zgodnie z proponowanym art. 543⁵ § 1 k.p.c. o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego sąd będzie mógł orzec na wniosek lub z urzędu, jeżeli spełnione zostaną przesłanki, o których mowa w art. 109¹⁸ Kodeksu cywilnego. Proponuje się, aby prawidłowość wykonywania pełnomocnictwa przez umocowanego rejestrowanego mogła być weryfikowana przez sąd na wniosek każdego zainteresowanego bądź z urzędu, np. jeżeli sąd w toku prowadzenia nadzoru nad umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym bądź w ramach innej sprawy, poweźmie wątpliwość co do prawidłowości jego wykonywania. Mając na względzie ochronę interesów mocodawcy, projekt przewiduje nałożenie na sąd obowiązku wydania orzeczenia co do meritum w terminie 3 miesięcy od dnia wniesienia wniosku bądź wszczęcia postępowania z urzędu (projektowany art. 543⁵ § 3 k.p.c.). Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego przewidują analogiczne rozwiązania m.in. w odniesieniu do spraw o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzonych na podstawie Konwencji haskiej z 1980 r. (art. 569¹ § 2 k.p.c.) czy w sprawach o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (art. 560⁵ k.p.c.). Podobnie jak ww. postępowania, postępowanie o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego ma na celu ochronę osoby mocodawcy przed niewłaściwym działaniem, niezgodnym z zakresem udzielonego pełnomocnictwa. Dlatego zasadne wydaje się określenie terminu, w jakim sąd winien rozpoznać przedmiotową sprawę. Z tego względu, określono 3-miesięczny termin rozpoznania sprawy. W celu zabezpieczenia interesów mocodawcy, przewiduje się, że sąd będzie mógł wydać postanowienie o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Sąd będzie uprawniony do ustanowienia dla mocodawcy doradcy tymczasowego w przypadku zawieszenia uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, gdy uzna to za konieczne dla ochrony osoby mocodawcy lub jego majątku. Doradcą tymczasowym w pierwszej kolejności powinien być rejestrowany pełnomocnik podstawiony, jeżeli taki został wyznaczony, a w dalszej kolejności małżonek, krewny lub inna osoba bliska, jeżeli nie stoi temu na przeszkodzie względ na dobro mocodawcy, którego dotyczy wniosek. Jednocześnie, aby zapewnić udział wszystkim zainteresowanym, przewidziano, że przed ustanowieniem doradcy tymczasowego sąd powinien wysłuchać mocodawcę (przy odpowiednim stosowaniu art. 605⁵ k.p.c.) oraz w miarę możliwości umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Ponadto projektowana regulacja przewiduje, że do doradcy tymczasowego odpowiednie zastosowanie znajdą przepisy o kuratorze reprezentującym (projektowany art. 543⁶ § 1–5 k.p.c.).

Na postanowienie dotyczące zawieszenia uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, w tym z jednoczesnym ustanowieniem doradcy tymczasowego będzie przysługiwało zażalenie (projektowany art. 543⁶ § 6 k.p.c.).

W celu zabezpieczenia interesów majątkowych uczestników obrotu, jak i samego mocodawcy czynności dokonane przez doradcę tymczasowego przed utratą mocy (zmianą/uchyleniem) postanowienia o zawieszeniu uprawnień pełnomocnika i ustanowieniu doradcy tymczasowego pozostaną ważne. W zależności od okoliczności danej sprawy, zakres uprawnień doradcy tymczasowego będzie określany przez sąd. Do doradcy tymczasowego zastosowanie znajdą odpowiednio przepisy o kuratorze reprezentującym (projektowany art. 543⁶ § 3 oraz § 7 k.p.c.).

Postanowienie o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz postanowienie o ustanowieniu doradcy tymczasowego tracą moc z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (projektowany art. 543⁶ § 8 k.p.c.).

Zgodnie z projektowaną regulacją niezwłocznie po wydaniu postanowień, o których mowa w art. 543⁶ § 1 i 2 k.p.c., sąd orzekający będzie dokonywał wpisu informacji o zawieszeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika rejestrowanego lub informacji o ustanowieniu doradcy tymczasowego do Rejestru Pełnomocnictw poprzez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego danych, o których mowa w art. 95zp pkt 10–11 ustawy z dnia 14 lutego 1991 – Prawo o notariacie. Celem tej regulacji jest ujawnienie podmiotom mającym dostęp do Rejestru aktualnego sposobu reprezentacji mocodawcy. Obowiązek ten będzie również spoczywał na sądzie drugiej instancji, w razie, gdy to ten sąd zastosuje środek zabezpieczenia. Oznacza to, że w zależności od stadium postępowania, w którym uprawnienia pełnomocnika zostały zawieszone, sądy obu instancji będą zobligowane do dokonania wpisu określonych informacji do Rejestru Pełnomocnictw. Ten sam obowiązek spoczywać będzie na sądach w razie wydania postanowienia zmieniającego zakres środków zabezpieczenia, z którymi wiąże się zmiana sposobu reprezentacji. Czynności prawne dokonane przez

umocowanego pełnomocnika rejestrowanego z naruszeniem reguł reprezentacji, określonych w postanowieniu sądu po wpisaniu tego postanowienia w Rejestrze będą nieważne (projektowany art. 543⁶ § 10–12 k.p.c.).

Przewiduje się, że w postępowaniu o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego zastosowanie znajdą przepisy dotyczące sporządzenia przez sąd odpisu apelacji i jej doręczenia, w sytuacji ich niedołączenia (art. 560¹⁰ k.p.c.), tygodniowy termin do wniesienia odpowiedzi na apelację (art. 560¹¹ k.p.c.) oraz miesięczny termin rozpoznania apelacji przez sąd odwoławczy od przedstawienia akt sprawy przez sąd I instancji wraz z apelacją (art. 560¹² k.p.c.) (projektowany art. 543⁷ k.p.c.).

Celem zabezpieczenia interesów mocodawcy oraz zapewnienia bezpieczeństwa obrotu projekt przewiduje, że niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego sąd orzekający będzie dokonywał wpisu informacji o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw poprzez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego danych, o których mowa w art. 95zp pkt 8 lit. f ustawy z dnia 14 lutego 1991 – Prawo o notariacie. Niezwłocznie po wydaniu prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego sąd orzekający będzie dokonywał wpisu informacji o utracie mocy wydanego w tym postępowaniu postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego do Rejestru Pełnomocnictw poprzez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego danych, o których mowa w art. 95zp pkt 12 ustawy z dnia 14 lutego 1991 – Prawo o notariacie. O uprawomocnieniu postanowienia w przedmiocie uwzględnienia wniosku o zwolnienie umocowanego pełnomocnika rejestrowanego sąd informuje pełnomocnika podstawionego, jeżeli został ustanowiony (projektowany art. 543⁸ k.p.c.).

Z uwagi na likwidację instytucji ubezwłasnowolnienia, uchylony został w Kodeksie postępowania cywilnego w księdze II w tytule II w dziale I Rozdział 2 pt.: „Ubezwłasnowolnienie”. Dodany został natomiast w części pierwszej w księdze drugiej w tytule II w dziale II Rozdział 4 „Sprawy z zakresu kurateli dla osób pełnoletnich”.

Projekt reguluje właściwość sądu w sprawach w przedmiocie kurateli dla osób pełnoletnich. Będzie to sąd właściwy ze względu na miejsce o pobytu osoby, której dotyczy postępowanie, a w braku miejsca zwykłego pobytu – sąd miejsca jej zwykłego pobytu.

Sąd będzie mógł wszcząć z urzędu postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego, o zmianę kuratora wspierającego lub reprezentującego, oraz o zmianę zakresu działania kuratora reprezentującego albo o uchylenie kurateli. Określony został także katalog wnioskodawców w sprawie o ustanowienie kuratora wspierającego lub reprezentującego. Wskazano, że wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego można zgłosić na rok przed dojściem do pełnoletności osoby potrzebującej wsparcia.

W projekcie zawarty jest krąg uczestników postępowania o ustanowienie kuratora wspierającego lub reprezentującego. Ich udział nie jest uzależniony ani od treści wniosków osoby wszczynającej postępowanie, ani też od czynności sądu dokonywanych z urzędu. Sąd ma obowiązek zawiadomić o toczącym się postępowaniu małżonka osoby, której postępowanie dotyczy, a w miarę potrzeby osobę pozostającą z nią we wspólnym gospodarstwie domowym.

Organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów i udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka, będą mogły wstąpić do postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji.

Sąd będzie miał obowiązek wysłuchania każdej osoby, której dotyczy wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego niezwłocznie po wszczęciu postępowania. Przed wysłuchaniem sąd może zlecić kuratorowi sądowemu przeprowadzenie wywiadu w celu ustalenia sposobu funkcjonowania osoby, dla której ma zostać ustanowiony kurator reprezentujący, chyba że wystarczająca dla dokonania tych ustaleń jest dokumentacja dotycząca tej osoby będąca w posiadaniu sądu.

Projekt przewiduje możliwość powołania biegłego, gdy stan zdrowia osoby wysłuchiwanej wskazuje, że ich obecność będzie potrzebna.

W przypadku braku możliwości porozumienia się z osobą, której dotyczy postępowanie będzie to stwierdzane w protokole po wysłuchaniu osób uczestniczących w posiedzeniu. Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia sposób przygotowania wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego.

W postępowaniu dowodowym sąd będzie ustalał w jakim zakresie osoba, której dotyczy postępowanie jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistość albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową, a także rodzaj spraw, przy prowadzeniu których potrzebne jest wsparcie. Ponadto w postępowaniu tym ustala się, czy osoba ta może w dostateczny sposób samodzielnie chronić swoje prawa lub interesy oraz czy interesy tej osoby są wystarczająco chronione w inny sposób. Sąd powinien dokonać wszechstronnych ustaleń. W tym przypadku nie może ograniczyć się tylko do zdiagnozowania stanu na podstawie opinii biegłych lekarzy. Sąd ma obowiązek dokonać wszechstronnej analizy sytuacji życiowej osoby, której postępowanie dotyczy, z uwzględnieniem jej statusu materialnego, rodzinnego i zawodowego. Stosowanie przepisów o ustanowieniu kuratora reprezentującego wymaga jak najpełniejszego uwzględnienia woli osoby zainteresowanej.

Osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą, której dotyczy postępowanie, będą mogły zostać zobowiązane przez sąd do złożenia wykazu majątku należącego do tej osoby oraz do złożenia przyrzeczenia. Ma to na celu uniemożliwienie wykorzystania instytucji kuratora reprezentującego do przejęcia zarządu nad majątkiem osoby potrzebującej wsparcia.

Ustanowienie kuratora reprezentującego z powodu zaburzeń psychicznych będzie wymagało uprzedniego zbadania przez lekarza psychiatrę lub neurologa, a w uzasadnionych przypadkach z zakresu innej specjalizacji. Opinia powinna obejmować ocenę stanu zdrowia i funkcjonowania osoby, zdolności postrzegania i oceny rzeczywistości lub możliwości samodzielnego kierowania swoim postępowaniem.

Sąd będzie mógł zaniechać doręczenia pism sądowych, wezwania bądź wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego, jeżeli uzna to za niecelowe ze względu na stan zdrowia tej osoby. Nie dotyczy to obligatoryjnego wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie niezwłocznie po jego wszczęciu.

Orzeczenie w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego będzie zapadało po przeprowadzeniu rozprawy.

Projekt wymienia przykładowe elementy jakie powinno zawierać postanowienie o ustanowieniu kuratora wspierającego lub reprezentującego.

W przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego, sąd sprawdza w Rejestrze Pełnomocnictw, czy osobie wspieranej udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego. Ponadto niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd dokonuje wpisu informacji o ustanowieniu kuratora dla pełnomocnika rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw. W celu zabezpieczenia sytuacji prawnej małoletniego dziecka, którego rodzic albo opiekun prawny ma ustanowionego kuratora reprezentującego, sąd z urzędu zawiadomi o tym właściwy sąd opiekuńczy.

Projekt szczegółowo reguluje zasady przyznawania wynagrodzenia dla kuratora oraz kwestie związane z nadzorem.

Sprawowanie kurateli reprezentującej będzie odpłatne i pokrywane z dochodów lub majątku osoby wspieranej, a jeżeli nie ma ona odpowiednich dochodów lub majątku, ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej. Wynagrodzenie nie będzie przyznawane, gdy nakład pracy kuratora jest nieznaczny oraz gdy wykonywanie obowiązków kuratora czyni zadość zasadom słuszności, chyba że nakład pracy kuratora jest znaczny, a obowiązki wykonywane są prawidłowo. Wynagrodzenie pokrywane będzie co do zasady z dochodów lub majątku tej osoby. Dopiero w sytuacji, gdy osoba, która korzysta ze wsparcia kuratora reprezentującego, nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia kuratora bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, wynagrodzenie pokrywane będzie pokrywane ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej (projektowany art. 605¹⁴ § 4 k.p.c.). W tym zakresie posłużono się przesłanką analogiczną jak w przypadku zwolnienia od kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym. W tym zakresie posiłkowo można zatem odwoływać się do dorobku doktryny. Sąd Najwyższy niejednokrotnie podkreślał, że zwolnienie od kosztów sądowych powinno być przyznawane w sytuacjach wyjątkowych oraz że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które ze względu na szczególnie trudną sytuację materialną nie mogą ponieść tych kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc powinien więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach do granic zabezpieczenia środków utrzymania dla siebie i rodziny. Dopiero gdy poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające może zwrócić się o pomoc państwa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2010 r., II PZ 2/10, z dnia 4 kwietnia 2012 r., I CZ 7/12, z dnia 17 maja 2012 r., I CZ 55/12, z dnia 14 stycznia 2016 r., IV CZ 72/15 i z dnia 16 marca 2016 r., IV CZ 102/15.). Kurator nie będzie mógł używać we własnym interesie pieniędzy i rzeczy osoby wspieranej, a od sum pieniężnych zatrzymanych ponad potrzeby wynikające z wykonywania kurateli powinien płacić osobie wspieranej odsetki ustawowe. Kurator będzie mógł domagać się zwrotu nakładów i wydatków związanych z prowadzeniem spraw.

Projekt przewiduje, że kurator może żądać od osoby wspieranej zwrotu nakładów i wydatków związanych z należytych prowadzeniem spraw. Do roszczeń z tego tytułu stosuje się odpowiednio przepisy art. 742 i art. 753 § 2 k.c. Projekt reguluje nadzór nad kuratorem, który będzie sprawowany przez sąd właściwy ze względu na miejsce pobytu osoby wspieranej. Sąd będzie mógł żądać od kuratora wyjaśnień we wszelkich sprawach w zakresie działania kuratora oraz przedstawiania dokumentów związanych z prowadzeniem spraw, a kurator będzie zobowiązany składać sądowi sprawozdania, których wzór określi w rozporządzeniu Minister Sprawiedliwości.

Wprowadzona zostanie możliwość ustanowienia doradcy tymczasowego, który ma do czasu prawomocnego zakończenia postępowania chronić interesy osoby potrzebującej wsparcia.

Do postępowania w przedmiocie kurateli wspierającej będą stosowane odpowiednio przepisy oddziału dotyczącego postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej ze zmianami przewidzianymi w oddziale regulującym postępowanie w przedmiocie kurateli wspierającej, wynikającymi ze specyfiki tego rodzaju kurateli. Sąd będzie mógł wydać postanowienie co do istoty sprawy na posiedzeniu niejawnym w celu szybszego prowadzenia postępowań przez sądy, co w konsekwencji będzie oznaczało lepszą ochronę interesów osób potrzebujących wsparcia. Postępowanie w przedmiocie kurateli wspierającej będzie mniej sformalizowane, odstąpiono także od nadzoru sądu nad pełnieniem funkcji tego kuratora. Ponadto wynagrodzenie kuratora wspierającego nie będzie mogło być pokrywane ze środków publicznych.

Konsekwencją uchylenia art. 183 k.r.o. dotyczącego kuratora dla osoby niepełnosprawnej jest konieczność uchylenia art. 600 k.p.c. Z uwagi na likwidację instytucji ubezwłasnowolnienia i zastąpienie jej modelem wspieranego podejmowania decyzji uchylono art. 1106¹ k.p.c.

Prawo o adwokaturze, o radcach prawnych, o licencji doradcy restrukturyzacyjnego, o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, o komornikach sądowych

Dokonano zmian w zakresie przesłanek umożliwiających wykonywanie zawodów prawniczych. Co do zasady osoba, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, nie może rozpocząć wykonywania zawodu regulowanego wskazanymi ustawami. W przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego dla osoby, która wykonuje taki zawód analiza w zakresie możliwości jego kontynuowania powinna mieć charakter zindywidualizowany w oparciu stan i możliwości tej osoby wraz charakter wykonywanego przez nią zawodu. Oceny takiej dokonuje sąd, w toku postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej. Powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego nie może natomiast skutkować ex lege pozbawieniem prawa do wykonywania omawianych zawodów. Jeżeli pragmatyki zawodowe przewidują procedurę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu również z innych przyczyn (takich jak np. podjęcie pracy w innym określonym zawodzie, wszczęcie postępowania o ubezwłasnowolnienie), projektodawca dokonał zmian przewidujących zawieszenie prawa do wykonywania zawodu także w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.

Prawo spółdzielcze

Zgodnie z projektowanymi zmianami osoby wspierane zawsze będą miały pełną zdolność do czynności prawnych, będą mogły być członkami spółdzielni, zgodnie z art. 15 § 2 Prawa spółdzielczego. Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 15 § 3a powołanej ustawy, poprzez wskazanie, że osoby, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego nie mogą być jedynie członkami organów spółdzielni. W walnym zgromadzeniu biorą one udział przez swoich umocowanych pełnomocników rejestrowanych albo przez ustanowionych dla nich kuratorów reprezentujących, o ile wynika to z zakresu ich działania określonego przez sąd.

Prawo o stowarzyszeniach

W ustawie – Prawo o stowarzyszeniach przewidziano zmiany, które umożliwiają każdej osobie pełnoletniej, niepozbawionym praw publicznych, zrzeszanie się, w tym uczestnictwo w organie reprezentacji stowarzyszenia. Natomiast małoletni w wieku od 16 do 18 lat oraz osoby, dla których został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany, mogą należeć do stowarzyszeń i korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym, że w składzie zarządu stowarzyszenia większość muszą stanowić osoby pełnoletnie, dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany

Prawo o notariacie

Wobec likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia, zastępowanej modelem wspieranego podejmowania decyzji zasadnym jest dostosowanie przepisów ustawy – Prawo o notariacie do wprowadzanych zmian. W związku z tym w projekcie ustawy m.in. określono dodatkowe przesłanki wykonywania zawodu notariusza lub zastępcy notarialnego, zawieszenia w czynnościach zawodowych notariusza.

Wprowadzane zmiany zostały również uwzględnione w art. 86, który w obecnym brzmieniu uniemożliwia dokonanie czynności notarialnej w przypadku wątpliwości co do zdolności do czynności prawnej strony czynności. W związku z tym w omawianym przepisie wskazano, że nie wolno notariuszowi dokonywać czynności notarialnej, jeżeli powęźmie wątpliwość, że strona czynności znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Projekt przewiduje także dodanie rozdziału 3d w Dziale II ustawy – Prawo o notariacie, poświęconego pełnomocnictwu rejestrowanemu (projektowane art. 95zm–95zt). Proponowane zmiany wynikają z wprowadzenia wymogu sporządzenia pełnomocnictwa rejestrowanego w formie aktu notarialnego oraz obowiązku jego rejestracji w Rejestrze Pełnomocnictw.

Utworzenie i prowadzenie Rejestru Pełnomocnictw w systemie teleinformatycznym oraz zapewnienie dostępu do tego systemu notariuszom oraz sądom w celu dokonywania wpisów ma zatem umożliwić rejestrację danych dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego oraz zdarzeń, które dotyczą umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Informacje gromadzone w Rejestrze Pełnomocnictw mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego poprzez możliwość weryfikacji prawidłowego umocowania strony czynności prawnej. Powyższe ma usprawnić i gwarantować pewność czynności prawnych podejmowanych przez osoby trzecie z umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym.

Prowadzenie Rejestru – zgodnie z projektem – powierza się Krajowej Radzie Notarialnej. Rada ta tworzy system teleinformatyczny w celu prowadzenia Rejestru oraz zapewnia dostęp do tego systemu notariuszom oraz sądom w celu dokonywania wpisów oraz realizacji ustawowych zadań.

Wpisy w Rejestrze Pełnomocnictw będą opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Projekt nakłada na Krajową Radę Notarialną obowiązek zapewnienia zgodności danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw ze stanem faktycznym w zakresie wynikającym z art. 109¹⁶ § 1 pkt 1–4 i 6 oraz § 3 k.c.

Projektowane przepisy określają procedurę sporządzenia pełnomocnictwa rejestrowanego oraz sposób jego wpisu do Rejestru. Na etapie wpisu pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru mogą ujawnić się zdarzenia powodujące niemożność zarejestrowania takiego pełnomocnictwa. Zdarzeniem takim może być okoliczność, że mocodawca udzielił już pełnomocnictwa rejestrowanego. Okoliczność tę system winien stwierdzić na podstawie danych zamieszczonych w tym systemie. Zakłada się, że takie informacje jak fakt ustanowienia pełnomocnictwa rejestrowanego będzie weryfikowany automatycznie przez system poprzez przetworzenie danych, które w nim zostały zamieszczone. Informacja o zarejestrowaniu bądź nie pełnomocnictwa rejestrowanego będzie przekazywana przez system. Powyższa procedura będzie stosowana odpowiednio również do oświadczeń o zrzeczeniu się oraz o odwołaniu pełnomocnictwa rejestrowanego. Oświadczenia te będą składane w formie aktu notarialnego i będą skutkowały niemożnością powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo wygaśnięciem umocowania pełnomocnika rejestrowanego i będą odnotowywane w Rejestrze. Wpis w tym zakresie, podobnie jak wpisy pozostałych zdarzeń powodujących wygaśnięcie umocowania pełnomocnictwa będzie miał charakter deklaratoryjny. Celem zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego nałożono na notariusza sporządzającego akt notarialny, obejmujący oświadczenie mocodawcy o odwołaniu pełnomocnictwa lub oświadczenie pełnomocnika rejestrowanego o zrzeczeniu się pełnomocnictwa, obowiązek wpisu do Rejestru Pełnomocnictw danych w tym samym dniu, w którym nastąpi sporządzenie aktu notarialnego.

Zgodnie z projektowaną regulacją powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego będzie następowało z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw (projektowany art. 109¹⁰ § 5 Kodeksu cywilnego). Projekt określa procedurę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa. Podstawę sporządzenia takiego protokołu będą stanowiły dwa zaświadczenia lekarskie wydawane na podstawie art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, zawierające orzeczenie, że pacjent, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, ze względu na stan zdrowia, nie jest w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem, wystawione przez dwóch lekarzy nie wcześniej niż 3 miesiące przed sporządzeniem protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego. Termin ten jest niezbędny do zabezpieczenia interesów mocodawcy, bowiem umocowanie pełnomocnika rejestrowanego powinno nastąpić na podstawie jak najbardziej aktualnych zaświadczeń, jednocześnie w czasie umożliwiającym dopełnienie wszelkich niezbędnych formalności.

Notariusz będzie otrzymał za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zawiadomienie o zarejestrowaniu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa bądź o jego niezarejestrowaniu. Informacja o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw zostanie przekazana także do sądu rejestrowego w przypadku, gdy dotyczyć będzie umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla mocodawcy, będącego osobą, o której mowa w projektowanym art. 21e ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. W tym celu wymagana jest integracja pomiędzy Rejestrem Pełnomocnictw, a Krajowym Rejestrem Sądowym i weryfikacja mocodawcy za pomocą, imienia (imion), nazwiska i numeru PESEL bądź imienia (imion), nazwiska i daty urodzenia mocodawcy czy dane wskazanej osoby figurują w Krajowym Rejestrze Sądowym. Po wysłaniu informacji z Rejestru Pełnomocnictw dotyczącej imienia (imion) i nazwiska, numeru PESEL lub imienia (imion) i nazwiska i daty urodzenia wraz z informacją o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego, system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 3a ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, dokona automatycznej weryfikacji danych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Sądowym i w przypadku pozytywnej weryfikacji przekaze informację do właściwego sądu rejestrowego, który podejmie czynności z urzędu.

Projekt w art. 95zp szczegółowo określa zakres zawartych w Rejestrze informacji. Dane zawarte w Rejestrze przetwarzane będą stosownie do wymogów art. 6 ust. 1 lit. c i e RODO w niezbędnym zakresie do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na Krajowej Radzie Notarialnej jako administratorze oraz wykonania przez Radę zadania realizowanego w interesie publicznym, którym jest prowadzenie rejestru publicznego. Projektowany zakres danych obejmuje dane niezbędne do jednoznacznej weryfikacji umocowania pełnomocnika rejestrowanego oraz dane kontaktowe adres do doręczeń lub adres do doręczeń elektronicznych niezbędne do umożliwienia kontaktu z pełnomocnikiem.

Założeniem projektowanej regulacji jest powszechny charakter Rejestru Pełnomocnictw. Każdy kto zna numer PESEL mocodawcy będzie miał dostęp do informacji udostępnianych w Rejestrze Pełnomocnictw – na zasadach ogólnych – przewidzianych w projektowanym art. 95zr § 1–2, z zachowaniem zasady minimalizacji danych wynikających z przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. Z zakresu informacji udostępnianych z Rejestru Pełnomocnictw wyłączono informacje dotyczące przyczyn z powodu których umocowanie nie powstało albo wygasło, o których mowa w art. 95zp pkt 8, ze względu na charakter tych informacji. Dostęp do tych informacji nie jest niezbędny dla osób trzecich do potwierdzenia umocowania pełnomocnika za pośrednictwem Rejestru. Dostęp do pełnego zakresu informacji z Rejestru

Pełnomocnictw będzie natomiast posiadał sąd, celem umożliwienia weryfikacji informacji stanowiących przesłanki do niepowstania/wygaśnięcia umocowania

Projekt zakłada integrację z rejestrem PESEL analogiczną do integracji przewidzianej w art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy. Integracja taka będzie możliwa, gdyż w Rejestrze Pełnomocnictw będzie ujawniany numer PESEL, który jest daną referencyjną. W tym celu przy wprowadzaniu danych mocodawcy lub pełnomocnika do Rejestru Pełnomocnictw notariusz dokona potwierdzenia jego tożsamości w rejestrze PESEL poprzez weryfikację danych w zakresie imienia i nazwiska oraz numeru PESEL, a także potwierdzi brak w rejestrze PESEL informacji o zgonie osoby. Po dokonaniu wpisu system teleinformatyczny przekaże do rejestru PESEL informację o zamieszczeniu danych osoby, której tożsamość została potwierdzona celem umożliwienia przesłania z rejestru PESEL informacji o śmierci tej osoby, tj. dacie zgonu lub znalezieniu zwłok. Wprowadzone rozwiązania mają umożliwić aktualizacje danych w Rejestrze Pełnomocnictw dotyczących powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego bądź jego wygaśnięcia.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego

Zmiany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego wynikają z konieczności dostosowania obowiązujących przepisów prawa do wprowadzanych instytucji, w szczególności w zakresie kuratora reprezentującego i umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje z mocy prawa także umocowanie do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych, w tym także z zakresu ochrony zdrowia psychicznego. Natomiast w odniesieniu do kuratora reprezentującego, jego zakres umocowania w każdym przypadku zależy od decyzji sądu. Zakres działania takiego kuratora może obejmować sprawy związane z ochroną zdrowia, w tym także zdrowia psychicznego, przy czym sentencja samego postanowienia może być różnie sformułowana (np. do wszystkich spraw osobistych i majątkowych, do wszelkich spraw, do spraw zdrowotnych, etc.).

Ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty

Projekt przewiduje dodanie przepisów, określających tryb wydawania zaświadczenia lekarskiego w przedmiocie zdolności pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem (projektowany art. 42a). Podstawę do sporządzenia przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowić będą dwa zaświadczenia, o których mowa powyżej, wydane przez dwóch lekarzy. Ponadto projekt reguluje kwestię odpłatności za wydanie tego zaświadczenia.

Proponuje się, aby zaświadczenie w przedmiocie zdolności pacjenta do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem wydawane było przez lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii lub neurologii na wniosek osoby, której udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego. Jego wydanie poprzedzać może konsultacja z lekarzem psychiatrą, neurologiem lub innym lekarzem odpowiedniej specjalizacji lub psychologiem.

Dodatkowo, projektowany art. 42a ust. 5 zawiera delegację ustawową do wydania rozporządzenia, określającego wzór zaświadczenia. Rozporządzenie w powyższym zakresie wyda minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Izby Lekarskiej. Przedmiotowa regulacja ma na celu usprawnienie procesu wystawiania zaświadczeń i możliwe zminimalizowanie obciążenia osób je wydających w związku z dodatkowymi obowiązkami.

Kodeks postępowania karnego

Proponowane zmiany mają charakter wynikowy i są związane z koniecznością dostosowania rozwiązań procedury karnej do projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, której zasadniczą ideą jest rezygnacja z instytucji ubezwłasnowolnienia. Zmiany dotyczą art. 51 k.p.k. oraz art. 76 k.p.k., gdzie de lege lata występuje pojęcie ubezwłasnowolnionego. Proponowane rozwiązania mają na celu określenie zakresu praw i obowiązków pokrzywdzonych, którzy mają ustanowionych kuratorów reprezentujących albo umocowanych pełnomocników rejestrowanych. Przyjęta konstrukcja zakłada, że prawa pokrzywdzonych w postępowaniu karnym będą wykonywane przez kuratora – w przypadku, gdy dana osoba ma kuratora reprezentującego oraz że mogą być wykonywane przez pełnomocnika rejestrowanego – w przypadku powstania umocowania takiego pełnomocnika. Jednocześnie zachowano dotychczasową możliwość wykonywania praw pokrzywdzonego przez osobę sprawującą nad nim stałą pieczę. Analogiczne zmiany zostały wprowadzone w przypadku oskarżonego (art. 76 k.p.k.).

Dodanie § 2b do art. 51 k.p.k. ma na celu zapewnienie właściwej ochrony praw pokrzywdzonego w sytuacji, gdy to kurator albo pełnomocnik rejestrowany popełnił czyn zabroniony na szkodę osoby objętej kuratelą/na szkodę mocodawcy, ewentualnie gdy zachodzą okoliczności wywołujące wątpliwości, co do bezstronności kuratora reprezentującego/pełnomocnika rejestrowanego.

Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym

Zmiana w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: ustawa o KRS) art. 21e i art. 46a ma umożliwić przekazywanie sądom rejestrowym z Rejestru Pełnomocnictw, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, informacji o informacjach o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw w odniesieniu do osób wpisanych do Rejestru jako członkowie zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatorzy, prokurenci, kuratorzy oraz syndycy, nadzorcy sądowi, zarządcy przymusowi lub zarządcy w postępowaniu upadłościowym albo postępowaniu restrukturyzacyjnym. Zmiana ta koresponduje wprost z przepisami, w których projektodawca przesądził, że tylko osoby pełnoletnie, dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany mogą być:

- 1) członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo likwidatorem (projektowany art. 18 § 1 w k.s.h.);
- 2) prokurentem (projektowany art. 109⁷ w k.c.);
- 3) kuratorem (projektowany art. 42 § 1¹ k.c. oraz art. 603 § 2¹ k.p.c.).

Po otrzymaniu takich informacji sąd wykreśli z Krajowego Rejestru Sądowego z urzędu, dane dotyczące tych osób. Podobnie w przypadku otrzymania przez sąd rejestrowy odpisu postanowienia o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd wykreśli z urzędu dane osób pełniących ww. funkcje w podmiotach zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym. Wprowadzona zmiana ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego. Zgodnie bowiem z przyjętym założeniem projektu, osoba korzystająca z instrumentów wsparcia w postaci kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego nie będzie mogła pełnić ww. funkcji.

Prawo o ustroju sądów wojskowych, Prawo o ustroju sądów powszechnych, Prawo o ustroju sądów administracyjnych, Prawo o prokuraturze, ustawa o Sądzie Najwyższym

Ustawy ustrojowe regulują nie tylko wymogi przewidziane dla wykonywania zawodu sędziego i prokuratora, ale również innych zawodów i funkcji sprawowanych w wymiarze sprawiedliwości (m.in. referendarz sądowy, asystent sędziego, dyrektor sądu, ławnik).

Projekt przewiduje zatem rozwiązania w zakresie możliwości wykonywania zawodu i pełnienia funkcji regulowanych przez wskazane ustawy. Co do zasady, jeżeli nabycie prawa do zatrudnienia/wykonywania zawodu obecnie jest uzależnione od korzystania z pełni praw cywilnych wprowadzono przesłankę odpowiedniego wieku – jako odpowiednik pełni praw cywilnych i dodatkowo dodano kryterium braku ustanowienia kuratora reprezentującego oraz braku umocowania pełnomocnika rejestrowanego.

W przypadku sędziów, wobec których nieusuwalność z urzędu stanowi gwarancję konstytucyjną, proponuje się, by sąd dyscyplinarny będzie mógł zawiesić w czynnościach służbowych sędziego, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego albo w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla sędziego, a także jeżeli wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej.

Kodeks spółek handlowych

Konieczne stało się dokonanie odpowiedniej zmiany w art. 18 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych. Wskazana zmiana ma na celu stwierdzenie skutków ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla osoby pełniącej funkcje, o których mowa w tym przepisie (członka zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatora). W sytuacji takiej mandat tych osób wygaśnie ex lege. Z powyższego wynika, że osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, nie może pełnić funkcji: członka zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo likwidatora, tzn. nie może zostać powołana do jej pełnienia. Wpis wykreślający taką osobę z KRS, będzie miał charakter deklaratoryjny.

Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

Projektowana regulacja obejmuje zmianę wynikową w art. 26 § 1 p.p.s.a., zgodnie z którym zdolność do czynności w postępowaniu w sprawach sądownoadministracyjnych (zdolność procesową) będą miały osoby pełnoletnie, osoby prawne oraz organizacje społeczne i jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 25. Ponadto projektowana zmiana w dodawanym art. 26 § 1a p.p.s.a. przewiduje, że osoba pełnoletnia nie ma zdolności procesowej w zakresie w jakim został dla niej ustanowiony kurator reprezentujący. Oznacza to, że osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego o ile wynika to z zakresu

jego działania określonego przez sąd. Projektodawca wyłącza zdolność procesową takiej osoby jedynie do zakresu i rodzaju spraw, co do których został ustanowiony kurator reprezentujący. W pozostałych sprawach osoba ta będzie miała zdolność procesową. W konsekwencji dokonano zmiany w art. 27 p.p.s.a. w ten sposób, że dotychczasową treść oznaczono jako § 1 i dodano § 2, 3. W przepisach tych uregulowano, że osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego o ile wynika to z zakresu działania kuratora określonego przez sąd. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że zakres działania kuratora reprezentującego ustanowionego dla strony jest niewystarczający do ochrony jej praw i interesów, sąd zawiadamia właściwy sąd o potrzebie zmiany zakresu działania kuratora o reprezentowanie osoby wspieranej w tym postępowaniu.

Zgodnie z regulacją dodawaną w art. 34a p.p.s.a, osoba dla której został umocowany pełnomocnik rejestrowany może podejmować czynności w postępowaniu przez tego pełnomocnika.

Ustawa Prawo Upadłościowe

Celem projektowanych zmian jest zapewnienie w ramach postępowania upadłościowego efektywnej realizacji prawa do sądu osobie korzystającej z wsparcia w postaci kuratora reprezentującego albo tymczasowego kuratora reprezentującego. Dla takiej osoby w postępowaniu upadłościowym będzie on ustanawiany kuratorem, który będzie umocowany wyłącznie do reprezentowania tej osoby w ramach tego postępowania (zastępstwo w procesie). Kurator taki nie będzie miał uprawnień do podejmowania decyzji w jakichkolwiek sprawach majątkowych lub organizacyjnych dłużnika. Może jedynie zajmować stanowisko procesowe w ramach postępowania upadłościowego.

Projektowane rozwiązanie z jednej strony zapewni ochronę praw osoby korzystającej ze wsparcia w postaci kuratora reprezentującego albo tymczasowego kuratora reprezentującego, a z drugiej strony gwarantuje spójność prawa upadłościowego w zakresie ustanawiania kuratora do reprezentacji w postępowaniu upadłościowym, co w założeniu ma się przyczynić do maksymalnego przyspieszenia postępowania upadłościowego.

Z uwagi na to, że ogłoszenie upadłości nie będzie skutkowało wygaśnięciem pełnomocnictwa rejestrowanego, zasadnym jest uregulowanie wpływu ogłoszenia upadłości na treść pełnomocnictwa rejestrowanego w kontekście czynności pełnomocnika rejestrowanego, które dotyczą mienia wchodzącego w skład masy upadłości stosownie do art. 79a prawa upadłościowego.

Uwzględniając cel postępowania upadłościowego, należy ograniczyć umocowanego pełnomocnika rejestrowanego w zakresie czynności dotyczących mienia wchodzącego w skład masy upadłości analogicznie do ograniczeń, które w tym zakresie nakłada ustawa na upadłego. W związku z tym do umocowanego pełnomocnika rejestrowanego znajdują odpowiednie zastosowanie przepisy regulujące czynności upadłego dotyczące mienia wchodzącego w skład masy upadłości.

Podkreślić należy, że w postępowaniu o ogłoszenie upadłości i postępowaniu upadłościowym zastosowanie mają odpowiednio przepisy ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (art. 35 p.u. oraz art. 229 ust. 1 p.u.), a w konsekwencji także projektowany art. 66 § 2 i 3 k.p.c. dotyczący zdolności procesowej oraz zdolności do czynności procesowych dłużnika.

Dodanie projektowanych przepisów spowoduje, że w każdej sytuacji ustanowienia dla dłużnika kuratora reprezentującego, dłużnik będzie w toku postępowania o ogłoszenie upadłości i postępowania upadłościowego reprezentowany z mocy prawa przez kuratora reprezentującego. Powyższe rozwiązanie uzasadnione jest skutkami i wagą postępowania upadłościowego, które zasadniczo wiąże się z utratą prawa do zarządu majątkiem przez dłużnika i jego likwidacją. Skoro zatem osoba wspierana wymaga pomocy we wskazanych przez sąd opiekuńczy sprawach, istnieje duże ryzyko, że w tak istotnej dla siebie sprawie również będzie wymagała wsparcia.

Uzasadnienie do projektowanych art. 38a i 40 ust. 3 p.u. jest analogiczne jak uzasadnienie do art. 79a p.u.

W zakresie dodanego ust. 4 w art. 102 p.u. należy wskazać, że ratio legis ust. 4 sprowadza się do ochrony masy upadłości, a w konsekwencji wierzycieli upadłościowych przed nadużyciem instytucji asystenta prawnego w postaci wyprowadzenia majątku z masy upadłości. Z drugiej strony nie można a priori zakładać, że każda umowa asysty prawnej ma na celu uszczuplenie masy upadłości.

W związku z tym, w celu wyważenia interesów masy upadłości i interesów asystenta prawnego przyjęto rozwiązanie powództwa syndyka w przedmiocie obniżenia wynagrodzenia z tytułu umowy asysty prawnej. Należy podkreślić, że wartość którą jest ochrona interesów masy upadłości nie uzasadnia ograniczenia gwarancji procesowych asystenta prawnego.

W konsekwencji ewentualny spór w przedmiocie jego wynagrodzenia powinien się toczyć z poszanowaniem wszelkich praw procesowych.

Jedną z dotychczasowych przesłanek wygaśnięcia funkcji syndyka była utrata pełnej zdolności do czynności prawnych. Przesłanka ta miała na celu wyeliminowanie sytuacji, że funkcje pozasądowego organu postępowania upadłościowego

będzie pełnią osoba, która wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem. Przesłanka ta miała na celu zapewnienie prawidłowości postępowania upadłościowego. Z uwagi na to, że projekt zakłada, że każda osoba pełnoletnia będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, zasadna jest zmiana art. 170 ust. 4 prawa upadłościowego poprzez dodanie nowych przesłanek wygaśnięcia funkcji syndyka w miejsce dotychczasowej przesłanki, którą była utrata pełnej zdolności do czynności prawnych. Cel nowych przesłanek wygaśnięcia funkcji syndyka będzie taki sam jak dotychczasowej przesłanki, czyli zapewnienie prawidłowości postępowania upadłościowego.

Ustawa o pomocy społecznej

Zmiany w ustawie o pomocy społecznej mają na celu dostosowanie obecnej siatki pojęciowej do rozwiązań przewidzianych w projekcie ustawy. W szczególności wskazać należy na projektowaną regulację związaną z wypłacaniem wynagrodzenia za sprawowanie kurateli reprezentującej, w miejsce dotychczasowych przepisów o wypłacie wynagrodzenia opiekunowi prawnemu osoby dorosłej. W zakresie wynagrodzenia za opiekę prawną dla małoletnich przepisy pozostają niezmiennie.

Ustawa o spółdzielniach socjalnych

Zmiana art. 4 ust. 1 ustawy wyraża zasadę, że spółdzielnię socjalną mogą założyć pełnoletnie osoby, o których mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 113 i 1635), dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani umocowany pełnomocnik rejestrowany. Z kolei ustanowienie kuratora reprezentującego albo umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie będzie stanowiło przeszkody do bycia członkiem takiej spółdzielni.

Ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Projektowane zmiany w ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (dalej: uppiRPP) wynikają z potrzeby dostosowania tych przepisów do nomenklatury projektowanej ustawy i nadania stosownych uprawnień określonych w ustawie ustanowionemu kuratorowi reprezentującemu albo umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu, a wyjątkowo także ustanowionemu pełnomocnikowi rejestrowanemu, jeszcze przed powstaniem umocowania.

Przed wszystkim uzupełniono pojęcie osoby bliskiej o kuratora reprezentującego i umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (art. 3 ust. 1 pkt 2 uppiRPP), mając na względzie szeroki zakres umocowania tych osób i opierając się na założeniu, że w istocie będą to osoby pozostające w tak bliskim kontakcie z osobą wspieraną, że powinny im przysługiwać uprawnienia przewidziane w uppiRPP dla osób bliskich. W przepisach, gdzie ustawa przewidywała określone uprawnienia dla przedstawicieli ustawowych pacjenta, przypisano je również kuratorowi reprezentującemu oraz umocowanemu pełnomocnikowi rejestrowanemu. Wprowadzane zmiany mają na celu ochronę praw pacjentów, w tym prawa do poszanowania jego woli, intymności i godności. Zmiana art. 34 dotyczy możliwości pobytu w podmiocie leczniczym wraz z pacjentem, będącym osobą wspieraną – jego asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego czy umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Z kolei zmiany art. 67x czy 67zg dotyczą warunków, jakie muszą spełniać kandydaci na funkcję członka Zespołu do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych oraz członka Komisji Odwoławczej do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych. Projekt przewiduje, że członkiem Zespołu czy Komisji nie mogą być osoby, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo które mają umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

Ustawa o dowodach osobistych

W związku z tym, że osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, w projektowanej zmianie ustawy o dowodach osobistych przewiduje się, że korzystanie przez pełnoletnią osobę z instrumentów wsparcia w postaci kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego nie będzie skutkowało unieważnieniem dowodu osobistego tej osoby lub utratą możliwości korzystania z certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia. Z kolei co do certyfikatu podpisu osobistego wykluczono możliwość jego posiadania przez osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego. Zdecydowano się również na zmianę art. 24 ust. 2 poprzez umożliwienie złożenia przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego wniosku o wydanie dowodu osobistego. Poza tym wprowadzono inne stosowne zmiany wynikowe w zakresie przepisów dotyczących zarówno wydania, jak i odbioru dowodu osobistego czy dokonywania zgłoszeń, o których mowa w ustawie.

Ustawa Kodeks wyborczy

W związku z przyjętymi rozwiązaniami, w ustawie – Kodeks wyborczy wprowadzono, że w postanowieniu o ustanowienie kuratora reprezentującego do wszelkich spraw sąd będzie mógł orzec o pozbawieniu osoby, dla której ten kurator został ustanowiony prawa wybierania, jeżeli stan tej osoby wskazuje, że nie będzie ona mogła świadomie realizować z tego prawa.

Jednocześnie projekt zawiera regulację, zgodnie z którą pozbawienie prawa wybierania następuje na czas trwania kurateli reprezentującej. Sąd uchylił postanowienie o pozbawieniu prawa wybierania, jeśli uchylił kuratelę.

Ustawa Prawo prywatne międzynarodowe

W następstwie likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia zasadne stało się uchylenie art. 13, który w swej treści odnosił się wyłącznie do materialnoprawnej instytucji ubezwłasnowolnienia.

Ustawa Prawo Restrukturyzacyjne

Celem przedmiotowych zmian jest zapewnienie prawidłowości postępowania restrukturyzacyjnego (porównaj uzasadnienie do zmiany w art. 170 prawa upadłościowego) oraz zapewnienie w ramach postępowania restrukturyzacyjnego efektywnej realizacji prawa do sądu osobie korzystającej ze wsparcia w postaci kuratora reprezentującego albo tymczasowego kuratora reprezentującego (porównaj uzasadnienie do zmian w art. 261, 187 i 190 prawa upadłościowego).

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Projekt przewiduje m.in. że członkiem zarządu zakładu ubezpieczeń, członkiem zarządu zakładu reasekuracji, a w przypadku zakładu wykonującego działalność ubezpieczeniową lub reasekuracyjną w formie spółki europejskiej, w której przyjęto system monistyczny – członkiem rady administrującej, z zastrzeżeniem art. 50 ust. 4–7 tej ustawy zgodnie ze zmienionym art. 48 ust. 1 pkt 1, jak również dyrektorem głównego oddziału zakładu reasekuracji lub zakładu ubezpieczeń albo zastępcą takiego dyrektora może być pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący ani nie powstało umocowanie jej pełnomocnika rejestrowanego.

Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym

Projekt przewiduje, że członkiem Rady Funduszu, członkiem Zarządu Funduszu zgodnie ze zmienionym art. 7 ust. 2 pkt 1 oraz 10 ust. 3 pkt 2 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym może być osoba, która jest pełnoletnią osobą fizyczną, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany.

W przypadku ustanowienia instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w postaci kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego Rada Funduszu odwołuje członka zarządu przed upływem kadencji.

Ustawa o fundacji rodzinnej

W związku z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia, zastępowanej instrumentami wspieranego podejmowania decyzji, konieczne stało się dokonanie odpowiednich zmian w art. 11 i 57 ustawy o fundacji rodzinnej. Zgodnie ze zmienianym art. 11 ustawy o fundacji rodzinnej fundatorem fundacji rodzinnej może być wyłącznie pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany, która złożyła oświadczenie o ustanowieniu fundacji rodzinnej w akcie założycielskim albo testamentie. Projektodawca uznał bowiem, że skoro dla osoby pełnoletniej ustanowiony został kurator reprezentujący albo powstało umocowanie jej pełnomocnika rejestrowanego – znajduje się ona w stanie uniemożliwiającym świadomie i swobodnie złożenie oświadczenia niezbędnego do ustanowienia fundacji rodzinnej. Ponadto zgodnie ze zmienianym art. 57 ust. 1 ustawy o fundacji rodzinnej do pełnienia funkcji członka zarządu może być powołana pełnoletnia osoba fizyczna, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany. Z mocy art. 67 ustawy wymóg ten znajdzie odpowiednie zatasowanie także do członka rady nadzorczej fundacji rodzinnej. Zmiana w tym zakresie ma charakter wynikowy, analogicznie jak w przypadku pozostałych funkcji zarówno publicznych jak i w organach o charakterze samorządowym, gdzie brak jest możliwości sprawowania takiej funkcji przez osobę, która znajduje się w stanie wyłączającym możliwość samodzielnego prowadzenia swoich spraw.

Ustawa o służbie zagranicznej

Wprowadza się zmiany w ustawie z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej polegające na nadaniu brzmienia w art. 11 w ust. 1 pkt 2 (dot. kryteriów powołania Szefa Służby Zagranicznej), w art. 14 pkt 2 (dot. kryteriów zatrudnienia dyplomaty zawodowego), w art. 18 pkt 2 (dot. kryteriów zatrudnienia pracownika zagranicznego) i w art. 20 pkt 2 (dot. kryteriów zatrudnienia pracownika krajowego): „2) korzysta z pełni praw publicznych oraz nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego ani umocowanego pełnomocnika rejestrowanego;”.

Mimo, że z powyższymi kategoriami pracowników nawiązywany jest stosunek pracy (na podstawie mianowania albo powołania) zastosowanie wobec wymienionych wyżej członków służby zagranicznej kryterium braku kuratora reprezentującego lub umocowanego pełnomocnika rejestrowanego jest konieczne ze względu na fakt, że osoby te realizują swoje zadania co do zasady poza terytorium Polski (lub zobowiązani są do wykazywania gotowości do realizacji zadań poza granicami kraju), a charakter realizowanych przez nich zadań jest w istocie realizacją określonych funkcji, często opartych o pełnomocnictwa udzielane przez organy publiczne lub bezpośrednio wynikające z przepisów ustaw (reprezentowanie i ochrona interesów Rzeczypospolitej Polskiej, występowanie jako przedstawiciel najwyższych władz Rzeczypospolitej Polskiej lub działanie jako konsul).

Ponadto w projekcie dokonano zmian wynikowych obejmujących następujące ustawy: ustawę z dnia 20 lipca 1950 r. o zawodzie felczera, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, ustawę z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawę z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, ustawę z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, ustawę z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, ustawę z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym, ustawę z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach, ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej, ustawę z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim, ustawę z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, ustawę z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, ustawę z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych, ustawę z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, ustawę z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych, ustawę z dnia 17 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych, ustawę z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, ustawę z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawę z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustawę z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego, ustawę z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, ustawę z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, ustawę z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego, ustawę z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, ustawę z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawę z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, ustawę z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, ustawę z

dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawę z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, ustawę z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, ustawę z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawę z dnia 18 marca 2011 r. o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, ustawę z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia, ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, ustawę z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim, ustawę z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się, ustawę z dnia 31 sierpnia 2012 r. o Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich, ustawę z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, ustawę z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych, ustawę z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków, ustawę z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, ustawę z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, z dnia 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności, ustawę z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne, ustawę z dnia 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, ustawę z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty, ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, ustawę z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, ustawę z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, ustawę z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reparyacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa, ustawę z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, ustawę z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie, ustawę z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, ustawę z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, ustawę z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej, ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa, ustawę z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń, ustawę z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, ustawę z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, ustawę z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, ustawę z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, ustawę z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. o Polskim Instytucie Ekonomicznym, ustawę z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, ustawę z dnia 21 lutego 2019 r. o Agencji Badań Medycznych, ustawę z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz, ustawę z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, ustawę z dnia 30 sierpnia 2019 r. o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, ustawę z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty, ustawę z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych, ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawę z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, ustawę z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, ustawę z dnia 7 października 2022 r. o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, ustawę z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, ustawę z dnia 9 marca 2023 r. o Krajowej Sieci Onkologicznej, ustawę z dnia 14 kwietnia 2023 r. o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022, ustawę z dnia 26 maja 2023 r. o pomocy państwa w oszczędzaniu na cele mieszkaniowe, ustawę z dnia 7 lipca 2023 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie Krajowego Centrum Przetwarzania Danych, ustawę z dnia 7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym, ustawę z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych, ustawę z dnia 20 grudnia 2024 r. o Radzie Fiskalnej, ustawę z dnia 20 grudnia 2024 r. o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów, ustawę z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, ustawę z dnia 4 czerwca 2025 r. o Krajowej Sieci Kardiologicznej, ustawę z dnia 23 stycznia 2026 r. o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów.

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Każda osoba pełnoletnia będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych od wejścia w życie przepisów ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji.

Ważność czynności prawnych, dokonanych przed dniem wejścia w życie ustawy przez osoby niemające zdolności do czynności prawnych lub w tej zdolności ograniczone, ocenia się według przepisów dotychczasowych.

Wprowadzono zasadę, że jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy sąd prawomocnie orzekł o ubezwłasnowolnieniu, w dniu wejścia w życie ustawy: (1) osoba ubezwłasnowolniona całkowicie staje się osobą tymczasowo wspieraną, a dotychczasowy opiekun prawny staje się z mocy prawa, do czasu rozstrzygnięcia w przedmiocie kurateli reprezentującej, na okres nie dłuższy niż 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia wszelkich spraw w imieniu osoby, dla której został ustanowiony, (2) osoba ubezwłasnowolniona częściowo staje się osobą tymczasowo wspieraną, a dotychczasowy kurator dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo staje się z mocy prawa, do czasu rozstrzygnięcia w przedmiocie kurateli reprezentującej, na okres nie dłuższy niż 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia spraw określonego rodzaju upoważnionym do wyrażania zgody na czynności prawne dokonywane przez osobę, dla której został ustanowiony, i w zakresie wynikającym z orzeczenia sądu o ustanowieniu kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej. Zgodnie bowiem z dotychczasowym brzmieniem art. 181 § 1 k.r.o., kurator osoby ubezwłasnowolnionej częściowo jest powołany do jej reprezentowania i do zarządu jej majątkiem tylko wtedy, gdy sąd opiekuńczy tak postanowi. Tymczasowy kurator reprezentujący powinien zatem pozostać ustanowiony do udzielania wsparcia w takim zakresie, w jakim działał dotychczas. (3) Osoby tymczasowo wspierane nie mają prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy ani prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym. W okresie pięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy konieczne będzie zatem przeprowadzenie postępowań w przedmiocie kurateli reprezentującej, na podstawie nowych przepisów, w odniesieniu do wszystkich osób ubezwłasnowolnionych. Co do zasady zobowiązanym do złożenia wniosku o wszczęcie takiego postępowania będzie tymczasowy kurator reprezentujący. Wyjątkiem od tej zasady pozostają sytuacje, gdy w dniu wejścia w życie ustawy osobie wspieranej przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem. Wówczas sąd zobowiązany będzie do niezwłocznego wszczęcia postępowania, zaś o jego wszczęciu niezwłocznie zawiadomi właściwy sąd opiekuńczy. Przepis ten ma na celu zabezpieczenie interesów małoletnich dzieci, których dotychczas ubezwłasnowolnieni rodzice odzyskają władzę rodzicielską na skutek likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia. Projekt przewiduje także, że w sytuacji zaniechania złożenia wniosku o wszczęcie postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej przez tymczasowego kuratora reprezentującego, w okresie 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, sąd wszcznie takie postępowanie z urzędu.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia (art. 223). W ocenie projektodawcy wejście w życie reformy poprzedzać powinna szeroko zakrojona kampania informacyjna adresowana zarówno do obywateli, w tym w szczególności środowisk osób z niepełnosprawnościami, jak również medyków czy prawników. Za zasadne należy także uznać przeprowadzenie szkoleń dla sędziów, kuratorów i asystentów sędziego, w celu ich przygotowania do rozpoznawania nowego rodzaju spraw. Ponadto okres ten wynika z konieczności utworzenia przez Krajową Radę Notarialną Rejestru Pełnomocnictw. Wyjątek stanowi ustawa z dnia 23 stycznia 2026 r. o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2026 r. poz. 187), która wchodzi w życie z dniem 18 maja 2028 r., w tym samym dniu powinna wejść w życie także nowelizacja ustawy wynikające ze zmian wprowadzonych niniejszą ustawą.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Irlandia⁵

Model oceny zdolności prawnej w prawie irlandzkim

Obowiązująca od października 2016 r. ustawa o wspomaganym podejmowaniu decyzji, Assisted Decision Making (Capacity) Act 2015 (dalej: ADMCA), zmieniła dotychczasowy model oceny zdolności prawnej w prawie irlandzkim. Ustawa uchyliła obowiązujące wcześniej przepisy dotyczące zdolności zawarte w ustawie Lunacy Regulations (Ireland) Act 1871, która opierała ocenę zdolności prawnej na modelu statusowym (lub diagnostycznym) utożsamiającym pewne rodzaje niepełnosprawności lub upośledzeń z utratą zdolności do czynności prawnych i stąd będącym przedmiotem krytyki ze względu na swój patriarchalny charakter oraz tendencję do dyskryminacji.

Punktem wyjścia przyjętym w ustawie z 2015 r. jest domniemanie zdolności decyzyjnej. Celem ustawy jest dążenie do maksymalizacji praw wszystkich osób pełnoletnich, niezależnie od wieku, stopnia niepełnosprawności czy postawionej diagnozy. W konsekwencji decyzje dotyczące spraw prywatnych, majątku, jak i innych kategorii spraw mają być podejmowane przez osoby niepełnosprawne osobiście, a w razie potrzeby wsparte pomocniczymi środkami ochrony prawnej. Przepisy ustawy mają zastosowanie do decyzji o charakterze zdrowotnym i społecznym, w zakresie opieki w szpitalach, domach opieki i środowiskach społecznych. Ponadto ustawa obejmuje swoim zakresem decyzje o większej wadze i bardziej

⁵ Rovers D. S., Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych osób z zaburzeniami psychicznymi oraz mechanizmy ochrony praw tych osób – analiza systemów i rozwiązań prawnych funkcjonujących w państwach-stronach KPN, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, 2021.

złożonym charakterze: dotyczące zarządzania finansami, wyboru miejsca zamieszkania czy zgody na hospitalizację i leczenie.

Środki związane z korzystaniem ze zdolności prawnej

W przypadku osób, których zdolność decyzyjna jest ograniczona, ustawa ADMCA określa ramy ustaleń dotyczących wspomagania decyzji, z różnymi poziomami wsparcia ze strony osób trzecich. Celem modelu wspomaganej podejmowania decyzji jest, aby osoby niepełnosprawne miały dostęp do pomocy w podejmowaniu decyzji i, w konsekwencji, mogły funkcjonować na równych zasadach z pozostałymi członkami społeczeństwa. Ustawa wymienia trzy podstawowe instytucje wspomaganej podejmowania decyzji:

1) asystenta podejmowania decyzji

Osoba dorosła, która dostrzega, że jej zdolność decyzyjna jest lub może wkrótce stać się ograniczona, może wyznaczyć asystenta decyzyjnego – zazwyczaj członka rodziny lub opiekuna – na mocy umowy o pomocy w podejmowaniu decyzji. Celem umowy zawartej z asystentem decyzyjnym jest wsparcie w dostępie do informacji lub w zrozumieniu, podjęciu i wyrażeniu decyzji. Rolą asystenta jest: 1) pomoc osobie zgłaszającej się w uzyskaniu odpowiednich informacji, 2) doradztwo osobie niepełnosprawnej obejmujące wyjaśnianie stosownych informacji i pomoc w rozważaniach dotyczących podjęcia odpowiedniej decyzji, 3) ustalenie woli i preferencji osoby niepełnosprawnej w sprawie będącej przedmiotem decyzji i pomoc osobie w ich komunikacji, 4) pomoc osobie niepełnosprawnej w podjęciu i wyrażeniu odpowiedniej decyzji oraz 5) podjęcie starań w celu zapewnienia, że stosowne decyzje osoby niepełnosprawnej zostaną wdrożone (art. 14 cz. 3 ADMCA);

2) osoby współdecydującej

Każda osoba dorosła, która uważa, że jej zdolności decyzyjne są lub mogą stać się ograniczone, może wyznaczyć odpowiednią osobę trzecią, aby wspólnie z nią podejmować decyzje. Decyzje te mogą dotyczyć spraw osobistych, opieki zdrowotnej lub majątku i związanych z nim spraw finansowych – a także wszystkich kategorii jednocześnie (art. 17 cz. 4 ADMCA). Powołanie osoby współdecydującej następuje w dwojaki sposób. Pierwsza opcja to wyznaczenie przez osobę niepełnosprawną zaufanego członka rodziny lub przyjaciela do sprawowania funkcji osoby współdecydującej. Wyznaczenie to następuje na podstawie umowy o współdecydowaniu. Drugą podstawą powołania osoby współdecydującej jest orzeczenie sądu. W tym przypadku wniosek o ustanowienie środka ochrony może złożyć dowolna osoba. W przeciwieństwie do instytucji asystenta podejmowania decyzji w modelu współdecydowania odpowiedzialność za decyzję spoczywa wspólnie na osobie niepełnosprawnej oraz współdecydującym. W konsekwencji decyzja podjęta w inny sposób niż wspólnie przez osobę niepełnosprawną i współdecydującego jest bezwzględnie nieważna;

3) przedstawiciela decydującego

W przypadku osób, które nie są w stanie podjąć decyzji nawet z pomocą asystenta lub osoby współdecydującej, ustawa o wspomaganej podejmowaniu decyzji przewiduje możliwość ustanowienia przedstawiciela decydującego na mocy orzeczenia sądu. Przedstawiciel decydujący podejmuje decyzje w imieniu osoby niepełnosprawnej, co sprawia, że instytucja ta stanowi de facto przykład środka opartego na modelu zastępczego podejmowania decyzji.

Rolą przedstawiciela decydującego jest ustalenie woli i preferencji osoby niepełnosprawnej, której dotyczy lub ma dotyczyć decyzja. Podobnie jak w przypadku innych środków wsparcia w podejmowaniu decyzji ustawa przewiduje różne ograniczenia dotyczące przedstawicieli organów decyzyjnych (art. 44 cz. 5 ADMCA). Dla przykładu, przedstawiciel decydujący podlega warunkom wszelkich wcześniejszych prawnie wiążących oświadczeń woli wydanych przez odpowiednią osobę. Dodatkowo przedstawiciel decydujący nie może podejmować działań mających na celu ograniczenie samostanowienia osoby niepełnosprawnej, chyba że: (a) osoba niepełnosprawna nie jest zdolna do zajęcia się daną sprawą lub przedstawiciel decyzyjny oceni, że dana osoba nie ma takiej zdolności, b) przedstawiciel decyzyjny ma uzasadnione przekonanie, że konieczne jest wykonanie tej czynności, aby zapobiec wystąpieniu nieuchronnego ryzyka poważnej krzywdy dla tej osoby lub osób trzecich, oraz c) czyn jest odpowiedzią proporcjonalną do prawdopodobieństwa powstania szkody oraz rozmiaru ewentualnej szkody.

Ponadto w ustawie uregulowano możliwość sporządzenia pełnomocnictwa rejestrowanego oraz oświadczenia woli. Zgodnie z ustawą o pełnomocnictwach z 1996 r. (ang. Powers of Attorney Act 1996) osoba może sporządzić pełnomocnictwo rejestrowane ustanawiające pełnomocnika do podejmowania decyzji w jej imieniu w sprawach majątkowych i finansowych, lub dobrobytu osobistego, lub ich kombinacji. Ustawa o wspomaganej podejmowaniu decyzji z 2015 r. rozszerza te uprawnienia o sprawy związane z opieką zdrowotną i wymaga od pełnomocników przestrzegania zasad ogólnych przewidzianych w ustawie ADMCA. Ustawa o wspomaganej podejmowaniu decyzji stanowi także podstawę prawną dla sporządzenia oświadczenia woli pro futuro dotyczącego opieki zdrowotnej.

Niderlandy²

Zgodnie z Kodeksem cywilnym, pełnoletnie osoby niepełnosprawne, podobnie jak inne osoby pełnoletnie, posiadają jednakowe prawo i zdolność do podejmowania czynności prawnych we wszystkich aspektach życia. W konsekwencji osoby niepełnosprawne mają więc prawo do posiadania dóbr materialnych oraz do ich dziedziczenia, do zarządzania w kwestiach finansowych ich dotyczących oraz prawo do zaciągania pożyczek bankowych i hipotecznych. Zakres zdolności do wykonywania tych praw może jednak zostać zmieniony orzeczeniem sądu, jeżeliby ten wprowadził środki ochrony

cywilnoprawnej. Niderlandzkie prawo przewiduje trzy podstawowe środki ochrony prawnej dla osób pełnoletnich: opiekę administracyjną (art. 1:431–449 BW), mentoring (art. 1:451–462 BW) oraz kuratelę (art. 1:378–391 BW).

Kuratela

Rozdz. 16 ks. 1 niderlandzkiego Kodeksu cywilnego reguluje najdalej idącą formę ochrony cywilnoprawnej dla osób, które z określonego powodu nie są w stanie w pełni samodzielnie reprezentować swoich interesów pomimo osiągnięcia pełnoletności – kuratelę. Instytucja ta ma charakter ochrony zarówno majątkowej, jak i niemajątkowej.

Kuratela ma na celu przede wszystkim ochronę i reprezentację osób dorosłych, które ze względu na stan fizyczny lub psychiczny albo nałóg nadużywania alkoholu lub narkotyków nie są w stanie samodzielnie dbać o swoje (finansowe i inne) interesy lub mogą zagrażać bezpieczeństwu własnemu lub innych. Koniecznym jest, aby odpowiedniej reprezentacji tych interesów nie można było osiągnąć za pomocą bardziej adekwatnego i zarazem mniej inwazyjnego środka ochrony.

Obowiązki kuratora są tożsame z obowiązkami opiekuna wypełnianymi wobec osoby małoletniej. Kurator ma zatem daleko idące uprawnienia w zakresie ochrony zarówno majątku, jak i samej osoby niepełnosprawnej. Osoba poddana pod kuratelę co do zasady traci zdolność prawną.

Ustanowienie kurateli następuje w formie orzeczenia sądowego wydanego przez sędziego sądu rejonowego i zostaje podane do wiadomości publicznej przez publikację. Wniosek może złożyć małżonek, zarejestrowany partner (lub inna osoba towarzysząca życiu), jego krewni w linii prostej i osoby z linii bocznej do czwartego stopnia, opiekun osoby zainteresowanej lub prokurator. Zastosowane środki nie mogą wykroczać poza to, co w danej sytuacji jest niezbędne, i powinny pozostawać w proporcji do ograniczeń dotyczących zainteresowanego.

Opieka administracyjna

Instytucja opieki administracyjnej, uregulowana w rozdz. 19 ks. 1 niderlandzkiego Kodeksu cywilnego, stanowi ochronę cywilnoprawną o charakterze wyłącznie majątkowym. Ma ona na celu zapewnienie ochrony osobom dorosłym, które ze względu na stan fizyczny i/lub psychiczny nie są w stanie samodzielnie wykonywać swoich praw majątkowych. Wraz z nowelizacją przepisów o środkach ochrony cywilnoprawnej z dnia 1 stycznia 2014 r. rozszerzono podstawę prawną do ustanowienia opieki administracyjnej o marnotrawstwo (nid.verkwisting) oraz „posiadanie problematycznych długów” (nid. het hebben van problematische schulden) przez osoby dorosłe, które z tych przyczyn nie są w stanie właściwie reprezentować i strzec swoich interesów majątkowych. W razie ustanowienia opieki administracyjnej osoba nią objęta nie traci zdolności do czynności prawnych, lecz nie może już samodzielnie rozporządzać mieniem oddanym pod zarząd opiekuna administracyjnego. Opiekę administracyjną nad oznaczoną rzeczą lub większą częścią majątku osoby dorosłej ustanawia sąd rejonowy, do którego kompetencji należy także wyznaczenie opiekuna administracyjnego.

Mentoring

Mentoring, uregulowany w rozdz. 20 ks. 1 niderlandzkiego Kodeksu cywilnego, stanowi ochronę o charakterze wyłącznie niemajątkowym. Ten ostatni z omawianych środków ochrony cywilnoprawnej nakładany jest na osobę dorosłą, jeżeli z powodu swojej niepełnosprawności psychicznej lub fizycznej chwilowo lub przez dłuższy okres nie jest ona w stanie reprezentować swoich interesów niemajątkowych lub podjęcie ich reprezentacji jest utrudnione. Mentor odpowiada za czynności w zakresie opieki, pielęgnacji, leczenia i nadzoru osoby niepełnosprawnej. Pełni on również rolę doradcy, mediatora i strażnika interesów niemajątkowych takiej osoby. W trakcie trwania mentoringu osoba nim objęta nie jest upoważniona do dokonywania czynności prawnych w sprawach dotyczących jej opieki, pielęgnacji, leczenia i nadzoru. Ze względu na niemajątkowy charakter tej instytucji mentorowi nie przysługują natomiast kompetencje w zakresie zarządzania i zbywania administrowanych aktywów. Mentoring ustanawiany jest na mocy orzeczenia sądu rejonowego.

Dotychczasowe doświadczenia w stosowaniu instytucji pełnomocnictwa opiekuńczego przez inne kraje na całym świecie wskazują, że pełnomocnictwo rejestrowane jest preferowaną alternatywą dla orzeczeń sądowych w sprawie reprezentacji osoby, która utraciła zdolność do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem.

Definicja legalna "pełnomocnictwa rejestrowanego" została po raz pierwszy wprowadzona w krajach anglojęzycznych i występuje w całej Australii, Kanadzie i Stanach Zjednoczonych Ameryki. Pierwszym aktem prawnym opartym na zaleceniu nr R (99) 4 była szkocka ustawa o osobach dorosłych z niezdolnością do czynności prawnych (Szkocja) z 2000 r. W Anglii i Walii ustawodawstwo z 1985 r. zostało zastąpione ustawą o zdolnościach umysłowych z 2005 r. uzupełnioną instrumentem ustawowym nr 253 z 2007 r. w sprawie trwałych pełnomocnictw, trwałych pełnomocnictw i przepisów dotyczących opiekunów publicznych.

W Niemczech w lipcu 2005 r. weszła w życie druga ustawa o zmianie opieki (Dz. U. z 2005 r., część 1, 1073) mająca na celu wzmocnienie samostanowienia osób niezdolnych do ochrony własnych interesów. Jego głównym narzędziem są pełnomocnictwa stałe, zwane Vorsorgevollmacht. Centralny Rejestr Pełnomocnictw Prewencyjnych prowadzi niemiecki notariat. Wpisy mogą być sprawdzane drogą elektroniczną. Rejestracja w systemie nie jest obligatoryjna, a zgłoszeniu podlega jedynie fakt istnienia danego dokumentu pełnomocnictwa, dane pełnomocnika i jego dane kontaktowe oraz miejsce przechowywania oryginału pełnomocnictwa. Alternatywnym rozwiązaniem dla obywateli niemieckich jest złożenie pełnomocnictwa prewencyjnego w depozycie w sądzie opiekuńczym, choć zdecydowana większość pełnomocnictw jest zarejestrowana w rejestrze prowadzonym przez niemiecki notariat.

W Austrii ustawa o opiece z 1984 r. została zmieniona przez Sachwalterrechts – Änderungsgesetz 2006, która weszła w życie w dniu 1 lipca 2007 r. (Dz. U. z 2006 r., część I nr 92, art. 284 f, 284 g i 284 h kodeksu cywilnego) i wprowadza pełnomocnictwa rejestrowane, zwane Vorsorgevollmacht. Umożliwia ono osobom dorosłym decydowanie o osobie opiekuna powołanego dla nich w razie utraty zdolności do samodzielnego działania poprzez złożenie oświadczenia o odpowiedniej treści. Sąd przy ustalaniu opiekuna na przyszłość nie jest jednak związany oświadczeniem osoby dorosłej o ewentualnym opiece. Musi jednak wziąć je pod uwagę przy wydawaniu decyzji.

W Finlandii w kwietniu 2007 r. parlament uchwalił Lagom interessevåkningsfullmakt (ustawa nr 648/2007) o pełnomocnictwach, która weszła w życie w dniu 1 listopada 2007 r.

We Francji LOI no 2007-308 du 5 mars 2007 portant réforme de la protection juridique des majeurs oraz art. 477–494 kodeksu cywilnego wprowadziły nową formę ochrony prawnej osób pełnoletnich, w tym pełnomocnictwa rejestrowane.⁶

W Szwajcarii zmiana szwajcarskiego kodeksu cywilnego (Protection de l'adulte, droit des personnes et droit de la filiation) z dnia 19 grudnia 2008 r. przewiduje nowe instrumenty prawne mające na celu samostanowienie w przypadku niezdolności do czynności prawnych.

System prawny Anglii i Walii zna instytucję Pełnomocnictwa Stałego (ang. Lasting Powers of Attorney), które jest udzielane przez mocodawcę na wypadek późniejszej utraty przez mocodawcę czynności prawnych z powodu wypadku czy choroby. Pełnomocnictwo to dzieli się na te dotyczące finansów i nieruchomości mocodawcy, a także na pełnomocnictwo obejmujące kwestie leczenia i opieki socjalnej mocodawcy. Pełnomocnictwa może udzielić osoba posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych. W celu uzyskania mocy prawnej, pełnomocnictwo musi zostać zarejestrowane w Urzędzie Opiekuna Publicznego (ang. Office of the Public Guardian) pod sankcją nieważności umocowania.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Obywatele	ok. 38 mln	Dane GUS	Stworzenie możliwości zabezpieczenia i regulacji spraw osobistych i majątkowych na wypadek zdarzeń losowych. Lepsza ochrona praw jednostki, autonomii oraz suwerenności decydowania o ważnych sprawach osobistych.
Osoby ubezwłasnowolnione całkowicie lub częściowo	ok. 10 tys. rocznie	Sprawozdania statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości MS-S1o z lat 2016–2023	Zniesienie instytucji ubezwłasnowolnienia i zastąpienie jej modelem wspieranego podejmowania decyzji. Pełna zdolność do czynności prawnych. Zapewnienie ochrony w okresie przejściowym po wejściu w życie projektowanej ustawy.
Kuratorzy wspierający Kuratorzy reprezentujący Asystenci prawni	Wielkość trudna do oszacowania	-	Ustanowienie przepisów dotyczących ustanawiania, funkcjonowania i odwoływania kuratorów wspierających, kuratorów reprezentujących i asystentów prawnych;
Biegli z zakresu medycyny	Wielkość trudna do oszacowania	-	Przeprowadzanie badania oraz wydawanie opinii na wnioski sądu;
Notariusze	3 932 (stan na 31.10.2022)	Ministerstwo Sprawiedliwości	Wydawanie w formie aktu notarialnego pełnomocnictw rejestrowanych. Obowiązek rejestrowania pełnomocnictw rejestrowanych w Rejestrze prowadzonym przez Krajową Radę Notarialną.
Krajowa Rada Notarialna	1	Informacja ogólnodostępna	Krajowa Rada Notarialna utworzy system teleinformatyczny w celu prowadzenia Rejestru, zapewni także notariuszom i sądom dostęp do tego systemu w celu dokonywania

			wpisów oraz ochronę danych zgromadzonych w Rejestrze przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem oraz zmianą lub utratą. Dane weryfikowane za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego zapewniają notariuszowi dostęp do Rejestru Pełnomocnictw. Wydanie opinii w kwestii opracowania rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości określającego sposób uiszczania i wysokość opłat za wpisy dokonywane w Rejestrze.
Prezes Krajowej Rady Notarialnej	1	Informacja ogólnodostępna	Dokonywanie wszelkich działań mające na celu zapewnienie zgodności danych zgromadzonych w Rejestrze ze stanem faktycznym.
Sądy powszechne	11 SA 47 SO 319 SR	Ministerstwo Sprawiedliwości	Sąd może orzec o zwolnieniu umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli jego działania lub zaniechania są sprzeczne z wolą mocodawcy, zagrażają jego interesom albo je naruszają. Dostęp do Rejestru posiadać będą wyłącznie notariusze oraz sądy. Prawidłowość wykonywania pełnomocnictwa przez pełnomocnika rejestrowanego będzie mogła być weryfikowana przez sąd na wniosek każdego zainteresowanego bądź z urzędu. Nałożenie na sąd obowiązku wydania orzeczenia co do meritum w terminie 3 miesięcy od dnia wniesienia wniosku bądź wszczęcia postępowania z urzędu. Sąd orzekający będzie uprawniony do ustanowienia dla mocodawcy doradcy tymczasowego w przypadku ograniczenia uprawnień pełnomocnika rejestrowanego, gdy uzna to za konieczne dla ochrony jego osoby lub mienia. Rozpoznawanie będących w toku postępowań o ubezwłasnowolnienie jako sprawy o ustanowienie, zmianę, uchylenie kuratora reprezentującego, a postępowań o ustanowienie, zmianę, zwolnienie opiekuna prawnego oraz o ustanowienie, zmianę lub zwolnienie kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo jako sprawy o ustanowienie, zmianę, zwolnienie kuratora reprezentującego. Obowiązek zawiadomienia właściwego sądu o konieczności wszczęcia z urzędu sprawy o ustanowienie kuratora reprezentującego. Obowiązek wszczęcia z urzędu, postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego we wszystkich sprawach, w których prawomocnie orzeczono o ubezwłasnowolnieniu przed wejściem w życie ustawy.

Minister Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Obowiązek wydania nowego rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej, określającego sposób uiszczania i wysokość opłat za wpisy dokonywane w Rejestrze oraz jego niedochodowy charakter i niezbędny rozwój. Konieczność wydania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia rozporządzenia po zasięgnięciu opinii Naczelnej Izby Lekarskiej, które ustali szczegółowy tryb wydawania zaświadczeń, ich wzór oraz sposób ich rejestrowania i przetwarzania. Obowiązek wydania nowych rozporządzeń, o których mowa w projektowanych: art. 543(2) § 4 k.p.c., art. 605(5) § 5 k.p.c., art. 605 (17) § 4 k.p.c.
Minister właściwy do spraw zdrowia	1	Informacja ogólnodostępna	Konieczność wydania w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości rozporządzenia po zasięgnięciu opinii Naczelnej Izby Lekarskiej, które ustali szczegółowy tryb wydawania zaświadczeń, ich wzór oraz sposób ich rejestrowania i przetwarzania.
Naczelna Izba Lekarska	1	Informacja ogólnodostępna	Wydanie opinii w kwestii opracowania rozporządzenia ministra właściwego do spraw zdrowia wydawanego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określającego szczegółowy tryb wydawania zaświadczeń, ich wzór oraz sposób ich rejestrowania i przetwarzania.
Urzędy stanu cywilnego	2255 urzędów	Portal dane.gov.pl	Umożliwienie zawierania małżeństw przez osoby dotychczas ubezwłasnowolnione. Zwracanie się do sądów w razie wątpliwości czy małżeństwo może być zawarte lub czy oświadczenie o uznaniu ojcostwa może być złożone.
Instytucje finansowe	131 043 podmioty (stan na 31 stycznia 2025 r.)	Główny Urząd Statystyczny, Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON styczeń 2025.	Projekt zmienia działanie instytucji finansowych wobec osób, które wymagają wsparcia w podejmowaniu decyzji. Dostosowanie wewnętrznych przepisów do obsługi tej grupy osób, w tym uwzględnienie instytucji: kuratora wspierającego i reprezentującego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Sprawiedliwości stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.) – w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

W ramach konsultacji publicznych projekt zostanie przedstawiony następującym podmiotom:

1. sądom powszechnym (wszystkich szczebli);
2. Naczelnej Radzie Adwokackiej;
3. Krajowej Izbie Radców Prawnych;
4. Krajowej Radzie Notarialnej;
5. Naczelnej Radzie Lekarskiej;

6. Centralnemu Instytutowi Analiz Polityczno-Prawnych;
7. Stowarzyszeniu Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat”;
8. Fundacji Court Watch Polska;
9. Fundacji na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego;
10. Stowarzyszeniu Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej;
11. Stowarzyszeniu Sędziów Polskich Iustitia;
12. Stowarzyszeniu Sędziów THEMIS;
13. Stowarzyszeniu Absolwentów i Aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury Votum;
14. Stowarzyszeniu Sędziów Rodzinnych w Polsce;
15. Stowarzyszeniu Sędziów Rodzinnych Pro Familia;
16. Stowarzyszeniu Amnesty International;
17. Państwowemu Funduszowi Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
18. Polskiemu Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną;
19. Fundacji im. Królowej Polski św. Jadwigi;
20. Polskiemu Związkowi Niewidomych;
21. Polskiemu Związkowi Głuchych;
22. Polskiemu Forum Osób z Niepełnosprawnościami;
23. Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka;
24. Fundacji „Godność Pacjenta”;
25. Fundacji Mir;
26. Fundacji Polska Bez Barrier;
27. Fundacji Pomocy Wzajemnej „Barka”;
28. Fundacji Szansa – Jesteśmy Razem;
29. Fundacji TUS;
30. Fundacji Synapsis;
31. Izbie Pracodawców Polskich;
32. Izbie Przemysłowo-Handlowej w Polsce;
33. Kongresowi Polskiego Biznesu;
34. Krajowej Izbie Gospodarczej;
35. Krajowej Izbie Gospodarki Morskiej;
36. Krajowej Radzie Spółdzielczej;
37. Ogólnopolskiej Federacji Przedsiębiorców i Pracodawców Przedsiębiorcy.pl;
38. Polskiej Organizacji Francyzodawców;
39. Polskiej Radzie Biznesu;
40. Stowarzyszeniu Samozatrudnieni;
41. UNICORN Europejskiej Unii Małych i Średnich Przedsiębiorstw;
42. Związkowi Liderów Sektora Usług Biznesowych ABSL;
43. Związkowi Pracodawców Kłastry Polskie;
44. Krajowemu Związkowi Banków Spółdzielczych;
45. Polskiej Izbie Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych;
46. Polskiej Izby Ubezpieczeń;
47. Związkowi Banków Polskich;
48. Ogólnopolskiemu Związkowi Pracodawców Zakładów Aktywności Zawodowej i Innych Przedsiębiorstw Społecznych;
49. Fundacji Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych;
50. Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości;
51. Polskiemu Związkowi Emerytów Rencistów i Inwalidów;
52. Stowarzyszeniu Klubu Seniora „Pogodna Jesień”;
53. Stowarzyszeniu Klub Seniora „Nadzieja”;
54. Stowarzyszeniu Na Rzecz Wspierania Aktywności Seniorów „AS”;
55. Dziełu Odbudowy Miłości, Fundacja D.O.M.;
56. Fundacji Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym;
57. Fundacji Widziani;
58. Krakowskiej Fundacji Hamlet;
59. Instytutowi Emerytalnemu;
60. Caritas Polska;

61. Fundacji Instytut Polityki Senioralnej;
62. Koalicji „Na pomoc niesamodzielnym” Związek Stowarzyszeń”;
63. Stowarzyszeniu Instytucji Niezależnego Życia;
64. Fundacji Ogólnopolskie Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku;
65. Ogólnopolskiej Federacji Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku;
66. Stowarzyszeniu Obywatelski Parlament Seniorów;
67. Ogólnopolskiemu Porozumieniu Współpracy Rad Seniorów;
68. Fundacji Avalon;
69. Stowarzyszeniu Polski Instytut Spraw Niepełnosprawnych;
70. Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych RAZEM;
71. Fundacji im. Nikoli Tesli;
72. Krajowej Radzie Komorniczej;
73. Ogólnopolskie stowarzyszenie organizatorów i menadżerów pomocy społecznej i ochrony zdrowia;
74. Ogólnopolskie stowarzyszenie dyrektorów samorządów domów pomocy społecznej;
75. Ogólnopolskie forum domów pomocy społecznej prowadzonych na zlecenie.

W celu zaopiniowania projekt zostanie przekazany:

1. Prokuratorowi Krajowemu;
2. Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
3. Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
4. Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
5. Krajowej Radzie Sądownictwa;
6. Sądowi Najwyższemu;
7. Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu;
8. Radzie Legislacyjnej;
9. Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
10. Rzecznikowi Praw Dziecka;
11. Rzecznikowi Praw Pacjenta;
12. Związkowi Pracodawców Business Centre Club;
13. Federacji Przedsiębiorców Polskich;
14. Konfederacji Lewiatan;
15. Polskiemu Towarzystwu Gospodarcemu;
16. Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
17. Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców;
18. Związkowi Rzemiosła Polskiego;
19. Forum Związków Zawodowych;
20. NSZZ „Solidarność”;
21. Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
22. Radzie Dialogu Społecznego;
23. Instytutowi Wymiaru Sprawiedliwości;
24. Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;
25. Komisji Nadzoru Finansowego;
26. Krajowej Radzie Kuratorów.

Proponuje się wyznaczenie 30 dniowego terminu na zgłaszanie uwag do projektu, celem zapewnienia wszystkim wskazanym wyżej podmiotom realnej możliwości zapoznania się z projektem i zgłoszenia do niego ewentualnych uwag.

Prognozuje się ukończenie ponownych konsultacji publicznych i opiniowania w terminie do końca II kw. 2025 r.

Wyniki ponownych konsultacji publicznych i opiniowania zostaną przedstawione w Raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZUS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NFZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FP, FS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0,59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,59
budżet państwa	0,59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,59
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZUS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NFZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FP, FS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-0,59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0,59
budżet państwa	-0,59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0,59
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZUS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NFZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FP, FS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Zmiany związane z dostosowaniem systemu CEIDG do przepisów w zakresie likwidacji ubezpieczalni i zmiany w ustanowieniu kurateli (nowy kurator wspierający i reprezentujący) oraz w zakresie pełnomocnictw rejestrowanych zostaną zrealizowane z dodatkowych środków zabezpieczonych na realizację zadania w części 20 – Gospodarka. Koszty wykonania integracji systemów eKRS z Rejestrem Pełnomocnictw w celu realizacji zapisu projektowanego art. 21e ustawy o KRS powinny zostać sfinansowane z budżetu państwa (cz.15, dział 755, rozdział 75502 oraz cz. 37 dział 755, rozdział 75501). Koszt tej modyfikacji zostanie zrealizowany w ramach posiadanych środków, zatem bez potrzeby ich zwiększania zarówno w roku wejścia w życie rozwiązań jak i w latach następnych.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Zwiększenie etatyzacji Projekt ingeruje w zapisy kodeksu cywilnego, kodeksu postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o notariacie, co wpłynie na bieżące oraz przyszłe obciążenia sądownictwa powszechnego. Wprowadzenie nowych rozwiązań (nowy rozdział w k.p.c. – Rozdział 1a Sprawy z zakresu kurateli wspierającej i reprezentującej) spowoduje wzrost liczby dodatkowych spraw trafiających do sądów rejonowych. Będzie to dodatkowy wpływ wynikający z innego umiejscowienia rzeczowego spraw dotyczących nowo tworzonych instytucji opartych na modelu wspieranego podejmowania decyzji. Ministerstwo Sprawiedliwości zastrzega sobie prawo wystąpienia z wnioskiem o nowe etaty na podstawie analizy ex post dokonanej po pierwszym roku funkcjonowania nowych regulacji. Kwestie organizacyjne – ewidencja spraw Projektowana zmiana spowoduje konieczność zmiany przepisów zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 138, ze zm.), jednak zmiany te będą dotyczyły kwestii organizacyjnych związanych z ewidencją spraw i nie spowodują wzrostu kosztów wprowadzenia regulacji. Szkolenia KSSIP Mając na uwadze zakres projektowanych regulacji, zajdzie potrzeba przeprowadzenia szkoleń w przedmiotowym zakresie, co również będzie generowało koszty. W założeniach harmonogramu działalności szkoleniowej KSSIP na rok 2025 i po omówieniu tych założeń na posiedzeniu Rady Programowej w dniach 16–17 maja 2024 r., tematyka ujęta w założeniach wpisuje się w projektowane zmiany wskazane w ustawie o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, co powinno skutkować brakiem wpływu w sposób znaczący na											

ewentualne skutki finansowe w zakresie przeprowadzenia szkoleń planowanych do realizacji w 2025 r., o ile fundusze na te szkolenia będą zbliżone do funduszy z roku bieżącego, po uwzględnieniu ewentualnej inflacji i wzrostu cen za usługi.

Ustanowienie adwokata, radcy prawnego z urzędu lub powołanie biegłego

Projektowana zmiana przepisów art. 117 k.p.c. wprowadzająca w § 7 możliwość ustanowienia przez sąd z urzędu dla osoby fizycznej – w przypadkach szczególnie uzasadnionych – adwokata lub radcy prawnego może spowodować skutki finansowe dla części 15 budżetu państwa Sądy powszechne związane ze wzrostem kosztów postępowań sądowych w zakresie nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu osobom wskazanym w ww. przepisach.

Wzrost wydatków może zostać spowodowany również koniecznością wypłacenia wynagrodzeń biegłym powoływanym przez sąd (np. dla biegłego psychologa lub biegłego innej specjalności w związku z obecnością podczas wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego, jak również dla biegłego psychologa, biegłego lekarza psychiatry lub neurologa lub przez biegłego innej specjalności z tytułu opinii wydanej wobec osoby, dla której według wniosku kurator reprezentujący/wspierający ma być ustanowiony).

Systemy teleinformatyczne

Zmiany związane z dostosowaniem systemu CEIDG będą kosztować budżet Ministerstwa Rozwoju i Technologii, szacunkowo, minimum:

- zmiany formularza (kurator/opiekun): 30–40 tys. zł,
- zmiany w powołaniu pełnomocnictwo rejestrowane (integracja z Krajową Radą Notarialną): 50–60 tys. zł,
- zmiany w zaświadczeniach – nowe dane na zaświadczeniu: 20 tys. zł,
- zmiany w API HD/wyszukiwarka: 30–40 tys. zł,
- integracja z rejestrem PESEL w zakresie weryfikacji zgonu pełnomocnika rejestrowanego (wytworzenie nowych procesów): 30 tys. zł.

Razem szacunkowe koszty związane z dostosowaniem systemu CEIDG wyniosą ok. 190 tys. zł.

Informacja o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw zostanie przekazana także do sądu rejestrowego w przypadku gdy dotyczyć będzie umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla mocodawcy, będącego osobą, o której mowa w projektowanym art. 21e ustawy o KRS, tj.:

- 1) wpisaną do rejestru przedsiębiorców, o których mowa w art. 18 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych lub osobą wpisaną jako prokurent;
- 2) wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego jako kurator albo syndyk, nadzorca sądowy, zarządca przymusowy lub zarządca w postępowaniu upadłościowym albo postępowaniu restrukturyzacyjnym.

W tym celu wymagana jest integracja pomiędzy Rejestrem Pełnomocnictw, a Krajowym Rejestrem Sądowym i weryfikacja po numerze PESEL mocodawcy bądź imieniu i nazwisku oraz dacie urodzenia mocodawcy czy dane wskazanej osoby figurują w Krajowym Rejestrze Sądowym. Po wysłaniu informacji z Rejestru Pełnomocnictw dotyczącej imienia i nazwiska, numeru PESEL lub daty urodzenia wraz z informacją o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego, system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 3a ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, przeszuka dane zgromadzone w Krajowym Rejestrze Sądowym i przypadku pozytywnej weryfikacji przekaże informację do właściwego sądu rejestrowego, który podejmie czynności z urzędu.

Szacunkowy koszt wykonania integracji systemów eKRS z Rejestrem Pełnomocnictw w celu realizacji zapisu projektowanego art. 21e ustawy o KRS wynosi ok. 400 tys. zł. Szczegółowe koszty będą możliwe do przedstawienia po formalnym zleceniu realizacji prac Wykonawcy systemu oraz po dostarczeniu przez Krajową Radę Notarialną specyfikacji technicznej niezbędnej do integracji z systemem teleinformatycznym, który powstanie do prowadzenia Rejestru Pełnomocnictw.

Koszty te powinny zostać sfinansowane z budżetu państwa (cz.15, dział 755, rozdział 75502 oraz cz. 37 dział 755, rozdział 75501). Koszt tej modyfikacji zostanie zrealizowany w ramach

	posiadanych środków, zatem bez potrzeby ich zwiększania zarówno w roku wejścia w życie rozwiązań jak i w latach następnych. Wynagrodzenia dla kuratorów osób wspieranych Według szacunków w Polsce jest ponad 100 tysięcy osób ubezwłasnowolnionych, a 6,6% osób w Polsce żyje w skrajnym ubóstwie. Szacunkowa liczba osób ubezwłasnowolnionych żyjących w skrajnym ubóstwie – 6600 Wynagrodzenie za sprawowanie opieki – nie większe niż 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2024 r. – 8548,85 zł. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za sprawowanie opieki – 854,89 zł miesięcznie Łączne szacowane roczne wydatki na wynagrodzenia kuratorów, jeśli ich wynagrodzenia będą identyczne jak za sprawowanie opieki – 6 770 728 zł $854,89 \text{ zł} \times 12 \times 6600 = 67\,707\,288 \text{ zł}$ Liczba gmin w Polsce – 2479. Średnie szacowane wydatki na gminę rocznie wynoszą zatem ok. – $67\,707\,288 \text{ zł} / 2479 = 27\,312,34 \text{ zł}$. Należy mieć na uwadze, że równolegle wprowadzana zostaje instytucja pełnomocnictwa rejestrowanego, która z założenia służyć ma zmniejszeniu liczby ustanawianych kuratorów reprezentujących w odniesieniu do liczby spraw o ubezwłasnowolnienie rozpoznawanych na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawa. W odniesieniu do osób obecnie ubezwłasnowolnianych częściowo należy wskazać, że nie wszystkie te osoby wymagać będą ustanowienia kuratora reprezentującego (być może w niektórych przypadkach wystarczające pozostaną inne instrumenty wspieranego podejmowania decyzji), natomiast w odniesieniu do tych, dla których kurator taki będzie ustanowiony – mając na uwadze treść projektowanego art. 605¹⁴ § 1 i 3 k.p.c. – nakład pracy takich kuratorów nie zawsze będzie uzasadniał przyznanie wynagrodzenia. Ponadto projektodawca uwzględnił uwagę MRPiPS i ograniczył możliwość składania wniosku o wynagrodzenie kuratora – do wynagrodzenia za okres jednego roku. Ponadto zaostrzono przesłankę dopuszczalności przyznania wynagrodzenia kuratora reprezentującego ze środków publicznych – do sytuacji, w której osoba wspierana nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia kuratora bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Należy nadmienić, że powyższe zmiany powinny ograniczyć wydatki z tytułu wynagrodzenia kuratora pokrywane ze środków publicznych. Projektodawca przeprowadzi analizę ex post i ustali na ile projektowane regulacja faktycznie wpłynęła na zwiększenie wydatków ze środków publicznych na ten cel.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projekt zmienia działanie instytucji finansowych wobec osób, które wymagają wsparcia w podejmowaniu decyzji. Dostosowanie wewnętrznych przepisów do obsługi tej grupy osób, w tym uwzględnienie instytucji: kuratora wspierającego i reprezentującego						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480).						

		Projekt zmienia działanie instytucji finansowych wobec osób, które wymagają wsparcia w podejmowaniu decyzji. Dostosowanie wewnętrznych przepisów do obsługi tej grupy osób, w tym uwzględnienie instytucji: kuratora wspierającego i reprezentującego.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby z niepełnosprawnością i starsze	Projekt wpłynie na obywateli, zwłaszcza na osoby z niepełnosprawnością, poprzez likwidację instytucji ubezwłasnowolnienia całkowitego i zastąpienie jej modelem wspieranego podejmowania decyzji, co ma zwiększyć ochronę tych osób. Osoby z niepełnosprawnością lub osoby chcące zabezpieczyć swoją przyszłość na wypadek niemożności decydowania o swoim losie, mogą zawczasu udzielić pełnomocnictwa rejestrowanego, co pozwoli na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli. Likwidacja instytucji ubezwłasnowolnienia wpłynie na osoby ubezwłasnowolnione całkowicie lub częściowo przed wejściem w życie projektowanej ustawy. Przywrócona zostanie im pełna zdolność do czynności prawnych i będą mogły ubiegać się o pomoc w ramach projektowanego modelu wspomaganego podejmowania decyzji. Wpłynie to także na bezpieczeństwo obrotu gospodarczego, zwłaszcza w okresie przejściowym. Podstawowym założeniem reformy, jest odejście od opiekuńczego podejścia do osób z niepełnosprawnościami i wprowadzenie rozwiązań umożliwiających maksymalne poszanowanie woli, a w konsekwencji godności każdego obywatela. Wynika to zarówno z konieczności zagwarantowania wszystkim pełnoletnim obywatelom prawa do samostanowienia i decydowania o wyborze reprezentanta na wypadek utraty zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem, jak również z aktualnej sytuacji demograficznej, społecznej i prawnej w Polsce, wymagającej wdrożenia nowej instytucji prawnej ułatwiającej funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w różnych obszarach życia, m.in. załatwianie spraw bieżących oraz dokonywanie czynności prawnych za pośrednictwem wybranej przez siebie osoby fizycznej. Projekt przewiduje także możliwość udzielenia przez osobę pełnoletnią, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, pełnomocnictwa na wypadek, gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia nie była w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Pełnomocnictwo rejestrowane będzie obejmowało umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy (zakres umocowania określony ustawowo). W przypadku ustanowienia pełnomocnika rejestrowanego, to sam zainteresowany zabezpiecza i reguluje swoje sprawy osobiste oraz majątkowe na wypadek mogącej powstać w przyszłości niepełnosprawności. Mając na celu zapewnienie ochrony interesów mocodawcy, należy na pełnomocnika rejestrowanego obowiązek uzyskania zezwolenia sądu na dokonanie określonego rodzaju czynności. Projekt szczegółowo reguluje zasady przyznawania wynagrodzenia dla kuratora oraz kwestie związane z nadzorem. Sprawowanie kurateli będzie odpłatne i pokrywane z dochodów lub majątku osoby wspieranej, a jeżeli nie ma ona odpowiednich dochodów lub majątku, ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej. Wynagrodzenie nie będzie przyznawane, gdy nakład pracy kuratora jest nieznaczny oraz gdy wykonywanie obowiązków kuratora czyni zadość zasadom słuszności, chyba że nakład pracy kuratora jest znaczny, a obowiązki wykonywane są prawidłowo. Rozwiązanie to ma na celu uniknięcie problemów ze znalezieniem kandydata na kuratora, który chciałby pełnić ten obowiązek. Kurator nie będzie mógł używać we własnym interesie pieniędzy i rzeczy osoby wspieranej, a od sum

		pieniężnych zatrzymanych ponad potrzeby wynikającą z wykonywania kurateli powinien płacić osobie wspieranej odsetki ustawowe. Kurator będzie mógł domagać się zwrotu nakładów i wydatków związanych z prowadzeniem spraw. Projektowana instytucja kuratora wspierającego i reprezentującego jest elastyczna, pozostawiająca sądowi dużą przestrzeń do ukształtowania stosunków między kuratorem a osobą wspieraną, tak by optymalnie zabezpieczyć interesy osoby wspieranej bez nadmiernego ograniczania jej podstawowych praw. W związku z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia i przejścia na model wspieranego podejmowania decyzji, zniesiono zakaz zawarcia małżeństwa przez osobę ubezwłasnowolnioną.
Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Proponuje się, aby pełnomocnictwo rejestrowane podlegało wpisowi do właściwego rejestru na zasadach określonych w ustawie – Prawo o notariacie, tj. do Rejestru Pełnomocnictw (dalej: Rejestr) utworzonego i prowadzonego w systemie informatycznym przez Krajową Radę Notarialną. Rada ta zapewni dostęp do tego systemu notariuszom oraz sądom w celu dokonywania wpisów oraz realizacji ustawowych zadań. System teleinformatyczny umożliwiający prowadzenie Rejestru będzie systemem teleinformatycznym w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557, z późn. zm.). Realizując ustawowy obowiązek stworzenia Rejestru Pełnomocnictw odpowiadającego wyżej wymienionym założeniom, Krajowa Rada Notarialna w piśmie z dnia 12 marca 2025 r., znak 04/329/25, oszacowała koszty budowy oraz utrzymania i rozwoju Rejestru Pełnomocnictw na kwotę 700 000 zł netto rocznie, na które składają się zarówno: – koszty wyposażenia technicznego części serwerowej systemu wraz z oprogramowaniem i licencjami oraz ich cyklicznej modernizacji/wymiany, – koszty projektowe, nadzoru autorskiego, nadzoru administratorów, a także – koszty funkcjonowania infolinii pomocowej (koszty wynagrodzeń, stanowisk pracy, pomieszczeń, eksploatacyjne, itp.), – koszty funkcjonowania działu księgowości i rozliczeń (koszty wynagrodzeń, stanowisk pracy, pomieszczeń, eksploatacyjne, itp.), – koszt nadzoru merytorycznego, szkoleń, prac konserwacyjnych i rozwojowych, – koszt nadzoru związanego z ochroną danych osobowych, – pozostałe koszty (w tym koszty delegacji oraz nieprzewidziane wydatki). System ten będzie współpracować z systemami zewnętrznymi w następującym zakresie: – przekazywania z Rejestru informacji o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego zostanie przekazana do sądu rejestrowego w odniesieniu do osób wpisanych w Krajowym Rejestrze Sądowym jako członkowie rady nadzorczej, reprezentanci, pełnomocnicy w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, fundacji lub stowarzyszeniu (wymiana danych z systemem KRS w trybie teletransmisji); – potwierdzenia tożsamości, informacji o śmierci lub zgonie osób zarejestrowanych w Rejestrze (wymiana danych z rejestrem PESEL w trybie teletransmisji). Koszty utworzenia, konserwacji oraz administracji systemu, ponosić będzie KRN. Zgodnie z treścią pisma KRN z dnia 11.03.2025 r., znak L.dz. 04/328/25, koszty te obejmują pozycje: koszt zakupu serwerów, macierzy dyskowych i osprzętu sieciowego (oraz okresowa naprawa i wymiana), prace montażowe, instalacyjne, koszt napraw sprzętu po okresie gwarancyjnym oraz jego okresowej wymiany, koszt kolokacji warstwy fizycznej systemu, koszt łączy światłowodowych, koszt niezbędnych licencji zewnętrznych, certyfikatów itp., koszt projektu, implementacji, testów (funkcjonalnych, wydajności, bezpieczeństwa) dokumentacji, nadzoru autorskiego oprogramowania, prac rozwojowych, koszt organizacji i utrzymania niezbędnych kopii bezpieczeństwa, koszt energii elektrycznej niezbędnej do zasilania i chłodzenia, koszty osobowe nadzoru merytorycznego, technicznego, koszt cyberbezpieczeństwa, fizycznej ochrony systemów oraz zgromadzonych w nim danych. Przyjmując, że szacowana ilość pełnomocnictw rejestrowanych w danym roku nie przekroczy 50 000 (biorąc pod uwagę, liczbę wniosków o ubezwłasnowolnienie i wydawanych orzeczeń w sprawie ubezwłasnowolnienia – ok. 10 000 rocznie, na chwilę obecną można przypuszczać, że w Rejestrze będzie ok. 10 000–15 000 w pierwszym roku i w miarę wzrostu świadomości społecznej liczba ta będzie wzrastać w kolejnych latach do ok. 50 000) to koszty	

	utworzenia/utrzymania systemu (przez wykonawcę/administradora technicznego), które zawierają: rozłożone w czasie koszty utworzenia systemu, koszty bieżącego utrzymania, koszty naprawy, niezbędnej modernizacji i rozwoju systemu będą wynosiły ok 30 000 zł netto /miesiąc. Dodatkowo mogą się pojawić nieprzewidziane na tym etapie koszty związane z organizacją danych z rejestrem PESEL. Przyjęty na potrzeby analogicznych rozwiązań (tj. dokonywania przez notariuszy i sądy wpisów do Rejestru Spadkowego) system opłat zakładający mikro-opłatę w wysokości 5 zł za umieszczenie wpisu w Rejestrze Spadkowym, pobierany w przypadku Rejestru od strony czynności notarialnej lub wnioskodawcy wnoszącego pismo wszczynające postępowanie o wydanie orzeczenia podlegającego wpisowi do Rejestru, pokrywa koszty związane z utworzeniem tego Rejestru, jego utrzymaniem, niedochodowym charakterem oraz niezbędnym rozwojem (projektowany art. 95zr § 7 ustawy Prawo o notariacie). Wskazany system opłat zapewni zwrot kosztów utworzenia Rejestru, które poniesione zostaną przez Krajową Radę Notarialną przed wejściem w życie projektowanych regulacji, a następnie jego utrzymanie i niezbędny rozwój. Wobec powyższego zasadnym jest utrzymanie wskazanych wyżej rozwiązań systemowych, które sprawdziły się na etapie tworzenia i prowadzenia przez Krajową Radę Notarialną innych Rejestrów (np. Rejestru Spadkowego lub Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wpisów Aktów Notarialnych).

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

Projekt przewiduje zwiększenie liczby dokumentów i procedur. Z jednej strony zlikwidowana zostanie instytucja ubezwłasnowolnienia, z drugiej strony zostaną wprowadzone liczne nowe procedury i dokumenty związane z wprowadzeniem modelu wspieranego podejmowania decyzji takie jak:

1. Instytucja kuratora wspierającego (ustanawianego dla osób wymagających lżejszej formy wsparcia tj. wsparcia faktycznego w prowadzeniu wszelkich spraw, spraw określonego rodzaju albo doraźnej pomocy w załatwieniu konkretnej sprawy) i kuratora reprezentującego (ustanawianego dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia w zakresie, w jakim nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jeżeli jest to konieczne dla ochrony jej praw lub interesów) – kurator będzie wyznaczany na oznaczony czas, nie dłuższy niż 5–10 lat.
2. Umowa asysty prawnej – projekt określa essentialia negotii umowy zawieranej między asystentem prawnym a osobą potrzebującą wsparcia. Istotą zobowiązania będzie udzielenie osobie wsparcia faktycznego w wykonywaniu zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu określonych w umowie własnych spraw osoby wspieranej. Umowa zawierana będzie w formie pisemnej pod rygorem nieważności, w celu zabezpieczenia interesów stron.
3. Pełnomocnictwo rejestrowane – projekt zakłada możliwość udzielenia przez osobę pełnoletnią, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, pełnomocnictwa na wypadek, gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia nie była w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Pełnomocnictwo rejestrowane będzie obejmowało umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy (zakres umocowania określony ustawowo). Udzielenie pełnomocnictwa rejestrowanego nie spowoduje utraty zdolności do czynności prawnych. Oświadczenie mocodawcy o udzieleniu pełnomocnictwa rejestrowanego będzie składane osobiście w formie aktu notarialnego i będzie podlegało wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw. Powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego będzie następowało z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw, dokonywanego na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Proponuje się, aby pełnomocnictwo rejestrowane oraz protokół poświadczenia pełnomocnictwa podlegały wpisowi do właściwego rejestru na zasadach określonych w przepisach odrębnych, tj. do Rejestru utworzonego i prowadzonego w systemie informatycznym przez Krajową Radę

Notarialną. Na umocowanego pełnomocnika rejestrowanego nałożony będzie obowiązek uzyskania zezwolenia sądu na dokonanie określonego rodzaju czynności. Projekt ustanawia również katalog przesłanek wygaśnięcia umocowania pełnomocnika rejestrowanego.		
4. Prowadzenie Rejestru powierzone zostanie Krajowej Radzie Notarialnej, która tworzy system teleinformatyczny w celu prowadzenia Rejestru, zapewnia notariuszom oraz sądom dostęp do tego systemu w celu realizacji zadań ustawowych oraz ochronę danych zgromadzonych w Rejestrze przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem oraz zmianą lub utratą.		
5. Minister Sprawiedliwości zostaje zobowiązany do wydania, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej, rozporządzenia określającego sposób uiszczania i wysokość opłat za wpisy dokonywane w Rejestrze.		
6. Notariusz na żądanie sądu lub prokuratora, będzie przysyłał wypis zarejestrowanego pełnomocnictwa rejestrowanego lub wypis protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego.		
7. W ustawie o zawodach lekarza i dentysty dodaje się przepisy określające tryb wydawania zaświadczenia lekarskiego w przedmiocie zdolności pacjenta do kierowania swoim postępowaniem.		
8. Minister właściwy do spraw zdrowia zobowiązany zostaje do wydania, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej, rozporządzenia, określającego wzór zaświadczenia w przedmiocie zdolności pacjenta do kierowania swoim postępowaniem.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wpływ na rynek pracy (ewentualna potrzeba zwiększenia etatyzacji w sądach powszechnych) będzie możliwy do oceny dopiero po wejściu w życie ustawy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: prawa człowieka	☒ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	Projekt wpłynie na zdrowie i prawa człowieka poprzez zwiększenie ochrony osób wymagających wsparcia w podejmowaniu decyzji w sprawach osobistych, zdrowotnych i majątkowych. Wpłynie także na informatyzację poprzez stworzenie Rejestru oraz na sądy powszechne poprzez likwidację instytucji ubezwłasnowolnienia oraz wprowadzenie nowych instytucji i postępowań związanych z modelem wspieranego podejmowania decyzji.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Przeprowadzenie ewaluacji efektów projektowanej ustawy będzie mogło nastąpić po upływie roku od wejścia w życie projektowanej ustawy. Ewaluacja zostanie przeprowadzona między innymi w oparciu o: 1) Roczną liczbę spraw wpływających i załatwionych w sądach powszechnych, dotyczących kurateli reprezentującej i wspierającej oraz spraw z zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego; 2) Średni czas trwania postępowań sądowych dotyczących ustanowienia kurateli wspierającej i reprezentującej oraz spraw z zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego; 3) Roczną liczbę ustanowionych pełnomocnictw rejestrowanych, kuratorów reprezentujących oraz wspierających; 4) Potrzeby etatowe sądów powszechnych; 5) Liczbę ustanowionych pełnomocników na podstawie art. 117 § 7 k.p.c.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

Raport z konsultacji publicznych i opiniowania projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (UD80)

1. Informacje ogólne

Celem projektowanej ustawy, która aktualnie przyjęła nazwę *projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji*, jest wprowadzenie do systemu prawa następujących instrumentów wspieranego podejmowania decyzji:

- a) asystenta prawnego,
- b) kuratora wspierającego,
- c) kuratora reprezentującego oraz
- d) pełnomocnika rejestrowanego,

a tym samym likwidacja instytucji ubezwłasnowolnienia.

Przepisy projektowanej ustawy dotyczą wsparcia i reprezentacji osób pełnoletnich. Na poziomie powszechnym prawa osób z niepełnosprawnościami zostały uregulowane w Konwencji ONZ z dnia 13 grudnia 2006 r. – o prawach osób niepełnosprawnych¹. Konwencja ONZ potwierdza podmiotowość osób z niepełnosprawnościami. Kluczowe znaczenie w kontekście projektowanych przepisów ma art. 12 ust. 3 Konwencji ONZ, z którego wynika zobowiązanie państw-stron do podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami dostępu do wsparcia, którego mogą potrzebować przy korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych².

Dopełnieniem modelu wspieranego podejmowania decyzji, który stanowi formę wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, jest instytucja pełnomocnictwa rejestrowanego, jako alternatywna forma samostanowienia przez osoby posiadające zdolność do czynności prawnych na wypadek przyszłej niepełnosprawności.

W tym miejscu wspomnieć należy, że pierwszym projektem ustawy, nad którym pracowała Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego, która wznowiła działalność w maju 2024 r.³, był projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, z późn. zm.

² W polskiej wersji językowej Konwencji ONZ dokonano błędnego tłumaczenia sformułowania *legal capacity* jako „zdolności prawnej”, podczas gdy obejmuje ono zarówno zdolność prawną, jak i zdolność do czynności prawnych.

³ Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego wznowiła działalność w dniu 14 maja 2024 roku, w którym Prezes Rady Ministrów Donald Tusk, na wniosek Ministra Sprawiedliwości Adama Bodnara, po zasięgnięciu opinii profesora Marka Safjana – Przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, powołał członków Komisji.

ustaw, którego celem była realizacja art. 12 Konwencji ONZ z dnia 13 grudnia 2006 r. – o prawach osób niepełnosprawnych, poprzez zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. Projekt ten został przygotowany przez zespół międzyresortowy⁴, a następnie przekazany do prac Komisji, która zaopiniowała, przedstawiła uwagi oraz propozycje zmian do projektu.

2. Przebieg konsultacji publicznych i opiniowania

Projekt (nr w Wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów: UD80) – po zakończeniu prac przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego i Zespół do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji – został skierowany przez Ministra Sprawiedliwości do konsultacji publicznych (z 30-dniowym terminem na odpowiedź) i opiniowania (z 30-dniowym terminem na odpowiedź; w przypadku związków zawodowych, organizacji pracodawców i Rady Dialogu Społecznego również z 30-dniowym terminem na odpowiedź) w dniu 12 grudnia 2024 r.

Projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji UD80 został również skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Na posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 30 lipca 2025 r. wydano opinię pozytywną o przedmiotowym projekcie.

W ramach tego etapu prac legislacyjnych projekt przekazano następującym podmiotom:

Konsultacje publiczne:

1. Naczelna Rada Adwokacka;
2. Krajowa Izba Radców Prawnych;
3. Krajowa Rada Notarialna;
4. Krajowa Rada Komornicza;
5. Naczelna Rada Lekarska;

⁴ Zarządzeniem nr 243 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2023 r. (M.P. poz. 650) utworzony został Zespół do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. Zespół został zniesiony z uwagi na finalizację prac nad projektem ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji w ramach Ministerstwa Sprawiedliwości w postaci projektu i decyzję Kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości o wyjściu z projektem na zewnątrz, cel Zespołu został osiągnięty.

6. Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych;
7. Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat”;
8. Fundacja Court Watch Polska;
9. Fundacja Instytut Prawa Ustrojowego;
10. Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego;
11. Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej;
12. Stowarzyszenie Sędziów Polskich Iustitia;
13. Stowarzyszenie Sędziów THEMIS;
14. Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury Votum;
15. Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce;
16. Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych Pro Familia;
17. Stowarzyszenie Amnesty International;
18. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
19. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną;
20. Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi;
21. Polski Związek Niewidomych;
22. Polski Związek Głuchych;
23. Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami;
24. Helsińska Fundacja Praw Człowieka;
25. Fundacja „Godność Pacjenta”;
26. Fundacja Mir;
27. Fundacja Polska Bez Barrier;
28. Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka”;
29. Fundacja Szansa – Jesteśmy Razem;
30. Fundacja TUS;
31. Fundacja Synapsis;
32. Izba Pracodawców Polskich;
33. Izba Przemysłowo-Handlowa w Polsce;
34. Kongres Polskiego Biznesu;
35. Krajowa Izba Gospodarcza;

36. Krajowa Izba Gospodarki Morskiej;
37. Krajowa Rada Spółdzielcza;
38. Ogólnopolska Federacja Przedsiębiorców i Pracodawców Przedsiębiorcy.pl;
39. Polska Organizacja Francyzodawców;
40. Polska Rada Biznesu;
41. Stowarzyszenie Samozatrudnieni;
42. UNICORN Europejska Unia Małych i Średnich Przedsiębiorstw;
43. Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych ABSL;
44. Związek Pracodawców Kłastry Polskie;
45. Krajowy Związek Banków Spółdzielczych;
46. Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych;
47. Polska Izba Ubezpieczeń;
48. Związek Banków Polskich;
49. Ogólnopolski Związek Pracodawców Zakładów Aktywności Zawodowej i Innych Przedsiębiorstw Społecznych;
50. Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych;
51. Polska Fundacja Przedsiębiorczości;
52. Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów;
53. Stowarzyszenie Klubu Seniora „Pogodna Jesień”;
54. Stowarzyszenie Klubu Seniora „Nadzieja”;
55. Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Aktywności Seniorów „AS”;
56. Dzieł Odbudowy Miłości, Fundacja D.O.M.;
57. Fundacja Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym;
58. Fundacja Widziani;
59. Krakowska Fundacja Hamlet;
60. Instytut Emerytalny;
61. Caritas Polska;
62. Fundacja Instytut Polityki Senioralnej;
63. Koalicja „Na pomoc niesamodzielnym” Związek Stowarzyszeń”;
64. Stowarzyszenie Instytucji Niezależnego Życia;
65. Fundacja Ogólnopolskie Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku;

66. Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku;
67. Stowarzyszenie Obywatelski Parlament Seniorów;
68. Ogólnopolskie Porozumienie Współpracy Rad Seniorów;
69. Fundacja Avalon;
70. Stowarzyszenie Polski Instytut Spraw Niepełnosprawnych;
71. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych RAZEM;
72. Fundacja im. Nikoli Tesli;
73. sądom powszechnym (wszystkich szczebli).

Opiniowanie:

1. Prokurator Krajowy;
2. Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;
3. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
4. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
5. Krajowa Rada Sądownictwa;
6. Sąd Najwyższy;
7. Naczelny Sąd Administracyjny;
8. Rada Legislacyjna;
9. Rzecznik Praw Obywatelskich;
10. Rzecznik Praw Dziecka;
11. Rzecznik Praw Pacjenta;
12. Związek Pracodawców Business Centre Club;
13. Federacja Przedsiębiorców Polskich;
14. Konfederacja Lewiatan;
15. Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
16. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
17. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
18. Związek Rzemiosła Polskiego;
19. Forum Związków Zawodowych;
20. NSZZ „Solidarność”;

21. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
22. Rada Dialogu Społecznego;
23. Instytut Wymiaru Sprawiedliwości.

Projekt został ponadto skierowany przez Rządowe Centrum Legislacji do zaopiniowania przez Radę Legislacyjną, która do dnia dzisiejszego nie przedstawiła stanowiska.

Projekt został również przedstawiony do konsultacji Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Opinię w sprawie projektu zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia i zastąpienia jej modelami wspieranego podejmowania decyzji przedstawiła również Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego.

W związku z koniecznością wprowadzenia do tego projektu regulacji w zakresie zmian wynikowych w aktach prawnych, które zostały zgłoszone w ramach uzgodnień międzyresortowych projekt w wersji z dnia 24 marca 2025 r. został przedstawiony przez Ministra Sprawiedliwości do zaopiniowania z 30-dniowym terminem na odpowiedź w dniu 27 marca 2025 r.

Opiniowanie:

1. Rada Pomocy Społecznej;
2. Krajowa Rada Transplantacyjna;
3. Krajowa Izba Doradców Restrukturyzacyjnych;
4. Rzecznik Praw Pacjenta;
5. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
6. Narodowe Centrum Nauki;
7. Polska Akademia Nauk;
8. Państwowa Komisja Wyborcza;
9. Naczelna Rada Adwokacka;
10. Krajowa Rada Radców Prawnych;
11. Krajowa Rada Spółdzielcza;
12. Krajowa Rada Notarialnej;

13. Rada do spraw Zdrowia Psychicznego;
14. Krajowa Rada Doradców Podatkowych;
15. Naczelna Rada Lekarska;
16. Krajowa Izba Psychologów;
17. Naczelna Rada Aptekarska;
18. Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;
19. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
20. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
21. Sąd Najwyższy;
22. Krajowa Rada Komornicza;
23. Krajowa Rada Diagnostów Laboratoryjnych;
24. Krajowa Rada Ratowników Medycznych;
25. Rada Dialogu Społecznego;
26. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;
27. Rzecznik Finansowy;
28. Prokuratura Krajowa;
29. Narodowy Bank Polski;
30. Naczelna Rada Pielęgniarek i Położonych;
31. Rzecznik Praw Obywatelskich;
32. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu;
33. NSZZ „Solidarność”;
34. Forum Związków Zawodowych;
35. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
36. Rządowe Centrum Legislacji;
37. Naczelny Sąd Administracyjny;
38. Rada Działalności Pożytku Publicznego;
39. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
40. Konfederacja Lewiatan;
41. Związek Rzemiosła Polskiego;
42. Związek Pracodawców Business Centre Club;
43. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
44. Federacja Przedsiębiorców Polskich;
45. Polskie Towarzystwo Gospodarcze.

Z uwagi na zmiany wynikowe w ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320) projekt w wersji z dnia 9 czerwca 2025 r. został przedstawiony przez Ministra Sprawiedliwości do zaopiniowania z 7-dniowym terminem na odpowiedź w dniu 13 czerwca 2025 r. Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych.

Pismem z dnia 14 lipca 2025 r. projekt został przesłany do zaopiniowania do Komisji Nadzoru Finansowego. Ponadto projekt został przesłany do Krajowej Rady Kuratorów w celu zaopiniowania.

3. Omówienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania

W ramach konsultacji publicznych informację zwrotną otrzymano od następujących podmiotów: Sąd Apelacyjny w Katowicach (brak uwag), Naczelna Rada Lekarska, Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie” (brak uwag), Sąd Apelacyjny w Lublinie, Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu - Sąd Rejonowy w Miliczu, "Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce", Fundacja Wolne Sądy, Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszenie Polski Instytut Spraw Niepełnosprawnych (brak uwag), Sąd Apelacyjny w Warszawie (brak uwag), Związek Banków Polskich, Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych (brak uwag), Fundacja Wielogłosu Hanna Pasterny, Krajowa Izba Radców Prawnych, Sąd Apelacyjny w Krakowie i Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie, Krajowa Rada Notarialna, Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami (PFON), Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną (PSONI), Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia (INŻ), Koalicja „Na pomoc niesamodzielnym”, Caritas Polska (brak uwag), Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku (Związek Stowarzyszeń) (opinia pozytywna), Sąd Apelacyjny w Poznaniu - Sąd Okręgowy w Poznaniu, Centrum Usług Społecznych w Głogowie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów, Fundacja im. Nikoli Tesli, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Inicjatywa „Nasz Rzecznik”, Fundacja FIONA, „Fundacja Po Mojemu” w Krakowie, Zastępca Przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego oraz obywatele.

W ramach opiniowania informację zwrotną otrzymano natomiast od następujących podmiotów: Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny (brak uwag), Główny Urząd Statystyczny, Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznik Praw

Obywatelskich, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego – Związek Powiatów Polskich, Rzecznik Praw Dziecka (brak uwag), Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Województw RP (województwo wielkopolskie), Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego - Urząd Miasta Częstochowy i Prokuratura Krajowa.

W ramach opiniowania, w związku z koniecznością wprowadzenia do projektu regulacji w zakresie zmian wynikowych w innych aktach prawnych, informację zwrotną otrzymano od następujących podmiotów: Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych, Rzecznik Finansowy, Rzecznik Praw Pacjenta, Naczelna Rada Lekarska, Rada Działalności Pożytku Publicznego, I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy, Sąd Najwyższy, Państwowa Komisja Wyborcza, Rzecznik Praw Obywatelskich, Polska Akademia Nauk, Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych, Komisja Nadzoru Finansowego.

Omówienie przedstawionych uwag i opinii wraz z odniesieniem się Ministra Sprawiedliwości zawierają załączniki do niniejszego raportu.

4. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji ani uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

5. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677).

Załączniki – zgodnie z treścią dokumentu.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
1.	Obywatel 1	Uwaga ogólna	W mojej ocenie, ten projekt pudruje rzeczywistość na wniosek części środowiska, której nie podoba się słowo "ubezwłasnowolnienie". Określenie "wspierane podejmowanie decyzji" używane w tym projekcie, sugeruje że również osoba ubezwłasnowolniona całkowicie jest w stanie podjąć decyzję przy dostatecznym wsparciu; tymczasem podejmuje ją kurator reprezentujący, który wchodzi w buty dotychczasowego opiekuna prawnego. Czymże jeżeli nie ubezwłasnowolnieniem jest pozbawienie prawa do czynności prawnych i przymusowe ustanowienie kuratora reprezentującego. Daję duży minus dla tego projektu . Piszę to jako ojciec całkowicie ubezwłasnowolnionej córki, jestem jej opiekunem prawnym a nazwanie mnie kuratorem niczego nie zmieni w stanie zdrowia mojej córki i w mojej współpracy z sądem opiekuńczym.	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia, czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Mając

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania.
2.	Związek Banków Polskich	Postulat ogólny	<i>Postulaty z pisma z dnia 21 listopada 2024 r.</i> Utworzenie centralnej informacji o osobach wspieranych oraz ustanowionych dla nich kuratorach wspierających/reprezentujących wraz z określeniem rodzaju i zakresu spraw objętych wsparciem. Zapewnienie dostępu do centralnej informacji podmiotom – kontrahentom osób wspieranych (w szczególności instytucjom finansowym) w celu potwierdzenia zakresu legitymacji do działania kuratora na rzecz osoby wspieranej.	Uwaga nieuwzględniona Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Projektodawca na obecnym etapie nie widzi konieczności wprowadzenia rejestru dla osób, które mają ustanowionego kuratora reprezentującego. Aktualnie nie ma rejestru dla osób ubezwłasnowolnionych.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			- W aktualnym stanie prawnym uczestnicy obrotu, w tym banki, nie mają dostępu do informacji o statusie danej osoby - klienta - fakcie orzeczenia/uchylenia ubezwłasnowolnienia, ustanowieniu opieki i zmianach w tym zakresie (w przypadku osób ubezwłasnowolnionych całkowicie), czy też ustanowieniu kurateli, zakresie uprawnień kuratora i zmianach w zakresie kurateli (w przypadku osób ubezwłasnowolnionych częściowo). Stwarza to ryzyko dla bezpieczeństwa obrotu prawnego. Jak wskazał Rzecznik Praw Obywatelskich¹: <i>Fakt czyjegoś ubezwłasnowolnienia nie jest bowiem znany innym uczestnikom obrotu. Nie istnieje żaden rejestr osób pozbawionych zdolności do czynności prawnych. Nie wynika to z żadnych dokumentów stanu cywilnego, dowodu osobistego czy paszportu.</i> - Brak dostępu do aktualnych informacji o statusie klienta - sprawdzenia, czy osoba, która chce dokonać czynności bankowej jest osobą posiadającą pełną zdolność do czynności prawnych, czy też występują w tym zakresie	Rozważane jest utworzenie „rejestru środków ochrony” oznaczającego rejestr, w którym zarejestrowane będą środki służące ochronie osoby dorosłej lub potwierdzone uprawnienia do reprezentacji, ale dopiero po wejściu w życie rozporządzenia PE i Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania środków oraz współpracy w kwestiach dotyczących ochrony osób dorosłych (COM) (2023)280.

¹ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/RPO-do-trybunalu-ubezwlasnowolnienie-calkowite-niekonstytucyjne>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ograniczenia, jest problemem podnoszonym od wielu lat – m.in. odpowiedź z 2013 r. na interpelację w sprawie udzielania pożyczek osobom upośledzonym umysłowo². Nawet w kontakcie osobistym przedstawiciel banku, który powyższe uzasadnione wątpliwości co do stanu psychofizycznego danej osoby nie jest uprawniony do odmowy dokonania czynności prawnej bez narażenia się na zarzut utrudniania dostępu do oferty banku. • Postulowane od wielu lat przez sektor bankowy utworzenie centralnej bazy osób ubezwłasnowolnionych pozostaje aktualne <u>z odpowiednim dostosowaniem</u> na tle nowoprojektowanych rozwiązań. • Projekt dokonuje gruntownej przebudowy dotychczasowych zasad obsługi osób o szczególnych potrzebach, będzie oddziaływać na wszystkich uczestników obrotu, nie tylko sektor bankowy. Ustanowienie kuratora nigdy nie prowadzi do pozbawienia bądź ograniczenia zdolności do czynności prawnych osoby wspieranej (s. 19 uzasadnienia Projektu). Żadna z form wsparcia nie wyklucza co do zasady samodzielnego	

²<https://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=14DD900E> - Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów na interpelację nr 20932 w sprawie udzielania pożyczek osobom upośledzonym umysłowo, SPS-023-20932/13

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			działania osoby wspieranej. Konieczne jest dopracowanie proponowanych w Projekcie rozwiązań tak, aby przepisy uwzględniały optykę osób wspieranych oraz kontrahentów tych osób. Podmioty wchodzące w relacje z osobami wspieranymi powinny mieć pewność, że dana osoba może dokonać czynności prawnej, zaciągnąć zobowiązanie i do jakiej kwoty. Zabezpieczy to interesy osób wspieranych, jak i przyczyni się do pewności obrotu – zminimalizuje sytuacje, w których dana czynność będzie nieważna, czy też obarczona bezskutecznością zawieszoną. Jeśli przepisy nie będą precyzyjne w tym względzie, będą stanowić de facto przeszkodę, a nie czynnik włączający osoby wspierane do udziału w obrocie, życiu społecznym i samostanowieniu o sobie. Projekt wymaga wypracowania nowego podejścia do obsługi osób wspieranych przez podmioty wchodzące w relacje z osobami wspieranymi, w tym banki. Banki nie będą miały możliwości obsługi systemowej osób wspieranych. Zakres i rodzaj spraw objętych wsparciem będzie określone postanowieniem sądu. Dodatkowo Projekt przewiduje możliwość:	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			- ustanowienia przez sąd więcej niż jednego kuratora reprezentującego o różnym zakresie umocowania (art. 27 pkt 4, s. 7 Projektu) - jednoczesnego ustanowienia przez sąd kuratora reprezentującego - kuratorem wspierającym w określonym zakresie (art. 27 pkt 5, s. 8 Projektu). Konieczne będzie zatem potwierdzenie zakresu umocowania kuratora reprezentującego dla każdego przypadku indywidualnie, ustalenia czy osoba wspierana może zaciągać zobowiązania i do jakiej kwoty (art. 21 ust. 2 Projektu), indywidualnego dostosowywania warunków umowy do przedłożonego postanowienia sądu (dysponowanie środkami do określonych kwot, indywidualizacja kart, możliwości wypłat – ograniczenia limitowe dzień/miesiąc etc.). • Zamieszczenie z urzędu w centralnej bazie informacji o zakresie i rodzaju spraw objętych wsparciem kuratora ułatwi obrót cywilnoprawny i obsługę osób wspieranych. Realnie wpłynie na poprawę bezpieczeństwa obrotu. Trzeba mieć bowiem na uwadze skalę zmian jakie pociąga za sobą Projekt – zgodnie z art. 56: <i>Od dnia wejścia w życie przepisów ustawy, zdolność do czynności prawnych ocenia się według tej ustawy.</i>, a zatem z dniem wejścia w życie projektowanych	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przepisów – każda osoba pełnoletnia będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych (s. 71 uzasadnienia do Projektu). - Sektorowi bankowemu zależy na bezpieczeństwie obrotu, wyeliminowaniu przestępczych procederów wyłudzenia danych, zaciągania zobowiązań z wykorzystaniem nieporadności danej osoby. Dlatego niezwykle istotnym jest także nałożenie ustawowego obowiązku na kuratorów niezwłocznego ujawnienia kontrahentom osoby wspieranej (np. bankom, przedsiębiorcom telekomunikacyjnym, towarzystwom ubezpieczeniowym i innym, z którymi osoba wspierana pozostaje w stosunku umownym) faktu ustanowienia kurateli, jej zakresu, a także późniejszych zmian w tym obszarze. - Zapewnienie kontrahentom osób wspieranych, w tym instytucjom finansowym - dostępu do aktualnej i pewnej informacji o ustanowieniu oraz zakresie i rodzaju spraw kuratorów reprezentujących oraz zakresie i sposobie wsparcia kuratorów wspierających jest konieczne dla dokonania realnej zmiany obsłudze osób wspieranych, przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa obrotu	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			prawnego oraz zabezpieczenia interesów osób wspieranych.	
3.	Inicjatywa „Nasz Rzecznik”, Fundacja FIONA	art. 27 pkt 4 ustawy odnoszący się do przepisu: art. 16 § 2 k.c.	Zgodnie z treścią projektowanego przepisu „<i>kurator reprezentujący może być ustanowiony do załatwienia konkretnej sprawy, prowadzenia spraw określonego rodzaju, a nawet prowadzenia wszelkich spraw</i>”. Z literalnego brzmienia przepisu wynika zatem, że ustanowienie kuratora do „wszelkich spraw” może nastąpić w każdej sprawie i być stosowane równie często, co w przypadku dwóch pozostałych, mniej restrykcyjnych zakresów wsparcia. Takie ukształtowanie ww. przepisu wydaje się kolidować z celem ustawy, niejako otwierając furtkę do nadmiernego ograniczenia autonomii osoby wspieranej lub nawet całkowicie wykluczając ją z decydowania o własnym życiu. Nadto ustanowienie kuratora do „wszystkich spraw” może być postrzegane <i>de facto</i> jako dalsze stosowanie instytucji ubezwłasnowolnienia, stwarzając tym samym ryzyko nadużyć, szczególnie w sytuacji nadmiernego obciążenia sądów opiekuńczych. Choć instytucja kuratora reprezentującego „do wszystkich spraw” może być uzasadniona w sytuacjach, gdy osoba wspierana znajduje się w	Uwaga nieuwzględniona Z treści art. 11 ustawy wynika, że Sąd ustanawiając kuratora bierze pod uwagę to, w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistość albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową oraz rodzaj spraw, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie. Taka regulacja oznacza, że sąd każdorazowo będzie zobowiązany do zbadania indywidualnej sytuacji osoby potrzebującej wsparcia i ocenić kiedy sytuacja danej osoby jest szczególnie uzasadniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			skrajnie trudnej sytuacji, wymagającej kompleksowego wsparcia, to orzekanie takiego zakresu wsparcia powinno być ostatecznością, stosowaną wyłącznie w wyjątkowych przypadkach. Owa wyjątkowość powinna zatem wyraźnie wynikać z literalnego brzmienia art. 16 § 3 k.c., niwelując tym samym ryzyko potencjalnych nadużyć. Propozycja brzmienia przepisu „Kurator reprezentujący może być ustanowiony do załatwienia konkretnej sprawy, prowadzenia spraw określonego rodzaju, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach do prowadzenia wszelkich spraw”.	
4.	Związek Banków Polskich	Uregulowanie w Projekcie wpływu ustanowienia kuratora reprezentującego na: 1. Pełnomocnictwa udzielone osobie wspieranej przed ustanowieniem kurateli przez os. trzecią (osoba	W Projekcie powinny zostać uregulowane kwestie wygaśnięcia pełnomocnictw udzielonych osobie wspieranej (pełnomocnik) w przypadku ustanowienia dla niej kuratora reprezentującego oraz kwestii pełnomocnictw udzielonych przez osobę wspieraną (mocodawca) przed ustanowieniem dla niej kuratora reprezentującego. W aktualnym brzmieniu przepisów – Projekt nie reguluje tej kwestii, nie wprowadza zmian dotyczących pełnomocnictw w Kodeksie cywilnym.	Uwaga nieuwzględniona Aktualnie nie jest prowadzony rejestr pełnomocnictw cywilnych, zatem sąd nie będzie w stanie zweryfikować wszystkich pełnomocnictw udzielonych przez osobę wspieraną. Projekt zastępuje instytucję ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, nie ma na celu uregulowania wszystkich stosunków cywilno- prawnych, w tym utworzenia rejestru pełnomocnictw

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
		wspierana pełnomocnikiem) 2. Pełnomocnictwa udzielone przez osobę wspieraną przed ustanowieniem kurateli (osoba wspierana mocodawcą) Uwaga powiązana z pkt 13 w tabeli.	- Kwestia wygaśnięcia pełnomocnictw została uregulowana w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego (dodawany art. 109¹⁴ KC). Także kwestia wygaśnięcia prokury znalazła miejsce w Projekcie – zmiana art. 109⁷ § 3 KC (art. 27 pkt 11 Projektu). - Brak jest natomiast uregulowania w Projekcie: 1) jaki jest skutek ustanowienia kuratora reprezentującego na pełnomocnictwa udzielone osobie wspieranej (osoba wspierana pełnomocnikiem) w przypadku ustanowienia dla niej kuratora reprezentującego? Czy w przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego dla osoby, która jest pełnomocnikiem np. posiadacza rachunku, bank powinien każdorazowo badać zakres postanowień sądu o ustanowieniu kuratora reprezentującego? Uczestnicy obrotu nie będą mieć wiedzy, że dla danej osoby - pełnomocnika został ustanowiony kurator reprezentujący (postulat utworzenia centralnej informacji o osobach wspieranych i ustanowionych kuratorach wraz z ustawowym obowiązkiem kuratorów niezwłocznego informowania kontrahentów osób wspieranych o ustanowieniu kurateli i jej	cywilnych. Do wygaśnięcia pełnomocnictwa znajdują zastosowanie przepisy ogólne k.c. Projektodawca na obecnym etapie nie widzi konieczności wprowadzenia rejestru dla osób, które mają ustanowionego kuratora reprezentującego. Aktualnie nie ma rejestru dla osób ubezwłasnowolnionych. Rozważane jest utworzenie „rejestru środków ochrony” oznaczającego rejestr, w którym zarejestrowane będą środki służące ochronie osoby dorosłej lub potwierdzone uprawnienia do reprezentacji, ale dopiero po wejściu w życie rozporządzenia PE i Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania środków oraz współpracy w kwestiach dotyczących ochrony osób dorosłych (COM) (2023)280.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zakresie, zmianach w tym obszarze – pkt 1 w tabeli). 2) jaki jest skutek ustanowienia kuratora reprezentującego na udzielone przez osobę wspieraną pełnomocnictwa przed datą ustanowienia kuratora reprezentującego (osoba wspierana jako mocodawca udzieliła wcześniej osobie trzeciej pełnomocnictwa) • Niezbędne jest jasne uregulowanie w przepisach skutków ustanowienia kuratora reprezentującego w obu opisanych w pkt 1 i 2 powyżej przypadkach. W przeciwnym razie Projekt nie tylko nie ułatwi udziału osób wspieranych w obrocie, ale wprowadzi dodatkowe wątpliwości co do pozostawania w mocy pełnomocnictw udzielonych przez i osobie wspieranej przed ustanowieniem kurateli.	
5.	Naczelna Rada Lekarska	Uwaga ogólna – brak możliwości ustanowienia pełnomocnika medycznego	Mędzyresortowy Zespół do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, w którego pracach brali udział także przedstawiciele samorządu lekarskiego, opracował projekt rozwiązań dotyczących wprowadzenia do polskiego porządku prawnego instytucji pełnomocnika medycznego, należało zatem przekazać go do dalszych prac i uzgodnień. W	Uwaga nieuwzględniona Propozycje wypracowane w ramach prac Mędzyresortowego Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, dotyczące pełnomocnictw medycznych oraz powstania Centralnego Rejestru

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			związku z tym Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej proponuje, aby w art. 3 pkt 1 projektu opiniowanej ustawy, który jako instrumenty wspieranego podejmowania decyzji wymienia: asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego oraz pełnomocnika rejestrowanego, dodać także pełnomocnika medycznego i w dalszych przepisach ustawy tę instytucję odpowiednio opisać. W ocenie samorządu lekarskiego zaniechanie dalszych prac nad uregulowaniem pełnomocnika medycznego jest błędem, który odsunie o kolejne lata wprowadzenie do polskiego porządku prawnego tej potrzebnej instytucji wspierania pacjenta przy podejmowaniu decyzji co do czynności z zakresu ochrony zdrowia. Środowisko lekarskie (podobnie jak inne grupy interesariuszy) uważa, że pacjent powinien mieć prawo upoważnić wskazaną przez siebie osobę posiadającą jego zaufanie do podejmowania w przyszłości w jego imieniu skutecznych prawnie decyzji co do skorzystania ze świadczeń zdrowotnych na wypadek, gdyby znalazł się w stanie wyłączającym wyrażenie świadomej zgody na czynności dotyczące jego zdrowia.	Oświadczeń Medycznych, objęte pierwotnie projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw w wersji z dnia 21 maja 2024 r. (UD80), zostały przekazane pismem z dnia 28 października 2024 r. do Ministerstwa Zdrowia do ewentualnego wykorzystania. Zaproponowane rozwiązania nie obejmowały bezpośrednio instytucji służących zastąpieniu ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. W odniesieniu do zaprojektowanych regulacji, dotyczących pełnomocnictw medycznych oraz powstania Centralnego Rejestru Oświadczeń Medycznych, w toku prac legislacyjnych ujawniły się kwestie, które wymagały podjęcia dodatkowych analiz, przede wszystkim w zakresie właściwości resortowej Ministerstwa Zdrowia. Mając na uwadze powyższe oraz konieczność pilnego procedowania projektu ustawy zastępującej instytucję ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, nie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Za wprowadzeniem instytucji pełnomocnika medycznego przemawia kilka ważnych argumentów. Po pierwsze, jedną z najważniejszych zasad obowiązujących we współczesnej medycynie jest zasada poszanowania autonomii pacjenta, czyli respektowania woli pacjenta co do wyrażenia zgody bądź sprzeciwu wobec proponowanych działań diagnostycznych, profilaktycznych i leczniczych. Pełnomocnik medyczny jest w stanie realizować tę indywidualną wolę pacjenta lepiej niż działający w imieniu władzy publicznej sąd opiekuńczy. Po drugie, w pewnych sytuacjach pacjent, mimo że formalnie posiada pełną zdolność do czynności prawnych, to faktycznie pozbawiony jest możliwości wyrażenia świadomej zgody na skorzystanie ze świadczenia zdrowotnego, a nie każda taka osoba ma ustanowionego przedstawiciela ustawowego. W takich sytuacjach możliwość uzyskania świadczenia zdrowotnego - nieraz dość pilnego - jest odraczana do czasu uzyskania prawnie skutecznej zgody sądu lub do czasu ustanowienia osoby zdolnej do podejmowania decyzji w imieniu pacjenta. Po trzecie, obecnie obowiązujące przepisy, które upoważniają sąd opiekuńczy do podjęcia decyzji o zezwoleniu na udzielenie świadczenia zdrowotnego pacjentowi niezdolnemu do wyrażenia świadomej zgody, okazują się	było możliwe jednoczesne prowadzenie prac nad projektem ww. ustawy oraz uregulowaniem instytucji pełnomocnictwa medycznego i utworzenia Centralnego Rejestru Oświadczeń Medycznych w ramach jednego procesu legislacyjnego. Jednocześnie Ministerstwo Sprawiedliwości zadeklarowało wolę współpracy, w zakresie swojej właściwości, w przypadku ewentualnego prowadzenia dalszych prac w ramach Ministerstwa Zdrowia w odniesieniu do przedmiotowych zagadnień.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			niewystarczające, np. nie zawsze jest możliwe uzyskanie zezwolenia sądu w odpowiednim czasie.	
6.	Koalicja „Na pomoc niesamodzielnym” - Związek Stowarzyszeń	Uwaga ogólna	Szczególną uwagę należy zwrócić na objęcie pełnomocnictwem rejestrowanym wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne. Jest ono kluczowe w przypadku osób starszych i przewlekle bądź nieuleczalnie chorych, które mogą znaleźć się w sytuacji, w której nie będą w stanie samodzielnie podjąć decyzji dotyczących swojego leczenia. W takim przypadku pełnomocnik, czyli osoba wskazana przez pacjenta, może podjąć decyzję w jego imieniu. To daje pacjentowi możliwość wyrażenia swojej woli z wyprzedzeniem, np. w kwestii rezygnacji z dalszego leczenia, jeśli uzna to za odpowiednie. Z drugiej strony, gdy pacjent nie może wyrazić swojej woli, lekarz, opierając się na ogólnych zasadach etyki medycznej i oczekiwaniach rodziny, podejmuje decyzje, które mogą prowadzić do przedłużenia cierpienia, zwłaszcza w sytuacjach, gdy stan pacjenta jest beznadziejny. W takich przypadkach pełnomocnictwo medyczne może pomóc w uniknięciu sytuacji, które nie są zgodne z wolą pacjenta, zapewniając mu większą kontrolę nad procesem leczenia i końcem życia. To ważne narzędzie, które pozwala na godną śmierć, z	Uwaga pozytywna

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			poszanowaniem osobistych przekonań i pragnień pacjenta.	
7.	Koalicja „Na pomoc niesamodzielnym” - Związek Stowarzyszeń	Uwaga ogólna	Pragniemy zwrócić jednak uwagę, że ilekroć w projekcie ustawy mowa jest o osobach z niepełnosprawnością, należałoby również uwzględnić osoby niesamodzielne oraz seniorów. Włączenie osób niesamodzielných oraz seniorów do regulacji prawnych dotyczących osób z niepełnosprawnościami może rzeczywiście przyczynić się do stworzenia bardziej spójnego i kompleksowego systemu wsparcia. Te grupy społeczne, mimo że mają różne potrzeby, często stają przed podobnymi wyzwaniami, takimi jak trudności w dostępie do usług, ograniczona mobilność czy konieczność wsparcia w codziennym życiu. W kontekście postępującego starzenia się społeczeństwa, uwzględnienie tych osób w polityce społecznej i legislacji staje się niezbędne. Warto, aby w dyskusjach na temat wsparcia społecznego bardziej uwzględniano reprezentacje osób starszych lub niesamodzielných, których potrzeby wciąż mogą być niedostatecznie reprezentowane w istniejących regulacjach. Jako przykład pragnę podać grupę osób wymagających wspomagania tlenem za pomocą respiratora, wśród których tylko połowa posiada orzeczenie o niepełnosprawności (wg danych publicznie przedstawianych przez	Wyjaśnienie do uwagi Przepisy ustawy nie ograniczają definicji osoby potrzebującej wsparcia, osoby wspieranej wyłącznie do osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z projektem osoba potrzebująca wsparcia to osoba, która potrzebuje instrumentu wspieranego podejmowania decyzji w celu zapewnienia jej korzystania ze zdolności do czynności prawnych, może to być osoba z niepełnosprawnością ale także każda osoba niesamodzielną oraz senior.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Ogólnopolski Związek Świadczeniodawców Wentylacji Mechanicznej). Integracja tych grup może prowadzić do bardziej efektywnego wykorzystania zasobów oraz lepszego odpowiadania na różnorodne potrzeby obywateli naszego kraju. Przyjęcie szerszej definicji osób potrzebujących wsparcia w ustawodawstwie mogłoby przyczynić się do lepszego dostosowania systemu wsparcia do realnych potrzeb społecznych oraz do zapewnienia większej ochrony prawnej i możliwości wsparcia w codziennym życiu. Ważne jest, aby wszyscy potrzebujący pomocy mogli liczyć na odpowiednie wsparcie, niezależnie od tego, czy dotyczy ich niepełnosprawność, brak samodzielności, czy podeszły wiek. Chciałabym również zwrócić uwagę na istotę wypracowanego dokumentu pt. Decyzja 14/1, który stanowi kluczowy element w procesie zmierzającym do uchwalenia Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób starszych. Decyzja ta została podjęta podczas 14. sesji Grupy Roboczej ONZ ds. Starzenia się (OEWGA) w maju 2024 r., a następnie przekazana do rozpatrzenia Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ. Zgromadzenie Ogólne, zapoznając się z treścią dokumentu, uchwaliło w dniu 13 sierpnia 2024 r. rezolucję A/RES/78/324, w której przyjęło dorobek	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Grupy Roboczej oraz uznało jej pracę za zakończoną. To ważny etap w międzynarodowych wysiłkach na rzecz ochrony praw osób starszych i znaczący krok na poziomie międzynarodowym w dążeniu do zapewnienia równości, sprawiedliwości oraz ochrony prawnej seniorów. To także wyraźny sygnał dla społeczności międzynarodowej, że kwestie związane z wiekiem i starzeniem się ludzi stają się integralną częścią globalnej polityki praw człowieka. Wymienione dokumenty stanowią otwarcie nowego rozdziału w procesie opracowywania instrumentu prawa międzynarodowego, jakim ma być Konwencja ONZ o prawach osób starszych. Warto zaznaczyć, że chociaż konwencja ta nie została jeszcze uchwalona, to istnieje możliwość, że stanie się to w trakcie 79. sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ, która trwa od września 2024 r. do września 2025 r. Uchwalenie konwencji w tym okresie mogłoby stanowić przełomowy moment w międzynarodowej ochronie praw osób starszych, tworząc solidną podstawę prawną i normy, które państwa członkowskie ONZ mogłyby wdrażać w swoich systemach prawnych. W związku z powyższym rekomendujemy Ministerstwu Sprawiedliwości możliwie szerokie uwzględnienie dorobku Grupy Roboczej ONZ ds.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Starzenia się (OEWGA) w aktualnie konsultowanym projekcie ustawy. Zważywszy na postępujące prace nad konwencją i potencjalne szybkie jej przyjęcie, włączenie już teraz międzynarodowych standardów i zaleceń do krajowego systemu prawnego może stanowić cenny krok w kierunku harmonizacji krajowych przepisów z przyszłymi zobowiązaniami międzynarodowymi. Takie podejście pozwala nie tylko na wczesną adaptację do zmieniającego się kontekstu międzynarodowego, ale także na wykazanie woli politycznej w zakresie ochrony praw osób starszych, co może poprawić sytuację tej grupy społecznej. W kontekście starzejących się społeczeństw, te wyzwania stają się coraz bardziej wyraźne, a państwa muszą stawić czoła różnorodnym zagrożeniom, które mogą wpłynąć na jakość życia osób starszych oraz na zdolność systemów społecznych i zdrowotnych do zaspokajania ich potrzeb. Dodatkowo, włączenie tych rozwiązań w projekt ustawy może przyczynić się do lepszego przygotowania systemu prawnego na nadchodzące zmiany i wyzwania związane z rosnącą liczbą osób starszych, które będą wymagały odpowiedniej ochrony swoich praw i godności. Takie działania mają potencjał, aby wzmocnić zarówno krajową politykę w zakresie starzenia się społeczeństwa, jak i pozycję Polski na	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			arenie międzynarodowej, jako państwa gotowego na wdrażanie globalnych standardów w tej dziedzinie.	
8.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami (PFON), Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną (PSONI), Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia (INŻ)	Uwaga ogólna	Projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji to zapowiedź niezwykle istotnej reformy, oczekiwanej od wielu lat przez środowisko osób z niepełnosprawnościami, dla którego kompasem jest Konwencja ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami, ratyfikowana przez Polskę w 2012 roku. Witamy tę reformę z dużą nadzieją, ale i obawą, czy w pełni zrealizuje art. 12 Konwencji i Komentarz ogólny nr 1 Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami. Niezależnie od zgłaszanych niżej uwag, a także przyjętego ostatecznie kształtu przepisów, jesteśmy przekonani, że kluczowe będzie właściwe zrozumienie ustawy zarówno przez wymiar sprawiedliwości, jak i środowisko prawników i wreszcie samych osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin i otoczenia. Wdrażanie tego rodzaju reformy to obawy wielu interesariuszy. Z jednej strony niezbędne więc będzie zadbanie o praktykę stosowania nowych przepisów, poprzez podniesienie wiedzy i świadomości wymiaru sprawiedliwości, z drugiej zaś – wytłumaczenie nowych instrumentów społeczeństwu w sposób przystępny, włącznie z	Uwaga ogólna -pozytywna

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			opracowaniem materiałów w tekście łatwym do czytania i zrozumienia oraz polskim języku migowym. Z życzliwością towarzyszyliśmy dotychczasowym pracom, zgłaszając uwagi na każdym etapie prac nad projektem. Dlatego pozostajemy do Państwa dyspozycji, jeśli potrzebne będzie doprecyzowanie wskazanych przez nas uwag, a także wypracowanie przepisów, które będą satysfakcjonujące dla wszystkich.	
9.	PFON, PSONI, INŻ	Uwaga ogólna	Przepisy projektu nie przewidują dyspozycji dla Ministra Sprawiedliwości do opracowania programu szkoleń dla przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i zasad ich realizacji. Tymczasem zmiana przepisów nie będzie wystarczająca do zmiany utrwalonych praktyk w zakresie postępowań dotyczących zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnością, przede wszystkim intelektualną, psychospołeczną. Niezbędne są szkolenia i dostęp do wysokiej jakości materiałów edukacyjnych na temat nowoczesnej definicji niepełnosprawności, wytycznych Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami oraz wartości i zasad postępowania określonych w projektowanych przepisach. Ryzyko automatyzacji postępowań o ustanowienie kuratora reprezentującego, w tym szczególnie przewidziana możliwość z urzędu dla	Uwaga wyjaśniona Projektodawca zdaje sobie sprawę z konieczności przeszkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości po przyjęciu nowych rozwiązań ustawowych. Przepisy ustawy nie mogą jednak zawierać dyspozycji dla Ministra Sprawiedliwości do opracowania programu szkoleń dla przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie z art. 82a § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 334): sędzia jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe. Ponadto z § 3 wynika, że sędzia jest obowiązany uczestniczyć, w miarę możliwości corocznie, w szkoleniu i doskonaleniu zawodowym

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			sądu do wszczynania postępowania na rok przed końcem okresu, na jaki kurator został ustanowiony, może prowadzić do tego, że proponowane rozwiązania będą miały jedynie charakter fasadowy.	organizowanym przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury lub innych formach doskonalenia zawodowego, w celu uzupełnienia specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych. Podobne regulacje odnoszą się do asesorów (art.106zf). Obowiązek szkolenia sformułowany w ustawie w taki sposób wydaje się wystarczający. Po uchwaleniu przepisów ustawy projektodawca zawiadomi Dyrektora KSSIP o konieczności zorganizowania szkoleń dla pracowników wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 2 Ustawy o Krajowej szkole sądownictwa i prokuratury zadaniami Krajowej Szkoły są m.in.: szkolenie i doskonalenie zawodowe sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury w celu uzupełnienia ich specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych; szkolenie i doskonalenie zawodowe referendarzy sądowych, asystentów sędziów, asystentów prokuratorów, kuratorów zawodowych oraz urzędników sądów i prokuratury w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
10.	Fundacja Wielogłosu	Uwaga ogólna	Ustawa została napisana niezrozumiałym językiem. Należy go uprościć, zgodnie z zasadami plain language – prostego języka, którego powinny używać instytucje w kontakcie z obywatelem. Konieczne jest także dodanie i wyjaśnienie definicji pojęć kurator reprezentujący, kurator wspierający, pełnomocnik rejestrowany. Obecnie takiego artykułu nie ma, jest tylko odniesienie do aktów prawnych. Nie jest także jasne, czym różni się kurator wspierający od reprezentującego i w jakich sytuacjach można ich ustanowić.	Uwaga nieuwzględniona Ustawa reguluje cywilistyczny aspekt zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, stąd posługuje się językiem prawniczym jakim pisane są akty prawne. Niezależnie od powyższego po jej uchwaleniu zostanie przeprowadzona kampania informacyjna, w toku której rozwiązania zostaną przedstawione prostszym, zrozumiałym językiem.
11.	Fundacja Wielogłosu	Uwaga ogólna	Ustawa powinna precyzować, w jaki sposób dostawca usług telefonicznych, bank lub inny potencjalny kontrahent może sprawdzić, czy dana osoba ma kuratora lub pełnomocnika. Brak takich przepisów i ryzyko usługodawcy w przypadku nieważnej czynności prawnej może spowodować, że niektóre grupy osób z niepełnosprawnościami będą bardziej dyskryminowane, np. niewidomym będzie jeszcze trudniej wziąć kredyt albo kupić coś na raty. Banki i firmy będą oczekiwały, by taki klient miał kuratora lub asystenta do czynności prawnych.	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca nie widzi konieczności wprowadzenia rejestru dla osób, które mają ustanowionego kuratora reprezentującego. Aktualnie nie ma rejestru dla osób ubezwłasnowolnionych. Rozważane jest utworzenie „rejestru środków ochrony” oznaczającego rejestr, w którym zarejestrowane będą środki służące ochronie osoby dorosłej lub potwierdzone uprawnienia do reprezentacji, ale dopiero po wejściu w życie rozporządzenia PE i Rady w sprawie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania środków oraz współpracy w kwestiach dotyczących ochrony osób dorosłych (COM) (2023)280.
12.	Fundacja Wielogłosu	Uwaga ogólna	Ustawa w takim kształcie jeszcze bardziej obciąży i zablokuje sądy, negatywnie wpłynie na przewlekłość postępowań.	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z OSR projekt przewiduje dodatkowe etaty sędziowskie, asystenckie i pracownicze po wejściu w życie proponowanych rozwiązań.
13.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Uwaga ogólna	Zwracamy uwagę na niekonsekwencję w umiejscowieniu materialnoprawnych rozwiązań przewidzianych projektem ustawy - w zakresie poszczególnych regulacji. à Instytucja asysty prawnej jest w całości regulowana w nowej ustawie, à Przepisy ogólne dla kurateli dla osób pełnoletnich są umieszczona w nowej ustawie, zaś przepisy szczegółowe dotyczące kuratora reprezentującego i kuratora wspierającego – w Kodeksie cywilnym, à Instytucja pełnomocnictwa jest w całości regulowana w Kodeksie cywilnym. W ocenie ZG SNRP brak jest podstaw do przyjęcia takiego rozwiązania. O ile instytucja asysty prawnej jest rozwiązaniem nowym i nie ma	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na duży stopień szczegółowości projektowanych rozwiązań oraz ich charakter, nie stanowią one materii <i>stricto</i> cywilnoprawnej i jako takie nie powinny być umiejscowione w Kodeksie cywilnym. Wskazać należy, że w kodeksie zawarto zakotwiczenie instytucji z zakresu wspieranego podejmowania decyzji, w takim zakresie w jakim stanowią one element prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu rozwiązaniu. Powyższe, wbrew twierdzeniom zgłaszającego uwagę

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			konieczności wcielania jej do Kodeksu cywilnego, o tyle pozostałe instrumenty są częścią takich fundamentów prawa cywilnego jak zdolności prawnej, oświadczenia woli czy reprezentacji uczestników czynności prawnych, tradycyjnie znajdujących się w Kodeksie cywilnym. Brak jest zatem podstaw by te instytucje wykluczać z regulacji kodeksowych i skłaniać uczestników obrotu do sięgania do innych ustaw w celu zapoznania się z ich treścią. W związku z powyższym ZGSNRP postuluje, aby przepisy dotyczące kurateli w całości przenieść z Ustawy do Kodeksu cywilnego.	systematyzuje regulację. Ponadto system wspieranego podejmowania decyzji może ewaluować poprzez dodanie kolejnych instytucji o charakterze bardziej wspierającym, zaś nowelizacja ustawy jest prostsza i szybsza legislacyjnie niż kodeksu. Nowa ustawa jest kompromisem między dbaniem o system prawa a oczekiwaniami przedstawicieli strony społecznej uczestniczącej w pracach Zespołu. Decyzja o przeniesieniu projektowanych przepisów do jednej ustawy zapadła na skutek uwzględnienia uwag wewnątrzresortowych. Zawarcie wszystkich projektowanych przepisów dotyczących zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w jednym, odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej, poświęconym osobom wymagającym takiego wsparcia ma na celu całościowe uregulowanie wybranego obszaru stosunków społecznych.
14.	Obywatel 5	Uwaga ogólna	<i>.Apelujemy do Ministerstwa Sprawiedliwości o: 1. szeroką kampanię społeczną, dostępną i prostą w przekazie, tłumaczącą ideę i obowiązki</i>	Wyjaśnienie do uwagi

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>wprowadzenia przez Polskę tego projektu ustawy (po sugerowanych wyżej zmianach).. 2 szkolenia w ETR (easy to read) dla sędziów, adwokatów, notariuszy, kandydatów na te stanowiska i studentów, urzędników państwowych, parlamentarzystów, bezpłatnych punktów porad prawnych przy MOPS, pracowników OPSów, dyrekcji i personelu kuratorium, szkół specjalnych, ŚDS, WTZ.. rodziców i rodzin, tak by już nikomu nie przyszło do głowy namawiać do ubezwłasnowolnienia bliskich (nagminny proceder tłumaczony „dobrem” osoby z niepełnosprawnością wchodzącej w dorosłość)”.</i>	Projekt znajduje się na etapie uzgodnień i podlega ciągłej ewaluacji. Uzasadnione będzie przeprowadzenie szerokiej kampanii informacyjnej i przygotowanie szkoleń na dalszym etapie, po ustaleniu ostatecznej wersji projektu.
15.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów	Uwaga ogólna – akcja informacyjno-edukacyjna	Końcowa uwaga dotyczy potrzeby poprzedzenia wejścia w życie nowych przepisów szeroką akcją informacyjno-edukacyjną, skierowaną do zainteresowanych środowisk i organizacji. Ustawa jest skomplikowana, operuje dość hermetycznym językiem, wprowadza szereg nowych pojęć. Może to utrudniać jej zrozumienie i wykorzystanie nowych instrumentów w praktyce.	Uwaga wyjaśniona Projektodawca zdaje sobie sprawę z konieczności przeszkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości po przyjęciu nowych rozwiązań ustawowych oraz konieczności zorganizowania szerokiej akcji informacyjno-edukacyjną.
16.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Uwaga ogólna	Zwracamy uwagę, że zmiany przepisów wpłyną w istotny sposób na znaczny wzrost nowych kategorii spraw w wydziałach rodzinnych sądów rejonowych, co powinno wiązać się z wcześniejszym uzupełnieniem kadry sędziowskiej, asystenckiej i urzędniczej a także szkoleniami .	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z OSR przewidziano wzrost etatów sędziowskich, asystenckich i urzędniczych.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Analiza przedstawionego projektu zmian przepisów nasuwa pewne wątpliwości co do ich konstrukcji. W pierwszej kolejności należy podnieść, że rozproszenie przepisów o wspieraniu podejmowania decyzji na odrębną ustawę o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, kpc, kc, kro i prawo o notariacie nie jest zasadne, gdyż powoduje znaczne trudności w zrozumieniu całej instytucji i prawidłowym zastosowaniu tych przepisów zarówno materialnych jak i proceduralnych. Projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji odwołuje się w art.3 do definicji osoby kuratora zawartej w art. 16 i art.161 kodeksu cywilnego, co już powoduje zbędny podział regulacji o kuratorze w kodeksie cywilnym i ustawie o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, tym bardziej, że art. 3 projektu ustawy nie zawiera żadnej definicji kuratora reprezentującego i wspierającego, a zatem przepisy te są całkowicie zbędne. To samo zresztą dotyczy definicji pełnomocnika rejestrowanego, czy asystenta prawnego. Art.3 zatem jest sztucznie utworzonym przepisem, który nie wnosi żadnej	Projektodawca nie jest w stanie jednoznacznie przewidzieć jaka ilość etatów będzie konieczna do zapewnienia płynności pracy. Etaty będą przyznawane również następnie w przypadku uzyskania informacji o występujących zaległościach w konkretnym sądzie. Nowa ustawa jest kompromisem między dbaniem o system prawa a oczekiwaniami przedstawicieli strony społecznej uczestniczącej w pracach Zespołu. Decyzja o przeniesieniu projektowanych przepisów do jednej ustawy zapadła na skutek uwzględnienia uwag wewnątrzresortowych. Zawarcie wszystkich projektowanych przepisów dotyczących zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w jednym, odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej, poświęconym osobom wymagającym takiego wsparcia ma na celu całościowe uregulowanie wybranego obszaru stosunków społecznych. Z uwagi na duży stopień szczegółowości projektowanych rozwiązań oraz ich

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			dodatkowej informacji i wydaje się, że projektodawca utworzył go tylko po to, by stworzyć pozory konieczności uregulowania instytucji wspieranego podejmowania decyzji w odrębnej ustawie. Z punktu widzenia praktyka stosowania prawa zabieg ten nie jest do końca zrozumiały. Skoro definicja kuratora i pełnomocnika rejestrowanego znajdują się w kodeksie cywilnym, to tam też powinny być uregulowane te instytucje, ewentualnie przepisy dotyczące ustanawiania kuratora reprezentującego i wspierającego powinny być dołączone do kro, skoro orzeka o nich sąd opiekuńczy, zgodnie z treścią art. 605¹§1kpc, a procedura ich ustanowienia powinna być uregulowana w kpc.	charakter, nie stanowią one materii <i>stricte</i> cywilnoprawnej i jako takie nie powinny być umiejscowione w Kodeksie cywilnym. Wskazać należy, że w kodeksie zawarto zakotwiczenie instytucji z zakresu wspieranego podejmowania decyzji, w takim zakresie w jakim stanowią one element prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu rozwiązaniu. Powyższe, wbrew twierdzeniom zgłaszającego uwagę systematyzuje regulację. Ponadto system wspieranego podejmowania decyzji może ewaluować poprzez dodanie kolejnych instytucji o charakterze bardziej wspierającym, zaś nowelizacja ustawy jest prostsza i szybsza legislacyjnie niż kodeksu.
17.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów	Uwaga ogólna	Kolejnym problemem jest znaczący wzrost obciążenia sądów i niebezpieczeństwo wydłużenia postępowań sądowych związanych z ustanawianiem i realizacją kurateli. Zgodnie z projektem, kurator musi każdorazowo uzyskiwać zgodę sądu na szereg wymienionych czynności. Już obecnie, w powszechnym odczuciu	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z OSR projekt przewiduje dodatkowe etaty sędziowskie, asystenckie i pracownicze po wejściu w życie proponowanych rozwiązań. Projektodawca nie jest w stanie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			społecznym, sądy są „niewydolne”, procesy ciągną się nieraz latami. Sprawy związane z ustanowieniem i realizacją wsparcia dla osoby mającej ograniczone zdolności kierowania swoim postępowaniem z natury rzeczy powinny być rozpatrywane bez zbędnej zwłoki, gdyż w grę może wchodzić bezpieczeństwo, zdrowie a nawet życie tej osoby. Szczególnie trzeba podkreślić konieczność tzw. szybkiej ścieżki w zakresie zgody na zabiegi medyczne. Czy zakładany wzrost etatów w sądownictwie jest adekwatny do wzrostu obciążeń i zapewni niezbędną sprawność i szybkość procedury? Autorzy projektu w ocenie skutków regulacji wskazują tylko na potrzebę zwiększenia etatów w sądownictwie, co jak wskazano wyżej, jest niezbędne, ale nie odnoszą się do zwiększonych potrzeb w innych obszarach, choćby w gminach.	jednoznacznie przewidzieć jaka ilość etatów będzie konieczna do zapewnienia płynności pracy. Etaty będą przyznawane również następnie w przypadku uzyskania informacji o występujących zaległościach w konkretnym sądzie.
18.	Sąd Rejonowy we Wrześni	Uwaga ogólna	Projekt nie uwzględnia o Ocenie Skutków Regulacji dramatycznego wzrostu obciążenia wydziałów rodzinnych sądów rejonowych w razie wejścia w życie proponowanych zmian. Projekt nakłada na te wydziały liczne nowe czasochłonne obowiązki. Wskazane dane są mocno szacunkowe (na przykład liczba dotychczasowych 100 tys. spraw spada z niewyjaśnionych powodów do 90 tys.). Ewentualne wsparcie kadrowe nie będzie dotyczyło mniejszych i średnich sądów, które są	Uwaga nieuwzględniona OSR przewiduje zwiększenie etatów sędziów, asystentów i urzędników w sądach opiekuńczych. Projektodawca nie jest w stanie jednoznacznie przewidzieć jaka ilość etatów będzie konieczna do zapewnienia płynności pracy. Etaty będą przyznawane również następnie w przypadku uzyskania informacji o

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			również bardzo obciążone, niejednokrotnie bardziej niż wielkomiejskie. Nowe sprawy będą niezwykle czasochłonne i spowodują wzrost zaległości wydziałów rodzinnych.	występujących zaległościach w konkretnym sądzie.
19.	Sąd Rejonowy we Wrześni	Uwaga ogólna	Cytując uzasadnienie projektu - "Zgodnie z projektowanym art. 14 kuratora ustanawia się na oznaczony czas, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, nie dłuższy niż pięć lat. Ustanowienie kuratora można ponawiać. Regulacja taka stanowi dostosowanie przepisów prawa krajowego do międzynarodowych standardów ochrony praw osób z niepełnosprawnością. Ingerencja w możliwość oraz zakres osobistego wykonywania posiadanej zdolności do czynności prawnych stanowi bowiem ograniczenie podstawowych praw człowieka. Środek taki nie może być a priori stosowany na czas nieoznaczony, zaś niezwłocznie po stwierdzeniu zmiany okoliczności uzasadniających jego stosowanie właściwy sąd winien zmodyfikować zakres kurateli." Podzielając pogląd, że "Ingerencja w możliwość oraz zakres osobistego wykonywania posiadanej zdolności do czynności prawnych stanowi bowiem ograniczenie podstawowych praw człowieka" - dziwi powierzenie spraw takiej rangi sądom	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca uznał, że orzeczenie sądu nie prowadzi do ubezwłasnowolnienia (częściowego lub całkowitego pozbawienia zdolności do czynności prawnych), to „ciężar gatunkowy” sprawy nie uzasadnia właściwości sądów okręgowych. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Projektodawca miał również na uwadze, że aktualnie sprawy, w których orzeczono ubezwłasnowolnienie całkowite albo częściowe objęte są nadzorem sądu opiekuńczego w postępowaniu wykonawczym. Sąd ten zna problemy

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			rejonowym w miejsce dotychczas orzekających o ubezwłasnowolnieniu sądów okręgowych. Jak wskazuje praktyka dotychczasowych spraw dotyczących ubezwłasnowolnienia poprawa stanu zdrowia osób ubezwłasnowolnionych uzasadniająca uchylenie ubezwłasnowolnienia czy zmianę ubezwłasnowolnienia całkowitego na częściowe to przypadki niezwykle rzadkie. Ustanawianie kuratora co pięć lat stanowić będzie znaczne a zbędne obciążanie sądów oraz interesariuszy. Wydaje się w zamian dopuszczalne nałożenia na sądy obowiązku weryfikacji co pięć lat dalszej zasadności trwania kurateli i obowiązku wszczęcia postępowania o uchylenie / zmianę zakresu kurateli.”	osoby, która ma ustanowionego opiekuna prawnego. Zmieniono art. 13 projektu.
20.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	Uwaga ogólna	Potrzebne są przewidziane w projekcie propozycje, wynikające z ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji a dotyczące wsparcia i reprezentacji osób pełnoletnich, wprowadzające do systemu prawa nowe rozwiązania, oparte na zastąpieniu ubezwłasnowolnienia tak zwanym wspieranym podejmowaniem decyzji, jednakże istotne jest zapewnienie im spójności i wzajemnego uzupełniania, nie zaś wątpliwości co do zakresu.	Uwaga o charakterze ogólnym
21.	Ośrodek Badań,	Uwaga ogólna	O ile przepisy te słusznie realizują postulat międzynarodowych standardów w zakresie ochrony osób z niepełnosprawnościami, o tyle	Uwaga nieuwzględniona Nowa ustawa jest kompromisem między dbaniem o system prawa a oczekiwaniami

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych		część proponowanych zmian w zakresie wprowadzenia nowej instytucji wsparcia w podejmowaniu decyzji jest niespójna systemowo i nieczytelna. Właściwe rozumienie i stosowanie ustawy wymaga jasnego wyjaśnienia poszczególnych pojęć i instytucji nie tylko przez odesłanie, a poprzez wyraźne wskazanie rozumienia i zakresu także w samej ustawie o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji. Jest to o tyle istotne, że regulacje te dotyczą filarów prawa cywilnego Tymczasem nie ma jednolitej spójnej regulacji, której rozumienie wymaga wielostopniowego skorzystania z różnych ustaw, tj. tej uchwalanej i np. kodeksu cywilnego.	przedstawicieli strony społecznej uczestniczącej w pracach Zespołu. Decyzja o przeniesieniu projektowanych przepisów do jednej ustawy zapadła na skutek uwzględnienia uwag wewnątrzresortowych. Zawarcie wszystkich projektowanych przepisów dotyczących zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w jednym, odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej, poświęconym osobom wymagającym takiego wsparcia ma na celu całościowe uregulowanie wybranego obszaru stosunków społecznych. Z uwagi na duży stopień szczegółowości projektowanych rozwiązań oraz ich charakter, nie stanowią one materii <i>stricto</i> cywilnoprawnej i jako takie nie powinny być umiejscowione w Kodeksie cywilnym. Wskazać należy, że w kodeksie zawarto zakotwiczenie instytucji z zakresu wspieranego podejmowania decyzji, w takim zakresie w jakim stanowią one element prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				rozwiązaniu. Powyższe, wbrew twierdzeniom zgłaszającego uwagę systematyzuje regulację. Ponadto system wspieranego podejmowania decyzji może ewaluować poprzez dodanie kolejnych instytucji o charakterze bardziej wspierającym, zaś nowelizacja ustawy jest prostsza i szybsza legislacyjnie niż kodeksu.
22.	Obywatel 9	Uwaga ogólna	Nie zgadzam się ze zniesieniem ubezwłasnowolnienia. Zwykle rodzina stara się o ubezwłasnowolnienie w dobrej wierze w trosce o dobro osoby ubezwłasnowolnionej. Jak ktoś wykorzystywał osobę starszą lub zmuszał rodziców do ubezwłasnowolnienia dziecka, to powinna to być sprawa karna a nie problem z instytucją ubezwłasnowolnienia. Sądy i prawo dotychczas nie zadbały o te naruszenia. Jak w takim razie można wierzyć że te same instytucje po zmianie prawa nagle cudownie się zmienia i właściwie zadbały o dobro osób niesamodzielnych i podejmą dobre decyzje? Właśnie odwrotnie, nowe prawo stworzy możliwość do wykorzystania tych osób przez osoby trzecie i instytucje i stworzy	Uwaga nieuwzględniona Przepisy kodeksu cywilnego dotyczące sądowej ochrony osób wymagających wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych skonstruowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Zgodnie z art. 12 <i>Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych</i> z dnia 13 grudnia 2006 r. ³ (dalej: <i>Konwencja</i>) każda osoba z niepełnosprawnością, niezależnie od rodzaju i stopnia tej niepełnosprawności, ma być uznana jako podmiot praw i obowiązków oraz korzystać z takiej samej

³ Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 i z 2018 r. poz. 1217

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			podatny grunt do mnóstwa nowych "procederów", których impakt łatwo przewyższy obecne problemy. Moja siostra jest niepełnosprawna intelektualnie. Typowe dla tego rodzaju choroby jest że siostra nie zna wartości pieniądza, nie umie rozpoznać oszustwa, z każdym się zgadza. Naiwnym jest oferowanie jej możliwości zawarcia umowy albo podejmowania decyzji życiowych. Jestem jej opiekunką prawną i nie potrzebuję żadnego "wsparcia" aby podejmować decyzje jej dotyczące. Gdyby, tak hojnie, siostra miała pełne prawo do decyzji dotyczących jej zdrowia, postępowania, czy finansowych, te decyzje mogą być jej łatwo sugerowane przez osoby trzecie bez wiedzy rodziny. I właśnie tego się boję. Widzę w tym więcej możliwości do naruszeń osobistego dobra, oraz bezkarnego działania na niekorzyść takich osób jak moja siostra czy osoby z demencją, niż w przypadku ubezwłasnowolnienia. Sprawy sądowe zabierają wieki a ilość oszustw rośnie.	zdolności do czynności prawnej we wszystkich aspektach życia jak inne osoby. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych,, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia, czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora.
23.	Fundacja im. Nikoli Tesli		Fundacja im. Nikoli Tesli ul. Proletariacka 3/28 15-449 Białystok KRS 0000443710 www.fundacja-tesli.manifo.com Opinia Przyjaciół Sądu Uwagi do Nowelizacji Ustawy – UD 80 Na wstępie poinformuję, że Fundacja Tesli otrzymuje bardzo dużo zgłoszeń z całej Polski o różnego rodzaju przestępstwach dokonywanych na pacjentach w Szpitalach Psychiatrycznych oraz na mieszkańcach DPS-ów i gdzie mieszkańcy są bici, gwałceni, przypinani pasami na wiele godzin do łóżek i faszerowani toksycznymi lekami bez ich zgody - bez odnotowywania tego typu „czynności” w dokumentacji . Personel tych placówek robi z pacjentami co chce – co nosi znamiona ZNĘCANIA. • Art. 207. KK [Znęcanie się] § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. § 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa,	Wyjaśnienie do uwagi W przypadku otrzymania informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa należy zgłosić zawiadomienie do właściwych organów(prokurator, policja). Uwagi poza zakresem projektowanych regulacji. Projekt ma na celu zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, natomiast postulaty dotyczące innych ustaw pozostają poza zakresem przedmiotowej regulacji. Postulaty te należy kierować do właściwych resortów (Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15. Natomiast brak jakiegokolwiek kontroli ze strony Instytucji Państwowych odpowiedzialnych za kontrolę tych placówek, a właściwie brak możliwości zgłaszanie tego typu zdarzeń przez pokrzywdzonych - jest bardzo dużym problemem. Niestety ale policja i prokuratura nie reagują na tego typu zgłoszenia, a osoby poszkodowane nie mają należytego wsparcia prawnego od nikogo, a zwłaszcza ze strony Dyrekcji DPS (czyli oprawców, którzy dokonują tych przestępstw) i celowo „tuszują” tego typu patologiczne zachowania swoich pracowników, żeby sprawy nigdy nie wyszły na jaw. Jeśli zaś chodzi o propozycje zmian ustawowych – proponujemy: 1. Likwidacja Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego i zostawienie tylko jednej Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Bez sensu (głupota) jest tworzenie odrębnych ustaw np. ustawy dla pacjentów 1 - Fundacja Tesli kontakt: email fundacjatesli@interia.pl ; tel/fax +48 690 612 530 leczących się dermatologicznie, leczących się reumatologicznie czy psychicznie. Bez względu na rodzaj choroby - Wszyscy są pacjentami. Tym	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			bardziej, że „zaburzenia psychiczne” nigdy nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia dla życia ludzi tak jak np. nowotwory, zawały, udary itp. 2. Objęcie ochroną Rzecznika Praw Pacjenta również Domy Opieki Społecznej + obowiązek Utworzenie w każdym DPS stanowiska pełnomocnika do spraw praw pacjenta; zadania pełnomocnika] (Art. 40a) 3. Obowiązek umieszczania (w widocznych miejscach) w Szpitalach Psychiatrycznych ale również w Domach Opieki Społecznej telefonów kontaktowych do Rzecznika Praw Pacjenta, a także do Organizacji Pozarządowych – numeru telefonu oraz adresu maila żeby ludzie mogli zgłaszać nieprawidłowości Niestety ale - Szpitale ani DPS nie pomagają dla pacjentów w pisaniu pism do Rzecznika Praw Pacjenta nie dają nawet kartki do napisania takiego pisma ani nie wysłają takiego pisma pocztą. Dlatego telefon alarmowy (podobnie jak tel. 112) powinien funkcjonować u Rzecznika Praw Pacjenta lub przy każdym Sądzie Okręgowym. Przypominam, że przy sądach funkcjonują Kuratorzy Społeczni zaś Prezes Sądu Okręgowego na podstawie art. 43 i Art. 45 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego jest zobowiązany do przeprowadza kontrolę w Szpitalach Psychiatrycznych i Domach Opieki Społecznej - ale najpierw ktoś musi te nieprawidłowości zgłosić. Organizacje Pozarządowe – mają prawo odwiedzać	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			mieszkańców DPS, a ich rozmowy nie mogą być „cenzurowane”: • Art. 13. [Swoboda porozumiewania się z rodziną i innymi osobami] Osoba z zaburzeniami psychicznymi przebywająca w szpitalu psychiatrycznym lub w domu pomocy społecznej ma prawo do porozumiewania się bez ograniczeń z rodziną i innymi osobami; korespondencja takiej osoby nie podlega kontroli. 4. Dokonać wpisu w Ustawie o Pomocy Społecznej oraz w Ustawie o prawach pacjenta - dotyczących Organizacji Pozarządowych W działaniach z zakresu ochrony zdrowia (w tym zdrowia psychicznego), a także pomocy społecznej mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne. 5. Przedstawiciel ustawowy (rodzina) – w przypadku osób pełnoletnich (lub osób od 16 roku życia) w sprawach - członkowie rodziny (opiekunowie 2 - Fundacja Tesli kontakt: email fundacjatesli@interia.pl ; tel/fax +48 690 612 530 ustawowi) muszą posiadać pisemną zgodę w postaci „pisemnego pełnomocnictwa notarialnego” do występowania w imieniu tych osób w sprawach cywilnych o ubezwłasnowolnienie. Prawo do wystawiania pełnomocnictw powinno mieć osoby	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			nawet całkowicie ubezwłasnowolnione ponieważ Pełnomocnictwo.info - Udzielenie pełnomocnictwa jest czynnością prawną upoważniającą, a nie czynnością prawną, która prowadzi do zaciągnięcia zobowiązania lub rozporządzenia prawem. http://pełnomocnictwo.info/czym-jest-pełnomocnictwo-kto-może-udzielić-pełnomocnictwa/ 6. Opiekunem osoby niepełnosprawnej może zostać również „Osoba Obca” wskazana lub zaakceptowana przez pacjenta. 7. Dopisanie do Ustawy o prawach pacjenta i Ustawy o Pomocy Społecznej zapisu: Zdenerwowanie – nie jest bezpośrednim zagrożeniem dla życia lub zdrowia. 8. Obowiązkowo – W czasie kontroli w Szpitalach i w DPS – mają prawo uczestniczyć przedstawiciele Organizacji Pozarządowych. (Art. 31 kpa) 9. Wykreślenie z art. 40 Ustawy o pomocy społecznej pkt 2 zapisu „zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie tej osoby do domu pomocy społecznej przez Policję”. Uzasadnienie - DPS nie jest więzieniem, a osoba chora lub będąca w trudnej sytuacji życiowej nie jest przestępcą – Art. 41 konstytucji RP – Natomiast za niewykonanie postanowienia Sądu Cywilnego grozi - Art. 475. KPC Grzywna za niewykonanie postanowień lub zarządzeń sądu nie może jednak nakazać	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przymusowego sprowadzenia jej do sądu. Doprowadzenie człowieka pod przymusem przez policję do DPS - jest karalne i należy traktować jako „nielegalne zatrzymanie” - zaś przymusowe umieszczenie człowieka w DPS bez jego zgody – jest bezprawnym pozbawieniem wolności Art. 189 kk 10. Organizacje Społeczne - biorące udział rozprawach sądowych – (karnych, cywilnych i administracyjnych) mają prawo do żądania od skarbu państwa pokrycia kosztów uczestnictwa w procesach na identycznych zasadach jak Adwokaci, Ławnicy czy Kuratorzy Społeczni. Rzecznicy interesu społecznego 1) Przedstawiciel społeczny – Organizacje Pozarządowe (art. 90-91 KPK) 2) Prokurator Generalny (art. 328, 521 KPK) 3) Rzecznik Praw Obywatelskich (art. 521 KPK) 4) Rzecznik Praw Dziecka (art. 521 KPK) 3 - Fundacja Tesli kontakt: email fundacjatesli@interia.pl ; tel/fax +48 690 612 530 5) Prokurator jako rzecznik interesu społecznego (strażnik praworządności) – np. art. 51 par. 1 KPK. 6) Organy kontroli państwowej (art. 49 par. 4 KPK) Wykład Uniwersytet Wrocławski – Wykład „Strony oraz inni uczestnicy procesu karnego” Dr hab. Wojciech Jasiński Katedra Postępowania Karnego Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytet Wrocławski https://prawo.uni.wroc.pl/sites/default/files/student	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			s-resources/Wyk%C5%82ad %20KPK%204.pdf Pełna treść użytych w opracowaniu artykułów Konstytucja RP Art. 41. [Nietykalność i wolność osobista] 1. Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą. Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie. 2. Każdy pozbawiony wolności nie na podstawie wyroku sądowego ma prawo odwołania się do sądu w celu niezwłocznego ustalenia legalności tego pozbawienia. O pozbawieniu wolności powiadamia się niezwłocznie rodzinę lub osobę wskazaną przez pozbawionego wolności. 3. Każdy zatrzymany powinien być niezwłocznie i w sposób zrozumiały dla niego poinformowany o przyczynach zatrzymania. Powinien on być w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania przekazany do dyspozycji sądu. Zatrzymanego należy zwolnić, jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania do dyspozycji sądu nie zostanie mu doręczone postanowienie sądu o tymczasowym aresztowaniu wraz z przedstawionymi zarzutami. 4. Każdy pozbawiony wolności powinien być traktowany w sposób humanitarny. 5. Każdy bezprawnie pozbawiony wolności ma prawo do odszkodowania. Ustawa o prawach pacjenta • Art. 40a. [Utworzenie stanowiska pełnomocnika do spraw praw pacjenta; zadania pełnomocnika] 1.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Kierownik podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych może utworzyć stanowisko pełnomocnika do spraw praw pacjenta 2. Do zadań pełnomocnika do spraw praw pacjenta należy wspieranie podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych w realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 2, przez podejmowanie działań na rzecz poprawy stopnia przestrzegania praw pacjenta w tym podmiocie, w tym przez: 1) udział w rozpatrywaniu skarg pacjentów; 2) analizę stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących realizacji praw pacjenta oraz proponowanie kierownikowi podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych działań naprawczych; 3) prowadzenie szkoleń z zakresu praw pacjenta dla osób zatrudnionych w podmiocie udzielającym świadczeń zdrowotnych. 3. Pełnomocnikiem do spraw praw pacjenta może być osoba, której wiedza i doświadczenie dają rękojmię właściwej realizacji zadań przewidzianych dla tej funkcji. 4. Funkcja pełnomocnika do spraw praw pacjenta może być łączona z zatrudnieniem na innym stanowisku w podmiocie udzielającym świadczeń zdrowotnych, o którym mowa w ust. 1, jeżeli nie powoduje to obaw co do zachowania bezstronności przez tego pełnomocnika. 5. W zakresie zadań, o których 4 - Fundacja Tesli kontakt: email fundacjatesli@interia.pl ; tel/fax +48 690 612 530	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			mowa w ust. 2, pełnomocnik do spraw praw pacjenta podlega bezpośrednio kierownikowi podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych. 6. Rzecznik Praw Pacjenta współpracuje z pełnomocnikami do spraw praw pacjenta, w szczególności udziela im wyjaśnień dotyczących realizacji praw pacjenta oraz prowadzi dla nich szkolenia w tym zakresie. Ustawa o działalności leczniczej. Art. 29. [Wypisanie ze szpitala] 1. Wypisanie pacjenta ze szpitala albo innego zakładu leczniczego podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju całodobowe i stacjonarne świadczenia zdrowotne, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, następuje: 1) gdy stan zdrowia pacjenta nie wymaga dalszego udzielania świadczeń zdrowotnych w tym zakładzie leczniczym; 2) na żądanie pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego; 3) gdy pacjent w sposób rażący narusza porządek lub przebieg procesu udzielania świadczeń zdrowotnych, a nie zachodzi obawa, że odmowa lub zaprzestanie udzielania świadczeń zdrowotnych może spowodować bezpośrednio niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia albo życia lub zdrowia innych osób. 2. Jeżeli przedstawiciel ustawowy żąda wypisania pacjenta, którego stan zdrowia wymaga dalszego udzielania świadczeń zdrowotnych, można odmówić wypisania do czasu	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wydania w tej sprawie orzeczenia przez właściwy ze względu na miejsce udzielania świadczeń zdrowotnych sąd opiekuńczy, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. 3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, niezwłocznie zawiadamia się właściwy sąd opiekuńczy o odmowie wypisania i jej przyczynach. 4. Pacjent występujący z żądaniem, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest informowany przez lekarza o możliwych następstwach zaprzestania dalszego udzielania świadczeń zdrowotnych. Pacjent taki składa pisemne oświadczenie o wypisaniu na własne żądanie. W przypadku braku takiego oświadczenia lekarz sporządza adnotację w dokumentacji medycznej. 5. Wypisanie, o którym mowa w ust. 1, dotyczące pacjenta, wobec którego jest uprawdopodobnione, że znajduje się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, następuje po uprzednim powiadomieniu osoby bliskiej w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta o dacie i godzinie planowanego wypisu, jeżeli osoba bliska jest znana. Postanowienia Sądu Cywilnego Art. 40. [Przymusowe doprowadzenie do domu pomocy społecznej; przymus bezpośredni] 1. Zapewnienie realizacji postanowienia sądowego o przyjęciu do domu pomocy społecznej osoby, o	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			której mowa w art. 38, należy do starosty powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby. 2. Jeżeli osoba, wobec której wydano postanowienie o przyjęciu do domu pomocy społecznej, odmawia stawienia się w domu pomocy społecznej lub w inny sposób utrudnia wykonanie tego postanowienia, sąd z urzędu lub na wniosek organu do spraw pomocy społecznej może zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie tej osoby do domu pomocy społecznej przez Policję. 3. W przypadku wystąpienia u osoby, o której mowa w art. 38, przebywającej w domu pomocy społecznej, zachowań zagrażających jej 5 - Fundacja Tesli kontakt: email fundacjatesli@interia.pl ; tel/fax +48 690 612 530 życiu lub zdrowiu, lub życiu lub zdrowiu innych osób, można wobec niej stosować przymus bezpośredni również w celu zapobieżenia opuszczeniu domu pomocy społecznej. Kodeks Postępowania Cywilnego Art. 475. KPC Grzywna za niewykonanie postanowień lub zarządzeń sądu Jeżeli strona bez usprawiedliwionych powodów nie wykona w toku postępowania postanowień lub zarządzeń, sąd może skazać ją na grzywnę według przepisów o karach za niestawiennictwo świadka i odmówić przyznania kosztów lub zastosować jeden z tych środków; nie może jednak nakazać przymusowego sprowadzenia jej do sądu. Gdy	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			stroną tą jest jednostka organizacyjna, grzywnie podlega pracownik odpowiedzialny za wykonanie postanowień lub zarządzeń, a w razie nie wyznaczenia takiego pracownika lub niemożności jego ustalenia - kierownik tej jednostki. Ustawa o pomocy społecznej Art. 55. [Standardy usług domu pomocy społecznej] pkt 2i. Za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie w zakresie ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej przez jego mieszkańca odpowiedzialność ponosi podmiot prowadzący dom pomocy społecznej lub, w przypadku domu pomocy społecznej prowadzonego na zlecenie, odpowiedzialność solidarną ponoszą jednostka samorządu terytorialnego oraz podmiot prowadzący dom pomocy społecznej na jej zlecenie. W załączeniu: Opinia Medyczno-Prawna Fundacji Tesli: Przyjaciół Sądu - Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych + Psychiatria - zagrożenia, leczenie, prawo + Likwidacja Szpitali Psychiatrycznych Z poważaniem Najda Mariusz Fundator i Prezes Zarządu 6 - Fundacja Tesli kontakt: email fundacjatesli@interia.pl ; tel/fax +48 690 612 530	
24.	Helsińska Fundacja	Inne okoliczności wymagające uregulowania w projekcie	W ocenie HFPC projekt powinien być ponadto uzupełniony w zakresie wprowadzenia obowiązku kuratora do zachowania w tajemnicy okoliczności,	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Praw Człowieka		których dowiedział się przy sprawowaniu kurateli. Jedyny wyjątek w tym względzie mógłby dotyczyć informowania na żądanie małżonka, zstępnych oraz wstępnych pierwszego stopnia o okolicznościach dotyczących sprawowanej kurateli, tak aby podmioty te nie musiały do kontaktów z kuratorem angażować sądu.	Ogólne zasady w jaki sposób powinien działać kurator zawiera art. 1 projektowanej ustawy. Aktualnie wykonywanie opieki i kurateli nie wiąże się z obowiązkiem zachowania tajemnicy.
25.	Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Miliczu	Brak takiego przepisu w proponowanym projekcie ustawy o instrumentach wspieranego podejmowanego decyzji	Proponowany projekt ustawy całkowicie pomija obowiązujące uregulowania zawarte w: a) art. 46 ust. 1 pkt 4c, b) art. 49a c) art. 50 ust. 3 pkt 5a ustawy z 6 sierpnia 2010 roku o dowodach osobistych (t. jedn. Dz. U. z 2022 roku poz. 671) - w zakresie unieważniania dowodów osobistych osób częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolnionych. Ich pozostawienie w obecnym brzmieniu byłoby bardzo dużym błędem legislacyjnym, bowiem przepisy te odwoływałyby się do nieistniejących instytucji prawnych. Art. 46a. W ustawie z 6 sierpnia 2010 roku o dowodach osobistych (t. jedn. Dz. U. z 2022 roku poz. 671) wprowadza się następujące zmiany: 1) art. 46 ust. 1 pkt 4c otrzymuje brzmienie: „ustanowienia kuratora reprezentującego dla posiadacza dowodu osobistego, w którego	Uwaga uwzględniona w inny sposób Wobec likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia i posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych projektodawca nie przewiduje konieczności wydania nowego dowodu osobistego dla osoby wspieranej w przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego (art. 46 ust. 1 pkt 4c) – przepis ten należy uchylić, podobnie jak art. 49a dot. skutków ubezwłasnowolnienia oraz art. 50 ust. 3 pkt 5a dot. unieważnienia dowodu osobistego z powodu uprawnienia orzeczenia w przedmiocie ubezwłasnowolnienia całkowitego stworzenia nowego dokumentu ani legitymacji dla osoby wspieranej. Wobec wyżej wskazanych zmian, należy dokonać zmiany art. 50 ust. 1 eliminując z wyliczenia art. 46 ust. 1 pkt 4c.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			dowodzie osobistym został zamieszczony certyfikat identyfikacji i uwierzytelnienia lub certyfikat podpisu osobistego;” 2) art. 49a otrzymuje brzmienie: „Kurator posiadacza dowodu osobistego powiadamia niezwłocznie organ dowolnej gminy o ustanowieniu kuratora reprezentującego lub wspierającego dla posiadacza dowodu osobistego, w którego dowodzie osobistym został zamieszczony certyfikat identyfikacji i uwierzytelnienia lub certyfikat podpisu osobistego, okazując prawomocne orzeczenie sądu w tej sprawie oraz otrzymane zaświadczenie dla kuratora.” 3) art. 50 ust. 3 pkt 5a otrzymuje brzmienie: „z dniem uprawomocnienia się orzeczenia sądu o ustanowieniu kuratora reprezentującego posiadacza dowodu osobistego, w przypadku, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 4c;”	Art....W ustawie z dnia 6 sierpnia 2010 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 671) o dowodach osobistych: 1) uchyla się art. 46 ust. 1 pkt 4c 2) uchyla się art. 49a 3) art. 50 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. W okresie ważności dowód osobisty unieważnia się w przypadkach, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2-4b, 5-5b, w przypadku utraty obywatelstwa polskiego, zgonu posiadacza dowodu osobistego oraz wydania decyzji o odmowie wydania dowodu osobistego, o której mowa w art. 32, jeżeli dowód został uprzednio wystawiony.” 4) uchyla się art. 50 ust. 3 pkt 5a
26.	Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Miliczu	Brak takiego przepisu w proponowanym projekcie ustawy o instrumentach wspieranego podejmowanego decyzji	Projekt nie tworzy żadnego nowego dokumentu dla osoby objętej wsparciem, z którego wynikałoby, że ustanowiono jej kuratora reprezentującego lub wspierającego. Podobnie jest zresztą w obecnym stanie prawnym - nie ma żadnego dokumentu, którym mogłaby się legitymować osoba ubezwłasnowolniona całkowicie lub częściowo na	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca nie przewiduje konieczności stworzenia nowego dokumentu ani legitymacji dla osoby wspieranej.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			tę okoliczność - poza mało realną i niepraktyczną możliwością noszenia przy sobie odpisu postanowienia Sądu Okręgowego. Powoduje to rozliczne problemy w przypadku wykonywania czynności wobec takiej osoby przez rozmaite służby, w tym udzielania jej świadczeń zdrowotnych – zazwyczaj bowiem takie osoby nie posiadają przy sobie żadnych dokumentów, z których wynikałoby ich ubezwłasnowolnienie oraz jego rodzaj, zaś z ich dowodów osobistych to w żaden sposób nie wynika. Podobnie jest w sytuacji zawierania przez osoby ubezwłasnowolnione różnego rodzaju powszechnych umów w sprawach życia codziennego np. z zakresu telefonii komórkowej – kontrahent nie wie, że zawiera umowę z osobą ubezwłasnowolnioną, co rodzi skutki określone w kodeksie cywilnym. Projekt ustawy mimo zawarcia rewolucyjnych zmian co do zasady instytucji ubezwłasnowolnienia w ogóle nie rozwiązuje tego praktycznego, a bardzo doniosłego problemu. Zmiana wymaga albo 1) stworzenia całkowicie nowego dokumentu (np. legitymacji dla osoby objętej wsparciem, podobnej jak legitymacja emeryta/rencisty lub legitymacja osoby niepełnosprawnej) i określenia kto miałby taki dokument wydawać albo	Projektodawca nie widzi konieczności wprowadzenia rejestru dla osób, które mają ustanowionego kuratora reprezentującego. Aktualnie nie ma rejestru dla osób ubezwłasnowolnionych. Rozważane jest utworzenie „rejestru środków ochrony” oznaczającego rejestr, w którym zarejestrowane będą środki służące ochronie osoby dorosłej lub potwierdzone uprawnienia do reprezentacji, ale dopiero po wejściu w życie rozporządzenia PE i Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania środków oraz współpracy w kwestiach dotyczących ochrony osób dorosłych (COM) (2023)280.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			2) zmiany art. 12 ust. 1 pkt 1 cytowanej wyżej Ustawy o dowodach osobistych poprzez dodanie podpunktu „k) informacja o ustanowieniu kuratora reprezentującego lub wspierającego dla posiadacza dowodu osobistego.” albo 3) stworzenia Rejestru kuratorów reprezentujących i wspierających oraz osób, wobec których ustanowiono takiego kuratora – w ramach lub obok przewidzianego projektem ustawy Rejestru Pełnomocnictw prowadzonego przez Krajową Radę Notarialną.	
27.	Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Miliczu	Brak takiego przepisu w proponowanym projekcie ustawy o instrumentach wspieranego podejmowanego decyzji	Pomimo przewidzianej w art. 47 zmiany Kodeksu wyborczego w projekcie ustawy ani w uzasadnieniu projektu nie wskazano koniecznej również w tym przypadku zmiany Konstytucji RP w jej art. 62 ust. 2, który mówi o ubezwłasnowolnieniu. Pozostawienie tego przepisu w tym kształcie odwoływałoby się zatem do nieistniejącej instytucji. Z uwagi na tryb zmiany Konstytucji przewidziany w jej art. 235 należy więc rozważyć taką zmianę poprzez uchwalenie osobnej ustawy. W artykule 62 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. nr 78 poz. 483 ze zm.) skreśla się słowa „ubezwłasnowolnione lub”.	Uwaga wyjaśniona Zgodnie z art. 235 Konstytucji: Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie. Nie może zatem prowadzić równoległych prac nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji. Art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłego utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji. Por. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, GSP 2018, nr 2, s. 151–168. Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłemu utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści. Podobne stanowisko do stanowiska projektodawcy zawarł RPO w uwagach do projektu ustawy.
28.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Konstytucyjna regulacja ubezwłasnowolnienia	W drugiej kolejności, zasadniczych zmian wymaga treść art. 62 Konstytucji. Przepis ten reguluje czynne prawo wyborcze odnoszące się do udziału w referendum oraz do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, posłów, senatorów i przedstawicieli organów samorządu terytorialnego.	Uwaga wyjaśniona Zgodnie z art. 235 Konstytucji: Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów,

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Jego ust. 2 przewiduje jednocześnie, że prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych. Przedmiotowa ustawa przywraca osobom dotychczas ubezwłasnowolnionym prawa wyborcze. Zmienia bowiem treść ustawy Kodeks wyborczy ³ „[Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 z późn. zm.)] w tym jego przepisy wskazujące, że prawa wybierania nie ma osoba ubezwłasnowolniona prawomocnym orzeczeniem sądu. Krok ten należy ocenić pozytywnie jako wyraz pełnego odzwierciedlenia w krajowym porządku prawnym postanowień Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, w tym zwłaszcza jej art. 29. Przepis ten zobowiązuje Państwa-Strony Konwencji do zagwarantowania osobom z niepełnosprawnościami praw politycznych i możliwości korzystania z nich, na zasadzie równości z innymi osobami. W tym kontekście obliguje Państwa-Strony m.in. do zapewnienia udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu politycznym i publicznym, w tym zagwarantowanie im czynnego i biernego prawa wyborczego. Wagę tego standardu podkreśla także Komitet do Spraw Praw	Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie. Nie może zatem prowadzić równoległych prac nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji. Art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłego utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji. Por. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, GSP 2018, nr 2, s. 151–168. Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłego utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Osób z Niepełnosprawnościami, wskazując w jednym ze swoich Komentarzy Ogólnych [Komitet do Spraw Praw Osób z Niepełnosprawnościami, General comment No. 6 (2018) on equality and nondiscrimination] , że rozwiązania pozbawiające osób z niepełnosprawnością praw wyborczych stanowi przejaw dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność. W tym kontekście Komitet wzywa Państwa-Strony, do wycofania się z rozwiązań prawnych, które pozbawiają osoby z niepełnosprawnością czynnego i biernego prawa wyborczego. Wszystko to sprawia, że można dostrzec dosyć istotny konflikt pomiędzy postanowieniami Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami a wzmiankowaną treścią art. 62 ust. 2 Konstytucji. Ta pierwsza nakazuje wyposażać osoby z niepełnosprawnością w prawa wyborcze, druga wskazuje, że niektóre z nich, mocą orzeczenia sądowego, praw takich mogą być pozbawione. W ocenie HFPC, w treści art. 62 ust. 2 Konstytucji doszukać się można przenikania regulacji konstytucyjnych niektórych państw europejskich, w których (np. w Bułgarii, Rumunii, na Węgrzech, Estonii czy Francji) Konstytucje przewidywały rozwiązania analogiczne do tego przyjętego w Polsce. Z drugiej strony, przyjęcie takich rozwiązań było prawdopodobnie przykładem stereotypowego myślenia osób	rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści. Podobne stanowisko do stanowiska projektodawcy zawarł RPO w uwagach do projektu ustawy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			tworzących Konstytucję i ich wyobrażeń na temat osób z niepełnosprawnościami, a także brakiem świadomości w zakresie konieczności ich równouprawnienia w życiu publicznym. Doprowadziło to do przyjęcia w polskim porządku konstytucyjnym rozwiązania, które pozostaje w opozycji do innych rozwiązań konstytucyjnych, w szczególności do tych odnoszących się do demokratycznego charakteru Polski, zasady przedstawicielstwa Narodu, powszechności wyborów Prezydenta i ciał prawodawczych, czy wreszcie zasady niedyskryminacji z jakiegokolwiek powodu. Obecnie na kwestie stosowania art. 62 ust. 2 Konstytucji nakłada się obowiązek przestrzegania postanowień Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych, co dodatkowo tworzy kolejną kolizję tego przepisu z treścią art. 9 Konstytucji wskazującego, że Rzeczpospolita Polska przestrzega obowiązującego ją prawa międzynarodowego⁵. [Należy w tym miejscu zauważyć, że deklaracja interpretacyjna została przez Polskę złożona jedynie do treści art. 12 Konwencji odwołującego się do zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych, a nie do treści art. 29 Konwencji.] Z perspektywy niemal 30 lat stosowania Konstytucji RP widać, że regulacja art. 62 ust. 2 Konstytucji ma charakter głęboko dyskryminujący, sztucznie	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			dzielący osoby z niepełnosprawnościami na te, które zostały ubezwłasnowolnione i te, które pomimo takich samych problemów i dysfunkcji nie zostały, z różnych przyczyn, objęte tą procedurą, w efekcie czego nadal mogą korzystać z pełni praw publicznych. Dodatkowo stawia to pytania, na ile procedury podejmowane (przynajmniej w teorii) w obronie interesów osób z niepełnosprawnością powinny służyć jako kryterium do różnicowania ich praw w innych obszarach życia. Doceniając zamiar odejścia od tego dyskryminującego standardu, należy się zastanowić jakie będą praktyczne konsekwencje projektowanych zmian. W oczywisty sposób na tym tle może się pojawić pytanie o konsekwencje pozostawienia art. 62 ust. 2 Konstytucji w obrocie prawnym. Niestety mimo dosyć oczywistego charakteru wskazanej problematyki, uzasadnienie przedmiotowego projektu kwestię tę w sposób zasadniczy przemilcza. Tymczasem usunięcie instytucji ubezwłasnowolnienia oraz odwołań do niej znajdujących się w Kodeksie wyborczym może nastroczać określonych trudności interpretacyjnych. Na tym tle pojawia się pytanie dotyczące zakresu zastosowania art. 62 ust. 2 Konstytucji. Z jednej strony, teoretycznie możliwa będzie bowiem interpretacja wskazująca na to, że przepis ten, w zakresie, w jakim stanowi źródło	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			normy pozbawiającej praw wyborczych osób ubezwłasnowolnionych, w dalszym ciągu będzie miał zastosowanie. Przyjęty w nim termin ubezwłasnowolnienia, choć był w momencie przyjmowania Konstytucji pojęciem zastanym o określonych konotacjach cywilnoprawnych, zyska w pełni autonomiczny charakter. W tym kontekście mogą się pojawić na jego tle interpretacje odwołujące się do instytucji zbliżonych do ubezwłasnowolnienia np. tych odnoszących się do sytuacji, w których sąd ustanowił dla osoby z niepełnosprawnością kuratora reprezentującego albo osoba taka ustanowiła dla siebie pełnomocnika rejestrowanego. Paradoksalnie wnioskowanie takie wzmacnia sam projekt, przewidując w art. 65, że ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o ubezwłasnowolnieniu to należy przez to rozumieć korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Oczywiście granicą takiej interpretacji wyznaczać będą również inne przepisy Konstytucji, w tym wspomniane już regulacje odwołujące się do powszechności wyborów, zasady przedstawicielstwa Narodu, czy określające zasady ograniczania praw i wolności obywatelskich. Niemniej, rezultat takiej wykładni nie jest wcale pewny. Z drugiej strony można	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			bowiem dojść do konkluzji, że z chwilą dokonania zmian w Kodeksie Cywilnym oraz Kodeksie Wyborczym wspomniany przepis w części odnoszącej się do ubezwłasnowolnienia staje się pusty i nie normuje jakiegokolwiek stanu faktycznego. W istocie oznaczałoby to używanie niedopuszczalnej wykładni per non est. Rodzi to obawy czy kwestia ta nie stanie się pretekstem do odrzucenia przedmiotowych zmian lub zakwestionowania ich konstytucyjności. Należy przy tym pamiętać, że problem ten może mieć także dalej idące konsekwencje. Nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania rejestru wyborców oraz spisu wyborców mogą bowiem posłużyć jako pretekst do stwierdzenia nieważności wybranych wyborów. Zgadzając się głęboko w zakresie konieczności zakończenia dyskryminacji osób z niepełnosprawności w zakresie praw wyborczych, należałoby wezwać projektodawców do przygotowania odpowiedniej regulacji zmieniającej wprost treść art. 62 ust. 2 Konstytucji i usunięcia z niego odwołania do instytucji ubezwłasnowolnienia. Scenariusz alternatywny, zakładający w jakiś sposób indywidualizację kwestii pozbawiania przez sądy prawa wyborczego wybranych osób, w ocenie HFPC, jest nie do pogodzenia z wymogami Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
29.	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga o charakterze systemowym	Krajowa Rada Notarialna pozwala sobie również przekazać uwagę o charakterze systemowym, albowiem wskazane byłoby skoordynowanie obowiązku przekazywania informacji przez operatora PESEL i odpowiednio z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego (projektowany art. 95zs. § 1 i 2 ustawy Prawo o notariacie) z możliwością przeszukiwania danych zawartych w tym rejestrze przez wymienione podmioty celem ustalenia osób zarejestrowanych w Rejestrze Pełnomocnictw, jako pełnomocnicy rejestrowani lub rejestrowani podstawieni pełnomocnicy albo jako mocodawcy.	Uwaga wyjaśniona. W uzasadnieniu wskazano, że projekt zakłada integrację z rejestrem PESEL analogiczną do integracji przewidzianej w art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy. Integracja taka będzie możliwa gdyż w Rejestrze Pełnomocnictw będzie ujawniany numer PESEL, który jak wskazano wyżej jest daną referencyjną. Podstawę do przekazania informacji stanowić będzie art. 46 ust. 1 pkt 5 w zw. 48 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności. Krajowa Rada Notarialna w zakresie utrzymywania systemu teleinformatycznego do prowadzenia rejestru pełnomocnictw będzie realizowała zadanie publiczne jakim niewątpliwie jest na gruncie projektowanych przepisów prowadzenie Rejestru Pełnomocnictw. Projektodawca wskazuje na podstawę do uruchomienia usługi natomiast na tym etapie nie przesądza o metodzie skoordynowania sposobu weryfikacji informacji przez poszczególne systemy obsługujące

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				Rejestry pozostawiając tą kwestię jako zagadnienie dotyczące specyfikacji technicznej, która powinna zostać określona przez administratorów systemów teleinformatycznych. W pozostałym zakresie wskazać należy, że projektodawca odstąpił od przesłanki niekaralności dla pełnomocnika rejestrowanego, a w konsekwencji także od integracji z Krajowym Rejestrem Karnym.
30.	Koalicja „Na pomoc niesamodzielnym” - Związek Stowarzyszeń	Uwaga ogólna	Biorąc pod uwagę potrzeby osób objętych zapisami ustawy należy, w naszej opinii, rozważyć także wprowadzenie mechanizmów współpracy między sądami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami opieki w celu identyfikacji i wsparcia osób wymagających pomocy. Wspierane podejmowanie decyzji to, w naszej opinii, podejście, które umożliwi osobom z ograniczeniami w zakresie zdolności poznawczych podejmowanie własnych decyzji przy odpowiednim wsparciu, zamiast całkowitego pozbawienia ich podmiotowości. W ramach tego projektu kluczowe jest zrozumienie indywidualnych potrzeb i preferencji osób wymagających wsparcia, a także rozwijanie narzędzi, które pozwolą im na aktywne	Uwaga nieuwzględniona Celem projektu jest zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. Kwestie podniesione w uwadze dotyczące współpracy między sądami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami opieki pozostają poza zakresem właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości. Propozycje wypracowane w ramach prac Międzyresortowego Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			uczestnictwo w podejmowaniu decyzji dotyczących ich życia. Możliwość korzystania z pomocy w określonych obszarach, takich jak zdrowie, zarządzanie finansami czy codzienne obowiązki, przyczyni się z pewnością do poprawy jakości życia tych osób oraz ich większej niezależności i poczucia sprawowania kontroli nad swoim życiem. Podejście to zmienia tradycyjny model, w którym osoby z ograniczeniami poznawczymi były traktowane jako te, które wymagają jedynie opieki, a nie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i decyzyjnym. Wspierane podejmowanie decyzji to krok w stronę bardziej inkluzywnego społeczeństwa, które dostrzega potencjał i wartość każdej jednostki. Ważnym elementem w realizacji tego projektu będzie także edukacja społeczna, mająca na celu zmianę postaw wobec osób z ograniczeniami oraz promowanie idei wspieranego podejmowania decyzji jako alternatywy dla ubezwłasnowolnienia. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi oraz samymi osobami potrzebującymi wsparcia będzie kluczowa dla skutecznej implementacji tych zmian.	instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, dotyczące pełnomocnictw medycznych oraz powstania Centralnego Rejestru Oświadczeń Medycznych, objęte pierwotnie projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw w wersji z dnia 21 maja 2024 r. (UD80), zostały przekazane pismem z dnia 28 października 2024 r. do Ministerstwa Zdrowia do ewentualnego wykorzystania. Zaproponowane rozwiązania nie obejmowały bezpośrednio instytucji służących zastąpieniu ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. Aktualnie projekt przewiduje że pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje umocowanie do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych. Projektodawca zdaje sobie sprawę z konieczności przeszkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości po przyjęciu nowych

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			W naszej ocenie należy także skupić się na wsparciu osób wymagających różnych form opieki w podejmowaniu decyzji w obszarze zdrowia i zarządzania majątkiem, uwzględniając trzy poziomy wsparcia (asysta prawna, kurator wspierający, kurator reprezentujący). Proponowany system trzech poziomów wsparcia pozwala na zachowanie równowagi między zapewnieniem pomocy a poszanowaniem autonomii osób potrzebujących, co jest zgodne z artykułem 12 Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych. Zasadne wydaje się także wprowadzenie pełnomocnictw rejestrowych i medycznych, jako narzędzi zabezpieczenia autonomii osób niesamodzielnych przebywających w zakładach opieki długoterminowej (zakłady opiekuńczo-lecznicze, zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, domy pomocy społecznej, całodobowe domy opieki). Dzięki tym narzędziom możliwe jest skuteczne wspieranie ich w podejmowaniu decyzji, uwzględniając jednocześnie ich wolę i preferencje.	rozwiązań ustawowych oraz konieczności zorganizowania szerokiej akcji informacyjno-edukacyjnej.
31.	Obywatel 7	Uwaga ogólna	Nie jestem prawnikiem ale osobą zainteresowaną. Od kilku lat opiekuję się Rodzicami i pomagam Im. Dopóki Rodzice chorowali na "zwykłe" choroby było całkiem nieźle. Półtora roku temu Mama zachorowała na demencję. Wszystko się	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			skomplikowało. Nie mogę za Mamę podjąć decyzji, również tych dla Jej dobra. Zachorowała na złośliwy, agresywny nowotwór, wyraziła zgodę na operację ale nie wyraziła zgody na znieczulenie i wypisano Ją ze szpitala do domu bez operacji. Przez dwa tygodnie wbijałam Mamie do głowy podstawowe wiadomości aby mogła podpisać zgodę. Na szczęście udało się. Jak przyjeżdża pogotowie, mam kłopot aby Mamę przekonać do szpitala. No chyba, że jest nieprzytomna. Uważam, że projekt ustawy skomplikuje życie takich rodzin jak moja. Asystent taki, kurator śmaki, pełnomocnictwo. A tak naprawdę trzeba będzie prosić sąd o zgodę. Niedawno złożyłam w sądzie wniosek o ubezwłasnowolnienie Mamy. Mam nadzieję, że sprawa zakończy się przed zmianą przepisów. Trzeba bronić praw osób niepełnosprawnych ale nie w oderwaniu od rzeczywistości. Wiem, że prawo pisze się dla wszystkich ale nasz przypadek nie jest odosobniony. Rodziny chcą dla swoich bliskich wszystkiego dobrego a rzadko dybią na ich majątki i prawa obywatelskie. Myślę, że nie musimy ślepo dostosowywać prawa do praw w innych państwach, gdyż warunki życia, więzi rodzinne i tradycje opieki nad członkami rodziny mamy inne. Z poważaniem.	Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych. Projekt przewiduje także rozwiązania dedykowane osobom, które ze względu na swój stan zdrowia potrzebują zastępstwa w podjęciu decyzji, bowiem nie są faktycznie w stanie jej podjąć. Dotyczy to także wyrażania przez kuratora reprezentującego w imieniu osoby wspieranej zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych. .

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
32.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów	Uwaga ogólna	Po pierwsze, wielość proponowanych instrumentów (asystent prawny, kurator wspierający, kurator reprezentujący, pełnomocnik rejestrowany) może rodzić dezorientację osób potrzebujących wsparcia i /lub instytucji zaangażowanych w proces. Rodzi się też pytanie o możliwość pozyskania odpowiednio licznych kadr kuratorów czy asystentów - braki w tym zakresie mogą skutecznie ograniczyć wdrożenie projektowanych przepisów. Trzeba też zauważyć, że projekt dość ogólnie odnosi się do kompetencji kuratorów, a przecież będą to osoby ponoszące dużą odpowiedzialność za bezpieczeństwo osobiste, ekonomiczne itp. osób, które będą wspierać. Można też sądzić, że w wielu przypadkach, zwłaszcza w okresie przejściowym, funkcje kuratorów będą pełnić osoby bliskie, dotychczasowi opiekunowie. Czy będą w stanie sprostać nowym, dość sformalizowanym procedurom? Jak nowe rozwiązania będą realizowane wobec pensjonariuszy domów opieki społecznej - kto będzie ich reprezentował w procesach sądowych, jakie instrumenty wspierania będą adekwatne do ich potrzeb? Niejasne są też zasady wynagradzania kuratorów. Czy kosztami obciążone będą osoby wspierane? Do jakiej wysokości? Dla części osób potrzebujących takiej formy wsparcia lub ich bliskich może to stanowić	Wyjaśnienie do uwagi Liczba instrumentów wspieranego podejmowania decyzji była przedmiotem ustaleń Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. Wypracowane instrumenty realizują standardy międzynarodowe. Instrumenty są elastyczne uzależnione od faktycznych potrzeb danej osoby. Realizują one autonomię woli jednostki. Art. 12 ustawy został zmieniony, przewidziano szerszy katalog osób które mogą zostać kuratorami. Aktualnie wynagrodzenie opiekunów prawnych wypłacane jest na podstawie art. 162 kro ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasada ta zostanie utrzymana.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			realną barierę. Z kolei przerzucenie części kosztów wynagrodzenia kuratorów na środki pomocy społecznej uszczupli znacząco te fundusze, ze szkodą dla innych obszarów.	
33.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Pełne związanie postanowieniami Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami	Pełne poszanowanie postanowień Konwencji, zdaniem HFPC, wymaga jednak podjęcia przez władze Rzeczypospolitej dodatkowych kroków. W pierwszej kolejności wycofania wymaga złożona przez władze Rzeczypospolitej Polskiej deklaracja interpretacyjna do art. 12 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, stanowiąca de facto zastrzeżenie w rozumieniu prawa międzynarodowego. W ramach tej deklaracji Rzeczpospolita Polska oświadczyła, że będzie interpretować art. 12 Konwencji „w sposób umożliwiający stosowanie ubezwłasnowolnienia, w okolicznościach i w sposób określony w prawie krajowym, jako środka wskazanego w art. 12.4, gdy osoba cierpiąca na chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub inne zakłócenie czynności psychicznych nie jest w stanie kontrolować swojego postępowania”. Co warte uwagi, na konieczność wycofania tej deklaracji zwrócił także uwagę Komitet do Spraw Praw Osób z Niepełnosprawnościami². [Komitet do Spraw Praw Osób z Niepełnosprawnościami, Concluding observations on the initial report of	Wyjaśnienie do uwagi Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych reguluje kwestie z wielu dziedzin, dlatego jej wykonywanie spoczywa na właściwych ministrach. Minister Pracy i Polityki Społecznej koordynuje wykonywanie przez Polskę konwencji, co polega na ocenianiu, czy w procesie tworzenia prawa, polityki i programów brane są pod uwagę jej postanowienia oraz na postulowaniu, aby stwierdzone naruszenia zostały usunięte. Zadanie to minister wykonuje przy pomocy Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych, którego obsługę, z kolei, zapewnia Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych. Do obowiązków Ministra Pracy i Polityki Społecznej należy także sporządzanie sprawozdań z wykonywania konwencji przez Polskę.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Poland (dostęp do wszystkich łączy w dniu 15.01.2025)] W pierwszych uwagach kończących do wstępnego sprawozdania Polski, Komitet wyraził zaniepokojenie treścią deklaracji, wskazując dodatkowo na znaczną i wciąż rosnącą liczbę osób w Polsce, które są pozbawione zdolności do czynności prawnych. W tym kontekście wezwał władze Rzeczypospolitej Polskiej do wycofania jej deklaracji interpretacyjnej, uznając, że nie da się jej pogodzić z treścią Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami.	Przedmiot regulacji UD80 nie obejmuje zmian aktów międzynarodowych.
34.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Odrębny charakter ustawy	Przedłożony projekt zakłada uchwalenie ustawy o instrumentach wspierania podejmowania decyzji. Jednocześnie ustawa ta nie będzie jedyną, która regulować będzie kwestie ustanawiania i odwoływania kuratorów czy zasad wykonywania przez nich zadań. Odpowiednie zmiany zostaną także wprowadzone do przepisów Kodeksu Cywilnego, Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego, Kodeksu Postępowania Cywilnego. Wszystko to sprawi, że regulacja dotycząca kuratora rodzinnego i wspierającego będzie miała charakter mocno rozproszony, co w konsekwencji utrudni jej praktyczne stosowanie. Z tego powodu zasadnym wydaje się rozważenie przez projektodawców modyfikacji koncepcji przedmiotowego projektu i włączenia jego pierwszej części, w odpowiednim	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na duży stopień szczegółowości projektowanych rozwiązań oraz ich charakter, nie stanowią one materii <i>stricto</i> cywilnoprawnej i jako takie nie powinny być umiejscowione w Kodeksie cywilnym. Wskazać należy, że w kodeksie zawarto zakotwiczenie instytucji z zakresu wspieranego podejmowania decyzji, w takim zakresie w jakim stanowią one element prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu rozwiązaniu. Powyższe, wbrew twierdzeniom zgłaszającego uwagę

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zakresie, do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz Kodeksu Cywilnego. Takie rozwiązanie pozwoliłoby także stosować do kuratora reprezentującego przepisy Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego ⁶ [Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.).] odnoszące się do opiekuna, bez konieczności ich dublowania w przedmiotowym projekcie.	systematyzuje regulację. Ponadto system wspieranego podejmowania decyzji może ewaluować poprzez dodanie kolejnych instytucji o charakterze bardziej wspierającym, zaś nowelizacja ustawy jest prostsza i szybsza legislacyjnie niż kodeksu. Nowa ustawa jest kompromisem między dbaniem o system prawa a oczekiwaniami przedstawicieli strony społecznej uczestniczącej w pracach Zespołu. Decyzja o przeniesieniu projektowanych przepisów do jednej ustawy zapadła na skutek uwzględnienia uwag wewnątrzresortowych. Zawarcie wszystkich projektowanych przepisów dotyczących zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w jednym, odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej, poświęconym osobom wymagającym takiego wsparcia ma na celu całościowe uregulowanie wybranego obszaru stosunków społecznych. .
35.	Centralny Instytut	Art. 1	Uzasadnienie zmian:	Wyjaśnienie do uwagi

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Analiz Polityczno-Prawnych		"Reguluje" zamiast "określa": Słowo "reguluje" lepiej oddaje charakter ustawy, wskazując, że przepisy ustawy definiują oraz porządkują zasady stosowania instrumentów wsparcia, a nie tylko je definiują. Podkreślenie celu ustawy: Dodanie frazy „mające na celu umożliwienie korzystania... w sposób zgodny z ich wolą, potrzebami i interesem” lepiej oddaje intencję ustawodawcy, która wynika z międzynarodowych standardów ochrony praw osób z niepełnosprawnościami (m.in. Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami - CRPD). Uniknięcie wąsko rozumianego zakresu: W obecnym brzmieniu artykuł 1 może być interpretowany zbyt technicznie, podczas gdy projekt ustawy ma szerszy cel związany z ochroną autonomii osób pełnoletnich. Propozycja brzmienia przepisu Ustawa reguluje instrumenty wspieranego podejmowania decyzji, mające na celu umożliwienie osobom pełnoletnim korzystania ze zdolności do czynności prawnych w sposób zgodny z ich wolą, potrzebami i interesem.	Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.1. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
36.	PFON, PSONI, INŻ	art. 2 oraz uzasadnienie do projektu ustawy	Zwracamy uwagę na bardzo dobrze wyrażoną zasadę woli, która powinna być priorytetem w ustanawianiu wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Proponujemy podkreślenie prymatu woli w uzasadnieniu, które będzie bardzo istotne dla sądów orzekających o instrumentach wsparcia	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.1. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.
37.	PFON, PSONI, INŻ	art. 1 lub 2	Proponujemy dodanie do ogólnych przepisów celu wspieranego podejmowania decyzji, który będzie miał decydujące znaczenie w praktyce stosowania przepisów przez sądy. Propozycja brzmienia przepisu Celem ustawy jest zapewnienie osobie wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych zgodnie z jej wolą, z poszanowaniem jej praw i interesów.	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.1. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.
38.	Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych	Art. 2	Uzasadnienie zmian: "Lub" zamiast "albo": Zmiana spójnika na "lub" zwiększa płynność i precyzję języka, gdyż "albo" sugeruje wykluczający wybór, co w tym kontekście jest niezasadne. Dodanie wyrażenia "działać zgodnie": Sformułowanie „działać zgodnie z jej najlepiej pojętym interesem” lepiej oddaje praktyczne	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.1. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			podejście do podejmowania decyzji w interesie osoby wspieranej. Uwzględnienie okoliczności konkretnej sprawy: Dodanie tej frazy wskazuje na indywidualne podejście do sytuacji osoby wspieranej, co jest zgodne z międzynarodowymi standardami ochrony praw osób z niepełnosprawnościami, w tym Konwencji ONZ. Zwiężłość: Proponowane brzmienie unika powtórzeń („a zwłaszcza... a w razie niemożności”), co zwiększa czytelność i poprawia estetykę legislacyjną. Propozycja brzmienia przepisu W sprawach dotyczących osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia lub osoby wspieranej należy kierować się jej preferencjami, poglądami oraz uprzednio wyrażonymi życzeniami. W przypadku niemożności ich ustalenia, należy działać zgodnie z jej najlepiej pojętym interesem, uwzględniając okoliczności konkretnej sprawy."	
39.	Inicjatywa "Nasz Rzecznik",	art. 2	Wartości, które mają być realizowane poprzez wprowadzenie instrumentów wspieranego podejmowania decyzji i wykładnia przepisów ustawy muszą prowadzić do realizacji realnej	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.1. W

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Fundacja Po Mojemu w Krakowie		ochrony praw osób z niepełnosprawnościami. W szczególności zasadne jest uwzględnienie potrzeb osób, które ze względu na trudności poznawcze, kryzys zdrowia psychicznego, rodzaj niepełnosprawności i wynikające z niej bariery, nie są w stanie postrzegać i oceniać należycie rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Bezwzględnie należy brać pod uwagę, iż prawa tych osób, ich godność i podmiotowość nie może ograniczyć się jedynie do zagwarantowania im tylko możliwości wyrażania i realizowania woli. Należy zapewnić również warunki przynoszące ochronę przed działaniami, które przyniosą im uszczerbek. Wprowadzenie narzędzi wspieranego podejmowania decyzji i słuszne odejście od paradygmatu pełnego zastępstwa nie może przekreślić celu, którym jest podmiotowość, bezpieczeństwo, integralność, możliwość samorealizacji, leczenia, rehabilitacji i dobrostan osoby. Trudno mówić o spełnieniu tych przesłanek, jeśli jedynym wyznacznikiem realizacji wartości ustawy będzie wyłącznie wola osoby, która nie jest w stanie należycie ocenić skutków podjętych przez siebie decyzji. Paradoksalnie przyjęcie tylko preferencji i poglądów osoby a jej najlepiej pojętego interesu tylko w razie niemożności ustalenia tychże może prowadzić do utraty praw, pokrzywdzenia oraz	związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			nieodwracalnych, negatywnych skutków zdrowotnych i majątkowych. Dlatego wola osoby powinna być priorytetem, jednak przy uwzględnieniu jej najlepiej pojętego interesu. Propozycja brzmienia przepisu art. 2. W sprawach dotyczących osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia albo osoby wspieranej należy kierować się jej preferencjami i poglądami, a zwłaszcza uwzględniać uprzednio wyrażone przez nią życzenia oraz kierować się jej najlepiej pojętym interesem.	
40.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Art. 3	Projekt przewiduje wprowadzenie instrumentów wspieranego podejmowania decyzji, przez które rozumie się: asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego oraz pełnomocnika rejestrowanego. Należy mieć na uwadze, że na gruncie ustawy zasiłkowej¹ [1 Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2780), zwana: „ustawą zasiłkową”.] oraz ustawy wypadkowej² [2 Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2189, z późn. zm.), zwana: „ustawą wypadkową”.] , w celu uzyskania prawa	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			do świadczeń krótkoterminowych (m. in. zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne), konieczne jest złożenie wniosku oraz innych dokumentów zgodnie z rozporządzeniem dowodowym³ [3] Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokość oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków (Dz.U. z 2017 r. poz. 87, z późn. zm.), zwane: „rozporządzeniem dowodowym”.] , np. oświadczenia ubezpieczonego zawierającego dane określone w załączniku nr 6 4 [4 Oświadczenie zawierające m.in. informacje o tym, czy: a) jest domownik mogący zapewnić opiekę w okresie, o którym mowa w pkt 2, b) wnioskodawca jest zatrudniony w systemie pracy zmianowej oraz w jakich godzinach, jeżeli zasiłek jest wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, c) matka/ojciec dziecka pracuje, ze wskazaniem, czy wykonuje pracę w systemie pracy zmianowej oraz w jakich godzinach, d) w danym roku kalendarzowym wypłacono wnioskodawcy zasiłek	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			opiekunów z tytułu poprzedniego ubezpieczenia z tytułu opieki nad dziećmi w wieku do lat 14 albo nad chorymi dziećmi w wieku powyżej 14 lat lub chorym członkiem rodziny, ze wskazaniem liczby dni oraz nazwy i adresu poprzedniego płatnika składek, (...).] do powołanego rozporządzenia. Tym samym przepisy projektowanej ustawy powinny zapewniać odpowiednie uprawnienia osobom wskazanym w art. 3 projektu w sytuacji, gdy w celu uzyskania prawa np. do świadczeń krótkoterminowych przez osobę potrzebującą wsparcia albo osobę wspieraną niezbędne okaże się dokonanie określonych czynności przed Zakładem. Ponadto, z punktu widzenia Zakładu, dodatkowych regulacji wymagają kwestie prawa do ustanowienia pełnomocnika na podstawie art. 32 k.p.a.5 [5 Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572), zwana: „k.p.a.”.] oraz reprezentowania strony przez pełnomocnika w sytuacji, gdy równocześnie osoby uprawnione będą korzystać z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji. W tym zakresie rozstrzygnięcia wymaga, czy: - w przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego albo kuratora wspierającego osoba potrzebująca wsparcia albo osoba wspierana będzie mogła ustanowić pełnomocnika na podstawie art. 32 k.p.a., jeżeli np. kurator zostanie ustanowiony do	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			prowadzenia wszelkich spraw, - asystent prawny będzie mógł być jednocześnie pełnomocnikiem.	
41.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	Art. 3	- we wprowadzonym zasadnie w art. 3 ustawy wprowadzono słownik pojęć definiujący poszczególne instrumenty wspieranego podejmowania decyzji, jednakże istnieje trudność w zrozumieniu zakresu kompetencji poszczególnych podmiotów, zaliczonych do grona instrumentów wspieranego podejmowania decyzji oraz różnic pomiędzy nimi ze względu jedynie na odesłanie do właściwej regulacji; może to rodzić trudności w wyborze właściwej pomocy. Skoro pełnomocnikiem reprezentującym może być każdy zgodnie z art. 2 ustawy, że w sprawach dotyczących osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia albo osoby wspieranej należy kierować się jej preferencjami i poglądami, a zwłaszcza uwzględniać uprzednio wyrażane przez nią życzenia, a w razie niemożności ich ustalenia – kierować się jej najlepiej pojętym interesem. Tym samym każda osoba może pełnić taką funkcję. Jednocześnie jaki rodzaj podmiotu, kiedy i kogo wspiera uściślone jest dopiero na gruncie kodeksu cywilnego. Skoro instytucja wspieranego podejmowania decyzji została wprowadzona tą ustawą –prosto i klarownie zdefiniować należy– kto potrzebuje wsparcia, jaki rodzaj asystenta	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR Przepisy ustawy nie ograniczają definicji osoby potrzebującej wsparcia osoby wspieranej wyłącznie do osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z projektem osoba potrzebująca wsparcia to osoba, która potrzebuje instrumentu wspieranego podejmowania decyzji w celu zapewnienia jej korzystania ze zdolności do czynności prawnych, może to być osoba z niepełnosprawnością ale także każda osoba niesamodzielna oraz senior.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przypisany został do której grupy osób z niepełnosprawnościami już na tym etapie.	
42.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	Art. 3 pkt 2 projektu	Odesłanie w art. 3 pkt 2 UD80 do art. 16 Kodeksu cywilnego (dalej: „k.c”), gdy chodzi o rozumienie nowego pojęcia kuratora reprezentującego jest nieściśle. W proponowanym art. 16 k.c. jest mowa o różnych osobach (osobie potrzebującej wsparcia, osobie wspieranej, kuratorze reprezentującym). W konsekwencji nie wiadomo, czy kuratorem reprezentującym ma być jakakolwiek osoba spośród wymienionych w zdaniu poprzednim, o których mowa w proponowanym art. 16 k.c, czy też chodzi o kuratora reprezentującego ustanawianego na podstawie proponowanego art. 16 k.c. Co istotne, proponowany art. 16 k.c. nie jest definicją legalną pojęcia „kurator reprezentujący”, a tylko w takim przypadku odesłanie do niego w art. 3 pkt 2 UD80 miałoby uzasadnienie. W analizowanym przepisie k.c. posłużono się wprawdzie tym samym pojęciem, ale go tam nie zdefiniowano! Proponujemy w związku z tym, odstąpić od wyróżnienia w art. 3 pkt 2 UD80 „kuratora reprezentującego”, albo właśnie w nim zdefiniować tę instytucję. W opinii najdalej idącej i przez nas preferowanej, cały słowniczek wpisany do art. 3 projektu dla należytego wykonywania	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji jest zbędny.	
43.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	Art. 3 pkt 3 projektu	Uwagi analogiczne, jak w przypadku pktu 2 art. 3 UD80. Również w proponowanym art. 16 ¹ k.c. jest mowa o różnych osobach (osobie pełnoletniej potrzebującej faktycznego wsparcia i kuratorze wspierającym). Niejasne jest, czy kuratorem wspierającym ma być jakakolwiek osoba spośród wymienionych w zdaniu poprzednim, o których mowa w proponowanym art. 16 ¹ k.c, czy też chodzi o kuratora wspierającego ustanawianego na podstawie proponowanego art. 16 ¹ k.c Rekomendowałbym, tak jak w przypadku art. 3 pkt 2 projektu, rezygnację z tego nieczytelnego odesłania, albo sformułowanie poprawnej legislacyjnie definicji „kuratora wspierającego” wprost w art. 3 pkt 3 UD80.	Uwaga uwzględniona
44.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	Art. 3 pkt 4 oraz art. 4-10 projektu	Ustawowe uregulowanie umowy tzw. „asysty prawnej” wzbudziło najwięcej wątpliwości o fundamentalnym znaczeniu. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego (dalej „KKPC”) zdecydowała o usunięciu umowy tzw. „asysty prawnej” z przepisów mających na celu uchylenie ubezwłasnowolnienia i zastąpienie go modelem wspieranego podejmowania decyzji (obecny projekt jako całość nie był przedmiotem dyskusji KKPC, a i sama umowa „asysty prawnej” poddana krytycznej ocenie KKPC w pewnym stopniu	Wyjaśnienia do uwagi Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji zostały wypracowane w ramach międzyresortowego Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, natomiast umowę asysty prawnej wprowadzono na skutek postulatu przedstawicieli organizacji społecznych

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			różniła się kształtem i treścią od wersji obecnej). Podano wówczas dwa zasadnicze argumenty przemawiające za odstępniem od odrębnej regulacji ustawowej umowy „asysty prawnej”. Po pierwsze, w k.c. nie ma <i>de lege lata</i> właściwego dla dzisiejszych warunków rynkowych i oczekiwań praktyki kontraktowej kompletnego uregulowania umowy świadczenia usług. Umowa zlecenia w obecnym kształcie (734-751 k.c.) jest regulacją kadłubową, nieadekwatną do wyzwań XXI wieku, który z powodzeniem nazwać można „epoką usługową”. Brak uniwersalnej regulacji umowy świadczenia usług powoduje, że każda próba stworzenia unormowań szczególnych przypadków takiej umowy skazana jest z góry na niepowodzenie oraz poważnie zakłócałaby systematykę zobowiązań umownych. Po drugie, precyzowanie praw i obowiązków stron umowy zobowiązaniowej w ustawie nie jest zgodne z zasadą swobody kontraktowania i będzie odbierane, jako sposób na ograniczenie autonomii stron w zakresie kształtowania treści ich wzajemnych relacji umownych. Regulacja dotycząca umowy asysty prawnej budzi także istotne zastrzeżenia z punktu widzenia jej relacji ze szczegółowymi przepisami k.c. o zleceniu. W trakcie posiedzenia Katedr podnoszono,	zaproszonych do prac Zespołu. W trakcie prac podnoszono, że potrzebna jest odrębna regulacja dla osób potrzebujących wsparcia tak, aby mogły korzystać ze zdolności do czynności prawnych w obecności innych osób. Dotyczyć to ma sytuacji np. kiedy osoba potrzebująca wsparcia korzysta z usług bankowych albo musi załatwić sprawę w urzędzie. Umowa ta odpowiada zatem na oczekiwania środowisku osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów. Z uwagi na fakt, że projektowana umowa nie jest umową wzorcową tj. nie może stanowić podstawy do zawarcia innych, nienazwanych umów, odstąpiono od jej umieszczenia w Kodeksie cywilnym a regulacja pozostaje w projektowanej ustawie. Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu, forma pisemna umowy wynika z

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			że zastrzeżenie w art. 6 projektu formy pisemnej pod rygorem nieważności może nadmiernie ograniczać autonomię asystenta i osoby wpieranej i utrudniać działanie asystenta, a zwłaszcza jego czynną obecność przy dokonywaniu czynności prawnych przez osobę wspieraną. Nadmierność tego ograniczenia może się uwidocznic, gdy jeszcze nie doszło do sporządzenia pisemnej umowy asysty, a nagły charakter sytuacji uniemożliwia jej sporządzenie. W takiej sytuacji brak możliwości powołania się na umowę asysty ważnie zawartą, mimo niezachowania formy pisemnej, może uniemożliwić udział asystentowi w dokonywaniu czynności przez osobę wspieraną. W projekcie nie przewidziano, a tego przede wszystkim należałoby oczekiwać od ustawodawcy regulującego umowę zobowiązującą, zrównoważonego układu wzajemnych uprawnień i obowiązków stron. A trzeba na wstępie podkreślić, że status osoby wspieranej niczym się nie różni od sytuacji słabszej strony stosunku prawnego (np. konsumenta). Główną rolą ustawodawcy jest w takim przypadku przywrócenie równowagi kontraktowej między stronami. Tymczasem w projektowanych art. 4-10 UD80 nie uwzględniono żadnych zabezpieczeń interesów osoby wspieranej, np. w przypadku, gdyby asystent źle wywiązywał	konieczności właściwego zabezpieczenia interesów obu stron umowy. W szczególności ma na celu jednoznaczne określenie przedmiotu umowy. Jedną z form zabezpieczenia interesów osoby wspieranej jest opisana powyżej konieczność zawarcia umowy na piśmie tak, by każda osoba dokonująca czynność prawną z osobą wspieraną przez asystenta mogła stwierdzić, czy nie przekracza on swojego umocowania. Jeżeli asystent niewłaściwie wywiązuje się ze swoich obowiązków zastosowanie znajdą ogólne zasady odpowiedzialności kontaktowej. Należy podkreślić, że osoba wspierana, która zawiera umowę asysty prawnej pozostaje w takim stanie świadomości, że sama dokonuje czynności prawnych,

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			się ze swoich obowiązków bądź działał na niekorzyść osoby wspieranej. Nie przesądzono, czy umowa asysty jest zawsze odpłatna. Nie przewidziano, w jakim szczególnym (uproszczonym) trybie powinno dojść do rozwiązania (wypowiedzenia przez osobę wspieraną) tego stosunku umownego. W odróżnieniu od kandydata na pełnomocnika rejestrowanego (proj. art. 109¹¹ k.c), czy kuratora wspierającego (art. 13 projektu), kandydatowi na asystenta nie stawia się żadnych wymagań etycznych lub nie określa się pożądanych cech charakteru, czy też oczekiwań co do doświadczenia. Nikt nad całym procesem uzgadniania asysty i treści umowy nie będzie mieć kontroli, co szczególnie niepokoi w przypadkach braku swobody osoby wspieranej poskarżenia się, czy upomnienia się o swoje prawa. O ile nad kuratorem czy pełnomocnikiem rejestrowanym ogólny nadzór sprawuje sąd, o tyle asystent	może zatem ocenić prawidłowość realizacji zadań przez asystenta prawnego. Z mocy art. 5 projektu zastosowanie w zakresie odpłatności znajduje art. 735 k.c., projektodawca celowo nie wprowadził odmiennej regulacji w zakresie odpłatności umowy asysty prawnej. Analogicznie jak powyżej, zastosowanie w tym zakresie ma art. 746 k.c., osoba wspierana może wypowiedzieć umowę w każdym czasie. Wybór osoby asystenta prawnego należy do osoby wspieranej i to ona powinna ustalić samodzielnie kryteria jakimi kieruje się wybierając asystenta prawnego. Należy ponownie podkreślić, że nie jest to umowa dedykowana osobom, których stan uniemożliwia lub poważnie utrudnia postrzeganie lub ocenianie rzeczywistość albo samodzielne kierowanie swoim postępowaniem. Stąd też realizacja umowy nie powinna być nadzorowana przez Sąd zaś osoba wspierana samodzielnie decyduje, czy asystent prawidłowo realizuje swoje

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pozostaje poza jakąkolwiek kontrolą. Osoba wspierana zdana jest na jego łaskę. Uczestnicy posiedzenia Katedr nie bez powodu podkreślali, że sama umowa asysty potencjalnie stanowi pole do nadużyć. Dopuszczono do tego, że los osoby z niepełnosprawnością może zależeć od kilku asystentów, działających wspólnie i w porozumieniu w celach niegodziwych, albo inaczej - pozostawających między sobą w niezgodzie co do wykonywania asysty, czego destrukcyjnym efektem może być podejmowanie działań sprzecznych bądź nie dających się ze sobą pogodzić. Jako przykład podano sytuację, w której przed urzędnikiem staje osoba wspierana przez dwóch asystentów, z których każdy może działać niezależnie, a więc może np. odmiennie wyjaśniać jej znaczenie czynności prawnych oraz skutków oświadczenia woli, podejmując w dodatku ostrą polemikę z drugim asystentem bądź bezstronnym urzędnikiem (art. 4 ust. 2 pkt 2 projektu). Do jakiego chaosu prawnego i zamieszania w głowie osoby wspieranej może to doprowadzić, poza tym, że nie bardzo będzie wiadomo, jak owe „wyjaśnienia” asystenta traktować w rozumieniu przepisów o wykładni oświadczeń woli (np. art. 65, art. 82-83 k.c. - słusznie na kwestię wykładni takich „tłumaczonych z drugiej ręki” oświadczeń woli zwróciła uwagę dr Magdalena Bławat)? Asystent	obowiązki. Ponownie należy podkreślić, że rola asystenta sprowadza się jedynie do pomocy w dokonywaniu czynności prawnych przez osobę wspieraną, zaś stan tej osoby umożliwia jej samodzielne działanie. Nie może zatem zastąpić bardziej „intensywnego” środka wsparcia.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			może przekazywać osobie wspieranej tylko takie informacje, które on uważa za godne przekazu, albo stawiające go w korzystnym świetle (art. 4 ust. 2 pkt 3 projektu). Z naciskiem podkreślano (umowa asysty prawnej wywołała największe kontrowersje w czasie dyskusji), że interes osoby wspieranej w żadnej mierze nie jest chroniony w przedstawionym projekcie UD80. W czasie posiedzenia Katedr padło nawet dramatyczne pytanie, czy przedstawiciele organizacji społecznych z takim zdecydowaniem forsujący regulację tej umowy w zaproponowanym kształcie w ogóle brali pod uwagę powyższe zagrożenia dla osoby wspieranej, czy raczej chcieli sobie w ten sposób uporządkować sytuację prawną, ponieważ np. widzą się w „wygodnej” roli przyszłych asystentów? Chcę też jeszcze raz podkreślić, że regulacja umowy asysty prawnej nie wynika z konieczności zagospodarowania przestrzeni ustawowej po usunięciu z systemu prawnego instytucji ubezwłasnowolnienia. Jest to regulacja wpaddingowa, drugorzędna dla istoty obecnej reformy prawa osobowego. Zniesieniu ubezwłasnowolnienia przepisy o umowie asysty nie muszą towarzyszyć i dla prawa cywilnego nie mają znaczenia. W proponowanym kształcie, bez właściwej osłony prawnej osób wspieranych	Nazwa „asysta prawna” została przyjęta w ramach prac międzyresortowego Zespołu i jako taka została już upowszechniona w przekazie publicznym. Jej głównym

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			umowa asysty nie powinna znaleźć się w UD80. Ponadto słusznie zaznaczano, że użycie określenia „asysta prawna” wprowadza w błąd, ponieważ po pierwsze pojawia się tam przymiotnik „prawna”, a charakter usług asystenta z działalnością prawną nie ma nic wspólnego, co zresztą w projekcie wyraźnie wyróżniono (chodzi tylko o „faktyczne wsparcie”, a asystent nie może podejmować czynności z zakresu reprezentacji osoby wspieranej, art. 4 ust. 3 UD80, choć i to rozwiązanie wywołało wątpliwości - dr. Macieja Giaro - i istotne pytanie, jaka ratio legis stoi za uniemożliwieniem asystentowi wykonywania zastępstwa pośredniego). W tak ukształtowanej sytuacji prawnej asystenta dostrzeżono wyłącznie ochronę jego interesu oraz próbę zminimalizowania zakresu ponoszonej przez niego odpowiedzialności. Mylące, podkreślano, jest samo odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów o zleceniu, skoro, stosownie do art. 734 k.c, zlecenie to dokonywanie czynności prawnych dla dającego zlecenie. Również określenie „asystent prawny” budziło zastrzeżenia, ponieważ jest ono nieadekwatne do zakresu czynności, które mogą być przez tego asystenta realizowane. Jeżeli już, to funkcja ta powinna być określana mianem „asysty”, osoba ją sprawująca powinna być	celem jest odróżnienie tej instytucji od asystencji osobistej, mającej zupełnie inny charakter. Aktualna treść art. 10 pkt. 3 przesądza, że umowa wygasa.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			określona jako „asystent”, a umowa asysty prawnej - jeśli w ogóle utrzyma się w projekcie poświęcona jej regulacja powinna być określana mianem - „umowy o asystę/umowy asysty”. Na tle art. 10 projektu, rodzi się pytanie czy umowa asysty nie powinna wygasać również wtedy, gdy dla asystenta zostanie ustanowiony kurator reprezentujący? Wydaje się, że spełnienie się przesłanek ustanowienia kuratora reprezentującego dla asystenta pozwala podać w wątpliwość jego zdolność do udzielania wsparcia osobie wspieranej.	
45.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	Art. 3 pkt 6 i 7 projektu	W dyskusji na posiedzeniu Katedr zwrócono uwagę na niejasną relację między pojęciami „osoby potrzebującej wsparcia” i „osoby wspieranej”. Wydaje się, że pojęcie osoby potrzebującej wsparcia powinna być głównym i najbardziej pojemnym pojęciem w projektowanej regulacji. Wydaje się, że powinno ono obejmować osoby potrzebujące wsparcia w jakimkolwiek zakresie bez względu na to, czy chodzi o wsparcie przybierające postać kurateli, czy asysty. Tymczasem zgodnie z proponowanym art. 3 pkt 6 osobą potrzebującą wsparcia jest jedynie osoba, dla której ma (sic!) być ustanowiony kurator wspierający albo kurator reprezentujący. Wydaje się, że taką osobą powinna być osoba, dla której może być ustanowiony kurator, a nie dopiero	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.3 pkt 6 i 7. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wtedy, gdy ma być on ustanowiony. Definicja z art. 3 pkt 6 w jego obecnym brzmieniu powoduje, że osoby, dla których kurator może być ustanowiony, ponieważ są spełnione przesłanki, ale nie wiadomo czy będzie on ustanowiony, a w konsekwencji nie wiadomo, czy ma być on ustanowiony, ponieważ nie wszczęto odpowiedniego postępowania, nie będą osobami potrzebującymi wsparcia, mimo że jest dokładnie odwrotnie tzn. faktycznie potrzebują wsparcia. Co więcej, osoby mogą potrzebować różnego wsparcia: faktycznego bądź prawnego, czego w projekcie się nie indywidualizuje. Z niezrozumiałych przyczyn pojęcie „osoby wspieranej” odnosi się tylko do osób, które są stronami umów asysty prawnej, dla których ustanowiono kuratora, albo mają pełnomocnika rejestrowanego. Jeśli art. 3 pkt 7 i art. 4 ust. 1 pozostaną w aktualnej postaci to powstanie niespójność prakseologiczna, ponieważ osobą wspieraną, dla której nie ustanowiono żadnego kuratora, ani nie ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego może być tylko taka, która jest stroną umowy asysty prawnej, a umowa asysty prawnej może być zawarta tylko przez osobę wspieraną.	
46.	Polski Związek Emerytów		Przewodnią ideą nowych rozwiązań jest nie tylko likwidacja stygmatyzującego osobę ludzką „ubezwłasnowolnienia”, ale uwzględnienie	Wyjaśnienie do uwagi Zgodnie z OSR projekt przewiduje dodatkowe etaty sędziowskie, asystenckie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Rencistów i Inwalidów		indywidualnych potrzeb i możliwości samodzielnego decydowania - w określonym zakresie - o swoim życiu, podejmowania określonych czynności i zobowiązań. Wymaga to zatem pogłębionej diagnostyki lekarskiej (psychologicznej, psychiatrycznej, geriatrycznej itp.), poprzedzającej opinię odnośnie form i zakresu niezbędnego wsparcia. Można obawiać się, że podobnie jak w odniesieniu do procedur sądowych, również w tym obszarze nastąpi wzrost obciążeń odpowiednich służb medycznych i wydłużenie czasu trwania procedur.	i pracownicze po wejściu w życie proponowanych rozwiązań. Projektodawca nie jest w stanie jednoznacznie przewidzieć jaka ilość etatów będzie konieczna do zapewnienia płynności pracy. Etaty będą przyznawane również następnie w przypadku uzyskania informacji o występujących zaległościach w konkretnym sądzie.
47.	PFON, PSONI, INŻ	art. 3 pkt. 6	Definicja osoby potrzebującej wsparcia (rozumie się przez to osobę, dla której ma być ustanowiony kurator wspierający albo kurator reprezentujący) odwołuje się do sformułowania „ma być ustanowiony”, które w kontekście przepisów o ubezwłasnowolnieniu zostało zmienione już w 2007 r. Z tego powodu, a także dla precyzyjnego określenia osoby, konieczna jest zmiana definicji, a następnie szczegółowa analiza całego projektu. Obecnie rozróżnienie między osobą wspieraną a potrzebującą wsparcia jest niejasna. Propozycja brzmienia przepisu <i>Ilekoć w ustawie jest mowa o:</i>	Uwaga wyjaśniona Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			6) Osobie potrzebującej wsparcia – rozumie się przez to osobę potrzebującą wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych”	
48.	Związek Banków Polskich	Str. 2, art. 3 pkt 7 Projektu – definicja „osoby wspieranej”	Proponujemy doprecyzowanie definicji „osoby wspieranej” w art. 3 pkt 7 Projektu: „Ilekoć w ustawie jest mowa o: 7) osobie wspieranej – rozumie się przez to pełnoletnią osobę, która korzysta z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji.” alternatywnie zgłaszamy propozycję: „Ilekoć w ustawie jest mowa o: 7) osobie wspieranej – rozumie się przez to pełnoletnią osobę, która: a) ma zawartą umowę asysty prawnej z asystentem prawnym lub b) dla której ustanowiono kuratora wspierającego lub c) dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo d) ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”. Aktualne brzmienie art. 3 pkt 7 Projektu budzi wątpliwości interpretacyjne co do konieczności bądź możliwości jednoczesnego	Uwaga nieuwzględniona Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Ustawa reguluje cywilistyczny aspekt zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, stąd posługuje się językiem prawniczym jakim pisane są akty prawne. Niezależnie od powyższego po jej uchwaleniu zostanie przeprowadzona kampania informacyjna, w toku której rozwiązania zostaną przedstawione prostszym, zrozumiałym językiem.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			współwystępowania w przypadku jednej osoby wspieranej różnych instrumentów wsparcia ze względu na użyte w definicji znaki interpunkcyjne i spójniki np. powstaje pytanie: czy osoba wspierana musi mieć zawartą umowę asysty i ustanowionego kuratora.	
49.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Przepisy działu 2 o umowie asysty prawnej	Analizując przepisy działu 2 o umowie asysty prawnej można dojść do wniosku, że pozostaną one instytucją martwą, nie mającą zastosowania w praktyce. Umowa ta- zawierana na zasadzie dobrowolności i płaćta przez osobę wspieraną zlecającą asystę nie różni się w zasadzie niczym od umowy zlecenia, do której zastosowanie mają przepisy kodeksu cywilnego o zleceniu i którą można zawrzeć z wybraną osobą, lub z prawnikiem, który najlepiej nadaje się do celów oznaczonych w art.4 ust.2. Zupełnie zbędne wydaje się uregulowanie zawarte w art.7- jeśli osoba wspierana może zawrzeć umowę asysty prawnej z jednym asystentem prawnym i brak jest w innych przepisach ograniczeń co do ilości asystentów, to możliwość zawarcia umowy z więcej niż jednym asystentem wydaje się oczywista, skoro jest to usługa opłacana przez osobę ustanawiającą asystę. Nie wiadomo jednak czemu ma służyć odrębne uregulowanie tej instytucji, gdy umowę taką można zawrzeć na gruncie obowiązujących przepisów.	Uwaga nieuwzględniona Umowa asysty prawnej stanowiąca podtyp umowy zlecenia stanowi odpowiedź na postulaty środowisk osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów. Zgłaszający uwagę nie wskazał na jakiej podstawie uważa, że będzie to „instytucja martwa”, co uniemożliwia bardziej precyzyjne odniesienie się do uwagi.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
50.	Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych	Art. 4	Uzasadnienie proponowanych zmian: Precyzja w definicji umowy asysty prawnej: Sformułowanie „rozumie się porozumienie” zastępuje „zobowiązuje się do udzielenia”, aby wyraźnie określić, że umowa obejmuje także prawa i obowiązki osoby wspieranej. Usunięto „osobie wspieranej zlecającej asystę”, aby uniknąć tautologii – termin „osoba wspierana” jest wystarczający i jasno definiowany w art. 3 projektu ustawy. Zwiężłość i klarowność w zakresie obowiązków asystenta: Punkt 2 podzielono na szczegółowe i jasne elementy, które precyzują czynności asystenta, unikając powtórzeń. Doprecyzowanie języka, np. „przekazanie informacji istotnych” zamiast „zgromadzenie i przekazanie wszelkich informacji”, co lepiej oddaje praktyczny sens działania. Doprecyzowanie zakazu zastępstwa: Dodanie wyrażenia „w zakresie zastępstwa pośredniego ani bezpośredniego” eliminuje potencjalne niejasności co do zakresu czynności, których asystent nie może podejmować.	Uwaga częściowo uwzględniona Treść przepisów jest spójna z terminologią prawa kontraktowego, które nie posługuje się terminem „porozumienie” w odniesieniu do umów.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Propozycja brzmienia przepisu 1. Przez umowę asysty prawnej rozumie się porozumienie, na mocy którego asystent prawny zobowiązuje się do udzielenia osobie wspieranej faktycznego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw, określonych w treści umowy. 2. Do czynności, o których mowa w ust. 1, należą w szczególności: 1) obecność asystenta przy podejmowaniu czynności prawnych przez osobę wspieraną; 2) wyjaśnienie znaczenia podejmowanych czynności prawnych oraz skutków oświadczeń woli; 3) zgromadzenie i przedstawienie informacji istotnych dla prawidłowego dokonania czynności prawnych; 4) przekazanie oświadczenia woli osoby wspieranej w jej obecności. 3. Asystent prawny nie jest uprawniony do podejmowania czynności w imieniu osoby wspieranej w zakresie zastępstwa pośredniego ani bezpośredniego.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
51.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Dział II (umowa asysty prawnej)	Przepisy nie rozstrzygają skuteczności ani mocy wiążącej umowy asysty prawnej wobec osób trzecich. Ponadto katalog czynności z art. 4 ust. 2 nie zawiera żadnych wyłączeń np. wynikających z natury czynności prawnej, choćby w zakresie prawa do obecności asystenta prawnego przy czynnościach prawnych zlecającego – i okoliczności np. testamentu notarialnego, który ze swej natury powinien być sporządzany bez obecności osób trzecich, jak również sytuacji, gdy dana czynność prawna jest dokonywana na rzecz (lub z potencjalnym wzbogaceniem asystenta prawnego).	Uwaga nieuwzględniona Umowa asysty prawnej nie może obejmować podejmowania czynności z zakresu zastępstwa pośredniego lub bezpośredniego (art. 4 ust. 3). Z uwagi na powyższe działanie asystenta prawnego nigdy nie będzie rodzić skutków po stronie osoby trzeciej, bowiem pomimo wsparcia asystenta osoba wspierana dokonywać będzie czynności prawnych samodzielnie i na własny rachunek. Odnosząc się do kwestii obecności asystenta prawnego przy czynności notarialnej należy podkreślić, że środowiska osób z niepełnosprawnościami zwracały uwagę na niezasadne odmawianie przez różne podmioty, udziału osobom zaufania przy dokonywaniu czynności prawnych przez osoby z niepełnosprawnością. Brak jest podstaw do uznania, że asystent nie może być obecny przy czynnościach notarialnych, bowiem prawo o notariacie nie przewiduje takiego wyłączenia. Zgłaszający uwagę nie wskazał ponadto z jakiego powodu sporządzenie testamentu

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				notarialnego powinno odbywać się bez udziału osób trzecich.
52.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 4	Ustawodawca nie wskazał jakichkolwiek, chociażby minimalnych, wymogów jakie musi spełniać osoba, która ma zostać powołana do pełnienia funkcji asystenta prawnego (takich jak pełnoletniość, niekaralność). Z uwagi na to, że umowa o asystę zawierana jest w zwykłej formie pisemnej, ważnym jest, aby asystent był osobą uczciwą, rzetelną i odpowiedzialną, która swoich własnych potrzeb nie przedłoży nad potrzeby osoby wspieranej i nie wykorzysta jej zaufania. Wydaje się ponadto, że podobnie jak w art. 13 Ustawy dotyczącej wymagań dla kuratora powinna być to osoba pełnoletnia i niekarana.	Uwaga nieuwzględniona Umowa asysty prawnej jest adresowana do osób, które potrzebują jedynie wsparcia w samodzielnym korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych, działają jednakże samodzielnie i zgodnie z własnymi przekonaniem. Ich stan zdrowia nie uzasadnia dalszego idących środków wsparcia, a zatem ich zdolności do postrzegania i oceniania rzeczywistości nie są zaburzone. W związku z powyższym osoba wspierana może na zasadzie autonomii swojej woli wybrać asystenta prawnego. Dodatkowo należy wskazać, że ustawa w art. 3 pkt. 4 stanowi, że <i>przez asystenta prawnego rozumie się przez to osobę pełnoletnią, niekorzystającą z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji, która zawarła umowę asysty prawnej, o której mowa w art. 4 ustawy, z osobą wspieraną.</i>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
53.	PFON, PSONI, INŻ	art. 4 ust.1 i 2	W związku z brakiem wskazań art. 4 dotyczących reprezentacji osoby zlecającej asystę, a także upoważnienia asystenta prawnego do podejmowania czynności w imieniu osoby zlecającej asystę, proponujemy w art. 4 ust. 1 wykreślenie sformułowania „faktycznego” i pozostawienie terminu „wsparcia” w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Przepis wskazujący zakres czynności wykonywanych w ramach asysty prawnej – „Do czynności, o których mowa w ust. 1 należy w szczególności” – nie jest precyzyjny. Proponujemy jego zmianę podkreślającą, że chodzi o czynności w ramach wsparcia wykonywanego zgodnie z ust. 1. Propozycja brzmienia przepisu <i>art. 4 ust. 1 Przez umowę asysty prawnej asystent prawny zobowiązuje się do udzielenia osobie wspieranej zlecającej asystę wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w umowie.</i>	Uwaga nieuwzględniona Sformułowanie dotyczące wsparcia faktycznego zostało dodane w celu sprecyzowania zakresu działania asystenta. Analogicznym sformułowaniem posługuje się projektowany art. 24 w odniesieniu do kuratora wspierającego. Na skutek uwagi doprecyzowano, że art. 4 ust. 2 odnosi się do czynności, dokonywanych w zakresie spraw, o których mowa w treści umowy, zatem zaprojektowany zapis jest precyzyjny.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			art. 4 ust. 2 <i>Do czynności wykonywanych w ramach wsparcia, o którym mowa w ust. 1 należy w szczególności”</i>	
54.	Związek Banków Polskich	Str. 2, art. 4 ust. 2 Projektu	• Zwracamy uwagę, że asystent prawny na gruncie Projektu z mocy samej ustawy nie będzie mieć dostępu do informacji objętych tajemnicą bankową. Aktualnie brak takich przepisów, powstanie zatem problem, jak banki powinny obsługiwać osoby wspierane, którym będzie towarzyszyć asystent, mając na względzie obowiązek dochowania tajemnicy bankowej osoby wspieranej. • W związku z tym, każdorazowo koniecznym będzie złożenie uprzedniego pisemnego upoważnienia przez osobę zlecającą asystę na podst. art. 104 ust. 3 Prawa bankowego, uprawniającego bank do ujawnienia informacji stanowiących tajemnicę bankową asystentowi. Osoba wspierana musi zatem uprzednio upoważnić bank do ujawnienia tajemnicy bankowej asystentowi prawnemu. • Nie jest przy tym celowe generalne, ustawowe umocowanie asystenta prawnego do dostępu do tajemnicy bankowej osoby wspieranej. Zakres wsparcia udzielanego przez asystenta prawnego może być bardzo zróżnicowany i nie	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zawsze będzie uzasadniać dostęp asystenta do tajemnicy bankowej osoby wspieranej. Mając na względzie powyższe proponujemy dodanie w art. 4 Projektu - wymogu, by w przypadku, gdy wsparcie udzielane przez asystenta prawnego dotyczy czynności wymagających dostępu do informacji objętych tajemnicą (zawodową, bankową itd.), umowa asysty prawnej zawiera jako element obligatoryjny postanowienia upoważniające asystenta prawnego do dostępu do informacji objętych tą tajemnicą wraz z określeniem zakresu dostępu asystenta do tych informacji (zwolnienie względem asystenta prawnego z tajemnicy, której dotyczą sprawy objęte daną umową asysty prawnej).	
55.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Art. 4 ust. 2 pkt-y 2 i 4	Pytanie: jaka sankcja za uchybienie wskazanym przepisom w stosunku do osoby trzeciej dokonującej czynności prawnej z mocodawcą lub będącej adresatem oświadczenia woli mocodawcy?	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektowanym art. 4 ust. 3 asystent prawny nie może podejmować czynności w imieniu osoby wspieranej w zakresie zastępstwa pośredniego ani bezpośredniego. Stąd umowa asysty prawnej nie będzie oddziaływać na osoby trzecie, bowiem jest to stosunek wyłącznie pomiędzy asystentem a osobą wspieraną.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
56.	Fundacja Wielogłosu		Art. 4.3. Asystent prawny nie może podejmować czynności z zakresu zastępstwa pośredniego lub bezpośredniego osoby wspieranej. Konieczne jest przeformułowanie lub wyjaśnienie tego punktu.	Uwaga nieuwzględniona Przepis otrzymał brzmienie: <i>Asystent prawny nie może podejmować czynności w imieniu osoby wspieranej w zakresie zastępstwa pośredniego ani bezpośredniego.</i> Wyjaśnienie przepisu znajduje się w uzasadnieniu projektu.
57.	Obywatel 5	Str 1 Dział 2 Umowa asysty prawnej. Art. 4.2. 4.	Przekazanie oświadczenia woli osoby zlecającej asystę w jej obecności Przekazanie oświadczenia woli osoby zlecającej asystę w jej obecności, w tym przy użyciu narzędzi komunikacji alternatywnej AAC patrz dalej: (art. 605 71 „W przypadku osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się, wysłuchanie przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb).	Uwaga nieuwzględniona Przepis sformułowano ogólnie, jego brzmienie nie wyklucza uwzględnienia potrzeb osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.
58.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)	Dział 2	Uwaga ogólna Ustanowienie kuratora nie wyklucza zawarcia umowy asysty prawnej. W konsekwencji mogą pojawić się rozbieżności co do sposobu prowadzenia spraw osoby wspieranej, jeżeli kurator i asystent będą prezentować odmienne stanowiska w zakresie danej sprawy. PFRON sygnalizuje rozważenie uregulowania tych kwestii w projektowanej ustawie. Taki problem może dotyczyć choćby transakcji zbycia składników	Uwaga nieuwzględniona Celem umowy jest udzielenie faktycznego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Osoba wspierana samodzielnie dokonuje jednak czynności prawne, zgodnie z własną wolą i przekonaniem. Asystent pełni jedynie rolę doradcą, pomocniczą, nie może wpływać na treść czynności dokonywanych przez

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			majątku osoby wspieranej innych niż nieruchomości lub budynek, podejmowania decyzji związanych z ważnymi życiowo sprawami dotyczącymi pracy, nauki itp. Teoretycznie rozstrzygnięcie takiego problemu można powierzyć sądowi, niemniej czas oczekiwania na rozstrzygnięcie może wręcz uniemożliwić podjęcie ważnej życiowo decyzji w konkretnym czasie. Ostateczną decyzję można również powierzyć osobie wspieranej, niemniej w przypadku pogorszenia się stanu zdrowia, zwłaszcza psychicznego lub większej dysfunkcji, która stała się przyczyną ustanowienia kuratora i asystenta, może być to decyzja niemiarodajna. Analogiczny problem dotyczy powołania jednocześnie dwóch lub kilku asystentów prawnych, co przewiduje art. 7 projektowanej ustawy. Propozycja brzmienia przepisu Uwaga PFRON ma charakter sygnalizujący problem.	osobę wspieraną ani tym bardziej zastępować jej przy takich czynnościach. Kurator reprezentujący będzie uprawniony do reprezentowania osoby wspieranej w obrocie prawnym bądź wyrażania zgody na dokonywane przez osobę wspieraną czynności prawne. Nie zachodzi zatem kolizja między tymi instrumentami. W przypadku kuratora wspierającego jest on ustanawiany dla osoby potrzebującej faktycznego wsparcia w prowadzeniu jej spraw. W przypadku zawarcia przez osobę wspieraną umowy o asystę prawną ustana przesłanki uzasadniające ustanowienie kuratora wspierającego. Asysta prawna wygasa wskutek korzystania przez asystenta prawnego z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji.
59.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej	Art. 4 ust. 3 projektu	- Dział drugi dotyczy umowy asysty prawnej. Odnosząc się do umowy asysty prawnej, jakkolwiek słusznej w zamierzeniach, ze względu na wsparcie w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w umowie, w art. 4	Uwaga nieuwzględniona Celem umowy jest udzielić faktycznego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Osoba wspierana samodzielnie dokonuje jednak czynności

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Radzie Radców Prawnych		ust. 3 ustawy skonstruowano zakaz podejmowania przez asystenta prawnego czynności z zakresu zastępstwa pośredniego i bezpośredniego osoby wspieranej. W słowniku pojęć ustawowych nie zdefiniowano pojęcia tych zastępstw, co czyni przepis niezrozumiałym i może rodzić trudności interpretacyjne; nie ma wyraźnego wskazania co oznaczają te pojęcia, zaś z kodeksu cywilnego także nie wynika taki zakres pojęć. Tym samym rodzi się wątpliwość, jak w oparciu o te definicje ma wypełniać obowiązki osoba pełniąca funkcję pomocy prawnej, której status nie jest jasny i dookreślony.	prawne, zgodnie z własną wolą i przekonaniem. Asystent pełni jedynie rolę doradcą, pomocniczą, nie może wpływać na treść czynności dokonywanych przez osobę wspieraną ani tym bardziej zastępować jej przy takich czynnościach.
60.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 5	Przepis wskazuje na odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego o zleceniu. Z uwagi na to, że art.735 Kodeksu cywilnego jako zasadę przyjmuje odpłatność za zlecenie należy rozważyć, czy w Ustawie nie powinno znaleźć się wskazanie chociażby minimalnych reguł dotyczących odpłatności. Nietrudno wyobrazić sobie, że czynności związane z asystą prawną mogą być czasochłonne, a zatem nie sposób wymagać, by czynności te były co do zasady nieodpłatne, niemniej należy przyjąć rozwiązania zapobiegające nadużyciom w tym zakresie. Sam projektodawca odnosi się do wynagrodzenia asystenta wyłącznie	Uwaga nieuwzględniona Do zasad wynagrodzenia asystenta stosuje się odpowiednio przepisy z umowy zlecenia. W przypadku nadmiernie wygórowanego wynagrodzenia w zależności od okoliczności zastosowanie mogą znaleźć ogólne zasady prawa cywilnego np. art. 58 k.c. , art. 388 k.c.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			w art.43 pkt 5) Ustawy obejmującym zmiany w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe dotyczącym zmiany art. 102, który w ust. 4 stanowi, że: „ <i>Jeżeli wynagrodzenie asystenta prawnego jest rażąco wygórowane, syndyk może w drodze powództwa żądać obniżenia tego wynagrodzenia stosownie do nakładu pracy asystenta prawnego (...)</i> ”. To postanowienie wskazuje, że kwestia wynagrodzenia dla asystenta prawnego może w praktyce budzić zastrzeżenia. Zwrócić przy tym trzeba uwagę na to, że projektodawca ukształtował kwestię wynagrodzenia dla kuratorów przewidując to wynagrodzenie w nowoprojektowanym art. 605 ¹³ Kodeksu postępowania cywilnego.	
61.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	Art. 5	Art. 5 ustawy zawiera odwołanie do odpowiedniego stosowania przepisów o umowie zlecenia. Koncepcja umowy zlecenia zakłada, że zlecenie ma charakter odpłatny. Ustawodawca w projekcie nie wskazuje jednocześnie zasady odpłatności umowy asysty prawnej. Rodzi to może wątpliwości zwłaszcza ze względu na brzmienie art. 735 § 1 kodeksu cywilnego stanowiące, że jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie	Uwaga nieuwzględniona Zasady odpłatności umowy asysty prawnej zostały celowo uregulowane odpowiednio jak w umowie zlecenia.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie. Umowa może być także kontraktem darmym – co stanowi wyjątek – i uzależnione jest od zastrzeżenia, okoliczności lub zwyczaju	
62.	Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych	Art. 6	Uzasadnienie zmian: Podkreślenie obowiązku formy pisemnej: Zmienione sformułowanie „powinna być zawarta” wskazuje na konieczność przestrzegania wymogów formalnych dla ważności umowy. Rozszerzenie definicji formy pisemnej: Dodanie wyjaśnienia, że forma pisemna obejmuje zarówno tradycyjny podpis, jak i inne formy akceptowane przez prawo cywilne (np. podpis elektroniczny kwalifikowany), zwiększa elastyczność stosowania przepisu, co jest istotne w kontekście nowoczesnych technologii. Zapewnienie spójności z Kodeksem cywilnym: Sformułowanie „pod rygorem nieważności” jest precyzyjne i zgodne z zasadami techniki legislacyjnej, wskazując na sankcję za niezachowanie wymogu formy pisemnej. Propozycja brzmienia przepisu	Uwaga nieuwzględniona Należy unikać w ustawie sformułowania „powinien”, ponieważ budzi wątpliwości czy przepis ma charakter fakultatywny czy obligatoryjny Wyrażenie „powinna” nie jest tożsame z koniecznością dochowania właściwej formy. Wyrażenie „wymaga zachowania” jest jednoznaczne i wskazuje na warunek konieczny. Brak jest podstawy do rozszerzenia definicji formy pisemnej. Kodeks cywilny w wielu przypadkach posługuje się pojęciem „formy pisemnej” (art. 77(1), 647(1), 678, 761(7), 764(7) k.c. Sformułowanie to nie budzi wątpliwości.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Umowa o asystę prawną powinna być zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Forma pisemna oznacza złożenie własnoręcznych podpisów obu stron na tym samym dokumencie lub w innej formie zgodnej z przepisami prawa cywilnego	
63.	Obywatel 5	Str 2. Dział 2 Art. 6	Umowa o asystę prawną wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności Umowa o asystę prawną wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Pytanie zatem, czy w treści niniejszego projektu nie powinien znaleźć się od razu zapis dopuszczający tuszowy odcisk palca w przypadku osób, które z uwagi na stan zdrowia czy niepełnosprawność nie będą w stanie złożyć własnoręcznego podpisu w formie tradycyjnej? (co wymaga doprecyzowania ponieważ NSA orzekł, że „niezłożenie własnoręcznego podpisu na składanym piśmie oznacza, że brak jest podpisu” https://www.rp.pl/w-sadzie-i-w-urzedzie/art38300081-sad-odcisk-kciuka-nie-jest-podpisem)	Uwaga nieuwzględniona W przypadku opisanym przez zgłaszającego uwagę zastosowanie znajdzie art. 79 k.c.
64.	Związek Banków Polskich	Str. 2, art. 6 Projektu	- Proponujemy wprowadzenie wzoru Umowy asysty prawnej, jako załącznika do ustawy. - Wzór Umowy asysty prawnej mógłby w szczególności obejmować postanowienia	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca postuluje aby przy zawieraniu umowy obowiązywała zasada swobody umów tj. strony zawierające

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			regulujące dostęp asystenta prawnego do informacji prawnie chronionych, objętych tajemnicą (zawodowa, bankową i innymi) , które mogłyby być wykorzystywane przy kształtowaniu stosunku między osobą zlecającą asystę a asystentem prawnym w zależności od rodzaju spraw określonych umową.	umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego (art. 353(1) k.c.).
65.	Fundacja Wielogłosu	Art. 7 ust. 1	Art. 7.1. Osoba wspierana może zawrzeć umowę o asystę prawną z więcej niż jednym asystentem prawnym. Postulujemy usunięcie tego artykułu lub przynajmniej wykreślenie z pkt 2. możliwości ustanowienia takiego samego zakresu czynności wspierających dla kilku asystentów. Jeśli osoba niepełnosprawna będzie miała kilku asystentów prawnych, co w przypadku rozbieżności opinii? Który asystent będzie nadrzędny, a jego opinia wiążąca? Skąd instytucja, usługodawca itd. będzie wiedzieć, że w danym przypadku osobą wspierającą jest ten, a nie inny asystent? Może też dochodzić do nadużyć i manipulacji, np. jeden z asystentów będzie dążył, by osoba z niepełnosprawnością intelektualną lub w manii sprzedała mieszkanie poniżej ceny rynkowej, przepisała je na lidera sekty. Poza tym, zapis o takim samym zakresie czynności jest sprzeczny z art. 27.4 §4.: Ze względu na szczególne okoliczności sąd może ustanowić więcej niż	Uwaga nieuwzględniona Za niewłaściwe należy uznać odnoszenie rozwiązań przewidzianych dla asystenta prawnego i kuratora reprezentującego, bowiem instrumenty te dedykowane są dla różnego kręgu osób potrzebujących wsparcia. W odniesieniu do kuratora wspierającego nie ma takiego ograniczenia. W przypadku umowy asysty prawnej, asystent nigdy nie działa za osobę wspieraną, zaś osoba ta samodzielnie kreuje stosunek prawny pomiędzy sobą a asystentem, samodzielnie także wybiera ze wsparcia którego z asystentów chce skorzystać.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			jednego kuratora reprezentującego o różnym zakresie umocowania.	
66.	PFON, PSONI, INŻ	art. 7 ust. 2	Obecna treść tego artykułu: „W przypadku zawarcia umowy o asystę prawną z więcej niż jedną osobą przyjmującą obowiązki asystenta prawnego z takim samym zakresem czynności wspierających, każdy z nich może działać niezależnie, chyba że co innego wynika z treści umowy o asystę prawną” wywołuje wiele wątpliwości. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na problematyczny termin „czynności”, które zdaniem PFON i PSONI należy zastąpić sformułowaniem „z takim samym zakresem wsparcia”. Umowa o asystę prawną polega bowiem na udzieleniu wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Propozycja brzmienia przepisu <i>W przypadku zawarcia umowy o asystę prawną z więcej niż jedną osobą przyjmującą obowiązki asystenta prawnego z takim samym zakresem wsparcia, każdy z nich może działać niezależnie, chyba że co innego wynika z treści umowy o asystę prawną” wywołuje wiele wątpliwości.</i>	Uwaga nieuwzględniona Art. 4 ust. 1 odnosi się do spraw, przy prowadzeniu których udzielane ma być wsparcie, natomiast art. 4 ust. 2 odnosi się do czynności asystenta. Stąd użycie wyrażenia <i>czynności</i> w omawianym przepisie jest bardziej precyzyjne niż proponowany <i>zakres wsparcia</i>.
67.	Centralny Instytut	Art. 8	Uzasadnienie zmian:	Uwaga częściowo uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Analiz Polityczno-Prawnych		"Zobowiązana jest" zamiast "udziela": Wprowadzenie sformułowania „zobowiązana jest” nadaje przepisowi bardziej normatywny charakter, wyraźnie wskazując na obowiązek osoby wspieranej. Dodanie słowa "niezbędnych": Zastąpienie „potrzebnych” słowem „niezbędnych” precyzuje zakres informacji, ograniczając go do tych, które są absolutnie konieczne do wykonywania czynności przez asystenta. Ochrona prywatności i informacji chronionych prawem: Wprowadzenie klauzuli ochronnej zapewnia, że obowiązek udzielania informacji nie będzie naruszał prawa do prywatności ani prowadził do ujawniania tajemnic ustawowo chronionych, takich jak tajemnica zawodowa czy dane osobowe osób trzecich. Propozycja brzmienia przepisu Osoba wspierana zobowiązana jest do udzielenia asystentowi prawnemu wszelkich informacji niezbędnych do należytego wykonywania czynności wspierających, o ile udzielenie takich	Zmieniono udziela na zobowiązana jest udzielić. Sformułowanie <i>informacje potrzebne</i> jest szersze aniżeli niezbędne i taki jest cel regulacji. By asystent mógł prawidłowo realizować swoje obowiązki potrzebować może informacji i dokumentów wykraczających poza niezbędne. Dodatkowo należy wskazać, że ma on prawo poprosić o uzupełnienie informacji kiedy uzna to za właściwe. Ochrona informacji chronionych prawem wynika z odrębnych ustaw. Brak jest analogicznego zapisu w stosunku do innych umów nazwanych.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			informacji nie narusza jej prywatności ani nie prowadzi do ujawnienia informacji chronionych prawem	
68.	PFON, PSONI, INŻ	art. 8	Uzasadnienie do uwagi jak do art. 7 ust. 2 Propozycja brzmienia przepisu <i>Osoba wspierana udziela asystentowi prawnemu wszelkich informacji potrzebnych do należytego wykonywania wsparcia objętego umową o asystę prawną</i>	Uwaga nieuwzględniona Wyjaśnienie jak do art. 7 ust. 2.
69.	Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych	Art. 10	Uzasadnienie zmian: Uwzględnienie rozwiązania umowy: Wprowadzenie punktu dotyczącego rozwiązania umowy przez jedną ze stron zwiększa praktyczność przepisu. W przypadku umów cywilnoprawnych możliwość ich rozwiązania jest istotnym elementem elastyczności i autonomii stron. Upływ okresu obowiązywania: Dodanie punktu dotyczącego wygaśnięcia umowy po upływie okresu, na jaki została zawarta, uzupełnia przepis o typowy sposób zakończenia stosunku prawnego wynikającego z umowy terminowej. Orzeczenie sądowe:	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektowanym art. 5 do umowy asysty prawnej stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu, o których mowa w ustawie – Kodeks cywilny. Projektowany art. 10 modyfikuje wyłącznie regulację wyrażoną w art. 748 k.c. dotyczącą wygaśnięcia umowy wskutek śmierci jej stron. Art. 746 k.c. będzie znajdował odpowiednie zastosowanie zgodnie z projektowanym art. 5 ustawy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Uwzględnienie wygaśnięcia umowy w wyniku orzeczenia sądu pozwala na wyeliminowanie sytuacji, w których umowa jest sprzeczna z prawem lub zawarta z wadami oświadczenia woli (np. w przypadku błędu, podstęp lub przymusu). Precyzja w nazewnictwie: Zastąpienie ogólnego określenia „asysta prawna” zwrotem „umowa o asystę prawną” precyzyjnie wskazuje, że chodzi o stosunek prawny wynikający z umowy. Propozycja brzmienia przepisu Umowa o asystę prawną wygasa wskutek: 1) śmierci osoby wspieranej; 2) śmierci asystenta prawnego; 3) rozwiązania umowy o asystę prawną przez jedną ze stron; 4) upływu okresu, na jaki została zawarta, o ile umowa nie przewiduje przedłużenia jej obowiązywania; orzeczenia sądu o unieważnieniu lub uchyleniu umowy w przypadkach przewidzianych przepisami prawa.	
70.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Art. 10	Brak analogicznego skutku w przypadku uzyskania przez asystenta statusu osoby wspieranej i brak	Uwaga uwzględniona w inny sposób Zmieniono art. 10 ustawy

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			regulacji (?) w przypadku uzyskania statusu osoby potrzebującej wsparcia	
71.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	Art. 10	Nadto wskazując w art. 10 ustawy, regulującym kwestię wygaśnięcia asysty prawnej nie uwzględniono wprost sytuacji rozpoczęcia przez asystenta korzystania z instrumentu wspieranego podejmowania decyzji w trakcie trwania umowy asysty, co niewątpliwie także winno stanowić przyczynę wygaśnięcia asysty i może rodzić wątpliwości interpretacyjne. Obecne brzmienie sugeruje wyczerpujące wskazanie przesłanek wygaśnięcia asysty prawnej	Uwaga uwzględniona Zmieniono art. 10 ustawy
72.	Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych	Art. 11	Uzasadnienie zmian: Rozbicie na punkty: Podzielenie przesłanek na punkty zwiększa czytelność przepisu, co jest szczególnie ważne w przepisach adresowanych do organów stosujących prawo (sądów). Doprecyzowanie zakresu oceny: Zmieniono „postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem” na „postrzegać i oceniać rzeczywistość oraz samodzielnie kierować swoim postępowaniem”, co lepiej uwzględnia konieczność oceny obu tych aspektów.	Uwaga nieuwzględniona Zaprojektowany przepis jest zgodny z projektowanym art. 16 k.c.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Dodanie sytuacji rodzinnej: Wskazano „sytuację rodzinną” jako dodatkowy element, który może być istotny przy podejmowaniu decyzji o ustanowieniu kuratora (np. dostępność wsparcia ze strony rodziny). Użycie precyzyjnych określeń: Sformułowanie „rodzaj i charakter spraw” dokładniej oddaje, że sąd powinien uwzględniać zarówno typ spraw wymagających wsparcia, jak i ich specyfikę (np. sprawy majątkowe, osobiste). Propozycja brzmienia przepisu Sąd, ustanawiając kuratora dla osoby potrzebującej wsparcia, uwzględnia: 1) zakres, w jakim osoba ta jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość oraz samodzielnie kierować swoim postępowaniem; 2) sytuację osobistą, rodzinną i majątkową osoby potrzebującej wsparcia; rodzaj i charakter spraw, przy prowadzeniu których wsparcie kuratora jest niezbędne.	
73.	PFON, PSONI, INŻ	art. 11 ustawy	Proponujemy stosowanie w całej ustawie nowej terminologii stanowiącej podstawę ustanowienia kuratora - „nie jest w stanie zrozumieć treści lub skutków oświadczenia woli lub dokonać	Uwaga nieuwzględniona Zaprojektowany przepis jest zgodny z projektowanym art. 16 k.c.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>samodzielnie czynności prawnych oraz która w związku z tym nie może w dostateczny sposób chronić swoich interesów</i> Terminologia użyta w projekcie – „postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem” opiera się na zwrotach występujących obecnie w przepisach odnoszących się do ubezwłasnowolnienia, której praktyka stosowania nie odpowiada celom nowego systemu wsparcia. Propozycja brzmienia przepisu <i>art. 11</i> <i>Sąd ustanawiając kuratora bierze pod uwagę to, w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie zrozumieć treść lub skutki oświadczenia woli lub dokonać samodzielnie czynności prawnych, jej sytuację osobistą i majątkową oraz rodzaj spraw, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie.</i>	
74.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Ustanowienie kuratora (art. 11)	Art. 11 projektu określa okoliczności, które sąd bierze pod uwagę decydując o ustanowieniu dla osoby z niepełnosprawnością kuratora wliczając w nie to, w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Sąd uwzględnia także sytuację	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.11. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			osobistą i majątkową osoby potencjalnie wspieranej oraz rodzaj sprawy, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie. W ocenie HFPC, regulacja ta nie w pełni odzwierciedla standard wskazany w art. 3 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. Jedną z zasad wskazanych w art. 3 Konwencji jest bowiem wymóg poszanowania godności oraz autonomii osób z niepełnosprawnościami, w tym swobody dokonywania wyborów, a także poszanowania niezależności takiej osoby. Na tym tle pojawia się więc wątpliwość czy kwestia ustanowienia kuratora dla takiej osoby również nie powinna być uzależniona od stanowiska osoby potencjalnie wspieranej co do konieczności ustanowienia kuratora, ewentualnie czy wola takiej osoby nie powinna być, chociażby w miarę możliwości, brana pod uwagę przez sąd. W tym kontekście można odwołać się bezpośrednio także do treści art. 12 ust. 3 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z którym „Państwa Strony podejmą odpowiednie środki w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do wsparcia, którego mogą potrzebować przy korzystaniu ze zdolności prawnej”. Lektura tego przepisu wskazuje wyraźnie, że Państwo podejmuje odpowiednie środki w celu zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wsparcia, a nie decyduje za nie w zakresie obowiązku korzystania z tego wsparcia. Tezę tę wzmacnia treść Komentarza Ogólnego nr 1 przygotowanego przez Komitet do Sprawa Praw Osób z Niepełnosprawnością, który wskazuje, że niektóre osoby z niepełnosprawnościami domagają się jedynie uznania ich prawa do zdolności do czynności prawnej na zasadzie równości z innymi osobami, zgodnie z art. 12 ust. 2 Konwencji. W efekcie „mogą nie chcieć korzystać z prawa do wsparcia, o którym mowa w art. 12 ust. 3 Konwencji” 7 .[Komitet do Spraw Praw Osób z Niepełnosprawnością, General comment No. 1 (2014), Article 12: Equal recognition before the law, § 19.] Komitet zaznacza także, że celem, dla którego ustanawiane są mechanizmy wsparcia musi być zapewnienie poszanowania praw, woli i preferencji osób z niepełnosprawnościami. Stąd, zdaniem HFPC, wola osoby z niepełnosprawnością powinna stanowić jeden z elementów branych pod uwagę przez sąd przy ustanowieniu kuratora, co powinno znajdować odzwierciedlenie w treści art. 11 projektu.	
75.	Obywatel 6		Pytanie: na jakim etapie i przez kogo będzie ustalana zdolność do podejmowania decyzji o sobie? Szczególnie tutaj myślę o osobach z chorobą psychiczną, które odmawiają leczenia,	Wyjaśnienie do uwagi Zgodnie z art. 11 projektowanej ustawy Sąd ustanawiając kuratora bierze pod uwagę to, w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			hospitalizacji. Często takie osoby pożyczając pieniądze, narażają całe rodziny na konsekwencje.	postrzegać lub oceniać rzeczywistość albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową oraz rodzaj spraw, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie.
76.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Wybór kuratora (art. 12)	HFPC pozytywnie ocenia wymóg kierowania się przez sąd, przy ustanowieniu kuratora, wskazaniem osób potrzebujących wsparcia. Pewne zastrzeżenia mogą natomiast budzić rozwiązania pozwalające sądowi zwrócić się o wyznaczenie takiego kuratora do placówki, w której przebywa osoba potrzebująca wsparcia. Rozwiązanie to może w niektórych wypadkach prowadzić do sytuacji totalnego uzależnienia osoby potrzebującej wsparcia od personelu danej placówki. Nietrudno wyobrazić sobie sytuacje, w których personel takiej placówki mógłby nie być zainteresowany (np. ze względów finansowych) usamodzielnieniem swojego podopiecznego lub przeniesieniem go w inne miejsce, a jednocześnie teoretycznie miałyby wspierać osobę wspieraną w podejmowaniu działań w tym kierunku. Dodatkowo, wydaje się, że kurator wspierający zewnętrzny względem placówki, w której przebywa osoba potrzebująca wsparcia, mógłby stanowić istotny element osłabiający izolację osoby wspieranej od	Wyjaśnienie do uwagi Zmieniono art. 11 projektowanej ustawy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			społeczeństwa, przyczyniając się także do większej kontroli sposobu sprawowania opieki nad osobą wspieraną przez personel tej placówki. Kwestia ta wymaga więc dalszego zastanowienia po stronie projektodawców.	
77.	Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych	Art. 12	Uzasadnienie zmian: Uwzględnienie interesu osoby potrzebującej wsparcia: Wprowadzenie klauzuli „o ile nie stoi to w sprzeczności z jej najlepiej pojętym interesem” zabezpiecza osobę potrzebującą wsparcia przed potencjalnie szkodliwym wyborem kuratora (np. w sytuacji konfliktu interesów). Rozbicie punktu 2 na elementy: Podział na podpunkty w ust. 2 zwiększa przejrzystość przepisu i ułatwia jego stosowanie w praktyce, zwłaszcza w kontekście proceduralnym. Uproszczenie języka: Zamiana „w braku kandydata na kuratora” na „w przypadku braku kandydata na kuratora” poprawia płynność i zgodność z zasadami języka prawnego. Precyzyjne odniesienie do „odpowiedniej osoby”: Sformułowanie „wskazanie odpowiedniej osoby” podkreśla, że kurator powinien spełniać określone	Uwaga uwzględniona w części- Zmieniono treść art. 11.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wymagania, aby mógł skutecznie realizować swoje obowiązki. Propozycja brzmienia przepisu 1. Sąd, decydując o wyborze kuratora, w pierwszej kolejności uwzględnia wskazanie osoby potrzebującej wsparcia, o ile nie stoi to w sprzeczności z jej najlepiej pojętym interesem. 2. W przypadku braku kandydata na kuratora wskazanego przez osobę potrzebującą wsparcia, sąd zwraca się o wskazanie odpowiedniej osoby do: 1) gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu osoby potrzebującej wsparcia; 2) organizacji pozarządowej zajmującej się ochroną praw osób z niepełnosprawnościami; placówki, w której przebywa osoba potrzebująca wsparcia.	
78.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Art. 12.ust.1	Przepis martwy, nierealny do zastosowania, błędnie powielający dotychczasowe, „martwe” rozwiązanie (art. 548 § 4 k.p.c.). W praktyce funkcjonowania SO w Lublinie ani razu nie udało się uzyskać od żadnej gminy wskazania takiej osoby. Analogiczna sytuacja występowała w odniesieniu do wszystkich działających na	Uwaga uwzględniona w inny sposób Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			obszarze właściwości Sądu organizacji pozarządowych mających zajmować się ochroną praw osób z niepełnosprawnościami. Większość z nich ma takie zapisy w statutach niewątpliwie dla pozyskiwania stosownych grantów i dotacji, natomiast w 100% odmawiały one ochrony praw osób z niepełnosprawnościami w postaci wskazywania kandydatów na doradców tymczasowych, czy nawet – w świetle dotychczasowych przepisów – kuratorów procesowych dla osób, co do których sąd stwierdzał niecelowość wysłuchiwania i doręczania pism sądowych (art. 556 § 1 i 2 k.p.c.). W udzielanych Sądowi odpowiedziach wszystkie te organizacje wskazywały albo na całkowity brak osób, które mogłyby pełnić takie funkcje w toku postępowania, albo na odmowę pełnienia funkcji przez wszystkie osoby związane z daną organizacją. W konsekwencji, aby w ogóle umożliwić zakończenie wskazanych postępowań konieczne było zwracanie się, mimo braku upoważnienia ustawowego, do izb radcowskich lub adwokackich na wskazywanie takich kandydatów spośród aplikantów lub adwokatów/ radców prawnych i osoby takie podejmowały faktyczne czynności w interesie uczestników, a co było i jest akceptowane w orzecznictwie sądów odwoławczych i Sądu Najwyższego. <i>Nota bene</i>	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			próby uzyskania stosownych wskazań od organizacji pozarządowych – w sytuacji braku dostępnego ich rejestru – zajmowały od kilku do kilkunastu miesięcy, wstrzymując tok postępowania nawet w sprawach bardzo pilnych. Propozycja brzmienia przepisu Uzupełnienie o możliwość zwrócenia się przez sąd do wskazania kandydatów przez izby adwokackie i izby radcowskie spośród aplikantów, radców prawnych, adwokatów	
79.	Obywatel 5	Strona 3 Dział 3 Art. 12 1.	W braku kandydata na kuratora sąd zwraca się do gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu osoby potrzebującej wsparcia Konkretnie do kogo w gminie?	Uwaga nieuwzględniona Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w tym art. 11. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. .
80.	PFON, PSONI, INŻ	art. 12 ust. 2	Obecna treść przepisu wprowadza nieuzasadnione ograniczenie dla sądu poszukującego kandydata na kuratora poprzez alternatywę rozłączną „albo” dotyczącą gminy albo ngo lub placówki. Ze względu na przewidywane trudności w poszukiwaniu kandydatów należy rozszerzyć możliwości działań w tym zakresie przez sąd. Propozycja brzmienia przepisu	Uwaga uwzględniona Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w tym art. 11. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>W braku kandydata na kuratora sąd zwraca się o jego wskazanie do gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu osoby potrzebującej wsparcia lub do organizacji pozarządowej zajmującej się ochroną praw osób z niepełnosprawnościami lub do placówki, w której przebywa osoba potrzebująca wsparcia.</i>	
81.	Inicjatywa “Nasz Rzecznik”, Fundacja Po Mojemu w Krakowie	art. 12 ust. 2	Niezrozumiałe jest pominięcie w przypadku braku kandydata na kuratora możliwości zwrócenia się przez sąd o jego wskazanie do osoby faktycznie wspierającej/opiekuna faktycznego. Opiekunem takim jest często osoba bliska, rodzic czy inna osoba zobowiązana do alimentacji. Ze względu na łączące ją z osobą potrzebującą wsparcia relacje, ma dużą wiedzę o jej potrzebach i preferencjach. Wskazane jest, aby ze względu na spójność i zakres regulacji, określić organizację pozarządową tak samo jak w innych przepisach projektu np proponowanego art. 605⁴ § 3 kpc oraz nie ograniczać możliwości zwrócenia się przez sąd do tylko jednej z organizacji. Nie jest również celowe, aby ograniczyć wybór sądu tylko do organizacji zajmującej się ochroną praw osób z niepełnosprawnościami. Nie tylko bowiem osoby z niepełnosprawnościami będą osobami	Uwaga uwzględniona w inny sposób, zmieniono treść art. 11 projektowanej ustawy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			potrzebującymi wsparcia lub osobami wspieranymi w rozumieniu ustawy. Propozycja brzmienia przepisu art. 12 ust. 2. W braku kandydata na kuratora sąd zwraca się o jego wskazanie do osoby faktycznie wspierającej/opiekuna faktycznego, do gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu osoby potrzebującej wsparcia lub do organizacji pozarządowych, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka lub do placówki, w której przebywa osoba potrzebująca wsparcia.	
82.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 12 ust.2	W przepisie art.12 ust. 2 brak jest wskazania by kuratorem w pierwszej kolejności była osoba bliska, a dopiero w braku takiej możliwości, aby był to pracownik organizacji zajmującej się ochroną praw osób z niepełnosprawnością. O ile zrozumiałym jest preferencja przyszłego wspieranego, o tyle w praktyce kuratorem najczęściej będzie osoba bliska, która z zasady najlepiej rozumie potrzeby wspieranego. Okoliczność tę zdaje się zauważać projektodawca wskazując, iż „względy pragmatyczne przemawiają za tym, by kurator miał bezpośredni kontakt z osobą wspieraną”, zaś dopiero w braku	Uwaga uwzględniona Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w tym art. 11. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			takiej możliwości był pracownikiem organizacji zajmującej się ochroną praw osób z niepełnosprawnością tak, by możliwie najlepiej rozumieć potrzeby. Z tego też powodu ZG SNRP postuluje by w dalszej kolejności, w braku możliwości uzyskania preferencji osoby wspieranej wskazywana była osoba bliska	
83.	Centrum Usług Społecznych w Głogowie	Art. 12 ust. 2	Mając na uwadze toczące się prace nad zmianą instytucji ubezwłasnowolnienia zwracam się z prośbą o podjęcie działań w zakresie doprecyzowania przepisów dotyczących ustanawiania przez sąd pracowników socjalnych lub kierowników ośrodków pomocy społecznej kuratorami i opiekunami osób ubezwłasnowolnionych, w sytuacjach kiedy członkowie rodzin tych osób nie wyrażają zgody na pełnienie tej funkcji. Praktyka sądów pokazuje, że coraz częściej obowiązek pełnienia tej funkcji spoczywa na pracowniku socjalnym lub kierowniku ośrodka pomocy społecznej lub dyrektorz centrum usług społecznych (w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych), pomimo, że przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie pozostawiają wątpliwości co do obowiązku ciążącego na osobach najbliższych w zakresie sprawowania opieki.	Uwaga nieuwzględniona Pełnienie funkcji kuratora musi opierać się na zasadzie dobrowolności tj. kandydat na kuratora musi wyrazić zgodę na pełnienie funkcji. Przepis określa podmioty do których Sąd zwraca się o wskazanie kandydatów na kuratora, zaś osoba kierująca pracą w danym podmiocie poszukuje osób chętnych do pełnienia funkcji kuratora. W braku osób gotowych do podjęcia się funkcji kuratora sąd otrzyma odpowiedź, że brak jest takich kandydatów.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Przepis art. 149 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego a w szczególności § 3 nakłada m.in na jednostkę organizacyjną pomocy społecznej obowiązek wskazania osoby, której opieka mogłaby być powierzona. Ustawodawca zwolnił sąd z obowiązku poszukiwania opiekuna, „przerzucając” ten obowiązek, między innymi na ośrodek pomocy społecznej mając na względzie wiedzę o osobach najbliższych uzyskanych podczas wywiadu środowiskowego. Pracownik socjalny, bezspornie posiada lub może posiadać, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, wiedzę o osobach najbliższych, mogących tej opieki się podjąć. Takie działania związane z poszukiwaniem osoby są podejmowane przez ośrodki pomocy społecznej, a informacje o potencjalnych kandydatach przekazywane są do sądów opiekuńczych. Nie można jednak utożsamiać obowiązku wskazania kandydata z obowiązkiem przejęcia przez pracowników pomocy społecznej funkcji opiekuna lub kuratora osoby ubezwłasnowolnionej. Takie wskazanie konkretnych osób zobowiązanych do pełnienia funkcji opiekuna uregulowane zostało w § 4 krio wobec osób małoletnich „ <i>W razie potrzeby ustanowienia opieki dla małoletniego umieszczonego w pieczy zastępczej, sąd powierza sprawowanie opieki, przede wszystkim: w</i>	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej - rodzicom zastępczym, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnym domu dziecka - osobom prowadzącym ten dom, w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego - osobom prowadzącym tę placówkę, w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej: socjalizacyjnej, specjalistyczno-terapeutycznej, interwencyjnej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej - osobom bliskim dziecka...".</i> Przepisy prawa pracy i ustawy o pomocy społecznej, również nie ustalają norm zgodnie, z którą pracodawca (kierownik ops, dyrektor cus) mógłby skutecznie domagać się od pracownika objęcia opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie w sytuacji kiedy pracownik nie posiada wpisanego w zakres swoich obowiązków służbowych zadania pełnienia takiej funkcji. Przepisy prawa, a w szczególności przywołane wyżej przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, nie nakładają na jakiegokolwiek pracownika ośrodka pomocy społecznej obowiązku objęcia funkcji opiekuna. Podobnie kierownik ops nie może nikogo zmusić do objęcia takiej opieki, chyba że pracownik właśnie w takim	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			charakterze został zatrudniony lub wyraził chęć sprawowania takiej funkcji. Obowiązki opiekuna prawnego, w stopniu znacznym przekraczają bowiem zakres obowiązków pracownika socjalnego. Opiekun ustanowiony przez sąd jest obowiązany wykonywać swe czynności z należytą starannością. Przede wszystkim opiekun sprawuje pieczę nad osobą ubezwłasnowolnioną, co wiąże się z koniecznością zadbania, o odpowiednie środki do życia, odpowiednio zapewnioną opiekę lekarską, aby osoba nie stwarzała zagrożenia dla siebie i innych osób, a w razie konieczności, podejmowanie czynności w zakresie umieszczenia osoby w odpowiedniej placówce, np. szpitalu, czy domu pomocy społecznej. Ponadto opiekun sprawuje zarząd nad majątkiem osoby ubezwłasnowolnionej tj. dba o jego majątek, sporządzenie inwentarz majątku ubezwłasnowolnionego i przedstawia go sądowi oraz reprezentuje osobę wobec osób trzecich w czynności prawnych, czy składaniu oświadczeń woli. Trzeba mieć na względzie fakt, że obowiązki te opiekun wykonuje o każdej porze dnia i nocy i mają pozorne tylko podobieństwo do funkcji i roli jaką pełni pracownik socjalny. Rola Ośrodka wynikająca z przepisów krio sprowadza się natomiast do poszukiwania i wskazania osoby	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wyrażającej chęć podjęcia się opieki, nie zaś przejmowania tej opieki za pośrednictwem swoich pracowników. Niezrozumiałe jest natomiast podejście do braku zgody na stanowanie opieki nad członkiem rodziny przez osobę najbliższą i przyjmowanie braku zgody jako argumentu do poszukiwania innego kandydata (najczęściej w osobie pracownika socjalnego, który de facto musi taką zgodę wyrazić). Argumentacja sądów przemawiająca za zasadnością ustanowienia pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej kuratorem/opiekunem osoby ubezwłasnowolnionej w sytuacji braku zgody członka rodziny opierająca się na znajomości przez pracownika ops tematyki społecznej oraz rzetelności wynikającej ze stosunku pracy nie znajduje w mojej ocenie uzasadnienia. Takie podejście skutkuje tym, że pracownikom socjalnym dokłada się dodatkowych obowiązków przy i tak dużym obciążeniu pracą. Różnorodność realizowanych przez pracowników ops/cus zadań, nie tylko w zakresie pomocy społecznej, wymaga dużej mobilności, elastyczności i systematycznego podnoszenia kwalifikacji, co również wiąże się z zagospodarowaniem przez pracownika odpowiedniego wymiaru czasu wolnego. Zaznaczyć należy, że grupa zawodowa	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pracowników socjalnych jest grupą deficytową. Wiele ośrodków pomocy społecznej ma trudności z uzyskaniem minimalnego wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych wynikającą z zapisów ustawy o pomocy społecznej. Już obecnie stosowane praktyki sądów w zakresie ustanawiania pracowników ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych, powodują składanie przez nich deklaracji zwolnień z pracy i poszukiwania pracy o mniejszym obciążeniu psychicznym. Nadmienimy, że ośrodki pomocy społecznej podejmują stałe działania w celu poszukiwania odpowiednich kandydatów na opiekunów osób ubezwłasnowolnionych spoza kadry ośrodka, jednak zainteresowanie taką formą pracy nie znajduje zainteresowania pomimo możliwości uzyskania stosownego wynagrodzenia.	
84.	Koalicja „Na pomoc niesamodzielnym” – Związek Stowarzyszeń	Art. 12 pkt. 2	Włączenie osób niesamodzielných oraz seniorów w kontekście wsparcia i podejmowania decyzji jest niezwykle istotne, zwłaszcza w obliczu starzejącego się społeczeństwa. Osoby te często borykają się z podobnymi wyzwaniami co osoby z niepełnosprawnościami, a ich potrzeby powinny być uwzględniane w legislacji oraz polityce społecznej. Propozycja brzmienia przepisu	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Art. 12 2. Sąd może zwrócić się do organizacji pozarządowych, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka o wskazanie osoby, która może być ustanowiona doradcą tymczasowym.	
85.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	art. 13 ust. 2	- Co do regulacji dotyczących kurateli dla osób pełnoletnich wątpliwości może budzić przepis art. 13 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym kuratorem nie może zostać osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W niektórych sytuacjach niekaralność, może mieć znaczenie, zwłaszcza w przypadku ochrony praw majątkowych czy zarządu majątkiem. Jednakże należy mieć na względzie sytuacje, w których osoba z najbliższej rodziny ze względu np. na ukaranie za przestępstwo skarbowe i jednocześnie dobry kontakt z osobą potrzebującą ustanowienia kuratora mogłaby pełnić funkcje. Mając na względzie przesłankę etyczną rodzi się pytanie o jej niezbędny charakter i czy rzeczywiście w każdej sytuacji powoduje to automatyczny brak rękojmi prawidłowego pełnienia funkcji kuratora. Skoro najistotniejsze są potrzeby osoby potrzebującej wsparcia może to ograniczać krąg osób. Tym	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			bardziej, że kwalifikacje osobiste kandydata na kuratora oceniać będzie sąd rozpoznający sprawę o ustanowienie kuratora i będą one przedmiotem postępowania dowodowego w toku sprawy, a jednocześnie konieczna jest zgoda na pełnienie funkcji kuratora. Nadto konieczność weryfikacji kandydata na kuratora w dotychczasowym stanie prawnym wynikała z art. 148 § 2 k.r.o., zgodnie z którą nie może być ustanowiony opiekunem (kuratorem) ten, w stosunku do kogo zachodzi prawdopodobieństwo, że nie wywiąże się należycie z obowiązków opiekuna (kuratora). Sąd ustanawiając opiekuna lub kuratora, podejmuje pewne ryzyko, albowiem nie ma pewności, czy osoba ta będzie prawidłowo wywiązywała się z pełnionej funkcji ⁵ . 5 M. Jankowska, Kuratela nad osobą ubezwłasnowolnioną częściowo Raport z badania aktowego, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2018, s. 26.	
86.	Sąd Apelacyjny w Krakowie	Art.13.ust.2 projektu Art.109 ¹¹ § 2 z projektowanych zmian do KC	Wyłączone od pełnienia funkcji kuratora i pełnomocnika rejestrowanego powinny zostać osoby prawomocnie skazane za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Interesami osób wymagających wsparcia nie powinny zajmować się osoby rażąco naruszające porządek prawny niezależnie od charakteru przestępstwa za które zostały skazane	Uwaga nieuwzględniona Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art. 13 (poprzednia numeracja, aktualnie art. 12). W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			W obu przypadkach : „Kuratorem nie może zostać osoba prawomocnie skazana przez sąd za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe”	Uwzględniono m. in. poniższą uwagę Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych: <i>Co do regulacji dotyczących kurateli dla osób pełnoletnich wątpliwości może budzić przepis art. 13 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym kuratorem nie może zostać osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W niektórych sytuacjach niekaralność, może mieć znaczenie, zwłaszcza w przypadku ochrony praw majątkowych czy zarządu majątkiem. Jednakże należy mieć na względzie sytuacje, w których osoba z najbliższej rodziny ze względu np. na ukaranie za przestępstwo skarbowe i jednocześnie dobry kontakt z osobą potrzebującą ustanowienia kuratora mogłaby pełnić funkcje. Mając na względzie przesłankę etyczną rodzi się pytanie o jej niezbędny charakter i czy rzeczywiście w każdej sytuacji powoduje to automatyczny brak rękojmi prawidłowego pełnienia funkcji kuratora. Skoro najistotniejsze są potrzeby osoby potrzebującej wsparcia może to ograniczać krąg osób. Tym bardziej, że</i>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				<i>kwalifikacje osobiste kandydata na kuratora oceniać będzie sąd rozpoznający sprawę o ustanowienie kuratora i będą one przedmiotem postępowania dowodowego w toku sprawy, a jednocześnie konieczna jest zgoda na pełnienie funkcji kuratora. Nadto konieczność weryfikacji kandydata na kuratora w dotychczasowym stanie prawnym wynikała z art. 148 § 2 k.r.o., zgodnie z którą nie może być ustanowiony opiekunem (kuratorem) ten, w stosunku do kogo zachodzi prawdopodobieństwo, że nie wywiąże się należycie z obowiązków opiekuna (kuratora). Sąd ustanawiając opiekuna lub kuratora, podejmuje pewne ryzyko, albowiem nie ma pewności, czy osoba ta będzie prawidłowo wywiązywała się z pełnionej funkcji. M. Jankowska, Kuratela nad osobą ubezwłasnowolnioną częściowo Raport z badania aktowego, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2018, s. 26.</i> Podobnie w przypadku pełnomocnika rejestrowanego zmiane uległ projektowany art. 109(11) Kodeksu cywilnego. Należy mieć przede wszystkim na uwadze, że ustanowienie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				pełnomocnika rejestrowanego będzie miało charakter dobrowolny. Wybór osoby pełnomocnika uzależniony będzie od woli mocodawcy. Celem zabezpieczenia interesów mocodawcy projekt przewiduje m.in. możliwość zwolnienia pełnomocnika rejestrowanego przez sąd w przypadku gdy działania lub zaniechania pełnomocnika rejestrowanego będą sprzeczne z wolą mocodawcy, będą zagrażać jego interesom albo je naruszać.
87.	PFON, PSONI, INŻ	art. 13 ust. 3	Termin „sprzeczność między interesami” jest terminem niezdefiniowanym, który nie występuje w polskim systemie prawnym. Proponujemy zastąpienie terminu pojęciem „konfliktu interesów”, którego znaczenie jest powszechnie znane. Propozycja brzmienia przepisu <i>Sąd może ustanowić jednego kuratora dla kilku osób, jeżeli nie występuje pomiędzy nimi konflikt interesów.</i>	Uwaga uwzględniona
88.	Obywatel 5	Art. 13. 3.	Sąd może ustanowić jednego kuratora dla kilku osób, jeżeli nie ma sprzeczności między interesami tych osób.	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na brak kandydatów na kuratorów projektodawca przewidział

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Dla kilku osób czyli ilu? Bardzo niebezpieczna furtka, szczególnie w DPSach i innych instytucjach do życia, dająca możliwość do nadużyć oraz niekierowania się zindywidualizowanymi potrzebami osoby wymagającej wsparcia kuratora oraz nadmiernego ograniczenia spraw pozostawionych do osobistego prowadzenia przez osobę wspieraną jak również utrudnionego pełnego wykorzystania możliwości niezależnego życia, rehabilitacji lub leczenia (patrz możliwy proceder wskazany w: https://www.filmweb.pl/film/O+wszystko+zadba+m-2020-846413)	możliwość pełnienia tej funkcji wobec kilku osób przez jedną osobę.
89.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	Art. 14	Zgodnie z projektowanym art. 14 ustawy, kuratora ustanawia się na oznaczony czas, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, nie dłuższy niż pięć lat. Ustanowienie kuratora można ponawiać. O ile samo założenie, że środek taki nie może być a priori stosowany na czas nieoznaczony, w realiach długotrwałości postępowań sądowych regulacja ta może rodzić trudności i wątpliwości co do pozostawienia osoby wymagającej pomocy kuratora bez wsparcia. W praktyce powodować będzie to sytuacje, w których osoby wymagające pomocy kuratora nie będą mogły skutecznie korzystać ze zdolności do czynności prawnych. Warto rozważyć wprowadzenie założenia, że ustanowienie kuratora na czas wskazany w	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art. 13. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			postanowieniu lub ustawie podlega przedłużeniu na czas postępowania w sprawie dalszego wyznaczenia kuratora.	
90.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	art. 14 projektu	Nie do końca jest jasne dlaczego kuratora wspierającego można ustanowić jedynie na czas oznaczony nie dłuższy niż 5 lat. Ustanowienie tego rodzaju kurateli nie wiąże się z ograniczeniem zdolności do czynności prawnych ani z umocowaniem kuratora do reprezentowania kuranda. Konieczność takiego ograniczenia nie wynika wprost z art. 12 KPON. Z tego powodu rodzi się pytanie, dlaczego ten kurator może być ustanowiony tylko na czas oznaczony i ma podlegać maksymalnie co 5 lat sprawdzeniu, czy nadal jest on potrzebny, skoro zgodnie z art. 17 ust. 1 sąd uchyla kuratelę w każdym czasie, gdy odpadnie przyczyna jej ustanowienia. Kurandzi, dla których kuratela wspierająca będzie ustanawiana w założeniu będą w stanie samodzielnie złożyć wniosek o uchylenie kurateli. Proponowany art. 14 może zniechęcać do podejmowania się roli kuratorów wspierających, ponieważ sprawowanie takiej funkcji będzie wiązało się z obowiązkowym zaangażowaniem w procedurę sądową co najmniej raz na 5 lat. Jak podkreślali uczestnicy dyskusji w ramach posiedzenia Katedr, dla osób nieuleczalnie chorych albo mających chorobę wrodzone to postępowanie	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art. 13. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			sprawdzające, czy kurator wspierający jest nadal potrzebny może stanowić uporczywą procedurę powtarzającą się, mimo że jej wynik będzie niezmienny za każdym razem (problem też dostrzeżono także w trakcie prac w KKPC). Czy w takich sytuacjach prawo powinno zmuszać do udziału w procedurze co pięć lat, w której osobie z niepełnosprawnością powagą Państwa przypomina się, że jej stan jest niezmiennie niezmienny? Rozumiem, że okresowego sprawdzenia sytuacji osoby z niepełnosprawnością wymaga się w konwencji w przypadku jakiegokolwiek przypadku zastępstwa pośredniego, ale czy w zakresie kurateli wspierającej nie idziemy z tym rozwiązaniem zbyt daleko, ze szkodą lub udręką dla takiej osoby.	
91.	Inicjatywa “Nasz Rzecznik”, Fundacja Po Mojemu w Krakowie	art. 14	Sztywne wskazanie okresu maksymalnego, na który sąd może ustanowić kuratora, jest niecelowe w przypadku osób, których stan zdrowia zgodnie z wytycznymi naukowymi nie ulegnie poprawie a nawet jest pewne, iż ulegnie pogorszeniu. Szczególnie w przypadku osób z neurodegeneracyjnymi zespołami genetycznymi, z demencją, z zespołami otępiennymi, z chorobą Alzheimera, w śpiączce itp. konieczność powtarzania procedur przed sądem będzie odbierana jako traumatyzująca i niepotrzebnie obciążająca nie tylko dla samych uczestników postępowania, ale też dla sądów rodzinnych.	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności wskazany w treści uwagi przepis. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Zamiast sztywnego okresu lepszym narzędziem ochrony jest opracowanie dobrych standardów kontroli nad wykonywaniem kurateli i wyposażenie sądów rodzinnych w zasoby, aby taki nadzór mogły realnie i skutecznie prowadzić. Należy podkreślić, iż wskazanie określonego maksymalnego okresu 5 lat ustanowienia kuratora przez sąd nie wynika ściśle z zapisów Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami ani ze standardów międzynarodowych; w szczególności taki wymóg nie jest wskazany w Komentarzu Generalnym nr 1 Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych. Propozycja brzmienia przepisu art. 14. Kuratora ustanawia się na oznaczony czas, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia. Ustanowienie kuratora można ponawiać. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wynikających ze stanu zdrowia osoby potrzebującej wsparcia kuratora można ustanowić na czas nieoznaczony.	
92.	Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych	Art. 14	Uzasadnienie zmian: Dodanie ustępów dla lepszej przejrzystości: Podział przepisu na dwa ustępy zwiększa czytelność i precyzję regulacji.	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Wprowadzenie wymogu ponownej oceny: Wprowadzenie obowiązku ponownej oceny sytuacji osoby potrzebującej wsparcia przed każdym przedłużeniem okresu ustanowienia kuratora zabezpiecza przed automatycznym przedłużaniem, co mogłoby prowadzić do niepotrzebnego ograniczania jej autonomii. Uwzględnienie zmieniających się potrzeb osoby wspieranej: Zapis „uwzględniającej jej aktualne potrzeby i możliwości” podkreśla dynamiczny charakter sytuacji osoby potrzebującej wsparcia i konieczność dostosowania decyzji sądu do bieżących okoliczności. Zachowanie maksymalnego okresu pięciu lat: Przepis pozostawia ograniczenie czasowe, ale wprowadza dodatkowy wymóg analizy, co czyni decyzję bardziej indywidualną i opartą na rzeczywistych przesłankach. Propozycja brzmienia przepisu 1. Kuratora ustanawia się na oznaczony czas, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, jednak nie dłuższy niż pięć lat.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Ustanowienie kuratora może być ponawiane, przy czym każdorazowe przedłużenie wymaga przeprowadzenia ponownej oceny sytuacji osoby potrzebującej wsparcia, uwzględniającej jej aktualne potrzeby i możliwości."	
93.	PFON, PSONI, INŻ	art. 14	Obecna treść przepisu „Kuratora ustanawia się na oznaczony czas, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, nie dłuższy niż pięć lat. Ustanowienie kuratora można ponawiać” przewiduje za długi naszym zdaniem okres kurateli. Wydaje się, że 3 lata będą wystarczające z jednej strony dla zabezpieczenia praw i interesów osoby potrzebującej wsparcia, a z drugiej umożliwią sądowi odpowiednią ocenę sytuacji tej osoby, działań kuratora i pozwolą zaproponować ewentualne zmiany. 5-letni okres może być w wielu przypadkach za długi i nie odpowiadać na potrzeby różnorodnych osób. Dodatkowo należy podkreślić ogromne ryzyko związane z dyspozycją proponowanego art. art. 605¹² przewidzianego w art. 29 ustawy – uwaga poniżej Propozycja brzmienia przepisu <i>„Kuratora ustanawia się na oznaczony czas, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, nie dłuższy niż trzy lata. Ustanowienie</i>	Uwaga nieuwzględniona Podczas prac Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji projektodawca szczegółowo wyjaśniał z jakiej przyczyny został przyjęty okres 5 letni. W tym zakresie projektodawca opierał się na doświadczeniach Czech, gdzie początkowo wprowadzony okres 3 letni okazał nie całkowicie niewystarczający dla procedowania wszystkich spraw z tego zakresu. Należy mieć na uwadze, że okres 5 letni nie jest okresem koniecznym, sąd zawsze może ustanowić okres krótszy, stosownie do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia. Projektodawca miał także na uwadze dane statystyczne, z których wynika aktualna ilość osób całkowicie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>kuratora można ponawiać” potrzeba skrócenia okresu do 3 lat”</i>	ubezwłasnowolnionych (ok. 100 000), jest to grupa osób, do której ten projekt jest również kierowany. Nie można zatem zapominać, że w zdecydowanej większości stan zdrowia takich osób nie ulegnie zmianie w ciągu 5 lat. Na skutek zgłoszonych uwag przepis uległ zmianie.
94.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów		Wydaje się ponadto, że 5-letni okres „przejściowy” jest zbyt długi. Pozostawienie na tak długi okres dotychczasowego opiekuna prawnego sprawia, że dla osoby ubezwłasnowolnionej na podstawie dotychczasowych przepisów nic się w praktyce nie zmieni przez okres 5 lat (w przypadku osób starszych może to oznaczać do końca życia).	Uwaga nieuwzględniona Aktualnie osób ubezwłasnowolnionych jest ponad 100.000. Oznacza to, że dla każdej z tych osób musi zostać ustanowiony kurator, na podstawie nowych przepisów prawa. Okres 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy wynika zatem z wolumenu tych spraw, jak również konieczności organizacji pracy w sądownictwie powszechnym, które w okresie „przejściowym” będzie znacząco obciążone pracą. Należy jednak podkreślić, że do tymczasowego kuratora stosuje się nowy przepisy, a zatem nie sposób stwierdzić, że w praktyce zmiana nie będzie odczuwalna dla tych osób. Na skutek zgłoszonych uwag przepis uległ zmianie.
95.	Sąd Okręgowy w Szczecinie	Art. 14	Zupełnie zbędne jest każdorazowo wprowadzanie instytucji kuratora na czas oznaczony, nie dłuższy niż 5 lat (art. 14 projektu ustawy) z możliwością	Wyjaśnienie do uwagi

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Prezes Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie		ponawiania jego ustanowienia, bowiem dotychczasowe doświadczenie zawodowe sędziów wskazuje jednoznacznie na to, że istnieją osoby obecnie ubezwłasnowolnione całkowicie i posiadające opiekunów prawnych, co do których (bez konieczności zasięgnięcia w tym wypadku wiedzy specjalistycznej), można przyjąć, że ich stan zdrowia się już nie poprawi, a co najwyżej może się jedynie pogorszyć. W stosunku do takich osób obowiązek ponawiania ustanawiania kuratora po 5 latach jest marnotrawieniem środków finansowych, które są potrzebne na przeprowadzenie takiego postępowania, czasu orzeczników, co z kolei spowoduje, że prowadzenie kolejnych postępowań w przedmiocie ustanowienia kuratora dla tej samej osoby, będzie się odbywać kosztem wydłużenia innych postępowań w sądzie rejonowym w wydziałach rodzinnych, jeżeli do czasu wejścia w życie proponowanych zmian nie nastąpi zwiększenie zasobów ludzkich przeznaczonych do pracy w tychże wydziałach (sędziów, asystentów sędziów, a także sekretarzy). Konieczność cykliczności postępowań o ustanowienie kuratora będzie bowiem generowała znaczną dodatkową (w porównaniu z obecną) liczbę czynności, tak w postępowaniu rozpoznawczym, jak i następnie wykonawczym, niezbędnych do przeprowadzenia	Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art. 13. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Projektodawca uznał, że orzeczenie sądu nie prowadzi do ubezwłasnowolnienia (częściowego lub całkowitego pozbawienia zdolności do czynności prawnych), to „ciężar gatunkowy” sprawy nie uzasadnia właściwości sądów okręgowych. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Projektodawca miał również na uwadze, że aktualnie sprawy, w których orzeczono ubezwłasnowolnienie całkowite albo częściowe objęte są nadzorem sądu opiekuńczego w postępowaniu wykonawczym. Sąd ten zna problemy

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			w tego rodzaju postępowaniach. Ponadto zwiększy się liczba posiedzeń poza siedzibą sądu (wysłuchań w miejscu zamieszkania osób, co do których będzie istniała potrzeba ustanowienia kuratora), bowiem w przeważającej ilości przypadków są to osoby (ze względu na stan zdrowia) nie będące w stanie stawić się w sądzie. Ponadto pewne zastanowienie budzi fakt, że skoro dotychczas, ze względu na rangę, sprawy o ubezwłasnowolnienie były kategorią spraw, do rozpoznania których, jako sąd pierwszej instancji przewidziany był sąd okręgowy, obecnie — pomimo jedynie wyeliminowania z nazewnictwa pojęcia „ubezwłasnowolnienie” — ustawodawca postanowił, że ocena tego „w jakim zakresie dana osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem (...)” będzie należała do sądu rejonowego, jako sądu pierwszej instancji (art. 11 i art. 29 pkt 8) projektu ustawy). Propozycja brzmienia przepisu Zasadnym byłoby pozostawienie tej kategorii spraw do rozpoznania sądom okręgowym.	osoby, która ma ustanowionego opiekuna prawnego.
96.	Koalicja „Na pomoc	Art. 14	Ustanowienie kuratora powinno być czasowe i nie przekraczać trzech lat. Krótszy okres czasu może	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	niesamodzielnym ” - Związek Stowarzyszeń		wprowadzać większą dynamikę i mobilizować do bardziej intensywnego działania. W przypadku ustanowienia na 3 lata kuratorzy i osoby zaangażowane mogą bardziej koncentrować się na osiągnięciu konkretnych celów w określonym czasie, co sprzyja lepszej organizacji pracy. 5 lat może rzeczywiście prowadzić do poczucia, że „mamy czas” i powodować mniejszą pilność w działaniu. Propozycja brzmienia przepisu Art. 14 Kuratora ustanawia się na oznaczony czas, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, nie dłuższy niż trzy lata. Ustanowienie kuratora można ponawiać.	Okresy wskazane w art. 13 są okresami maksymalnymi, sąd może ustanowić okres krótszy, stosownie do potrzeb danej osoby. W każdej sytuacji osoba wspierana może wnosić o zmianę kuratora.
97.	Obywatel 11		Część 1 z 3 Dziękuję za podjęcie się trudnego zadania prób zbliżenia polskiego porządku prawnego do międzynarodowych standardów ochrony praw osób z niepełnosprawnościami. Jako rodzica córki z autyzmem w sprzężeniu z niepełnosprawnością intelektualną, mam możliwość w praktyce życiowej doświadczać regulacji prawnych i z tej płaszczyzny odniosę się do Państwa projektu. Po zapoznaniu się z Państwa projektem nie byłam w stanie wywnioskować jakie są przesłanki, które córka musi spełnić, aby ustanowiono dla niej kuratora reprezentującego	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art. 19 oraz art. 13 projektu ustawy. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Podjęto także decyzję w przedmiocie maksymalnego okresu trwania kurateli.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			i/lub wspierającego (również, gdzie jest granica pomiędzy tymi instrumentami?), gdyż również jak wywnioskowałam córka może mieć kilku kuratorów, w tym i kuratora reprezentującego i wspierającego w zależności od jej potrzeb. Czy zatem przewidziane jest, czy kuratorzy będą ze sobą współpracować i na jakich zasadach. W tym zauważyłam, że jeśli chodzi o instrument kuratora reprezentującego poświęcono my cały rozdział, natomiast kurator wspierający został opisany tylko w jednym Art. 26. Nie posiadam tak wysokiej i zaawansowanej wiedzy prawniczej jak autorzy projektu, co może tłumaczyć mój niepokój i pytanie czy jest to wystarczające opracowanie tematu i będzie to nadal bezpieczna dla mojej córki w przyszłości? Wzbudziła we mnie pozytywne emocje możliwość wejścia córki w związek małżeński. Zasmuciła, tutaj korzystam z naszego doświadczenia, konfrontacja z rzeczywistością, obecnie na żadnym etapie edukacji córka podstawowych informacji nie uzyskała o tym jakie są konsekwencje i obowiązki małżonków, w tym odpowiedzialność rodzicielska, nie jest to poruszane w podręcznikach szkolnych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Jest to sytuacja zrozumiała i wynika z faktu braku takiej możliwości dotychczas. Tym nie mniej mam nadzieje, że zdają sobie Państwo sprawę, że z dnia	Rozporządzenie dotyczące sposobu przygotowania wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie będzie procedowane po uchwaleniu ustawy, w okresie przed jej wejściem w życie. Kwestie alimentacji pozostają poza zakresem projektowanej regulacji.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			na dzień to będzie bardzo duży problem. Mianowicie, zgodnie z KPON dają Państwo mojej córce “prawo do” nowej określonej czynności prawnej, bez wcześniejszego przygotowania jej jako obywatela do podjęcia świadomej decyzji, tak aby miała szansę ona zakończyć się sukcesem. I ten argument będzie dotyczył każdej płaszczyzny projektowanych zmian. Innymi słowy, proponowane zmiany nie pokrywają się obecnie z możliwościami systemu i dostępnymi usługami, co z przykrością stwierdzam jest pomijane, w każdej rozmowie o omawianym w tym dokumencie projekcie. Sama zmiana przepisów nie poprawi jakości życia mojej córki, bez zmian na poziomie usług i funkcjonowania systemu. Po zmianach w urzędach zamiast dokumentu zawierającego orzeczenie o ubezwłasnowolnieniu córki, będzie ode mnie wymagane posiadanie dokumentu poświadczającego, że jestem kuratorem córki. W tym reszta procedur i brak wsparcia dla córki będzie przebiegać tak samo. Na stronie 5 OSR projektu ustawy przeczytałam, że dla przykładu jako kurator reprezentujący córki, będąc upoważniona do prowadzenia jej spraw i w jej imieniu, moje działania nie wyłączają możliwości osobistego działania córki, i działamy równolegle. By na następnej stronie dowiedzieć się, że jednostronna czynność prawna dokonana przez	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			córkę bez mojej zgody będzie nieważna, a ważność umowy będzie zależała od mojego potwierdzenia. Połączenie tych dwóch faktów postrzegam, jako że córka ma prawo do czynności prawnych ALE tylko teoretycznie, gdyż w praktyce już takiego prawa nie ma, jako że wymagane jest potwierdzenie przez kuratora. Rozumiem, co do zasady powód, którego celem jest zapewnić bezpieczeństwo córce. Tym nie mniej, nie jesteśmy tutaj u postaw w sprzeczności z założeniami projektu? I oddajemy prawo do czynności prawnych tylko na ‘papierze’ tj. fikcyjnie? Cześć 2 z 3 Ustanawianie kuratora co pięć lat stanowić zbędne obciążanie sądów oraz mojej rodziny. Praktyka życiowa wskazuje, że poprawa stanu zdrowia osób ubezwłasnowolnionych to przypadki rzadkie (odnosząc się do mojej rodziny tj. niepełnosprawności intelektualnej, sytuacja zdrowotna będzie się u nas pogarszać). Wobec tego, co dobrego wnosi w nasze życia ustanawianie kuratora co pięć lat? Czy jest możliwa zamiana ‘ustanowienia’ kuratora na ‘weryfikację’ co pięć lat dalszej zasadności trwania kurateli? U nas jak i u wielu rodzin, szczególnie jeśli chodzi o osoby straszne, sytuacja nie poprawi się. Co więcej będzie z biegiem lat coraz trudniejsza. W Art. 6055. § 5. wskazują Państwo, że w drodze rozporządzenia	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Minister Sprawiedliwości określi sposób przygotowania wysłuchania osoby, która będzie wymagać wsparcia potrzeb w komunikowaniu się. Dla mnie treść tego rozporządzenia jest kluczowa, jako że córka jest osobą, która potrzebuje wsparcia w komunikowaniu się. Kiedy będziemy mogli zapoznać się z treścią rozporządzenia? Tak, kluczowego dla modelu wspieranego podejmowania decyzji. Na ten moment brakuje informacji w jaki sposób będzie wyglądać wspieranie podejmowania decyzji. W systemie osoby dorosłe nie mają dostępu do usługi, gdzie osoba z niepełnosprawnością uzyska wsparcie w komunikowaniu się. Nie mamy standardów komunikacji alternatywnej, centra komunikacji są na etapie projektowania. Mamy społeczny problem w odróżnieniu modalności/ narzędzia do komunikacji (to czego dana osoba używa, aby przekazać swoje zdanie np. język migowy, mowa, syntetyzator dźwięku) od faktycznej umiejętności komunikowania się. Innymi słowy fakt, że dana osoba potrafi wydać zrozumiałe dla drugiej osoby dźwięki (lub gesty) nie oznacza od razu, że potrafi się komunikować. Mam tu na myśli sytuacje, szczególnie widoczne u osób w spektrum autyzmu, które mogą nie rozumieć sensu komunikowania się z drugą osobą, mogą nie rozumieć treści pytań lub całych wypowiedzi, jednocześnie będącymi	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			osobami sprawnymi werbalnie. Chciałabym zwrócić uwagę, że to jakiej modalności dana osoba używa do komunikacji będzie wpływać na jej sposób rozumienia/postrzegania świata. Tym samym, osoba będąc na poziomie konkretnym używająca do komunikacji symboli/obrazów, może nie być zdolna do zrozumienia abstrakcyjnych pojęć, które można wyrazić tylko za pomocą kombinacji słów. Dla przykładu: umowa abonamentowa, nie jest to przedmiot, który można dotknąć, zobaczyć i poczuć tj. nie jest konkretny. Umysł takiej osoby, będzie interpretować świat za pomocą tych symboli, które opanował. Metaforycznie można to określić jako inny rodzaj okularów przez który postrzega świat, taki osobisty indywidualny język. Złożoność komunikacji nie dotyczy tylko osób niesłyszących i języka migowego, jest dużo bardziej obszerny. Tj. nie chodzi tylko o zapewnienie dostępu do tłumaczy języka migowego. Część 3 z 3 Jestem osobą która ceni badania nad/oraz pilotaże proponowanych rozwiązań, dlatego zapoznałam się z raportem ewaluacyjnym pilotażu instrumentu asysta prawna jako element systemu wsparcia korzystania ze zdolności do czynności prawnych wypracowanego w projekcie „Aktywni Niepełnosprawni – narzędzia wsparcia	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			samodzielności osób niepełnosprawnych” Odwołując się do tego raportu chciałam zapytać jakie kroki zostały podjęte lub czy są planowane aby proponowane w pilotażu rekomendacje były realizowane. Raport jest dostępny na stronie Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Dla przykładu podano rekomendację: “Istnieje potrzeba systemowego wdrożenia asystentury prawnej, a także prowadzenia działań edukacyjnych i uświadamiających w zakresie prawa osób z niepełnosprawnościami (w tym w szczególności osób z niepełnosprawnością intelektualną) do samostanowienia.” Czy w tym zakresie i czy w ogóle są planowane działania? Innym zagadnienie dotyczyło: “wprowadzenia okresowej superwizji pracy asystentów prawnych, tak aby mogli w sposób obiektywny weryfikować prawidłowość zakresu świadczonych usług.” Czy takową Państwo przewidujecie? Ostatnim zagadnieniem jakie poruszę, jest „konstelacja” trzech ustaw, które robią rewolucje w naszej codzienności rodziny opiekującej się dziećmi z niepełnosprawnościami. Jedną z ustaw jest Państwa projekt, drugą jest ustawa, która już weszła w życie dotycząca świadczenia wspierającego, a trzecią ustawą jest projekt asystencji osobistej opracowywany przez MRPiPS. Konsekwencja tych trzech ustaw	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pozostawia mnie opiekuna bez środków do życia z obowiązkiem alimentacyjnym ciążyącym na mnie do końca życia córki. Świadczenie Wspierające odbiera mi prawo do świadczenia pielęgnacyjnego po 18 roku życia córki. Rodzinnym opiekunom prawnym osoby ubezwłasnowolnionej nie udaje się uzyskać obecnie wynagrodzenia za swoją pracę, w tym jest to kwota niewspółmierna do pracy jaką się wykonują opiekując się dorosłą osobą z niepełnosprawnościami. Projekt ustawy dotyczący asystencji osobistej, wbrew praktyce innych krajów, zabrania mi zatrudnienia siebie jako asystenta córki (choćby w niewielkim wymiarze). A projektowana liczba godzin asystencji osobistej uniemożliwi mi pracę zawodową. Te trzy ustawy wikłają mnie w bardzo bolesnym kontekście bez wyjścia i wymagają ode mnie świadczenia usług na rzecz córki jak i Państwa (gdyż wyręczam Państwo i świadczyć będę usługę, którą powinien zapewnić system wsparcia). Proponowane przepisy odnośnie do wynagrodzenia kuratorów nie są konkretne i nie jest podany ich zakres. Dodatkowo problem, który opisałam, obecnie nie był problemem palącym, jako że do końca roku 2023 opiekunowie dorosłych osób z niepełnosprawnościami mogli otrzymać świadczenie pielęgnacyjne, co rekompensowały ich opiekuńczą pracę. Na nowych zasadach (które mnie już obowiązują) pomoc finansową otrzyma	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			córka i to ja jako kurator (bez środków do życia) będę składać sprawozdania z zarządzania jej środkami, w tym nie mogą wykorzystywać środków córki we własnym interesie. Nie potrafię sobie w praktyce wyobrazić sytuacji, w której będę zależna finansowo od własnego dziecka, które będzie ode mnie zależne z racji swojej niepełnosprawności. Postuluję więc o zniesienie obowiązku alimentacyjnego z rodziców osób pełnoletnich i przejęcie odpowiedzialności za dorosłe osoby z niepełnosprawnościami przez Państwo. Ewentualnie wypłacanie wynagrodzenia kuratorowi będący jednocześnie osobą bliską w wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, jeśli w raz z osobą wspieraną prowadzi gospodarstwo domowe. Ostatnią moją propozycją jest ustalenie kwoty (w wysokości świadczenia pielęgnacyjnego), z której kurator nie będzie musiał się rozliczać przed sądem w sprawozdaniach, w sytuacji, gdy osoba wspierana wraz z kuratorem prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. Z poważaniem	
98.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Kurator reprezentujący	Na wstępie należy zawrzeć ogólną wątpliwość, a mianowicie czy konieczne jest ustanawianie kuratora reprezentującego na 5 lat, tj. czy w ogóle konieczne jest zakreslanie czasu tej kurateli. Zmienione przepisy kpc bowiem stanowią, że kurator podlega stałej kontroli sądu tj. składa	Uwaga nieuwzględniona Regulacja taka stanowi dostosowanie przepisów prawa krajowego do międzynarodowych standardów ochrony praw osób z niepełnosprawnością.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			sprawozdania w określonych odstępach czasowych, jak również musi udzielać wyjaśnień na żądanie sądu, wiele decyzji wymaga zgody sądu, a sąd może uchylić kuratora lub go zmienić. Do wszystkich tych czynności dochodzi dodatkowy obowiązek wynikający z przepisu art.60512 kpc, aby wszczynać z urzędu na rok przed upływem okresu, na jaki ustanowiono kuratora, postępowanie w przedmiocie ustalenia kuratora reprezentującego. Nie dość, że będzie do generowało szereg nowych postępowań i to takich, co do których sąd sam musi pilnować, aby je wszcząć, to cel takiego uregulowania nie jest zrozumiały. Jest to dokładanie czynności sądom, które i tak już nie mogą sobie poradzić z ich nadmiarem. Przepis art. 14 jest sprzeczny z art. 16§2 kc, gdzie jest mowa o tym, że kurator może być ustanowiony dla konkretnej czynności. Wydaje się zasadne, aby art.17 ust.2 był dodany do art.14 jako ustęp 2, gdzie jest mowa o czasie trwania kurateli. Wątpliwość budzi również okres ustanawiania kuratora na określony czas.	Ingerencja w możliwość oraz zakres osobistego wykonywania posiadanej zdolności do czynności prawnych stanowi bowiem ograniczenie podstawowych praw człowieka. Środek taki nie może być a priori stosowany na czas nieoznaczony, zaś niezwłocznie po stwierdzeniu zmiany okoliczności uzasadniających jego stosowanie właściwy sąd winien zmodyfikować zakres kurateli. Gdyby taka zmiana okoliczności skutkowałą ustaleniem, że dalsze trwanie kurateli nie jest celowe, sąd winien kuratelę uchylić. Zgodnie bowiem z projektowanym 16 ust. 1 sąd uchyli kuratelę, gdy odpadnie przyczyna jej ustanowienia. Natomiast w przypadku stwierdzenia dalszej zasadności trwania kurateli, ustanowienie kuratora można wielokrotnie ponawiać, adekwatnie do potrzeb osoby wspieranej. Modyfikacji może jednak ulegać sam zakres wsparcia. Projektowany art. 13 dotyczy okresu, na który ustanawia się kuratora, natomiast projektowany art. 16 § 2 kc reguluje zakres i rodzaj spraw do których kurator reprezentujący może zostać ustanowiony. Wobec powyższego

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				wskazane przepisy nie pozostają ze sobą w sprzeczności.
99.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Kurator reprezentujący	Trzecim krokiem powinna być ponowna analiza proponowanej instytucji kuratora reprezentującego pod kątem tego, czy w pełni wdraża ona założenia modelu wspieranego podejmowania decyzji i dostatecznie zrywa w rozwiązaniach znanymi z instytucji ubezwłasnowolnienia częściowego i całkowitego. W szczególności wątpliwość może budzić to, że dopuszczalne może być ustanowienie kuratora reprezentującego (który może być uprawniony do podejmowania decyzji w imieniu osoby wspieranej lub jego zgoda jest potrzebna do skuteczności czynności prawnych) do prowadzenia wszelkich spraw osoby z niepełnosprawnością. Nie można wykluczyć, że w pewnych sytuacjach sięgnięcie do takiego rozwiązania może być konieczne, jednak może rodzić to pytanie o potencjalne nadużywanie tej możliwości i ustanawianie kuratora reprezentującego dla wszelkich spraw „na zapas” lub „z wygody”. Obawa ta wynika z dotychczasowej praktyki sądów w sprawach o ubezwłasnowolnienie, gdzie niemal zawsze orzekane jest ubezwłasnowolnienie całkowite. Zatem konieczne wydaje się wprowadzenie dodatkowych rozwiązań, które pozwolą wykluczyć automatyczne sięganie po najsurowszą ingerencję w sferę praw i wolności	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca przewiduje elastyczne instrumenty wsparcia, dostosowane do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			osoby. W tym kontekście może budzić wątpliwość również brzmienie projektowanego art. 65 ustawy, który nakazuje rozumieć obowiązujące przepisy posługujące się pojęciem ubezwłasnowolnienia lub posiadania (albo brakiem) pełnej zdolności do czynności prawnych przez pryzmat korzystania (lub nie) ze wsparcia w postaci kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego. Zatem projektowana regulacja powieli automatyzm przewidujący rozszerzenie skutków korzystania z instrumentów wsparcia na różne dziedziny życia. Jednocześnie zastosowanie takiego rozwiązania legislacyjnego może dostarczać argumentów mówiących o tym, że projektowana regulacja jest w istocie jedynie zmianą nazwy instytucji a nie gruntowną reformą, która ma zagwarantować korzystanie z praw i wolności przez wszystkie osoby z niepełnosprawnościami. Zdaniem HFPC konieczne jest dokonanie przeglądu wszystkich regulacji wykraczających poza obszar prawa cywilnego, w których ustawodawca posługuje się pojęciami ubezwłasnowolnienia, pełnej (braku pełnej) zdolności do czynności prawnych tak jak uczynił to projektodawca m.in. w przypadku ustaw dotyczących zawodów prawniczych. W każdym tym przypadku powinno dojść do analizy, czy rzeczywiście konieczne jest utrzymywanie	której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania. Projektodawca dokonał przeglądu wszystkich regulacji wykraczających poza obszar prawa cywilnego, w których ustawodawca posługuje się pojęciami ubezwłasnowolnienia, pełnej (braku pełnej) zdolności do czynności prawnych w porozumieniu z innymi resortami. Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ograniczeń dla osób korzystających z instrumentów wsparcia w postaci kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowego, w szczególności biorąc pod uwagę, że kurator reprezentujący może być ustanowiony tylko do wąskiego zakresu spraw lub nawet jedynie do poszczególnej czynności. W tym kontekście (także biorąc pod uwagę usunięcie przeszkód w korzystaniu z praw wyborczych) ponownej analizy wymaga utrzymanie ograniczeń w zakresie innych praw politycznych, jak choćby prawa do zrzeszania się.	
100.	Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych	Art. 15	Uzasadnienie zmian: Podkreślenie autonomii osoby wspieranej: Zmienione brzmienie pierwszego zdania wyraźniej akcentuje zasadę poszanowania autonomii decyzji osoby wspieranej, co jest zgodne z międzynarodowymi standardami, w tym Konwencją ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami. Wprowadzenie obowiązku proporcjonalności: Dodanie sformułowania „zapewniając, aby zakres umocowania kuratora był adekwatny do jej rzeczywistych potrzeb” wzmacnia wymóg proporcjonalności, który ma kluczowe znaczenie przy ograniczaniu praw osoby wspieranej.	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art. 1. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Zgodnie z art. 10 projektu ustawy Sąd ustanawiając kuratora bierze pod uwagę w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistość albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową oraz rodzaj spraw, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Unikanie nadmiernych ograniczeń: Wskazanie na konieczność unikania „nadmiernego ograniczania spraw” nakłada na sąd obowiązek szczególnej rozwagi w ustalaniu zakresu umocowania kuratora, co zapobiega arbitralności decyzji. Rozbicie przepisu na dwa ustępy: Podział na dwa ustępy zwiększa przejrzystość i ułatwia zrozumienie przepisu, co jest zgodne z zasadami techniki legislacyjnej. Propozycja brzmienia przepisu 1. Określając zakres umocowania kuratora, sąd uwzględnia konieczność poszanowania autonomii osoby wspieranej, w szczególności w zakresie spraw, które mogą być przez nią samodzielnie prowadzone. Sąd zobowiązany jest unikać nadmiernego ograniczania spraw pozostawionych do osobistego prowadzenia przez osobę wspieraną, zapewniając, aby zakres umocowania kuratora był adekwatny do jej rzeczywistych potrzeb.	
101.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Zakres działania kuratora (art. 15)	Projekt przewiduje, że określając zakres umocowania kuratora, sąd powinien mieć na uwadze to, aby sprawy pozostawione do osobistego prowadzenia przez osobę wspieraną nie zostały	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności projektowany

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			nadmiernie ograniczone. W ocenie HFPC, przepis ten powinien w większym stopniu sugerować to, że osobiste prowadzenie spraw przez osobę wspieraną jest podstawową formą prowadzenia jej spraw, a udział kuratora w prowadzeniu takich spraw stanowi wyjątek od tej reguły. Nie do końca jest również jasne co w praktyce oznaczać będzie wyrażenie „nadmiernie ograniczone”. Projektodawcy nie przewidują bowiem w tym zakresie punktu odniesienia, do którego można byłoby się odwoływać weryfikując, czy sprawa jest lub nie jest nadmiernie ograniczona.	art. 20 Kodeksu cywilnego. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.
102.	PFON, PSONI, IINŻ	art. 15	Art. 15. Określając zakres umocowania kuratora, sąd ma na uwadze, aby sprawy pozostawione do osobistego prowadzenia przez osobę wspieraną nie zostały nadmiernie ograniczone. Przepis nie oddaje intencji wyrażonej w uzasadnieniu do ustawy, która jest słuszna i należy ją poprzeć. Nie została ona jednak niestety w pełni odzwierciedlona w przepisie. Z uzasadnienia wynika, że: „Projektowany art. 15 stanowi doprecyzowanie ogólnie ujętych wytycznych dotyczących ustanowienia kuratora wyrażonych w art. 11. Określając zakres obowiązków i uprawnień kuratora, sąd ma na uwadze aby sprawy pozostawione do osobistego prowadzenia przez osobę wspieraną nie zostały nadmiernie	Uwaga nieuwzględniona Sąd nie określa obowiązków i uprawnień kuratora, a zakres i rodzaj spraw (art. 16 k.c., art. 19 ustawy). Projektowany przepis jest dostosowany do treści art. 16 k.c., art. 19 ustawy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>ograniczone. Niezwykle istotne znaczenie ma pozostawienie osobie wspieranej możliwie najszerszego zakresu samodzielności. W praktyce oznaczać to powinno, że sąd w pierwszej kolejności ustali czy wystarczające dla udzielenia wsparcia osobie go potrzebującej będzie ustanowienie kuratora wspierającego. Dopiero w odniesieniu do osób o bardziej złożonych potrzebach rozważyć należy ustanowienie kuratora reprezentującego, a i w tym wypadku należy każdorazowo w sposób pogłębiony zbadać zakres i sposób działania kuratora”.</i> Dotychczasowe brzmienie nie gwarantuje poszanowania autonomii osoby z niepełnosprawnością. Propozycja brzmienia przepisu <i>Sąd określa rodzaj i zakres obowiązków i uprawnień kuratora odpowiednio do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, nie ograniczając jednak ponad miarę zarówno zakresu prowadzonych spraw jak i możliwości ich osobistego prowadzenia.</i>	
103.	PFON, PSONI, INŻ	art. 16	Kurator wykonując powierzone zadania powinien przyczyniać się do włączenia osoby wspieranej w niezależne życie zgodne z jej preferencjami i	Uwaga nieuwzględniona Pojęcia „życie społeczne” oraz „rehabilitacja” są bardziej jednoznaczne i nie wywołują wątpliwości. Przepis został

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			poglądami, termin „włączenie w życie społeczne” jest zbyt wąski. Podobnie termin habilitacja jako proces mający na celu pomaganie osobom w zdobywaniu nowych umiejętności, zdolności i wiedzy w kontekście niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami wydaje się trafniejszy. Propozycja brzmienia przepisu <i>Kurator wykonując powierzone mu przez sąd zadania przyczynia się do zbudowania więzi zaufania z osobą wspieraną, do włączenia jej w niezależne życie w sposób zgodny z jej preferencjami i poglądami, poszanowania prawa tej osoby do kształtowania swego życia według własnego uznania oraz do najpełniejszego wykorzystania możliwości jej habilitacji lub leczenia.</i>	wypracowany w porozumieniu z przedstawicielami strony społecznej w ramach prac Zespołu.
104.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 16	Przepis ten ma charakter ogólnej deklaracji, co do której niejasne są skutki prawne i jego brzmienie oparte jest na sformułowaniach nieostrych, rodzących wątpliwości, ocennych, wskazujących raczej na preambułę a nie na normę prawną. Czy, na przykład, niezastosowanie się do wymogów w tym przepisie wskazanych stanowi „ważny powód” w rozumieniu art. 19 Ustawy? W jaki sposób kurator - w szczególności ten spoza rodziny (art. 12	Uwaga nieuwzględniona Przepis zawiera sformułowania ogólne dotyczące sposobu wykonywania kurateli. Kurator poprzez nawiązanie kontaktu z osobą wspieraną powinien ustalić m.in. jej preferencje i poglądy oraz podejmować działania w sposób określony w art. 1 projektu ustawy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ust. 2 Ustawy) - ma ustalać owe preferencje i poglądy osoby wspieranej? Czy ma się nimi kierować, jeśli preferencje są sprzeczne z ogólnopojętym interesem osoby wspieranej? W ocenie ZG SNRP tego typu zapisy będą przyczyną niejasności w interpretacji prawidłowości wykonywania obowiązków przez kuratora i mogą generować konflikty.	
105.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art. 17	Art.17- Problemy interpretacyjne mogą pojawić się w związku z wyborem sądu właściwego w sytuacji, gdy np. osoba wspierana przeprowadzi się na teren innego sądu, niż ten, który ustanowił kuratora. Kurator zawiadomi sąd o potrzebie zmiany kuratora zgodnie z art.18. Następnie zaistnieje potrzeba uchylecia kurateli. Z niewiadomych powodów będzie to musiał zrobić sąd, który ustanowił kuratora, chociaż osoba wspierana np. od 3 lat nie mieszka już we właściwości tego sądu i ma zmienionego kuratora z terenu obecnego miejsca zamieszkania. W takiej sytuacji zresztą o zmianie kuratora powinien również orzekać sąd, na którego obszarze osoba wspierana zamieszkuje w chwili złożenia wniosku. W sytuacji bowiem zastosowania art.12 ust.2 sąd w miejscu nowego zamieszkania osoby wspieranej ma lepszą orientację do jakiej organizacji, czy placówki może zwrócić się o wyznaczenie nowego kuratora.	Uwaga uwzględniona Zmieniono treść projektowanego przepisu.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Oczywiście można dojść do wniosku, że zmiana kuratora wiąże się z jego ustanowieniem na nowo przez drugi sąd. W takim razie jednak ustawa niepotrzebnie wprowadza pojęcie „zmiany kuratora”. Nie jest jasne bowiem, czy zmiana kuratora jest jednocześnie jego ustanowieniem. Równie dobrze przez ustanowienie można rozumieć jedynie podjęcie decyzji o tym, że dla osoby potrzebującej wsparcia potrzebny jest kurator reprezentujący, czyli ustanowienie jest tą pierwszą decyzją, a kolejne już są zmianą, a nie ustanowieniem. Przepisy nie powinny wprowadzać wątpliwości w ich interpretacji.	
106.	PFON, PSONI, INŻ	art. 19	Mimo podkreślenia w art. 2 ustawy prymatu woli, w dalszych przepisach nie stanowi ona niestety decydującego kryterium dla działań podejmowanych przez sąd. W związku z tym, mając na uwadze obowiązek kuratora do realizacji woli osoby, a także jej niezależnego życia, należy uzupełnić przesłanki zmiany kuratora w przypadku braku realizacji woli osoby wspieranej. Propozycja brzmienia przepisu <i>Z ważnych powodów sąd zmieni kuratora, a w szczególności, jeżeli z powodu przeszkód faktycznych lub prawnych dotychczasowy kurator jest niezdolny do prowadzenia spraw albo dopuszcza się czynów lub zaniedbań, które</i>	Uwaga nieuwzględniona Wyrażenie ważne powody jest szerokie, obejmuje swoim zakresem również brak realizacji woli osoby wspieranej przez kuratora w kontekście art. 1 projektu ustawy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>naruszają wolę, dobro lub interes osoby wspieranej.</i>	
107.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art. 19	Art.19 – Treść tego przepisu powinna być prostsza w budowie np. „jeżeli z powodu przeszkód faktycznych lub prawnych dotychczasowy kurator nie może prowadzić spraw” zamiast „jest niezdolny do prowadzenia spraw”- albowiem takie ujęcie tego przepisu pomija sytuacje, w których kurator jest zdolny do prowadzenia spraw, ale istnieją przeszkody faktyczne. Zwrot taki zawierałby w sobie również sytuację, gdy kurator z przyczyn faktycznych nie byłby zdolny do prowadzenia spraw. Co prawda przepis zawiera zwrot „w szczególności”, ale zawężenie jego treści po tym wyrażeniu nie jest zrozumiałe. Art.19 stanowi lekko zmienioną treść art.169§1 i 2 krio, z tym że w art.169§1 krio jest mowa o fakultatywnym zwolnieniu opiekuna na jego żądanie i wówczas §2 ma uzasadnienie w tym, że w takim przypadku zwolnienie go jest obligatoryjne, a art.19 bardzo zawęża okoliczności zmiany kuratora i zmiana ta brzmi niezrozumiale.	Uwaga uwzględniona
108.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy	art. 19 – 20	Mając na względzie regulacje zawarte w art. 19 – 20 ustawy warto uwzględnić aspekt kontroli kuratora niezależnie od przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Jest to jednocześnie kwestia budząca liczne wątpliwości i trudności w	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Krajowej Radzie Radców Prawnych		wyegzekwowaniu w praktyce i dotychczas nie było w żadnym stopniu uregulowane postępowanie wykonawcze ani nadzór nad kuratorem w prawie rodzinnym. Nie budzi wątpliwości wprowadzenie obowiązku sprawozdawczego i podleganie kontroli na podstawie art. 20 ustawy, jednak należałoby w ustawie wyraźnie wskazać sposób i zakres kontroli. Tym bardziej, że o ile czynności sprawozdawcze można ujednolicić w sądzie opiekuńczym, o tyle należałoby w sposób wyraźny wskazać jaki nadzór może być sprawowany nad asystentem – czy wyłączny. Jednocześnie w art. 20 ust. 3 ustawy, wprowadzona została możliwość nałożenia grzywny na kuratora, który nie wykonuje obowiązku złożenia sprawozdania końcowego; trudności w interpretacji może budzić fakt, że projektodawca nie określił jej wysokości oraz sposobu egzekwowania. Przy jednoczesnym braku w tym przepisie odesłania do art. 163 § 1 k.p.c. może powstać wątpliwość co do odrębnego charakteru nakładanej w ten sposób grzywny.	W przypadku asysty prawnej projekt nie przewiduje nadzoru, jest to umowa cywilnoprawna i dotyczy wsparcia wyłącznie o charakterze faktycznym. Projekt przewiduje nadzór nad kuratorem, w tym obowiązek sprawozdań czy obowiązek uzyskiwania zezwolenia sądu przez kuratora w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej.
109.	Stowarzyszenie Sędziów Rodziny w Polsce	Art. 20	Art.20 – Można rozważyć zamianę zwrotu „jest obowiązany złożyć” na zwrot „składa”. Nadto nie wiadomo dlaczego sprawozdanie miałby składać kurator tylko w razie jego zmiany, a nie np. uchylecia kurateli przez sąd. Wynika stąd brak logiki, gdyż nie wiadomo dlaczego tylko zmiana kuratora nakładałaby na poprzedniego kuratora	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			obowiązek złożenia sprawozdania. Z ustępu 2 wynika bowiem, że zwolnienie kuratora z obowiązku złożenia sprawozdania jest wyjątkiem czynionym przez sąd, a zasadą jest składanie sprawozdania. Ponadto łatwiejsze do stosowania byłoby ustalenie, że kurator składa sprawozdanie na żądanie sądu i zmianę przepisu na treść „w razie upływu czasu, na który kuratela została ustanowiona, zmiany kuratora lub uchylenia kurateli, kurator, na żądanie sądu, składa sprawozdanie końcowe z prowadzenia spraw osoby potrzebującej wsparcia w zakresie określonym przez sąd terminie”, albo „w terminie 3 miesięcy”. W takiej sytuacji sąd sam ustalałby, czy żądanie sprawozdania jest konieczne, czy nie, zwłaszcza jeśli kuratorem reprezentującym jest osoba najbliższa i pełni tę funkcję przez kolejne lata. Należy zauważyć, że podobny przepis funkcjonuje w odniesieniu do opiekuna – w art.172krio i tam jest wyraźnie wskazane, że sprawozdanie składa się w przypadku zwolnienia opiekuna lub ustania opieki – co ma sens. Należałoby również rozważyć dodanie do zdania drugiego wyrażenia „niezwłocznie” – gdyż brak jest terminu do zwrotu majątku np. „kurator reprezentujący zwraca niezwłocznie osobie	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			potrzebującej wsparcia albo nowemu kuratorowi reprezentującemu majątek, którym zarządzał”. Art.20 ust.3 przewiduje grzywnę dla kuratora, który nie wykonuje obowiązku złożenia sprawozdania końcowego, o którym mowa w ust.1 zdanie pierwsze. Należy zauważyć, że z art. 605¹⁰§1 kpc i art.605¹⁶§2 kpc wynika, że sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora wskazuje terminy składania sprawozdań i kurator zobowiązany jest do złożenia tego sprawozdania, ale nie ma już sankcji w postaci grzywny jak w przypadku zmiany kuratora. Jest to nielogiczne.	
110.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Zakończenie kurateli (art. 20)	Projekt przewiduje, że w przypadku zmiany kuratora sąd opiekuńczy może zwolnić kuratora z obowiązku przedłożenia końcowego sprawozdania z zarządu majątku osoby wspieranej. Nie określa przy tym żadnych przesłanek takiej decyzji, pozostawiając tę kwestię w całości do uznania sądu. W ocenie HFPC, rozważenia wymaga dookreślenie sytuacji, w których sąd mógłby skorzystać z możliwości rezygnacji z wymogu sporządzenia sprawozdania, np. w przypadku uznania, że byłoby to bezcelowe z uwagi na krótki odstęp czasu od złożenia poprzedniego sprawozdania.	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
111.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Art. 20 ust. 3	Brak określenia górnej granicy grzywny Propozycja brzmienia przepisu Dodanie zdania trzeciego: Art. 163 § 1 zd. 1 k.p.c. stosuje się odpowiednio.	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.
112.	PFON, PSONI, INŻ	art. 21	W proponowanym przepisie wskazuje się, że: <i>Ustanawiając kuratora reprezentującego sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane:</i> Należy zwrócić uwagę, że taka redakcja jest błędna. Dokonywane są czynności, a nie zakres spraw. Propozycja brzmienia przepisu <i>„Ustanawiając kuratora reprezentującego sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw przy prowadzeniu, których czynności mogą być dokonywane:”</i>	Uwaga uwzględniona
113.	Sąd Rejonowy we Wrześni		„Projekt ustawy nie określa przesłanek - kryteriów ustanowienia dla danej osoby kuratora reprezentującego (czyli de facto pozbawienia danej osoby prawa do samodzielnej reprezentacji, co jest prawie równoznaczne z dzisiejszym ubezwłasnowolnieniem - brak odpowiednika art. 13 i art. 16 k.c.), co jest istotnym brakiem i	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			uniemożliwiłby ustanawianie kuratorów. W szczególności nie sposób wywieść przesłanek z art. 3 ust. 6, która to definicja stanowi błędne koło. Stosowanie inkluzywnego języka nie może uniemożliwiać stosowania instytucji prawnych.	Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania. Przesłanki ustanowienia kuratora reprezentującego oraz wspierającego uregulowane są w projektowanym art. 16 i art. 16(1) Kodeksu cywilnego.
114.	Obywatel 8		Komentarz do projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80): 1. Projekt ustawy nie określa przesłanek - kryteriów ustanowienia dla danej osoby kuratora reprezentującego (czyli de facto pozbawienia danej osoby prawa do samodzielnej reprezentacji, co jest prawie równoznaczne z dzisiejszym ubezwłasnowolnieniem - brak odpowiednika art. 13 i art. 16 k.c.), co jest istotnym brakiem i uniemożliwiłby ustanawianie kuratorów. W szczególności nie sposób wywieść przesłanek z art. 3 ust. 6, która to definicja stanowi błędne koło. Stosowanie inkluzywnego języka nie może uniemożliwiać stosowania instytucji prawnych. 2. Projekt nie nakłada na kuratora reprezentującego obowiązku pieczy nad osobą - jak dotychczas przepis dotyczący obowiązków opiekuna, co wymaga korekty. 3. Projekt nie przewiduje utraty władzy rodzicielskiej przez osobę dla której ustanowiono kuratora reprezentującego. Oczywiście jest, że kurator nie będzie mógł	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych. Mając na uwadze ochronę jej

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wykonywać uprawnień wynikających z władzy rodzicielskiej (konieczne będzie osobne postępowanie o pozbawienie władzy rodzicielskiej i ustanowienia opieki dla małoletniego), jednak może to być nieczytelne w powszechnym odbiorze i być może wymagałoby zaakcentowania w ustawie. 4. Projekt nie uwzględnia w Ocenie Skutków Regulacji dramatycznego wzrostu obciążenia wydziałów rodzinnych sądów rejonowych w razie wejścia w życie proponowanych zmian. Projekt nakłada na te wydziały liczne nowe czasochłonne obowiązki. Wskazane dane są mocno szacunkowe (na przykład liczba dotychczasowych 100 tys. spraw spada z niewyjaśnionych powodów do 90 tys.). Ewentualne wsparcie kadrowe nie będzie dotyczyło mniejszych i średnich sądów, które są również bardzo obciążone, niejednokrotnie bardziej niż wielkomiejskie. Nowe sprawy będą niezwykle czasochłonne i spowodują wzrost zaległości wydziałów rodzinnych. 5. Cytując uzasadnienie projektu - "Zgodnie z projektowanym art. 14 kuratora ustanawia się na oznaczony czas, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, nie dłuższy niż pięć lat. Ustanowienie kuratora można ponawiać. Regulacja taka stanowi dostosowanie przepisów prawa krajowego do międzynarodowych standardów ochrony praw	praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania. Przesłanki ustanowienia kuratora reprezentującego oraz wspierającego uregulowane są w projektowanym art. 16 i art. 16(1) Kodeksu cywilnego. OSR przewiduje wzrost etatów sędziowskich, asystenckich i urzędniczych. Projektodawca nie jest w stanie jednoznacznie przewidzieć jaka ilość etatów będzie konieczna do zapewnienia płynności pracy. Etaty będą przyznawane również następnie w przypadku uzyskania informacji o występujących zaległościach w konkretnym sądzie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			osób z niepełnosprawnością. Ingerencja w możliwość oraz zakres osobistego wykonywania posiadanej zdolności do czynności prawnych stanowi bowiem ograniczenie podstawowych praw człowieka. Środek taki nie może być a priori stosowany na czas nieoznaczony, zaś niezwłocznie po stwierdzeniu zmiany okoliczności uzasadniających jego stosowanie właściwy sąd winien zmodyfikować zakres kurateli." Podzielając pogląd, że "Ingerencja w możliwość oraz zakres osobistego wykonywania posiadanej zdolności do czynności prawnych stanowi bowiem ograniczenie podstawowych praw człowieka" - dziwi powierzenie spraw takiej rangi sądom rejonowym w miejsce dotychczas orzekających o ubezwłasnowolnieniu sądów okręgowych. 6. Jak wskazuje praktyka dotychczasowych spraw dotyczących ubezwłasnowolnienia poprawa stanu zdrowia osób ubezwłasnowolnionych uzasadniająca uchylenie ubezwłasnowolnienia czy zmianę ubezwłasnowolnienia całkowitego na częściowe to przypadki niezwykle rzadkie. Ustanawianie kuratora co pięć lat stanowić będzie znaczne a zbędne obciążanie sądów oraz interesariuszy. Wydaje się w zamian dopuszczalne nałożenie na sądy obowiązku weryfikacji co pięć lat dalszej zasadności trwania kurateli i obowiązku	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wszczęcia postępowania o uchylenie / zmianę zakresu kurateli.	
115.	Sąd Rejonowy we Wrześni		Projekt nie nakłada na kuratora reprezentującego obowiązku pieczy nad osobą - jak dotychczas przepis dotyczący obowiązków opiekuna, co wymaga korekty.	Uwaga nieuwzględniona Projekt przewiduje pełną zdolność do czynności prawnych każdej osoby pełnoletniej, a tylko w wyjątkowych wypadkach reguluje wsparcie w podejmowaniu decyzji w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Kurator reprezentujący nie będzie opiekunem, nie będzie sprawował pieczy, a zapewniał wsparcie.
116.	Sąd Okręgowy w Szczecinie Prezes Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie	Art. 21	Brak jednoznacznego uregulowania przypadków, w których dana osoba będzie samodzielna, w tym rozwiązania kwestii tego, czy i w jakim zakresie osobom, dla których zostanie ustanowiony kurator reprezentujący będzie przysługiwała władza rodzicielska nad ich dziećmi, w jakim zakresie osoby takie będą decydować o swoim leczeniu, w tym również hospitalizacji, w tym w szczególności psychiatrycznej, a także czyja zgoda będzie w takim wypadku konieczna do uzyskania oraz czy osoby takie mogą brać udział w wyborach powszechnych. Wskazuję również i na problem tego, że sąd opiekuńczy w swoim postanowieniu nie będzie w stanie wymienić enumeratywnie zakresu i rodzaju spraw, które będą mogły być	Uwaga nieuwzględniona Z treści projektowanego art. 605 (11) k.p.c. wskazuje, że sąd w takim przypadku zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			dokonywane przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora (art. 21 projektu ustawy). Dotychczasowe doświadczenie zawodowe wskazuje bowiem jednoznacznie, że to „życie” i dynamika spraw codziennych pokazują o jakich sprawach dotychczas opiekun prawny, który był przedstawicielem ustawowym, a według projektowanej ustawy kurator, który jednak takiego charakteru (przedstawiciela ustawowego) miał nie będzie musi podejmować decyzje w związku ze sprawowaną funkcją.	
117.	Związek Banków Polskich	Str. 5, art. 21 Projektu (uwaga powiązana z uwagą do art. 29 pkt 8 Projektu - pkt 13 tabeli dot. art. 605 ¹⁰ KPC)	• Postulujemy, by postanowienie o ustanowieniu kuratora było jak najbardziej precyzyjne i szczegółowo określało zakres i rodzaj spraw (szczególnie w zakresie czynności bankowych) objętych wsparciem, w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych. • Zgodnie z art. 22 kurator reprezentujący powinien uzyskiwać zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej, czyli w praktyce pozostanie to w sferze interpretacji. W związku z tym postulujemy, by w postanowieniu o ustanowieniu kuratora sąd mając najpełniejszy dostęp do informacji o sytuacji osobistej i	Uwaga nieuwzględniona Zakres i rodzaj spraw pozostawiony jest do decyzji sądu zgodnie z projektowanym przepisem. Nie jest możliwe objęcie dyspozycją przepisów wszystkich czynności obrotu cywilnoprawnego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			majątkowej osoby wspieranej obligatoryjnie także umieszczał kwotę, do której kurator może dysponować środkami zgromadzonymi na rachunku osoby wspieranej lub innymi aktywami osoby wspieranej bez konieczności uzyskania zezwolenia sądu.	
118.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art. 21	Art.21 ust.1 jest powtórzeniem art. 16 §3 kc co jest kolejnym argumentem na rzecz braku podstaw do rozdzielnego uregulowania instytucji wspierania decyzji w oddzielnej ustawie. Nadto z punktu widzenia zasad legislacji wyrażenie „sąd określa” wskazuje, że ma to zrobić postanowieniem, w związku z czym wyraz „postanowieniem” jest zbędny. Zauważyć należy też, że użycie alternatywy rozłącznej „albo” nie jest zrozumiałe. Nie wiadomo dlaczego sąd nie mógłby określić w jednym postanowieniu rodzaju spraw, które osoba wspierana może dokonywać za zgodą kuratora oraz spraw, których kurator może dokonywać w jej imieniu, jeśli zaszłaby taka potrzeba. Ustęp 2 zawiera niepotrzebną kazuistykę. Skoro sąd określa rodzaj spraw, które mogą być dokonane za zgodą kuratora, a jednocześnie zgodnie z treścią art. 15 nie może nadmiernie ograniczyć osoby potrzebującej wsparcia, to wynika stąd, że	Uwaga nieuwzględniona Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. Nowa ustawa jest kompromisem między dbaniem o system prawa a oczekiwaniami przedstawicieli strony społecznej uczestniczącej w pracach Zespołu. Decyzja o przeniesieniu projektowanych przepisów do jednej ustawy zapadła na skutek uwzględnienia uwag wewnętrzresortowych. Zawarcie wszystkich projektowanych przepisów dotyczących zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w jednym, odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej, poświęconym osobom wymagającym takiego wsparcia ma na celu całościowe uregulowanie wybranego obszaru stosunków społecznych.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			powinien w zakresie postanowienia pozostawić takiej osobie do samodzielnego decydowania czynności prawne, które ta osoba jest zdolna sama ocenić i dokonać, czyli np. czynności prawne do określonej kwoty. Ewentualnie można byłoby dodać w ust.1 po słowach „rodzaj spraw” wyrażenie „w szczególności polegających na rozporządzeniu mieniem lub zaciągnięciu zobowiązań”. Wtedy przepis ten byłby czytelniejszy.	
119.	PFON, PSONI, INŻ	art. 21 ust. 1	Obecna treść artykułu może budzić wątpliwości, w praktyce stosowania. Już w trakcie konsultacji społecznych różne grupy podmiotów zainteresowanych błędnie odczytują jego znaczenie, wbrew intencjom przedstawionym w uzasadnieniu do ustawy. Art. 21 jest kluczowy dla zrozumienia istoty nowych instrumentów w systemie wspierania w podejmowaniu decyzji, dlatego powinien w sposób niebudzący wątpliwości uznawać pełną zdolność do czynności prawnych każdej osoby potrzebującej wsparcia. Przede wszystkim konieczne jest wyjaśnienie, że ustawa przewiduje możliwość działania przez osobę wspieraną mimo ustanowienia kuratora reprezentującego.	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności projektowany przepis art. 21 (poprzednia numeracja, aktualnie projektowany art. 19). W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Wydaje się, że nie budzi to wątpliwości projektodawcy, o czym przekonuje uzasadnienie art. 21 ustawy: W art. 21 wprowadza się dwie możliwości działania kuratora reprezentującego. Sąd określa postanowieniem, rodzaj spraw, które mogą być dokonywane: 1) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo 2) przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora. W przypadku kuratora uprawnionego do działania w imieniu osoby wspieranej, takie ustanowienie kuratora nie pozbawia tej osoby możliwości samodzielnego działania, umożliwia jedynie kuratorowi działanie, w razie stwierdzenia takiej potrzeby. W związku z treścią uzasadnienia proponujemy doprecyzowanie przepisu w celu większej uwaźności sądów na indywidualną sytuację osoby potrzebującej wsparcia. Proponowany pkt 1 ust. 1 musi przewidywać doprecyzowaną możliwość równoczesnego działania osoby wspieranej oraz jej kuratora Propozycja brzmienia przepisu	regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>Ustanawiając kuratora reprezentującego sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw przy prowadzeniu, których czynności mogą być dokonywane:”</i> 1. <i>zarówno przez kuratora w imieniu osoby wspieranej, jak i przez osobę wspieraną</i> 2. <i>przez kuratora w imieniu osoby wspieranej oraz przez osobę wspieraną za zgodą kuratora</i> 3. <i>przez osobę wspieraną za zgodą kuratora</i>	
120.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	Art. 21 ust. 1 projektu	Zadano pytanie, czy w proponowanym art. 21 ust. 1 chodziło o zakres i rodzaj spraw, czy zakres i rodzaj czynności prawnych? W przepisie tym mówi się o dokonywaniu spraw, chociaż w polskim języku prawniczym sprawy się prowadzi, a dokonuje się czynności prawne. Z art. 21 ust. 1 wynika, że sprawa, do której prowadzenia w imieniu osoby wspieranej może być umocowany kurator nie odbiera osobie wspieranej możliwości samodzielnego jej prowadzenia, jeśli nie zostanie zastrzeżone wyrażnie, że osoba wspierana może ją prowadzić tylko za zgodą kuratora. Porównanie proponowanego art. 21 ust. 1, zmian w art. 16 proponowanych w art. 27 pkt 4 projektu oraz zmian w art. 65 i 66 k.p.c. proponowanych w art. 29 pkt 1 i 2 projektu prowadzi do wniosku, że ustawodawca dopuszcza rozejście się zakresu zdolności do czynności	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności projektowany przepis wskazany w treści uwagi. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			prawnych i zdolności procesowej, ponieważ zgodnie ze zmianą w art. 65 i 66 k.p.c. ustanowienie kuratora reprezentującego bez względu na to, czy będzie się to wiązało z ograniczeniem możliwości samodzielnego prowadzenia spraw przez kuranda, zawsze będzie wyłączać kurandowi możliwość samodzielnego dokonywania czynności procesowych mieszczących się w zakresie umocowania kuratora reprezentującego. Wprawdzie taka była rzeczywiście intencja autorów projektu jeszcze na etapie przygotowywania projektu tych przepisów przez KKPC (to było jasno stawiane przez specjalistów prawa formalnego z IWS - prof. Piotr Rylski), ale takie rozwiązanie rodzi wątpliwości z punktu widzenia prawidłowej inkorporacji nie tylko art. 12 KPON, lecz również art. 13 KPON, ponieważ uniemożliwia dokonywanie kurandowi czynności procesowych tylko dlatego, że ustanowiono dla niego kuratora reprezentującego, mimo że może on samodzielnie prowadzić swoje sprawy w sferze materialnoprawnej. Zgodnie bowiem z art. 13 ust. 1 KPON, państwa strony konwencji są zobowiązane zapewnić osobom niepełnosprawnym, na zasadzie równości z innymi osobami, skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości, w tym poprzez wprowadzenie dostosowań proceduralnych i dostosowań	na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania. Projektodawca przewiduje szczególne regulacji w postępowaniu sądowym mające na celu zapewnienie ochrony praw uczestników postępowania.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			odpowiednich do ich wieku, w celu ułatwienia skutecznego udziału, bezpośrednio lub pośrednio, zwłaszcza jako świadków, we wszelkich postępowaniach prawnych, w tym na etapie śledztwa i innych form postępowania przygotowawczego. Jeśli zgodnie z intencją autorów projektu w przepisie tym chodziło o czynności prawne, a nie sprawy, to powyższe uwagi odnoszą się <i>mutatis mutandis</i> do dokonywania czynności prawnych.	
121.	PFON, PSONI, INŻ	art. 21 ust. 2 oraz uzasadnienie do projektu ustawy	W uzasadnieniu wskazano: “Regulacja w tym zakresie ma zagwarantować osobie wspieranej pewien margines samodzielności. Dla części osób może to mieć znaczenie terapeutyczne i być traktowane jako element przystosowania społecznego”. Wymaga podkreślenia, że rozporządzanie mieniem przez osoby potrzebujące wsparcia nie ma znaczenia terapeutycznego, a jest wyrazem realizacji samostanowienia i korzystania ze zdolności do czynności prawnych, stanowi realizację niezależnego życia. Postulujemy dodanie ust. 3 do art. 21 wskazującego na obowiązek kuratora do upewnienia się każdorazowo, jaka jest wola osoby potrzebującej wsparcia	Uwaga częściowo uwzględniona Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art. 19. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			kurator ma obowiązek upewnić się, jaka jest wola osoby potrzebującej wsparcia. Propozycja brzmienia przepisu Zgodnie z uwagą nr 17 do art. 21: <i>W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, sąd może postanowić, że osoba wspierana samodzielnie dokonuje czynności prawnych polegających na zaciągnięciu zobowiązania lub rozporządzeniu mieniem o wartości nieprzekraczającej określonej przez sąd kwoty</i> <i>ust. 3. Kurator reprezentujący przed podjęciem czynności upewnia się, jaka jest wola osoby potrzebującej wsparcia.</i>	
122.	Obywatel 5	Art 21 ust 1 pkt 1 w związku z punktem 2	Widzimy zagrożenie, że sądy będą uważać, że osoba wspierana nie może sama wykonać czynności prawnych Sugestia zapisania w ustawie wymogu dla sądów rzetelnego i opartego o zbadanie faktycznej, praktycznej możliwość osoby wspieranej do wykonania czynności prawnych (obserwacja w środowisku osoby, opinia ze środowiska, opinia psychologa, NGO...)	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				Postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej uregulowano w kpc (por. art. 605(5) kpc).
123.	Związek Banków Polskich	Str. 5 art. 21 ust. 2 Projektu	- Postulujemy, by art. 21 ust. 2 nie był fakultatywny. Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 21 ust. 2 sąd ustanawiając kuratora (art. 21 ust. 1 pkt 2) może postanowić, że osoba wspierana samodzielnie dokonuje czynności prawnych polegających na zaciągnięciu zobowiązania lub rozporządzeniu mieniem o wartości nieprzekraczającej określonej przez sąd kwoty. - Dla uniknięcia wątpliwości, ustawowym wymogiem powinno być określenie przez sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora, czy dla zaciągnięcia zobowiązań potrzebna jest zgoda kuratora i do jakiej kwoty osoba wspierana może samodzielnie rozporządzać swoim majątkiem. To sąd w toku postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego będzie miał najszerszy dostęp do informacji o osobie, dla której jest ustanawiany kurator. - Z tego względu projektowany art. 21 ust. 2 ustawy nie powinien być fakultatywny. W	Uwaga nieuwzględniona Zakres i rodzaj spraw określa sąd po przeprowadzonym postępowaniu dowodowym i w zależności od okoliczności danej sprawy. Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Art. 21 ust. 2 (poprzednia numeracja, aktualnie projektowany art. 23 ust. 2) projektu ustawy pozostał fakultatywny z uwagi na różnorodność stanów faktycznych, które trzeba będzie uregulować. Nałożenie na sąd obligatoryjnego obowiązku będzie zaprzeczało idei elastyczności instrumentów wsparcia.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przeciwnym razie powstanie wiele niejasności i de facto dostęp do usług, m.in. finansowych, dla osób wspieranych będzie utrudniony. Nie usunie problemów praktycznych obecnie identyfikowanych w obsłudze osób ubezwłasnowolnionych.	
124.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 21.	Partykuła „albo” umieszczona na końcu pkt 1) w logice prawniczej oznacza partykułę rozłączną, wobec czego sąd albo będzie musiał całość poddać rozwiązaniu z pkt 1), albo całość spraw poddać rozwiązaniu z pkt 2). Niemożliwe będzie powierzenie części spraw pod jeden reżim, a część spraw po reżim drugi. Dla porządku i bezpieczeństwa obrotu prawnego proponujemy wprowadzenie „domyślnego rozwiązania” regulowanego ust. 1 (to jest rozwiązania stosowanego w przypadkach nieuregulowanych odmiennie przez sąd lub przepisy szczegółowe, np. nowododany art. § 66 ust. 2 Kodeksu postępowania cywilnego); domyślne rozwiązanie powinno uwzględniać jednak charakter ustawy - upodmiotawiający wspieranego.	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.19. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
125.	PFON, PSONI, INŻ	art. 22	W projekcie w odniesieniu do przepisów art 22 obejmujących uzyskiwanie przez kuratora reprezentującego zgody sądu w ważniejszych sprawach brak jest odniesienia do przepisów procesowych w kodeksie postępowania cywilnego określających postępowanie w tym zakresie. Propozycja brzmienia przepisu Dodanie przepisów procesowych do projektowanego Rozdziału 4 kodeksu postępowania cywilnego.	Uwaga nieuwzględniona Brak potrzeby odrębnej regulacji.
126.	Obywatel 4	Art. 22 ust. 1	1) 22 ust. 1 projektu - Sformułowanie „w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej” jest nieprecyzyjne, może generować napływ spraw do sądu rodzinnych i powodować niepewność w obrocie i cywilnoprawnym i gospodarczym. Strony i kurator będą występowały „na wszelki wypadek” o zgodę sądu, co obciąży wymiar sprawiedliwości. Proponuje się poprzestać na wyraźnym katalogu czynności do których niezbędne jest zezwolenie sądu. W przypadku pełnomocnika wyraźnie przedstawiono, w których przypadkach pełnomocnik rejestrowany będzie zobowiązany uzyskać zezwolenie sądu (art. 109(12) k.c.). Takie samo rozwiązanie należy przyjąć w przypadku czynności kuratora reprezentującego. Dążeniem ustawodawcy powinno być ograniczenie kognicji	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca celowo posłużył się katalogiem otwartym w projektowanym przepisie. Trudno bowiem przewidzieć wszystkie sytuacje, kiedy zgoda sądu będzie niezbędna do prawidłowego wykonywania zadań kuratora reprezentującego. Przepis jest wzorowany na art. 156 kro. Aktualnie przyjmuje się że dokonanie czynności prawnej przez opiekuna z naruszeniem art. 156 kro powoduje bezwzględną nieważność czynności prawnej na podstawie art. 58 par. 1 k.c. (por. post. SN z 19.09.1967 r. III CR 177/67).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			sądów rodzinnych, a nie jej rozszerzanie, jeśli nie dostrzega się wyraźnej potrzeby - nawet gdy obecne przepisy przewidują taką szeroką kognicję (art. 156 kro).	Mając na uwadze konieczność ochrony interesów mocodawcy zmianie uległ także projektowany art. 109 ¹² k.c.
127.	Inicjatywa "Nasz Rzecznik", Fundacja Po Mojemu w Krakowie	art. 22 ust. 1	Brak w ustawie regulacji dotyczącej zgody na zabiegi medyczne. Konieczność uzyskiwania zgody w toku procedur medycznych jest obecnie jednym z częstych powodów występowania z wnioskiem o orzeczenie ubezwłasnowolnienia. Brak regulacji w tym zakresie (pełnomocnictwo medyczne) jest dużym brakiem projektu. Propozycja brzmienia przepisu Wprowadzenie regulacji dotyczących zgody na procedury medyczne i dodanie ich do katalogu spraw.	Uwaga nieuwzględniona Propozycje wypracowane w ramach prac Międzyresortowego Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, dotyczące pełnomocnictw medycznych oraz powstania Centralnego Rejestru Oświadczeń Medycznych, objęte pierwotnie projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw w wersji z dnia 21 maja 2024 r. (UD80), zostały przekazane pismem z dnia 28 października 2024 r. do Ministerstwa Zdrowia do ewentualnego wykorzystania. Zaproponowane rozwiązania nie obejmowały bezpośrednio instytucji służących zastąpieniu ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. W odniesieniu do zaprojektowanych regulacji, dotyczących

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				pełnomocnictw medycznych oraz powstania Centralnego Rejestru Oświadczeń Medycznych, w toku prac legislacyjnych ujawniły się kwestie, które wymagały podjęcia dodatkowych analiz, przede wszystkim w zakresie właściwości resortowej Ministerstwa Zdrowia. Mając na uwadze powyższe oraz konieczność pilnego procedowania projektu ustawy zastępującej instytucję ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, nie było możliwe jednoczesne prowadzenie prac nad projektem ww. ustawy oraz uregulowaniem instytucji pełnomocnictwa medycznego i utworzenia Centralnego Rejestru Oświadczeń Medycznych w ramach jednego procesu legislacyjnego. Jednocześnie Ministerstwo Sprawiedliwości zadeklarowało wolę współpracy, w zakresie swojej właściwości, w przypadku ewentualnego prowadzenia dalszych prac w ramach Ministerstwa Zdrowia w odniesieniu do przedmiotowych zagadnień.
128.	Stowarzyszenie Sędziów	Art. 22	Art.22 Dla jasności przepisu lepiej, gdyby użyto sformułowania „kurator reprezentujący uzyskuje	Uwaga uwzględniona w części i wyjaśniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Rodzinnych w Polsce		zezwoleń sądu” zamiast „powinien uzyskiwać”, który może budzić wątpliwości interpretacyjne. Tym bardziej, że z art.19 kc wynika, że czynność prawna dokonana przez osobę wspieraną przez kuratora reprezentującego bez wymaganej zgody jest nieważna. Zwrócić należy uwagę, że redakcja art.109¹² już jest inna i tam przepis stanowi, że pełnomocnik rejestrowany „uzyskuje” zgodę sądu. Przepisy te są podobne i powinny mieć podobną treść. pkt 5- Wątpliwości budzi co oznacza słowo „innych”? czy odnosi się do innych niż w pkt. 1-4, czy innych niż drobnych. Jeśli jest to ten drugi przypadek, to użycie tego słowa nie jest potrzebne. Pkt 6 Z życiowego punktu widzenia należałoby rozważyć, czy rozszerzenie zgody sądu na np. wynajem mieszkania nie utrudni osobie wspieranej takiego wynajmu. Jeśli Sąd miałby wyrażać zgodę na wynajem konkretnego mieszkania, aby zweryfikować czy są tam właściwe warunki do mieszkania dla osoby wspieranej, to w znacznym stopniu utrudni to proces wynajmu. Wynajmujący bowiem w wielu wypadkach może nie chcieć czekać z wynajmem na zgodę sądu, zwłaszcza jeśli będzie miał do wyboru innych kandydatów do najmu.	Słowo <i>innych</i> w pkt 5 odnosi się do składników mienia innych niż wymienione w pkt 1-4 ustawy. Rozszerzenie zgody sądu na np. wynajem mieszkania nie utrudni osobie wspieranej takiego wynajmu. Projektowana regulacja ma na celu zabezpieczenie interesów osoby wspieranej.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
129.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	Art. 22 pkt 8 i 9	Odnosząc się do kuratora reprezentującego zwrócić należy uwagę, na zakres czynności i spraw wskazany w art. 22 pkt 8 i 9 ustawy, w których kurator reprezentujący powinien uzyskiwać zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej. Wskazane zostało złożenie wniosku o skierowanie do zakładu opiekuńczo-leczniczego lub pielęgnacyjno – opiekuńczego oraz umieszczenia w domu pomocy społecznej. W art. 22 pkt 8 ustawy mowa jest o wniosku o skierowaniu do zakładu opiekuńczo – leczniczego. Tymczasem zasady przyjęcia do zakładu określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 roku w sprawie kierowania do zakładów opiekuńczo–leczniczych i pielęgnacyjno–opiekuńczych. Zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, osoba wymagająca wzmożonej opieki medycznej kierowana jest na podstawie art. 33a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 146) do zakładu opiekuńczo-leczniczego lub pielęgnacyjno-opiekuńczego. W obecnym stanie prawnym, z uwagi na absolutny brak regulacji ustawowej, dotyczącej postępowania w sprawach sądowej zgody na umieszczenie pacjenta w zakładzie opiekuńczo – leczniczym o charakterze	Uwaga nieuwzględniona Projektowany art. 20 wymienia przykładowe sprawy, w których kurator powinien zwrócić się do sądu. Jeśli przepis wymienia umieszczenie w domu pomocy społecznej, to tym bardziej zmianę lub opuszczenie domu pomocy społecznej.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ogólnym, sąd opiekuńczy wszczyna postępowanie o skierowanie do zakładu opiekuńczo – leczniczego lub zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego z urzędu. Utrzymując rozwiązanie zawarte art. 22 pkt 8 ustawy należałoby rozważyć wprowadzenie zmian o kierowaniu do zakładu opiekuńczo – leczniczego przez sąd i możliwości wszczęcia postępowania także poprzez złożenie wniosku. Natomiast w art. 22 pkt 9 ustawy mowa jest jedynie o umieszczeniu w domu pomocy społecznej. Powstaje wątpliwość, czy w takim razie rozciąga się to także na zmianę lub opuszczenie domu pomocy społecznej.	
130.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Art. 22 ust. 1 pkt 9	Błędne pominięcie umieszczenia w zakładzie opiekuńczo-leczniczym Propozycja brzmienia przepisu „umieszczenie w domu pomocy społecznej lub zakładzie opiekuńczo-leczniczym”	Uwaga uwzględniona
131.	PFON, PSONI, INŻ	art. 22	Należy wyjaśnić, że zgodnie z wykładnią funkcjonalną tego przepisu oraz jego uzasadnieniem, zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach dotyczy jedynie sytuacji określonej obecnie w art. 21 ust 1 pkt 1, tj. kuratora reprezentującego działającego w imieniu osoby wspieranej. Oznacza to potrzebę doprecyzowania przepisu	Uwaga uwzględniona w inny sposób Projekt uległ zmianie m.in. w zakresie art. 19 oraz 20 (aktualna numeracja). Zmianie uległo także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Propozycja brzmienia przepisu <i>Kurator reprezentujący powinien uzyskiwać zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej, o ile zostały mu powierzone na podstawie art. 21 ust 1 pkt. 1</i>	
132.	PFON, PSONI, INŻ	art. 22 pkt. 9	Konieczna jest zmiana pojęcia „umieszczenia w domu pomocy społecznej” na „przyjęcie do domu pomocy społecznej”. Sformułowania umieszczenie w domu pomocy społecznej można uznać za przedmiotowe w stosunku do osób potrzebujących wsparcia w korzystaniu zdolności do czynności prawnych. Propozycja brzmienia przepisu <i>Przyjęcie do domu pomocy społecznej.</i>	Uwaga uwzględniona
133.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 22	W treści art.22, wśród katalogu zgód potrzebnych kuratorowi wspierającemu do działania w imieniu osoby wspieranej, a objętych tym przepisem jest mowa w pkt 5) – o dokonaniu darowizny innych składników mienia (nie określono czy chodzi o nabycie czy też zbycie przez osobę wspieraną). Jak się wydaje intencją było nieodpłatne zbycie z majątku wspieranego, lecz nie jest to do końca	Uwaga nieuwzględniona Katalog z art. 20 jest przykładowy, przy czym kurator reprezentujący powinien uzyskiwać zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			jasne, należałoby to doprecyzować. Darowizna może powiększać lub zmniejszać majątek wspieranego, w zależności od tego czy jest on darczyńcą czy obdarowanym. Dlatego ZGSNRP uważa, że dla uniknięcia wątpliwości art. 22 pkt 5 powinien mieć brzmienie: "5) dokonania z majątku osoby wspieranej darowizny innych składników mienia, z wyjątkiem drobnych darowizn zwyczajowo przyjętych;"	Przykładowe wyliczenie z pkt 5 obejmuje dokonanie darowizny innych składników mienia, ale należy je odnosić do majątku osoby wspieranej zgodnie ze zdaniem pierwszym tego artykułu.
134.	Obywatel 5	Art. 23.1.	Zapisy ustawy powinny zabezpieczać osobę przebywającą w DPS oraz instytucjach do życia przed przejęciem majątku przez osoby tam pracujące oraz osoby mogące się do tego przyczynić Sugerujemy dodanie art. zabezpieczającego osoby przed nadużyciami wraz ze wskazaniem narzędzi służących zabezpieczeniu	Uwaga nieuwzględniona Do tej pory w przypadku ustanowienia opiekuna prawnego nie było przewidzianych żadnych dodatkowych zabezpieczeń poza uregulowaniami dot. sposobu wykonywania opieki (por. np. art. 156 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Zastosowanie będą mogły ewentualnie znaleźć ogólne przepisy prawa cywilnego, np. do. wad oświadczeń woli bądź przepisy prawa karnego. Zgłaszający uwagę nie zaproponował treści przepisu oraz nie sprecyzował o jakie stany faktyczne chodzi.
135.	Stowarzyszenie Sędziów Rodziny w Polsce	Art.23 ust.3	Art.23 ust.3 – zdanie 2 jest zbędne wobec treści art.13- jest to powtórzenie tych samych wymagań stawianych kuratorowi. Nadto brak jest ustalenia, kto może złożyć taki wniosek do sądu, jak również,	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			czy kurator ustanowiony do dokonania tej czynności jest kuratorem reprezentującym dla danej czynności. Wówczas powinno to być wyraźnie wskazane, aby zachowane było jednolite nazewnictwo tego kuratora. W art.66§2kpc jest np. wyraźne odniesienie do kuratora, do którego stosuje się odpowiednio art.69. Proponuję zatem wskazać po słowie kuratora słowo „reprezentującego”.	
136.	PFON, PSONI, INŻ	art. 24	Zgodnie z treścią art. 21 oraz uwagą nr 16 kurator powinien być ustanowiony do dokonywania czynności, a nie do prowadzenia spraw. W związku z tym, należy zaproponować zmianę art. 24. Warto doprecyzować w przepisie, czy inwentarz dotyczy całości majątku, nawet jeśli osoba ma jakąś sferę do działania samodzielnego. Propozycja brzmienia przepisu <i>Kurator reprezentujący ustanowiony do dokonywania czynności w imieniu osoby wspieranej o charakterze majątkowym niezwłocznie po ustanowieniu jest obowiązany sporządzić inwentarz majątku osoby wspieranej i przedstawić go sądowi.</i>	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektowanym art. 19 ust. 1 w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd określa zakres i rodzaj spraw, przy prowadzeniu których czynności mogą być dokonywane: 1)przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo 2)przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora. Projektowana regulacja zakłada, że kurator reprezentujący jest ustanowiony do prowadzenia spraw, w ramach których dokonywane są określone czynności. Z treści projektowanego art. 22 wynika, że obowiązek sporządzenia inwentarza

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				majątku dotyczy wyłącznie sytuacji, kiedy kurator reprezentujący jest ustanowiony do dokonywania czynności w imieniu osoby wspieranej o charakterze majątkowym.
137.	PFON, PSONI, INŻ	art. 25	Obowiązek złożenia przez kuratora do depozytu sądowego kosztowności, papierów wartościowych i innych dokumentów powinien dotyczyć jedynie kuratora, któremu powierzono wykonywanie czynności w imieniu osoby wspieranej – art. 21 ust. 1 pkt 1. Propozycja brzmienia przepisu <i>Sąd może zobowiązać kuratora reprezentującego,, ustanowionego do dokonywania czynności w imieniu osoby wspieranej, do złożenia do depozytu sądowego kosztowności, papierów wartościowych i innych dokumentów należących do osoby wspieranej. Przedmioty te nie mogą zostać odebrane bez zezwolenia sądu.</i>	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Uwagę uwzględniono w inny sposób.
138.	Obywatel 2	Art. 25 ust. 2	Propozycja poprawki: W projektowanym art. 25 ust. 2 wyrazy „rachunku bankowym” należy zastąpić wyrazami „rachunku płatniczym”. Uzasadnienie	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Projekt ustawy ma na celu zastąpienie ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. Przez instrumenty wspieranego podejmowania decyzji należy rozumieć: asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego oraz pełnomocnika rejestrowanego. Projektowana ustawa zawiera m. in. przepisy dot. zabezpieczenia majątku osoby wspieranej przed ingerencją osób niepożądanych, poprzez zobowiązanie przez Sąd kuratora reprezentującego do złożenia na rachunku bankowym pieniędzy osoby wspieranej (projektowany ust. 2 w art. 25). Możliwość zobowiązania przez sąd kuratora reprezentującego do złożenia pieniędzy osoby wspieranej, o której mowa w art. 25 ust. 2 projektu, powinna odnosić się zarówno do rachunku bankowego, jak i rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (SKOK). Celem bowiem regulacji – jak wskazano wyżej – jest ochrona majątku osoby wspieranej przed wykorzystaniem przez osoby trzecie. Zatem złożenie środków pieniężnych na rachunku powinno realizować cel powołanej regulacji, bez względu na podmiot prowadzący ten rachunek. Jednocześnie należy mieć na uwadze okoliczność, iż osobą wspieraną, której środki pieniężne mają zostać złożone na rachunku – zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 7 projektu	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ustawy – jest pełnoletnia osoba. Wskazać w związku z tym należy, iż zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych [tj. z dnia 26 lutego 2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 512)] członkami kasy mogą być m.in. osoby fizyczne. Celem kas jest natomiast m.in. gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków i przeprowadzanie na ich zlecenie rozliczeń finansowych (art. 3 ust. 1 ustawy o skok). Zaproponowana poprawka uwzględnia okoliczność, iż osoba wspierana może posiadać rachunek także w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej. Pojęcie rachunku płatniczego obejmuje zarówno rachunek bankowy, jak i rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej. Zgodnie bowiem z definicją tego rachunku, zawartą w art. 2 pkt 25 ustawy o usługach płatniczych [tj. z dnia 7 grudnia 2023 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 30)] pod pojęciem rachunku płatniczego rozumieć należy rachunek prowadzony dla jednego lub większej liczby użytkowników służący do wykonywania transakcji płatniczych, przy czym przez rachunek płatniczy rozumie się także rachunek bankowy oraz rachunek członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, jeżeli rachunki te służą do wykonywania transakcji płatniczych.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
139.	Związek Banków Polskich	Str. 6, art. 25 ust. 2 Projektu	- Art. 25 ust. 2: „Sąd może zobowiązać kuratora reprezentującego do złożenia na rachunku bankowym pieniędzy osoby wspieranej.” Przepis wymaga doprecyzowania z dwóch względów: 1) mowa w nim o czynności faktycznej „złożenia”. Z przepisu nie wynika, czy kurator reprezentujący będzie umocowany do zawarcia umowy rachunku bankowego w imieniu osoby wspieranej. 2) przepis nie daje także odpowiedzi na pytanie, na czym rachunku bankowym pieniądze muszą/mogą zostać złożone – czy musi to być rachunek bankowy osoby wspieranej, czy też przepis dopuszcza złożenie pieniędzy osoby wspieranej na rachunku bankowym kuratora reprezentującego? W sytuacji, gdy złożenie pieniędzy dopuszczalne będzie jedynie na rachunku bankowym osoby wspieranej - w przypadku braku takiego rachunku - ustawa powinna wprost przewidywać możliwość jego otwarcia przez kuratora (zawarcie umowy rachunku bankowego przez kuratora w imieniu osoby wspieranej).	Uwaga nieuwzględniona Zakres i rodzaj spraw, które będą mogły być dokonywane przez kuratora reprezentującego będzie wynikać z postanowienia sądu o jego ustanowieniu.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
140.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 25	Ustawodawca nie uregulował kwestii ponoszenia kosztów przechowywania kosztowności, papierów wartościowych i innych dokumentów należących do osoby wspieranej jak też odstąpił od obowiązku złożenia przez kuratora z reprezentującego gotówki osoby wspieranej do instytucji bankowej, dając w tym zakresie jedynie uprawnienie sądowi do podjęcia w tej sprawie decyzji. Co do ponoszenia kosztów, o których mowa w art. 25§1 szczegółowe stanowisko zostało zawarte w Uzasadnieniu do Uchwały, do której niniejsza Tabela uwag jest załącznikiem (część I ust.3 pkt 6). Natomiast w zakresie §2 art. 25 ZGSNRP proponuje temu przepisowi nadać następującą treść: <i>„§2. Gotówka osoby wspieranej, jeżeli nie jest potrzebna do zaspokajania jej uzasadnionych potrzeb, powinna być złożona przez kuratora reprezentującego w instytucji bankowej. Kurator reprezentujący może podejmować ulokowaną gotówkę tylko za zezwoleniem sądu.”</i> Uzasadnienie dla tego stanowiska znajduje się w części I ust.3 pkt 6) Uzasadnienia do Uchwały.	Uwaga uwzględniona w inny sposób
141.	Stowarzyszenie Sędziów Rodziny w Polsce	Art.25 ust.2	Art.25 ust.2 – Brak jest uregulowania w tym przepisie, czy kurator może z tych pieniędzy korzystać na zaspokojenie potrzeb osoby wspieranej, czy też może je podejmować tylko za	Uwaga uwzględniona w części Zmieniono treść art. 25 ust. 2.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zezwoleń sędziów, czy też w ogóle nie może z nich korzystać. Nie wiadomo jaki jest cel tej wpłaty na rachunek bankowy.	
142.	PFON, PSONI, INŻ	art. 26	Kurator wspierający jest ważnym instrumentem w systemie wspieranego podejmowania decyzji. Obecne ujęcie kuratora wspierającego marginalizuje jego znaczenie. Mając na uwadze jego ogromną rolę dla wielu osób potrzebujących wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych, a także podkreślając walor edukacyjny tworzonych przepisów, konieczne jest odwołanie się w treści art. 26 do przykładowych czynności kuratora wspierającego, określonych na wzór art. 4 ustawy. Propozycja brzmienia przepisu <i>Art. 26</i> <i>Jeżeli osoba potrzebuje wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw, sąd może ustanowić kuratora wspierającego. Sposób i zakres wsparcia określa sąd.</i> <i>Do czynności wykonywanych w ramach wsparcia, o którym mowa w ust. 1 należy w szczególności:</i>	Uwaga nieuwzględniona Zdanie drugie projektowanego art. 24, że sposób i zakres wsparcia określa sąd. Tym bardziej, że katalog w art. 4 ust. 2 ma charakter otwarty.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			1) czynna obecność przy podejmowaniu czynności prawnych przez osobę wspieraną; 2) wyjaśnienie znaczenia czynności prawnej oraz skutków oświadczenia woli; 3) zgromadzenie i przekazanie wszelkich informacji mających znaczenie dla prawidłowego dokonania czynności prawnej; 4) przekazanie oświadczenia woli osoby wspieranej jej obecności	
143.	Związek Banków Polskich	Str. 7, art. 26 Projektu (uwaga powiązana z uwagą do art. 29 pkt 8 Projektu - pkt 13 tabeli do art. 605 ¹⁰ w zw. z art. 605 ¹⁹ KPC)	Postulujemy, by postanowienia o ustanowieniu kuratora były formułowane jak najbardziej precyzyjne z uwzględnieniem sytuacji osobistej i majątkowej osoby wspieranej, określające szczegółowo zakres i rodzaj spraw (szczególnie w zakresie czynności bankowych). Przyczyni się to do zminimalizowania wątpliwości interpretacyjnych, które mają miejsce w chwili obecnej i które utrudniają w praktyce realizację tych postanowień.	Uwaga nieuwzględniona Sąd określa sposób i zakres wsparcia, co wynika wprost z projektowanego art. 24.
144.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art. 26	Art.26 jest powtórzeniem art.16 ¹ kc, co nie powinno mieć miejsca. Należy też zauważyć, że kryteria ustanowienia kuratora wspierającego są całkowicie niejasne i nie wiadomo w jakich sytuacjach należałoby go ustanowić oraz jaką miałby on pełnić rolę.	Uwaga nieuwzględniona Intencją projektodawcy było uregulowanie wsparcia faktycznego w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu spraw (kurator wspierający). Jest to odpowiednik instytucji uregulowanej w art. 183 kro przed nowelizacją z dnia 15 lutego 2024 r. W wypadku podejmowania

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				przez osobę wspieraną czynności prawnych, rolą kuratora może być np. udzielenie mu pomocy w skontaktowaniu go z właściwym prawnikiem lub w zgromadzeniu odpowiednich dokumentów niezbędnych do dokonania określonej czynności prawnej. Jeżeli chodzi o „faktyczne wsparcie” w życiu codziennym – kwestie te mają regulować przepisy o asystencji osobistej. Instrumenty asysty prawnej oraz kuratora wspierającego nie są konkurencyjne w stosunku do pełnomocnictwa rejestrowanego ani kuratora reprezentującego, bowiem dotyczą wsparcia faktycznego, a nie reprezentacji. Kurator wspierający może zostać ustanowiony wyłącznie celem udzielenia faktycznego wsparcia w prowadzeniu spraw. Intencją projektodawcy było uregulowanie istoty instytucji w przepisach ogólnych prawa cywilnego oraz jej uszczegółowienie w ustawie odrębnej poświęconej instrumentom wspieranego podejmowania decyzji.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
145.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Art. 27 pkt 2 projektu i art. 28 pkt 12 lit. b Dostęp do rejestru	W art. 27 pkt 2 projektu przewiduje się uchylenie przepisu art. 13 k.c. ⁶ [6 Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237), zwana „k.c.”], zgodnie z którym osoba, która ukończyła lat trzynaście, może być ubezwłasnowolniona całkowicie, jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem (§ 1). Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską (§ 2). Ponadto w art. 28 pkt 12 lit. b projekt przewiduje uchylenie w tytule III działu II (Opieka nad ubezwłasnowolnionym całkowicie) Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ⁷ [7 Dz. U. z 2023 r. poz. 2809.] . Skutkiem zatem wejścia w życie projektowanej ustawy będzie usunięcie z porządku prawnego instytucji opieki prawnej, ustanawianej przez sąd dla ubezwłasnowolnionego całkowicie. W zamian za to projekt wprowadza instrumenty wspieranego podejmowania decyzji jako formy wspierania bądź zastępowania osoby pełnoletniej, która zawsze będzie posiadać pełną zdolność do czynności prawnych (nawet jeżeli z	Wyjaśnienie do uwagi Projekt uległ zmianie, w szczególności w zakresie dotyczącym regulacji w ustawach szczególnych. Zmianie uległo także uzasadnienie oraz OSR. Odnosząc się do kwestii dostępu do Rejestru Pełnomocnictw, o którym mowa w dodanym art. 109 ¹⁰ k.c., należy wskazać, że projektowana regulacja zakłada, że ZUS będzie miał dostęp do informacji udostępnionych w Rejestrze Pełnomocnictw - na zasadach ogólnych - przewidzianych w projektowanym art. 95zr § 1-2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			różnych powodów nie będzie mogła podejmować ich świadomie, ze zrozumieniem ich znaczenia oraz skutków). Zgodnie z art. 65 ust. 4 projektu ustawy, ilekroć w obowiązujących przepisach prawa jest mowa o przedstawicielu ustawowym osoby pełnoletniej albo opiekunie prawnym osoby pełnoletniej, należy przez to rozumieć kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Użycie przedmiotowego określenia przepisów dla zmian we wszystkich przepisach obowiązującego prawa, które odwołują się do instytucji opieki nad ubezwłasnowolnionym całkowicie, budzi nasze wątpliwości. Zauważyć należy, że w porządku prawnym znajdują się przepisy aktów wykonawczych odnoszące się do opieki prawnej. Pragniemy wskazać, że ustawa emerytalna⁸ [8 Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 i 1674), zwana „ustawą emerytalną”.] w art. 130 ust. 2a i 2b, w art. 131 ust. 1 pkt 2 oraz w art. 136b odnosi się do pojęcia opieki prawnej. Pojęciem tym posługuje się również przepis art. 12b ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej. Dostrzegamy zatem potrzebę uzupełnienia projektu ustawy o przepisy zmieniające wszystkie obowiązujące regulacje prawne z obszaru świadczeń emerytalno-rentowych, odnoszące się	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			do pojęcia opiekuna prawnego/opieki prawnej. Powinny one wprost rozstrzygać, która forma instrumentu wspieranego podejmowania decyzji miałyby występować we wspieraniu lub reprezentowaniu przed organem rentowym osoby pełnoletniej w zakresie, w jakim nie jest ona w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Ponadto zauważamy, że odpowiedniej zmiany będzie wymagał przepis § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe⁹ [9 Dz. U. z 2011 r. Nr 237 poz. 1412.]. Zauważamy ponadto, że w związku z różnymi rodzajami prowadzonych postępowań, Zakład powinien mieć zapewniony dostęp do Rejestru Pełnomocnictw, o którym mowa w dodanym art. 109¹⁰ k.c.	
146.	Związek Banków Polskich	Str. 7, art. 27 pkt 4 Projektu– art. 16 § 3 KC	- Art. 16 § 3 KC powinien zostać rozszerzony o uprawnienia osoby wspieranej o których mowa w art. 21 ust. 2 Projektu. - Ustanowienie kuratora reprezentującego nie wyklucza pozostawienia spraw co do których osoba wspierana może decydować samodzielnie. Uwaga ta jest spójna z uwagą z	Uwaga nieuwzględniona Intencją projektodawcy było uregulowanie istoty instytucji w przepisach ogólnych prawa cywilnego oraz jej uszczegółowienie w ustawie odrębnej poświęconej instrumentom wspieranego podejmowania decyzji.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pkt 6 tabeli do art. 21 ust. 2 Projektu, w którym postulujemy by sąd obligatoryjnie określał zakres czynności prawnych polegających na zaciągnięciu zobowiązania lub rozporządzeniu mieniem o wartości nieprzekraczającej określonej przez sąd kwoty. - Ujęcie tej kwestii w art. 16 § 3 KC uporządkuje zakresy działania kuratora i osoby wspieranej – określi wprost rodzaj i zakres spraw kuratora oraz osoby wspieranej, które może dokonywać samodzielnie. Propozycja brzmienia art. 16 § 3 KC: „Sąd określa rodzaj spraw, które osoba wspierana może dokonywać jedynie za zgodą kuratora albo które kurator może dokonywać w jej imieniu. Sąd określa także rodzaj spraw, które osoba wspierana może dokonywać samodzielnie zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji.”	Projekt uległ zmianie, w szczególności w zakresie projektowanych art. 19 ustawy oraz art. 18 czy art. 20 Kodeksu cywilnego. Zmianie uległo także uzasadnienie oraz OSR.
147.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	Art. 27 pkt 4 projektu {art. 16 § 1 k.c.)	Prof. B. Lackoroński zwracał uwagę na to, że proponowane brzmienie art. 16 § 1 k.c. rodzi pytanie, czy będzie możliwe ustanowienie kuratora reprezentującego dla osoby, która nie jest w stanie postrzegać, ale jest w stanie oceniać rzeczywistość albo jest w stanie postrzegać, ale nie jest w stanie oceniać rzeczywistości, czy też kuratora	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			reprezentującego będzie można ustanowić dla osoby, która może samodzielnie kierować swoim postępowaniem tylko wtedy, gdy nie jest w stanie ani postrzegać, ani oceniać rzeczywistości? W świetle art. 12 ust. 4 KPON, wątpliwości rodzi proponowany art. 16 § 1 k.c., ponieważ uniemożliwia on ustanowienie kuratora reprezentującego dla pełnoletniej osoby potrzebującej wsparcia niebędącej w stanie oceniać rzeczywistości z tego powodu, że osoba ta jest w stanie postrzegać rzeczywistość. Wydaje się, że instytucja kuratora reprezentującego powinna być dostępna dla pełnoletniej osoby potrzebującej wsparcia, która nie jest w stanie oceniać rzeczywistości mimo że jest w stanie ją postrzegać. W przeciwnym razie pełnoletnie osoby potrzebujące wsparcia będą pozbawione dostępu do instrumentu wspieranego podejmowania decyzji, który może je zabezpieczyć przed nadużyciami ze strony nieuczciwych uczestników obrotu cywilnoprawnego. Z tego powodu regulacja ta może nie spełniać standardu konwencyjnego określonego w art. 12 ust. 4 KPON. Z drugiej strony, nie budzi wątpliwości, że brak możliwości samodzielnego kierowania swoim postępowaniem jest wystarczającą przesłanką ustanowienia kuratora niezależną od zdolności postrzegania i	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			oceniania. Taka była jednak wyraźna intencja autorów na etapie opracowania tego przepisu przez zespół KKPC, aby między słowami: „postrzegać” a „oceniać” był spójnik „i”. Chodziło o zredukowanie grupy przypadków osób z niepełnosprawnościami, dla których mógłby być ustanowiony kurator reprezentujący. Zdaję sobie sprawę, że sformułowanie art. 16 § 1 k.c. rodzi i będzie jeszcze rodzić wątpliwości o zakres podmiotowy swego zastosowania. Argumenty przedstawiane na posiedzeniu Katedr przekonały mnie jednak do w niniejszym stanowisku zgłoszenia propozycji zmiany proj. art. 16 § 1 k.c. poprzez zastąpienie spójnika „i” spójnikiem „lub”, zaś kolejnego spójnika „lub” spójnikiem rozłącznym „albo”.	
148.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	Art. 27 pkt 4 projektu (art. 16 § 2 k.c.)	Dr Maciej Domański słusznie zauważył, że w świetle proponowanego art. 16 § 2 k.c. możliwa byłaby sytuacja, w której kurator reprezentujący będzie mieć umocowanie do prowadzenia wszelkich spraw, w tym również drobnych spraw życia codziennego. W proponowanych przepisach zabrakło ogólnej klauzuli, stosownie do której osoba pełnoletnia może zawierać umowy w drobnych bieżących sprawach życia codziennego bez względu na zakres umocowania kuratora reprezentującego. Wydaje się, że prokonwencyjna	Uwaga uwzględniona Zmieniono art. 20 k.c.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			(KPON) wykładnia proponowanych przepisów powinna prowadzić do wniosku, że ustanowienie kuratora reprezentującego o tak szerokim zakresie umocowania, żeby obejmował on umowy powszechnie zawierane w drobnych bieżących sprawach życia codziennego nie powinno mieć miejsca. Wydaje się, że w przepisach prawa powinno być przewidziane wyraźne zabezpieczenie kuranda przed pozbawieniem go możliwości samodzielnego zawierania umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego bez względu na zakres umocowania kuratora reprezentującego. W przeciwnym razie dochodzić będzie do sytuacji, w której kurand w wyniku wejścia w życie przepisów implementujących art. 12 KPON uzyska węższy zakres zdolności do czynności prawnych, niż w obecnym stanie prawnym osoba całkowicie ubezwłasnowolniona. Uwaga powyższa jest ze wszech miar trafna. W trakcie prac nad projektem doszło do przeoczenia tej ważkiej kwestii. Z tych względów należy postulować dodanie w § 2 art. 16 po przecinku np. zwrot „z wyjątkiem spraw, wymienionych w art. 20 poniżej, które każda osoba pełnoletnia może prowadzić osobiście”. Można też odpowiednio zmodyfikować art. 20 k.c. np. w taki sposób: <u>I</u>	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<u>wersja:</u> „Umowy w drobnych bieżących sprawach życia codziennego mogą być powszechnie zawierane przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych bez zgody przedstawiciela ustawowego, a także przez osobę wspieraną bez zgody kuratora reprezentującego.” <u>II wersja:</u> „Umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego mogą być osobiście zawierane przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych - bez zgody przedstawiciela ustawowego, zaś przez osobę wspieraną - bez zgody kuratora reprezentującego.”	
149.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	art. 27 pkt 4 projektu (art. 16 § 4 k.c.)	W proponowanym art. 16 § 4 k.c. przewiduje się, że więcej niż jednego kuratora reprezentującego sąd może ustanowić tylko ze względu na szczególne okoliczności i tylko o różnym zakresie umocowania. Wydaje się, że takie rozwiązanie wychodzi z prawidłowego założenia, że więcej niż jeden kurator o tożsamym albo krzyżującym się zakresie kompetencji może narażać kuranda na konsekwencje różnic zdań między kuratorami w sprawach objętych zakresem kompetencji każdego z nich. To założenie jest prawidłowe w przypadku, gdy kuratorem ma być ktoś inny niż jeden z dwojga rodziców kuranda. Natomiast w przypadku gdy oboje rodzice kuranda są ustaleni wydaje się, że	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zasadą powinno być ustanawianie ich obojga kuratorami reprezentującymi o takim samym zakresie umocowania, żeby mogli się zastępować i dzielić faktycznym ciężarem sprawowania kurateli. Z ważnych powodów sąd powinien mieć możliwość ustanowienia kuratorem tylko jednego z rodziców kuranda, w szczególności gdy rodzice nie mogą dojść do porozumienia odnośnie do istotnych spraw kuranda. Wydaje się, że postulat wyodrębnienia sytuacji rodziców ustanawianych kuratorami reprezentującymi dla ich pełnoletniego dziecka i danie im tego samego zakresu spraw nie budzi wątpliwości. Należałoby dodać w art. 16 § 4 zdanie stosownie do którego „jeśli kuratorami mają być rodzice lub przysposabiający pełnoletniego, sąd może zdecydować, że będą mieli ten sam zakres umocowania.”	
150.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	Art. 27 pkt 4 (art. 16 § 5 k.c.)	5. W kontekście przewidzianych w projekcie propozycji zmian kodeksu cywilnego warto zwrócić uwagę na następujące kwestie: - w art. 16 § 5 k.c. wprowadzono przesłanki negatywne ustanowienia kuratora reprezentującego. Należy do nich m.in. fakt posiadania pełnomocnika rejestrowanego przez osobę wymagającą wsparcia. Ustawowe wymogi, dotyczące kuratorów reprezentujących i pełnomocników są jednak niespójne, a dotyczy to np. zakresu czynności	Uwaga nieuwzględniona Ustanowienie kuratora reprezentującego, w przypadku gdy został umocowany pełnomocnik rejestrowany, nie jest konieczne, bowiem w świetle art. 16 § 5 interesy osoby potrzebującej wsparcia będą wystarczająco chronione w inny sposób. Należy mieć na względzie, że pełnomocnictwo rejestrowane będzie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			podejmowanych przez te osoby za zgodą sądu (art. 22 ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji i 10912 k.c.). Powyższe budzi wątpliwość co do słuszności regulacji, uzależniającej prawo do ustanowienia kuratora od braku umocowania pełnomocnika rejestrowanego;	udzielane na wypadek, gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia dana osoba nie była w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Pełnomocnictwo rejestrowane jest instrumentem dobrowolnym i realizuje autonomię woli jednostki dla zabezpieczenia swoich interesów w przyszłości. Ponadto zmianie uległ projektowany art. 109 ¹² Kodeksu cywilnego.
151.	Obywatel 5	Dział 4 Zmiany w przepisach obowiązujących Art. 27. 4)	Art. 16 otrzymuje brzmienie: „Art. 16.&1. Dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia w zakresie, w jakim nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem, sąd ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli jest to konieczne dla ochrony jej praw i interesów. Brakuje wątku zdrowia (czynności medycznych) i przepisów lekarskich, które są największą bolączką rodziców dorosłych oso z niepełnosprawnościami. Postulujemy o pilne wspólne prace MS i MZ. Propozycja dodania „jeżeli jest to konieczne dla ochrony jej praw i interesów oraz ZDROWIA”. W naszej ocenie należy wyraźnie wskazać konieczność uregulowania czynności medycznych	Uwaga nieuwzględniona Projektowany przepis obejmuje także konieczną dla osoby wspieranej ochronę jej praw i interesów z uwagi na utratę zdrowia. Odpowiednie regulacje zawarto także w przepisach szczególnych, przykładowo projektowany w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz.1287 i 1897) art. 32 ust. 4.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			w decyzjach związanych ze zdrowiem osoby wspieranej (zabiegi, operacje, leczenie w tym stomatologiczne...) może poprzez dodanie zapisu „w tym do wyrażenia zgody albo sprzeciwu na udzielenie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne niezbędne dla utrzymania w zdrowiu osoby wspieranej”.	
152.	Obywatel 10	Art. 27 pkt 4 (art. 16 k.c.)	W związku z projektem ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, jaki ukazał się na stronie Rządowego Centrum Legislacji, chciałbym wyrazić zastrzeżenia wobec roszczenia kręgu przesłanek, na podstawie jakich może być ustanowiony kurator reprezentujący, w stosunku do tych, które warunkowały ubezwłasnowolnienie. Przy wszystkich swoich wadach, dotychczasowe przepisy dotyczące ubezwłasnowolnienia tworzyły dość klarowny i spójny system. Osoba która nie była w stanie kierować swym postępowaniem, mogła być ubezwłasnowolniona całkowicie, a osoba której była potrzebna pomoc doprowadzenia jej spraw, częściowo i mogła dokonywać prostych czynności zobowiązujących lub rozporządzających za zgodą przedstawiciela ustawowego, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych (niektórych nie mogła dokonywać lub mogła dokonywać samodzielnie). Według	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności projektowany art. 19 ustawy oraz art. 16 Kodeksu cywilnego. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			planowanego art. 16 § 1 kc dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia w zakresie, w jakim nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem, sąd ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli to jest konieczne dla ochrony jej praw lub interesów, a według artykułu 16¹ § 1 jeżeli ochrona interesów tej osoby nie wymaga ustanowienia kuratora reprezentującego, a osoba ta potrzebuje faktycznego wsparcia w prowadzeniu jej spraw, sąd ustanawia kuratora wspierającego.¹⁾ Zgodnie z art. 21 ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji sąd określa postanowieniem rodzaj spraw, które mogą być dokonywane 1) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej 2) przez osobę wspieraną za zgodą kuratora. ²⁾ Z uzasadnienia wynika, że w przypadku osób, wobec których zachodzi obawa, te podejmowane przez nich decyzje mogą nieść za sobą negatywne skutki, względniejszym środkiem wsparcia będzie kurator reprezentujący, który wyrażać będzie zgodę na czynności dokonywane przez osobę wspieraną. Można te przepisy interpretować w ten sposób, że te osoby, które dotychczas mogły być ubezwłasnowolnione całkowicie, podzielono na dwie grupy: niebędące w stanie podjąć decyzji, za które będą bo one, tak jak dotąd, podejmowane	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			oraz takie, których decyzje mogą powodować negatywne skutki i będą one wymagały, dla swojej ważności, zgody kuratora, czyli ich sytuacja zbliżona będzie do sytuacji osób, na podstawie obecnych przepisów, ubezwłasnowolnionych częściowo, natomiast dla osób potrzebujących wsparcia w prowadzeniu swoich spraw (do tej pory mogących być ubezwłasnowolniony częściowo) ustanawiany będzie kurator wspierający. ³⁾ Sytuacja dwu ostatnich grup zdaje się zatem polepszać, ¹¹⁾pojawia się jednak nowy powód ustanowienia kuratora reprezentującego (trudności w postrzeganiu i ocenianiu rzeczywistości), co może być interpretowane w ten sposób, że nawet gdyby osoba, u której stwierdzono schizofrenię czy urojenia, nie miałyby trudności w podejmowaniu decyzji, można ustanowić dla niej wyżej wymienionego kuratora. Do tego poszerzono krąg podmiotów uprawnionych do wystąpienia z wnioskiem o takie ustanowienie (gmina organizacje pozarządowe). Mogą one nadużywać tych uprawnień, np. żeby pozbyć się niewygodnych osób, stawać po jednej ze stron w przypadku konfliktów rodzinnych czy sąsiedzkich. ⁴⁾ Psychiatrzy rozpoznają schizofrenię czy urojenia dużą łatwością, stosując wykładnie rozszerzającą, można je rozpoznać na przykład u osoby, która	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			podejrzewa małżonka o zdradę, czy sąsiada o nękanie (to znaczy mówi, że może być zdradzona czy nękana) Jeżeli u takiej osoby kiedyś zdiagnozowano schizofrenię, co jest często świadome rodzinie, może być też świadome sąsiadom i jedną z tych dróg dotrzeć do gminy, takie rozpoznanie jest prawdopodobne także w postępowaniu o ustanowienie kuratora (wniosek złożony przez gminę może dla psychiatry więcej znaczyć, niż przez rodzinę), a diagnoza psychiatry dla sądu więcej, niż obowiązki dowodowe wynikające z projektowanych art. 2 ust. o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji czy art. 605⁶ § 1 kpc. Sąd może uznać, że skoro rozpoznano schizofrenię, to osoba z takim rozpoznaniem potrzebuje wsparcia, a ochrona jej praw czy interesów wymaga ustanowienia kuratora, zaś ze względu na wyżej wymienione rozpoznanie, jej preferencje, poglądy i życzenia mogą zejść na drugi plan. ⁵⁾Wyżej wymienione konflikty są dość prawdopodobne i w przypadku osób bezrobotnych, niekoniecznie z własnej winy i niekoniecznie w związku z postawionym kiedyś rozpoznaniem, ⁶⁾ ale pracownicy gminy mogą dojść do wniosku że, skoro nie są osobami kompetentnymi, należy sytuację sprawdzić np. w drodze postępowania o ustanowienie kuratora, ⁷⁾	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			nawet jeśli nie skończy się ustanowieniem kuratora reprezentującego, postępowanie takie będzie wszczęte.⁸⁾ Być może dokonywanie czynności za zgodą kuratora powinno mieć pierwszeństwo wobec dokonywania czynności w imieniu osoby reprezentowanej. Na wniosek osoby potrzebujący wsparcia sąd orzekałby ten pierwszy tryb, a osoba ta miałaby prawo zaskarżać do sądu decyzje kuratora odmawiającego zgody. Gdyby przez jakiś okres, kurator na większość czynności wyraziłby zgodę, lub w razie powtarzających się zastrzeżeń do zgody kuratora, osoba reprezentowana mogłaby wnieść o uchylenie kurateli (sąd mógłby ją uchylić z urzędu).¹²⁾ w przeciwnym wypadku można by orzec kuratele reprezentującą. W związku z przygotowanym w Ministerstwie Sprawiedliwości projektem ustawy o biegłych chciałbym zauważyć, że utworzenie Komisji Certyfikacyjnej Biegłych Sądowych, działającej poza MS, ale powoływanej przez Ministra, może prowadzić do wzmocnienie roli biegłych i zjawiska niedokonywania przez sądy oceny ich opinii (niereagowanie na zarzuty stron), a szkolenia z prawa dla biegłych nie do końca mogą to zagrożenie usuwać, podobnie jak szkolenia dla	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			organów procesowych (sędziów, prokuratorów) o których wspomina RPO w piśmie do MS z 3 października 2024 r., jeśli mieliby je prowadzić biegli. Szkolenia dla biegłych prowadzone przez wyżej wymienione organy (i vice versa) mogą zagrażać bezstronność jednych i drugich. Biegli mogą je prowadzić we własnym interesie, by wznowić swoją rolę i uniknąć podważenia opinii, prokuratorzy, by uzyskać opinie zgodnie ze swoimi intencjami, sędziowie, by przerzucić na biegłych prowadzenie postępowania dowodowego czy orzekania. ⁹⁾ Może należałoby rozważyć wprowadzenie przepisów wyraźnie mówiących o tym, że sąd nie jest związany opinią biegłego, czy zobowiązujących sądem do wyraźnego i szczegółowego odniesienia się do wszystkich zarzutów, jakie opinii stawia strona albo otwierających drogę do orzekania przez sąd wbrew konkluzji opinii, nawet gdy została powtórzona przez kolejnych biegłych, ale można jej postawić takie same (równorzędne) zarzuty. ¹⁰⁾ Zgodnie z np. orzecznictwem sądów administracyjnych opinia powinna umożliwić organowi ocenę motywów bez wkraczania w strefę wiedzy specjalistycznej, toteż brak takiej analizy wiedzy nie stoi na przeszkodzie w dokonywaniu jej oceny. Można też zauważyć, że psychiatrzy i psychologowie nie są, jako jedynymi,	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			kompetentnymi w dziedzinie ludzkiej psychiki. W pewnym sensie takie kompetencje mają także przedstawiciele innych zawodów humanistycznych (poloniści, filozofowie, socjologowie, w pewnym stopniu także pracownicy, gdyż osoby osiągające najlepsze oceny z przedmiotów humanistycznych wybierają często studiowanie prawa, a nie psychologii, a dostanie się na prawo jest trudniejsze. Z kolei psychiatrzy nie mają na studiach przygotowania humanistycznego). ¹⁴⁾ Może więc komisja certyfikacyjna dla biegłych, w sprawach dotyczących psychiki, powinna składać się także z przedstawicieli wyżej wymienionych zawodów. Przypisy: 1) według dotychczasowych przepisów sąd mógł ubezwłasnowolnić osobę w razie wystąpienia wskazanych w kc przesłanek, planowane przepisy wprowadzają obligatoryjność. 2) proponowane rozwiązania, w porównaniu do poprzednich, wprowadzają nieco chaosu. Być może dotychczasowe określenie w ustawie czynności, które osoba ograniczona w zdolności do	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			czynności prawnych mogła dokonywać (np.: zawieranie umowy o pracę) ^{a)} było dla niej lepsze (stwarzało gwarancję) niż postanowienie decyzji sądowni. 3) projektowane przepisy nie dają odpowiedzi na pytanie, czy kurator wspierający może być ustanowiony mimo braku wniosku z art. 605²⁰ kpc np. gdy w wyniku postępowania w przedmiocie kurateli reprezentującej, sąd dojdzie do wniosku, że spełniona jest przesłanka art. 16 ¹ § 1 kpc (ochrona interesów osoby pełnoletniej nie wymaga ustanowienia kuratora reprezentującego)^{b)} 4) zwłaszcza, że w planowanej nowelizacji zrezygnowano z wymogu przedstawiania przed doręczeniem wniosku ubezpieczalnia, świadectwa lekarskiego czy opinii psychologicznej 5) skoro rozpoznano schizofrenię ^{c)} Prawdziwości wyżej wymienionych podejrzeń być może nikt nie będzie badał. 6) dotyczy to zarówno bezrobocia, jak i ww. konfliktów	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			7) patrz przypis 4 8) może być stosowane jako rodzaj kary czy środek nacisku, żeby wpłynąć na modyfikację niewygodnych zachowań. Także policja, nie potrafiąc lub nie chcąc postawić stwarzającej problemy osobie zarzutów, może nękać ją poprzez współpracowników i doprowadzić, np. przez kontakty w gminie, do wszczęcia postępowania w sprawie kurateli. Znany jest także fakt posługiwania się postępowaniem w sprawie przymusowego leczenia przez służby mundurowe wobec niewygodnych funkcjonariuszy, żołnierzy czy kandydatów do tych służb. Niezależnie od pewnej wartości edukacyjnej takich postępowań stwarzają one dla tych osób trudną sytuację, gdyż osoby pełniące taką służbę muszą być zdrowe. Do wydania postanowienia w sprawie przymusowego leczenia konieczne było spełnienie przesłanek wskazanych w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego (np. zachowanie przyjmowanej do szpitala osoby musiało wskazywać na to, że nieprzyjęcie do szpitala spowoduje znaczne	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pogorszenie stanu jej zdrowia psychicznego), ale w praktyce wystarczyło często samo rozpoznanie. ^{d)} Projektowane przepisy można interpretować w ten sposób, że osobę którą do tej pory można było tylko przymusowo leczyć, teraz będzie można także ubezwłasnowolnić. ^{e)} 9) to zaś, czego dowiedzą się od adwokatów (którzy także powinni brać udział w takich szkoleniach, jeśli będą prowadzone) może być przez biegłych używane do wzmocnienia swych opinii i swej pozycji. 10) o tym, co wymagało zasięgnięcia wiadomości specjalnych, decyduje wprowadzić sąd, co powinno rozwiązywać problem, ale w praktyce zdarza się rozszerzenie zakresu pytań, na które powinni odpowiedzieć biegli. PRZYPISY DO PRZYPISÓW: 11) wynika to jednak z uzasadnienia, a nie z przepisów. 12) brak w nowelizacji wyraźnego przepisu wprowadzającego osobą reprezentowaną do złożenia takiego wniosku. ^{g)} Można też zauważyć że także według orzecznictwa na	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			gruncie dotychczasowych przepisów (orzeczenie Sądu Najwyższego z 14 lutego 74 r. OSN 1975, pozycja 12) ubezwłasnowolnienie służy interesom ubezwłasnowolnionego i może być orzeczony tylko wtedy, gdy jego interes jest tego wymaga. Sama ocena stanu psychicznego człowieka nie stanowi jeszcze wystarczającej podstawy do orzeczenia ubezwłasnowolnienia. Należy wziąć pod uwagę jego ogólną sytuację życiową i dopiero na tej podstawie ocenić, czy ubezwłasnowolnienie służy ochronie jego interesów. Art. 2 planowej ustawy i uwagi uzasadnienie dotyczące art. 605 ⁶ kpc są zatem, w pewnej mierze, usankcjonowaniem istniejącego już stanu rzeczy. Z kolei w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym wśród przesłanek żądania unieważnienia małżeństwa chorobą psychiczną zastąpiono zaburzeniami psychicznymi, co umożliwia takie żądanie (i zbadanie, czy małżonek znajdował się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli) z powodu zaburzeń osobowości, choć zarazem wprowadzono ograniczenia	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			czasowe do występowania z takim żądaniem. 13) wspólny język pomiędzy prawnikami a biegłymi, do którego mogą prowadzić wspomniane szkolenia, może prowadzić do wzmocnienia opinii tych ostatnich, którą trudniej będzie podważyć (będzie dla sądu więcej znaczyła), ale też pogorszenia sytuacji obywatela. Opinia powinna być poddana także ocenie także podmiotu niefachowego (np. pracownika), wiedza specjalistyczna na przykład sędziego może być wręcz zagrożeniem.^{f)} 14) nie muszą też zdawać przedmiotów humanistycznych na egzaminach wstępnych czy osiągnąć z nich dobrych wyników na maturze. PRZYPISY DO PRZYPISÓW: a) zabrakło w nowelizacji zmian w kodeksie pracy b) nie wskazano także, od kiedy miałby działać pełnomocnik rejestrowany c) sąd może dojść do wniosku, że jedna przesłanka zamienia w sobie inne	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			d) psychiatra rozpoznawał schizofrenię i stwierdzał, że zachowanie badanej osoby wskazuje na to, że nieprzyjęcie do szpitala spowoduje znaczne pogorszenie stanu jej zachowania psychicznego, nie podając żadnych faktów i argumentów na poparcie tej tezy. Być może ustawę o ochronie zdrowia psychicznego także należy znowelizować, ze względu na wskazane nadużycia. e) także organizacje pozarządowe mogą być w kontaktach z pracownikami gminy i dążyć do wzmocnienia swojej pozycji. Zdaje się, że takie podmioty, jak gmina czy organizacje pozarządowe, są nieco idealizowane zarówno przez psychiatrów i sądy, jak MS w projekcie (dla psychiatri może mieć znaczenie, kto złożył wniosek). f) być może przedstawiciele wspomnianych zawodów w humanistycznych także powinni opiniować w sprawach dotyczących psychiki. g) uprawnienie takie nie musi być wyraźnie uzależnione od udzielenia przez kuratora,	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przez jakiś czas zgód, na czynności, albo od zastrzeżeń do tych zgód.	
153.	Obywatel 10	Uzupełnienie uwag	W uzupełnieniu petycji z 9 stycznia br. zauważam, że: 1) pisząc na stronie 3 o powtarzających się zastrzeżeniach do zgody kuratora miałem na myśli takie zastrzeżenia, które zostały uznane uzasadnione przez Sąd¹⁾ 2) co do rozpoznań i leczenia psychiatryczne zauważyć chciałbym, że nie poprawia ono często ani samopoczucia, ani funkcjonowania, za to powoduje efekty uboczne, a psychiatrzy choć z dużą łatwością stawiają diagnozy, rzadko wystawiają zaświadczenie o zdrowiu. W rezultacie leczenie jest, niejednokrotnie, przerywane samodzielnie, ale gdy taka osoba trafi ponownie do psychiatry (np. wskutek opisanego w piśmie wszczęcia, np. przez gminę w wyniku uzyskanej informacji ²⁾ o postawionym kiedyś rozpoznaniu, postępowania ws. ubezwłasnowolnienia) możliwe jest powstanie poprzedniej diagnozy, choć	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			samopoczucie i funkcjonowanie takiej osoby od lat jest dobre.³⁾ 3) reasumując, chciałbym wyrazić przede wszystkim zastrzeżenia wobec roszczenia zakresu przesłanek, na podstawie jakich może być ustanowiony kurator reprezentujący (trudności w ocenianiu i postrzeganiu rzeczywistości), w stosunku do przesłanek ubezwłasnowolnienia, poszerzenia kręgu podmiotów, jakie mogą występować z wnioskiem o takie ustanowienie (gmina, organizacje pozarządowe)⁴⁾, zniesienia obowiązku przedstawienia świadectwa lekarskiego przed doręczeniem wniosku ws. kurateli⁵⁾, braku wyraźnego uprawnienia do złożenia wniosku o uchylenie kurateli przez osobę reprezentowaną⁶⁾. PRZYPISY: 1) być może decyzje Sądu w tej materii także powinny mogły być zaskarżane przez osobę reprezentowaną do Sądu II instancji 2) ze wskazanych na str. 2 petycji źródeł	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			3) a trudności w postrzeganiu i ocenianiu rzeczywistości nie zostaną poparte wystarczającą argumentacją i faktami 4) z tych samych powodów (ryzyko nadużyć, instrumentalnego użycia uprawnień) wyrażam zastrzeżenia wobec zaproponowanego przez Prezesa SA w Lublinie dodania prokuratora do podmiotów uprawnionych do występowania z wnioskiem o wszczęcie postępowania ws. kurateli reprezentującej i do udziału w postępowaniu. Prokurator nie jest wymieniony w obecnym art. 545 kpc wśród uprawnionych do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania ws. ubezwłasnowolnienia. Uprawnienie to podobnie jak do złożenia wniosku ws. przymusowego leczenia wynika z art. 7 kpc, post. SN z 5 listopada 2008 r., III CSK 178/08, § 359 rozp. MS z dn. 7 kwietnia 2016 r. Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury i również mogło być, moim zadaniem nadużywane.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Psychiatra wystawiał opinię zgodnie z wnioskiem prokuratora, zwłaszcza, jeśli istniało postawione kiedyś rozpoznanie ^{a)}, które już w chwili postawienie nie odzwierciedlało, być może rzeczywistości, a sąd orzekał zgodnie z opinią psychiatry. Trudno powiedzieć, czy to miał na myśli Prezes SA w Lublinie pisząc o możliwości dla prokuratora niezwłocznego wszczęcia postępowania w przypadkach, gdy wymagało tego dobro uczestnika, a inne umocowane ustawowo osoby z różnych przyczyn pozostawały bierne. 5) można mieć wątpliwości, czy sam brak aktualnego rozpoznania będzie dla gminy czy organizacji pozarządowych przeszkodą w nadużywaniu prawa do składania wniosku. 6) samo zastąpienie terminu „ubezwłasnowolnienie” terminem „kuratela reprezentująca” zaliczenie jej do instrumentów wspieranego podejmowania decyzji, choć sugeruje, że instytucja ta powinna służyć wsparciu i zdaje się	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ograniczać możliwość instrumentalnego jej traktowania, jest krokiem w dobrym kierunku, ale nie usuwa wszystkich problemów dot. ubezwłasnowolnienia, podobnie jak art. 2 planowanej ustawy czy przytoczone w petycji fragmenty uzasadnienia. Co do postulowanego przez Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych szczegółowego uregulowania zasad działania (wprowadzenia katalogu uprawnień i obowiązków) kuratora wspierającego, to z projektowanych przepisów zdaje się jasno wynikać, że nie ma on prawa interweniować w decyzje osoby wpieranej, a zwłaszcza podejmowania ich bez jej zgody. Od tego jest kurator reprezentujący. Proponowane regulowanie może też prowadzić do pogorszenia sytuacji ww. osoby. PRZYPIS DO PRZYPISU: a) schizofrenie można rozpoznać nawet mimo braku urojeń, np. u studenta, który przez jakiś czas nie chodzi na zajęcia, nie wychodzi z mieszkania czy powtarza rok,	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			co zresztą także może być skutkiem przepisanych leków. Gdy taka osoba ponownie trafi do psychiatry, w opisany na str. 2 petycji sposób, to prawdopodobne jest, że podejrzenia zostaną uznane za urojenia. Rodzina, sąsiedzi czy służby mogą, poprzez nękanie doprowadzić do przymusowego leczenia czy ubezwłasnowolnienia.	
154.	Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie	art. 27 pkt 4 ustawy odnoszący się do przepis: Art. 16 § 3 k.c.	W jednostce redakcyjnej popełniony został <u>błąd językowy</u> . Prawidłowa redakcja to „spraw, których” a nie „spraw, które”. Ponadto zgodnie z regułami języka polskiego nie można „dokonywać spraw” można dokonywać czynności lub działać w sprawach. § 3. Sąd określa <u>rodzaje czynności</u> , <u>których</u> osoba wspierana może dokonywać jedynie za zgodą kuratora albo <u>których</u> kurator może dokonywać w jej imieniu. lub	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			§ 3. Sąd określa <u>rodzaje spraw, w których</u> osoba wspierana może działać jedynie za zgodą kuratora albo <u>w których</u> kurator może działać w jej imieniu.	
155.	Fundacja Wielogłosu	Art. 27 pkt 5 (art. 16 ¹ § 2 k.c.)	Art. 27.5. §2. Ustanawiając kuratora reprezentującego, sąd może jednocześnie ustanowić go kuratorem wspierającym w określonym zakresie. Niejasny zapis i utrudnienie dla kuratora, który na wiele spraw będzie potrzebował zgody sądu.	Uwaga nieuwzględniona Kurator wspierający nie może reprezentować osoby wspieranej, a udziela jedynie faktycznego wsparcia. Kurator wspierający jest to odpowiednik instytucji uregulowanej w art. 183 kro przed nowelizacją z dnia 15 lutego 2024 r. W wypadku podejmowania przez osobę wspieraną czynności prawnych, rolę kuratora może być np. udzielenie mu pomocy w skontaktowaniu go z właściwym prawnikiem lub w zgromadzeniu odpowiednich dokumentów niezbędnych do dokonania określonej czynności prawnej.
156.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art 27 pkt 6 lit. b)	Błąd literowy zapisu nowelizowanego przepisu: zapewne chodzi o § 2 ¹ a nie § 21.	Uwaga uwzględniona
157.	PFRON	Art. 27 pkt 6 lit. b	Omyłka pisarska, błędne oznaczenie jednostki redakcyjnej „21”.	Uwaga uwzględniona
158.	Naczelna Rada Lekarska	Art. 27 pkt 12	Opiniowany projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji w wersji z dnia 9 grudnia 2024 r. przewiduje natomiast instytucje	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pełnomocnika rejestrowanego (dodawane art. 10910 -art. 10918 kodeksu cywilnego). W art. 10910§2 i 3 kodeksu cywilnego przewiduje się, że pełnomocnik rejestrowany będzie miał umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne, a pełnomocnictwa rejestrowanego nie będzie można ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich. Takie brzmienie przepisów oznacza, że w przypadku udzielenia pełnomocnictwa rejestrowanego, wykluczono z góry możliwość udzielenia odrębnego pełnomocnictwa medycznego, skoro pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje czynności z zakresu ochrony zdrowia i nie można go ograniczyć za skutkiem wobec osób trzecich. Brak możliwości wyodrębnienia roli pełnomocnika rejestrowanego i pełnomocnika medycznego należy ocenić negatywnie. Brak możliwości rozdzielenia funkcji pełnomocnika rejestrowanego i pełnomocnika medycznego ogranicza autonomię woli pacjenta. Należy zakładać, że pacjent może z uzasadnionych względów chcieć ustanowić inną osobę do reprezentowania jego przyszłych interesów majątkowych (pełnomocnik rejestrowany) a inną osobę upoważnić do	Projekt nie wyklucza z góry możliwości udzielenia pełnomocnictwa medycznego. Można zatem kwestie te uregulować w odrębnej ustawie. Zagadnienia związane z ochroną zdrowia pozostają poza zakresem właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości. Projektowana regulacja dotyczy wyłącznie pełnomocnictwa rejestrowanego udzielanego na wypadek, gdyby w przyszłości zaistniały okoliczności uregulowane w art. 109(10) § 1 k.c. Proponowane rozwiązanie wynika z zmierzania projektodawcy pełnego zabezpieczenia interesów mocodawcy na wypadek, gdy ten nie będzie mógł samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Umożliwienie ograniczenia zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego względem osób trzecich, zgodnie z wolą mocodawcy, mogłoby doprowadzić do jego faktycznego ubezpieczeniowania, z powodu np. zbyt wąskiego w stosunku do potrzeb mocodawcy określenia jego zakresu. Istnieje ponadto ryzyko takiego

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			reprezentowania jego przyszłych interesów w sferze ochrony zdrowia (pełnomocnik medyczny). Ponadto Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej zwraca uwagę, że rygoryzm trybu ustanawiania pełnomocnika rejestrowanego (pełnomocnictwo rejestrowane musi być sporządzane przed notariuszem) nie odpowiada uwarunkowaniom, w jakich pacjenci mogliby udzielać pełnomocnictwa medycznego. Pacjent przebywający w szpitalu, którego stan się pogarsza, nie będzie miał możliwości ustanowienia pełnomocnika rejestrowanego, a jednocześnie ustawa nie przewiduje pełnomocnictwa medycznego, którego pacjent mógłby - przy zachowaniu odpowiednich warunków - udzielić także podczas pobytu w placówce medycznej. Tymczasem samorząd lekarski stoi na stanowisku, że udzielenie pełnomocnictwa medycznego w związku z pobytem pacjenta w podmiocie leczniczym mogłoby nastąpić także poprzez oświadczenie pacjenta, poświadczone przez osobę wykonującą zawód medyczny i wpisane do dokumentacji medycznej.	sformułowania treści umocowania, że problematyczne może się okazać odczytanie rzeczywistej woli mocodawcy, co z kolei może powodować praktyczne problemy przy podejmowaniu czynności przez pełnomocnika rejestrowanego. Ustawowe określenie przedmiotowego zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego ma na celu także ograniczenie konieczności ingerencji sądu w sferę wykonywania praw podmiotowych mandanta.
159.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Wymóg uzyskania zezwolenia sądu przez pełnomocnika	Projekt przewiduje nową instytucję pełnomocnika rejestrowanego. Pełnomocnik ten będzie ustanawiany na wypadek, gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia osoba go ustanawiająca	Wyjaśnienie do uwagi

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
		rejestrowanego (art. 27 zmiana 12)	nie była w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Jednocześnie projektodawcy gwarancyjnie wprowadzają wymóg uzyskania przez pełnomocnika rejestrowego zezwolenia sądu opiekuńczego na dokonanie określonych czynności prawnych. Katalog tych czynności różni się jednak od katalogu czynności, w których zgodę sądu opiekuńczego musi uzyskać kurator reprezentujący. Brak jest w nim zgody na umieszczenie mocodawcy pełnomocnika reprezentującego w domu pomocy społecznej lub złożenie wniosku na umieszczenie go w zakładzie opiekuńczo-leczniczym. Wydaje się tymczasem, że zakres kontroli ze strony sądu powinien być w tym zakresie zbudowany na podobnych zasadach i obejmować przypadki umieszczania osób wspieranych w opiece zinstytucjonalizowanej.	Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Projektowany art. 20 ustawy i projektowany art. 109(12) Kodeksu cywilnego ujednolicono.
160.	Obywatel 5	Art. 109 &1	Pytanie 1: Czy pełnoletnie dziecko lub małżonek może być wskazany jako pełnomocnik rejestrowy i jak wygląda wtedy dziedziczenie, darowizna itp? Czy projektowane przepisy uwzględniają taką sytuację? Pytanie 2: jak	Wyjaśnienie do uwagi Pełnomocnikiem rejestrowym może być osoba, która spełnia kryteria z projektowanego art. 109(11) k.c. Projektowana regulacja nie ma wpływu na ustawowy krąg osób powołanych do dziedziczenia. Ochrona mocodawcy przy dokonywaniu w jego imieniu czynności prawnych, w tym zakresie rozporządzenia majątkiem, wynika z projektowanego art. 109(12) k.c. oraz art. 109(13) k.c.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
161.	Związek Banków Polskich	Str. 9, art. 27 pkt 12 Projektu - art. 109 ¹⁰ § 4 KC oraz art. 34 pkt 5 – art. 95zr Prawa o notariacie, art. 109 ¹⁰ § 2 KPC	1. Banki powinny mieć dostęp do danych z Rejestru Pełnomocnictw, w tym do informacji o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa w Rejestrze Pełnomocnictw, celem umożliwienia sprawdzenia informacji przedkładanych przez umocowanych pełnomocników rejestrowanych. Zgodnie z Projektem (art. 109¹⁰ § 4 KC, art. 95zo Prawa o notariacie) umocowanie pełnomocnika rejestrowanego powstanie z chwilą dokonania wpisu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa w Rejestrze Pełnomocnictw. 2. Obsługa klienta coraz częściej odbywa się w kanałach online, zdalnych, a nie w placówce, w kontakcie osobistym z klientem. Kluczowe jest ustawowe nałożenie obowiązku niezwłocznego poinformowania przez pełnomocników rejestrowanych kontrahentów osoby wspieranej (np. banków, przedsiębiorców telekomunikacyjnych, towarzystw ubezpieczeniowych i innych, z którymi osoba wspierana pozostaje w stosunku umownym) o wpisie przez notariusza protokołu	Uwaga nieuwzględniona Projektowana regulacja zakłada, że banki będą miały dostęp do informacji udostępnionych w Rejestrze Pełnomocnictw - na zasadach ogólnych - przewidzianych w projektowanym art. 95zr § 1-2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie. Rejestr Pełnomocnictw będzie miał zatem charakter powszechny. Brak jest zatem konieczności nakładania na umocowanych pełnomocników rejestrowanych obowiązku informowania innych podmiotów o powstaniu umocowania.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw, a także o zawieszeniu, ograniczeniu uprawnień umocowanego pełnomocnika bądź wygaśnięciu umocowania pełnomocnika rejestrowanego. 3. Zgłoszone postulaty dostępu banków (i innych podmiotów – uczestników obrotu) do Rejestru Pełnomocnictw i ustawowego obowiązku niezwłocznego poinformowania kontrahentów osoby wspieranej przez pełnomocników rejestrowanych o powstaniu umocowania i zmianach w tym zakresie mają na celu zapobiegać sytuacjom niepewności co do statusu mocodawcy – znajdowania się w stanie uniemożliwiającym samodzielne kierowanie swoim postępowaniem i w konsekwencji – umocowania pełnomocnika rejestrowego do działania w imieniu mocodawcy – klienta banku. 4. Poinformowanie banków przez umocowanych pełnomocników o powstaniu ich umocowania będzie zapobiegać wysuwaniu w stosunku do banków zarzutów np. utrudniania realizacji dyspozycji (odmowa realizacji dyspozycji, blokada kanałów i karty etc.) wobec	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			spoczywającego na bankach obowiązku należytej ochrony interesów klienta, powierzonych bankowi aktywów klienta. 5. Poddajemy także pod rozagę dodanie w przepisie art. 109¹⁰ § 2 KC doprecyzowania: „ § 2. Pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne, a także do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi. W sprawach mocodawcy wymienionych w art. 109¹² § 1 wymagane jest zezwolenie sądu.”.	Brak jest konieczności doprecyzowania art. 109¹⁰ § 2 k.c. w proponowany sposób. Projektowany art. 109¹² § 1 k.c. stanowi samodzielną jednostkę redakcyjną i w całości znajduje zastosowanie instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego i sposobu wykonywania umocowania przez pełnomocnika rejestrowanego.
162.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	Art. 109 ¹⁰	- przewidziane w projekcie propozycje zmian kodeksu cywilnego poprzez dodanie art. 109 ¹⁰ k.c. i kolejnych, wprowadzających instytucję pełnomocnika rejestrowanego, nie spełniają w sposób odpowiedni postulatów dotyczących tzw. pełnomocnictw medycznych, objętych dyspozycją tego artykułu. Projekt przewiduje w art. 109 ¹⁰ § 2 k.c. szczególny rodzaj pełnomocnictwa rejestrowego, obejmujący swoim zakresem kwestie	Uwaga nieuwzględniona Projekt nie wyklucza z góry możliwości udzielenia pełnomocnictwa medycznego. Można zatem kwestie te uregulować w odrębnej ustawie. Zagadnienia związane z ochroną zdrowia pozostają poza zakresem właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			dotyczące zdrowia człowieka; Pełnomocnictwo do czynności medycznych jest w projekcie ostatecznie częścią pełnomocnictwa rejestrowanego, które zawiera umocowanie do wszystkich czynności związanych z mocodawcą. Nie jest to tym samym wzorem innych państw odrębne pełnomocnictwo medyczne, jako pełnomocnictwo szczególne. Pełnomocnictwo rejestrowane obejmować ma m.in. prawo do wyrażania zgody lub sprzeciwu w imieniu mocodawcy w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych lub innych czynności medycznych. Dotychczas, w przypadku braku zdolności do wyrażenia woli co do swojego leczenia, decyzje w tym zakresie podejmował sąd opiekuńczy na mocy art. 32 – 34 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty ⁶ . P. Konieczniak, M. Boratyńska, 2.4.4. ZASADA OSOBISTEGO PODEJMOWANIA DECYZJI ZDROWOTNYCH [w:] System Prawa Medycznego. Tom II. Część 1. Regulacja prawna czynności medycznych, red. M. Boratyńska, P. Konieczniak, E. Zielińska, Warszawa 2019. Tym samym sam pomysł wprowadzenia prawa do ustanowienia pełnomocnika medycznego jest trafiony, gdyż o ich przydatności przekonuje m.in. sytuacja pacjentów na oddziałach intensywnej terapii, którzy sami są długotrwale niezdolni do	Projektowana regulacja dotyczy wyłącznie pełnomocnictwa rejestrowanego udzielanego na wypadek, gdyby w przyszłości zaistniały okoliczności uregulowane w art. 109(10) § 1 k.c. Proponowane rozwiązanie wynika z zamiaru projektodawcy pełnego zabezpieczenia interesów mocodawcy na wypadek, gdy ten nie będzie mógł samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Umożliwienie ograniczenia zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego względem osób trzecich, zgodnie z wolą mocodawcy, mogłoby doprowadzić do jego faktycznego ubezskutecznienia, z powodu np. zbyt wąskiego w stosunku do potrzeb mocodawcy określenia jego zakresu. Istnieje ponadto ryzyko takiego sformułowania treści umocowania, że problematyczne może się okazać odczytanie rzeczywistej woli mocodawcy, co z kolei może powodować praktyczne problemy przy podejmowaniu czynności przez pełnomocnika rejestrowanego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wyrażania zgody, a należy wobec nich wykonywać nawet ponad sto czynności dziennie ⁷ , ⁷ Już wcześniej M. Szeroczyńska, Uchwała Sądu Najwyższego z 13.05.2015 r pierwszym krokiem do akceptacji pełnomocnika medycznego w Polsce. Komentarz do uchwały Sądu Najwyższego z 13.05.2015 r., III CZP 19/15, http://www.prawaczlowieka.uw.edu.pl/index.php?orzeczenie=b124524c4b1ade45d1deecbdef614fa db3ec205-b0 . jednakże instytucja ta powinna być przedmiotem regulacji medycznej, np. powołanej ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, które swoim zakresem odpowiadają nowemu prawu. Obecny kształt regulacji nie pozwoli potencjalnemu mocodawcy na ustanowienie pełnomocnictwa tylko do niektórych czynności np. medycznych, jak przewidywała to poprzednia wersja projektu. Nie zawsze będzie konieczne ustanowienie pełnomocnika do wszystkiego, jednakże z obecnej treści regulacji wynika całościowy charakter. Inne zmiany to forma aktu notarialnego czy prawo do ustanowienia tylko jednego pełnomocnika rejestrowanego zamiast kilku, przy możliwości powołania z kolei pełnomocnika podstawionego. Nadto konieczne jest doprecyzowanie zakresu pełnomocnictwa dotyczącego zgody albo sprzeciwu na udzielanie	Ustawowe określenie przedmiotowego zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego ma na celu także ograniczenie konieczności ingerencji sądu w sferę wykonywania praw podmiotowych mandanta. Propozycje wypracowane w ramach prac Międzyresortowego Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, dotyczące pełnomocnictw medycznych oraz powstania Centralnego Rejestru Oświadczeń Medycznych, objęte pierwotnie projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw w wersji z dnia 21 maja 2024 r. (UD80), zostały przekazane pismem z dnia 28 października 2024 r. do Ministerstwa Zdrowia do ewentualnego wykorzystania. Zaproponowane rozwiązania nie obejmowały bezpośrednio instytucji służących zastąpieniu ubezwłasnowolnienia

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne. Już w uchwale z 13 maja 2015 r.8 8 Uchwała SN z 13.05.2015 r., III CZP 19/15, OSNC 2016, nr 5, poz. 59. Sąd Najwyższy wskazał, że przedstawiciel ustawowy małoletniego dziecka może udzielić pełnomocnictwa do złożenia oświadczenia o wyrażeniu zgody przewidzianej w art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (jedn. tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 464). Niedopuszczalność udzielenia przez rodzica pełnomocnictwa ogólnego do wykonywania wszystkich czynności z zakresu władzy rodzicielskiej (w tym blankietowej zgody na wykonywanie zabiegów medycznych) nie budzi wątpliwości. Rodzice dziecka sprawują władzę rodzicielską osobiście na zasadzie wyłączności w zakresie pieczy nad osobą dziecka, zarządu jego majątkiem i reprezentacji (art. 95 § 1, 96 i 98 § 1 k.r.o.), chociaż nie jest wyłączona możliwość posługiwania się przy jej wykonywaniu innymi osobami, jeżeli takie rozwiązanie służy dobru dziecka, a rodzice nie rezygnują z ingerencji w podstawowych sprawach dotyczących jego osoby⁹ ⁹ A. Kallaus, Glosa do uchwały SN z 13.05.2015 r., III CZP 19/15, PiM 2015/4, s. 124–131; T. Zimna, Glosa do uchwały SN z 13.05.2015 r., III CZP 19/15, LEX/el. 2015; B. Janiszewska,	modelem wspieranego podejmowania decyzji. W odniesieniu do zaprojektowanych regulacji, dotyczących pełnomocnictw medycznych oraz powstania Centralnego Rejestru Oświadczeń Medycznych, w toku prac legislacyjnych ujawniły się kwestie, które wymagały podjęcia dodatkowych analiz, przede wszystkim w zakresie właściwości resortowej Ministerstwa Zdrowia. Jednocześnie Ministerstwo Sprawiedliwości zadeklarowało wolę współpracy, w zakresie swojej właściwości, w przypadku ewentualnego prowadzenia dalszych prac w ramach Ministerstwa Zdrowia w odniesieniu do przedmiotowych zagadnień. Mając na uwadze powyższe oraz konieczność pilnego procedowania projektu ustawy zastępującej instytucję ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, nie było możliwe jednoczesne prowadzenie prac nad projektem ww. ustawy oraz uregulowaniem instytucji pełnomocnictwa medycznego i

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Pełnomocnictwo do wyrażenia zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego, M. Praw. 2015/15, s. 819–821; B. Janiszewska, O udzielaniu pełnomocnictwa medycznego– uwagi na tle uchwały III CZP 19/15, M. Praw. 2015/19; wyrok SN z 13 maja 2015 r., III CZP 19/15, OSNC 2016/5, poz. 59; OSP 2018/6, poz. 59 z glosą L. Boska i A. Pielaka; BSN 2015/5, s. 12; IC 2015/6, s. 7; KPN 2016/1, s. 157 z glosą M. Rzońcy; PiM 2015/4, s. 124 z glosą A. Kallausa; Roczniki Nauk Prawnych KUL 2015/4, s. 187 z glosą Z. Jancewicza; Studia Prawnicze KUL 2016/4, s. 159 z glosą A. Ogrodnik-Kality; MoP 2015/15, s. 819 z omówieniem B. Janiszewskiej, Pełnomocnictwo do wyrażenia zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego; MoP 2015/19, s. 1043 Nadto w prawie polskim nie ma testamentów pro futuro oraz możliwości decydowania w zakresie terapii uporczywego podtrzymywania życia. Z oświadczeniami pro futuro, tj. z testamentami życia i pełnomocnictwami medycznymi, rodzi się konieczność uregulowania kwestii np. dotyczących sposobu weryfikowania aktualności oświadczeń czy odtwarzania ich treści. Brak rozstrzygnięcia tych kwestii w przepisach prawa sprawia, że obecnie to na lekarzach spoczywa odpowiedzialność za należyte zinterpretowanie	utworzenia Centralnego Rejestru Oświadczeń Medycznych w ramach jednego procesu legislacyjnego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			oświadczeń pacjentów ¹⁰ . ¹⁰ M. Kruczkowski, 3. Prawo do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych. Oświadczenia pro futuro [w:] Sytuacja administracyjnoprawna człowieka w stanie terminalnym, Warszawa 2023, LEX/el. Warto rozważyć dopuszczalność udzielenia pełnomocnictwa medycznego w zakresie ograniczonym do zwykłych czynności medycznych, natomiast w tych wiążących się z istotną ingerencją w integralność cielesną jak amputacja, czy przeszczep narządów wypowiedzieć musiałby się sąd. W zakresie ustanawiania pełnomocnika rejestrowanego wprowadzono formalizm co do formy jego ustanowienia (forma aktu notarialnego – art. 109 ¹⁰ § 4 k.c.). Ten formalizm jest nie tylko zbędny w aspekcie pełnomocnictw medycznych ale przede wszystkim będzie skutkował tym, że wiele osób będzie rezygnowało z powołania pełnomocnika medycznego, właśnie z uwagi na konieczność dokonania tego przed notariuszem. Wystarczająca jest forma pisemna. Podobnie rzecz się ma z odwołaniem, o jakim mowa w proponowanym art. 109 ¹⁷ k.c.	Z uwagi na swoją doniosłość, pełnomocnictwo rejestrowane powinno być sporządzone w formie aktu notarialnego. Przemawia za tym także bezpieczeństwo obrotu prawnego i konieczność zapewnienia właściwego poziomu merytorycznego sporządzanych dokumentów. Z tych samych względów, odwołanie pełnomocnictwa przez mocodawcę oraz zrzeczenie się umocowania przez pełnomocnika powinno wymagać zachowania tej samej formy.
163.	PFON, PSONI, INŻ	art. 27 ustawy – art. 16 kodeksu cywilnego	Uzasadnienie w uwadze nr 8. Warto podkreślić w przepisie fakultatywność w działaniu sądu, który	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			może ustanowić kuratora reprezentującego. Nawet obecne przepisy o ubezwłasnowolnieniu ją zawierają. Propozycja brzmienia przepisu <i>par. 1</i> <i>Dla osoby potrzebującej wsparcia, która nie jest w stanie zrozumieć treści lub skutków oświadczenia woli lub dokonać samodzielnie czynności prawnych oraz która w związku z tym nie może w dostateczny sposób chronić swoich interesów sąd może ustanowić kuratora reprezentującego.</i> paragraf 3. <i>Sąd określa rodzaj spraw które mogą być dokonywane:</i> 4. <i>zarówno</i> przez kuratora w imieniu osoby wspieranej, jak i przez osobę wspieraną 5. przez kuratora w imieniu osoby wspieranej oraz 6. przez osobę wspieraną za zgodą kuratora <i>przez osobę wspieraną za zgodą kuratora</i>	Projektowana regulacja zakłada, że sąd nie ustanowi kuratora reprezentującego, jeżeli nie będą spełnione przesłanki z art. 16 par. 1 k.c. W przypadku braku potrzeby wsparcia sąd nie ustanawia kuratora. Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art. 19. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.
164.	PFON, PSONI, INŻ	art. 27 ustawy – art. 18 Kodeksu cywilnego	Konieczność uwzględnienia sytuacji, w której upływa czas, na jaki został kurator ustanowiony. Propozycja brzmienia przepisu <i>Osoba wspierana może sama potwierdzić umowę po uchyleniu orzeczenia w przedmiocie</i>	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>ustanowienia kuratora reprezentującego bądź po upływie czasu, na jaki został ustanowiony bądź zmianie orzeczenia o sposobie jej reprezentacji przez zniesienie konieczności uzyskiwania zgody kuratora na czynności, w zakresie których mieści się potwierdzana umowa.</i>	
165.	PFON, PSONI, INŻ	art. 27 ustawy – art. 109 ¹⁰ par. 2 Kodeksu cywilnego	Zakres pełnomocnika rejestrowanego powinien być bardziej elastyczny, obecnie obejmuje całokształt czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy. Ze względu na różnorodne potrzeby przyszłych mocodawców, należałoby umożliwić umocowanie pełnomocnika rejestrowanego także w konkretnych zakresach pożądanym przez mocodawcę.	Uwaga nieuwzględniona Proponowane rozwiązanie wynika z zmierzania projektodawcy pełnego zabezpieczenia interesów mocodawcy na wypadek, gdy ten nie będzie mógł samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Istotnym jest przy tym również ułatwienie, usprawnienie i zagwarantowanie pewności czynności prawnych podejmowanych przez osoby trzecie z pełnomocnikiem rejestrowanym. Z tego względu, nie jest uzasadnione, aby z mocy ustawy możliwe było skuteczne ograniczenie zakresu działania pełnomocnika rejestrowanego. Umożliwienie ograniczenia zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego względem osób trzecich, zgodnie z wolą mocodawcy, mogłoby doprowadzić do jego faktycznego ubezskutecznienia, z powodu np. zbyt wąskiego w stosunku do

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				potrzeb mocodawcy określenia jego zakresu. W takim przypadku pełnomocnik mógłby występować sporadycznie albo w sprawach prostych. Istnieje ponadto ryzyko takiego sformułowania treści umocowania, że problematyczne może się okazać odczytanie rzeczywistej woli mocodawcy, co z kolei może powodować praktyczne problemy przy podejmowaniu czynności przez pełnomocnika rejestrowanego. Ustawowe określenie przedmiotowego zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego ma na celu także ograniczenie konieczności ingerencji sądu w sferę wykonywania praw podmiotowych mandanta. Ograniczenie zakresu przedmiotowego pełnomocnictwa może prowadzić do sytuacji, w których, wobec braku ujęcia określonych spraw w pełnomocnictwie, ze względu na brak odpowiedniej przezorności ze strony mocodawcy, konieczna będzie ingerencja sądu w sferę wykonywania jego praw podmiotowych. Ograniczony zakres umocowania mógłby nie spełniać swej roli, jaką jest brak konieczności włączenia

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				sądów w celu ustanowienia reprezentanta dla ochrony mocodawcy. Istnieje wreszcie, pomimo uczestniczenia notariusza w procesie jego formułowania, ryzyko takiego sformułowania treści pełnomocnictwa, który uczyni zakres umocowania pełnomocnika na kanwie konkretnej sprawy problematycznym. W szczególności może zachodzić konieczność dokonywania wykładni pełnomocnictwa, w związku z wątpliwościami co do umocowania pełnomocnika rejestrowanego do dokonania danej czynności, co pociągałoby za sobą konieczność określenia organu właściwego dla dokonania tej wykładni, co komplikowałoby regulację i czyniło, w zamyśle podstawowy i niewymagający ingerencji sądu środek ochrony osoby dorosłej, skomplikowanym i nieoperatywnym. O ile w odniesieniu do czynności wymagających dochowania formy aktu notarialnego można założyć, że w przypadku odmowy dokonania czynności notarialnej wiążącej wykładni oświadczenia woli mandanta może dokonać sąd rozpoznający zażalenie na

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				odmowę dokonania czynności, to możliwość ta odpadałaby przy czynnościach takiej formy niewymagających. Istnieje również ryzyko, że w przypadku sporu na tle czynności dokonanej przez pełnomocnika w formie aktu notarialnego, sąd rozpoznający spór mógłby dokonać wykładni odmiennej od tej przyjętej przez notariusza. Również te względy przemawiają za ustawowym określeniem zakresu przedmiotowego umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Podkreślić należy, że instytucja pełnomocnictwa rejestrowanego, która jest instytucją prawa prywatnego i ma charakter dobrowolny, z założenia oparta jest na zaufaniu mocodawcy do pełnomocnika, co czyni nieuzasadnionym narzucanie jakichkolwiek ograniczeń udzielanego pełnomocnictwa na mocy ustawy. Przy czym przewidziano, że ograniczenie zakresu pełnomocnictwa nie będzie miało skutku względem osób trzecich, analogicznie jak ma to miejsce w przypadku instytucji prokury. Oznacza to, że osoba udzielająca pełnomocnictwa

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				rejestrowanego będzie mogła odmiennie określić zakres umocowania, w tym dokonać jego ograniczenia, przy czym będzie to stanowiło jedynie wskazówkę dla pełnomocnika o woli mocodawcy. Ograniczenie to nie będzie jednak skutkowało nieważnością dokonywanych przez niego czynności z osobami trzecimi.
166.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art.109 ¹⁰ §1 Pełnomocnictwo rejestrowane	Art.109 ¹⁰ §1 jest sprzeczny z art.109 ¹⁶ §2- - skoro udzielić pełnomocnictwa rejestrowanego może tylko osoba, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, to nie może ustanowienie kuratora reprezentującego nie wyłączać umocowania pełnomocnika rejestrowanego	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektowanym art. 16 par. 5 k.c. sąd nie ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli interesy osoby potrzebującej wsparcia są wystarczająco chronione w inny sposób. W szczególności sąd nie ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli został umocowany pełnomocnik rejestrowany. Wskazywane przepisy nie są ze sobą sprzeczne, bowiem może zachodzić sytuacja, kiedy pełnomocnik rejestrowany został ustanowiony, ale nie został umocowany, a istnieje konieczność zapewnienia wsparcia dla osoby pełnoletniej.
167.	Fundacja Wielogłosu	Art. 27 pkt 12 (art. 109 ¹¹ § 1 k.c.)	Art. 109 ¹¹ . § 1. Pełnomocnikiem rejestrowanym może być osoba pełnoletnia, dla której nie został	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany. Ten zapis sugeruje, że pełnomocnikiem nie może być osoba, która ustanowiła pełnomocnika na przyszłość dla siebie. Wykluczanie osób zdrowych, zdolnych do czynności prawnych, uważamy za nieuzasadnione. Jeżeli ustawodawca miał na myśli coś innego, np. wykluczenie osób, które obecnie same korzystają ze wsparcia pełnomocnika, zapis należy przeformułować, by był jednoznaczny i zrozumiały.	Projektowana regulacja zakłada, że pełnomocnikiem rejestrowanym nie będzie mogła być osoba, dla której został umocowany pełnomocnik rejestrowany (tj. powstało umocowanie w rozumieniu art. 109(10) par. 5 k.c.). W związku z powyższym projektowana regulacja nie wyklucza możliwości ustanowienia pełnomocnikiem rejestrowanym osoby, która ustanowiła dla siebie pełnomocnika rejestrowanego, ale jego umocowanie nie powstało.
168.	Fundacja Wielogłosu	Art. 27 pkt 12 (art. 109 ¹¹ § 4 k.c.)	Art. 109 ¹¹ . § 4. Udzielając pełnomocnictwa rejestrowanego można wskazać inną osobę jako pełnomocnika rejestrowanego na wypadek, gdyby ustanowiony pełnomocnik nie mógł lub nie chciał być pełnomocnikiem (rejestrowany pełnomocnik podstawiony). Po pierwsze, postulujemy wykreślenie słów „nie chciał”. Przyjęcie pełnomocnictwa powinno wymagać zgody osoby mającej podjąć się tej funkcji. Po drugie, określenie „podstawiony” ma negatywne konotacje; kojarzy się z nieprawidłowościami, jakimś przekrętem i budzi obawy. Sugerujemy zmianę nazewnictwa.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana regulacja przewiduje możliwość zrzeczenia się przez pełnomocnika rejestrowanego pełnomocnictwa, które może nastąpić z różnych przyczyn. Nie wydaje się uzasadnione wyłączenie możliwości zrzeczenia się przez pełnomocnika wykonywania pełnomocnictwa. W takiej sytuacji będzie mogło powstać umocowanie pełnomocnika rejestrowanego substytucyjnego. Projekt przewiduje zatem sytuację faktyczną, w której pełnomocnik rejestrowany nie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				będzie chciał działać jako pełnomocnik rejestrowany. Pełnomocnictwo jest jednostronną czynnością prawną, co oznacza, że do jego udzielenia nie jest potrzebne wyrażenie zgody przez pełnomocnika. Niemniej jednak mając na uwadze szczególny charakter projektowanej instytucji, w projektowanym art. 95zn par. 1 Prawa o notariacie przewidziano, że notariusz sporządza pełnomocnictwo rejestrowane przy udziale osoby, której jest ono udzielane. W kodeksie cywilnym funkcjonuje pojęcie „podstawiony” w art. 967 par. 2 k.c.
169.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art.109 ¹² §1 pkt 4	Art.109 ¹² §1 pkt 4 – Podobnie jak w przypadku art.22 ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji istnieje wątpliwość, czy do zawarcia umowy najmu mieszkania konieczne być powinno zezwolenie sądu.	Uwaga nieuwzględniona Rozszerzenie zgody sądu na np. wynajem mieszkania nie utrudni osobie wspieranej takiego wynajmu. Projektowana regulacja ma na celu zabezpieczenie interesów osoby wspieranej.
170.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 27 pkt 12)	Zmiana w zakresie art. 109 ¹² Kodeksu cywilnego – w nawiązaniu do zmiany proponowanej w uwagach do art. 22 proponuje się analogiczną zmianę i w tym miejscu.	Uwaga nieuwzględniona Wyliczenie z pkt 7 obejmuje dokonanie darowizny innych składników mienia, ale należy je odnosić do spraw mocodawcy

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				zgodnie ze zdaniem pierwszym tego artykułu.
171.	Związek Banków Polskich	Str. 11, art. 27 pkt 12 Projektu – art. 109¹⁴ KC	- Przepis art. 109¹⁴ KC reguluje kwestię wygaśnięcia pełnomocnictw udzielonych przez mocodawcę przed powstaniem umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Zagadnienie to dotyczy kluczowej kwestii tj. w jaki sposób i w jakim czasie banki będą informowane o tym, że dany pełnomocnik rejestrowany został umocowany (został sporządzony protokół poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego). - Podtrzymujemy postulat wprowadzenia ustawowego obowiązku niezwłocznego poinformowania kontrahentów osób wspieranych (w tym banków) przez pełnomocników rejestrowanych o powstaniu umocowania oraz zmianach w tym zakresie – szerzej pkt 10 tabeli. Jest to kwestia kluczowa dla bezpieczeństwa obrotu.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana regulacja zakłada, że banki będą miały dostęp do informacji udostępnionych w Rejestrze Pełnomocnictw - na zasadach ogólnych - przewidzianych w projektowanym art. 95zr § 1-2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie. Rejestr Pełnomocnictw będzie miał zatem charakter powszechny. Brak jest zatem konieczności nakładania na umocowanych pełnomocników rejestrowanych obowiązku informowania innych podmiotów o powstaniu umocowania.
172.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 27 pkt 12)	Zmiana w zakresie art. 109¹⁴ Kodeksu cywilnego – z uwagi na bardzo szeroki zakres pełnomocnictwa rejestrowanego przyjąć należy, że wygasną zasadniczo wszystkie pełnomocnictwa oprócz tych wskazanych jako wyjątki w tym przepisie. O ile w odniesieniu do pełnomocnictw	Uwaga nieuwzględniona Projektowana regulacja zakłada, że każdy będzie miał dostęp do Rejestru Pełnomocnictw - na zasadach ogólnych - przewidzianych w projektowanym art.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			istniejących w obrocie notarialnym, notariusz przed sporządzeniem czynności będzie mógł sprawdzić czy przypadkiem w stosunku do mocodawcy nie doszło do umocowania pełnomocnika rejestrowanego, o tyle w obrocie pozanotarialnym praktyka taka wydaje się mało prawdopodobna, powstaje zatem ryzyko działania w charakterze <i>falsus procurator</i> i dokonywania czynności bez umocowania. Docelowo postulujemy utworzenie rejestru pełnomocnictw „cywilnych”.	95zr § 1-2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie. Rejestr Pełnomocnictw rejestrowanych będzie miał zatem charakter powszechny. Utworzenie rejestru pełnomocnictw „cywilnych” wykracza poza zakres projektowanej regulacji.
173.	Związek Banków Polskich	Str. 12, art. 27 pkt 13 – art. 121 pkt 2 KC	Zgodnie z <u>projektowanym</u> brzmieniem art. 121 pkt 2 KC: <i>Bieg przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu:</i> <i>2) co do roszczeń, które przysługują przeciwko osobom sprawującym opiekę, kuratorom reprezentującym lub pełnomocnikom rejestrowanym przez czas sprawowania przez te osoby opieki lub kurateli albo istnienia umocowania;</i> Z literalnego brzmienia projektowanego przepisu wynika, że nierozpoczęcie biegu / zawieszenie biegu przedawnienia dotyczyć ma wszelkich roszczeń przysługujących przeciwko osobom wymienionym w tym przepisie. Przepis	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			w zaproponowanym brzmieniu gubi swoje ratio legis tj. dotyczy wszelkich roszczeń a nie roszczeń zw. z opieką, kuratelą, pełnomocnictwem rejestrowanym. - Aktualny art. 121 pkt 2 KC zawęża te roszczenia do roszczeń, które „przysługują osobom niemającym pełnej zdolności do czynności prawnych przeciwko osobom sprawującym opiekę lub kuratelę - przez czas sprawowania przez te osoby opieki lub kurateli;” co jest uzasadnione z punktu widzenia ochrony interesów osób niemających pełnej zdolności do czynności prawnych i zapewnienia im możliwości dochodzenia ich praw. - W związku z tym art. 121 pkt 2 wymaga doprecyzowania, że w przepisie tym chodzi o roszczenia, które przysługują osobom wspieranym oraz osobom objętym opieką przeciwko osobom sprawującym opiekę, kuratorom reprezentującym lub pełnomocnikom rejestrowanym przez czas sprawowania przez te osoby opieki, kurateli albo istnienia umocowania.	
174.	Stowarzyszenie Notariuszy	Art. 27 pkt 18-901 k.c.)	Przepis ten jest mało precyzyjny – wymienia on osobę wspieraną jako darującego bez określenia	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Rzeczypospolitej Polskiej		okresu, kiedy została dokonana darowizna (czy przed zastosowaniem instrumentów wspieranego podejmowania decyzji, o których mowa w tym przepisie, czy też po ich zastosowaniu). Użycie określenia „osoba wspierana” sugeruje, że chodzi o darowizny dokonane po zastosowaniu instrumentów przewidzianych Ustawą. Tymczasem zgodnie z art. 22 Ustawy do dokonania tej czynności przez kuratora reprezentującego potrzebna jest zgoda sądu, a zgodnie z art. 19 Kodeksu cywilnego czynność prawna, dokonana przez kuratora reprezentującego w imieniu osoby wspieranej bez wymaganego zezwolenia sądu, jest nieważna. Podobna regulacja odnośnie pełnomocnika rejestrowanego znalazła miejsce w art. 109¹² § 1 i 2 Kodeksu cywilnego . W Ustawie brak jest natomiast regulacji na temat ważności czynności prawnej w sytuacji, gdy osoba wspierana dokona takiej czynności bez zezwolenia sądu, z pominięciem pełnomocnika rejestrowanego czy kuratora rejestrowanego. Wydaje się, że w takich sytuacjach można by wprost przesądzić o nieważności czynności wskazanych w art. 22 Ustawy i art. 109¹² § 1 Kodeksu cywilnego. Gdyby okazało się, że projektodawca chciał jedynie rozstrzygnąć kwestie darowizn dokonanych przed zastosowaniem instrumentu wspieranego podejmowania decyzji proponowany przepis,	Osoba pełnoletnia może dokonać darowizny zarówno przed ustanowieniem kuratora reprezentującego, jak i po jego ustanowieniu. Należy mieć na uwadze, że osoba która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz ustanowionego kuratora reprezentującego ma pełną zdolność do czynności prawnych. Będzie zatem mogła podejmować wszelkie czynności prawne pomimo ustanowienia kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. W związku z powyższym uzasadnione jest przyznanie uprawnienia pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu do dokonania czynności przewidzianej w tym przepisie mając na uwadze ochronę interesu osoby potrzebującej wsparcia. Należy mieć na względzie że chodzi o darowizny które ze względu na wartość świadczenia i brak uzasadnionych pobudek są nadmierne. Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			analogicznie do obecnie obowiązującego art. 901 kc z doprecyzowującą modyfikacją, powinien mieć treść: <i>„§1. Pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący może żądać rozwiązania umowy darowizny dokonanej przez osobę wspieraną, przed udzieleniem jej instrumentu wspieranego podejmowania decyzji, jeżeli darowizna, ze względu na wartość świadczenia i brak uzasadnionych pobudek, jest nadmierna.”</i> Jednocześnie należałoby wprost rozstrzygnąć o nieważności czynności dokonanych przez wspieranego po zastosowaniu tych środków	
175.	Obywatel 4		11) art. 27 pkt 18 projektu – proponuje się, przepis o treści: „§ 1. Pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący może żądać rozwiązania umowy darowizny dokonanej przez osobę wspieraną, jeżeli darowizna, ze względu na wartość świadczenia i brak uzasadnionych pobudek, jest nadmierna.”; W art. 21 ust 1 pkt 2 projektowanej ustawy wyraźnie przewiduje się, że ustanawiając kuratora reprezentującego sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora. Należy co najmniej wyłączyć z możliwości żądania rozwiązania darowizny, jeśli	Uwaga nieuwzględniona- Osoba pełnoletnia może dokonać darowizny zarówno przed ustanowieniem kuratora reprezentującego, jak i po jego ustanowieniu. Należy mieć na uwadze, że osoba która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego oraz ustanowionego kuratora reprezentującego ma pełną zdolność do czynności prawnych. Będzie zatem mogła podejmować wszelkie czynności prawne pomimo ustanowienia kuratora

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			dokonano ją za wymaganą zgodą kuratora reprezentującego – tak aby w przypadku zmiany osoby kuratora, ten nie mógł podważać darowizn podjętych za zgodą poprzedniego; 12) zgodnie z projektowanym stanem prawnym do kogo będzie się kierować oświadczenia woli – do osoby wspieranej czy kuratora reprezentującego ? Czy takie oświadczenie należy kierować do osoby wspieranej nawet jeśli ze względu na stan zdrowia nie jest w stanie odebrać oświadczenia (np. śpiączka) ? Z jaką chwilą takie oświadczenie będzie skuteczne ? Proszę o udzielenie odpowiedzi i uwzględnienie uwag.	reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. W związku z powyższym uzasadnione jest przyznanie uprawnienia pełnomocnikowi rejestrowanemu albo kuratorowi reprezentującemu do dokonania czynności przewidzianej w tym przepisie mając na uwadze ochronę interesu osoby potrzebującej wsparcia. Należy mieć na względzie że chodzi o darowizny które ze względu na wartość świadczenia i brak uzasadnionych pobudek są nadmierne. Do oświadczeń woli będzie mógł mieć zastosowanie art. 82 k.c. W przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego oświadczenia woli skierowane do osoby wspieranej będą odbierane przez kuratora reprezentującego (z uwagi na treść art. 18 kc.). W przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego oświadczenia woli skierowane do mocodawcy będą odbierane przez pełnomocnika rejestrowanego w sytuacji gdy z uwagi na stan zdrowia mocodawcy nie mógłby on zapoznać się z ich treścią.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
176.	Obywatel 4	Art. 27 pkt 20-art. 956 k.c.	2) 27 pkt 20 - powinno się posłużyć sformułowaniem: „kto nie jest w stanie postrzegać lub odtwarzać spostrzeżeń”, a nie użytym określeniem charakteryzującym osobę składającą wadliwe oświadczenie woli;	Uwaga nieuwzględniona Osoba, która jest w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, nie może również prawidłowo postrzegać rzeczywistości i obiektywnie przedstawić woli testatora.
177.	PFON, PSONI, INŻ	art. 27 – art. 1032 par 2 Kodeksu cywilnego	Należy zastąpić przesłankę „która ze względu na stan zdrowia nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem” przesłanką określoną w art. 82 kc., wykorzystaną również w art. 956 pkt 1. 1 - czyli stan wyłączający świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli”. Z pewnością należy wykreślić przesłankę stanu zdrowia Propozycja brzmienia przepisu <i>Spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza i spłacając niektóre długie spadkowe, wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o istnieniu innych długów spadkowych, ponosi odpowiedzialność za te długie ponad wartość stanu czynnego spadku, jednakże tylko do takiej</i>	Uwaga uwzględniona w inny sposób Zmieniono treść art. 1032 §. 2 zd.2

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wysokości, w jakiej byłby obowiązany je zaspokoić, gdyby spłacał należycie wszystkie długi spadkowe. Nie dotyczy to spadkobiercy niemającego pełnej zdolności do czynności prawnych oraz spadkobiercy znajdującym się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.	
178.	Sąd Rejonowy we Wrześni		Projekt nie przewiduje utraty władzy rodzicielskiej przez osobę dla której ustanowiono kuratora reprezentującego. Oczywiście jest, że kurator nie będzie mógł wykonywać uprawnień wynikających z władzy rodzicielskiej (konieczne będzie osobne postępowanie o pozbawienie władzy rodzicielskiej i ustanowienia opieki dla małoletniego), jednak może to być nieczytelne w powszechnym odbiorze i być może wymagałoby zaakcentowania w ustawie.	Uwaga nieuwzględniona Projektowany art. 605 (11) przewiduje, że jeżeli osobie, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem lub jest ona opiekunem prawnym takiego dziecka, sąd z urzędu zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy.
179.	PFON, PSONI, INŻ	art. 28 pkt 3- art. 12 (1) – zmiany w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym	W żadnym wypadku nie można wprowadzać przeszkody małżeńskiej wyrażonej w proponowanym art. 12.1 . Postulujemy jego usunięcie Postulujemy pozostawienie punkt 1 w par. 1 art 15 – który projekt uchyla i uzupełnienie go sformułowanie: “w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli” W przypadku pozostawienia konstrukcji z art. 12. 1 konieczne jest usunięcia przesłanki „zaburzeń	Uwaga uwzględniona w inny sposób Art. 12 ¹ § 1 k.r.o. otrzymał brzmienie „Nie może zawrzeć małżeństwa osoba, która znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.”

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			psychicznych” oraz wprowadzenie w art. 5 obowiązku zwrócenia się przez kierownika USC do sądu o rozstrzygnięcie zakresie tej przesłanki.	
180.	PFON, PSONI, INŻ	art. 28 pkt 5 – art. 53 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	Mocodawca ustanawiając pełnomocnika wspierającego powinien móc wyłączyć skutek rozdzielnosci majątkowej w razie powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Ustawowy ustrój małżeński powinien zostać. Propozycja brzmienia przepisu art. 53 pkt 2. 2) <i>powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego, chyba że mocodawca postanowi inaczej</i>”.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana regulacja art. 53 ma na celu ochronę interesów mocodawcy oraz jego małżonka i umożliwienie wykonywania zarządu majątkiem dotychczas wspólnym.
181.	Fundacja Wielogłosu	Art. 28 pkt 5 (art. 53 § 1 k.r.o.)	Art. 28.5. „Art. 53. § 1. Rozdzielność majątkowa powstaje z mocy prawa w razie: 1) ogłoszenia upadłości jednego z małżonków; 2) powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego; 3) ustanowienia dla jednego z małżonków kuratora reprezentującego. Postulujemy usunięcie tego artykułu. Powyższe przesłanki są niekorzystne dla wierzycieli. Umożliwiają dłużnikowi wyzbywanie się majątku, przepisywanie go na inne osoby, uniknięcie spłaty długów i odpowiedzialności.	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 53 zaprojektowano na wzór obecnie obowiązującego art. 53 krio, z tą zmianą, że wobec likwidacji ubezwłasnowolnienia wpisano, że rozdzielność majątkowa powstaje z mocy prawa w razie powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego; ustanowienia dla jednego z małżonków kuratora reprezentującego. Przepis ma na celu ochronę interesów małżonka osoby wspieranej.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
182.	Obywatel 4	Art. 17 ust. 2 w zw. z art. 28 pkt 5 projektu	3) Art. 17 ust. 2 w zw. z art. 28 pkt 5 projektu – należy wyłączyć powstanie z mocy prawa rozdzielnosci majątkowej małżeńskiej, jeśli kuratora powołano jedynie do prowadzenia określonej sprawy;	Uwaga nieuwzględniona Projektowany art. 53§ 1 pkt 3 k.r.o. daje sądowi możliwość postanowienia o utrzymaniu ustroju wspólności ustawowej pomimo ustanowienia kuratora dla jednego z małżonków, ale sytuacja taka powinna być wyjątkowa i ograniczona wyłącznie do sytuacji gdy czynność nie dotyczy majątku wspólnego małżonków, w każdej innej sytuacji ochrona interesów majątkowych drugiego małżonka wymagać będzie powstania ustroju rozdzielnosci majątkowej. Wspólność ustawowa jest podstawowym ustrojem małżeńskim zatem po odpadnięciu przyczyny z par. 1 art. 53 kro ustrój ten powstaje na nowo. Należy wskazać że nie przywraca się wtedy poprzedniego ustroju, tylko ustrój ten tworzy się od początku.
183.	Fundacja Wielogłosu	Art. 28 pkt 7 (art. 64 ¹ k.r.o.)	8. Art. 641. Jeżeli pełnomocnik rejestrowany albo kurator reprezentujący ustanowiony dla męża matki w zakresie swojego umocowania nie wytoczył powództwa o zaprzeczenie ojcostwa, mąż matki może wytoczyć powództwo po wygaśnięciu umocowania pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego. Termin do wytoczenia	Uwaga nieuwzględniona Przepis nie odnosi się do sytuacji kiedy matka dziecka ma ustanowionego pełnomocnika rejestrowanego, bowiem wówczas jej mąż może wystąpić o zaprzeczenie ojcostwa na zasadach ogólnych. Przepis ma na celu ochronę

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			powództwa wynosi w tym wypadku rok od dnia wygaśnięcia umocowania pełnomocnika. Zapis jest bardzo niekorzystny dla mężczyzn, którzy ponoszą koszty utrzymania nieswojego dziecka aż do czasu ustania pełnomocnictwa. Ustawa nie chroni ich interesów. Postulujemy przeformułowanie tego zapisu na: „Mąż kobiety, która ma pełnomocnika rejestrowanego lub kuratora reprezentującego, również ma prawo wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa”.	interesu męża matki, którego kurator nie wystąpił o zaprzeczenie ojcostwa.
184.	Inicjatywa “Nasz Rzecznik”, Fundacja FIONA	art. 29 pkt 1 ustawy odnoszący się do przepisu: art. 65 § 1 ¹ k.p.c.	Sąd ustanawiając kuratora reprezentującego określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane 1) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo 2) przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora. Z kolei projektowany art. 65 § 1 ¹ k.p.c. traktuje o utracie zdolności procesowej przez osobę pełnoletnią w zakresie w jakim został umocowany kurator reprezentujący. Z jego brzmienia nie wynika zatem, czy osoba pełnoletnia traci zdolność procesową wyłącznie w zakresie spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora w jej imieniu, czy też utrata zdolności procesowej obejmuje również sprawy, które mogą być dokonywane przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora.	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, zarówno w zakresie przepisów ustawy jak i kpc. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Utrata zdolności procesowej dotyczy każdego kuratora reprezentującego, zarówno działającego w imieniu jak i za zgodą.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Z uwagi na powyższe konieczne będzie doprecyzowanie zakresu utraty zdolności procesowej przez osobę wspieraną poprzez wskazanie zakresu spraw, zgodnie z wolą ustawodawcy. Propozycja brzmienia przepisu: „Osoba pełnoletnia nie ma zdolności procesowej w zakresie w jakim został umocowany kurator reprezentujący do spraw, które mogą być dokonywane: 1) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej oraz 2) przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora”. albo „Osoba pełnoletnia nie ma zdolności procesowej w zakresie w jakim został umocowany kurator reprezentujący do spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora w imieniu osoby wspieranej”.	
185.	Obywatel 4		5) Art. 29 pkt 8 lit. b - przepis nie rozwiązuje problemu właściwości, gdy osoba, której postępowanie dotyczy, nie ma miejsca pobytu na	Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie znajdzie art. 508 kpc.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			terenie RP, a ma obywatelstwo polskie i tu jest jakiś majątek. SN będzie wyznaczał sąd właściwy ?	
186.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 65 § 1 ¹ Kodeksu postępowania cywilnego	Postulujemy pozostawienie zdolności procesowej dla osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego. Niepokojący jest brak rozróżnienia pomiędzy kuratorami reprezentującymi z art. 21 ust 1 pkt 1 i 2 ustawy. Propozycja brzmienia przepisu <i>Osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, w zakresie jego umocowania podejmuje czynności procesowe przez tego kuratora. Osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, w zakresie spraw wskazanych w zdaniu poprzedzającym może podejmować czynności procesowe samodzielnie, jeżeli jest to konieczne dla ochrony jej praw.</i>	Uwaga nieuwzględniona Por. uzasadnienie do projektowanego art. 65 kpc
187.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 66 par. 2 Kodeksu postępowania cywilnego	Postulujemy wykreślenie całego § 2 z wyjątkiem zdania drugiego, ale powinno być ono jako odrębny przepis nie w tym miejscu. Powinno znaleźć się w ogólnych przepisach k.p.c. Propozycja brzmienia przepisu	Uwaga nieuwzględniona Projektowany przepis dotyczy sposobu działania w procesie strony, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego. Brak podstawy do przeniesienia przepisu do ogólnych przepisów kpc. Zgłaszający

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>Jeżeli w toku postępowania okaże się, że zakres umocowania kuratora reprezentującego ustanowionego dla strony jest niewystarczający do ochrony jej praw i interesów, sąd może zawiadomić właściwy sąd o potrzebie zmiany zakresu umocowania kuratora o reprezentowanie osoby wspieranej w tym postępowaniu lub o potrzebie powołania kolejnego kuratora reprezentującego.</i>	uwagę nie uzasadnił, dlatego przepis należy przenieść.
188.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art. 27 pkt 12- art. 109(13) § 3	Kodeks postępowania cywilnego Art.109 ¹³ §3kpc – Jeśli ma to być kurator reprezentujący do dokonania określonej czynności, to znowu – jak w przypadku art.23 ust.3 ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji - wskazanie jego wymagań nie jest potrzebne, gdyż są one wskazane w art.13 tej ustawy. Z przepisu jednak nie wynika wprost, że ma to być kurator reprezentujący, czy kurator procesowy. Wydaje się, że powinno to wynikać jasno z treści przepisu.	Uwaga uwzględniona
189.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art.66§2kpc	Art.66§2kpc- zd.2- Istnieje wątpliwość w interpretacji tego przepisu- sąd orientuje się, że osoba reprezentowana przez kuratora reprezentującego nie może działać, gdyż umocowanie tego kuratora jest zbyt wąskie i w tej sytuacji może zawiadomić sąd o potrzebie powołania kuratora reprezentującego. Jeśli chodzi tu o drugiego kuratora reprezentującego, skoro jeden kurator już jest ustanowiony, to dla jasności można byłoby rozważyć wstawienie po słowach „o	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nieuwzględniona, ale poprawiono przepis przez przeniesienie zdania drugiego do oddzielnego paragrafu. Przedmiotowe zdanie drugie nie dotyczy tylko sytuacji, gdy strona – osoba wspierana działa przez kuratora reprezentującego, ale także takiej, gdy strona działa samodzielnie i aktualnie nie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			potrzebie powołania” wyrazu „innego” lub „kolejnego”.	ma żadnego kuratora reprezentującego, który mógłby świadczyć wsparcie i podejmować działania, choć są ku temu podstawy. Na przykład został uprzednio ustanowiony kurator reprezentujący do dokonania w zastępstwie osoby wspieranej określonej czynności prawnej, a następnie na kanwie tej czynności prawnej zaistniał spór sądowy. Kuratela reprezentująca z chwilą dokonania tej czynności wygasła, a zatem osoba wspierana może samodzielnie działać w procesie. Sąd dostrzegając, że strona, która przy dokonaniu czynności korzystała ze wsparcia może uznać, że to wsparcie jest potrzebne także przy prowadzeniu sporu powstałego na tle tej czynności i wystąpić o jego powołanie. Kuratorem może być ta sama osoba, która wcześniej pełniła funkcję kuratora reprezentującego. Nie musi to zatem być „inny” kurator. Nie wydaje się także uzasadnione, aby zaznaczać, że to ma być „kolejny” kurator, bo mogłoby to sugerować, że dla osoby, która nigdy wcześniej kuratora nie ustanowiono nie jest objęta hipotezą tej jednostki redakcyjnej.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
190.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 117 § 7 Kodeksu postępowania cywilnego	Uzasadnienie par. 7 odnosi się jedynie do stanu zdrowia: “We wszystkich sprawach, w których stan zdrowia uczestnika czyni go niezdolnym do podjęcia efektywnych czynności procesowych sąd będzie miał takie uprawnienie”, choć sam przepis nie precyzuje, o jakie “przypadki szczególnie uzasadnione chodzi. Proponujemy zmianę brzmienia, która pozwalała by obciążyć osobę, dla której został ustanowiony pełnomocnik z urzędu, ale jednocześnie nie nakładała na sąd obowiązku jej obciążania. Propozycja brzmienia przepisu <i>Jeżeli nie zachodzą przesłanki określone w § 1 i 2, osoba ta może zostać zobowiązana przez sąd do uiszczenia wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego dla niej ustanowionego. W pozostałych wypadkach koszty zastępstwa procesowego adwokata lub radcy prawnego ustanowionego dla osoby, o której mowa w zdaniu poprzedzającym pokrywa Skarb Państwa.</i>	Uwaga nieuwzględniona Propozycja nie jest zasadna. Sąd nie ma obowiązku i nie będzie miał po zmianach obowiązku obciążenia strony kosztami wynagrodzenia pełnomocnika ustanowionego z urzędu. Taka możliwość pojawia tylko, gdy strona nie jest zwolniona od kosztów sądowych w całości lub w części lub nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Poza tym ten obowiązek będzie istniał wyłącznie w zakresie, w jakim strona przegra sprawę, a sąd nie znajdzie podstaw do tego, aby zastosować art. 102 kpc, czyli uwzględnić wyjątkową sytuację osobistą strony. Proponowany przepis nie przewiduje w żadnym razie wyjątków od już obowiązujących zasad rozliczania kosztów procesu, a jedynie wprowadza w szczególnych wypadkach możliwość działania sądu bez wniosku. Nie pozbawia jednak w żaden sposób strony do wypowiedzenia umocowania tak przyznanemu pełnomocnikowi. Natomiast propozycja brzmienia przepisu przedstawiona w uwadze całkowicie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				abstrahuje od obowiązujących zasada rozliczania kosztów procesu jak i wydatków – ten w zakresie nie pokrytym przez strony procesu są pokrywane przez Skarb Państwa.
191.	Obywatel 4	Art. 29 pkt 3 -art.117 kpc	4) Art. 29 pkt 3 – należy zaznaczyć, że zawiadomienie adwokat lub radca składa do właściwego sądu tego a nie właściwego sądu.	Uwaga nieuwzględniona Sądem właściwym jest sąd opiekuńczy zgodnie z art. 605 (1) kpc. Z art. 568 kpc wynika że sądem opiekuńczym jest sąd rodzinny.
192.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Obowiązki informacyjne pełnomocnika procesowego (art. 29 zmiana 3)-art. 117 §. 8	Projekt przewiduje obowiązek adwokata lub radcy prawnego wyznaczonego z urzędu do reprezentacji danej osoby do poinformowania sądu o tym, że osoba, której reprezentują, potrzebuje wsparcia „o którym mowa w art. 16 § 1 Kodeksu cywilnego”. Przepis ten budzi wątpliwości HFPC. Nakłada bowiem na pełnomocników profesjonalnych obowiązek informowania właściwego sądu o tym, że jego mocodawca nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości, samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Wydaje się, że tego rodzaju obowiązek informacyjny może nadwzględnie relację zaufania pomiędzy adwokatem albo radcą prawnym a reprezentowanym przez nich klientem.	Uwaga nieuwzględniona Przepis ma na celu zabezpieczenie praw każdej strony procesu. Sąd zgodnie z kpc może w takim wypadku wszcząć postępowanie z urzędu. W przypadku, gdy zawodowy pełnomocnik uzna, iż potrzeba wsparcia dla strony nie ogranicza się tylko do dokonywania czynności procesowych, ale np. strona nie rozumie i nie jest w stanie świadomie ocenić skutków materialnoprawnych czynności procesowych czy też następstw samego wyroku, choć uzyskała od niego wszelkie niezbędne pouczenia, aktualizuje się obowiązek z § 8

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
193.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 29 pkt 3) w związku z pkt 2)- art. 117 kpc	Nie jest jasne czy nowododany §8 ma charakter bezwzględnie obowiązujący, automatyczny wobec przesłanki określonej w §7, czy ma następować, jeśli adwokat/radca prawny uzna to za zasadne. Ponadto niezrozumiała jest korelacja tego przepisu z dodawanym na podstawie pkt 2) w tymże artykule do art. 66 Kodeksu postępowania cywilnego §2 in fine, w którym sąd może z urzędu ustanowić kuratora dla strony „w przypadkach niecierpiących zwłoki”. Jaka jest zatem potrzeba przedłużania przez sąd tego procesu, poprzez przywołanie adwokata, który i tak złoży odpowiedni wniosek? Szczególnie iż w pkt 2) nie ma żadnej informacji, iż ustanowiony z urzędu kurator jest kuratorem „ad casum”.	Uwaga nieuwzględniona Dostrzeżona przez sąd np. nieporadność w postępowaniu, która stanowiła podstawę do ustanowienia pełnomocnika może zostać zrównoważona profesjonalnym działaniem pełnomocnika i to może się okazać wystarczające dla ochrony praw strony procesu. Natomiast w przypadku, gdy zawodowy pełnomocnik uzna, iż potrzeba wsparcia dla strony nie ogranicza się tylko do dokonywania czynności procesowych, ale np. strona nie rozumie i nie jest w stanie świadomie ocenić skutków materialnoprawnych czynności procesowych czy też następstw samego wyroku, choć uzyskała od niego wszelkie niezbędne pouczenia, aktualizuje się obowiązek z § 8. Zgodnie z proponowanym przepisem obowiązek zawiadomienia właściwego sądu dotyczy potrzeby wsparcia strony, o którym mowa w art. 16 § 1 kc, a zatem żeby to zrobić w pierwszej kolejności adwokat lub radca prawnym musiałby uznać, że tak jest. To oni jako pełnomocnicy mają kontakt ze stroną i są w stanie to ocenić. Nie ma więc mowy o przedłużaniu postępowania, czy

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				też dublowaniu rozwiązań przewidzianych w art. 66 § 2 (po zmianach § 3) kpc. W tych wypadkach, gdy sąd od razu dostrzega, że strona samodzielnie nie może działać dla ochrony swoich praw i nie ma nikogo, kto mógłby zrobić to jej imieniu, zastosowanie znajdzie rozwiązanie przewidziane w ostatnim zdaniu art. 66 § 2 (po zmianach § 3) kpc, a nie art. 117 § 7 kpc. Są i będą osoby, które nie mogą działać chociażby przez ograniczenia faktyczne – np. są unieruchomione, czy mają problem z komunikowaniem się, a nie mają prawnie uregulowanej reprezentacji tylko korzystają z wsparcia faktycznego. Dostrzegając taką sytuację, gdy zachodzi potrzeba terminowego działania, sąd może z urzędu powołać kuratora procesowego (o takim jest mowa w art. 69 kpc, do którego odpowiedniego stosowania odsyła art. 66 § 2 (po zmianach § 3) kpc, zanim zostanie zbadana sytuacja strony w wyniku zawiadomienia właściwego sądu do ustanowienia kuratora reprezentującego. Chodzi o zapewnienie sądowi i stronie tak wielu możliwości, aby można je było

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				dostosować do okoliczności konkretnej sprawy i jednocześnie umożliwić prowadzenie postępowania bez uszczerbku dla praw osoby potrzebującej wsparcia, ale także innych uczestników postępowania.
194.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 306 Kodeksu postępowania cywilnego	W ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty funkcjonuje sformułowanie: <i>niezdolny do świadomego wyrażenia zgody</i>. Proponujemy wykorzystanie tej terminologii w art. 306 kodeksu postępowania cywilnego Propozycja brzmienia przepisu <i>Jeżeli osoba, której krew ma być pobrana, ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, a nie jest zdolna do świadomego wyrażenia zgody, zgodę wyraża kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany</i>	Uwaga uwzględniona
195.	Fundacja Wielogłosu	Art. 29 pkt 4 (art. 306 § 1 k.p.c.)	Art. 29. „Art. 306. § 1. Pobranie krwi w celu jej badania może nastąpić tylko za zgodą osoby, której krew ma być pobrana, a jeżeli osoba ta nie ukończyła trzynastu lat – za zgodą jej przedstawiciela ustawowego. Postulujemy usunięcie tego zapisu. Co prawda zgodnie z §2. taką decyzję może podjąć kurator lub	Uwaga nieuwzględniona Projektowany art. 306 k.p.c. zmienia brzmienie obowiązującego art. 306 k.p.c. z uwagi na likwidację ubezwłasnowolnienia całkowitego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pełnomocnik, ale takie rozwiązanie nie jest wystarczające. Zgody na pobranie krwi mogą nie wyrazić także osoby, które nie mają kuratora ani pełnomocnika. Może to być np. osoba w psychozie, przekonana, że przy pobraniu krwi do jej ciała zostanie wstrzyknięta niebezpieczna substancja. O potrzebie pobrania krwi powinien móc decydować również lekarz.	
196.	Obywatel 5	Art. 29. 4)	Art. 306. otrzymuje brzmienie „art. 306 &1 i &2..... W kontekście uwagi nr 8, zastanawia fakt dlaczego projektodawca wskazał wyłącznie pobranie krwi jako czynność medyczną w przypadku kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowego? Co z innymi czynnościami medycznymi?	Uwaga nieuwzględniona Projektowany art. 306 kpc zmienia brzmienie obowiązującego art. 306 kpc z uwagi na likwidację ubezwłasnowolnienia całkowitego. Inne czynności medyczne uregulowane są w ustawach medycznych.
197.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 519 [1] § 2 Kodeksu postępowania cywilnego	W związku z faktem, że przepis art. 543 [5] k.p.c. dotyczący zwolnienia pełnomocnika rejestrowanego znajduje w części pierwszej w księdze drugiej w tytule II w dziale I w rozdziale 1, oddział 4 Kodeksu postępowania cywilnego i są to sprawy z zakresu prawa osobowego, to nie ma potrzeby czynić zastrzeżenia w art. 519 [1] § 2 k.p.c., ponieważ zwolnienie pełnomocnika rejestrowanego jest objęty dyspozycją par. 1 artykułu 519 k.p.c.	Uwaga nieuwzględniona Czasami samo umiejscowienie przepisów nie wystarczy, żeby nie rodziło to wątpliwości – jest to nowa instytucja o bardzo niejednorodnym charakterze stąd należy wprost uregulować tą kwestię. Zwłaszcza, że może się zdarzyć iż istotą badania przez sąd będą w zasadzie kwestie majątkowe. Tym bardziej, że nie budzi wątpliwości, iż skarga kasacyjna w tych

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Propozycja brzmienia przepisu <i>W sprawach z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli skarga kasacyjna przysługuje tylko w sprawach o przysposobienie, o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, chyba że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych, a także od postanowień w przedmiocie ustanowienia i uchylecia kurateli reprezentującej.</i>	sprawach powinna przysługiwać bez względu na wartość przedmiotu sporu.
198.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	art. 543 ¹ k.p.c	- na mocy proponowanego art. 543 ¹ k.p.c. zastrzeżono, że w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego właściwym jest sąd miejsca zamieszkania mocodawcy a w braku takiego miejsca – sąd miejsca jego pobytu. W kontekście pełnomocnictwa z art. 109 ¹⁰ § 2 k.c. tj. pełnomocnictwa quasi medycznego i roli zastępczej sądu w procesie leczenia jest to rozwiązanie niespójne z art. 32 ust. 10 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty; brak jest kompatybilności sądu, bo nadzoru nad pełnomocnikiem rejestrowanym medycznym będzie dokonywał sąd cywilny;	Uwaga nieuwzględniona W opisanym wypadku pełnomocnik rejestrowany powinien wystąpić o zgodę do sądu opiekuńczego bowiem art. 32 ust. 10 będzie miał charakter szczególny. Sprawy majątkowe będą należały do sądu cywilnego zgodnie z projektowanym art. 109(12) k.c.
199.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 543 [4] Kodeksu postępowania cywilnego	Proponujemy zmianę redakcyjną art. 543[4] zdanie pierwsze. Należy w tym przypadku odnieść się do zagadnienia ustanowienia kuratora, o którym	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			mowa w art. 109[13] § 3 Kodeksu cywilnego Zdanie drugie powinno pozostać bez zmian. Propozycja brzmienia przepisu <i>Wniosek o ustanowienie kuratora, o którym mowa w art. 109[13] § 3 Kodeksu cywilnego, składa pełnomocnik rejestrowany.</i>	
200.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 543 [5] § 1 Kodeksu postępowania cywilnego	Proponujemy zmianę redakcyjną art. 543[5] § 1. Nie ma potrzeby odwołania się do regulacji materialnoprawnej, ponieważ nie ma różnych materialnoprawnych podstaw zwolnienia pełnomocnika reprezentującego. Propozycja brzmienia przepisu <i>O zwolnieniu pełnomocnika rejestrowanego sąd może orzec na wniosek lub z urzędu.</i>	Uwaga nieuwzględniona Przepis jednoznacznie precyzuje podstawy materialnoprawne zwolnienia pełnomocnika.
201.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art.543 ⁵ §3kpc	Art.543⁵§3kpc- Zakończenie postępowania w terminie 1 miesiąca od wpływu wniosku wydaje się mało realne. Taki termin byłby możliwy do realizacji, gdyby wniosek zawierał wszelkie niezbędne dokumenty mogące być podstawą zwolnienia pełnomocnika rejestrowanego. W praktyce należy jednak domniemać, że wniosek taki będzie zawierał jedynie twierdzenia wnioskodawcy, zwłaszcza jeśli wniosek może złożyć każdy zainteresowany. Twierdzenia te będą	Uwaga uwzględniona w części Charakter tych spraw wymaga niezwłocznego rozpoznania.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			musiały być zweryfikowane. Już samo wezwanie uczestników do wyjaśnień będzie przekraczało termin 1 miesiąca. Przesłanki, które z art.10918 kc wcale nie są łatwe do ustalenia, zwłaszcza że np. może chodzić o zwykły konflikt w rodzinie. Z uzasadnienia projektu wynika, że termin ten wzorowany jest na przepisie art.5605 kpc. Należy jednak zauważyć, że przepisy dotyczące procedowania w sprawach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej są dostosowane do zachowania tego terminu, np. dokonywanie doręczeń przez Policję nie później niż 7 dni od otrzymania zlecenia, zobowiązanie Policji do udzielania sądowi innej pomocy niezbędnej do szybkiego zakończenia postępowania. W praktyce, nawet przy takich ułatwieniach, postępowań tych nie udaje się zazwyczaj zakończyć w terminie 1 miesiąca. Należałoby nadto dokonać sprawdzenia, ile procent tych postępowań w skali kraju zostało zakończonych w terminie ustawowym, nawet przy pomocy Policji. W przypadku postępowania w przedmiocie zwolnienia pełnomocnika nie przewidziano żadnych instrumentów, dzięki którym sąd mógłby przyspieszyć postępowanie. Z punktu widzenia zasad legislacji ustawodawca powinien być racjonalny. Tu zaś brak jakiegokolwiek racjonalności i przewidywania w jaki	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			sposób- mając do dyspozycji zwykłe zasady procedowania – sąd miałby takie postępowanie zakończyć w terminie 1 miesiąca. Nadto skoro sąd może na podstawie art. 543 ⁶ zawiesić pełnomocnika rejestrowanego i ustanowić doradcę tymczasowego, to interesy mocodawcy będą na czas postępowania chronione i termin 1 miesiąca nie jest uzasadniony. Ustawodawca nie powinien tworzyć przepisów, które nie są możliwe do wykonania w praktyce.	
202.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 29 pkt 6)	Termin, o którym mowa w art. 543⁵§3 Kodeksu postępowania cywilnego w obliczu obciążenia sądów opisanego w ocenie skutków regulacji wydaje się nierealny, w szczególności w dużych ośrodkach, dlatego ZG SNRP postuluje się, aby sprawy z powyższego zakresu zostały wpisane na listę spraw pilnych wskazanych w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości - Regulamin urzędowania sądów powszechnych. ZGSNRP postuluje by w trosce o sprawność przekazywania informacji i aktualność Rejestru pełnomocnictw rejestrowanych zawiadomienia, o których mowa w art. 543⁵ §10, 543⁸§1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego oraz inne zawiadomienia kierowane do Krajowej Rady Notarialnej były przesyłane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Postulat ten jest tym bardziej uzasadniony, że to na Prezesie Krajowej Rady	Uwaga uwzględniona w części Zmiany regulaminu urzędowania sądów powszechnych zostaną rozważone na dalszym etapie w zależności od końcowego kształtu regulacji, która wejdzie w życie. Uwagę dot. konieczności przekazywania informacji KRN za pośrednictwem systemu teleinformatycznego uwzględniono w ten sposób, że wprowadzono dla sądów możliwość dokonywania samodzielnych wpisów informacji pochodzących z postanowień sądowych w Rejestrze Pełnomocnictw. Jest to rozwiązanie analogiczne do

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Notarialnej spoczywa obowiązek zapewnienia zgodności danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw ze stanem faktycznym (projektowany art. 95zs § 5. Prawa o notariacie). Aby mógł uczynić zadość temu obowiązkowi Prezes KRN musi mieć możliwość uzyskania tych danych w sposób niezwłoczny i uporządkowany.	funkcjonującego obecnie rozwiązania w Rejestrze Spadkowym.
203.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 543 [6] Kodeksu postępowania cywilnego	Proponujemy zmianę redakcyjną art. 543[6] § 1 zdanie pierwsze przez doprecyzowanie, że dotyczy to postępowania, o którym mowa w art. art. 543[5] § 1. Propozycja brzmienia przepisu <i>Sąd może wydać postanowienie o zawieszeniu albo ograniczeniu uprawnień pełnomocnika rejestrowanego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w art. art. 543[5] § 1.</i>	Uwaga uwzględniona w inny sposób
204.	PFON, PSONI, INŻ	art. 34- art. 95zs § 3 i 4 ustawy Prawo o notariacie	Czynności prawne dokonane przez pełnomocnika rejestrowanego w imieniu mocodawcy niezgodnie z postanowieniem, o którym mowa w § 1, po ujawnieniu tego postanowienia w Rejestrze Pełnomocnictw są nieważne. Postulujemy, żeby określić KRN termin nie dłuższy niż 3 dni na ujawnienie postanowienia w Rejestrze.	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Propozycja brzmienia przepisu Uwaga do ustawy o notariacie	
205.	Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Miliczu	Artykuł 29 Projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji	Proponowany projekt ustawy nie wprowadza jednolitego wzoru zaświadczenia dla opiekunów i kuratorów, co powoduje, że zaświadczenia te są obecnie wydawane przez każdy Sąd w sposób przyjęty zwyczajowo w danej jednostce i rozbieżnie co do praktyki w zakresie np. zamieszczania w zaświadczeniu numeru PESEL Art. 29 pkt 6a „W art. 591 dodaje się § 3 o brzmieniu: § 3 Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia dla opiekuna. Art. 29 pkt 7a „Art. 604 otrzymuje brzmienie § 1. W zaświadczeniu dla kuratora sąd określa zakres jego uprawnień; § 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia dla kuratora.”	Uwaga nieuwzględniona Projektowana regulacja nie obejmuje ustanowienia opiekuna dla osoby pełnoletniej, natomiast ustanowienie kuratora reprezentującego ma być wyłącznie czasowe. W każdym wypadku będzie wydawane indywidualne postanowienie dostosowane do potrzeb osoby wspieranej, nie można przewidzieć jednolitego wzoru na każdą sytuację.
206.	Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie	Art. 29 pkt 6 ustawy odnoszący się do wprowadzenia nowych przepisów: Art. 543 ¹ – 543 ⁸ k.p.c.	(I Wydział Cywilny) Planowane umiejscowienie przepisów dotyczących postępowania w zakresie spraw dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego uznać należy za błędne. Zaplanowano zamieszczenie tych przepisów jako Oddziału 4 w	Uwaga nieuwzględniona Instytucja pełnomocnictwa rejestrowanego ma charakter cywilnoprawny, jest powiązana z ogólnymi przepisami o pełnomocnictwie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
		w zw. z Art. 29 pkt 8 ustawy odnoszący się do wprowadzenia nowych przepisów: Art. 605¹ i następnych k.p.c.	rozdziale 1 „Uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu”, z którą to materią pełnomocnictwo rejestrowane nie ma żadnego związku. Wadliwe jest w ogóle zamieszczenie tych przepisów wśród spraw z zakresu prawa osobowego, skoro mamy do czynienia ze zmodyfikowaną, ale jednak instytucją pełnomocnictwa. Sprawy te powinny znaleźć się wśród spraw Działu II – Sprawy z zakresu prawa, rodzinnego i opiekuńczego i kurateli. Zamieszczenie ich w Dziale I, zamiast w Dziale II może prowadzić do (niesłusznego) wniosku, że sprawy te powinny być rozpoznawane przez wydziały cywilne. Takie rozwiązanie należy uznać za nieuzasadnione oraz nieekonomiczne. Wydziały cywilne już obecnie zajmują się najszerszym tematycznie zakresem spraw spośród wszystkich wydziałów utworzonych w sądach rejonowych. Nadto specyfika spraw związanych z pełnomocnictwem rejestrowanym, które jak należy zakładać będą najczęściej przedmiotem postępowania – kwestia zgody sądu na dokonanie przez pełnomocnika rejestrowanego czynności w sprawach mocodawcy, o których mowa w art. 109¹² § 1 k.c.	uregulowanymi w kodeksie cywilnym w związku z powyższym uzasadnione jest aby tego rodzaju sprawy były rozpoznawane przez wydziały cywilne.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			, jest analogiczna do tych określonych w art. 22 nowej ustawy – tj. w przedmiocie zgody sądu na czynności kuratora reprezentującego. Z kolei zgodnie z art. 605¹ § 1 k.p.c. – w brzmieniu projektowanej ustawy – właściwość sądu opiekuńczego, a więc wydziałów rodzinnych została zastrzeżona dla spraw o ustanowienie, zmianę kuratora oraz zmianę zakresu umocowania kuratora. Jednocześnie z art. 605¹⁶ k.p.c. – w brzmieniu projektowanej ustawy wynika, że to sąd opiekuńczy sprawuje także nadzór nad kuratorem, zaznajamia się z jego działalnością na bieżąco, udziela mu wskazówek i poleceń, a zgodnie z art. 605¹³ k.p.c. przyznaje wynagrodzenie, co pośrednio wskazuje, że ten sąd będzie również właściwy dla spraw określonych w art. 22 nowej ustawy – tj. w przedmiocie zgody sądu na czynności kuratora reprezentującego. Instytucja kuratora reprezentującego i pełnomocnika rejestrowanego są zbliżone i mają ten sam cel. Instytucje te mają funkcjonować wymiennie – co wynika pośrednio z art. 109¹⁶ § 2 k.c. w brzmieniu projektowanej ustawy – po	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			powstaniu umocowania pełnomocnictwa rejestrowanego wcześniej ustanowiona kuratela wygasa. Nie ma zatem racjonalnych powodów, dla których sprawy z zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego miałyby zostać wyłączone z kognicji sądów opiekuńczych (wydziałów rodzinnych) i włączone w zakres spraw rozpoznawanych przez wydziały cywilne, które do tej pory nie zajmowały się kwestiami potrzeb osób z niepełnosprawnościami, nie mają wykształconej praktyki orzeczniczej w tym zakresie, metod współpracy z organami opieki społecznej, ani kuratorami zawodowymi. Celowe jest zatem, aby w projekcie ustawy wprost przesądzić, że sądem właściwym w tym zakresie jest sąd opiekuńczy, skoro to te sądy (wydziały rodzinne sądów rejonowych) będą rozstrzygać analogiczne kwestie związane ze sprawowaniem kurateli. O uznaniu także w samym projekcie spraw z zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego za sprawy z zakresu spraw rodzinnych, opiekuńczych i kurateli świadczy też treść projektowanego przepisu <u>art. 519¹ § 2 k.p.c., w którym wprost sprawa zwolnienia pełnomocnika rejestrowanego</u>	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<u>wymieniona jest wśród spraw „z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli”.</u> <i>(XII Wydział Cywilny)</i> Umieszczenie przepisów dotyczących postępowania w zakresie spraw dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego wskazuje, że w projekcie przewidziano jako właściwe dla tego typu spraw sądy rejonowe wydziały cywilne. Takie rozwiązanie należy uznać za nieuzasadnione oraz nieekonomiczne. Wydziały cywilne już obecnie zajmują się najszerszym tematycznie zakresem spraw spośród wszystkich wydziałów utworzonych w sądach rejonowych. Nadto specyfika spraw związanych z pełnomocnictwem rejestrowanym, które jak należy zakładać będą najczęściej przedmiotem postępowania – kwestia zgody sądu na dokonanie przez pełnomocnika rejestrowanego czynności w sprawach mocodawcy, o których mowa w art. 109¹² § 1 k.c., jest analogiczna do tych określonych w art. 22 nowej ustawy – tj. w przedmiocie zgody sądu na czynności kuratora reprezentującego.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Z kolei zgodnie z art. 605¹ § 1 k.p.c. – w brzmieniu projektowanej ustawy – właściwość sądu opiekuńczego, a więc wydziałów rodzinnych została zastrzeżona dla spraw o ustanowienie, zmianę kuratora oraz zmianę zakresu umocowania kuratora. Jednocześnie z art. 605¹⁶ k.p.c. – w brzmieniu projektowanej ustawy wynika, że to sąd opiekuńczy sprawuje także nadzór nad kuratorem, zaznajamia się z jego działalnością na bieżąco, udziela mu wskazówek i poleceń, a zgodnie z art. 605¹³ k.p.c. przyznaje wynagrodzenie, co pośrednio wskazuje, że ten sąd będzie również właściwy dla spraw określonych w art. 22 nowej ustawy – tj. w przedmiocie zgody sądu na czynności kuratora reprezentującego. Instytucja kuratora reprezentującego i pełnomocnika rejestrowanego są zbliżone i mają ten sam cel. Instytucje te mają funkcjonować wymiennie – co wynika pośrednio z art. 109¹⁶ § 2 k.c. w brzmieniu projektowanej ustawy – po powstaniu umocowania pełnomocnictwa rejestrowanego wcześniej ustanowiona kuratela wygasa. Nie ma zatem racjonalnych powodów, dla których sprawy z zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego miałyby zostać wyłączone z kognicji sądów opiekuńczych (wydziałów rodzinnych) i włączone w zakres spraw rozpoznawanych przez sądy cywilne. Sądy cywilne	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			do tej pory nie zajmowały się kwestiami potrzeb osób z niepełnosprawnościami, nie mają wykształconej praktyki orzeczniczej w tym zakresie, metod współpracy z organami opieki społecznej, kuratorami zawodowymi, a wszystkie te kwestie będą potrzebne dla procedowania w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego. Celowym jest zatem, aby w projekcie ustawy wprost przesądzić, że sądem właściwym w tym zakresie również jest sąd opiekuńczy, skoro to te sądy (wydziały rodzinne sądów rejonowych) będą rozstrzygać analogiczne kwestie związane ze sprawowaniem kurateli. Art. 605¹ § 1 k.p.c. – w brzmieniu projektowanej ustawy: W sprawach o ustanowienie, zmianę kuratora reprezentującego lub wspierającego, o zmianę zakresu umocowania kuratora reprezentującego albo o uchylenie kurateli , a także w sprawach <u>dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego</u> właściwy jest sąd opiekuńczy miejsca zwykłego pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, a w braku miejsca zwykłego pobytu – sąd miejsca jej pobytu.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Zmiana numeracji art. Art. 543¹ – 543⁸ k.p.c. na przepisy Oddziału 5 (tj. 605²⁴ i następne) <u>w ramach działu II Rozdziału 4 k.p.c.</u> Art. 605¹ § 1 k.p.c. – w brzmieniu projektowanej ustawy: W sprawach o ustanowienie, zmianę kuratora reprezentującego lub wspierającego, o zmianę zakresu umocowania kuratora reprezentującego albo o uchylenie kurateli , a <u>także w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego</u> właściwy jest sąd opiekuńczy miejsca zwykłego pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, a w braku miejsca zwykłego pobytu – sąd miejsca jej pobytu. Zmiana numeracji art. Art. 543¹ – 543⁸ k.p.c. na przepisy Oddziału 5 (tj. 605²⁴ i następne) <u>w ramach działu II Rozdziału 4 k.p.c.</u>	
207.	Inicjatywa “Nasz Rzecznik”, Fundacja FIONA	art. 29 pkt 8 ustawy odnoszący się do przepisu: art. 605⁷ § 1 -3 k.p.c.	Zgodnie z literalnym brzmieniem projektowanych przepisów (art. 605⁷ § 1 - 3 k.p.c.) dopuszczenie przez sąd dowodu z opinii biegłych jest fakultatywne. Należy jednak mieć na uwadze, że sąd, jako organ prawny, nie ma specjalistycznego wykształcenia,	Uwaga nieuwzględniona Wobec osoby, dla której według wniosku kurator reprezentujący ma być ustanowiony z powodu zaburzeń psychicznych nałożono powinność wydania opinii przez biegłego lekarza

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			które pozwalałoby mu samodzielnie oceniać zdolność osoby do samodzielnego funkcjonowania czy też ustalać zakres potrzebnego wsparcia. Opinie biegłych – psychiatry, neurologa, psychologa lub innych specjalistów – są zatem niezbędne, aby orzeczenia sądów były oparte na rzetelnych i merytorycznych podstawach. Brak obowiązku zasięgnięcia opinii biegłych może bowiem prowadzić do sytuacji, w której postanowienia sądu w zakresie ograniczenia autonomii osoby wspieranej oparte będą na niepełnych lub niewłaściwie zinterpretowanych przesłankach. Powyższe może z kolei prowadzić do naruszenia praw lub interesów osób potrzebujących wsparcia. Mając na uwadze konieczność dostosowania zakresu wsparcia do indywidualnej sytuacji danej jednostki, wynikającej z uwarunkowań o charakterze medycznym lub psychologicznym, konieczne wydaje się wprowadzenie obligatoryjności opinii biegłych w sprawach o ustanowienie kuratora reprezentującego. Opinia powinna nadto obejmować kompleksową ocenę sytuacji osoby potrzebującej wsparcia, w tym ocenę jej stanu zdrowia, zdolności do postrzegania rzeczywistości oraz kierowania własnym	psychiatrę lub neurologa, a w uzasadnionych wypadkach z zakresu innej specjalizacji. W innych przypadkach, gdy wynika to ze sposobu funkcjonowania danej osoby, opinia może być wydana przez biegłego psychologa, biegłego lekarza psychiatrę lub neurologa, a w razie stwierdzenia takiej potrzeby - przez biegłego innej specjalności (§ 2 art. 605⁷). Opinia powinna obejmować ocenę stanu zdrowia i funkcjonowania osoby, zdolności postrzegania i oceny rzeczywistości lub możliwości samodzielnego kierowania swoim postępowaniem (§ 3 art. 605⁷). Projekt przewiduje brak konieczności wydania opinii przez biegłych w innych przypadkach, gdy wynika to ze sposobu funkcjonowania danej osoby. Takie sytuacje mogą dotyczyć osoby która ma bogatą dokumentację medyczną, a potrzebuje ustanowienia kuratora z powodu innego sposobu funkcjonowania np. jest niewidoma od urodzenia. Trudno w takiej sytuacji dopuszczać dowód z opinii biegłego na okoliczności, które są

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			postępowaniem. Taka analiza wymaga fachowej wiedzy, której sąd nie ma prawa posiadać. Nadto nie jest uzasadnionym, aby w przypadku osób, dla których według wniosku kurator reprezentujący ma być ustanowiony z powodu zaburzeń psychicznych, nie było konieczne przeprowadzanie opinii przez biegłego psychologa. Właściwym byłoby zatem wprowadzenie standardu, zgodnie z którym opinię wydają łącznie biegły lekarz psychiatra lub neurolog, psycholog, a w uzasadnionych przypadkach również biegły z zakresu innej specjalizacji. Reasumując, obligatoryjność opinii biegłych jest kluczowa dla zapewnienia, że orzeczenie sądu będzie zgodne z rzeczywistymi potrzebami osoby wspieranej oraz, że jej prawa będą należycie chronione. Fakultatywność opinii może bowiem prowadzić do obarczonych błędem i niezgodnych z celem ustawy rozstrzygnięć. Propozycja brzmienia przepisu § 1. Osoba potrzebująca wsparcia musi być zbadana przez biegłego lekarza psychiatrę lub neurologa oraz psychologa, a w uzasadnionych	znane sądowni z innych dokumentów przedstawionych w sprawie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przypadkach również przez biegłego z zakresu innej specjalizacji. § 2. Opinia obejmuje ocenę stanu zdrowia i sposobu funkcjonowania danej osoby, zdolności postrzegania i oceny rzeczywistości lub możliwości samodzielnego kierowania swoim postępowaniem.	
208.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 ¹ par. 1 Kodeksu postępowania cywilnego	Postulujemy, żeby sprawy o kuratelę były we właściwości sądów rejonowych - wydziałów cywilnych.	Uwaga nieuwzględniona Charakter spraw przesądza o tym, że właściwe do ich rozpoznania powinny być wydziały rodzinne sądów rejonowych. Ponadto obecnie w wydziałach tych sądów ustanawiani są opiekunowie prawni dla osób ubezwłasnowolnionych całkowicie i częściowo. Akta wykonawcze również prowadzone są w tych sądach.
209.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art.605 ² kpc	Art.605 ² kpc Pojawia się tu wątpliwość, czy przepis ten jest wystarczająco jasny i zrozumiały tj. czy postanowienie sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora, zawiera w sobie również zmianę kuratora, zmianę zakresu umocowania kuratora i uchylenie kuratora czy tylko ustanowienie? Jeśli „w przedmiocie ustanowienia” jest pojęciem szerokim tj. zawiera w sobie też zmianę lub uchylenie kurateli, to jednak zachodzi wątpliwość, czy zawiera w sobie również zmianę	Uwaga uwzględniona Zmieniono przepisy Oddziału 2.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zakresu umocowania, gdyż w tym przypadku nie dochodzi raczej do podjęcia decyzji w zakresie szeroko rozumianego ustanowienia kuratora. Ta sama uwaga dotyczy treści art. 605 ⁹ kpc, gdzie został ustanowiony wymóg wyznaczenia rozprawy.	
210.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 ³ par. 1 pkt 3 Kodeksu postępowania cywilnego	Obok małżonka w tym przepisie powinna być mowa o osoba pozostających we wspólnym pożyciu. Propozycja brzmienia przepisu <i>„małżonek lub osoba pozostająca we wspólnym pożyciu”</i>	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym jest szersze, obejmuj również osobę pozostającą we wspólnym pożyciu.
211.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	art. 605 ³ § 2 k.p.c.	- w nowododanym art. 605 ³ § 2 k.p.c., wprowadzając możliwość nałożenia grzywny na osobę, która zgłosiła wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego w złej wierze, projektodawca nie określił jej wysokości oraz sposobu egzekwowania, jednocześnie brak odesłania w tym zakresie do art. 163 § 1 k.p.c.;	Uwaga nieuwzględniona Brak konieczności odesłania do art. 163 kpc bowiem projektowania regulacja znajduje się w kodeksie postępowania cywilnego.
212.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art.605 ³ §1 pkt 3 i 5 kpc	Art.605 ³ §1 pkt 3 i 5 kpc – użycie przecinka w tych zdaniach nie ma uzasadnienia	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
213.	Koalicja „Na pomoc niesamodzielnym” - Związek Stowarzyszeń	Art. 605 ³ § 1 pkt. 7 oraz Art. 605 ⁴ § 3	Przyjęcie szerszej definicji osób potrzebujących wsparcia w ustawodawstwie mogłoby przyczynić się do lepszego dostosowania systemu wsparcia do realnych potrzeb społecznych oraz do zapewnienia większej ochrony prawnej i możliwości wsparcia w codziennym życiu. Ważne jest, aby wszyscy potrzebujący pomocy mogli liczyć na odpowiednie wsparcie, niezależnie od tego, czy chodzi o niepełnosprawność, brak samodzielności, czy wiek. Propozycja brzmienia przepisu § 1 7) Organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka. § 3 Organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka, mogą wstąpić do postępowania w każdym stanie sprawy aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji.	Uwaga uwzględniona
214.	Obywatel 5	Str 20 Rozdział 4 Oddział 2 Art. 605 & 1 punkt 2)	Wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego może złożyć: 2) przedstawiciel ustawowy osoby potrzebującej wsparcia, która ukończyła 17 lat	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Pytanie: czy rok do uzyskania pełnoletności będzie wystarczającym okresem od rozpoczęcia do zakończenia procedury ustanowienia kuratora reprezentującego? Czyli w dniu 18 urodzin osoba będzie mogła być już reprezentowana przez kuratora reprezentującego np. w placówkach medycznych? (czy jest to wystarczający czas dla sądu na sprawne rozpatrzenie wniosku?)	Termin należy uznać za wystarczający. W OSR wskazano, że w związku z planowaną reformą przyznane zostaną dodatkowe etaty sędziowskie, asystenckie i urzędnicze. Powyższe zapewni możliwość sprawnego przeprowadzenia tych postępowań. Projektodawca nie jest w stanie jednoznacznie przewidzieć jaka ilość etatów będzie konieczna do zapewnienia płynności pracy. Etaty będą przyznawane również następnie, w przypadku uzyskania informacji o występujących zaległościach w konkretnym sądzie.
215.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – 605 ³ par. 1 pkt 3 Kodeksu postępowania cywilnego	Natomiast „osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym” powinna być uwzględniona w osobnym punkcie, oznaczonym jako punkt 6 (co wiąże się ze zmianą numeracji). Propozycja brzmienia przepisu <i>„osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym”</i>	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
216.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 ⁴ par. 2 Kodeksu postępowania cywilnego	Zawiadomienie w miarę możliwości o postępowaniu powinno obejmować także osobę we wspólnym pożyciu. Propozycja brzmienia przepisu <i>Sąd zawiadamia o toczącym się postępowaniu małżonka osoby, której postępowanie dotyczy, a w miarę potrzeby osobę pozostającą z nią we wspólnym pożyciu oraz osobę pozostającą z nią we wspólnym gospodarstwie domowym. Mogą oni wziąć udział w każdym stanie sprawy aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji.</i>	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym jest szersze, obejmuj również osobę pozostającą we wspólnym pożyciu.
217.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 ⁵ par 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego	Przepis nie może przewidywać odstąpienia od wstępnego wysłuchania. Sędzia w toku wstępnego wysłuchania może odnotować niemożność porozumienia się, ale od samego wstępnego wysłuchania nie można odstąpić. Nadto, przepis nie odpowiada jego uzasadnieniu, które mówi o obligatoryjnym wysłuchaniu. “Przewidziane w projektowanym przepisie obligatoryjne wysłuchanie może odbyć się w obecności biegłego psychologa lub biegłego innej specjalności” Ponadto paragraf 2 błędnie używa terminu „osoby, dla której ma zostać ustanowiony”	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie wyjaśnia że przeprowadzenie wysłuchania jest obligatoryjne. Wskazuje również na wyjątek kiedy sąd może odstąpić od wysłuchania. Brzmienie przepisu zostało sformułowane w ramach prac Zespołu.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Propozycja brzmienia przepisu <i>Osobę, której postępowanie dotyczy o ustanowienie kuratora reprezentującego, należy wysłuchać niezwłocznie po wszczęciu postępowania. W przypadku osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się, wysłuchanie przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb. Wysłuchanie może odbyć się poza salą posiedzeń.</i>	
218.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	Art.605 ⁵ §1 kpc	Art.605 ⁵ §1 kpc – nieprawidłowy szyk zdania. Zamiast „osobę, której postępowanie dotyczy o ustanowienie kuratora...” powinno być „osobę, której dotyczy postępowanie o ustanowienie kuratora...” §2 wydaje się, że po słowach „dla której ma zostać ustanowiony kurator reprezentujący” powinien być postawiony przecinek §4 wydaje się, że po słowach „której postępowanie dotyczy” powinien być postawiony przecinek	Uwaga uwzględniona w części
219.	Obywatel 5	Str. 21 art. 605 5. &1	„W przypadku osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się, wysłuchanie przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb (...) Sąd może odstąpić od wysłuchania tylko wówczas, gdy brak jest możliwości jakiegokolwiek porozumienia się z osobą, dla której ma zostać ustanowiony kurator”	Uwaga nieuwzględniona Przepis przewiduje wysłuchanie przy uwzględnieniu potrzeb osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się. Należy podkreślić, że § 5 projektowanego

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Projektowane przepisy muszą zawierać wymóg OBIEKTYWNEGO i rzetelnego, zgodnego z dostępnymi w danym momencie najlepszymi narzędziami komunikacji alternatywnej oraz pogłębioną obserwacją osoby i jej wyborów, zasięgnięcia opinii eksperta komunikacji alternatywnej by z pewnością móc stwierdzić, że „brak jest możliwości jakiegokolwiek porozumienia się z osobą, dla której ma zostać ustanowiony kurator”. Wnosimy o dookreślenie w/w wymogu dla sądu w zapowiedzianym w &5. Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości sposobu wysłuchania osoby. W przeciwnym razie sąd niestety może nadal kierować się dotychczasowym „doświadczeniem” opartym na opinii przypadkowego biegłego z listy biegłych.	przepisu zawiera delegację ustawową do wydania rozporządzenia określającego <i>sposób przygotowania wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie oraz warunki, w jakich powinno odbywać się wysłuchanie, mając na względzie konieczność zapewnienia swobody wypowiedzi i wsparcia potrzeb w komunikowaniu się wysłuchiwanym osobom.</i>
220.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 ⁶ par. 1 Kodeksu postępowania cywilnego	Pojęcie wymaganego wsparcia powinno zostać zastąpione pojęciem „potrzebnego wsparcia” Sąd powinien sprawdzić w pierwszej kolejności, czy jest umocowany dla danej osoby pełnomocnik rejestrowany. Propozycja brzmienia przepisu <i>Sąd ustala w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową,</i>	Uwaga uwzględniona w części Brak konieczności zmiany zdania drugiego. Sąd, zgodnie z projektowanym art. 16 § 5 kodeksu cywilnego nie ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli został umocowany pełnomocnik rejestrowany. Sąd będzie zatem zobligowany do ustalenia tej okoliczności.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>a także rodzaj spraw, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie. Ponadto w postępowaniu tym ustala się, czy osoba ta może w dostateczny sposób samodzielnie chronić swoje prawa lub interesy, a także, czy jest umocowany dla tej osoby pełnomocnik rejestrowany.</i>	
221.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 ⁶ par. 1 Kodeksu postępowania cywilnego	powinno być odwołanie do 16 par 5 kc – tj. a także możliwość ich ochrony w inny sposób	Uwaga uwzględniona
222.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 ⁶ par. 3 Kodeksu postępowania cywilnego	ograniczenie obowiązku wykazu majątku tylko do osób pozostających we wspólnym gospodarstwie nie wyczerpuje wszystkich możliwych sytuacji. Propozycja brzmienia przepisu należy dodać: lub innych osób, mających wiedzę o majątku osoby.	Uwaga nieuwzględniona Sąd nie będzie miał faktycznych możliwości znalezienia wszystkich osób, które mają wiedzę o majątku osoby wspieranej. Nałożenie takiego obowiązku na sąd spowoduje nieuzasadnione wydłużenie postępowania, które powinno przebiegać sprawnie.
223.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 ⁷ par. 1 i 3 Kodeksu postępowania cywilnego	Postulujemy usunięcie odwołania do zaburzeń psychicznych – z uzasadnienia wynika niezgodność z aktualną wiedzą i orzecnictwem Komitetu – nasze stanowisko przekazane zostało do MS w materiałach z realizacji projektu Aktywni Niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych. Postulujemy uchylenie obecnego paragrafu 1 oraz odwołanie się do obecnych przepisów	Uwaga nieuwzględniona Projektowana regulacja posługuje się sformułowaniem zaburzeń psychicznych w art. 605 (7) §. 1 kpc. Jest to definicja przeniesiona z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (wyjaśnienie w uzasadnieniu do art. 605(7) kpc). Brak podstawy do kwestionowania tej definicji. Aktualnie rekomenduje się, aby używać

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			postępowania o ubezwłasnowolnienie w zakresie badania biegłych: zawsze psychologa i drugiego psychiatrę lub neurologa. Ponadto należy uzupełnić paragraf 3 w zakresie umotywowanej oceny w opinii biegłych. Propozycja brzmienia przepisu <i>uchylenie paragrafu 1.</i> <i>Paragraf 2 otrzymuje treść:</i> <i>Wobec osoby potrzebującej wsparcia powinna być wydana opinia przez biegłego psychologa oraz w zależności od stanu zdrowia i funkcjonowania przez lekarza psychiatrę albo neurologa, a razie stwierdzenia takiej potrzeby - przez biegłego innej specjalności</i> <i>paragraf 3.</i> <i>Opinia powinna obejmować umotywowaną ocenę stanu zdrowia i sposobu funkcjonowania danej osoby, zakres zrozumienia treści lub skutków oświadczeń woli lub możliwości dokonywania samodzielnie czynności prawnych.</i>	<i>pojęcia „zaburzenia psychiczne”. Także Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Zaburzeń ICD 11 definiuje pojęcie zaburzenia psychicznego. Warto zaznaczyć, że już w klasyfikacji ICD 10, zatwierdzonej w 1990 r., nie było pojęcia choroby psychicznej, a rekomendowano w jej wstępie posługiwanie się określeniem zaburzenie psychiczne. Zaburzenie psychiczne definiowane jest jako układ klinicznie stwierdzalnych objawów lub zachowań połączonych, w większości przypadków, z cierpieniem oraz z zaburzeniem funkcjonowania indywidualnego. (Czytaj więcej na Prawo.pl: https://www.prawo.pl/zdrowie/planowane-zmiany-w-ustawie-o-ochronie-zdrowia-psychicznego,530928.html).</i> Regulacje dotyczące obligatoryjnego dopuszczenia dowodu z opinii biegłego w toku postępowania dowodowego o ustanowienie kuratora reprezentującego były wielokrotnie podnoszone w toku prac nad projektem. Podczas spotkania roboczego, zaproszeni sędziowie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				orzekający w sprawach ubezwłasnowolnienie jednoznacznie wskazali, że w sprawach o ustanowienie kuratora reprezentującego wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi powinna być wydana opinia przez biegłego lekarza psychiatrę lub neurologa, a w uzasadnionych przypadkach z zakresu innej specjalizacji. Ponadto wskazali że konieczne jest posługiwanie się w ustawie terminami zdefiniowanymi w innych aktach prawnych. Dotyczy to pojęcia zaburzeń psychicznych. W projekcie przyjęto rozwiązanie, że wydanie opinii będzie fakultatywne w innych przypadkach, gdy wynika to ze sposobu funkcjonowania danej osoby; opinia może być wydana przez biegłego psychologa, biegłego lekarza psychiatrę lub neurologa, a w razie stwierdzenia takiej potrzeby - przez biegłego innej specjalności. Zakres zrozumienia treści lub skutków oświadczeń woli lub możliwości dokonywania samodzielnie czynności prawnych to kategorie spoza prawa

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				medycznego. Zaświadczenie lekarskie nie jest dokumentem przeznaczonym do stwierdzenia tego rodzaju okoliczności prawnych.
224.	Obywatel 5	Art. 605 7 &1	„Wobec osoby, dla której wg wniosku kurator reprezentujący ma być ustanowiony z powodu zaburzeń psychicznych, powinna być wydana opinia przez biegłego psychiatrę lub neurologa, a w uzasadnionych przypadkach z zakresu innej specjalizacji” &2 „w innych przypadkach, gdy wynika to ze sposobu funkcjonowania danej osoby, opinia może być wydana przez biegłego psychologa” Stoimy na stanowisku, że zapis paragrafu &1 jest dyskryminujący dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (niepełnosprawność intelektualna mieści się w definicji zaburzeń psychicznych)), dla których ani biegły psychiatrę ani neurolog ani lekarz z zakresu innej specjalizacji nie jest często w stanie bez znajomości osoby i wnikliwej w czasie obserwacji w środowisku obiektywnie i rzetelnie ocenić poziom funkcjonowania i decyzyjności danej osoby? Wnioskujemy zastosowanie zapisu paragrafu &2 w stosunku do tych osób i o włączenie do grona możliwych opiniujących psychologa czy pedagoga specjalnego z	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 605(7) § 1 i 2 przewidują, że w uzasadnionych przypadkach sąd powołuje biegłego z zakresu innej specjalizacji. Może to być zatem psycholog czy pedagog specjalny.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			doświadczeniem wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną (najlepiej znającego osobę wcześniej)	
225.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 ⁸ par. 1 Kodeksu postępowania cywilnego	Zdanie 2 zawiera błędne odwołanie: „Nie dotyczy to wysłuchania, o którym mowa w art. 605(4) § 1.” Powinno być ...o którym mowa w art. 605 (5) § 1.” Propozycja brzmienia przepisu Zdanie 2 <i>Nie dotyczy to wysłuchania, o którym mowa w art. 605⁵ § 1.</i>	Uwaga uwzględniona
226.	Obywatel 4		6) Art. 29 pkt 8 lit. b (Art. 605(8) § 1 i 2 kpc).- Sąd może zaniechać doręczenia pism sądowych, wezwania bądź wysłuchania osoby, której postępowanie dotyczy o ustanowienie kuratora reprezentującego, jeżeli uzna to za niecelowe ze względu na stan zdrowia tej osoby. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. – sąd będzie doręczał postanowienie osobie, która nie będzie nawet w stanie ich podjąć? Zastosowanie przepisu stanowi pole do nadużyć i zagraża interesom osoby, której postępowanie dotyczy. Wydaje się, że w przypadku wydania tego postanowienia o postępowaniu powinna zostać zawiadomiona prokuratura. Przepis jest wzorowany na art. 556 §1 kpc lecz §2 o treści: „W wypadkach wskazanych w § 1 sąd orzekający, w celu ochrony w toku postępowania praw osoby,	Uwaga nieuwzględniona Przepis wzorowany na art. 556 kpc. Trudno sobie wyobrazić, aby prokurator w każdej sytuacji, gdy osoba nie będzie w stanie podjąć przesyłki mógł zbadać i ocenić poprawność czynności. Aktualnie mamy ok. 100 000 osób ubezwłasnowolnionych, oznacza to, że prokurator we wszystkich tych sprawach byłby zobligowany do sprawdzania czy dana osoba faktycznie nie jest w stanie podjąć przesyłki. Wydaje się, że obciążanie prokuratorów takimi zadaniami jest zbyt daleko idące.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			której dotyczy wnioski o ubezwłasnowolnienie, ustanowi kuratora, chyba że ma ona przedstawiciela ustawowego, który nie jest wnioskodawcą. Przepisy art. 548 § 3 i 4 stosuje się odpowiednio. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.” Części o ustanowieniu kuratora jednak nie recypowano.	Nie recypowano części o ustanowieniu kuratora, bowiem interesy osoby potrzebującej wsparcia będą chronione na podstawie przepisów o ustanowieniu doradcy tymczasowego.
227.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 ¹⁰ Kodeksu postępowania cywilnego	Postanowienie powinno zawierać zgodnie w proponowanym przez nas brzmieniem art. 21 czynności, które mogą być dokonywane: 1. zarówno przez kuratora w imieniu osoby wspieranej, jak i przez osobę wspieraną 2. przez kuratora w imieniu osoby wspieranej oraz przez osobę wspieraną za zgodą kurator przez osobę wspieraną za zgodą kuratora	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.21. W aktualnym brzmieniu projektu ustanowienie kuratora do dokonania czynności w imieniu osoby wspieranej spowoduje, że czynność dokonana przez tą osobę samodzielnie wymagać będzie dla jej skuteczności potwierdzenia przez kuratora. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.
228.	Związek Banków Polskich	Str. 23, art. 29 pkt 8 Projektu - art. 605 ¹⁰ § 1 KPC Uwaga powiązana z pkt 19 tabeli. Uregulowanie w Projekcie wpływu	1. Postanowienie sądu o ustanowieniu kuratora reprezentującego określające zakres i rodzaj spraw (szczególnie w zakresie czynności bankowych), które mogą być dokonywane przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora powinno być szczegółowe, nie pozostawiać wątpliwości interpretacyjnych co do zakresu uprawnień	Uwaga nieuwzględniona W każdym wypadku będzie wydawane indywidualne postanowienie dostosowane do potrzeb osoby wspieranej, nie można przewidzieć jednolitego wzoru na każdą sytuację.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
		ustanowienia kuratora reprezentującego na: 3. Pełnomocnictwa udzielone osobie wspieranej przed ustanowieniem kurateli przez os. trzecią (osoba wspierana pełnomocnikiem) 4. Pełnomocnictwa udzielone przez osobę wspieraną przed ustanowieniem kurateli (osoba wspierana mocodawcą)	kuratora reprezentującego. Treść postanowienia powinna zostać szczegółowo uregulowana przepisami prawa, w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, które mają miejsce w chwili obecnej i które utrudniają w praktyce realizację tych postanowień. 2. Doprecyzowanie art. 609¹⁰ § 1 KPC i treści postanowień o ustanowieniu kuratora reprezentującego jest jedną z fundamentalnych kwestii dla powodzenia dokonania realnej zmiany podejścia do udziału osób o szczególnych potrzebach w obrocie. Proponujemy w szczególności, jako obligatoryjne zamieszczanie w treści postanowień o ustanowieniu kuratora: a) kwoty, do której kurator może dysponować środkami zgromadzonymi na rachunku osoby wspieranej lub innymi aktywami osoby wspieranej bez konieczności uzyskania zezwolenia sądu (omówienie uwagi – pkt 5 tabeli, art. 21 Projektu) b) kwoty, do której osoba wspierana może samodzielnie rozporządzać swoim	Aktualnie nie jest prowadzony rejestr pełnomocnictw cywilnych, zatem sąd nie będzie w stanie zweryfikować wszystkich pełnomocnictw udzielonych przez osobę wspieraną. Projekt zastępuje instytucję ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, nie ma na celu uregulowania wszystkich stosunków cywilno- prawnych w tym utworzenia rejestru pełnomocnictw cywilnych. Do wygaśnięcia pełnomocnictwa znajdą zastosowanie przepisy ogólne k.c.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			majątkiem (omówienie uwagi – pkt 6 tabeli, art. 21 ust. 2 Projektu), c) wykaz pełnomocnictw pozostających w mocy udzielonych przez osobę wspieraną przed ustanowieniem kurateli (osoba wspierana mocodawcą – omówienie uwagi pkt 19 tabeli), d) wykaz pełnomocnictw pozostających w mocy udzielonych osobie wspieranej przez osobę trzecią przed ustanowieniem kurateli dla osoby wspieranej (osoba wspierana pełnomocnikiem – omówienie uwagi pkt 19 tabeli), e) obowiązku niezwłocznego poinformowania przez kuratora – kontrahentów osoby wspieranej o ustanowieniu kurateli, jej zakresie i zmianach w tym obszarze (omówienie uwagi pkt 1 tabeli). Ustanowienie kuratora reprezentującego jest obligatoryjnie poprzedzone przeprowadzeniem rozprawy (ar. 605⁹ KPC). Sąd w toku postępowania „ustala w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową, a także rodzaj spraw, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie. Ponadto w postępowaniu tym ustala się, czy osoba ta może w dostateczny sposób samodzielnie chronić swoje prawa lub interesy. Sąd powinien dokonać wszechstronnych ustaleń, aby orzeczenie kończące postępowanie w sprawie należycie chroniło interes osoby, której dotyczył wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego.” – 47 uzasadnienia Projektu. Sąd orzekający będzie mieć zatem wszechstronną wiedzę co do sytuacji osobistej i majątkowej osoby wspieranej. Powinno to znaleźć odzwierciedlenie w precyzyjnym formułowaniu postanowień o ustanowieniu kuratora, dającym jasne ramy dla osób wspieranych, kuratorów i kontrahentów osób wspieranych co do zakresów działania osób wspieranych i ich kuratorów.	
229.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 29 pkt 8)	Nowododawany art. 605¹⁰ §2 Kodeksu postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek poinformowania Prezesa KRN o ustanowieniu kuratora dla osoby, której udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego. Ponownie ZG SNRP postuluje o przekazywanie tej informacji w systemie teleinformatycznym	Uwaga uwzględniona w ten sposób, że wprowadzono dla sądów możliwość dokonywania samodzielnych wpisów informacji pochodzących z postanowień sądowych w Rejestrze Pełnomocnictw. Jest to rozwiązanie analogiczne do funkcjonującego obecnie rozwiązania w Rejestrze Spadkowym.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
230.	PFON, PSONI, INŻ	art. 605 ¹² (art. 29 pkt 8 ustawy)	Obecna treść przepisu: „Na rok przed upływem okresu, na jaki ustanowiono kuratora w ostatnim prawomocnym postanowieniu sąd wszczyna z urzędu postępowanie w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że toczy się już postępowanie w tym przedmiocie” rodzi ogromne niebezpieczeństwo w praktyce niejako „automatycznego” stosowania tych instytucji. Postulujemy rozwinięcie uzasadnienie do projektu ustawy wskazującego i podkreślającego możliwość zmiany stanu funkcjonowania i potrzeb każdej osoby, dla której wcześniej ustanowiony był kurator reprezentujący. Podkreślamy także ogromne znaczenia szkoleń i materiałów na temat osób potrzebujących wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych kierowanych do sędziów.	Wyjaśnienie do uwagi Projektodawca zdaje sobie sprawę z konieczności przeszkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości po przyjęciu nowych rozwiązań ustawowych. Przepisy ustawy nie mogą jednak zawierać dyspozycji dla Ministra Sprawiedliwości do opracowania programu szkoleń dla przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie z art. 82a § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 334): sędzia jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe. Ponadto z § 3 wynika, że sędzia jest obowiązany uczestniczyć, w miarę możliwości corocznie, w szkoleniu i doskonaleniu zawodowym organizowanym przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury lub innych formach doskonalenia zawodowego, w celu uzupełnienia specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych. Podobne regulacje odnoszą się do asesorów (art.106zf). Obowiązek szkolenia sformułowany w ustawie w taki sposób wydaje się wystarczający. Po uchwaleniu przepisów

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				ustawy projektodawca zawiadomi Dyrektora KSSIP o konieczności zorganizowania szkoleń dla pracowników wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 2 Ustawy o Krajowej szkole sądownictwa i prokuratury zadaniami Krajowej Szkoły są m.in.: szkolenie i doskonalenie zawodowe sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury w celu uzupełnienia ich specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych; szkolenie i doskonalenie zawodowe referendarzy sądowych, asystentów sędziów, asystentów prokuratorów, kuratorów zawodowych oraz urzędników sądów i prokuratury w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych.
231.	Obywatel 4		7) Art. 29 pkt 8 lit. b (605(12) k.p.c. - Proponuje się przewidzieć rozwiązanie, które umożliwi przedłużenie możliwości działania przez kuratora reprezentującego, jeśli w tym okresie 5-letnim zostanie wszczęte postępowanie lub złożony wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego. Osoby wspierane zostaną bez przedstawicieli jeśli sądy się nie uporają z tymi sprawami przed	Uwaga nieuwzględniona- Osoby wspierane nie zostaną bez pomocy, sąd w razie stwierdzenia takiej potrzeby będzie mógł ustanowić doradcę tymczasowego na każdym etapie postępowania, w tym zaraz po jego

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			upływem terminu kurateli. Przepis powinien brzmieć: „Na rok przed upływem okresu, na jaki ustanowiono kuratora w ostatnim prawomocnym postanowieniu sąd wszczyna z urzędu postępowanie w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że toczy się już postępowanie w tym przedmiocie. Okres na jaki ustanowiono kuratora ulega przedłużeniu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.”	wszczęciu i wysłuchaniu osoby, której postępowania dotyczy.
232.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 29 pkt 8)	Nowododawany art. 605¹² Kodeksu postępowania cywilnego nie zawiera odesłania do odpowiedniego stosowania przepisów art. 605 ⁴ i następnych, przez co postępowanie to może mieć charakter „inkwizycyjny”, bez udziału stron, bez wysłuchania wspieranego.	Uwaga uwzględniona
233.	Fundacja Wielogłosu	Art. 29 pkt 8 (art. 605 ¹³ § 2 k.p.c.)	Art. 60513. § 2. Wynagrodzenia nie przyznaje się, jeżeli nakład pracy kuratora jest nieznaczny. Wynagrodzenia nie przyznaje się także, gdy wykonywanie obowiązków kuratora czyni zadość zasadom słuszności, chyba że nakład pracy kuratora jest znaczny, a obowiązki kuratora wykonywane są prawidłowo. Uważamy, że każdy kurator, który nie jest członkiem rodziny osoby wspieranej, powinien otrzymywać wynagrodzenie. To odpowiedzialna, czasochłonna praca, wymagająca zaangażowania. Perspektywa wykonywania jej bez wynagrodzenia sprawi, że będzie małe zainteresowanie pełnieniem	Uwaga nieuwzględniona Kuratorowi co do zasady przysługuje wynagrodzenie na podstawie art. 605(13). Wynagrodzenia wyjątkowo nie przyznaje się gdy nakład pracy jest nieznaczny. Ustawa wprowadza zatem jedynie wyjątek od zasady odpłatności karteli np. gdy kurator nie wykonuje w praktyce żadnych czynności a występuje o wynagrodzenie. Wynagrodzenie takie nie zostało przewidziane dla asystenta z uwagi na

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			tej funkcji, kuratorzy nie będą też poświęcać czasu na rzetelne wspieranie osoby. Wynagrodzenie powinno przysługiwać także asystentowi prawnemu.	fakt, że umowa asysty prawnej jest stosunkiem zobowiązaniowym w którym strony mogą określić stosowne wynagrodzenie według własnego uznania.
234.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych		- proponowany art. 605 ¹³ § 3 k.p.c. przewiduje, że wynagrodzenie kuratora, w razie braku dochodów osoby wspieranej, pokrywane jest ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej. Jednocześnie w art. 605 ⁴ k.p.c. Gmina (organ pomocy społecznej), będąca dysponentem środków publicznych, nie uzyskała statusu uczestnika postępowania, co z punktu widzenia jej interesu ekonomicznego wydaje się być nieuzasadnione. Co do zasady w art. 510 § 2 k.p.c. ustawodawca przewidział uznaniowy i otwarty katalog uczestników postępowania, jednak w art. 605 ⁴ § 1 k.p.c. wskazał, że uczestnikami postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego są wnioskodawca; osoba, której postępowanie dotyczy; przedstawiciel ustawowy osoby, której postępowanie dotyczy; kandydat na kuratora reprezentującego wskazany przez wnioskodawcę lub uczestnika albo wybrany przez sąd, o ile wyraził zgodę. Nie budzi wątpliwości, że w świetle regulacji art. 605 ¹³ § 3 k.p.c. Gmina posiada interes prawny w toczącym się postępowaniu. Tym samym rozważyć należy poszerzenie tego zakresu bądź stworzenie katalogu	Uwaga nieuwzględniona Postępowanie w przedmiocie wniosku kuratora o przyznanie wynagrodzenia nie stanowi postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego o którym mowa w art. 605(4), wobec powyższego krąg uczestników tego postępowania nie jest ograniczony tym przepisem.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			otwartego przez przyjęcie, że uczestnikami są w szczególności te podmioty, stosownie do zainteresowania sprawą Gminy;	
235.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 (16) par. 5 Kodeksu postępowania cywilnego	błąd redakcyjny Sąd wykonuje nadzór, zaznajamiając się na bieżąco z działalnością kuratora oraz udzielając mu wskazówek i poleceń Propozycja brzmienia przepisu <i>Sąd wykonuje nadzór, zaznajamiając się na bieżąco z działalnością kuratora oraz udziela mu wskazówek i poleceń</i>	Uwaga uwzględniona
236.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 (16) Kodeksu postępowania cywilnego	dodanie par. 7 Sąd powinien mieć możliwość wysłuchania osoby w razie wątpliwości podczas wykonywanego nadzoru.	Wyjaśnienia do uwagi Zgodnie z § 283 ust. 1. regulaminu urzędowania sądów powszechnych: na posiedzenie wykonawcze można wezwać w szczególności osoby objęte nadzorem albo poddane opiece, kuratora sprawującego nadzór, rodziców lub opiekuna oraz inne osoby, których obecność sędziego uznał za niezbędną. Sąd ma zatem taką możliwość każdorazowo w postępowaniu wykonawczym, co nie wymaga uregulowania na poziomie ustawy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
237.	Inicjatywa “Nasz Rzecznik”, Fundacja FIONA	art. 29 pkt 8 ustawy odnoszący się do przepisu: art. 605 ¹² k.p.c.	Brakuje wytycznych dotyczących procedury kontroli, w szczególności nie jest określone, co dokładnie sąd ma badać oraz w jaki sposób ma ustalić, czy dana osoba odzyskała zdolność do samodzielnego funkcjonowania. Z treści przepisu wynika, że ma być to raczej nowe postępowanie w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego, niezwiązane bezpośrednio z postępowaniem prawomocnie zakończonym. Nie wskazano, czy konieczne jest przedłożenie nowej dokumentacji medycznej oraz czy sąd będzie miał obowiązek porównać dokumenty znajdujące się w aktach prawomocnie zakończonej sprawy o ustanowienie kuratora reprezentującego z nową dokumentacją medyczną i nowymi dowodami. Nie jest również jasne, jaka ma być podstawa rozstrzygnięcia sądu, czy w postępowaniu będą uczestniczyć biegli oraz w jakim zakresie ich opinie będą wiążące. Dodatkowo nie przewidziano, czy konieczne będzie przeprowadzenie wywiadu środowiskowego przez kuratora przed wydaniem orzeczenia.	Wyjaśnienie do uwagi Sąd prowadzi postępowanie wykonawcze poprzez zaznajamianie się ze sprawozdaniami kuratora, może jednocześnie wzywać go do uzupełnienia sprawozdania, złożenia dodatkowych dokumentów a nawet wezwać na posiedzenie wykonawcze kuratora oraz inne osoby, których obecność sędzia uzna za niezbędną. Sędziowie posiadają doświadczenie i wiedzę niezbędną do prawidłowego prowadzenia postępowań wykonawczych. Wprowadzenie zbyt kazuistycznych przepisów w tym przedmiocie jest zbędne. Jedynie na marginesie należy wskazać, że akta sprawy merytorycznej prawomocnie zakończonej przekształca się w akta wykonawcze.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Taki brak precyzyjnych regulacji rodzi obawy przed pozornością, złudnością i iluzorycznością postępowania, co może prowadzić do nierzetelnych i niesprawiedliwych rozstrzygnięć. Propozycja brzmienia przepisu Rozbudowanie i doprecyzowanie przepisów dotyczących okresowej kontroli co do zasadności dalszego stosowania kurateli reprezentującej. Sugestia, aby sąd obligatoryjnie załączał do sprawy akta sprawy prawomocnie zakończonej co do ustanowienia kuratora reprezentującego dla danej osoby wspieranej.	
238.	Obywatel 5	Art 605 16 &5	Sąd wykonuje nadzór, zaznajamiając się na bieżąco z działalnością kuratora oraz udzielając mu wskazówek i poleceń Jak sąd konkretnie będzie wykonywał nadzór nad działalnością kuratora i jakimi narzędziami oraz w jakim trybie i czasie? 2. W jaki sposób sąd będzie udzielał mu wskazówek i poleceń? W jakiej formie kurator może występować o poradę do sądu?	Wyjaśnienia do uwagi Sąd prowadzi postępowanie wykonawcze poprzez zaznajamianie się ze sprawozdaniami kuratora, może jednocześnie wzywać go do uzupełnienia sprawozdania, złożenia dodatkowych dokumentów a nawet wezwać na posiedzenie wykonawcze kuratora oraz inne osoby, których obecność sędziego uzna za niezbędną. Sędziowie posiadają doświadczenie i wiedzę niezbędną do

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				prawidłowego prowadzenia postępowań wykonawczych.
239.	Inicjatywa „Nasz Rzecznik”, Fundacja FIONA	art. 29 pkt 8 ustawy odnoszący się do przepisu: art. 605 ¹⁶ § 5	Zgodnie z treścią projektowanego przepisu „Sąd wykonuje nadzór, zaznajamiając się na bieżąco z działalnością kuratora oraz udzielając mu wskazówek i poleceń”. W praktyce ciężko wyobrazić sobie skuteczną realizację przez sądy nałożonego na nie obowiązku. Z uwagi na brak bezpośredniego kontaktu w relacji sąd – kurator, po pierwsze sąd nie będzie miał możliwości sprawowania nadzoru i wydawania poleceń, a po wtóre kurator nie będzie miał możliwości zwrócenia się do sądu o udzielenie wskazówek. Mając na uwadze przeciążenie sądów i niemożność skutecznej realizacji nałożonego obowiązku, bardziej zasadne wydaje się utworzenie niezależnej instytucji lub wydzielenie w sądach specjalnej komórki organizacyjnej do nadzoru i wsparcia kuratorów.	Wyjaśnienie do uwagi Sąd prowadzi postępowanie wykonawcze poprzez zaznajamiania się ze sprawozdaniami kuratora, może jednocześnie wzywać go do uzupełnienia sprawozdania, złożenia dodatkowych dokumentów a nawet wezwać na posiedzenie wykonawcze kuratora oraz inne osoby, których obecność sędzia uzna za niezbędną. Sędziowie posiadają doświadczenie i wiedzę niezbędną do prawidłowego prowadzenia postępowań wykonawczych.
240.	Obywatel 5	Strona 25 Oddział 3 Doradca tymczasowy Art.. 605 17 &3	Czy sąd będzie dysponował spisem organizacji pozarządowych na danym terenie, które będą uprawnione do wskazania osoby, która może być ustanowiona doradcą tymczasowym?	Wyjaśnienia do uwagi Sąd sam zdecyduje do jakiej organizacji się zwróci o wskazanie kandydata na doradcę tymczasowego. Aktualnie brak jednego spisu organizacji pozarządowych .

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Sąd w pierwszej kolejności winien kierować się wyborem organizacji, w której wsparciu jest już osoba, jeżeli takie wsparcie ma miejsce.	
241.	Koalicja „Na pomoc niesamodzielnym” - Związek Stowarzyszeń	Art. 605 ¹⁷ § 3	Przyjęcie szerszej definicji osób potrzebujących wsparcia w ustawodawstwie mogłoby przyczynić się do lepszego dostosowania systemu wsparcia do realnych potrzeb społecznych oraz do zapewnienia większej ochrony prawnej i możliwości wsparcia w codziennym życiu. Ważne jest, aby wszyscy potrzebujący pomocy mogli liczyć na odpowiednie wsparcie, niezależnie od tego, czy chodzi o niepełnosprawność, brak samodzielności, czy wiek. Propozycja brzmienia przepisu § 3 Sąd może zwrócić się do organizacji pozarządowych do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnym lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka o wskazanie osoby, która może być ustanowiona doradcą tymczasowym.	Uwaga uwzględniona w inny sposób
242.	Inicjatywa “Nasz Rzecznik”, Fundacja FIONA	art. 29 pkt 8 ustawy odnoszący się do przepisu: art. 605 ²⁰ k.p.c.	Projektowany przepis nie precyzuje, w jaki sposób osoba potrzebująca wsparcia ma wyrazić zgodę na ustanowienie kuratora wspierającego na wniosek podmiotów wskazanych w art. 605 ² § 1 pkt 2-7. Brak jest informacji, czy zgoda ta powinna być	Uwaga nieuwzględniona Przepis nie przewiduje formy dla złożenia tego rodzaju oświadczenia, a więc będzie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wyrażona w sposób formalny, np. w formie pisemnego oświadczenia, czy też wystarczające jest jej ustne wyrażenie w trakcie postępowania. Ponadto nie zostało określone, czy zgoda może być następcza (tj. wyrażona po złożeniu wniosku przez podmiot uprawniony), czy też powinna być dołączona do wniosku już w momencie jego składania. Nieścisłości rodzą ryzyko powstania wątpliwości interpretacyjnych, które mogą wpłynąć na praktyczne stosowanie przepisu i tym samym prowadzenie postępowań przez sądy. Propozycja brzmienia przepisu Sąd opiekuńczy ustanawia kuratora wspierającego na wniosek osoby potrzebującej wsparcia, a za zgodą tej osoby wyrażoną na piśmie, w formie ustnej podczas pierwszego wysłuchania lub przy użyciu alternatywnych form komunikacji dostosowanych do potrzeb osoby z niepełnosprawnościami – także na wniosek podmiotów, o których mowa w art. 605² § 1 pkt 2-7.	mogła ona zostać wyrażona w każdej formie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
243.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 (21) Kodeksu postępowania cywilnego	Proponujemy zmianę przepisu Propozycja brzmienia przepisu <i>Osoba, dla której według wniosku ma być ustanowiony kurator wspierający, może być zbadana, za jej zgodą, przez biegłego psychologa lub biegłego innej specjalności.</i>	Uwaga nieuwzględniona Przepis przewiduje biegłego innej specjalności, może to być zatem także psycholog.
244.	Obywatel 5	Str, 26 Art. 605 21	„Osoba, dla której wg wniosku ma być ustanowiony kurator wspierający, może być zbadana, za jej zgodą przez biegłego lekarza psychiatrę lub biegłego innej specjalności „ Analogicznie do uwagi nr 13, mając na uwadze ustanowienie kuratora wspierającego dla osoby z niepełnosprawnością intelektualną, wnioskujemy o dołączenie do katalogu osób wydających opinie dla sądu biegłego psychologa/pedagoga specjalnego, doświadczonego w pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną (np. wymogi analogiczne do możliwości jakie daje zapis o konsultacji z psychologiem oraz wspólnym opiniowaniu zespołu psychiatra/psycholog – wskazanego w art. 35 punkt 2)	Uwaga nieuwzględniona Przepis przewiduje biegłego innej specjalności, może to być zatem także psycholog, pedagog specjalny.
245.	Fundacja Wielogłosu	Art. 29 pkt 8 (art. 605 ²¹ k.p.c.)	Art. 605 ²¹ Osoba, dla której według wniosku ma być ustanowiony kurator wspierający, może być	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zbadana, za jej zgodą, przez biegłego lekarza psychiatrę lub biegłego innej specjalności. Postulujemy usunięcie słów „za jej zgodą”. Osoba z anosognozą (brak świadomości swojej choroby) nie wyrazi zgody na zbadanie przez psychiatrę. Tymczasem właśnie takie osoby potrzebują wsparcia kuratora w zarządzaniu swoimi sprawami i majątkiem. Bez tego grozi im całkowite wykluczenie: utrata relacji, pracy, bezdomność, w skrajnych przypadkach samobójstwo.	Kurator wspierający jest instrumentem wsparcia dedykowanym osobom, których stan umożliwia samodzielnie dokonywanie czynności prawnych a potrzebują jedynie faktycznego wsparcia w ich dokonaniu. Kurator wspierający nigdy nie będzie zatem zarządzał sprawami i majątkiem osoby wspieranej. W przypadku stwierdzenia potrzeby dalej idącego wsparcia obejmując ego prowadzenia spraw lub zarząd majątkiem adekwatnym środkiem będzie kurator reprezentujący. W toku postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego natomiast nie jest wymagana zgoda osoby potrzebującej wsparcia na badanie w celu wydania stosownej opinii.
246.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 (23) Kodeksu par. 1 postępowania cywilnego	Postulujemy wprowadzenie przesłanki: - zgody osoby lub np. - zawiadomienia gminy lub organizacji pozarządowej o konieczności prowadzenia postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego w toku postępowania o kuratora wspierającego.	Uwaga nieuwzględniona Sąd posiada kompetencje do wszczęcia z urzędu postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego, ilekroć poweźmie informację o takiej konieczności. Brak jest zatem podstaw do uzależnienia możliwości przeprowadzenia takiego postępowania od dodatkowych okoliczności.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
247.	PFON, PSONI, INŻ	art. 29 – art. 605 (23) Kodeksu par. 2 postępowania cywilnego	Sąd powinien mieć możliwość ustanowienia kuratora wspierającego bez wniosku osoby potrzebującej wsparcia, lecz za jej zgodą. Propozycja brzmienia przepisu <i>W przypadku, o którym mowa w §.1 ustanawiając kuratora reprezentującego sąd może jednocześnie ustanowić go kuratorem wspierającym w określonym zakresie bez wniosku osoby potrzebującej wsparcia, za jej zgodą.</i>	Uwaga nieuwzględniona Sąd może z urzędu w tym przypadku ustanowić zarówno kuratora reprezentującego jak i wspierającego.
248.	PFON, PSONI, INŻ	art. 30 – art. 4c ustawy prawo o advokaturze	Postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego nie jest postępowaniem przeciwko adwokatowi, tylko na jego rzecz. Propozycja brzmienia przepisu <i>To samo uprawnienie przysługuje okręgowej radzie adwokackiej wtedy, gdy zostało wszczęte postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego dla adwokata.</i>	Uwaga uwzględniona
249.	Obywatel 5	Str 27 Art.32	Prawo spółdzielcze „dla członka ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, a statut nie przewiduje członkostwa osób, dla których ustanowiono wskazane instrumenty wspieranego podejmowania decyzji”	Uwaga uwzględniona częściowo. Obecnie art. 15. § 1 Prawa spółdzielczego stanowi, że członkiem spółdzielni może być każda osoba fizyczna o pełnej zdolności do czynności prawnych, która odpowiada wymaganiom

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Uwaga zasadnicza: konieczność dostosowania poszczególnych przepisów do treści uzasadnienia tak by nikomu nie odbierać zdolności do czynności prawnych ani jej nie ograniczać Dlaczego ustanowienie wskazanych instrumentów wspieranego podejmowania decyzji może być powodem wykreślenia z rejestru członków spółdzielni i traktowane tożsamo co utrata zdolności do czynności prawnych, a statut nie przewiduje członkostwa osób niemających takiej zdolności”. Zgodnie z uzasadnieniem do projektu, nowe przepisy nikomu nie odbierają zdolności do czynności prawnych ani jej nie ograniczają. Przytoczony przykład temu przeczy. (dlaczego np. osoba z niepełnosprawnością intelektualną zatrudniona w spółdzielni i świadcząca pracę na jej rzecz i spełniająca wymogi art. 194.&1 punkt 1 i 2 ma być po ustanowieniu kuratora wspierającego czy reprezentującego wykreślona z rejestru członków spółdzielni?)	określonym w statucie, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zgodnie natomiast z § 3 statut może określać wypadki, w których dopuszczalne jest członkostwo osób o ograniczonej zdolności do czynności prawnych lub niemających tej zdolności. Projekt nie przewiduje zmian w zakresie osób, które mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych, a więc małoletnich, wobec czego aktualne jest twierdzenie, że statut spółdzielni może przewidywać, że osoby te mogą być członkami spółdzielni. W zakresie członkostwa osób, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego wprowadzono zmiany w projekcie w zakresie art. 15 Prawa Spółdzielczego.
250.	PFON, PSONI, INŻ	art. 33 – art. 2 ustawy o stowarzyszeniach	Projektowany art 33 ustawy prawo o stowarzyszeniach wzbudza wątpliwości czy osoby dla których został powołany kurator reprezentujący	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			albo umocowany pełnomocnik rejestrowany mogą należeć do stowarzyszeń, korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego. Propozycja brzmienia przepisu <i>Małoletni w wieku od 16 do 18 lat, którzy mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych oraz osoby, dla których został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany mogą należeć do stowarzyszeń i korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym że w składzie zarządu stowarzyszenia większość muszą stanowić osoby pełnoletnie dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany.</i>	
251.	Naczelna Rada Lekarska	Art. 34	Zastrzeżenia budzi także projektowany art. 95zo § 2 ustawy prawo o notariacie (zmiana przewidziana w art. 34 projektu ustawy). Przepis ten przewiduje, że podstawę sporządzenia przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowią dwa zaświadczenia, o których mowa w art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, wystawione przez dwóch lekarzy nie później niż 3 miesiące przed ich złożeniem. Brzmienie przepisu jest niejednoznaczne - mowa w nim o dwóch	Uwaga nieuwzględniona Wymóg dwóch zaświadczeń nie obejmuje obowiązku sporządzenia ich przez 4 różnych lekarzy. Każde z wymaganych zaświadczeń może być wystawione przez jednego z lekarzy. Zaświadczenia będą wystawiane na zasadach przewidzianych w projektowanym art. 42 a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, który wskazuje wprost lekarze jakich

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zaświadczeniach wystawionych przez dwóch lekarzy, można więc to odczytywać jako wymóg zaangażowania aż czterech lekarzy w proces wystawiania zaświadczenia niezbędnego do powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego. W ocenie samorządu wystarczający byłby wymóg jednego zaświadczenia, tak jak było to proponowane w poprzednich wersjach projektu ustawy. Wprowadzenie wymogu dwóch zaświadczeń lekarskich należy uznać za wyraz braku zaufania do wiedzy i obiektywizmu lekarzy specjalistów wystawiających takie zaświadczenia.	specjalizacji będą uprawnieni do wystawienia tego rodzaju zaświadczenia oraz przewidują, że w przypadku konieczności konsultacji zaświadczenie podpisują wszystkie osoby biorące udział w konsultacji. Zaprojektowana regulacja ma na celu ochronę interesów mocodawcy.
252.	Krajowa Rada Notarialna	art. 95zo. § 4	Krajowa Rada Notarialna chciałaby zasygnalizować, iż nie jest jasny cel użycia w projektowanym art. 95zo. § 4 ustawy Prawo o notariacie liczby mnogiej „osoby biorące udział w spisaniu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa”. Jakkolwiek przy sporządzaniu przez notariusza protokołu dziedziczenia mogą brać udział - oprócz wnioskodawcy - inne osoby (np. tłumacz przysięgły), to jednak nie składają one do tego protokołu żadnych oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej.	Uwaga uwzględniona
253.	Obywatel 4		9) Art. 34 (projektowany art. 95zo § 2 Prawa o notariacie w zw. z art. 42a ustawy o zawodach lekarza i dentysty) – Czy konieczne będzie zbadanie osoby, która udzieliła pełnomocnictwa ?	Wyjaśnienia do uwagi

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Czy w przypadku braku zgody na badanie, konieczne będzie uzyskanie zezwolenia sądu rodzinnego ? Kto i na jakiej podstawie będzie występował o taką zgodę, jeśli jest niezbędna ? Jaki będzie koszt wydania zaświadczenia ? Czy będzie ją dowolnie ustalał lekarz ? Czy osobie badanej będzie przysługiwała jakakolwiek procedura odwoławcza, jeśli nie będzie zgadzać się z wynikiem badania i będzie w stanie swój sprzeciw wyrazić ? Czy brak takiej procedury nie skutkuje naruszeniem Konstytucji RP ?	Orzekanie o stanie zdrowia następuje na podstawie ogólnej reguły z art. 42 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry. Zaświadczenie powinno łączyć się z badaniem mocodawcy. W przypadku braku zgody na badanie i możliwości uzyskania zaświadczenia lekarskiego, w sytuacji gdy mocodawca nie będzie w stanie wyrazić zgody na badanie zastosowanie znajdzie art. 32 ust. 8 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry. W przypadku braku zgody na badanie nie będzie możliwe powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Wówczas może zachodzić konieczność ustanowienia kuratora reprezentującego dla tej osoby. Koszty zaświadczeń lekarskich będą ustalane na zasadach rynkowych. Zgłaszający uwagę nie wskazuje konkretnych przepisów Konstytucji RP, które projektowana regulacja miałaby naruszać. Należy pamiętać, że pełnomocnictwo rejestrowane jest instytucją dobrowolną, a celem zapewnienia ochrony interesów mocodawcy wprowadzono konieczność

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				uzyskania zaświadczeń lekarskich aż od dwóch różnych lekarzy.
254.	PFON, PSONI, INŻ	art. 34 – 95zo par. 9	Biorąc pod uwagę wagę instytucji pełnomocnika rejestrowanego ujawnienie jego umocowania powinno zostać dokonane jak najszybciej. Proponujemy aby odbywało się to niezwłocznie, jednak nie później niż 3 dni po sporządzeniu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego. Propozycja brzmienia przepisu Notariusz niezwłocznie, jednak nie później niż 3 dni po sporządzeniu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego dokonuje jego wpisu do Rejestru Pełnomocnictw przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego danych wynikających z protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego. Notariusz opatruje wpis kwalifikowanym podpisem elektronicznym.	Uwaga uwzględniona w inny sposób
255.	Fundacja Wielogłosu	Art. 34 pkt 5 (art. 95zm § 2 Prawo o notariacie)	Art. 34. Art. 95. §2. Krajowa Rada Notarialna zapewnia dostęp do systemu teleinformatycznego notariuszom oraz sądom. Do powyższej listy postulujemy dodanie uprawnionych pracowników placówek medycznych, policji i banków. Dzięki temu można by ograniczyć wyłudzenie kredytów na osoby z niepełnosprawnością intelektualną i psychiczną	Uwaga nieuwzględniona Projektowana regulacja zakłada, że podmioty prawa, np. banki, będą miały dostęp do informacji udostępnionych w Rejestrze Pełnomocnictw - na zasadach ogólnych - przewidzianych w projektowanym art. 95zr § 1-2 ustawy z

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			oraz ich zadłużanie się. Natomiast policjantom i lekarzom dostęp do rejestru ułatwiłby interwencje i szybkie dotarcie do osoby, która może udzielić wsparcia, np. w komunikacji z pacjentem.	dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie. Rejestr Pełnomocnictw będzie miał zatem charakter powszechny.
256.	Fundacja Wielogłosu	Art. 34 pkt 5 (art. 95zn § 2 Prawo o notariacie)	Art. 95. § 2. Osoba, której pełnomocnictwo rejestrowane ma być udzielone przedkłada notariuszowi informację z Krajowego Rejestru Karnego potwierdzającą spełnianie wymogu określonego w art. 10911 § 2 Kodeksu cywilnego, opatrzoną datą nie wcześniejszą niż 1 miesiąc przed jej złożeniem. Postulujemy usunięcie tego paragrafu. Pełnomocnika wybiera osoba dorosła. Dotychczas zaświadczenie z KRK było wymagane do pracy z dziećmi. Nie widzimy podstaw do nakładania tego obowiązku na pracujących z dorosłymi. Posiadanie takiego dokumentu nie gwarantuje, że dana osoba będzie rzetelnym, odpowiedzialnym pełnomocnikiem. Ponadto, za wydanie zaświadczenia trzeba zapłacić. Skoro grupa osób, od których jest wymagane, coraz bardziej się poszerza, postulujemy, by wydawanie go było bezpłatne. Tak jest m.in. w Belgii. Zaświadczenie załatwia się w aplikacji Itsme, odpowiedniku polskiego mObywatela. Zaświadczenie nie powinno być wymagane także dlatego, że Krajowy Rejestr Karny nie spełnia wytycznych WCAG 2.1 i	Uwaga uwzględniona- Uwaga uwzględniona w ten sposób że zniesiono wymóg niekaralności na pełnomocnika rejestrowanego i przedkładania zaświadczenia o niekaralności , na rzecz objęcia go nadzorem sądowym.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			jest niedostępny dla osób nieposługujących się myślą, w tym niewidomych i słabowidzących. Taka osoba również może zostać pełnomocnikiem, np. starszego rodzica, siostry z niepełnosprawnością intelektualną. Wymaganie zaświadczenia z KRK wykluczyłoby osoby z dysfunkcją wzroku z grona potencjalnych pełnomocników i byłoby niezgodne z konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.	
257.	Związek Banków Polskich	Str. 30, art. 34 pkt 5 Projektu – art. 95zo § 5 Prawa o notariacie	• Postulujemy dodanie w przepisie art. 95zo § 5 Prawa o notariacie jako elementu obligatoryjnego protokołu poświadczenia pełnomocnictwa –<u>informacji</u> o <u>pełnomocnictwach udzielonych przez mocodawcę, które pozostają w mocy – wyliczenie ich w protokole poświadczenia pełnomocnictwa.</u> • Zgodnie z art. 109¹⁴ KC – z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego wygasają pełnomocnictwa udzielone przez mocodawcę (...) <i>za wyjątkiem za wyjątkiem pełnomocnictw w postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi, a także pełnomocnictw, w stosunku do których mocodawca zrzekł się odwołania lub niewygasających na wypadek</i>	Uwaga nieuwzględniona Aktualnie nie jest prowadzony rejestr pełnomocnictw cywilnych, zatem ani notariusz ani pełnomocnik rejestrowany nie będzie w stanie zweryfikować wszystkich pełnomocnictw udzielonych przez mocodawcę. Projektowana regulacja zakłada, że banki, jak również inne podmioty, będą miały dostęp do informacji udostępnianych w Rejestrze Pełnomocnictw - na zasadach ogólnych - przewidzianych w projektowanym art. 95zr § 1-2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie. W rejestrze tym widnieć będą wyłącznie pełnomocnictwa rejestrowane (jako szczególny rodzaj pełnomocnictwa),.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>śmierci mocodawcy lub pełnomocnika oraz prokury.</i> Kontrahenci mocodawcy nie mają żadnej możliwości ustalenia jakie pełnomocnictwa zostały udzielone przez mocodawcę przed umocowaniem pełnomocnika rejestrowanego i które z nich pozostają w mocy, a które wygasają. Uregulowanie tej kwestii i dokonanie odpowiedniej kwerendy na etapie sporządzania protokołu poświadczenia umocowania jest kluczowe dla bezpieczeństwa obrotu. Przepisy powinny przewidywać rozwiązania zabezpieczające interesy osób wspieranych, ale także interesy kontrahentów tych osób. Propozycja dodania w art. 95zo § 5 pkt 5) Prawa o notariacie: „§ 5. W protokole poświadczenia pełnomocnictwa zamieszcza się w szczególności: 1) żądanie sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa; 2) informacje o zaświadczeniach lekarskich stanowiących podstawę sporządzenia	Rejestr Pełnomocnictw będzie miał zatem charakter powszechny. Brak jest zatem konieczności nakładania na umocowanych pełnomocników rejestrowanych obowiązku informowania innych podmiotów o powstaniu umocowania.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego; 3) oświadczenie pełnomocnika rejestrowanego, że nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 10916 § 1 pkt 1-3, 5-7 Kodeksu cywilnego; 4) wzmiankę o pouczeniu przez notariusza o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, 5) wykaz pełnomocnictw udzielonych przez mocodawcę przed powstaniem umocowania pełnomocnika rejestrowanego, które pozostają zgodnie z art. 109¹⁴ Kodeksu cywilnego w mocy po ustanowieniu umocowania pełnomocnika rejestrowanego.”.	
258.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 34 pkt 5)	Art. 95zo §4 - jak należy rozumieć tę regulację, to uczestnikiem protokołu jest tylko pełnomocnik rejestrowy. Nie ma zatem sensu pouczenia „osób biorących udział” o odpowiedzialności karnej, gdyż nie ma innych osób, a jeśli są (np. art. 87 Prawa o notariacie), dyskusyjne jest czy również one powinny odpowiadać przepisom karnym, gdyż stopień ich uczestnictwa w czynności jest różny.	Uwaga uwzględniona
259.	Stowarzyszenie Notariuszy	Art. 34 pkt 5)	Art. 95zo §5 - ZG SNRP proponuje powtórzyć w treści protokołu poświadczenia pełnomocnictwa informację o tym, że z chwilą rejestracji tego	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Rzeczypospolitej Polskiej		protokołu wygasają inne wcześniej udzielone przez osobę wspieraną pełnomocnictwa, tj., aby w art. 95zo, w §5, po pkt 4) dodać jeszcze pkt 5) o treści: „5) wzmiankę o pouczeniu przez notariusza o treści art.10914 Kodeksu cywilnego”.	Zgodnie z art. 80 § 3 prawa o notariacie notariusz jest zobowiązany udzielać stronom niezbędnych wyjaśnień dotyczących dokonywanej czynności notarialnej.
260.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 34 pkt 5)	Art. 95zp pkt 3) – Z cytowanego przepisu nie wynika, o którego notariusza chodzi; sporządzającego pełnomocnictwo czy protokół? Czy obu? Postulujemy doprecyzowanie tego przepisu.	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca nie przesądza, który notariusz ma dokonać wpisu, na gruncie ustawy o notariacie przepisy także nie przesądzają który notariusz dokonuje wpisu w analogicznych sytuacjach, zwyczajowo powinien być to notariusz, który dokonał ostatniego wpisu lub do którego strona zwróciła się o dokonanie czynności notarialnej, w pozostałych przypadkach Prezes KRN poleca dokonanie wpisu wybranemu przez siebie notariuszowi.
261.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 34 pkt 5)	Art. 95zp pkt 6) – wprowadzenie adresu e-mail jest niezrozumiałe (pytanie: czy nie powinno być adresu do e-doręczeń [o ile pełnomocnik posiada]); Ponadto przy okazji konstrukcji tego przepisu nie uregulowano kwestii ewentualnej zmiany danych wcześniej podanych. Skoro do umieszczenia danych w Rejestrze wymagane jest sporządzenie protokołu, a dane te są publiczne, należy wprowadzić procedurę aktualizacji tych danych, ich usuwania (np. śmierci osoby	Uwaga uwzględniona w ten sposób, że do zakresu danych kontaktowych dodano adres e-doręczeń obok maila, rezygnacja z maila nie jest uzasadniona gdyż mail jest najbardziej powszechnym środkiem komunikacji elektronicznej w przeciwieństwie do e- doręczeń, które nie są na ten moment tak powszechnym środkiem komunikacji elektronicznej.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wspieranej), terminu na dokonanie zmian, formy sporządzenia dokumentu wprowadzającego zmiany do rejestru, skutków nie wprowadzenia zmian przez pełnomocnika rejestrowego, itp.	
262.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 34 pkt 5)	Art. 95zs – w art. 95zs. § 2 Prawa o notariacie ZG SNRP postuluje wykreślenie wyrazów: „ <i>W przypadku warunków technicznych umożliwiających przekazywanie informacji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego z urzędu</i> ”. Projektowane regulacje zakładają konieczność integracji Rejestrów Notarialnych z rejestrem PESEL oraz Krajowym Rejestrem Karnym. Warunkowy zapis wskazany w projekcie ustawy powoduje niemożność wywiązania się przez Krajową Radę Notarialną z obowiązku weryfikacji przesłanki wygaśnięcia umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Nie jest wystarczające rozwiązanie polegające na korzystaniu z danych na podstawie art. 19 ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym. Trudno sobie bowiem wyobrazić, że Krajowa Rada Notarialna będzie cyklicznie (w jakich odstępach czasu – codziennie?) wysyłać zapytania do KRK odnośnie wszystkich pełnomocników rejestrowanych. Wszak to na Prezesie Krajowej Rady Notarialnej, co ponownie podkreślamy, spoczywa obowiązek zapewnienia zgodności danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw ze stanem faktycznym.	Uwaga uwzględniona w ten sposób, że projektodawca zrezygnował z wymogu niekaralności pełnomocnika, a zatem także z integracji z KRK rejestrowanego na rzecz nadzoru sądowego nad pełnomocnikiem.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Pomysł taki – jako nieracjonalny należy odrzucić i wdrożyć działania niezbędne do uruchomienia połączenia informatycznego pomiędzy Rejestrami a KRK w terminie do dnia wejścia w życie Ustawy.	
263.	Krajowa Rada Notarialna	Art. 95 <i>zt</i>	Według projektowanego art. 95 <i>zt</i> . ustawy Prawo o notariacie „notariusz, na żądanie sądu lub prokuratora, przesyła wypis zarejestrowanego pełnomocnictwa rejestrowanego w postaci papierowej lub elektronicznej”. Zdaniem Krajowej Rady Notarialnej zakres zastosowania tego przepisu został ujęty zbyt wąsko. Pominęto w nim bowiem kluczowy dokument, który pozwala uruchomić pełnomocnictwo rejestrowane. Jest nim - zgodnie z projektem - protokół poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego. Sąd lub prokurator powinien być zatem wyposażony w możliwość uzyskania wypisu również takiego dokumentu.	Uwaga uwzględniona poprzez dopisanie obowiązku przesyłania na żądanie sądu lub prokuratora także wypisu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego.
264.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 34 pkt 5)	Art. 95<i>zt</i> – Obecne przepisy nie umożliwiają wydania wypisu sądowi lub prokuratorowi w formie elektronicznej; jeśli w przyszłości taka możliwość nastąpi nie ma potrzeby regulowania takiej możliwości odrębnie, gdyż wydanie wypisu w formie elektronicznej będą normowały przepisy Prawa o notariacie dotyczące wypisów.	Uwaga uwzględniona w ten sposób, że usunięto z projektowanej regulacji określenie sposobu przekazywania wypisów, co pozwoli na przesyłanie tych dokumentów w dowolnej postaci, również w postaci elektronicznej jeżeli taka możliwość powstanie w przyszłości.
265.	Stowarzyszenie Notariuszy	Art. 34 pkt 5)	Art. 95<i>zu</i> - Brak jest informacji co to będą za dokumenty, które usuwa się po 10 latach od ich otrzymania. Wykładnia systemowa tego przepisu	Uwaga uwzględniona – usunięto art. 95 <i>zu</i> (projektowana regulacja stała się zbędna wobec usunięcia wymogu niekaralności

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Rzeczypospolitej Polskiej		– z uwagi na odniesienie do art. 90 Prawa o notariacie, w którym jest odniesienie do obowiązków notariusza (dokumenty obejmujące dokonane czynności notarialne notariusz przekazuje na przechowanie do archiwum ksiąg wieczystych właściwego sądu rejonowego po upływie 10 lat od ich sporządzenia lub z chwilą zaprzestania prowadzenia działalności kancelarii) prowadzi do konstatacji, że pomimo użycia bezosobowej formy „usuwa się” przepis ten jest kierowany do notariusza. Praktyka notarialna pokazuje, że brak jest w takim przypadku dokumentów, które nie są objęte normą określoną w art. 90. Wobec czego niezbędnym byłoby, gdyby projektodawca sprecyzował o jakie dokumenty chodzi oraz wskazał procedurę usuwania tych dokumentów. Na marginesie pragniemy dodać, że Projektodawca nie odniósł się do sytuacji, gdy notariusz zostaje odwołany z pełnionej funkcji przed upływem 10 lat od sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa i tym samym rejestracji w Rejestrze Pełnomocnictw danego protokołu, i w związku z tym odwołaniem przekazuje do właściwego sądu wszystkie oryginały aktów notarialnych i aktów poświadczenia dziedziczenia oraz zdaje księgi notarialne. Co się dzieje z	pełnomocnika rejestrowanego, zatem także odpadła konieczność uregulowania przechowywania i usuwania informacji z Krajowego Rejestru Karnego pozyskiwanej poza czynnościami notarialnymi).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			dokumentami, o których mowa w cytowanym przepisie? Kto je usuwa i w jaki sposób? Czy kogoś należy zawiadomić o tym fakcie? Na te pytania brak odpowiedzi w Ustawie. Podkreślić należy, że obecnie obowiązujące przepisy nie wspominają o jakichkolwiek dokumentach dodatkowych, które w związku z dokonywanymi czynnościami notariusz gromadzi oraz o usuwaniu jakichkolwiek dokumentów, tym bardziej dodatkowych to wprowadzenie proponowanego zapisu jest niezrozumiałe, a zdaniem ZGSNRP zbędne i dlatego postulujemy jego usunięcie.	
266.	Związek Banków Polskich	Str. 31-32, art. 34 pkt 5 Projektu – art. 95zp pkt 11) Prawa o notariacie	Ze względu na ustawowe obowiązki raportowe instytucji zobowiązanych na potrzeby przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - obowiązek raportowania do Systemu Informacji Finansowej o początku i zakończeniu relacji między pełnomocnikiem a rachunkiem/umową (art. 12 ust. 1 pkt 8-9, art., 12 ust. 2 pkt 8-9 ustawy o SInF) konieczne jest poszerzenie zamieszczanych w Rejestrze informacji w art. 95zp pkt 11 o: datę wygaśnięcia umocowania pełnomocnika rejestrowanego i zapewnienie instytucjom finansowym dostępu do tej danej (szersze uzasadnienie przy pkt 17 poniżej).	Uwaga uwzględniona w ten sposób, że projektowanym art. 95zp zaprojektowano pkt 8, w którym wskazano na obowiązek ujawnienia informacji o przesłankach wygaśnięcia lub niepowstania umocowania oraz dacie zdarzenia wskutek, którego umocowanie wygasło lub nie powstało, tj. data sporządzenia aktu notarialnego, data zgonu albo znalezienia zwłok, data wpisu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru pełnomocnictw, czy data uprawomocnienia się postanowienia. Data ta będzie ujawniana każdemu

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				przeglądającemu rejestr pełnomocnictw, po podaniu numeru PESEL mocodawcy.
267.	Związek Banków Polskich	Str. 32, art. 34 pkt 5 Projektu – art. 95zr § 1 Prawa o notariacie	1. Banki oraz inni uczestnicy obrotu, wchodzący w relacje z osobami wspieranymi powinny mieć zapewniony dostęp do danych z Rejestru Pełnomocnictw celem potwierdzenia umocowania pełnomocnika rejestrowanego oraz powinni być informowani przez pełnomocników rejestrowanych o powstaniu umocowania i zmianach w tym zakresie (uzasadnienie pkt 10 powyżej – uwagi do art. 27 pkt 12 Projektu). 2. Art. 95zr § 1 Prawa o notariacie (art. 34 pkt 5 Projektu) wymaga uzupełnienia o krąg podmiotów, którym KRN udostępnia dane z Rejestru Pełnomocnictw. W uzasadnieniu Projektu (s. 57) zostało wskazane, że: <i>„Projekt w art. 95zp szczegółowo określa zakres przechowywanych w Rejestrze informacji. Ponadto projekt określa krąg podmiotów [pogrubienia własne], którym Krajowa Rada Notarialna udostępnia informacje o zarejestrowanych pełnomocnictwach rejestrowanych i zarejestrowanych protokołach poświadczenia pełnomocnictw rejestrowanych, zakres dostępu do</i>	Uwaga nieuwzględniona Ad. 1 i 2 Projektowana regulacja zakłada, że banki, jak również inne podmioty, będą miały dostęp do informacji udostępnianych w Rejestrze Pełnomocnictw - na zasadach ogólnych - przewidzianych w projektowanym art. 95zr § 1-2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie. Rejestr Pełnomocnictw będzie miał zatem charakter powszechny. Brak jest zatem konieczności nakładania na umocowanych pełnomocników rejestrowanych obowiązku informowania innych podmiotów o powstaniu umocowania. W zakresie uwagi dotyczącej wątpliwości co do kręgu podmiotów, któremu udostępnia się dane z Rejestru Pełnomocnictw, projektodawca wyjaśnia że założeniem było udostępniają informacji z Rejestru po sporządzeniu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>tych informacji oraz wydawania przez notariusza wypisów zarejestrowanych pełnomocnictw rejestrowanych.”</i> – s. 57 uzasadnienia do Projektu. Wbrew przytoczonemu uzasadnieniu - art. 95zr § 1 nie określa kręgu podmiotów, którym udostępnia się informacje z Rejestru Pełnomocnictw. Co prawda, w art. 95zm § 2 zd. 1 wskazano, że: <i>Krajowa Rada Notarialna zapewnia dostęp do systemu teleinformatycznego notariuszom oraz sądom w celu realizacji zadań ustawowych.</i>, ale nie jest jasnym na tle przytoczonego fragmentu uzasadnienia do Projektu oraz brzmienia art. 95zr § 1, czy są to jedyne podmioty, które będą mieć dostęp do Rejestru Pełnomocnictw. 3. Z przepisów nie wynika także, czy Rejestr Pełnomocnictw jest jawny dla wszystkich zainteresowanych podmiotów w zakresie informacji wskazanym w art. 95zr § 1. Jeśli takie jest zamierzenie Projektodawcy, powinno to wówczas wynikać wprost z przepisów, ewentualnie powinna zostać przewidziana delegacja ustawowa do	rejestrowanego każdemu kto zna numer PESEL mocodawcy z zachowaniem zasady minimalizacji danych wynikających z przepisów dotyczących ochronnych danych osobowych. Celem usunięcia wątpliwości w projektowanym art. 95zr dopisano, że dane udostępnia się „każdemu” . 3. Wyjaśnienia do uwagi Założeniem projektodawcy było ujawnienie danych z Rejestru Pełnomocnictw w zakresie wynikającym z art. 95zr, co wynika z projektowanej regulacji. 4. Uwaga uwzględniona kierunkowo w ten sposób, że informacja o nr PESEL albo dacie i miejscu urodzenia albo innych danych umożliwiających weryfikację pełnomocnika rejestrowanego lub rejestrowanego pełnomocnika podstawionego będzie udostępniana każdemu zainteresowanemu przez Krajową Radę Notarialną w drodze weryfikacji. Udostępnianie numeru PESEL, daty i

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			uregulowania tej kwestii przepisami wykonawczymi. 4. Dostęp do informacji z Rejestru Pełnomocnictw w przypadku instytucji finansowych powinien obejmować obligatoryjnie także dostęp do informacji o numerze PESEL pełnomocnika rejestrowanego, a w przypadku jego braku do daty i miejsca urodzenia pełnomocnika (pkt 6). Nie powinno być wyłączenia przekazywania numeru PESEL oraz daty i miejsca urodzenia pełnomocnika rejestrowanego względem instytucji finansowych, jak ma to miejsce w aktualnym brzmieniu art. 95zr § 1 Prawa o notariacie. Jest to niezbędne dla jednoznacznej identyfikacji pełnomocnika rejestrowanego oraz wykonywania przez banki ustawowych obowiązków raportowych dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu np. w ramach raportowania do Systemu Informacji Finansowej. Zgodnie z art. 3 pkt 2 ustawy o SInF instytucje kredytowe, banki krajowe i oddziały banków zagranicznych są instytucjami zobowiązanymi. Instytucje	miejsca urodzenia albo innych danych umożliwiających weryfikację w drodze weryfikacji, umożliwi porównanie przekazanych danych z danymi zawartym w Rejestrze Pełnomocnictw. Wynikiem udostępniania danych w tym trybie będzie potwierdzenie zgodności przekazanych danych albo raport niezgodności danych. Powyższe rozwiązanie uwzględnia zasady celowości, adekwatności i proporcjonalności dotyczące danych osobowych wynikające z przepisów szczególnych oraz umożliwia potwierdzenie jednoznacznej identyfikacji pełnomocnika rejestrowanego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zobowiązane mają obowiązek przekazywać do SInF informacje rejestrowane w rozumieniu ustawy o SInF (art. 4). Jedną z informacji podlegających raportowaniu są dane identyfikacyjne posiadacza, dane identyfikacyjne pełnomocnika , (art. 12 ustawy o SInF). Zgodnie z art. 12 ust. 3 pkt 1 lit. c) ustawy o SInF dane identyfikacyjne pełnomocnika obejmują m.in. PESEL albo datę urodzenia w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL oraz państwo urodzenia. Z tych względów koniecznym jest zapewnienie dostępu instytucjom finansowym do informacji z Rejestru Pełnomocnictw także w zakresie numeru PESEL pełnomocnika rejestrowanego, a w przypadku jego braku – do daty i miejsca urodzenia pełnomocnika.	
268.	Krajowa Rada Notarialna	art. 95zr. § 4	Zgodnie z projektowanym art. 95zr. § 4 ustawy Prawo o notariacie za wpisy dokonywane w Rejestrze Pełnomocnictw notariusz oraz sąd pobierają opłatę, którą przekazują Krajowej Radzie Notarialnej. W przypadku wpisów dokonywanych przez notariusza opłatę, o której stanowi § 4, notariusz pobiera od strony czynności notarialnej podlegającej wpisowi do Rejestru Pełnomocnictw. Natomiast w przypadku wpisów dokonywanych na podstawie zawiadomienia sądu opłatę uiszcza	Uwaga nieuwzględniona. Mechanizm integracji Rejestru pełnomocnictw z Rejestrem PESEL ma wspierać KRN w realizacji zadania jakim jest czuwanie nad aktualnością danych w RP, a więc wpisy dokonywane w tym przedmiocie będą dokonywane niejako urzędu i nie sposób od takich wpisów przewidywać opłatę. Niemniej jednak koszty takich operacji systemowych

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wnioskodawca wraz z wniesieniem pisma wszczynającego postępowanie o wydanie orzeczenia podlegającego wpisowi do Rejestru Pełnomocnictw. Podobny mechanizm nie został zastosowany w innych przypadkach. Według art. 95zs. § 1 ustawy Prawo o notariacie (w projektowanej wersji) Krajowa Rada Notarialna otrzymuje z rejestru PESEL, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, informacje o zgonie osób zarejestrowanych w Rejestrze Pełnomocnictw jako pełnomocnicy rejestrowani lub rejestrowani podstawieni pełnomocnicy albo jako mocodawcy, celem wpisania informacji o niepowstaniu umocowania w przypadkach, o których mowa w art. 109[16] § 1 Kodeksu cywilnego, bądź wygaśnięciu umocowania pełnomocnika rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw. Podkreślić należy, że w związku z nałożonym na Krajową Radę Notarialną obowiązkiem wpisu odpowiednich informacji z rejestru PESEL i KRK do Rejestru Pełnomocnictw, nie przewidziano tu jakiegokolwiek sposobu odpłatności za owe wpisy w Rejestrze Pełnomocnictw, którego koszty stworzenia i utrzymania spoczywają na Krajowej Radzie Notarialnej. To samo dotyczy informacji z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego.	powinny zostać skalkulowane w opłacie za wpis pełnomocnictwa rejestrowanego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
269.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 34 pkt 1)	Zmiana ta jest oczywiście słuszna, mając na względzie zakres tematyki objętej treścią Ustawy. Jednak Projektodawca nie zauważył istotnej konsekwencji wprowadzenia tego przepisu. Otóż z obecnego brzmienia art. 71 § 2 Prawa o notariacie wynika, że „§ 2. Aplikantem notarialnym może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 11 pkt 1–3 i uzyskała pozytywną ocenę z egzaminu wstępnego.”. Oznacza to, że i aplikant notarialny podlegać będzie tej nowej regulacji, co również jest słuszne. Jednak kolejny raz Ustawodawca zapomniał, że szeroko pojęty notariat to nie tylko notariusze i aplikanci notarialni, ale także emerytowani notariusze oraz zastępcy notarialni. Niestety, proponowana zmiana nie obejmuje swym zasięgiem tych dwóch ostatnich grup. Wprawdzie komentatorzy i doktryna są raczej zgodni co do tego, że emerytowany notariusz podlega takim samym ograniczeniom i zasadom jak notariusz czynny, w tym także temu (o czym jest mowa w art.11 pkt 2), że: „jest nieskazitelnego charakteru i daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu notariusza”, jednak stanowisko to nie jest podzielane odnośnie zastępców notarialnych. Nie sposób nie zauważyć, że instytucja zastępcy notarialnego została ukształtowana w sposób niespójny z pozostałymi regulacjami ustroju notariatu w szczególności przepisami dotyczącymi	Uwaga uwzględniona - „Art. 76. § 1. Zastępcą notarialnym jest osoba, która uzyskała pozytywny wynik z egzaminu notarialnego, spełnia warunki określone w art. 11 pkt 1–3 i złożyła ślubowanie”. zmiana art. 76 §4 poprzez zastąpienie po pkt 3) kropki przecinkiem i dodanie nowego punktu: „4) w przypadku ustanowienia dla zastępcy notarialnego kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego.” art.78a § 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie: „jeżeli dla aplikanta notarialnego został ustanowiony kurator reprezentujący albo pełnomocnik rejestrowany”

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			aplikantów notarialnych i notariuszy, do czego brak jest podstaw prawnych i faktycznych, gdyż zastępca notarialny dokonuje czynności notarialnych w zastępstwie notariusza. Obecna regulacja Prawa o notariacie niestety przyznaje zastępcy notarialnemu pozycję osoby, co do której przepisy nie przesądzają, że jest to osoba zaufania publicznego. Zastępca notarialny, nie wprost a tylko w sposób dorozumiany, musi spełniać przesłankę nieskazitelności charakteru i dawać rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu. Zupełnie inaczej niż np. aplikant notarialny, który przecież ma zupełnie inną pozycję ustrojową niż zastępca notarialny. Dlatego ZGSNRP postuluje w tym zakresie zmianę art. 76 §1 Prawa o notariacie poprzez nadanie mu brzmienia: <i>„Art. 76. § 1. Zastępcą notarialnym jest osoba, która uzyskała pozytywny wynik z egzaminu notarialnego, spełnia warunki określone w art. 11 pkt 1–3 i złożyła ślubowanie”.</i> Ponadto, wzorem zmiany art.78a §1 odnoszącym się do skreślenia z wykazu aplikantów notarialnych aplikanta, w okolicznościach wskazanych w projektowanym brzmieniu pkt 4) i 4a), ZG SNRP postuluje zmianę art. 76 §4 poprzez zastąpienie po pkt 3) w art.76 §4 kropki przecinkiem i dodanie nowych punktów 4) i 5) o treści:	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			„4) został dla niego ustanowiony kurator reprezentujący albo zachodzą przesłanki ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego, którego nie wyznaczono wyłącznie z przyczyn wskazanych w art. 16 § 5 zdanie drugie ustawy – Kodeks cywilny, 5) został dla niego ustanowiony kurator reprezentujący albo powstało umocowanie pełnomocnika rejestrowanego.”.	
270.	Naczelna Rada Lekarska	Art. 35	Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej negatywnie ocenia brzmienie projektowanego art. 42a ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (zmiana wprowadzona w art. 35 projektu ustawy), który przewiduje, że tylko lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub neurologii może wydać pełnomocnikowi rejestrowanemu zaświadczenie w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego. Zawężenie kręgu lekarzy uprawnionych do wydawania ww. zaświadczenia tylko do lekarzy specjalistów z dziedziny psychiatrii i neurologii nie znajduje dostatecznie silnego uzasadnienia, szczególnie gdy ustawa wprowadza możliwość zasięgnięcia przez lekarza wystawiającego to zaświadczenie konsultacji z lekarzem specjalistą w dziedzinie psychiatrii, neurologii lub innym lekarzem specjalistą.	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca przewiduje możliwość wydania przedmiotowego zaświadczenia przez lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii lub neurologii z uwagi na okoliczność która ma być potwierdzana zaświadczeniem lekarskim (zdolność pacjenta do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem). Jednocześnie w przypadku uznania przez ww. lekarza konieczności konsultacji z lekarzem specjalistą w dziedzinie psychiatrii i neurologii lub innej specjalizacji lub psychologiem projekt przewiduje taką możliwość.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
271.	PFON, PSONI, INŻ	art. 35 – art 42a	Umocowanie jedynie lekarzy psychiatrów i neurologów do wydawania zaświadczenia w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem spowoduje niepotrzebne obciążenie lekarzy tej specjalności. Proponujemy dodanie psychologów jako specjalistów uprawnionych do wydawania zaświadczeń. Propozycja brzmienia przepisu Lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub neurologii albo psycholog może wydać pełnomocnikowi rejestrowanemu, o którym mowa w art. 109¹¹ § 1-4 Kodeksu cywilnego także przed powstaniem umocowania zaświadczenie w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego.	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca przewiduje możliwość wydania przedmiotowego zaświadczenia przez lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii lub neurologii z uwagi na okoliczność która ma być potwierdzana zaświadczeniem lekarskim (zdolność pacjenta do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem). Ustawa wprowadza możliwość zasięgnięcia przez lekarza wystawiającego to zaświadczenie konsultacji z lekarzem specjalistą w dziedzinie psychiatrii, neurologii lub innym lekarzem specjalistą.
272.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie	Art. 35	4. Odnosząc się do zmian w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ustawodawca na mocy art. 35 ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji proponuje wyłącznie jedną zmianę a dotyczącą wydawania przez lekarzy psychiatrów i neurologów, lekarzy innej specjalizacji lub psychologów, zaświadczeń w przedmiocie samodzielnego kierowania swoim	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektowanym art. 109¹⁰ § 5 k.c., powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego następuje z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Radców Prawnych		postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego także przed powstaniem umocowania. Podstawę do sporządzenia przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowić będą dwa zaświadczenia, wydane przez dwóch lekarzy. Umocowanie pełnomocnika rejestrowanego powstanie z chwilą dokonania wpisu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa w Rejestrze Pełnomocnictw. Nie jest zrozumiały kontekst tego przepisu, skoro pełnomocnik rejestrowany ustanawiany jest na wypadek, gdyby w przyszłości mocodawca utracił zdolność do decydowania o sobie. Natomiast do czasu, gdy mocodawca zdolność tę posiada, ustawodawca nie przewiduje ograniczenia do samodzielnego działania przez mocodawcę nawet w sytuacji ustanowienia pełnomocnika. Nadto pozyskanie zaświadczeń może być przesłanką utrudniającą szybkie ustanowienie pełnomocnika chociażby ze względu na stan zdrowia mocodawcy.	Pełnomocnictw, dokonywanego na zasadach określonych w przepisach odrębnych. W art. 109 ¹⁰ k.c. projektuje się: § 1 - definicję pełnomocnictwa rejestrowanego, § 2 - § 3 - zakres przedmiotowy umocowania, § 4 – formę oświadczenia o udzieleniu pełnomocnictwa, o którym mowa w § 1, § 5 – sposób powstania umocowania („aktywacja pełnomocnictwa”). Pełnomocnictwo rejestrowane będzie udzielane w formie aktu notarialnego a fakt jego udzielenia podlegać będzie wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw (na tym etapie nie jest ono „aktywne”, pozostaje widoczne w rejestrze wyłącznie dla notariuszy). Powstanie umocowania („aktywowanie pełnomocnictwa”) wymagać będzie wpisu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw. Protokół ten sporządzany będzie w oparciu o dwa zaświadczenia lekarskie, o których mowa w projektowanym art. 42a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				Informacja o zarejestrowanym protokole będzie udostępniona w systemie teleinformatycznym przez Krajową Radę Notarialną. Konieczne są dwa zaświadczenia lekarskie w celu ochrony mocodawcy oraz faktycznego potwierdzenia okoliczności uzasadniającej powstanie umocowania.
273.	PFON, PSONI, INŻ	art. 36 – art. 51 par. 2 zd. 2 Kodeksu postępowania karnego	Ustanowienie kuratora reprezentującego, doradcy tymczasowego bądź pełnomocnika rejestrowanego nie pozbawia osoby wspieranej zdolności do czynności prawnych, wobec powyższego prawa pokrzywdzonego będą mogły być wykonywane przez <i>kuratora reprezentującego lub doradcę tymczasowego w zakresie określonym przez sąd albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego</i>. Czy prawa pełnoletniej osoby potrzebującej wsparcia, która nie ma ustanowionego kuratora bądź pełnomocnika rejestrowanego będą mogły być wykonywane przez osobę pod której stałą pieczęć pokrzywdzony pozostaje? Jeśli te uprawnienia mogłaby wykonywać ta osoba, to trzeba wskazać, że chodzi wyłącznie o sytuacje, w których nie ustanowiono jeszcze instrumentu wsparcia, ale osoba tego potrzebuje. Propozycja brzmienia przepisu	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>Jeżeli pokrzywdzonym jest osoba potrzebująca wsparcia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego lub doradcę tymczasowego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, prawa jego może wykonywać kurator reprezentujący lub doradca tymczasowy w zakresie określonym przez sąd albo umocowany pełnomocnik rejestrowy.</i>	
274.	PFON, PSONI, INŻ	art. 36 pkt 2 – art. 76 par 2 Kodeksu postępowania karnego	§ 2. Jeżeli oskarżony jest osobą potrzebującą wsparcia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego lub doradcę tymczasowego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, czynności, o których mowa w § 1, może podejmować kurator reprezentujący, doradca tymczasowy, pełnomocnik rejestrowany albo osoba, pod której pieczęć oskarżony pozostaje.”. Propozycja brzmienia przepisu Jeżeli oskarżony jest osobą potrzebującą wsparcia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego lub doradcę tymczasowego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, czynności, o których mowa w § 1, może podejmować kurator reprezentujący lub doradca tymczasowy albo umocowany pełnomocnik rejestrowy.	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
275.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Art. 37 pkt 1)	Aby uczynić zadość obowiązkom wskazanym w art. 21e ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym notariusz musiałby najpierw mieć dostęp do informacji, o których mowa w tym przepisie. Nie jest przy tym problemem niemożność przekazania informacji z przyczyn technicznych, a problemem jest brak informacji w ogóle na temat podmiotów wskazanych w pkt 1) i 2) tej ustawy. Wydaje się, że wysyłanie „w ciemno” co do zasady każdego protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do KRS byłoby nadużyciem tajemnicy notarialnej i ochrony danych osobowych.	Wyjaśnienie do uwagi Informacja o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw - w przypadku gdy dotyczyć będzie umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla mocodawcy, będącego osobą, o której mowa w projektowanym art. 21e ustawy o KRS, tj. 1) wpisaną do rejestru przedsiębiorców, o których mowa w art. 18 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych lub osobą wpisaną jako prokurent; 2) wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego jako kurator albo syndyk, nadzorca sądowy, zarządca przymusowy lub zarządca w postępowaniu upadłościowym albo postępowaniu restrukturyzacyjnym - zostanie przekazana do sądu rejestrowego. W tym celu wymagana jest integracja pomiędzy Rejestrem Pełnomocnictw, a Krajowym Rejestrem Sądowym i weryfikacja po numerze PESEL

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				mocodawcy bądź imieniu i nazwisku i dacie urodzenia mocodawcy czy dane wskazanej osoby figurują w Krajowym Rejestrze Sądowym. Po wysłaniu informacji z Rejestru Pełnomocnictw t.j. imię nazwisko, numeru PESEL lub daty urodzenia - w przypadku jego braku wraz z informacją o wpisie protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego, system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 3a ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym przeszuka dane zgromadzone w Krajowym Rejestrze Sądowym i przypadku pozytywnej weryfikacji przekaze informację do właściwego sądu rejestrowego, który podejmie czynności z urzędu.
276.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	Uwaga do art. 38 pkt 1 b), art. 41 pkt 1 b), pkt 3 b) i 4 b), art. 42 pkt 2, art. 45 pkt 1 i 2, art. 51 pkt 1 b) i 3 b), art. 53 pkt 2, art. 54 pkt 2, 5 i 8 projektu	Prof. Lackoroński zwrócił uwagę, że w regulacjach wprowadzanych lub zmienianych na podstawie art. 38 pkt 1 b), art. 41 pkt 1 b), pkt 3 b) i 4 b), art. 42 pkt 2, art. 45 pkt 1 i 2, art. 51 pkt 1 b) i 3 b), art. 53 pkt 2, art. 54 pkt 2, 5 i 8 projektu okolicznością uniemożliwiającą wykonywanie zawodów lub zajmowanie stanowisk sędziego sądu wojskowego, sędziego sądu rejonowego, referendarza sądowego,	Uwaga uwzględniona. Usunięty zapis „i niewyznaczenie go wyłącznie z przyczyn wskazanych w art. 16 § 5 zdanie 2 k.c.”

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			asystenta sędziego, sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego, doradcy restrukturyzacyjnego, prokuratora, asystenta prokuratora, sędziego Sądu Najwyższego, komornika regulowanych w zmienianych przepisach jest spełnienie przesłanek ustanowienia kuratora reprezentującego dla kandydata do zawodu lub na stanowisko i niewyznaczenie go wyłącznie z przyczyn wskazanych w art. 16 § 5 zdanie 2 k.c. Należy wskazać, że sąd zgodnie z art. 605¹⁰k.p.c. w brzmieniu proponowanym w art. 29 pkt 8 projektu nie określa przyczyny odmowy ustanowienia kuratora reprezentującego. Oznacza to, że w przypadku braku uzasadnienia postanowienia o odmowie ustanowienia kuratora reprezentującego nie będzie wiadomo, czy negatywna przesłanka uniemożliwiająca dostęp do zawodu lub stanowiska sędziego sądu wojskowego, sędziego sądu rejonowego, referendarza sądowego, asystenta sędziego, sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego, doradcy restrukturyzacyjnego, prokuratora, asystenta prokuratora, sędziego Sądu Najwyższego, komornika jest spełniona, czy też nie. Niezależnie od powyższe uwagi należy wskazać, że w art. 38 pkt 1 b), art. 41 pkt 1 b), pkt 3 b) i 4 b), art. 42 pkt 2, art. 45 pkt 1 i 2, art. 51 pkt 1 b) i 3 b), art. 53 pkt 2, art. 54 pkt 2, 5 i 8 jest mowa o „niewyznaczeniu kuratora”, a w proponowanych	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przepisach k.c. i k.p.c. jest mowa o „ustanowieniu kuratora”.	
277.	PFON, PSONI, INŻ	art 43 pkt 2 – art 38a ustawy Prawo upadłościowe	Przepis powinien być stosowany odpowiednio do umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Propozycja brzmienia przepisu <i>Przepis stosuje się odpowiednio do umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.</i>	Wyjaśnienia do uwagi Przepis będzie miał zastosowanie do umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.
278.	PFON, PSONI, INŻ	art 43 pkt 4 – art 79a ustawy Prawo upadłościowe	Przepis powinien być stosowany odpowiednio do umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Propozycja brzmienia przepisu <i>Przepisy art 75-79 stosuje się odpowiednio do umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.</i>	Wyjaśnienia do uwagi Przepisy będą miały zastosowanie do umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.
279.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	art. 47 projektu	Wydaje się, że wbrew temu co proponuje się w art. 47 pkt 2 projektu art. 18 § 1 pkt 3 kodeksu wyborczego nie powinien być uchylony ani nawet zmieniony. Wobec uchylenia art. 10 § 2 pkt 3 kodeksu wyborczego, art. 10 § 2 kodeksu wyborczego nie będzie odnosić się do ubezwłasnowolnienia ani innych ograniczeń zdolności do czynności prawnych. Należy jednak zachować przewidziany wart. 18 § 1 pkt 3 kodeksu wyborczego obowiązek przekazywania do rejestru wyborców informacji o pozbawieniu prawa wyborczego w wyniku zastosowania środka pozbawienia praw publicznych o czym mowa w	Wyjaśnienia do uwagi Projektodawca pozostawił aktualne brzmienie art. 18 § 1 pkt. 3 Kodeksu wyborczego. Jednakże na skutek uwag nadano nowe brzmienie art. 10 § 2 pkt. 3 kodeksu wyborczego, tj. „3) pozbawiona praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem sądu w przedmiocie umocowania kuratora reprezentującego.”. Sąd ustanawiając kuratora reprezentującego będzie zatem

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			art. 10 § 2 pkt 1 i 2 kodeku wyborczego. Jeśli dojdzie do wykreślenia art. 18 § 1 pkt 3 kodeksu wyborczego usunie się podstawę wpisywania do rejestru wyborców informacji o pozbawieniu prawa wyborczego w wyniku zastosowania środka pozbawienia praw publicznych. Nie koresponduje to z celem wprowadzanych zmian. Analogiczne wątpliwości budzi zmiana proponowana w art. 47 pkt 3 i 4 projektu. Na marginesie wskazanych powyżej usterek legislacyjnych należy podkreślić, że w wyniku proponowanych zmian w kodeksie wyborczym każda pełnoletnia osoba będzie miała prawo wyborcze, nawet taka, dla której zostanie ustanowiony kurator reprezentujący do wszelkich spraw. Stale rodzi się jednak pytanie, czy takie podejście do prawa wyborczego na pewno koresponduje z art. 62 ust. 2 Konstytucji RP.	każdorazowo orzekał o prawach wybrczonych osoby wspieranej.
280.	Fundacja Wolne Sądy	Art. 47 Kodeks wyborczy	Przechodząc do drugiej części opinii, Fundacja pragnie zaprezentować uwagi, których uwzględnienie byłoby w jej ocenie pożądane z punktu widzenia spójności systemu prawa oraz pełnego zagwarantowania ochrony wynikającej ze standardów KPON, Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz poszanowania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Fundacja pragnie w tym kontekście odnieść się wprost do zawartych w projekcie ustawy	Uwaga dot. niezgodności z konstytucją nieuwzględniona:: Art. 62 ust. 2 Konstytucji RP stanowi, że „Prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych”.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			propozycji zmian przepisów dot. ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2408 i z 2024 r. poz. 721 i 1572) (dalej jako: „k.w.”) tj. art. 10 § 2 pkt 2, art. 18 § 1 pkt 3, art. 18a § 1 pkt 8 i § 3 pkt 9 oraz art. 21. Projektodawcy w uzasadnieniu wskazali w tym zakresie na konieczność wprowadzenia ww. zmian w celu dostosowania regulacji k.w. do założeń projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, której zasadniczą ideą jest rezygnacja z instytucji ubezwłasnowolnienia i usunięcia ograniczeń w prawie wyborczym dla osób z niepełnosprawnościami. Autorzy projektu wskazali w tym zakresie również na zgodność proponowanych rozwiązań z ratyfikowaną przez Polskę w dniu 6 września 2012 r. Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169) uchwaloną w dniu 13 grudnia 2006 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, powołując przy tym przepis art. 29a KPON, zgodnie z którym jej strony „zobowiązują się zapewnić osobom niepełnosprawnym możliwość pełnego i efektywnego uczestnictwa w życiu publicznym i politycznym, na równych zasadach z innymi obywatelami, bezpośrednio lub przez dowolnie wybranych przedstawicieli, włączając w to prawo i	W literaturze przedmiotu wskazuje się, że „wobec kategoriycznego sformułowania użytego w art. 62 ust. 2 należy stwierdzić, że ustawa nie może upoważnić osób wymienionych w ust. 2 do udziału w wyborach i referendach wymienionych w tym przepisie” (W. Sokolewicz, K. Wojtyczek [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom II, wyd. II, red. L. Garlicki, M. Zubik, Warszawa 2016, art. 62). Terminy, jakimi posługuje się ustrojodawca, w tym pojęcie ubezwłasnowolnienia, powinny być interpretowane z uwzględnieniem wykładni autonomicznej, tj. na podstawie Konstytucji, z uwzględnieniem kontekstu występowania danego pojęcia oraz systemu konstytucyjnych wartości, którym określona instytucja ma służyć (J. Trzcíński, Znaczenie autonomicznej wykładni konstytucji na przykładzie orzecznictwa sądów administracyjnych, [w:] M. Smolak (red.), Wykładnia konstytucji. Aktualne problemy i tendencje, Warszawa 2016, s. 57). W szczególności znaczenie terminów ustawowych nie może przesądzać o rozumieniu terminów konstytucyjnych.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>możliwość korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego”.</i> Wobec powyższego sformułowanie „<u>Nie ma prawa wybierania osoba ubezwłasnowolniona prawomocnym orzeczeniem sądu</u>” zgodnie z proponowanymi zmianami miałoby zostać wykreślone ze wszystkich fragmentów k.w. – powodując tym samym usunięcie tej instytucji z tego aktu prawnego. Fundacja pragnie zwrócić stanowczą uwagę na fakt, iż likwidacja instytucji ubezwłasnowolnienia w odniesieniu do praw wyborczych obywateli i obywateli wymaga w tym zakresie również stosownej zmiany Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a konkretnie brzmienia art. 62 ust. 2, który stanowi, że: „Prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych”. Wyłączenie spod ogólnej zasady powszechności wyborów zawarte w aktualnym brzmieniu art. 10 § 2 pkt 2 k.w. jest bowiem realizacją konstytucyjnego przepisu o randze wyższej w stosunku do ustawy. Przepisu tego więc w ocenie Fundacji nie można rozumieć w ten sposób, że w przypadku usunięcia ubezwłasnowolnienia	Wręcz przeciwnie, to normy konstytucyjne winny wyznaczać sposób i kierunek wykładni przepisów innych ustaw (wyrok TK z 27 kwietnia 2005 r., sygn. akt P 1/05). Warto przytoczyć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 7 marca 2007 r., sygn. akt K 28/05, odnosząc się do kwestii rozumienia pojęcia ubezwłasnowolnienie, wskazał, że instytucja ubezwłasnowolnienia ma „charakter cząstkowy i w dużej mierze nawiązuje do istniejących już w momencie uchwalania konstytucji, dobrze ugruntowanych rozwiązań cywilnoprawnych. Przejawia się na dwóch głównych płaszczyznach. Po pierwsze, ubezwłasnowolnienie i wiążące się z nim ograniczenie praw publicznych wywiera istotne skutki w sferze konstytucyjnych praw politycznych osób ubezwłasnowolnionych. (...) Odebranie osobom ubezwłasnowolnionym wskazanych praw politycznych wynika z założenia, że osoby, które z powodu choroby umysłowej, upośledzenia lub innych zaburzeń psychicznych nie mogą samodzielnie i racjonalnie kierować

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			z przepisów Kodeksu cywilnego jako instytucji – skutek ten można rozciągnąć również na prawo wyborcze unormowane w k.w., przyjmując tym samym, że skoro od wejścia w życie proponowanej ustawy niedopuszczalnym jest orzekanie ubezwłasnowolnienia wobec jakichkolwiek osób, wówczas dezaktualizuje się przesłanka z art. 10 § 2 pkt 2 k.w. (jak również art. 62 ust. 2 Konstytucji RP) i innych wyżej wymienionych przepisów, które mają podlegać nowelizacji. Powyższa zmiana aktu niższego rzędu (k.w.) powinna być połączona ze zmianą aktu wyższego rzędu – w tym przypadku ustawy zasadniczej w trybie określonym w tejże ustawie w Rozdziale XII „Zmiana Konstytucji”, który wprowadza konkretne i bardziej rygorystyczne warunki dla uchwalenia takiego projektu ustawy, przez co faktyczne ominięcie normy wynikającej z przepisu art. 62 ust. 2 Konstytucji RP byłoby rażącym naruszeniem procedury stanowienia prawa. Zmiana przepisów w obszarze prawa wyborczego powinna polegać więc na wykreśleniu z treści art. 62 ust. 2 Konstytucji RP słowa „ubezwłasnowolnione”, wskutek czego doszłoby do powstania przepisu o nowej treści: „Prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które	swoim własnym postępowaniem i decydować o swoich osobistych sprawach (...), nie powinny również mieć wpływu na rozstrzyganie spraw publicznych dotyczących dobra wspólnego, na kierowanie sprawami państwa i wspólnot samorządowych. (...) Po drugie, osoby ubezwłasnowolnione powinny być zasadniczo traktowane jako osoby niepełnosprawne, którym należy się pomoc w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69 Konstytucji)”. Jednocześnie nie wolno pominąć okoliczności, że interpretacja art. 62 ust. 2 Konstytucji, posługującego się pojęciem „ubezwłasnowolnienie”, powinna uwzględniać przepisy Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz założenia aksjologiczne, na których opiera się ta konwencja. Interpretacja Konstytucji nie może bowiem abstrahować od kontekstu międzynarodowego, w jakim funkcjonują poszczególne instytucje prawne. Wymaga tego art. 9 Konstytucji, zgodnie z którym powinnością władz publicznych jest respektowanie wiążącego Polskę prawa

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>prawomocnym orzeczeniem sądowym są pozbawione praw publicznych albo wyborczych”.</i> Jednocześnie Fundacja wskazuje, że w pełni popiera kierunek zmian polegający na umożliwieniu korzystaniu osób dziś ubezwłasnowolnionych czynnego udziału w procedurach wyborczych. Zagwarantowanie ww. czynnego udziału w wyborach jest z całą pewnością konieczne dla zagwarantowania standardu ochrony praw wynikającego z Europejskiej Konwencji Praw Człowieka określonej konkretnie w art. 3 Protokołu dodatkowego nr 1 do EKPC. Wpływa z niego praw do wolnych wyborów, które Wysokie Układające się Strony zobowiązują się organizować w rozsądnych odstępach czasu. Pomimo dość technicznego i instytucjonalnego charakteru literalnego zapisu tego artykułu ma on także swój wymiar podmiotowy. Wskazuje na to orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka m.in. w sprawie <i>Hirst przeciwko Wielkiej Brytanii</i>, gdzie Trybunał zaakcentował, że zapewnienie praw wyborczych jednostkom jest kluczowe w demokratycznym państwie prawnym, a prawo do głosu jest w XXI wieku nie powinno stanowić przywileju, a przysługiwać jak najszerzej liczbie osób. W przytoczonym wyroku Trybunał podkreślił, że pomimo istnienia	międzynarodowego. Oznacza to, że wykładnia pojęć konstytucyjnych, jak również sposób wdrożenia regulacji konstytucyjnych do systemu prawnego, nie może prowadzić do skutków, które nie dałyby się pogodzić z wiążącymi Polskę aktami prawa międzynarodowego, zwłaszcza ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. Ma to miejsce przede wszystkim wówczas, gdy chodzi o przepisy konstytucyjne wprowadzające ograniczenia w korzystaniu z wolności lub praw obywatelskich – a takim przepisem jest art. 62 ust. 2 Konstytucji. Nie można w związku z tym wykluczyć, że instytucja przewidziana w Konstytucji (w tym przypadku ubezwłasnowolnienie) będzie – z powyższych przyczyn – literalnie nieznana ustawodawstwu zwykłemu, natomiast jej funkcję będą pełnił przepisy posługujące się innymi pojęciami (w tym przypadku chodzi o wspierane podejmowanie decyzji). Dlatego też opiniowany projekt ustawy nie powinien być uznany za naruszający art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie z tego powodu, że uchyla na poziomie ustawowym instytucję ubezwłasnowolnienia i zastępuje ją

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			marginesu oceny przysługującemu w tym zakresie Państwom-Stronom Konwencji uznaniowość ta nie ma charakteru absolutnego, wskazując na przykład braku możliwości pozbawienia praw wyborczych wszystkich więźniów – gdyż nie można przypisać im utraty konwencyjnych praw i wolności z samego faktu pozbawienia wolności. Z powyższego wynika jednoznaczna konkluzja o zakazie automatyzacji wyłączenia spod prawa do partycypacji w wyborach całych grup osób. W przeciwnym razie automatyczne pozbawienie praw wyborczych wszystkich osób ubezwłasnowolnionych będzie w ocenie Trybunału stanowić środek dyskryminacyjny oparty na myśleniu stereotypowym. Wyżej przywołany margines oceny w ramach obecnego porządku prawnego w Polsce wpisuje się m.in. brak możliwości czynnego uczestnictwa w wyborach przez osoby pozbawione praw publicznych albo praw wyborczych. Przesłanki te niosą ze sobą jednak zawsze charakter zindywidualizowany, będąc po pierwsze konsekwencją orzeczenia sądu oraz po drugie przedmiot tych orzeczeń w całości wpisuje się w niosący się za nimi skutek. W przypadku pozbawienia praw publicznych albo praw wyborczych sankcja ta jest wprost wymierzona w pozbawianą wolność, inaczej niż w przypadku	instrumentami wspieranego podejmowania decyzji. Intencją projektodawcy jest bowiem istotne podniesienie standardu ochrony praw osób z niepełnosprawnościami, wzmocnienie ochrony godności tych osób i wdrożenie do polskiego prawa postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Należy dodać, że art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłego utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji. Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłego utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści. Niezależnie jednak od powyższego wprowadzenie zmian na poziomie ustawodawstwa zwykłego nie doprowadzi do uchylecia normy, o której stanowi art. 62 ust. 2 Konstytucji RP, natomiast

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu, które to nawet w swej obecnej istocie nie powinno pociągać za sobą całkowitego wykluczenia z życia publicznego oraz społecznego osób ubezwłasnowolnionych. Standard wypracowany w orzecznictwie ETPCz potwierdza również KPON m.in. orzeczenie Komitetu Praw Osób z Niepełnosprawnościami z dnia 9 września 2013 r. w sprawie <i>Zsolt Bujdosó i inni p. Węgrom</i>, gdzie wskazano, że „<i>pozbawienie czynnego prawa wyborczego z uwagi na postrzeganą lub rzeczywistą niepełnosprawność psychospołeczną lub intelektualną, w tym jego ograniczenie na podstawie indywidualnej oceny, stanowi dyskryminację ze względu na niepełnosprawność w rozumieniu art. 2 Konwencji</i>”. Na sprzeczność polskich przepisów ze standardami prawa międzynarodowego w tym zakresie zwrócił także uwagę – w przełomowym rozstrzygnięciu – Sąd Rejonowy w Nowym Sączu, który postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2019 r.⁴ nakazał wpisać osobę ubezwłasnowolnioną częściowo do rejestru wyborców – umożliwiając jej głosowanie w wyborach do Parlamentu Europejskiego w tymże roku. W uzasadnieniu przedmiotowego orzeczenia sąd ten słusznie	spowoduje konieczność dokonania złożonej wykładni konstytucyjnego pojęcia ubezwłasnowolnienia. W tym kontekście celowe wydaje się odpowiednie ukształtowanie wprowadzanych rozwiązań w projektowanej ustawie wychodzących naprzeciw ewentualnym wątpliwościom interpretacyjnym. W aktualnej wersji projektu nadano nowe brzmienie art. 10 § 2 pkt. 3 kodeksu wyborczego, tj. „3) pozbawiona praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem sądu w przedmiocie umocowania kuratora reprezentującego.”. Sąd ustanawiając kuratora reprezentującego będzie zatem każdorazowo orzekał o prawach wybroczonych osoby wspieranej. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że zgodnie z art. 235 <i>Konstytucji projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej</i>. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie i nie

⁴ Postanowienie Sądu Rejonowego w Nowym Sączu, I Wydział Cywilny z dnia 19 kwietnia 2019 r.(sygn. akt: I Ns 376/19).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wskazał, że w odniesieniu do wyborów do Parlamentu Europejskiego zakaz czynnego udziału osób ubezwłasnowolnionych „wynika jedynie z ustawy”, zaznaczając przy tym na uregulowania konstytucyjne stanowiące o tym, że umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową (art. 91 ust. 2 Konstytucji RP). Orzeczenie to pośrednio potwierdza również pogląd o tym, że zniesienie zakazu czynnego udziału w wyborach w przypadkach określonych w art. 62 ust. 1 Konstytucji RP tj. „wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego” wymaga zmiany ustawy zasadniczej w tym zakresie. Na fakt łamania przez polskie przepisy w powyższym obszarze standardów i wymogów obowiązujących Polskę na gruncie prawa międzynarodowego oraz konieczność zmian w prawie wyborczym zwracał także uwagę kilkakrotnie Rzecznik Praw Obywatelskich. Między innymi w stanowisku RPO z dnia 16 marca 2022 r.⁵ wskazywał on, że „Według szacunków w Polsce jest ponad 100 tysięcy osób	może zatem prowadzić równoległych prac nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji.

⁵ Prawa wyborcze dla osób ubezwłasnowolnionych. Stanowisko RPO dla Min. Sprawiedliwości z dnia 16 marca 2022 r., <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-ms-ubezwlasnowolnieni-prawa-wyborcze-brak>, [dostęp: 12.01.2025].

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ubezwłasnowolnionych. Tylu zatem obywateli jest pozbawionych praw wyborczych”. Rzecznik podkreślał wówczas i rekomendował „w dalszej perspektywie przedstawienie, zgodnie z art. 235 ust. 1 Konstytucji RP, projektu zmiany treści przepisu art. 62 ust. 2 Konstytucji w celu zniesienia pozbawienia czynnych praw wyborczych osób ubezwłasnowolnionych na poziomie Konstytucji RP”⁶. W tym miejscu należy podkreślić również, że rekomendacje dot. zniesienia wykluczających w tym obszarze przepisów zostały sformułowane również przez Komitet ONZ w dniu 29 października 2018 r. w uwagach ws. sprawozdania Polski z wdrożenia KNOP. Wówczas Komitet zalecił Polsce, aby „uchyliła wszystkie przepisy pozbawiające osoby z niepełnosprawnością psychospołeczną lub intelektualną oraz osoby pozbawione zdolności do czynności prawnych prawa głosowania i wszelkich innych praw politycznych” – w tym również odnosząc się do art. 62 ust. 2 Konstytucji RP. W końcu, przedstawiciele doktryny również wypowiadali się w sposób negatywny na temat uregulowania instytucji ubezwłasnowolnienia w	

⁶ Op. cit.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			kontekście praw wyborczych na poziomie Konstytucji RP. Zdaniem R. Chruściaka „konstytucjonalizacja [w 1991 r.] ubezwłasnowolnienia jako przesłanki pozbawienia czynnego prawa wyborczego (...) nie została poprzedzona szerszą debatą, w której zostałyby przedstawione argumenty przemawiające za takim rozwiązaniem” ⁷ . W tym zakresie inni przedstawiciele doktryny W. Sokolewicz i K. Wojtyczek ⁸ wskazują, że odnosząc się do terminologii przepisów Konstytucji RP, która ogranicza prawo wyborcze wobec „osób ubezwłasnowolnionych”: „Prawodawca konstytucyjny posłużył się w tym przypadku pojęciami zastanymi. Komentowana regulacja konstytucyjna nie może być rozumiana jako pozostawienie ustawodawcy zwykłego swobody przy określaniu przesłanek i treści wymienionych instytucji, ale przeciwnie – jako skrepowanie jego władzy poprzez użycie terminów, których treść została ustalona (...) przed ustanowieniem konstytucji. <u>Ustawodawca, stanowiąc prawo wyborcze, może – w pewnym zakresie – modyfikować unormowania dotyczące</u>	

⁷ Chruściak, R. 2004. *Ubezwłasnowolnienie jako przesłanka pozbawienia praw wyborczych – aspekty konstytucyjne*. W: D. Pudzianowska, red., *Prawa osób z niepełnosprawnością intelektualną lub psychiczną w świetle międzynarodowych instrumentów ochrony praw człowieka*. Warszawa: Wolters Kluwer.

⁸ Sokolewicz, W., Wojtyczek, K. 2016. Artykuł 62. W: L. Garlicki, M. Zubik, red., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej: komentarz*. Warszawa: Wyd. Sejmowe.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<u>wymienionych instytucji, pod warunkiem zachowania ich tożsamości</u>⁹. Z powyższego w ocenie Fundacji wynika jednoznacznie, że likwidacja instytucji ubezpieczyciela w jej obecnym kształcie powinna uwzględniać również zmianę ustawy zasadniczej w trybie w niej przewidzianym, co powinno poprzedzać lub być co najmniej równoczesnym procesem w stosunku do procedury uchwalania prawa niższego rzędu, jakim jest nowelizacja Kodeksu wyborczego.	
281.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Zmiany w obrębie Kodeksu wyborczego (art. 47)	W części ogólnej opinii została omówiona relacja przedmiotowej nowelizacji Kodeksu wyborczego oraz przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zmiana ta budzi jednak jeszcze jedną wątpliwość. Projektodawcy przewidują w niej w bowiem modyfikacje przepisów odnoszących się do Centralnego Rejestru Wyborców. Zmiana ta zakłada m.in. uchylenie art. 21 Kodeksu wyborczego. Przepis ten reguluje kwestie dotyczącą procedury wprowadzania do Centralnego Rejestru Wyborców[Dalej CRW] informacji o pozbawieniu prawa wybierania, a także informacji o wygaśnięciu przyczyny pozbawienia prawa wybierania. Zgodnie z nimi informacje te wprowadza się do CRW na podstawie	Uwaga uwzględniona

⁹ Op. cit.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przekazywanych gminom zawiadomień sądu albo Trybunału Stanu. Dodatkowo przepisy te przewidują kompetencje Ministra Sprawiedliwości do uregulowania w drodze rozporządzenia sposobu zawiadomienia gmin o osobach pozbawionych prawa wybierania .[Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 września 2023 r. w sprawie zawiadamiania gmin o osobach pozbawionych prawa wybierania (Dz. U. poz. 1835).] Rozporządzenie to wprost wskazuje, że odnosi się ono nie tylko do zawiadamiania gminy o przypadkach ubezwłasnowolnienia, lecz także do przypadków pozbawienia praw publicznych. Należy więc uznać, że wejście w życie omawianych rozwiązań spowoduje usunięcie z treści Kodeksu wyborczego regulacji pozwalających odnotowywać w rejestrze wyborców pozbawienie praw publicznych osób skazanych za popełnienie przestępstwa. W efekcie tych zmian osoby te nadal będą figurować w Centralnym Rejestrze Wyborców, a także w tworzonych na jego podstawie spisach wyborców mimo faktu prawomocnego pozbawienia ich praw publicznych. Te z nich, względem których wygał okres stosowania pozbawienia praw publicznych, pozbawione zostaną możliwości odnotowania tego faktu w rejestrze wyborców.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
282.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	art. 48 projektu	Zgodnie z art. 48 projektu uchyla się cały art. 13 p.p.m. Tymczasem wydaje się, że w wyniku wprowadzanych zmian uchyleniu powinien podlegać jedynie art. 13 ust. 2 p.p.m. Po usunięciu z polskiego systemu prawnego instytucji ubezwłasnowolnienia norma wynikająca z art. 13 ust. 2 p.p.m. nie mogłaby być stosowana. Wydaje się jednak, że skutek wprowadzanych zmian nie staje się zbędny art. 13 ust. 1 p.p.m. Zgodnie z art. 11061 k.p.c. przed sądem polskim może toczyć się postępowanie o ubezwłasnowolnienie cudzoziemca, w którym polski sąd będzie musiał stosować polski p.p.m. Wydaje się, że w takiej sytuacji po usunięciu art. 13 ust. 1 p.p.m. nie będzie podstawy do ustalenia prawa właściwego w takich sprawach. Ostateczna decyzja w tej kwestii wymagałaby pogłębionej analizy kolizyjnoprawnej.	Uwaga nieuwzględniona. W następstwie likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia zasadne stało się uchylenie art. 13, który w swej treści odnosił się wyłącznie do materialnoprawnej instytucji ubezwłasnowolnienia. Aktualnie natomiast w odniesieniu do spraw o ustanowienie kuratora, jako środka ochrony osób dorosłych, znajduje art. 60 p.p.m.
283.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	Art.65	Nie budzi wątpliwości zmiana nomenklatury i przyjęcie, że każdorazowo, gdy jest mowa o ubezwłasnowolnieniu, należy dostosować rozumienie do nowych instytucji. Projektowany art. 65 ma funkcję dostosowującą obecnie obowiązujące przepisy prawa do nowych instytucji oraz wprowadzanej przez ustawę główną siatki pojęciowej. Przesądza się o rozumieniu dotychczas funkcjonujących w aktach prawnych pojęć, które na skutek reformy wymagają przededefiniowania, tj.	Wyjaśnienie do uwagi Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o ubezwłasnowolnieniu należy przez to rozumieć korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego; ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o osobie pełnoletniej, która nie ma zdolności do czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych należy przez to rozumieć osobę korzystającą z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Zwrócić należy jednak uwagę na niespójność systemową – sąd opiekuńczy a nadzór sądu cywilnego i brak uwzględnienia istotnego aspektu regulacji, tj. ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917), gdzie instytucja ubezwłasnowolnienia wiąże się z realizacją praw osoby tj. w art. 16,17, 20, 21, 22, 38. Nadto w ustawie mowa jest o właściwości sądu opiekuńczego, który jest zawiadamiany o potrzebie podjęcia działań i ewentualnej konieczności ustanowienia kuratora. Zgodnie z art. 42 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, w postępowaniu przed sądem opiekuńczym w sprawach określonych w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania	posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie. Projektodawca dokonał przeglądu wszystkich regulacji wykraczających poza obszar prawa cywilnego, w których ustawodawca posługuje się pojęciami ubezwłasnowolnienia, pełnej (braku pełnej) zdolności do czynności prawnych w porozumieniu z innymi resortami.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy. Do wysłuchania osoby ubezwłasnowolnionej, która na wniosek jej opiekuna prawnego ma być przyjęta do szpitala psychiatrycznego albo domu pomocy społecznej, stosuje się odpowiednio art. 547 Kodeksu postępowania cywilnego. Niespójność systemowa widoczna jest również w aspekcie pomyślenia przez projektodawcę konieczności uwzględniania zmian w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (zw. u.k.s.c.). I tak, w świetle art. 96 ust. 1 pkt 5 u.k.s.c. nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych kurator wyznaczony przez sąd orzekający lub sąd opiekuńczy dla danej sprawy. W myśl ust. 2 za kuratora wydatki ponosi tymczasowo strona, dla której kurator został ustanowiony, a gdyby to nie było możliwe - strona, która swym wnioskiem lub swą czynnością spowodowała ustanowienie kuratora, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Mając na względzie zakres pojęć wprowadzanych przez ustawę a także rozróżnienie kurateli, powołany, przepis art. 96 ust. 1 pkt 5 winien zostać skorelowany. Ponadto zgodnie z pkt 9a powołanego artykułu, kosztów sądowych nie ponosi osoba ubezwłasnowolniona w sprawach o uchylenie lub zmianę ubezwłasnowolnienia. Zniesienie instytucji	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ubezważnowolnienia oraz wprowadzenie instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w postaci kurateli wspierającej i kurateli reprezentującej, ustanawianej na drodze sądowej, przepis art. 96 ust. 1 pkt 9a u.k.s.c. musi zostać odpowiednio zmieniony i spójny z nowym postępowaniem, prowadzonym względem osób potrzebujących wsparcia w zakresie, w jakim nie są one w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem oraz osób wymagających jedynie faktycznego wsparcia w prowadzeniu ich spraw.	
284.	Związek Banków Polskich	Str. 50, art. 66 Projektu	Ze względu na konieczność wprowadzenia dużych zmian w ofercie i systemach banków, wynikających ze zmiany modelu obsługi osób potrzebujących wsparcia (model ubezpiecznowolnienia na model wspieranego podejmowania decyzji) proponujemy znaczące wydłużenie terminu wejścia w życie ustawy tj. wejście w życie po upływie 24 miesięcy od dnia ogłoszenia.	Uwaga nieuwzględniona Roczne vacatio legis jest wystarczające do wdrożenia projektowanych rozwiązań.
285.	PFON, PSONI, INŻ	art. 56	Przepis zbędny, nie mający wartości normatywnej. W chwili wejścia w życie ustawy uchylone zostaje art 13 k.c., a art 16 k.c. zmienia brzmienie. W związku z powyższym ocena potrzeby wsparcia będzie dokonywana według przepisów niniejszej ustawy.	Uwaga nieuwzględniona Wskazane przepisy zostają uchylone jednak wprowadzenie regulacji przejściowej jest konieczne ze względu na stany faktyczne istniejące już w dacie wejścia ustawy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Propozycja brzmienia przepisu wykreślenie art. 56	
286.	PFON, PSONI, INŻ	art. 58, 60, 61, 62	Projektowane przepisy uchylają instytucję kuratora dla osoby niepełnosprawnej, natomiast w przepisach przejściowych brak jest przepisów odnoszących się do wszczętych, a niezakończonych spraw o ustanowienie, zmianę bądź uchylenie kuratora dla osoby niepełnosprawnej z art 183 k.r.o. Propozycja brzmienia przepisu wprowadzenie przepisów przejściowych dotyczących wszczętych, a niezakończonych postępowań w sprawie o ustanowienie, zmianę bądź uchylenie kuratora dla osoby niepełnosprawnej z art 183 k.r.o.	Uwaga uwzględniona
287.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Przepisy przejściowe (art. 58)	W myśl art. 58 projektu osoby ubezwłasnowolnione całkowicie przed dniem wejście w życie przedmiotowych rozwiązań stają się z mocy prawa, na okres 5 lat, osobami wspieranymi a ich dotychczasowi opiekunowi prawni stają się tymczasowymi kuratorami reprezentującymi upoważnionymi do prowadzenia wszelkich. Analogiczne uregulowanie dotyczy osób ubezwłasnowolnionych częściowo, z tą	Uwaga nieuwzględniona W przypadku osób ubezwłasnowolnionych częściowo kurator tymczasowy będzie z mocy prawa uprawniony do prowadzenia spraw określonego rodzaju upoważnionym do wyrażania zgody na czynności prawne dokonywane przez osobę, dla której został

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			różnicą, że wspierający ich kuratorzy reprezentujący będą upoważnieni do wyrażania zgody na czynność prawne dokonywane przez osobę, dla której zostali ustanowieni w zakresie wynikających z orzeczenia sądu o częściowym ubezwłasnowolnieniu. W tym kontekście należy po pierwsze odnotować fakt, że w przypadków osób ubezwłasnowolnionych częściowo nie zawsze musi być tak, że osoby te zawsze w chwili wejścia w życie projektu będą miały ustanowionego kuratora. Zgodnie z obowiązującym 181 Kodeksem Rodzinnym i Opiekuńczym kurator osoby ubezwłasnowolnionej częściowo jest powołany do jej reprezentowania i do zarządu jej majątkiem tylko wtedy, gdy sąd opiekuńczy tak postanowi. Ponadto, zdaniem HFPC, przewidziany przez projektodawcę okres przejściowy obejmujący automatyczne przekształcenie ubezwłasnowolnienia w nową instytucję jest zbyt długi i powinien zostać skrócony. Tylko takie działanie pozwoli na efektywne dostosowanie sytuacji osób obecnie ubezwłasnowolnionych do nowych realiów prawnych, w tym uwzględnienie ich stanowiska w zakresie wyboru kuratora reprezentującego oraz zakresu jego funkcjonowania. W tym celu projekt powinien zakładać stopniowe weryfikowanie	ustanowiony i w zakresie wynikającym z orzeczenia sądu o ustanowieniu kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej. W przypadku stwierdzenia, że zakres działania tymczasowego kuratora reprezentującego jest niewystarczający albo nadmiarowy możliwe będzie złożenie do sądu wniosku o ustanowienie kuratora reprezentującego na podstawie nowej ustawy. Wówczas prawa takiej osoby będą zabezpieczone od samego początku obowiązywania przepisów. Projektowane rozwiązanie w praktyce spowoduje stopniowe weryfikowanie poszczególnych przypadków ubezwłasnowolnienia i przekształcanie ich we wsparcie kuratora reprezentującego, jednakże z pozycji weryfikacji kuratora tymczasowego..

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			poszczególnych przypadków ubezwłasnowolnienia przekształconego we wsparcie kuratora reprezentującego, poczynając od tych z nich, które zostały ustanowione najwcześniej. Tylko taki sposób weryfikacji tych środków przyczyni się do efektywnego dostosowania sytuacji tych osób do wymagań Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami.	
288.	PFON, PSONI, INŻ	Dział 5. Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe	W projekcie brakuje przepisów przejściowych dotyczących innych istotnych aktów prawnych, mających znaczenie dla osób z niepełnosprawnościami i innych potrzebujących wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Postulujemy o ścisłą współpracę przede wszystkim z MRPiPS oraz z MZ o uwzględnienie regulacji pozostających w ich kompetencjach w przepisach przejściowych. Proponowany w projekcie ogólny przepis art. 65 nie jest wystarczający dla zapewnienia celu instrumentów wspieranego podejmowania decyzji i przede wszystkim zgodności z art. 12 Konwencji.	Wyjaśnienia do uwagi Projektodawca dokonał przeglądu wszystkich regulacji wykraczających poza obszar prawa cywilnego, w których ustawodawca posługuje się pojęciami ubezwłasnowolnienia, pełnej (braku pełnej) zdolności do czynności prawnych w porozumieniu z innymi resortami.
289.	Zastępca Przewodniczącego KKPC	Uwagi do przepisów przejściowych	Przepisy przejściowe nie regulują tego, czy i jeśli tak, to w jakim trybie wskutek uchYLENIA niedawno dodanego art. 183 k.r.o. o kuratorze dla pełnoletniej osoby niepełnosprawnej dojdzie do wkomponowania tych kuratorów i kurandów w projektowane rozwiązania. Po zmianie art. 183	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			k.r.o., która weszła w życie 15 lutego 2024 roku kuratorzy ustanawiani na podstawie art. 183 k.r.o. mogą być uprawnieni do reprezentowania osób niepełnosprawnych, które nie zostały ubezwłasnowolnione. Przepisy przejściowe nie przewidują jak traktować te kuratele i jakie przepisy do nich należy stosować po uchyleniu tych, na podstawie których zostały ustanowione. Jest to niezmiernie ważna kwestia do rozstrzygnięcia zanim projekt UD80 trafi na kolejne etapy procesu legislacyjnego. Prof. B. Lackoroński podkreślił na koniec swoich uwag, że wstępna analiza projektu prowadzi do wniosku, że powinien on być przedmiotem bardziej wnikliwej i na pewno	
290.	Obywatel 4		10) Art. 64 – Proponuje nadać projektowanemu przepisowi treść: W okresie czterech lat od dnia wejścia w życie ustawy sąd wszczyna postępowanie w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego z urzędu lub na wniosek tymczasowego kuratora reprezentującego.	Uwaga nieuwzględniona Skrócenie okresu nie jest możliwe z uwagi na braki kadrowe i aktualne obciążenie sądów powszechnych.
291.	PFON, PSONI, INŻ	art. 65	Proponowany art. 65 w swoim kształcie może prowadzić do niezgodności z art. 12 Konwencji, Komentarzem nr 1 do KPON i celem ustawy. Artykuł podważa cel ustawy w postaci indywidualnego określania zakresu wsparcia. Artykuł jest konsekwencją braku szczegółowych przepisów przejściowych i dostosowujących do	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wielu obowiązujących aktów normatywnych i z tego powodu prowadzić może do wielu nadużyć. Najważniejsze jest to, że nie uwzględnia zupełnie przewidzianej w art. 21 zakresowości wsparcia realizowanego przez kuratora reprezentującego, a to powinno być podstawą do ewentualnych ograniczeń w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych, o których mowa w art. 65. Propozycja brzmienia przepisu <i>paragraf 1</i> <i>Ilekoć w obowiązujących przepisach jest mowa o ubezwłasnowolnieniu w rozumieniu uchylanego art. 13 i art. 16 w brzmieniu dotychczasowym ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, należy przez to rozumieć korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego, w zakresie określonym w postanowieniu lub pełnomocnictwie</i>	się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie.
292.	Obywatel 5	Art 65. Punkt 2 oraz 3 oraz 5	Art. 65.3. „Ilekoć obowiązujące przepisy prawa uzależniają określone uprawnienia lub obowiązki od posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych należy przez to rozumieć pełnoletność oraz brak korzystania z instrumentów wsparcia w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowego”.	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Zapisy te wskazują/tak je rozumiemy, że osoby korzystające z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego będą nadal miały w Polsce nadal de facto status osoby ubezwłasnowolnionej gdyż sam ustawodawca wskazuje , że są to osoby nadal nie mające w Polsce zdolności do czynności prawnych. Przeczy to treści uzasadnienia do ustawy i podważa intencje wprowadzanych zmian (w szczególności art. 65.3).	się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator mając na uwadze ochronę jej praw oraz

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				bezpieczeństwo obrotu gospodarczego. W związku z powyższym konieczne jest wprowadzenie tego rodzaju regulacji.
293.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Proponowany art. 605 ⁵ § 1 k.p.c.	Używa nieustawowego pojęcia „Sali posiedzeń” w sytuacji, gdy niewątpliwie chodziło o czynności dokonywane przez sędziego wyznaczonego w miejscu zamieszkania lub aktualnego pobytu osoby, której dotyczy postępowanie	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie „sala posiedzeń” jest ustawowe. K.p.c. posługuje się tym pojęciem w art. 576 k.p.c.
294.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Proponowany art. 605 ⁵ § 4 k.p.c.	Używa pojęcia „osób uczestniczących w posiedzeniu”, natomiast w razie czynności dokonywanych w ramach § 1 możliwe jest wysłuchanie przez sędziego wyznaczonego i wówczas nie ma posiedzenia, tylko protokół z czynności Propozycja brzmienia przepisu W miejsce słowa „posiedzeniu” wpisać „czynności”	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie „uczestniczących w posiedzeniu” aktualnie uregulowane jest w art. 547§ 3 k.p.c. Pojęcie to nie budzi wątpliwości.
295.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Proponowany art. 605 ¹⁷ § 3 k.p.c.	Uwagi identyczne, jak w punkcie 3 (do Art. 12.ust.1)	Uwaga uwzględniona
296.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Proponowany art. 605 ¹³ § 3 k.p.c.	1. Mowa jest o „przepisach o pomocy społecznej”, czyli jakich? Brak jest jakiegokolwiek wskazania precyzującego. 2. Jaki jest tryb postępowania? W oparciu o czyj wniosek i jakie dowody Sąd ma orzec	Przepis wzorowany na obecnym art. 162 kro. Przy czym projektodawca zmienia art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Wypłata tak przyznanego wynagrodzenia stanowi

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			o pokrywaniu wynagrodzenia ze środków publicznych? 3. Brak możliwości zaskarżenia postanowienia Sądu o pokryciu wynagrodzenia „ze środków publicznych” pozostających w gestii dysponenta niebędącego Sądem i nieuczestniczącego w żaden sposób w postępowaniu wydaje się wątpliwe konstytucyjnie; 4. Jakie to są środki publiczne, w czyjej gestii pozostające (gminy, powiatu, województwa, Skarbu Państwa?), na podstawie jakich konkretnych przepisów? 5. Czy dysponent środków publicznych ma możliwość uczestniczenia w takim postępowaniu sądowym i bronić swych interesów? 6. Czy postanowienie w tym przedmiocie podlega jakiegokolwiek kontroli instancyjnej?	zadanie zlecone gminy w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej. Aktualnie na podstawie art. 162 kro przyznawane jest wynagrodzenie opiekunom prawnym, zarówno wykładnia przepisu jak i jego praktyczne zastosowanie nie budzą wątpliwości.
297.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Proponowany art. 605 ⁴ § 1 k.p.c.	Czy istotnie słuszna jest generalna rezygnacja z udziału Prokuratora w tych postępowaniach? Dotychczasowa praktyka rozpoznawania spraw o ubezwłasnowolnienie wskazuje, że jego obligatoryjny udział nie miał charakteru blankietowego, ale wiązał się z merytoryczną pomocą dla Sądu	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Propozycja brzmienia przepisu Dodać: pkt 5) Prokurator	
298.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Proponowany art. 605 ³ § 1 k.p.c.	Czy istotnie słuszna jest generalna rezygnacja z uprawnienia Prokuratora do złożenia wniosku wszczynającego postępowanie? Dotychczasowa praktyka rozpoznawania spraw o ubezwłasnowolnienie wskazuje, że w wielu przypadkach umożliwiał on niezwłoczne wszczęcie postępowania w tych przypadkach, gdy wymagało tego dobro uczestnika, a inne umocowane ustawowo osoby z różnych przyczyn pozostawały bierne; Naiwnością jest oczekiwanie, że uprawnienie to przejmą w praktyce gminy lub organizacje pozarządowe, zwłaszcza w świetle brzmienia § 2 przepisu. Prokuratora takie „mentalne” lub organizacyjne ograniczenia nie obejmowały. Jest to tym bardziej istotne, że sąd może wszcząć postępowanie z urzędu tylko w przypadkach z proponowanego art. 605 ¹ § 1 k.p.c. Propozycja brzmienia przepisu Dodać: pkt 8) Prokurator	Uwaga uwzględniona
299.	Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce	w Konstytucji w art. 62 ust. 2 Prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania	Na marginesie wszystkich uwag należy zauważyć, że o osobach ubezwłasnowolnionych jest mowa w Konstytucji w art. 62 ust. 2 Prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje	Wyjaśnienia do uwagi Zgodnie z art. 235 Konstytucji:

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych, który będzie niezgodny z proponowanymi zmianami, jako że nie będzie już osób ubezwłasnowolnionych.	Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie. Nie może zatem prowadzić równoległych prac nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji. Art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłemu utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji. Por. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, GSP 2018, nr 2, s. 151–168. Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłemu utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści. Podobne stanowisko do stanowiska projektodawcy przedstawił RPO w uwagach do projektu ustawy. Projektodawca dokonał zmian w ustawie prawo wyborcze.
300.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Przy Krajowej Radzie Radców Prawnych	Przepisy przejściowe	5. W kwestii przepisów przejściowych przewidziano rozwiązanie, z którego wynika, że sąd pierwszej instancji, przed którym toczy się postępowanie o ubezwłasnowolnienie przekazuje akta sądowi właściwemu (opiekunческому). Powyższe rozwiązanie jest nietrafne, gdyż spowoduje nie tylko przedłużenie postępowań, ale także doprowadzi do nieuniknionego powielania czynności procesowych czy dowodowych. Sądy okręgowe, orzekające dotąd w sprawach o ubezwłasnowolnienie, powinny doprowadzić sprawę do końca jako sprawę o ustanowienie, zmianę lub uchylenie kuratora reprezentującego (art. 60 ust. 1), a następnie akta przekazać celem prowadzenia przez właściwy sąd opiekuńczy postępowania wykonawczego, w zakresie nadzoru nad kuratorem.	Uwaga nieuwzględniona Po wejściu w życie nowej ustawy zmieni się właściwość sądów orzekających w sprawie osób potrzebujących wsparcia, zatem prowadzenie spraw przez sądy okręgowe doprowadziłoby do nieważności postępowania.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
301.	Sąd Okręgowy w Szczecinie Prezes Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie	Art. 60 ust. 3	Pomimo przewidzianego w projekcie ustawy dość długiego vacatio legis — tut. wydział rodzinny działający jako sąd opiekuńczy, nie jest przygotowany do przejęcia (spodziewanych wielu, najprawdopodobniej i kilkuset rocznie) niejako „z dnia na dzień” spraw o ubezwłasnowolnienie, jako spraw o ustanowienie kuratora, które nie zostaną zakończone w sądzie okręgowym na dzień wejścia w życie ustawy (art. 60 ust. 3 projektu ustawy), a to przede wszystkim ze względu na braki kadrowe w obsadzie orzeczniczej wydziału.	Wyjaśnienie do uwagi Obszar właściwości Sądu Okręgowego w Szczecinie obejmuje: Sąd Rejonowy w Choszczynie Sąd Rejonowy w Goleniowie Sąd Rejonowy w Gryficach Sąd Rejonowy w Gryfinie Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim Sąd Rejonowy w Łobzie Sąd Rejonowy w Myśliborzu Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Sąd Rejonowy w Świnoujściu Wobec powyższego sprawy o ubezwłasnowolnienie po wejściu w życie nowych przepisów zostaną przekazane do wszystkich sądów rejonowych posiadających wydziały rodzinne, z obszaru właściwości Sądu Okręgowego w Szczecinie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
302.	Obywatel 5	Uwaga ogólna do Uzasadnienia	„Dziękuję za ten projekt. Od lat, jako rodzina 23 córki z niepełnosprawnością sprzężoną ruchową i intelektualną oraz złożonymi potrzebami w komunikowaniu się, czekamy na nowe instrumenty WPD w miejsce strachu przed uwłaczającym godności człowieka ubezwłasnowolnieniem. Nasza córka, podobnie jak każdy Polak z niepełnosprawnością, nie zasłużyła sobie niczym na takie traktowanie przez państwo polskie, jakim jest uwłaczające godności człowieka ubezwłasnowolnienie. Niezawinione przez obywatela okoliczności, jakim w przypadku córki było głębokie wcześniactwo i nagły poród skutkujący zamartwicą okołoporodową i będący powodem niepełnosprawności znacznej ruchowej i NI – nie może być powodem do śmierci cywilnej obywatela. Nie można odbierać osobie z niepełnosprawnością praw tylko dlatego, że jest w stanie, w jakim nigdy nie chciałaby się znaleźć ani ona ani nikt inny. Można z praw nie skorzystać ale je mieć. Ubezwłasnowolnienie pozbawiło Polskę relacji z osobami z niepełnosprawnościami i szacunku do nich oraz uwzględniania ich praw w projektowanych rozwiązaniach dostępnych dla innych obywateli (mieszkalnictwo, usługi, praca, czas wolny, służba zdrowia, prawa wyborcze...). Dlaczego społeczeństwo nie patrzy i nie mówi do	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakiegokolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie. Zdaniem projektodawcy nie jest możliwe uregulowanie wszystkich stanów faktycznych jakie będą występowały po likwidacji ubezwłasnowolnienia. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>osoby z niepełnosprawnością tylko patrzy i mówi do opiekuna? Dlaczego nie ma dostępności dla osób z niepełnosprawnościami do miejsc i usług dostępnych dla reszty? Właśnie dlatego, że wszyscy w Polsce przyzwyczaili się że tych osób “nie ma”. Reasumując, nowa ustawa zapoczątkuje nową jakość postrzegania praw osób z niepełnosprawnościami w Polsce tak by państwo: urzędnicy i obywatele zaczęli nareszcie dostrzegać osoby z niepełnosprawnościami jako oddzielny byt wymagający różnego poziomu wsparcia w podejmowaniu decyzji, a to wsparcie będzie mogło być weryfikowalne i zindywidualizowane. Obligując Polskę do tego wytyczne ONZ oraz KPON i Komentarz nr 5, co zostało bardzo dobrze wyjaśnione w Uzasadnieniu do konsultowanego projektu</i> <i>Niniejsza treść zawarta w poprzedniej kolumnie została napisana po przeczytaniu Uzasadnienia do ustawy.</i> <i>Po przeczytaniu treści ustawy, z głębokim żalem stwierdzamy, że:</i> projekt nie odzwierciedla zapisów idei i zapowiedzi zawartych w Uzasadnieniu do Ustawy w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami wymagających intensywnego wsparcia. W naszej	osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego. W związku z powyższym konieczne jest wprowadzenie tego rodzaju regulacji.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ocenie zaproponowane zapisy w projekcie nadal pozbawiają te osoby zdolności do czynności prawnych. (art. 65.3.). Rodzi si zatem pytanie, czy był to zabieg celowy czy wrażenie i nasz interpretacja wynika z niedostatecznie jasno sformułowanego przez projektodawcę zapisu?	
303.	Związek Banków Polskich	Str. 18, OSR UD80, Rozdział 4	Rozdział 4 Podmioty na które oddziałuje projekt – nie ma wśród nich instytucji finansowych. Wnioskujemy o dopisanie do listy podmiotów Instytucje finansowe. Projekt zmienia również ich działanie wobec osób, które wymagają wsparcia w podejmowaniu decyzji. Dostosowanie wewnętrznych przepisów do obsługi tej grupy osób, w tym uwzględnienie instytucji: kuratora wspierającego i reprezentującego.	Uwaga uwzględniona
304.	Inicjatywa “Nasz Rzecznik”, Fundacja Po Mojemu w Krakowie	ocena skutków regulacji	Konieczne jest zwiększenie etatyzacji sądów rejonowych. W treści oceny skutków regulacji wskazuje się, iż dla należytej realizacji procedur konieczne będzie dodatkowe 250 etatów sędziowskich a jednocześnie przewiduje się zwiększenie obsady sędziowskiej w liczbie tylko 82. To niespójność. Nadto pominięto możliwość dodatkowych etatów referendarzy sądowych, którzy mogliby być wsparciem dla wydziałów rodzinnych.	Wyjaśnienie na uwagi Ministerstwo pozytywnie opiniuje wszelkie inicjatywy mające na celu zwiększenie etatyzacji sądownictwa powszechnego. W przedmiotowym przypadku zgłoszony postulat wynika jednak z niepełnego odczytania uzasadnienia OSR i tym samym nie może zostać poparty.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
1.	STOWARZYSZENIE NOTARIUSZY RP	art. 3 ust. 4)	KOMENTOWANA REGULACJA: <i>W przypadku, gdy wsparcie udzielane przez asystenta prawnego dotyczy spraw wymagających dostępu do informacji objętych tajemnicą zawodową, a w umowie nie zastrzeżono inaczej, umowa asysty prawnej zawiera upoważnienie asystenta prawnego do dostępu do informacji objętych tą tajemnicą wraz z określeniem zakresu dostępu asystenta do tych informacji.</i> TREŚĆ UWAGI: Przepis ten jest niespójny z aktualnymi regulacjami dotyczącymi tajemnicy zawodowej. Należy zauważyć, że tajemnica zawodowa została ustanowiona nie w interesie jej dysponenta, a w interesie osób, które tę tajemnicę mu powierzyły (por. m. in. post. SN z 29.10.2014 r., SDI 28/14, Legalis), a zatem rozszerzanie dostępu do niej na podstawie umowy z osobami trzecimi jest nieuzasadnione. Na przykładzie tajemnicy notarialnej należy także wskazać, że obowiązek zachowania tajemnicy trwa także po odwołaniu notariusza, wobec czego istnieje ryzyko nieuprawnionego dostępu do tajemnicy notarialnej	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z art. 3 ust. 1 asystent prawny udziela osobie potrzebującej wsparcia faktycznego w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w treści umowy. Oznacza to, że tajemnica zawodowa dotyczy wyłącznie własnych spraw osoby wspieranej. Nigdy nie będzie dotyczyła spraw zawodowych osoby wspieranej. Z istoty asysty prawnej wynika, że asystent prawny nigdy nie będzie mógł być ustanowiony do spraw zawodowych osoby wspieranej.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			w sytuacji, gdy osoba wykonująca uprzednio zawód notariusza zostanie osobą wspieraną. Przepis ten należy zaopiniować negatywnie.	
2.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami , Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia	Art. 13	Mając na względzie brzmienie art. 13 projektowanej ustawy zauważyć należy, że możliwość ustanowienia kuratora na lat 5, a w szczególności możliwość ustanowienia go pod pewnymi warunkami na okres 10 lat, nie odpowiada standardom Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. Nie stanowi to bieżącego nadzorowania i weryfikowania sytuacji osoby z niepełnosprawnością i sprawdzania, czy rzeczywiście tego rodzaju wsparcie jest potrzebne.	Uwaga nieuwzględniona. DPCiG podzielił uwagi dotyczące zasadności ustanowienia kuratora reprezentującego na okres przekraczający 5 lat , w przypadkach ustalenia przez sąd, że przesłanki ustanowienia kuratora reprezentującego nie mogą ulec zmianie. Uwagi w tym zakresie zgłaszał Zastępca Przewodniczącego KKPC oraz Inicjatywa “Nasz Rzecznik”, Fundacja Po Mojemu w Krakowie, Sąd Okręgowy w Szczecinie. Z uwagi Zastępcy Przewodniczącego KKPC wynikało, że: <i>Nie do końca jest jasne dlaczego kuratora wspierającego można ustanowić jedynie na czas oznaczony nie dłuższy niż 5 lat. Ustanowienie tego rodzaju kurateli nie wiąże się z ograniczeniem zdolności do czynności prawnych ani z umocowaniem kuratora do reprezentowania kuranda. Konieczność takiego ograniczenia nie wynika wprost z art. 12 KPN. Z tego</i>

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				<i>powodu rodzi się pytanie, dlaczego ten kurator może być ustanowiony tylko na czas oznaczony i ma podlegać maksymalnie co 5 lat sprawdzeniu, czy nadal jest on potrzebny, skoro zgodnie z art. 17 ust. 1 sąd uchyla kuratelę w każdym czasie, gdy odpadnie przyczyna jej ustanowienia. Kurandzi, dla których kuratela wspierająca będzie ustanawiana w założeniu będą w stanie samodzielnie złożyć wniosek o uchylenie kurateli. Proponowany art. 14 może zniechęcać do podejmowania się roli kuratorów wspierających, ponieważ sprawowanie takiej funkcji będzie wiązało się z obowiązkowym zaangażowaniem w procedurę sądową co najmniej raz na 5 lat.</i> <i>Jak podkreślali uczestnicy dyskusji w ramach posiedzenia Katedr, dla osób nieuleczalnie chorych albo mających choroby wrodzone to postępowanie sprawdzające, czy kurator wspierający jest nadal potrzebny może stanowić uporczywą procedurę powtarzającą się, mimo że jej wynik będzie niezmienny za każdym razem (problem też dostrzeżono</i>

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				<i>także w trakcie prac w KKPC). Czy w takich sytuacjach prawo powinno zmuszać do udziału w procedurze co pięć lat, w której osobie z niepełnosprawnością powagą Państwa przypomina się, że jej stan jest niezmiennie niezmienny? Rozumiem, że okresowego sprawdzenia sytuacji osoby z niepełnosprawnością wymaga się w konwencji w przypadku jakiegokolwiek przypadku zastępstwa pośredniego, ale czy w zakresie kurateli wspierającej nie idziemy z tym rozwiązaniem zbyt daleko, ze szkodą lub udręką dla takiej osoby.</i>
3.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami , Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia	Art. 19	Na wstępie należy wskazać, że poniższa uwaga jest kluczowa z punktu widzenia zgodności projektowanej ustawy z Konwencją ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami (KPON). W ramach projektowanego art. 19 ust. 1 pkt 1 ustawy w związku z ust. 2 istotnie zmieniono poprzednie brzmienie projektu ustawy, wykluczając sytuacje, w których osoba z niepełnosprawnością, reprezentowana przez kuratora reprezentującego, dokonuje czynności samodzielnie w zakresie, w jakim sąd określił	Uwaga nieuwzględniona DPCIG przesądził o zastępstwie w art. 19 ustawy (wyłączenie reprezentacji równoległej w prawie materialnym) w przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego. Celem ochrony praw stron oraz zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania przewidziano także szczególne regulacje odnoszące się do postępowań sądowych/procesowych. Zmiana spójnika „albo „ na lub” miała na celu wprowadzenie elastycznej instytucji,

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			reprezentację kuratora reprezentującego na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 1. Oznacza to, że nie mamy domniemania, że osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, ma zdolność do czynności prawnych. W konsekwencji nie wpisuje się to w podstawowe założenia projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, które z kolei służyć mają realizacji standardów Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami dotyczących korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami ze zdolności do czynności prawnych (art. 12 KPON). Osoba, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego w zakresie czynności, co do których kurator może działać w imieniu tej osoby, powinna mieć również prawo do samodzielnego dokonania tych czynności. Wprowadzenie ust. 2 jest tym bardziej pozbawione sensu, mając na względzie zmianę spójnika w ustępie pierwszym z „albo” na „lub”. W związku z tym sąd może określić jedną czynność zarówno jako taką, w której może działać kurator reprezentujący w imieniu danej osoby, jak i taką,	która będzie odpowiadać na potrzeby osób potrzebujących wsparcia. Trudno sobie wyobrazić sytuację w której sąd jednocześnie ustanowi kuratora reprezentującego w imieniu i za zgodą do dokonania tej samej czynności. Projekt przewiduje możliwość ustanowienia dwóch rodzajów kuratorów z uwagi na różnorodność stanów faktycznych , które będą podlegały ocenie. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia, czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. W wyniku analizy zgłoszonych uwag zrównano w projekcie skutki czynności dla osób, które mają kuratora reprezentującego za zgodą i kuratora reprezentującego działającego w imieniu.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			która wymaga jego zgody. Natomiast ust. 2 powoduje, że automatycznie w przypadku całego zakresu upoważnienia do działania przez kuratora wyłączona jest możliwość samodzielnej reprezentacji. Art. 19 wymaga również uzupełnienia o regulacje dotyczące kompetencji kuratora oraz uprawnień osoby wspieranej w zakresie zdolności procesowej. W naszej ocenie błędem jest przyjęte w projekcie rozwiązanie, w ramach którego ustanowienie kuratora pociąga za sobą ingerencję w zdolność procesową osoby. Sąd powinien mieć możliwość określenia w orzeczeniu indywidualnego zakresu ingerencji w zdolność procesową osoby. W ślad za tą zmianą należy dokonać odpowiednich modyfikacji w przepisach zmieniających ustawy regulujące konkretne postępowania. Automatyczne pozbawienie zdolności procesowej jest dyskryminacją i jest niezgodne z Komentarzem ogólnym nr 1 do KPON.	Projekt w obecnym kształcie odchodzi od tzw. „reprezentacji równoległej” na rzecz zastępczego podejmowania decyzji. Podkreślić jednak należy, że czynność prawna dokonana przez osobę wspieraną pomimo ustanowienia dla niej kuratora reprezentującego nie jest bezwzględnie nieważna a bezskutecznie zawieszona do czasu jej potwierdzenia przez kuratora (proj. art. 19 ust. 2). Powyższe powoduje, że ustanowienie kuratora reprezentującego nie jest tożsame z aktualnym ubezwłasnowolnieniem. Projekt przewiduje także możliwość ustanowienia kuratora wspierającego dla osoby potrzebującej wsparcia w prowadzeniu jej spraw. W przypadku tego rodzaju wsparcia, osoba wspierana zawsze będzie mogła samodzielnie dokonywać czynności prawnych.
4.	STOWARZYSZENIE NOTARIUSZY RP	art. 20 (zdanie pierwsze)	KOMENTOWANA REGULACJA: <i>Kurator reprezentujący, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2 uzyskuje zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej.</i>	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie „ważniejszych spraw” jest pojęciem kodeksowym, użytym w szczególności w art. 95 k.r.o., 156 k.r.o. i 158 k.r.o. Pojęcie to nie budzi wątpliwości

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			TREŚĆ UWAGI: W art. 19 projektodawca wskazuje, iż sąd, przy powołaniu kuratora reprezentującego, określa zakres i rodzaj spraw, przy prowadzeniu których czynności mogą być dokonywane zarówno przez kuratora jak i osobę wspieraną, pilnując, aby sprawy pozostawione do osobistego prowadzenia przez osobę wspieraną nie zostały nadmiernie ograniczone (art. 14 projektu Ustawy). W artykule 15 projektu Ustawy wskazane są wytyczne dla kuratora co do sposobu prowadzenia spraw osoby wspieranej. Jednocześnie w art. 20 zastrzeżono, że wszystkie ważniejsze sprawy mogą być dokonywane jedynie za zezwoleniem sądu, co powoduje, że wskazany w kolejnym zdaniu tego przepisu katalog spraw wymagających zezwolenia sądu jest katalogiem otwartym. Koncepcja ta kłóci się z przyjętą w ustawie ogólną ideą preferowania autonomii woli osoby wspieranej i podejmowania przez nią decyzji przy wsparciu kuratora. Należy zauważyć, że samo pojęcie „ważniejszych spraw” w praktyce będzie budzić wątpliwości jako pojęcie nieostre i wymagające wykładni na drodze orzecznictwa, ponadto biorąc pod uwagę założenia tej ustawy, zgoda sądu na dokonanie czynności przez kuratora powinna być wyjątkiem od	interpretacyjnych i nie jest nowym terminem. Projektodawca celowo posłużył się w treści art. 20 i art. 109 (12) katalogiem otwartym. Po pierwsze trudno przewidzieć wszystkie sytuacje, kiedy zgoda sądu będzie niezbędna do prawidłowego wykonywania zadań kuratora reprezentującego. Po drugie zastosowanie otwartego katalogu czynności dokonywanych w imieniu osoby wspieranej przez kuratora, na jakie wymagana jest zgoda sądu, urealnia zindywidualizowanie wsparcia udzielanego przez kuratora. W odniesieniu bowiem do różnych osób wspieranych, w zależności od ich sytuacji majątkowej, rodzinnej i indywidualnych potrzeb, określona czynności może być uznana za sprawę ważną w rozumieniu projektowanego przepisu, lub nie. Przepis jest wzorowany na aktualnie obowiązującym art. 156 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Aktualnie przyjmuje się, że

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ogólnej zasady , zaś przypadki wymagające takiej zgody powinny zostać sformułowane w katalogu zamkniętym. Za powyższym argumentem przemawia również to, że brak zezwolenia sądu na dokonanie czynności powoduje nieważność czynności (art. 19 projektowanego k.c.).	dokonanie czynności prawnej przez opiekuna z naruszeniem art. 156 k.r.o. powoduje bezwzględną nieważność czynności prawnej na podstawie art. 58 § 1 k.c. Na gruncie projektowanej regulacji ustawodawca zdecydował się przesądzić o nieważności takiej czynności nadając nowe brzmienie art. 19 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny.
5.	STOWARZYSZENIE NOTARIUSZY RP	art. 20 pkt 2)	KOMENTOWANA REGULACJA: <i>2) zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest <u>budynek</u> lub lokal;</i> TREŚĆ UWAGI: Przedmiotem ograniczonego prawa rzeczowego może być zabudowana nieruchomość, a nie budynek, który jest w takim przypadku jedynie częścią składową rzeczy. Proponujemy w miejsce słowa „budynek” wpisać „zabudowana nieruchomość”.	Uwaga nieuwzględniona Przepis na wzór art. 37 par. 1 pkt.2 k.r.i.o. „Czynność prawna prowadząca do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal. Zgodnie z treścią art. 37 § 1 pkt 2 KRO zgoda drugiego małżonka jest potrzebna do dokonania czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal. Pomimo że zakres art. 37 § 1 pkt 2 KRO jest dyskusyjny (a zwłaszcza jego stosunek do art. 37 § 1 pkt 1 KRO) należy przyjmować, iż zbycie, obciążenie bądź nabycia prawa rzeczowego do nieruchomości

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				budynkowej bądź lokalowej, o którym w nim mowa, dotyczy zarówno własności tychże, jak i ograniczonych praw rzeczowych, które mogą być ustanawiane na nieruchomości budynkowej bądź lokalowej, a zwłaszcza użytkowania, czy służebności” (zob. m.in. K. Gołębiowski, Zarząd, s. 416). M. Załucki (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz do art. 37 § 1 pkt. 2 k.r.o., Warszawa 2023.
6.	STOWARZYSZENIE NOTARIUSZY RP	art. 25 pkt 14) (art. 1019 ¹² KC)	KOMENTOWANA REGULACJA: <i>§ 1. Pełnomocnik rejestrowany uzyskuje zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku mocodawcy (...)</i> TREŚĆ UWAGI: Treść uwagi jak w pkt 2 powyżej, dot. art.20 zdanie pierwsze	Uwaga nieuwzględniona Por. odpowiedź na uwagę do art. 20 projektu.
7.	STOWARZYSZENIE NOTARIUSZY RP	art. 25 pkt 14) (art. 1019 ¹⁴ KC)	KOMENTOWANA REGULACJA: <i>Z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego wygasają pełnomocnictwa udzielone przez mocodawcę, obejmujące umocowanie do czynności wchodzących w zakres pełnomocnictwa rejestrowanego za wyjątkiem pełnomocnictw w postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi, a także pełnomocnictw, w stosunku</i>	Uwaga nieuwzględniona Pełnomocnictwo rejestrowane będzie szczególnym rodzajem pełnomocnictwa - udzielanym na wypadek gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia mocodawca nie był w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Pełnomocnictwo rejestrowane będzie

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>do których mocodawca zrzekł się odwołania lub niewygasających na wypadek śmierci mocodawcy oraz prokury.</i> TREŚĆ UWAGI: Powyższy przepis będzie najbardziej problematyczny z punktu widzenia praktyki obrotu cywilnoprawnego. W praktyce wiele umów zawiera zapisy dotyczące pełnomocnictw, warunkujących niejednokrotnie sprawność wykonania zobowiązania. Powstanie reguły automatycznego wygaśnięcia pełnomocnictw jest sprzeczne z ogólną ideą braku utraty zdolności do czynności prawnych mocodawcy w przypadku zastosowania wobec niego instrumentu wspieranego podejmowania decyzji. Zwrócić należy uwagę na to, że mocodawcy może zależeć na utrzymaniu pełnomocnictwa, ponadto, po uchyleniu stosowania wobec mocodawcy instrumentu wspierania decyzji (co przecież w praktyce jest możliwe), pełnomocnictwa cywilne nie odżywają i trzeba je ustanawiać na nowo (szerzej Bieranowski A., <i>Pełnomocnictwo rejestrowane według założeń projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji – w poszukiwaniu przestrzeni dla autonomii woli i</i>	obejmowało ustawowy zakres umocowania do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych, a także do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi. W związku z powyższym przewiduje się w projektowanym art. 109¹⁴ Kodeksu cywilnego, że z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego wygasają pełnomocnictwa udzielone przez mocodawcę, obejmujące umocowanie do czynności wchodzących w zakres pełnomocnictwa rejestrowanego – za wyjątkiem pełnomocnictw w postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi, a także pełnomocnictw, w stosunku do których mocodawca zrzekł się odwołania lub niewygasających na wypadek śmierci mocodawcy oraz prokury.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>subsydiarności w świetle bezpieczeństwa obrotu</i>, Rejent nr 2, 2025, s. 49-50). Proponujemy by przepis ten w całości uchylić.	Projektowana regulacja zakłada, że co do zasady osoba wspierana ma być reprezentowana przez pełnomocnika rejestrowanego, natomiast wyjątkowo nie wygasną tzw. pełnomocnictwa procesowe oraz pełnomocnictwa, w stosunku do których mocodawca zrzekł się odwołania lub niewygasające na wypadek śmierci mocodawcy oraz prokura. Instytucja pełnomocnictwa rejestrowanego ma charakter dobrowolny. Nie należy tracić z pola widzenia, że pełnomocnik rejestrowany będzie instrumentem modelu wspieranego podejmowania decyzji. Jest to dobrowolny instrument, który może ustanowić każda osoba pełnoletnia, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego. Celem ochrony interesów mocodawcy projekt przewiduje m.in., że pełnomocnik rejestrowany będzie podlegał nadzorowi sądu.
8.	STOWARZYSZENIE NOTARIUSZY RP	art. 25 pkt 14) (art. 1019 ¹⁶ pkt 6) KC)	KOMENTOWANA REGULACJA: <i>§1. Umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie powstaje w przypadku: (...)</i> <i>6) powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla tego pełnomocnika.</i>	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca w projekcie posługuje się co do zasady sformułowaniem „powstanie umocowania”. Celem zapewnienia

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			TREŚĆ UWAGI: Powyższe zdanie jest konstrukcyjnie nieczytelne. Może bardziej przejrzyste, zgodne z regułami gramatyki języka polskiego, byłoby nadanie temu przepisowi treści: „jeśli został w stosunku do niego umocowany pełnomocnik rejestrowany,”.	spójności projektowanej regulacji uzasadnione jest pozostawienie ww. sformułowania.
9.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia	Art. 27	Odnosząc się do zmian w kodeksie postępowania cywilnego zauważyć należy, że art. 605 z indeksem górnym 7 nie powinien odnosić się do osoby z zaburzeniami psychicznymi, ponieważ nie ma takiej potrzeby. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną będą badane i oceniane np. tylko przez psychiatrę lub neurologa, a tymczasem nieodzowna jest w tym przypadku ocena psychologa.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana regulacja posługuje się sformułowaniem zaburzeń psychicznych w art. 605 (7) § 1 kpc. Jest to definicja przeniesiona z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (wyjaśnienie w uzasadnieniu do art. 605(7) kpc). Brak podstawy do kwestionowania tej definicji.
10.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną,	Art. 28 i kolejne	W przepisach zmieniających określono szereg zawodów, funkcji i stanowisk, co do których przewidziano, że ustanowienie dla danej osoby kuratora reprezentującego lub umocowanie pełnomocnika rejestrowanego powoduje niemożność uzyskania prawa do wykonywania takiego zawodu, zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji. Zamiast automatycznego pozbawienia prawa osób, dla których został	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie jest możliwa do uwzględnienia. W przypadku orzekania przez sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego nie jest możliwe każdorazowe enumeratywne wyliczenie, jakich zawodów, funkcji lub stanowisk nie może

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia		ustanowiony kurator reprezentujący lub umocowany pełnomocnik rejestrowany, należy dodać przepis, zgodnie z którym sąd w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego może postanowić o pozbawieniu lub ograniczeniu prawa do wykonywania określonych enumeratywnie, wymienionych w tym przepisie zawodów, funkcji lub stanowisk (wraz z odpowiednimi odwołaniami w poszczególnych ustawach). Dotyczy to m.in.: ● felczer albo starszy felczer, o których mowa w ustawie z dnia 20 lipca 1950 r. o zawodzie felczera (Dz. U. z 2022 r. poz. 1529), ● nauczyciel, o którym mowa w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986 i 1871), ● państwowy inspektor sanitarny, o którym mowa w art. 13 w ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416), ● wykonywanie uprawnień geodezyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 17 maja	wykonywać osoba wspierana. Powyższe rozwiązanie nie jest racjonalne z punktu widzenia sprawności postępowania sądowego. W przypadku uwzględnienia tej uwagi sprawy o ustanowienie kuratora reprezentującego trwałyby bardzo długo. W sytuacji umocowania pełnomocnika rejestrowanego proponowana regulacja w ogóle nie mogłaby znaleźć zastosowania bowiem o jego umocowaniu/ ustanowieniu nie orzeka sąd.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 i 1824), • prawo do wykonywania zawodu lekarza weterynarii, o którym mowa w ustawie z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 154). Brak wyłączenia przez sąd konkretnych zawodów/aktywności będzie oznaczać możliwość podejmowania aktywności w tej dziedzinie. Jednocześnie w zmienianych ustawach dotyczących wykonywania poszczególnych zawodów powinno być odniesienie do tego przepisu. Jedynie w przypadku najwyższych stanowisk państwowych, wysokich stanowisk urzędniczych oraz zawodów zaufania publicznego dopuszczalne jest wprowadzenie reguły, że ustanowienie kuratora reprezentującego lub pełnomocnika wspierającego co do zasady pozbawia możliwości	

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			powołania na daną funkcję/stanowisko lub będzie łączyć się z jego utratą.	
11.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia	Art. 41	Proponujemy nadanie art. 86 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1001) następującej treści: „Art. 86. Notariuszowi nie wolno dokonywać czynności notarialnej, jeżeli poweźmie uzasadnioną wątpliwość, że strona czynności notarialnej z jakichkolwiek powodów znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.”	Uwaga nieuwzględniona Aktualna treść art. 86 jest następująca: <i>Notariuszowi nie wolno dokonywać czynności notarialnej, jeżeli poweźmie wątpliwość, czy strona czynności notarialnej ma zdolność do czynności prawnych.</i> Wobec powyższego również w aktualnym brzmieniu notariusz musi ocenić, czy ma wątpliwości czy strona czynności notarialnej ma zdolność do czynności prawnych. W proponowanej regulacji notariusz będzie oceniał czy strona czynności notarialnej z jakichkolwiek powodów znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Brak jest zatem podstaw do zmiany projektowanej regulacji i wprowadzenia przesłanki „uzasadnionej wątpliwości” notariusza o zaistnieniu tych okoliczności. Powyższa regulacja pełni funkcję

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				zabezpieczenia interesów stron oraz obrotu gospodarczego.
12.	STOWARZYSZENIE NOTARIUSZY RP	art. 41 pkt 7)	KOMENTOWANA REGULACJA: <i>Notariuszowi nie wolno dokonywać czynności notarialnej, jeżeli poweźmie wątpliwość, że strona czynności notarialnej z jakichkolwiek powodów znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.</i> TREŚĆ UWAGI: Proponowana zmiana zasługuje na aprobatę, choć sam przepis wymaga szerszych zmian. Dotychczasowe brzmienie przepisu zgodnie z którym notariuszowi nie wolno dokonywać czynności notarialnej, jeżeli poweźmie wątpliwość czy strona czynności notarialnej ma zdolność do czynności prawnych, w swym literalnym brzmieniu prowadziło do wniosków trudnych do zaakceptowania, tj do konstatacji, że notariusz powinien oceniać zdolność strony do dokonania czynności notarialnej w świetle regulacji art. 10-16 KC. Tymczasem wykładnia funkcjonalna, potwierdzona także w orzecznictwie (por. m.in. post. SN z 14.06.2012 r., I CSK 564/11)	Uwaga nieuwzględniona Notariusz będzie oceniał możliwość dokonania czynności notarialnej przez pryzmat znowelizowanego art. 86 ustawy - Prawo o notariacie. Nie jest możliwa rezygnacja z tej regulacji z uwagi na fakt, że pełni ona funkcję zabezpieczenia interesów stron oraz obrotu gospodarczego. Zob. odpowiedź na uwagę SNRP do art. 41 pkt 8) (art. 95zo §1 i §2 PoN). Aktualna treść art. 86 jest następująca: <i>Notariuszowi nie wolno dokonywać czynności notarialnej, jeżeli poweźmie wątpliwość, czy strona czynności notarialnej ma zdolność do czynności prawnych.</i> Wobec powyższego również w aktualnym brzmieniu notariusz będzie musiał ocenić, czy strona czynności notarialnej z

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wskazywała na powiązanie oceny tej zdolności z występowaniem wady oświadczenia woli określonej w art. 82 k.c. (szerzej Blajer P., <i>Zdolność do czynności prawnych w świetle art. 86 Prawa o notariacie</i> , Dyskurs Prawniczy i Administracyjny 2/2023, s. 7 i n.). Zwrócić należy uwagę na to, że zmiana tego przepisu nie zamknie wszystkich wątpliwości związanych z jego stosowaniem, które będą miały wpływ również na stosowanie opiniowanej ustawy w praktyce notarialnej. W szczególności okoliczność „powzięcia wątpliwości”, przez notariusza budzi najwięcej kontrowersji, gdyż jego sformułowanie powoduje, iż sama myśl o wątpliwości powstała w głowie notariusza implikuje niemożność dokonania czynności, nawet jeśli tę wątpliwość można rozwiązać za pomocą określonych dowodów. Przykładowo, w prawie niemieckim (§ 11 niemieckiej ustawy notarialnej z 28 sierpnia 1969 roku – Beurkundungsgesetz) wyłącznie pewność notariusza co do braku zdolności do czynności prawnych strony czynności powinna skutkować odmową jej dokonania. Same zaś „wątpliwości” notariusza w tym zakresie nie stanowią wystarczającej przesłanki do odmowy dokonania czynności, jednak powinny znaleźć odzwierciedlenie w treści aktu notarialnego	jakichkolwiek powodów znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Brak jest zatem podstaw do zmiany projektowanej regulacji i wprowadzenia przesłanki „przekonania” notariusza o zaistnieniu tych okoliczności.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			poprzez uczynienie odpowiedniej wzmianki. Podobnie było to uregulowane w polskim przedwojennym Prawie o notariacie (rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 27 października 1933 r. – Prawo o notariacie), gdzie notariuszowi nie wolno było dokonać czynności, jeśli „przekonał się”, że strona nie ma zdolności do działań prawnych lub czynności prawnych. Warto być może pochylić się nad zmianą w tym zakresie – w szczególności w kontekście przyświecającej opiniowanej ustawie idei, zgodnie z którą stosowanie środków wspieranego podejmowania decyzji ma mieć charakter zindywidualizowany i elastyczny. Alternatywą dla tej koncepcji jest zastanowienie się, czy bardziej praktycznym rozwiązaniem nie byłoby uchylenie art. 86 prawa o notariacie w całości. Warto bowiem podkreślić, że normę prawną o podobnej treści do tej wywodzonej z niego obecnie przez orzecznictwo sądowe można wyinterpretować z innych przepisów pr.not. Należy do nich w szczególności art. 94 tej ustawy, zgodnie z którym przy odczytaniu aktu notariusz powinien się przekonać, że osoby biorące udział w czynności dokładnie rozumieją treść oraz znaczenie aktu, a akt jest zgodny z ich wolą,	

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			oraz art. 81 pr.not. generalnie zakazujący notariuszowi dokonania czynności notarialnej sprzecznej z prawem, a co za tym idzie także tej dotkniętej wadą oświadczenia woli.	
13.	STOWARZYSZENIE NOTARIUSZY RP	art. 41 pkt 8) (art. 95zn §1 PoN)	KOMENTOWANA REGULACJA: <i>Notariusz sporządza pełnomocnictwo rejestrowane przy udziale osoby, której jest ono udzielane.</i> TREŚĆ UWAGI: Nie do końca jest jasna rola pełnomocnika przy dokonywaniu tej czynności i w ogóle <i>ratio legis</i> tego wymogu. Zapis ten miałby sens, gdyby osoba ta wyrażała zgodę na przyjęcie roli pełnomocnika. Wydaje się, że pożądanym byłoby również, aby notariusz pouczał strony o wymogach związanych z powstaniem umocowania, gdyż jest to dość skomplikowane i doniosłe prawnie. Niezwykle istotnym jest, żeby zarówno mocodawca, jak i pełnomocnik zdawali sobie sprawę ze skutków prawnych dokonanej czynności już na etapie udzielenia pełnomocnictwa.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana regulacja wprowadza nową instytucję. Z uwagi na okoliczność, że pełnomocnictwo rejestrowane jest elementem systemu wspieranego podejmowania decyzji, uzasadnione wydaje się sporządzenie go przy udziale osoby, której udzielane jest pełnomocnictwo. Jednocześnie projektowana regulacja nie zmienia istoty instytucji pełnomocnictwa ukształtowanej jako jednostronna czynność prawna. Jednocześnie zgodnie art. 80 § 3 ustawy – Prawo o notariacie notariusz jest obowiązany udzielać stronom niezbędnych wyjaśnień dotyczących dokonywanej czynności notarialnej. Stosownie do treści projektowanego art. 95zo par. 1 ustawy – Prawo o notariacie na wniosek ustanowionego pełnomocnika rejestrowanego i przy jego udziale notariusz sporządza protokół poświadczenia pełnomocnictwa

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				rejestrowanego. Projekt przewiduje także art. 95zo § 6 ustawy – Prawo o notariacie - zgodnie z którym - notariusz przesyła do sądu, o którym mowa w art. 543 ¹ Kodeksu postępowania cywilnego, wypis protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego oraz poucza pełnomocnika rejestrowanego o treści art. 543 ² Kodeksu postępowania cywilnego.
14.	STOWARZYSZENIE NOTARIUSZY RP	art. 41 pkt 8) (art. 95zo §1 i §2 PoN)	KOMENTOWANA REGULACJA: <i>§ 1. Na wniosek ustanowionego pełnomocnika rejestrowanego i przy jego udziale notariusz sporządza protokół poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego.</i> <i>§ 2. Podstawę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowią dwa zaświadczenia, o których mowa w art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 i 1897), wystawione przez dwóch lekarzy nie później niż 3 miesiące przed ich złożeniem.</i> TREŚĆ UWAGI: Uwaga natury ogólnej. Jeśli przyjmiemy, że pełnomocnictwo rejestrowane jest szczególnym	Uwaga nieuwzględniona Projektowana regulacja obejmuje zmianę art. 86 ustawy - Prawo o notariacie. Odwołanie pełnomocnictwa rejestrowanego będzie wymagało formy aktu notarialnego (projektowany art. 109¹⁷ Kodeksu cywilnego). Ponadto projekt ustawy przewiduje procedurę zwolnienia pełnomocnika rejestrowanego (na wniosek każdego zainteresowanego oraz z urzędu – projektowany art. 543⁵ Kodeksu postępowania cywilnego). Przewidziany przez ustawodawcę katalog przesłanek wygaśnięcia pełnomocnictwa nie obejmuje przypadku odzyskania przez mocodawcę zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem. Stan

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			rodzajem pełnomocnictwa udzielanego <i>pro futuro</i> , a zatem w sprawach nieuregulowanych, należy stosować ogólne regulacje k.c. dotyczące pełnomocnictwa, a także biorąc pod uwagę okoliczność, że mocodawca nie traci zdolności do czynności prawnych, teoretycznie możliwe jest odwołanie pełnomocnictwa przez mocodawcę już po powstaniu umocowania. Wydaje się, że taka była intencja projektodawcy, aby przyjęte rozwiązania prawne w sposób jak najpełniejszy odzwierciedlały wolę osoby potrzebującej wsparcia. Tymczasem może dojść do sytuacji, że z żądaniem odwołania pełnomocnictwa wystąpi osoba, która znajduje się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dlatego postulujemy, by w takiej sytuacji procedura odwołania pełnomocnictwa była analogiczna do procedury powstania umocowania, w szczególności w zakresie określonym w art. 95zo § 2 pr.not.	zdrowia i jego tak poważne konsekwencje mogą mieć przemijający charakter i wówczas nie ma przeszkód, aby mocodawca odwołał pełnomocnictwo rejestrowane. Mocodawca, po poświadczeniu pełnomocnictwa, nie zostaje bowiem pozbawiony zdolności do czynności prawnych. Notariusz będzie z kolei oceniał możliwość dokonania czynności notarialnej w ww. zakresie (tj. odwołania pełnomocnictwa) przez pryzmat znowelizowanego art. 86 prawa o notariacie. Przy okazji uwagi przeredagowano art. 95zo par 2, zastępując zwrot „ <i>nie później niż 3 miesiące przed ich złożeniem</i> ” sformułowaniem: „ <i>nie później niż 3 miesiące przed sporządzeniem protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego.</i> ”. Doprecyzowanie przepisu wykluczy, a co najmniej zredukuje ewentualne wątpliwości interpretacyjne.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
15.	Stowarzyszenie Nowoczesnej Edukacji Prawnej		Zgodnie z art. 241 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku art. 33 projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (UD80), który nowelizuje ustawę Prawo o stowarzyszeniach, wnoszę o: 1. Dopracowanie nowelizacji Prawa o stowarzyszeniach, w szczególności a.) umożliwienie uczestnictwa w stowarzyszeniach osób, dla których został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany b.) zmianę w art. 3 ust. 2 wieku uprawniającego do uczestnictwa w stowarzyszeniach z 16 na 13. 2. Konsultację z grupą roboczą ds. uproszczeń prawnych dla organizacji pozarządowych. UZASADNIENIE Według projektu, w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261) w art. 3 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie: „1. Prawo tworzenia stowarzyszeń przysługuje pełnoletnim obywatelom polskim dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo	Uwaga częściowo uwzględniona. Odnosnie do umożliwienia uczestnictwa w stowarzyszeniach osobom, dla których został ustanowiony kurator reprezentujący albo które mają umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, taka możliwość została w projekcie przewidziana, przy czym – na kształt obecnej regulacji – z ograniczeniem w składzie zarządu. Z kolei odnosząc się do postulowanej zmiany art. 3 ust. 2 w zakresie obniżenia wieku umożliwiającego uczestnictwo w stowarzyszeniu, należy wskazać, że ustawa Prawo o stowarzyszeniach w obecnym kształcie stwarza już możliwość przystąpienia małoletnim poniżej szesnastego roku życia do stowarzyszeń za zgodą ich przedstawicieli ustawowych (art. 3 ust. 3). Ewentualna zmiana cenzusu wiekowego leży poza zakresem zainteresowania przedmiotowego projektu i nie byłaby zmianą wynikową. Odnosząc się do sugerowanej konsultacji projektu z grupą roboczą ds. uproszczeń prawnych dla organizacji pozarządowych

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			umocowany pełnomocnik rejestrowany i niepozbawionym praw publicznych. 2. Małoletni w wieku od 16 do 18 lat, którzy mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych, mogą należeć do stowarzyszeń i korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym że w składzie zarządu stowarzyszenia większość muszą stanowić osoby pełnoletnie dla których nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany.” Przepis ten powinien być przedmiotem osobnej refleksji. Nie ma uzasadnienia, by osoby, dla których został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany nie mogły tworzyć stowarzyszeń, a zatem rodzi to pytanie o proporcjonalność ograniczenia. Uczestnictwo w stowarzyszeniach nie rodzi za sobą żadnych niebezpieczeństw ani dla organizacji, ani dla członków, a może być wręcz instrumentem integracji. Należy zauważyć, że zgodnie z proponowaną w art. 40 nowelizacją Kodeksu spółek handlowych, osoby takie będą mogły być współnikami spółek, wyłączone jest tylko zasiadanie w organach.	należy wskazać, że projekt został opublikowany na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji i każdy zainteresowany może na właściwym etapie procesu legislacyjnego zgłaszać swoje uwagi do projektu. Ponadto podkreślenia wymaga, że projekt podlega uzgodnieniom międzyresortowym, w tym z Ministra do spraw Społeczeństwa Obywatelskiego, która – jak wskazano w uwadze – powołała ww. grupę roboczą. Należy zatem domniemywać, że grupa ta miała i ma wiedzę o projekcie i świadomość zgłaszania uwag.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Przy okazji zmiany w art. 3 ust. 2 warto również ujednolicić wiek uprawniający do uczestnictwa w stowarzyszeniach do wieku początkowego ograniczonej zdolności do czynności prawnych, którym jest 13 rok życia. Osoby w wieku 13-16 lat powinny móc uczestniczyć w stowarzyszeniach, zwłaszcza młodzieżowych i edukacyjnych, co będzie zgodne z postulatem wzmocnienia form edukacji pozaszkolnej. Osoby w tym wieku mogą dokonywać licznych czynności prawnych. Rozwiązania mogłyby być skonsultowane z Grupą roboczą ds. uproszczeń prawnych dla organizacji pozarządowych, powołaną przez Ministra ds. Społeczeństwa Obywatelskiego - Przewodniczącą Komitet ds. Pożytku Publicznego (https://www.gov.pl/web/pozytek/grupa-robocza-ds-uproszczen-prawnych-dla-organizacji-pozarzadowych). W jej zakresie działania mieszczą się m.in. prace nad ustawą Prawo o stowarzyszeniach.	
16.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami	Art. 44	Proponowany pkt 4 art. 4a ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. z 2022 r. poz. 1575)	Wyjaśnienie do uwagi. Zmiany wprowadzone do przedmiotowej ustawy mają charakter zmian wynikowych, związanych z

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia		przewiduje istotną nieuzasadnioną różnicę w traktowaniu osoby małoletniej powyżej 13 r.ż. W jej przypadku konieczne jest uzyskanie zgody zarówno przedstawiciela ustawowego, jak i tej osoby i nie ma możliwości ingerencji sądu, natomiast w przypadku osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego lub umocowano pełnomocnika wspierającego, w przypadku sprzeczności stanowisk jest możliwość podejmowania decyzji przez sąd – nadto w aktualnym stanie prawnym nawet osoba ubezwłasnowolniona ma możliwość skutecznie sprzeciwić się podjęciu takiej decyzji.	wprowadzeniem do obrotu prawnego w miejsce ubezwłasnowolnienia – nowych instytucji prawnych, jak m.in. kurator reprezentujący czy pełnomocnik rejestrowany. Przepis nie ulega modyfikacji w zakresie procedury dotyczącej małoletnich powyżej 13 roku życia. Na marginesie należy wskazać, że de lege lata, w przypadku małoletniej powyżej 13 roku życia jest możliwa ingerencja sądu opiekuńczego – w przypadku braku zgody na przerwanie ciąży jej przedstawiciela ustawowego. Orzeczenie sądu nie zastępuje natomiast zgody tej małoletniej. Projekt kwestii tych na nowo nie reguluje
17.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia	Art. 45	Proponowany art. 38 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917) jest sprzeczny z art. 20 projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji oraz z art. 109 z indeksem 12, wprowadzanym do Kodeksu cywilnego, które przewidują, że oprócz umocowania dla takiego kuratora reprezentującego lub pełnomocnika wspierającego jest potrzebna odrębna, dodatkowa zgoda sądu.	Uwaga uwzględniona - wyjaśnienie do uwagi. W ocenie projektodawcy wskazane w uwadze przepisy nie pozostają we wzajemnej sprzeczności. Niemniej, by uniknąć rozbieżności w interpretacji przepisów, wprowadzono art. 20 ust. 2, zgodnie z którym przepisu ust.1 (konieczność uzyskania zgody na konkretne działania kuratora reprezentującego) nie stosuje się, jeżeli

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Proponowana zmiana art. 38 ust. 4 jest z założenia wadliwa, ponieważ nie powinien zaistnieć przypadek osoby „zdolnej do wyrażenia zgody na przyjęcie do domu pomocy społecznej”, dla której w tym zakresie ustanowiony jest kurator reprezentujący lub umocowany jest pełnomocnik rejestrowany. Nawet w przypadku, gdy jest to w zakresie obowiązków kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego, to osoba, której dotyczy wnioski, powinna mieć możliwość zgłoszenia sprzeciwu, chyba że jest dotknięty wadą oświadczenia woli, o której mowa w art. 82 k.c.	przepis szczególny wymaga uzyskania orzeczenia sądu opiekuńczego. Analogiczny przepis wprowadzono odnośnie do pełnomocnika rejestrowanego (projektowany art. 109 ¹² par 2 k.c.). Odnosnie do art. 38 ust. 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, przepis nie wyklucza zgłoszenia sprzeciwu przez osobę, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo powstało umocowanie pełnomocnika rejestrowanego tej osoby. W takich wypadkach jednak, gdy stanowiska tej osoby i kuratora (albo pełnomocnika) są sprzeczne, wymagana jest zgoda sądu opiekuńczego.
18.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną,	Art. 48	Konstrukcja, proponowana w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz.1287 i 1897), jest wadliwa, ponieważ nie powinien zaistnieć przypadek osoby „dysponującej dostatecznym rozeznaniem celem zgłoszenia sprzeciwu”, dla której jest ustanowiony kurator reprezentujący lub umocowany pełnomocnik rejestrowany. Nawet w przypadku,	Wyjaśnienie do uwagi. Projekt przewiduje, że w przypadku osoby, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo ustanowionego kuratora reprezentującego, zgodę wyraża ten pełnomocnik albo ten kurator – jeżeli wynika to z zakresu jego działania określonego przez sąd. Ideą projektu jest,

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia		gdy jest to w zakresie obowiązków kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego, to osoba, której dotyczy wniosek, powinna mieć możliwość zgłoszenia skutecznego sprzeciwu, chyba że jest dotknięty wadą oświadczenia woli, o której mowa w art. 82 k.c. Proponowane w art. 42a ust. 3 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty koszty wydania zaświadczenia nie powinny przekraczać rozsądnej miary. W tym celu powinna zostać sformułowana delegacja ustawowa do wydania rozporządzenia celem określenia maksymalnego kosztu wydania takiego zaświadczenia.	by osoba, która korzysta z instrumentów wsparcia nie traciła zdolności do czynności prawnych i w sytuacji, gdy ma rozeznanie co do podejmowanych spraw, mogła wyrazić zgodę (lub jej nie wyrazić). Odnosnie do kwestii kosztów wydania zaświadczenia, projektodawca nie zdecydował się na ich ścisłe określenie w przepisach. Kwestia ta była przedmiotem dyskusji podczas prac zespołu problemowego w ramach Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, w pracach którego brali udział przedstawiciele NGOs zgłaszających uwagi. Przeciwnikami określenia maksymalnego kosztu wydania zaświadczenia byli przedstawiciele środowiska lekarskiego (NIL). Zaświadczenia mogą wydać lekarze psychiatrzy lub neurologi. Powszechną wiedzą jest, że są to lekarze trudno dostępnych specjalizacji na rynku

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				komercyjnym, zaś koszt konsultacji prywatnej u takiego specjalisty jest wysoki. Ministerstwo Zdrowia stanowczo wykluczyło możliwość finansowania wydawania takich zaświadczeń ze środków NFZ. Z tego powodu, z jednej strony określenie maksymalnego kosztu wydania zaświadczenia może być uzasadnione, jednakże z drugiej strony rodzi ryzyko, że lekarze nie będą świadczyć usług wydawania takich zaświadczeń z uwagi na ich nieopłacalność. Analogiczny problem występuje w przypadku biegłych sądowych.
19.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia	Art. 52	Proponowane brzmienie art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2024 r. poz. 1782) jest nieprawidłowe. W przypadku osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, niemożność co do zasady bycia dawcą krwi powinna dotyczyć jedynie sytuacji, w której w tym zakresie został ustanowiony kurator reprezentujący, a nie ogólnie ustanowienia kuratora reprezentującego. Odnosi się to również odpowiednio do ust. 2.	Uwaga uwzględniona w inny sposób (zob. aktualną treść art. 15 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o publicznej służbie krwi).

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
20.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia	Art. 69	Proponowana zmiana art. 68c ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2024 r. poz. 1283 i 1572) jest z założenia wadliwa, ponieważ nie powinien zaistnieć przypadek osoby „zdolnej do wyrażenia zgody”, dla której w tym zakresie jest ustanowiony kurator reprezentujący lub umocowany pełnomocnik rejestrowany. Nawet w przypadku, gdy jest to w zakresie obowiązków kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego, to osoba, której dotyczy wnioski, powinna mieć możliwość zgłoszenia sprzeciwu, chyba że jest dotknięty wadą oświadczenia woli, o której mowa w art. 82 k.c.	Uwaga nieuwzględniona. Przepis art. 68 c ustawy o pomocy społecznej nie ma ustępów. Projekt przewiduje zmianę przepisu, która ma charakter wynikowy, to jest w miejsce osoby ubezwłasnowolnionej wpisano osobę, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora
21.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną,	Art. 87	Sugerujemy ponowne rozważenie usunięcia w całości art. 13 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 503), ponieważ usunięcie tego przepisu w całości może sprawić, że nie wszystkie sytuacje, które mogą się zdarzyć (m.in. związane z przebywaniem obywateli innych państw na terytorium RP, co do których w krajach ich	Uwaga nieuwzględniona W następstwie likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia zasadne stało się uchylenie art. 13, który w swej treści odnosił się wyłącznie do materialnoprawnej instytucji ubezwłasnowolnienia. Po wejściu w życie projektowanej ustawy w odniesieniu do

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia		pochodzenia orzeczonego ubezwłasnowolnienie), znajdują swoją regulację w przepisach prawa.	spraw o ustanowienie kuratora, jako środka ochrony osób dorosłych, zastosowanie znajdzie art. 60, odnoszący się do pojęcia środków ochronnych osób pełnoletnich.
22.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia	Art. 124	Propozycja zmiany art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1063) pozbawia wszystkie osoby, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego, możliwości złożenia wniosku o wydanie dokumentu paszportowego, tymczasem jeżeli sąd nie orzeknie, że jest to w gestii kuratora reprezentującego, taka możliwość powinna pozostawać w gestii osoby wspieranej.	Wyjaśnienie do uwagi Wniosek o wydanie dokumentu paszportowego w imieniu osoby wspieranej składa kurator reprezentujący wyłącznie jeśli wynika to z zakresu jego kompetencji określonych przez sąd.
23.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia	Art. 143	Wątpliwości budzi sposób zredagowania przepisu art. 143 projektowanej ustawy. Powinien się odnosić do osób wspieranych, które przed wejściem w życie ustawy były ubezwłasnowolnione całkowicie, a nie do wszystkich osób wspieranych, rozumianych tak, jak zostało to zdefiniowane w art. 2 pkt 7.	Uwaga uwzględniona Wyprowadzono pojęcie osoby tymczasowo wspieranej tj. osoby w stosunku do której na gruncie wprowadzanych przepisów nie zostało jeszcze wydane postanowienie o ustanowieniu kuratora, zaś tymczasowy kurator reprezentujący pełni w stosunku do niej swoją funkcję na mocy przepisów przejściowych.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
24.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Stowarzyszenie Instytut Niezależnego Życia	Art. 144	Podtrzymujemy uwagę zgłoszoną w ramach konsultacji publicznych w dn. 14.01.2025 r., która wówczas odnosiła się do art. 65: „Proponowany art. 65 [obecnie: art. 144] w swoim kształcie może prowadzić do niezgodności z art. 12 Konwencji, Komentarzem nr 1 do KPON i celem ustawy. Artykuł podważa cel ustawy w postaci indywidualnego określania zakresu wsparcia. Artykuł jest konsekwencją braku szczegółowych przepisów przejściowych i dostosowujących do wielu obowiązujących aktów normatywnych i z tego powodu prowadzić może do wielu nadużyć. Najważniejsze jest to, że nie uwzględnia zupełnie przewidzianej w art. 21 [obecnie art. 19] zakresowości wsparcia realizowanego przez kuratora reprezentującego, a to powinno być podstawą do ewentualnych ograniczeń w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych, o których mowa w art. 65 [obecnie art. 144]”.	Uwaga nieuwzględniona Omawiany przepis ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by ww. przepis nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie. Projektodawca dokonał przeglądu wszystkich regulacji wykraczających poza obszar prawa cywilnego, w których ustawodawca posługuje się pojęciami ubezwłasnowolnienia, pełnej (braku pełnej) zdolności do czynności prawnych w porozumieniu z innymi resortami. Projekt ustawy został uzupełniony o zmiany w przepisach szczególnych, na które wpływa projektowana regulacja.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
25.	CAPZ w Łodzi	Art. 96 KRO	Nie jest jasne, czy postanowienie, na podstawie którego dziecko małoletniego rodzica zostało umieszczone w pieczy zastępczej, pozostaje w mocy czy też wygasa w dniu uzyskania przez małoletniego rodzica pełnoletności (a zatem i uzyskania pełnej zdolności do czynności prawnej i władzy rodzicielskiej). Sytuacja wymaga uregulowania (problem jest szczególnie odczuwalny w przypadku małoletnich rodziców umieszczonych wraz z dzieckiem w instytucjonalnej pieczy zastępczej, gdyż oni zwykle podejmują decyzję o powrocie wraz z małym dzieckiem do rodziny biologicznej, z której zostali odebrani). W ocenie CAPZ postanowienie, na podstawie którego dziecko małoletniego rodzica zostało umieszczone w pieczy zastępczej, nie powinno wygasać w dniu uzyskania przez rodzica pełnoletności – dotyczy ono bowiem dziecka, a nie jego rodzica. Proponowane rozwiązanie zabezpiecza dobro dziecka. §3 Rodzic małoletni dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, po uzyskaniu pełnoletności, może sprawować samodzielnie władzę rodzicielską po uzyskaniu zgody sądu.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie dotyczy zmian projektu. Projektowana regulacja wprowadzie zmiany ustawę kodeks rodzinny i opiekuńczy, ale są to zmiany wynikowe, bezpośrednio związane z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia i pojęć obowiązujących w systemie prawa, które dotyczą likwidowanej instytucji. Zmiany art. 96 k.r.io. są jedynie wynikowe.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
26.	CAPZ w Łodzi	Art. 73 KRO	Analogicznie do powyższego. Nie jest jasne, czy postanowienie, na podstawie którego uznawane przez ojca dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej, pozostaje w mocy czy też wygasa w dniu uzyskania przez ojca władzy rodzicielskiej na skutek uznania dziecka. W ocenie CAPZ postanowienie, na podstawie którego dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej, nie powinno wygasać w dniu uzyskania przez uznającego go rodzica władzy rodzicielskiej – dotyczy ono bowiem dziecka, a nie jego rodzica. Proponowane rozwiązanie zabezpiecza dobro dziecka. Art. 74¹ W przypadku uznania ojcostwa dziecka umieszczonego na podstawie postanowienia sądu w pieczy zastępczej, ojciec może sprawować władzę rodzicielską po uzyskaniu zgody sądu.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie dotyczy zmian projektu. Projektowana regulacja wprowadzie zmienia ustawę kodeks rodzinny i opiekuńczy, ale są to zmiany wynikowe, bezpośrednio związane z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia i pojęć obowiązujących w systemie prawa, które dotyczą likwidowanej instytucji. Projekt nie zmienia art. 73 k.r.i.o.
27.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi	art. 19 ust. 1	<i>W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd określa zakres i rodzaj spraw, przy prowadzeniu których czynności mogą być dokonywane:</i> <i>1) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej lub</i> <i>2) przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora.</i> W cenie MOPS w Łodzi obecne brzmienie zapisu wprowadza automatyczne ograniczenie zdolności do czynności prawnych osób dla których	Uwaga nieuwzględniona Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ustanowiono kuratora reprezentującego i jest niezgodne z KPON. Propozycja brzmienia przepisu Ustanawiając kuratora reprezentującego sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw przy prowadzeniu, których czynności mogą być dokonywane:” 1) zarówno przez kuratora w imieniu osoby wspieranej, jak i przez osobę wspieraną, 2) przez kuratora w imieniu osoby wspieranej, 3) przez osobę wspieraną za zgodą kuratora.	czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia, czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. W wyniku analizy zgłoszonych uwag zrównano w projekcie skutki czynności dla osób, które mają kuratora reprezentującego za zgodą i kuratora reprezentującego działającego w imieniu. Projekt w obecnym kształcie odchodzi od tzw. „reprezentacji równoległej” na rzecz zastępczego podejmowania decyzji. Podkreślić jednak należy, że czynność prawna dokonana przez osobę wspieraną pomimo ustanowienia dla niej kuratora reprezentującego nie jest bezwzględnie nieważna a bezskutecznie zawieszona do czasu jej potwierdzenia przez kuratora (proj. art. 19 ust. 2). Powyższe powoduje, że ustanowienie kuratora reprezentującego nie jest tożsame z aktualnym ubezwłasnowolnieniem. Projekt przewiduje także możliwość ustanowienia kuratora wspierającego dla osoby potrzebującej wsparcia w prowadzeniu jej spraw. W przypadku tego

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				rodzaju wsparcia, osoba wspierana zawsze będzie mogła samodzielnie dokonywać czynności prawnych.
28.	Obywatel 12		W związku z opublikowaniem projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji z dnia 9 czerwca 2025 r., pragnę wyrazić głębokie zaniepokojenie. Projekt ten — wbrew oczekiwaniom środowisk osób z niepełnosprawnościami — nie znosi ubezwasnowolnienia w rozumieniu Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami (KPON) i nie wdraża art. 12 tej Konwencji, do czego Polska jest zobowiązana od 2012 roku. Dlaczego projekt ustawy nie wdraża art. 12 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami Projekt ustawy z 9 czerwca 2025 r. nie wdraża art. 12 KPON, ponieważ: 1. Utrzymuje model zastępowania decyzji – kurator reprezentujący i pełnomocnik rejestrowany mogą podejmować decyzje w imieniu osoby wspieranej, co jest sprzeczne z koncepcją wspieranego podejmowania decyzji. 2. Nie gwarantuje powszechnego i dostępnego prawa do wsparcia – brak przepisów określających, na czym wsparcie ma polegać i jak zapewnić je w sposób zgodny z potrzebami osoby. 3. Nie zapewnia realnego pierwszeństwa woli i preferencji osoby wspieranej – choć projekt	Uwaga nieuwzględniona Jak wskazano w komentarzu generalnym numer 1 do KPON: Artykuł 12 Konwencji potwierdza, że wszystkie osoby niepełnosprawne mają pełną zdolność do czynności prawnych (...) Prawo do równego uznania wobec prawa oznacza, że zdolność do czynności prawnych jest uniwersalnym atrybutem przyrodzonym wszystkim osobom ze względu na ich człowieczeństwo i musi być przestrzegana w odniesieniu do osób niepełnosprawnych na równi z innymi osobami. Artykuł 12 nie zezwala na dyskryminującą odmowę zdolności do czynności prawnych, lecz wymaga raczej udzielenia wsparcia w korzystaniu z zdolności prawnej. Wsparcie w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych musi odbywać się z poszanowaniem praw, woli i preferencji osób niepełnosprawnych i nigdy nie powinno być równoznaczne z zastępstwem w podejmowaniu decyzji.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			deklaruje kierowanie się wolą osoby, w praktyce brakuje narzędzi i obowiązków umożliwiających jej ustalenie. Nie przewidziano metod komunikacji wspomagającej, tłumaczenia na język łatwy do czytania, pracy relacyjnej czy dialogu kulturowego. W rezultacie, jeśli osoba nie wyrazi swojej woli w sposób oczekiwany przez instytucje, istnieje ryzyko, że zostanie ona domyślnie zastąpiona „najlepiej pojętym interesem”, co przeczy duchowi KPON. 4. Nie uwzględnia obowiązku dostępności poznawczej i komunikacyjnej – brak odwołań do języka łatwego do czytania, alternatywnych metod komunikacji czy przewodników decyzyjnych. 5. Nie zapewnia realnej ochrony przed nadużyciami, nie przewiduje mechanizmów nadzoru, standardów etycznych, dokumentacji procesu wspierania ani odpowiedzialności osób wspierających. Utrzymanie testu zdolności – sprzeczność z Konwencją Projekt ustawy utrzymuje test zdolności do postrzegania rzeczywistości lub samodzielnego kierowania postępowaniem, jako warunek uzyskania wsparcia prawnego i procesowego. Przykładowo: Art. 11 projektu ustawy: „Sąd ustanawiając kuratora bierze pod uwagę to, w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać i	Stąd w projektowanej regulacji odstąpiono od zrównania ustanowienia kuratora reprezentującego z ograniczeniem zdolności do czynności prawnych. Celem tych instrumentów jest bowiem wsparcie w korzystaniu przez osobę wspieraną z jej zdolności do czynności prawnych a nie wyłączenie możliwości takiego korzystania. Konstytucyjne oraz międzynarodowe regulacje prawne uzasadniają stwierdzenie, że źródło zdolności prawnej, zarówno biernej jak i czynnej, ma charakter zewnętrzny względem systemu prawnego, a system prawny reguluje tylko zakres i sposób korzystania z niej. Konstatacja ta prowadzi do wniosku, że przepisy takie, jak art. 30 oraz art. 31 ust. 34 polskiej konstytucji, jak również art. 12 KPON, mogą stanowić punkt odniesienia i wzorzec kontroli zgodności regulacji prawnej, odnoszącej się do czynnej zdolności prawnej i możliwości korzystania z niej w szczególności przez osoby z niepełnosprawnościami (M. Domański, B. Lackoroński, Modele

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem [...]” Nowy art. 16 § 1 kodeksu cywilnego (projekt): „Dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia w zakresie, w jakim nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem, sąd ustanawia kuratora reprezentującego [...]” Tymczasem Konwencja ONZ w art. 12 zabrania uzależniania zdolności prawnej od jakichkolwiek testów sprawności poznawczej, diagnoz czy stylu komunikacji. Wspierane podejmowanie decyzji musi przysługiwać wszystkim osobom, niezależnie od tego, jak się komunikują, jak oceniają sytuację lub jak przetwarzają informacje. Brak przejrzystości celu ustawy Jako obywatelka, która z uwagą śledzi prace nad zniesieniem ubezwłasnowolnienia, muszę szczerze przyznać: nie jestem w stanie zrozumieć, jaką rzeczywistą funkcję ma pełnić ten projekt ustawy. Skoro projekt: - nie realizuje art. 12 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, - nie znosi testu zdolności, - nie zapewnia realnego systemu wsparcia decyzyjnego, - nie gwarantuje dostępności komunikacyjnej ani poznawczej, - nie uznaje nadrzędności woli i preferencji osoby, to czemu ma służyć ta zmiana? Nie wynika to z	implementacji art. 12 KPON, Akademia Wymiaru Sprawiedliwości, 2024). Jedynie na marginesie należy zwrócić uwagę, że brak możliwości ograniczania zdolności do czynności prawnych osobom pełnoletnim został przesądzony w ramach prac zarówno Zespołu jaki i KKPC. Podkreślić należy, że osoba która będzie miała umocowanego pełnomocnika rejestrowanego jak również osoba dla której ustanowiony zostanie kurator reprezentujący nie utraci zdolności do czynności prawnych. Należy zapewnić mechanizm umożliwiający działanie w imieniu osoby wspieranej przez pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego w sytuacji, gdy osoba wspierana nie będzie w stanie kierować swoim postępowaniem i podejmować czynności. Z istoty pełnomocnictwa wynika, że pełnomocnik działa w imieniu mocodawcy nie wykluczając jednoczesnego jego działania.

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			uzasadnienia ustawy, nie wynika z jej treści, nie wynika z konstrukcji prawnej. Jeśli celem ustawy nie jest pełne wdrożenie Konwencji i zniesienie systemu zastępowania decyzji, to nie ma sensu tej ustawy zmieniać. Wystarczy zostawić obecne przepisy i po prostu przyznać, że państwo nie zamierza wypełnić zobowiązań międzynarodowych. Dobre praktyki międzynarodowe – konkretne rozwiązania, których brakuje w polskim projekcie W innych krajach operacjonalizacja wsparcia decyzyjnego jest standardem: - Niemcy (reforma 2023): jasno zapisano, że pierwszeństwo ma wola osoby wspieranej, nawet jeśli trudna do ustalenia; nie można ustanowić wsparcia, jeśli wystarczy wsparcie społeczne lub nieformalne; obowiązuje zasada współdecydowania, nie zarządzania. - Australia (Victoria): Office of the Public Advocate opracował broszury „Supported Decision-Making in Victoria”, z przykładami rozmów, rolą osoby wspierającej, formularzami i kodeksem etycznym. - Kanada (Kolumbia Brytyjska): system „representation agreements” umożliwia tworzenie sieci wsparcia bez odbierania zdolności prawnej; ustawa zobowiązuje do działania zgodnie z życiem, relacjami i tożsamością osoby. W związku z	Zgodnie z art. 12 Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. (dalej: Konwencja) każda osoba z niepełnosprawnością, niezależnie od rodzaju i stopnia tej niepełnosprawności, ma być uznana jako podmiot praw i obowiązków oraz korzystać z takiej samej zdolności do czynności prawnej we wszystkich aspektach życia jak inne osoby. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych

Tabela Uwag

do projektu (z dn. 24.03.2025 r.) ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			powyższym wnoszę o: 1. Zmianę kierunku projektu – tak, by rzeczywiście znosił system zastępowania decyzji i wdrażał model wsparcia zgodny z KPON. 2. Wprowadzenie operacjonalizacji wsparcia – w formie przepisów, wytycznych, wzorów i dostępnych narzędzi. 3. Obowiązkowe uwzględnienie zasady dostępności poznawczej i komunikacyjnej. 4. Realne włączenie osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin w dalsze prace nad ustawą – nie tylko organizacji reprezentujących, gdyż obecny kształt projektu pokazuje, że wiele z nich również nie rozumie istoty art. 12 KPON i jego konsekwencji.	sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia, czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Na marginesie wskazać należy, że przełożenie tekstu ustawy na język łatwy do komunikowania się należy rozważyć na dalszym etapie prac.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
1.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Zgodność z art. 62 ust. 2 Konstytucji	Rzecznik Praw Obywatelskich w przeszłości wskazywał na konieczność wprowadzenia zmian prawnych służących pełnej realizacji art. 29 pkt a Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, zgodnie z którym strony Konwencji zobowiązują się „zapewnić osobom niepełnosprawnym możliwość pełnego i efektywnego uczestnictwa w życiu publicznym i politycznym, na równych zasadach z innymi obywatelami, bezpośrednio lub przez dowolnie wybranych przedstawicieli, włączając w to prawo i możliwość korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego”. W tym zakresie RPO rekomendował m.in. przedstawienie, zgodnie z art. 235 ust. 1 Konstytucji RP, projektu zmiany art. 62 ust. 2 Konstytucji RP w celu zniesienia pozbawienia czynnych praw wyborczych osób ubezwłasnowolnionych na poziomie przepisów Konstytucji RP oraz dokonanie zmian w przepisach Kodeksu wyborczego w celu przyznania tych praw w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego oraz udziału w referendum ²⁵ . Zob. wystąpienie RPO do Marszałka Senatu z 8 listopada 2021 r., https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2021-	Wyjaśnienia do uwagi Zgodnie z art. 235 Konstytucji: Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie. Nie może zatem prowadzić równoległych prac nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			11/Do_Marszalka_Senatu_8.11.2021.pdf, [dostęp: 7 stycznia 2025 r.]. Powołany wyżej art. 62 ust. 2 Konstytucji RP stanowi, że „Prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych”. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że „[w]obec kategorycznego sformułowania użytego w art. 62 ust. 2 należy stwierdzić, że ustawa nie może upoważnić osób wymienionych w ust. 2 do udziału w wyborach i referendach wymienionych w tym przepisie” (W. Sokolewicz, K. Wojtyczek [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom II, wyd. II, red. L. Garlicki, M. Zubik, Warszawa 2016, art. 62). Terminy, jakimi posługuje się ustrojodawca, w tym pojęcie ubezwłasnowolnienia, powinny być interpretowane z uwzględnieniem wykładni autonomicznej, tj. na podstawie Konstytucji, z uwzględnieniem kontekstu występowania danego pojęcia oraz systemu konstytucyjnych wartości, którym określona instytucja ma służyć (J. Trzciński, Znaczenie autonomicznej wykładni konstytucji na przykładzie orzecznictwa sądów	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			administracyjnych, [w:] M. Smolak (red.), Wykładnia konstytucji. Aktualne problemy i tendencje, Warszawa 2016, s. 57). W szczególności znaczenie terminów ustawowych nie może przesądzać o rozumieniu terminów konstytucyjnych. Wręcz przeciwnie, to normy konstytucyjne winny wyznaczać sposób i kierunek wykładni przepisów innych ustaw (wyrok TK z 27 kwietnia 2005 r., sygn. akt P 1/05). Warto przytoczyć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 7 marca 2007 r., sygn. akt K 28/05, odnosząc się do kwestii rozumienia pojęcia ubezwłasnowolnienie, wskazał, że instytucja ubezwłasnowolnienia ma „charakter częściowy i w dużej mierze nawiązuje do istniejących już w momencie uchwalania konstytucji, dobrze ugruntowanych rozwiązań cywilnoprawnych. Przejawia się na dwóch głównych płaszczyznach. Po pierwsze, ubezwłasnowolnienie i wiążące się z nim ograniczenie praw publicznych wywiera istotne skutki w sferze konstytucyjnych praw politycznych osób ubezwłasnowolnionych. (...) Odebranie osobom ubezwłasnowolnionym wskazanych praw politycznych wynika z założenia, że osoby, które z powodu choroby umysłowej, upośledzenia lub innych zaburzeń psychicznych nie mogą samodzielnie i racjonalnie kierować swoim własnym postępowaniem i	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			decydować o swoich osobistych sprawach (...), nie powinny również mieć wpływu na rozstrzyganie spraw publicznych dotyczących dobra wspólnego, na kierowanie sprawami państwa i wspólnot samorządowych. (...) Po drugie, osoby ubezwłasnowolnione powinny być zasadniczo traktowane jako osoby niepełnosprawne, którym należy się pomoc w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69 Konstytucji)”. Jednocześnie nie wolno pominąć okoliczności, że interpretacja art. 62 ust. 2 Konstytucji, posługującego się pojęciem „ubezwłasnowolnienie”, powinna uwzględniać przepisy Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz założenia aksjologiczne, na których opiera się ta konwencja. Interpretacja Konstytucji nie może bowiem abstrahować od kontekstu międzynarodowego, w jakim funkcjonują poszczególne instytucje prawne. Wymaga tego art. 9 Konstytucji, zgodnie z którym powinnością władz publicznych jest respektowanie wiążącego Polskę prawa międzynarodowego. Oznacza to, że wykładnia pojęć konstytucyjnych, jak również sposób wdrożenia regulacji konstytucyjnych do systemu prawnego, nie może prowadzić do skutków, które nie dałyby się	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pogodzić z wiążącymi Polskę aktami prawa międzynarodowego, zwłaszcza ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. Ma to miejsce przede wszystkim wówczas, gdy chodzi o przepisy konstytucyjne wprowadzające ograniczenia w korzystaniu z wolności lub praw obywatelskich – a takim przepisem jest art. 62 ust. 2 Konstytucji. Nie można w związku z tym wykluczyć, że instytucja przewidziana w Konstytucji (w tym przypadku ubezwłasnowolnienie) będzie – z powyższych przyczyn – literalnie nieznana ustawodawstwu zwykłemu, natomiast jej funkcję będą pełnił przepisy posługujące się innymi pojęciami (w tym przypadku chodzi o wspierane podejmowanie decyzji). Dlatego też opiniowany projekt ustawy nie powinien być uznany za naruszający art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie z tego powodu, że uchyla na poziomie ustawowym instytucję ubezwłasnowolnienia i zastępuje ją instrumentami wspieranego podejmowania decyzji. Intencją projektodawcy jest bowiem istotne podniesienie standardu ochrony praw osób z niepełnosprawnościami, wzmocnienie ochrony godności tych osób i wdrożenie do polskiego prawa postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Należy dodać, że art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłemu utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji²⁶ . Por. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, GSP 2018, nr 2, s. 151–168. Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłemu utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści. Niezależnie jednak od powyższego wprowadzenie zmian na poziomie ustawodawstwa zwykłego nie doprowadzi do uchylenia normy, o której stanowi art. 62 ust. 2 Konstytucji RP, natomiast spowoduje konieczność dokonania złożonej wykładni konstytucyjnego pojęcia ubezwłasnowolnienia. W tym kontekście celowe wydaje się odpowiednie ukształtowanie wprowadzanych rozwiązań w projektowanej ustawie wychodzących naprzeciw ewentualnym wątpliwościom interpretacyjnym²⁷ .	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Także w tym kontekście za punkt odniesienia uczynić można analizę powołaną przeze mnie w przytoczonym już wyżej wystąpieniu do Marszałka Senatu z 8 listopada 2021 r. Poza tym zasadne jest, aby pracom nad opiniowanym projektem ustawy towarzyszyły równoległe prace nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji. Tylko bowiem w taki sposób będzie możliwe zrealizowanie intencji projektodawcy zakładającej całkowite wyeliminowanie instytucji ubezwłasnowolnienia z polskiego porządku prawnego.	
2.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Uwaga ogólna	Dostosowanie nowej siatki pojęciowej do dotychczasowych regulacji Projektowana zmiana nie zawiera wszystkich niezbędnych przepisów dostosowujących nową nomenklaturę do dotychczasowych regulacji. Projektodawca pozostawia w systemie prawa przepisy, które wciąż odwołują się do instytucji ubezwłasnowolnienia. Dla przykładu, w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty pozostało 12 niezastąpionych nowo przyjętą nomenklaturą projektu ustawy odniesień do instytucji ubezwłasnowolnienia. Zgodnie natomiast z przepisem art. 65 ust. 2 ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o pełnoletniej osobie, która nie ma zdolności do	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie. Brak zasadności zmiany art. 65 poprzez wskazanie, jak należało będzie rozumieć po zmianie przepisów sformułowanie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych, należy przez to rozumieć osobę korzystającą z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji. Zauważyć jednak należy, że obowiązujące przepisy dotyczące spraw o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką (art. 5981–59814 Kpc), posługują się powyższym pojęciem „osoba pozostająca pod opieką”. W praktyce mogą wystąpić wątpliwości, jak po zmianie przepisów projektowaną ustawą rozumieć określenie „osobą pozostającą pod opieką”. Z pewnością nie każda osoba pełnoletnia, która na gruncie obecnych przepisów nie ma zdolności do czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych, pozostaje pod opieką. Wynika to choćby z sygnalizowanego przez Rzecznika od wielu lat problemu braku kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna prawnego; problemu, z którym – co należy podkreślić - zmagają się przede wszystkim sądy opiekuńcze. Dlatego poddaję pod rozważenie uzupełnienie projektowanego art. 65 o wskazanie, jak należało będzie rozumieć po zmianie przepisów sformułowanie „osoba pozostająca pod opieką”.	„osoba pozostająca pod opieką”, z uwagi na fakt, że projektodawca nie likwiduje instytucji opieki. Nadal będzie funkcjonowała opieka dla małoletnich.
3.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Potrzeba zapewnienia szkoleń dot. wspieranego podejmowania decyzji	Przedstawione w projekcie rozwiązania wymagają przeszkolenia zarówno samych zainteresowanych uzyskaniem wsparcia, jak i wszystkich istotnych	Uwaga wyjaśniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			grup zawodowych przy korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Jednym z kluczowych działań zaplanowanych w Strategii na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 jest szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości z zakresu praw osób z niepełnosprawnościami oraz kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami. Szkolenia z zakresu praw osób z niepełnosprawnościami oraz kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami dla sędziów, prokuratorów, aplikantów, asystentów sędziów i prokuratorów, referendarzy, urzędników sądów i prokuratur, a także notariuszy, stanowią kluczowy element reformy wsparcia osób z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Zapewni to realizację obowiązku respektowania zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnościami, zarówno w odniesieniu do wykonywanych przez nie czynności prawnych, jak i aspektu dotyczącego statusu prawnego ²⁹ . Komentarz ogólny nr 1, pkt 35.	Projektodawca zdaje sobie sprawę z konieczności przeszkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości po przyjęciu nowych rozwiązań ustawowych. Przepisy ustawy nie mogą jednak zawierać dyspozycji dla Ministra Sprawiedliwości do opracowania programu szkoleń dla przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie z art. 82a § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 334): sędzia jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe. Ponadto z § 3 wynika, że sędzia jest obowiązany uczestniczyć, w miarę możliwości corocznie, w szkoleniu i doskonaleniu zawodowym organizowanym przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury lub innych formach doskonalenia zawodowego, w celu uzupełnienia specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych. Podobne regulacje odnoszą się do asesorów (art.106zf). Obowiązek szkolenia sformułowany w ustawie w taki sposób wydaje się wystarczający. Po uchwaleniu przepisów ustawy projektodawca zawiadomi Dyrektora KSSIP o konieczności

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				zorganizowania szkoleń dla pracowników wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 2 Ustawy o Krajowej szkole sądownictwa i prokuratury zadaniami Krajowej Szkoły są m.in.: szkolenie i doskonalenie zawodowe sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury w celu uzupełnienia ich specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych; szkolenie i doskonalenie zawodowe referendarzy sądowych, asystentów sędziów, asystentów prokuratorów, kuratorów zawodowych oraz urzędników sądów i prokuratury w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych.
4.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Wprowadzenie alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji oraz działania wspierające ich upowszechnienie	Jednym z kluczowych działań zaplanowany w Strategii na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 jest wprowadzenie do systemu prawnego regulacji dotyczących alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji oraz działania wspierające ich upowszechnienie. Działanie to zakłada wprowadzenie do systemu prawnego regulacji dotyczących alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji (AAC) oraz przepisów zapewniających możliwość efektywnego porozumiewania się za ich pomocą w kontaktach z podmiotami publicznymi. Wdrożenie	Uwaga nieuwzględniona Materia opisana przez zgłaszającego uwagę pozostaje w całości poza zakresem właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości. Rozwiązania przewidziane w projekcie przewidują pomoc osobom o złożonych potrzebach w komunikowaniu się. W takim przypadku wysłuchanie tych osób przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb (art. 605(5) k.p.c.).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			możliwości wykorzystywania AAC w instytucjach publicznych wymaga zwiększenia świadomości urzędników i pracowników instytucji w zakresie potrzeb użytkowników AAC oraz rodzajów i sposobów wykorzystania AAC, w tym m.in. przez szkolenia i propagowanie dobrych praktyk. Wskazane działanie miało zostać zrealizowane do końca 2023 r., jednak pomimo tego terminu odpowiednie rozwiązania nie zostały wdrożone. Brak dostępności informacji, komunikacji i usług może bowiem stanowić w praktyce przeszkodę w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przez niektóre osoby z niepełnosprawnościami. Państwa Strony są zobowiązane do dokonania przeglądu obowiązujących przepisów prawa oraz praktyk w celu zapewnienia, że zdolność do czynności prawnych oraz prawo do dostępności są realizowane³⁰. Jak podkreślił Komitet ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami, sposób komunikowania się danej osoby nie może stanowić przeszkody w uzyskaniu wsparcia w zakresie procesu decyzyjnego, nawet jeżeli jest to komunikacja niekonwencjonalna lub też zrozumiała jedynie dla niewielu osób³¹. Z tych względów projektowane działania powinny również uwzględniać konieczność wprowadzenia regulacji prawnych dotyczących alternatywnych i	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wspomagających sposobów komunikacji oraz działań wspierających ich upowszechnienie.	
5.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Uwaga ogólna	Nie negując idei zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia całkowitego i częściowego uważamy, że zmiany wskazane w projekcie należy umieścić we właściwych rozdziałach kodeksu cywilnego, kodeksu postępowania cywilnego i kodeksu rodzinnego, bez tworzenia odrębnej ustawy traktującej o wyżej wskazanym przedmiocie. Umieszczenie zmian we właściwych kodeksach spowoduje, że zmiany będą komplementarne, a ponadto łatwiej będzie je odnaleźć, co spowoduje, że we wszystkich sytuacjach, które obecnie traktują o ubezwłasnowolnieniu, będziemy ściągać do przepisów kodeksu cywilnego, czy innych właściwych kodeksów – nie będziemy mieli do czynienia z chaosem. Dla przykładu: umowa asysty prawnej powinna znaleźć się w kodeksie cywilnym w księdze trzeciej tytule XXI, jako szczególny rodzaj umowy zlecenia.	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na duży stopień szczegółowości projektowanych rozwiązań oraz ich charakter, nie stanowią one materii <i>stricto</i> cywilnoprawnej i jako takie nie powinny być umiejscowione w Kodeksie cywilnym. Wskazać należy, że w kodeksie zawarto zakotwiczenie instytucji z zakresu wspieranego podejmowania decyzji, w takim zakresie w jakim stanowią one element prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu rozwiązaniu. Powyższe, wbrew twierdzeniom zgłaszającego uwagę systematyzuje regulację. Ponadto system wspieranego podejmowania decyzji może ewaluować poprzez dodanie kolejnych instytucji o charakterze bardziej wspierającym, zaś nowelizacja ustawy jest prostsza i szybsza legislacyjnie niż kodeksu. Odrębna ustawa jest także kompromisem między dbaniem o system prawa a

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				oczekiwaniemi przedstawicieli strony społecznej uczestniczącej w pracach <i>Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji</i> ¹ (dalej jako: „Zespół”). Decyzja o przeniesieniu projektowanych przepisów do jednej ustawy zapadła na skutek uwzględnienia uwag wewnętrznych. Zawarcie wszystkich projektowanych przepisów dotyczących zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w jednym, odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej, poświęconym osobom wymagającym takiego wsparcia ma na celu całościowe uregulowanie wybranego obszaru stosunków społecznych.
6.	Komisja Wspólna Rządu i	Uwaga ogólna	Potrzeba uregulowania kwestii związanej z przekazywaniem informacji przez sąd prowadzący postępowanie o zmianie kuratora reprezentującego lub kuratora wspierającego oraz ustanowieniu	Uwaga uwzględniona Dodano do projektu art. 605(12) k.p.c. o treści: <i>Odpis prawomocnego</i>

¹ Zarządzenie Nr 243 Prezesa Rady Ministrów w sprawie Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji z dnia 3 lipca 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 650).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Samorządu Terytorialnego Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego		doradcy tymczasowego do podmiotu, w którym przebywa osoba wymagająca wsparcia. Uzyskanie stosownej informacji dotyczy również zmiany zakresu obowiązków i uprawnień nałożonych przez Sąd dla kuratora. Potrzeba powyższych regulacji wynika z tego, że w dotychczasowej praktyce Zakład Opiekuńczo- Leczniczy, w którym przebywa osoba wobec której toczyło się postępowanie o ubezwłasnowolnienie lub częściowe ubezwłasnowolnienie, nie był na bieżąco informowany o zakończonym postępowaniu oraz o wyznaczeniu opiekuna prawnego/ kuratora.	<i>postanowienia w przedmiocie kurateli reprezentującej sąd przesyła do podmiotu, w którym przebywa osoba wspierana.</i>
6.	Sąd Najwyższy	Art. 2	Trafnie podkreśla się potrzebę uwzględnienia preferencji, poglądów i życzeń osoby potrzebującej wsparcia – to właściwe uwzględnienie wymagań wynikających ze standardów międzynarodowych.	Uwaga pozytywna
7.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 2	Określenie „najlepszych interesów” osoby z niepełnosprawnością W świetle art. 2 projektowanej ustawy, w sprawach dotyczących osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia albo osoby wspieranej należy kierować się jej preferencjami i poglądami, a zwłaszcza uwzględniać uprzednio wyrażane przez nią życzenia, a w razie niemożności ich ustalenia – kierować się jej najlepiej pojętym interesem.	Wyjaśnienie do uwagi Projekt uległ zmianie, w szczególności w zakresie art. 1-2.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Jedną z cech zastępczego podejmowania decyzji jest to, że każda decyzja podejmowana przez osobę upoważnioną do zastępczego podejmowania decyzji opiera się na określonych przekonaniach dotyczących „najlepszych interesów” zainteresowanego. Jak podkreśla Komitet ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami, chociaż mechanizmy wspieranego podejmowania decyzji mogą mieć różną formę to jednak wszystkie formy wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych (w tym także bardziej intensywne) muszą zostać zdefiniowane na podstawie rzeczywistej woli i preferencji zainteresowanej osoby, a nie na subiektywnym przekonaniu dotyczącym jej najlepszych interesów, a sposób komunikowania się danej osoby nie może stanowić przeszkody w uzyskaniu wsparcia w zakresie procesu decyzyjnego, nawet jeżeli jest to komunikacja niekonwencjonalna lub też zrozumiała jedynie dla niewielu osób⁷. Komentarz ogólny nr 1, pkt 25. W przypadku, gdy po podjęciu istotnych wysiłków, nie można określić woli oraz preferencji jednostki, określenie „najlepszych interesów” musi zostać zastąpione przez „możliwie najlepszą interpretacją woli i preferencji”. W ten sposób respektowane będą prawa, wola i preferencje jednostki zgodnie z	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przepisami artykułu 12 ust. 4 Konwencji. Zasada dotycząca „najlepszych interesów” wydaje się więc nie stanowić zabezpieczenia, które zgodnie z artykułem 12 odnosi się do osób dorosłych.	
8.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 4 ust. 1	Proponujemy następujące brzmienie przepisu: Przez umowę asysty prawnej asystent prawny zobowiązuje się do udzielenia osobie potrzebującej wsparcia , zlecającej asystę faktycznego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w umowie. Zmiana wynika, z dostosowania do słowniczka pojęć. Osoba wspierana ma już zawartą umowę asysty prawnej, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Przez zawarciem takiej umowy dana osoba jest jeszcze osobą potrzebującą wsparcia.	Uwaga uwzględniona
9.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 4 ust. 2	Jak należy rozumieć pojęcie „czynna obecność”? Pojęcie to nie ma właściwej definicji w ustawodawstwie, więc należy albo wskazać co znaczy „czynna obecność” albo użyć słowa „obecność”, które nie budzi wątpliwości.	Wyjaśnienie do uwagi Doprecyzowanie „czynnej” obecności miało na celu podkreślenie, że asystent ma prawo nie tylko być fizycznie obecny przy podejmowaniu czynności przez osobę wspieraną, ale może także uczestniczyć przy tej czynności, np. zadawać pytania, wyjaśniać na bieżąco treść oświadczeń. Precyzyjna definicja obecności czynnej będzie zależała od okoliczności

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				podejmowania czynności przez asystenta, stąd brak jest podstaw do jej ustawowego wprowadzenia.
10.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 5	Artykuł ten stanowi kolejny argument, aby przepisy dotyczące umowy asysty prawnej przenieść do kodeksu cywilnego, do miejsca wskazanego w uwadze nr 1.	Uwaga nieuwzględniona Umowa asysty prawnej nie została umiejscowiona w Kodeksie cywilnym z uwagi na fakt, że nie jest ona umową wzorcową, a podtypem umowy zlecenia, skierowaną do określonej grupy potencjalnie zainteresowanych jej zawarciem.
11.	Sąd Najwyższy	4-10	Budzi wątpliwości potrzeba regulacji umowy o asystę prawną i to w takiej formie, w jakiej zostało to dokonane. Regulacja jest bowiem zdawkowa i bez problemu przy wykorzystaniu innych, dostępnych instrumentów prawnych zainteresowany może osiągnąć praktycznie tożsamy skutek. Wydaje się, że wskutek nowelizacji zostaje wprowadzona do systemu prawnego nowa umowa nazwana (umowa o asystę), choć właśnie bardzo ograniczony zakres regulacji prawnej powoduje, że niewiele się ona różni od dopuszczalnych do zawarcia także aktualnie umów nienazwanych podobnych do umowy zlecenia. Co więcej, nie do końca jest jasne	Uwaga nieuwzględniona. Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji zostały wypracowane w ramach międzyresortowego Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji ² , natomiast umowę asysty prawnej wprowadzono na skutek postulatu przedstawicieli organizacji społecznych zaproszonych do prac Zespołu. W trakcie prac podnoszono, że potrzebna jest odrębna regulacja dla osób

² Zarządzenie Nr 243 Prezesa Rady Ministrów w sprawie Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji z dnia 3 lipca 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 650).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			z przygotowanej regulacji, na ile osoba zawierająca taką umowę ma mieć zachowane rozeznanie co do skutków swojego działania. Z jednej bowiem strony w projekcie mowa o tym, że asystent prawny ma udzielać „faktycznego wsparcia”. Z drugiej jednak strony wymienia się, że zakres umowy obejmuje m. in. wyjaśnienie znaczenia czynności prawnej i skutków złożenia oświadczenia woli, co nie ma już charakteru faktycznej pomocy. Reasumując, ten element proponowanej regulacji wydaje się zbędny, stanowiący <i>superfluum</i> wobec istniejących obecnie możliwości, a do tego wprowadzający niejasność. Propozycja brzmienia przepisu Usunięcie art. 4-10.	potrzebujących wsparcia tak, aby mogły korzystać ze zdolności do czynności prawnych w obecności innych osób. Dotyczyć to ma sytuacji np. kiedy osoba potrzebująca wsparcia korzysta z usług bankowych albo musi załatwić sprawę w urzędzie. Regulacja ma na celu poszanowanie autonomii woli jednostki. Umowa ta odpowiada zatem na oczekiwania środowiska osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów.
12.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Umowa asysty prawnej	Asystent prawny Pewne wątpliwości budzi zakres regulacji dotyczących asysty prawnej i nowego, pozakodeksowego typu umowy nazwanej, jaką niewątpliwie jest umowa asysty prawnej. Analogicznie jak umowa zlecenia, do której szczegółowych przepisów odsyła projektodawca (stosowanych odpowiednio – art. 5 projektu ustawy), opiera się ona na zasadzie swobody umów, w tym nieograniczonej swobody w wyborze	Uwaga nieuwzględniona Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji zostały wypracowane w ramach Zespołu na prośbę przedstawicieli organizacji społecznych zaproszonych do prac Zespołu. W trakcie prac podnoszono, że potrzebna jest odrębna regulacja dla osób potrzebujących wsparcia tak, aby mogły korzystać ze zdolności do czynności prawnych w obecności innych

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			strony przyjmującej zlecenie od osoby wspieranej, nazwanej tu asystentem prawnym. W konsekwencji, każdy, bez względu na kwalifikacje osobiste, może przyjąć zobowiązanie do udzielenia osobie wspieranej faktycznego wsparcia. W odróżnieniu zatem od pozostałych, przewidzianych w projektowanym akcie instrumentów wspieranego podejmowania decyzji, od osoby przyjmującej zlecenie (asystenta prawnego), projektodawca nie wymaga kwalifikacji szczególnych, takich jak w przypadku kuratora reprezentującego i kuratora wpierającego (art. 13 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 projektu ustawy), czy pełnomocnika rejestrowanego (art. 109¹¹ § 1 i 2 projektu ustawy). Budzi to obawę, czy instytucja asystenta prawnego w sposób należyty gwarantuje ochronę interesów osoby wspieranej, nawet jeśli celem jest tylko udzielenie faktycznego wsparcia. Być może należałoby rozważyć wprowadzenie choćby minimum wymogów w zakresie kwalifikacji osobistych oraz wymóg niekaralności także dla asystenta prawnego. Jest to tyle istotne, że asystent prawny, choć nie jest stroną czynności prawnych podejmowanych przez osobę wspieraną, to jednak jest przy nich obecny (czynnie – jak ujął to projektodawca), wyjaśnia i wspiera taką osobę. W	osób. Dotyczyć to ma sytuacji np. kiedy osoba potrzebująca wsparcia korzysta z usług bankowych albo musi załatwić sprawę w urzędzie. Ustawa określa minimalne wymogi jakie musi spełniać asystent prawny (zgodnie z art. 3 pkt. 4 jest to pełnoletność i niekorzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji). Należy jednocześnie podkreślić, że instrument wsparcia w postaci umowy asysty ma charakter wyłącznie dobrowolny, zaś wybór osoby asystenta należy wyłącznie do osoby wspieranej i opiera się na zaufaniu. Stąd odstąpiono od sztywnego regulowania wymogów stawianych asystentowi.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			konsekwencji od jego należytej staranności będzie zależeć rzeczywista pomoc udzielana osobie wspieranej. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na propozycje rozwiązań powstałych w ramach projektu „Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”¹⁵, 15 Projekt „Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”, Numer projektu: POWR.02.06.00-00-0064/19, więcej informacji pod adresem: https://wlaczeniespoleczne.pl/idi-fgi-warsztaty/asysta-prawna-2 [dostęp z dnia 8 stycznia 2025 r.], gdzie zaproponowano kryteria, które musi spełniać asystent prawny. W projekcie przepisów dotyczących wsparcia osób z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych¹⁶ Projekt dostępny pod adresem: https://wlaczeniespoleczne.pl/uploads/23wpd0/przepisy/Projekt%20przepis%C3%B3w%20dotycz%C4%85cych%20wsparcia%20os%C3%B3b%20z%20niepe%C5%82nosprawno%C5%9Bciami.docx [dostęp z 8 stycznia 2025]. wskazano, że asystentem prawnym nie może zostać osoba: która została prawomocnie pozbawiona władzy rodzicielskiej; która została prawomocnie skazana za przestępstwo przeciwko życiu, zdrowiu,	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wolności, mieniu, wiarygodności dokumentów, wolności seksualnej lub obyczajności albo za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby lub za przestępstwo karnoskarbowe; wobec której prawomocnie orzeczono zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi lub obowiązek powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu; wykonująca inne usługi na rzecz użytkownika asysty prawnej, w tym osoba wykonująca usługi opiekuńcze, pielęgniarские lub asystencji osobistej. Z perspektywy Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami kluczowe jest ostatnie z wymienionych powyżej kryteriów. Chodzi o odróżnienie asysty prawnej, polegającej na wsparciu w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych, od asystenta osobistego, który wspiera osobę z niepełnosprawnością w czynnościach dnia codziennego. Wprowadzenie podobnego rozwiązania zarówno w przypadku asystentów prawnych, jak również kuratorów oraz pełnomocnika rejestrowanego wydaje się zatem słusznym działaniem. Pozwoli to na wyraźne postawienie granicy pomiędzy czynnościami dnia	Uwaga w tym zakresie uwzględniona poprzez dodanie do projektu regulacji w przedmiotowym zakresie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			codziennego oraz wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Ponadto zauważyć należy, że z uwagi na specyfikę czynności prawnej, w której asystent pomaga osobie wspieranej, może mieć on dostęp do danych osobowych, w tym danych sensytywnych (wrażliwych) osoby wspieranej. W przypadku czynności określonego rodzaju (np. czynności bankowych) może mieć również faktyczny dostęp do danych objętych tajemnicą bankową. Powstaje zatem pytanie, czy efektywnemu korzystaniu z asysty prawnej nie będą stały na przeszkodzie przepisy szczególne dotyczące ochrony informacji (np. tajemnica lekarska, tajemnica bankowa, tajemnica skarbową). Wydaje się, że zawarte w przepisach szczególnych normy umożliwiające albo zwolnienie z tajemnicy przez osobę, której ona dotyczy (np. przez osobę, których dane objęte są tajemnicą bankową - art. 104 ust. 3 zd. drugie Prawa bankowego), albo przynajmniej wyłączenie osoby, której dane dotyczą spod obowiązku zachowania ich w tajemnicy, by sama mogła przekazać informacje nią objęte asystentowi (podatnika – art. 294 § 5 Ordynacji podatkowej), co do zasady powinny okazać się w tym względzie wystarczające. Tym niemniej pożądane wydaje się dokonanie, przynajmniej w tym zakresie, oceny ex	Uwaga w tym zakresie uwzględniona poprzez dodanie do projektu ustawy regulacji w przedmiotowym zakresie.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			post już na obecnym etapie prac legislacyjnych, w oparciu o § 152 ust. 1 pkt 2 Regulaminu pracy Rady Ministrów. Projektodawca dopuszcza m.in. gromadzenie i przekazywanie wszelkich danych mających znaczenie dla prawidłowego dokonania czynności prawnych (art. 4 ust. 2 pkt 4 projektu ustawy), nie określając przy tym uprawnienia asystenta prawnego do przetwarzania danych osobowych, choć faktycznie będzie on takie dane osoby wspieranej przetwarzał. Otwarte pozostaje pytanie, czy w tej sytuacji należy traktować go jako administratora danych osobowych osoby wspieranej, czy też nie. Projektowane przepisy umowy asysty prawnej mogą zatem budzić wątpliwości w zakresie, w jakim nie chronią danych osobowych osoby wymagającej faktycznego wsparcia. Mogą bowiem ułatwić dostęp do takich danych, a następnie ich wykorzystanie do celów nie związanych z faktycznym wsparciem osoby wspieranej. Wątpliwości budzi także, kto może być drugą stroną umowy asysty prawnej, w szczególności, czy i jaki stopień zdolności do postrzegania i oceniania rzeczywistości osoby wspieranej uzasadnia zawarcie umowy asysty prawnej i	Należy mieć na uwadze, że zakres kompetencji asystenta prawnego jest ograniczony do udzielenia faktycznego wsparcia. Czynności prawne są natomiast dokonywane przez osobę wspieraną. Należy uznać, że tak długo jak osoba wspierana może samodzielnie dokonywać czynności prawnych, tak długo wystarczające jest działanie asystenta prawnego. Jeżeli natomiast stan osoby wspieranej uniemożliwi jej samodzielne dokonywanie czynności prawnych chociażby w określonym zakresie – wystąpi potrzeba ustanowienia dalej

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			korzystanie z faktycznego wsparcia, a jaki już taką umowę wyłącza. W przypadku instytucji kuratora dla osoby pełnoletniej w każdej przewidzianej w projektowanej ustawie postaci, podstawą ustanowienia kurateli jest zbadanie w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem (art. 11 projektu ustawy). W umowie asysty prawnej to same strony oceniają, czy osoba wspierana wymaga tylko faktycznego wsparcia, czy też potrzebny jest szerszy zakres wsparcia. W praktyce może okazać się, że tylko osoba przyjmująca zlecenie (asystent prawny) będzie w stanie ocenić, czy osoba wspierana jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość. Osoba wspierana może nie posiadać natomiast informacji niezbędnych do oceny takiej sytuacji. Rodzi to obawę, czy w poszczególnych przypadkach nie dojdzie do faktycznej nierówności stron umowy, już na etapie jej zawarcia, a w konsekwencji nie doprowadzi do nadużyć, z których osoba wspierana nie będzie nawet zdawać sobie sprawy. Powyższe uwagi są o tyle istotne, że zakres przedmiotowy zobowiązania podejmowanego na podstawie umowy przez asystenta prawnego pokrywa się z funkcją pełnioną przez powołanego	idącego instrumentu wsparcia np. kuratora reprezentującego. Podkreślenia wymaga fakt, że instrumenty wspieranego podejmowania decyzji mają być dostosowywane do faktycznych potrzeb osoby, dla której są one ustanawiane. Zakres przedmiotowy umowy asysty prawnej jest kształtowany przez strony umowy. Istnieje teoretyczna możliwość ustanowienia kuratora wspierającego do udzielenia wsparcia, w zakresie w jakim nie zawarto umowy z asystentem prawnym. W przypadku złożenia wniosku o ustanowienie kuratora wspierającego w zakresie tożsamym z zakresem jaki obejmuje zawarta już

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przez sąd kuratora wspierającego. Jak wynika z art. 26 projektu ustawy kuratora wspierającego ustanawia się dla osoby potrzebującej faktycznego wsparcia. Poza odmiennym sposobem powołania kuratora wspierającego i asystenta prawnego, kwalifikowanymi wymogami w przypadku tego pierwszego i kontrolą sądu nad działalnością kuratora, oba podmioty mogą mieć identyczny zakres działania, co w przypadku kuratora wspierającego w znacznej mierze zależeć będzie od treści orzeczenia sądu. Nie jest to oczywiście błędne rozwiązanie legislacyjne, niemniej w praktyce może nastroczać wielu problemów, zwłaszcza w sytuacji sporów na tle rywalizacji pomiędzy asystentem prawnym, a kuratorem wspierającym. Wydaje się, że problem dostrzegali projektodawca na wcześniejszym etapie prac legislacyjnych, o czym świadczy zapis dyskusji nad projektem znajdujący się w protokole z dnia 11 stycznia 2024 r. ¹⁷ Dostępny na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości pod linkiem https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/model-wspieranego-podejmowania-decyzji [dostęp z 7 stycznia 2025 r.]. (s. 4). Ponadto projekt ustawy datowany na 21 maja 2024 r. zawierał przepis wykluczający powołanie przez sąd kuratora wspierającego w przypadku zawarcia umowy asysty prawnej. Z rozwiązania tego zrezygnowano,	umowa asysty prawnej, sąd w pierwszej kolejności zbada potrzebę ustanowienia kuratora wspierającego. W przypadku uznania takiego wniosku za zasadny i ustanowienia kuratora wspierającego, działania asystenta i kuratora nie wyklucza się bowiem to do decyzji osoby wspieranej należy z czyjej pomocy chce w danej sytuacji skorzystać.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			lecz problem zakresu działania obu podmiotów i trybu rozstrzygania ewentualnych sporów pomiędzy nimi, może szybko wystąpić w praktyce, w szczególności w toku stosowania projektowanych przepisów przez sądy.	
13.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 7 ust. 1	Proponujemy brzmienie: Osoba wspierana lub osoba potrzebująca wsparcia mogą zawrzeć umowę o asystę prawną z więcej niż jednym asystentem prawnym. Zmiana wynika z konieczności stosowania właściwego nazewnictwa. Zarówno osoba, która nie ma jeszcze żadnej umowy asysty będzie mogła zawrzeć od razu umowę z dwoma asystentami, a także już osoba, która posiada jedną umowę o asystę prawną będzie mogła zawrzeć kolejną.	Uwaga uwzględniona
14.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 9	Wykreślenie przepisu. Umowa o asystę jest umową szczególnego rodzaju, w której osobę wspieraną z asystentem prawnym powinno łączyć szczególnego rodzaju zaufanie. Zatem, w tej sytuacji nie powinno być możliwości powierzania zlecenia innej osobie, szczególnie z uwagi na fakt, że dający zlecenie może nie mieć wystarczającego rozeznania, co do tego, że jego sprawami może zająć się inna osoba. Ponadto należy ograniczyć możliwość powstawania różnego typu agencji i przedsiębiorstw zawodów	Uwaga nieuwzględniona Projektowany przepis zawiera, w zakresie możliwości powierzenia dokonywania czynności w ramach asysty prawnej osobie trzeciej, regulację odmienną aniżeli w przypadku umowy zlecenia. Z brzmienia projektowanego przepisu wynika, że powierzenie takie może mieć miejsce wyłącznie za zgodą osoby wspieranej. Za zasadnością takiego rozwiązania może przemawiać np. charakter czynności lub kwestie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zajmujących się tego typu sprawami a ten przepis jest dla nich swoistego rodzaju furtką.	organizacyjne po stronie asystenta i należy taką sytuację traktować jako wyjątkową. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że uwzględnienie uwagi zgodnie z jej treścią tj. wykreślenie wskazanego przepisu spowoduje, z mocy art. 5 ustawy, odpowiednie stosowanie art. 738 k.c.
15.	Sąd Najwyższy	Dział 3	Ustawodawca wprowadzając nowe postaci kurateli do prawa polskiego, o bardzo dużym potencjalnie znaczeniu praktycznym, winien rozważyć kompleksowe uregulowanie instytucji kurateli. Proponowana regulacja bowiem jedynie komplikuje systemowe unormowanie tej instytucji i wyraźniej unaocznia brak całościowego, kompleksowego podejścia do tej instytucji prawnej, niezwykle ważnej w systemie prawa. Propozycja brzmienia przepisu Zaproponowanie zmiany k.c. wprowadzającej kompleksowe unormowanie instytucji kurateli	Uwaga nieuwzględniona Istotą projektowanej w ustawie o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji reformy jest zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. Złożona problematyka instytucji kurateli jako takiej przekracza zakres projektowanej regulacji i wymaga pogłębionych prac nakierowanych wyłącznie na tą instytucję. Stąd za niecelowe należy uznać systemowe uregulowanie instytucji kurateli „przy okazji” innej regulacji o tak fundamentalnym dla prawa cywilnego znaczeniu.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
16.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Uwaga ogólna – dział 3 kuratela dla osób pełnoletnich	Przepisy powinny znaleźć się w kodeksie postępowania cywilnego w księdze drugiej postępowanie nieprocesowe, tytuł II przepisy dla poszczególnych rodzajów spraw, dział I sprawy z zakresu prawa osobowego.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa obejmuje regulacje dotyczące kurateli dla osób pełnoletnich o charakterze materialnoprawnym (przewidziane w Dziale 3 projektowanej ustawy oraz w Kodeksie cywilnym), jak i proceduralne (zawarte w Kodeksie postępowania cywilnego). Kodeks postępowania cywilnego zawiera już obecnie rozdział „sprawy z zakresu kurateli”, kompleksowo regulujący wszystkie rodzaje kurateli. W projekcie ustawy w Kodeksie postępowania cywilnego unormowano przepisy o charakterze jednoznacznie proceduralnym (np. właściwość sądu, krąg uczestników postępowania, kwestie dowodowe).
17.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 12	Kryteria wyboru kuratora przez sąd Zgodnie z art. 12 ust. 1 projektu ustawy sąd decyduje o wyborze kuratora kierując się w pierwszej kolejności wskazaniem osoby potrzebującej wsparcia. Następnie, w ust. 2 art. 12 projekt przechodzi od razu do sytuacji braku kandydata na kuratora. Zauważyć jednak należy, że	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			brak wskazania kandydata przez osobę potrzebującą wsparcia nie zawsze oznacza, że kandydatów na kuratora w ogóle nie ma. Zasadne byłoby zatem zawarcie dla sądu wskazówek co do postępowania w sytuacji niewskazania kandydata na kuratora przez osobę wymagającą wsparcia, przy jednoczesnym istnieniu kandydatów do pełnienia tej funkcji. Na tle aktualnie zaprojektowanych przepisów, w każdym (dość częstym w praktyce sądowej) przypadku, w którym osoba potrzebująca wsparcia – z różnych przyczyn, na ogół wynikających z jej stanu – w ogóle nie wskazała kandydata na kuratora, sąd będzie zmuszony zwracać się do gminy bądź organizacji pozarządowej, nawet wówczas, gdy kandydaci są. W szczególności chodzi tu o najbliższe osoby (małżonek, dzieci, dalsi krewni). Mogą oni wprowadzić wniosek o ustanowienie kuratorem reprezentującym (art. 6053 § 1 pkt 3 i 4 projektowanych zmian w kpc). Jednakże sąd nie dysponuje kryterium – kogo wobec nie wskazania kandydata przez osobę potrzebującą wsparcia, ustanowić wówczas dla niej kuratorem. W tej sytuacji kluczowe jest zapewnienie wsparcia osobie zainteresowanej z jednoczesnym poszanowaniem jest preferencji osobistych. Niemniej należy również uwzględnić wypadki, w	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			których brak jakiegokolwiek wsparcia może negatywnie wpłynąć na sytuację osoby wspieranej. Brak w projekcie normatywnej kolejności, według której ustanawia się kuratora, takiej jak obowiązująca obecnie (art. 149 kro w zw. z art. 175 Kro), może także utrudniać wyłonienie kandydata spośród kilku chętnych, w sytuacji, gdy żaden z nich nie zostanie wskazany przez osobę potrzebującą wsparcia i jednocześnie wszyscy wykazują kwalifikacje osobiste uzasadniające przekonanie, że będą należycie wywiązywać się z powierzonych jej obowiązków (art. 13 ust. 1 projektu ustawy). Pomija się przy tym całkowicie rodzinę, najbliższych i dalszych krewnych, co nie tylko w wielu wypadkach może być sprzeczne z interesem osoby potrzebującej wsparcia, ale nawet może budzić wątpliwości w kontekście art. 18 Konstytucji RP.	
18.	Sąd Najwyższy	14	Przepis ogranicza długość ustanowienia kurateli do 5 lat. Ze względu na trwałe zaburzenia zdrowotne osoby wspieranej może być to niewystarczające. Raczej należałoby umożliwić ustanowienie kurateli na czas nieoznaczony z obowiązkiem periodicznej kontroli zasadności jej dalszego trwania. Nie dochodziłoby wówczas do wygasania i ustanawiania na nowo kurateli, co mogłoby prowadzić do zbędnych perturbacji.	Uwaga nieuwzględniona Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art. 13. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Przepisy dotyczące sądowej ochrony osób wymagających wsparcia w korzystaniu ze swojej zdolności do czynności prawnych

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				skonstruowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi, stanowiącymi, że <i>środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych muszą zawierać skuteczne zabezpieczenia, w celu zapobiegania nadużyciom, zgodnie z międzynarodowymi standardami praw człowieka. Nadto środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych respektować muszą prawa, wolę i preferencje danej osoby, winny być stosowane przez możliwie najkrótszy czas i podlegać stałemu przeglądowi przez właściwe, niezależne i bezstronne władze lub organ sądowy</i>³. Regulacja ma zapewnić, by wsparcie w wykonywaniu zdolności do czynności prawnych osoby wspieranej było dostosowane do jej stanu świadomości, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać na przestrzeni czasu. Z tych przyczyn projektodawca odszedł od sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego (kuratora) na czas nieokreślony. Wprowadzane regulacje wymuszają cykliczną ocenę stanu osoby wspieranej i

3 Tak: art. 12 ust. 4 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 (dalej KPON).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				dostosowywanie zakresu wsparcia do jej stanu zdrowia.
19.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 21 oraz art. 27 pkt 4	Przepis art. 21 nakładający na sąd obowiązek określenia postanowieniem zakresu i rodzaju spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora został powtórzony (nie wprost) w projektowanym art. 16 § 3 k.p.c. (sąd określa rodzaj spraw, które osoba wspierana może dokonywać jedynie za zgodą kuratora albo które kurator może dokonywać w jej imieniu). Proponujemy uregulowanie tej kwestii w jednej ustawie (w k.p.c.) z wykorzystaniem szerszej redakcji przepisu zawartej obecnie w art. 21 projektu.	Wyjaśnienia do uwagi Zgłaszający uwagę omyłkowo wskazał umiejscowienie projektowanego art. 16 § 3 w Kodeksie postępowania cywilnego, podczas gdy regulacja ta znajduje się w Kodeksie cywilnym. Zgodnie z założeniem projektodawcy instrumenty wspieranego podejmowania decyzji, związane ściśle z wykonywaniem zdolności do czynności prawnych, zostały zakotwiczone w kodeksie cywilnym, zaś ustawa odrębna stanowi ich rozwinięcie. Z tych przyczyn regulacje mogą znajdować się w obu aktach prawnych, przy czym wymaga podkreślenia, że pozostają one spójne.
20.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 22 ust. 1 oraz art. 27 pkt 12	W celu lepszego zabezpieczenia interesów mocodawcy oraz dla pewności obrotu gospodarczego poddajemy pod rozagę potrzebę uzupełnienie katalogu spraw, w których kurator reprezentujący oraz pełnomocnik rejestrowany będzie zobowiązany do uzyskania zezwolenia sądu, o sprawy dotyczące leczenia (w szczególności w zakładzie zamkniętym i szpitalu psychiatrycznym) oraz czynności	Wyjaśnienie do uwagi Tzw. <i>ustawy medyczne</i> (min. ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego) zawierają uregulowania dotyczące wyrażania zgody na udzielenie świadczeń medycznych na rzecz osób, które z przyczyn faktycznych lub

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przekraczających zakres zwykłego zarządu podejmowane w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej przez osobę wspieraną.	prawnych nie mogą samodzielnie wyrazić zgody na świadczenie. Z zasady decyzje w tym przedmiocie zapadać szybko, zaś wymaganie uzyskania w takich sprawach zgody sądu nie będzie rozwiązaniem efektywnym. W zakresie pełnomocnika rejestrowanego należy ponadto wskazać, że osobę pełnomocnika wskazuje sam mocodawca i należy przypuszczać, że jego wybór będzie uwzględniał kompetencje tej osoby w zakresie prowadzenia spraw mandanta. Katalog czynności wymieniony we wskazanych artykułach obejmuje czynności zarówno dokonywane w imieniu osoby wspieranej w zakresie prowadzenia jej działalności gospodarczej jak i jako konsumenta.
21.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 22 ust. 1 pkt 8	Kurator powinien mieć samodzielną możliwość złożenia wniosku o skierowanie do ZOL lub ZPO. Ponadto jeżeli mamy być konsekwentni, to należy uregulować jeszcze kwestie prawne związane z kierowaniem pacjenta do hospicjum. Do przebywania w tej placówce potrzebne jest co prawda skierowanie wystawione przez właściwego lekarza, niemniej sam wniosek o skierowanie do	Uwaga uwzględniona Dokonano zmiany projektowanego przepisu.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			hospicjum składa dana osoba, która ma być skierowana do tej placówki bądź jej opiekun. Przepis jest niepraktyczny – kurator powinien mieć możliwość reagowania na pogarszającą się sytuację zdrowotną osoby, dla której został ustanowiony i samodzielnego składania wniosku o umieszczenie w ZOL, ZPO czy hospicjum (o którym projektodawca zapomniał przy tworzeniu przepisów). W praktyce występują sytuację gdzie następuje szybkie pogorszenie stanu zdrowia, czy konieczność przeniesienia pacjenta ze szpitala do innej placówki, z uwagi na zakończenie leczenia szpitalnego w związku z wyczerpaniem się możliwości dalszego leczenia, wówczas pacjenta trzeba pilnie przetransportować do ZOL czy hospicjum. Jeżeli, przepis ostanie się w proponowanej przez projektodawcę wersji to należy, stworzyć bardzo szybką ścieżkę rozpatrywania przez sądy tego typu spraw – maksymalnie do 48 godzin. Są to sytuacje, w których zagrożone może być życie pacjenta, stąd decyzje w tym zakresie powinny być podejmowane niezwłocznie.	
22.	Sąd Najwyższy	26	Przewidziana jest instytucja kuratora wspierającego, którego potrzeba może budzić wątpliwości. Ma on zostać ustanowiony tylko w	Uwaga nieuwzględniona Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji zostały wypracowane w ramach

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			razie potrzeby faktycznego wsparcia. W konsekwencji nie jest jasne, dlaczego ma go ustanawiać sąd, a nie może tych zadań realizować pełnomocnik takiej osoby. Nie jest też jasne, jak interpretować potrzebę faktycznego wsparcia – czy ma to oznaczać, że osoba wspierana jest w pełni świadoma i sprawna intelektualnie, a zatem jedynie wymaga zastąpienia faktycznego przy dokonywaniu różnych czynności, czy też jest to instytucja szersza. Ta niejasność niesie niepewność w obrocie, a nie zniweluje go określenie przez sąd sposobu i zakresu wsparcia przez takiego kuratora. Wydaje się zatem, że to instytucja zbędna, której wprowadzenie do systemu prawa grozi wyłącznie większym chaosem i niepewnością niż niesie ochrony. Propozycja brzmienia przepisu Uchylenie art. 26	zespołu na prośbę przedstawicieli organizacji społecznych zaproszonych do prac Zespołu. W trakcie prac podnoszono, że potrzebna jest odrębna regulacja dla osób potrzebujących wsparcia tak, aby mogły korzystać ze zdolności do czynności prawnych w obecności innych osób. Dotyczyć to ma sytuacji np. kiedy osoba potrzebująca wsparcia korzysta z usług bankowych albo musi załatwić sprawę w urzędzie. Zaproponowane instrumenty realizują postulaty organizacji społecznych i osób z niepełnosprawnościami. Intencją projektodawcy było uregulowanie wsparcia faktycznego w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu spraw (kurator wspierający). Jest to odpowiednik instytucji uregulowanej w art. 183 kro przed nowelizacją z dnia 15 lutego 2024 r. W wypadku podejmowania przez osobę wspieraną czynności prawnych, rolą kuratora może być np. udzielenie mu pomocy w skontaktowaniu go z właściwym prawnikiem lub w zgromadzeniu odpowiednich

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				dokumentów niezbędnych do dokonania określonej czynności prawnej. Jeżeli chodzi o „faktyczne wsparcie” w życiu codziennym – kwestie te mają regulować przepisy o asystencji osobistej. Instrumenty asysty prawnej oraz kuratora wspierającego nie są konkurencyjne w stosunku do pełnomocnictwa rejestrowanego ani kuratora reprezentującego, bowiem dotyczą wsparcia faktycznego a nie reprezentacji.
23.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 26	Definicja kuratora wspierającego powinna znaleźć się obligatoryjnie w przepisach kodeksu cywilnego (podobnie jak zrobił to projektodawca dla kuratora reprezentującego).	Wyjaśnienia do uwagi Przepisy Kodeksu cywilnego nie zawierają definicji kuratora reprezentującego ani wspierającego a jedynie wskazują przesłanki ich ustanowienia (odpowiednio art. 16 i 16 ¹ k.c.).
24.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Uwaga ogólna	Jednoznaczność pojęcia pełnej zdolności do czynności prawnych Zmiany w kodeksie cywilnym dotyczą w pierwszym rzędzie regulacji zdolności do czynności prawnych. Projektowane zmiany pozostawią bez zmian art. 11 kc, zgodnie z którym pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności. Z kolei	Wyjaśnienia do uwagi Intencją projektodawcy jest zmiana przepisów prawa posługujących się terminami ubezwłasnowolniania czy zdolności do czynności prawnych w sposób dostosowujący te przepisy do nowego systemu prawa cywilnego. W wyjątkowych przypadkach,

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat 13 (art. 15 kc w projektowanej wersji). Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu (art. 12 kc w projektowanej wersji). W związku z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia zostaje ona usunięta z przepisów określających zdolność do czynności prawnych: na zdolność tę wpływa – według projektu – wyłącznie wiek osoby dokonującej czynności prawnej. Jednocześnie projektodawca pozostawia w systemie prawa przepisy, które odwołują się do posiadania przez daną osobę pełnej zdolności do czynności prawnych. Nie jest do końca oczywiste, czy za taką należy traktować każdą osobę, która uzyskała pełnoletniość (a ograniczona zdolność do czynności prawnych przysługuje wyłącznie osobom pomiędzy 13 rokiem życia a pełnoletnością – art. 15 kc), czy też można mówić o „ograniczonej” zdolności do czynności prawnych tych osób, w przypadku których działa pełnomocnik rejestrowany lub kurator reprezentujący. Ma to doniosłe konsekwencje np. w przypadku zdolności testowania. Przepis art. 944 kc stanowi, że sporządzić i odwołać testament może tylko osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych (§ 1). Testamentu nie można sporządzić ani odwołać	nieuwzględnionych w ustawie, zastosowanie znajdzie projektowany art. 68. Projektowana regulacja przewiduje, że osoby pełnoletnie zawsze będą miały pełną zdolność do czynności prawnych, a dokonywane przez nie czynności prawne będą podlegały ewentualnej ocenie z punktu widzenia przepisów o wadach oświadczenia woli.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przez przedstawiciela (§ 2). Testamentu nie może zatem sporządzić ani kurator reprezentujący, ani pełnomocnik rejestrowany. Jeśli projektodawca zamierza realizować powołane w uzasadnieniu projektu Zalecenia nr R(99)4 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 23 lutego 1999 r. w sprawie zasad dotyczących ochrony prawnej niepełnosprawnych osób dorosłych – zgodnie z którymi środek ochrony osoby z niepełnosprawnością nie powinien automatycznie pozbawiać zainteresowanej osoby m.in. prawa do sporządzenia testamentu – to należy jednak wprost to wyrazić w treści przepisu. Pozostaje także do wyjaśnienia kwesta niespójności regulacji, która na wiele czynności dotyczących majątku osoby wymagającej wsparcia przewiduje zgodę przedstawiciela (kuratora reprezentującego/pełnomocnika rejestrowanego), a także sądu, a w przypadku rozporządzenia całym swym majątkiem w postaci testamentu, testatorowi pozostawiona jest pełna swoboda. Z drugiej strony testament taki będzie mógł być podważany w oparciu o zarzut wady oświadczenia woli (art. 945 kc). Być może taki jest zamysł projektodawcy, jednak uzasadnienie projektu o tym nie wspomina. Wydaje się także, że przyjęte rozwiązanie nie zabezpiecza we właściwy sposób zarówno ochrony (woli) osoby wymagającej wsparcia, jak i pewności	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			obrotu prawnego. Z kolei jeśli przyjąć, że osoba, która działa przez przedstawiciela (kuratora zastępującego/pełnomocnika rejestrowanego) nie dysponuje – pomimo pełnoletności – pełną zdolnością do czynności prawnych, to niemożność sporządzenia testamentu stoi w sprzeczności z powołanymi w uzasadnieniu projektu Zalecaniami nr R (99)4. W tym samym aspekcie – zmiany art. 12 i 15 kc, wykreślenia art. 13 kc - należy rozważyć, jak nowelizacja wpłynie na zakres obowiązywania art. 877 kc (konwersja nieważnego poręczenia – czy dotyczy to sytuacji, gdy zobowiązanie zaciągnęła osoba, która powinna być reprezentowana przez przedstawiciela) czy art. 986 kc (pełna zdolność do czynności prawnych jako warunek stania się wykonawcą testamentu). Istotną kwestią pozostaje ta dotycząca władzy rodzicielskiej. W świetle art. 94 § 1 kro, władza rodzicielska przysługuje rodzicowi, który ma pełną zdolność do czynności prawnych. W uzasadnieniu projektu brak jest jednoznacznego wyjaśnienia tej kwestii, ale intencją projektodawcy zapewne było to, aby działanie przedstawiciela (kuratora reprezentującego/pełnomocnika rejestrowanego) samo w sobie nie wpływało na władzę rodzicielską. Obowiązek zawiadomienia sądu opiekuńczego (co do zasady – tożsamego z sądem orzekającym w sprawie kurateli) o ustanowieniu kuratora	W zakresie władzy rodzicielskiej – uwaga uwzględniona, dodano art. 67.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			reprezentującego (projektowany art. 60511 kpc) należy prawdopodobnie rozumieć jako sygnalizację o ewentualnej potrzebie ograniczenia, pozbawienia lub zawieszenia władzy rodzicielskiej osoby, której niesamodzielność życiowa spowodowała konieczność ustanowienia kuratora reprezentującego. Wydaje się jednak, że kwestia tak istotna jak władza rodzicielska osoby wymagającej wsparcia powinna być jednoznacznie unormowana; to samo dotyczy możliwości przysposobienia (art. 114 ¹ kro) oraz stania się opiekunem (art. 148 § 1 kro) – czy rzeczywiście fakt ustanowienia kuratora reprezentującego w żaden sposób nie wpływa na zdolności podjęcia opieki czy przysposobienia.	
25.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 27 pkt 4 (art. 16 § 2 i 3 k.c.)	Zastępcze podejmowanie decyzji a zakres działań kuratora reprezentującego Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 16 § 2 i 3 Kodeksu cywilnego kurator reprezentujący może być ustanowiony przez sąd do załatwienia konkretnej sprawy, prowadzenia spraw określonego rodzaju, a nawet prowadzenia wszelkich spraw. W przypadku kuratora reprezentującego, sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo przez osobę wspieraną za zgodą kuratora. O ile	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wprowadzenie mechanizmu zgody może w niektórych przypadkach być uzasadnione, o tyle wprowadzenie zastępczego podejmowania decyzji może budzić wątpliwości. Zgodnie bowiem z treścią komentarza ogólnego nr 1 Komitetu ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami, zobowiązanie Państw Stron do wprowadzenia wspieranego mechanizmu podejmowania decyzji w miejsce mechanizmu zastępczego wymaga zarówno zniesienia tego ostatniego, jak i opracowania alternatywnych rozwiązań w ramach pierwszego rozwiązania. Opracowanie wspieranych mechanizmów podejmowania decyzji przy jednoczesnym utrzymaniu mechanizmów zastępczego podejmowania decyzji nie wydaje się natomiast wystarczające do spełnienia wymogów określonych w artykule 12 Konwencji⁸. Komentarz ogólny nr 1, pkt 24. Jednocześnie chciałbym zasugerować, że w projektowanej treści art. 16 kc, w miejsce „nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem” należałoby rozważyć wprowadzenie przesłanek dotyczących składania oświadczenia woli, o których mowa w treści art. 82 kc. Odwołanie się do „jakichkolwiek powodów stanu wyłączającego świadome albo swobodne powzięcie decyzji i	dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wyrażenie woli” pozwoli na zabezpieczenie interesów osoby wspieranej z uwzględnieniem rekomendacji Komitet ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami dotyczącej usunięcia wszelkiej negatywnie nacechowanej terminologii we wszystkich obowiązujących i projektowanych przepisach oraz zastąpienia jej terminologią, która w pełni szanuje godność i autonomię osób z niepełnosprawnościami⁹ . Rekomendacje Komitetu ONZ dla Polski, pkt 6 lit. c. Trzeba także zwrócić uwagę, że ustanowienie kuratora do wszelkich czynności nie wymaga dokładnej analizy zakresu spraw jakie powierza się kuratorowi. W tym miejscu wskazuję na znaczącą dysproporcję pomiędzy orzekaniem ubezwłasnowolnienia całkowitego i częściowego. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w ewidencji spraw o ubezwłasnowolnienie w sądach okręgowych¹⁰ Ewidencja spraw o ubezwłasnowolnienie w sądach okręgowych – I instancja w latach 2004 –2023, Wydział Statystycznej Informacji Zarządczej, Departament Strategii i Funduszy Europejskich Ministerstwa Sprawiedliwości, https://isws.ms.gov.pl/pl/bazastatystyczna/opraco	Komitet Praw Osób z Niepełnosprawnościami ONZ (dalej Komitet) rekomenduje całkowite odejście od substytucyjnych form pomocy, wskazując wprost, że jedynie model wspieranego podejmowania decyzji, bez ograniczania w żadnym stopniu zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnościami wypełnia wymogi art. 12 Konwencji⁴. Należy mieć jednak na uwadze, że <i>cały czas pomijany i nierozwiązany pozostaje problem osób, które nie są w stanie podjąć decyzji, ponieważ nie mają wystarczającej mental capacity. W takim przypadku brak możliwości złożenia oświadczenia woli wynika z powodu braku „woli”. Oparcie wszystkich instytucji wsparcia wyłącznie na swobodnej decyzji osoby z niepełnosprawnością pomija te osoby, które takiej decyzji (o udzieleniu pełnomocnictwa czy o zastosowaniu przewidzianych instytucji wsparcia) podjąć świadomie nie mogą. Sytuacja, w której osoba z głęboką</i>

⁴ Opracowanie Małgorzaty Szeroczyńskiej Analiza rozwiązań z zakresu reprezentacji prawnej osób z niepełnosprawnościami

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wania-wieloletnie/download,2853,62.html [dostęp z dnia 2 stycznia 2025 r.].w 2023 r. orzeczono 9 403 ubezwłasnowolnień całkowitych oraz 602 ubezwłasnowolnienia częściowe. Podobna dysproporcja powtarzała się w latach poprzednich. Istnieje zatem ryzyko, że zamiast wnikliwej oceny zakresu wymaganego wsparcia oraz woli i preferencji osoby z niepełnosprawnością, zakres działań ustanowionego kuratora reprezentującego będzie obejmował prowadzenie wszelkich spraw, bo takie rozstrzygnięcie będzie dla sądu szybsze i łatwiejsze.	<i>niepełnosprawnością intelektualną wybiera osobę, która ma udzielić jej wsparcia przy zawieraniu np. skomplikowanej umowy kredytowej, prowadzi w ostateczności i tak do stanu, w którym – z technicznoprawnego punktu widzenia – oświadczenie woli złoży ta osoba „pomagająca”. Powstanie jedynie problem przyjęcia konstrukcji, na podstawie której skutki czynności będą mogły zostać przypisane osobie niepełnosprawnej. Komentarz nie wskazuje, w jaki sposób rozwiązać takie sytuacje⁵.</i> W świetle powyższego, wskazać należy, że konieczne było precyzyjne uregulowanie statusu kuratora reprezentującego w sytuacjach kiedy osoba wspierana nie jest w stanie podjąć i zakomunikować swojej decyzji. Byłaby to forma ograniczenia i wsparcia, stosowana wyjątkowo, w razie potrzeby, gdy kurator wyrażający tylko zgodę na dokonanie

⁵ Maciej Domański „Ubezwłasnowolnienie w prawie polskim, a wybrane standardy międzynarodowej ochrony praw człowieka” str. 44. PRAWO W DZIAŁANIU SPRAWY CYWILNE 17/2014.<https://iws.gov.pl/prawo-w-dzialaniu/numery-archiwalne/tom-17-sprawy-cywilne/>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				czynności byłby niewystarczający w danych okolicznościach.
25.	Prokuratura Krajowa		Na marginesie rozważań dotyczących przyjętej w projekcie terminologii wskazać należy na rozważenie korekty brzmienia art. 16 § 2 k.c. poprzez wyeliminowanie określenia „a nawet”, nie wnoszącego wartości normatywnej.	Wyjaśnienia do uwagi Intencją projektodawcy było podkreślenie, że ustanowienie kuratora do prowadzenia wszelkich spraw ma charakter wyjątku i nie powinno być nadużywane, jeśli tylko istnieje możliwość określenia węższego zakresu działania kuratora.
26.	Sąd Najwyższy	16 ¹ k.c.	Przepis wprowadza do k.c. podstawę prawną dla ustanowienia kuratora wspomagającego. W związku z wyrażonym zapatrywaniem co do braku potrzeby wprowadzania do systemu prawnego tej instytucji, konsekwentnie, art. 16¹ k.c. należy uznać za zbędny Propozycja brzmienia przepisu Zaniechanie wprowadzania do k.c. art. 16¹.	Uwaga nieuwzględniona Intencją projektodawcy było uregulowanie wsparcia faktycznego w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu spraw (kurator wspierający). Jest to odpowiednik instytucji uregulowanej w art. 183 kro przed nowelizacją z dnia 15 lutego 2024 r. W wypadku podejmowania przez osobę wspieraną czynności prawnych, rolą kuratora może być np. udzielenie mu pomocy w skontaktowaniu go z właściwym prawnikiem lub w zgromadzeniu odpowiednich dokumentów niezbędnych do dokonania określonej czynności prawnej.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				Jeżeli chodzi o „faktyczne wsparcie” w życiu codziennym – kwestie te mają regulować przepisy o asystencji osobistej. Instrumenty asysty prawnej oraz kuratora wspierającego nie są konkurencyjne w stosunku do pełnomocnictwa rejestrowanego ani kuratora reprezentującego, bowiem dotyczą wsparcia faktycznego a nie reprezentacji. Uzasadnienie również jak do art. 26 ustawy.
27.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 16 ¹ § 2 kodeksu cywilnego	Wykreślenie przepisu. Następuje niepotrzebne pomieszczenie dwóch instytucji. Czynności kuratora wspierającego zawierają się w czynnościach kuratora reprezentującego. Niemniej, sąd powinien móc określać w postanowieniu, różne zakresy czynności kuratorów reprezentujących, według potrzeb osoby wspieranej.	Uwaga nieuwzględniona Kurator wspierający podejmuje <u>faktyczne</u> wsparcie w prowadzeniu spraw osoby wspieranej. Czynności kuratora reprezentującego, w zakresie w jakim jest on ustanowiony, konsumują czynności kuratora wspierającego, podobnie jak czynności umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Jednakże w wielu przypadkach wsparcie kuratora wspierającego może okazać się wystarczające i potrzeba ustanowienia dalej idącego środka w postaci kuratora reprezentującego (lub umocowania pełnomocnika rejestrowanego) nie powinna nastąpić.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
28.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 82 kodeksu cywilnego	Rozumiemy konieczność usunięcia z przepisów stygmatyzujących określeń: „choroba psychiczna” czy „niedorozwój umysłowy”, niemniej obecnie zaproponowane brzmienie przepisu jest bardzo ocenne i niejednoczone. Należy sformułować przesłanki dotyczące nieważności oświadczenia woli w sposób bardziej precyzyjny, nie budzący wątpliwości. Projektodawca winien językiem równościowym wskazać otwarty katalog sytuacji, w których będziemy mogli mówić o nieważności oświadczenia woli.	Uwaga nieuwzględniona Przepis w dotychczasowym brzmieniu także stanowił otwarty katalog przyczyn stanu wyłączającego świadome i swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli. Choroba psychiczna, niedorozwój umysłowy, ani inne chociażby przemijające zaburzenia świadomości nie stanowiły wyłącznych przyczyn stwierdzenia nieważności oświadczenia woli zgodnie z art. 82 k.c. Dorobek orzeczniczy wypracowany na kanwie aktualnie obowiązujących przepisów prawa pozostanie w zasadniczej mierze aktualny przy rozpoznawaniu analogicznych, spraw na gruncie nowych przepisów prawa.
29.	Sąd Najwyższy	109 ¹⁰ i n. k.c.	Bardzo potrzebna jest w systemie prawa tego rodzaju instytucja „pełnomocnictwa na przyszłość”, więc należy jej wprowadzenie przyjąć z dużą aprobatą	Uwaga pozytywna
30.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek	Art. 109 ¹⁰ § 4 kodeksu cywilnego	Razem z oświadczeniem mocodawcy, notariusz powinien przyjąć oświadczenie potencjalnego pełnomocnika, że wyraża on zgodę na pełnienie takiej roli. Jest wiele osób, które nie są w stanie psychicznie udźwignąć podjęcia ważnej życiowej decyzji za	Uwaga nieuwzględniona Pełnomocnictwo rejestrowane stanowi formę zwykłego pełnomocnictwa a zatem nie jest ono umową a umocowaniem do działania w imieniu mandanta. Ze względu na rangę pełnomocnictwa rejestrowanego projektodawca

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Powiatów Polskich		inną osobę w sytuacji kryzysowej, w szczególności za osobę bliską. Stąd, uważamy, że do oświadczenia mocodawcy powinna zostać dołączona zgoda pełnomocnika na bycie pełnomocnikiem. W przeciwnym wypadku pełnomocnik może być zaskoczony, koniecznością podjęcia danej decyzji, co może spowodować, że nie będzie jej w stanie podjąć, co z kolei będzie oznaczało, że pełnomocnictwo jest w takim wypadku niewykonalne i pozbawione sensu.	przewidział, że osoba której udzielane jest pełnomocnictwo musi być obecna przy jego udzielaniu. Rozwiązanie takie ma na celu zapobieżenie udzieleniu takiego pełnomocnictwa bez wiedzy osoby, przyszłego pełnomocnika rejestrowanego. Należy podkreślić, że sam fakt udzielenia pełnomocnictwa nie jest jednoznaczny z powstaniem umocowania pełnomocnika do działania, to bowiem aktualizuje się dopiero z <i>chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw, dokonywanego na zasadach określonych w przepisach odrębnych</i> (proj. art. 109 ¹⁰ §5 k.c.), które może być dokonane na podstawie dwóch zaświadczeń lekarskich stwierdzających utratę przez mocodawcę możliwości samodzielnego kierowania swoim postępowaniem. Czynności zmierzające do powstania umocowania pełnomocnictwa podejmuje osoba, której pełnomocnictwa udzielono i stanowi to wyraz zgody na pełnienie funkcji pełnomocnika rejestrowanego. Wymóg wcześniejszej zgody jest niecelowy. Możliwy znaczący wpływ

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				czasu pomiędzy udzieleniem a aktywowaniem pełnomocnictwa rejestrowanego uzasadnia przekonanie, że zgoda pierwotnie udzielona mogłaby stracić na aktualności pod wpływem zmiany okoliczności.
31.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 109 ¹¹ § 1 kodeksu cywilnego	Proponujemy dodanie do wyliczenia także kuratora wspierającego. Jeżeli ktoś ma problem z byciem decyzyjnym i sprawczym w swoich sprawach, tak że potrzebuje ustanowienia kuratora wspierającego, to tym bardziej nie powinien mieć możliwości podejmowania decyzji za innych w ramach pełnomocnictwa rejestrowanego.	Uwaga nieuwzględniona Kurator wspierający podejmuje <u>faktyczne</u> wsparcie w prowadzeniu spraw osoby wspieranej, czynności prawne dokonuje on jednak samodzielnie i we własnym imieniu. Stąd brak jest podstaw do uznania, że osoba ta nie może być pełnomocnikiem rejestrowanym.
32.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 109 ¹¹ § 4 kodeksu cywilnego	Proponujemy wykreślenie fragmentu: „lub nie chciał być pełnomocnikiem”. Zmiana jest konsekwencją uwagi numer 13. Potencjalny pełnomocnik, powinien uprzednio wyrazić zgodę na pełnienie takiej roli, co będzie prowadziło do bardziej stabilnej sytuacji mocodawcy.	Uwaga nieuwzględniona Zobacz: uzasadnienie nieuwzględnienia uwagi do art. 109 ¹⁰ § 4 k.c. Projektodawca celowo dopuszcza możliwość, że na skutek zmiany okoliczności od czasu udzielenie pełnomocnictwa, osoba której pełnomocnictwa udzielono nie wyraża woli pełnienia tej funkcji.
33.	Sąd Najwyższy	109 ¹⁴ k.c.	Nie jest jasne sformułowanie o pełnomocnictwie nie wygasającym „na wypadek śmierci mocodawcy lub pełnomocnika”. Stosunek prawny wynikający z udzielenia pełnomocnictwa słusznie nie jest dziedziczny, a zatem nieuchronnie śmierć	Uwaga uwzględniona Sformułowanie „na wypadek śmierci mocodawcy lub pełnomocnika” występuje w treści art. 101 k.c. Jednakże z

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pełnomocnika musi prowadzić do jego wygaśnięcia. Propozycja brzmienia przepisu Usunięcie z treści przepisu: „lub pełnomocnika”	uwagi na szczególny charakter instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego uzasadnione jest wygaśnięcie tego rodzaju pełnomocnictw w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.
34.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 109 ¹⁵ kodeksu cywilnego	Pełnomocnik rejestrowany powinien mieć możliwość ustanowienia jedynie pełnomocnika procesowego. Pełnomocnik nie powinien przekazywać wykonania czynności innej osobie w zastępstwie, bowiem to do niego mocodawca miał zaufanie. Gdyby chciał, żeby daną czynność czy decyzję podjęła za niego inna osoba, to właśnie tą inną osobę ustanowiłby pełnomocnikiem.	Wyjaśnienia do uwagi Z uwagi na ustawowy, szeroki zakres umocowanie pełnomocnika, należy dopuścić możliwość incydentalnego powierzenia dokonania także poszczególnej czynności dalszemu pełnomocnikowi. Należy zauważyć, że stosunek pełnomocnictwa rejestrowanego może trwać przez długi czas, zaś pełnomocnik rejestrowany nie zajmuje się zawodowo pełnieniem funkcji pełnomocnika rejestrowanego. Dopuszczalne jest umocowanie osoby trzeciej do działania w incydentalnej, konkretnej sprawie np. odebrania przesyłki pocztowej, załatwienia sprawy urzędowej, etc. Powyższe nie oznacza powierzenia prowadzenia spraw mocodawcy za pełnomocnika. W celu ochrony interesów mocodawcy projektodawca wprowadził instytucję nadzoru nad wykonywaniem

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				pełnomocnictwa rejestrowanego w tym konieczność udzielania przez pełnomocnika rejestrowanego informacji czy ustanowił innych pełnomocników.
35.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Pełnomocnictwo rejestrowane	Wśród enumeratywnie wymienionych spraw, w których pełnomocnik rejestrowany zobowiązany jest do uzyskania zezwolenia sądu, zawarta została m.in. chęć zbycia, obciążenia lub odpłatnego nabycia prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal (projektowany art. 109 ¹² § 1 pkt 2 kc). W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazane zostało, iż intencją tak zakreślonego katalogu spraw jest zapewnienie ochrony mocodawcy w odniesieniu do kategorii przedmiotów majątkowych „z uwagi na ich znaczną wartość” (s. 31). Zasadnym wydaje się uzupełnienie powyższego katalogu o decyzje dotyczące zarządu majątkiem reprezentowanego, które przekraczają zwykły zarząd tym majątkiem. Najwłaściwszym rozwiązaniem byłoby wskazanie przez projektodawcę konkretnego progu majątkowego, powyżej którego każda czynność prawna pełnomocnika wymagałby zgody sądu – niezależnie od tego, czy planowana czynność dotyczy praw rzeczowych na nieruchomości, czy też innych składników majątkowych (np. papierów wartościowych czy środków pieniężnych). Ten sam przypadek dotyczy kuratora (projektowany art.	Uwaga uwzględniona w inny sposób Zmieniono treść projektowanego przepisu art. 109(12) Kodeksu cywilnego. Aktualnie katalog spraw jest jednakowy zarówno dla kuratora reprezentującego jak i pełnomocnika rejestrowanego. Oba katalogi są otwarte.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			22 ust. 1 pkt 2), gdzie jednakże katalog spraw stanowi już katalog o charakterze otwartym. Wartym podkreślenia jest brak jednolitego podejścia projektodawcy w tym zakresie, co nie znajduje odniesienia w uzasadnieniu ustawy i pozostaje na tym etapie kwestią niejasną, gdyż takie brzmienie proponowanych przepisów rozszerza katalog spraw, w których kurator reprezentujący ustanowiony przez sąd będzie zobowiązany do częstszego uzyskiwania zezwoleń niż pełnomocnik rejestrowany ustanowiony poza jakąkolwiek kontrolą sądu. Jak wynika z uzasadnienia projektu (s. 28), konieczność udzielenia pełnomocnictwa rejestrowanego w formie aktu notarialnego oraz wpis tegoż pełnomocnictwa do Rejestru Pełnomocnictw ma na celu bezpieczeństwo prawne obrotu i ochronę osób, które dokonują czynności prawnej z osobą reprezentowaną. Ustanowienie, odwołanie i zrzeczenie się pełnomocnictwa podlegają ujawnieniu w Rejestrze (projektowane art. 109¹⁰ § 4 i art. 109¹⁷ kc). Chciałbym poddać w tym miejscu pod rozagę projektodawcy, czy te same względy – bezpieczeństwo obrotu, ochrona osób trzecich – nie przemawiają za istnieniem rejestru osób, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego; w	Projektodawca nie widzi obecnie konieczności wprowadzenia rejestru dla osób które mają ustanowionego kuratora reprezentującego. Aktualnie nie ma rejestru dla osób ubezwłasnowolnionych. Rozważane jest utworzenie „rejestru środków ochrony” oznaczającego rejestr, w którym zarejestrowane będą środki służące ochronie osoby dorosłej lub potwierdzone uprawnienia do

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			rejestrze tym wskazany byłby także zakres umocowania kuratora. Należy jednak rozważyć, czy argumentem za specjalnym rejestrem wyłącznie pełnomocnictw, ujawniającym wiele danych osobowych, jest fakt dobrowolności udzielenia pełnomocnictwa. Należy także zasygnalizować kwestię związaną z wygaśnięciem pełnomocnictwa rejestrowanego. Pewną niespójność zawiera fragment uzasadnienia projektu, który tłumaczy treść projektowanego art. 109¹⁶ kc: „Przewidziany przez ustawodawcę katalog przesłanek wygaśnięcia pełnomocnictwa nie obejmuje przypadku odzyskania przez mocodawcę zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem. Mocodawca, po poświadczeniu pełnomocnictwa, nie zostaje bowiem pozbawiony zdolności do czynności prawnych i będzie mógł odwołać pełnomocnictwo rejestrowane” (s. 32). Wyjaśnienie to nie budzi wątpliwości co do możliwości odwołania pełnomocnictwa do momentu sporządzenia przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa, co następuje na podstawie dwóch zaświadczeń lekarskich (projektowany art. 95zo § 1 Prawa o notariacie) – i ściśle wiąże się z pogorszeniem stanu zdrowia reprezentowanego. Czy możliwość swobodnego odwołania	reprezentacji, ale dopiero po wejściu w życie rozporządzenia PE i Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania środków oraz współpracy w kwestiach dotyczących ochrony osób dorosłych (COM) (2023)280. Projektowana regulacja obejmuje zmianę art. 86 ustawy - Prawo o notariacie. Odwołanie pełnomocnictwa rejestrowanego będzie wymagało formy aktu notarialnego (projektowany art. 109¹⁷ Kodeksu cywilnego). Ponadto projekt ustawy przewiduje procedurę zwolnienia pełnomocnika rejestrowanego (na wniosek każdego zainteresowanego oraz z

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pełnomocnictwa powinna być aktualna również później, bez potrzeby jakiegokolwiek zaświadczenia o aktualnym stanie zdrowia reprezentowanego, nie jest już oczywiste. Zgodnie projektem ustawy pełnomocnik rejestrowany nie może być drugą stroną czynności prawnej, której dokonuje w imieniu osoby wspieranej (projektowany art. 109¹³ § 1 kc), co jest uzasadnionym podejściem, mającym na celu ochronę interesów mocodawcy. Pełnomocnictwo rejestrowane składane jest osobiście w formie aktu notarialnego i podlega wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw (projektowany art. 109¹⁰ § 5 kc). W tak określonych ramach procedury ustanawiania pełnomocnika rejestrowanego istnieje możliwość ustanowienia dla mocodawcy kolejnego pełnomocnika do dokonania poszczególnej czynności, jednakże już bez obowiązku obecności samego mocodawcy, jak również bez wprost wpisanej restrykcji wymogu formy aktu notarialnego (projektowany art. 109¹⁵ kc). Budzi to wątpliwości, szczególnie biorąc pod uwagę możliwość obejścia restrykcji zakazu bycia przez pełnomocnika rejestrowanego drugą stroną czynności prawnej dokonanej w imieniu mocodawcy, gdyż otwiera to drogę w sposób niekontrolowany do dokonywania przysporzenia	urzędu – projektowany art. 543⁵ Kodeksu postępowania cywilnego). Przewidziany przez ustawodawcę katalog przesłanek wygaśnięcia pełnomocnictwa nie obejmuje przypadku odzyskania przez mocodawcę zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem. Stan zdrowia i jego tak poważne konsekwencje mogą mieć przemijający charakter i wówczas nie ma przeszkód, aby mocodawca odwołał pełnomocnictwo rejestrowane. Mocodawca, po poświadczeniu pełnomocnictwa, nie zostaje bowiem pozbawiony zdolności do czynności prawnych. Notariusz będzie oceniał możliwość dokonania czynności notarialnej w ww. zakresie przez pryzmat znowelizowanego art. 86 prawa o notariacie. Projektowana regulacja przewiduje, że pełnomocnik rejestrowany nie będzie mógł być drugą stroną czynności prawnej, której dokonuje w imieniu mocodawcy, chyba że polega ona na bezpłatnym przysporzeniu na rzecz mocodawcy. Regulacja przewidziana w projektowanym art. 109¹³ § 1 pkt 1

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			na rzecz pełnomocnika rejestrowanego przez ustanowionego przez niego pełnomocnika do dokonania poszczególnych czynności.	Kodeksu cywilnego w założeniu ma obejmować także sytuację, gdy pełnomocnik rejestrowany, który działa w imieniu własnym, dokonuje czynności prawnej z mocodawcą, w imieniu którego działa uprzednio ustanowiony przez tego pełnomocnika rejestrowanego pełnomocnik do dokonania poszczególnych czynności (stosowanie per analogiam). Ponadto opisana w treści uwagi możliwość obchodzenia ww. zakazu mogłaby zostać uznana jako działanie zmierzające do obejścia prawa w rozumieniu art. 58 § 1 Kodeksu cywilnego. Ponadto przewiduje się, że pełnomocnik rejestrowany uzyskuje zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku mocodawcy. Z uwagi na ustawowy, szeroki zakres umocowania pełnomocnika, należy dopuścić możliwość incydentalnego powierzenia dokonania także poszczególnych czynności dalszemu pełnomocnikowi. Należy zauważyć, że stosunek pełnomocnictwa rejestrowanego może trwać przez długi czas, zaś

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				pełnomocnik rejestrowany nie zajmuje się zawodowo pełnieniem funkcji pełnomocnika rejestrowanego. Dopuszczalne jest umocowanie osoby trzeciej do działania w incydentalnej, konkretnej sprawie np. odebrania przesyłki pocztowej, załatwienia sprawy urzędowej, etc. Powyższe nie oznacza powierzenia prowadzenia spraw mocodawcy za pełnomocnika. W celu ochrony interesów mocodawcy projektodawca wprowadził instytucję nadzoru nad wykonywaniem pełnomocnictwa rejestrowanego w tym konieczność udzielania przez pełnomocnika rejestrowanego informacji czy ustanowił innych pełnomocników.
36.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Pełnomocnictwo rejestrowane jako obejmujące pełnomocnictwo medyczne	Wątpliwości budzi sposób uregulowania instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego jako obejmującego także pełnomocnictwo medyczne. Zgodnie z art. 109 ¹⁰ § 2 kc, pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne, a także do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami,	Wyjaśnienia do uwagi Rozwiązanie w zakresie przyznania pełnomocnikowi rejestrowanemu uprawnień z zakresu wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych, stanowi odpowiedź projektodawcy na zgłaszaną przez środowiska medyków potrzebę wprowadzenia pełnomocnictwa medycznego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi. Zgodnie z projektowaną regulacją osoba pełnoletnia, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, może udzielić pełnomocnictwa na wypadek, gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia nie była w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem (pełnomocnictwo rejestrowane). Jakkolwiek pozytywnie oceniam próbę uregulowania instytucji pełnomocnictwa medycznego jako działanie zmierzające do poszerzenia ochrony autonomii pacjentów, którzy ze względu na stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem¹⁸, Zob. wystąpienie RPO do MZ w tym zakresie: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/RPO%20do%20MZ%20w%20sprawie%20pe%C5%82nomocnictwa%20medycznego.pdf, [dostęp: 7 stycznia 2025 r.]. o tyle sposób tej regulacji budzi wątpliwości. Przed wszystkim ustawodawca nie przewiduje możliwości zawężenia przez mocodawcę pełnomocnictwa rejestrowanego w ten sposób, aby pełnomocnik mógł decydować wyłącznie o sprawach dotyczących zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			czynności medyczne. Tymczasem mocodawca może nie chcieć, by ta sama osoba podejmowała decyzje dotyczące zarówno jej majątku, jak i kierunku leczenia¹⁹. Mocodawca może być też zainteresowany upoważnieniem pełnomocnika do podejmowania decyzji np. w wąsko zakreślonym zakresie świadczeń zdrowotnych – także w tym zakresie ustawodawca nie pozwala jednak na odmienne ukształtowanie zakresu umocowania. Dostrzegam, że celem wprowadzonej regulacji było maksymalne uproszczenie instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego i zminimalizowanie ryzyka dotyczącego trudności interpretacyjnych dotyczących zakresu umocowania, jednak w praktyce proponowana regulacja nie pozwala na pełne poszanowanie autonomii mocodawcy i może okazać się niepraktyczna. Ustawodawca nie określił też wzajemnych relacji instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego z regulacjami określonymi w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 ze zm.). Wątpliwości może też budzić sam zakres pełnomocnictwa – np. nie jest jasne, czy w jego zakres wchodzić będzie także umocowanie pełnomocnika do wyrażenia zgody zastępczej bądź	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			kumulatywnej na udzielenie świadczenia zdrowotnego małoletniemu dziecku mocodawcy²⁰. Por. też poddaną krytyce w doktrynie uchwałę Sądu Najwyższego z 13 maja 2015 r., sygn. akt III CZP 19/15. Należy też zaznaczyć, że obecna regulacja pełnomocnictwa rejestrowanego akcentuje zagrożenia związane z decyzjami pełnomocnika podejmowanymi w zakresie spraw majątkowych mocodawcy, ale jednocześnie w zasadzie w ogóle nie uwzględnia specyfiki spraw związanych z pełnomocnictwem medycznym i ewentualnych zagrożeń dla interesów mocodawcy. Krytyczne uwagi względem tej regulacji zgłosiła także Naczelna Rada Lekarska²¹, Stanowisko nr 92/24/P-Ix Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 6 grudnia 2024 r. w sprawie instytucji pełnomocnika medycznego w projekcie ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, https://nil.org.pl/uploaded_files/documents/doc_1733725668_ps-092-24-ix-pelnomocnikmedyczny.pdf, [dostęp: 7 stycznia 2025 r. która nie tylko negatywnie zaopiniowała nieuwzględnienie możliwości rozdzielenia funkcji pełnomocnika rejestrowanego od pełnomocnika medycznego, ale także wskazała, że w projekcie	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			postawiono zbyt daleko idące wymagania co do formy udzielania pełnomocnictwa i nie uwzględniono szczególnych okoliczności faktycznych, w jakich w praktyce pacjent mógłby udzielić pełnomocnictwa. Niezależnie od powyższego rozważenia wymaga, czy mając na uwadze już chociażby sam fakt, że kompleksowe uregulowanie kwestii dotyczących zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego ma miejsce w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty, nie jest celowe uregulowanie problematyki pełnomocnictwa medycznego w tym właśnie akcie prawnym. Zaznaczyć przy tym warto, że wprowadzeniu instytucji pełnomocnictwa towarzyszyć powinno uregulowanie wprost w ustawie także kwestii oświadczeń pro futuro i ich relacji do instytucji pełnomocnictwa właśnie. Na marginesie można też wskazać, że projektodawca powinien wziąć pod uwagę modyfikację projektowanego brzmienia art. 42a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (art. 35 projektowanej ustawy). Literalnie odnosi się on do wydania zaświadczenia „pełnomocnikowi rejestrowanemu” i nie obejmuje „pełnomocnika rejestrowanego podstawionego”. Z uwagi na to, że	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			– jak wolno przypuszczać – w celu uzyskania zaświadczenia pełnomocnik posłużyć się będzie musiał odpisem notarialnego pełnomocnictwa, osoba wskazana w nim jedynie jako pełnomocnik podstawiony może napotkać problemy w uzyskaniu zaświadczenia niezbędnego do uzyskania notarialnego poświadczenia pełnomocnictwa i powstania umocowania.	
37.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 27 pkt 13 (art. 121 pkt 2 k.c.)	Zawieszenie biegu przedawnienia Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 121 pkt 2 kc, której celem jest wprowadzenie kolejnej, nowej przeszkody w dochodzeniu roszczenia, powodującej zawieszenie biegu przedawnienia. Zmiana spowoduje zawieszenie biegu terminu przedawnienia (lub odsunięcie w czasie początku biegu tego terminu) roszczeń przysługujących przeciwko osobom sprawującym opiekę, kuratorom reprezentującym lub pełnomocnikom rejestrowanym przez czas sprawowania opieki lub kurateli albo istnienia umocowania. W przeciwieństwie do pkt 1 i 3 odnośnej jednostki redakcyjnej Kodeksu cywilnego, jak też do pkt 2 w jego dotychczasowym kształcie, nie jest jednak sprecyzowane, o czyje roszczenia chodzi. Wynika stąd, że regulacja obejmie także roszczenia osób trzecich, tj. pozostających poza relacją „osoba wspierana – reprezentant”. Wątpliwości budzi tak	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			szeroki zasięg proponowanej regulacji, niewpisujący się w model dotychczas przyjęty. Model ten miał na celu ochronę osób uprawnionych przed skutkami upływu terminu przedawnienia ich roszczeń, który mógłby poprzedzać faktyczną możliwość dochodzenia tych roszczeń od osób, od których uprawnieni w pewien sposób zależą (np. rodzice od dzieci).	
38.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 12 ¹ § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	Przesłanka bezwzględnej przeszkody małżeńskiej wyrażona jest w sposób nieprecyzyjny i może prowadzić do nadużyć. Po pierwsze istnieje pewna kategoria osób, cierpiących na różnego typu zaburzenia czy choroby niekoniecznie psychiczne absolutnie nie powinna zawierać małżeństwa. Po drugie zaś wobec tak sformułowanej przesłanki pojawia się pytanie czy osoba uzależniona od alkoholu bądź środków psychoaktywnych w tym leków nie może zawrzeć małżeństwa?	Uwaga nieuwzględniona Przesłanka przeszkody małżeńskiej jest w ocenie projektodawców jasna, odnosi się bowiem do stanu osoby mającej zawrzeć związek małżeński, który uniemożliwia jej świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Na gruncie dorobku orzeczniczego wypracowanego chociażby na podstawie art. 82 k.c., interpretacja wskazanego przepisu nie powinna budzić wątpliwości. Nie można jednak zgodzić się z tezą, że są osoby które z uwagi na zaburzenia czy choroby niekoniecznie psychiczne nie powinny zawierać małżeństwa. Na gruncie aktualnie obowiązujących przepisów prawa przeszkoda w zawarciu małżeństwa wynika z ubezwłasnowolnienia całkowitego oraz

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				choroby psychicznej lub niedorozwoju umysłowego.
39.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 65 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	Termin na wytoczenie powództwa może być potencjalnie nieograniczony w czasie, co stanowi naruszenie dobra i praw dziecka.	Uwaga nieuwzględniona Przepis nie wprowadza nowego określenia terminu na wytoczenie powództwa a dostosowuje już obecnie obowiązujące przepisy w tym zakresie do nowej regulacji.
40.	Prokuratura Krajowa		Rozważając zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego, w tym usunięcie rozdziału II, podkreślić należy, że skutkują one eliminacją regulacji odnoszącej się do roli prokuratora w postępowaniu. Wydaje się, nie wynika to bowiem z uzasadnienia projektu, że wobec zmiany systemowej, w zakresie pomocy osobom z niepełnosprawnościami, projektodawca za zbędny uznał obowiązkowy udział prokuratora w tego typu postępowaniach sądowych, pozostawiając sądowi możliwość zawiadomienia prokuratora w trybie art. 59 kpc, jeżeli uzna jego udział za potrzebny. W zakresie przepisów określających postępowanie w przedmiocie kurateli dla osób pełnoletnich projekt wylicza podmioty uprawnione do złożenia wniosku (art. 6053kpc), jednakże nie wskazuje podmiotów zobowiązanych do podjęcia działań zmierzających do uruchomienia postępowania	Uwaga uwzględniona w części Zmieniono treść art. 605 (3) kpc dodano prokuratora jako wnioskodawcę. Zgodnie z art. 605(1) § 2. Sąd może z urzędu wszcząć postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego, zmianę kuratora reprezentującego albo wspierającego oraz o zmianę zakresu umocowania kuratora reprezentującego albo o uchylenie kurateli. Zatem takie postępowanie może być zawsze wszczęte z urzędu. Wystarczy zawiadomienie do sądu. Zgodnie natomiast z treścią art. 572 kpc każdy komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			sądowego. Brak regulacji w tym zakresie może doprowadzić do sytuacji, w której żaden z podmiotów uprawnionych nie wystąpi z wnioskiem, oczekując na działanie innego z uprawnionych podmiotów, mających wiedzę o takiej potrzebie. Analogiczna sytuacja może wystąpić również w przypadku art. 10916 § 3 k.c., gdy umocowanie pełnomocnika rejestrowanego wygasa. Żaden z uprawnionych podmiotów nie jest zobowiązany do natychmiastowego podjęcia działań zmierzających do ustanowienia kuratora reprezentującego. Projekt w obecnej wersji nie zawiera również przepisów uprawniających korzystającego z instrumentu wspierania do zainicjowania postępowania mającego na celu rezygnację z dalszego korzystania z tej instytucji, z uwagi na zmianę stanu zdrowia, będącego odpowiednikiem dotychczasowego art. 559 § 3 kpc. Kolejnym elementem wymagającym ponownej analizy w związku z wprowadzeniem instrumentów wspieranego podejmowania decyzji jest wpływ zmian na przewidziane w ustawach procedury, odnoszące się do realizacji praw osób ubezwłasnowolnionych, w kontekście określania przez sąd w postanowieniu ustanawiającym kuratora reprezentującego zakresu i rodzaju spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora oraz	Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania. Projektodawca dokonał przeglądu wszystkich regulacji wykraczających poza obszar prawa cywilnego, w których ustawodawca posługuje się pojęciami ubezwłasnowolnienia, pełnej (braku pełnej) zdolności do czynności prawnych w porozumieniu z innymi resortami.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zezwoleń sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej. Zwrócić tu należy uwagę na art. 22 ust 1 pkt 9 projektu, tj. umieszczenie w domu pomocy społecznej, przy jednoczesnym pominięciu działań dotyczących przyjęcia do szpitala psychiatrycznego osoby bez jej zgody. Konsekwencją takiego zapisu powinny być zmiany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. 2024, 917) np. art. 10a ust. 2 w zakresie prawa do pomocy w ochronie praw osoby korzystającej ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpital psychiatryczny, art. 20 dotyczącego wyrażenia zgody przez kuratora osoby ubezwłasnowolnionej, czy też art. 22 regulującego obowiązek uzyskania zgody na przyjęcie do szpitala psychiatrycznego. Powyższe powinno dotyczyć również działań umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, który zgodnie z art. 10910 będzie umocowany do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne. Zmiany powinny objąć również procedury określone w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 z późn. zm.), np. w zakresie art. 32 ust. 6.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
40.	Sąd Najwyższy	65 § 1 ¹ k.p.c.	Brzmienie przepisu może budzić wątpliwości, czy chodzi o sytuację, gdy kurator reprezentujący został ustanowiony do działania w imieniu osoby wspieranej czy tylko, gdy zastrzeżono, że pewne czynności mają być dokonywane jedynie za zgodą kuratora. Obecne brzmienie przepisu sugeruje, że chodzi o obie sytuacje. Nie jest jednak jasne, czy taka była wola ustawodawcy, gdyż brak dostatecznego wyjaśnienia w uzasadnieniu.	Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.19. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Art. 65 kpc dotyczy każdego rodzaju kuratora reprezentującego.
41.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 65 § 1 ¹ kodeksu postępowania cywilnego	Czy osoba mająca ustanowionego kuratora wspierającego już taką zdolność będzie posiadała?	Wyjaśnienie do uwagi Ustanowienie kuratora wspierającego nie wyłącza zdolności procesowej.
42.	Sąd Najwyższy	66 § 2 k.p.c.	Zdanie drugie błędnie skonstruowane, gdyż dotyczy ono przypadku niewystarczającego zakresu kurateli reprezentującej, a jednocześnie upoważnia do wystąpienia o kuratele reprezentującą dla osoby jej nieposiadającej. Należy rozbić na odrębne zdania regulujące dwie różne hipotezy Propozycja brzmienia przepisu	Uwaga nieuwzględniona , ale poprawiono przepis przez przeniesienie zdania drugiego do oddzielnego paragrafu. Przedmiotowe zdanie drugie nie dotyczy tylko sytuacji, gdy strona – osoba wspierana działa przez kuratora reprezentującego, ale także takiej, gdy strona działa samodzielnie i aktualnie nie ma żadnego kuratora reprezentującego,

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			2. Osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego w zakresie jego umocowania. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że zakres umocowania kuratora reprezentującego ustanowionego dla strony jest niewystarczający do ochrony jej praw i interesów, sąd może zawiadomić właściwy sąd o potrzebie zmiany zakresu umocowania kuratora o reprezentowanie osoby wspieranej w tym postępowaniu. W ten sam sposób można zawiadomić właściwy sąd o potrzebie powołania kuratora reprezentującego. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy osoba fizyczna nie ma możliwości działania, sąd orzekający może także z urzędu ustanowić dla niej kuratora, do którego stosuje się odpowiednio art. 69.	który mógłby świadczyć wsparcie i podejmować działania, choć są ku temu podstawy. Na przykład został uprzednio ustanowiony kurator reprezentujący do dokonania w zastępstwie osoby wspieranej określonej czynności prawnej, a następnie na kanwie tej czynności prawnej zaistniał spór sądowy. Kuratela reprezentująca z chwilą dokonania tej czynności wygasła, a zatem osoba wspierana może samodzielnie działać w procesie. Sąd dostrzegając, że strona, która przy dokonaniu czynności korzystała ze wsparcia może uznać, że to wsparcie jest potrzebne także przy prowadzeniu sporu powstałego na tle tej czynności i wystąpić o jego powołanie.
43.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 117 § 7 kodeksu postępowania cywilnego	Wykreślić zdanie drugie. Sąd powinien ewentualnie pouczyć osobę fizyczną, odośnie tego, że widzi potrzebę włączenia do sprawy adwokata czy radcę prawnego, a nie na siłę ustanawiać pełnomocnika w drodze przymusu. Pobocznie, koszt takiego pełnomocnika przymusowego powinien ponosić Skarb Państwa.	Uwaga nieuwzględniona Dotychczas ubezwłasnowolnienie skutkowało także brakiem zdolności procesowej i niemożliwością samodzielnego działania w procesie. Zmiana tej zasady i wprowadzenie instrumentów wsparcia, które mają umożliwić osobom potrzebującym wsparcia samodzielne działanie w jak najszerszym zakresie skutkują potrzebą

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Jeżeli sąd z urzędu ustanawia „pełnomocnika przymusowego” dla osoby fizycznej, to koszty wynagrodzenia takiego pełnomocnika powinien ponieść Skarb Państwa. Gdyby osoba fizyczna chciała ustanowić dla siebie pełnomocnika zawodowego, to udzieliłaby w tym zakresie odpowiedniego pełnomocnictwa i zawarła umowę. Skoro osoba fizyczna sama nie widzi takiej potrzeby, to sąd nie powinien uszczęśliwiać danej osoby na siłę i ustanawiać dla niej przymusowo pełnomocnika. Ewentualnie, sąd mógłby pouczyć osobę fizyczną, że w jego ocenie dla lepszego zabezpieczenia swoich spraw strona powinna korzystać z usług adwokata czy radcy prawnego. Z jednej strony bowiem projektodawca uwalnia osoby ubezwłasnowolnione spod tej instytucji, z drugiej zaś osobom samodzielnie myślącym, na siłę wpycha pełnomocnika zawodowego.	wprowadzenia odrębnych regulacji procesowych np. takich jak w art. 117 § 7 kpc. Już teraz występujące pouczenie o możliwości wystąpienia o pełnomocnika z urzędu może okazać się niewystarczające, gdyż można zaobserwować nie zawsze uzasadnione przeświadczenie stron, że samodzielnie poradzą sobie z prowadzeniem procesu, nie dostrzegając jego złożoności w konkretnym przypadku. Czasami takie nastawienie można zaobserwować u osób z zaburzeniami psychicznymi, czy osób, które mają negatywną opinię o zawodowych pełnomocnikach np. w oparciu o wcześniejsze swoje doświadczenie. Tytułem przykładu można wskazać sytuację, gdy zawierając umowę sprzedaży nieruchomości osoba korzystała ze wsparcia kuratora reprezentującego do dokonania tej czynności np. przez wyrażenie na nią zgody. Po jej dokonaniu kurator przestał działać, bo jego umocowanie wygasło. Po jakimś czasie jednak osoba ta została pozwana o roszczenia wynikające z tej umowy. Nie zawsze uzasadnione jest ustanawianie kuratora reprezentującego,

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				gdy może wystarczyć działanie zawodowego pełnomocnika. Jeżeli nie, taki pełnomocnik powinien – zgodnie z projektowanym § 8 zawiadomić właściwy sąd o okolicznościach uzasadniających rozważenie potrzeby ustanowienia kuratora. Przy czym także w przypadku ustanowienia pełnomocnika z urzędu bez wniosku, strona może w każdej chwili zrezygnować z pomocy takiego pełnomocnika, tak jak obecnie to ma miejsce w każdym innym przypadku. Potrzebny jest jednak mechanizm, aby strona miała szansę z pomocy zawodowego pełnomocnika skorzystać, nawet gdy sobie nie uświadamia, że takiej pomocy potrzebuje. Ten mechanizm będzie miał zastosowanie tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy udział w sprawie sąd uzna za konieczny. Podstawowym sposobem działania sądu, który dostrzega nieporadność działania strony i skomplikowany charakter sprawy, jest dokonanie niezbędnych pouczeń, w tym o potrzebie rozważenia działania w sprawie przez pełnomocnika, ewentualnie o możliwości złożenia wniosku o

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				ustanowienie takowego z urzędu. Zgodnie z projektem dopiero, gdy sąd dostrzeże, iż szeroko rozumiany stan psychofizyczny strony nie pozwala: na zrozumienie takiego pouczenia i jakie działania w jego wyniku powinny być podjęte, albo na podjęcie przez stronę takich działań, może uznać, że zachodzi szczególny wypadek, który uzasadnia ustanowienie pełnomocnika bez wniosku samej strony. Będą to zatem sytuacje wyjątkowe, w których już teraz o zasadności wystąpienia o pełnomocnika z urzędu strony albo ich np. opiekunowie ustawowi byli informowani i korzystali z przewidzianych prawem możliwości. Różnica polega na tym, że z reguły w tych przypadkach, w których w wyniku zmian ustawowych zostanie zniesiona opieka, strona będzie mogła działać samodzielnie w procesie, nie zawsze mając ku temu warunki. Także już teraz w każdym wypadku, gdy pełnomocnik jest ustanowiony z urzędu, strona nie ma obowiązku korzystać z pomocy takiego pełnomocnika i w każdej chwili może wypowiedzieć to pełnomocnictwo. Wprowadzenie art. 117 § 7 kpc nic w tej

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				mierze nie zmienia, a najpełniej zapewnia środki wsparcia dla strony słabszej w procesie w związku z likwidacją generalnego wyłączenia zdolności procesowej osób, które dotychczas były ubezwłasnowolnione. Ten mechanizm będzie miał zastosowanie tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jako wyjątek, a nie reguła. Także obecnie przepisy przewidują możliwość obciążenia strony wynagrodzeniem pełnomocnika z urzędu, dla której został on ustanowiony przez sąd. Jedyna zmiana polega na możliwości wyjątkowego przyznania pełnomocnika z urzędu bez wniosku strony, zaś pozostałe rozwiązania odnoszące się do instytucji pełnomocnika z urzędu oraz kosztów postępowania pozostały bez zmian. Odnosnie wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu – tu również nie dochodzi do modyfikacji zasad ogólnych, które dotychczas funkcjonują. Projektowane rozwiązania dotyczą każdej osoby fizycznej i nie znoszą rozwiązań, które pozwalają sądowi nie obciążać strony kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Projektowany

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				art. 117 § 7 k.p.c. już zawiera w sobie normę, która wyklucza obciążenie strony wynagrodzeniem pełnomocnika, gdy jej sytuacja majątkowa i rodzinna na to nie pozwala bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Jeżeli osoba, dla której został ustanowiony pełnomocnik ma środki na pokrycie kosztów jego wynagrodzenia, powinna to zrobić. Nie zmienia to jednak zasady, że koszty tego wynagrodzenia będą rozliczane w ramach kosztów procesu.
44.	Sąd Najwyższy	Art.117 § 7 i 8 k.p.c.	Proponowany przepis zasługuje na pełną aprobatę. W k.p.c brak było dotąd regulacji umożliwiającej ustanowienie pełnomocnika z urzędu dla osób wymagających pomocy prawnej, gdy same nie wystąpiły z odpowiednim wnioskiem (poza wyjątkami w postępowaniu nieprocesowym). Proponowane rozwiązanie trzeba uznać za krok we właściwym kierunku	Uwaga pozytywna
45.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	propozycja zmiany w art. 183 ² § 1 k.p.c.	Rekomendujemy rozważenie zmiany wymagań wobec mediatora w związku z projektowanym brzmieniem art. 12 i 15 k.c., w którym pojęcie braku i ograniczenia zdolności do czynności prawnych odnosi się jedynie do kryterium wieku.	Uwaga uwzględniona w inny sposób

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Art. 183 ² § 1 k.p.c. Mediatorem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych i korzystająca w pełni z praw publicznych, <u>dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany.</u>	
46.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 543 ⁶ § 1 kodeksu postępowania cywilnego	Proponujemy brzmienie: „Ograniczenie uprawnień może polegać w szczególności na zobowiązaniu pełnomocnika rejestrowanego przez sąd do uzyskiwania zgody sądu na czynności objęte ograniczeniem”. Uzyskanie zgody sądu na dokonanie czynności objętej ograniczeniem, będzie stanowiło szersze zabezpieczenie interesów osoby wspieranej.	Uwaga nieuwzględniona Pełnomocnik rejestrowany jest zobowiązany do uzyskania zgody sądu na dokonanie czynności, w przypadkach o których mowa w art. 109(12) k.c. Ponadto przy ograniczeniu czynności w art. 546(6) § 1 kodeksu postępowania cywilnego wskazano katalog przykładowy co do sposobu ograniczenia umocowania.
47.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 543 ⁶ § 2 kodeksu postępowania cywilnego	Proponujemy w takiej sytuacji ustanawiać kuratora wspierającego do czynności określonego rodzaju.	Uwaga nieuwzględniona Kurator wspierający nie może być powołany do reprezentowania osoby wspieranej, może udzielać wyłącznie faktycznego wsparcia.
48.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego	Art. 543 ⁸ § 2 kodeksu postępowania cywilnego	Sąd powinien móc samodzielnie wprowadzać dane bezpośrednio do rejestru pełnomocnictw, załączając do rejestru stosowne orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Związek Powiatów Polskich		Przesyłanie do Krajowej Rady Notarialnej orzeczeń, a następnie wprowadzanie przez nią danych do rejestru pełnomocnictw, stanowi nieefektywne wykorzystanie zasobów i wydłużenie ścieżki postępowania. Sąd powinien móc samodzielnie dokonać zmian w rejestrze pełnomocnictw.	
49.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 29 pkt 8 (art. 605 ¹ k.p.c.)	Wątpliwości budzi określenie właściwości rzeczowej sądu w sprawach dotyczących kuratora reprezentującego. Zgodnie z projektowanym art. 605 ¹ kpc, w sprawach o ustanowienie, zmianę kuratora reprezentującego lub wspierającego oraz o zmianę zakresu umocowania kuratora reprezentującego, albo o uchylenie kurateli właściwy jest sąd opiekuńczy (zasadniczo miejsca zwykłego pobytu osoby, której postępowanie dotyczy) – czyli sąd rejonowy. W uzasadnieniu projektu brak jest odniesienia do tej kwestii. Można przypuszczać, że projektodawca uznał, iż skoro orzeczenie sądu nie prowadzi do ubezwłasnowolnienia (w postaci przewidzianej przez dotychczasowe regulacje – czyli częściowego lub całkowitego pozbawienia zdolności do czynności prawnych), to „ciężar gatunkowy” sprawy nie uzasadnia właściwości sądów okręgowych. O ile zatem sprawy o ubezwłasnowolnienie są rozpatrywane przez sąd okręgowy (art. 544 kpc, do września 2023 r. – w	Wyjaśnienie do uwagi Projektodawca uznał, że skoro orzeczenie sądu nie prowadzi do ubezwłasnowolnienia (częściowego lub całkowitego pozbawienia zdolności do czynności prawnych), to „ciężar gatunkowy” sprawy nie uzasadnia właściwości sądów okręgowych. W wydziałach rodzinnych nie orzekają asesory. Kwestie dodatkowej etatyzacji związanej z projektem wyjaśniono w OSR. Uzasadnienie nie zawiera analizy, w jaki sposób rozpatrywanie spraw dotyczących kurateli wpłynie na obciążenie sądów rejonowych, bowiem analiza takich okoliczności jest przeprowadzana w innym dokumencie jakim jest OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			składzie zawodowym trzyosobowym), o tyle sprawa o ustanowienie/uchylenie kurateli będzie rozpatrywana przez sąd rejonowy, jak inne sprawy dotyczące opieki czy kurateli (art. 507 kpc). Jednak nie sposób pominąć faktu, że sytuacje wymagające ustanowienia kuratora reprezentującego są podobne do tych, które obecnie uzasadniają ubezwłasnowolnienie (pomimo tego, że projektowany art. 16 kc oraz art. 13 i 16 kc w obecnym brzmieniu w odmienny sposób kształtują podstawy, odpowiednio, kurateli i ubezwłasnowolnienia; o ile obecne przepisy kc odwołują się do zaburzeń psychicznych, to projekt wskazuje na abstrakcyjne postrzeganie i ocenę rzeczywistości). Przede wszystkim jednak orzeczenie o ustanowieniu kuratora reprezentującego będzie miało analogiczne skutki do tych, jakie obecnie wywołuje orzeczenie o ubezwłasnowolnieniu całkowitym lub częściowym: jest to częściowe bądź prawie całkowite pozbawienie uczestnika zdolności do czynności prawnych, poprzez pozbawienie skuteczności prawnej określonych czynności podejmowanych przez reprezentowanego, bądź uzależnienie ich skuteczności od zgody kuratora lub sądu (projektowane art. 18–19 kc). Tymczasem, jak podkreśla się w literaturze	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przedmiotu, przyjęcie, że sprawy o ubezwłasnowolnienie rozpoznaje się w pierwszej instancji przed sądem okręgowym, świadczy o wadze tego rodzaju spraw. Prawomocne postanowienie sądu stwierdzające, że uczestnik tego postępowania jest osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie lub częściowo wiąże się z daleko idącymi ingerencjami w jego życie. Powyższe uzasadniało odstępstwo od reguły, że sprawę w postępowaniu nieprocesowym w sądzie pierwszej instancji prowadzi się przed właściwym sądem rejonowym w składzie jednego sędziego. Z tych samych względów krytycznie oceniono zmianę art. 544 § 1 kpc, wprowadzoną ustawą nowelizującą z dnia 7 lipca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r, poz. 1860), w ramach której zrezygnowano z trzyosobowego, zawodowego składu sędziowskiego przy orzekaniu o ubezwłasnowolnieniu²². Zob. A. Partyk, T. Partyk, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 506– 1217. Tom II, red. O. M. Piaskowska, Warszawa 2024, art. 544. Należy założyć, że orzeczenie o ustanowieniu kuratora reprezentującego/uchyleniu kurateli – podobnie jak ubezwłasnowolnienie – będzie stanowiło istotną i poważną ingerencję w życie osoby reprezentowanej, podobnie są także ukształtowane przepisy regulujące postępowanie w tych sprawach (konieczność odwołania się do wiadomości	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			specjalnych, obowiązek wysłuchania uczestnika, szczególnie tryb doręczeń oraz instytucja doradcy tymczasowego). Projektodawca powinien zatem uzasadnić, dlaczego orzeczenie dotyczące zdolności do czynności prawnych danej osoby – a zatem orzeczenie o zakresie podejmowanych przez osobę dorosłą decyzji – jest przekazane do rozpoznania sądom rejonowym. Uwagi te dotyczą kwestii ustanowienia kuratora reprezentującego, określenia zakresu jego umocowania oraz uchylenia kurateli: sprawy dotyczące ustanowienia i działania kuratora wspierającego, oraz sprawy o zezwolenie na dokonanie określonych czynności przez kuratora reprezentującego nie wpływają na zdolność do czynności prawnych reprezentowanego; właściwość sądów rejonowych wydaje się wystarczająca. Uzasadnienie nie zawiera także analizy, w jaki sposób rozpatrywanie spraw dotyczących kurateli wpłynie na obciążenie sądów rejonowych. Z informacji dostępnych na stronach Ministerstwa Sprawiedliwości²³ https://isws.ms.gov.pl/pl/baza-statystyczna/opracowania-wieloletnie/. wynika, że co roku wpływa do sądów okręgowych pomiędzy 14 a 16 tysięcy wniosków o ubezwłasnowolnienie (w roku 2023 r. było to 16 329 spraw). Z uzasadnienia projektu nie wynika, czy zmiana	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			właściwości będzie powiązana ze wzmocnieniem kadrowym sądów rejonowych.	
50.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ³ § 1 pkt 3 kodeksu postępowania cywilnego	Czy aby na pewno intencją projektodawcy jest możliwość zgłaszania wniosku przez osoby pozostające ze sobą we wspólnym gospodarstwie domowym a nie wspólnym pożyciu? We wspólnym gospodarstwie domowym, w szczególności w rodzinach wielopokoleniowych mogą zamieszkiwać ze sobą potencjalnie niespokrewnione a wręcz obce dla siebie osoby, zatem takie rozszerzenie wydaje się być niebezpieczne z punktu widzenia składania wniosków w złej wierze.	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym jest szersze, obejmuje również osobę pozostającą we wspólnym pożyciu. Intencja projektodawcy miała na celu szerszą regulację. Z art. 605(3) § 2 kpc wynika, że osoba, która zgłosiła wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego w złej wierze podlega karze grzywny.
51.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ⁴ § 2 kodeksu postępowania cywilnego	Zawiadomienie powinno ograniczyć się do małżonka ewentualnie osoby pozostającej we wspólnym pożyciu z osobą, dla której ma być ustanowiony kurator. Nie do końca jest dla nas zrozumiała idea możliwości zawiadamiania wszystkich osób, które zamieszkują ze sobą w jednym gospodarstwie domowym. Nie wszystkich bowiem osób, postępowanie w sprawie ustanowienia kuratora będzie w jakikolwiek sposób dotyczyło a wręcz z takich wiadomości mogą one czynić użytek sprzeczny z zasadami współżycia społecznego	Uwaga nieuwzględniona Intencją projektodawcy jest zawiadomienie osoby, która pozostaje z tą osobą we wspólnym gospodarstwie domowym. Pozostawanie we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą potrzebującą wsparcia/ osobą wspieraną oznacza że osoba ta zamieszkuje i wspólnie z nią prowadzi gospodarstwo. Nie jest w tym przypadku decydujące pokrewieństwo a fakt wspólnego zamieszkiwania i prowadzenia gospodarstwa.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
52.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 29 pkt 8- art. 605 ⁵ § 1 i § 3 k.p.c.	W projektowanym art. 605 ⁵ § 1 i § 3 k.p.c. rekomendujemy rezygnację z możliwości odstąpienia przez sąd od bezpośredniego wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie oraz pozostawienie obowiązku obecności biegłego podczas wysłuchania. Regułą powinien pozostać istniejący obecnie standard ochrony interesów uczestnika postępowania (w art. 547 k.p.c.), czyli obowiązek bezpośredniego wysłuchania przez sąd (lub podjęcia próby wysłuchania) osoby potrzebującej wsparcia w obecności biegłych odpowiednich specjalności: psychologa, psychiatry lub neurologa. Dopiero po bezpośrednim kontakcie z uczestnikiem postępowania sąd może stwierdzić ewentualną niemożność porozumienia się. Biorąc pod uwagę daleko idące skutki ustanowienia kuratora reprezentującego, w tym pozbawienie osoby reprezentowanej praw do samodzielnego decydowania w podstawowych sferach życia, samodzielne i bezpośrednie zweryfikowania przez sąd stanu fizycznego i psychicznego osoby, której dotyczy postępowanie, stanowi podstawową gwarancję przestrzegania jej praw i zapewnienia prawa do sądu. Ponadto obligatoryjne powinno pozostać przeprowadzenie wysłuchania w obecności biegłego psychologa, psychiatry lub neurologa, a nie przez biegłego dowolnej	Uwaga nieuwzględniona Zasadą jest obligatoryjne wysłuchanie, natomiast odstąpienie od wysłuchania może nastąpić wyjątkowo w przypadku wskazanym w zdaniu trzecim art. 605(5) § 1 kpc. Brak podstawy do zmiany § 3 art. 605(5) kpc, albowiem zapewnienie obecności biegłego psychologa albo biegłego innej specjalności przy każdym wysłuchaniu będzie iluzoryczne z uwagi na braki kadrowe biegłych na listach biegłych sądowych. Ponadto przepis dotyczy również zmiany kuratora i zamiany zakresu umocowania kuratora, zatem nie w każdym przypadku takie wysłuchanie w obecności biegłego byłoby konieczne.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			specjalności. Ocena, czy istnieje możliwość porozumienia z uczestnikiem postępowania powinna zostać dokonana bezpośrednio przez sąd, wspomagany przez profesjonalistę w osobie biegłego, który będzie w stanie ocenić wpływ istniejącego w trakcie wysłuchania stanu zdrowia osoby wysłuchiwanej na jej możliwości komunikacyjne. Propozycja brzmienia przepisu Art. 605⁵ § 1. Osobę, której postępowanie dotyczy o ustanowienie kuratora reprezentującego, należy wysłuchać niezwłocznie po wszczęciu postępowania. W przypadku osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się, wysłuchanie przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb. Wysłuchanie może odbyć się poza salą posiedzeń. ~~Sąd może odstąpić od wysłuchania tylko wówczas, gdy brak jest możliwości jakiegokolwiek porozumienia się z osobą, dla której ma zostać ustanowiony kurator.~~ § 2. Przed wysłuchaniem sąd może zlecić kuratorowi sądowemu przeprowadzenie wywiadu w celu ustalenia sposobu funkcjonowania osoby, dla której ma zostać ustanowiony kurator reprezentujący i sposobu skutecznej komunikacji z tą osobą, chyba że wystarczająca dla dokonania	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			tych ustaleń jest dokumentacja dotycząca tej osoby będąca w posiadaniu sądu. § 3. ~~W razie potrzeby~~ Wysłuchanie odbywa się w obecności biegłego psychologa <u>lub biegłego psychiatry albo neurologa innej specjalności</u> . § 4. Niemożność porozumienia się z osobą, której postępowanie dotyczy stwierdza się w protokole po wysłuchaniu osób uczestniczących w posiedzeniu. § 5. Minister Sprawiedliwości określi (...).	
53.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 29 pkt 8 (art. 605 ⁷ § 1 k.p.c.)	Konieczność uzyskania opinii lekarza psychiatry w przypadku ustanowienia kuratora z powodu zaburzeń psychicznych Zgodnie z projektowanym art. 605⁷ § 1 kpc wobec osoby, dla której według wniosku kurator reprezentujący ma być ustanowiony z powodu zaburzeń psychicznych, powinna być wydana opinia przez biegłego lekarza psychiatrę lub neurologa, a w uzasadnionych przypadkach z zakresu innej specjalizacji. Komiteta ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami w komentarzu ogólnym nr 1 podkreślił, że osoby z niepełnosprawnością intelektualną lub psychospołeczną są w dalszym ciągu w niewspółmierny sposób zagrożone systemami zastępczego podejmowania decyzji lub pozbawieniem zdolności do czynności prawnych. Komitet pragnie potwierdzić, iż status osoby z	Wyjaśnienie do uwagi Definicja „zaburzeń psychicznych”, uregulowana jest w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Projektodawca nawiązuje w swojej regulacji do definicji ustawowej. Brak podstawy do kwestionowania tej definicji. Aktualnie rekomenduje się, <i>aby używać pojęcia „zaburzenia psychiczne”</i>. <i>Także Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Zaburzeń ICD 11 definiuje pojęcie zaburzenia psychicznego. Warto zaznaczyć, że już w klasyfikacji ICD 10, zatwierdzonej w 1990 r., nie było pojęcia choroby psychicznej, a rekomendowano w jej wstępie posługiwanie się określeniem zaburzenie psychiczne. Zaburzenie psychiczne definiowane jest jako układ</i>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			niepełnosprawnością lub też posiadanie określonych elementów niepełnosprawności (w tym zaburzeń fizycznych lub sensorycznych) nie może stanowić podstawy do pozbawienia jakiegokolwiek z praw określonych w artykule 12. W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że na gruncie wskazanego projektu nie została sformułowana definicja osoby z zaburzeniami psychicznymi. Jedyna taka definicja występuje na gruncie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego¹¹ Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917). i obejmuje zarówno osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby z niepełnosprawnością intelektualną, jak również osoby „wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym”, w tym osoby w spektrum autyzmu. Tak skonstruowana definicja jest szeroka. Oczywiście zarówno osoby z niepełnosprawnością intelektualną, jak i z zaburzeniami neurorozwojowymi mogą potrzebować wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych, jednak w świetle aktualnej	<i>klinicznie stwierdzalnych objawów lub zachowań połączonych, w większości przypadków, z cierpieniem oraz z zaburzeniem funkcjonowania indywidualnego. (Czytaj więcej na Prawo.pl: https://www.prawo.pl/zdrowie/planowane-zmiany-w-ustawie-o-ochronie-zdrowia-psychicznego,530928.html).</i> Uwaga dotycząca regulacji dotyczącej zamieszkania osoby w domu pomocy społecznej bądź innej placówce całodobowej opieki została uwzględniona. Zmiana art. 68c ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz art. 38 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wiedzy i trendów nie jest to równoznaczne z byciem osobą z zaburzeniami psychicznymi¹² . Podobne stanowisko zostało przedstawione w wystąpieniu generalnych Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Zdrowia z dnia 6 stycznia 2023 r., znak: V.7016.1.2023.JK, https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2023-01/Do_MZ_zdrowie_psychiczne_ustawa_nowelizacja_6.01.2023.pdf. Powyższa regulacja wymaga zatem dalszej analizy. Jednocześnie chciałbym zauważyć, że rozwiązania dotyczące zasad zamieszkania w domu pomocy społecznej bądź innych placówkach całodobowej opieki zostały uregulowane zarówno w art. 54 ustawy o pomocy społecznej¹³ , Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.). jak i art. 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego¹⁴ . Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917). Warto podkreślić, że rozwiązania zawarte w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego powstały w odpowiedzi na wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 16 października 2012 r. w sprawie Kędzior przeciwko Polsce (skarga nr 45026/07), zgodnie z którym osoba całkowicie ubezwłasnowolniona ma prawo do wyrażenia woli	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			i preferencji w sprawach, które jej dotyczą, a sąd oraz każda inna instytucja publiczna mają obowiązek wysłuchać tę osobę oraz wziąć jej opinię pod uwagę. Zatem we wskazanym zakresie kluczowe jest odniesienie się do istniejących regulacji prawnych dotyczących możliwości zamieszkania w domu pomocy społecznej bądź innej placówce całodobowej opieki z poszanowaniem preferencji osoby wspieranej.	
54.	Sąd Najwyższy	Oddział 4 k.p.c.	Wątpliwości budzi umiejscowienie spraw z zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego w wydziałach cywilnych, podczas, gdy sprawy z zakresu kurateli reprezentującej i wspierającej mają być prowadzone w postępowaniu opiekuńczym (wydziały rodzinne i nieletnich). Ze względu na ścisłe powiązanie tych postępowań i wzajemną interakcję oraz wykorzystanie podobnych regulacji procesowych wskazane byłoby scalenie obu tych postępowań w jednym rodzaju wydziału – cywilnego lub rodzinnego i nieletnich. Proponować należałoby tu sądownictwo opiekuńcze jako bardziej właściwe do tego typu spraw.	Wyjaśnienie do uwagi Instytucja pełnomocnictwa rejestrowanego ma charakter cywilnoprawny, jest powiązana z ogólnymi przepisami o pełnomocnictwie uregulowanymi w kodeksie cywilnym w związku z powyższym uzasadnione jest aby tego rodzaju sprawy były rozpoznawane przez wydziały cywilne. Stosunek pełnomocnictwa, także rejestrowanego, jest instytucją prawa cywilnego, a nie opiekuńczego. Sprawy dot. pełnomocnictwa rejestrowanego w żaden sposób nie wiążą się z badaniem potrzeby i zakresu wsparcia, lecz badaniem prawidłowości działania tego pełnomocnika głównie w sferze prawnej, w obrocie w zastępstwie za mocodawcę.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
55.	Sąd Najwyższy	Art. 543 ⁶ . § 1 k.p.c.	Proponuje się usunięcie sformułowania „przez sąd” jako zbędnego Propozycja brzmienia przepisu Art. 543⁶. § 1. Sąd może wydać postanowienie o zawieszeniu albo ograniczeniu uprawnień pełnomocnika rejestrowanego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Ograniczenie uprawnień może polegać w szczególności na zobowiązaniu pełnomocnika rejestrowanego do uzyskiwania zgody doradcy tymczasowego na dokonanie czynności objętych ograniczeniem.	Uwaga uwzględniona
56.	Sąd Najwyższy	Art. 543 ⁶ . § 2 k.p.c.	Proponuje się usunięcie sformułowania: „pełnomocnika rejestrowanego”, gdyż występuje w jednym zdaniu dwukrotnie Propozycja brzmienia przepisu § 2. Sąd może ustanowić dla mocodawcy doradcę tymczasowego w przypadku zawieszenia uprawnień albo ograniczenia uprawnień pełnomocnika rejestrowanego, gdy uzna to za konieczne dla ochrony osoby	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			mocodawcy lub jego majątku. Przepis art. 605 ¹³ § 3 stosuje się odpowiednio.	
57.	Sąd Najwyższy	Art. 605 ⁵ . § 1 k.p.c.	Zamiana kolejności słów „dotyczy” i „postępowanie”, aby zdanie było poprawne Propozycja brzmienia przepisu Art. 605⁵. § 1. Osobę, której dotyczy postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego, należy wysłuchać niezwłocznie po wszczęciu postępowania. W przypadku osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się, wysłuchanie przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb. Wysłuchanie może odbyć się poza salą posiedzeń. Sąd może odstąpić od wysłuchania tylko wówczas, gdy brak jest możliwości jakiegokolwiek porozumienia się z osobą, dla której ma zostać ustanowiony kurator.	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
58.	Sąd Najwyższy	Art. 605 ⁸ § 1 k.p.c.	Błędne odesłanie, powinno być do art. 605⁵ § 1 k.p.c. Propozycja brzmienia przepisu Art. 605⁸ § 1. Sąd może zaniechać doręczenia pism sądowych, wezwania bądź wysłuchania osoby, której postępowanie dotyczy o ustanowienie kuratora reprezentującego, jeżeli uzna to za niecelowe ze względu na stan zdrowia tej osoby. Nie dotyczy to wysłuchania, o którym mowa w art. 605⁵ § 1.	Uwaga uwzględniona
59.	Sąd Najwyższy	Art. 605 ¹⁰ § 2 k.p.c.	W praktyce przepis bardzo trudny do stosowania. Wymaga wiedzy sądu, że osobie potrzebującej wsparcia udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego. Żaden przepis k.p.c. nie nakłada zaś na sąd opiekuńczy obowiązku sprawdzenia, czy osobie wspieranej udzielono takiego pełnomocnictwa. Do rozważenia zatem potrzeba wprowadzenia takiego przepisu.	Uwaga uwzględniona
60.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek	Art. 605 ¹⁰ § 2 kodeksu postępowania cywilnego	Uwaga analogiczna jak do art. 543 ⁸ § 2 – sąd powinien móc samodzielnie wprowadzić dane.	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Powiatów Polskich			
61.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ¹³ § 3 kodeksu postępowania cywilnego	Prosimy o wskazanie, jakie to konkretnie przepisy, z czego będzie pokrywane to wynagrodzenie? Jeżeli wynagrodzenie ma być przyznawane na podstawie art. 53a ustawy o pomocy społecznej to przepis wymaga nowelizacji, mowa w nim jest bowiem o opiece, a instytucja ta zostanie zlikwidowana.	Uwaga uwzględniona Zmieniono art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
61.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Urząd Miasta Częstochowy	Art.605 ¹³ §3 (str.23)	dodanie do treści projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji zapisów dotyczących zmiany art. 18 ust. 1 pkt 9) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.) i nadanie temu przepisowi następującego brzmienia: „9) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki i kurateli;” Proponowany projekt ustawy wprowadzi do systemu nowe rozwiązania oparte na zastąpieniu ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji (m.in. nowe instytucje kurateli). Rozwiązania prawne zawarte w projekcie pozwolą na zapewnienie faktycznego wsparcia osobom potrzebującym w prowadzeniu ich spraw, a także właściwej reprezentacji jeśli w pewnym zakresie osoba ta nie jest w stanie	Uwaga uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			oceniać rzeczywistości, czy samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Zgodnie z opiniowanym projektem wynagrodzenie kuratora reprezentującego będzie pokrywane w pierwszej kolejności z dochodów lub majątku osoby wspieranej, a jeżeli nie ma ona odpowiednich dochodów lub majątku, wynagrodzenie to będzie pokrywane ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej. Powyższe wprowadza obowiązek finansowania wynagrodzenia kuratorów z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin), co będzie powodowało wzrost ich wydatków. Mając na uwadze założenia projektu ustawy, gdzie wskazano, że wynagrodzenie dla kuratora reprezentującego ma być pokrywane ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasadna jest propozycja zmiany we wskazanym zakresie. Popieramy projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowanie decyzji, po uwzględnieniu w/w zmian.	
62.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu	Art. 605 ¹⁴ kodeksu postępowania cywilnego	O ile w pełni uzasadnione jest, aby kurator nie korzystał dla swoich interesów z pieniędzy osoby wspieranej, o tyle brak możliwości korzystania z	Uwaga nieuwzględniona Przepis na wzór obecnie obowiązującego art. 741 kc. Zastosowanie zatem znajdzie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Terytorialnego Związek Powiatów Polskich		rzeczy może okazać się problematyczny i w praktyce budzić nieścisłości. Tak sformułowany przepis może prowadzić do skrajnych wątpliwości czy kurator może skorzystać w domu osoby wspieranej z jej toalety dla własnych interesów, czy kurator może wypić kawę z wody zagrzanej w czajniku osoby wspieranej, czy kurator po drodze ze sklepu (robiąc zakupy dla osoby wspieranej) korzystając z jej samochodu może przy okazji załatwić swoją prywatną sprawę, czy kurator, który przyjechał samochodem osoby wspieranej może podczas wizyty w urzędzie dotyczącej tej osoby załatwić również swoją sprawę? Pytania mogą wydawać się zabawne – niemniej w świetle różnych kuriozalnych sytuacji z jakimi mają do czynienia czasami pracownicy pomocy społecznej, nie należy wprowadzać przepisów, które takie kuriozalne sytuacje umożliwiają.	orzecznictwo i stanowisko wypracowane przez doktrynę. Jeśli kurator będzie załatwiał swoje prywatne sprawy w ramach wykonywania kurateli to nie powinien otrzymywać za te czynności wynagrodzenia. Analogiczna sytuacja jak przy pracowniku który w czasie pracy robi prywatne zakupy albo podczas pracy zdalnej czyta książkę zamiast świadczyć pracę. Projektodawca nie jest w stanie wyeliminować wszystkich nieprawidłowych zachowań, które mogą się wydarzyć podczas pełnienia funkcji kuratora. `
63.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ¹⁶ § 1 kodeksu postępowania cywilnego	Proponujemy dodanie zdania: Sąd może udzielać kuratorowi wskazówek i poleceń. Zwiększy to możliwości realnego nadzoru sądu nad czynnościami wykonanymi przez kuratora.	Uwaga uwzględniona w inny sposób

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
64.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ¹⁶ § 5 kodeksu postępowania cywilnego	Skreślenie paragrafu. Paragraf zawiera się w naszej propozycji dotyczącej art. 605 ¹⁶ § 1.	Uwaga uwzględniona w inny sposób
65.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego		W artykule 605 ²⁰ błędnie odwołano się do art. 605 ² , winien być wskazany art. 605 ³ .	Uwaga uwzględniona
65.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 33	Wolność zrzeszania się Projektodawca utrzymuje analogiczne do obecnie obowiązujących w odniesieniu do osób ubezwłasnowolnionych ograniczenia dotyczące możliwości zrzeszania się przez osoby, którym ustanowiono kuratora reprezentującego lub umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (zob. art. 33 projektu). Jednocześnie z uzasadnienia	Uwaga uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			projektu nie wynika celowość istnienia takich ograniczeń, szczególnie w kontekście możliwego do zdekodowania standardu z Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych²⁸ . Ibidem. W tym zakresie nadal aktualny pozostaje postulat wprowadzenia odpowiednich zmian przepisów w celu przyznania osobom z niepełnosprawnością szerszych gwarancji prawa do stowarzyszania się (m.in. poprzez zmianę przepisu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach; Dz. U. z 2020 r. poz. 2261) oraz prawa członkostwa w partiach politycznych. Rozważenia wymaga uzupełnienie nowelizowanego art. 3 ust. 2 w ustawie Prawo o stowarzyszeniach poprzez umożliwienie osobom, dla których został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik, przynależności do stowarzyszeń i korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego, podobnie jak w przypadku osób małoletnich w wieku od 16 do 18 lat.	
66.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek	Art. 33 ust. 2 prawa o stowarzyszeniach	Proponujemy skreślenie fragmentu: „którzy mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych”. Ograniczenie zdolności do czynności prawnych wynika wprost z wieku osób małoletnich do 16 roku życia, nie ma więc bowiem potrzeby	Uwaga uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Powiatów Polskich		wskazywać, że są to osoby ograniczone w zdolności do czynności prawnych.	
67.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 95 zm Prawo o notariacie	Sądy powinny mieć możliwość samodzielnego dokonywania wpisów do systemu teleinformatycznego będącego rejestrem pełnomocnictw.	Uwaga uwzględniona.
68.	Urząd Ochrony Danych Osobowych		Uznając za zasadne – w świetle wymogu niekaralności pełnomocnika rejestrowanego (oraz rejestrowanego pełnomocnika podstawionego) za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe – art. 10911 § 2 Kodeksu cywilnego ³ , dodawany przez art. 27 pkt 12 projektu – uprawnienie Krajowej Rady Notarialnej – jako administratora danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw – art. 95zm § 3 Prawa o notariacie ⁴ , dodawany przez art. 34 pkt 5 projektu – do pozyskiwania z Krajowego Rejestru Karnego informacji o prawomocnych skazaniach pełnomocnika rejestrowanego (rejestrowanego pełnomocnika podstawionego) za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe – art. 6 ust. 1 pkt 10b ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym ⁵ , dodawany przez art. 39 projektu, w zw. z art. 95zs § 2 Prawa o notariacie, dodawanym	Wyjaśnienie do uwagi Uwaga zdezaktualizowana z uwagi na zmiany wprowadzone w projekcie. Projektodawca zrezygnował z przesłanki niekaralności pełnomocnika rejestrowanego, a w konsekwencji z konieczności pozyskiwania informacji z KRK. W pozostałym zakresie uwaga uwzględniona. w art. 95zs § 4 wskazano KRN zamiast Prezesa KRN jako organ odpowiedzialny za czuwanie nad zgodnością danych w Rejestrze Pełnomocnictw. Ponadto wyjaśnić należy, że PREZES KRN nie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przez art. 34 pkt 5 projektu – organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych nie może jednak zaakceptować konstrukcji pozyskiwania przez Krajową Radę Notarialną przedmiotowych danych zaproponowanej w powołanym wyżej przepisie. W myśl bowiem art. 95zs § 2 Prawa o notariacie, dodawanego przez art. 34 pkt 5 projektu, Krajowa Rada Notarialna otrzymuje z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego informacje o prawomocnych skazaniach za przestępstwa umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe w odniesieniu do osób zarejestrowanych w Rejestrze Pełnomocnictw jako pełnomocnicy rejestrowani lub rejestrowani pełnomocnicy podstawieni: „W przypadku warunków technicznych umożliwiających przekazywanie informacji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego [...]”. Tak więc projektowany przepis Prawa o notariacie dotyczący przetwarzania szczególnej kategorii danych osobowych – danych dotyczących wyroków skazujących – art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 – odwołuje się do bliżej niesprecyzowanych „warunków technicznych” oraz nieuregulowanego systemu teleinformatycznego mającego (prawdopodobnie) połączyć Krajowy Rejestr Karny z Rejestrem Pełnomocnictw, o którym mowa w dziale II	dokonyje jednoosobowo wpisu, a jedynie poleca dokonanie takiego wpisu w określonych w przypadkach.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			rozdziale 3d Prawa o notariacie, dodawanym przez art. 34 pkt 5 projektu. Tym samym opiniowany przepis Prawa o notariacie nie tylko nie spełnia wymogów pozwalających na uznanie go za przesłankę dopuszczalności [w rozumieniu art. 9 ust. 2 lit. g) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679] odstąpienia od zakazu przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych, lecz również potencjalnie6, 6 <i>Brak w projekcie jakichkolwiek konkretnych unormowań odnoszących się do systemu teleinformatycznego sygnalizowanego w art. 95zs § 2 Prawa o notariacie, dodawanym przez art. 34 pkt 5 projektu, uniemożliwia poczynienie ustaleń w przedmiocie zasad, na jakich dane z Krajowego Rejestru Karnego mają być przekazywane do Rejestru Pełnomocnictw., narusza – przewidziany w art. 19 ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym i preferowany przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych – wnioskowy tryb pozyskiwania danych osobowych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Karnym. W świetle powyższych ustaleń – w opinii organu nadzorczego – zachodzi potrzeba usunięcia z projektu wadliwego art. 95zs § 2 Prawa o notariacie i całościowego unormowania zasad pozyskiwania przez Krajową Radę Notarialną z Krajowego Rejestru Karnego informacji o prawomocnym</i>	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			skazaniu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe osoby zarejestrowanej w Rejestrze Pełnomocnictw jako pełnomocnik rejestrowany (rejestrowany pełnomocnik podstawiony). Uwzględniając, że projektodawca zdecydował, iż to Krajowa Rada Notarialna ma być administratorem danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw ⁷ , ⁷ <i>Vide rozważania na str. 1 – 2.</i> , wątpliwości organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych budzi art. 95zs § 5 Prawa o notariacie, dodawany przez art. 34 pkt 5 projektu. Obowiązek zapewnienia prawidłowości danych osobowych [art. 5 ust. 1 lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679] – stosownie do dyspozycji art. 24 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 – ciąży bowiem na administratorze. Co za tym idzie to Krajowa Rada Notarialna, a nie Prezes Krajowej Rady Notarialnej, powinna zostać wskazana jako podmiot odpowiedzialny za zapewnienie zgodności danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw ze stanem faktycznym. Co więcej – wobec braku w Prawie o notariacie odpowiednika art. 34 § 1 zdanie pierwsze Prawa o notariacie ⁸ , ⁸ <i>Art. 34 § 1 zdanie pierwsze Prawa o notariacie stanowi: „Prezes rady izby notarialnej reprezentuje radę, kieruje jej pracami,</i>	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			<i>przewodniczy na posiedzeniach i wykonuje uchwały rady</i> ”. w odniesieniu do Prezesa Krajowej Rady Notarialnej powstaje pytanie, czy może on samodzielnie, jednoosobowo decydować o dokonywaniu wpisu w Rejestrze Pełnomocnictw, co przewiduje art. 95zs § 3 Prawa o notariacie, dodawany przez art. 34 pkt 5 projektu.	
69.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 95 zt Prawo o notariacie	Proponujemy skreślenie fragmentu: „w postaci papierowej”. Co do zasady, zgodnie z przepisami ustawy o doręczeniach elektronicznych komunikacja między podmiotem publicznym (sąd) a podmiotem niepublicznym zobowiązanym do posiadania adresu do doręczeń elektronicznych (notariusz), powinna odbywać się w sposób elektroniczny, zatem wypis zarejestrowanego pełnomocnictwa powinien być wydawany dla sądu wyłącznie w wersji elektronicznej.	Wyjaśnienie do uwagi Uwaga uwzględniona w ten sposób, że usunięto z projektowanej regulacji sposób przekazywania wypisów, co pozwoli na przesyłanie tych dokumentów w dowolnej postaci.
70.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 42a ust. 3 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty	Czy aby na pewno koszty zaświadczeń i konsultacji powinien ponosić pełnomocnik rejestrowany? Wydanie zaświadczenia i konsultacja lekarska, są w interesie mocodawcy a nie pełnomocnika, zatem to mocodawca powinien ponieść ich koszty, tym bardziej, że koszty prywatnych konsultacji z dziedziny psychiatrii czy neurologii, przy	Wyjaśnienie do uwagi Nie ma możliwości finansowania tych kosztów w ramach NFZ. O wydanie zaświadczenia będzie występował pełnomocnik rejestrowany bowiem mocodawca nie będzie wtedy w stanie kierować swoim postępowaniem. Wobec powyższego koszty zaświadczenia

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			obecnym stawkom rynkowym sięgają 500 zł za każdą.	poniesie pełnomocnik rejestrowany. Ewentualne rozliczenia pomiędzy pełnomocnikiem a mocodawcą mogą następować na podstawie uregulowanego stosunku podstawowego, bądź w przypadku jego braku będą obowiązywały przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.
71.	Prokuratura Krajowa	Art. 36	Przechodząc do regulacji szczegółowych projektu wskazać należy na zasadność ponownej weryfikacji projektowanych zmian w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. -Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 390), dalej Prawo o prokuraturze. Ponowna analiza zmian w art. 51 § 2 kpk powinna się odnosić do kwestii ujednolicenia zastosowanej terminologii z przyjętą siatką pojęciową projektu ustawy. Zgodnie z projektowanym przepisem, jeżeli pokrzywdzonym jest osoba potrzebująca wsparcia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego lub doradcę tymczasowego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, prawa jego wykonuje kurator reprezentujący, doradca tymczasowy, umocowany pełnomocnik rejestrowany, albo osoba, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony pozostaje. Zapis ten nie uwzględnia	Uwaga uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przyjętego w projekcie ustawy rozróżnienia na „osobę potrzebującą wsparcia”, którą jest osoba, dla której ma być ustanowiony kurator wspierający albo kurator reprezentujący (art. 3 pkt 6) oraz „osobę wspieraną”, dla której już ustanowiono kuratora reprezentującego albo która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (art. 3 pkt 7 ustawy o instrumentach). Tymczasem w projektowanym art. 51 § 2 kpk doszło do połączenia statusu obydwu grup osób poprzez wskazanie, że „osobą potrzebującą wsparcia” jest ta, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego lub doradcę tymczasowego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, a więc zgodnie z terminologią projektu ustawy jest „osobą wspieraną”. Doprecyzowanie projektu tym zakresie będzie skutkować koniecznością uzupełnienia zapisu o kwestie wykonywania praw osób pokrzywdzonych w sytuacji, gdy są one faktycznie osobami potrzebującymi wsparcia (dla których kurator wspierający albo kurator reprezentujący ma być dopiero ustanowiony), a nie osobami wspieranymi, do których, mimo niewłaściwej terminologii, odnosi się obecny kształt art. 51 § 2 kpk. Kwestia braku konsekwentnego posługiwania się przyjętą w projekcie ustawy terminologią dotyczy również pojęcia pełnomocnika rejestrowanego, w	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			odniesieniu do którego w art. 51 § 2 kpk użyto sformułowania „umocowany pełnomocnik rejestrowany” podczas gdy projekt ustawy posługuje się terminem pełnomocnika rejestrowanego, dla którego powstało umocowanie, o którym mowa w art. 109(10)§ 5 ustawy - Kodeks cywilny. Dodatkowo zauważyć należy, że sformułowanie projektowanego art. 51 § 2 kpk wskazuje, że jeżeli pokrzywdzonym jest osoba potrzebująca wsparcia, jej prawa może wykonywać osoba, pod której pieczę pozostaje tylko w sytuacji, gdy dla pokrzywdzonego ustanowiono kuratora reprezentującego lub doradcę tymczasowego albo powstało umocowanie dla pełnomocnika rejestrowanego. Odrębnym zagadnieniem jest, jaka była w tym zakresie wola projektodawcy i czy w sytuacji, gdy ustanowiono kuratora reprezentującego potrzeba korzystania z pomocy faktycznego opiekuna jest zasadna. W projektowanym art. 51 § 2b kpk odwołanie się do art. 23 ust. 3 projektu ustawy może w praktyce budzić wątpliwości interpretacyjne. Art. 23 co do zasady dotyczy czynności prawnych o charakterze majątkowym (np. pomiędzy kuratorem a osobą przez niego reprezentowaną). Zgodnie z § 3 w takich przypadkach sąd ustanawia kuratora „do dokonania tej czynności”. Na gruncie	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			postępowania karnego może to rodzić kontrowersje, czy ustanowiony w tym trybie kurator będzie mógł podejmować wszystkie decyzje w toku postępowania karnego czy też ustanawiany będzie do konkretnych czynności. Wprawdzie art. 23 ust. 2 projektu ustawy wsparcia nakazuje stosować ust. 1 „odpowiednio w postępowaniu przed sądem lub innym organem państwowym”, ale pomimo tego ust. 3 przywołanego artykułu wspomina tylko o pojedynczej „czynności prawnej”. Tym samym niejasność art. 23 projektu ustawy przekłada się na wykładnię projektowanego art. 51 § 2 b kpk. Powyższe uwagi zachowują swoją aktualność również w odniesieniu do brzmienia projektowanego art. 76 § 2 kpk.	
71.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 47 § 2 pkt 3 kodeksu wyborczego	Proponujemy brzmienie: „dla, której ustanowiono kuratora reprezentującego”. Osoba wspierana, dla której ustanowiony został kurator reprezentujący nie powinna mieć czynnego prawa wyborczego.	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. Aktualnie projekt ustawy przewiduje zmiany, które nakładają na sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego obowiązek odrębnego określenia jego skutków w sferze praw wyborczych osoby wspieranej. Przyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualną ocenę zdolności intelektualnej (umysłowej) w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych. W związku z przyjętymi rozwiązaniami w ustawie – Kodeks wyborczy wprowadzono zmianę, zgodnie z którą tylko osoba pozbawiona praw wyborczych w prawomocnym orzeczeniu sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora nie będzie mogła korzystać z czynnego lub biernego prawa wyborczego.
72.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 18 § 1 pkt 3 kodeksu wyborczego	Proponujemy nie skreślanie artykułu, ze względu na zmianę dokonaną w uwadze powyżej.	Uwaga uwzględniona.
73.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek	Art. 18a § 1 pkt 8 i § 3 pkt 9 kodeksu wyborczego	Uwaga jak wyżej.	Uwaga uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Powiatów Polskich			
74.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 47	Zmiany w Kodeksie wyborczym W art. 47 projektu proponuje się usunięcie art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego, Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 ze zm.; dalej też jako: KW). który stanowi, że nie ma prawa wybierania osoba ubezwłasnowolniona prawomocnym orzeczeniem sądu. Jednocześnie zmianie tej towarzyszyć ma: 1. uchylenie art. 18 § 1 pkt 3 KW, 2. w art. 18a w § 1 pkt 8 KW skreślenie wyrazów „z powodów wskazanych w art. 10 § 2”, 3. w art. 18a § 3 pkt 9 skreślenie wyrazów „z powodów wskazanych w art. 10 § 2”, 4. uchylenie art. 21 KW. Zmiany powołane powyżej w pkt 1–3 odnoszą się do art. 10 § 2 KW, który normuje wszystkie przyczyny wyłączenia prawa wybierania, tj. dotyczy on także pozbawienia praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu (pkt 1) oraz pozbawienia praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu (pkt 2). Podobnie uchylany art. 21 KW dotyczy mechanizmu wprowadzenia do Centralnego Rejestru Wyborców	Wyjaśnienie do uwagi. Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. Aktualnie projekt ustawy przewiduje zmiany, które nakładają na sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego obowiązek odrębnego określenia jego skutków w sferze praw wyborczych osoby wspieranej. Przyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualną ocenę zdolności intelektualnej (umysłowej) w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych. W związku z przyjętymi rozwiązaniami w ustawie – Kodeks wyborczy wprowadzono zmianę, zgodnie z którą tylko osoba pozbawiona praw wyborczych w prawomocnym orzeczeniu sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora nie będzie mogła korzystać z czynnego lub biernego prawa wyborczego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			informacji o pozbawieniu prawa wybierania także innych osób niż osoby ubezwłasnowolnione. W uzasadnieniu projektu ustawy nie przedstawiono argumentów za działaniami takimi jak nieujmowanie w Centralnym Rejestrze Wyborców informacji o osobach niemających prawa wybierania z powodów wskazanych w art. 10 § 2 pkt 1 i 2 KW. Podobnie brak uzasadnienia całkowitej likwidacji mechanizmu z art. 21 KW, w zakresie w jakim dotyczy on pozbawienia praw publicznych przez sąd karny oraz pozbawienia praw wyborczych przez Trybunału Stanu.	
75.	Prokuratura Krajowa		Analiza projektu wykazała ponadto, że projektodawca nie odniósł się w uzasadnieniu projektu do kwestii relacji projektowanych rozwiązań do art. 62 ust. 2 Konstytucji RP. Konsekwencją braku odniesienia w uzasadnieniu projektu do jego wpływu na regulację konstytucyjną powoduje - na poziomie projektowanych regulacji szczegółowych - wątpliwość, co do relacji zmian w ustawie - Kodeks wyborczy do art. 62 ust. 2 Konstytucji RP. Zmiany w art. 45 projektu uchylają art. 10 § 2 pkt 3 ustawy - Kodeks wyborczy, pozbawiający osób ubezwłasnowolnionych prawa do głosowania, nie wprowadzając w to miejsce ograniczeń w zakresie prawa głosowania osób, dla których wyznaczono	Wyjaśnienie do uwagi Zgodnie z art. 235 Konstytucji: Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie. Nie może zatem prowadzić równoległych prac nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji. Art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłego utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Jednocześnie art. 65 ust. 1 projektu wskazuje, że ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o ubezwłasnowolnieniu w rozumieniu uchylanego art. 13 i art. 16 w brzmieniu dotychczasowym ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, należy przez to rozumieć korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Zastosowanie wskazanej regulacji interpretacyjnej dla pojęcia ubezwłasnowolnienia w odniesieniu do art. 62 ust. 2 Konstytucji oznaczałoby, że negatywną przesłanką czynnego prawa wyborczego stanie się w zastępstwie dotychczasowego ubezwłasnowolnienia korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego, co z kolei będzie stało w sprzeczności z art. 10 ustawy - Kodeks wyborczy oraz - jak się wydaje - intencją projektodawcy. Zakres wątpliwości dotyczący zmian w ustawie - Kodeks wyborczy należy uzupełnić o projektowany art. 47 pkt 2 projektu, uchylający art. 18 § 1 pkt 3 ustawy -Kodeks wyborczy, pomijający fakt odwoływania się do uchylanej jednostki redakcyjnej w dalszej części ustawy, m. in. art. 18	czasie uchwalania Konstytucji. Por. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, GSP 2018, nr 2, s. 151–168. Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłemu utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści. Podobne stanowisko do stanowiska projektodawcy zawarł RPO w uwagach do projektu ustawy. Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. Aktualnie projekt ustawy przewiduje zmiany, które nakładają na sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego obowiązek odrębnego określenia jego skutków w sferze praw wyborczych osoby

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			a § 1. Nieczytelny pozostaje również, po zapoznaniu się z uzasadnieniem projektu, uchylenie w całości art. 18 § 1 pkt 3 oraz art. 21 - ustawy Kodeks wyborczy, które odnoszą się do trzech kategorii osób niemających prawa wybierania - obok osób ubezwłasnowolnionych także osób pozbawionych praw publicznych oraz pozbawionych praw wyborczych.	wspieranej. Przyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualną ocenę zdolności intelektualnej (umysłowej) w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych. W związku z przyjętymi rozwiązaniami w ustawie – Kodeks wyborczy wprowadzono zmianę, zgodnie z którą tylko osoba pozbawiona praw wyborczych w prawomocnym orzeczeniu sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora nie będzie mogła korzystać z czynnego lub biernego prawa wyborczego.
75.	Prokuratura Krajowa		Odnosząc się do zmian w Prawie o prokuraturze, wskazać należy, że projektowane zmiany w jej art. 75 i art. 176 § 1 wymagają redakcji w zakresie, w jakim czynią nieczytelnym założenie, jakie winno leżeć u ich podstaw, w postaci ograniczenia możliwości ubiegania się o powołanie na stanowisko prokuratora czy też zatrudnienia na stanowisku asystenta prokuratora osoby potrzebującej wsparcia w zakresie, w jakim nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub	Uwaga uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Zastosowanie potrójnej negacji utrudnia bowiem ustalenie wartości normatywnej przepisu. Jako niekompletne uznać należy przewidziane projektem ograniczenie możliwości ubiegania się o powołanie na stanowisko prokuratora oraz zatrudnienia na stanowisku asystenta jedynie do osób korzystających z instytucji wsparcia kuratora reprezentującego. Korzystanie z jakiegokolwiek instrumentu wspieranego podejmowania decyzji powinno stanowić negatywną przesłankę do ubiegania się o powołanie na stanowisko prokuratora oraz konsekwentnie w przypadku wystąpienia do sądu o ustanowienie kuratora reprezentującego czy też kuratora wpierającego stanowić podstawę do zawieszenia prokuratora w czynnościach (zmiana art. 151 § 1 Prawa o prokuraturze). Wynikająca z analizy zmiana projektowanego art. 176 § 1 powinna zostać powielona przy redakcji przepisów projektu odnoszących się do pozostałych zawodów prawniczych oraz zawodów zaufania publicznego.	
75.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	propozycja zmiany w art. 54 ust. 2 ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej	Proponujemy zmianę w zakresie przesłanek umożliwiających zajmowanie stanowiska radcy PGRP z uwagi na projektowane regulacje, w szczególności dotyczące wyeliminowania pojęcia	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ograniczenia zdolności do czynności prawnych z przyczyn innych niż wiek. Zmiana powinna być analogiczna do zmian wprowadzanych w odniesieniu do innych zawodów prawniczych.	
76.	Sąd Najwyższy	Art. 63	Proponowany przepis jest błędny, gdyż nakazuje SN każdorazowo oddalić skargę kasacyjną gdy orzeczenie odpowiada nowym przepisom materialnoprawnym. Nie uwzględnia zaś konieczności uchylecia orzeczenia z innych przyczyn jak np. nieważność postępowania. Wydaje się zatem , że konieczne jest nałożenie na SN obowiązku badania z urzędu zgodności orzeczenia z nowymi przepisami, ale nie zamykania mu możliwości uchylecia postanowienia z innych przyczyn. Ponadto proponowany przepis nie uwzględnia etapu postępowania w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Proponowane brzmienie ma charakter uniwersalny. Propozycja brzmienia przepisu Art. 63. Sąd Najwyższy rozpoznając skargę kasacyjną wniesioną od prawomocnego postanowienia w przedmiocie ubezwłasnowolnienia wydanego przed dniem wejścia w życie ustawy bada z urzędu, czy zaskarżone postanowienie odpowiada przepisom	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			niniejszej ustawy. W razie uwzględnienia skargi uchyla zaskarżone postanowienie oraz postanowienie sądu pierwszej instancji i sprawę przekazuje do rozpoznania sądowi właściwemu według niniejszej ustawy. Sąd ten rozpoznaje sprawę według przepisów niniejszej ustawy.	
77.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 65	Rozumiemy przyjęcie pewnego ułatwienia zwalniającego autorów projektu z analizy obowiązujących przepisów prawa pod kątem dostosowania do nowej ustawy i nowego nazewnictwa, niemniej jednak z punktu widzenia adresatów norm prawnych nie jest najszcześniejsza konstrukcja. Zmiany powinny być dokonane w kilkudziesięciu ustawach. Proponujemy aby wszędzie tam, gdzie jest możliwe zidentyfikowanie przepisów rangi ustawowej, w których prawodawca posługuje się pojęciem ubezwłasnowolnienia aby na obecnym etapie prac legislacyjnych wprowadzić stosowne korekty. Ponadto powinien zostać wprowadzony przepis zobowiązujący poszczególnych ministrów do aktualizacji rozporządzeń wykonawczych, w których używa się dotychczasowego nazewnictwa.	Wyjaśnienie do uwagi Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Na pewno należy dokonać zmian m.in. w następujących ustawach, w których mowa o ubezpieczaniu, a które projektodawca pominął: - ustawa o pomocy społecznej, - ustawy o pracownikach sądów i prokuratury, - ustawa o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, - ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, - ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, - ustawa o zawodzie lekarza i lekarza dentysty (ustawa jest co prawda zmieniana ale tylko częściowo) - ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, - ustawa o podstawowej opiece zdrowotnej, - Kodeks pracy, - ustawa o repatriacji, - ustawa o zawodzie felczera, - ustawa o dowodach osobistych, -ustawa o Krajowej Sieci Onkologicznej, - ustawa o leczeniu niepłodności, - ustawa o cudzoziemcach, - ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, - ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
78.	Prokuratura Krajowa		- Ordynacja wyborcza, - ustawa o obrocie instrumentami finansowymi, - ustawa o drogach publicznych. Rozwiązaniem budzącym wątpliwości jest zastosowanie w art. 65 ust. 4 projektu zbiorczego zastąpienia dotychczasowej terminologii występującej w aktach prawnych nazewnictwem instytucji wprowadzanych przez projekt. Zgodnie ze wskazanym artykułem projektu ilekroć w obowiązujących przepisach prawa jest mowa o przedstawicielu ustawowym osoby pełnoletniej albo opiekunie prawnym osoby pełnoletniej, należy przez to rozumieć kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Nie wydaje się jednak, aby tego rodzaju zastąpienie mogło być stosowane wprost, albowiem pełnomocnik rejestrowy do czasu uzyskania umocowania nie może podejmować żadnych działań na rzecz mocodawcy i do tego czasu nie może korzystać z uprawnień, jakie ustawy szczególne przyznały przedstawicielom ustawowym osoby pełnoletniej albo ich opiekunom prawnym, albowiem stałoby to w sprzeczności z art. 27 pkt 12 projektu. Należy zauważyć, że proponowane w projekcie ustawy zmiany w sposób bardzo głęboki ingerują w polski system prawny. Wiele regulacji prawnych odwołuje się do pojęcia pełnej	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie. Zgodnie z art. 3 pkt 5 projektu ustawy ilekroć w ustawie jest mowa o pełnomocniku rejestrowanym – rozumie się przez to osobę, dla której powstało umocowanie, o którym mowa w art. 109¹⁰ § 5 ustawy – Kodeks cywilny. W związku

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zdolności do czynności prawnych, a jednym z podstawowych założeń projektu ustawy jest, że jedynie małoletni poniżej 18 roku życia nie mają pełnej zdolności do czynności prawnych. Wydaje się jednak, że zaproponowany przepis art. 65 ust. 3 projektu, mający na celu uwzględnienie sposobu interpretacji występującego w wielu ustawach pojęcia pełnej zdolności do czynności prawnych, który należy rozumieć jako pełnoletność oraz brak korzystania z instrumentów wsparcia w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego za niewystarczający. Pomijając zagadnienia wynikające z regulacji rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie Zasad techniki prawodawczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), wątpliwości budzi określenie „brak korzystania” z instrumentów wsparcia w formie pełnomocnika rejestrowanego. Takie sformułowanie rodzi pytanie, czy formą korzystania będzie udzielenie pełnomocnictwa poprzez złożenie oświadczenie mocodawcy w formie aktu notarialnego, podlegającego wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw, czy też pełną zdolność do czynności prawnych projektodawca zagwarantował osobom do momentu powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego, co następuje z chwilą wpisu przez notariusza	z powyższym projektowany art. 65 dotyczy pełnomocnika rejestrowanego, którego umocowanie powstało.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			protokołu poświadczenia pełnomocnictwa, a co wydaje się być zgodne z duchem projektu, ale nieznajdującym jasnego odzwierciedlenia w projektowanym art. 65 ust. 3. Projektowana regulacja budzi niepewność, czy tego rodzaju zapis będzie wystarczającym odpowiednikiem dotychczasowych regulacji ustawowych ograniczających dostęp do niektórych praw, w szczególności zajmowania określonych stanowisk oraz pełnienia funkcji, na co wskazywano powyżej. Wątpliwości wzmacniają projektowane zmiany w niektórych ustawach, które zastępując wymóg korzystania z pełni praw cywilnych wprowadzają wyłącznie nakaz niekorzystania z instrumentu wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego i niezachodzenia przesłanki ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego, którego nie wyznaczono wyłącznie z przyczyn wskazanych w art. 16 § 5 zdanie drugie ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny art. 30, 31, 38, 41, 42.	
78.	Urząd Ochrony Danych Osobowych	Uwagi redakcyjne	Niezależnie od powyższych uwag merytorycznych zauważyć należy, że – 1. W art. 27 pkt 6 lit. b projektu nowelizującym art. 18 Kodeksu cywilnego przewidziano dodanie w tym przepisie Kodeksu cywilnego § 21, podczas gdy art. 18 Kodeksu cywilnego zawiera jedynie trzy	Uwagi uwzględnione

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			paragrafy; 2. Art. 6058 § 1 zdanie drugie Kodeksu postępowania cywilnego ⁹ , dodawany przez art. 29 pkt 8 lit. b projektu, odsyła do art. 6054 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, dodawanego przez art. 29 pkt 8 lit. b projektu, w sytuacji gdy wysłuchanie, o którym mowa w tym przepisie, zostało uregulowane w art. 6055 Kodeksu postępowania cywilnego, dodawanym przez art. 29 pkt 8 lit. b projektu.	
79.	Sąd Najwyższy	Uwaga do uzasadnienia projektu Dział 4 art. 28 - zmiany w ustawie z 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy	W pkt. 4 Uzasadnienia projektu ustawy wskazano, iż zmiany w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym mają „ <i>charakter wynikowy wobec reformy znoszącej instytucję ubezwłasnowolnienia</i> ”. Zmieniono więc przepisy odnoszące się wprost do tej instytucji. Aktualnie, gdy nastąpiło orzeczenie ubezwłasnowolnienia (zarówno całkowitego jak i częściowego) rodzic traci z mocy prawa władzę rodzicielską nad posiadanymi dziećmi i nie może jej nabyć nad dziećmi urodzonymi przed uchyleniem ubezwłasnowolnienia. Zgodnie z art. 96 § 2 k.r.o. rodzic nie mający pełnej zdolności do czynności prawnych (w tym rodzic częściowo ubezwłasnowolniony) jedynie uczestniczy w sprawowaniu bieżącej pieczy nad osobą dziecka, dla którego jest ustanowiona opieka, i w wychowaniu dziecka, chyba że sąd opiekuńczy ze względu na dobro dziecka postanowi inaczej. W takich stanach faktycznych, po uchwaleniu	Uwaga uwzględniona Uzupełniono uzasadnienie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			projektowanej ustawy w jej brzmieniu zawartym w opiniowanym projekcie UD80, pełnoletni rodzic, także korzystający z pomocy kuratora wspierającego, ale niekorzystający z pomocy pełnomocnika rejestrowanego ani kuratora reprezentującego nadal wykonywałby władzę rodzicielską a nie jedynie współuczestniczył w sprawowaniu bezpośredniej pieczy i wychowaniu dziecka. Ingerencje w wykonywanie władzy rodzicielskiej odbywałoby się na dotychczasowych zasadach (np. na podstawie art. 109 k.r.o.). Z uzasadnienia nie wynika, czy - gdy nie powstało umocowanie pełnomocnika rejestrowanego, ani nie nastąpiło ustanowienie kuratora reprezentującego dla niepełnosprawnego intelektualnie rodzica - rozważano wpływ niepełnosprawności intelektualnej rodzica małoletniego dziecka, na wykonywanie obowiązków i uprawnień wynikających z władzy rodzicielskiej. Takie rozważenie jest konieczne zważywszy na wysokie prawdopodobieństwo zagrożenia dobra dziecka pochodzącego od rodzica z niepełnosprawnością intelektualną, potrzebującego wsparcia w realizacji funkcji rodzicielskich, któremu przysługiwałaby, gdyby uchwalono projektowaną ustawę, pełna zdolność do czynności prawnych, a więc i władza rodzicielska. Rozważenia wymagają odpowiednie rozwiązania ustawowe uwzględniające takie stany	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			faktyczne. O ile autorzy projektu oceniliby inaczej (przykładowo przyjmując, że wystarczająca jest ochrona dobra dziecka przykładowo na podstawie aktualnego brzmienia art. 100 k.r.o. i art. 109 k.r.o. powinno to zostać co najmniej zasygnalizowane w uzasadnieniu projektu.	
80.	Prokuratura Krajowa	Skutki zmiany właściwości sądów	Opiniując projekt należy także zwrócić uwagę na skutki zmiany właściwości sądów, z dotychczasowej właściwości sądu okręgowego na sądy rejonowe, jak również połączenie w jednym postępowaniu prowadzonego dotychczas odrębnie postępowania dotyczącego orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu z aktualnie odrębnym postępowaniem, prowadzonym przez sąd opiekuńczy, o ustanowienie opiekuna lub kuratora. Mając na uwadze dotychczasowy zakres działań sądów opiekuńczych, nałożenie kolejnych obowiązków wynikających z orzekania o ustanowieniu kuratora reprezentującego lub kuratora wpierającego, przy jednoczesnym, choć zasadnym pozostawieniu obowiązków zakresie wysłuchania osoby, której wniosek dotyczy, wiązać się może ze zwiększeniem ilości czynności wykonywanych przez sąd poza siedzibą sądu, a tym samym na zmniejszenie ilości spraw, które sądy będą w stanie rozpoznawać. Okoliczność ta winna zostać uwzględniona przy założeniach OSR	Wyjaśnienie do uwagi Zgodnie z OSR projekt przewiduje dodatkowe etaty sędziowskie, asystenckie i pracownicze po wejściu w życie proponowanych rozwiązań. Projektodawca nie jest w stanie jednoznacznie przewidzieć jaka ilość etatów będzie konieczna do zapewnienia płynności pracy. Etaty będą przyznawane również następczo w przypadku uzyskania informacji o występujących zaległościach w konkretnym sądzie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			projektu, aby zmiana nie wpłynęła na wydłużenie czasu rozpoznawania spraw.	
80.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 4, tabela „Małżeństwa w latach 2016-2022”, komórka „małżeństwa istniejące (w tys.)” w 2021 roku: 8 658,4	Należy zmienić dane przytoczone w OSR, uwzględniając wyniki przeliczenia danych po Narodowym Spisie Ludności i Mieszkań 2021. Propozycja brzmienia przepisu Komórka „małżeństwa istniejące (w tys.)” w 2021 roku: 8 797,9	Uwaga uwzględniona
81.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 4, tabela „Małżeństwa w latach 2016-2022”, komórka „małżeństwa istniejące (w tys.)” w 2022 roku: 8 582,9	Jw. Propozycja brzmienia przepisu Komórka „małżeństwa istniejące (w tys.)” w 2022 roku: 8 722,4	Uwaga uwzględniona
82.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 4: W końcu 2022 r. w Polsce istniało 8583 tys. małżeństw, czyli o ponad 100 tys. mniej niż rok wcześniej.	Jw. Propozycja brzmienia przepisu W końcu 2022 r. w Polsce istniało 8722 tys. małżeństw, czyli o ponad 75 tys. mniej niż rok wcześniej.	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
83.	Główny Urząd Statystyczny	Uzasadnienie do projektu ustawy, str. 10: „Jak wynika z kolei raportu GUS Sytuacja osób starszych w Polsce w 2020 r., wskaźnik Obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł do poziomu 28,2 (z 27,2 w roku 2019). Na koniec 2020 r. liczba osób w wieku 60 lat i więcej wyniosła 9,8 mln i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 1,0%.”	Należy zmienić dane przytoczone w uzasadnieniu, uwzględniając wyniki przeliczenia danych po Narodowym Spisie Ludności i Mieszkań 2021 oraz dane zawarte w publikacji: „Sytuacja osób starszych w Polsce w 2023 roku”. Propozycja brzmienia przepisu Jak wynika z kolei z raportu GUS Sytuacja osób starszych w Polsce w 2020 r., wskaźnik Obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł do poziomu 28,1 (z 27,2 w roku 2019). Na koniec 2020 r. liczba osób w wieku 60 lat i więcej wyniosła 9,7 mln i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 0,8%.	Uwaga uwzględniona
84.	Główny Urząd Statystyczny	Uzasadnienie do projektu ustawy, str. 10: „Według prognozy GUS, liczba ludności w wieku 60 lat i więcej w Polsce w roku 2030 wzrośnie do poziomu 10,8 mln, a w 2050 r. wyniesie 13,7 mln.”	Przytoczone dane pochodzą z publikacji: „Prognoza ludności na lata 2014-2050” z 2014 r. Powinny zostać przytoczone bardziej aktualne dane z publikacji: „Prognoza ludności na lata 2023-2060” z 2023 r. (dane z tej publikacji zostały przytoczone w OSR projektu ustawy). Propozycja brzmienia przepisu Według prognozy GUS, liczba ludności w wieku 60 lat i więcej w Polsce w roku 2030	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wzrośnie do poziomu 10,3 mln, a w 2060 r. wyniesie 11,9 mln.	
85.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 5: „Ustanawiając kuratora sąd to, w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową oraz rodzaj spraw, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie.”	Należy usunąć słowo „to” oraz dodać w jego miejsce słowo „określa”, by zdanie było bardziej poprawne pod względem językowym. Propozycja brzmienia przepisu Ustanawiając kuratora sąd określa, w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową oraz rodzaj spraw, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie.	Uwaga uwzględniona
86.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 5: „W zakresie kuratora reprezentującego, jako dalej idącej formy wsparcia, sąd przy jego ustanowieniu sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane: (...)”	Należy usunąć drugie słowo „sąd” w zdaniu, by zdanie było bardziej poprawne pod względem językowym. Propozycja brzmienia przepisu W zakresie kuratora reprezentującego, jako dalej idącej formy wsparcia, sąd przy jego ustanowieniu określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane: (...)	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

13

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
87.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 5: „Kurator reprezentujący będzie ustanawiany dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia, w zakresie w jakim nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jeżeli jest to konieczne dla ochrony jej praw lub interesów.”	Należy dodać słowo „ona”, by precyzyjniej określić, kto „nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem (...)” Propozycja brzmienia przepisu Kurator reprezentujący będzie ustanawiany dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia, w zakresie w jakim nie jest ona w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jeżeli jest to konieczne dla ochrony jej praw lub interesów.	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
1.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych	Uwaga ogólna art. 2	Podtrzymać należy stanowisko o potrzebie uchwalenia ustawy zawierającej propozycje, wynikające z ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji a dotyczące wsparcia i reprezentacji osób pełnoletnich, wprowadzające do systemu prawa nowe rozwiązania, oparte na zastąpieniu ubezwłasnowolnienia tak zwanym wspieranym podejmowaniem decyzji, jednakże istotne jest zapewnienie im spójności i wzajemnego uzupełniania, nie zaś wątpliwości co do zakresu. Stąd nadal regulowanie tej instytucji w odrębnej ustawie powoduje, że regulacja ta jest mało spójna systemowo i nieczytelna. Nadal nie zostały uwzględnione uwagi jasnego wyjaśnienia poszczególnych pojęć i instytucji wskazanych w art. 2 projektu ustawy nie tylko przez odesłanie, a poprzez wyraźne wskazanie rozumienia i zakresu także w samej ustawie o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji. Nadal wymaga to wielostopniowego skorzystania z różnych ustaw, tj. tej uchwalanej i przede wszystkim kodeksu cywilnego, pkt 6 to wyjaśnienie przez powtórzenie, że mówiąc o osobie potrzebującej wsparcia – rozumie się przez to osobę, która potrzebuje instrumentu wspieranego podejmowania decyzji. Tym samym	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na duży stopień szczegółowości projektowanych rozwiązań oraz ich charakter, nie stanowią one materii <i>stricte</i> cywilnoprawnej i jako takie nie powinny być umiejscowione w Kodeksie cywilnym. Wskazać należy, że w kodeksie zawarto zakotwiczenie instytucji z zakresu wspieranego podejmowania decyzji, w takim zakresie w jakim stanowią one element prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu rozwiązaniu. Powyższe, wbrew twierdzeniom zgłaszającego uwagę systematyzuje regulację. Ponadto system wspieranego podejmowania decyzji może ewaluować poprzez dodanie kolejnych instytucji o charakterze bardziej wspierającym, zaś nowelizacja ustawy jest prostsza i szybsza legislacyjnie niż kodeksu. Odrębna ustawa jest także kompromisem między dbaniem o system prawa a

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wciąż istnieje trudność w zrozumieniu zakresu kompetencji poszczególnych podmiotów, zaliczonych do grona instrumentów wspieranego podejmowania decyzji oraz różnic pomiędzy nimi ze względu jedynie na odesłanie do właściwej regulacji; może to rodzić trudności w wyborze właściwej pomocy.	oczekiwaniami przedstawicieli strony społecznej uczestniczącej w pracach <i>Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji</i> ¹ (dalej jako: „Zespół”). Decyzja o przeniesieniu projektowanych przepisów do jednej ustawy zapadła na skutek uwzględnienia uwag wewnętrznych. Zawarcie wszystkich projektowanych przepisów dotyczących zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w jednym, odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej, poświęconym osobom wymagającym takiego wsparcia ma na celu całościowe uregulowanie wybranego obszaru stosunków społecznych.
2.	Rzecznik Finansowy	Uwaga kierunkowa	Do rozważenia poddajemy czy w ramach regulacji powinien powstać rejestr kurateli. Z jednej strony – rejestr, w którym można by sprawdzić czy dla danej osoby ustanowiono	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca na obecnym etapie nie widzi konieczności wprowadzenia

¹ Zarządzenie Nr 243 Prezesa Rady Ministrów w sprawie Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji z dnia 3 lipca 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 650).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			kuratelę mógłby pomóc w tym, aby z osobami takimi nie zawierać umowy bez wystąpienia o zgodę kuratora. Ma to znaczenie zwłaszcza w sytuacji, gdy umowy np.: z podmiotami rynku finansowego (np.: banki, instytucje pożyczkowe) są zawierane bez bezpośredniej obecności klienta, na odległość. W aktualnym stanie prawnym podmioty rynku finansowego nie mają dostępu do informacji o statusie danej osoby – orzeczeniu ubezwłasnowolnienia i zmianach w tym zakresie. Nie można więc zweryfikować, czy dana osoba może samodzielnie podejmować czynności prawne. Zgodnie z projektem, po wprowadzeniu instytucji kuratora wspierającego i kuratora reprezentującego ulegnie to zmianie. Zgodnie z projektowanymi zmianami, ustanowienie kuratora nie będzie też przesłanką unieważnienia dowodu osobistego. Nie jest więc całkiem jasne skąd podmioty, zwłaszcza publiczne, mają wiedzieć, że dana osoba ma ustanowionego kuratora. Z drugiej strony – utworzenie rejestru kurateli/osób wspieranych może służyć (tak samo jak rejestr pełnomocników rejestrowanych) typowaniu ofiar na cele przestępstw. Do zastanowienia jest więc to, czy cele regulacji wymagają utworzenia rejestru kurateli, - a jeżeli tak	rejestru dla osób, które będą miały ustanowionego kuratora reprezentującego. Aktualnie nie ma rejestru dla osób ubezwłasnowolnionych. Rozważane jest utworzenie „rejestru środków ochrony” oznaczającego rejestr, w którym zarejestrowane będą środki służące ochronie osoby dorosłej lub potwierdzone uprawnienia do reprezentacji, ale dopiero po wejściu w życie rozporządzenia PE i Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania środków oraz współpracy w kwestiach dotyczących ochrony osób dorosłych (COM) (2023)280. Postęp procesu legislacyjnego można śledzić na stronie https://eur-lex.europa.eu/procedure/EN/2023_169, na której dostępne są także dodatkowe dokumenty dotyczące wniosku (np. Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, załączniki do wniosku).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			- kto powinien mieć do niego dostęp (zob. też uwaga dotycząca rejestru pełnomocników rejestrowanych).	
3.	Rzecznik Finansowy	Uwaga kierunkowa	Dostęp do rejestru pełnomocników rejestrowanych Zgodnie z projektem, w KC ma powstać nowa instytucja prawna – pełnomocnik rejestrowany. Ma on być zastępcą osoby na wypadek gdyby nie była ona w stanie w przyszłości pokierować swoim postępowaniem. Aby umożliwić weryfikację pełnomocnictw, ma zostać stworzony rejestr. Rejestr ma być jawny. Każdy znając numer PESEL będzie mógł sprawdzić umocowanie pełnomocnika rejestrowanego. Z jednej strony – zdajemy sobie sprawę z tego, że ujawnienie jakichkolwiek danych w publicznych rejestrach jest w pewnym zakresie niezbędne, mimo ryzyka jakie się z tym wiąże. Dotyczy to np.; informacji o organach osób prawnych czy prokurze, które są podawane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Jawny rejestr ma służyć temu, aby móc zweryfikować choćby to, czy pełnomocnictwo rejestrowane nadal obowiązuje. Z drugiej jednak strony - dostęp każdego znającego PESEL do zawartych tam informacji może stanowić pole do nadużyć i wykorzystywania danych osobowych na cele przestępcze – np.: typowania ofiar przestępstw. Dotyczy to zwłaszcza	Uwaga wyjaśniona W ocenie projektodawców mechanizm wyszukiwania danych w Rejestrze Pełnomocnictw wymagający podania nr PESEL mocodawcy, zapobiega masowym pobraniom danych oraz wymaga od wyszukującego podania informacji o danej osobie umożliwiających wyszukanie. Istnieje potencjalne ryzyko pozyskania tego typu danych z innych źródeł jak np. KRS, przy czym nie wydaje się w ocenie projektodawcy, aby ujawniane dane w Rejestrze Pełnomocnictw pozwalały na nawiązanie kontaktu z mocodawcą. Dane kontaktowe nie będą bowiem ujawniane każdemu, jedynie sądom i notariuszom. Wobec czego potencjalny przestępca pomimo posiadania wiedzy o osobie wpisanej do Rejestru Pełnomocnictw nie będzie miał realnej możliwości nawiązania z nią kontaktu, co w ocenie projektodawców, znacząco utrudni

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			osób, których numery PESEL są już w przestrzeni publicznej (np. były podane w rejestrach KRS). Biuro Rzecznika Finansowego nie zajmuje jednoznacznego stanowiska w kwestii priorytetów określonych w ustawie, jednakże zwracamy uwagę na potencjalne problemy, które mogą wynikać z jej projektu.	wykorzystywanie tych danych w celach przestępczych. Ponadto wskazać należy, że zakres udostępnianych danych został ograniczony jedynie do danych niezbędnych do ustalenia istnienia umocowania i identyfikacji pełnomocnika rejestrowanego
4.	Rzecznik Praw Pacjenta	Uwaga ogólna	Projekt zakłada, że uprawnienie do działania kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego w imieniu pacjenta będzie w niektórych sytuacjach uzależnione od zakresu ich umocowania. Jako przykład należy wskazać art. 78 pkt 10 projektu, który przewiduje, że kurator reprezentujący albo pełnomocnik rejestrowany będą zwolnieni z opłaty za udostępnienie dokumentacji medycznej, jeżeli wynika to z zakresu ich umocowania. Taki zapis może powodować wątpliwości czy z treści umocowania musi wprost wynikać dane uprawnienie, w tym przypadku – do otrzymania bezpłatnie dokumentacji medycznej, w szczególności, iż prawa pacjenta są realizowane przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych, a więc to te podmioty (ich pracownicy), czy też osoby wykonujące zawody medyczne, będą dokonywali interpretacji zakresu	Uwaga nieuwzględniona Przyjęcie rozwiązania, że kurator reprezentujący albo pełnomocnik rejestrowany działa w imieniu pacjenta bez względu na zakres umocowania będzie stało w sprzeczności z podstawowym założeniem projektowanej ustawy, że zakres umocowania kuratora albo pełnomocnika będzie zawsze dostosowany do stanu zdrowia konkretnej osoby i zakres ten będzie określał sąd. Projektodawca zakłada, że stan zdrowia każdej osoby może się zmieniać, stąd różne zakresy umocowania kuratora. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			uprawnień, co zdecydowanie może nie mieć jednolitego charakteru, w zależności od podmiotu, regionu kraju, a nawet podejścia danej osoby, itp. Powyższa wątpliwość rozciąga się na pozostałe uprawnienia kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego na gruncie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, przy których zawarto zastrzeżenie „jeżeli wynika to z zakresu ich umocowania”. Wątpliwości w tym zakresie mogą rzutować na newralgiczny obszar ochrony zdrowia danej osoby, dostęp do świadczeń zdrowotnych oraz realizacji jej praw jako pacjenta. Propozycja brzmienia przepisu Przyjęcie rozwiązania na gruncie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, że kurator reprezentujący lub pełnomocnik rejestrowany działa w imieniu pacjenta w każdym zakresie i tym samym odstąpienie od uregulowania w poszczególnych przepisach ww. ustawy zastrzeżenia, że dane uprawnienie ma wynikać z zakresu umocowania kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego.	nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia, czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania. Jeżeli ochrona interesów osoby pełnoletniej nie będzie wymagała ustanowienia kuratora reprezentującego, a osoba ta będzie potrzebowała faktycznego wsparcia w prowadzeniu jej spraw, sąd ustanowi kuratora wspierającego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Jak już wskazano – z wieloletniego doświadczenia Rzecznika Praw Pacjenta wynika, że podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych różnie podchodzą do kwestii interpretacji poszczególnych praw pacjenta oraz sposobu i zakresu ich realizacji, co powoduje różny standard ochrony praw pacjenta, co jest stanem niepożądanym. Proponowane zmiany w ww. zakresie tylko pogłębią ten stan, gdyż to na podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych zostanie przerzucona kwestia oceny zakresu umocowania, np. w zakresie uprawnienia do dostępu do dokumentacji medycznej, czy wręcz na osobę wykonującą zawód medyczny, która miałaby dokonywać takiej oceny przed udzieleniem informacji o stanie zdrowia pacjenta, na podstawie proponowanego art. 9 ust. 2a. W oparciu o powyższe, w celu zapewnienia jednolitego stosowania nowych instrumentów prawnych i ochrony praw pacjenta, należy odstąpić od regulowania na gruncie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, że dane uprawnienie kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego musi wynikać z zakresu ich umocowania – sam fakt bycia kuratorem reprezentującym lub	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pełnomocnikiem rejestrowanym powinien być w tym zakresie wystarczający.	
5.	Naczelna Rada Lekarska	Brak pełnomocnika medycznego	Naczelna Rada Lekarska po zapoznaniu się z projektem ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, przekazany przy piśmie Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości pani Zuzanny Rudzińskiej-Bluszcz z dnia 27 marca 2027 r. (znak: DPCiG-I.410.6.1.2024) negatywnie opiniuje projekt ustawy w zakresie, w jakim nie uwzględniono w nim możliwości ustanowienia pełnomocnika medycznego oraz w zakresie, w jakim wprowadzono do projektu ustawy szereg regulacji z zakresu ustaw dotyczących ochrony zdrowia i wykonywania zawodu lekarza, które nie były przedmiotem uprzednich uzgodnień z samorządem lekarskim i nie były w ogóle przewidziane w poprzednich wersjach projektu ustawy. Projekt ustawy przewiduje zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. We wcześniejszych pracach nad projektem ustawy, w których brali udział także przedstawiciele Naczelnej Rady Lekarskiej, przewidywano możliwość ustanowienia pełnomocnika medycznego. Samorząd lekarski popierał koncepcję tego rodzaju pełnomocnictwa upoważniającego osobę wybraną	Wyjaśnienie do uwagi Propozycje wypracowane w ramach prac Międzyresortowego Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, dotyczące pełnomocnictw medycznych oraz powstania Centralnego Rejestru Oświadczeń Medycznych, objęte pierwotnie projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw w wersji z dnia 21 maja 2024 r. (UD80), zostały przekazane pismem z dnia 28 października 2024 r. do Ministerstwa Zdrowia do ewentualnego wykorzystania. Zaproponowane rozwiązania nie obejmowały bezpośrednio instytucji służących zastąpieniu ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. W odniesieniu do zaprojektowanych regulacji, dotyczących pełnomocnictw medycznych oraz powstania Centralnego Rejestru

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przez pacjenta do reprezentowania pacjenta w sprawach z zakresu ochrony zdrowia. W związku z tym Naczelna Rada Lekarska proponuje, aby w art. 2 pkt 1 projektu opiniowanej ustawy, który jako instrumenty wspieranego podejmowania decyzji wymienia: asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego oraz pełnomocnika rejestrowanego, dodać także pełnomocnika medycznego i w dalszych przepisach ustawy takiego pełnomocnika odpowiednio umocować do działania. W ocenie samorządu lekarskiego zaniechanie rozpoczętych prac nad uregulowaniem instytucji pełnomocnika medycznego jest błędem, który odsunie o kolejne lata wprowadzenie do polskiego porządku prawnego tego potrzebnego instrumentu wspierania pacjenta przy podejmowaniu decyzji co do czynności z zakresu ochrony zdrowia. Okres prac legislacyjnych nad uchwaleniem ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji jest najlepszym momentem, aby w sposób kompleksowy zapewnić należytą autonomię woli osobom, które w przyszłości mogą potrzebować wsparcia przy korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej, tak aby te świadczenia były udzielane w sposób zgodny z ich wolą, potrzebami i przyszłymi interesami. Środowisko lekarskie	Oświadczeń Medycznych, w toku prac legislacyjnych ujawniły się kwestie, które wymagały podjęcia dodatkowych analiz, przede wszystkim w zakresie właściwości resortowej Ministerstwa Zdrowia. Mając na uwadze powyższe oraz konieczność pilnego procedowania projektu ustawy zastępującej instytucję ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, nie było możliwe jednoczesne prowadzenie prac nad projektem ww. ustawy oraz uregulowaniem instytucji pełnomocnictwa medycznego i utworzenia Centralnego Rejestru Oświadczeń Medycznych w ramach jednego procesu legislacyjnego. Jednocześnie Ministerstwo Sprawiedliwości zadeklarowało wolę współpracy, w zakresie swojej właściwości, w przypadku ewentualnego prowadzenia dalszych prac w ramach Ministerstwa Zdrowia w odniesieniu do przedmiotowych zagadnień. Dodatkowo wskazać należy, że zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 maja 2025 r.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			uważa, że pacjent powinien mieć prawo upoważnić wskazaną przez siebie osobę posiadającą jego zaufanie do podejmowania w przyszłości w jego imieniu skutecznych prawnie decyzji co do skorzystania ze świadczeń zdrowotnych na wypadek, gdyby znalazł się w stanie wyłączającym możliwość wyrażenia świadomej zgody. Obecna wersja projektu ustawy takich możliwości nie zapewnia. Za wprowadzeniem instytucji pełnomocnika medycznego przemawia kilka ważnych argumentów. Po pierwsze, jedną z najważniejszych zasad obowiązujących we współczesnej medycynie jest zasada poszanowania autonomii pacjenta, czyli respektowania woli pacjenta co do wyrażenia zgody bądź sprzeciwu wobec proponowanych działań diagnostycznych, profilaktycznych i leczniczych. Pełnomocnik medyczny jest w stanie realizować tę indywidualną wolę pacjenta lepiej niż działający w imieniu władzy publicznej sąd opiekuńczy. Po drugie, w pewnych sytuacjach pacjent, mimo że formalnie posiada pełną zdolność do czynności prawnych, to faktycznie pozbawiony jest możliwości wyrażenia świadomej zgody na skorzystanie ze świadczenia zdrowotnego, a nie każda taka osoba ma ustanowionego przedstawiciela ustawowego. W takich sytuacjach	<i>Został powołany Zespół do spraw wypracowania rozwiązań normatywnych w zakresie pełnomocnictwa medycznego oraz kierowania pacjentów niezdolnych do wyrażenia woli do zakładu opiekuńczo-leczniczego i zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego.</i> Pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne, a także do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi W ocenie projektodawcy z uwagi na okoliczność że pełnomocnik rejestrowany będzie umocowany do działania w przypadku utraty przez mocodawcę ze względu na stan zdrowia zdolności do kierowania swoim postępowaniem uzasadnione jest umożliwienie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			możliwość uzyskania świadczenia zdrowotnego – nieraz dość pilnego – jest odraczana do czasu uzyskania prawnie skutecznej zgody sądu lub do czasu ustanowienia osoby zdolnej do podejmowania decyzji w imieniu pacjenta. Po trzecie, obecnie obowiązujące przepisy, które upoważniają sąd opiekuńczy do podjęcia decyzji o zezwoleniu na udzielenie świadczenia zdrowotnego pacjentowi niezdolnemu do wyrażenia świadomej zgody, okazują się niewystarczające, np. nie zawsze jest możliwe uzyskanie zezwolenia sądu w odpowiednim czasie. Opiniowany projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji przewiduje natomiast instytucję pełnomocnika rejestrowanego (dodawane art. 109¹⁰ - art. 109¹⁸ kodeksu cywilnego). W art. 109¹⁰ § 2 i 3 kodeksu cywilnego przewiduje się, że pełnomocnik rejestrowany będzie miał umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo braku zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne, a pełnomocnictwa rejestrowanego nie będzie można ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich. Takie brzmienie przepisu oznacza, że w przypadku udzielenia pełnomocnictwa rejestrowanego,	podejmowania mu czynności także w zakresie dotyczącym zdrowia. Zaprojektowana regulacja pełnomocnictwa rejestrowanego nie wyklucza możliwości udzielenia odrębnego pełnomocnictwa medycznego, jeśli takie przepisy zostaną uchwalone. W przypadku opracowywania regulacji dotyczącej pełnomocnictwa medycznego konieczne będzie wprowadzenie rozwiązań zawierających odniesienie się do pełnomocnictwa rejestrowanego i określenie wzajemnych relacji pomiędzy tymi instrumentami prawnymi. Udzielenie pełnomocnictwa rejestrowanego jest przewidziane dla zdrowych pełnoletnich ludzi, którzy chcą się zabezpieczyć na przyszłość, gdyby ze względu na stan zdrowia nie byli w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jest również przewidziane dla osób które znalazły się w szpitalu i są w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem. W takim przypadku notariusz może dokonać czynności w szpitalu.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wykluczono z góry możliwość udzielenia odrębnego pełnomocnictwa medycznego, skoro pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje czynności z zakresu ochrony zdrowia i nie można go ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich (pełnomocnik medyczny byłby pewnego rodzaju ograniczeniem dla sfery uprawnień pełnomocnika rejestrowanego). Brak możliwości wyodrębnienia roli pełnomocnika rejestrowanego i pełnomocnika medycznego należy ocenić negatywnie. Brak możliwości rozdzielenia funkcji pełnomocnika rejestrowanego i pełnomocnika medycznego ogranicza autonomię woli pacjenta. Należy zakładać, że pacjent może z uzasadnionych względów chcieć ustanowić inną osobę do reprezentowania jego przyszłych interesów majątkowych (pełnomocnik rejestrowany) a inną osobę upoważnić do reprezentowania jego przyszłych interesów w sferze ochrony zdrowia (pełnomocnik medyczny). Ponadto Naczelna Rada Lekarska zwraca uwagę, że rygoryzm trybu ustanawiania pełnomocnika rejestrowanego (pełnomocnictwo rejestrowane musi być sporządzane przed notariuszem) nie odpowiada uwarunkowaniom, w jakich pacjenci mogliby udzielać pełnomocnictwa medycznego. Pacjent przebywający w szpitalu, którego stan się	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pogarsza, nie będzie miał możliwości ustanowienia pełnomocnika rejestrowanego, a jednocześnie ustawa nie przewiduje pełnomocnictwa medycznego, którego pacjent mógłby – przy zachowaniu odpowiednich warunków - udzielić także podczas pobytu w placówce medycznej. Tymczasem samorząd lekarski stoi na stanowisku, że udzielenie pełnomocnictwa medycznego w związku z pobytem pacjenta w podmiocie leczniczym mogłoby nastąpić także poprzez oświadczenie pacjenta, poświadczone przez osobę wykonującą zawód medyczny i wpisane do dokumentacji medycznej.	
5.	Rzecznik Finansowy	Art. 3	Proponujemy wprowadzić do ustawy załącznik - wzór umowy asysty obejmującego m.in. postanowienie regulujące dostęp asystenta do informacji objętych poszczególne tajemnice zawodowe (np.: tajemnicę ubezpieczeniową, bankową itp.). W ramach umowy asysty prawnej strony mają określać zakres dostępu do tajemnic zawodowych – warto by więc wymienić choćby najbardziej typowe kwestie, które mogą mieć dla nich znaczenie. Strony mogłyby wtedy wybrać do których (albo czy do wszystkich) tajemnic zawodowych asystent prawny ma mieć dostęp. Umowy tego rodzaju często będą zawierać osoby, które nie są prawnikami. Warto więc przygotować	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca nie dostrzega konieczności wprowadzenia wzoru umowy asysty prawnej jako załącznika do ustawy. Strony umowy powinny samodzielnie kształtować swoje prawa i obowiązki. Powyższe nie wyklucza stworzenia wzoru umowy asysty prawnej przez inne podmioty w szczególności organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną praw osób z niepełnosprawnościami.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wzór po to, aby w takich sytuacjach nie było wątpliwości co do charakteru umowy (odpłatna, nieodpłatna), wysokości wynagrodzenia czy zakresu obowiązków asystenta prawnego. Strony mogłyby taki wzór wykorzystać, bądź nie.	
6.	Rzecznik Finansowy	Art. 3	Niejasności co do zakresu świadczeń stron w umowie asysty prawnej. <i>Przez umowę asysty prawnej asystent prawny zobowiązuje się do udzielenia osobie potrzebującej wsparcia faktycznego w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w treści umowy. Wsparcie ma więc charakter faktyczny, a nie prawny. Nie jest jasne też jaki jest zakres obowiązków „asystenta prawnego”. Nie jest to doradztwo prawne, chociaż osoba taka ma wyjaśniać znaczenia podejmowanych czynności prawnych.</i> Dodatkowo – asystentom „prawnym” nie stawia się żadnych wymagań etycznych (choćby wymogu niekaralności) czy wiedzy tak jak przedstawicielom zawodów prawniczych. Człon „prawnym” w pewnym sensie może więc wprowadzać w błąd.	Uwaga nieuwzględniona Zakres obowiązków asystenta prawnego został omówiony w uzasadnieniu do projektu ustawy. Asysta prawna nie ma charakteru zawodowego, natomiast asystent prawny nie będzie odrębnym zawodem. Z tych przyczyn brak jest podstaw do określania w ustawie szczególnych wymagań stawianych asystentowi. Wybór osoby asystenta należy do osoby potrzebującej wsparcia i stanowić będzie wyraz zaufania do tej osoby.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Nieprecyzyjne jest również to, na czym ma polegać „przekazanie oświadczenia woli osoby wspieranej w jej obecności” – może to być pole do nadużyć, gdy asystent prawny stanie się swoistym „interpretatorem” woli danej osoby, która to osoba kieruje oświadczenia woli nie do drugiej strony czynności prawnej, ale do asystenta. Nie jest także jasne, jaka jest rola asystenta w sytuacji, w której dana osoba jest w stanie decyzję świadomie podjąć, ale nie może jej wyrazić i w jaki sposób asystent prawny odpowiada za zniekształcenie woli osoby wspieranej. Czy w takim wypadku asystenta prawnego należy traktować tak jak np.; posłańca przekazującego oświadczenie woli (art. 85 k.c.)?	W opisanej sytuacji przekazanie oświadczenia woli nie będzie obejmowało interpretacji a jedynie przekazania analogicznie do instytucji posłańca z art. 85 k.c., co szczegółowo wyjaśniono w uzasadnieniu do projektu ustawy.
7.	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Art. 3. 1)	Sformułowanie „Czynna obecność” budzi wątpliwości co właściwie oznacza „czynna” obecność. Proponujemy zmianę na znacznie klarowniejszą definicję tj. - „Aktywna obecność” jest poprawnym i zrozumiałym zwrotem, który lepiej oddaje intencję wskazania na aktywne uczestnictwo. Aktualne brzmienie: „czynna obecność przy podejmowaniu czynności prawnych przez osobę zlecającą asystę;” Propozycja brzmienia przepisu	Uwaga nieuwzględniona Zwrot „czynna obecność” został wypracowany w porozumieniu z organizacjami pozarządowymi biorącymi udział w pracach Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. Pojęcie "czynnie obecna" oznacza aktywne uczestnictwo w określonych działaniach czy spotkaniach.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Proponowana zmiana: „Aktywna obecność przy podejmowaniu czynności prawnych przez osobę zlecającą asystę;”	
8.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych	art. 3 ust. 3	W ramach uwag wskazywanych odnośnie do pojęć niedookreślonych ich interpretacja może rodzić wątpliwości w praktyce. Jak wskazywano odnośnie do umowy asysty prawnej nadal w art. 3 ust. 3 projektu ustawy skonstruowano zakaz podejmowania przez asystenta prawnego czynności z zakresu zastępstwa pośredniego i bezpośredniego osoby wspieranej. Brak jest definicji tych zastępstw, co czyni przepis niezrozumiałym i może rodzić trudności interpretacyjne; nie ma wyraźnego wskazania co oznaczają te pojęcia, zaś z kodeksu cywilnego także nie wynika taki zakres pojęć. Tym samym rodzi się wątpliwość, jak w oparciu o te definicje ma wypełniać obowiązki osoba pełniąca funkcję pomocy prawnej, której status nie jest jasny i dookreślony.	Uwaga nieuwzględniona Umowa asysty prawnej nie może obejmować podejmowania czynności z zakresu zastępstwa pośredniego lub bezpośredniego (art. 3 ust. 3). Z uwagi na powyższe działanie asystenta prawnego nigdy nie będzie rodzić skutków po stronie osoby trzeciej, bowiem pomimo wsparcia asystenta, osoba wspierana dokonywać będzie czynności prawnych samodzielnie i na własny rachunek. Asystent prawny będzie uprawniony wyłącznie do udzielania wsparcia faktycznego (art.3). Nie będzie zatem mógł podejmować czynności prawnych w imieniu i na rzecz lub na rzecz osoby wspieranej. W kontekście zakresu przedmiotowego umowy wskazane pojęcia nie powinny budzić wątpliwości.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Podobnie w art. 20 projektu ustawy wskazano, że kurator reprezentujący, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2 uzyskuje zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej. Interpretacja tego pojęcia przy założeniu realizacji woli osoby wspieranej może rodzić istotne wątpliwości tym bardziej, że zgoda sądu ma następować raczej wyjątkowo. Podobne sformułowanie ma być zawarte w art. 109 (12) § 1 k.c., że pełnomocnik rejestrowany uzyskuje zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku mocodawcy.	Projektodawca celowo posłużył się w treści art. 20 i 109 (12) katalogiem otwartym. Po pierwsze trudno przewidzieć wszystkie sytuacje, kiedy zgoda sądu będzie niezbędna do prawidłowego wykonywania zadań kuratora reprezentującego. Po drugie zastosowanie otwartego katalogu czynności dokonywanych w imieniu osoby wspieranej przez kuratora, na jakie wymagana jest zgoda sądu, urealnia zindywidualizowanie wsparcia udzielanego przez kuratora. W odniesieniu bowiem do różnych osób wspieranych, w zależności od ich sytuacji majątkowej, rodzinnej i indywidualnych potrzeb, określona czynności może być uznana za sprawę ważną w rozumieniu projektowanego przepisu, lub nie. Przepis jest wzorowany na aktualnie obowiązującym art. 156 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Aktualnie przyjmuje się, że dokonanie czynności prawnej przez opiekuna z naruszeniem art. 156 k.r.o. powoduje bezwzględną nieważność czynności prawnej na podstawie art. 58 § 1 k.c. Na gruncie projektowanej regulacji

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				ustawodawca zdecydował się przesądzić o nieważności takiej czynności nadając nowe brzmienie art. 19 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny oraz wprowadzając projektowany art. 109 (12) § 2 kodeksu cywilnego.
9.	Rzecznik Finansowy	Art. 9	Proponujemy aby rozszerzyć katalog przesłanek, które skutkują wygaśnięciem umowy asysty prawnej. Zgodnie z art. 9. Asysta prawna wygasa wskutek: 1) śmierci osoby wspieranej; 2) śmierci asystenta prawnego; 3) korzystania przez asystenta prawnego z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji. W naszej ocenie należy wprowadzić dodatkowe przesłanki, które powodują wygaśnięcie umowy asysty prawnej takie jak np.: skazanie prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko osobie wspieranej. Ponadto, pytanie czy umowa asysty prawnej nie powinna wygasać w przypadku, jeżeli dla osoby wspieranej ustanowiony został kurator reprezentujący lub powstało umocowanie pełnomocnika rejestrowanego. W takim wypadku umowa asysty prawnej traci rację bytu, chociaż w tym wypadku umowę może wypowiedzieć kurator lub pełnomocnik.	Uwaga nieuwzględniona W przypadku skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko osobie wspieranej, osobie tej przysługuje prawo do rozwiązania umowy. Brak jest podstaw do poszerzenia katalogu przyczyn wygaśnięcia umowy z mocy prawa. Umowa zlecenia również nie zawiera takiej regulacji. Jeżeli zakres umocowania kuratora reprezentującego jest tożsamy z zakresem obowiązków asystenta prawnego, kurator (podobnie jak pełnomocnik rejestrowany) może wypowiedzieć umowę asysty prawnej, jeśli uzna to za zasadne. Sytuacja ta nie dotyczy jednak kuratora reprezentującego upoważnionego

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				wyłącznie do wyrażania zgody na określone czynności wykonywane przez osobę wspieraną. Osoba ta może bowiem przy dokonywaniu czynności prawnych korzystać ze wsparcia asystenta prawnego.
10.	I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy	Art. 13 ust. 1	Zgodnie z projektowanym art. 13 ust. 1 ustawy, co do zasady kuratora ustanawia się na oznaczony czas, odpowiedni do potrzeb osoby potrzebującej wsparcia, nie dłuższy niż pięć lat. Wyjątkowo kuratora można ustanowić na oznaczony czas, nie dłuższy niż dziesięć lat. Wydaje się jednak, że w wyjątkowych sytuacjach, gdy stan zdrowia osoby wspieranej nie rokuje zmiany, że bez naruszania międzynarodowych standardów ochrony praw osób z niepełnosprawnością, decyzję w tym zakresie powinien podejmować sąd, wskazując określony czas, na jaki kurator będzie ustanawiany, przy braku ustawowej granicy wynoszącej dziesięć lat. Przyjęte w projekcie okresy 5 i 10-letnie, na jakie może zostać ustanowiony kurator, nie zostały w uzasadnieniu projektu w żaden sposób uzasadnione co do ich długości, mimo że ograniczają one możliwość podejmowania decyzji przez sąd, który będzie dysponował wiedzą, czy stan zdrowia osoby wspieranej nie rokuje zmian, a	Uwaga nieuwzględniona Przepisy dotyczące sądowej ochrony osób wymagających wsparcia w korzystaniu ze swojej zdolności do czynności prawnych skonstruowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi, stanowiącymi, że <i>środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych muszą zawierać skuteczne zabezpieczenia, w celu zapobiegania nadużyciom, zgodnie z międzynarodowymi standardami praw człowieka. Nadto środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych respektować muszą prawa, wolę i preferencje danej osoby, winny być stosowane przez możliwie najkrótszy czas i podlegać stałemu przeglądowi przez właściwe, niezależne i bezstronne władze</i>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			tym samym przesłanki ustanowienia kuratora pozostaną aktualne i na jak długo.	<i>lub organ sądowy</i> ² . Regulacja ma zapewnić, by wsparcie w wykonywaniu zdolności do czynności prawnych osoby wspieranej było dostosowane do jej stanu świadomości, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać na przestrzeni czasu. Z tych przyczyn uregulowano, że oznaczony czas na jaki można ustanowić kuratora reprezentującego może być maksymalnie do 5 lat, w wyjątkowych przypadkach do 10 lat. Wprowadzane regulacje wymuszają cykliczną ocenę stanu osoby wspieranej i dostosowywanie zakresu wsparcia do jej stanu zdrowia.
11.	Rzecznik Praw Pacjenta	Art. 20 oraz art. 25 pkt 14	W projekcie kurator reprezentujący i pełnomocnik rejestrowany będą obowiązani uzyskać zgodę sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej/mocodawcy. Projektodawca nie zdefiniował pojęcia „ważniejsze sprawy które dotyczą osoby i majątku tych osób”. Wskazano jedynie na przykładowy katalog czynności jakie będą wymagały takiej zgody. Wątpliwości budzi to czy czynność polegająca na przyjęciu świadczenia pieniężnego z zrzeczeniem	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie „ważniejszych spraw” jest pojęciem kodeksowym, użytym w szczególności w art. 95 k.r.o., 156 k.r.o. i 158 k.r.o. Pojęcie to nie budzi wątpliwości

² Tak: art. 12 ust. 4 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 (dalej KPON).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			się roszczeń będzie wymagała takiej zgody. Zgodnie z art. 67zc ust. 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjent złożenie oświadczenia o przyjęciu świadczenia kompensacyjnego jest równoznaczne ze zrzeczeniem się przez wnioskodawcę wszelkich roszczeń o odszkodowanie, rentę oraz zadośćuczynienie pieniężne mogących wynikać ze zdarzenia medycznego w zakresie szkód, które ujawniły się do dnia złożenia wniosku. Propozycja brzmienia przepisu Proponuję się dodanie do katalogu czynności wymagających uzyskania zgody sądu czynności polegającej na zrzeczeniu się roszczeń.	interpretacyjnych i nie jest nowym terminem. Projektodawca celowo posłużył się katalogiem otwartym w projektowanym przepisie. Trudno bowiem przewidzieć wszystkie sytuacje, kiedy zgoda sądu będzie niezbędna do prawidłowego wykonywania zadań kuratora reprezentującego i pełnomocnika rejestrowanego. Przepis jest wzorowany na art. 156 kro. Aktualnie przyjmuje się że dokonanie czynności prawnej przez opiekuna z naruszeniem art. 156 kro powoduje bezwzględną nieważność czynności prawnej na podstawie art. 58 par. 1 k.c. (por. post. SN z 19.09.1967 r. III CR 177/67).
12.	Rzecznik Finansowy	Art. 22	Proponujemy doprecyzować co powinien zawierać spis inwentarza i w jaki sposób wymieniać w nim umowy z podmiotami rynku finansowego. Nie jest jasne, czy chodzi tylko o spis przedmiotów (por. np.: 638[8] kpc – spis inwentarza spadkowego), czy może wykaz aktywów i pasywów w szerszym znaczeniu (por. np. art. 19 ustawy o rachunkowości).	Wyjaśnienie do uwagi Przepis oparty na aktualnym art. 160 k.r.o., który dotyczy sporządzenia inwentarza majątku osoby pozostającej pod opieką i nie budzi wątpliwości, że dotyczy on całego majątku z uwzględnieniem wartości rzeczy i praw spornych. W spisie inwentarza ujmuje się:

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Jesteśmy zdania, że spis inwentarza powinien zawierać informacje nie tylko o przedmiotach ale też np.; informacje o środkach na rachunku bankowym, środkach ulokowanych w innych produktach finansowych np.: IKE, IKZE, PPK, w funduszach inwestycyjnych czy w ubezpieczeniach z UFK. Informacja ta może być potrzebna choćby na wypadek sytuacji, gdy aktywa te trzeba będzie spieniężyć, albo później na potrzeby spadkobrania. Ponadto, informacja czy osoba wspierana jest ubezpieczona może mieć to znaczenie co do zgłoszenia roszczenia np.: z tytułu poważnego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadu – jeśli osoba taka jest objęta ubezpieczeniem tego rodzaju. Nie zawsze takie informacje da się rzecz jasna ustalić ze względu na brak dokumentów. Kwestią do zastanowienia jest to, czy w ramach spisu inwentarza należałoby wymieniać także zgłoszone roszczenia. Zwłaszcza w przypadku roszczeń z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę zgłoszonych w pozwach może mieć to znaczenie np.: dla spadkobierców (por. art. 445 §3 k.c.). Jako uwagę kierunkową wskazujemy więc, że warto doprecyzować co powinno być wyszczególnione w ramach spisu inwentarza w kontekście umów z podmiotami rynku finansowego.	1) aktywa podopiecznego z zaznaczeniem wartości każdego przedmiotu, jak również 2) pasywa (długi) podopiecznego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Doprecyzowanie co należy wymienić w ramach spisu inwentarza.	
13.	Sąd Najwyższy	Dział 4, art. 25 – zmiany w ustawie kodeks cywilny art. 25 pkt 4 – art. 16 § 4 k.c.	Sposób sformułowania art. 16 § 4 k.c. nasuwa poniższe wątpliwości. Z art. 16 § 1 k.c. wynika, że osoba, dla której jest ustanawiany kurator reprezentujący jest pełnoletnia. Osoby pełnoletniej dotyczy więc także art. 16 § 4. Już tylko z tej przyczyny słowo „pełnoletniego” użyte w tym przepisie można uznać za zbędne. Zapis: „przysposabiający pełnoletniego” może budzić wątpliwości interpretacyjne sugerując, że chodzi o stan faktyczny, gdy przysposobienie dotyczyło osoby przysposobionej jako pełnoletnia. Taka sytuacja jest możliwa, jako wyjątek od zasady małoletności osoby przysposabianej (art. 114 § 1 k.r.o.), ale tylko wtedy, gdy wniosek o przysposobienie wpłynął do sądu przed osiągnięciem pełnoletności przez osobę, której dotyczył, zaś orzeczenie przysposobienia nastąpiło już wobec osoby pełnoletniej. Wynika to z art. 114 § 2 k.r.o. O ile autorzy projektu ocenili, iż wzmianka o pełnoletności osoby, dla której jest ustanawiany więcej niż jeden kurator (art. 16 § 4 k.c.) jest potrzebna (mimo, iż pełnoletność osoby	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			potrzebującej pomocy kuratora już wynika z art. 16 § 1 k.c.) to celowa wydaje się zmiana sformułowania projektowanego przepisu pozwalająca na uniknięcie zasygnalizowanej „niezręczności” zwrotu o przysposobieniu pełnoletniego. Odnotowania też wymaga wątpliwość, czy jest konieczne eksponowanie w przepisie sytuacji, gdy osoba, dla której ustanawiany jest kurator reprezentujący pozostaje w stosunku przysposobienia. Należy zważyć, iż osoby, które dokonały przysposobienia - od uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie (art. 121 § 1 k.r.o., art. 124 § 1 k.r.o.) do uprawomocnienia się wyroku rozwiązującego stosunek przysposobienia, gdy w danym stanie faktycznym był rozwiązywalny, a przysposobienie rozwiązano, co w praktyce zdarza się rzadko - mają status prawny rodziców (art. 126 § 1 k.r.o.). Propozycja brzmienia przepisu Wariant pierwszy: Art. 16 § 4 Ze względu na szczególne okoliczności sąd może ustanowić więcej niż jednego kuratora reprezentującego o różnym zakresie umocowania. Jeśli kuratorami mają być	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			rodzice lub przysposabiający, sąd może zdecydować, że będą mieli ten sam zakres umocowania. Wariant drugi: Art. 16 § 4 Ze względu na szczególne okoliczności sąd może ustanowić dla potrzebującej wsparcia osoby pełnoletniej więcej niż jednego kuratora reprezentującego o różnym zakresie umocowania. Jeśli kuratorami mają być rodzice lub przysposabiający, sąd może zdecydować, że będą mieli ten sam zakres umocowania.	
14.	Sąd Najwyższy	Dział 4, art. 25 – zmiany w ustawie kodeks cywilny art. 25 pkt 10 – art. 62 k.c.	Z porównania projektowanego brzmienia art. 62 k.c. z brzmieniem aktualnie obowiązującym wynika, że wykreślono słowa „lub utracił zdolność do czynności prawnych” ale nie wpisano „lub ustanowiono dla niego kuratora reprezentującego albo został umocowany pełnomocnik rejestrowany” choć w niektórych przepisach używa się takiej formuły, jako „zastępującej” utratę zdolności do czynności prawnych wskutek ubezwłasnowolnienia całkowitego. Celowe wydaje się rozważenie dodania wskazanych słów.	Uwaga nieuwzględniona Ustanowienie kuratora reprezentującego albo umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nigdy nie będzie się wiązało z utratą zdolności do czynności prawnych przez osobę wspieraną. Z tej przyczyny zaproponowana zmiana jest niezasadna.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Propozycja brzmienia przepisu Art. 62. Oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, nie traci mocy wskutek tego, że zanim do tej osoby doszło, składający je zmarł, lub ustanowiono dla niego kuratora reprezentującego albo został umocowany pełnomocnik rejestrowany, chyba że co innego wynika z treści oświadczenia, z ustawy lub z okoliczności.	
15.	Naczelna Rada Lekarska	Art. 25 pkt 14	Zastrzeżenia terminologiczne budzi projektowany art. 109¹⁰ § 1 kodeksu cywilnego. W dodawanym do kodeksu cywilnego art. 109¹⁰ § 2 przewiduje się, że: „<i>Pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo <u>braku zgody</u> na udzielanie świadczeń zdrowotnych (...):</i> Naczelna Rada Lekarska zwraca uwagę, że użyta w tym przepisie terminologia dotycząca wyrażania „braku zgody” jest odmienna niż używana w art. 16 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, gdzie prawidłowo mówi się o wyrażeniu zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych albo <u>odmowie wyrażenia</u> zgody. Brak zgody to nie to samo, co odmowa wyrażenia zgody. Proponuje się zatem ujednolicić terminologię używaną w	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			projekcie ustawy z terminologią wynikającą z ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.	
15.	Rzecznik Finansowy	Art. 25 pkt 14 (dotyczy art. 109[12] k.c.)	Tam gdzie to możliwe, zamiast pojęcia „ważniejszych spraw” proponujemy posługiwać się pojęciem „sprawy zwykłego zarządu” i „sprawy przekraczające zakres zwykłego zarządu”. Pojęcie „ważniejszych spraw” jest nie do końca jasne. Poza sprawami ściśle wymienionymi w katalogach otwartych (art. 20, art. 109[12] §. 1 k.c.) nie ma tutaj jakiegoś odniesienia do obiektywnego miernika które ze spraw majątkowych należy uznawać za „ważniejsze” a które za „mniej ważne”. Zamiast tego terminu, w naszej ocenie warto posłużyć się pojęciem „sprawy zwykłego zarządu” które jest już używane w KPC i KRO i spraw, które ten zakres przekraczają. (por: 583 kpc, 640[1] kpc, 641 kpc, 655[2] kpc, 935 kpc etc, 29 KRO, 101 KRO). W ten sposób można by sięgnąć do orzecznictwa, które określa co jest sprawą zwykłego zarządu, a co zakres ten przekracza – chyba, że ministerstwo celowo wprowadza nowy termin (ale to nie wynika z uzasadnienia projektu). Dotyczy to przede wszystkim zarządu majątkiem osoby potrzebującej wsparcia. W przypadku spraw	Wyjaśnienie do uwagi Pojęcie „ważniejszych spraw” jest pojęciem kodeksowym, użytym w szczególności w art. 95 k.r.o., 156 k.r.o. i 158 k.r.o. Pojęcie to nie budzi wątpliwości interpretacyjnych i nie jest nowym terminem. Projektodawca celowo posłużył się katalogiem otwartym w projektowanym przepisie. Trudno bowiem przewidzieć wszystkie sytuacje, kiedy zgoda sądu będzie niezbędna do prawidłowego wykonywania zadań kuratora reprezentującego i pełnomocnika rejestrowanego. Przepis jest wzorowany na art. 156 kro. Aktualnie przyjmuje się że dokonanie czynności prawnej przez opiekuna z naruszeniem art. 156 kro powoduje bezwzględną nieważność czynności prawnej na podstawie art. 58 par. 1 k.c. (por. post. SN z 19.09.1967 r. III CR 177/67).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			dotyczących osoby sformułowanie „zwykły zarząd” może nie być do końca odpowiednie. Stosowanie terminów, które już są używane w kodeksach – np.: „sprawy zwykłego zarządu” czy „sprawy przekraczające zakres zwykłego zarządu”, tam gdzie to pasuje do charakteru czynności Jedno z możliwych rozwiązań: Art. 20. Kurator reprezentujący, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2 uzyskuje zezwolenie sądu <u>w sprawach przekraczających zakres zwykłego zarządu majątkiem osoby wspieranej i w ważniejszych sprawach które jej dotyczą</u>. W szczególności dotyczy to (...) Art.109[12] Pełnomocnik rejestrowany uzyskuje zezwolenie sądu w sprawach przekraczających zakres zwykłego zarządu majątkiem osoby wspieranej i w ważniejszych sprawach które jej dotyczą. (...)	
16.	Naczelna Rada Lekarska	Projektowany art. 109 ¹² § 1 kodeksu cywilnego	Wątpliwości samorządu lekarskiego budzi także brzmienie projektowanego art. 109 ¹² § 1 kodeksu cywilnego wskazujące czynności, na których dokonanie pełnomocnik rejestrowany musi uzyskać zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach. Wśród wymienionych tam czynności wymagających zgody sądu w obszarze szeroko pojętej ochrony zdrowia umieszczono jedynie zgodę sądu na przyjęcie do placówki opieki	Wyjaśnienie do uwagi Projektodawca celowo posłużył się w treści art. 109 (12) katalogiem otwartym. Aktualnie katalog spraw jest jednakowy, zarówno dla kuratora reprezentującego, jak i dla umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Po pierwsze trudno przewidzieć wszystkie sytuacje, kiedy zgoda sądu

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			długoterminowej w tym zakładu opiekuńczo-leczniczego lub pielęgnacyjno-opiekuńczego, domu pomocy społecznej lub hospicjum. Tymczasem z projektowanych przepisów dotyczących ustawy o prawach pacjenta wynika, że w pewnych sytuacjach pełnomocnik rejestrowany będzie musiał uzyskać zgodę sądu na inne czynności medyczne niż wymienione w art. 109 ¹² § 1 kodeksu cywilnego – np. w projektowanym art. 17 ust. 3 ustawy o prawach pacjenta przewiduje się konieczność uzyskania zgody sądu w sytuacji, gdy pacjent, dla którego umocowano pełnomocnika rejestrowanego, wyraził sprzeciw co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody pełnomocnika rejestrowanego. Podobną regulację przewiduje się w art. 32 ust. 6 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, gdzie w przypadku gdy osoba, dla której umocowano pełnomocnika rejestrowanego, sprzeciwia się czynnościom medycznym, to wówczas poza zgodą pełnomocnika rejestrowanego, wymagane będzie zezwolenie sądu opiekuńczego. Również w projektowanym art. 22 ust. 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (zmiana przewidziana w art. 45 ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji) zgoda sądu opiekuńczego będzie potrzebna na przyjęcie do szpitala psychiatrycznego osoby, dla której umocowano	będzie niezbędna do prawidłowego wykonywania zadań kuratora/umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Po drugie zastosowanie otwartego katalogu czynności dokonywanych w imieniu osoby wspieranej przez kuratora/umocowanego pełnomocnika, na jakie wymagana jest zgoda sądu, urealnia zindywidualizowanie wsparcia udzielane przez kuratora/umocowanego pełnomocnika. Przepis jest wzorowany na obowiązującym art. 156 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Aktualnie przyjmuje się, że dokonanie czynności prawnej przez opiekuna z naruszeniem art. 156 k.r.o. powoduje bezwzględną nieważność czynności prawnej na podstawie art. 58 § 1 k.c. Tzw. <i>ustawy medyczne</i> (m.in. ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego) zawierają m.in. uregulowania dotyczące wyrażania zgody na udzielenie świadczeń medycznych na rzecz osób, które z przyczyn faktycznych

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pełnomocnika rejestrowanego, w przypadku sprzecznych oświadczeń tej osoby i jej pełnomocnika rejestrowanego w sprawie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego. Dla środowiska medycznego bardzo ważne jest, aby z tworzonych przepisów jednoznacznie wynikało, w jakich sytuacjach wystarczająca jest zgoda samego pełnomocnika rejestrowanego, a w jakich, poza zgodą pełnomocnika rejestrowanego, potrzebna jest dodatkowo zgoda sądu na udzielenie określonego świadczenia zdrowotnego.	lub prawnych nie mogą samodzielnie wyrazić zgody na świadczenie. Zmiany wynikowe dokonane w ustawach medycznych odpowiadają aktualnym regulacjom. W wyniku zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji likwiduje się pojęcie m.in. osoby ubezwłasnowolnionej. Nie należy jednak zapominać, że w to miejsce wprowadzono osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego. Proponowane regulacje wyraźnie wskazują, że pomimo zgody umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo zgody ustanowionego kuratora reprezentującego - w określonych sytuacjach - pacjent może odmówić zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego/wyrazić sprzeciw. W takich przypadkach niezbędne będzie uzyskanie zezwolenia sądu opiekuńczego – na takich zasadach jak w obowiązującym stanie prawnym. Ponadto niektóre regulacje przewidują obowiązek uzyskania przez umocowanego pełnomocnika

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				rejestrowanego albo kuratora reprezentującego zezwolenia określonego sądu opiekuńczego – również na takich zasadach jak w obowiązującym stanie prawnym (por. projektowany art. 38 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego). Wobec powyższego w sytuacjach wynikających z ustaw medycznych-uzyskanie zgody/zezwolenia sądu opiekuńczego - wymagane będzie na dotychczasowych zasadach. Celem uniknięcia ewentualnych wątpliwości projekt w aktualnej wersji przewiduje w art. 109¹² w par. 2 Kodeksu cywilnego, że przepisu par. 1 nie stosuje się, jeżeli przepis szczególny wymaga uzyskania orzeczenia sądu opiekuńczego (analogiczną regulację zawiera projektowany art. 20 ust. 2 ustawy). Natomiast w pozostałych przypadkach do udzielenia zezwolenia w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku mocodawcy, będzie właściwy sąd nadzorujący umocowanego pełnomocnika rejestrowanego/kuratora reprezentującego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
16.	Rzecznik Finansowy	Art. 25 pkt 14 (dotyczy art. 109[14] k.c.)	Zgodnie z art. 109[14] k.c. <i>Z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego wygasają pełnomocnictwa udzielone przez mocodawcę, obejmujące umocowanie do czynności wchodzących w zakres pełnomocnictwa rejestrowanego za wyjątkiem pełnomocnictw w postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi, a także pełnomocnictw, <u>w stosunku do których mocodawca zrzekł się odwołania lub niewygasających na wypadek śmierci mocodawcy oraz prokury.</u></i> Przepis stanowi ograniczenie prawa mocodawcy do odwołania pełnomocnictw. Zgodnie z art. 101 § 1 k.c. <i>Pełnomocnictwo może być w każdym czasie odwołane, chyba że mocodawca zrzekł się odwołania pełnomocnictwa z przyczyn uzasadnionych treścią stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa.</i> W przypadku jeśli mocodawca chciałby, aby pełnomocnik mógł działać także po tym, jak powstanie umocowanie pełnomocnika rejestrowanego, musi z góry zrzec się możliwości odwołania pełnomocnictwa w ogóle.	Uwaga nieuwzględniona Pełnomocnictwo rejestrowane będzie szczególnym rodzajem pełnomocnictwa udzielanym na wypadek, gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia mocodawca nie był w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Pełnomocnictwo rejestrowane będzie obejmowało ustawowy zakres umocowania do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych, a także do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi. W związku z powyższym przewiduje się w projektowanym art. 109¹⁴, że z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego wygasają pełnomocnictwa udzielone przez mocodawcę, obejmujące umocowanie do czynności wchodzących w zakres pełnomocnictwa rejestrowanego za wyjątkiem pełnomocnictw w

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi, a także pełnomocnictw, w stosunku do których mocodawca zrzekł się odwołania lub niewygasających na wypadek śmierci mocodawcy oraz prokury. Projektowana regulacja zakłada, że co do zasady osoba wspierana ma być reprezentowana przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, natomiast wyjątkowo nie wygasną tzw. pełnomocnictwa procesowe oraz pełnomocnictwa, w stosunku do których mocodawca zrzekł się odwołania lub niewygasające na wypadek śmierci oraz prokura. Projektowana regulacja nie stanowi ograniczenia do odwołania pełnomocnictw, bowiem udzielenie pełnomocnictwa rejestrowanego jest dobrowolne. Nie należy tracić z pola widzenia, że pełnomocnik rejestrowany będzie instrumentem modelu wspieranego podejmowania decyzji.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
17.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych	art. 109 ¹⁴ k.c.	W kontekście przewidzianych w projekcie propozycji zmian kodeksu cywilnego zawarta w art. 109 ¹⁴ k.c. regulacja przewidująca, że z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego wygasają pełnomocnictwa udzielone przez mocodawcę, obejmujące umocowanie do czynności wchodzących w zakres pełnomocnictwa rejestrowanego za wyjątkiem pełnomocnictw w postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi, a także pełnomocnictw, w stosunku do których mocodawca zrzekł się odwołania lub niewygasających na wypadek śmierci mocodawcy oraz prokury może rodzić istotne wątpliwości wiążące się z weryfikacją powiązania pełnomocnictwa z prawidłowością wykonania umowy oraz w postępowaniach sądowych przy prawidłowości postępowania z punktu widzenia umocowania pełnomocnika przy pierwszej czynności procesowej.	Uwaga nieuwzględniona Pełnomocnictwo rejestrowane będzie miało zakres przedmiotowy uregulowany ustawowo (art. 109(10) § 2 k.c.). Projektowany przepis zakłada, że pełnomocnictwa w postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi nie wygasną z chwilą powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Pełnomocnik rejestrowany po powstaniu umocowania będzie mógł działać w imieniu mocodawcy w postępowaniach sądowych, co nie wykluczy działania wcześniej ustanowionego pełnomocnika, którego umocowanie nie wygasło. Pełnomocnik rejestrowany będzie uprawniony do odwołania pełnomocnictwa procesowego, które zostało udzielone wcześniej, jak również będzie mógł udzielić nowego pełnomocnictwa procesowego zgodnie z art. 109(15) k.c. Projekt przewiduje, że będzie istniała możliwość - poprzez informacje udostępnione w Rejestrze Pełnomocnictw - weryfikacji, czy powstało umocowanie pełnomocnika

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				rejestrowanego (zob. projektowany art. 95zr Prawa o notariacie).
18.	Rzecznik Finansowy	Art. 25 pkt 14 (art. 109[16] k.c.)	Proponujemy, aby w art. 109[16] k.c. uwzględnić nie tylko sytuacje gdzie umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie powstaje (skutek ex tunc), ale także gdy ono wygasa (skutek ex nunc). Zgodnie z art. 109[16]. § 1. Umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie powstaje w przypadku: 1) odwołania pełnomocnictwa rejestrowanego; 2) zrzeczenia się pełnomocnictwa rejestrowanego; 3) śmierci mocodawcy; 4) śmierci pełnomocnika; 5) ustanowienia dla pełnomocnika rejestrowanego kuratora reprezentującego; 6) powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego dla tego pełnomocnika. O ile dobrze rozumiemy, to sformułowanie o tym, że umocowanie <i>nie powstaje</i> ma charakter <i>ex tunc</i> – umocowanie takie nigdy nie powstało. Może to powodować wątpliwości co do ważności czynności dokonanych przez pełnomocnika rejestrowanego, którego pełnomocnictwo „nie powstało” mimo, że został on prawidłowo umocowany a pełnomocnictwo zostało zarejestrowane. W przypadku odwołania pełnomocnictwa po tym jak stan zdrowia mocodawcy poprawi się, mógłby	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektowanym art. 109¹⁰ § 5 k.c., powstanie umocowania pełnomocnika rejestrowanego następuje z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw, dokonywanego na zasadach określonych w przepisach odrębnych (tj. projektowane: art. 95zo Prawa o notariacie, art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 o zawodach lekarza i lekarza dentysty). W art. 109¹⁰ k.c. projektuje się: § 1 - definicję pełnomocnictwa rejestrowanego, § 2 - § 3 - zakres przedmiotowy umocowania, § 4 – formę oświadczenia o udzieleniu pełnomocnictwa, o którym mowa w § 1, § 5 – sposób powstania umocowania („aktywacja pełnomocnictwa”). Pełnomocnictwo rejestrowane będzie udzielane w formie aktu notarialnego, a fakt jego udzielenia podlegać będzie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			on zakwestionować ważność takiego umocowania (umocowanie nie powstało) i nie potwierdzić czynności pełnomocnika (art. 103 § 1 k.c.) z negatywnym skutkiem dla drugiej strony czynności prawnej, która działała w dobrej wierze, i dodatkowo opierając się na publicznie dostępnym rejestrze. Projekt jest też niekonsekwentny wewnętrznie. Zgodnie z art. 95 zp pkt 8 ustawy prawo o notariacie, rejestr pełnomocnictw wyraźnie odróżnia sytuacje, w której umocowanie nie powstało, od tych, gdzie ono wygasło.	wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw (na tym etapie nie jest ono „aktywne”, pozostaje widoczne w rejestrze wyłącznie dla notariuszy oraz sądów w celu realizacji zadań ustawowych). Powstanie umocowania („aktywowanie pełnomocnictwa”) wymagać będzie wpisu protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego do Rejestru Pełnomocnictw. Protokół ten sporządzany będzie w oparciu o dwa zaświadczenia lekarskie, o których mowa w projektowanym art. 42a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Informacje o zarejestrowanym protokole poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw będą udostępniane na zasadach przewidzianych w projektowanym art. 95zr Prawa o notariacie. Proponowana regulacja ma na celu zapewnienie ochrony interesów mocodawcy oraz bezpieczeństwo obrotu. W projektowanym art. 109¹⁶ § 1 k.c. przewidziano przypadki, w którym umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie powstanie (po

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				udzieleniu pełnomocnictwa, ale przed powstaniem umocowania). Natomiast w projektowanym art. 109 ¹⁶ § 3 k.c. przewidziano przypadki, w którym umocowanie pełnomocnika rejestrowanego wygasa (po powstaniu umocowania). Podsumowując projekt reguluje zarówno sytuację, gdy umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie może powstać, jak również sytuację, gdy ono wygasa.
19.	Sąd Najwyższy	Dział 4, art. 25 – zmiany w ustawie kodeks cywilny art. 25 pkt 16– uchylenie § 3 w art. 122 k.c.	Obowiązujący obecnie art. 122 § 3 k.c. obejmuje ochroną osoby spełniające przesłanki ubezwłasnowolnienia całkowitego, które jednak nie nastąpiło. Dotyczy więc osób niezdolnych w praktyce do realizowania przysługujących im praw. Według nowej koncepcji zawartej w projekcie ustawy UD80 dla osób znajdujących się w takiej sytuacji powinien zostać ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany. Nie ma jednak pewności, czy po zmianie stanu prawnego będzie to następowało we wszystkich przypadkach, w których powinno nastąpić, podobnie jak obecnie nie w każdym przypadku, gdy przesłanki ubezwłasnowolnienia całkowitego są spełnione, podejmowane są działania zmierzające do jego orzeczenia. Skreślenie § 3 w art. 122 k.c. będzie więc oznaczało	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zmniejszenie ochrony takich osób należnej im z przyczyn słusnościowych. Celowe wydaje się rozważenie zmiany art. 122 § 3 k.c. a nie jego skreślenie tak, aby ochrona osób, o których mowa była zachowana. Propozycja brzmienia przepisu Art. 122 § 3 k.c. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do biegu przedawnienia przeciwko osobie, co do której istnieje podstawa do ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Ewentualnie: Art. 122 § 3 k.c. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do biegu przedawnienia przeciwko pełnoletniej osobie nie będącej w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistości albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego albo nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego.	
20.	Sąd Najwyższy	Dział 4, art. 26 pkt 13 – zmiany w ustawie kodeks rodzinny i opiekuńczy art. 114¹ § 1 k.r.o.	Zaprojektowane brzmienie art. 114¹ § 1 k.r.o. umożliwia interpretację, iż ustanowienie kuratora reprezentującego albo umocowanie pełnomocnika rejestrowanego przesądza o braku kwalifikacji osobistych do należytego wywiązywania się z obowiązków przysposabiającego. Rozważenia jednak wymaga, czy nie byłoby celowe jednoznaczne wykluczenie dopuszczalności	Uwaga uwzględniona w inny sposób (zob. treść projektowanego art. 114¹ § 1 i § 1¹ k.r.o.)

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przysposobienia przez osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, ewentualnie umocowano pełnomocnika rejestrowanego. Podkreślałoby to doniosłość dokonywania przysposobienia dla dobra osoby przysposabianej i eliminowało ewentualny spór dotyczący wykładni omawianego przepisu. Za takim rozwiązaniem pośrednio przemawia przyjęcie w art. 92 projektu ustawy dotyczącym art. 42 w ust. 1 pkt 4 ustawy z 9.6.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, iż pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które „są pełnoletnie i nie ustanowiono dla nich kuratora reprezentującego albo nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego;” Propozycja brzmienia przepisu Art. 114¹ § 1 k.r.o. „Przysposobić może osoba pełnoletnia, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli jej kwalifikacje osobiste uzasadniają przekonanie, że będzie należycie wywiązywała się z obowiązków przysposabiającego oraz posiada opinię kwalifikacyjną oraz świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez ośrodek	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			adopcyjny, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, chyba że obowiązek ten jej nie dotyczy.”;	
21.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych	art. 543 ¹ k.p.c.	Nadal w zakresie proponowanych zmian kodeksu postępowania cywilnego istotne problemy może stwarzać w praktyce art. 543 ¹ k.p.c. w którym zastrzeżono, że w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego właściwym jest sąd miejsca zamieszkania mocodawcy a w braku takiego miejsca – sąd miejsca jego pobytu, co jest niespójne z art. 32 ust. 10 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty; brak jest kompatybilności sądu, gdyż nadzoru nad pełnomocnikiem rejestrowanym medycznym będzie dokonywał sąd cywilny;	Wyjaśnienie do uwagi Tzw. <i>ustawy medyczne</i> (m.in. ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego) zawierają m.in. uregulowania dotyczące wyrażania zgody na udzielenie świadczeń medycznych na rzecz osób, które z przyczyn faktycznych lub prawnych nie mogą samodzielnie wyrazić zgody na świadczenie. Zmiany wynikowe dokonane w ustawach medycznych odpowiadają aktualnym regulacjom. W wyniku zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji likwiduje się pojęcie m.in. osoby ubezwłasnowolnionej. Nie należy jednak zapominać, że w to miejsce wprowadzono osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego. Proponowane regulacje wyraźnie wskazują, że pomimo zgody

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo zgody ustanowionego kuratora reprezentującego - w określonych sytuacjach - pacjent może odmówić zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego/wyrazić sprzeciw. W takich przypadkach niezbędne będzie uzyskanie zezwolenia sądu opiekuńczego – na takich zasadach jak w obowiązującym stanie prawnym. Projekt ustawy nie przewiduje zmiany właściwości sądu, uregulowanej w art. 32 ust. 10 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Ponadto niektóre regulacje przewidują obowiązek uzyskania przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego zezwolenia określonego sądu opiekuńczego – również na takich zasadach jak w obowiązującym stanie prawnym (por. projektowany art. 38 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego). Wobec powyższego w sytuacjach wynikających z ustaw medycznych-uzyskanie zgody/zezwoenia sądu opiekuńczego - wymagane będzie na dotychczasowych zasadach. Celem

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				uniknięcia ewentualnych wątpliwości projekt w aktualnej wersji przewiduje w art. 109 ¹² w par. 2 Kodeksu cywilnego, że przepisu par. 1 nie stosuje się, jeżeli przepis szczególny wymaga uzyskania orzeczenia sądu opiekuńczego (analogiczną regulację zawiera projektowany art. 20 ust. 2 ustawy). Natomiast w pozostałych przypadkach do udzielenia zezwolenia w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku mocodawcy, będzie właściwy sąd nadzorujący umocowanego pełnomocnika rejestrowanego/kuratora reprezentującego.
22.	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Art. 605 ³ . § 1.	W art. 605 ³ § 1 jest sprecyzowany krąg podmiotów uprawnionych do zgłoszenia wniosku o ustanowienie kurateli reprezentującej dla osoby potrzebującej wsparcia. Brzmienie pkt. „Wniosek w przedmiocie kurateli reprezentującej może zgłosić: 1) osoba potrzebująca wsparcia albo osoba wspierana; 2) przedstawiciel ustawowy osoby potrzebującej wsparcia, która ukończyła lat 17; 3) małżonek osoby potrzebującej wsparcia; 4) osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie	Uwaga częściowo uwzględniona Zmieniono treść art. 605(3) § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Nie dodano „innych pomocowych organizacji, placówek medycznych, opiekuńczych oraz edukacyjnych” z uwagi na zbyt ogólne określenie tych podmiotów. Zgodnie z art. 572 § 1 k.p.c. każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			domowym z osobą potrzebującą wsparcia; 5) krewny w linii prostej lub rodzeństwo osoby potrzebującej wsparcia; 6) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia z osobą potrzebującą wsparcia; 7) gmina, na której obszarze osoba potrzebująca wsparcia ma miejsce pobytu; 8) organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka; 9) prokurator.” Warto zauważyć, że projekt ustawy nie przewiduje możliwości zgłoszenia wniosku przez inne podmioty, takie jak placówki medyczne, opiekuńcze czy edukacyjne, które nie mieszczą się w powyższym katalogu. Proponujemy rozszerzenie katalogu. Dodatkowo zwracamy uwagę, na ograniczony zakres organizacji pozarządowych, które mogą zgłosić wniosek w przedmiocie kurateli reprezentującej. Proponujemy rozszerzenie zakresu organizacji pozarządowych. Propozycja brzmienia przepisu Art. 605³ . § 1. Wniosek w przedmiocie kurateli reprezentującej może zgłosić: 1) osoba potrzebująca wsparcia albo osoba wspierana; 2) przedstawiciel ustawowy osoby potrzebującej	wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy. Natomiast z projektowanej regulacji wynika, że sąd może z urzędu wszcząć postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego, zmianę kuratora reprezentującego albo wspierającego oraz o zmianę zakresu umocowania kuratora reprezentującego albo o uchylenie kurateli.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wsparcia, która ukończyła lat 17; 3) małżonek osoby potrzebującej wsparcia; 4) osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą potrzebującą wsparcia; 5) krewny w linii prostej lub rodzeństwo osoby potrzebującej wsparcia; 6) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia z osobą potrzebującą wsparcia; 7) gmina, na której obszarze osoba potrzebująca wsparcia ma miejsce pobytu; 8) organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka oraz organizacje pozarządowo realizujące działania na rzecz osób z niepełnosprawnością, seniorów, osób w kryzysie bezdomności i osób w kryzysie psychicznym jak innych pomocowych organizacji. 9) prokurator 10) placówki medyczne, opiekuńcze oraz edukacyjne,	
23.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych	art. 605 ⁴ § 1 k.p.c.	W art. 605 ⁴ § 1 k.p.c. ustawodawca utrzymał zamknięty katalog uczestników postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego którymi są wnioskodawca; osoba, której postępowanie dotyczy; przedstawiciel ustawowy osoby, której postępowanie dotyczy; kandydat na kuratora reprezentującego wskazany przez wnioskodawcę lub uczestnika albo wybrany przez sąd, o ile	Uwaga nieuwzględniona Brak jest podstawy do zmiany przepisu w proponowany sposób. Gmina, jeśli złoży wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego, zawsze będzie uczestnikiem postępowania jako wnioskodawca.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wyraził zgodę. Skoro zgodnie art. 605(13) § 3 k.p.c. Gmina posiada interes prawny w toczącym się postępowaniu nadal należy postulować poszerzenie tego zakresu bądź stworzenie katalogu otwartego przez przyjęcie, że uczestnikami są w szczególności te podmioty, stosowanie do zainteresowania sprawą Gminy.	Postępowanie w przedmiocie wniosku kuratora o przyznanie wynagrodzenia nie stanowi postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego, o którym mowa w projektowanym art. 605(4), wobec powyższego krąg uczestników tego postępowania nie jest ograniczony tym przepisem.
24.	Rzecznik Finansowy	Art. 27 pkt 10 ppkt b (dotyczy art. 605[13] k.p.c.)	Proponujemy aby tam gdzie nie ma widoków na to, aby postępowanie o ustanowienie kuratora na kolejny okres zakończyło się prawomocnie przed upływem okresu kurateli, sąd mógł ustanowić kuratora jako formę zabezpieczenia, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Projektowane brzmienie Art. 605[13] k.p.c. zakłada, że na rok przed upływem okresu, na jaki ustanowiono kuratora w ostatnim prawomocnym postanowieniu sąd wszczyna z urzędu postępowanie w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że toczy się już postępowanie w tym przedmiocie. Nasza wątpliwość dotyczy tego czy rok zawsze będzie wystarczającym okresem do przeprowadzenia w sądzie (w obu instancjach) ustanowienia kuratora na dalszy okres. W razie przedłużającego się postępowania sądowego, gdy okres, na jaki został ustanowiony	Wyjaśnienie do uwagi Zgodnie z projektowanym art. 605(18) § 4 k.p.c. zakres umocowania doradcy tymczasowego określa sąd w postanowieniu. Do doradcy tymczasowego stosuje się odpowiednio przepisy o kuratorze reprezentującym. Powyższe zabezpiecza interesy osoby, której postępowanie dotyczy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			kurator upłynie, kurator straci możliwość działania na rzecz osoby wspieranej, a osoba wspierana może potrzebować jego pomocy. Zgodnie z projektowanym art. 18 § 2[1] k.c. Osoba wspierana może sama potwierdzić umowę po uchyleniu orzeczenia w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego bądź po upływie okresu, na jaki został ustanowiony, bądź po zmianie orzeczenia o sposobie jej reprezentacji w zakresie którego mieściła się potwierdzana umowa”. W przypadku jeśli postępowanie będzie się przedłużać – pewnym rozwiązaniem może być ustanowienie przez sąd doradcy tymczasowego, o którym mowa w art. 605[18] k.p.c. Nie rozwiązuje to jednak wszystkich problemów ponieważ doradca tymczasowy nie jest kuratorem, i jego zgoda nie jest wymagana dla potwierdzenia czynności prawnej. Po upływie czasu kurateli osoba taka może sama potwierdzić czynność. Przeszkodą do potwierdzenia nie będzie to, że postępowanie o ustanowienie kuratora może być nadal w toku. Należy zabezpieczyć interesy osoby wspieranej w razie przedłużającego się postępowania sądowego. Ustanowienie kuratora reprezentującego ma bowiem zabezpieczać interesy osoby wspieranej, również w przypadku, gdyby ona sama chciała dokonać lub	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przypadkowo dokonała niekorzystnego dla siebie rozporządzenia mieniem lub zaciągnęła niekorzystne dla siebie zobowiązanie. Wprowadzenie możliwości przedłużenia okresu kurateli przez sąd na czas niezbędny do zakończenia postępowania sądowego – jako formy zabezpieczenia.	
25.	Rzecznik Finansowy	Art. 41 pkt 8 (dotyczy art. 95zo ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1001))	W art. 95zo par. 2 ustawy prawo o notariacie trzeba doprecyzować, że chodzi tylko o zaświadczenie lekarskie, z którego wynika że mocodawca nie jest w stanie samodzielnie pokierować swoim postępowaniem (a nie o każde zaświadczenie). Zgodnie z art. 95zo par. 2 ustawy prawo o notariacie <i>Podstawę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowią dwa zaświadczenia, o których mowa w art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 i 1897), wystawione przez dwóch lekarzy nie później niż 3 miesiące przed ich złożeniem.</i> W projektowanym art. 42a ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty jest mowa o tym, że w zaświadczeniu „o zdolności” lekarz określa czy pacjent jest zdolny czy niezdolny do pokierowania własnym postępowaniem (art. 42a ust. 4 pkt 4).	Uwaga uwzględniona Doprecyzowano projektowany art. 95zo § 2 ustawy Prawo o notariacie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Zaświadczenie może więc zarówno określać, że ktoś może pokierować samodzielnie swoim postępowaniem (a więc – umocowanie pełnomocnika nie powinno być możliwe). § 2. Podstawę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowią dwa zaświadczenia, o których mowa w art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 i 1897), wystawione przez dwóch lekarzy nie później niż 3 miesiące przed ich złożeniem, <u>z których wynika, że pacjent który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, jest niezdolny do kierowania swoim postępowaniem.</u>	
26.	Sąd Najwyższy	Dział 4, art. 44 i następne dotyczące świadczeń medycznych	W ustawach „medycznych” przy wprowadzeniu wymogu zgody kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego jest zastrzeżenie „jeżeli wynika to z ich umocowania”. W tym kontekście odnotowania wymaga, że odnośnie do pełnomocnika rejestrowanego umocowanie do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo braku zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych wynika z projektowanego art. 109 ¹⁰ § 2 k.c. a więc sytuacja tego pełnomocnika nie jest taka sama jak kuratora reprezentującego. Być może należałoby rozważyć uwzględnienie powyższego w przepisach dotyczących tych świadczeń.	Uwaga uwzględniona Zmieniono projekt w części „tzw. ustaw medycznych” w zakresie sformułowania „jeżeli wynika to z ich umocowania”.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
27.	I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy		W art. 51 § 2 kpk wprowadzono zmiany skutkujące postulowanym ujednoliceniem zastosowanej terminologii z przyjętą siatką pojęciową projektu ustawy. Dokonując zmian zrezygnowano jednocześnie z zawartych w pierwotnym projekcie regulacji związanych z sytuacją pokrzywdzonego, który jest osobą potrzebującą wsparcia. Ponownej weryfikacji wymaga zatem, czy rezygnacja z zapisu dotyczącego wykonywania praw osób pokrzywdzonych w sytuacji, gdy są one faktycznie osobami needing wsparcia a nie osobami wspieranymi była celowym zabiegiem, także w kontekście pozostawionego art. 51 § 3 kpk umożliwiającego wykonywanie prawa osoby nieporadnej przez osobę, pod pieczę której pokrzywdzony pozostaje.	Uwaga uwzględniona w inny sposób Projektodawca wprowadził ogólne pojęcie osoby, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo osoby, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Jednocześnie pozostawiono możliwość wykonywania praw pokrzywdzonego przez osobę, pod której stałą pieczę pokrzywdzony pozostaje, nawet jeśli jest on osobą, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.
28.	I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy		Na aprobatę zasługuje wprowadzenie zmiany w zakresie ujednolicenia redakcji przepisów projektu odnoszących się do ustaw regulujących dostęp do zawodów prawniczych oraz zawodów zaufania publicznego. Aktualnym jednak pozostaje zgłaszana uwaga, że korzystanie z któregośkolwiek z przewidzianych projektem instrumentów wspieranego podejmowania decyzji powinno stanowić negatywną przesłankę do ubiegania się o powołanie na stanowisko prokuratora, a konsekwentnie w przypadku wystąpienia do sądu o	Wyjaśnienie do uwagi Zasadne jest wyłączenie możliwości wykonywania przez osoby, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego niektórych zawodów lub zajmowania przez nie określonych stanowisk, w szczególności: zawodów prawniczych, zawodów zaufania publicznego, zawodów lub stanowisk związanych z podejmowaniem czynności

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ustanowienie kuratora reprezentującego czy też kuratora wspierającego stanowić podstawę do zawieszenia prokuratora w czynnościach (zmiana art. 151 § 1 Prawa o prokuraturze). Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji określa art. 2 projektu. Należą do nich: asystent prawny, kurator wspierający, kurator reprezentujący oraz pełnomocnik rejestrowany. Zgodnie z uzasadnieniem projektu istotą umowy asysty prawnej jest udzielenie osobie pełnoletniej wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w umowie. Art. 3 ust. 2 zawiera przykłady czynności, które obejmować może umowa asysty prawnej, do których należy m. in. czynna obecność przy podejmowaniu czynności prawnych przez osobę wspieraną, w tym jak wynika z uzasadnienia aktywne wsparcie w trakcie tej czynności polegające na zapewnieniu pomocy w zrozumieniu treści czynności prawnej i doradztwo w zakresie niezbędnym do zawarcia umowy. Z kolei ustanowienie kuratora wspierającego ma na celu wsparcie osób pełnoletnich wprowadzeniu swoich spraw np. sprzedaży mieszkania czy spraw związanych z wykonywaniem umowy najmu określonego lokalu, aż po pomoc w prowadzeniu wszystkich spraw osoby wspieranej. Powyższe rozwiązania wskazują, że korzystanie także z	o doniosłym znaczeniu prawnym lub faktycznym (np. sprawowanie funkcji organu, czy też wykonywanie zawodów medycznych). Wobec powyższego w projekcie ustawy przewidziano zmiany w ustawach szczególnych polegające na zastąpieniu przesłanki „pełnej zdolności do czynności prawnych” przesłanką braku ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Należy podkreślić, że te dwa instrumenty odnoszą się do osób potrzebujących wsparcia w jego najintensywniejszej formie. Praktycznie te dwa instrumenty zastępują instytucję ubezwłasnowolnienia. W związku z powyższym przewidziano w tym zakresie stosowne zmiany w odniesieniu do przesłanek warunkujących nabycie/utrata prawa do wykonywania określonych zawodów oraz zawieszenia prawa do ich wykonywania. Należy pamiętać, że możliwość wykonywania określonych zawodów jest także uzależniona od innych, przewidzianych w regulujących je ustawach, przesłanek, np. art. 75 par. 2 pkt 4 ustawy Prawo o prokuraturze stanowi,

do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

51

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Niezależnie od powyższej kwestii, mając na uwadze konieczność ujednolicenia wymogów dla osób ubiegających się o uzyskania zawodów prawniczych, projekt należy uzupełnić o dokonanie zmian w ustawie o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2022 r. poz. 217 z późn. zm.) w odniesieniu do osób ubiegających się o zostanie aplikantem aplikacji sędziowskiej albo aplikacji prokuratorskiej poprzez dodanie do art. 24 ustawy wymogu wprowadzanego do ustawy Prawo o prokuraturze art. 75 § 1 a, jak również konsekwentnie w dalszej części ustawy dla aplikantów aplikacji uzupełniającej, a także w art. 41 w zakresie skreślenia w listy.	Projekt został uzupełniony w zakresie zmiany ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (art. 24 oraz art. 41 ustawy).
29.	I Zastępca Prokuratora Generalnego		Projekt w art. 44 dokonuje zmiany w ustawie o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. z 2022 poz. 1575) wychodzą w	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Prokurator Krajowy		projektowanym art. 4a ust. 4 poza zakres dostosowania dotychczasowych regulacji do likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia. Przewiduje bowiem, że do przerwania ciąży wymagana jest pisemna zgoda kobiety, z tym że w przypadku kobiety, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego - zdolnej do wyrażenia zgody, wymagane jest uzyskanie zgody tej kobiety na przerwanie ciąży oraz zgody kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli wynika to z ich umocowania. W przypadku sprzecznych oświadczeń w sprawie przerwania ciąży tej kobiety i jej kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego zgodę na przerwanie ciąży wyraża właściwy sąd, o którym mowa w art.6051 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841). Aktualny stan prawny wymaga zgody kobiety ubezwłasnowolnionej całkowicie, chyba że na wyrażenie zgody nie pozwala stan jej zdrowia psychicznego, które to ograniczenie wydaje się węższe zakresowo niż przyjęty w projekcie warunek uzyskania zgody jedynie od kobiety „zdolnej do wyrażenia zgody”. Zapis ten pozwala bowiem na uznanie braku zdolności do wyrażenia	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zgodny także z innych przyczyn niż stan jej zdrowia psychicznego. Uzasadnienie projektu nie wskazuje przyczyn zmiany zakresu regulacji.	
30.	Rzecznik Finansowy	Zmiany w przepisach szczególnych	Proponujemy uspołnić wymogi dotyczące pełnienia niektórych zawodów i funkcji publicznych o brak ustanowionego kuratora i brak umocowanego pełnomocnika. W projekcie ustawy jest wiele zmian do ustaw szczególnych. Polegają one na tym, że dany zawód/funkcję może pełnić osoba dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego albo nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego. Zmiany te dotyczą np.: Głównego Inspektora Sanitarnego, zawodów: nauczyciela, lekarza weterynarii, czy notariusza. Wymogu takiego nie ma jednak dla funkcji publicznych takich jak np.: Rzecznik Finansowy, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta czy Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego i jej członkowie. Można mieć wątpliwości, czy osoby piastujące takie funkcje powinny móc je pełnić mimo ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. W przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego, sąd orzeka w przedmiocie czynnego lub biernego prawa wyborczego (art.	Uwaga uwzględniona Projekt obejmuje zmiany w ustawach, m.in.: - z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej, - z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, - z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, - z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych w zakresie uzupełnienia wymogów dotyczących pełnienia/wykonywania określonych funkcji publicznych/zawodów o wymogi dotyczące braku ustanowienia kuratora reprezentującego lub powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			605[10] § 2 k.p.c.). Jeśli ją praw wyborczych pozbawi, osoba ta nie będzie mogła pełnić funkcji, do których potrzebna jest „pełnia praw publicznych”. Jeśli jednak sąd nie pozbawi tej osoby prawa wyborczego – ustanowienie kuratora reprezentującego nie będzie przeszkodą dla pełnienia funkcji, które wymagają tylko „pełni praw publicznych”. Jeśli dobrze rozumiemy projekt, to umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie pozbawia jednak mocodawcy praw publicznych. Osoba taka nadal może więc pełnić te funkcje, gdzie nie ma wprost wymogu aby dla niej nie było umocowanego pełnomocnika. Sugerujemy więc, aby sprawdzić wszystkie wymogi zawodowe i wymogi do pełnienia funkcji w ustawach szczególnych tak żeby tam gdzie to niezbędne dodać wymóg braku ustanowionego kuratora reprezentującego i umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Uzupełnienie wymogów dotyczących pełnienia funkcji publicznych i zawodów o wymogi dotyczące braku ustanowienia kuratora reprezentującego lub powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
31.	Naczelna Rada Lekarska	Art. 41	Wątpliwości budzi także projektowany art. 95zo § 2 ustawy prawo o notariacie (zmiana przewidziana w art. 41 projektu ustawy). Przepis ten przewiduje, że podstawę sporządzenia przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowią dwa zaświadczenia, o których mowa w art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, wystawione przez dwóch lekarzy nie później niż 3 miesiące przed ich złożeniem. W ocenie samorządu lekarskiego wystarczające byłoby jedno zaświadczenie. Wprowadzenie wymogu dwóch zaświadczeń należy uznać za wyraz braku zaufania ustawodawcy do wiedzy i obiektywizmu lekarzy wystawiających takie zaświadczenia.	Uwaga nieuwzględniona Zaświadczenia będą wystawiane na zasadach przewidzianych w projektowanym art. 42 a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, który wskazuje wprost lekarze jakich specjalizacji będą uprawnieni do wystawienia tego rodzaju zaświadczenia oraz przewidują, że w przypadku konieczności konsultacji zaświadczenie podpisują wszystkie osoby biorące udział w konsultacji. Projektodawca przewiduje możliwość wydania przedmiotowego zaświadczenia przez lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii lub neurologii z uwagi na okoliczność, która ma być potwierdzana zaświadczeniem lekarskim (zdolność pacjenta do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem). Należy pamiętać, że pełnomocnictwo rejestrowane jest instytucją dobrowolną, a celem zapewnienia ochrony interesów mocodawcy wprowadzono konieczność uzyskania zaświadczeń lekarskich aż od dwóch różnych lekarzy. Zaprojektowana regulacja ma na celu wyłącznie ochronę interesów mocodawcy, nie jest brakiem

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				zaufania ustawodawcy do wiedzy i obiektywizmu lekarzy wystawiających zaświadczenie.
31.	Naczelna Rada Lekarska	Art. 48	Odnosząc się do proponowanych zmian w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty (art. 48 projektu ustawy) Naczelna Rada Lekarska wskazuje, że wątpliwości budzi zmiana w art. 5 w ust. 1 pkt 3, art. 6 ust. 2 pkt 1 i art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty polegająca na zastąpieniu wymogu posiadania przez kandydata ubiegającego się o przyznanie prawa wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty pełnej zdolności do czynności prawnych wymogiem wykazania, że nie ustanowiono dla kandydata ubiegającego się o prawo wykonywania zawodu kuratora reprezentującego i nie działania pełnomocnika rejestrowanego. Wykreślenie z ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty wymogu posiadania przez kandydatów ubiegających się o prawo wykonywania zawodu pełnej zdolności do czynności prawnych może utrudniać okręgowym radom lekarskim weryfikację wniosków cudzoziemców – w ich krajach pochodzenia nie będzie przecież istniała instytucja kuratora reprezentującego i pełnomocnika rejestrowanego, natomiast weryfikacja dotychczasowego wymogu posiadania	Uwaga nieuwzględniona Wykreślenie z ustaw szczególnych sformułowania „pełna zdolność do czynności prawnych” związane jest z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia i przyznanie pełnej zdolności do czynności prawnych każdej pełnoletniej osobie fizycznej. Zmiany w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty są zmianami wynikowymi, z uwagi na likwidację instytucji ubezwłasnowolnienia i pojęć związanych z tą instytucją. Art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty przewiduje jako jeden z warunków przyznania prawa do wykonywania zawodu: stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu lekarza lub lekarza dentysty. Stan zdrowia obejmuje zarówno stan zdrowia fizyczny jak i psychiczny. Ustawodawca przewidział zatem możliwość weryfikacji stanu zdrowia kandydatów na lekarzy, w

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przez nich pełnej zdolności do czynności prawnych jest w tym wypadku łatwiejsza i zarazem obiektywnie możliwa. W skrajnej sytuacji może to skutkować koniecznością przyznania prawa wykonywania zawodu lekarza cudzoziemcom, którzy z powodu zaburzeń psychicznych nie mają w swoim kraju pochodzenia zdolności do czynności prawnych, ale nie został dla nich ustanowiony kurator reprezentujący lub pełnomocnik rejestrowany. Dodatkowo Naczelna Rada Lekarska zauważa, że zmiany w art. 5, art. 6 i art. 7 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (podobnie jak zmiany w art. 14, art. 23a, art. 25, art. 32, art. 34) nie były przewidziane we wcześniejszych wersjach projektu ustawy, co oznacza, że nie były w żaden sposób konsultowane z samorządem lekarskim. Zmiany w zakresie przesłanek dostępu do wykonywania w Polsce zawodu lekarza i lekarza dentysty należą do fundamentalnych spraw z obszaru kompetencji lekarskiego samorządu zawodowego i ze swej istoty dotyczą pieczy nad należytą jakością opieki zdrowotnej w Polsce, dlatego nie można pozwolić sobie w tym zakresie na tworzenie przepisów, które będą niespójne z systemowymi wymaganiami stawianymi wobec lekarzy wykonujących w Polsce zawód lekarza.	tym cudzoziemców (art. 7 ust. 1 pkt 3). Zgłaszający uwagę słusznie podnosi, że w innych krajach nie funkcjonuje instytucja kuratora reprezentującego i pełnomocnika rejestrowanego, nie należy jednak zapominać, że obie instytucje związane są ze stanem zdrowia danej osoby. Jest to przesłanka, która w trakcie procedury przyznawania prawa do wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty może być zweryfikowana, zwłaszcza przez lekarzy. Ministerstwo Zdrowia w zakresie swojej właściwości nie zgłaszało uwag do ww. zmian. Projektodawca przewiduje możliwość wydania przedmiotowego zaświadczenia przez lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii lub neurologii z uwagi na okoliczność, która ma być potwierdzana zaświadczeniem lekarskim (zdolność pacjenta do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Odnosząc się do proponowanych zmian w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty (art. 48 projektu ustawy) Naczelna Rada Lekarska negatywnie ocenia brzmienie projektowanego art. 42a ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, który przewiduje, że tylko lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub neurologii może wydać pełnomocnikowi rejestrowanemu zaświadczenie w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego. Zawężenie kręgu lekarzy uprawnionych do wydawania ww. zaświadczenia tylko do lekarzy specjalistów z dziedziny psychiatrii i neurologii nie znajduje dostatecznie silnego uzasadnienia, szczególnie gdy ustawa wprowadza możliwość zasięgnięcia przez lekarza wystawiającego to zaświadczenie konsultacji z lekarzem specjalistą w dziedzinie psychiatrii, neurologii lub innym lekarzem specjalistą. Istnieje także wiele sytuacji klinicznych, w których do stwierdzenia, że pacjent nie jest w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem nie jest wymagana wiedza lekarza specjalisty w dziedzinie psychiatrii lub neurologii (np. gdy pacjent jest w stanie wegetatywnym).	
31.	Rzecznik Praw Pacjenta	Art. 78 pkt 5 lit. a)	Projekt rozszerza prawo do sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego na wszystkich	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. Przepis art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego definiuje osobę z zaburzeniami psychicznymi jako osobę: a) chorą psychicznie (wykazującej zaburzenia psychotyczne), b) upośledzoną umysłowo, c) wykazującą inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. W obecnym brzmieniu art. 17 ust. 3 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta ustawodawca przyznał prawo do sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego jedynie: pacjentowi małoletniemu, który ukończył 16 lat, osobie ubezwłasnowolnionej albo pacjentowi choremu psychicznie lub upośledzonemu umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznaniem. Zatem pacjent wykazujący inne zakłócenia czynności psychicznych nie został wskazany w tym przepisie a projektodawca w proponowanej regulacji wychodzi poza przedmiot regulacji. Propozycja brzmienia przepisu	Przepis ma na celu dostosowanie ustawy do siatki pojęciowej wynikającej z projektowanej ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji. Projektowana regulacja posługuje się sformułowaniem zaburzeń psychicznych. Jest to definicja przeniesiona z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (wyjaśnienie w uzasadnieniu do art. 605(7) kpc). Aktualnie rekomenduje się, aby używać pojęcia „zaburzenia psychiczne”. Także Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Zaburzeń ICD 11 definiuje pojęcie zaburzenia psychicznego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Proponuję nadanie art. 17 ust. 3 następującego brzmienia: „3. Pacjent małoletni, który ukończył 16 lat, pacjent, dla którego ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, albo pacjent chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznaniem, ma prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody osób, o których mowa w art. 9 ust. 2a, lub opiekuna faktycznego. W takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego. W przypadku pacjenta, dla którego ustanowiono kuratora reprezentującego, właściwy jest sąd, o którym mowa w art. 605¹ ustawy dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.”.	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
32.	Rzecznik Praw Pacjenta	Art. 78 pkt 13	Projekt przewiduje, że członkiem Komisji Odwoławczej przy Rzeczniku Praw Pacjenta nie będzie mogła być osoba, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Wymogu takiego nie przewidziano dla członka Zespołu do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych. Proponuję dodanie w art. 67x w ust. 5 pkt 5 w brzmieniu: „nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”	Uwaga uwzględniona
33.	Rzecznik Praw Pacjenta	Art. 78	W związku z uwagą wskazaną w pkt 2 niniejszej tabeli, uzyskanie zgody sądu w terminie 30 dni od dnia, gdy decyzja, w której przyznano świadczenie kompensacyjne i ustalono jego wysokość, stała się prawomocna (art. 67zc ust. 1 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta) może nie być możliwe. Termin ten powinien ulec zawieszeniu do czasu uzyskania prawomocnego postanowienia sądu w przedmiocie wyrażenia zgody na dokonanie takiej czynności. Nie złożenie oświadczenia przez kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego o przyjęciu świadczenia kompensacyjnego w ww.	Uwaga nieuwzględniona W dotychczasowym stanie prawnym zgodnie z art. 156 k.r. i o. opiekun powinien uzyskać zezwolenie sądu opiekuńczego albo, w przypadkach wskazanych w art. 640¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, sądu spadku we wszelkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku małoletniego. Przepisy ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta nie przewidują aktualnie regulacji w przedmiocie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			terminie jest równoznaczne ze zrzeczeniem się przez wnioskodawcę tego świadczenia (art. 67zc ust. 3 ww. ustawy). Skutki ww. sytuacji są daleko idące i należy zatem zabezpieczyć tego rodzaju sytuacje. Proponuję w art. 78 dodać pkt 14 w brzmieniu: „w art. 67zc po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu: „4. Termin, o którym mowa w ust. 1, nie biegnie do dnia zakończenia postępowania w przedmiocie wyrażenia zgody na złożenie oświadczeń wskazanych w ust. 2 i 3, w przypadku kiedy odrębne przepisy wymagają jej uzyskania.”	„zawieszenia terminu”, o którym mowa w art. 67zc ust. 1. Stąd też nie byłaby to zmiana wynikowa związana z likwidacją ubezwłasnowolnienia.
34.	Naczelna Rada Lekarska	Art. 78 - zmiany w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta	Zastrzeżenia Naczelnej Rady Lekarskiej budzi także regulacja zamieszczona w art. 78 projektu ustawy, przewidująca zmiany w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (dalej: ustawa o prawach pacjenta). W poprzednich, znanych samorządowi lekarskiemu, wersjach projektu ustawy o wspieranym podejmowaniu decyzji nie były przewidziane zmiany w ustawie o prawach pacjenta. Obecnie zamieszczone w ustawie propozycje zmian w ustawie o prawach pacjenta nie były w żaden sposób konsultowane z samorządem lekarskim.	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Odnosząc się do proponowanych zmian w ustawie o prawach pacjenta, zastrzeżenia budzi proponowane brzmienie art. 9 ust. 2a ustawy o prawach pacjenta, gdzie przewiduje się, że: „<i>Prawo do informacji, o której mowa w ust. 2 przysługuje także przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, kuratorowi reprezentującemu albo pełnomocnikowi rejestrowanemu, jeżeli wynika to z zakresu ich umocowania</i>”. Ten przepis jest niezgodny z projektowanym art. 109¹⁰ § 2 i 3 kodeksu cywilnego, który przewiduje, że pełnomocnik rejestrowany będzie miał umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo braku zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne, a <u>pełnomocnictwa rejestrowanego nie będzie można ograniczyć</u> ze skutkiem wobec osób trzecich. Skoro zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego nie można ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich, a jego zakres jest zawsze jednakowy i wynika z treści ustawy, to nie wiadomo, dlaczego przed udostępnieniem pełnomocnikowi rejestrowanemu informacji o stanie zdrowia pacjenta (w trybie art. 9 ust. 2a ustawy o prawach pacjenta) należy badać zakres umocowania pełnomocnika rejestrowanego. W podobny sposób niezasadnie odniesiono się do	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zakresu umocowania pełnomocnika rejestrowanego w projektowanym art. 10, art. 12a, art. 14, art. 17 ust. 2, art. 22 ust. 2, art. 26 ust. 1, art. 28 ust. 2a oraz art. 31 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta.	
35.	Państwowa Komisja Wyborcza	Art. 86 - Kodeks wyborczy	Państwowa Komisja Wyborcza pragnie przy tym zwrócić uwagę na pewne wątpliwości wynikające z projektu. Zgodnie z art. 62 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych. W związku z tym Państwowa Komisja Wyborcza wyraża ocenę, że projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji w zakresie zastąpienia ubezwłasnowolnienia instrumentami wspieranego podejmowania decyzji, w kontekście proponowanej zmiany art. 10 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365), powinien zostać poddany gruntownej ocenie pod kątem jego zgodności ze wskazanym wyżej przepisem Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.	Wyjaśnienia do uwagi / uwaga częściowo uwzględniona W ocenie projektodawcy art. 62 ust. 2 Konstytucji nie uniemożliwia prowadzenia prac nad projektem ustawy zastępującej instytucję ubezwłasnowolnienia instrumentami wspieranego podejmowania decyzji. Przedmiotowy przepis Konstytucji nie powinien być bowiem rozumiany jako regulacja uniemożliwiająca ustawodawcy zwykłemu wprowadzenie zmian w cywilnoprawnej instytucji ubezwłasnowolnienia, w tym w zakresie zastąpienia jej innym rozwiązaniem prawnym³.

³ Zob. też Małgorzata Balwicka Szczyrba, Anna Sylwestrzak, Uniwersytet Gdański, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, Gdańskie Studia Prawnicze, Tom XL, 2018, strona 154.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Państwowa Komisja Wyborcza zwraca również uwagę, że projekt nie przewiduje zmiany art. 3 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300), zgodnie z którym nie mają prawa udziału w referendum osoby ubezwłasnowolnione prawomocnym orzeczeniem sądowym. Ewentualne dodanie do projektu zmiany tego przepisu musi zostać poprzedzone analogiczną do wskazanej wyżej analizą w kontekście zgodności nowego brzmienia przepisu z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Państwowa Komisja Wyborcza wyraża także wątpliwość dotyczącą rozbieżności w: 1) art. 27 pkt 10 lit. b projektu, dotyczącym brzmienia art. 605¹⁰ § 2 Kodeksu cywilnego, 2) art. 86 projektu, dotyczącym art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego, 3) art. 134 pkt 2 projektu. Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 605¹⁰ § 2 Kodeksu cywilnego w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd orzeka w przedmiocie przysługiwania czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy. Natomiast w art. 86 projektu, dotyczącym zmiany art. 10 § 2	Na skutek uwagi projektu uzupełniono o zmiany wynikowe w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300). Na skutek uwagi dotyczącej rozbieżności w poszczególnych przepisach projektu w zakresie biernego i czynnego prawa wyborczego dokonano zmiany projektu, poprzez nadanie art. 605(10) par. 2 k.p.c., brzmienia: <i>„W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego do wszelkich spraw sąd może orzec o pozbawieniu osoby wspieranej prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r.</i>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pkt 3 Kodeksu wyborczego, jest mowa o osobie pozbawionej praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego, a więc bez wskazywania rodzaju prawa wyborczego, którego ma być pozbawiona dana osoba. Jednocześnie w art. 134 pkt 2 projektu wskazano, że osoby, o których mowa w pkt 1, nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy. Wskazać przy tym należy, że zgodnie z art. 11 Kodeksu wyborczego jednym z warunków posiadania biernego prawa wyborczego jest posiadanie czynnego prawa wyborczego. Wątpliwości może budzić, czy w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego, o czym mowa w projektowanym art. 605¹⁰ § 2 Kodeksu cywilnego, sąd orzeka w przedmiocie przysługiwania czynnego i biernego prawa wyborczego łącznie (tj. praw wyborczych, o których mowa w projektowanym art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego), czy też może np. orzec o przysługiwaniu jedynie czynnego prawa wyborczego. Państwowa Komisja Wyborcza zakłada, że w przypadku, gdy w projekcie jest mowa o czynnym i biernym prawie wyborczym, należy przez to rozumieć ogólnie prawa wyborcze, a więc zarówno	<i>poz. 365), jeżeli stan zdrowia tej osoby wskazuje, że nie będzie ona mogła świadomie realizować tego prawa. Pozbawienie prawa wybierania skutkuje także pozbawieniem prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300). Pozbawienie prawa wybierania następuje na czas trwania kurateli reprezentującej.”</i> Skoro wprost z Kodeksu wyborczego wynika, że jednym z warunków posiadania biernego prawa wyborczego jest prawo wybierania, w ocenie projektodawcy wystarczające jest, by sąd orzekał jedynie w przedmiocie prawa wybierania. W następstwie tej zmiany ujednolicono pozostałe przepisy projektu. Projektodawca przesądził, że pozbawienie prawa wybierania w rozumieniu przepisów Kodeksu wyborczego, skutkuje pozbawieniem prawa do udziału w referendum ogólnokrajowym.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			czynne prawo wyborcze, jak też bierne prawo wyborcze. Komisja wyraża jednak pogląd, że przyjęta terminologia w tym zakresie powinna zostać ujednolicona i precyzyjnie przesadzona w przepisach projektu, tak aby sąd orzekający w przedmiocie przysługiwania czynnego i biernego prawa wyborczego nie miał w tej sprawie żadnych wątpliwości. Państwowa Komisja Wyborcza zwraca również uwagę na kolejną kwestię związaną z art. 134 projektu w dziale Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe. Z powołanego art. 134 pkt 1 i 2 projektu wynika, że jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy sąd prawomocnie orzekł o ubezwłasnowolnieniu, w dniu wejścia w życie ustawy osoby ubezwłasnowolnione całkowicie stają się osobami wspieranymi i dotychczasowy opiekun prawny staje się z mocy prawa, na okres 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia wszelkich spraw w imieniu osoby, dla której został ustanowiony, a także iż osoby te nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy. Natomiast z pkt 3 tego przepisu wynika, że osoby ubezwłasnowolnione częściowo stają się osobami wspieranymi i dotychczasowy kurator dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo	Dokonano zmiany art. 136 ustawy pkt 3 poprzez wskazanie, że osoby tymczasowo wspierane, o których mowa w pkt 1 i 2 nie mają prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy ani prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			staje się z mocy prawa, na okres 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia spraw określonego rodzaju upoważnionym do wyrażania zgody na czynności prawne dokonywane przez osobę, dla której został ustanowiony i w zakresie wynikającym z orzeczenia sądu o ustanowieniu kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej. Przepisy projektu nie przewidują natomiast utraty czynnego i biernego prawa wyborczego, odmiennie niż w odniesieniu do osób ubezwłasnowolnionych całkowicie. Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, że zgodnie z obowiązującym art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego nie ma prawa wybierania osoba ubezwłasnowolniona prawomocnym wyrokiem sądu. Powyższy przepis dotyczy zatem zarówno osób ubezwłasnowolnionych całkowicie, jak i częściowo. Mając powyższe na uwadze Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że proponowany przepis przejściowy budzi wątpliwości w zakresie jego zgodności z obowiązującym art. 62 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej również ta kwestia wymaga gruntownej analizy i oceny konstytucjonistów.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
34.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 87	Kluczową kwestią zawartą w projekcie jest udział w życiu politycznym i publicznym. W celu realizacji w pełnym zakresie równej zdolności do czynności prawnych we wszystkich aspektach życia, istotne jest uznanie zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnościami w życiu publicznym i politycznym (art. 29). Oznacza to, że zdolność decyzyjna danej osoby nie może stanowić uzasadnienia dla jakichkolwiek form pozbawienia osób z niepełnosprawnościami możliwości wykonywania przysługujących im praw politycznych, w tym czynnego i biernego prawa wyborczego, a także prawa do zasiadania w komisji wyborczej 8 [Komentarz ogólny nr 1, pkt 44]. Rozwiązanie dotyczące czynnego i biernego prawa wyborczego osób, które w świetle obecnie obowiązujących regulacji prawnych mają status osób ubezwłasnowolnionych, w omawianym projekcie zasadniczo różni się od rozwiązania zawartego w pierwotnej wersji projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji 9 [9Zob. opinia RPO z 13.01.2025 r., znak IV.7024.52.2024.KD, s. 20-24. Wszystkie dokumenty wytworzone przez Rzecznika Praw Obywatelskich powołane w nin. piśmie są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej RPO (https://bip.brpo.gov.pl/pl)] i wydaje się krokiem	Wyjaśnienie do uwagi. Na skutek zgłoszonych uwag (m.in. PKW) projekt uzupełniono o zmiany wynikowe w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300). W celu ochrony powszechności prawa wyborczego dokonano zmiany projektu, poprzez nadanie art. 605(10) par. 2 k.p.c., brzmienia: <i>W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego do wszelkich spraw sąd może orzec o pozbawieniu osoby wspieranej prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz. 721, 1572 i 1907), jeżeli stan zdrowia tej osoby wskazuje, że nie będzie ona mogła świadomie realizować tego prawa. Pozbawienie prawa wybierania skutkuje także pozbawieniem prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300). Pozbawienie prawa wybierania</i>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			w kierunku większego upodmiotawiania takich osób. Obecnie, w proponowanym brzmieniu art. 605 ¹⁰ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej jako: k.p.c.) wskazano, iż „[w] postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd orzeka w przedmiocie przysługiwania czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz. 721, 1572 i 1907)”. Projektowane regulacje (art. 86 projektu) przewidują także zmianę brzmienia art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego. W proponowanym brzmieniu przepis uzyskalby treść: nie ma prawa wybierania osoba „3) pozbawiona praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego”. W projekcie zaproponowano także przepis przejściowy dotyczący omawianej materii. W art. 134 pkt 2 projektu wskazano, że „[j]eżeli przed dniem wejścia w życie ustawy sąd prawomocnie orzekł o ubezwłasnowolnieniu, w dniu wejścia w życie ustawy: „2) osoby, o których mowa w pkt 1 [osoby ubezwłasnowolnione całkowicie] nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy”. W uzasadnieniu projektu wskazano, iż „[p]rzyjęte rozwiązanie	<i>następuje na czas trwania kurateli reprezentującej.</i> W wyniku uwagi projektodawca zdecydował się na doprecyzowanie przepisu poprzez wskazanie, że sąd może pozbawić prawa wybierania tylko wówczas, gdy ustanawia kuratora reprezentującego do wszelkich spraw i tylko, jeżeli stan zdrowia osoby, dla której ustanawia się kuratora reprezentującego wskazuje, że nie będzie ona mogła świadomie realizować tego prawa. Skoro wprost z Kodeksu wyborczego wynika, że jednym z warunków posiadania biernego prawa wyborczego jest posiadanie prawa wybierania, w ocenie projektodawcy wystarczające jest, by sąd orzekał jedynie w przedmiocie prawa wybierania. W następstwie tej zmiany ujednolicono pozostałe przepisy projektu. Projektodawca przesądził, że pozbawienie prawa wybierania w rozumieniu przepisów Kodeksu wyborczego, skutkuje pozbawieniem prawa do udziału w referendum ogólnokrajowym.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pozwala na indywidualną ocenę zdolności intelektualnej (umysłowej) w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych” (s. 73). W projekcie nie przewidziano szczególnych przesłanek materialnych ani szczególnej procedury w zakresie orzeczenia w przedmiocie przysługiwania czynnego i biernego prawa wyborczego. a. Standardy prawne stosowane przy ocenie rozwiązań dotyczących czynnego i biernego prawa wyborczego zawartych w projekcie Przy ocenie proponowanych rozwiązań należy zwrócić uwagę na standardy określone w Konstytucji RP10 [10 Art. 30, art. 31 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 2 w zw. z art. 62 ust 1 i 2 Konstytucji RP.], Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej11 [11 art. 39 ust. 2 w zw. z art. 21 ust. 1 w zw. z art. 26 ust. 1 Karty Praw Podstawowych.] , Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami 2006 r. 12 [12 art. 29 pkt a Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami.] oraz art. 3 Protokołu dodatkowego nr 1 do Europejskiej konwencji praw człowieka (dalej jako: EKPCz). Nie jest konieczne przywołanie w tym miejscu rozbudowanej argumentacji wspierającej tezę, iż automatyczne lub arbitralne pozbawienie praw wyborczych osób ubezwłasnowolnionych jest nieproporcjonalnym	Dokonano zmiany art. 136 ustawy pkt 3 poprzez wskazanie, że osoby tymczasowo wspierane, o których mowa w pkt 1 i 2 nie mają prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy ani prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300). Pracom nad opiniowanym projektem ustawy nie mogą towarzyszyć równoległe prace nad zmianą art. 62 ust. 2 Konstytucji z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 235 Konstytucji: Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			środkiem ingerencji, naruszającym m.in. ww. wzorce i godzącym w istotę prawa wyborczego tych osób, bowiem argumentacja w tym zakresie była wielokrotnie prezentowana w stanowiskach RPO13 [13 W szczególności zob. opinia RPO dotycząca projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (druk senacki nr 490) z dnia 8 listopada 2021 r. (znak VII.602.14.2014.CW) oraz stanowisko RPO w sprawie przed TK o sygn. SK 23/18 (znak: IV.7024.23.2018.MK).] . Biorąc pod uwagę uzasadnienie projektu, można stwierdzić, że jest ona znana i akceptowana przez projektodawcę, którego deklarowanym celem jest wzmocnienie gwarancji poszanowania podmiotowości osób z niepełnosprawnościami, w tym przeciwdziałanie „arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych”. Na aktualności nie straciły uwagi RPO dotyczące relacji rozwiązań z projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji w zakresie prawa wyborczego do art. 62 ust. 2 Konstytucji RP, wyrażone w opinii do poprzedniej wersji opiniowanego projektu ustawy 14 [sprawie przed TK o sygn. SK 23/18 (znak: IV.7024.23.2018.MK). 14 Opinia RPO dot. projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji z dnia 13.01.2025 r. (znak IV.7024.52.2024.KD), s. 20-24.] . W powyższym	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			stanowisku wskazano przede wszystkim, że art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłego utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji. Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłego utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści. Zgodnie z art. 62 ust. 2 Konstytucji RP „[p]rawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych”. Warto przytoczyć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 7 marca 2007 r., sygn. akt K 28/05, odnosząc się do kwestii rozumienia pojęcia ubezwłasnowolnienie, wskazał, że instytucja ubezwłasnowolnienia ma „charakter częściowy i w dużej mierze nawiązuje do istniejących już w momencie uchwalania konstytucji, dobrze ugruntowanych rozwiązań cywilnoprawnych. Przejawia się na dwóch głównych płaszczyznach. Po pierwsze, ubezwłasnowolnienie i wiążące się z nim	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ograniczenie praw publicznych wywiera istotne skutki w sferze konstytucyjnych praw politycznych osób ubezwłasnowolnionych. (...) Odebranie osobom ubezwłasnowolnionym wskazanych praw politycznych wynika z założenia, że osoby, które z powodu choroby umysłowej, upośledzenia lub innych zaburzeń psychicznych nie mogą samodzielnie i racjonalnie kierować swoim własnym postępowaniem i decydować o swoich osobistych sprawach (...), nie powinny również mieć wpływu na rozstrzyganie spraw publicznych dotyczących dobra wspólnego, na kierowanie sprawami państwa i wspólnot samorządowych. (...) Po drugie, osoby ubezwłasnowolnione powinny być zasadniczo traktowane jako osoby niepełnosprawne, którym należy się pomoc w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69 Konstytucji)”. Jednocześnie nie wolno pominąć okoliczności, że interpretacja art. 62 ust. 2 Konstytucji, posługującego się pojęciem „ubezwłasnowolnienie”, powinna uwzględniać przepisy wiążących Polskę przepisów prawa międzynarodowego¹⁵ [15 Zob. opinia RPO dotycząca projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (druk senacki nr 490) z dnia 8 listopada 2021 r. (znak VII.602.14.2014.CW)] . Interpretacja Konstytucji nie może bowiem	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			abstrahować od kontekstu międzynarodowego, w jakim funkcjonują poszczególne instytucje prawne. Wymaga tego art. 9 Konstytucji, zgodnie z którym powinnością władz publicznych jest respektowanie wiążącego Polskę prawa międzynarodowego. Oznacza to, że wykładnia pojęć konstytucyjnych, jak również sposób wdrożenia regulacji konstytucyjnych do systemu prawnego, nie może prowadzić do skutków, które nie dałyby się pogodzić z wiążącymi Polskę aktami prawa międzynarodowego, zwłaszcza ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. Ma to miejsce przede wszystkim wówczas, gdy chodzi o przepisy konstytucyjne wprowadzające ograniczenia w korzystaniu z wolności lub praw obywatelskich – a takim przepisem jest art. 62 ust. 2 Konstytucji. W związku z powyższym szczególną uwagę należy zwrócić na kwestię konieczności określenia właściwych przesłanek pozbawienia praw wyborczych w zindywidualizowanym postępowaniu sądowym, która jest dostrzegalna w orzecznictwie Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, ale także np. Niemieckiego Federalnego Trybunału Konstytucyjnego i Austriackiego Trybunału Konstytucyjnego. W pierwszej kolejności należy wskazać, że standard ochrony praw wyborczych osób z	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			niepełnosprawnościami w kontekście wpływu zindywidualizowanej oceny zasadności pozbawiania ich praw wyborczych nie jest jednolity. Standard uniwersalny wypracowany przez Komitet ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami w oparciu o przepisy KPON jest w tym kontekście zauważalnie wyższy niż standard określony w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oparty na art. 3 Protokołu dodatkowego nr 1 do EKPCz. Przede wszystkim KPON opiera się na modelu równości włączającej, co oznacza między innymi całkowite uznanie wymiaru ludzkiego osób z niepełnosprawnością poprzez pełne ich włączenie i udział w społeczeństwie. W praktyce równoznaczne jest to m.in. z koniecznością zagwarantowania dostępności procedury wyborczej dla osób z niepełnosprawnością na wszystkich jej etapach: przed, w trakcie oraz po wyborach¹⁶ [16 Komentarz ogólny Nr 6 (2018) na temat równości i niedyskryminacji Komitetu ds. Praw Osób z niepełnosprawnościami § 11 i § 70.] . W tym kontekście należy przywołać orzeczenie Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami z dnia 9 września 2013 roku, w sprawie Zsolt Bujdosó i inni przeciwko Węgrom¹⁷ [17 UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities, Communication No. 4/2011,	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			CRPD/C/10/D/4/2011, 20 września 2013 r.] , w którym wskazano, że „pozbawienie czynnego prawa wyborczego z uwagi na postrzeganą lub rzeczywistą niepełnosprawność psychospołeczną lub intelektualną, w tym jego ograniczenie na podstawie indywidualnej oceny, stanowi dyskryminację ze względu na niepełnosprawność w rozumieniu art. 2 Konwencji” (pkt 9.4). Inaczej do kwestii tej podchodzi Europejski Trybunał Praw Człowieka. W tym kontekście warto przywołać wyrok z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie Strøbye i Rosenlind przeciwko Danii ¹⁸ [18 Wyrok z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie Strøbye i Rosenlind, nr skargi 25802/18 i 27338/18.], w którym ETPCz dopuścił możliwość pozbawienia praw wyborczych w ramach ogólnej procedury ubezwłasnowolnienia bez tworzenia odrębnego postępowania dotyczącego ściśle kwestii zdolności podejmowania decyzji wyborczych. Taka decyzja była motywowana m.in. tym, że procedura przed sądem duńskim zakładała dokonanie dogłębnej oceny proporcjonalności oraz obowiązek przyjęcia najmniej restrykcyjnego środka wraz z możliwością uchylecia ograniczenia praw (pkt 100 wyroku), a także z uwagi na to, że ograniczenie praw wyborczych dotyczyło niewielkiej liczby osób (pkt 107) oraz że prawo duńskie nie przewidywało ogólnego wyłączenia praw	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wyborczych wobec wszystkich osób ze stwierdzoną niepełnosprawnością umysłową (pkt 113). Równocześnie analiza stosowania standardu ochrony praw wyborczych osób z niepełnosprawnościami przez ETPCz pozwala na stwierdzenie, iż w najnowszym orzecznictwie czerpie on ze standardu uniwersalnego, korzystając z dorobku Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami¹⁹ [19 Zob. A. Hauser, Międzynarodowe standardy dotyczące głosowania przez osoby z niepełnosprawnościami, „Studia Wyborcze”, 2023 r., t. 35, s.34-35.] . Przykładowo w sprawie Arnar Helgi Lárusson przeciwko Islandii²⁰ [20 Wyrok ETPCz z dnia 31 maja 2022 r. w sprawie Arnar Helgi Lárusson p. Islandii, skarga nr 23077/19.] , dotyczącej braku dostępu do budynków przez osobę poruszającą się na wózku, Trybunał stwierdził, że EKPCz „powinna, na ile jest to możliwe, być interpretowana w zgodzie z innymi normami prawa międzynarodowego, którego sama tworzy część [...] i z tego względu przepisy dotyczące praw osób z niepełnosprawnościami określone w KPON powinny, wraz z innymi stosownymi źródłami, zostać wzięte pod uwagę” (pkt 57). Pewne inspiracje z KPON można też dostrzec w uzasadnieniu wyroku Caamaño Valle przeciwko Hiszpanii²¹ [21 Wyrok ETPCz dnia 11 maja 2021	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			r. w sprawie Caamaño Valle p. Hiszpanii, skarga nr 43564/17.], w którym Trybunał podkreślił, że wszelkie ograniczenia praw wyborczych osób z niepełnosprawnością intelektualną, choć co do zasady dopuszczalne, mogą być oparte jedynie na indywidualnej sądowej ocenie ich zdolności kognitywnych, przy czym „niepełnosprawność umysłowa prowadząca do orzeczenia ubezwłasnowolnienia częściowego nie może stanowić jedyne uzasadnienie dla odebrania praw wyborczych” (pkt 69 wyroku). Ograniczenie takie może być dokonane na podstawie stwierdzenia braku zrozumienia znaczenia głosu oraz podatności na wpływ w ramach dogłębnej i indywidualnej oceny zdolności danej osoby (pkt 73). Niezależnie od przyjętego systemu podejmowania takiej decyzji, jak podkreślił Trybunał, prawo krajowe musi zapewniać, że pozbawienie praw wyborczych dotyczy „jedynie tych osób, które są rzeczywiście niezdolne do podjęcia wolnej i samodzielnej decyzji wyborczej” (pkt 75) oraz nie opiera się jedynie na przesłance przynależności do określonej grupy osób (pkt 77). Równocześnie stwierdzenie braku naruszenia art. 3 Protokołu dodatkowego nr 1 do EKPCz w nin. sprawie stanowiło podstawę przedstawienia szerokiej argumentacji na rzecz pełnego dostosowania orzecznictwa ETPCz do standardu z	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			KPON w zdaniu odrębnym sędziego Paula Lemmensa. Problem powiązania pozbawienia praw wyborczych z ustanowieniem opiekuna (Betreuer) osoby z niepełnosprawnością był także przedmiotem szczegółowych rozważań Niemieckiego Federalnego Trybunału Konstytucyjnego. Warto zwrócić uwagę szczególnie na tę ich część, która dotyczy zgodności pozbawienia czynnego prawa wyborczego osób, dla których w stosownej procedurze sądowej ustanowiono „opiekuna do zarządzania wszystkimi sprawami”. W wyroku z dnia 29 stycznia 2019 r. sygn. 2 BvC 62/14 FTK orzekł²² [22 Zob. https://www.bverfg.de/e/cs20190129_2bvc006214_en, wersja w j. angielskim, tłum. wł., dostęp: 08.04.2025 r.], że pozbawienie praw wyborczych takich osób narusza zarówno zasadę powszechności prawa wyborczego, jak i zakaz dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność. Osnowę argumentacji FTK stanowiły rozważania o stosowaniu kryteriów nienadających się do badania zasadności pozbawienia praw wyborczych. FTK stwierdzając niekonstytucyjność przedmiotowych regulacji, oparł się na dwóch zasadniczych argumentach. Po pierwsze, Trybunał wskazał, że oceniany przepis wiąże wyłączenie prawa do głosowania z okolicznością orzeczenia w	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przedmiocie ustanowienia opiekuna, podczas gdy zasady tego postępowania zakazują ustanowienia opiekuna w tych przypadkach, w których osoba z niepełnosprawnościami może być w stanie zarządzać swoimi sprawami samodzielnie w niezbędnym zakresie, w szczególności gdy dana osoba wypełniła trwale pełnomocnictwo lub jest nadal zdolna do jego wypełnienia i jeśli istnieje osoba, która jest chętna i odpowiednia do wykonania tego zadania i cieszy się zaufaniem danej osoby (pkt 111). Taka sytuacja w rzeczywistości prowadzi do nieuzasadnionego zróżnicowania: wynika to z faktu, że osoba z niepełnosprawnością, dla której ustanowiono opiekuna, traci prawo do głosowania, podczas gdy osoba będąca w takiej samej sytuacji zdrowotnej, której nie wyznaczono opiekuna tylko ze względu na korzystanie z innego rodzaju wsparcia, takiego prawa nie może stracić (zob. pkt 103 i 111). Podkreślenia wymaga, że tożsama kwestia była także przedmiotem orzecznictwa Austriackiego Trybunału Konstytucyjnego, który także zakwestionował konstytucyjność takiego rozwiązania ustawowego²³ [23 Wyrok z dnia 7 października 1987 r. sygn. G 109/87, Rechtsinformationssystem des Bundes (RIS), pkt 2.2.1. - tłum. wł., dostęp: 10.04.2025 r.]. Po drugie, FTK zauważył, że „zdolności umysłowe i zdolność	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			do komunikacji wymagane do podjęcia samodzielnej decyzji wyborczej nie są oceniane w procedurze wyznaczania opiekuna” (pkt 95). Założenie ustawodawcy, że kryterium konieczności powołania opiekuna we wszystkich sprawach pozwala na przyjęcie, że osoba objęta opieką nie posiada zdolności umysłowych niezbędnych do uczestnictwa w procesie komunikacji demokratycznej jest niewiarygodne (pkt 99). Aby taka ingerencja w prawa osób z niepełnosprawnościami była uzasadniona „wymagałaby przekonującego powodu; konkretny projekt przepisu musiałby uwzględniać wymogi konstytucyjne dotyczące kategoryzacji ustawowej i musiałby być konieczny dla uwzględnienia szczególnej sytuacji wynikającej z niepełnosprawności oraz dla pozbawienia praw wyborczych osób, które nie są wystarczająco zdolne do uczestnictwa w procesie komunikacji demokratycznej ze względu na swoją niepełnosprawność, w celu zabezpieczenia funkcji wyborów jako procesu integracyjnego” (pkt 111). b. Ocena RPO Oceniając projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji po zmianach (projekt z dnia 25 marca 2025 r.) w zakresie regulacji czynnego i biernego prawa wyborczego, należy zwrócić uwagę na dwie kwestie: (1)	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			konsekwencje przepisu intertemporalnego – art. 134 pkt 2 projektu; (2) procedurę pozbawienia prawa wyborczego – jej założenia i kryteria oceny. (1) Konsekwencje przepisu intertemporalnego Jak wskazano wyżej, zgodnie z art. 134 pkt 2 projektu „[j]eżeli przed dniem wejścia w życie ustawy sąd prawomocnie orzekł o ubezwłasnowolnieniu, w dniu wejścia w życie ustawy: „2) osoby, o których mowa w pkt 1 [osoby ubezwłasnowolnione całkowicie] nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy”. Powyższe ograniczenie w zakresie korzystania z praw wyborczych dotyczy jedynie osób całkowicie ubezwłasnowolnionych – w odniesieniu do osób ubezwłasnowolnionych częściowo przewidziano jedynie, że „stają się [one] osobami wspieranymi i dotychczasowy kurator dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo staje się z mocy prawa, na okres 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia spraw określonego rodzaju upoważnionym do wyrażania zgody na czynności prawne dokonywane przez osobę, dla której został ustanowiony i w zakresie wynikającym z orzeczenia sądu o ustanowieniu kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej” (art. 134 pkt 3 projektu). Dostrzegając konieczność wprowadzenia	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			rozwiązań przejściowych, wątpliwości RPO budzi zawarty w tej regulacji automatyzm dotyczący utrzymania stanu, w którym osoby obecnie ubezwłasnowolnione całkowicie, po wejściu w życie ustawy, wciąż pozbawione będą czynnego i biernego prawa wyborczego. Takie rozwiązanie wydaje się być sprzeczne z zasadniczym celem projektu w omawianym zakresie, bowiem nie tylko nie „zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych”, ale umożliwia dalsze stosowanie takiej praktyki. Zakładając, że kwestia pozbawienia praw wyborczych osób obecnie ubezwłasnowolnionych całkowicie będzie oceniana 5 lat po wejściu w życie ustawy, jako element zasadności ustanowienia kuratora reprezentującego dla tych osób, samo pozbawienie ich praw wyborczych w tym okresie od dnia wejścia w życie ustawy przyniesie dwa jednoznacznie negatywne skutki. Po pierwsze, takie rozwiązanie prowadzić będzie do utrzymania stanu, w którym dziesiątki tysięcy ludzi pozbawione są praw wyborczych w sytuacji, w której możliwość wykonywania tych praw nie była uprzednio badana w stosownej procedurze, będąc automatyczną konsekwencją ubezwłasnowolnienia ²⁴ [24 Biorąc pod uwagę, że w projekcie wskazano, iż ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia,	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			prawdopodobne jest, że przy zastosowaniu normy z art. 134 pkt 2 projektu osoby z niepełnosprawnościami pozbawione praw wyborczych w konsekwencji orzeczeń całkowitego ubezwłasnowolnienia nie będą mogły głosować ani kandydować w wyborach do Sejmu i Senatu w 2027 roku i w 2031 roku, wyborach na Prezydenta RP w 2030 roku, wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego w 2029 roku i wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2029 roku.] . Rygoryzm ten częściowo łagodzi możliwość wcześniejszego, tj. przed upływem 5 lat, poddania ocenie sądu zasadności utrzymywania tymczasowej kurateli w dotychczasowym kształcie, np. na wniosek osoby korzystającej ze wsparcia. Po drugie, akceptacja automatycznego pozbawienia praw wyborczych na podstawie szeroko zakrojonych kryteriów (o czym niżej) może zaburzyć proces dowodzenia w postępowaniu, o którym mowa w projektowanym art. 60510 k.p.c., zachęcając składy orzekające do „zatwierdzenia” decyzji sądu orzekającego w przeszłości o ubezwłasnowolnieniu. Nie bez znaczenia pozostaje w tym kontekście okoliczność, iż orzekanie w przedmiocie ustanowienia kuratora odbywać się będzie zgodnie z projektem w sądzie rejonowym orzekającym w składzie jednoosobowym, który to skład, odmawiając	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pozbawienia praw wyborczych osoby wspieranej, będzie musiał wydać orzeczenie o kierunku – w tym zakresie – przeciwnym do uprzedniego orzeczenia sądu okręgowego (do września 2023 r. – wydawanego w składzie zawodowym trzyosobowym)²⁵ [25 Zob. opinia RPO dot. projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji z dnia 13.01.2025 r. (znak IV.7024.52.2024.KD), s. 19.] . Powyższych konkluzji nie zmienia okoliczność, że przepis ten dotyczy wyłącznie osób ubezwłasnowolnionych całkowicie. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w ewidencji spraw o ubezwłasnowolnienie w sądach okręgowych²⁶ [26 Ewidencja spraw o ubezwłasnowolnienie w sądach okręgowych – I instancja w latach 2004 –2023, Wydział Statystycznej Informacji Zarządczej, Departament Strategii i Funduszy Europejskich Ministerstwa Sprawiedliwości, https://isws.ms.gov.pl/pl/bazastatystyczna/opracowanie/wieloletnie/download,2853,62.html [dostęp z dnia 15 kwietnia 2025 r.], w 2023 r. orzeczono 9 403 ubezwłasnowolnień całkowitych oraz 602 ubezwłasnowolnienia częściowe. Podobna dysproporcja powtarzała się w latach poprzednich, co może wskazywać na preferencję orzekania ubezwłasnowolnienia całkowitego, niekoniecznie związanej jedynie z kryteriami natury	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			merytorycznej. Badanie przeprowadzone w 2001 r. przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym (obecnie: Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną) i Klinikę Prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, wykazało brak korelacji pomiędzy stopniem niepełnosprawności intelektualnej a orzekanym rodzajem ubezwłasnowolnienia²⁷ [27 R. Grzejszczak, M. Szeroczyńska, „Ubezwłasnowolnienie i inne formy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w Polsce - teoria i praktyka”, w: „Jeśli nie ubezwłasnowolnienie, to co? Prawne formy wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną”, Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego, Warszawa 2012, s. 76-77.]. Oznacza to, że niezależnie od tego, czy osoba ma głęboki czy umiarkowany stopień niepełnosprawności intelektualnej, najprawdopodobniej była w przeszłości ubezwłasnowolniona całkowicie. W mojej opinii ograniczenia w zakresie czynnego i biernego prawa wyborczego nie mogą mieć miejsca bez przeprowadzenia zindywidualizowanego postępowania w oparciu o stosownie określone kryteria. Tylko takie założenie byłoby zgodne z zakazem automatycznego pozbawienia praw	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wyborczych wynikającym z wiążących Polskę aktów prawa międzynarodowego, przede wszystkim Protokołu dodatkowego nr 1 do EKPCz. (2) Procedura pozbawienia praw wyborczych Odnosząc się do przyjętej w projekcie regulacji dotyczącej pozbawiania praw wyborczych, wskazać należy na następujące kwestie. Po pierwsze, zestawienie proponowanych art. 605¹⁰ § 1 k.p.c. i 16 § 5 Kodeksu cywilnego (dalej jako: k.c.) wskazuje, że projektowane rozwiązania mogą budzić analogiczne zastrzeżenia, jak regulacje niemieckie i austriackie, o których mowa była wyżej. Zgodnie z projektem drugi z ww. przepisów przybierze treść: „[s]ąd nie ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli interesy osoby potrzebującej wsparcia są wystarczająco chronione w inny sposób. W szczególności sąd nie ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli został umocowany pełnomocnik rejestrowany”. Tym samym, analogicznie do ww. orzeczeń należy podnieść wątpliwość co do zachowania zasady równości między osobami, dla których wyznacza się kuratora reprezentującego (w stosunku do których sąd może orzec o pozbawieniu praw wyborczych) oraz osobami, dla których nie ustanawia się kuratora reprezentującego nie ze względu na inny typ lub natężenie niepełnosprawności, a jedynie ze względu na to, że	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ich interesy są wystarczająco chronione w inny sposób, np. jeżeli został dla nich umocowany pełnomocnik rejestrowany. Powyższe może doprowadzić do istotnego zróżnicowania praw podmiotów podobnych (osób, których niepełnosprawność w podobny sposób wpływa na możliwość samodzielnego podejmowania decyzji wyborczej) na podstawie kryterium nie relewantnego, tj. uprzedniego korzystania z innych form wsparcia, np. pełnomocnika rejestrowanego. Po drugie, powyższy przegląd argumentacji instytucji ochrony praw człowieka prowadzi do wniosku, że sama indywidualna sądowa ocena zasadności pozbawienia praw wyborczych w związku z niepełnosprawnością może nie być wystarczającą gwarancją ochrony praw takich osób. Przy założeniu, że takie pozbawienie jest generalnie możliwe, pozbawienie praw wyborczych musi odbywać się na podstawie jasnych i niedyskryminacyjnych kryteriów w postępowaniu wykluczającym wszelki automatyzm. Brak uwzględnienia w ocenianym projekcie odrębnych przesłanek materialnych orzeczenia w przedmiocie pozbawienia czynnego lub biernego prawa wyborczego może z kolei doprowadzić do nieuzasadnionego, w praktyce automatycznego orzekania pozbawienia praw wyborczych jako elementu orzeczenia o	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ustanowieniu kuratora reprezentującego. Z racji braku określenia tego rodzaju przesłanek szczególnych można domniemywać, że kryterium, którym sąd będzie musiał posłużyć się w tym zakresie, będzie ogólne kryterium ustanowienia kuratora reprezentującego określone w proponowanym art. 6056 k.p.c., będące odzwierciedleniem proponowanej treści art. 16 § 2 k.c., zgodnie z którym „[s]ąd ustala w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistość albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową, a także rodzaj spraw, przy prowadzeniu których potrzebne jest wsparcie. Ponadto w postępowaniu tym ustala się, czy osoba ta może w dostateczny sposób samodzielnie chronić swoje prawa lub interesy oraz czy interesy osoby potrzebującej wsparcia są wystarczająco chronione w inny sposób”. Powyższe budzi dalsze wątpliwości. Pierwsza wątpliwość dotyczy szerokości powyższego kryterium oceny. Ogólna „możliwość postrzegania lub oceny rzeczywistości albo samodzielnego kierowania swoim postępowaniem” nie jest tożsama z brakiem zrozumienia znaczenia głosu w wyborach powszechnych czy rzeczywistą niezdolnością do podjęcia wolnej i samodzielnej decyzji wyborczej²⁸ [28 Wyrok ETPCz dnia 11	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			maja 2021 r. w sprawie Caamaño Valle p. Hiszpanii, skargi nr 43564/17), pkt 73- 75.] . Należy także zwrócić uwagę, że z uzasadnienia ocenianego projektu wynika, iż kryterium oceny zawarte w art. 6056 § 1 k.p.c. zostało zaprojektowane w celu ochrony interesu jednostki w kontekście jej codziennego funkcjonowania. Nie bez przyczyny projektodawca wskazywał na obowiązek dokonania przez sąd „wszechstronnej analizy sytuacji życiowej osoby, której postępowanie dotyczy, z uwzględnieniem jej statusu materialnego, rodzinnego i zawodowego oraz podstaw dotychczasowej i przyszłej egzystencji” (s. 49 uzasadnienia). W tym kontekście pojawiają się wątpliwości, czy w postępowaniach w tym przedmiocie będzie miała miejsce rzeczywista ocena zdolności wykonywania czynnego i biernego prawa wyborczego i czy kwesta ta nie stanie się pochodną oceny funkcjonowania osoby wspieranej w realiach życia codziennego²⁹ [29 Zob. opinia RPO dot. projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji z dnia 13.01.2025 r. (znak IV.7024.52.2024.KD), s. 6.]. Druga wątpliwość dotyczy tego, że środki generalnie przydatne do oceny „możliwości postrzegania lub oceny rzeczywistości albo samodzielnego kierowania swoim postępowaniem”, zwłaszcza w kontekście	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			możliwości składania oświadczeń woli w realiach rynkowych, mające na celu zabezpieczenie dóbr i interesów osoby wspieranej, mogą nie nadawać się do weryfikacji zdolności wykonywania prawa wybierania. W szczególności pozbawienie czynnego prawa wyborczego nie może opierać się ani na wymogu wysokich zdolności poznawczych lub intelektualnych, ani na braku wiedzy na temat opcji głosowania, ani na żadnej hipotetycznej nieracjonalności w odniesieniu do takich wyborów³⁰ [30 Zob. wyrok ETPCz dnia 11 maja 2021 r. w sprawie Caamaño Valle p. Hiszpanii, skargi nr 43564/17).]. Takie kryteria naruszałyby bowiem zasadę powszechności wyborów, czyniąc prawo wybierania dostępnym jedynie dla części obywateli, którzy spełnią kryteria określone przez ustawodawcę. Takie określenie kryteriów pozbawienia prawa wybierania mogłoby też zasadnie podlegać krytyce jako czyniące z niepełnosprawności intelektualnej jedyne uzasadnienie dla odebrania praw wyborczych. W tym miejscu warto przypomnieć, że ETPCz w uzasadnieniu wyroku w sprawie Hirst przeciwko Wielkiej Brytanii (nr 2) sformułował wielokrotnie później powtarzaną³¹ [31 Zob. również wyrok w sprawie Frodl p. Austrii z dnia 8 kwietnia 2010 r., Izba (Seksja I), skarga nr 20201/04, § 25; wyrok w sprawie Scoppola p. Włochom (nr 3) z dnia 22 maja	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			2012 r., Wielka Izba, skarga nr 126/05, § 82.] tezę, że prawo wyborcze nie jest przywilejem i ze względu na zasadę powszechności w jego kwestii powinno panować domniemanie włączenia (the presumption of inclusion) 32 [32 Wyrok ETPC z 6.10.2005 r., w sprawie Hirst p. Zjednoczonemu Królestwu (2), skarga nr 74025/01, § 69- 71.] . Trzecia wątpliwość dotyczy braku wskazania w proponowanych przepisach jakiegokolwiek różnicy w zakresie pozbawienia czynnego i biernego prawa wyborczego, co – biorąc pod uwagę różny standard ich ograniczania³³ [33 Wyrok ETPCz z 16.03.2006 r. w sprawie Ždanoka p. Łotwie, skarga nr 58278/00, HUDOC, pkt 115; wyrok ETPCz z 8.07.2010 r. w sprawie Sitaropoulos i Giakoumopoulos p. Grecji, skarga nr 42202/07, HUDOC, pkt. 46.] – nie jest sytuacją pożądaną. Jeśli wolą projektodawcy – o czym może pośrednio świadczyć treść proponowanego art. 60510 § 2 k.p.c. – jest także możliwość pozbawienia osoby, dla której ustanawia się kuratora, wyłącznie biernego prawa wyborczego, kwestia ta powinna przejawiać się w propozycji modyfikacji art. 11 Kodeksu wyborczego. Projektując rozwiązania uprawniające sąd do orzeczenia wyłącznie w zakresie pozbawienia biernego prawa wyborczego, należy mieć na uwadze, że w przypadku wyborów do Sejmu, Senatu i na Prezydenta RP przesłanki	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			biernego prawa wyborczego zostały określone na poziomie konstytucyjnym (odpowiednio: art. 99 ust. 1 i 3, art. 99 ust. 2 i 3, art. 127 ust. 3 Konstytucji RP). Wydaje się jednak, że kwestia samodzielnego ograniczenia biernego prawa wyborczego nie była dotychczas przedmiotem pogłębionej analizy projektodawcy (o czym świadczy m.in. brak propozycji modyfikacji art. 11 Kodeksu wyborczego i brak ujęcia tej problematyki w uzasadnieniu projektu). Biorąc powyższe pod uwagę w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich celowe jest rozważenie przez projektodawcę: 1. zmiany przepisu przejściowego, tj. art. 134 pkt 2 projektu ustawy, tak by nie zakładał, jak ma to miejsce obecnie, automatyzmu w ograniczaniu praw wyborczych części osób z niepełnosprawnościami; 2. uzupełnienia projektu ustawy poprzez ujęcie w nim odrębnych, jasnych i niedyskryminacyjnych kryteriów orzekania o pozbawieniu czynnego lub biernego prawa wyborczego. W szczególności pozbawienie praw wyborczych nie może opierać się ani na wymogu wyższych zdolności poznawczych lub intelektualnych, ani na braku wiedzy na temat opcji głosowania, ani na ocenie hipotetycznej nieracjonalności w odniesieniu do wyborów politycznych jednostki.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Niezależnie od powyższego ponowienia wymaga postulat, aby pracom nad opiniowanym projektem ustawy towarzyszyły równoległe prace nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji. Tylko bowiem w taki sposób będzie możliwe zrealizowanie intencji projektodawcy zakładającej całkowite wyeliminowanie instytucji ubezwłasnowolnienia z polskiego porządku prawnego.	
35.	Rzecznik Praw Obywatelskich	II. Prawo do wyboru miejsca zamieszkania	Interpretacja przepisów artykułu 12 ust. 3 Konwencji w kontekście prawa do prowadzenia życia w społeczeństwie (art. 19 Konwencji) oznacza, że w ramach wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych należy zastosować podejście oparte na społeczności. Państwa Strony muszą wziąć pod uwagę fakt, że sieci społeczne oraz naturalne wsparcie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami w ich społeczności (w tym ze strony przyjaciół, rodziny i szkół) stanowią kluczowy element wspieranego mechanizmu podejmowania decyzji 34 [34 Komentarz ogólny nr 1, pkt 41] . Wybór i podejmowanie decyzji co do tego, gdzie i z kim będą mieszkać osoby wspierane jest głównym elementem prawa do niezależnego życia i włączenia w społeczeństwo. Własny wybór nie ogranicza się zatem do wyboru miejsca zamieszkania, ale obejmuje wszystkie aspekty	Uwaga nieuwzględniona w zakresie braku możliwości wyznaczenia jako kuratora reprezentującego osoby kierującej placówką całodobową, w której przebywa osoba wspierana. Doświadczenia związane z poszukiwaniem kandydata na opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie wskazują, że należy spodziewać się trudności w znalezieniu odpowiedniego kandydata na kuratora reprezentującego zwłaszcza dla osób samotnych. Z tych przyczyn projektowany art. 11 ustawy przewiduje wiele możliwości poszukiwania kandydata na kuratora reprezentującego, wskazując jednocześnie kolejność tych poszukiwań. Sąd w pierwszej kolejności kieruje się

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			warunków życia danej osoby: rozkład dnia, codzienne czynności, a także sposób życia i styl życia w sferze prywatnej i publicznej, na co dzień oraz w dłuższej perspektywie czasu³⁵ [35 Komentarz ogólny nr 5 Komitetu Praw Osób Niepełnosprawnych do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych na temat niezależnego życia i możliwości włączenia w społeczeństwo, dostępny pod adresem: https://documentsddsny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G17/328/87/PDF/G1732887.pdf?OpenElement [dostęp: 24 kwietnia 2025 r.], pkt 24] . Ponadto osoby z niepełnosprawnościami mogą nie mieć możliwości dokonywania własnych wyborów z powodu braku dostępnych informacji o możliwościach wyboru i/lub z powodu ograniczeń prawnych wynikających z przepisów o sprawowaniu kurateli oraz podobnych norm lub decyzji prawnych, które uniemożliwiają osobom z niepełnosprawnościami wykonywanie zdolności do czynności prawnych. Nawet jeżeli nie istnieją żadne formalne przepisy, to czasami inne osoby, takie jak członkowie rodziny, opiekunowie lub władze lokalne sprawują kontrolę i ograniczają wybory jednostki podejmując decyzje w jej imieniu. ³⁶ [36 Komentarz ogólny nr 5, pkt 26] Obowiązek poszanowania wymaga od Państw-Stron, aby powstrzymały się od bezpośredniej lub	wskazaniem osoby potrzebującej wsparcia, o ile nie jest ono sprzeczne z art. 12. Przepis ten stanowi gwarancję poszanowania woli osoby potrzebującej wsparcia. W braku możliwości ustanowienia kuratora zgodnie z wolą osoby potrzebującej wsparcia, jak również w sytuacji, gdy osoba ta nie wskazuje kandydata na kuratora - sąd zwraca się do osób najbliższych dla osoby wspieranej o wskazanie kandydata na kuratora. Dopiero w braku możliwości znalezienia kandydata na kuratora zgodnie z wolą osoby potrzebującej wsparcia zastosowanie znajdzie przepis regulujący możliwość poszukiwania kandydata na kuratora wśród osób „trzecich”. Podkreślić należy, że krąg tych osób jest bardzo szeroki i w żaden sposób nie daje prymatu przy wyborze żadnemu podmiotowi. Możliwość ustanowienia kuratora wskazanego przez placówkę w której przebywa osoba potrzebująca wsparcia jest jednym z możliwych wyborów dla sądu. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z projektem osoba, dla której zostanie ustanowiony kurator reprezentujący nie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pośredniej ingerencji w wykonywanie prawa do niezależnego życia i włączenia w społeczeństwo oraz od ograniczania tego prawa. Państwa-Strony nie powinny ograniczać ani odmawiać komukolwiek dostępu do niezależnego życia w społeczeństwie, w tym poprzez przepisy, które w sposób bezpośredni lub pośredni ograniczają osobom z niepełnosprawnościami możliwość wyboru miejsca zamieszkania lub tego gdzie, jak i z kim będą mieszkać, albo też ich autonomię 37 [37 Komentarz ogólny nr 5, pkt 47] . W przedstawionym kontekście możliwość wyznaczenia jako kuratora reprezentującego osoby kierującej placówką całodobową, w której przebywa osoba wspierana może budzić wątpliwości w zakresie prawa do niezależnego życia. Szeroko stosowana praktyka pozbawiania zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnościami, co umożliwia innym osobom podejmowanie decyzji o umieszczaniu osób z niepełnosprawnościami w placówkach opiekuńczych. Ponadto osoby kierujące tego rodzaju placówkami posiadają zwykle prawo do decydowania o zdolności do czynności prawnych przebywających tam osób. W takim przypadku wszystkie prawa oraz kontrola nad daną osobą znajdują się w rękach danej placówki. W celu zapewnienia zgodności z postanowieniami	będzie tracić zdolności do czynności prawnych. Wbrew twierdzeniu zgłaszającego uwagę, osoby kierujące placówką nie będą decydowały o zdolności do czynności prawnych przebywających tam osób. Ponadto należy pamiętać, że pełnienie funkcji kuratora podlegać będzie stałej kontroli sądu, który w razie dostrzeżenia nieprawidłowości będzie mógł w każdym czasie zmienić osobę kuratora, niezależnie od czasu na jaki został ustanowiony zmieniany kurator. Uwaga w zakresie zmiany art. 20 pkt 8 oraz art. 109 (12) §.1 pkt 8 została uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Konwencji, a także respektowania praw osób z niepełnosprawnościami, niezbędne jest zatem przeprowadzenie procesu deinstytucjonalizacji oraz przywrócenie zdolności do czynności prawnych wszystkim osobom z niepełnosprawnościami, które muszą podjąć decyzję dotyczącą miejsca zamieszkania oraz wyboru osoby, z którą zamierzają mieszkać (art. 19) . Wydaje się zatem, że osoba kierująca placówką całodobowego pobytu, w których przebywa osoba wspierana, nie powinna pełnić funkcji kuratora reprezentującego, tak aby zapobiec by wszystkie prawa oraz decyzje dotyczące osoby z niepełnosprawnością były podejmowane przez jedną osobę, która kieruje wieloosobową placówką. W innym przypadku trudno będzie zapewnić prawo osoby wspieranej do wyboru miejsca zamieszkania oraz wyboru osoby, z którą zamierza zamieszkać. Być może zatem warto rozważyć uzupełnienie art. 12 ust. 2 projektu ustawy poprzez wyłączenie możliwości ustanowienia kuratorem reprezentującym dla osoby przebywającej w placówce całodobowego pobytu, kierownika tej placówki. Na marginesie chciałbym zaznaczyć, że w projektowanej regulacji stosowane jest pojęcie placówki opieki długoterminowej (art. 20 pkt 8 projektu ustawy). Pojęcie to jednak nie ma jednej,	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			uniwersalnej definicji opieki długoterminowej, a co za tym idzie – definicji tego, co obejmuje świadczenie i finansowanie opieki długoterminowej. Wydaje się, że bardziej trafnym sformulowaniem byłoby: placówka zapewniająca całodobową opiekę. Pojęcie to pomimo braku definicji legalnej zostało doprecyzowane w orzecznictwie sądów administracyjnych ³⁸ [38 Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 6 września 2018 r., I OSK 2446/16, LEX nr 2629441.]. Placówka taka świadczy całodobowo usługi takie jak: udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnację i opiekę higieniczną, niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych, kontakty z otoczeniem, a także usługi bytowe. Wydaje się zatem, że wskazane pojęcie jest bardziej precyzyjne i będzie odpowiadać na potrzeby niniejszej regulacji.	
36.	Rzecznik Praw Obywatelskich	III. Prawo do pracy osób z niepełnosprawnościami	Obawy Rzecznika budzi również liczba zawodów, które pozostają niedostępne dla osób korzystających ze wsparcia kuratora reprezentującego bądź pełnomocnika rejestrowego. Regulacja ta obejmuje zawody, tj. geodeta, kartograf, ratownik medyczny, nauczyciel, weterynarz, księgowy, psycholog, detektyw czy osoba wykonująca zawody medyczne zgodnie z ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych	Wyjaśnienia do uwagi Zmiany w ustawach szczególnych mają charakter wynikowy i dostosowujący zmieniane ustawy do nowych regulacji. Zmiany te nie mają charakteru merytorycznego, zatem ewentualne umożliwienie wykonywania konkretnego zawodu osobom wspieranym przez

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zawodach medycznych (Dz. U. poz. 1972 oraz z 2024 r. poz. 1897). Wskazane wykluczenia mają charakter automatyczny. Zatem korzystanie przez osobę wspieraną z kuratora reprezentującego bądź pełnomocnika rejestrowego uniemożliwia wykonywanie wskazanych zawodów. Prawo do pracy jest prawem podstawowym, niezbędnym do realizacji innych praw człowieka i stanowi nierozdzielalną i nieodłączną część godności ludzkiej ³⁹ [39 Komentarz ogólny nr 8 Komitetu Praw Osób Niepełnosprawnych do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych na temat prawa do pracy i zatrudnienia, dostęp w języku angielskim pod adresem: https://docs.un.org/en/CRPD/C/GC/8 , pkt 2] . Wartościowa praca i zatrudnienie są niezbędne dla bezpieczeństwa ekonomicznego, zdrowia fizycznego i psychicznego, dobrego samopoczucia i poczucia tożsamości. ⁴⁰ [40 Komentarz ogólny nr 8, pkt 3] Osoby z niepełnosprawnościami napotykają bariery w dostępie i korzystaniu z prawa do pracy i zatrudnienia na otwartym rynku pracy, na równych zasadach z innymi osobami. Osoby z niepełnosprawnościami borykają się z wysoką stopą bezrobocia, niższymi płacami, niestabilnością, niższymi standardami w zakresie warunków zatrudniania i brakiem dostępności środowiska pracy, a także rzadziej niż inne osoby	kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego należy do decyzji właściwego resortowo Ministra. W toku uzgodnień nie zgłoszono zastrzeżeń, co do tych ograniczeń. Nie należy zapominać, że kurator reprezentujący i pełnomocnik rejestrowany mają być ustanawiani w szczególnych przypadkach, kiedy osoby potrzebujące wsparcia nie będą miały faktycznie możliwości samostanowienia.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			są powoływane na stanowiska kierownicze, gdy są formalnie zatrudnione ⁴¹ [41 Komentarz ogólny nr 8, pkt 4] . W każdym tym przypadku powinno dojść do analizy, czy rzeczywiście konieczne jest utrzymywanie ograniczeń dla osób korzystających z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w postaci kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowego, w szczególności biorąc pod uwagę, że kurator reprezentujący może być ustanowiony tylko do wąskiego zakresu spraw lub nawet jedynie do poszczególnej czynności. Powyższa analiza powinna mieć charakter zindywidualizowany w oparciu o potrzeby i możliwości osoby wspieranej.	
37.	Rzecznik Praw Obywatelskich	IV. Prawo do życia rodzinnego – przepisy przejściowe	Chciałbym wyrazić również pewne wątpliwości dotyczące redakcji art. 143 projektowanej ustawy. Zgodnie z projektowanym brzmieniem, jeżeli osobie wspieranej przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem, sąd niezwłocznie po dniu wejścia w życie ustawy, wszczyna postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego dla takiej osoby. O wszczęciu postępowania sąd niezwłocznie zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy. W uzasadnieniu wyjaśniono, że w projektowanym art. 135 (błędnie wskazany, powinien być 143) wprowadza się regulacje w przedmiocie władzy rodzicielskiej, która nie przysługiwała osobom	Wyjaśnienie do uwagi Projektodawca wprowadził pojęcie <i>osoby tymczasowo wspieranej</i> , przesądzając że regulacja ma zastosowanie wyłącznie do osób uprzednio ubezwłasnowolnionych, dla których jeszcze nie ustanowiono sądownie kuratora reprezentującego na gruncie nowych przepisów.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			ubezwłasnowolnionym. Jeżeli osobie wspieranej przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem, sąd niezwłocznie po dniu wejścia w życie ustawy, wszczyna postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego dla takiej osoby. O wszczęciu postępowania sąd niezwłocznie zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy. Jak wskazano wcześniej, rozwiązanie w tym zakresie ma z jednej strony zagwarantować ochronę dobra małoletniego, zaś z drugiej zabezpieczyć prawo osoby wspieranej do wychowania swojego dziecka. Wydaje się, że intencją projektodawcy było objęcie tą regulacją osób, które przed dniem wejścia w życie ustawy były osobami ubezwłasnowolnionymi, na co wskazuje umiejscowienie tego przepisu. Posługując się pojęciem „osoby wspieranej” projektodawca odnosi się zatem do regulacji zawartej w art. 134 pkt 1 i 3 projektu ustawy, zgodnie z którą osoby ubezwłasnowolnione całkowicie albo częściowo stają się z dniem wejścia w życie ustawy osobami wspieranymi. Należy jednak zauważyć, że zgodnie z ustawową definicją zawartą w art. 2 pkt 7 projektowanej ustawy, przez osobę wspieraną należy rozumieć pełnoletnią osobę, która ma zawartą umowę asysty prawnej z asystentem prawnym lub dla której ustanowiono kuratora wspierającego lub kuratora	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			reprezentującego lub która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Zatem na tle art. 143 projektu ustawy mogą powstać wątpliwości, czy wskazana regulacja obejmuje jedynie osoby, które przed dniem wejścia w życie ustawy były osobami ubezwłasnowolnionymi czy też dotyczy wszystkich osób wspieranych – w tym także – po wejściu w życie projektowanej ustawy - przez asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego bądź pełnomocnika rejestrowanego. Wydaje się zatem, że powyższa regulacja wymaga doprecyzowania, aby uniknąć potencjalnych nieporozumień, tym bardziej, że uzasadnienie projektu ustawy nie wyjaśnia tej kwestii w sposób jednoznaczny.	
38.	Rzecznik Praw Pacjenta	Art. 112	Projektowany przepis uzupełnia dane jakie ma zawierać deklaracja wyboru świadczeniodawcy. Nie wskazuje jednak czy ma również zawierać podpis kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Proponuję uzupełnienie w art. 10 ust. 3 pkt 8 ustawy o podstawowej opiece zdrowotnej, iż deklaracja wyboru ma zawierać również podpis kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego.	Uwaga uwzględniona
39.	I Zastępca Prokuratora		W pełni popierając wprowadzaną instytucję pełnomocnictwa rejestrowanego wskazać należy	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Generalnego Prokurator Krajowy		na zasadność ponownego rozważenia wprowadzonego projektem mechanizmu określającego dowody, stanowiące podstawę do stwierdzenia niezdolności do czynności prawnych mandata, których przedłożenie skutkować będzie umocowaniem pełnomocnictwa rejestrowanego (projektowany art. 95zo - Prawa o notariacie). Podstawę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa będą stanowiły dwa zaświadczenia lekarskie wydawane na podstawie art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287). Analizie poddać należy konieczność uzyskania w tym zakresie opinii biegłego lekarza sądowego, co eliminowałoby mogące się pojawiać wątpliwości dotyczące przedłożonych zaświadczeń.	Pełnomocnictwo rejestrowane będzie instytucją dobrowolną, zatem nie jest konieczne wprowadzanie procedury sądowej jak w przypadku kuratora reprezentującego (opinia biegłego sądowego). Istotną korzyścią w odniesieniu do wprowadzanej regulacji jest możliwość powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego szybko, bez udziału sądu. Projektowana regulacja przewiduje natomiast możliwość odwołania pełnomocnictwa oraz zwolnienia pełnomocnika rejestrowanego przez sąd.
40.	Polska Akademia Nauk	Art. 83	W art. 83 projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie zmiany w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2020 r. poz. 1796) i nadanie mu następującego brzmienia: „2. Członek Akademii traci status członka w przypadku: 1) skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe;	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			2) ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego." Nie jest jasne, dlaczego fakt ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego miałby powodować z automatu utratę członkostwa w Akademii. Rozumiemy, że członek Akademii, dla którego ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego nie może pełnić funkcji z wyboru. Jednakże, utrata z tego powodu członkostwa w Akademii wydaje się rozwiązaniem zbyt daleko idącym i budzi zastrzeżenia środowiska naukowego Akademii.	
41.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych		Nadal stosowanie przepisów przejściowych zawierających rozwiązanie, z którego wynika, że sąd pierwszej instancji, przed którym toczy się postępowanie o ubezwłasnowolnienie przekazuje akta sądowi właściwemu (opiekunczemu) zgodnie z art. 137 ust 3 projektu spowoduje przedłużenie postępowań i powielania czynności procesowych czy dowodowych.	Uwaga nieuwzględniona Po wejściu w życie nowej ustawy zmieni się właściwość sądów orzekających w sprawie osób potrzebujących wsparcia, zatem zasadne jest, by sprawy te były rozpoznawane przez sąd właściwy rzeczowo. Z uwagi na fakt, że rozstrzygnięcia w tych sprawach oparte będą w zasadniczej mierze na stosownych opiniach biegłych nie sposób jest uznać, że przekazanie akt sądowi właściwemu

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				spowoduje znaczące przedłużenie postępowania dowodowego.
42.	Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych	art. 93	W odniesieniu do zaproponowanych zmian zawartych w art. 93 opiniowanego projektu, wnosimy o doprecyzowanie, iż brak ustanowionego kuratora reprezentującego lub umocowanego pełnomocnika rejestrowanego winien być potwierdzany złożeniem przez pielęgniarkę lub położną oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Zabezpieczenie składanego oświadczenia rygorem odpowiedzialności karnej pozwoli na wzmocnienie jego znaczenia poprzez zawarcie informacji o ewentualnej sankcji karnej.	Uwaga nieuwzględniona Zmiany w ustawach szczególnych mają charakter wynikowy i dostosowujący do projektu ustawy. Brak jest podstawy do wprowadzania dodatkowych regulacji, które nie wynikają z likwidacji ubezwłasnowolnienia.
43.	I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy		Aktualnym pozostaje uwaga zgłaszana do art. 64, obecnie art. 144 w zakresie zbiorczego zastępowania wskazanych w nim określić instytucjami wprowadzanymi projektem. Zastosowanie wskazanej regulacji interpretacyjnej dla pojęcia ubezwłasnowolnienia w odniesieniu do art. 62 ust. 2 Konstytucji oznaczałoby, że negatywną przesłanką czynnego prawa wyborczego stanie się w zastępstwie dotychczasowego ubezwłasnowolnienia korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika	Wyjaśnienie do uwagi Projektodawca na skutek zgłoszonych przez Państwową Komisję Wyborczą uwag dokonał zmian art. 605(10) § 2 oraz art. 10 § 2 pkt 3 ustawy kodeks wyborczy. Art. 146 (według poprzedniej numeracji) ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 24.03.2025 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			rejestrowanego, co z kolei będzie stało w sprzeczności z tramie projektowanym art. 605 § 2 kpc w związku z art. 10 § 2 pkt 3 ustawy - Kodeks wyborczy wskazującym, że prawa wybierania nie ma osoba pozbawiona praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego, co nie musi być jednoznaczne z ustanowieniem kuratora reprezentującego. Sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego będzie miał bowiem obowiązek w każdym przypadku odrębnie określić skutki w sferze praw wyborczych osoby wspieranej, co zapobiegnie pozbawianiu praw wyborczych całej grupy wspieranych.	Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by ww. przepis nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie. Projektodawca dokonał przeglądu wszystkich regulacji wykraczających poza obszar prawa cywilnego, w których ustawodawca posługuje się pojęciami ubezwłasnowolnienia, pełnej (braku pełnej) zdolności do czynności prawnych w porozumieniu z innymi resortami. Projekt ustawy został uzupełniony o zmiany w przepisach szczególnych, na które wpływa projektowana regulacja.
44.	I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy	Uzasadnienie projektu	Na marginesie wskazać należy na konieczność zmian redakcyjnych w uzasadnieniu projektu, wynikających ze zmiany numeracji artykułów, jak również zapisu w pkt 13 opisującym zmiany w Kodeksie postępowania karnego, wskazującym, że „osoby nie będą wspierane”.	Uwaga uwzględniona w zakresie zmian redakcyjnych w uzasadnieniu projektu. Uwaga nieuwzględniona w zakresie dotyczącym pkt 13 uzasadnienia. W uzasadnieniu prawidłowo wskazano, że osoby pokrzywdzone - wspierane nie będą w procesie karnym osobami korzystającymi ze zdolności do czynności procesowych.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
1.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Zgodność z art. 62 ust. 2 Konstytucji	Rzecznik Praw Obywatelskich w przeszłości wskazywał na konieczność wprowadzenia zmian prawnych służących pełnej realizacji art. 29 pkt a Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, zgodnie z którym strony Konwencji zobowiązują się „zapewnić osobom niepełnosprawnym możliwość pełnego i efektywnego uczestnictwa w życiu publicznym i politycznym, na równych zasadach z innymi obywatelami, bezpośrednio lub przez dowolnie wybranych przedstawicieli, włączając w to prawo i możliwość korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego”. W tym zakresie RPO rekomendował m.in. przedstawienie, zgodnie z art. 235 ust. 1 Konstytucji RP, projektu zmiany art. 62 ust. 2 Konstytucji RP w celu zniesienia pozbawienia czynnych praw wyborczych osób ubezwłasnowolnionych na poziomie przepisów Konstytucji RP oraz dokonanie zmian w przepisach Kodeksu wyborczego w celu przyznania tych praw w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego oraz udziału w referendum ²⁵ . Zob. wystąpienie RPO do Marszałka Senatu z 8 listopada 2021 r., https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2021-	Wyjaśnienia do uwagi Zgodnie z art. 235 Konstytucji: Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie. Nie może zatem prowadzić równoległych prac nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			11/Do_Marszalka_Senatu_8.11.2021.pdf, [dostęp: 7 stycznia 2025 r.]. Powołany wyżej art. 62 ust. 2 Konstytucji RP stanowi, że „Prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych”. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że „[w]obec kategoriycznego sformułowania użytego w art. 62 ust. 2 należy stwierdzić, że ustawa nie może upoważnić osób wymienionych w ust. 2 do udziału w wyborach i referendach wymienionych w tym przepisie” (W. Sokolewicz, K. Wojtyczek [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom II, wyd. II, red. L. Garlicki, M. Zubik, Warszawa 2016, art. 62). Terminy, jakimi posługuje się ustrojodawca, w tym pojęcie ubezwłasnowolnienia, powinny być interpretowane z uwzględnieniem wykładni autonomicznej, tj. na podstawie Konstytucji, z uwzględnieniem kontekstu występowania danego pojęcia oraz systemu konstytucyjnych wartości, którym określona instytucja ma służyć (J. Trzeciński, Znaczenie autonomicznej wykładni konstytucji na przykładzie orzecznictwa sądów	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			administracyjnych, [w:] M. Smolak (red.), Wykładnia konstytucji. Aktualne problemy i tendencje, Warszawa 2016, s. 57). W szczególności znaczenie terminów ustawowych nie może przesądzać o rozumieniu terminów konstytucyjnych. Wręcz przeciwnie, to normy konstytucyjne winny wyznaczać sposób i kierunek wykładni przepisów innych ustaw (wyrok TK z 27 kwietnia 2005 r., sygn. akt P 1/05). Warto przytoczyć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 7 marca 2007 r., sygn. akt K 28/05, odnosząc się do kwestii rozumienia pojęcia ubezwłasnowolnienie, wskazał, że instytucja ubezwłasnowolnienia ma „charakter częściowy i w dużej mierze nawiązuje do istniejących już w momencie uchwalania konstytucji, dobrze ugruntowanych rozwiązań cywilnoprawnych. Przejawia się na dwóch głównych płaszczyznach. Po pierwsze, ubezwłasnowolnienie i wiążące się z nim ograniczenie praw publicznych wywiera istotne skutki w sferze konstytucyjnych praw politycznych osób ubezwłasnowolnionych. (...) Odebranie osobom ubezwłasnowolnionym wskazanych praw politycznych wynika z założenia, że osoby, które z powodu choroby umysłowej, upośledzenia lub innych zaburzeń psychicznych nie mogą samodzielnie i racjonalnie kierować swoim własnym postępowaniem i	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			decydować o swoich osobistych sprawach (...), nie powinny również mieć wpływu na rozstrzyganie spraw publicznych dotyczących dobra wspólnego, na kierowanie sprawami państwa i wspólnot samorządowych. (...) Po drugie, osoby ubezwłasnowolnione powinny być zasadniczo traktowane jako osoby niepełnosprawne, którym należy się pomoc w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69 Konstytucji)”. Jednocześnie nie wolno pominąć okoliczności, że interpretacja art. 62 ust. 2 Konstytucji, posługującego się pojęciem „ubezwłasnowolnienie”, powinna uwzględniać przepisy Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz założenia aksjologiczne, na których opiera się ta konwencja. Interpretacja Konstytucji nie może bowiem abstrahować od kontekstu międzynarodowego, w jakim funkcjonują poszczególne instytucje prawne. Wymaga tego art. 9 Konstytucji, zgodnie z którym powinnością władz publicznych jest respektowanie wiążącego Polskę prawa międzynarodowego. Oznacza to, że wykładnia pojęć konstytucyjnych, jak również sposób wdrożenia regulacji konstytucyjnych do systemu prawnego, nie może prowadzić do skutków, które nie dałyby się	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pogodzić z wiążącymi Polskę aktami prawa międzynarodowego, zwłaszcza ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. Ma to miejsce przede wszystkim wówczas, gdy chodzi o przepisy konstytucyjne wprowadzające ograniczenia w korzystaniu z wolności lub praw obywatelskich – a takim przepisem jest art. 62 ust. 2 Konstytucji. Nie można w związku z tym wykluczyć, że instytucja przewidziana w Konstytucji (w tym przypadku ubezwłasnowolnienie) będzie – z powyższych przyczyn – literalnie nieznana ustawodawstwu zwykłemu, natomiast jej funkcję będą pełnić przepisy posługujące się innymi pojęciami (w tym przypadku chodzi o wspierane podejmowanie decyzji). Dlatego też opiniowany projekt ustawy nie powinien być uznany za naruszający art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie z tego powodu, że uchyla na poziomie ustawowym instytucję ubezwłasnowolnienia i zastępuje ją instrumentami wspieranego podejmowania decyzji. Intencją projektodawcy jest bowiem istotne podniesienie standardu ochrony praw osób z niepełnosprawnościami, wzmocnienie ochrony godności tych osób i wdrożenie do polskiego prawa postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Należy dodać, że art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłemu utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji²⁶ . Por. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, GSP 2018, nr 2, s. 151–168. Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłemu utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści. Niezależnie jednak od powyższego wprowadzenie zmian na poziomie ustawodawstwa zwykłego nie doprowadzi do uchylecia normy, o której stanowi art. 62 ust. 2 Konstytucji RP, natomiast spowoduje konieczność dokonania złożonej wykładni konstytucyjnego pojęcia ubezwłasnowolnienia. W tym kontekście celowe wydaje się odpowiednie ukształtowanie wprowadzanych rozwiązań w projektowanej ustawie wychodzących naprzeciw ewentualnym wątpliwościom interpretacyjnym²⁷ .	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Także w tym kontekście za punkt odniesienia uczynić można analizę powołaną przeze mnie w przytoczonym już wyżej wystąpieniu do Marszałka Senatu z 8 listopada 2021 r. Poza tym zasadne jest, aby pracom nad opiniowanym projektem ustawy towarzyszyły równoległe prace nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji. Tylko bowiem w taki sposób będzie możliwe zrealizowanie intencji projektodawcy zakładającej całkowite wyeliminowanie instytucji ubezwłasnowolnienia z polskiego porządku prawnego.	
2.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Uwaga ogólna	Dostosowanie nowej siatki pojęciowej do dotychczasowych regulacji Projektowana zmiana nie zawiera wszystkich niezbędnych przepisów dostosowujących nową nomenklaturę do dotychczasowych regulacji. Projektodawca pozostawia w systemie prawa przepisy, które wciąż odwołują się do instytucji ubezwłasnowolnienia. Dla przykładu, w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty pozostało 12 niezastąpionych nowo przyjętą nomenklaturą projektu ustawy odniesień do instytucji ubezwłasnowolnienia. Zgodnie natomiast z przepisem art. 65 ust. 2 ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o pełnoletniej osobie, która nie ma zdolności do	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie. Brak zasadności zmiany art. 65 poprzez wskazanie, jak należało będzie rozumieć po zmianie przepisów sformułowanie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych, należy przez to rozumieć osobę korzystającą z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji. Zauważyć jednak należy, że obowiązujące przepisy dotyczące spraw o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką (art. 5981–59814 Kpc), posługują się powyższym pojęciem „osoba pozostająca pod opieką”. W praktyce mogą wystąpić wątpliwości, jak po zmianie przepisów projektowaną ustawą rozumieć określenie „osobą pozostającą pod opieką”. Z pewnością nie każda osoba pełnoletnia, która na gruncie obecnych przepisów nie ma zdolności do czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych, pozostaje pod opieką. Wynika to choćby z sygnalizowanego przez Rzecznika od wielu lat problemu braku kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna prawnego; problemu, z którym – co należy podkreślić - zmagają się przede wszystkim sądy opiekuńcze. Dlatego poddaję pod rozważenie uzupełnienie projektowanego art. 65 o wskazanie, jak należało będzie rozumieć po zmianie przepisów sformułowanie „osoba pozostająca pod opieką”.	„osoba pozostająca pod opieką”, z uwagi na fakt, że projektodawca nie likwiduje instytucji opieki. Nadal będzie funkcjonowała opieka dla małoletnich.
3.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Potrzeba zapewnienia szkoleń dot. wspieranego podejmowania decyzji	Przedstawione w projekcie rozwiązania wymagają przeszkolenia zarówno samych zainteresowanych uzyskaniem wsparcia, jak i wszystkich istotnych	Uwaga wyjaśniona Projektodawca zdaje sobie sprawę z konieczności przeszkolenia kadr wymiaru

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			grup zawodowych przy korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Jednym z kluczowych działań zaplanowanych w Strategii na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 jest szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości z zakresu praw osób z niepełnosprawnościami oraz kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami. Szkolenia z zakresu praw osób z niepełnosprawnościami oraz kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami dla sędziów, prokuratorów, aplikantów, asystentów sędziów i prokuratorów, referendarzy, urzędników sądów i prokuratur, a także notariuszy, stanowią kluczowy element reformy wsparcia osób z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Zapewni to realizację obowiązku respektowania zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnościami, zarówno w odniesieniu do wykonywanych przez nie czynności prawnych, jak i aspektu dotyczącego statusu prawnego ²⁹ . Komentarz ogólny nr 1, pkt 35.	sprawiedliwości po przyjęciu nowych rozwiązań ustawowych. Przepisy ustawy nie mogą jednak zawierać dyspozycji dla Ministra Sprawiedliwości do opracowania programu szkoleń dla przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie z art. 82a § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 334): sędzia jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe. Ponadto z § 3 wynika, że sędzia jest obowiązany uczestniczyć, w miarę możliwości corocznie, w szkoleniu i doskonaleniu zawodowym organizowanym przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury lub innych formach doskonalenia zawodowego, w celu uzupełnienia specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych. Podobne regulacje odnoszą się do asesorów (art.106zf). Obowiązek szkolenia sformułowany w ustawie w taki sposób wydaje się wystarczający. Po uchwaleniu przepisów ustawy projektodawca zawiadomi Dyrektora KSSIP o konieczności zorganizowania szkoleń dla pracowników wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				bowiem z art. 2 Ustawy o Krajowej szkole sądownictwa i prokuratury zadaniami Krajowej Szkoły są m.in.: szkolenie i doskonalenie zawodowe sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury w celu uzupełnienia ich specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych; szkolenie i doskonalenie zawodowe referendarzy sądowych, asystentów sędziów, asystentów prokuratorów, kuratorów zawodowych oraz urzędników sądów i prokuratury w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych.
4.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Wprowadzenie alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji oraz działania wspierające ich upowszechnienie	Jednym z kluczowych działań zaplanowany w Strategii na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 jest wprowadzenie do systemu prawnego regulacji dotyczących alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji oraz działania wspierające ich upowszechnienie. Działanie to zakłada wprowadzenie do systemu prawnego regulacji dotyczących alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji (AAC) oraz przepisów zapewniających możliwość efektywnego porozumiewania się za ich pomocą w kontaktach z podmiotami publicznymi. Wdrożenie możliwości wykorzystywania AAC w instytucjach publicznych wymaga zwiększenia świadomości	Uwaga nieuwzględniona Materia opisana przez zgłaszającego uwagę pozostaje w całości poza zakresem właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości. Rozwiązania przewidziane w projekcie przewidują pomoc osobom o złożonych potrzebach w komunikowaniu się. W takim przypadku wysłuchanie tych osób przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb (art. 605(5) k.p.c.).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			urzędników i pracowników instytucji w zakresie potrzeb użytkowników AAC oraz rodzajów i sposobów wykorzystania AAC, w tym m.in. przez szkolenia i propagowanie dobrych praktyk. Wskazane działanie miało zostać zrealizowane do końca 2023 r., jednak pomimo tego terminu odpowiednie rozwiązania nie zostały wdrożone. Brak dostępności informacji, komunikacji i usług może bowiem stanowić w praktyce przeszkodę w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przez niektóre osoby z niepełnosprawnościami. Państwa Strony są zobowiązane do dokonania przeglądu obowiązujących przepisów prawa oraz praktyk w celu zapewnienia, że zdolność do czynności prawnych oraz prawo do dostępności są realizowane³⁰. Jak podkreślił Komitet ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami, sposób komunikowania się danej osoby nie może stanowić przeszkody w uzyskaniu wsparcia w zakresie procesu decyzyjnego, nawet jeżeli jest to komunikacja niekonwencjonalna lub też zrozumiała jedynie dla niewielu osób³¹. Z tych względów projektowane działania powinny również uwzględniać konieczność wprowadzenia regulacji prawnych dotyczących alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji oraz działań wspierających ich upowszechnienie.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
5.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Uwaga ogólna	Nie negując idei zniesienia instytucji ubezpieczalni całkowitego i częściowego uważamy, że zmiany wskazane w projekcie należy umieścić we właściwych rozdziałach kodeksu cywilnego, kodeksu postępowania cywilnego i kodeksu rodzinnego, bez tworzenia odrębnej ustawy traktującej o wyżej wskazanym przedmiocie. Umieszczenie zmian we właściwych kodeksach spowoduje, że zmiany będą komplementarne, a ponadto łatwiej będzie je odnaleźć, co spowoduje, że we wszystkich sytuacjach, które obecnie traktują o ubezpieczalni, będziemy ściągać do przepisów kodeksu cywilnego, czy innych właściwych kodeksów – nie będziemy mieli do czynienia z chaosem. Dla przykładu: umowa asysty prawnej powinna znaleźć się w kodeksie cywilnym w księdze trzeciej tytule XXI, jako szczególny rodzaj umowy zlecenia.	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na duży stopień szczegółowości projektowanych rozwiązań oraz ich charakter, nie stanowią one materii <i>stricte</i> cywilnoprawnej i jako takie nie powinny być umiejscowione w Kodeksie cywilnym. Wskazać należy, że w kodeksie zawarto zakotwiczenie instytucji z zakresu wspieranego podejmowania decyzji, w takim zakresie w jakim stanowią one element prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu rozwiązaniu. Powyższe, wbrew twierdzeniom zgłaszającego uwagę systematyzuje regulację. Ponadto system wspieranego podejmowania decyzji może ewaluować poprzez dodanie kolejnych instytucji o charakterze bardziej wspierającym, zaś nowelizacja ustawy jest prostsza i szybsza legislacyjnie niż kodeksu. Odrębna ustawa jest także kompromisem między dbaniem o system prawa a oczekiwaniami przedstawicieli strony społecznej uczestniczącej w pracach

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				<i>Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji¹ (dalej jako: „Zespół”).</i> Decyzja o przeniesieniu projektowanych przepisów do jednej ustawy zapadła na skutek uwzględnienia uwag wewnątrzresortowych. Zawarcie wszystkich projektowanych przepisów dotyczących zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w jednym, odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej, poświęconym osobom wymagającym takiego wsparcia ma na celu całościowe uregulowanie wybranego obszaru stosunków społecznych.
6.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek	Art. 4 ust. 2	Jak należy rozumieć pojęcie „czynna obecność”? Pojęcie to nie ma właściwej definicji w ustawodawstwie, więc należy albo wskazać co znaczy „czynna obecność” albo użyć słowa „obecność”, które nie budzi wątpliwości.	Wyjaśnienie do uwagi Doprecyzowanie „czynnej” obecności miało na celu podkreślenie, że asystent ma prawo nie tylko być fizycznie obecny przy podejmowaniu czynności przez osobę wspieraną, ale może także uczestniczyć

¹ Zarządzenie Nr 243 Prezesa Rady Ministrów w sprawie Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji z dnia 3 lipca 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 650).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Powiatów Polskich			przy tej czynności, np. zadawać pytania, wyjaśniać na bieżąco treść oświadczeń. Precyzyjna definicja obecności czynnej będzie zależała od okoliczności podejmowania czynności przez asystenta, stąd brak jest podstaw do jej ustawowego wprowadzenia.
7.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 5	Artykuł ten stanowi kolejny argument, aby przepisy dotyczące umowy asysty prawnej przenieść do kodeksu cywilnego, do miejsca wskazanego w uwadze nr 1.	Uwaga nieuwzględniona Umowa asysty prawnej nie została umiejscowiona w Kodeksie cywilnym z uwagi na fakt, że nie jest ona umową wzorcową, a podtypem umowy zlecenia, skierowaną do określonej grupy potencjalnie zainteresowanych jej zawarciem.
8.	Sąd Najwyższy	4-10	Budzi wątpliwości potrzeba regulacji umowy o asystę prawną i to w takiej formie, w jakiej zostało to dokonane. Regulacja jest bowiem zdawkowa i bez problemu przy wykorzystaniu innych, dostępnych instrumentów prawnych zainteresowany może osiągnąć praktycznie tożsamy skutek. Wydaje się, że wskutek nowelizacji zostaje wprowadzona do systemu prawnego nowa umowa nazwana (umowa o asystę), choć właśnie bardzo ograniczony zakres	Uwaga nieuwzględniona. Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji zostały wypracowane w ramach międzyresortowego Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji ² , natomiast umowę asysty prawnej wprowadzono na skutek postulatu

² Zarządzenie Nr 243 Prezesa Rady Ministrów w sprawie Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji z dnia 3 lipca 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 650).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			regulacji prawnej powoduje, że niewiele się ona różni od dopuszczalnych do zawarcia także aktualnie umów nienazwanych podobnych do umowy zlecenia. Co więcej, nie do końca jest jasne z przygotowanej regulacji, na ile osoba zawierająca taką umowę ma mieć zachowane rozeznanie co do skutków swojego działania. Z jednej bowiem strony w projekcie mowa o tym, że asystent prawny ma udzielać „faktycznego wsparcia”. Z drugiej jednak strony wymienia się, że zakres umowy obejmuje m. in. wyjaśnienie znaczenia czynności prawnej i skutków złożenia oświadczenia woli, co nie ma już charakteru faktycznej pomocy. Reasumując, ten element proponowanej regulacji wydaje się zbędny, stanowiący <i>superfluum</i> wobec istniejących obecnie możliwości, a do tego wprowadzający niejasność. Propozycja brzmienia przepisu Usunięcie art. 4-10.	przedstawicieli organizacji społecznych zaproszonych do prac Zespołu. W trakcie prac podnoszono, że potrzebna jest odrębna regulacja dla osób potrzebujących wsparcia tak, aby mogły korzystać ze zdolności do czynności prawnych w obecności innych osób. Dotyczyć to ma sytuacji np. kiedy osoba potrzebująca wsparcia korzysta z usług bankowych albo musi załatwić sprawę w urzędzie. Regulacja ma na celu poszanowanie autonomii woli jednostki. Umowa ta odpowiada zatem na oczekiwania środowiska osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów.
9.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Umowa asysty prawnej	Asystent prawny Pewne wątpliwości budzi zakres regulacji dotyczących asysty prawnej i nowego, pozakodeksowego typu umowy nazwanej, jaką niewątpliwie jest umowa asysty prawnej. Analogicznie jak umowa zlecenia, do której	Uwaga nieuwzględniona Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji zostały wypracowane w ramach Zespołu na prośbę przedstawicieli organizacji społecznych zaproszonych do prac Zespołu. W trakcie prac podnoszono,

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			szczegółowych przepisów odsyła projektodawca (stosowanych odpowiednio – art. 5 projektu ustawy), opiera się ona na zasadzie swobody umów, w tym nieograniczonej swobody w wyborze strony przyjmującej zlecenie od osoby wspieranej, nazwanej tu asystentem prawnym. W konsekwencji, każdy, bez względu na kwalifikacje osobiste, może przyjąć zobowiązanie do udzielenia osobie wspieranej faktycznego wsparcia. W odróżnieniu zatem od pozostałych, przewidzianych w projektowanym akcie instrumentów wspieranego podejmowania decyzji, od osoby przyjmującej zlecenie (asystenta prawnego), projektodawca nie wymaga kwalifikacji szczególnych, takich jak w przypadku kuratora reprezentującego i kuratora wpierającego (art. 13 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 projektu ustawy), czy pełnomocnika rejestrowanego (art. 109¹¹ § 1 i 2 projektu ustawy). Budzi to obawę, czy instytucja asystenta prawnego w sposób należyty gwarantuje ochronę interesów osoby wspieranej, nawet jeśli celem jest tylko udzielenie faktycznego wsparcia. Być może należałoby rozważyć wprowadzenie choćby minimum wymogów w zakresie kwalifikacji osobistych oraz wymóg niekaralności także dla asystenta prawnego. Jest to tyle istotne, że asystent	że potrzebna jest odrębna regulacja dla osób potrzebujących wsparcia tak, aby mogły korzystać ze zdolności do czynności prawnych w obecności innych osób. Dotyczyć to ma sytuacji np. kiedy osoba potrzebująca wsparcia korzysta z usług bankowych albo musi załatwić sprawę w urzędzie. Ustawa określa minimalne wymogi jakie musi spełniać asystent prawny (zgodnie z art. 3 pkt. 4 jest to pełnoletność i niekorzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji). Należy jednocześnie podkreślić, że instrument wsparcia w postaci umowy asysty ma charakter wyłącznie dobrowolny, zaś wybór osoby asystenta należy wyłącznie do osoby wspieranej i opiera się na zaufaniu. Stąd odstąpiono od sztywnego regulowania wymogów stawianych asystentowi.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			prawny, choć nie jest stroną czynności prawnych podejmowanych przez osobę wspieraną, to jednak jest przy nich obecny (czynnie – jak ujął to projektodawca), wyjaśnia i wspiera taką osobę. W konsekwencji od jego należytej staranności będzie zależeć rzeczywista pomoc udzielana osobie wspieranej. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na propozycje rozwiązań powstałych w ramach projektu „Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”¹⁵, 15 Projekt „Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”, Numer projektu: POWR.02.06.00-00-0064/19, więcej informacji pod adresem: https://wlaczeniespoleczne.pl/idi-fgi-warsztaty/asysta-prawna-2 [dostęp z dnia 8 stycznia 2025 r.], gdzie zaproponowano kryteria, które musi spełniać asystent prawny. W projekcie przepisów dotyczących wsparcia osób z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych¹⁶ Projekt dostępny pod adresem: https://wlaczeniespoleczne.pl/uploads/23wpd0/przepisy/Projekt%20przepis%C3%B3w%20dotycz%C4%85cych%20wsparcia%20os%C3%B3b%20nie%C5%82nosprawno%C5%9Bciami.docx [dostęp z 8 stycznia 2025]. wskazano,	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			że asystentem prawnym nie może zostać osoba: która została prawomocnie pozbawiona władzy rodzicielskiej; która została prawomocnie skazana za przestępstwo przeciwko życiu, zdrowiu, wolności, mieniu, wiarygodności dokumentów, wolności seksualnej lub obyczajności albo za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby lub za przestępstwo karnoskarbowe; wobec której prawomocnie orzeczono zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi lub obowiązek powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu; wykonująca inne usługi na rzecz użytkownika asysty prawnej, w tym osoba wykonująca usługi opiekuńcze, pielęgniarские lub asystencji osobistej. Z perspektywy Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami kluczowe jest ostatnie z wymienionych powyżej kryteriów. Chodzi o odróżnienie asysty prawnej, polegającej na wsparciu w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych, od asystenta osobistego, który wspiera osobę z niepełnosprawnością w czynnościach dnia codziennego. Wprowadzenie podobnego rozwiązania zarówno w przypadku asystentów	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			prawnych, jak również kuratorów oraz pełnomocnika rejestrowanego wydaje się zatem słusznym działaniem. Pozwoli to na wyraźne postawienie granicy pomiędzy czynnościami dnia codziennego oraz wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Ponadto zauważyć należy, że z uwagi na specyfikę czynności prawnej, w której asystent pomaga osobie wspieranej, może mieć on dostęp do danych osobowych, w tym danych sensytywnych (wrażliwych) osoby wspieranej. W przypadku czynności określonego rodzaju (np. czynności bankowych) może mieć również faktyczny dostęp do danych objętych tajemnicą bankową. Powstaje zatem pytanie, czy efektywnemu korzystaniu z asysty prawnej nie będą stały na przeszkodzie przepisy szczególne dotyczące ochrony informacji (np. tajemnica lekarska, tajemnica bankowa, tajemnica skarbową). Wydaje się, że zawarte w przepisach szczególnych normy umożliwiające albo zwolnienie z tajemnicy przez osobę, której ona dotyczy (np. przez osobę, których dane objęte są tajemnicą bankową - art. 104 ust. 3 zd. drugie Prawa bankowego), albo przynajmniej wyłączenie osoby, której dane dotyczą spod obowiązku zachowania ich w tajemnicy, by sama mogła przekazać informacje nią objęte asystentowi	Uwaga w tym zakresie uwzględniona poprzez dodanie do projektu regulacji w przedmiotowym zakresie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			(podatnika – art. 294 § 5 Ordynacji podatkowej), co do zasady powinny okazać się w tym względzie wystarczające. Tym niemniej pożądane wydaje się dokonanie, przynajmniej w tym zakresie, oceny ex post już na obecnym etapie prac legislacyjnych, w oparciu o § 152 ust. 1 pkt 2 Regulaminu pracy Rady Ministrów. Projektodawca dopuszcza m.in. gromadzenie i przekazywanie wszelkich danych mających znaczenie dla prawidłowego dokonania czynności prawnych (art. 4 ust. 2 pkt 4 projektu ustawy), nie określając przy tym uprawnienia asystenta prawnego do przetwarzania danych osobowych, choć faktycznie będzie on takie dane osoby wspieranej przetwarzał. Otwarte pozostaje pytanie, czy w tej sytuacji należy traktować go jako administratora danych osobowych osoby wspieranej, czy też nie. Projektowane przepisy umowy asysty prawnej mogą zatem budzić wątpliwości w zakresie, w jakim nie chronią danych osobowych osoby wymagającej faktycznego wsparcia. Mogą bowiem ułatwić dostęp do takich danych, a następnie ich wykorzystanie do celów nie związanych z faktycznym wsparciem osoby wspieranej.	Uwaga w tym zakresie uwzględniona poprzez dodanie do projektu ustawy regulacji w przedmiotowym zakresie. Należy mieć na uwadze, że zakres kompetencji asystenta prawnego jest ograniczony do udzielenia faktycznego wsparcia. Czynności prawne są natomiast dokonywane przez osobę wspieraną. Należy uznać, że tak długo jak osoba wspierana może samodzielnie dokonywać czynności prawnych, tak długo wystarczające jest działanie asystenta prawnego. Jeżeli natomiast stan osoby

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Wątpliwości budzi także, kto może być drugą stroną umowy asysty prawnej, w szczególności, czy i jaki stopień zdolności do postrzegania i oceniania rzeczywistości osoby wspieranej uzasadnia zawarcie umowy asysty prawnej i korzystanie z faktycznego wsparcia, a jaki już taką umowę wyłącza. W przypadku instytucji kuratora dla osoby pełnoletniej w każdej przewidzianej w projektowanej ustawie postaci, podstawą ustanowienia kurateli jest zbadanie w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem (art. 11 projektu ustawy). W umowie asysty prawnej to same strony oceniają, czy osoba wspierana wymaga tylko faktycznego wsparcia, czy też potrzebny jest szerszy zakres wsparcia. W praktyce może okazać się, że tylko osoba przyjmująca zlecenie (asystent prawny) będzie w stanie ocenić, czy osoba wspierana jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość. Osoba wspierana może nie posiadać natomiast informacji niezbędnych do oceny takiej sytuacji. Rodzi to obawę, czy w poszczególnych przypadkach nie dojdzie do faktycznej nierówności stron umowy, już na etapie jej zawarcia, a w konsekwencji nie doprowadzi do nadużyć, z których osoba wspierana nie będzie nawet zdawać sobie sprawy.	wspieranej uniemożliwi jej samodzielne dokonywanie czynności prawnych chociażby w określonym zakresie – wystąpi potrzeba ustanowienia dalej idącego instrumentu wsparcia np. kuratora reprezentującego. Podkreślenia wymaga fakt, że instrumenty wspieranego podejmowania decyzji mają być dostosowywane do faktycznych potrzeb osoby, dla której są one ustanawiane. Zakres przedmiotowy umowy asysty prawnej jest kształtowany przez strony umowy. Istnieje teoretyczna możliwość ustanowienia kuratora wspierającego do udzielenia wsparcia, w zakresie w jakim nie zawarto umowy z

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Powyższe uwagi są o tyle istotne, że zakres przedmiotowy zobowiązania podejmowanego na podstawie umowy przez asystenta prawnego pokrywa się z funkcją pełnioną przez powołanego przez sąd kuratora wspierającego. Jak wynika z art. 26 projektu ustawy kuratora wspierającego ustanawia się dla osoby potrzebującej faktycznego wsparcia. Poza odmiennym sposobem powołania kuratora wspierającego i asystenta prawnego, kwalifikowanymi wymogami w przypadku tego pierwszego i kontrolą sądu nad działalnością kuratora, oba podmioty mogą mieć identyczny zakres działania, co w przypadku kuratora wspierającego w znacznej mierze zależeć będzie od treści orzeczenia sądu. Nie jest to oczywiście błędne rozwiązanie legislacyjne, niemniej w praktyce może nastroczać wielu problemów, zwłaszcza w sytuacji sporów na tle rywalizacji pomiędzy asystentem prawnym, a kuratorem wspierającym. Wydaje się, że problem dostrzegali projektodawca na wcześniejszym etapie prac legislacyjnych, o czym świadczy zapis dyskusji nad projektem znajdujący się w protokole z dnia 11 stycznia 2024 r.¹⁷ Dostępny na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości pod linkiem https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/model-wspieranego-podejmowania-decyzji [dostęp z 7	asystentem prawnym. W przypadku złożenia wniosku o ustanowienie kuratora wspierającego w zakresie tożsamym z zakresem jaki obejmuje zawarta już umowa asysty prawnej, sąd w pierwszej kolejności zbada potrzebę ustanowienia kuratora wspierającego. W przypadku uznania takiego wniosku za zasadny i ustanowienia kuratora wspierającego, działania asystenta i kuratora nie wyklucza się bowiem to do decyzji osoby wspieranej należy z czyjej pomocy chce w danej sytuacji skorzystać.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			stycznia 2025 r.]. (s. 4). Ponadto projekt ustawy datowany na 21 maja 2024 r. zawierał przepis wykluczający powołanie przez sąd kuratora wspierającego w przypadku zawarcia umowy asysty prawnej. Z rozwiązania tego zrezygnowano, lecz problem zakresu działania obu podmiotów i trybu rozstrzygania ewentualnych sporów pomiędzy nimi, może szybko wystąpić w praktyce, w szczególności w toku stosowania projektowanych przepisów przez sądy.	
10.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 9	Wykreślenie przepisu. Umowa o asystę jest umową szczególnego rodzaju, w której osobę wspieraną z asystentem prawnym powinno łączyć szczególnego rodzaju zaufanie. Zatem, w tej sytuacji nie powinno być możliwości powierzania zlecenia innej osobie, szczególnie z uwagi na fakt, że dający zlecenie może nie mieć wystarczającego rozeznania, co do tego, że jego sprawami może zająć się inna osoba. Ponadto należy ograniczyć możliwość powstawania różnego typu agencji i przedsiębiorstw zawodów zajmujących się tego typu sprawami a ten przepis jest dla nich swoistego rodzaju furtką.	Uwaga nieuwzględniona Projektowany przepis zawiera, w zakresie możliwości powierzenia dokonywania czynności w ramach asysty prawnej osobie trzeciej, regulację odmienną aniżeli w przypadku umowy zlecenia. Z brzmienia projektowanego przepisu wynika, że powierzenie takie może mieć miejsce wyłącznie za zgodą osoby wspieranej. Za zasadnością takiego rozwiązania może przemawiać np. charakter czynności lub kwestie organizacyjne po stronie asystenta i należy taką sytuację traktować jako wyjątkową. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że uwzględnienie uwagi zgodnie z jej treścią tj. wykreślenie wskazanego

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				przepisu spowoduje, z mocy art. 5 ustawy, odpowiednie stosowanie art. 738 k.c.
11.	Sąd Najwyższy	Dział 3	Ustawodawca wprowadzając nowe postaci kurateli do prawa polskiego, o bardzo dużym potencjalnie znaczeniu praktycznym, winien rozważyć kompleksowe uregulowanie instytucji kurateli. Proponowana regulacja bowiem jedynie komplikuje systemowe unormowanie tej instytucji i wyraźniej unaocznia brak całościowego, kompleksowego podejścia do tej instytucji prawnej, niezwykle ważnej w systemie prawa. Propozycja brzmienia przepisu Zaproponowanie zmiany k.c. wprowadzającej kompleksowe unormowanie instytucji kurateli	Uwaga nieuwzględniona Istotą projektowanej w ustawie o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji reformy jest zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. Złożona problematyka instytucji kurateli jako takiej przekracza zakres projektowanej regulacji i wymaga pogłębionych prac nakierowanych wyłącznie na tą instytucję. Stąd za niecelowe należy uznać systemowe uregulowanie instytucji kurateli „przy okazji” innej regulacji o tak fundamentalnym dla prawa cywilnego znaczeniu.
12.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek	Uwaga ogólna – dział 3 kuratela dla osób pełnoletnich	Przepisy powinny znaleźć się w kodeksie postępowania cywilnego w księdze drugiej postępowanie nieprocesowe, tytuł II przepisy dla poszczególnych rodzajów spraw, dział I sprawy z zakresu prawa osobowego.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa obejmuje regulacje dotyczące kurateli dla osób pełnoletnich o charakterze materialnoprawnym (przewidziane w Dziale 3 projektowanej ustawy oraz w Kodeksie cywilnym), jak

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Powiatów Polskich			i proceduralne (zawarte w Kodeksie postępowania cywilnego). Kodeks postępowania cywilnego zawiera już obecnie rozdział „sprawy z zakresu kurateli”, kompleksowo regulujący wszystkie rodzaje kurateli. W projekcie ustawy w Kodeksie postępowania cywilnego unormowano przepisy o charakterze jednoznacznie proceduralnym (np. właściwość sądu, krąg uczestników postępowania, kwestie dowodowe).
13.	Sąd Najwyższy	14	Przepis ogranicza długość ustanowienia kurateli do 5 lat. Ze względu na trwałe zaburzenia zdrowotne osoby wspieranej może być to niewystarczające. Raczej należałoby umożliwić ustanowienie kurateli na czas nieoznaczony z obowiązkiem periodycznej kontroli zasadności jej dalszego trwania. Nie dochodziłoby wówczas do wygasania i ustanawiania na nowo kurateli, co mogłoby prowadzić do zbędnych perturbacji.	Uwaga nieuwzględniona Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art. 13. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Przepisy dotyczące sądowej ochrony osób wymagających wsparcia w korzystaniu ze swojej zdolności do czynności prawnych skonstruowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi, stanowiącymi, że środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych muszą zawierać skuteczne zabezpieczenia, w celu zapobiegania nadużyciom, zgodnie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				z międzynarodowymi standardami praw człowieka. Nadto środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych respektować muszą prawa, wolę i preferencje danej osoby, winny być stosowane przez możliwie najkrótszy czas i podlegać stałemu przeglądowi przez właściwe, niezależne i bezstronne władze lub organ sądowy ³ . Regulacja ma zapewnić, by wsparcie w wykonywaniu zdolności do czynności prawnych osoby wspieranej było dostosowane do jej stanu świadomości, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać na przestrzeni czasu. Z tych przyczyn projektodawca odszedł od sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego (kuratora) na czas nieokreślony. Wprowadzane regulacje wymuszają cykliczną ocenę stanu osoby wspieranej i dostosowywanie zakresu wsparcia do jej stanu zdrowia.
14.	Prokuratoria Generalna	art. 21 oraz art. 27 pkt 4	Przepis art. 21 nakładający na sąd obowiązek określenia postanowieniem zakresu i rodzaju spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora	Wyjaśnienia do uwagi Zgłaszający uwagę omyłkowo wskazał umiejscowienie projektowanego art. 16 §

3 Tak: art. 12 ust. 4 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 (dalej KPON).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Rzeczypospolitej Polskiej		w imieniu osoby wspieranej albo przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora został powtórzony (nie wprost) w projektowanym art. 16 § 3 k.p.c. (sąd określa rodzaj spraw, które osoba wspierana może dokonywać jedynie za zgodą kuratora albo które kurator może dokonywać w jej imieniu). Proponujemy uregulowanie tej kwestii w jednej ustawie (w k.p.c.) z wykorzystaniem szerszej redakcji przepisu zawartej obecnie w art. 21 projektu.	3 w Kodeksie postępowania cywilnego, podczas gdy regulacja ta znajduje się w Kodeksie cywilnym. Zgodnie z założeniem projektodawcy instrumenty wspieranego podejmowania decyzji, związane ściśle z wykonywaniem zdolności do czynności prawnych, zostały zakotwiczone w kodeksie cywilnym, zaś ustawa odrębna stanowi ich rozwinięcie. Z tych przyczyn regulacje mogą znajdować się w obu aktach prawnych, przy czym wymaga podkreślenia, że pozostają one spójne.
15.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 22 ust. 1 oraz art. 27 pkt 12	W celu lepszego zabezpieczenia interesów mocodawcy oraz dla pewności obrotu gospodarczego poddajemy pod rozagę potrzebę uzupełnienie katalogu spraw, w których kurator reprezentujący oraz pełnomocnik rejestrowany będzie zobowiązany do uzyskania zezwolenia sądu, o sprawy dotyczące leczenia (w szczególności w zakładzie zamkniętym i szpitalu psychiatrycznym) oraz czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu podejmowane w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej przez osobę wspieraną.	Wyjaśnienie do uwagi Tzw. <i>ustawy medyczne</i> (min. ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego) zawierają uregulowania dotyczące wyrażania zgody na udzielnie świadczeń medycznych na rzecz osób, które z przyczyn faktycznych lub prawnych nie mogą samodzielnie wyrazić zgody na świadczenie. Z zasady decyzje w tym przedmiocie zapadać szybko, zaś wymaganie uzyskania w takich sprawach zgody sądu nie będzie rozwiązaniem efektywnym.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				W zakresie pełnomocnika rejestrowanego należy ponadto wskazać, że osobę pełnomocnika wskazuje sam mocodawca i należy przypuszczać, że jego wybór będzie uwzględniał kompetencje tej osoby w zakresie prowadzenia spraw mandanta. Katalog czynności wymieniony we wskazanych artykułach obejmuje czynności zarówno dokonywane w imieniu osoby wspieranej w zakresie prowadzenia jej działalności gospodarczej jak i jako konsumenta.
16.	Sąd Najwyższy	26	Przewidziana jest instytucja kuratora wspierającego, którego potrzeba może budzić wątpliwości. Ma on zostać ustanowiony tylko w razie potrzeby faktycznego wsparcia. W konsekwencji nie jest jasne, dlaczego ma go ustanawiać sąd, a nie może tych zadań realizować pełnomocnik takiej osoby. Nie jest też jasne, jak interpretować potrzebę faktycznego wsparcia – czy ma to oznaczać, że osoba wspierana jest w pełni świadoma i sprawna intelektualnie, a zatem jedynie wymaga zastąpienia faktycznego przy dokonywaniu różnych czynności, czy też jest to instytucja szersza. Ta niejasność niesie niepewność w obrocie, a nie zniweluje go określenie przez sąd sposobu i zakresu wsparcia przez takiego kuratora. Wydaje się zatem, że to instytucja zbędna, której	Uwaga nieuwzględniona Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji zostały wypracowane w ramach zespołu na prośbę przedstawicieli organizacji społecznych zaproszonych do prac Zespołu. W trakcie prac podnoszono, że potrzebna jest odrębna regulacja dla osób potrzebujących wsparcia tak, aby mogły korzystać ze zdolności do czynności prawnych w obecności innych osób. Dotyczyć to ma sytuacji np. kiedy osoba potrzebująca wsparcia korzysta z usług bankowych albo musi załatwić sprawę w urzędzie. Zaproponowane instrumenty realizują postulaty

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wprowadzenie do systemu prawa grozi wyłącznie większym chaosem i niepewnością niż niesie ochrony. Propozycja brzmienia przepisu Uchylenie art. 26	organizacji społecznych i osób z niepełnosprawnościami. Intencją projektodawcy było uregulowanie wsparcia faktycznego w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu spraw (kurator wspierający). Jest to odpowiednik instytucji uregulowanej w art. 183 kro przed nowelizacją z dnia 15 lutego 2024 r. W wypadku podejmowania przez osobę wspieraną czynności prawnych, rolą kuratora może być np. udzielenie mu pomocy w skontaktowaniu go z właściwym prawnikiem lub w zgromadzeniu odpowiednich dokumentów niezbędnych do dokonania określonej czynności prawnej. Jeżeli chodzi o „faktyczne wsparcie” w życiu codziennym – kwestie te mają regulować przepisy o asystencji osobistej. Instrumenty asysty prawnej oraz kuratora wspierającego nie są konkurencyjne w stosunku do pełnomocnictwa rejestrowanego ani kuratora reprezentującego, bowiem dotyczą wsparcia faktycznego a nie reprezentacji.
17.	Komisja Wspólna	Art. 26	Definicja kuratora wspierającego powinna znaleźć się obligatoryjnie w przepisach kodeksu cywilnego	Wyjaśnienia do uwagi

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich		(podobnie jak zrobił to projektodawca dla kuratora reprezentującego).	Przepisy Kodeksu cywilnego nie zawierają definicji kuratora reprezentującego ani wspierającego a jedynie wskazują przesłanki ich ustanowienia (odpowiednio art. 16 i 16 ¹ k.c.).
18.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Uwaga ogólna	Jednoznaczność pojęcia pełnej zdolności do czynności prawnych Zmiany w kodeksie cywilnym dotyczą w pierwszym rzędzie regulacji zdolności do czynności prawnych. Projektowane zmiany pozostawią bez zmian art. 11 kc, zgodnie z którym pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności. Z kolei ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat 13 (art. 15 kc w projektowanej wersji). Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu (art. 12 kc w projektowanej wersji). W związku z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia zostaje ona usunięta z przepisów określających zdolność do czynności prawnych: na zdolność tę wpływa – według projektu – wyłącznie wiek osoby dokonującej czynności prawnej. Jednocześnie projektodawca pozostawia w systemie prawa przepisy, które odwołują się do posiadania przez daną osobę pełnej	Wyjaśnienia do uwagi Intencją projektodawcy jest zmiana przepisów prawa posługujących się terminami ubezwłasnowolniania czy zdolności do czynności prawnych w sposób dostosowujący te przepisy do nowego systemu prawa cywilnego. W wyjątkowych przypadkach, nieuwzględnionych w ustawie, zastosowanie znajdzie projektowany art. 68. Projektowana regulacja przewiduje, że osoby pełnoletnie zawsze będą miały pełną zdolność do czynności prawnych, a dokonywane przez nie czynności prawne będą podlegały ewentualnej ocenie z punktu widzenia przepisów o wadach oświadczenia woli.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zdolności do czynności prawnych. Nie jest do końca oczywiste, czy za taką należy traktować każdą osobę, która uzyskała pełnoletniość (a ograniczona zdolność do czynności prawnych przysługuje wyłącznie osobom pomiędzy 13 rokiem życia a pełnoletnością – art. 15 kc), czy też można mówić o „ograniczonej” zdolności do czynności prawnych tych osób, w przypadku których działa pełnomocnik rejestrowany lub kurator reprezentujący. Ma to doniosłe konsekwencje np. w przypadku zdolności testowania. Przepis art. 944 kc stanowi, że sporządzić i odwołać testament może tylko osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych (§ 1). Testamentu nie można sporządzić ani odwołać przez przedstawiciela (§ 2). Testamentu nie może zatem sporządzić ani kurator reprezentujący, ani pełnomocnik rejestrowany. Jeśli projektodawca zamierza realizować powołane w uzasadnieniu projektu Zalecenia nr R(99)4 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 23 lutego 1999 r. w sprawie zasad dotyczących ochrony prawnej niepełnosprawnych osób dorosłych – zgodnie z którymi środek ochrony osoby z niepełnosprawnością nie powinien automatycznie pozbawiać zainteresowanej osoby m.in. prawa do sporządzenia testamentu – to należy jednak wprost to wyrazić w treści przepisu. Pozostaje także do	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wyjaśnienia kwesta niespójności regulacji, która na wiele czynności dotyczących majątku osoby wymagającej wsparcia przewiduje zgodę przedstawiciela (kuratora reprezentującego/pełnomocnika rejestrowanego), a także sądu, a w przypadku rozporządzenia całym swym majątkiem w postaci testamentu, testatorowi pozostawiona jest pełna swoboda. Z drugiej strony testament taki będzie mógł być podważany w oparciu o zarzut wady oświadczenia woli (art. 945 kc). Być może taki jest zamysł projektodawcy, jednak uzasadnienie projektu o tym nie wspomina. Wydaje się także, że przyjęte rozwiązanie nie zabezpiecza we właściwy sposób zarówno ochrony (woli) osoby wymagającej wsparcia, jak i pewności obrotu prawnego. Z kolei jeśli przyjąć, że osoba, która działa przez przedstawiciela (kuratora zastępującego/pełnomocnika rejestrowanego) nie dysponuje – pomimo pełnoletności – pełną zdolnością do czynności prawnych, to niemożność sporządzenia testamentu stoi w sprzeczności z powołanymi w uzasadnieniu projektu Zalecaniami nr R (99)4. W tym samym aspekcie – zmiany art. 12 i 15 kc, wykreślenia art. 13 kc - należy rozważyć, jak nowelizacja wpłynie na zakres obowiązywania art. 877 kc (konwersja nieważnego poręczenia – czy dotyczy to sytuacji, gdy zobowiązanie zaciągnęła osoba, która powinna być	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			reprezentowana przez przedstawiciela) czy art. 986 kc (pełna zdolność do czynności prawnych jako warunek stania się wykonawcą testamentu). Istotną kwestią pozostaje ta dotycząca władzy rodzicielskiej. W świetle art. 94 § 1 kro, władza rodzicielska przysługuje rodzicowi, który ma pełną zdolność do czynności prawnych. W uzasadnieniu projektu brak jest jednoznacznego wyjaśnienia tej kwestii, ale intencją projektodawcy zapewne było to, aby działanie przedstawiciela (kuratora reprezentującego/pełnomocnika rejestrowanego) samo w sobie nie wpływało na władzę rodzicielską. Obowiązek zawiadomienia sądu opiekuńczego (co do zasady – tożsamego z sądem orzekającym w sprawie kurateli) o ustanowieniu kuratora reprezentującego (projektowany art. 60511 kpc) należy prawdopodobnie rozumieć jako sygnalizację o ewentualnej potrzebie ograniczenia, pozbawienia lub zawieszenia władzy rodzicielskiej osoby, której niesamodzielność życiowa spowodowała konieczność ustanowienia kuratora reprezentującego. Wydaje się jednak, że kwestia tak istotna jak władza rodzicielska osoby wymagającej wsparcia powinna być jednoznacznie unormowana; to samo dotyczy możliwości przysposobienia (art. 114¹ kro) oraz stania się opiekunem (art. 148 § 1 kro) – czy rzeczywiście fakt ustanowienia kuratora reprezentującego w	W zakresie władzy rodzicielskiej – uwaga uwzględniona, dodano art. 67.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			żaden sposób nie wpływa na zdolności podjęcia opieki czy przysposobienia.	
19.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 27 pkt 4 (art. 16 § 2 i 3 k.c.)	Zastępcze podejmowanie decyzji a zakres działań kuratora reprezentującego Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 16 § 2 i 3 Kodeksu cywilnego kurator reprezentujący może być ustanowiony przez sąd do załatwienia konkretnej sprawy, prowadzenia spraw określonego rodzaju, a nawet prowadzenia wszelkich spraw. W przypadku kuratora reprezentującego, sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo przez osobę wspieraną za zgodą kuratora. O ile wprowadzenie mechanizmu zgody może w niektórych przypadkach być uzasadnione, o tyle wprowadzenie zastępczego podejmowania decyzji może budzić wątpliwości. Zgodnie bowiem z treścią komentarza ogólnego nr 1 Komitetu ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami, zobowiązanie Państw Stron do wprowadzenia wspieranego mechanizmu podejmowania decyzji w miejsce mechanizmu zastępczego wymaga zarówno zniesienia tego ostatniego, jak i opracowania alternatywnych rozwiązań w ramach pierwszego rozwiązania. Opracowanie wspieranych mechanizmów podejmowania decyzji	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia czynności w jej

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przy jednoczesnym utrzymaniu mechanizmów zastępczego podejmowania decyzji nie wydaje się natomiast wystarczające do spełnienia wymogów określonych w art. 12 Konwencji⁸. Komentarz ogólny nr 1, pkt 24. Jednocześnie chciałbym zasugerować, że w projektowanej treści art. 16 kc, w miejsce „nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem” należałoby rozważyć wprowadzenie przesłanek dotyczących składania oświadczenia woli, o których mowa w treści art. 82 kc. Odwołanie się do „jakichkolwiek powodów stanu wyłączającego świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli” pozwoli na zabezpieczenie interesów osoby wspieranej z uwzględnieniem rekomendacji Komitetu ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami dotyczącej usunięcia wszelkiej negatywnie nacechowanej terminologii we wszystkich obowiązujących i projektowanych przepisach oraz zastąpienia jej terminologią, która w pełni szanuje godność i autonomię osób z niepełnosprawnościami⁹. Rekomendacje Komitetu ONZ dla Polski, pkt 6 lit. c.	imieniu będzie dokonywał kurator. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania. Komitet Praw Osób z Niepełnosprawnościami ONZ (dalej Komitet) rekomenduje całkowite odejście od substytucyjnych form pomocy, wskazując wprost, że jedynie model wspieranego podejmowania decyzji, bez ograniczania w żadnym stopniu zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnościami wypełnia wymogi art. 12 Konwencji⁴.

⁴ Opracowanie Małgorzaty Szeroczyńskiej Analiza rozwiązań z zakresu reprezentacji prawnej osób z niepełnosprawnościami

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Trzeba także zwrócić uwagę, że ustanowienie kuratora do wszelkich czynności nie wymaga dokładnej analizy zakresu spraw jakie powierza się kuratorowi. W tym miejscu wskazuję na znaczącą dysproporcję pomiędzy orzekaniem ubezwłasnowolnienia całkowitego i częściowego. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w ewidencji spraw o ubezwłasnowolnienie w sądach okręgowych¹⁰ Ewidencja spraw o ubezwłasnowolnienie w sądach okręgowych – I instancja w latach 2004 –2023, Wydział Statystycznej Informacji Zarządczej, Departament Strategii i Funduszy Europejskich Ministerstwa Sprawiedliwości, https://isws.ms.gov.pl/pl/bazastatystyczna/opracowania-wieloletnie/download,2853,62.html [dostęp z dnia 2 stycznia 2025 r.].w 2023 r. orzeczono 9 403 ubezwłasnowolnień całkowitych oraz 602 ubezwłasnowolnienia częściowe. Podobna dysproporcja powtarzała się w latach poprzednich. Istnieje zatem ryzyko, że zamiast wnikliwej oceny zakresu wymaganego wsparcia oraz woli i preferencji osoby z niepełnosprawnością, zakres działań ustanowionego kuratora reprezentującego będzie obejmował prowadzenie wszelkich spraw, bo takie rozstrzygnięcie będzie dla sądu szybsze i łatwiejsze.	Należy mieć jednak na uwadze, że <i>cały czas pomijany i nierozwiązany pozostaje problem osób, które nie są w stanie podjąć decyzji, ponieważ nie mają wystarczającej mental capacity. W takim przypadku brak możliwości złożenia oświadczenia woli wynika z powodu braku „woli”. Oparcie wszystkich instytucji wsparcia wyłącznie na swobodnej decyzji osoby z niepełnosprawnością pomija te osoby, które takiej decyzji (o udzieleniu pełnomocnictwa czy o zastosowaniu przewidzianych instytucji wsparcia) podjąć świadomie nie mogą. Sytuacja, w której osoba z głęboką niepełnosprawnością intelektualną wybiera osobę, która ma udzielić jej wsparcia przy zawieraniu np. skomplikowanej umowy kredytowej, prowadzi w ostateczności i tak do stanu, w którym – z technicznoprawnego punktu widzenia – oświadczenie woli złoży ta osoba „pomagająca”. Powstanie jedynie problem przyjęcia konstrukcji, na podstawie której skutki czynności będą mogły zostać przypisane osobie niepełnosprawnej. Komentarz nie</i>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				wskazuje, w jaki sposób rozwiązać takie sytuacje⁵. W świetle powyższego, wskazać należy, że konieczne było precyzyjne uregulowanie statusu kuratora reprezentującego w sytuacjach kiedy osoba wspierana nie jest w stanie podjąć i zakomunikować swojej decyzji. Byłaby to forma ograniczenia i wsparcia, stosowana wyjątkowo, w razie potrzeby, gdy kurator wyrażający tylko zgodę na dokonanie czynności byłby niewystarczający w danych okolicznościach.
20.	Prokuratura Krajowa		Na marginesie rozważań dotyczących przyjętej w projekcie terminologii wskazać należy na rozważenie korekty brzmienia art. 16 § 2 k.c. poprzez wyeliminowanie określenia „a nawet”, nie wnoszącego wartości normatywnej.	Wyjaśnienia do uwagi Intencją projektodawcy było podkreślenie, że ustanowienie kuratora do prowadzenia wszelkich spraw ma charakter wyjątku i nie powinno być nadużywane, jeśli tylko istnieje możliwość określenia węższego zakresu działania kuratora.
21.	Sąd Najwyższy	16 ¹ k.c.	Przepis wprowadza do k.c. podstawę prawną dla ustanowienia kuratora wspomagającego. W	Uwaga nieuwzględniona

⁵ Maciej Domański „Ubezpieczoność w prawie polskim, a wybrane standardy międzynarodowej ochrony praw człowieka” str. 44. PRAWO W DZIAŁANIU SPRAWY CYWILNE 17/2014. <https://iws.gov.pl/prawo-w-dzialaniu/numery-archiwalne/tom-17-sprawy-cywilne/>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			związku z wyrażonym zapatrywaniem co do braku potrzeby wprowadzania do systemu prawnego tej instytucji, konsekwentnie, art. 16¹ k.c. należy uznać za zbędny Propozycja brzmienia przepisu Zaniechanie wprowadzania do k.c. art. 16¹.	Intencją projektodawcy było uregulowanie wsparcia faktycznego w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu spraw (kurator wspierający). Jest to odpowiednik instytucji uregulowanej w art. 183 kro przed nowelizacją z dnia 15 lutego 2024 r. W wypadku podejmowania przez osobę wspieraną czynności prawnych, rolą kuratora może być np. udzielenie mu pomocy w skontaktowaniu go z właściwym prawnikiem lub w zgromadzeniu odpowiednich dokumentów niezbędnych do dokonania określonej czynności prawnej. Jeżeli chodzi o „faktyczne wsparcie” w życiu codziennym – kwestie te mają regulować przepisy o asystencji osobistej. Instrumenty asysty prawnej oraz kuratora wspierającego nie są konkurencyjne w stosunku do pełnomocnictwa rejestrowanego ani kuratora reprezentującego, bowiem dotyczą wsparcia faktycznego a nie reprezentacji. Uzasadnienie również jak do art. 26 ustawy.
22.	Komisja Wspólna	Art. 16 ¹ § 2 kodeksu cywilnego	Wykreślenie przepisu.	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich		Następuje niepotrzebne pomieszczenie dwóch instytucji. Czynności kuratora wspierającego zawierają się w czynnościach kuratora reprezentującego. Niemniej, sąd powinien móc określać w postanowieniu, różne zakresy czynności kuratorów reprezentujących, według potrzeb osoby wspieranej.	Kurator wspierający podejmuje <u>faktyczne</u> wsparcie w prowadzeniu spraw osoby wspieranej. Czynności kuratora reprezentującego, w zakresie w jakim jest on ustanowiony, konsumują czynności kuratora wspierającego, podobnie jak czynności umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Jednakże w wielu przypadkach wsparcie kuratora wspierające może okazać się wystarczające i potrzeba ustanowienia dalej idącego środka w postaci kuratora reprezentującego (lub umocowania pełnomocnika rejestrowanego) nie powinna nastąpić.
23.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 82 kodeksu cywilnego	Rozumiemy konieczność usunięcia z przepisów stygmatyzujących określeń: „choroba psychiczna” czy „niedorozwój umysłowy”, niemniej obecnie zaproponowane brzmienie przepisu jest bardzo ocenne i niejednoczone. Należy sformułować przesłanki dotyczące nieważności oświadczenia woli w sposób bardziej precyzyjny, nie budzący wątpliwości. Projektodawca winien językiem równościowym wskazać otwarty katalog sytuacji, w których będziemy mogli mówić o nieważności oświadczenia woli.	Uwaga nieuwzględniona Przepis w dotychczasowym brzmieniu także stanowił otwarty katalog przyczyn stanu wyłączającego świadome i swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli. Choroba psychiczna, niedorozwój umysłowy, ani inne chociażby przemijające zaburzenia świadomości nie stanowiły wyłącznych przyczyn stwierdzenia nieważności oświadczenia woli zgodnie z art. 82 k.c. Dorobek orzeczniczy wypracowany na kanwie aktualnie obowiązujących przepisów

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				prawa pozostanie w zasadniczej mierze aktualny przy rozpoznawaniu analogicznych, spraw na gruncie nowych przepisów prawa.
24.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 109 ¹⁰ § 4 kodeksu cywilnego	Razem z oświadczeniem mocodawcy, notariusz powinien przyjąć oświadczenie potencjalnego pełnomocnika, że wyraża on zgodę na pełnienie takiej roli. Jest wiele osób, które nie są w stanie psychicznie udźwignąć podjęcia ważnej życiowej decyzji za inną osobę w sytuacji kryzysowej, w szczególności za osobę bliską. Stąd, uważamy, że do oświadczenia mocodawcy powinna zostać dołączona zgoda pełnomocnika na bycie pełnomocnikiem. W przeciwnym wypadku pełnomocnik może być zaskoczony, koniecznością podjęcia danej decyzji, co może spowodować, że nie będzie jej w stanie podjąć, co z kolei będzie oznaczało, że pełnomocnictwo jest w takim wypadku niewykonalne i pozbawione sensu.	Uwaga nieuwzględniona Pełnomocnictwo rejestrowane stanowi formę zwykłego pełnomocnictwa a zatem nie jest ono umową a umocowaniem do działania w imieniu mandanta. Ze względu na rangę pełnomocnictwa rejestrowanego projektodawca przewidział, że osoba której udzielane jest pełnomocnictwo musi być obecna przy jego udzielaniu. Rozwiązanie takie ma na celu zapobieżenie udzieleniu takiego pełnomocnictwa bez wiedzy osoby, przyszłego pełnomocnika rejestrowanego. Należy podkreślić, że sam fakt udzielenia pełnomocnictwa nie jest jednoznaczny z powstaniem umocowania pełnomocnika do działania, to bowiem aktualizuje się dopiero z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw, dokonywanego na zasadach określonych w przepisach odrębnych (proj. art. 109¹⁰§5 k.c.), które może być dokonane na podstawie dwóch

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				zaświadczeń lekarskich stwierdzających utratę przez mocodawcę możliwości samodzielnego kierowania swoim postępowaniem. Czynności zmierzające do powstania umocowania pełnomocnictwa podejmuje osoba, której pełnomocnictwa udzielono i stanowi to wyraz zgody na pełnienie funkcji pełnomocnika rejestrowanego. Wymóg wcześniejszej zgody jest niecelowy. Możliwy znaczący wpływ czasu pomiędzy udzieleniem a aktywowaniem pełnomocnictwa rejestrowanego uzasadnia przekonanie, że zgoda pierwotnie udzielona mogłaby stracić na aktualności pod wpływem zmiany okoliczności.
25.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 109 ¹¹ § 1 kodeksu cywilnego	Proponujemy dodanie do wyliczenia także kuratora wspierającego. Jeżeli ktoś ma problem z byciem decyzyjnym i sprawczym w swoich sprawach, tak że potrzebuje ustanowienia kuratora wspierającego, to tym bardziej nie powinien mieć możliwości podejmowania decyzji za innych w ramach pełnomocnictwa rejestrowanego.	Uwaga nieuwzględniona Kurator wspierający podejmuje <u>faktyczne</u> wsparcie w prowadzeniu spraw osoby wspieranej, czynności prawne dokonuje on jednak samodzielnie i we własnym imieniu. Stąd brak jest podstaw do uznania, że osoba ta nie może być pełnomocnikiem rejestrowanym.
26.	Komisja Wspólna	Art. 109 ¹¹ § 4 kodeksu cywilnego	Proponujemy wykreślenie fragmentu: „lub nie chciał być pełnomocnikiem”.	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich		Zmiana jest konsekwencją uwagi numer 13. Potencjalny pełnomocnik, powinien uprzednio wyrazić zgodę na pełnienie takiej roli, co będzie prowadziło do bardziej stabilnej sytuacji mocodawcy.	Zobacz: uzasadnienie nieuwzględnienia uwagi do art. 109 ¹⁰ § 4 k.c. Projektodawca celowo dopuszcza możliwość, że na skutek zmiany okoliczności od czasu udzielenia pełnomocnictwa, osoba której pełnomocnictwa udzielono nie wyraża woli pełnienia tej funkcji.
27.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 109 ¹⁵ kodeksu cywilnego	Pełnomocnik rejestrowany powinien mieć możliwość ustanowienia jedynie pełnomocnika procesowego. Pełnomocnik nie powinien przekazywać wykonania czynności innej osobie w zastępstwie, bowiem to do niego mocodawca miał zaufanie. Gdyby chciał, żeby daną czynność czy decyzję podjęła za niego inna osoba, to właśnie tą inną osobę ustanowiłby pełnomocnikiem.	Wyjaśnienia do uwagi Z uwagi na ustawowy, szeroki zakres umocowanie pełnomocnika, należy dopuścić możliwość incydentalnego powierzenia dokonania także poszczególnych czynności dalszemu pełnomocnikowi. Należy zauważyć, że stosunek pełnomocnictwa rejestrowanego może trwać przez długi czas, zaś pełnomocnik rejestrowany nie zajmuje się zawodowo pełnieniem funkcji pełnomocnika rejestrowanego. Dopuszczalne jest umocowanie osoby trzeciej do działania w incydentalnej, konkretnej sprawie np. odebrania przesyłki pocztowej, załatwienia sprawy urzędowej, etc. Powyższe nie oznacza powierzenia prowadzenia spraw mocodawcy <i>za pełnomocnika</i>. W celu ochrony interesów mocodawcy projektodawca wprowadził instytucję

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				nadzoru nad wykonywaniem pełnomocnictwa rejestrowanego w tym konieczność udzielania przez pełnomocnika rejestrowanego informacji czy ustanowił innych pełnomocników.
28.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Pełnomocnictwo rejestrowane jako obejmujące pełnomocnictwo medyczne	Wątpliwości budzi sposób uregulowania instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego jako obejmującego także pełnomocnictwo medyczne. Zgodnie z art. 109¹⁰ § 2 kc, pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne, a także do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami, innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi. Zgodnie z projektowaną regulacją osoba pełnoletnia, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, może udzielić pełnomocnictwa na wypadek, gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia nie była w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem (pełnomocnictwo rejestrowane). Jakkolwiek pozytywnie oceniam próbę uregulowania instytucji pełnomocnictwa medycznego jako działanie zmierzające do	Wyjaśnienia do uwagi Rozwiązanie w zakresie przyznania pełnomocnikowi rejestrowanemu uprawnień z zakresu wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych, stanowi odpowiedź projektodawcy na zgłaszaną przez środowiska medyków potrzebę wprowadzenia pełnomocnictwa medycznego.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			poszerzenia ochrony autonomii pacjentów, którzy ze względu na stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem¹⁸ , Zob. wystąpienie RPO do MZ w tym zakresie: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/RPO%20do%20MZ%20w%20sprawie%20pe%C5%82nomocnictwa%20medycznego.pdf, [dostęp: 7 stycznia 2025 r.]. o tyle sposób tej regulacji budzi wątpliwości. Przede wszystkim ustawodawca nie przewiduje możliwości zawężenia przez mocodawcę pełnomocnictwa rejestrowanego w ten sposób, aby pełnomocnik mógł decydować wyłącznie o sprawach dotyczących zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne. Tymczasem mocodawca może nie chcieć, by ta sama osoba podejmowała decyzje dotyczące zarówno jej majątku, jak i kierunku leczenia¹⁹ . Mocodawca może być też zainteresowany upoważnieniem pełnomocnika do podejmowania decyzji np. w wąsko zakreślonym zakresie świadczeń zdrowotnych – także w tym zakresie ustawodawca nie pozwala jednak na odmienne ukształtowanie zakresu umocowania. Dostrzegam, że celem wprowadzonej regulacji było maksymalne uproszczenie instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego i	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zminimalizowanie ryzyka dotyczącego trudności interpretacyjnych dotyczących zakresu umocowania, jednak w praktyce proponowana regulacja nie pozwala na pełne poszanowanie autonomii mocodawcy i może okazać się niepraktyczna. Ustawodawca nie określił też wzajemnych relacji instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego z regulacjami określonymi w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 ze zm.). Wątpliwości może też budzić sam zakres pełnomocnictwa – np. nie jest jasne, czy w jego zakres wchodzić będzie także umocowanie pełnomocnika do wyrażenia zgody zastępczej bądź kumulatywnej na udzielenie świadczenia zdrowotnego małoletniemu dziecku mocodawcy²⁰. Por. też poddaną krytyce w doktrynie uchwałę Sądu Najwyższego z 13 maja 2015 r., sygn. akt III CZP 19/15. Należy też zaznaczyć, że obecna regulacja pełnomocnictwa rejestrowanego akcentuje zagrożenia związane z decyzjami pełnomocnika podejmowanymi w zakresie spraw majątkowych mocodawcy, ale jednocześnie w zasadzie w ogóle nie uwzględnia specyfiki spraw związanych z	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			pełnomocnictwem medycznym i ewentualnych zagrożeń dla interesów mocodawcy. Krytyczne uwagi względem tej regulacji zgłosiła także Naczelna Rada Lekarska²¹, Stanowisko nr 92/24/P-Ix Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 6 grudnia 2024 r. w sprawie instytucji pełnomocnika medycznego w projekcie ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, https://nil.org.pl/uploaded_files/documents/doc_1733725668_ps-092-24-ix-pelnomocnikmedyczny.pdf, [dostęp: 7 stycznia 2025 r. która nie tylko negatywnie zaopiniowała nieuwzględnienie możliwości rozdzielenia funkcji pełnomocnika rejestrowanego od pełnomocnika medycznego, ale także wskazała, że w projekcie postawiono zbyt daleko idące wymagania co do formy udzielania pełnomocnictwa i nie uwzględniono szczególnych okoliczności faktycznych, w jakich w praktyce pacjent mógłby udzielić pełnomocnictwa. Niezależnie od powyższego rozważenia wymaga, czy mając na uwadze już chociażby sam fakt, że kompleksowe uregulowanie kwestii dotyczących zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego ma miejsce w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty, nie jest celowe uregulowanie	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			problematyki pełnomocnictwa medycznego w tym właśnie akcie prawnym. Zaznaczyć przy tym warto, że wprowadzeniu instytucji pełnomocnictwa towarzyszyć powinno uregulowanie wprost w ustawie także kwestii oświadczeń pro futuro i ich relacji do instytucji pełnomocnictwa właśnie. Na marginesie można też wskazać, że projektodawca powinien wziąć pod uwagę modyfikację projektowanego brzmienia art. 42a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (art. 35 projektowanej ustawy). Literalnie odnosi się on do wydania zaświadczenia „pełnomocnikowi rejestrowanemu” i nie obejmuje „pełnomocnika rejestrowanego podstawionego”. Z uwagi na to, że – jak wolno przypuszczać – w celu uzyskania zaświadczenia pełnomocnik posłużyć się będzie musiał odpisem notarialnego pełnomocnictwa, osoba wskazana w nim jedynie jako pełnomocnik podstawiony może napotkać problemy w uzyskaniu zaświadczenia niezbędnego do uzyskania notarialnego poświadczenia pełnomocnictwa i powstania umocowania.	
29.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu	Art. 12 ¹ § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	Przesłanka bezwzględnej przeszkody małżeńskiej wyrażona jest w sposób nieprecyzyjny i może prowadzić do nadużyć.	Uwaga nieuwzględniona Przesłanka przeszkody małżeńskiej jest w ocenie projektodawców jasna, odnosi się bowiem do stanu osoby mającej zawrzeć

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Terytorialnego Związek Powiatów Polskich		Po pierwsze istnieje pewna kategoria osób, cierpiących na różnego typu zaburzenia czy choroby niekoniecznie psychiczne absolutnie nie powinna zawierać małżeństwa. Po drugie zaś wobec tak sformułowanej przesłanki pojawia się pytanie czy osoba uzależniona od alkoholu bądź środków psychoaktywnych w tym leków nie może zawrzeć małżeństwa?	związek małżeński, który uniemożliwia jej świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Na gruncie dorobku orzeczniczego wypracowanego chociażby na podstawie art. 82 k.c., interpretacja wskazanego przepisu nie powinna budzić wątpliwości. Nie można jednak zgodzić się z tezą, że są osoby które z uwagi na zaburzenia czy choroby niekoniecznie psychiczne nie powinny zawierać małżeństwa. Na gruncie aktualnie obowiązujących przepisów prawa przeszkoda w zawarciu małżeństwa wynika z ubezwłasnowolnienia całkowitego oraz choroby psychicznej lub niedorozwoju umysłowego.
30.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 65 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	Termin na wytoczenie powództwa może być potencjalnie nieograniczony w czasie, co stanowi naruszenie dobra i praw dziecka.	Uwaga nieuwzględniona Przepis nie wprowadza nowego określenia terminu na wytoczenie powództwa a dostosowuje już obecnie obowiązujące przepisy w tym zakresie do nowej regulacji.
31.	Prokuratura Krajowa		Rozważając zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego, w tym usunięcie rozdziału II, podkreślić należy, że skutkują one eliminacją	Uwaga uwzględniona w części Zmieniono treść art. 605 (3) kpc dodano prokuratora jako wnioskodawcę.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			regulacji odnoszącej się do roli prokuratora w postępowaniu. Wydaje się, nie wynika to bowiem z uzasadnienia projektu, że wobec zmiany systemowej, w zakresie pomocy osobom z niepełnosprawnościami, projektodawca za zbędny uznał obowiązkowy udział prokuratora w tego typu postępowaniach sądowych, pozostawiając sądowi możliwość zawiadomienia prokuratora w trybie art. 59 kpc, jeżeli uzna jego udział za potrzebny. W zakresie przepisów określających postępowanie w przedmiocie kurateli dla osób pełnoletnich projekt wylicza podmioty uprawnione do złożenia wniosku (art. 6053kpc), jednakże nie wskazuje podmiotów zobowiązanych do podjęcia działań zmierzających do uruchomienia postępowania sądowego. Brak regulacji w tym zakresie może doprowadzić do sytuacji, w której żaden z podmiotów uprawnionych nie wystąpi z wnioskiem, oczekując na działanie innego z uprawnionych podmiotów, mających wiedzę o takiej potrzebie. Analogiczna sytuacja może wystąpić również w przypadku art. 10916 § 3 k.c, gdy umocowanie pełnomocnika rejestrowanego wygasa. Żaden z uprawnionych podmiotów nie jest zobowiązany do natychmiastowego podjęcia działań zmierzających do ustanowienia kuratora reprezentującego.	Zgodnie z art. 605(1) § 2. Sąd może z urzędu wszcząć postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego, zmianę kuratora reprezentującego albo wspierającego oraz o zmianę zakresu umocowania kuratora reprezentującego albo o uchylenie kurateli. Zatem takie postępowanie może być zawsze wszczęte z urzędu. Wystarczy zawiadomienie do sądu. Zgodnie natomiast z treścią art. 572 kpc każdy komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy. Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania. Projektodawca dokonał przeglądu wszystkich regulacji wykraczających

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Projekt w obecnej wersji nie zawiera również przepisów uprawniających korzystającego z instrumentu wspierania do zainicjowania postępowania mającego na celu rezygnację z dalszego korzystania z tej instytucji, z uwagi na zmianę stanu zdrowia, będącego odpowiednikiem dotychczasowego art. 559 § 3 kpc. Kolejnym elementem wymagającym ponownej analizy w związku z wprowadzeniem instrumentów wspieranego podejmowania decyzji jest wpływ zmian na przewidziane w ustawach procedury, odnoszące się do realizacji praw osób ubezwłasnowolnionych, w kontekście określania przez sąd w postanowieniu ustanawiającym kuratora reprezentującego zakresu i rodzaju spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora oraz zezwolenia sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej. Zwrócić tu należy uwagę na art. 22 ust 1 pkt 9 projektu, tj. umieszczenie w domu pomocy społecznej, przy jednoczesnym pominięciu działań dotyczących przyjęcia do szpitala psychiatrycznego osoby bez jej zgody. Konsekwencją takiego zapisu powinny być zmiany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. 2024, 917) np. art. 10a ust. 2 w zakresie prawa do pomocy w ochronie praw osoby korzystającej ze świadczeń	poza obszar prawa cywilnego, w których ustawodawca posługuje się pojęciami ubezwłasnowolnienia, pełnej (braku pełnej) zdolności do czynności prawnych w porozumieniu z innymi resortami.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zdrowotnych udzielanych przez szpital psychiatryczny, art. 20 dotyczącego wyrażenia zgody przez kuratora osoby ubezwłasnowolnionej, czy też art. 22 regulującego obowiązek uzyskania zgody na przyjęcie do szpitala psychiatrycznego. Powyższe powinno dotyczyć również działań umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, który zgodnie z art. 10910 będzie umocowany do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne. Zmiany powinny objąć również procedury określone w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 z późn. zm.), np. w zakresie art. 32 ust. 6.	
32.	Sąd Najwyższy	65 § 1 ¹ k.p.c.	Brzmienie przepisu może budzić wątpliwości, czy chodzi o sytuację, gdy kurator reprezentujący został ustanowiony do działania w imieniu osoby wspieranej czy tylko, gdy zastrzeżono, że pewne czynności mają być dokonywane jedynie za zgodą kuratora. Obecne brzmienie przepisu sugeruje, że chodzi o obie sytuacje. Nie jest jednak jasne, czy taka była wola ustawodawcy, gdyż brak dostatecznego wyjaśnienia w uzasadnieniu.	Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.19. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Art. 65 kpc dotyczy każdego rodzaju kuratora reprezentującego.
33.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu	Art. 65 § 1 ¹ kodeksu postępowania cywilnego	Czy osoba mająca ustanowionego kuratora wspierającego już taką zdolność będzie posiadała?	Wyjaśnienie do uwagi Ustanowienie kuratora wspierającego nie wyłącza zdolności procesowej.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Terytorialnego Związek Powiatów Polskich			
34.	Sąd Najwyższy	66 § 2 k.p.c.	Zdanie drugie błędnie skonstruowane, gdyż dotyczy ono przypadku niewystarczającego zakresu kurateli reprezentującej, a jednocześnie upoważnia do wystąpienia o kuratele reprezentującą dla osoby jej nieposiadającej. Należy rozbić na odrębne zdania regulujące dwie różne hipotezy Propozycja brzmienia przepisu 2. Osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego w zakresie jego umocowania. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że zakres umocowania kuratora reprezentującego ustanowionego dla strony jest niewystarczający do ochrony jej praw i interesów, sąd może zawiadomić właściwy sąd o potrzebie zmiany zakresu umocowania kuratora o reprezentowanie osoby wspieranej w tym postępowaniu. W ten sam sposób można zawiadomić właściwy sąd o potrzebie powołania kuratora reprezentującego. W przypadkach	Uwaga nieuwzględniona, ale poprawiono przepis przez przeniesienie zdania drugiego do oddzielnego paragrafu. Przedmiotowe zdanie drugie nie dotyczy tylko sytuacji, gdy strona – osoba wspierana działa przez kuratora reprezentującego, ale także takiej, gdy strona działa samodzielnie i aktualnie nie ma żadnego kuratora reprezentującego, który mógłby świadczyć wsparcie i podejmować działania, choć są ku temu podstawy. Na przykład został uprzednio ustanowiony kurator reprezentujący do dokonania w zastępstwie osoby wspieranej określonej czynności prawnej, a następnie na kanwie tej czynności prawnej zaistniał spór sądowy. Kuratela reprezentująca z chwilą dokonania tej czynności wygasła, a zatem osoba wspierana może samodzielnie działać w procesie. Sąd dostrzegając, że strona, która przy dokonaniu czynności

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			niecierpiących zwłoki, gdy osoba fizyczna nie ma możliwości działania, sąd orzekający może także z urzędu ustanowić dla niej kuratora, do którego stosuje się odpowiednio art. 69.	korzystała ze wsparcia może uznać, że to wsparcie jest potrzebne także przy prowadzeniu sporu powstałego na tle tej czynności i wystąpić o jego powołanie.
35.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 117 § 7 kodeksu postępowania cywilnego	Wykreślić zdanie drugie. Sąd powinien ewentualnie pouczyć osobę fizyczną, odośnie tego, że widzi potrzebę włączenia do sprawy adwokata czy radcę prawnego, a nie na siłę ustanawiać pełnomocnika w drodze przymusu. Pobocznie, koszt takiego pełnomocnika przymusowego powinien ponosić Skarb Państwa. Jeżeli sąd z urzędu ustanawia „pełnomocnika przymusowego” dla osoby fizycznej, to koszty wynagrodzenia takiego pełnomocnika powinien ponieść Skarb Państwa. Gdyby osoba fizyczna chciała ustanowić dla siebie pełnomocnika zawodowego, to udzieliłaby w tym zakresie odpowiedniego pełnomocnictwa i zawarła umowę. Skoro osoba fizyczna sama nie widzi takiej potrzeby, to sąd nie powinien uszczęśliwiać danej osoby na siłę i ustanawiać dla niej przymusowo pełnomocnika.	Uwaga nieuwzględniona Dotychczas ubezwłasnowolnienie skutkowało także brakiem zdolności procesowej i niemożliwością samodzielnego działania w procesie. Zmiana tej zasady i wprowadzenie instrumentów wsparcia, które mają umożliwić osobom potrzebującym wsparcia samodzielne działanie w jak najszerszym zakresie skutkują potrzebą wprowadzenia odrębnych regulacji procesowych np. takich jak w art. 117 § 7 kpc. Już teraz występujące pouczenie o możliwości wystąpienia o pełnomocnika z urzędu może okazać się niewystarczające, gdyż można zaobserwować nie zawsze uzasadnione przeświadczenie stron, że samodzielnie poradzą sobie z prowadzeniem procesu, nie dostrzegając jego złożoności w konkretnym przypadku. Czasami takie nastawienie można zaobserwować u osób z zaburzeniami psychicznymi, czy osób, które mają

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Ewentualnie, sąd mógłby pouczyć osobę fizyczną, że w jego ocenie dla lepszego zabezpieczenia swoich spraw strona powinna korzystać z usług adwokata czy radcy prawnego. Z jednej strony bowiem projektodawca uwalnia osoby ubezwłasnowolnione spod tej instytucji, z drugiej zaś osobom samodzielnie myślącym, na siłę wpycha pełnomocnika zawodowego.	negatywną opinię o zawodowych pełnomocnikach np. w oparciu o wcześniejsze swoje doświadczenie. Tytułem przykładu można wskazać sytuację, gdy zawierając umowę sprzedaży nieruchomości osoba korzystała ze wsparcia kuratora reprezentującego do dokonania tej czynności np. przez wyrażenie na nią zgody. Po jej dokonaniu kurator przestał działać, bo jego umocowanie wygasło. Po jakimś czasie jednak osoba ta została pozwana o roszczenia wynikające z tej umowy. Nie zawsze uzasadnione jest ustanawianie kuratora reprezentującego, gdy może wystarczyć działanie zawodowego pełnomocnika. Jeżeli nie, taki pełnomocnik powinien – zgodnie z projektowanym § 8 zawiadomić właściwy sąd o okolicznościach uzasadniających rozważenie potrzeby ustanowienia kuratora. Przy czym także w przypadku ustanowienia pełnomocnika z urzędu bez wniosku, strona może w każdej chwili zrezygnować z pomocy takiego pełnomocnika, tak jak obecnie to ma miejsce w każdym innym przypadku. Potrzebny jest jednak mechanizm, aby

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				strona miała szansę z pomocy zawodowego pełnomocnika skorzystać, nawet gdy sobie nie uświadamia, że takiej pomocy potrzebuje. Ten mechanizm będzie miał zastosowanie tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy udział w sprawie sąd uzna za konieczny. Podstawowym sposobem działania sądu, który dostrzega nieporadność działania strony i skomplikowany charakter sprawy, jest dokonanie niezbędnych pouczeń, w tym o potrzebie rozważenia działania w sprawie przez pełnomocnika, ewentualnie o możliwości złożenia wniosku o ustanowienie takowego z urzędu. Zgodnie z projektem dopiero, gdy sąd dostrzega, iż szeroko rozumiany stan psychofizyczny strony nie pozwala: na zrozumienie takiego pouczenia i jakie działania w jego wyniku powinny być podjęte, albo na podjęcie przez stronę takich działań, może uznać, że zachodzi szczególny wypadek, który uzasadnia ustanowienie pełnomocnika bez wniosku samej strony. Będą to zatem sytuacje wyjątkowe, w których już teraz o zasadności wystąpienia o pełnomocnika z urzędu strony albo ich

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				np. opiekunowie ustawowi byli informowani i korzystali z przewidzianych prawem możliwości. Różnica polega na tym, że z reguły w tych przypadkach, w których w wyniku zmian ustawowych zostanie zniesiona opieka, strona będzie mogła działać samodzielnie w procesie, nie zawsze mając ku temu warunki. Także już teraz w każdym wypadku, gdy pełnomocnik jest ustanowiony z urzędu, strona nie ma obowiązku korzystać z pomocy takiego pełnomocnika i w każdej chwili może wypowiedzieć to pełnomocnictwo. Wprowadzenie art. 117 § 7 kpc nic w tej mierze nie zmienia, a najpełniej zapewnia środki wsparcia dla strony słabszej w procesie w związku z likwidacją generalnego wyłączenia zdolności procesowej osób, które dotychczas były ubezwłasnowolnione. Ten mechanizm będzie miał zastosowanie tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jako wyjątek, a nie reguła. Także obecnie przepisy przewidują możliwość obciążenia strony wynagrodzeniem pełnomocnika z urzędu, dla której został on ustanowiony przez sąd. Jedyna zmiana

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
				polega na możliwości wyjątkowego przyznania pełnomocnika z urzędu bez wniosku strony, zaś pozostałe rozwiązania odnoszące się do instytucji pełnomocnika z urzędu oraz kosztów postępowania pozostały bez zmian. Odnosnie wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu – tu również nie dochodzi do modyfikacji zasad ogólnych, które dotychczas funkcjonują. Projektowane rozwiązania dotyczą każdej osoby fizycznej i nie znoszą rozwiązań, które pozwalają sądowi nie obciążać strony kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Projektowany art. 117 § 7 k.p.c. już zawiera w sobie normę, która wyklucza obciążenie strony wynagrodzeniem pełnomocnika, gdy jej sytuacja majątkowa i rodzinna na to nie pozwala bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Jeżeli osoba, dla której został ustanowiony pełnomocnik ma środki na pokrycie kosztów jego wynagrodzenia, powinna to zrobić. Nie zmienia to jednak zasady, że koszty tego wynagrodzenia będą rozliczane w ramach kosztów procesu.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
36.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 543 ⁶ § 1 kodeksu postępowania cywilnego	Proponujemy brzmienie: „Ograniczenie uprawnień może polegać w szczególności na zobowiązaniu pełnomocnika rejestrowanego przez sąd do uzyskiwania zgody sądu na czynności objęte ograniczeniem”. Uzyskanie zgody sądu na dokonanie czynności objętej ograniczeniem, będzie stanowiło szersze zabezpieczenie interesów osoby wspieranej.	Uwaga nieuwzględniona Pełnomocnik rejestrowany jest zobowiązany do uzyskania zgody sądu na dokonanie czynności, w przypadkach o których mowa w art. 109(12) k.c. Ponadto przy ograniczeniu czynności w art. 546(6) § 1 kodeksu postępowania cywilnego wskazano katalog przykładowy co do sposobu ograniczenia umocowania.
37.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 543 ⁶ § 2 kodeksu postępowania cywilnego	Proponujemy w takiej sytuacji ustanawiać kuratora wspierającego do czynności określonego rodzaju.	Uwaga nieuwzględniona Kurator wspierający nie może być powołany do reprezentowania osoby wspieranej, może udzielać wyłącznie faktycznego wsparcia.
38.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 29 pkt 8 (art. 605 ¹ k.p.c.)	Wątpliwości budzi określenie właściwości rzeczowej sądu w sprawach dotyczących kuratora reprezentującego. Zgodnie z projektowanym art. 605 ¹ kpc, w sprawach o ustanowienie, zmianę kuratora reprezentującego lub wspierającego oraz o zmianę zakresu umocowania kuratora reprezentującego, albo o uchylenie kurateli właściwy jest sąd opiekuńczy (zasadniczo miejsca zwykłego pobytu osoby, której postępowanie dotyczy) – czyli sąd rejonowy. W uzasadnieniu	Wyjaśnienie do uwagi Projektodawca uznał, że skoro orzeczenie sądu nie prowadzi do ubezwłasnowolnienia (częściowego lub całkowitego pozbawienia zdolności do czynności prawnych), to „ciężar gatunkowy” sprawy nie uzasadnia właściwości sądów okręgowych. W wydziałach rodzinnych nie orzekają asesory.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			projektu brak jest odniesienia do tej kwestii. Można przypuszczać, że projektodawca uznał, iż skoro orzeczenie sądu nie prowadzi do ubezwłasnowolnienia (w postaci przewidzianej przez dotychczasowe regulacje – czyli częściowego lub całkowitego pozbawienia zdolności do czynności prawnych), to „ciężar gatunkowy” sprawy nie uzasadnia właściwości sądów okręgowych. O ile zatem sprawy o ubezwłasnowolnienie są rozpatrywane przez sąd okręgowy (art. 544 kpc, do września 2023 r. – w składzie zawodowym trzyosobowym), o tyle sprawa o ustanowienie/uchylenie kurateli będzie rozpatrywana przez sąd rejonowy, jak inne sprawy dotyczące opieki czy kurateli (art. 507 kpc). Jednak nie sposób pominąć faktu, że sytuacje wymagające ustanowienia kuratora reprezentującego są podobne do tych, które obecnie uzasadniają ubezwłasnowolnienie (pomimo tego, że projektowany art. 16 kc oraz art. 13 i 16 kc w obecnym brzmieniu w odmienny sposób kształtują podstawy, odpowiednio, kurateli i ubezwłasnowolnienia; o ile obecne przepisy kc odwołują się do zaburzeń psychicznych, to projekt wskazuje na abstrakcyjne postrzeganie i ocenę rzeczywistości). Przede wszystkim jednak orzeczenie o ustanowieniu kuratora	Kwestie dodatkowej etatyzacji związanej z projektem wyjaśniono w OSR. Uzasadnienie nie zawiera analizy, w jaki sposób rozpatrywanie spraw dotyczących kurateli wpłynie na obciążenie sądów rejonowych, bowiem analiza takich okoliczności jest przeprowadzana w innym dokumencie jakim jest OSR.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			reprezentującego będzie miało analogiczne skutki do tych, jakie obecnie wywołuje orzeczenie o ubezwłasnowolnieniu całkowitym lub częściowym: jest to częściowe bądź prawie całkowite pozbawienie uczestnika zdolności do czynności prawnych, poprzez pozbawienie skuteczności prawnej określonych czynności podejmowanych przez reprezentowanego, bądź uzależnienie ich skuteczności od zgody kuratora lub sądu (projektowane art. 18–19 kc). Tymczasem, jak podkreśla się w literaturze przedmiotu, przyjęcie, że sprawy o ubezwłasnowolnienie rozpoznaje się w pierwszej instancji przed sądem okręgowym, świadczy o wadze tego rodzaju spraw. Prawomocne postanowienie sądu stwierdzające, że uczestnik tego postępowania jest osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie lub częściowo wiąże się z daleko idącymi ingerencjami w jego życie. Powyższe uzasadniało odstępstwo od reguły, że sprawę w postępowaniu nieprocesowym w sądzie pierwszej instancji prowadzi się przed właściwym sądem rejonowym w składzie jednego sędziego. Z tych samych względów krytycznie oceniono zmianę art. 544 § 1 kpc, wprowadzoną ustawą nowelizującą z dnia 7 lipca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r, poz. 1860), w ramach której zrezygnowano z trzysobowego, zawodowego składu sędziowskiego przy orzekaniu	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			o ubezwłasnowolnieniu ²² . Zob. A. Partyk, T. Partyk, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 506– 1217. Tom II, red. O. M. Piaskowska, Warszawa 2024, art. 544. Należy założyć, że orzeczenie o ustanowieniu kuratora reprezentującego/uchyleniu kurateli – podobnie jak ubezwłasnowolnienie – będzie stanowiło istotną i poważną ingerencję w życie osoby reprezentowanej, podobnie są także ukształtowane przepisy regulujące postępowanie w tych sprawach (konieczność odwołania się do wiadomości specjalnych, obowiązek wysłuchania uczestnika, szczególny tryb doręczeń oraz instytucja doradcy tymczasowego). Projektodawca powinien zatem uzasadnić, dlaczego orzeczenie dotyczące zdolności do czynności prawnych danej osoby – a zatem orzeczenie o zakresie podejmowanych przez osobę dorosłą decyzji – jest przekazane do rozpoznania sądom rejonowym. Uwagi te dotyczą kwestii ustanowienia kuratora reprezentującego, określenia zakresu jego umocowania oraz uchylenia kurateli: sprawy dotyczące ustanowienia i działania kuratora wspierającego, oraz sprawy o zezwolenie na dokonanie określonych czynności przez kuratora reprezentującego nie wpływają na zdolność do czynności prawnych reprezentowanego; właściwość sądów rejonowych wydaje się wystarczająca.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			Uzasadnienie nie zawiera także analizy, w jaki sposób rozpatrywanie spraw dotyczących kurateli wpłynie na obciążenie sądów rejonowych. Z informacji dostępnych na stronach Ministerstwa Sprawiedliwości ²³ https://isws.ms.gov.pl/pl/baza-statystyczna/opracowania-wieloletnie/ . wynika, że co roku wpływa do sądów okręgowych pomiędzy 14 a 16 tysięcy wniosków o ubezwłasnowolnienie (w roku 2023 r. było to 16 329 spraw). Z uzasadnienia projektu nie wynika, czy zmiana właściwości będzie powiązana ze wzmocnieniem kadrowym sądów rejonowych.	
39.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ³ § 1 pkt 3 kodeksu postępowania cywilnego	Czy aby na pewno intencją projektodawcy jest możliwość zgłaszania wniosku przez osoby pozostające ze sobą we wspólnym gospodarstwie domowym a nie wspólnym pożyciu? We wspólnym gospodarstwie domowym, w szczególności w rodzinach wielopokoleniowych mogą zamieszkiwać ze sobą potencjalnie niespokrewnione a wręcz obce dla siebie osoby, zatem takie rozszerzenie wydaje się być niebezpieczne z punktu widzenia składania wniosków w złej wierze.	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym jest szersze, obejmuje również osobę pozostającą we wspólnym pożyciu. Intencja projektodawcy miała na celu szerszą regulację. Z art. 605(3) § 2 kpc wynika, że osoba, która zgłosiła wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego w złej wierze podlega karze grzywny.
40.	Komisja Wspólna Rządu i	Art. 605 ⁴ § 2 kodeksu postępowania cywilnego	Zawiadomienie powinno ograniczyć się do małżonka ewentualnie osoby pozostającej we	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich		wspólnym pożyciu z osobą, dla której ma być ustanowiony kurator. Nie do końca jest dla nas zrozumiała idea możliwości zawiadamiania wszystkich osób, które zamieszkują ze sobą w jednym gospodarstwie domowym. Nie wszystkich bowiem osób, postępowanie w sprawie ustanowienia kuratora będzie w jakikolwiek sposób dotyczyło a wręcz z takich wiadomości mogą one czynić użytek sprzeczny z zasadami współżycia społecznego	Intencją projektodawcy jest zawiadomienie osoby, która pozostaje z tą osobą we wspólnym gospodarstwie domowym. Pozostawanie we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą potrzebującą wsparcia/ osobą wspieraną oznacza że osoba ta zamieszkuje i wspólnie z nią prowadzi gospodarstwo. Nie jest w tym przypadku decydujące pokrewieństwo a fakt wspólnego zamieszkiwania i prowadzenia gospodarstwa.
41.	Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 29 pkt 8- art. 605 ⁵ § 1 i § 3 k.p.c.	W projektowanym art. 605 ⁵ § 1 i § 3 k.p.c. rekomendujemy rezygnację z możliwości odstąpienia przez sąd od bezpośredniego wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie oraz pozostawienie obowiązku obecności biegłego podczas wysłuchania. Regułą powinien pozostać istniejący obecnie standard ochrony interesów uczestnika postępowania (w art. 547 k.p.c.), czyli obowiązek bezpośredniego wysłuchania przez sąd (lub podjęcia próby wysłuchania) osoby potrzebującej wsparcia w obecności biegłych odpowiednich specjalności: psychologa, psychiatry lub neurologa. Dopiero po bezpośrednim kontakcie z uczestnikiem postępowania sąd może stwierdzić ewentualną niemożność porozumienia się. Biorąc pod uwagę	Uwaga nieuwzględniona Zasadą jest obligatoryjne wysłuchanie, natomiast odstąpienie od wysłuchania może nastąpić wyjątkowo w przypadku wskazanym w zdaniu trzecim art. 605(5) § 1 kpc. Brak podstawy do zmiany § 3 art. 605(5) kpc, albowiem zapewnienie obecności biegłego psychologa albo biegłego innej specjalności przy każdym wysłuchaniu będzie iluzoryczne z uwagi na braki kadrowe biegłych na listach biegłych sądowych. Ponadto przepis dotyczy również zmiany kuratora i zamiany zakresu umocowania kuratora, zatem nie w każdym przypadku takie

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			daleko idące skutki ustanowienia kuratora reprezentującego, w tym pozbawienie osoby reprezentowanej praw do samodzielnego decydowania w podstawowych sferach życia, samodzielne i bezpośrednie zweryfikowania przez sąd stanu fizycznego i psychicznego osoby, której dotyczy postępowanie, stanowi podstawową gwarancję przestrzegania jej praw i zapewnienia prawa do sądu. Ponadto obligatoryjne powinno pozostać przeprowadzenie wysłuchania w obecności biegłego psychologa, psychiatry lub neurologa, a nie przez biegłego dowolnej specjalności. Ocena, czy istnieje możliwość porozumienia z uczestnikiem postępowania powinna zostać dokonana bezpośrednio przez sąd, wspomagany przez profesjonalistę w osobie biegłego, który będzie w stanie ocenić wpływ istniejącego w trakcie wysłuchania stanu zdrowia osoby wysłuchiwanej na jej możliwości komunikacyjne. Propozycja brzmienia przepisu Art. 605⁵ § 1. Osobę, której postępowanie dotyczy o ustanowienie kuratora reprezentującego, należy wysłuchać niezwłocznie po wszczęciu postępowania. W przypadku osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się, wysłuchanie	wysłuchanie w obecności biegłego byłoby konieczne.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb. Wysłuchanie może odbyć się poza salą posiedzeń. ~~Sąd może odstąpić od wysłuchania tylko wówczas, gdy brak jest możliwości jakiegokolwiek porozumienia się z osobą, dla której ma zostać ustanowiony kurator.~~ § 2. Przed wysłuchaniem sąd może zlecić kuratorowi sądowemu przeprowadzenie wywiadu w celu ustalenia sposobu funkcjonowania osoby, dla której ma zostać ustanowiony kurator reprezentujący i sposobu skutecznej komunikacji z tą osobą, chyba że wystarczająca dla dokonania tych ustaleń jest dokumentacja dotycząca tej osoby będąca w posiadaniu sądu. § 3. ~~W razie potrzeby~~ Wysłuchanie odbywa się w obecności biegłego psychologa <u>lub biegłego psychiatry albo neurologa innej specjalności.</u> § 4. Niemożność porozumienia się z osobą, której postępowanie dotyczy stwierdza się w protokole po wysłuchaniu osób uczestniczących w posiedzeniu. § 5. Minister Sprawiedliwości określi (...).	
42.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 29 pkt 8 (art. 605 ⁷ § 1 k.p.c.)	Konieczność uzyskania opinii lekarza psychiatry w przypadku ustanowienia kuratora z powodu zaburzeń psychicznych Zgodnie z projektowanym art. 605 ⁷ § 1 kpc wobec osoby, dla której według wniosku kurator reprezentujący ma być ustanowiony z powodu	Wyjaśnienie do uwagi Definicja „zaburzeń psychicznych”, uregulowana jest w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Projektodawca nawiązuje w swojej regulacji do definicji ustawowej. Brak podstawy do

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zaburzeń psychicznych, powinna być wydana opinia przez biegłego lekarza psychiatrę lub neurologa, a w uzasadnionych przypadkach z zakresu innej specjalizacji. Komiteta ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami w komentarzu ogólnym nr 1 podkreślił, że osoby z niepełnosprawnością intelektualną lub psychospołeczną są w dalszym ciągu w niewspółmierny sposób zagrożone systemami zastępczego podejmowania decyzji lub pozbawieniem zdolności do czynności prawnych. Komitet pragnie potwierdzić, iż status osoby z niepełnosprawnością lub też posiadanie określonych elementów niepełnosprawności (w tym zaburzeń fizycznych lub sensorycznych) nie może stanowić podstawy do pozbawienia jakiegokolwiek z praw określonych w artykule 12. W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że na gruncie wskazanego projektu nie została sformułowana definicja osoby z zaburzeniami psychicznymi. Jedyna taka definicja występuje na gruncie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego¹¹ Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917). i obejmuje zarówno osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby z niepełnosprawnością intelektualną, jak również osoby „wykazujące inne	kwestionowania tej definicji. Aktualnie rekomenduje się, <i>aby używać pojęcia „zaburzenia psychiczne”</i>. <i>Także Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Zaburzeń ICD 11 definiuje pojęcie zaburzenia psychicznego. Warto zaznaczyć, że już w klasyfikacji ICD 10, zatwierdzonej w 1990 r., nie było pojęcia choroby psychicznej, a rekomendowano w jej wstępie posługiwanie się określeniem zaburzenie psychiczne. Zaburzenie psychiczne definiowane jest jako układ klinicznie stwierdzalnych objawów lub zachowań połączonych, w większości przypadków, z cierpieniem oraz z zaburzeniem funkcjonowania indywidualnego. (Czytaj więcej na Prawo.pl:</i> https://www.prawo.pl/zdrowie/planowane-zmiany-w-ustawie-o-ochronie-zdrowia-psychicznego,530928.html). Uwaga dotycząca regulacji dotyczącej zamieszkania osoby w domu pomocy społecznej bądź innej placówce

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym”, w tym osoby w spektrum autyzmu. Tak skonstruowana definicja jest szeroka. Oczywiście zarówno osoby z niepełnosprawnością intelektualną, jak i z zaburzeniami neurorozwojowymi mogą potrzebować wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych, jednak w świetle aktualnej wiedzy i trendów nie jest to równoznaczne z byciem osobą z zaburzeniami psychicznymi¹² . Podobne stanowisko zostało przedstawione w wystąpieniu generalnych Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Zdrowia z dnia 6 stycznia 2023 r., znak: V.7016.1.2023.JK, https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2023-01/Do_MZ_zdrowie_psychiczne_ustawa_nowelizacja_6.01.2023.pdf. Powyższa regulacja wymaga zatem dalszej analizy. Jednocześnie chciałbym zauważyć, że rozwiązania dotyczące zasad zamieszkania w domu pomocy społecznej bądź innych placówkach całodobowej opieki zostały uregulowane zarówno w art. 54 ustawy o pomocy społecznej¹³ , Ustawa z dnia 12	całodobowej opieki została uwzględniona. Zmiana art. 68c ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz art. 38 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.). jak i art. 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego ¹⁴ . Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917). Warto podkreślić, że rozwiązania zawarte w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego powstały w odpowiedzi na wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 16 października 2012 r. w sprawie Kędzior przeciwko Polsce (skarga nr 45026/07), zgodnie z którym osoba całkowicie ubezwłasnowolniona ma prawo do wyrażenia woli i preferencji w sprawach, które jej dotyczą, a sąd oraz każda inna instytucja publiczna mają obowiązek wysłuchać tę osobę oraz wziąć jej opinię pod uwagę. Zatem we wskazanym zakresie kluczowe jest odniesienie się do istniejących regulacji prawnych dotyczących możliwości zamieszkania w domu pomocy społecznej bądź innej placówce całodobowej opieki z poszanowaniem preferencji osoby wspieranej.	
43.	Sąd Najwyższy	Oddział 4 k.p.c.	Wątpliwości budzi umiejscowienie spraw z zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego w wydziałach cywilnych, podczas, gdy sprawy z zakresu kurateli reprezentującej i wspierającej mają być prowadzone w postępowaniu opiekuńczym (wydziały rodzinne i nieletnich). Ze względu na ścisłe powiązanie tych postępowań i	Wyjaśnienie do uwagi Instytucja pełnomocnictwa rejestrowanego ma charakter cywilnoprawny, jest powiązana z ogólnymi przepisami o pełnomocnictwie uregulowanymi w kodeksie cywilnym w

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wzajemną interakcję oraz wykorzystanie podobnych regulacji procesowych wskazane byłoby scalenie obu tych postępowań w jednym rodzaju wydziału – cywilnego lub rodzinnego i nieletnich. Proponować należałoby tu sądownictwo opiekuńcze jako bardziej właściwe do tego typu spraw.	związku z powyższym uzasadnione jest aby tego rodzaju sprawy były rozpoznawane przez wydziały cywilne. Stosunek pełnomocnictwa, także rejestrowanego, jest instytucją prawa cywilnego, a nie opiekuńczego. Sprawy dot. pełnomocnictwa rejestrowanego w żaden sposób nie wiążą się z badaniem potrzeby i zakresu wsparcia, lecz badaniem prawidłowości działania tego pełnomocnika głównie w sferze prawnej, w obrocie w zastępstwie za mocodawcę.
44.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ¹⁴ kodeksu postępowania cywilnego	O ile w pełni uzasadnione jest, aby kurator nie korzystał dla swoich interesów z pieniędzy osoby wspieranej, o tyle brak możliwości korzystania z rzeczy może okazać się problematyczny i w praktyce budzić nieścisłości. Tak sformułowany przepis może prowadzić do skrajnych wątpliwości czy kurator może skorzystać w domu osoby wspieranej z jej toalety dla własnych interesów, czy kurator może wypić kawę z wody zagrzanej w czajniku osoby wspieranej, czy kurator po drodze ze sklepu (robiąc zakupy dla osoby wspieranej) korzystając z jej samochodu może przy okazji załatwić swoją	Uwaga nieuwzględniona Przepis na wzór obecnie obowiązującego art. 741 kc. Zastosowanie zatem znajdzie orzecznictwo i stanowisko wypracowane przez doktrynę. Jeśli kurator będzie załatwiał swoje prywatne sprawy w ramach wykonywania kurateli to nie powinien otrzymywać za te czynności wynagrodzenia. Analogiczna sytuacja jak przy pracowniku który w czasie pracy robi prywatne zakupy albo podczas pracy zdalnej czyta książkę zamiast świadczyć pracę. Projektodawca nie jest w stanie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			prywatną sprawę, czy kurator, który przyjechał samochodem osoby wspieranej może podczas wizyty w urzędzie dotyczącej tej osoby załatwić również swoją sprawę? Pytania mogą wydawać się zabawne – niemniej w świetle różnych kuriozalnych sytuacji z jakimi mają do czynienia czasami pracownicy pomocy społecznej, nie należy wprowadzać przepisów, które takie kuriozalne sytuacje umożliwiają.	wyeliminować wszystkich nieprawidłowych zachowań, które mogą się wydarzyć podczas pełnienia funkcji kuratora. `
45.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 95 zt Prawo o notariacie	Proponujemy skreślenie fragmentu: „w postaci papierowej”. Co do zasady, zgodnie z przepisami ustawy o doręczeniach elektronicznych komunikacja między podmiotem publicznym (sąd) a podmiotem niepublicznym zobowiązanym do posiadania adresu do doręczeń elektronicznych (notariusz), powinna odbywać się w sposób elektroniczny, zatem wypis zarejestrowanego pełnomocnictwa powinien być wydawany dla sądu wyłącznie w wersji elektronicznej.	Wyjaśnienie do uwagi Uwaga uwzględniona w ten sposób, że usunięto z projektowanej regulacji sposób przekazywania wypisów, co pozwoli na przesyłanie tych dokumentów w dowolnej postaci.
46.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek	Art. 42a ust. 3 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty	Czy aby na pewno koszty zaświadczeń i konsultacji powinien ponosić pełnomocnik rejestrowany? Wydanie zaświadczenia i konsultacja lekarska, są w interesie mocodawcy a nie pełnomocnika, zatem to mocodawca powinien ponieść ich koszty, tym bardziej, że koszty prywatnych konsultacji z	Wyjaśnienie do uwagi Nie ma możliwości finansowania tych kosztów w ramach NFZ. O wydanie zaświadczenia będzie występował pełnomocnik rejestrowany bowiem mocodawca nie będzie wtedy w stanie

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Powiatów Polskich		dziedziny psychiatrii czy neurologii, przy obecnych stawkach rynkowych sięgają 500 zł za każdą.	kierować swoim postępowaniem. Wobec powyższego koszty zaświadczenia poniesie pełnomocnik rejestrowany. Ewentualne rozliczenia pomiędzy pełnomocnikiem a mocodawcą mogą następować na podstawie uregulowanego stosunku podstawowego, bądź w przypadku jego braku będą obowiązywały przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.
47.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 47	Zmiany w Kodeksie wyborczym W art. 47 projektu proponuje się usunięcie art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego, Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 ze zm.; dalej też jako: KW). który stanowi, że nie ma prawa wybierania osoba ubezwłasnowolniona prawomocnym orzeczeniem sądu. Jednocześnie zmianie tej towarzyszyć ma: 1. uchylenie art. 18 § 1 pkt 3 KW, 2. w art. 18a w § 1 pkt 8 KW skreślenie wyrazów „z powodów wskazanych w art. 10 § 2”, 3. w art. 18a § 3 pkt 9 skreślenie wyrazów „z powodów wskazanych w art. 10 § 2”, 4. uchylenie art. 21 KW. Zmiany powołane powyżej w pkt 1–3 odnoszą się do art. 10 § 2 KW, który normuje wszystkie	Wyjaśnienie do uwagi. Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. Aktualnie projekt ustawy przewiduje zmiany, które nakładają na sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego obowiązek odrębnego określenia jego skutków w sferze praw wyborczych osoby wspieranej. Przyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualną ocenę zdolności intelektualnej (umysłowej) w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych. W związku z przyjętymi rozwiązaniami w ustawie – Kodeks wyborczy

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			przyczyny wyłączenia prawa wybierania, tj. dotyczy on także pozbawienia praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu (pkt 1) oraz pozbawienia praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu (pkt 2). Podobnie uchylany art. 21 KW dotyczy mechanizmu wprowadzenia do Centralnego Rejestru Wyborców informacji o pozbawieniu prawa wybierania także innych osób niż osoby ubezwłasnowolnione. W uzasadnieniu projektu ustawy nie przedstawiono argumentów za działaniami takimi jak nieujmowanie w Centralnym Rejestrze Wyborców informacji o osobach niemających prawa wybierania z powodów wskazanych w art. 10 § 2 pkt 1 i 2 KW. Podobnie brak uzasadnienia całkowitej likwidacji mechanizmu z art. 21 KW, w zakresie w jakim dotyczy on pozbawienia praw publicznych przez sąd karny oraz pozbawienia praw wyborczych przez Trybunał Stanu.	wprowadzono zmianę, zgodnie z którą tylko osoba pozbawiona praw wyborczych w prawomocnym orzeczeniu sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora nie będzie mogła korzystać z czynnego lub biernego prawa wyborczego.
48.	Prokuratura Krajowa		Analiza projektu wykazała ponadto, że projektodawca nie odniósł się w uzasadnieniu projektu do kwestii relacji projektowanych rozwiązań do art. 62 ust. 2 Konstytucji RP. Konsekwencją braku odniesienia w uzasadnieniu projektu do jego wpływu na regulację konstytucyjną powoduje - na poziomie projektowanych regulacji szczegółowych -	Wyjaśnienie do uwagi Zgodnie z art. 235 Konstytucji: Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie. Nie może zatem prowadzić

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wątpliwość, co do relacji zmian w ustawie - Kodeks wyborczy do art. 62 ust. 2 Konstytucji RP. Zmiany w art. 45 projektu uchylają art. 10 § 2 pkt 3 ustawy - Kodeks wyborczy, pozbawiający osób ubezwłasnowolnionych prawa do głosowania, nie wprowadzając w to miejsce ograniczeń w zakresie prawa głosowania osób, dla których wyznaczono kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Jednocześnie art. 65 ust. 1 projektu wskazuje, że ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o ubezwłasnowolnieniu w rozumieniu uchylanego art. 13 i art. 16 w brzmieniu dotychczasowym ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, należy przez to rozumieć korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Zastosowanie wskazanej regulacji interpretacyjnej dla pojęcia ubezwłasnowolnienia w odniesieniu do art. 62 ust. 2 Konstytucji oznaczałoby, że negatywną przesłanką czynnego prawa wyborczego stanie się w zastępstwie dotychczasowego ubezwłasnowolnienia korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego, co z kolei będzie stało w	równoległych prac nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji. Art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłego utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji. Por. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, GSP 2018, nr 2, s. 151–168. Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłego utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści. Podobne stanowisko do stanowiska projektodawcy zawarł RPO w uwagach do projektu ustawy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			sprzeczności z art. 10 ustawy - Kodeks wyborczy oraz - jak się wydaje - intencją projektodawcy. Zakres wątpliwości dotyczący zmian w ustawie - Kodeks wyborczy należy uzupełnić o projektowany art. 47 pkt 2 projektu, uchylający art. 18 § 1 pkt 3 ustawy -Kodeks wyborczy, pomijający fakt odwoływania się do uchylanej jednostki redakcyjnej w dalszej części ustawy, m. in. art. 18 a § 1. Nieczytelnym pozostaje również, po zapoznaniu się z uzasadnieniem projektu, uchylenie w całości art. 18 § 1 pkt 3 oraz art. 21 - ustawy Kodeks wyborczy, które odnoszą się do trzech kategorii osób niemających prawa wybierania - obok osób ubezwłasnowolnionych także osób pozbawionych praw publicznych oraz pozbawionych praw wyborczych.	Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. Aktualnie projekt ustawy przewiduje zmiany, które nakładają na sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego obowiązek odrębnego określenia jego skutków w sferze praw wyborczych osoby wspieranej. Przyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualną ocenę zdolności intelektualnej (umysłowej) w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych. W związku z przyjętymi rozwiązaniami w ustawie – Kodeks wyborczy wprowadzono zmianę, zgodnie z którą tylko osoba pozbawiona praw wyborczych w prawomocnym orzeczeniu sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora nie będzie mogła korzystać z czynnego lub biernego prawa wyborczego.
49.	Komisja Wspólna Rządu i	Art. 65	Rozumiemy przyjęcie pewnego ułatwienia zwalniającego autorów projektu z analizy obowiązujących przepisów prawa pod kątem	Wyjaśnienie do uwagi

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
	Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich		dostosowania do nowej ustawy i nowego nazewnictwa, niemniej jednak z punktu widzenia adresatów norm prawnych nie jest najszcześniejsza konstrukcja. Zmiany powinny być dokonane w kilkudziesięciu ustawach. Proponujemy aby wszędzie tam, gdzie jest możliwe zidentyfikowanie przepisów rangi ustawowej, w których prawodawca posługuje się pojęciem ubezwłasnowolnienia aby na obecnym etapie prac legislacyjnych wprowadzić stosowne korekty. Ponadto powinien zostać wprowadzony przepis zobowiązujący poszczególnych ministrów do aktualizacji rozporządzeń wykonawczych, w których używa się dotychczasowego nazewnictwa. Na pewno należy dokonać zmian m.in. w następujących ustawach, w których mowa o ubezwłasnowolnieniu, a które projektodawca pominął: - ustawa o pomocy społecznej, - ustawy o pracownikach sądów i prokuratury, - ustawa o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży,	Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, - ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, - ustawa o zawodzie lekarza i lekarza dentysty (ustawa jest co prawda zmieniana ale tylko częściowo) - ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, - ustawa o podstawowej opiece zdrowotnej, - Kodeks pracy, - ustawa o repatriacji, - ustawa o zawodzie felczera, - ustawa o dowodach osobistych, -ustawa o Krajowej Sieci Onkologicznej, - ustawa o leczeniu niepłodności, - ustawa o cudzoziemcach, - ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, - ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, - Ordynacja wyborcza, - ustawa o obrocie instrumentami finansowymi, - ustawa o drogach publicznych.	
50.	Prokuratura Krajowa		Rozwiązaniem budzącym wątpliwości jest zastosowanie w art. 65 ust. 4 projektu zbiorczego zastąpienia dotychczasowej terminologii występującej w aktach prawnych nazewnictwem instytucji wprowadzanych przez projekt. Zgodnie ze wskazanym artykułem projektu ilekroć w	Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			obowiązujących przepisach prawa jest mowa o przedstawicielu ustawowym osoby pełnoletniej albo opiekunie prawnym osoby pełnoletniej, należy przez to rozumieć kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Nie wydaje się jednak, aby tego rodzaju zastąpienie mogło być stosowane wprost, albowiem pełnomocnik rejestrowy do czasu uzyskania umocowania nie może podejmować żadnych działań na rzecz mocodawcy i do tego czasu nie może korzystać z uprawnień, jakie ustawy szczególne przyznały przedstawicielom ustawowym osoby pełnoletniej albo ich opiekunom prawnym, albowiem stałoby to w sprzeczności z art. 27 pkt 12 projektu. Należy zauważyć, że proponowane w projekcie ustawy zmiany w sposób bardzo głęboki ingerują w polski system prawny. Wiele regulacji prawnych odwołuje się do pojęcia pełnej zdolności do czynności prawnych, a jednym z podstawowych założeń projektu ustawy jest, że jedynie małoletni poniżej 18 roku życia nie mają pełnej zdolności do czynności prawnych. Wydaje się jednak, że zaproponowany przepis art. 65 ust. 3 projektu, mający na celu uwzględnienie sposobu interpretacji występującego w wielu ustawach pojęcia pełnej zdolności do czynności prawnych, który należy rozumieć jako pełnoletność oraz brak	Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie. Zgodnie z art. 3 pkt 5 projektu ustawy ilekroć w ustawie jest mowa o pełnomocniku rejestrowanym – rozumie się przez to osobę, dla której powstało umocowanie, o którym mowa w art. 109¹⁰ § 5 ustawy – Kodeks cywilny. W związku z powyższym projektowany art. 65 dotyczy pełnomocnika rejestrowanego, którego umocowanie powstało.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			korzystania z instrumentów wsparcia w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego za niewystarczający. Pomijając zagadnienia wynikające z regulacji rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie Zasad techniki prawodawczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), wątpliwości budzi określenie „brak korzystania” z instrumentów wsparcia w formie pełnomocnika rejestrowanego. Takie sformułowanie rodzi pytanie, czy formą korzystania będzie udzielenie pełnomocnictwa poprzez złożenie oświadczenie mocodawcy w formie aktu notarialnego, podlegającego wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw, czy też pełną zdolność do czynności prawnych projektodawca zagwarantował osobom do momentu powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego, co następuje z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa, a co wydaje się być zgodne z duchem projektu, ale nieznanym jasnego odzwierciedlenia w projektowanym art. 65 ust. 3. Projektowana regulacja budzi niepewność, czy tego rodzaju zapis będzie wystarczającym odpowiednikiem dotychczasowych regulacji ustawowych ograniczających dostęp do niektórych praw, w szczególności zajmowania	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			określonych stanowisk oraz pełnienia funkcji, na co wskazywano powyżej. Wątpliwości wzmacniają projektowane zmiany w niektórych ustawach, które zastępując wymóg korzystania z pełni praw cywilnych wprowadzają wyłącznie nakaz niekorzystania z instrumentu wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego i niezachodzenia przesłanki ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego, którego nie wyznaczono wyłącznie z przyczyn wskazanych w art. 16 § 5 zdanie drugie ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny art. 30, 31, 38, 41, 42.	
51.	Prokuratura Krajowa	Skutki zmiany właściwości sądów	Opiniując projekt należy także zwrócić uwagę na skutki zmiany właściwości sądów, z dotychczasowej właściwości sądu okręgowego na sądy rejonowe, jak również połączenie w jednym postępowaniu prowadzonego dotychczas odrębnie postępowania dotyczącego orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu z aktualnie odrębnym postępowaniem, prowadzonym przez sąd opiekuńczy, o ustanowienie opiekuna lub kuratora. Mając na uwadze dotychczasowy zakres działań sądów opiekuńczych, nałożenie kolejnych obowiązków wynikających z orzekania o ustanowieniu kuratora reprezentującego lub kuratora wpierającego, przy jednoczesnym, choć zasadnym pozostawieniu obowiązków zakresie	Wyjaśnienie do uwagi Zgodnie z OSR projekt przewiduje dodatkowe etaty sędziowskie, asystenckie i pracownicze po wejściu w życie proponowanych rozwiązań. Projektodawca nie jest w stanie jednoznacznie przewidzieć jaka ilość etatów będzie konieczna do zapewnienia płynności pracy. Etaty będą przyznawane również następnie w przypadku uzyskania informacji o występujących zaległościach w konkretnym sądzie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
			wysłuchania osoby, której wniosek dotyczy, wiązać się może ze zwiększeniem ilości czynności wykonywanych przez sąd poza siedzibą sądu, a tym samym na zmniejszenie ilości spraw, które sądy będą w stanie rozpoznawać. Okoliczność ta winna zostać uwzględniona przy założeniach OSR projektu, aby zmiana nie wpłynęła na wydłużenie czasu rozpoznawania spraw.	
52.	Sąd Najwyższy	Dział 4, art. 26 pkt 13 – zmiany w ustawie kodeks rodzinny i opiekuńczy art. 114 ¹ § 1 k.r.o.	Zaprojektowane brzmienie art. 114 ¹ § 1 k.r.o. umożliwia interpretację, iż ustanowienie kuratora reprezentującego albo umocowanie pełnomocnika rejestrowanego przesądza o braku kwalifikacji osobistych do należytego wywiązywania się z obowiązków przysposabiającego. Rozważenia jednak wymaga, czy nie byłoby celowe jednoznaczne wykluczenie dopuszczalności przysposobienia przez osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, ewentualnie umocowano pełnomocnika rejestrowanego. Podkreślałoby to doniosłość dokonywania przysposobienia dla dobra osoby przysposabianej i eliminowało ewentualny spór dotyczący wykładni omawianego przepisu. Za takim rozwiązaniem pośrednio przemawia przyjęcie w art. 92 projektu ustawy dotyczącym art. 42 w ust. 1 pkt 4 ustawy z 9.6.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, iż pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie	Uwaga uwzględniona w inny sposób (zob. treść projektowanego art. 114¹ § 1 i § 1¹ k.r.o.)

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które „są pełnoletnie i nie ustanowiono dla nich kuratora reprezentującego albo nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego;” Propozycja brzmienia przepisu Art. 114¹ § 1 k.r.o. „Przysposobić może osoba pełnoletnia, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego ani nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli jej kwalifikacje osobiste uzasadniają przekonanie, że będzie należycie wywiązywała się z obowiązków przysposabiającego oraz posiada opinię kwalifikacyjną oraz świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez ośrodek adopcyjny, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, chyba że obowiązek ten jej nie dotyczy.”;	
53.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych	art. 543 ¹ k.p.c.	Nadal w zakresie proponowanych zmian kodeksu postępowania cywilnego istotne problemy może stwarzać w praktyce art. 543¹ k.p.c. w którym zastrzeżono, że w sprawach dotyczących pełnomocnictwa rejestrowanego właściwym jest sąd miejsca zamieszkania mocodawcy a w braku takiego miejsca – sąd miejsca jego pobytu, co jest niespójne z art. 32 ust. 10 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty; brak jest kompatybilności sądu, gdyż nadzoru nad pełnomocnikiem rejestrowanym medycznym będzie dokonywał sąd cywilny;	Wyjaśnienie do uwagi Tzw. <i>ustawy medyczne</i> (m.in. ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego) zawierają m.in. uregulowania dotyczące wyrażania zgody na udzielenie świadczeń medycznych na rzecz osób, które z przyczyn faktycznych lub prawnych nie mogą samodzielnie wyrazić zgody na świadczenie. Zmiany

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				wynikowe dokonane w ustawach medycznych odpowiadają aktualnym regulacjom. W wyniku zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji likwiduje się pojęcie m.in. osoby ubezwłasnowolnionej. Nie należy jednak zapominać, że w to miejsce wprowadzono osobę, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego. Proponowane regulacje wyraźnie wskazują, że pomimo zgody umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo zgody ustanowionego kuratora reprezentującego - w określonych sytuacjach - pacjent może odmówić zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego/wyrazić sprzeciw. W takich przypadkach niezbędne będzie uzyskanie zezwolenia sądu opiekuńczego – na takich zasadach jak w obowiązującym stanie prawnym. Projekt ustawy nie przewiduje zmiany właściwości sądu, uregulowanej w art. 32 ust. 10 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Ponadto niektóre regulacje przewidują obowiązek uzyskania przez umocowanego pełnomocnika rejestrowanego albo kuratora reprezentującego zezwolenia

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				określonego sądu opiekuńczego – również na takich zasadach jak w obowiązującym stanie prawnym (por. projektowany art. 38 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego). Wobec powyższego w sytuacjach wynikających z ustaw medycznych-uzyskanie zgody/zezwoleń sądu opiekuńczego - wymagane będzie na dotychczasowych zasadach. Celem uniknięcia ewentualnych wątpliwości projekt w aktualnej wersji przewiduje w art. 109¹² w par. 2 Kodeksu cywilnego, że przepisu par. 1 nie stosuje się, jeżeli przepis szczególny wymaga uzyskania orzeczenia sądu opiekuńczego (analogiczną regulację zawiera projektowany art. 20 ust. 2 ustawy). Natomiast w pozostałych przypadkach do udzielenia zezwolenia w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku mocodawcy, będzie właściwy sąd nadzorujący umocowanego pełnomocnika rejestrowanego/kuratora reprezentującego.
54.	Rada Działalności	Art. 605 ³ . § 1.	W art. 605 ³ § 1 jest sprecyzowany krąg podmiotów uprawnionych do zgłoszenia wniosku o ustanowienie kurateli reprezentującej dla osoby	Uwaga częściowo uwzględniona

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Pożytku Publicznego		potrzebującej wsparcia. Brzmienie pkt. „Wniosek w przedmiocie kurateli reprezentującej może zgłosić: 1) osoba potrzebująca wsparcia albo osoba wspierana; 2) przedstawiciel ustawowy osoby potrzebującej wsparcia, która ukończyła lat 17; 3) małżonek osoby potrzebującej wsparcia; 4) osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą potrzebującą wsparcia; 5) krewny w linii prostej lub rodzeństwo osoby potrzebującej wsparcia; 6) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia z osobą potrzebującą wsparcia; 7) gmina, na której obszarze osoba potrzebująca wsparcia ma miejsce pobytu; 8) organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka; 9) prokurator.” Warto zauważyć, że projekt ustawy nie przewiduje możliwości zgłoszenia wniosku przez inne podmioty, takie jak placówki medyczne, opiekuńcze czy edukacyjne, które nie mieszczą się w powyższym katalogu. Proponujemy rozszerzenie katalogu. Dodatkowo zwracamy uwagę, na ograniczony zakres organizacji pozarządowych, które mogą zgłosić wniosek w przedmiocie kurateli reprezentującej. Proponujemy rozszerzenie zakresu organizacji pozarządowych. Propozycja brzmienia przepisu	Zmieniono treść art. 605(3) § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Nie dodano „innych pomocowych organizacji, placówek medycznych, opiekuńczych oraz edukacyjnych” z uwagi na zbyt ogólne określenie tych podmiotów. Zgodnie z art. 572 § 1 k.p.c. każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy. Natomiast z projektowanej regulacji wynika, że sąd może z urzędu wszcząć postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego, zmianę kuratora reprezentującego albo wspierającego oraz o zmianę zakresu umocowania kuratora reprezentującego albo o uchylenie kurateli.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			Art. 605³ . § 1. Wniosek w przedmiocie kurateli reprezentującej może zgłosić: 1) osoba potrzebująca wsparcia albo osoba wspierana; 2) przedstawiciel ustawowy osoby potrzebującej wsparcia, która ukończyła lat 17; 3) małżonek osoby potrzebującej wsparcia; 4) osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą potrzebującą wsparcia; 5) krewny w linii prostej lub rodzeństwo osoby potrzebującej wsparcia; 6) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia z osobą potrzebującą wsparcia; 7) gmina, na której obszarze osoba potrzebująca wsparcia ma miejsce pobytu; 8) organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych lub seniorów, udzielanie im wsparcia lub ochrona wolności i praw człowieka oraz organizacje pozarządowo realizujące działania na rzecz osób z niepełnosprawnością, seniorów, osób w kryzysie bezdomności i osób w kryzysie psychicznym jak innych pomocowych organizacji. 9) prokurator 10) placówki medyczne, opiekuńcze oraz edukacyjne,	
55.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych	art. 605 ⁴ § 1 k.p.c.	W art. 605⁴ § 1 k.p.c. ustawodawca utrzymał zamknięty katalog uczestników postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego którymi są wnioskodawca; osoba, której postępowanie dotyczy; przedstawiciel ustawowy osoby, której postępowanie dotyczy; kandydat na kuratora reprezentującego wskazany przez wnioskodawcę	Uwaga nieuwzględniona Brak jest podstawy do zmiany przepisu w proponowany sposób. Gmina, jeśli złoży wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego, zawsze będzie

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			lub uczestnika albo wybrany przez sąd, o ile wyraził zgodę. Skoro zgodnie art. 605(13) § 3 k.p.c. Gmina posiada interes prawny w toczącym się postępowaniu nadal należy postulować poszerzenie tego zakresu bądź stworzenie katalogu otwartego przez przyjęcie, że uczestnikami są w szczególności te podmioty, stosowanie do zainteresowania sprawą Gminy.	uczestnikiem postępowania jako wnioskodawca. Postępowanie w przedmiocie wniosku kuratora o przyznanie wynagrodzenia nie stanowi postępowania o ustanowienie kuratora reprezentującego, o którym mowa w projektowanym art. 605(4), wobec powyższego krąg uczestników tego postępowania nie jest ograniczony tym przepisem.
56.	Rzecznik Finansowy	Art. 27 pkt 10 ppkt b (dotyczy art. 605[13] k.p.c.)	Proponujemy aby tam gdzie nie ma widoków na to, aby postępowanie o ustanowienie kuratora na kolejny okres zakończyło się prawomocnie przed upływem okresu kurateli, sąd mógł ustanowić kuratora jako formę zabezpieczenia, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Projektowane brzmienie Art. 605[13] k.p.c. zakłada, że na rok przed upływem okresu, na jaki ustanowiono kuratora w ostatnim prawomocnym postanowieniu sąd wszczyna z urzędu postępowanie w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego, chyba że toczy się już postępowanie w tym przedmiocie. Nasza wątpliwość dotyczy tego czy rok zawsze będzie wystarczającym okresem do przeprowadzenia w sądzie (w obu instancjach) ustanowienia kuratora na dalszy okres. W razie przedłużającego się postępowania sądowego, gdy okres, na jaki został ustanowiony kurator upłynie, kurator straci możliwość działania	Wyjaśnienie do uwagi Zgodnie z projektowanym art. 605(18) § 4 k.p.c. zakres umocowania doradcy tymczasowego określa sąd w postanowieniu. Do doradcy tymczasowego stosuje się odpowiednio przepisy o kuratorze reprezentującym. Powyższe zabezpiecza interesy osoby, której postępowanie dotyczy.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			na rzecz osoby wspieranej, a osoba wspierana może potrzebować jego pomocy. Zgodnie z projektowanym art. 18 § 2[1] k.c. Osoba wspierana może sama potwierdzić umowę po uchyleniu orzeczenia w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego bądź po upływie okresu, na jaki został ustanowiony, bądź po zmianie orzeczenia o sposobie jej reprezentacji w zakresie którego mieściła się potwierdzana umowa”. W przypadku jeśli postępowanie będzie się przedłużać – pewnym rozwiązaniem może być ustanowienie przez sąd doradcy tymczasowego, o którym mowa w art. art. 605[18] k.p.c. Nie rozwiązuje to jednak wszystkich problemów ponieważ doradca tymczasowy nie jest kuratorem, i jego zgoda nie jest wymagana dla potwierdzenia czynności prawnej. Po upływie czasu kurateli osoba taka może sama potwierdzić czynność. Przeszkodą do potwierdzenia nie będzie to, że postępowanie o ustanowienie kuratora może być nadal w toku. Należy zabezpieczyć interesy osoby wspieranej w razie przedłużającego się postępowania sądowego. Ustanowienie kuratora reprezentującego ma bowiem zabezpieczać interesy osoby wspieranej, również w przypadku, gdyby ona sama chciała dokonać lub przypadkowo dokonała niekorzystnego dla siebie rozporządzenia mieniem lub zaciągnęła niekorzystne dla siebie zobowiązanie.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			Wprowadzenie możliwości przedłużenia okresu kurateli przez sąd na czas niezbędny do zakończenia postępowania sądowego – jako formy zabezpieczenia.	
57.	Rzecznik Finansowy	Art. 41 pkt 8 (dotyczy art. 95zo ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1001)	W art. 95zo par. 2 ustawy prawo o notariacie trzeba doprecyzować, że chodzi tylko o zaświadczenie lekarskie, z którego wynika że mocodawca nie jest w stanie samodzielnie pokierować swoim postępowaniem (a nie o każde zaświadczenie). Zgodnie z art. 95zo par. 2 ustawy prawo o notariacie <i>Podstawę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowią dwa zaświadczenia, o których mowa w art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 i 1897), wystawione przez dwóch lekarzy nie później niż 3 miesiące przed ich złożeniem.</i> W projektowanym art. 42a ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty jest mowa o tym, że w zaświadczeniu „o zdolności” lekarz określa czy pacjent jest zdolny czy niezdolny do pokierowania własnym postępowaniem (art. 42a ust. 4 pkt 4). Zaświadczenie może więc zarówno określać, że ktoś może pokierować samodzielnie swoim postępowaniem (a więc – umocowanie pełnomocnika nie powinno być możliwe). § 2. Podstawę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego	Uwaga uwzględniona Doprecyzowano projektowany art. 95zo § 2 ustawy Prawo o notariacie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			stanowią dwa zaświadczenia, o których mowa w art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 i 1897), wystawione przez dwóch lekarzy nie później niż 3 miesiące przed ich złożeniem, <u>z których wynika, że pacjent który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, jest niezdolny do kierowania swoim postępowaniem.</u>	
58.	Sąd Najwyższy	Dział 4, art. 44 i następne dotyczące świadczeń medycznych	W ustawach „medycznych” przy wprowadzeniu wymogu zgody kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego jest zastrzeżenie „jeżeli wynika to z ich umocowania”. W tym kontekście odnotowania wymaga, że odnośnie do pełnomocnika rejestrowanego umocowanie do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo braku zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych wynika z projektowanego art. 109 ¹⁰ § 2 k.c. a więc sytuacja tego pełnomocnika nie jest taka sama jak kuratora reprezentującego. Być może należałoby rozważyć uwzględnienie powyższego w przepisach dotyczących tych świadczeń.	Uwaga uwzględniona Zmieniono projekt w części „tzw. ustaw medycznych” w zakresie sformułowania „jeżeli wynika to z ich umocowania”.
59.	I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy		W art. 51 § 2 kpk wprowadzono zmiany skutkujące postulowanym ujednoliceniem zastosowanej terminologii z przyjętą siatką pojęciową projektu ustawy. Dokonując zmian zrezygnowano jednocześnie z zawartych w pierwotnym projekcie regulacji związanych z sytuacją pokrzywdzonego, który jest osobą potrzebującą wsparcia. Ponownej weryfikacji wymaga zatem, czy rezygnacja z zapisu dotyczącego wykonywania praw osób pokrzywdzonych w sytuacji, gdy są one faktycznie	Uwaga uwzględniona w inny sposób Projektodawca wprowadził ogólne pojęcie osoby, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo osoby, która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Jednocześnie pozostawiono możliwość wykonywania praw pokrzywdzonego przez osobę, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			osobami potrzebującymi wsparcia a nie osobami wspieranymi była celowym zabiegiem, także w kontekście pozostawionego art. 51 § 3 kpk umożliwiającego wykonywanie prawa osoby nieporadnej przez osobę, pod pieczę której pokrzywdzony pozostaje.	pozostaje, nawet jeśli jest on osobą, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.
60.	I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy		Na aprobatę zasługuje wprowadzenie zmiany w zakresie ujednolicenia redakcji przepisów projektu odnoszących się do ustaw regulujących dostęp do zawodów prawniczych oraz zawodów zaufania publicznego. Aktualnym jednak pozostaje zgłaszana uwaga, że korzystanie z któregokolwiek z przewidzianych projektem instrumentów wspieranego podejmowania decyzji powinno stanowić negatywną przesłankę do ubiegania się o powołanie na stanowisko prokuratora, a konsekwentnie w przypadku wystąpienia do sądu o ustanowienie kuratora reprezentującego czy też kuratora wpierającego stanowić podstawę do zawieszenia prokuratora w czynnościach (zmiana art. 151 § 1 Prawa o prokuraturze). Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji określa art. 2 projektu. Należą do nich: asystent prawny, kurator wspierający, kurator reprezentujący oraz pełnomocnik rejestrowany. Zgodnie z uzasadnieniem projektu istotą umowy asysty prawnej jest udzielenie osobie pełnoletniej wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w umowie. Art. 3 ust. 2 zawiera	Wyjaśnienie do uwagi Zasadne jest wyłączenie możliwości wykonywania przez osoby, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego niektórych zawodów lub zajmowania przez nie określonych stanowisk, w szczególności: zawodów prawniczych, zawodów zaufania publicznego, zawodów lub stanowisk związanych z podejmowaniem czynności o doniosłym znaczeniu prawnym lub faktycznym (np. sprawowanie funkcji organu, czy też wykonywanie zawodów medycznych). Wobec powyższego w projekcie ustawy przewidziano zmiany w ustawach szczególnych polegające na zastąpieniu przesłanki „pełnej zdolności do czynności prawnych” przesłanką braku ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego. Należy podkreślić, że te dwa instrumenty odnoszą się do osób potrzebujących wsparcia w jego

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			przykłady czynności, które obejmować może umowa asysty prawnej, do których należy m. in. czynna obecność przy podejmowaniu czynności prawnych przez osobę wspieraną, w tym jak wynika z uzasadnienia aktywne wsparcie w trakcie tej czynności polegające na zapewnieniu pomocy w zrozumieniu treści czynności prawnej i doradztwo w zakresie niezbędnym do zawarcia umowy. Z kolei ustanowienie kuratora wspierającego ma na celu wsparcie osób pełnoletnich wprowadzeniu swoich spraw np. sprzedaży mieszkania czy spraw związanych z wykonywaniem umowy najmu określonego lokalu, aż po pomoc w prowadzeniu wszystkich spraw osoby wspieranej. Powyższe rozwiązania wskazują, że korzystanie także z którejś z tych dwóch form wspieranego podejmowania decyzji będzie wynikało z potrzeby wsparcia osoby przy prowadzeniu własnych spraw. Powstaje zatem pytanie, do którego nie odnosi się w żadnym stopniu uzasadnienie projektu, czy osoby korzystające z jednej z tych dwóch form wsparcia powinny mieć możliwość ubiegania się, a następnie wykonywania zawodu zaufania publicznego. Projekt bowiem wyklucza taką możliwość jedynie w odniesieniu do osób, które korzystają z pozostałych form wsparcia - kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Tymczasem przy wymogach, jakie musi spełnić kandydat na kuratora, art. 12 ust. 2 projektu wskazuje na przesłankę negatywną w postaci korzystania z	najintensywniejszej formie. Praktycznie te dwa instrumenty zastępują instytucję ubezwłasnowolnienia. W związku z powyższym przewidziano w tym zakresie stosowne zmiany w odniesieniu do przesłanek warunkujących nabycie/utrata prawa do wykonywania określonych zawodów oraz zawieszenia prawa do ich wykonywania. Należy pamiętać, że możliwość wykonywania określonych zawodów jest także uzależniona od innych, przewidzianych w regulujących je ustawach, przesłanek, np. art. 75 par. 2 pkt 4 ustawy Prawo o prokuraturze stanowi, że na stanowisko prokuratora może być powołany ten, kto jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			instrumentów wspieranego podejmowania decyzji, bez ograniczenia do wsparcia w postaci kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Jak wynika z uzasadnienia intencją projektodawcy było wyeliminowanie spośród kandydatów na kuratora osoby, które funkcji tej nie będą w stanie wykonywać samodzielnie. Z tych samych powodów tego rodzaju ograniczenia powinny dotyczyć kandydatów do zawodów prawniczych i szerzej zaufania publicznego. Niezależnie od powyższej kwestii, mając na uwadze konieczność ujednolicenia wymogów dla osób ubiegających się o uzyskania zawodów prawniczych, projekt należy uzupełnić o dokonanie zmian w ustawie o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2022 r. poz. 217 z późn. zm.) w odniesieniu do osób ubiegających się o zostanie aplikantem aplikacji sędziowskiej albo aplikacji prokuratorskiej poprzez dodanie do art. 24 ustawy wymogu wprowadzanego do ustawy Prawo o prokuraturze art. 75 § 1 a, jak również	Uwaga uwzględniona Projekt został uzupełniony w zakresie zmiany ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (art. 24 oraz art. 41 ustawy).

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			konsekwentnie w dalszej części ustawy dla aplikantów aplikacji uzupełniającej, a także w art. 41 w zakresie skreślenia w listy.	
61.	I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy		Projekt w art. 44 dokonuje zmiany w ustawie o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. z 2022 poz. 1575) wychodzą w projektowanym art. 4a ust. 4 poza zakres dostosowania dotychczasowych regulacji do likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia. Przewiduje bowiem, że do przerywania ciąży wymagana jest pisemna zgoda kobiety, z tym że w przypadku kobiety, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego - zdolnej do wyrażenia zgody, wymagane jest uzyskanie zgody tej kobiety na przerwanie ciąży oraz zgody kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, jeżeli wynika to z ich umocowania. W przypadku sprzecznych oświadczeń w sprawie przerywania ciąży tej kobiety i jej kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego zgodę na przerwanie ciąży wyraża właściwy sąd, o którym mowa w art.6051 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841). Aktualny stan prawny wymaga zgody kobiety ubezwłasnowolnionej całkowicie, chyba że na wyrażenie zgody nie pozwala stan jej zdrowia	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			psychicznego, które to ograniczenie wydaje się węższe zakresowo niż przyjęty w projekcie warunek uzyskania zgody jedynie od kobiety „zdolnej do wyrażenia zgody”. Zapis ten pozwala bowiem na uznanie braku zdolności do wyrażenia zgodny także z innych przyczyn niż stan jej zdrowia psychicznego. Uzasadnienie projektu nie wskazuje przyczyn zmiany zakresu regulacji.	
62.	Rzecznik Finansowy	Zmiany w przepisach szczególnych	Proponujemy uspołnić wymogi dotyczące pełnienia niektórych zawodów i funkcji publicznych o brak ustanowionego kuratora i brak umocowanego pełnomocnika. W projekcie ustawy jest wiele zmian do ustaw szczególnych. Polegają one na tym, że dany zawód/funkcję może pełnić osoba dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego albo nie umocowano pełnomocnika rejestrowanego. Zmiany te dotyczą np.: Głównego Inspektora Sanitarnego, zawodów: nauczyciela, lekarza weterynarii, czy notariusza. Wymogu takiego nie ma jednak dla funkcji publicznych takich jak np.: Rzecznik Finansowy, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta czy Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego i jej członkowie. Można mieć wątpliwości, czy osoby piastujące takie funkcje powinny móc je pełnić mimo ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.	Uwaga uwzględniona Projekt obejmuje zmiany w ustawach, m.in.: - z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej, - z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, - z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, - z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych w zakresie uzupełnienia wymogów dotyczących pełnienia/wykonywania określonych funkcji publicznych/zawodów o wymogi dotyczące braku ustanowienia kuratora reprezentującego lub powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			W przypadku ustanowienia kuratora reprezentującego, sąd orzeka w przedmiocie czynnego lub biernego prawa wyborczego (art. 605[10] § 2 k.p.c.). Jeśli ją praw wyborczych pozbawi, osoba ta nie będzie mogła pełnić funkcji, do których potrzebna jest „pełnia praw publicznych”. Jeśli jednak sąd nie pozbawi tej osoby prawa wyborczego – ustanowienie kuratora reprezentującego nie będzie przeszkodą dla pełnienia funkcji, które wymagają tylko „pełni praw publicznych”. Jeśli dobrze rozumiemy projekt, to umocowanie pełnomocnika rejestrowanego nie pozbawia jednak mocodawcy praw publicznych. Osoba taka nadal może więc pełnić te funkcje, gdzie nie ma wprost wymogu aby dla niej nie było umocowanego pełnomocnika. Sugerujemy więc, aby sprawdzić wszystkie wymogi zawodowe i wymogi do pełnienie funkcji w ustawach szczególnych tak żeby tam gdzie to niezbędne dodać wymóg braku ustanowionego kuratora reprezentującego i umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Uzupełnienie wymogów dotyczących pełnienia funkcji publicznych i zawodów o wymogi dotyczące braku ustanowienia kuratora reprezentującego lub powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

63.	Naczelna Rada Lekarska	Art. 41	Wątpliwości budzi także projektowany art. 95zo § 2 ustawy prawo o notariacie (zmiana przewidziana w art. 41 projektu ustawy). Przepis ten przewiduje, że podstawę sporządzenia przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego stanowią dwa zaświadczenia, o których mowa w art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, wystawione przez dwóch lekarzy nie później niż 3 miesiące przed ich złożeniem. W ocenie samorządu lekarskiego wystarczające byłoby jedno zaświadczenie. Wprowadzenie wymogu dwóch zaświadczeń należy uznać za wyraz braku zaufania ustawodawcy do wiedzy i obiektywizmu lekarzy wystawiających takie zaświadczenia.	Uwaga nieuwzględniona Zaświadczenia będą wystawiane na zasadach przewidzianych w projektowanym art. 42 a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, który wskazuje wprost lekarze jakich specjalizacji będą uprawnieni do wystawienia tego rodzaju zaświadczenia oraz przewidują, że w przypadku konieczności konsultacji zaświadczenie podpisują wszystkie osoby biorące udział w konsultacji. Projektodawca przewiduje możliwość wydania przedmiotowego zaświadczenia przez lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii lub neurologii z uwagi na okoliczność, która ma być potwierdzana zaświadczeniem lekarskim (zdolność pacjenta do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem). Należy pamiętać, że pełnomocnictwo rejestrowane jest instytucją dobrowolną, a celem zapewnienia ochrony interesów mocodawcy wprowadzono konieczność uzyskania zaświadczeń lekarskich aż od dwóch różnych lekarzy. Zaprojektowana regulacja ma na celu wyłącznie ochronę interesów mocodawcy, nie jest brakiem zaufania ustawodawcy do wiedzy i obiektywizmu lekarzy wystawiających zaświadczenie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

64.	Naczelna Rada Lekarska	Art. 48	Odnosząc się do proponowanych zmian w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty (art. 48 projektu ustawy) Naczelna Rada Lekarska wskazuje, że wątpliwości budzi zmiana w art. 5 w ust. 1 pkt 3, art. 6 ust. 2 pkt 1 i art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty polegająca na zastąpieniu wymogu posiadania przez kandydata ubiegającego się o przyznanie prawa wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty pełnej zdolności do czynności prawnych wymogiem wykazania, że nie ustanowiono dla kandydata ubiegającego się o prawo wykonywania zawodu kuratora reprezentującego i nie działania pełnomocnika rejestrowanego. Wykreślenie z ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty wymogu posiadania przez kandydatów ubiegających się o prawo wykonywania zawodu pełnej zdolności do czynności prawnych może utrudniać okręgowym radom lekarskim weryfikację wniosków cudzoziemców – w ich krajach pochodzenia nie będzie przecież istniała instytucja kuratora reprezentującego i pełnomocnika rejestrowanego, natomiast weryfikacja dotychczasowego wymogu posiadania przez nich pełnej zdolności do czynności prawnych jest w tym wypadku łatwiejsza i zarazem obiektywnie możliwa. W skrajnej sytuacji może to skutkować koniecznością przyznania prawa wykonywania zawodu lekarza cudzoziemcom, którzy z powodu zaburzeń psychicznych nie mają	Uwaga nieuwzględniona Wykreślenie z ustaw szczególnych sformułowania „pełna zdolność do czynności prawnych” związane jest z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia i przyznanie pełnej zdolności do czynności prawnych każdej pełnoletniej osobie fizycznej. Zmiany w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty są zmianami wynikowymi, z uwagi na likwidację instytucji ubezwłasnowolnienia i pojęć związanych z tą instytucją. Art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty przewiduje jako jeden z warunków przyznania prawa do wykonywania zawodu: stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu lekarza lub lekarza dentysty. Stan zdrowia obejmuje zarówno stan zdrowia fizyczny jak i psychiczny. Ustawodawca przewidział zatem możliwość weryfikacji stanu zdrowia kandydatów na lekarzy, w tym cudzoziemców (art. 7 ust. 1 pkt 3). Zgłaszający uwagę słusznie podnosi, że w innych krajach nie funkcjonuje instytucja kuratora reprezentującego i pełnomocnika rejestrowanego, nie należy jednak zapominać, że obie instytucje związane są

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			w swoim kraju pochodzenia zdolności do czynności prawnych, ale nie został dla nich ustanowiony kurator reprezentujący lub pełnomocnik rejestrowany. Dodatkowo Naczelna Rada Lekarska zauważa, że zmiany w art. 5, art. 6 i art. 7 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (podobnie jak zmiany w art. 14, art. 23a, art. 25, art. 32, art. 34) nie były przewidziane we wcześniejszych wersjach projektu ustawy, co oznacza, że nie były w żaden sposób konsultowane z samorządem lekarskim. Zmiany w zakresie przesłanek dostępu do wykonywania w Polsce zawodu lekarza i lekarza dentysty należą do fundamentalnych spraw z obszaru kompetencji lekarskiego samorządu zawodowego i ze swej istoty dotyczą pieczy nad należyłą jakością opieki zdrowotnej w Polsce, dlatego nie można pozwolić sobie w tym zakresie na tworzenie przepisów, które będą niespójne z systemowymi wymaganiami stawianymi wobec lekarzy wykonujących w Polsce zawód lekarza. Odnosząc się do proponowanych zmian w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty (art. 48 projektu ustawy) Naczelna Rada Lekarska negatywnie ocenia brzmienie projektowanego art. 42a ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, który przewiduje, że tylko lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub neurologii może wydać pełnomocnikowi rejestrowanemu zaświadczenie w przedmiocie zdolności do	ze stanem zdrowia danej osoby. Jest to przesłanka, która w trakcie procedury przyznawania prawa do wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty może być zweryfikowana, zwłaszcza przez lekarzy. Ministerstwo Zdrowia w zakresie swojej właściwości nie zgłaszało uwag do ww. zmian. Projektodawca przewiduje możliwość wydania przedmiotowego zaświadczenia przez lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii lub neurologii z uwagi na okoliczność, która ma być potwierdzana zaświadczeniem lekarskim (zdolność pacjenta do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem).

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego. Zawężenie kręgu lekarzy uprawnionych do wydawania ww. zaświadczenia tylko do lekarzy specjalistów z dziedziny psychiatrii i neurologii nie znajduje dostatecznie silnego uzasadnienia, szczególnie gdy ustawa wprowadza możliwość zasięgnięcia przez lekarza wystawiającego to zaświadczenie konsultacji z lekarzem specjalistą w dziedzinie psychiatrii, neurologii lub innym lekarzem specjalistą. Istnieje także wiele sytuacji klinicznych, w których do stwierdzenia, że pacjent nie jest w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem nie jest wymagana wiedza lekarza specjalisty w dziedzinie psychiatrii lub neurologii (np. gdy pacjent jest w stanie wegetatywnym).	
65.	Rzecznik Praw Pacjenta	Art. 78 pkt 5 lit. a)	Projekt rozszerza prawo do sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego na wszystkich pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. Przepis art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego definiuje osobę z zaburzeniami psychicznymi jako osobę: a) chorą psychicznie (wykazującej zaburzenia psychotyczne), b) upośledzoną umysłowo, c) wykazującą inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub	Uwaga nieuwzględniona Przepis ma na celu dostosowanie ustawy do siatki pojęciowej wynikającej z projektowanej ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji. Projektowana regulacja posługuje się sformułowaniem zaburzeń psychicznych. Jest to definicja przeniesiona z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (wyjaśnienie w uzasadnieniu do art. 605(7) kpc). Aktualnie rekomenduje się, aby używać pojęcia „zaburzenia psychiczne”. Także Międzynarodowa

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. W obecnym brzmieniu art. 17 ust. 3 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta ustawodawca przyznał prawo do sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego jedynie: pacjentowi małoletniemu, który ukończył 16 lat, osobie ubezwłasnowolnionej albo pacjentowi choremu psychicznie lub upośledzonemu umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznanie. Zatem pacjent wykazujący inne zakłócenia czynności psychicznych nie został wskazany w tym przepisie a projektodawca w proponowanej regulacji wychodzi poza przedmiot regulacji. Propozycja brzmienia przepisu Proponuję nadanie art. 17 ust. 3 następującego brzmienia: „3. Pacjent małoletni, który ukończył 16 lat, pacjent, dla którego ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, albo pacjent chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznanie, ma prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody osób, o których mowa w art. 9 ust. 2a, lub opiekuna faktycznego. W takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego. W	Klasyfikacja Chorób i Zaburzeń ICD 11 definiuje pojęcie zaburzenia psychicznego.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			przypadku pacjenta, dla którego ustanowiono kuratora reprezentującego, właściwy jest sąd, o którym mowa w art. 605 ¹ ustawy dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.”.	
66.	Rzecznik Praw Pacjenta	Art. 78 pkt 13	Projekt przewiduje, że członkiem Komisji Odwoławczej przy Rzeczniku Praw Pacjenta nie będzie mogła być osoba, która ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Wymogu takiego nie przewidziano dla członka Zespołu do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych. Proponuję dodanie w art. 67x w ust. 5 pkt 5 w brzmieniu: „nie ma ustanowionego kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.”	Uwaga uwzględniona
67.	Rzecznik Praw Pacjenta	Art. 78	W związku z uwagą wskazaną w pkt 2 niniejszej tabeli, uzyskanie zgody sądu w terminie 30 dni od dnia, gdy decyzja, w której przyznano świadczenie kompensacyjne i ustalono jego wysokość, stała się prawomocna (art. 67zc ust. 1 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta) może nie być możliwe. Termin ten powinien ulec zawieszeniu do czasu uzyskania prawomocnego postanowienia sądu w przedmiocie wyrażenia zgody na dokonanie takiej czynności. Nie złożenie oświadczenia przez kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowanego	Uwaga nieuwzględniona W dotychczasowym stanie prawnym zgodnie z art. 156 k.r. i o. opiekun powinien uzyskać zezwolenie sądu opiekuńczego albo, w przypadkach wskazanych w art. 640¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, sądu spadku we wszelkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku małoletniego. Przepisy ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta nie przewidują

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			o przyjęciu świadczenia kompensacyjnego w ww. terminie jest równoznaczne ze zrzeczeniem się przez wnioskodawcę tego świadczenia (art. 67zc ust. 3 ww. ustawy). Skutki ww. sytuacji są daleko idące i należy zatem zabezpieczyć tego rodzaju sytuacje. Proponuję w art. 78 dodać pkt 14 w brzmieniu: „w art. 67zc po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu: „4. Termin, o którym mowa w ust. 1, nie biegnie do dnia zakończenia postępowania w przedmiocie wyrażenia zgody na złożenie oświadczeń wskazanych w ust. 2 i 3, w przypadku kiedy odrębne przepisy wymagają jej uzyskania.”	aktualnie regulacji w przedmiocie „zawieszenia terminu”, o którym mowa w art. 67zc ust. 1. Stąd też nie byłaby to zmiana wynikowa związana z likwidacją ubezwłasnowolnienia.
68.	Naczelna Rada Lekarska	Art. 78 - zmiany w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta	Zastrzeżenia Naczelnej Rady Lekarskiej budzi także regulacja zamieszczona w art. 78 projektu ustawy, przewidująca zmiany w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (dalej: ustawa o prawach pacjenta). W poprzednich, znanych samorządowi lekarskiemu, wersjach projektu ustawy o wspieranym podejmowaniu decyzji nie były przewidziane zmiany w ustawie o prawach pacjenta. Obecnie zamieszczone w ustawie propozycje zmian w ustawie o prawach pacjenta nie były w żaden sposób konsultowane z samorządem lekarskim. Odnosząc się do proponowanych zmian w ustawie o prawach pacjenta, zastrzeżenia budzi proponowane brzmienie art. 9 ust. 2a ustawy o	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			prawach pacjenta, gdzie przewiduje się, że: „<i>Prawo do informacji, o której mowa w ust. 2 przysługuje także przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, kuratorowi reprezentującemu albo pełnomocnikowi rejestrowanemu, jeżeli wynika to z zakresu ich umocowania</i>”. Ten przepis jest niezgodny z projektowanym art. 109¹⁰ § 2 i 3 kodeksu cywilnego, który przewiduje, że pełnomocnik rejestrowany będzie miał umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo braku zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne, a <u>pełnomocnictwa rejestrowanego nie będzie można ograniczyć</u> ze skutkiem wobec osób trzecich. Skoro zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego nie można ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich, a jego zakres jest zawsze jednakowy i wynika z treści ustawy, to nie wiadomo, dlaczego przed udostępnieniem pełnomocnikowi rejestrowanemu informacji o stanie zdrowia pacjenta (w trybie art. 9 ust. 2a ustawy o prawach pacjenta) należy badać zakres umocowania pełnomocnika rejestrowanego. W podobny sposób niezasadnie odniesiono się do zakresu umocowania pełnomocnika rejestrowanego w projektowanym art. 10, art. 12a, art. 14, art. 17 ust. 2, art. 22 ust. 2, art. 26 ust. 1, art. 28 ust. 2a oraz art. 31 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta.	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

69.	Państwowa Komisja Wyborcza	Art. 86 - Kodeks wyborczy	Państwowa Komisja Wyborcza pragnie przy tym zwrócić uwagę na pewne wątpliwości wynikające z projektu. Zgodnie z art. 62 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych. W związku z tym Państwowa Komisja Wyborcza wyraża ocenę, że projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji w zakresie zastąpienia ubezwłasnowolnienia instrumentami wspieranego podejmowania decyzji, w kontekście proponowanej zmiany art. 10 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365), powinien zostać poddany gruntownej ocenie pod kątem jego zgodności ze wskazanym wyżej przepisem Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Państwowa Komisja Wyborcza zwraca również uwagę, że projekt nie przewiduje zmiany art. 3 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300), zgodnie z którym nie mają prawa udziału w referendum osoby ubezwłasnowolnione prawomocnym orzeczeniem sądowym.	Wyjaśnienia do uwagi / uwaga częściowo uwzględniona W ocenie projektodawcy art. 62 ust. 2 Konstytucji nie uniemożliwia prowadzenia prac nad projektem ustawy zastępującej instytucję ubezwłasnowolnienia instrumentami wspieranego podejmowania decyzji. Przedmiotowy przepis Konstytucji nie powinien być bowiem rozumiany jako regulacja uniemożliwiająca ustawodawcy zwykłego wprowadzenie zmian w cywilnoprawnej instytucji ubezwłasnowolnienia, w tym w zakresie zastąpienia jej innym rozwiązaniem prawnym⁶. Na skutek uwagi projektu uzupełniono o zmiany wynikowe w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300).

⁶ Zob. też Małgorzata Balwicka Szczyrba, Anna Sylwestrzak, Uniwersytet Gdański, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, Gdańskie Studia Prawnicze, Tom XL, 2018, strona 154.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			Ewentualne dodanie do projektu zmiany tego przepisu musi zostać poprzedzone analogiczną do wskazanej wyżej analizą w kontekście zgodności nowego brzmienia przepisu z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Państwowa Komisja Wyborcza wyraża także wątpliwość dotyczącą rozbieżności w: 1) art. 27 pkt 10 lit. b projektu, dotyczącym brzmienia art. 605¹⁰ § 2 Kodeksu cywilnego, 2) art. 86 projektu, dotyczącym art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego, 3) art. 134 pkt 2 projektu. Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 605¹⁰ § 2 Kodeksu cywilnego w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd orzeka w przedmiocie przysługiwania czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy. Natomiast w art. 86 projektu, dotyczącym zmiany art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego, jest mowa o osobie pozbawionej praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego, a więc bez wskazywania rodzaju prawa wyborczego, którego ma być pozbawiona dana osoba. Jednocześnie w art. 134 pkt 2 projektu wskazano, że osoby, o których mowa w pkt 1, nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy.	Na skutek uwagi dotyczącej rozbieżności w poszczególnych przepisach projektu w zakresie biernego i czynnego prawa wyborczego dokonano zmiany projektu, poprzez nadanie art. 605(10) par. 2 k.p.c., brzmienia: <i>„W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego do wszelkich spraw sąd może orzec o pozbawieniu osoby wspieranej prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365), jeżeli stan zdrowia tej osoby wskazuje, że nie będzie ona mogła świadomie realizować tego prawa. Pozbawienie prawa wybierania skutkuje także pozbawieniem prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300). Pozbawienie prawa wybierania następuje na czas trwania kurateli reprezentującej.”</i>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			Wskazać przy tym należy, że zgodnie z art. 11 Kodeksu wyborczego jednym z warunków posiadania biernego prawa wyborczego jest posiadanie czynnego prawa wyborczego. Wątpliwości może budzić, czy w postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego, o czym mowa w projektowanym art. 605¹⁰ § 2 Kodeksu cywilnego, sąd orzeka w przedmiocie przysługiwania czynnego i biernego prawa wyborczego łącznie (tj. praw wyborczych, o których mowa w projektowanym art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego), czy też może np. orzec o przysługiwaniu jedynie czynnego prawa wyborczego. Państwowa Komisja Wyborcza zakłada, że w przypadku, gdy w projekcie jest mowa o czynnym i biernym prawie wyborczym, należy przez to rozumieć ogólnie prawa wyborcze, a więc zarówno czynne prawo wyborcze, jak też bierne prawo wyborcze. Komisja wyraża jednak pogląd, że przyjęta terminologia w tym zakresie powinna zostać ujednoliconą i precyzyjnie przesądzona w przepisach projektu, tak aby sąd orzekający w przedmiocie przysługiwania czynnego i biernego prawa wyborczego nie miał w tej sprawie żadnych wątpliwości. Państwowa Komisja Wyborcza zwraca również uwagę na kolejną kwestię związaną z art. 134 projektu w dziale Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe. Z powołanego art. 134	Skoro wprost z Kodeksu wyborczego wynika, że jednym z warunków posiadania biernego prawa wyborczego jest prawo wybierania, w ocenie projektodawcy wystarczające jest, by sąd orzekał jedynie w przedmiocie prawa wybierania. W następstwie tej zmiany ujednolicono pozostałe przepisy projektu. Projektodawca przesądził, że pozbawienie prawa wybierania w rozumieniu przepisów Kodeksu wyborczego, skutkuje pozbawieniem prawa do udziału w referendum ogólnokrajowym.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			pkt 1 i 2 projektu wynika, że jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy sąd prawomocnie orzekł o ubezwłasnowolnieniu, w dniu wejścia w życie ustawy osoby ubezwłasnowolnione całkowicie stają się osobami wspieranymi i dotychczasowy opiekun prawny staje się z mocy prawa, na okres 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia wszelkich spraw w imieniu osoby, dla której został ustanowiony, a także iż osoby te nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy. Natomiast z pkt 3 tego przepisu wynika, że osoby ubezwłasnowolnione częściowo stają się osobami wspieranymi i dotychczasowy kurator dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo staje się z mocy prawa, na okres 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia spraw określonego rodzaju upoważnionym do wyrażania zgody na czynności prawne dokonywane przez osobę, dla której został ustanowiony i w zakresie wynikającym z orzeczenia sądu o ustanowieniu kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej. Przepisy projektu nie przewidują natomiast utraty czynnego i biernego prawa wyborczego, odmiennie niż w odniesieniu do osób ubezwłasnowolnionych całkowicie. Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, że zgodnie z obowiązującym art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego nie ma prawa wybierania osoba ubezwłasnowolniona prawomocnym wyrokiem	Dokonano zmiany art. 136 ustawy pkt 3 poprzez wskazanie, że osoby tymczasowo wspierane, o których mowa w pkt 1 i 2 nie mają prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy ani prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			sądu. Powyższy przepis dotyczy zatem zarówno osób ubezwłasnowolnionych całkowicie, jak i częściowo. Mając powyższe na uwadze Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że proponowany przepis przejściowy budzi wątpliwości w zakresie jego zgodności z obowiązującym art. 62 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej również ta kwestia wymaga gruntownej analizy i oceny konstytucjonalistów.	
70.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 87	Kluczową kwestią zawartą w projekcie jest udział w życiu politycznym i publicznym. W celu realizacji w pełnym zakresie równej zdolności do czynności prawnych we wszystkich aspektach życia, istotne jest uznanie zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnościami w życiu publicznym i politycznym (art. 29). Oznacza to, że zdolność decyzyjna danej osoby nie może stanowić uzasadnienia dla jakichkolwiek form pozbawienia osób z niepełnosprawnościami możliwości wykonywania przysługujących im praw politycznych, w tym czynnego i biernego prawa wyborczego, a także prawa do zasiadania w komisji wyborczej 8 [Komentarz ogólny nr 1, pkt 44] . Rozwiązanie dotyczące czynnego i biernego prawa wyborczego osób, które w świetle obecnie obowiązujących regulacji prawnych mają status osób ubezwłasnowolnionych, w omawianym projekcie zasadniczo różni się od rozwiązania zawartego w pierwotnej wersji projektu ustawy o	Wyjaśnienie do uwagi. Na skutek zgłoszonych uwag (m.in. PKW) projekt uzupełniono o zmiany wynikowe w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300). W celu ochrony powszechności prawa wyborczego dokonano zmiany projektu, poprzez nadanie art. 605(10) par. 2 k.p.c., brzmienia: <i>W postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego do wszelkich spraw sąd może orzec o pozbawieniu osoby wspieranej prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz. 721, 1572 i 1907), jeżeli stan zdrowia tej osoby wskazuje, że nie będzie ona</i>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

		instrumentach wspieranego podejmowania decyzji 9 [9Zob. opinia RPO z 13.01.2025 r., znak IV.7024.52.2024.KD, s. 20-24. Wszystkie dokumenty wytworzone przez Rzecznika Praw Obywatelskich powołane w nin. piśmie są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej RPO (https://bip.brpo.gov.pl/pl.) i wydaje się krokiem w kierunku większego upodmiotawiania takich osób. Obecnie, w proponowanym brzmieniu art. 605¹⁰ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej jako: k.p.c.) wskazano, iż „[w] postanowieniu o ustanowieniu kuratora reprezentującego sąd orzeka w przedmiocie przysługiwania czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz. 721, 1572 i 1907)”. Projektowane regulacje (art. 86 projektu) przewidują także zmianę brzmienia art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego. W proponowanym brzmieniu przepis uzyskałby treść: nie ma prawa wybierania osoba „3) pozbawiona praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego”. W projekcie zaproponowano także przepis przejściowy dotyczący omawianej materii. W art. 134 pkt 2 projektu wskazano, że „[j]eżeli przed dniem wejścia w życie ustawy sąd prawomocnie orzekł o ubezwłasnowolnieniu, w dniu wejścia w życie ustawy: „2) osoby, o których mowa w pkt 1 [osoby ubezwłasnowolnione	<i>mogła świadomie realizować tego prawa. Pozbawienie prawa wybierania skutkuje także pozbawieniem prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300). Pozbawienie prawa wybierania następuje na czas trwania kurateli reprezentującej.</i> W wyniku uwagi projektodawca zdecydował się na doprecyzowanie przepisu poprzez wskazanie, że sąd może pozbawić prawa wybierania tylko wówczas, gdy ustanawia kuratora reprezentującego do wszelkich spraw i tylko, jeżeli stan zdrowia osoby, dla której ustanawia się kuratora reprezentującego wskazuje, że nie będzie ona mogła świadomie realizować tego prawa. Skoro wprost z Kodeksu wyborczego wynika, że jednym z warunków posiadania biernego prawa wyborczego jest posiadanie prawa wybierania, w ocenie projektodawcy wystarczające jest, by sąd orzekał jedynie w przedmiocie prawa wybierania. W następstwie tej zmiany ujednolicono pozostałe przepisy projektu. Projektodawca przesądził, że pozbawienie prawa wybierania w

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			całkowicie] nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy”. W uzasadnieniu projektu wskazano, iż „[p]rzyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualną ocenę zdolności intelektualnej (umysłowej) w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych” (s. 73). W projekcie nie przewidziano szczególnych przesłanek materialnych ani szczególnej procedury w zakresie orzeczenia w przedmiocie przysługiwania czynnego i biernego prawa wyborczego. a. Standardy prawne stosowane przy ocenie rozwiązań dotyczących czynnego i biernego prawa wyborczego zawartych w projekcie Przy ocenie proponowanych rozwiązań należy zwrócić uwagę na standardy określone w Konstytucji RP10 [10 Art. 30, art. 31 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 2 w zw. z art. 62 ust 1 i 2 Konstytucji RP.], Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej11 [11 art. 39 ust. 2 w zw. z art. 21 ust. 1 w zw. z art. 26 ust. 1 Karty Praw Podstawowych.], Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami 2006 r. 12 [12 art. 29 pkt a Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami.] oraz art. 3 Protokołu dodatkowego nr 1 do Europejskiej konwencji praw człowieka (dalej jako: EKPCz). Nie jest konieczne przywołanie w tym miejscu rozbudowanej argumentacji wspierającej tezę, iż automatyczne lub arbitralne pozbawienie praw wyborczych osób	rozumieniu przepisów Kodeksu wyborczego, skutkuje pozbawieniem prawa do udziału w referendum ogólnokrajowym. Dokonano zmiany art. 136 ustawy pkt 3 poprzez wskazanie, że osoby tymczasowo wspierane, o których mowa w pkt 1 i 2 nie mają prawa wybierania w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy ani prawa udziału w referendum w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 300). Pracom nad opiniowanym projektem ustawy nie mogą towarzyszyć równoległe prace nad zmianą art. 62 ust. 2 Konstytucji z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 235 Konstytucji: Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			ubezważnionych jest nieproporcjonalnym środkiem ingerencji, naruszającym m.in. ww. wzorce i godzącym w istotę prawa wyborczego tych osób, bowiem argumentacja w tym zakresie była wielokrotnie prezentowana w stanowiskach RPO¹³ [13 W szczególności zob. opinia RPO dotycząca projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (druk senacki nr 490) z dnia 8 listopada 2021 r. (znak VII.602.14.2014.CW) oraz stanowisko RPO w sprawie przed TK o sygn. SK 23/18 (znak: IV.7024.23.2018.MK).] . Biorąc pod uwagę uzasadnienie projektu, można stwierdzić, że jest ona znana i akceptowana przez projektodawcę, którego deklarowanym celem jest wzmocnienie gwarancji poszanowania podmiotowości osób z niepełnosprawnościami, w tym przeciwdziałanie „arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych”. Na aktualności nie straciły uwagi RPO dotyczące relacji rozwiązań z projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji w zakresie prawa wyborczego do art. 62 ust. 2 Konstytucji RP, wyrażone w opinii do poprzedniej wersji opiniowanego projektu ustawy 14 [sprawie przed TK o sygn. SK 23/18 (znak: IV.7024.23.2018.MK). 14 Opinia RPO dot. projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji z dnia 13.01.2025 r. (znak IV.7024.52.2024.KD), s. 20-24.] . W powyższym stanowisku wskazano przede wszystkim, że art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			przepis nakazujący ustawodawcy zwykłemu utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji. Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłemu utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści. Zgodnie z art. 62 ust. 2 Konstytucji RP „[p]rawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych”. Warto przytoczyć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 7 marca 2007 r., sygn. akt K 28/05, odnosząc się do kwestii rozumienia pojęcia ubezwłasnowolnienie, wskazał, że instytucja ubezwłasnowolnienia ma „charakter częściowy i w dużej mierze nawiązuje do istniejących już w momencie uchwalania konstytucji, dobrze ugruntowanych rozwiązań cywilnoprawnych. Przejawia się na dwóch głównych płaszczyznach. Po pierwsze, ubezwłasnowolnienie i wiążące się z nim ograniczenie praw publicznych wywiera istotne skutki w sferze konstytucyjnych praw politycznych osób ubezwłasnowolnionych. (...) Odebranie osobom ubezwłasnowolnionym wskazanych praw politycznych wynika z założenia, że osoby, które z	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			powodu choroby umysłowej, upośledzenia lub innych zaburzeń psychicznych nie mogą samodzielnie i racjonalnie kierować swoim własnym postępowaniem i decydować o swoich osobistych sprawach (...), nie powinny również mieć wpływu na rozstrzyganie spraw publicznych dotyczących dobra wspólnego, na kierowanie sprawami państwa i wspólnot samorządowych. (...) Po drugie, osoby ubezwłasnowolnione powinny być zasadniczo traktowane jako osoby niepełnosprawne, którym należy się pomoc w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69 Konstytucji)”. Jednocześnie nie wolno pominąć okoliczności, że interpretacja art. 62 ust. 2 Konstytucji, posługującego się pojęciem „ubezwłasnowolnienie”, powinna uwzględniać przepisy wiążących Polskę przepisów prawa międzynarodowego¹⁵ [15 Zob. opinia RPO dotycząca projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (druk senacki nr 490) z dnia 8 listopada 2021 r. (znak VII.602.14.2014.CW)] . Interpretacja Konstytucji nie może bowiem abstrahować od kontekstu międzynarodowego, w jakim funkcjonują poszczególne instytucje prawne. Wymaga tego art. 9 Konstytucji, zgodnie z którym powinnością władz publicznych jest respektowanie wiążącego Polskę prawa międzynarodowego. Oznacza to, że wykładnia pojęć konstytucyjnych, jak również sposób wdrożenia regulacji konstytucyjnych do systemu prawnego, nie może	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			prorowadzić do skutków, które nie dałyby się pogodzić z wiążącymi Polskę aktami prawa międzynarodowego, zwłaszcza ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. Ma to miejsce przede wszystkim wówczas, gdy chodzi o przepisy konstytucyjne wprowadzające ograniczenia w korzystaniu z wolności lub praw obywatelskich – a takim przepisem jest art. 62 ust. 2 Konstytucji. W związku z powyższym szczególną uwagę należy zwrócić na kwestię konieczności określenia właściwych przesłanek pozbawienia praw wyborczych w zindywidualizowanym postępowaniu sądowym, która jest dostrzegalna w orzecznictwie Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, ale także np. Niemieckiego Federalnego Trybunału Konstytucyjnego i Austriackiego Trybunału Konstytucyjnego. W pierwszej kolejności należy wskazać, że standard ochrony praw wyborczych osób z niepełnosprawnościami w kontekście wpływu zindywidualizowanej oceny zasadności pozbawiania ich praw wyborczych nie jest jednolity. Standard uniwersalny wypracowany przez Komitet ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami w oparciu o przepisy KPON jest w tym kontekście zauważalnie wyższy niż standard określony w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oparty na art. 3 Protokołu dodatkowego nr 1 do EKPCz. Przede wszystkim KPON opiera się na modelu	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			równości włączającej, co oznacza między innymi całkowite uznanie wymiaru ludzkiego osób z niepełnosprawnością poprzez pełne ich włączenie i udział w społeczeństwie. W praktyce równoznaczne jest to m.in. z koniecznością zagwarantowania dostępności procedury wyborczej dla osób z niepełnosprawnością na wszystkich jej etapach: przed, w trakcie oraz po wyborach¹⁶ [16 Komentarz ogólny Nr 6 (2018) na temat równości i niedyskryminacji Komitetu ds. Praw Osób z niepełnosprawnościami § 11 i § 70.] . W tym kontekście należy przywołać orzeczenie Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami z dnia 9 września 2013 roku, w sprawie Zsolt Bujdosó i inni przeciwko Węgrom¹⁷ [17 UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities, Communication No. 4/2011, CRPD/C/10/D/4/2011, 20 września 2013 r.] , w którym wskazano, że „pozbawienie czynnego prawa wyborczego z uwagi na postrzeganą lub rzeczywistą niepełnosprawność psychospołeczną lub intelektualną, w tym jego ograniczenie na podstawie indywidualnej oceny, stanowi dyskryminację ze względu na niepełnosprawność w rozumieniu art. 2 Konwencji” (pkt 9.4). Inaczej do kwestii tej podchodzi Europejski Trybunał Praw Człowieka. W tym kontekście warto przywołać wyrok z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie Strøbye i Rosenlind przeciwko Danii¹⁸ [18 Wyrok z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie Strøbye i Rosenlind, nr skargi 25802/18 i 27338/18.], w którym ETPCz	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			dopuszczył możliwość pozbawienia praw wyborczych w ramach ogólnej procedury ubezwłasnowolnienia bez tworzenia odrębnego postępowania dotyczącego ściśle kwestii zdolności podejmowania decyzji wyborczych. Taka decyzja była motywowana m.in. tym, że procedura przed sądem duńskim zakładała dokonanie dogłębnej oceny proporcjonalności oraz obowiązek przyjęcia najmniej restrykcyjnego środka wraz z możliwością uchylecia ograniczenia praw (pkt 100 wyroku), a także z uwagi na to, że ograniczenie praw wyborczych dotyczyło niewielkiej liczby osób (pkt 107) oraz że prawo duńskie nie przewidywało ogólnego wyłączenia praw wyborczych wobec wszystkich osób ze stwierdzoną niepełnosprawnością umysłową (pkt 113). Równocześnie analiza stosowania standardu ochrony praw wyborczych osób z niepełnosprawnościami przez ETPCz pozwala na stwierdzenie, iż w najnowszym orzecznictwie czerpie on ze standardu uniwersalnego, korzystając z dorobku Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami¹⁹ [19 Zob. A. Hauser, Międzynarodowe standardy dotyczące głosowania przez osoby z niepełnosprawnościami, „Studia Wyborcze”, 2023 r., t. 35, s.34-35.] . Przykładowo w sprawie Arnar Helgi Lárusson przeciwko Islandii²⁰ [20 Wyrok ETPCz z dnia 31 maja 2022 r. w sprawie Arnar Helgi Lárusson p. Islandii, skarga nr 23077/19.] , dotyczącej braku dostępu do budynków przez osobę poruszającą się na wózku,	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			Trybunał stwierdził, że EKPCz „powinna, na ile jest to możliwe, być interpretowana w zgodzie z innymi normami prawa międzynarodowego, którego sama tworzy część [...] i z tego względu przepisy dotyczące praw osób z niepełnosprawnościami określone w KPON powinny, wraz z innymi stosownymi źródłami, zostać wzięte pod uwagę” (pkt 57). Pewne inspiracje z KPON można też dostrzec w uzasadnieniu wyroku Caamaño Valle przeciwko Hiszpanii²¹ [21 Wyrok ETPCz dnia 11 maja 2021 r. w sprawie Caamaño Valle p. Hiszpanii, skarga nr 43564/17.], w którym Trybunał podkreślił, że wszelkie ograniczenia praw wyborczych osób z niepełnosprawnością intelektualną, choć co do zasady dopuszczalne, mogą być oparte jedynie na indywidualnej sądowej ocenie ich zdolności kognitywnych, przy czym „niepełnosprawność umysłowa prowadząca do orzeczenia ubezwłasnowolnienia częściowego nie może stanowić jedyne uzasadnienia dla odebrania praw wyborczych” (pkt 69 wyroku). Ograniczenie takie może być dokonane na podstawie stwierdzenia braku zrozumienia znaczenia głosu oraz podatności na wpływ w ramach dogłębnej i indywidualnej oceny zdolności danej osoby (pkt 73). Niezależnie od przyjętego systemu podejmowania takiej decyzji, jak podkreślił Trybunał, prawo krajowe musi zapewniać, że pozbawienie praw wyborczych dotyczy „jedynie tych osób, które są rzeczywiście niezdolne do	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			podjęcia wolnej i samodzielnej decyzji wyborczej” (pkt 75) oraz nie opiera się jedynie na przesłance przynależności do określonej grupy osób (pkt 77). Równocześnie stwierdzenie braku naruszenia art. 3 Protokołu dodatkowego nr 1 do EKPCz w nin. sprawie stanowiło podstawę przedstawienia szerokiej argumentacji na rzecz pełnego dostosowania orzecznictwa ETPCz do standardu z KPON w zdaniu odrębnym sędziego Paula Lemmensa. Problem powiązania pozbawienia praw wyborczych z ustanowieniem opiekuna (Betreuer) osoby z niepełnosprawnością był także przedmiotem szczegółowych rozważań Niemieckiego Federalnego Trybunału Konstytucyjnego. Warto zwrócić uwagę szczególnie na tę ich część, która dotyczy zgodności pozbawienia czynnego prawa wyborczego osób, dla których w stosownej procedurze sądowej ustanowiono „opiekuna do zarządzania wszystkimi sprawami”. W wyroku z dnia 29 stycznia 2019 r. sygn. 2 BvC 62/14 FTK orzekł²² [22 Zob. https://www.bverfg.de/e/cs20190129_2bvc006214_en, wersja w j. angielskim, tłum. wł., dostęp: 08.04.2025 r.], że pozbawienie praw wyborczych takich osób narusza zarówno zasadę powszechności prawa wyborczego, jak i zakaz dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność. Osnowę argumentacji FTK stanowiły rozważania o stosowaniu kryteriów nienadających się do badania zasadności pozbawienia praw wyborczych. FTK	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			stwierdzając niekonstytucyjność przedmiotowych regulacji, oparł się na dwóch zasadniczych argumentach. Po pierwsze, Trybunał wskazał, że oceniany przepis wiąże wyłączenie prawa do głosowania z okolicznością orzeczenia w przedmiocie ustanowienia opiekuna, podczas gdy zasady tego postępowania zakazują ustanowienia opiekuna w tych przypadkach, w których osoba z niepełnosprawnościami może być w stanie zarządzać swoimi sprawami samodzielnie w niezbędnym zakresie, w szczególności gdy dana osoba wypełniła trwale pełnomocnictwo lub jest nadal zdolna do jego wypełnienia i jeśli istnieje osoba, która jest chętna i odpowiednia do wykonania tego zadania i cieszy się zaufaniem danej osoby (pkt 111). Taka sytuacja w rzeczywistości prowadzi do nieuzasadnionego zróżnicowania: wynika to z faktu, że osoba z niepełnosprawnością, dla której ustanowiono opiekuna, traci prawo do głosowania, podczas gdy osoba będąca w takiej samej sytuacji zdrowotnej, której nie wyznaczono opiekuna tylko ze względu na korzystanie z innego rodzaju wsparcia, takiego prawa nie może stracić (zob. pkt 103 i 111). Podkreślenia wymaga, że tożsama kwestia była także przedmiotem orzecznictwa Austriackiego Trybunału Konstytucyjnego, który także zakwestionował konstytucyjność takiego rozwiązania ustawowego²³ [23 Wyrok z dnia 7 października 1987 r. sygn. G 109/87, Rechtsinformationssystem des Bundes (RIS), pkt	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			2.2.1. - tłum. wł., dostęp: 10.04.2025 r.]. Po drugie, FTK zauważył, że „zdolności umysłowe i zdolność do komunikacji wymagane do podjęcia samodzielnej decyzji wyborczej nie są oceniane w procedurze wyznaczania opiekuna” (pkt 95). Założenie ustawodawcy, że kryterium konieczności powołania opiekuna we wszystkich sprawach pozwala na przyjęcie, że osoba objęta opieką nie posiada zdolności umysłowych niezbędnych do uczestnictwa w procesie komunikacji demokratycznej jest niewiarygodne (pkt 99). Aby taka ingerencja w prawa osób z niepełnosprawnościami była uzasadniona „wymagałaby przekonującego powodu; konkretny projekt przepisu musiałby uwzględniać wymogi konstytucyjne dotyczące kategoryzacji ustawowej i musiałby być konieczny dla uwzględnienia szczególnej sytuacji wynikającej z niepełnosprawności oraz dla pozbawienia praw wyborczych osób, które nie są wystarczająco zdolne do uczestnictwa w procesie komunikacji demokratycznej ze względu na swoją niepełnosprawność, w celu zabezpieczenia funkcji wyborów jako procesu integracyjnego” (pkt 111). b. Ocena RPO Oceniając projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji po zmianach (projekt z dnia 25 marca 2025 r.) w zakresie regulacji czynnego i biernego prawa wyborczego, należy zwrócić uwagę na dwie kwestie: (1) konsekwencje przepisu intertemporalnego – art.	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			134 pkt 2 projektu; (2) procedurę pozbawienia prawa wyborczego – jej założenia i kryteria oceny. (1) Konsekwencje przepisu intertemporalnego Jak wskazano wyżej, zgodnie z art. 134 pkt 2 projektu „[j]eżeli przed dniem wejścia w życie ustawy sąd prawomocnie orzekł o ubezwłasnowolnieniu, w dniu wejścia w życie ustawy: „2) osoby, o których mowa w pkt 1 [osoby ubezwłasnowolnione całkowicie] nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy”. Powyższe ograniczenie w zakresie korzystania z praw wyborczych dotyczy jedynie osób całkowicie ubezwłasnowolnionych – w odniesieniu do osób ubezwłasnowolnionych częściowo przewidziano jedynie, że „stają się [one] osobami wspieranymi i dotychczasowy kurator dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo staje się z mocy prawa, na okres 5 lat, tymczasowym kuratorem reprezentującym do prowadzenia spraw określonego rodzaju upoważnionym do wyrażania zgody na czynności prawne dokonywane przez osobę, dla której został ustanowiony i w zakresie wynikającym z orzeczenia sądu o ustanowieniu kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej” (art. 134 pkt 3 projektu). Dostrzegając konieczność wprowadzenia rozwiązań przejściowych, wątpliwości RPO budzi zawarty w tej regulacji automatyzm dotyczący utrzymania stanu, w którym osoby obecnie ubezwłasnowolnione całkowicie, po wejściu w	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			życie ustawy, wciąż pozbawione będą czynnego i biernego prawa wyborczego. Takie rozwiązanie wydaje się być sprzeczne z zasadniczym celem projektu w omawianym zakresie, bowiem nie tylko nie „zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych”, ale umożliwia dalsze stosowanie takiej praktyki. Zakładając, że kwestia pozbawienia praw wyborczych osób obecnie ubezwłasnowolnionych całkowicie będzie oceniana 5 lat po wejściu w życie ustawy, jako element zasadności ustanowienia kuratora reprezentującego dla tych osób, samo pozbawienie ich praw wyborczych w tym okresie od dnia wejścia w życie ustawy przyniesie dwa jednoznacznie negatywne skutki. Po pierwsze, takie rozwiązanie prowadzić będzie do utrzymania stanu, w którym dziesiątki tysięcy ludzi pozbawione są praw wyborczych w sytuacji, w której możliwość wykonywania tych praw nie była uprzednio badana w stosownej procedurze, będąc automatyczną konsekwencją ubezwłasnowolnienia²⁴ [24 Biorąc pod uwagę, że w projekcie wskazano, iż ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia, prawdopodobne jest, że przy zastosowaniu normy z art. 134 pkt 2 projektu osoby z niepełnosprawnościami pozbawione praw wyborczych w konsekwencji orzeczeń całkowitego ubezwłasnowolnienia nie będą mogły głosować ani kandydować w wyborach do Sejmu i Senatu w 2027 roku i w 2031 roku, wyborach na Prezydenta	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			RP w 2030 roku, wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego w 2029 roku i wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2029 roku.] . Rygoryzm ten częściowo łagodzi możliwość wcześniejszego, tj. przed upływem 5 lat, poddania ocenie sądu zasadności utrzymywania tymczasowej kurateli w dotychczasowym kształcie, np. na wniosek osoby korzystającej ze wsparcia. Po drugie, akceptacja automatycznego pozbawienia praw wyborczych na podstawie szeroko zakrojonych kryteriów (o czym niżej) może zaburzyć proces dowodzenia w postępowaniu, o którym mowa w projektowanym art. 60510 k.p.c., zachęcając składy orzekające do „zatwierdzenia” decyzji sądu orzekającego w przeszłości o ubezwłasnowolnieniu. Nie bez znaczenia pozostaje w tym kontekście okoliczność, iż orzekanie w przedmiocie ustanowienia kuratora odbywać się będzie zgodnie z projektem w sądzie rejonowym orzekającym w składzie jednoosobowym, który to skład, odmawiając pozbawienia praw wyborczych osoby wspieranej, będzie musiał wydać orzeczenie o kierunku – w tym zakresie – przeciwnym do uprzedniego orzeczenia sądu okręgowego (do września 2023 r. – wydawanego w składzie zawodowym trzyosobowym)²⁵ [25 Zob. opinia RPO dot. projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji z dnia 13.01.2025 r. (znak IV.7024.52.2024.KD), s. 19.] . Powyższych konkluzji nie zmienia okoliczność, że przepis ten	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			dotyczy wyłącznie osób ubezwłasnowolnionych całkowicie. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w ewidencji spraw o ubezwłasnowolnienie w sądach okręgowych²⁶ [26 Ewidencja spraw o ubezwłasnowolnienie w sądach okręgowych – I instancja w latach 2004 –2023, Wydział Statystycznej Informacji Zarządczej, Departament Strategii i Funduszy Europejskich Ministerstwa Sprawiedliwości, https://isws.ms.gov.pl/pl/bazastatystyczna/opracowanie/wieloletnie/download,2853,62.html [dostęp z dnia 15 kwietnia 2025 r.], w 2023 r. orzeczono 9 403 ubezwłasnowolnień całkowitych oraz 602 ubezwłasnowolnienia częściowe. Podobna dysproporcja powtarzała się w latach poprzednich, co może wskazywać na preferencję orzekania ubezwłasnowolnienia całkowitego, niekoniecznie związanej jedynie z kryteriami natury merytorycznej. Badanie przeprowadzone w 2001 r. przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym (obecnie: Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną) i Klinikę Prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, wykazało brak korelacji pomiędzy stopniem niepełnosprawności intelektualnej a orzekanym rodzajem ubezwłasnowolnienia²⁷ [27 R. Grzejszczak, M. Szeroczyńska, „Ubezwłasnowolnienie i inne formy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w Polsce - teoria i praktyka”, w: „Jeśli	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			nie ubezwłasnowolnienie, to co? Prawne formy wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną”, Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego, Warszawa 2012, s. 76-77.]. Oznacza to, że niezależnie od tego, czy osoba ma głęboki czy umiarkowany stopień niepełnosprawności intelektualnej, najprawdopodobniej była w przeszłości ubezwłasnowolniona całkowicie. W mojej opinii ograniczenia w zakresie czynnego i biernego prawa wyborczego nie mogą mieć miejsca bez przeprowadzenia zindywidualizowanego postępowania w oparciu o stosownie określone kryteria. Tylko takie założenie byłoby zgodne z zakazem automatycznego pozbawienia praw wyborczych wynikającym z wiążących Polskę aktów prawa międzynarodowego, przede wszystkim Protokołu dodatkowego nr 1 do EKPCz. (2) Procedura pozbawienia praw wyborczych Odnosząc się do przyjętej w projekcie regulacji dotyczącej pozbawiania praw wyborczych, wskazać należy na następujące kwestie. Po pierwsze, zestawienie proponowanych art. 605¹⁰ § 1 k.p.c. i 16 § 5 Kodeksu cywilnego (dalej jako: k.c.) wskazuje, że projektowane rozwiązania mogą budzić analogiczne zastrzeżenia, jak regulacje niemieckie i austriackie, o których mowa była wyżej. Zgodnie z projektem drugi z ww. przepisów przybierze treść: „[s]ąd nie ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli interesy osoby potrzebującej wsparcia są wystarczająco chronione	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			w inny sposób. W szczególności sąd nie ustanawia kuratora reprezentującego, jeżeli został umocowany pełnomocnik rejestrowany”. Tym samym, analogicznie do ww. orzeczeń należy podnieść wątpliwość co do zachowania zasady równości między osobami, dla których wyznacza się kuratora reprezentującego (w stosunku do których sąd może orzec o pozbawieniu praw wyborczych) oraz osobami, dla których nie ustanawia się kuratora reprezentującego nie ze względu na inny typ lub natężenie niepełnosprawności, a jedynie ze względu na to, że ich interesy są wystarczająco chronione w inny sposób, np. jeżeli został dla nich umocowany pełnomocnik rejestrowany. Powyższe może doprowadzić do istotnego zróżnicowania praw podmiotów podobnych (osób, których niepełnosprawność w podobny sposób wpływa na możliwość samodzielnego podejmowania decyzji wyborczej) na podstawie kryterium nerelevantnego, tj. uprzedniego korzystania z innych form wsparcia, np. pełnomocnika rejestrowanego. Po drugie, powyższy przegląd argumentacji instytucji ochrony praw człowieka prowadzi do wniosku, że sama indywidualna sądowa ocena zasadności pozbawienia praw wyborczych w związku z niepełnosprawnością może nie być wystarczającą gwarancją ochrony praw takich osób. Przy założeniu, że takie pozbawienie jest generalnie możliwe, pozbawienie praw wyborczych musi odbywać się na podstawie	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			jasnych i niedyskryminacyjnych kryteriów w postępowaniu wykluczającym wszelki automatyzm. Brak uwzględnienia w ocenianym projekcie odrębnych przesłanek materialnych orzeczenia w przedmiocie pozbawienia czynnego lub biernego prawa wyborczego może z kolei doprowadzić do nieuzasadnionego, w praktyce automatycznego orzekania pozbawienia praw wyborczych jako elementu orzeczenia o ustanowieniu kuratora reprezentującego. Z racji braku określenia tego rodzaju przesłanek szczególnych można domniemywać, że kryterium, którym sąd będzie musiał posłużyć się w tym zakresie, będzie ogólne kryterium ustanowienia kuratora reprezentującego określone w proponowanym art. 6056 k.p.c., będące odzwierciedleniem proponowanej treści art. 16 § 2 k.c., zgodnie z którym „[s]ąd ustala w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać lub oceniać rzeczywistość albo samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową, a także rodzaj spraw, przy prowadzeniu których potrzebne jest wsparcie. Ponadto w postępowaniu tym ustala się, czy osoba ta może w dostateczny sposób samodzielnie chronić swoje prawa lub interesy oraz czy interesy osoby potrzebującej wsparcia są wystarczająco chronione w inny sposób”. Powyższe budzi dalsze wątpliwości. Pierwsza wątpliwość dotyczy szerokości powyższego kryterium oceny. Ogólna „możliwość postrzegania	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			lub oceny rzeczywistości albo samodzielnego kierowania swoim postępowaniem” nie jest tożsama z brakiem zrozumienia znaczenia głosu w wyborach powszechnych czy rzeczywistą niezdolnością do podjęcia wolnej i samodzielnej decyzji wyborczej²⁸ [28 Wyrok ETPCz dnia 11 maja 2021 r. w sprawie Caamaño Valle p. Hiszpanii, skargi nr 43564/17), pkt 73- 75.] . Należy także zwrócić uwagę, że z uzasadnienia ocenianego projektu wynika, iż kryterium oceny zawarte w art. 6056 § 1 k.p.c. zostało zaprojektowane w celu ochrony interesu jednostki w kontekście jej codziennego funkcjonowania. Nie bez przyczyny projektodawca wskazywał na obowiązek dokonania przez sąd „wszechstronnej analizy sytuacji życiowej osoby, której postępowanie dotyczy, z uwzględnieniem jej statusu materialnego, rodzinnego i zawodowego oraz podstaw dotychczasowej i przyszłej egzystencji” (s. 49 uzasadnienia). W tym kontekście pojawiają się wątpliwości, czy w postępowaniach w tym przedmiocie będzie miała miejsce rzeczywista ocena zdolności wykonywania czynnego i biernego prawa wyborczego i czy kwesta ta nie stanie się pochodną oceny funkcjonowania osoby wspieranej w realiach życia codziennego²⁹ [29 Zob. opinia RPO dot. projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji z dnia 13.01.2025 r. (znak IV.7024.52.2024.KD), s. 6.]. Druga wątpliwość dotyczy tego, że środki generalnie przydatne do	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			oceny „możliwości postrzegania lub oceny rzeczywistości albo samodzielnego kierowania swoim postępowaniem”, zwłaszcza w kontekście możliwości składania oświadczeń woli w realiach rynkowych, mające na celu zabezpieczenie dóbr i interesów osoby wspieranej, mogą nie nadawać się do weryfikacji zdolności wykonywania prawa wybierania. W szczególności pozbawienie czynnego prawa wyborczego nie może opierać się ani na wymogu wysokich zdolności poznawczych lub intelektualnych, ani na braku wiedzy na temat opcji głosowania, ani na żadnej hipotetycznej nieracjonalności w odniesieniu do takich wyborów³⁰ [30 Zob. wyrok ETPCz dnia 11 maja 2021 r. w sprawie Caamaño Valle p. Hiszpanii, skargi nr 43564/17).]. Takie kryteria naruszałyby bowiem zasadę powszechności wyborów, czyniąc prawo wybierania dostępnym jedynie dla części obywateli, którzy spełnią kryteria określone przez ustawodawcę. Takie określenie kryteriów pozbawienia prawa wybierania mogłoby też zasadnie podlegać krytyce jako czyniące z niepełnosprawności intelektualnej jedyne uzasadnienie dla odebrania praw wyborczych. W tym miejscu warto przypomnieć, że ETPCz w uzasadnieniu wyroku w sprawie Hirst przeciwko Wielkiej Brytanii (nr 2) sformułował wielokrotnie później powtarzaną³¹ [31 Zob. również wyrok w sprawie Frodl p. Austrii z dnia 8 kwietnia 2010 r., Izba (Seksja I), skarga nr 20201/04, § 25; wyrok w sprawie Scoppola p. Włochom (nr 3) z dnia 22 maja	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			2012 r., Wielka Izba, skarga nr 126/05, § 82.] tezę, że prawo wyborcze nie jest przywilejem i ze względu na zasadę powszechności w jego kwestii powinno panować domniemanie włączenia (the presumption of inclusion) 32 [32 Wyrok ETPC z 6.10.2005 r., w sprawie Hirst p. Zjednoczonemu Królestwu (2), skarga nr 74025/01, § 69- 71.] . Trzecia wątpliwość dotyczy braku wskazania w proponowanych przepisach jakiegokolwiek różnicy w zakresie pozbawienia czynnego i biernego prawa wyborczego, co – biorąc pod uwagę różny standard ich ograniczania³³ [33 Wyrok ETPCz z 16.03.2006 r. w sprawie Ždanoka p. Łotwie, skarga nr 58278/00, HUDOC, pkt 115; wyrok ETPCz z 8.07.2010 r. w sprawie Sitaropoulos i Giakoumopoulos p. Grecji, skarga nr 42202/07, HUDOC, pkt. 46.] – nie jest sytuacją pożądaną. Jeśli wolą projektodawcy – o czym może pośrednio świadczyć treść proponowanego art. 60510 § 2 k.p.c. – jest także możliwość pozbawienia osoby, dla której ustanawia się kuratora, wyłącznie biernego prawa wyborczego, kwestia ta powinna przejawiać się w propozycji modyfikacji art. 11 Kodeksu wyborczego. Projektując rozwiązania uprawniające sąd do orzeczenia wyłącznie w zakresie pozbawienia biernego prawa wyborczego, należy mieć na uwadze, że w przypadku wyborów do Sejmu, Senatu i na Prezydenta RP przesłanki biernego prawa wyborczego zostały określone na poziomie konstytucyjnym (odpowiednio: art. 99 ust. 1 i 3, art. 99 ust. 2 i 3, art. 127 ust. 3 Konstytucji	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			RP). Wydaje się jednak, że kwestia samodzielnego ograniczenia biernego prawa wyborczego nie była dotychczas przedmiotem pogłębionej analizy projektodawcy (o czym świadczy m.in. brak propozycji modyfikacji art. 11 Kodeksu wyborczego i brak ujęcia tej problematyki w uzasadnieniu projektu). Biorąc powyższe pod uwagę w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich celowe jest rozważenie przez projektodawcę: 1. zmiany przepisu przejściowego, tj. art. 134 pkt 2 projektu ustawy, tak by nie zakładał, jak ma to miejsce obecnie, automatyzmu w ograniczaniu praw wyborczych części osób z niepełnosprawnościami; 2. uzupełnienia projektu ustawy poprzez ujęcie w nim odrębnych, jasnych i niedyskryminacyjnych kryteriów orzekania o pozbawieniu czynnego lub biernego prawa wyborczego. W szczególności pozbawienie praw wyborczych nie może opierać się ani na wymogu wyższych zdolności poznawczych lub intelektualnych, ani na braku wiedzy na temat opcji głosowania, ani na ocenie hipotetycznej nieracjonalności w odniesieniu do wyborów politycznych jednostki. Niezależnie od powyższego ponowienia wymaga postulat, aby pracom nad opiniowanym projektem ustawy towarzyszyły równoległe prace nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji. Tylko bowiem w taki sposób będzie możliwe zrealizowanie intencji projektodawcy zakładającej całkowite wyeliminowanie instytucji	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			ubezwłasnowolnienia z polskiego porządku prawnego.	
71.	Rzecznik Praw Obywatelskich	II. Prawo do wyboru miejsca zamieszkania	Interpretacja przepisów artykułu 12 ust. 3 Konwencji w kontekście prawa do prowadzenia życia w społeczeństwie (art. 19 Konwencji) oznacza, że w ramach wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych należy zastosować podejście oparte na społeczności. Państwa Strony muszą wziąć pod uwagę fakt, że sieci społeczne oraz naturalne wsparcie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami w ich społeczności (w tym ze strony przyjaciół, rodziny i szkół) stanowią kluczowy element wspieranego mechanizmu podejmowania decyzji 34 [34 Komentarz ogólny nr 1, pkt 41] . Wybór i podejmowanie decyzji co do tego, gdzie i z kim będą mieszkać osoby wspierane jest głównym elementem prawa do niezależnego życia i włączenia w społeczeństwo. Własny wybór nie ogranicza się zatem do wyboru miejsca zamieszkania, ale obejmuje wszystkie aspekty warunków życia danej osoby: rozkład dnia, codzienne czynności, a także sposób życia i styl życia w sferze prywatnej i publicznej, na co dzień oraz w dłuższej perspektywie czasu ³⁵ [35 Komentarz ogólny nr 5 Komitetu Praw Osób Niepełnosprawnych do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych na temat niezależnego życia i możliwości włączenia w społeczeństwo, dostępny pod adresem: https://documentsddsny.un.org/doc/UNDOC/GEN	Uwaga nieuwzględniona w zakresie braku możliwości wyznaczenia jako kuratora reprezentującego osoby kierującej placówką całodobową, w której przebywa osoba wspierana. Doświadczenia związane z poszukiwaniem kandydata na opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie wskazują, że należy spodziewać się trudności w znalezieniu odpowiedniego kandydata na kuratora reprezentującego zwłaszcza dla osób samotnych. Z tych przyczyn projektowany art. 11 ustawy przewiduje wiele możliwości poszukiwania kandydata na kuratora reprezentującego, wskazując jednocześnie kolejność tych poszukiwań. Sąd w pierwszej kolejności kieruje się wskazaniem osoby potrzebującej wsparcia, o ile nie jest ono sprzeczne z art. 12. Przepis ten stanowi gwarancję poszanowania woli osoby potrzebującej wsparcia. W braku możliwości ustanowienia kuratora zgodnie z wolą osoby potrzebującej wsparcia, jak również w sytuacji, gdy osoba ta nie wskazuje kandydata na kuratora - sąd zwraca się do

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			/G17/328/87/PDF/G1732887.pdf?OpenElement [dostęp: 24 kwietnia 2025 r.], pkt 24] . Ponadto osoby z niepełnosprawnościami mogą nie mieć możliwości dokonywania własnych wyborów z powodu braku dostępnych informacji o możliwościach wyboru i/lub z powodu ograniczeń prawnych wynikających z przepisów o sprawowaniu kurateli oraz podobnych norm lub decyzji prawnych, które uniemożliwiają osobom z niepełnosprawnościami wykonywanie zdolności do czynności prawnych. Nawet jeżeli nie istnieją żadne formalne przepisy, to czasami inne osoby, takie jak członkowie rodziny, opiekunowie lub władze lokalne sprawują kontrolę i ograniczają wybory jednostki podejmując decyzje w jej imieniu. 36 [36 Komentarz ogólny nr 5, pkt 26] Obowiązek poszanowania wymaga od Państw-Stron, aby powstrzymały się od bezpośredniej lub pośredniej ingerencji w wykonywanie prawa do niezależnego życia i włączenia w społeczeństwo oraz od ograniczania tego prawa. Państwa-Strony nie powinny ograniczać ani odmawiać komukolwiek dostępu do niezależnego życia w społeczeństwie, w tym poprzez przepisy, które w sposób bezpośredni lub pośredni ograniczają osobom z niepełnosprawnościami możliwość wyboru miejsca zamieszkania lub tego gdzie, jak i z kim będą mieszkać, albo też ich autonomię 37 [37 Komentarz ogólny nr 5, pkt 47] . W przedstawionym kontekście możliwość wyznaczenia jako kuratora reprezentującego	osób najbliższych dla osoby wspieranej o wskazanie kandydata na kuratora. Dopiero w braku możliwości znalezienia kandydata na kuratora zgodnie z wolą osoby potrzebującej wsparcia zastosowanie znajdzie przepis regulujący możliwość poszukiwania kandydata na kuratora wśród osób „trzecich”. Podkreślić należy, że krąg tych osób jest bardzo szeroki i w żaden sposób nie daje prymatu przy wyborze żadnemu podmiotowi. Możliwość ustanowienia kuratora wskazanego przez placówkę w której przebywa osoba potrzebująca wsparcia jest jednym z możliwych wyborów dla sądu. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z projektem osoba, dla której zostanie ustanowiony kurator reprezentujący nie będzie tracić zdolności do czynności prawnych. Wbrew twierdzeniu zgłaszającego uwagę, osoby kierujące placówką nie będą decydowały o zdolności do czynności prawnych przebywających tam osób. Ponadto należy pamiętać, że pełnienie funkcji kuratora podlegać będzie stałej kontroli sądu, który w razie dostrzeżenia nieprawidłowości będzie mógł w każdym czasie zmienić osobę kuratora, niezależnie od czasu na

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			osoby kierujące placówką całodobową, w której przebywa osoba wspierana może budzić wątpliwości w zakresie prawa do niezależnego życia. Szeroko stosowana praktyka pozbawiania zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnościami, co umożliwia innym osobom podejmowanie decyzji o umieszczaniu osób z niepełnosprawnościami w placówkach opiekuńczych. Ponadto osoby kierujące tego rodzaju placówkami posiadają zwykle prawo do decydowania o zdolności do czynności prawnych przebywających tam osób. W takim przypadku wszystkie prawa oraz kontrola nad daną osobą znajdują się w rękach danej placówki. W celu zapewnienia zgodności z postanowieniami Konwencji, a także respektowania praw osób z niepełnosprawnościami, niezbędne jest zatem przeprowadzenie procesu deinstytucjonalizacji oraz przywrócenie zdolności do czynności prawnych wszystkim osobom z niepełnosprawnościami, które muszą podjąć decyzję dotyczącą miejsca zamieszkania oraz wyboru osoby, z którą zamierzają mieszkać (art. 19) . Wydaje się zatem, że osoba kierująca placówką całodobowego pobytu, w których przebywa osoba wspierana, nie powinna pełnić funkcji kuratora reprezentującego, tak aby zapobiec by wszystkie prawa oraz decyzje dotyczące osoby z niepełnosprawnością były podejmowane przez jedną osobę, która kieruje wieloosobową placówką. W innym przypadku	jaki został ustanowiony zmieniający kurator. Uwaga w zakresie zmiany art. 20 pkt 8 oraz art. 109 (12) §.1 pkt 8 została uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			trudno będzie zapewnić prawo osoby wspieranej do wyboru miejsca zamieszkania oraz wyboru osoby, z którą zamierza zamieszkać. Być może zatem warto rozważyć uzupełnienie art. 12 ust. 2 projektu ustawy poprzez wyłączenie możliwości ustanowienia kuratorem reprezentującym dla osoby przebywającej w placówce całodobowego pobytu, kierownika tej placówki. Na marginesie chciałbym zaznaczyć, że w projektowanej regulacji stosowane jest pojęcie placówki opieki długoterminowej (art. 20 pkt 8 projektu ustawy). Pojęcie to jednak nie ma jednej, uniwersalnej definicji opieki długoterminowej, a co za tym idzie – definicji tego, co obejmuje świadczenie i finansowanie opieki długoterminowej. Wydaje się, że bardziej trafnym sformułowaniem byłoby: placówka zapewniająca całodobową opiekę. Pojęcie to pomimo braku definicji legalnej zostało doprecyzowane w orzecznictwie sądów administracyjnych³⁸ [38 Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 6 września 2018 r., I OSK 2446/16, LEX nr 2629441.]. Placówka taka świadczy całodobowo usługi takie jak: udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnację i opiekę higieniczną, niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych, kontakty z otoczeniem, a także usługi bytowe. Wydaje się zatem, że wskazane pojęcie jest bardziej precyzyjne i będzie odpowiadać na potrzeby niniejszej regulacji.	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

72.	Rzecznik Praw Obywatelskich	III. Prawo do pracy osób z niepełnosprawnościami	Obawy Rzecznika budzi również liczba zawodów, które pozostają niedostępne dla osób korzystających ze wsparcia kuratora reprezentującego bądź pełnomocnika rejestrowego. Regulacja ta obejmuje zawody, tj. geodeta, kartograf, ratownik medyczny, nauczyciel, weterynarz, księgowy, psycholog, detektyw czy osoba wykonująca zawody medyczne zgodnie z ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych (Dz. U. poz. 1972 oraz z 2024 r. poz. 1897). Wskazane wykluczenia mają charakter automatyczny. Zatem korzystanie przez osobę wspieraną z kuratora reprezentującego bądź pełnomocnika rejestrowego uniemożliwia wykonywanie wskazanych zawodów. Prawo do pracy jest prawem podstawowym, niezbędnym do realizacji innych praw człowieka i stanowi nierozrwalną i nieodłączną część godności ludzkiej³⁹ [39 Komentarz ogólny nr 8 Komitetu Praw Osób Niepełnosprawnych do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych na temat prawa do pracy i zatrudnienia, dostęp w języku angielskim pod adresem: https://docs.un.org/en/CRPD/C/GC/8 , pkt 2] . Wartościowa praca i zatrudnienie są niezbędne dla bezpieczeństwa ekonomicznego, zdrowia fizycznego i psychicznego, dobrego samopoczucia i poczucia tożsamości.⁴⁰ [40 Komentarz ogólny nr 8, pkt 3] Osoby z niepełnosprawnościami napotykają bariery w dostępie i korzystaniu z prawa do pracy i zatrudnienia na otwartym rynku	Wyjaśnienia do uwagi Zmiany w ustawach szczególnych mają charakter wynikowy i dostosowujący zmieniane ustawy do nowych regulacji. Zmiany te nie mają charakteru merytorycznego, zatem ewentualne umożliwienie wykonywania konkretnego zawodu osobom wspieranym przez kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego należy do decyzji właściwego resortowo Ministra. W toku uzgodnień nie zgłoszono zastrzeżeń, co do tych ograniczeń. Nie należy zapominać, że kurator reprezentujący i pełnomocnik rejestrowany mają być ustanawiani w szczególnych przypadkach, kiedy osoby potrzebujące wsparcia nie będą miały faktycznie możliwości samostanowienia.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			pracy, na równych zasadach z innymi osobami. Osoby z niepełnosprawnościami borykają się z wysoką stopą bezrobocia, niższymi płacami, niestabilnością, niższymi standardami w zakresie warunków zatrudniania i brakiem dostępności środowiska pracy, a także rzadziej niż inne osoby są powoływane na stanowiska kierownicze, gdy są formalnie zatrudnione⁴¹ [41 Komentarz ogólny nr 8, pkt 4] . W każdym tym przypadku powinno dojść do analizy, czy rzeczywiście konieczne jest utrzymywanie ograniczeń dla osób korzystających z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w postaci kuratora reprezentującego lub pełnomocnika rejestrowego, w szczególności biorąc pod uwagę, że kurator reprezentujący może być ustanowiony tylko do wąskiego zakresu spraw lub nawet jedynie do poszczególnych czynności. Powyższa analiza powinna mieć charakter zindywidualizowany w oparciu o potrzeby i możliwości osoby wspieranej.	
73.	Rzecznik Praw Obywatelskich	IV. Prawo do życia rodzinnego – przepisy przejściowe	Chciałbym wyrazić również pewne wątpliwości dotyczące redakcji art. 143 projektowanej ustawy. Zgodnie z projektowanym brzmieniem, jeżeli osobie wspieranej przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem, sąd niezwłocznie po dniu wejścia w życie ustawy, wszczyna postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego dla takiej osoby. O wszczęciu postępowania sąd niezwłocznie zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy. W uzasadnieniu wyjaśniono, że w projektowanym art. 135 (błędnie	Wyjaśnienie do uwagi Projektodawca wprowadził pojęcie <i>osoby tymczasowo wspieranej</i>, przesądzając że regulacja ma zastosowanie wyłącznie do osób uprzednio ubezwłasnowolnionych, dla których jeszcze nie ustanowiono sądownie kuratora reprezentującego na gruncie nowych przepisów.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			wskazany, powinien być 143) wprowadza się regulacje w przedmiocie władzy rodzicielskiej, która nie przysługiwała osobom ubezwłasnowolnionym. Jeżeli osobie wspieranej przysługuje władza rodzicielska nad małoletnim dzieckiem, sąd niezwłocznie po dniu wejścia w życie ustawy, wszczyna postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego dla takiej osoby. O wszczęciu postępowania sąd niezwłocznie zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy. Jak wskazano wcześniej, rozwiązanie w tym zakresie ma z jednej strony zagwarantować ochronę dobra małoletniego, zaś z drugiej zabezpieczyć prawo osoby wspieranej do wychowania swojego dziecka. Wydaje się, że intencją projektodawcy było objęcie tą regulacją osób, które przed dniem wejścia w życie ustawy były osobami ubezwłasnowolnionymi, na co wskazuje umiejscowienie tego przepisu. Posługując się pojęciem „osoby wspieranej” projektodawca odnosi się zatem do regulacji zawartej w art. 134 pkt 1 i 3 projektu ustawy, zgodnie z którą osoby ubezwłasnowolnione całkowicie albo częściowo stają się z dniem wejścia w życie ustawy osobami wspieranymi. Należy jednak zauważyć, że zgodnie z ustawową definicją zawartą w art. 2 pkt 7 projektowanej ustawy, przez osobę wspieraną należy rozumieć pełnoletnią osobę, która ma zawartą umowę asysty prawnej z asystentem prawnym lub dla której ustanowiono kuratora wspierającego lub kuratora	

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			reprezentującego lub która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Zatem na tle art. 143 projektu ustawy mogą powstać wątpliwości, czy wskazana regulacja obejmuje jedynie osoby, które przed dniem wejścia w życie ustawy były osobami ubezwłasnowolnionymi czy też dotyczy wszystkich osób wspieranych – w tym także – po wejściu w życie projektowanej ustawy - przez asystenta prawnego, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego bądź pełnomocnika rejestrowanego. Wydaje się zatem, że powyższa regulacja wymaga doprecyzowania, aby uniknąć potencjalnych nieporozumień, tym bardziej, że uzasadnienie projektu ustawy nie wyjaśnia tej kwestii w sposób jednoznaczny.	
74.	I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy		W pełni popierając wprowadzaną instytucję pełnomocnictwa rejestrowanego wskazać należy na zasadność ponownego rozważenia wprowadzonego projektem mechanizmu określającego dowody, stanowiące podstawę do stwierdzenia niezdolności do czynności prawnych mandata, których przedłożenie skutkować będzie umocowaniem pełnomocnictwa rejestrowanego (projektowany art. 95zo - Prawa o notariacie). Podstawę sporządzenia protokołu poświadczenia pełnomocnictwa będą stanowiły dwa zaświadczenia lekarskie wydawane na podstawie art. 42a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287). Analizie poddać należy konieczność uzyskania w tym zakresie opinii biegłego lekarza	Uwaga nieuwzględniona Pełnomocnictwo rejestrowane będzie instytucją dobrowolną, zatem nie jest konieczne wprowadzanie procedury sądowej jak w przypadku kuratora reprezentującego (opinia biegłego sądowego). Istotną korzyścią w odniesieniu do wprowadzanej regulacji jest możliwość powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego szybko, bez udziału sądu. Projektowana regulacja przewiduje natomiast możliwość odwołania pełnomocnictwa oraz zwolnienia pełnomocnika rejestrowanego przez sąd.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			sądowego, co eliminowałoby mogące się pojawiać wątpliwości dotyczące przedłożonych zaświadczeń.	
75.	Polska Akademia Nauk	Art. 83	W art. 83 projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie zmiany w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2020 r. poz. 1796) i nadanie mu następującego brzmienia: „2. Członek Akademii traci status członka w przypadku: 1) skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe; 2) ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego.” Nie jest jasne, dlaczego fakt ustanowienia kuratora reprezentującego albo umocowania pełnomocnika rejestrowanego miały powodować z automatu utratę członkostwa w Akademii. Rozumiemy, że członek Akademii, dla którego ustanowiono kuratora reprezentującego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego nie może pełnić funkcji z wyboru. Jednakże, utrata z tego powodu członkostwa w Akademii wydaje się rozwiązaniem zbyt daleko idącym i budzi zastrzeżenia środowiska naukowego Akademii.	Uwaga uwzględniona
76.	Ośrodek Badań,		Nadal stosowanie przepisów przejściowych zawierających rozwiązanie, z którego wynika, że	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych		sąd pierwszej instancji, przed którym toczy się postępowanie o ubezwłasnowolnienie przekazuje akta sądowi właściwemu (opiekunческому) zgodnie z art. 137 ust 3 projektu spowoduje przedłużenie postępowań i powielania czynności procesowych czy dowodowych.	Po wejściu w życie nowej ustawy zmieni się właściwość sądów orzekających w sprawie osób potrzebujących wsparcia, zatem zasadne jest, by sprawy te były rozpoznawane przez sąd właściwy rzeczowo. Z uwagi na fakt, że rozstrzygnięcia w tych sprawach oparte będą w zasadniczej mierze na stosownych opiniach biegłych nie sposób jest uznać, że przekazanie akt sądowi właściwemu spowoduje znaczące przedłużenie postępowania dowodowego.
77.	Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych	art. 93	W odniesieniu do zaproponowanych zmian zawartych w art. 93 opiniowanego projektu, wnosimy o doprecyzowanie, iż brak ustanowionego kuratora reprezentującego lub umocowanego pełnomocnika rejestrowanego winien być potwierdzany złożeniem przez pielęgniarkę lub położną oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Zabezpieczenie składanego oświadczenia rygorem odpowiedzialności karnej pozwoli na wzmocnienie jego znaczenia poprzez zawarcie informacji o ewentualnej sankcji karnej.	Uwaga nieuwzględniona Zmiany w ustawach szczególnych mają charakter wynikowy i dostosowujący do projektu ustawy. Brak jest podstawy do wprowadzania dodatkowych regulacji, które nie wynikają z likwidacji ubezwłasnowolnienia.
78.	I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy		Aktualnym pozostaje uwaga zgłaszana do art. 64, obecnie art. 144 w zakresie zbiorczego zastępowania wskazanych w nim określić instytucjami wprowadzanymi projektem. Zastosowanie wskazanej regulacji interpretacyjnej dla pojęcia ubezwłasnowolnienia w odniesieniu do	Wyjaśnienie do uwagi Projektodawca na skutek zgłoszonych przez Państwową Komisję Wyborczą uwag dokonał zmian art. 605(10) § 2 oraz art. 10 § 2 pkt 3 ustawy kodeks wyborczy.

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			art. 62 ust. 2 Konstytucji oznaczałoby, że negatywną przesłanką czynnego prawa wyborczego stanie się w zastępstwie dotychczasowego ubezwłasnowolnienia korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego, co z kolei będzie stało w sprzeczności z tramie projektowanym art. 605 § 2 kpc w związku z art. 10 § 2 pkt 3 ustawy - Kodeks wyborczy wskazującym, że prawa wybierania nie ma osoba pozbawiona praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora reprezentującego, co nie musi być jednoznaczne z ustanowieniem kuratora reprezentującego. Sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego będzie miał bowiem obowiązek w każdym przypadku odrębnie określić skutki w sferze praw wyborczych osoby wspieranej, co zapobiegnie pozbawianiu praw wyborczych całej grupy wspieranych.	Art. 146 (według poprzedniej numeracji) ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakikolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by ww. przepis nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie. Projektodawca dokonał przeglądu wszystkich regulacji wykraczających poza obszar prawa cywilnego, w których ustawodawca posługuje się pojęciami ubezwłasnowolnienia, pełnej (braku pełnej) zdolności do czynności prawnych w porozumieniu z innymi resortami. Projekt ustawy został uzupełniony o zmiany w przepisach szczególnych, na które wpływa projektowana regulacja.
79.	I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy	Uzasadnienie projektu	Na marginesie wskazać należy na konieczność zmian redakcyjnych w uzasadnieniu projektu, wynikających ze zmiany numeracji artykułów, jak również zapisu w pkt 13 opisującym zmiany w Kodeksie postępowania karnego, wskazującym, że „osoby nie będą wspierane”.	Uwaga uwzględniona w zakresie zmian redakcyjnych w uzasadnieniu projektu. Uwaga nieuwzględniona w zakresie dotyczącym pkt 13 uzasadnienia. W uzasadnieniu prawidłowo wskazano, że osoby pokrzywdzone - wspierane nie będą

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				w procesie karnym osobami korzystającymi ze zdolności do czynności procesowych.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie wzoru sprawozdania dotyczącego mocodawcy

Na podstawie art. 543² § 7 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 468 i 473 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór sprawozdania dotyczącego mocodawcy.

§ 2. Wzór sprawozdania, o którym mowa w § 1, jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ...

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Sprawiedliwości
z dnia
(Dz. U. poz.)

WZÓR

Sprawozdanie dotyczące mocodawcy

Na podstawie art. 543² § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z ...) składam sprawozdanie dotyczące mocodawcy:

Imię i nazwisko mocodawcy

.....

Imię i nazwisko umocowanego pełnomocnika rejestrowanego

.....

Miejsce pobytu mocodawcy

.....

Okres, za który składane jest sprawozdanie

.....

Rachunek z zarządu majątkiem mocodawcy obejmujący zestawienie wpływów i wydatków wraz z niezbędnymi dowodami

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Informacje na temat stanu zdrowia mocodawcy

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Informacje na temat dochodów mocodawcy

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Informacje na temat majątku mocodawcy

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Informacje na temat ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw,
o których mowa w art. 109¹² Kodeksu cywilnego (Dz. U. z ...)

.....

.....

.....

.....

.....

Informacje na temat kosztów, wydatków i wynagrodzeń umocowanego pełnomocnika
rejestrowanego

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Informacje na temat ustanowienia pełnomocników, o których mowa w art. 109¹⁵ Kodeksu
cywilnego

.....

.....

.....

.....

.....

Inne istotne informacje dotyczące mocodawcy

.....

.....

.....

.....

.....

Miejsce i data sporządzenia sprawozdania

.....

Podpis umocowanego pełnomocnika rejestrowanego

.....

Załączniki

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 543² § 7 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. ..., dalej jako „k.p.c.”), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (Dz. U. z ...). Powyższy przepis przewiduje, że Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania, o którym mowa w art. 543² § 2 k.p.c., mając na względzie konieczność zapewnienia prawidłowego toku nadzoru nad działalnością umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

W art. 543² § 1 k.p.c. uregulowano nadzór nad umocowanym pełnomocnikiem rejestrowanym, powierzając ten nadzór sądowi właściwemu według miejsca zamieszkania mocodawcy, a w braku miejsca zamieszkania – miejsca jego pobytu. Zgodnie z art. 543² § 2 k.p.c. umocowany pełnomocnik rejestrowany jest zobowiązany w terminach oznaczonych przez sąd składać sądowi sprawozdanie dotyczące mocodawcy.

Stosownie do treści art. 543² § 3 k.p.c. sprawozdanie dotyczące mocodawcy zawiera imię i nazwisko mocodawcy, imię i nazwisko umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, wskazanie miejsca pobytu mocodawcy, wskazanie okresu, za który składane jest sprawozdanie, rachunek z zarządu majątkiem mocodawcy obejmujący zestawienie wpływów i wydatków wraz z niezbędnymi dowodami, informacje na temat: stanu zdrowia mocodawcy, dochodów mocodawcy, majątku mocodawcy, dokumentów dotyczących ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw, o których mowa w art. 109¹² Kodeksu cywilnego, kosztów, wydatków i wynagrodzeń umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, ustanowienia pełnomocników, o których mowa w art. 109¹⁵ Kodeksu cywilnego, oraz inne istotne informacje dotyczące mocodawcy, wskazanie miejsca i daty sporządzenia sprawozdania, podpis umocowanego pełnomocnika rejestrowanego.

Ponadto w art. 543² § 4 k.p.c. przewidziano, że do sprawozdania, o którym mowa art. 543² § 2 k.p.c., umocowany pełnomocnik rejestrowany dołącza dokumenty dotyczące ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw, o których mowa w art. 109¹² Kodeksu cywilnego.

Natomiast stosownie do treści art. 543² § 5 k.p.c. jeżeli dochody z majątku mocodawcy nie przekraczają prawdopodobnych kosztów jego utrzymania, sąd może zwolnić umocowanego pełnomocnika rejestrowanego z obowiązku przedstawiania rachunku z zarządu.

Wobec powyższego, mając na względzie konieczność zapewnienia prawidłowego toku nadzoru nad działalnością umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, projektowane rozporządzenie określa wzór sprawozdania dotyczącego mocodawcy, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

Zakłada się, że przepisy projektowanego rozporządzenia wejdą w życie w tym samym czasie co ustawa z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (...), na mocy której upoważniono Ministra Sprawiedliwości do wydania przedmiotowego rozporządzenia.

Jednocześnie należy wskazać, że brak jest możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do wydania projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie podlega obowiązkowi notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie sposobu przygotowania wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie
w przedmiocie kurateli reprezentującej oraz warunków w jakich powinno odbywać się
wysłuchanie**

Na podstawie art. 605⁵ § 9 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 468, 473 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób przygotowania wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie w przedmiocie kurateli reprezentującej, przeprowadzanego na podstawie art. 605⁵ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, zwanej dalej „k.p.c.” (osoba wysłuchiwana);
- 2) warunki, w jakich powinno odbywać się wysłuchanie.

§ 2. Wysłuchanie może odbywać się poza salą posiedzeń sądowych.

§ 3. 1. Planując godzinę wysłuchania, sąd uwzględnia porę optymalnej aktywności poznawczej osoby wysłuchiwanej, o ile zostało to ustalone.

2. Planując czas trwania wysłuchania, sąd uwzględnia, że może wystąpić potrzeba zarządzenia przerwy w prowadzonej czynności wysłuchania. W przypadku osób niewładających językiem polskim, osób posługujących się Polskim Językiem Migowym (PJM) oraz osób ze szczególnymi potrzebami w komunikowaniu się, sąd uwzględnia także okoliczność, że wypowiedzi będą wymagały przetłumaczenia, lub fakt korzystania z komunikacji wspomagającej i alternatywnej.

3. Ustalając miejsce wysłuchania, w tym czy może się ono odbyć w budynku sądu, należy uwzględnić ustalone potrzeby osoby wysłuchiwanej oraz udogodnienia techniczne, które sąd ma możliwość zapewnić w budynku sądu.

§ 4. 1. Zawiadomienie o wysłuchaniu przesyłane osobie wysłuchiwanej, jeżeli jest to uzasadnione jej szczególnymi potrzebami w komunikowaniu się z otoczeniem, sporządza się czcionką bezszeryfową, prostą, wielkości co najmniej 14 pkt, przy zastosowaniu interlinii

między wersami 1,5 pkt i interlinii między akapitami 12 pkt, wyrównując tekst do lewej strony. Zawiadomienie przesyła się także na adres poczty elektronicznej, jeżeli jest znany sądowi.

2. Jeżeli w wysłuchaniu ma uczestniczyć biegły psycholog lub biegły innej specjalności, sąd informuje o tym osobę, której dotyczy postępowanie zawiadamiając o wysłuchaniu.

§ 5. 1. W przypadku gdy w wysłuchaniu uczestniczy biegły psycholog lub biegły innej specjalności, przed rozpoczęciem wysłuchania sąd uzgadnia z biegłym zasady współpracy w czasie wysłuchania, w tym sposób formułowania pytań do osoby wysłuchiwanej oraz sposób, w jaki sąd powinien reagować na trudne sytuacje, które mogą wystąpić podczas wysłuchania.

2. Przed rozpoczęciem wysłuchania osoby niewładającej językiem polskim, osoby posługującej się Polskim Językiem Migowym (PJM) lub korzystającej z komunikacji wspomagającej i alternatywnej, sąd ustala z tłumaczem lub biegłym zasady współpracy w czasie wysłuchania oraz sposób takiego formułowania pytań do osoby wysłuchiwanej, aby były dla niej zrozumiałe.

§ 6. Przed wysłuchaniem sąd przedstawia osobie wysłuchiwanej ustnie plan przeprowadzania wysłuchania oraz uzgadnia z nią sposób sygnalizacji, że nie zrozumiała pytania, jest zmęczona lub ma innego rodzaju potrzeby wymagające zarządzenia przerwy. Jeżeli jest to uzasadnione potrzebami osoby wysłuchiwanej, plan przeprowadzania wysłuchania przedstawia się na piśmie lub w formie graficznej.

§ 7. 1. Jeżeli sąd nie zapewnia możliwości skorzystania z windy, wysłuchanie osób z trudnościami w samodzielnym poruszaniu odbywa się w sali usytuowanej na parterze budynku.

2. Osoby z niepełnosprawnością słuchu, o ile jest to konieczne, są wysłuchiwane w salach przystosowanych do potrzeb osób słabosłyszących.

3. Podczas wysłuchania osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, osób z niepełnosprawnością intelektualną, osób z deficytami uwagi (ADD) lub z nadpobudliwością psychoruchową z deficytem uwagi (ADHD), w celu zapewnienia im możliwości koncentracji i swobody wypowiedzi, należy ograniczyć czynniki rozpraszające uwagę w postaci jaskrawych kolorów, mocnych zapachów oraz głośnych dźwięków lub hałasu.

§ 8. Na czas wysłuchania:

- 1) w sądzie zapewnia się wodę oraz chusteczki higieniczne;
- 2) przygotowuje się dostosowane do potrzeb osoby wysłuchiwanej pomoce ułatwiające rozmowę lub komunikowanie się z tą osobą, w szczególności papier, pisak, rysunki, zdjęcia, pomoce wizualne, urządzenia z nagrany lub syntezowany głos.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 605⁵ § 9 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. ..., dalej jako „k.p.c.”). Powyższy przepis zobowiązuje Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu przygotowania wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie oraz warunki, w jakich powinno odbywać się wysłuchanie, mając na względzie konieczność zapewnienia swobody wypowiedzi i wsparcia potrzeb w komunikowaniu się wysłuchiwanym osób.

Ustalając miejsce i godzinę wysłuchania, jak również potrzebę ewentualnego udziału w tej czynności biegłego lub tłumacza języka migowego, Sąd uwzględnia okoliczności, o których mowa powyżej. W przypadku udziału w wysłuchaniu biegłego psychologa lub biegłego innej specjalności, Sąd uprzednio uzgadnia z biegłym zasady współpracy w czasie wysłuchania, w tym sposób formułowania pytań do osoby wysłuchiwanej oraz sposób, w jaki sąd powinien reagować na trudne sytuacje, które mogą wystąpić podczas wysłuchania. Podobne ustalenia czyni także z tłumaczem języka migowego.

W celu zapewnienia osobie wysłuchiwanej komfortu, jak również zminimalizowania stresu związanego z udziałem w takiej czynności, sąd przedstawia jej ustnie, przed przystąpieniem do wysłuchania, plan przeprowadzania wysłuchania oraz uzgadnia z nią sposób sygnalizacji, że nie rozumiała pytania, jest zmęczona lub ma innego rodzaju potrzeby wymagające zarządzenia przerwy. Jeżeli jest to uzasadnione potrzebami osoby wysłuchiwanej, plan przeprowadzania wysłuchania przedstawia się tej osobie na piśmie lub w formie graficznej.

Należy zapewniać osobie wysłuchiwanej możliwość nieskrępowanego dostępu do miejsca wysłuchania (tj. windy umożliwiającej skorzystanie przez osobę poruszającą się na wózku lub korzystającą z innych pomocy przy poruszaniu się), jak również dostosować miejsce wysłuchania do indywidualnych potrzeb osoby wysłuchiwanej, w szczególności takich jak: upośledzenie słuchu, zaburzenia ze spektrum autyzmu, niepełnosprawność intelektualna, deficyty uwagi, czy nadpobudliwość psychoruchowa z deficytem uwagi. Ponadto na czas trwania wysłuchania należy zapewnić dostosowane do potrzeb osoby wysłuchiwanej pomoce ułatwiające rozmowę lub komunikowanie się z tą osobą, w szczególności: papier, pisak,

rysunki, zdjęcia, pomoce wizualne, urządzenia z nagraniem lub syntezywanym głosem, jak również wodę i chusteczki higieniczne.

Zakłada się, że przepisy projektowanego rozporządzenia wejdą w życie w tym samym czasie co ustawa z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, na mocy której upoważniono Ministra Sprawiedliwości do wydania przedmiotowego rozporządzenia.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie podlega obowiązkowi notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie wzoru sprawozdania dotyczącego osoby, dla której został ustanowiony
kurator reprezentujący**

Na podstawie art. 605¹⁷ § 7 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 468 i 473 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór sprawozdania dotyczącego osoby, dla której został ustanowiony kurator reprezentujący.

§ 2. Wzór sprawozdania, o którym mowa w § 1, jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ...

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Sprawiedliwości
z dnia
(Dz. U. poz.)

WZÓR

Sprawozdanie dotyczące osoby, dla której został ustanowiony kurator reprezentujący

Na podstawie art. 605¹⁷ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z ...) składam sprawozdanie:

Imię i nazwisko osoby, dla której został ustanowiony kurator reprezentujący

.....

Imię i nazwisko kuratora reprezentującego oraz zakres działania kuratora określony przez sąd

.....

.....

.....

Miejsce pobytu osoby, osoby, której sprawozdanie dotyczy

.....

Okres, za który składane jest sprawozdanie

.....

Rachunek z zarządu majątkiem osoby, której sprawozdanie dotyczy, obejmujący zestawienie wpływów i wydatków wraz z niezbędnymi dowodami

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Informacje na temat stanu zdrowia osoby, której sprawozdanie dotyczy

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Informacje na temat dochodów osoby, której sprawozdanie dotyczy

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Informacje na temat majątku osoby, której sprawozdanie dotyczy

.....

.....

.....
.....
.....
.....

Informacje na temat ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw,
o których mowa w art. 20 ustawy z dnia... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji
(Dz. U. z ...)

.....
.....
.....
.....
.....

Informacje na temat kosztów, wydatków i wynagrodzeń kuratora reprezentującego

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Inne istotne informacje dotyczące osoby, której sprawozdanie dotyczy

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Miejsce i data sporządzenia sprawozdania

.....

Podpis kuratora reprezentującego

.....

Załączniki

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 605¹⁷ § 7 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. ..., dalej jako „k.p.c.”), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (Dz. U. z ...). Powyższy przepis przewiduje, że Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania, o którym mowa w art. 605¹⁷ § 2 k.p.c., mając na względzie konieczność zapewnienia prawidłowego toku nadzoru nad działalnością kuratora reprezentującego.

W art. 605¹⁷ § 1 k.p.c. uregulowano nadzór nad kuratorem reprezentującym, powierzając ten nadzór sądowi opiekuńczemu właściwemu według miejsca pobytu osoby, dla której ten kurator został ustanowiony. Zgodnie z art. 605¹⁷ § 2 k.p.c. kurator reprezentujący jest zobowiązany w terminach oznaczonych przez sąd składać sądowi sprawozdanie dotyczące osoby, dla której został ustanowiony.

Stosownie do treści art. 605¹⁷ § 3 k.p.c. sprawozdanie dotyczące osoby, dla której ustanowiony został kurator reprezentujący zawiera imię i nazwisko tej osoby, imię i nazwisko kuratora reprezentującego, zakres działania kuratora określony przez sąd, wskazanie miejsca pobytu osoby, dla której kurator został ustanowiony, wskazanie okresu, za który składane jest sprawozdanie, rachunek z zarządu majątkiem osoby, dla której kurator został ustanowiony, obejmujący zestawienie wpływów i wydatków wraz z niezbędnymi dowodami, informacje na temat: stanu zdrowia osoby, dla której kurator został ustanowiony, jej dochodów, majątku a także dokumentów dotyczących ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw, o których mowa w art. 20 ustawy z dnia... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, kosztów, wydatków i wynagrodzeń kuratora reprezentującego, oraz inne istotne informacje dotyczące osoby, dla której kurator został ustanowiony, wskazanie miejsca i daty sporządzenia sprawozdania, podpis kuratora reprezentującego.

Ponadto w art. 605¹⁷ § 4 k.p.c. przewidziano, że do sprawozdania, o którym mowa w art. 605¹⁷ § 2 k.p.c., kurator reprezentujący dołącza dokumenty dotyczące ważniejszych czynności podjętych w ramach prowadzenia spraw, o których mowa w art. 20 ustawy z dnia... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji.

Natomiast stosownie do treści art. 605¹⁷ § 5 k.p.c. jeżeli dochody z majątku osoby, dla której kurator został ustanowiony nie przekraczają prawdopodobnych kosztów utrzymania tej osoby, sąd może zwolnić kuratora z obowiązku przedstawiania rachunku z zarządu.

Wobec powyższego, mając na względzie konieczność zapewnienia prawidłowego toku nadzoru nad działalnością kuratora reprezentującego, projektowane rozporządzenie określa wzór sprawozdania dotyczącego osoby dla której ten kurator został ustanowiony, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

Zakłada się, że przepisy projektowanego rozporządzenia wejdą w życie w tym samym czasie co ustawa z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (...), na mocy której upoważniono Ministra Sprawiedliwości do wydania przedmiotowego rozporządzenia.

Jednocześnie należy wskazać, że brak jest możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do wydania projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie podlega obowiązkowi notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie sposobu uiszczania i wysokości opłat za wpisy dokonywane w Rejestrze
Pełnomocnictw przez notariusza albo sąd

Na podstawie art. 95zr § 7 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2026 r. poz. 614 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wysokość opłaty za wpis dokonany w Rejestrze Pełnomocnictw wynosi 5 złotych.

§ 2. Łączną kwotę opłat za wpisy do Rejestru Pełnomocnictw notariusz przekazuje w formie bezgotówkowej na rachunek bankowy Krajowej Rady Notarialnej w terminie do 7 dnia miesiąca następującego po miesiącu dokonania wpisów.

§ 3. Łączną kwotę opłat za wpisy do Rejestru Pełnomocnictw właściwy sąd przekazuje w formie bezgotówkowej na rachunek bankowy Krajowej Rady Notarialnej w terminie do 7 dnia miesiąca następującego po miesiącu dokonania wpisów.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ...

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 95zr § 7 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z ...), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (Dz. U. z ...). Powyższy przepis zobowiązuje Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu uiszczania i wysokości opłat za wpisy dokonywane przez notariusza albo sąd w Rejestrze Pełnomocnictw, mając na względzie wysokość kosztów administracyjnych prowadzenia Rejestru Pełnomocnictw oraz jego niedochodowy charakter i niezbędny rozwój.

Stosownie do regulacji zawartych w przepisach ww. ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, Krajowa Rada Notarialna prowadzi Rejestr Pełnomocnictw w systemie teleinformatycznym oraz zapewnia ochronę danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem oraz zmianą lub utratą, zgodność danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw ze stanem faktycznym w zakresie wynikającym z art. 109¹⁶ § 1 pkt 1–4 i 6 oraz § 3 Kodeksu cywilnego, dostęp do systemu teleinformatycznego notariuszom oraz sądom w celu dokonywania wpisów oraz realizacji innych zadań ustawowych. Notariusz oraz prezes sądu lub osoba przez niego wyznaczona uzyskują dostęp do Rejestru Pełnomocnictw przez dane weryfikowane za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego (art. 95zm § 1 oraz § 3).

W myśl art. 95zr § 4 przywołanej ustawy za wpisy dokonywane w Rejestrze Pełnomocnictw notariusz oraz sąd pobierają opłatę, którą przekazują Krajowej Radzie Notarialnej. W przypadku wpisów dokonywanych przez notariusza omawianą opłatę notariusz pobiera od stron czynności notarialnej podlegającej wpisowi do Rejestru Pełnomocnictw. Notariusz uzależnia dokonanie czynności od uprzedniego uiszczenia należnej opłaty (art. 95zr § 5). W przypadku wpisów dokonywanych przez sąd opłatę za wpis do Rejestru Pełnomocnictw uiszcza wnioskodawca wraz z wniesieniem pisma wszczynającego postępowanie o wydanie orzeczenia podlegającego wpisowi do Rejestru Pełnomocnictw. Do pisma, które nie zostało należycie opłacone, stosuje się odpowiednio przepis art. 130 oraz art. 130² Kodeksu postępowania cywilnego. Do opłaty od pisma stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych dotyczące wydatków (art. 95zr § 6).

Kwota opłaty za przedmiotowy wpis powinna zostać określona w wysokości 5 złotych. Przy ustalaniu wysokości tej opłaty należy mieć na względzie, że maksymalna stawka taksy

notarialnej za sporządzenie aktu notarialnego dokumentującego pełnomocnictwo – do dokonania jednej czynności wynosi 30 zł, natomiast przy czynnościach zawierających umocowanie do dokonania więcej niż jednej czynności – 100 zł (zgodnie z treścią § 8 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej Dz. U. z 2024 r. poz. 1566). Natomiast maksymalna stawka za sporządzenie poświadczenia własnoręczności podpisu albo odcisku palca osoby niepiśmiennej lub niemogącej pisać na pełnomocnictwach i innych dokumentach wynosi 20 zł (stosownie do treści § 13 pkt 1 lit. b) ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej). Wysokość opłaty za wpis w Rejestrze Pełnomocnictw powinna być relatywnie niższa. Wobec powyższego, mając jednocześnie na względzie niedochodowy charakter tego Rejestru, zasadne jest ukształtowanie wysokości przedmiotowej opłaty na poziomie analogicznym do opłaty za wpis do Rejestru Spadkowego. Opłata w wysokości 5 zł będzie wystarczająca dla pokrycia kosztów administracyjnych prowadzenia Rejestru Pełnomocnictw oraz umożliwi zapewnienie jego niezbędnego rozwoju.

Zakłada się, że przepisy projektowanego rozporządzenia wejdą w życie w tym samym czasie co ustawa z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, na mocy której upoważniono Ministra Sprawiedliwości do wydania przedmiotowego rozporządzenia.

Jednocześnie należy wskazać, że brak jest możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do wydania projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie podlega obowiązkowi notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160) oraz § 52 uchwały nr 190

Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾

z dnia

**w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego w przedmiocie zdolności do samodzielnego
kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa
rejestrowanego**

Na podstawie art. 42a ust. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza
dentysty (Dz. U. z 2026 r. poz. 37, 203 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór zaświadczenia lekarskiego w przedmiocie zdolności do
samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił
pełnomocnictwa rejestrowanego, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER ZDROWIA

w porozumieniu

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia
Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia
(Dz. U. poz. 1004).

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Zdrowia
z dnia
(Dz. U. poz.)

ZAŚWIADCZENIE LEKARSKIE W PRZEDMIOCIE ZDOLNOŚCI DO SAMODZIELNEGO
KIEROWANIA SWOIM POSTĘPOWANIEM PRZEZ PACJENTA, KTÓRY UDZIELIŁ
PEŁNOMOCNICTWA REJESTROWANEGO

(WZÓR)

1. Data i miejsce wystawienia zaświadczenia.....
.....
2. Imię (imiona), nazwisko, specjalizacja i numer prawa wykonywania zawodu lekarza wydającego
zaświadczenie¹⁾.....
3. Imię (imiona), nazwisko, specjalizacja i numer prawa wykonywania zawodu lekarza lub psychologa
konsultującego (jeżeli dotyczy)²⁾.....
4. Adres miejsca udzielania świadczeń zdrowotnych.....
.....
5. Imię (imiona) i nazwisko oraz numer PESEL pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa
rejestrowanego.....
6. Data i miejsce urodzenia oraz seria, numer i data ważności paszportu lub innego dokumentu
potwierdzającego tożsamość pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa
rejestrowanego³⁾.....
.....
7. Imię (imiona) i nazwisko oraz numer PESEL pełnomocnika rejestrowanego
.....
8. Data i miejsce urodzenia oraz seria, numer i data ważności paszportu lub innego dokumentu
potwierdzającego tożsamość pełnomocnika rejestrowanego⁴⁾.....
.....

¹⁾ Lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub neurologii.

²⁾ Lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, neurologii lub inny lekarz odpowiedniej specjalizacji lub psycholog przeprowadzający konsultację.

³⁾ W przypadku osób, które nie mają nadanego numeru PESEL.

⁴⁾ W przypadku osób, które nie mają nadanego numeru PESEL.

9. Opinia o aktualnym stanie zdrowia pacjenta, będąca wynikiem przeprowadzonego badania⁵⁾

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Czy pacjent, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, ze względu na stan zdrowia, jest w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem:

TAK/NIE⁶⁾

.....

(nadruk lub pieczętka zawierająca co najmniej imię i nazwisko, specjalizację i numer prawa wykonywania zawodu lekarza oraz podpis lekarza⁷⁾)

⁵⁾ W orzeczeniu wskazać czy pacjent, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, ze względu na stan zdrowia, jest w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem.

⁶⁾ Niepotrzebne skreślić.

⁷⁾ W przypadku, gdy wydanie zaświadczenia w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, poprzedziła konsultacja z lekarzem specjalistą w dziedzinie psychiatrii, neurologii lub innym lekarzem odpowiedniej specjalizacji lub psychologiem, zaświadczenie podpisują wszystkie osoby biorące udział w konsultacji.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, stanowi realizację upoważnienia zawartego w art. 42a ust. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z ...), zwanej dalej „ustawą”.

Konieczność wydania rozporządzenia wynika ze zmian wprowadzonych do ustawy przepisami ustawy z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (Dz. U. poz. ...), mających wpływ m.in. na brzmienie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw zdrowia do wydania rozporządzenia, określonego w art. 42a ust. 5 ustawy.

Celem projektu rozporządzenia jest określenie wzoru zaświadczenia lekarskiego w przedmiocie zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem przez pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego.

We wzorze zaświadczenia lekarskiego, określonym w załączniku do projektowanego rozporządzenia, wskazano dane określone w art. 42a ust. 4 ustawy:

- 1) datę i miejsce wystawienia zaświadczenia;
- 2) imię (imiona), nazwisko, specjalizację i numer prawa wykonywania zawodu lekarza albo w przypadku, o którym mowa w ust. 2 – lekarzy, oraz adres miejsca udzielania świadczeń zdrowotnych;
- 3) imię (imiona), nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia oraz serię, numer i datę ważności paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, pełnomocnika rejestrowanego oraz pacjenta, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego;
- 4) opinię o aktualnym stanie zdrowia pacjenta, będącą wynikiem przeprowadzonego badania oraz orzeczenie, czy pacjent, który udzielił pełnomocnictwa rejestrowanego, ze względu na stan zdrowia, jest w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem;
- 5) podpis lekarza wystawiającego zaświadczenie, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2 – podpisy osób biorących udział w konsultacji.

Zakłada się, że przepisy projektowanego rozporządzenia wejdą w życie w tym samym czasie co ustawa z dnia ... o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, na mocy której upoważniono Ministra Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości do wydania przedmiotowego rozporządzenia.

Zakres projektu rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia.

Przedmiotowa regulacja nie wywiera wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z czym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L Nr 376 z 27.12.2006, str. 36).

Projekt rozporządzenia nie wywiera wpływu na obszar danych osobowych. W związku z tym nie przeprowadzono oceny skutków dla ochrony danych osobowych, o której mowa w art. 35 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L Nr 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.).

Jednocześnie należy wskazać, że brak jest możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do wydania projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P.

z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.